05
+ -

Începînd din acest număr, publicăm un amplu documentar din istoria petrolului:

PETRA OLEUM

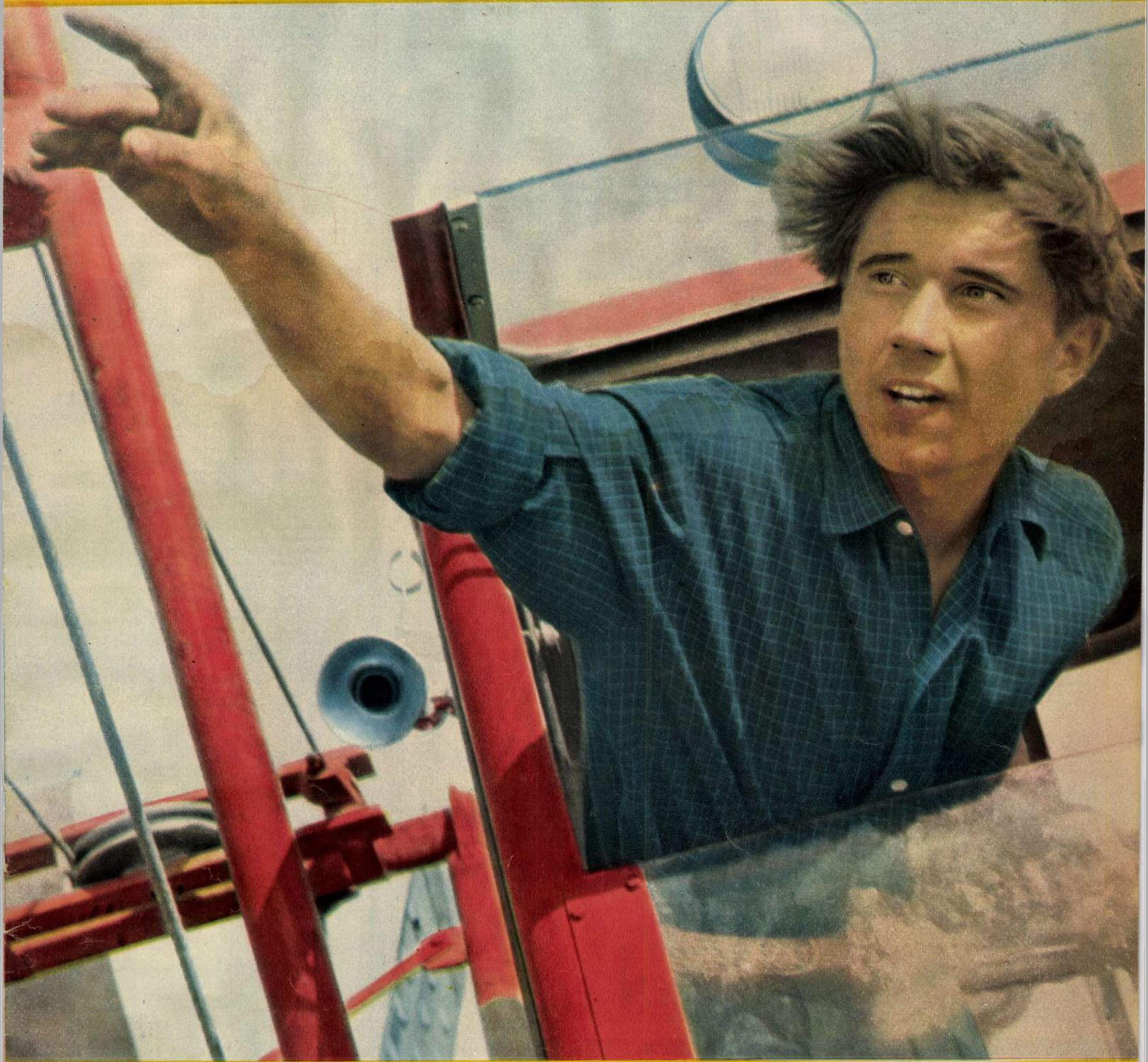

URIAŞUL DE LÎNGĂ DUNĂRE

Însemnări şi fotografii de pe locurile viitorului Combinat siderurgic de la Galaţi

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

FLACARA

Nr. 40 (332) — 7 octombrie 1961

Al III-lea Pavilion de mostre

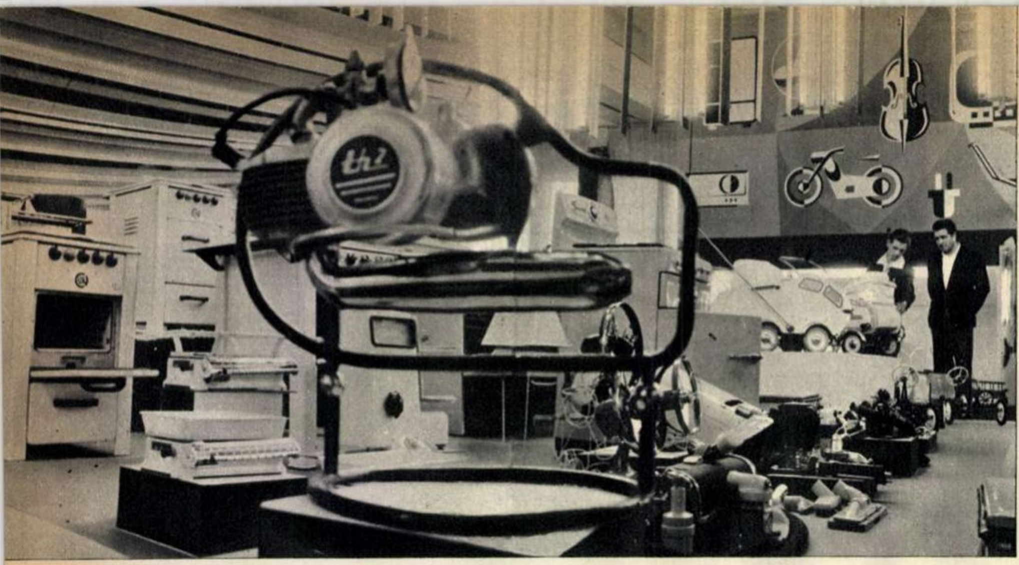

↑ Standul în care fabricile „Balanţa"-Sibiu, „1 Septembrie"-Satu Mare şi „Electromotor"-Timişoara au expus cele mai noi tipuri de maşini aragaz, aspiratoare, balanţe etc.

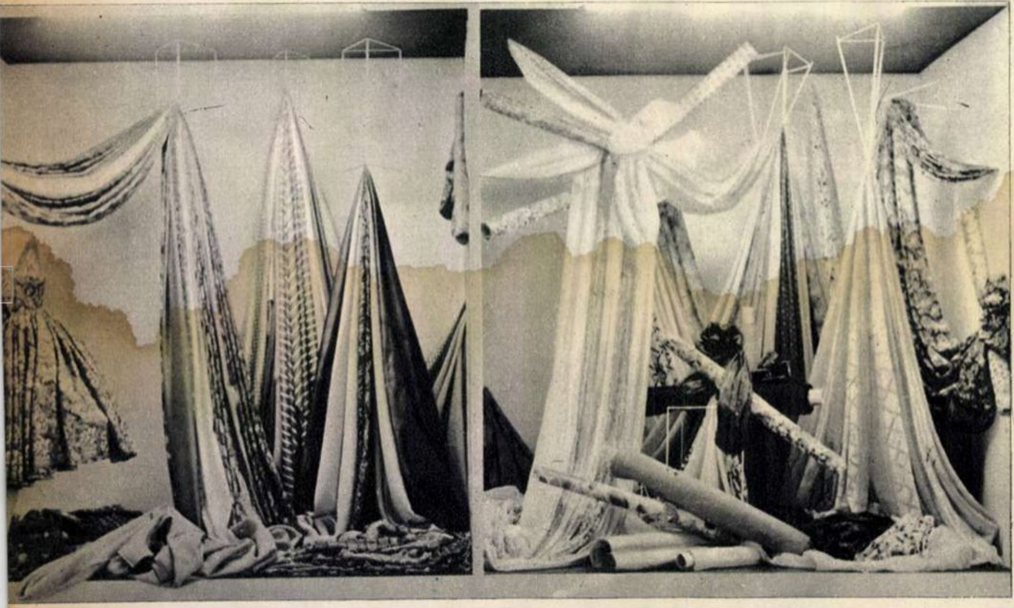

↑ Realizate în mii şi mii de culori şi desene, ţesăturile de tot felul încîntă privirea.

Începînd din 1959, Ministerul Comerţului împreună cu ministerele producătoare şi-au făcut bunul obicei ca, organizînd în fiecare toamnă Pavilionul de mostre, să întrebe publicul consumator prin intermediul acestuia: cum vă plac noile produse ale industriei noastre socialiste? Ce părere aveţi despre noile tipuri de frigidere, de aparate de radio, de mobilă? Vă place noua linie a modei la costume, paltoane, rochii, încălţăminte? Aveţi vreo obiecţie? Vă rugăm, comunicaţi-o întreprinderii producătoare. Tehnicienii vă stau la dispoziţie chiar în incinta Pavilionului de mostre, pentru a vă da explicaţii şi a nota părerile dv. Găsiţi aici formulare-chestionare pe care sînteţi invitat să le completaţi, exprimîndu-vă astfel preferinţele, observaţiile şi sugestiile cu privire la calitate, sortiment, mod de prezentare, finisaj, la caracteristicile mărfurilor expuse. Dacă sînteţi foarte grăbit, luaţi cu dv. un chestionar. Îl veţi completa la domiciliu şi-l veţi expedia pe adresa pavilionului, fără a fi necesar să-l francaţi.

Pavilionul de mostre nu este o expoziţie obişnuită, deşi este atît de frumos şi atrăgător; el nu este doar o oglindă a succeselor şi a priceperii muncitorilor care făuresc bunuri de consum, ci locul în care industria bunurilor de consum dă examenul de admitere pentru anul 1962 în faţa maselor largi, este locul în care lucrătorii din comerţ, chiar cei mai buni specialişti, se transformă pentru cîtva timp în învăţăcei, în ucenici, avînd ca sever profesor Marele Public Consumator.

Toţi sîntem încîntaţi de frumuseţea ţesăturilor din lînă, mătase, bumbac, relon; toţi privim cu mîndrie şi admiraţie aparatele de radio romîneşti „Enescu"; „Opera", „Rîndunica", „Turist", „Modern" (cu 7 + 2 lămpi), „Orfeu", „Mioriţa".

Ne oprim îndelung în faţa standurilor în care sînt expuse cravatele din mătase naturală realizate la întreprinderea „Ilie Pintilie", sau pantofii executaţi artistic la fabrica „Ianos Herbak", ori bogatul sortiment de produse alimentare (salam cu caşcaval, salam aperitiv, carne de porc presată, biscuiţi „Favorit", „Steluţa", „Extra" etc.), ţesăturile din relon pentru rochii şi cămăşi bărbăteşti...

Vizitatorii vor întîlni la cel de-al III-lea Pavilion de mostre mii şi mii de sortimente (multe dintre ele noi), realizate de fabricile şi uzinele patriei noastre. Fabricile „Donca Simo"-Bucureşti, „Bumbacul"-Timişoara, „Mătasea populară"-Bucureşti şi altele ne prezintă o seamă de exponate noi.

Gospodinele vor face de data aceasta cunoştinţă cu noua maşină de spălat rufe „Albalux", cu noile tipuri de maşini aragaz, cu frigiderul „Fram" îmbunătăţit, cu aspiratorul de praf A.P.6 realizat de întreprinderea timişoreană „Electromotor", cu peste 600 de articole din porţelan, faianţă şi sticlărie, cu peste 900 exponate ale fabricilor de mase plastice etc. etc.

Deci, în 1962, cînd intrînd într-un magazin veţi fi întîmpinat cu obişnuitul „cu ce vă putem servi?", puteţi fi siguri că dorinţele dv. vor putea fi satisfăcute în condiţii cu mult mai bune decît în anii precedenţi. La aceasta, o contribuţie o va aduce şi cel de-al III-lea Pavilion de mostre organizat în Capitală, pe şoseaua Kiseleff nr. 24.

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Noi produse alimentare. ←

Admirate sînt şi articolele din faianţă şi porţelan, realizate la „Porţelanul"-Cluj şi „Faianţa" - Sighişoara. ←

Iată cîteva atrăgătoare produse din masă plastică ↑ pentru uz casnic.

fotocronica FLACARII

La fabrica „Tînăra gardă" din Capitală au fost create noi modele de perdele.

Strîngerea bogatei recolte de porumb a Gospodăriei agricole de stat din Crevedia, raionul Răcari, se face cu mijloace mecanizate.

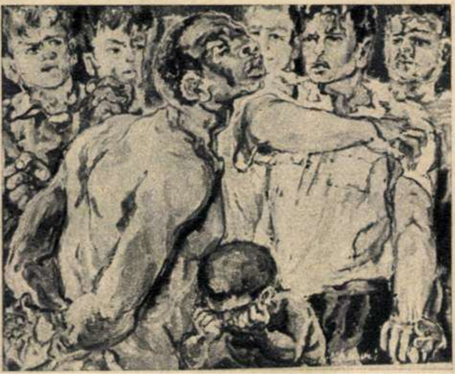

Recent, în una din sălile Muzeului de artă al R.P.R. s-a deschis Expoziția de pictură și grafică Ligia Macovei. Artista expune peste 70 de lucrări care au fost realizate în cursul călătoriilor sale peste hotare. În fotografie reproducem una din aceste lucrări: schiță pentru compoziția ← „Civilizare"

BINE ATI VENIT

La 1 octombrie a început noul an universitar. Iată un aspect de la deschiderea cursurilor la Universitatea „C. I. Parhon" din Capitală (fotografia de sus). Facultatea de științe naturale a fost dotată în acest an cu o nouă clădire situată în Grădina botanică. În fotografia de jos, studenții din anul I asistînd la lecția de deschidere a cursului de morfologie a plantelor.

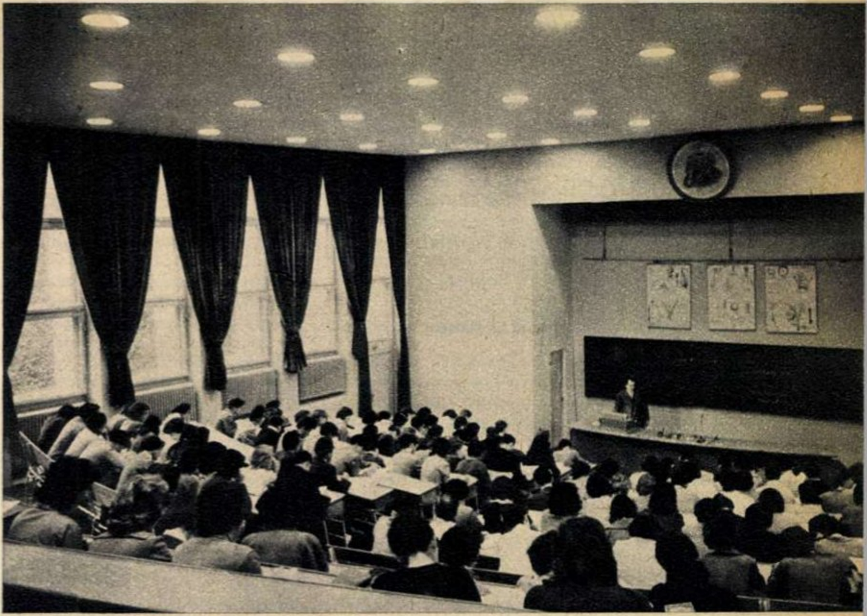

Un nou lot de tractoare făurite de muncitorii uzinei „Ernst Thälmann" din Brașov, pentru agricultura noastră socialistă.

Uriașul de lîngă Dunăre

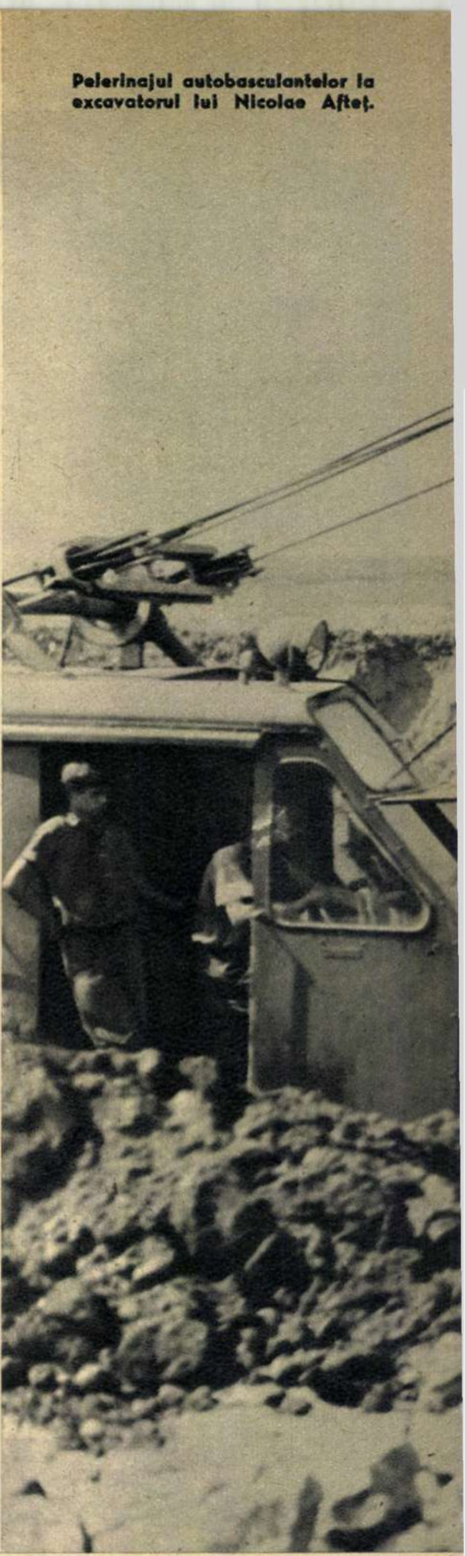
Pelerinajul autobasculantelor la excavatorul lui Nicolae Afteț.

Poate că unii dintre dumneavoastră știu ce s-a întîmplat la 17 iulie 1961. Poate că alții, nu. Pentru informarea tuturor spunem: la 17 iulie a.c. s-a petrecut un eveniment extraordinar; de la acea dată evenimentul acesta a început să fie eroul preferat al reporterilor și una din muzele cele mai ispititoare pentru scriitori. Deci, la 17 iulie a.c., lîngă Dunăre, la marginea Galaților, cîmpia a trăit preludiul celei mai mari simfonii metalurgice. Excavatoarele, grederele, buldozerele, forezele și alte mașini anunțau că aici a început să se nască un uriaș despre care s-a vorbit la cel de-al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Romîn: Combinatul siderurgic de la Galați. Iată de ce 17 iulie 1961 e o dată memorabilă. Ea adaugă la geografia economică a Romîniei socialiste o pagină nouă, care consemnează începutul unei bătălii ale cărei victorii vor spori neînchipuit de mult frumusețea și bogăția țării.

O îmbrățișare puternică și nemuritoare

Un combinat siderurgic reprezintă un complex de lucrări de o masivitate neobișnuită. Construcțiile lui ajung la amețitoarea înălțime de peste 100 de metri. Este natural, deci, ca în asemenea condiții munca de cercetare a terenurilor de fundații să prezinte o importanță covîrșitoare. De îndată ce s-a stabilit că șantierul combinatului va începe în apropierea Dunării, pe platforma cuprinsă între văile Cătușa și Mălina, specialiștii de la „Ipromet" (Institutul de proiectări metalurgice) au pornit la o riguroasă cercetare științifică a terenului care va trebui să țină în brațele sale pe acest Făt-Frumos al industriei romînești.

De mii de ani vînturile aduc în partea asta de țară nemăsurate cantități de pudră ușoară ca fulgul, praf care a sporit procentul de porozitate a pămîntului. Cu alte cuvinte, pămîntul aci e rar, afînat. Ce cere știința cînd e vorba de construcții gigantice? Un teren cu macropori mai puțini, un teren îndesat, compact, un teren care să fie prins prin toți porii săi într-o puternică și nemuritoare îmbrățișare. Pentru o asemenea îmbrățișare a pămîntului, proiectanții și constructorii noștri au apelat la tehnica sovietică. Aceasta, cu obișnuita-i promptitudine, a răspuns imediat, dîndu-ne — prin institutul „Fundament proiekt" din Moscova — documentația completă asupra experienței din Uniunea Sovietică, unde s-au executat numeroase obiective mari pe astfel de terenuri. Pe baza acestei documentații, tehnicienii romîni au început să oblige pămîntul să se compacteze. Pe măsura înaintării cercetărilor și experienței, Uniunea Sovietică a trimis specialiști care au urmărit pe teren rezultatele obținute de tehnicienii noștri și au făcut totodată recomandări pentru ca lucrările de experiență să dea rezultatele cele mai bune.

Fiindcă sîntem la acest capitol în care e vorba de un lucru deosebit de nou, să vă spunem cîteva cuvinte despre metoda sovietică de compactare a loessului. Iată: se forează întregul strat de loess; în găurile mușcate de foreze și vibratoare speciale se introduc cordoane de exploziv. Urmează apoi exploziile și, o dată cu acestea, pămîntul se compactează.

Desigur că ați văzut foreze în multe locuri din țară. Chiar în foarte multe locuri. Știți ce fac forezele în mod obișnuit: sapă măruntaiele pămîntului, să afle noi bogății. Dar nici într-un loc din țară nu se află atîtea

În vara lui 1961 turmele de oi au păscut pentru ultima oară pe aceste locuri.

Din coloana autobasculantelor doar atît a putut să cuprindă în obiectivul său fotoreporterul.

foreze ca la Galaţi. Şi încă ceva: la Galaţi, forezele nu caută nici cărbuni, nici aur, nici zinc, nici cupru. Fac altceva: pregătesc pămîntul pe mari suprafeţe, pentru o îmbrăţişare puternică şi nemuritoare.

Pe un asemenea pămînt am văzut făcîndu-se probe menite a verifica rezistenţa solului. Parcele speciale au fost încărcate cu cantităţi uriaşe de ţagle de oţel — tone întregi de oţel pe fiecare decimetru pătrat — pentru a verifica felul în care viitoarele fundaţii de beton se vor comporta în cele mai grele situaţii.

De ce toate acestea? Simplu: pentru că fundaţia unui uriaş cum va fi Combinatul siderurgic de la Galaţi trebuie să aibă dimensiunile şi trăinicia unei construcţii monumentale.

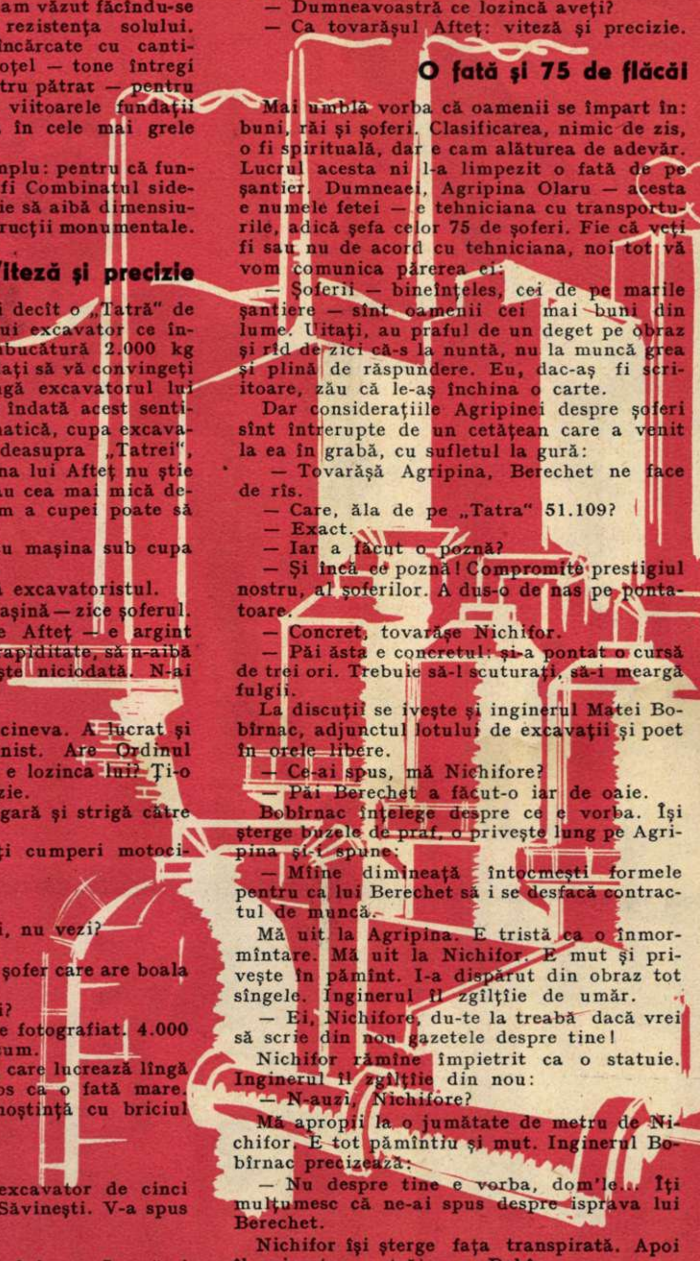

Viteză şi precizie

Omul e mai puternic şi decît o „Tatră" de 10 tone, şi decît gura unui excavator ce înghite dintr-o singură îmbucătură 2.000 kg de pămînt. Mergeţi la Galaţi să vă convingeţi de acest lucru. Staţi lîngă excavatorul lui Nicolae Afteţ şi trăiţi de îndată acest sentiment. Cu o precizie matematică, cupa excavatorului coboară rapid deasupra „Tatrei", vîrfuind-o cu pămînt. Mîna lui Afteţ nu ştie ce înseamnă timp mort sau cea mai mică deviere. O deviere de 10 cm a cupei poate să aducă mari pagube.

Zic unui şofer ce stă cu maşina sub cupa excavatorului lui Afteţ:

— Te-a băgat în viteză excavatoristul.

— Şi pe mine, şi pe maşină — zice şoferul. Păi ăsta — şi arată spre Afteţ — e argint viu. Mînă excavatorul cu rapiditate, să n-aibă timpi morţi, şi nu greşeşte niciodată. N-ai auzit de el?

— Nu.

— Foarte rău. Afteţ e cineva. A lucrat şi la Hunedoara. E comunist. Are Ordinul Muncii clasa I. Ştii care e lozinca lui? Ţi-o spun eu: viteză şi precizie.

Şoferul îşi aprinde o ţigară şi strigă către excavatorist:

— Mă, nea Afteţ, nu-ţi cumperi motocicletă?

— Nu.

— De ce?

— Păi am boala vitezei, nu vezi?

— Şi ce dacă ai?

— Vine vreun nebun de şofer care are boala nepreciziei şi...

— Dar ce faci cu banii?

— Îi stric pe aparate de fotografiat. 4.000 de lei am cheltuit pînă acum.

Plec la alt excavatorist, care lucrează lîngă Afteţ. E mititel şi frumos ca o fată mare.

— Mata acum faci cunoştinţă cu briciul — zic.

— Cam aşa...

— Şi cu excavatorul.

— Greşiţi. Lucrez pe excavator de cinci ani. Am venit aici de la Săvineşti. V-a spus tovarăşul Afteţ?

— Ce?

— Că la 17 iulie dumnealui, nea Secară şi cu mine am săpat primele cupe. N-am să uit niciodată. După ce tovarăşii din conducerea regionalei de partid şi din conducerea şantierului au înfipt primele lopeţi în pămînt, excavatoarele noastre au început să cînte. Cred că asta va fi amintirea mea cea mai frumoasă.

Fac cunoştinţă cu alţi excavatorişti: Sergiu Tomescu şi Popa Petruş.

— Dumneavoastră ce lozincă aveţi?

— Ca tovarăşul Afteţ: viteză şi precizie.

O fată şi 75 de flăcăi

Mai umblă vorba că oamenii se împart în: buni, răi şi şoferi. Clasificarea, nimic de zis, o fi spirituală, dar e cam alăturea de adevăr. Lucrul acesta ni l-a limpezit o fată de pe şantier. Dumneaei, Agripina Olaru — acesta e numele fetei — e tehniciana cu transporturile, adică şefa celor 75 de şoferi. Fie că veţi fi sau nu de acord cu tehniciana, noi tot vă vom comunica părerea ei:

— Şoferii — bineînţeles, cei de pe marile şantiere — sînt oamenii cei mai buni din lume. Uitaţi, au praful de un deget pe obraz şi rîd de zici că-s la nuntă, nu la muncă grea şi plină de răspundere. Eu, dac-aş fi scriitoare, zău că le-aş închina o carte.

Dar consideraţiile Agripinei despre şoferi sînt întrerupte de un cetăţean care a venit la ea în grabă, cu sufletul la gură:

— Tovarăşă Agripina, Berechet ne face de rîs.

— Care, ăla de pe „Tatra" 51.109?

— Exact.

— Iar a făcut o poznă?

— Şi încă ce poznă! Compromite prestigiul nostru, al şoferilor. A dus-o de nas pe pontatoare.

— Concret, tovarăşe Nichifor.

— Păi ăsta e concretul: şi-a pontat o cursă de trei ori. Trebuie să-l scuturaţi, să-i meargă fulgii.

La discuţii se iveşte şi inginerul Matei Bobîrnac, adjunctul lotului de excavaţii şi poet în orele libere.

— Ce-ai spus, mă Nichifore?

— Păi Berechet a făcut-o iar de oaie.

Bobîrnac înţelege despre ce e vorba. Îşi şterge buzele de praf, o priveşte lung pe Agripina şi-i spune:

— Mîine dimineaţă întocmeşti formele pentru ca lui Berechet să i se desfacă contractul de muncă.

Mă uit la Agripina. E tristă ca o înmormîntare. Mă uit la Nichifor. E mut şi priveşte în pămînt. I-a dispărut din obraz tot sîngele. Inginerul îl zgîlţîie de umăr.

— Ei, Nichifore, du-te la treabă dacă vrei să scrie din nou gazetele despre tine!

Nichifor rămîne împietrit ca o statuie. Inginerul îl zgîlţîie din nou:

— N-auzi, Nichifore?

Mă apropii la o jumătate de metru de Nichifor. E tot pămîntiu şi mut. Inginerul Bobîrnac precizează:

— Nu despre tine e vorba, dom'le... Îţi mulţumesc că ne-ai spus despre isprava lui Berechet.

Nichifor îşi şterge faţa transpirată. Apoi îl priveşte mustrător pe Bobîrnac.:

— Dar eu nu vă mulţumesc, tovarăşe inginer. Măsura pe care o luaţi dumneavoastră cu Berechet e... să nu mai vorbim.

— Bine mă, omul lui dumnezeu, dar n-ai spus cu gura ta că Berechet vă face de rîs pe toţi şoferii? Ce dracu'!

— Şi ce-i dacă am spus?

— Mă Nichifore, tu eşti un sentimental. Să fiu al dracului dacă nu eşti! Parcă tu ai scrie poezii, nu eu.

— Nu se vede, tovarăşe inginer. Şi în altă ordine de idei, vreau să vă spun că dacă-l daţi afară pe Berechet nu-i nici poetic, nici politic.

La toată această conversaţie Agripina Olaru a fost foarte atentă. După o tăcere de cîteva minute adăugă şi ea, formulînd un fel de concluzii:

— Ştiţi, tovarăşe inginer, eu am avut de-a face cu şoferii şi la Bicaz. Îi cunosc foarte bine.

— Şi ce vrei să spui?

— Nimic. Adică atît: mi se pare că tovarăşul Nichifor are dreptate. Dumneavoastră faceţi ce vreţi, dar eu votez cu el.

Pînă la urmă inginerul s-a lăsat învins. Nichifor s-a îmbujorat la faţă:

— Tovarăşe inginer, acum sînteţi om. Dacă n-aş fi murdar ca dracu', v-aş săruta. Acum mă urc pe „Tatra" cu inima împăcată.

— Şi cu Berechet cum rămîne?

— Lăsaţi-l pe mîna mea, tovarăşe inginer. Dacă nu fac eu om din el, să nu-mi ziceţi pe nume. Am eu metodele mele.

O întreb pe Agripina:

— Ei, cine sînt oamenii cei mai buni din lume?

Fără să roşească, fata răspunde:

— Şoferii. Berechet e singurul de pe şantier care ne face (se corectează) adică ne-a făcut de rîs. Dar o să se facă şi el om. Am mai avut eu două cazuri din astea la Bicaz. Ştiu ce vorbesc.

Răsfoiesc caietul în care sînt pontate cursele şoferilor şi însemnez o droaie de numere; fiindcă pe un şantier mare dacă stai numai patru zile, mai repede îi găseşti pe şoferi după numărul maşinii decît după mutră. Alături de numere scriu: Nicolae Ivan, Nicolae Larion, Matei Constantin, Nicolae Băluţă, Marin Ştefan, Ion Sişianu, Stelian Bucică, Iani Camboteca. Şi alţii. Şi alţii.

Pe teren însă, adică pe şantier, documentarea este foarte grea. Ştiţi de ce? Pentru că oamenii aceştia, şoferii, trag maşinile sub gura uriaşă a excavatoarelor, stau trei-cinci minute şi o întind. Documentează-te dacă poţi. Într-un schimb ei fac 30-40 de curse pe nişte drumuri de categoria a cincea, adică proaste, că n-oţi fi vrînd ca pe un cîmp muşcat zi şi noapte de excavatoare să fie drumul asfaltat. Lozinca şoferilor este tot aceea pe care o au excavatoriştii: viteză şi precizie. De aceea fotoreporterul, care vrea să facă o poză de studiu din diverse unghiuri a unui şofer, primeşte următorul răspuns:

— Iertaţi-mă, tovarăşe fotoreporter. Pentru poză studiată n-am timp. Nu sînt la cinematografie. Sînt pe şantier. Vă salut.

Va fi necesară o nouă monografie

În vara aceasta, a apărut o monografie despre Galaţi. E frumoasă şi interesantă. Numai că monografia aceasta va fi, nu peste

Excavatoristul Sergiu Tomescu încarcă într-un schimb aproape 300 de autobasculante. E firesc. Dumnealui face meseria asta de 15 ani (foto 1). Inginerul Costel Stoiu (care e preocupat de ideea unei invenţii) execută măsurătorile topometrice în vederea cubării săpăturii (foto 2). Pînă ce excavatorul vîrfuieşte maşina cu pămînt, şoferul Iani Camboteca fredonează „Cîntecul şoferului" (foto 3). Vasile Ciobotaru, maistru principal la lotul experimental, a lucrat la Chiscani, Borzeşti şi Hunedoara. Acum e mîndru că se numără printre constructorii combinatului de la Galaţi. Fotoreporterul l-a surprins în momentul în care a dispus intrarea forezei vibrator în dispozitivul de lucru (foto 4).

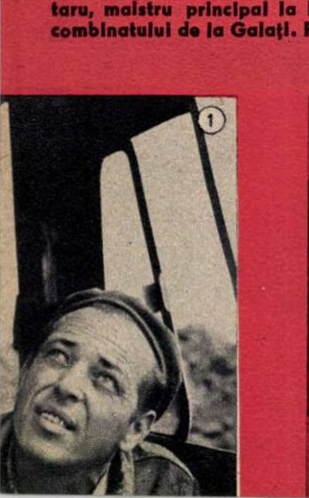

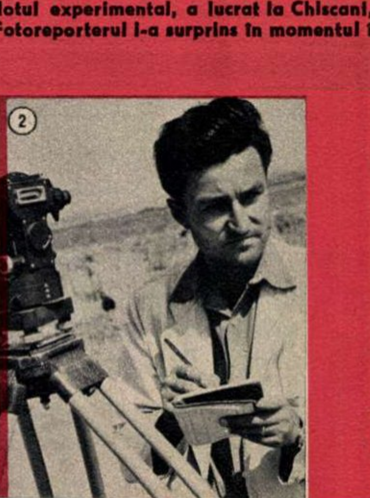

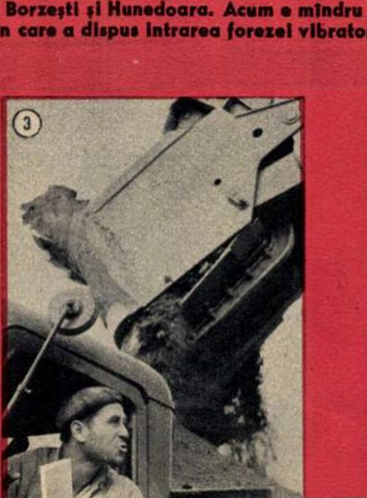

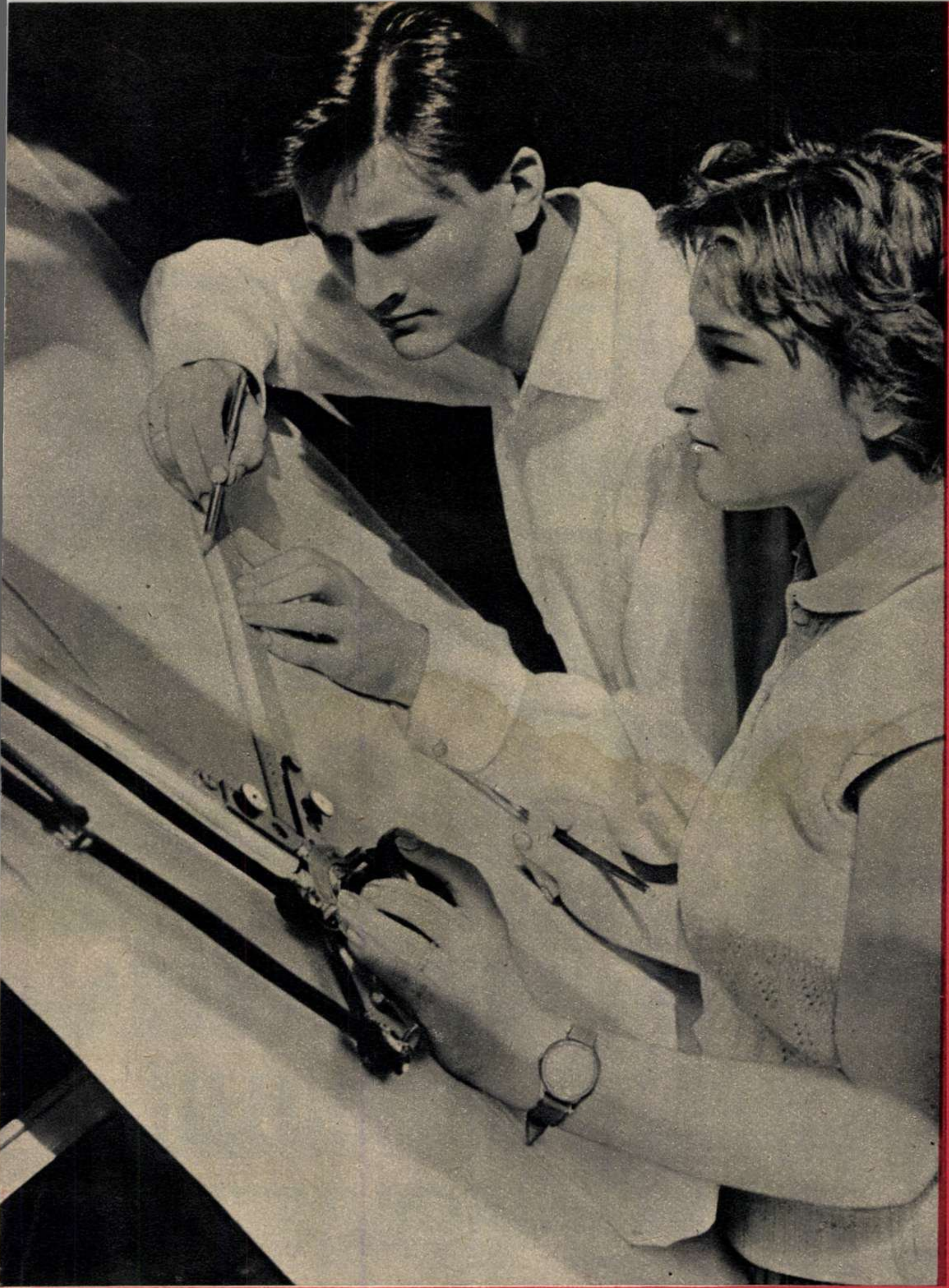

Serviciul tehnic își aduce contribuția, pe specificul său, la lucrările șantierului. În fotografie: se stabilește amplasarea mașinilor de excavat pentru atacarea lucrărilor de terasament.
←

↑ Trei oameni de pe șantier: arhitectul Alexandru Cogan, directorul general al șantierului (mijloc), inginerul-șef constructor Mircea Ciorapciu (dreapta) și inginerul Irien Ciurea, șeful lotului de excavații (stînga).

↑ Nicolae Afteț, primul din stînga, explică elevilor care învață meseria sa, ce trebuie să-i faci excavatorului pentru ca acesta să muncească rapid și la precizie.

Compactorul electric tasează pernele de pămînt.
↓

Cel mai tînăr excavatorist de pe șantierul Combinatului siderurgic de la Galați, Alexandru Crăcană.
↓

Fotografie de S. STEINER

COPERTA NOASTRĂ

multă vreme, depășită. Deci într-un viitor apropiat se cere o monografie nouă despre Galați, în care să se vorbească despre oțelăriile electrice, despre turnătorii și forje grele. Despre furnalele ce vor străpunge cerul. Despre uzine cocsochimice etc. etc. Și mai cu seamă, monografia va trebui să vorbească despre oamenii care înalță combinatul, despre condițiile lor de viață, despre meniul bogat care se va servi zilnic la cea mai modernă cantină din țară, despre faptul că pentru constructorii combinatului nu se va ridica nici o baracă. Rețineți: toți muncitorii vor locui în apartamente moderne, confortabile, care se predau complet mobilate, cu toată lenjeria de pat. Semnele acestei monografii se arată de pe acum. Orașul nou de la Galați se construiește cu o febrilitate proprie epocii noastre. Repartizarea apartamentelor pentru muncitorii care construiesc combinatul a început. Nu peste multă vreme, pe șantier vor veni sute și sute de excavatoriști și buldozeriști. În ceasul de față ei învață la o școală din Galați. Cîteva sute de oameni au fost trimiși, de asemenea, la școlile de calificare din Hunedoara. După absolvire ei se vor întoarce aici, să construiască cea mai mare cetate de foc din țara noastră.

Peste șapte-opt ani, turiștii de pe Siret și Dunăre vor avea o priveliște grandioasă, așezată deasupra vechilor Galați: combinatul siderurgic, care va întrece capacitatea Hunedoarei de azi de cîteva ori.

De toate aceste lucruri și de multe altele, nescrise aici, vor trebui să țină seama autorii viitoarei monografii a Galaților. Monografia aceasta va trebui să zugrăvească cît mai fidel chipul uriașului de lîngă Dunăre, Făt-Frumosul industriei romînești.

George CIUDAN
Fotografii de S. STEINER

Înainte de a începe turnarea filmului, actorul Iuri Kaiurov a studiat minuţios biografia lui Lenin, a ascultat glasul lui înregistrat pe discuri, a vizitat locurile legate de viaţa şi activitatea lui Vladimir Ilici. Toate acestea l-au ajutat să redea în mod veridic trăsăturile marelui om, înţelepciunea lui, fermitatea, îndrăzneala, căldura, neclintita credinţă în victoria revoluţiei. În fotografie: o scenă în redacţia „Iskrei". În rolul lui Lenin, artistul Iuri Kaiurov.

FESTIVALUL FILMULUI SOVIETIC

Dacă septembrie a fost luna melomanilor (Festivalul „George Enescu" oferindu-le clipe de neuitat), iată că octombrie îşi revendică dreptul de a aduce marile surprize cinematografice ale anului. Tradiţionalul Festival al filmului sovietic răsplăteşte din plin, şi de această dată, aşteptările spectatorilor, proiectînd pe ecrane filme de o valoare recunoscută pe plan mondial. Vom vedea, de pildă, celebrul film al lui Ciuhrai, „Cer senin", care i-a adus regizorului — la recentul Festival cinematografic de la Moscova — un nou „Mare premiu internaţional".

Festivalul aduce cu sine şi alte cîteva remarcabile creaţii recente ale cineaştilor sovietici: „Două vieţi", film realizat în două serii de regizorul Leonid Lukov şi avînd printre interpreţii principali pe cunoscuţii actori Nikolai Rîbnikov, Viaceslav Tihonov şi Alla Larionova; vom vedea de asemenea prima serie a ecranizării celebrului roman tolstoian „Învierea", în regia lui M. Sveiţer; vom avea acum, o dată cu seria a doua a „Cerului Balticei", prilejul de a ne completa impresia puternică pe care o lasă acest film.

Despre toate aceste filme, „Flacăra" a relatat mai demult cititorilor săi, aşa că nu vom mai reveni asupra lor. Ne mărginim a vă reaminti prin imaginile de faţă filmul „La începutul secolului", care a făcut obiectul unui articol publicat de noi într-unul din numerele trecute. Realizat de regizorul A. Rîbakov după scenariul lui S. Ermolinski, filmul evocă figura marelui Lenin în anii tinereţii, mai precis în răstimpul deportării sale în satul siberian Şuşenskoe, şi, mai apoi, în perioada în care a înfiinţat în Elveţia ziarul „Iskra". Totodată vă prezentăm mai pe larg o altă premieră: filmul „Evdokia".

Vladimir Ilici şi Nadejda Krupskaia (Iuri Kaiurov şi Elena Sitko) se pregătesc să plece din Şuşenskoe: el în emigraţie peste hotare, ea la Ufa, căci termenul exilului ei nu expirase. Ţăranii din Şuşenskoe au ieşit să-i conducă. Lenin a rămas în amintirea lor ca un om minunat, care iubeşte profund poporul, îi înţelege nevoile, e legat de el.

O poveste ca multe altele...

Experienţa, atît de izbutită cu scenariul filmului „Serioja" a făcut — se pare — din cunoscuta scriitoare Vera Panova o prietenă de nădejde a cinematografiei. Iat-o semnînd dramaturgia unui nou film, „Evdokia", realizat în studioul „Maxim Gorki" de tînăra regizoare T. Lioznova.

După incursiunea făcută în universul sufletesc al copilului, Vera Panova a simţit nevoia să aducă pe ecran chipul femeii sovietice contemporane. „Aceasta este o poveste despre o femeie simplă, despre o foarte simplă femeie şi copiii ei" — anunţă crainicul intenţiile filmului, conceput de realizatoarele lui ca o nuvelă cinematografică cu o desfăşurare epică molcomă, dar densă în fapte.

S-ar părea chiar că filmului îi lipseşte un conflict dramatic bine închegat, scenariul narînd fără grabă diferite episoade din viaţa Evdokiei, a soţului ei şi a copiilor lor. Dar, după cum afirmă regizoarea T. Lioznova, „cunoaşterea profundă a vieţii de către autoare saturează scenariul cu un mare număr de amănunte caracteristice. În el, oamenii nu săvîrşesc nici un fel de fapte eroice dar împart cu alţii tot ce au, pentru ca încă un om să cunoască fericirea. Dacă vreţi, în film este vorba despre ceea ce înseamnă omul sovietic. Despre noul aspect moral, despre familia stabilită pe principii noi, despre noua atitudine faţă de viaţă, faţă de cei din jur — într-un cuvînt, despre bazele morale ale societăţii sovietice".

Cei doi eroi principali — Evdokia şi Evdokim — se bucură de interpretarea cunoscuţilor actori L. Hiteaeva (pe care am văzut-o în rolul Luşkăi din „Pămînt desţelenit") şi N. Lebedev (protagonistul admirabilului film „Contemporanul secolului"). Prin jocul lor extrem de simplu şi firesc aflăm povestirea cinematografică pe care vom încerca să o sugerăm şi noi prin aceste cîteva fotografii.

1 *Acesta este Evdokim Cernîşev, soldat viteaz al revoluţiei, care a străbătut în anii războiului civil drumurile nesfîrşite ale Rusiei, luptînd pentru cauza poporului. Din cînd în cînd, serile, în faţa focului aprins în pădure, Evdokim visa la fericirea liniştită a unui cămin. Dar gîndul era alungat în grabă: nu era timp de dragoste, de familie...*

2 *In cele din urmă războiul s-a terminat şi Evdokim a început să lucreze ca forjor într-o mare uzină. Devenise un om în toată firea şi ar fi dorit nespus să-şi întemeieze o familie, dar nu-şi găsea o nevastă pe plac. Pînă cînd, în casa bătrînului muncitor Avdeev o vede pe fiica acestuia, Evdokia, şi nu-şi mai poate lua ochii de la dînsa. O asemenea soţie, frumoasă, chibzuită, gospodină, îşi visase el în nopţile reci ale războiului.*

3 *Şi iată că cei doi tineri au făcut nuntă, şi-au ridicat o căsuţă nouă, şi-au mobilat-o după placul inimii. Dar Evdokia nu este fericită. Ea se opreşte din ce în ce mai des pe stradă lîngă copiii care se joacă şi petrece cu o privire pizmaşă pe tinerele mame ce-şi poartă pruncii în braţe: ştie că ea nu poate avea copii şi faptul acesta îi sfîşie inima. Într-o noapte însă, la uşa lor bate o fetiţă din vecini, Nataşa, care abia se mai putea ţine pe picioare: tatăl ei murise de tifos, mama tocmai îi fusese dusă la spital. Nataşa nu va mai pleca din casa Cernîşevilor: ea va fi primul lor copil.*

4 *Intorcîndu-se într-o seară de la lucru, Evdokim aude pe stradă ţipete puternice: cîţiva oameni prinseseră un băieţandru de vreo 13 ani care furase geanta unei trecătoare. Poşeta este restituită, iar băiatul — Andrei pe nume — este luat de Evdokim şi dus acasă la el. Iată al doilea copil în casa Cernîşev. Apoi, cu vremea, mai sînt înfiaţi încă doi, nepoţi de-ai lui Evdokim, iar după alţi cîţiva ani este înfiat şi al cincilea: Saşa.*

...Anii trec unul după altul şi filmul urmăreşte viaţa acestei familii. Dar peste liniştea căminului se abate urgia războiului: Pavel — unul dintre fii — moare; Katia — una dintre fiice — bate şi ea drumurile grele ale frontului, ca în cele din urmă să se întoarcă acasă, aducîndu-şi cu dînsa tînărul soţ. Astfel se termină filmul: bărbatul Katiei este întîmpinat cu amabilitate, dar şi cu o anume curiozitate şi rezervă. Începe acum istoria unei noi familii; dar de aceasta nu se mai ocupă povestirea cinematografică a Verei Panova.

„V-am adus-o pe Matrioșka drept amintire...“

de Flavia BUREF

Pe Matrioșka am așezat-o pe radio; cutiuța cea viu colorată stă între cărți, în bibliotecă, iar fotografiile sînt lipite cu grijă în album. Parcă stau așa de cine știe cînd, deși n-au trecut decît trei luni de atunci...

Mie mi se pare că a fost ieri. Parcă o văd pe Liuda, prima cu care am făcut cunoștință. O fetișcană subțirică, care îmi vorbea în șoaptă, uitîndu-se neliniștită la mine după fiecare frază ca să vadă dacă am înțeles:

— Dumneavoastră sînteți artista romîncă, da? Dați-mi, vă rog mult, o fotografie ca amintire. Am luat și de la Colea Răutu, cu care ați jucat în film...

În timp ce îi scriam cîteva rînduri pe fotografie, am aflat că o cheamă Liuda, că lucrează într-o fabrică și că acum o să se grăbească foarte tare ca să ajungă la timp.

De aceea, după ce mi-a mulțumit, a fugit pierzîndu-se printre trecători.

În fața hotelului în care erau cazați toți participanții la cel de-al doilea Festival internațional al filmului de la Moscova, se afla de obicei multă lume. Mă apropiam încet, cînd am auzit pronunțat — rar și răspicat — chiar în fața mea, un politicos: „Dobrîi deni“ (bună-ziua).

Un băiat cam de vreo 14 ani, blond, care roșise tot, cu un păr scurt ca o perie, continuă luîndu-și inima în dinți:

— Eu vă aștept de azi-dimineață. Noi avem la școală un grup al cinefililor. Avem o colecție de fotografii. Vă rugăm și pe dumneavoastră să ne dați...

După ce ne-am depărtat puțin de hotel și i-am dat fotografiile cerute, înecîndu-se de emoție, a adăugat:

— Vă mai rog, dacă aveți vederi din Romînia, din București... Romînia e o țară foarte frumoasă, noi toți ne bucurăm mult cînd facem rost de vederi din Romînia... Facem schimb: vă dăm și noi vederi din Moscova...

Mi-am adus aminte că am cîteva vederi în cameră, la hotel, și i-am spus acest lucru, invitîndu-l să vină cu mine să i le dau. S-a întristat foarte tare și mi-a explicat că portarul nu dă voie în hotel decît la oaspeți.

Peste o clipă, radiind de bucurie, îmi anunță soluția:

— Merg împreună cu dumneavoastră, vorbim romînește și atunci o să creadă că sînt romîn și o să pot intra.

— Dar știi romînește? —am întrebat uimită.

— Nu, dar mă învățați acum un cuvînt, două...

Și discuția s-a desfășurat în felul următor, bineînțeles însoțită de mimică:

Eu (cu multă veselie): De mult nu te-am mai văzut. Ce mai e nou?

El (cu foarte multă veselie): Bine, bine.

Eu (mai serioasă): Mama e sănătoasă, tata lucrează tot acolo?

El (dînd cu demnitate din cap): Bine, bine.

Eu (întrebătoare): Sînteți mulți membri în grupul cinefililor?

El (convins): Biine...

Simțeam că mă sufoc de rîs. Noroc că am ajuns la lift. Puțin mai tîrziu, tînărul autor al stratagemei ieșea fericit din hotel, ducînd cu el vederile din „frumoasa țară Romînia“, pe care și le dorise atît.

★

Peste cîteva zile Liuda mă aștepta în fața hotelului, cu o prietenă, Vera, și cu un aparat fotografic. Dorea să facem o fotografie împreună. Mi-a explicat că o să ne fotografiem alături una de alta — „sovietsko-rumînskaia drujba“, spunea ea, strîngîndu-mi mîna drept felicitare pentru film. Așa ne-am și fotografiat cu adaosul că în timp ce în centrul fotografiei eram eu și Liuda, în jurul nostru se aflau o mulțime de tineri surîzători care au vrut neapărat să facă o fotografie cu „rumînskaia aktrisa“ pentru „sovietsko-rumînskaia drujba“.

După ce am făcut această fotografie, un bărbat mai în etate, cu o mină gravă, folosindu-se de autoritatea vîrstei, i-a convins pe tineri că trebuie făcută o fotografie „ana sama“ — cu ea singură. M-am conformat cu plăcere.

★

În ultimele zile ale festivalului m-am întîlnit iar cu noii mei prieteni. Liuda mă aștepta în trecerea subterană pentru pietoni de lîngă hotel. Avea un mic buchețel de flori și, într-o hîrtiuță fină, pe Matrioșka, păpușa de lemn: „V-am adus-o pe Matrioșka drept amintire... De la prietenii din Moscova“.

În fața hotelului stătea și bărbatul cu mină gravă; mă așteptase ca să-mi dea fotografia ce mi-o făcuse: „ea singură“ reușise foarte bine și i-am spus-o. A zîmbit și mi-a răspuns: „De la prietenii din Moscova, ca amintire...“

A doua zi mă aștepta și Vera, prietena Liudei. Mi-a dăruit cutiuța viu colorată, cu desene naționale, împreună cu fotografia ei: «Noi iubim Romînia, romînii sînt „dobrîie, simpaticiniie“(buni și simpatici), trebuie să primiți acest dar. Ca amintire...»

În ziua plecării din Moscova, la 7 dimineața, un tînăr alerga după mașinile care tocmai porniseră, fluturînd niște hîrtii. Șoferul a oprit. Era o figură cunoscută, îl mai văzusem de cîteva ori împreună cu noi în excursii și schimbasem cîteva vorbe. Cu aparatul lui făcuse cîteva fotografii foarte bune și lucrase toată noaptea la ele ca să fie gata la timp și să ni le poată oferi înainte de plecare. Mi-a spus aproape aceleași cuvinte ca și ceilalți: „Spre amintire, cu multă prietenie, de la Evgheni...“

★

Aceștia sînt doar cîțiva din prietenii pe care i-am cunoscut la Moscova în această vară. Sînt mulți, foarte mulți cei care ne-au înconjurat cu caldă prietenie, care ne-au transmis în nenumărate feluri simpatia și aprecierea lor. Înainte chiar de a ne fi cunoscut ei ne acordau afecțiunea lor, căci lor le sînt dragi Romînia și romînii „buni și simpatici“, așa cum a concretizat cu simplitate Vera.

Începînd de la marii oameni de artă pe care i-am cunoscut și terminînd cu băiețandrul de 14 ani, toți ne-au înconjurat cu căldură și dragoste. De aceea nu mă pot gîndi fără emoție la Moscova și la prietenii mulți și dragi pe care ni i-am făcut acolo. Simpatia și aprecierea lor se îndreptau nu numai asupra mea, o tînără actriță venită la festivalul cinematografic, ci asupra noastră, a tuturor, asupra Romîniei, pe care o îndrăgesc și pe ai cărei soli îi primesc cu inima deschisă.

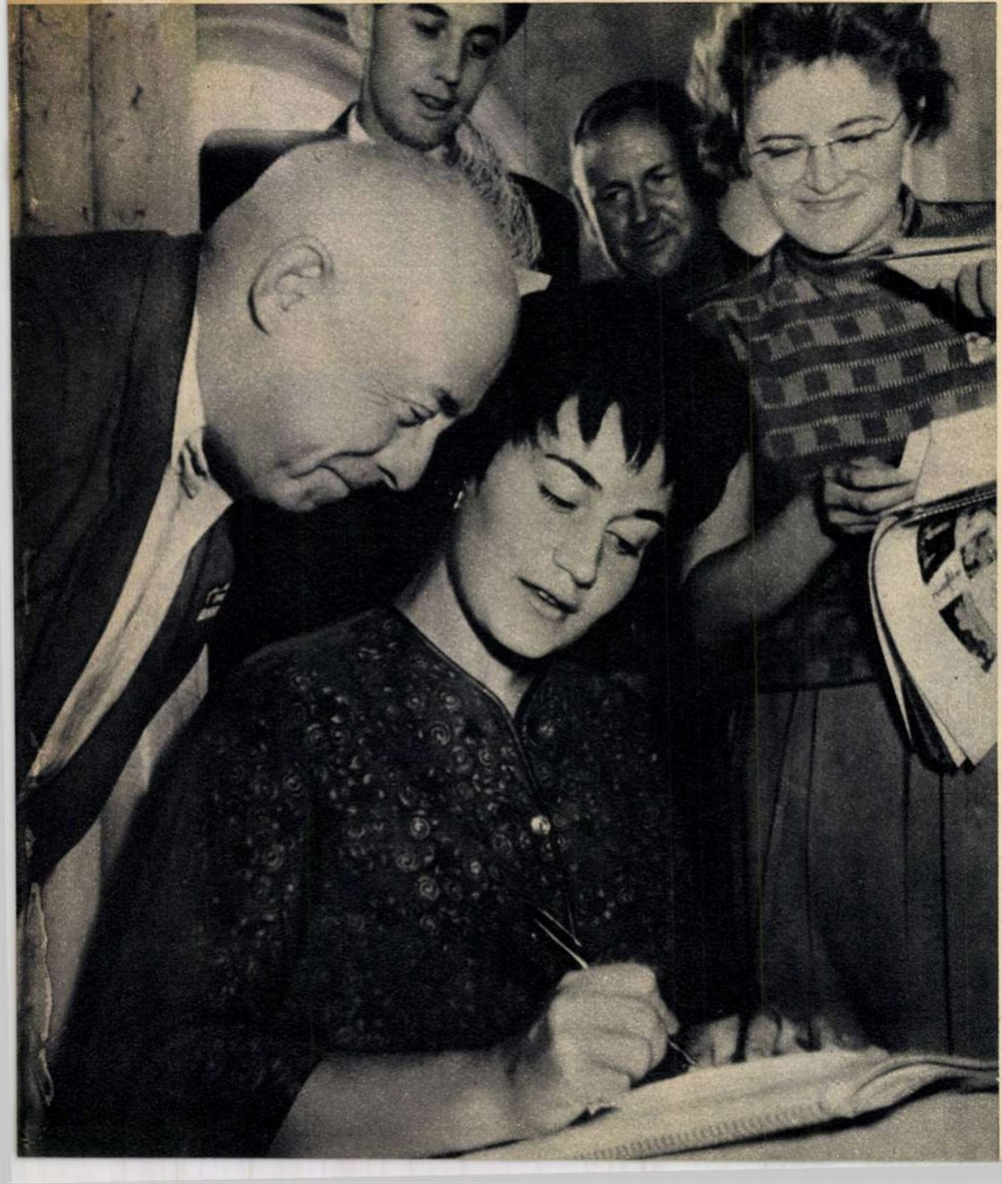

Printre prietenii din Moscova... (Flavia Buref, interpreta Iulianei din filmul „Setea“, dînd autografe moscoviților).

←

A ţîşnit o scînteie: VIAŢA

„Lîngă Teba Eghipetului, cînd pe vreme de arşiţă cade multă ploaie, ţara se umple deodată de şoareci de cîmp. Tot astfel vedem că ţiparii nu iau în alt chip naştere decît din nămol. Ei nu se înmulţesc din ouă sau altceva, ci din pămînt îşi trag obîrşia..."

Cine oare îşi poate stăpîni zîmbetul citind astăzi aceste cuvinte, scrise de episcopul Vasile cel Mare la mijlocul secolului al IV-lea, cuvinte care reprezentau în vremea aceea „singura şi adevărata ştiinţă" despre apariţia vieţii.

Au trecut multe secole de cînd nu mai găsesc crezare năstruşnicele explicaţii care se dădeau altădată fenomenelor naturale. Pe atunci, căutînd să-şi pună tezele „ştiinţifice" în concordanţă cu dogmele bisericii atotputernice, înţelepţii timpului născoceau descrieri de-a dreptul fantastice, uneori însoţite de desene, privind geneza spontană a diferitelor insecte, viermi şi peşti din nămol şi pămînt umed, a broaştelor din roua de mai şi chiar a leilor din pietrele pustiului...

Au trecut multe secole; cu toate acestea omul continuă şi astăzi să se întrebe: cum a apărut viaţa pe Pămînt? Este oare planeta noastră singura pe care se manifestă acest măreţ fenomen al naturii?

Încercări serioase, încununate de rezultate, de a da răspuns la aceste întrebări nu s-au făcut decît în ultimele decenii, după ce ştiinţele naturii au reuşit să acumuleze un material faptic extrem de bogat. În emulaţia pentru rezolvarea acestor probleme fundamentale ştiinţa sovietică şi-a spus şi ea cuvîntul.

Printre ipotezele actuale cu privire la originea vieţii, cea mai cunoscută este aceea elaborată de academicianul A.I. Oparin.

În cele ce urmează este prezentat punctul de vedere pe care l-a exprimat savantul sovietic — împreună cu academicianul V.G. Fesenkov — în lucrarea „Viaţa în Univers".

La început au fost... hidrocarburile

Hidrogenul este elementul chimic dominant în galaxia noastră. În condiţiile în care se afla Pămîntul la începuturile existenţei sale, hidrogenul s-a putut combina cu carbonul pentru a forma hidrocarburile, cele mai simple combinaţii ale celor două elemente. Dar cum se poate dovedi că această afirmaţie e exactă? Fireşte. Dovada o găsim cercetînd stelele, precum şi planetele sistemului nostru solar. Mijloacele actuale ale ştiinţei au făcut posibil să se demonstreze prezenţa hidrocarburilor pretutindeni, începînd cu atmosfera stelelor — aflate la temperaturi de mii de grade — şi terminînd cu cele mai reci planete. Au fost găsite hidrocarburi şi în meteoriţii căzuţi pe Pămînt. Şi cometele au în compoziţia lor hidrocarburi.

Hidrocarburile, pe care oricine le-a cunoscut încă de pe băncile şcolii ca pe nişte personaje chimice destul de şterse, reprezintă de data aceasta un punct de plecare de o importanţă covîrşitoare. Ele pot da naştere unor combinaţii organice complexe, pentru că au însuşirea de a forma lanţuri lungi de molecule.

Într-un anumit stadiu al existenţei Pămîntului, hidrocarburile au putut intra în diferite reacţii din care au rezultat oxizi organici, compuşi azotaţi etc. Aceste substanţe — mai complicate decît hidrocarburile — au trecut din atmosfera planetei în hidrosferă, adică în învelişul de apă al Pămîntului, şi astfel oceanele au devenit mediul în care s-au desfăşurat în continuare procesele care aveau să ducă la apariţia vieţii. De acum, întreaga acţiune urma să se desfăşoare pe această scenă.

Materia în continuă mişcare începuse un adevărat marş triumfal. Dar cîte trepte mai avea de urcat!...Pînă la cea mai simplă expresie a VIEŢII trebuiau să mai treacă multe sute de milioane de ani.

Ştiaţi că mieii cresc în copaci întocmai ca merele şi perele?... Şi că gîştele îşi au obîrşia tot în copaci? Aşa pretindeau „învăţaţii" Mondeville (veacul al XIV-lea) şi Androvandi (secolul al XVI-lea), care răspîndeau asemenea bazaconii sub patronajul bisericii. (Desenele noastre reproduc stampe originale ale vremii).

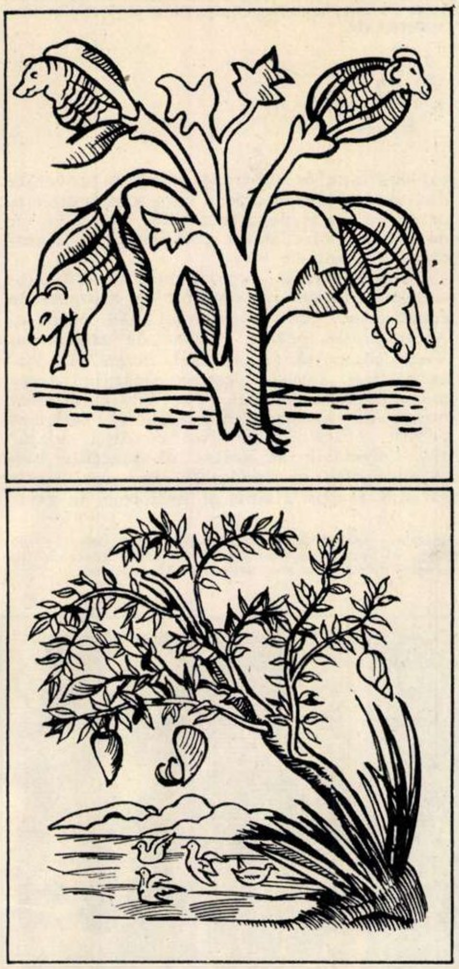

Trei condiţii necesare

La baza materiei vii se află proteinele, cele mai complexe combinaţii organice care, pe lîngă carbon, conţin hidrogen, oxigen, azot şi cîteodată alte elemente. De aceea, în actul al doilea, aceşti compuşi ne interesează în cel mai înalt grad.

Bogăţia de date şi de fapte experimentale pe care ştiinţa le-a acumulat în ultimii ani face să apară destul de limpede condiţiile în care s-a produs sinteza proteinelor.

Care sînt acestea?

Prima condiţie: existenţa hidrocarburilor. S-a văzut că această condiţie era îndeplinită.

A doua condiţie: oxidarea.

Aici lucrurile se complică puţin şi iată de ce. S-a stabilit că, la începutul existenţei sale, Pămîntul a trecut printr-un stadiu în care rocile, care formau învelişul solid, litosfera, erau foarte avide de oxigen. Din cauza masei slabe, o parte considerabilă a atmosferei — în special hidrogenul primar — s-a împrăştiat în spaţiu. (Astăzi, din fericire, Pămîntul are o masă suficientă pentru a-şi ţine în frîu atmosfera şi astfel avem ce respira...) Oxigenul însă a început să se combine cu elementele rămase în litosfera foarte avidă de oxigen, reacţionînd în special cu hidrocarburile. Aşa au apărut derivaţii hidrocarburilor, caracteristici pentru materia vie.

A treia condiţie: prezenţa apei.

Apa a fost indispensabilă, deoarece a intrat în mod nemijlocit într-o serie de reacţii chimice (rar întîlnim o reacţie chimică în care să nu avem de-a face cu eternul H_2O); ea a constituit totodată mediul în care a avut loc transformarea hidrocarburilor în substanţe mai complicate şi, în sfîrşit, a îndeplinit un important rol de transport. Cum s-ar fi putut întîlni altfel substanţele şi catalizatorii care intrau în reacţii, dacă nu ar fi fost duse de ape?...

Dar aceasta nu e tot. Apa a îndeplinit şi rolul unui scut uriaş împotriva Soarelui, mai precis împotriva razelor ultraviolete din radiaţia solară, care au o acţiune destructivă asupra proteinelor. Actualmente, Pămîntul este protejat împotriva acestor raze de un ecran de ozon, aflat în straturile superioare ale atmosferei. Pe atunci însă, acest ecran nu se formase încă şi rolul protector îl îndeplineau apele oceanelor.

În rest, lumina a reprezentat şi ea un factor important în procesele care au dus la apariţia vieţii, deoarece o mare parte din substanţele organice s-au sintetizat pe calea acelor reacţii chimice care se produc sub acţiunea radiaţiilor luminoase.

În aceste condiţii au apărut şi au evoluat în continuare substanţele proteice.

Evoluţia materiei se apropia, aşadar, de punctul culminant: apariţia primelor, a celor mai simple organisme vii. Această evoluţie a marcat — şi avea încă să marcheze — multe

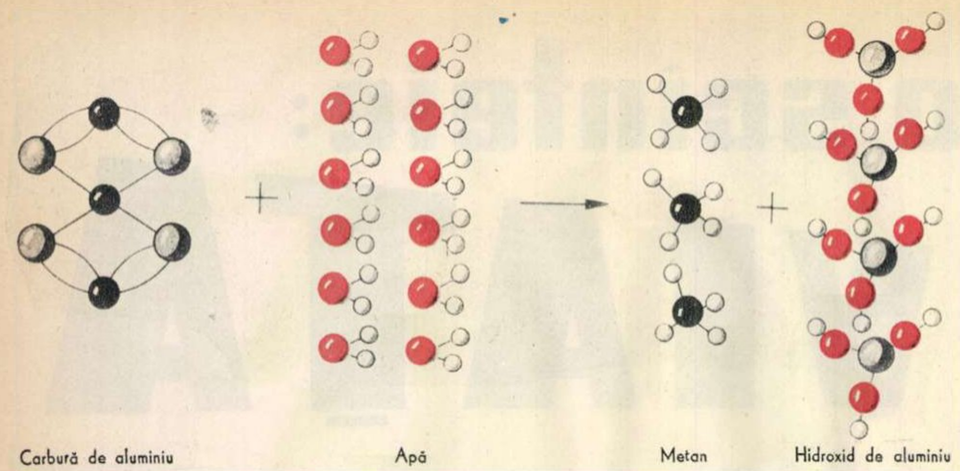

În cursul formării scoarței Pămîntului, carburile metalice au intrat în reacție cu apa pe care o conțineau rocile. Cum s-au petrecut lucrurile? Poate așa ca în desenul de mai sus, care simbolizează reacția carburii de aluminiu cu apa, din care rezultă metan și hidroxid de aluminiu. Metanul și alte hidrocarburi au reprezentat un punct de plecare de o importanță covîrșitoare pentru procesul îndelungat care avea să dea naștere vieții.

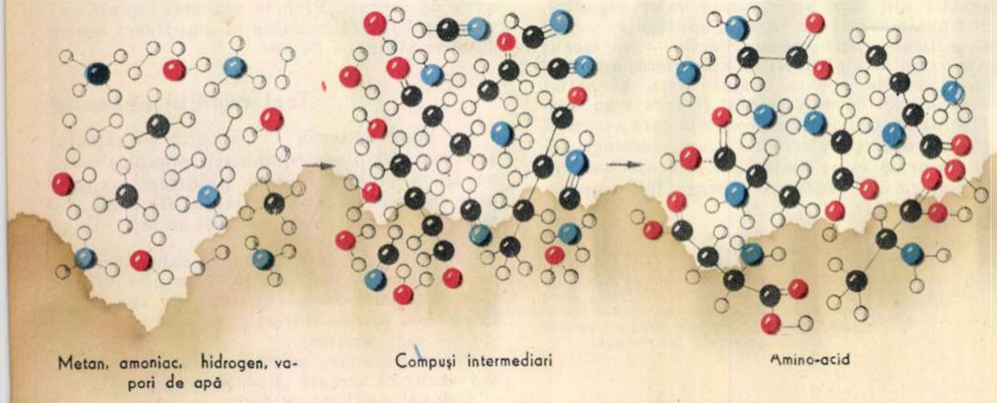

Pe măsură ce trecea timpul, substanțele organice se complicau tot mai mult. Reacția simbolizată în desenul de mai sus arată cum, din cele mai simple hidrocarburi, împreună cu apă, amoniac și hidrogen, se pot forma amino-acizii, „cărămizile“ materiei vii.

LEGENDĂ: ● Carbon ● Oxigen ● Azot ○ Hidrogen

etape, dar apariția metabolismului și a corpurilor proteice înzestrate cu această minunată însușire este considerată ca etapa decisivă a apariției vieții pe planeta noastră.

În armonie, precum sunetele unei simfonii, dar... rapid

Metabolismul — acest proces de permanentă reînnoire care are loc în organismele vii — nu se poate întîlni nicăieri în lumea nevie. El constituie acea particularitate caracteristică a vieții care o face să fie considerată drept o formă superioară a mișcării materiei.

Nici un organism viu, oricît de simplu ar fi, nu s-ar putea conserva dacă nu ar fi străbătut continuu de substanțe chimice provenite din mediul înconjurător care sînt înglobate de organism și pe care acesta, printr-un șir de reacții biochimice complexe, le transformă în materie vie.

Cu alte cuvinte, organismul folosește substanțele din mediul exterior ca material de construcție pentru propriul său edificiu. Acest proces poartă numele de asimilație. Viața comportă și procesul invers, al dezasimilației, ambele procese alcătuind fenomenul metabolismului. Dar este oare acest proces de permanentă reînnoire suficient pentru a defini, în orice condiții, viața? Nu. Cercetările au arătat că reacțiile biochimice care se desfășoară în organismele vii sînt relativ simple și uniforme, în general bine cunoscute reacții de oxidare, reducere, hidroliză și altele. Nici una dintre ele nu poate fi considerată însă ca o manifestare specifică vieții. Ceea ce deosebește organismele vii de lumea nevie este faptul că la ele toate reacțiile biochimice sînt ordonate în timp și în spațiu într-un tot armonios, precum sunetele unei simfonii. Aceasta ne-ar putea îndreptăți să afirmăm că ordinea și armonia sînt într-adevăr atribute ale VIEȚII...

Dar nici aceasta nu e tot. Orice substanță organică este capabilă de o activitate chimică foarte variată, care se desfășoară însă foarte lent. Dimpotrivă, în organismele vii substanțele organice reacționează rapid, ceea ce face ca reacțiile să se desfășoare într-o ordine determinată.

De ce?

Să comparăm — în mod foarte schematic — succesiunea nenumăratelor reacții dintr-un organism viu cu un angrenaj format din mai multe rotițe. Este suficient ca una singură dintre aceste rotițe să se învîrtească cu o altă viteză decît cea necesară, pentru ca întreg angrenajul să nu mai poată funcționa. În cazul organismelor vii, dacă una singură din reacțiile biochimice nu s-ar desfășura „conform graficului“, rezultatul n-ar mai fi cel cerut de legile activității vitale. Și atunci...

În realitate, totul se petrece...repede și bine. Și trebuie să adăugăm că acest „repede“ se datorește fermenților care au un rol covîrșitor pentru activitatea vitală.

În cursul proceselor îndelungate care au determinat apariția vieții, trebuie să se fi format sisteme complexe alcătuite dintr-un mare număr de molecule care au devenit mediul unor astfel de reacții armonioase și rapide. Într-o soluție apoasă de substanțe proteice complicate se pot forma, în anumite condiții — experiențele de laborator au dovedit-o — îngrămădiri de milioane de molecule, care pot deveni sediul unor reacții de sinteză și dezagregare, pot dobîndi o anumită structură internă și pot fi mai mult sau mai puțin stabile. Asemenea îngrămădiri au primit numele de coacervate.

În hidrosfera primitivă s-au format, probabil, coacervate care s-au putut menține, s-au dezvoltat din punct de vedere calitativ și chiar s-au divizat. Uimitoarea evoluție a materiei dusese la apariția acestor formațiuni care, deși nu erau organisme vii, prevesteau evenimente însemnate.

Paralel cu creșterea treptată a numărului de coacervate, organizarea lor internă s-a complicat sub influența mediului exterior, pe baza selecției naturale, o selecție, ce-i drept, foarte primitivă. Coacervatele evoluau și o schimbare importantă devenise iminentă. De bună seamă că se pregătea o...lovitură.

Și, deodată, undeva în imensitatea oceanelor, a țîșnit VIAȚA. O scînteie abia pîlpîindă, dar imensă prin schimbările pe care le aducea. Materia făcuse un salt uriaș, se ridicase pe o nouă treaptă a mișcării sale.

Unde? Cînd? Cum? Deocamdată e greu de răspuns. E greu, dar nu imposibil. Prea multe și prea puternice sînt forțele pe care știința le pune în joc pentru ca răspunsul să nu apară, mai devreme sau mai tîrziu.

În orice caz, perioada care ar putea fi numită faza pregătitoare a formării coacervatelor a fost foarte lungă, de multe milioane de ani. Altfel nici nu se putea. De aceea se consideră că în cea mai mare parte a existenței sale, planeta noastră a fost lipsită de viață, ale cărei prime manifestări au apărut recent, numai cu...7-800.000.000 de ani în urmă.

Prin apariția vieții, natura a înfăptuit o operă a cărei măreție cu greu o putem aprecia. A realizat-o la capătul a miliarde de ani, pe o cale lungă și întortocheată.

Dar omul, stăpînul naturii, omul care veșnic tinde să întreacă natura, ce are de spus? În această privință sînt profund grăitoare cuvintele cu care-și încheie A.I. Oparin cunoscuta sa lucrare „Originea vieții pe Pămînt“:

„Tocmai studierea minuțioasă a proceselor metabolismului ne va permite să ne apropiem de rezolvarea problemei reproducerii lui artificiale. După ce vom cunoaște forma superioară de organizare a materiei, specifică corpurilor vii, vom putea sintetiza viața pe o cale mult mai perfectă și mai rapidă decît aceea pe care a urmat-o natura. Putem fi siguri că sinteza vieții nu este de domeniul unui viitor prea îndepărtat“.

A. COSTA

Coacervatele au reprezentat un pas uriaș în dezvoltarea materiei, pentru că aveau însușirea de a absorbi substanțe din mediul înconjurător. Iată o experiență interesantă: a) coacervate înainte de adăugarea unei substanțe colorate; b) substanța colorată a fost introdusă în soluție; c) culoarea s-a concentrat în coacervate.

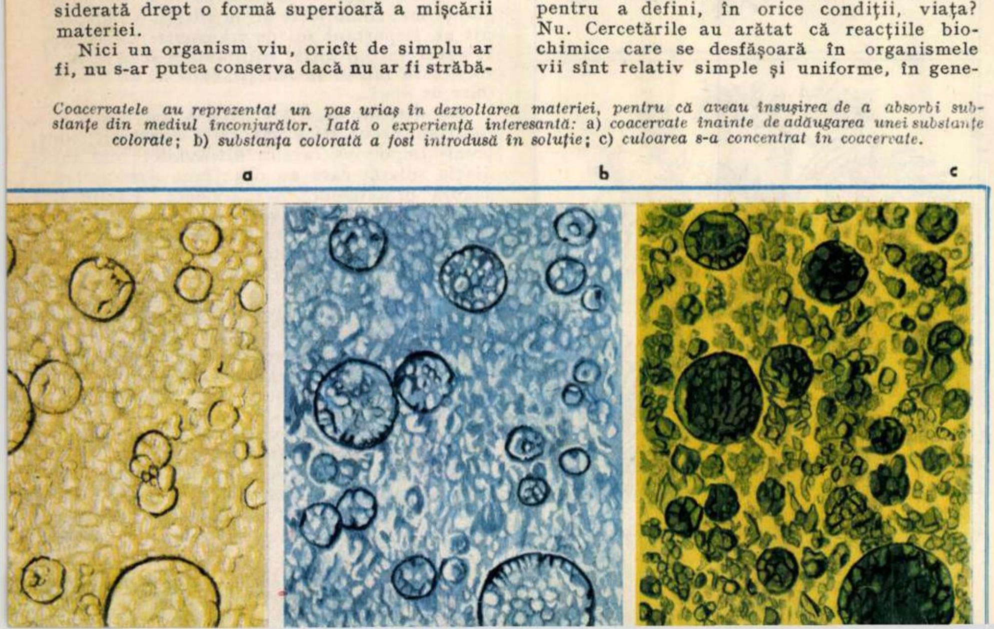

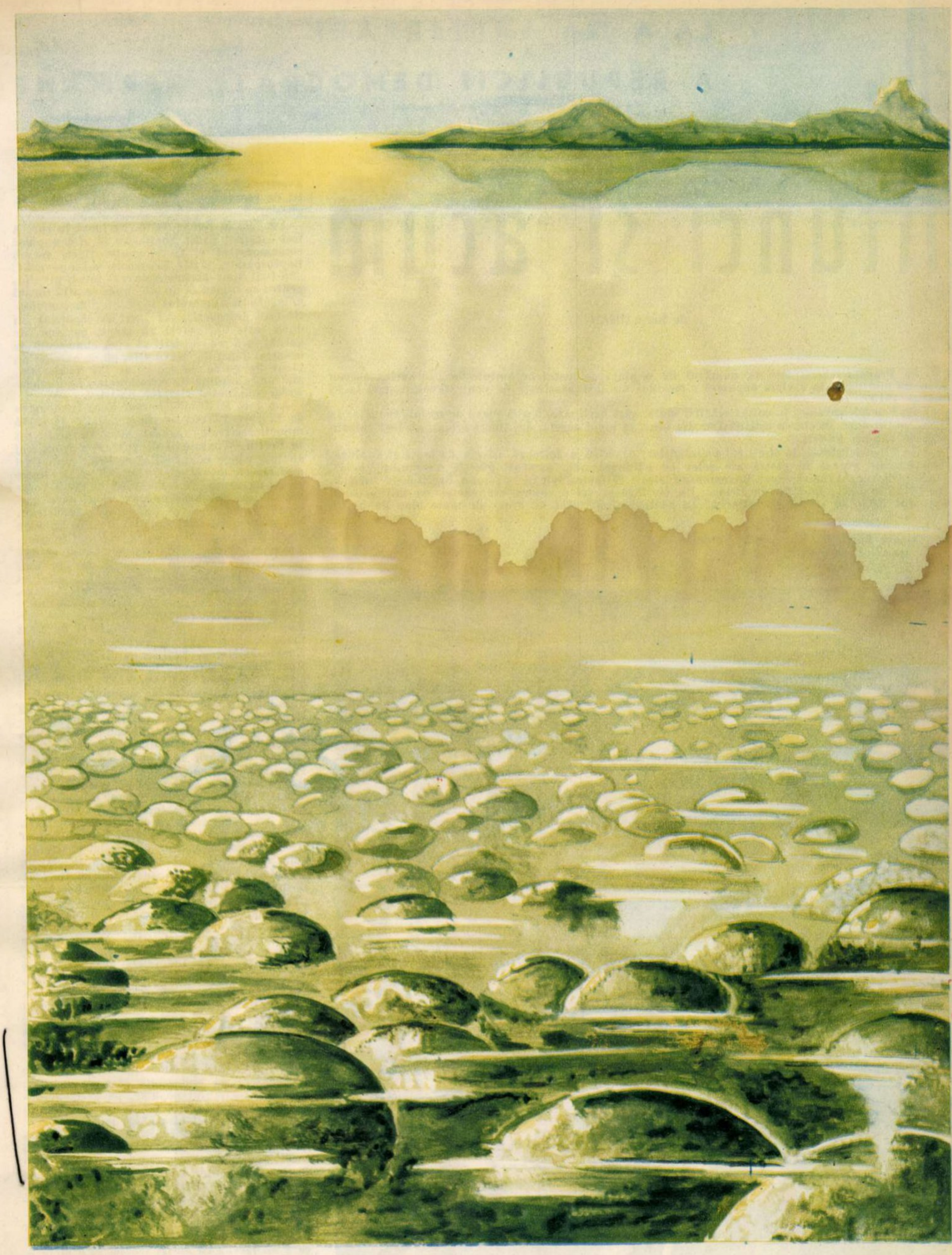

Poate că din apele liniștite ale unui asemenea ocean a țîșnit o scînteie: VIAȚA.

LA A 12-a ANIVERSARE A REPUBLICII DEMOCRATE GERMANE

Atunci și acum

de Horia LIMAN

Pe Französischerstrasse la numărul 32 o placă de metal ne amintește: „În curtea acestei case, 29 marinari din divizia populară a marinei au fost asasinați de contrarevoluționari la 11 martie 1919“.

Pe Friedrichstrasse, în colțul clădirii marii gări berlineze, o altă placă de metal, cenușie: în 1945, puțin după încetarea ostilităților din oraș, în locul acesta, doi tineri soldați au fost spînzurați de bandiți SS-iști.

În Friedrichsfelde, la cimitirul socialiștilor, e scrisă o întreagă istorie de luptă și de sînge. Sub numele gravat în piatră ale celor ce odihnesc aci, adeseori găsești mențiunea „ucis“. Karl Liebcknecht (ucis); Roza Luxemburg (ucisă); Wilhelm Sylt (ucis); John Breitscheid (ucis)... În 1919, în 1921, în 1934, în 1944... Un șir fără sfîrșit de morminte: uciși de militarismul german, uciși de fascismul hitlerist. În centrul cimitirului de eroi, un mare bloc de piatră avertizează: „Die Toten mahnen uns!“ — morții ne reamintesc. Morții ne țin trează veghea...

Am fost la Buchenwald. Pe locul în care a fost asasinat Ernst Thälmann se află o placă comemorativă și flori, multe flori, mereu împrospătate. Willy Kreuzberg mi-a povestit: „SS-iștii i-au ascuns cadavrul într-o pivniță, pentru ca lumea să nu știe unde se află corpul neînsuflețit al marelui luptător. Dar comuniștii l-au descoperit. Au fixat la căpătîiul lui două torțe aprinse și au făcut, pe rînd, de gardă, fără ca SS-iștii să aibă cunoștință de aceasta. Timp de cîteva zile, 80 de oameni au făcut de gardă la căpătîiul lui Thälmann, cîntînd în surdină «Internaționala». La Buchenwald, sub nasul fiarelor SS-iste“.

Am fost la Brandenburger Tor. În noaptea de 12 spre 13 august 1961, gărzile de luptă muncitorești au vegheat aici, ca peste tot în Berlin, și măsurile de apărare a frontierei au fost aduse la îndeplinire. Erau muncitori mai tineri, dar și mai vîrstnici. Unii dintre ei mi-au spus: „Noi am trăit două războaie mondiale. Noi am cunoscut reacțiunea germană, pe iuncheri și pe baronii industriei. Noi n-am uitat îndemnul lui Bebel: «Nici un om și nici un grosch pentru sistemul acesta!» Din păcate însă sistemul iuncherilor și al monopoliștilor a înghițit miliarde, iar în anii celui de-al doilea război mondial a măcinat în moara lui 6 milioane de germani. Ajunge. Acum trebuie să punem lacăt abatorului“.

Am cutreierat drumurile umanismului german: locurile pe unde au umblat și au creat Leibnitz și Humboldt, Virchow și Einstein, Goethe și Heine, Schiller și Heinrich Mann, Karl Marx și Engels. Pe aici s-au abătut de atîtea ori pașii lui Vladimir Ilici Lenin! Drumurile bătătorite de umaniștii germani n-au putut fi șterse nici de tunurile lui Krupp și nici de sîngele în care Hitler a înecat Germania și Europa. Sămînța semănată de Marx, Engels și Lenin a rodit. Copacul s-a înălțat la 7 octombrie 1949 și s-a dovedit vînjos. Pentru prieteni ca și pentru dușmani, R.D.G. este o realitate de netăgăduit.

La Poarta Brandenburg un muncitor în uniforma gărzilor de luptă mi-a spus:

— Am făcut toate acestea cu ajutorul partidului. Dacă Partidul Socialist Unit nu ne-ar fi condus pas cu pas, ne-am fi aflat în situația celor de dincolo. Privește dincolo, în vest, în dreapta și în stînga coloanei victoriei din 1870 se înalță două blocuri uriașe. Sînt „Osram“ și „Telefunken“. Acolo, ei conduc. Ei, și Thyssen, și Krupp, și Flick, și Siemens, și toată liota de baroni și căpitani ai industriei care l-au adus la putere pe Adolf Hitler, care îl mențin acum pe Adenauer. Acolo domnește zeul Marte.

R. D. Germană este un stat al muncitorilor și țăranilor, cel dintîi din istoria Germaniei.

La Rostock, la Frankfurt pe Oder, la Dresda, la Halle, am cunoscut vrednici directori de întreprinderi și ingineri capabili. Înainte de 1949 au fost simpli muncitori sau tineri care ar fi avut perspectiva uniformei și bocancilor Bundeswehrului. În Neubrandenburg am cunoscut președinți de cooperative agricole care gospodăresc cu chibzuință sute de hectare. Înaintea regimului popular, pe vremea iuncherilor, nu aveau nici măcar un petic de pămînt și erau aduși la sapă de lemn.

La 1 septembrie, copiii din raionul Potsdam au început cursurile zecilor de școli medii nou construite, pentru care statul muncitorilor și țăranilor a cheltuit 1,8 milioane de mărci. Frederic al II-lea, despotul strălucitorului palat „Sans-Souci“ din marginea orașului acestuia, decretase că învățătorii trebuie să fie recrutați din rîndurile soldaților pensionați sau invalizi. Învățătorii înșiși — care nu făceau cu elevii școală, ci armată — trăiau din mila populației. În Germania lui Hitler, în care pînă și cuvîntul „cultură“ pro-

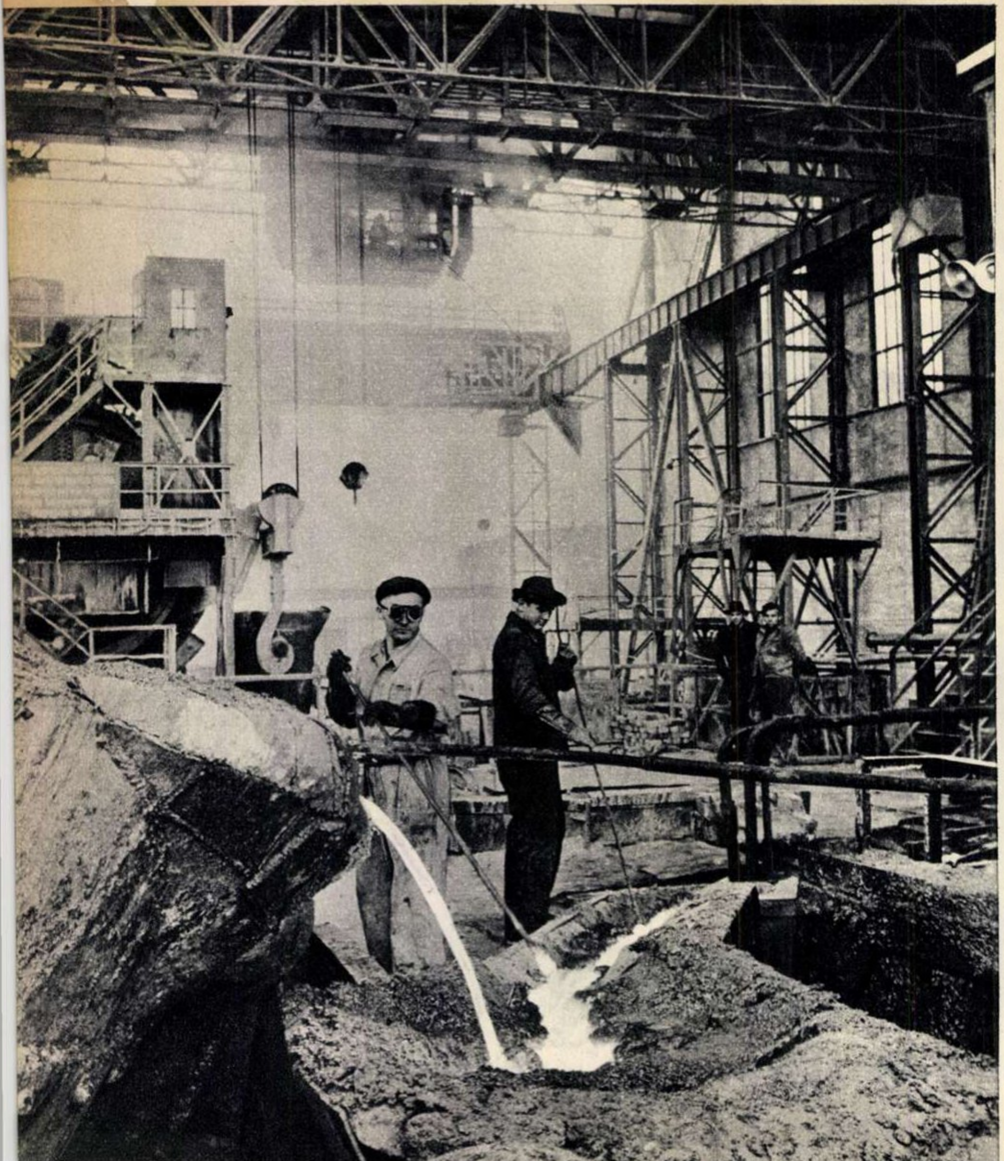

În uzinele Republicii Democrate Germane, oamenii muncii sînt la datorie.

voca goebbelsilor senzații vecine cu demența, situația nu era mult schimbată. Caporalul Adolf Hitler disprețuia cultura ca pe un dușman potențial al barbariei fasciste. El a ucis sau a zvîrlit în lanțuri oameni de cultură, pentru că se temea de idei, de critica gîndirii. Statul muncitorilor și țăranilor înalță gîndirea, ideile umaniste, cultura, pe treapta cea mai înaltă. Scriitorul german Fritz von Unruh, care s-a exilat de două ori din cauza fascismului, a părăsit acum pentru a treia oară Germania occidentală din pricina neofascismului tot mai în floare acolo. Heinrich Mann a ținut, înaintea morții, ca măcar urna care îi conținea cenușa să fie adusă în R.D.G., țara pe care o considera continuatoarea marilor tradiții umaniste ale poporului său.

La Leipzig, într-un restaurant, doi tineri ostași mi-au cerut îngăduința de a se așeza la masa mea. După cîteva clipe au scos din servietă cîte o carte și au început să citească. O legitimă curiozitate mi-a ascuțit atenția: erau versurile lui Heine și „Muntele vrăjit“ al lui Thomas Mann. La 13 august, muncitorii, țăranii și ostașii Germaniei populare au dovedit că sînt o pavăză a păcii. Ei apără un stat în care sămînța războiului nu mai poate rodi.

Germania răsăriteană a fost odinioară partea cea mai săracă a țării. Baza de materii prime se află în vest. Am cutreierat R.D. Germană din sud pînă în nord, de la Oder pînă la Elba. Portul transoceanic Rostock, uzina siderurgică din Stalinstadt, centrala atomică de lîngă Rheinsberg, termocentrala din Calbe, combinatul de prelucrare a țițeiului de la Schwedt au fost construite cu sacrificii, dar și cu conștiința că ele reprezintă o pavăză împotriva corbilor războinici din Vest. Azi, R.D.G. este a cincea țară industrială din Europa. Și populația ei nu uită că aceasta se datorește nu numai conducerii înțelepte a partidului, muncii neostoite a milioanelor de oameni eliberați de sub jugul iuncherilor și al cavalerilor marilor concerne, ci și ajutorului frățesc primit din partea Uniunii Sovietice, Cehoslovaciei, Romîniei, Poloniei, din partea întregului lagăr socialist.

— Romîn? — am auzit adeseori pe aici. Așadar, un prieten.

...În dreptul Porții Brandenburg se înalță ruinele fostului Reichstag al lui Hitler. Autoritățile din Berlinul occidental au hotărît să-l reconstruiască. La stînga Porții Brandenburg se află de asemenea un șantier: se demolează rămășițele fostului palat prezidențial al lui Hindenburg, pentru a se construi o clădire de utilitate publică. Două aspecte, două lumi, două concepții. Cea de-a doua însă — realitate vie în R.D. Germană — va învinge.

Drapelul de stat al Republicii Democrate Germane flutură deasupra Porții Brandenburgului. De strajă stau — hotărîți să-și apere patria socialistă — ostași ai armatei R.D.G.

MOZAIC

PENTRU CEI MICI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	P					○					
2	A						○	A	D	A	M
3	P	I	C	I	○	P	I	C	O	L	O
4	U			○							
5	S	A	○	T	U	S	E	○	M	T	○
6	A									○	
7	○	I	U	○	T	D	○		○	G	L
8					○						
9		○	A	M	O	R	○				
10		A							○		
11	A	R	C	U	R	○					

ORIZONTAL: 1) Copil cu barbă — Mașina de calculat a celor mici (pl.). 2) A scris pentru cei mici „Inimă de copil" — Vinde păsărele în opereta lui Zeller. 3) Puști — Băieții... chelnerului. 4) Refren pentru adormit sugacii — Mică. 5) Am încălecat pe ea, ca să spun povești copiilor — Boală întîlnită la copii — Micu Tudor. 6) Micșorări. 7) Începutul iubirii! — Tudorel Dumitrescu — Galați (abr.). 8) Coaste abrupte — Dirijorul lui Moș Martin (pl.). 9) Copilul țintaș (mit.) — Porție. 10) Puști — Micuț... in extremis. 11) Țintele copilului de la 9 orizontal — Prinde hîrtie (pl.).

VERTICAL: 1) Fetița fetițelor — Mica la plural. 2) Copii — Măsoară vîrsta. 3) Copilaș — Frîngere în mici bucăți (pl.). 4) Inima „piciului" — Cap de copil — Inversul lui „mare", dar nu mic! 5) Mai puțin decît mici — Naz, toană de copil — Fluviu siberian. 6) Mici drăcușori din basmele pentru cei mici. 7) Gheață plutitoare — Urme de țînc. 8) Fructe — Loc de odihnă pentru puști. 9) A face nani — Amari sau amici. 10) Potrivit — Doi frați citiți de cei micuți. 11) Micul erou al unei povestiri de Erich Kästner („... și detectivii") — Puști de pe vremea bunicului.

ÎN AJUTORUL STABILIRII PATERNITĂȚII

Folosind o tehnică foarte exactă de luare a amprentelor digitale cu celofan, profesorul S. Okrös, din Budapesta, a elaborat o metodă cu ajutorul căreia se pot rezolva orice dispute asupra paternității. Amprenta fiecărui deget posedă cîteva zeci de amănunte mai mici, caracteristice, care nu apar în asociație decît la un anumit deget. După profesorul Okrös, fiecare deget al unui copil prezintă unele amănunte de la același deget al tatălui și altele de la degetul corespunzător al mamei. Dacă aceste asemănări apar la toate cele zece degete ale unui copil și la degetele respective ale tatălui presupus, paternitatea poate fi considerată ca fiind dovedită. În lipsa acestor asemănări, paternitatea poate fi pusă sub semnul întrebării.

UN ATLAS AL PLANETEI MARTE

470 de desene colorate cuprinde Atlasul planetei Marte întocmit de specialiștii Academiei sovietice de științe. Atlasul pune la dispoziția oamenilor de știință numeroase date cu privire la caracteristicile atmosferice și la structura solului planetei.

FĂRĂ MĂNUȘI...

Într-un spital din New York, chirurgii au încetat să mai folosească mănuși de cauciuc în timp ce operează. Înainte de a începe operația, ei se spală pe mîini cu săpun tratat în prealabil cu ultrasunete.

CULTURI DE... ALGE MARINE

Recent, în R.P.D. Coreeană, pe litoralul Mării Japoniei, au fost create 10 gospodării speciale pentru cultivarea algelor marine, care se folosesc pe scară largă ca produs alimentar. Alte zece asemenea gospodării se creează acum pe litoralul Mării Galbene. Ele au sarcina ca în viitorii 2-3 ani să sporească producția de alge marine comestibile a republicii pînă la 350.000 tone anual.

SECOLELE NAUFRAGIILOR

Veacurile al XVI-lea și al XVII-lea pot fi cu drept cuvînt numite secole ale naufragiilor. Recent, cu prilejul desecării canalului Zuider See, au fost descoperite 232 epave de corăbii. Majoritatea naufragiaseră în secolele XVI-XVII. Oamenii de știință afirmă că rămășițele acestea îngăduie reconstituirea tabloului navigației acelor secole, inclusiv nivelul de dezvoltare a construcției de vase și cauzele avariilor.

AUTOMATICA ȘI SERELE...

Institutul „Ghiproselhoz" din Uniunea Sovietică a proiectat o seră în care s-a prevăzut reglarea automată a temperaturii și umidității. Temperatura solului se reglează automat cu ajutorul unor traductoare termostatice, al unor supape acționate electromagnetic în conducte și al unor radiatoare. Pentru reglarea umidității se folosesc dispozitive de pulverizare racordate la conducta de apă și comandate electromagnetic.

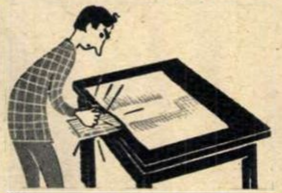

ÎNCERCAȚI ȘI DUMNEAVOASTRĂ

Așezați pe masă o scîndurică, lăsînd un capăt al ei să depășească cu vreo 20 de centimetri marginea mesei. Acoperiți această scîndură cu un ziar desfăcut și bine întins. Dați cu pumnul o lovitură zdravănă în capătul liber al scîndurii.

Sînteți convins că scîndurica va face un salt spre tavan și că ziarul va zbura în aer, nu? Ei bine, lucrurile se vor petrece altfel. Scîndurica se va curba, iar hîrtia se va bomba puțin la mijloc.

Cauza este presiunea aerului care, pe o suprafață ca cea a ziarului, este considerabilă.

E BINE SĂ ȘTIM!

ELIPSE ÎN VORBIRE

Vorbirea noastră e presărată cu elipse. Ajutați de situația în care ne aflăm la un moment dat, interlocutorii noștri ne înțeleg foarte bine, chiar dacă nu rostim toate cuvintele pe care le avem în minte atunci. „Cobor la prima" e clar că înseamnă „la prima stație"; „ascult la radio" are sensul „ascult la aparatul de radio", în schimb „lucrez la Radio" înseamnă „la instituția care se ocupă de emisiunile radiofonice". Cine zice „am mîncat aseară un grătar excelent" (gîndindu-se, evident, la „o friptură la grătar") va zice și „am băut o Fetească" (adică o sticlă de vin Fetească).

Astfel de elipse sînt ocazionale; altele sînt consacrate și aproape înlocuiesc definitiv formula completă: veston la două rînduri (de nasturi), produse de calitate (bună, superioară), (hîrtie) sugativă. Nu e o greșeală dacă spunem roșii, vinete, în loc de pătlăgele roșii sau pătlăgele vinete. De altfel, destui oameni nici nu-și dau seama că substantivele roșie, vînătă au fost pînă nu demult (și, în vorbirea unora, sînt și astăzi) adjective.

Cine mai „simte" în „bască" un adjectiv? S-a spus mai întîi „beretă bască" (în franțuzește — beret basque); basc înseamnă „al bascilor, caracteristic pentru basci", populație din sud-vestul Franței. Beretă bască era deci o expresie ca și haine nemțești, de pildă. Cu timpul, prima parte a expresiei n-a mai fost simțită necesară și a apărut substantivul o bască — două bășți.

Cuvîntul pian își datorează existența tot unei elipse. Spre deosebire de strămoșul său clavecinul, pianul prezenta avantajul că sunetele lui puteau fi auzite mai puternic sau mai slab, după cum interpretul folosea sau nu pedalele. Pianul era deci „un clavecin care cîntă tare sau încet". În italienește, tare se spune forte, iar încet — piano. Pentru a denumi un instrument muzical, formula „clavecin care cîntă piano și forte" era desigur prea lungă și incomodă în vorbire. I s-a spus numai pianoforte și apoi, pur și simplu, piano, formă care stă la baza cuvîntului romînesc pian.

Sorin STATI

Dezlegarea jocului „RAPSODIA MUNCII" apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Călugăru—Ivan. 2) Aman — Lăcătuși. 3) Ram — Mineri — An. 4) Adia — Oina — Ana. 5) Montor — Imita. 6) I — Ora — Acari — N. 7) Dăracil — Ritui. 8) Atis — Mașinist. 9) Reșița — E — A — Iu. 10) Li — Ușura — Ști. 11) Ai — Ir — Laureat. 12) Meșteri — Rac — O. 13) Arta — Tuci — Aur.

Verificați-vă cunoștințele! DA sau NU?

Răspundeți prin DA sau NU la întrebările de mai jos. Verificați apoi răspunsurile dv. cu cele care se găsesc la pag. 22.

1) Cînd după un tunet începe să plouă, tunetul este cel care a dezlănțuit ploaia? DA? — NU?

2) Există metale care... plutesc? DA? — NU?

3) Este adevărat că struțul cînd e încolțit fără scăpare își ascunde capul în nisip? DA? — NU?

4) Se știe că apa mărilor și oceanelor este sărată. Ghețarii existenți în mări și oceane au aceeași concentrație de sare? DA? — NU?

5) Meteoriții sînt formați din aceleași elemente chimice ca și Pămîntul nostru? DA? — NU?

6) Un pendul tinde să meargă mai încet cînd e frig? DA? — NU?

7) Este adevărat că orașele Pompei, Herculanum și Stabia au fost îngropate în anul 79 de vulcanul Etna? DA? — NU?

„FLACĂRA" vă sfătuiește

EDUCAŢIE PENTRU TOATE VÎRSTELE

Dublă comportare

Deschizi ușor ușa clasei și-l cauți cu privirea. Îl găsești repede. În banca a treia de lîngă fereastră stă cel mai atent elev din republică. Urmărește cu sufletul la gură explicațiile profesoarei. Totul în el ia parte la lecție: urechile stau la pîndă să nu piardă nici un cuvînt, ochii urmăresc flămînzi fiecare mișcare a cretei pe tablă, iar piciorul sancționează prompt, pe sub bancă, un coleg turbulent. Oare acest școlar atent, care răspunde politicos la întrebările profesoarei, care se joacă liniștit în recreație și care are grijă de curățenia clasei, oare el să fie „copilul-problemă", mofturosul și răsfățatul în legătură cu care ai venit în sfîrșit să ceri ajutorul școlii? Nu-ți vine a crede!

Și totuși „dedublarea" n-are nimic misterios. Copilul e același. Educatorii sînt însă alții. Și aici stă explicația.

Acum trei ani, cînd fiul tău a devenit elev, tu, prietene, care te socotești om cu principii pedagogice, ai decretat: „Școala-i școală și casa-i casă! Învățătorul să le știe pe ale lui și eu am să le știu pe ale mele! Să răsufle puțin bietul copil acasă, că la școală destul o să tragă de el!"

Zis și făcut. La școală, pedagogii făceau una, iar acasă, părinții făceau alta. În clasă elevul Dănuț trăia viața unui colectiv organizat: avea drepturi dar și datorii, învăța să se comporte după un sistem de reguli bine întemeiate, lesne de înțeles și acceptate în mod firesc de toți elevii. Dar o dată trecut de poarta școlii, legea își pierdea puterea și Dănuț intra în ținuturile bunului plac, unde nu sînt nici un fel de reguli și unde te poți comporta cum îți place. Cu alte cuvinte, Dănuț „răsufla". Nu este de mirare că, de la un timp, întreaga lui educație începea să „răsufle" pe undeva. Dănuț a devenit unul din acei copii cu „dublă comportare", cunoscuți pedagogilor: elevi corecți la școală — spaima părinților acasă. Personalitatea unor asemenea copii se formează greu. Contradicția dintre cele două feluri de mediu educativ își spune cuvîntul în dezvoltarea psihică a copilului.

Cine-i vinovatul? E acela care a lăsat să apară o fisură, oricît de mică ar fi ea, în procesul unitar al educației omului nou. Frontul educatorilor din țara noastră — școala, familia, organizația de tineret — este un front unic și chiar dacă procedeele folosite sînt deosebite, idealurile și principiile pedagogice sînt aceleași, definite cu claritate de educatorul tuturor educatorilor: de partid. Climatul educativ pe care copilul îl găsește acasă trebuie să fie o continuare firească a celui în care trăiește la școală. Legătura permanentă a părinților cu școala, sincronizarea perfectă a cerințelor și regulilor de comportare din familie cu cele din școală fac din educația copiilor un proces armonic, închegat, unitar.

Și pentru că ești un om cu „principii pedagogice", îți propun să înlocuiești pe „școala-i școală și casa-i casă" cu un principiu cu adevărat necesar: „să dăm copiilor în familie o educație la nivelul celei pe care le-o dă școala socialistă".

Sen ALEXANDRU

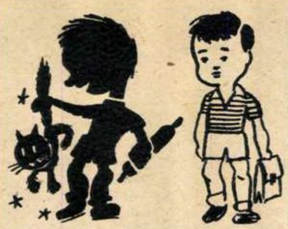

DE VORBĂ CU MEDICUL

Durerea

Durerea este considerată — și adesea pe bună dreptate — simptomul cel mai supărător și mai neplăcut din cursul bolilor. De aceea, multora le va părea cel puțin paradoxală afirmația că durerea este totodată și unul dintre cei mai fideli și intransigenți apărători ai sănătății noastre. Și totuși așa este. Ea are rolul unui semnal de alarmă pe care organismul îl folosește adeseori pentru a se autoînștiința de apariția unei tulburări într-un loc sau altul al corpului. În acest sens, trebuie amintit că unele boli foarte periculoase își datorează într-o anumită măsură gravitatea și faptului că multă vreme nu determină nici un fel de dureri; de aceea ele sînt descoperite abia în faze avansate, cînd de obicei posibilitățile unui tratament eficace sînt foarte limitate (de ex.: anumite forme de cancer, silicoza, iradierea cronică etc.). Asemenea boli „perfide", ce reușesc să se strecoare în organism pe tăcute, fac parte din categoria celor mai primejdioși dușmani ai sănătății noastre.

Spre deosebire de alte semne de boală, durerea are marea „calitate" de a nu se lăsa neglijată. Chiar durerile de intensitate redusă ne sîcîie, ne irită și în cele din urmă ne obligă să le tratăm. Dar, tocmai din considerentele amintite, suprimarea durerii fără înlăturarea cauzei care a produs-o reprezintă numai o jumătate de măsură, de regulă necesară și utilă dar insuficientă și nu rareori cu serioase inconveniente pentru noi. Astfel, știm din experiență că adeseori, cînd avem de efectuat un tratament mai îndelungat, sîntem la început foarte atenți și activi în îndeplinirea indicațiilor medicale, pentru ca atunci cînd suferințele se reduc sau dispar, să neglijăm sau chiar să întrerupem tratamentul. Natura pare să fi prevăzut această slăbiciune a noastră și ne-a înzestrat cu un astfel de paznic extrem de riguros și de sever. Desigur că adeseori am renunța cu plăcere la această calitate, dar numai foarte greu putem înțelege la cîte neajunsuri am fi expuși. Lipsa sensibilității dureroase constituie o mare infirmitate. În astfel de cazuri — rare de altfel — corpul are în permanență numeroase răni și urme de lovituri, pe care cel mai adesea purtătorul lor nici nu știe cînd le-a căpătat. Acești oameni trebuie să facă mari eforturi de atenție pentru a evita rănirile, arsurile sau alte accidente asemănătoare, de care în mod instinctiv ne ferim cu multă ușurință, prin reacții involuntare și de obicei inconștiente, ce au la bază așa-numitele reflexe la durere. Evident, lipsa sensibilității dureroase ar presupune și oarecari avantaje (cunoscutul erou al Romei antice, Mucius Scaevola pare să fi dispus de o asemenea „calitate"); inconvenientele sînt însă incomparabil mai mari.

O mare importanță în lupta contra durerii și a tulburărilor produse de ea o are stăpînirea de sine, capacitatea de a domina suferința. Dimpotrivă: teama, panica, exagerarea suferințelor sînt factori de apărare a tulburărilor și îngreunează mult sarcina medicului.

Dr. A. FABIAN

COLŢUL COSMETICIENEI

DORIŢI SĂ AVEŢI BRAŢE FRUMOASE?

Brațele frumoase sînt — fără doar și poate — un element de seamă al frumuseții fizice, în general. Dar, în definitiv, ce înseamnă „un braț frumos"? Pe scurt, înseamnă un braț dezvoltat armonios, plin, cu musculatura bună fără a fi vizibilă; pielea brațului trebuie să fie netedă și catifelată. Există o seamă de îngrijiri necesare întreținerii sănătății și frumuseții brațelor; de asemenea — de la caz la caz — se pot preîntîmpina unele inconveniente în legătură cu estetica lor. Așa, de pildă, dacă brațele sînt prea subțiri, trebuie încercată dezvoltarea mușchilor prin gimnastică și masaj făcut în lungul musculaturii. Dimineața, spălați brațele cu apă rece și săpun, clătiți cu apă rece multă, apoi fricționați brațul cu o mănușă aspră, de jos în sus, timp de 2-3 minute, terminînd cu o frecție cu apă de colonia. Acest procedeu activează circulația sîngelui, ușurează nutriția mușchilor și îi dezvoltă. Practicarea unor sporturi, cum sînt de pildă tenisul și canotajul, întărește și dezvoltă musculatura brațelor. Cînd însă brațul este prea gras, trebuie aplicat tratamentul general împotriva obezității și făcut, local, masaj.

Unele persoane au pielea brațului punctată cu mici ridicături care îi dau un aspect de răzătoare. Inconvenientul poate fi înlăturat: frecați în fiecare seară pielea brațului cu o perie moale și cu săpun de lanolină (Romanița). Masați ușor brațul umed cu o cremă (de pildă, Nivea) și apoi acoperiți-l cu pudră de amidon. O dată sau de două ori pe săptămînă, masați-l cu o cremă mai grasă („Magnolia" sau „Lanolina"). De asemenea, se recomandă spălarea brațelor cu apă bicarbonatată (1/2 linguriță la un litru de apă). Din cînd în cînd, și numai dacă pielea brațelor nu este prea delicată, se pot face frecții — brațele fiind unse cu apă săpunită — cu piatra ponce timp de cîteva minute, după care le vom clăti bine cu apă și apoi le vom unge.

Pentru albirea pielii brațelor se fac fricțiuni cu următorul amestec: două părți apă de colonia, o parte suc de lămîie și cîteva picături de tinctura benzoe.

Dacă părul de pe brațe este negru și abundent, îl vom trata cu apă oxigenată.

Georgeta MĂLIN

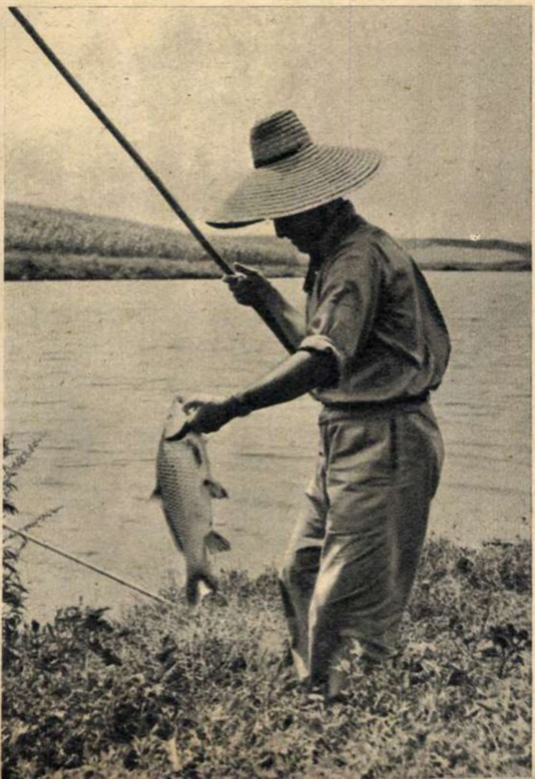

TIMP FAVORABIL PESCUITULUI STAŢIONAR

Dacă în cursul verii crapul a mușcat rareori la momeală (probabil datorită temperaturii apei și faptului că, mai ales în bălți, vegetația cu microorganismele pe care le adăpostește i-au procurat hrană suficientă), începînd din octombrie, cînd nu mai găsește atît de ușor hrană, el mușcă mai des la cîrlig. Dacă pescuiți în bălți sau în lacuri cu stuf, căutați crapul chiar în stuf, în ochiuri mici sau la margini de stuf. În rîuri îl veți găsi în bulboanele mai adînci, la cotituri, unde apa formează vîltori etc.

În ceea ce privește utilajul pe care-l folosiți, vă recomandăm următoarele: nu exagerați grosimea firului de nylon și nici mărimea cîrligelor. O strună de 0,50 mm cu cîrlige nr. 3-5 sînt suficient de rezistente pentru peștii de talie mare (nylonul de 0,50 mm rezistă la o greutate de 10,5 kg!).

Momelile pentru pescuitul crapului sînt numeroase. Este bine ca atunci cînd plecați la pescuit crap să aveți momeli cît mai felurite; dacă nu mușcă la una, schimbați-o. Pînă la urmă o să găsiți una „preferată" de pește.

Printre cele mai indicate momeli sînt: rîmele roșii și șerpești, viermușii, cartofii fierți, mămăliga, boabele de porumb în lapte, lipitorile. Iată și o momeală nouă, mai greu de făcut, dar... irezistibilă pentru crap: se iau semințe de floarea-soarelui, se curăță de coajă și se prăjesc (pînă la rumenire), se pisează apoi în piuliță; se ia o cantitate egală de praf de turtă dulce și se amestecă cu semințele pisate; apoi se frămîntă acest amestec cu miez de pîine albă. Ca liant se folosesc uleiul de floarea-soarelui și puțină apă. Momeala rezultată are un miros plăcut și este gustată de toate speciile de pești pașnici.

I. CÎRCIU

petra ole

De ce tocmai petrol? — întreabă prietenul meu, aruncîndu-mi o privire nedumerită. Parcă nu ar exista pe lume şi alte materii prime?!

Fără îndoială, cel care-mi vorbeşte astfel a auzit cîte ceva despre detronarea cărbunelui, în unele domenii, de către petrol. El ştie de asemeni că electrificarea noastră socialistă a gonit lampa de petrol şi din cătune îndepărtate... Mai ştie cîte ceva şi despre obţinerea de combustibil pentru rachete, tot din petrol. Dar ştie el oare că, de pildă, numărul produselor fabricate pe bază de petrol se ridică azi la peste 8.000? Cămaşa, ciorapii, stofa costumului său şi atîtea alte obiecte cu care se întîlneşte în fiecare zi din ce sînt făcute ele? Din petrol! Cînd se grăbeşte, omul nostru se urcă într-un taxi. Ce lin goneşte pe şosea maşina cu cauciucuri fabricate din butadienă! Butadienă şi asfalt, iată alte două derivate ale petrolului. Ca şi benzina care „hrăneşte" motorul sau polietilenul sau polistirenul din care adesea este construită cel puţin o parte a caroseriei...

— Trebuie arătat că principalul rol al ţiţeiului a rămas pînă-n ziua de azi obţinerea de energie. După descoperirea *industrială* a petrolului, între monopolurile capitaliste s-a declanşat o luptă acerbă tocmai pentru că în acest lichid ciudat se ascunde o forţă uriaşă. Cu această forţă gonesc automobilele, vapoarele, avioanele, din ce în ce mai multe locomotive, această forţă pune în mişcare uzine uriaşe şi, din păcate, şi maşinile de război... În lumea capitalului supremaţia economică şi militară nu poate fi concepută fără dominaţia asupra petrolului. În lupta dintre diferitele monopoluri petroliere a curs mult sînge pe pămîntul Americii Latine, pe întinderile Iranului şi Irakului sau pe nesfîrşitul nisip galben al peninsulei arabe. Totul pentru profituri. Pentru acele profituri în legătură cu care Marx arăta cîndva că nu există crimă pe care capitaliştii să n-o rişte, chiar şi cu pericolul spînzurătorii.

— Mii de produse din petrol... sînge, profituri nemaiîntîlnite... — se miră prietenul nostru şi adaugă descumpănit: nu mi-e destul de clar. Ce ar fi să o luăm de la capăt. Adică să facem o mică incursiune în istoria acestui lichid atît de disputat.

— Bine, prietene. Să începem.

Legendele şi istoria

— În legende, ca şi în scrierile cronicarilor din trecut, se pomeneşte adesea despre „focul sacru" din împrejurimile Mării Caspice, despre un lichid negru pe care, cu mii de ani în urmă, chinezii şi apoi perşii l-au ars în lămpi şi care era totodată blestemat, deoarece oriunde ţîşnea din pămînt, distrugea recoltele şi păşunile. Apoi, multă vreme, peste această „apă" neagră pe care romanii o denumeau Petra Oleum s-a aşternut vălul uitării.

... Despre extracţia ţiţeiului din pămîntul patriei noastre şi folosirea sa există de asemenea o serie de vechi relatări. Din documentele vremii reiese că pe Valea Prahovei şi în Moldova existau puţuri de ţiţei încă din secolele XVI-XVII.

În 1646 călugărul levantin Baudinus, călătorind prin ţinutul Bacăului, a cunoscut puţurile de petrol de la Mosoarele, Dofteana, Poieni şi Păcureţi — lăsînd mărturii scrise despre aceasta în însemnările sale de călătorie. Mai apoi, Dimitrie Cantemir în a sa „Descriptio Moldaviae" vorbeşte despre izvoarele de păcură de pe Tazlăul Sărat, lîngă Moineşti.

— Dar cînd şi-a făcut apariţia petrolul lampant în Romînia?

— În 1823, la rafinăria din Baku a fraţilor Dubinin a fost obţinut din ţiţei un lichid mai uşor, apropiat de petrolul lampant. În 1852, farmacistul Lukasiewitz din Galiţia a reuşit să distileze astfel ţiţeiul ca să poată fi ars în lămpi. În 1856 *Theodor Mehedinţeanu*, după ce a obţinut din ţiţeiul din Păcureţi un petrol de foarte bună calitate, a participat la licitaţia pentru concesionarea iluminatului străzilor oraşului Bucureşti, cîştigînd-o... Şi astfel, în aprilie 1857 pe străzile Bucureştiului s-au aprins primele lămpi cu petrol. În felul acesta, *Capitala ţării noastre a devenit primul oraş din lume unde iluminatul public s-a făcut pe bază*

Unul dintre cele mai vechi puţuri din Valea Prahovei — leagănul petrolului romînesc. „Instalaţia", acţionată de un cal şi foarte adesea chiar de mîna unui om, cobora păcurarul în adîncimea puţului, ridica găleata umplută cu pămînt, apoi cu ţiţei... În condiţii neomeneşti, lipsiţi de aer şi de lumină, munceau păcurarii de odinioară, pionierii industriei noastre petroliere.

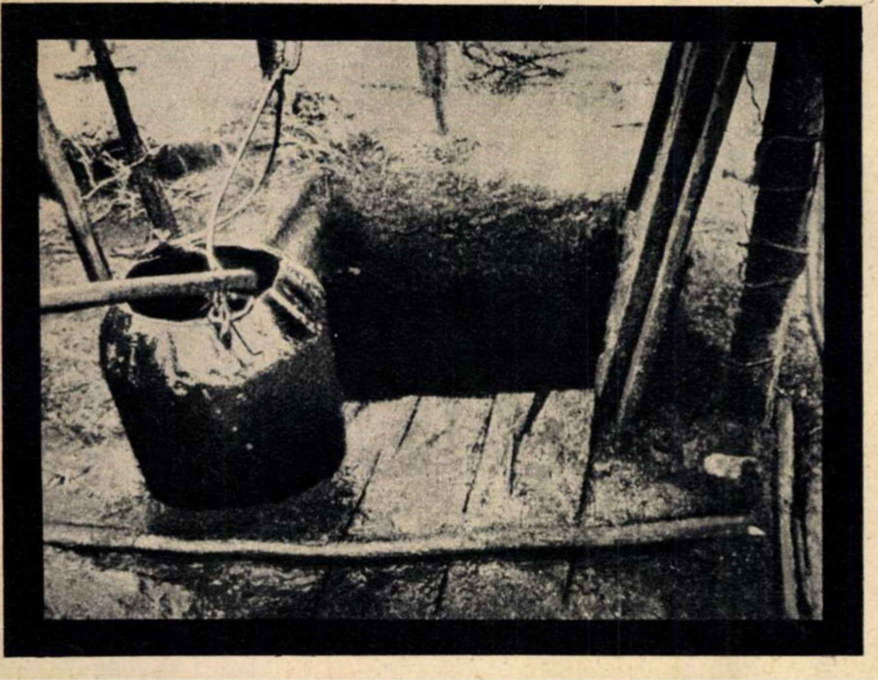

Cu această sondă forată în 1859 de către Edwin L. Drake s-a născut industria petrolieră a Statelor Unite. În scurt timp, această industrie a devenit o sursă de profituri fantastice pentru monopolişti. Iar în ceea ce-l priveşte pe Drake, mai întîi l-au sărbătorit, iar apoi, în vîrtejul afacerilor şi corupţiei, l-au uitat... După ce şi-a pierdut întreaga avere la bursa din New York, Drake a murit sărac lipit pămîntului.

um (I)

• DE LA SONDA LUI DRAKE LA PROFITURILE DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL • ORGIA „LIBEREI INIŢIATIVE“ • CÎND ROCKEFELLER ŞI DETERDING ACŢIONEAZĂ • CUM AU PUS MÎNA MONOPOLURILE STRĂINE PE PETROLUL ROMÎNESC

de petrol. Importanţa acestui eveniment reiese şi din faptul că timp de 30 de ani după descoperirea calităţilor industriale ale petrolului, în întreaga lume el nu a fost folosit decît pentru iluminat.

Standard Oil şi legea junglei

— Cum a început concurenţa pentru „aurul negru“?

— Între anii 1834-1848, la Londra şi la Paris, savantul francez *Selligue* a prezentat în cadrul unei serii de ciudate expoziţii o gamă întreagă de produse pe care le-a obţinut din ţiţei. Petrol lampant, parafină, lubrifianţi, coloranţi şi chiar medicamente!... Oamenii de afaceri invitaţi să ia cunoştinţă de descoperirile lui Selligue au dat din umeri: „De ce atîta gălăgie? Nu există nici un strop de petrol nici la noi, nici în colonii“. Pe atunci, chiar şi dincolo de Ocean, celui care aducea vorba despre experienţele lui Selligue, i se răspundea: „Degeaba. În America nu există petrol...“ Şi totuşi, „aurul negru“ a început să fie căutat peste tot. Mai ales după ce şi savanţii americani descoperiră însuşirile sale extraordinare. Şi de fapt petrol exista şi în America! El apărea la suprafaţă — provocînd în unele locuri pagube mari — dar apoi dispărea din nou.

Se poate vorbi mult despre trimiterea la *Titusville* a lui *Edwin Laurent Drake* ca să caute ţiţei. Cert este însă că ţiţeiul şi-a bătut joc de perseverenţa şi de răbdarea omenească. Căci abia în august 1859, după cercetări febrile care au durat mai bine de doi ani, puţul lui Drake, prima sondă americană de petrol, a început să dea ţiţei la suprafaţă. O dată cu aceasta a început „goana după aurul negru“! Zeci de mii de aventurieri au năvălit atunci în Pennsylvania de Nord. Noua ramură industrială s-a dezvoltat cu repeziciune, în mijlocul unei lumi a brutalităţii şi corupţiei, prilejuind cele mai fantastice speculaţii. În patru decenii, „graniţele“ zăcămintelor petrolifere din nord s-au extins continuu spre vest, apoi spre sud. Ohio, Wyoming, Texas, Oklahoma, Kansas, California — peste tot, din nisip, din praf, din pămînt uscat a ţîşnit ţiţei. S-a jefuit, s-a ucis pentru fiecare petic de pămînt care se presupunea că ascunde aur negru. O dată cu pădurile de sonde, au început să apară şi rafinării, şi depozite, şi vase de transport, şi fabrici de butoaie şi de lămpi, şi linii noi de cale ferată, şi bande de gangsteri... Apoi s-a născut şi „pipe-line“-ul — conducta de petrol pe distanţe mari. Toate acestea costau mulţi bani, dar aduceau şi mai mulţi bani. Capitaliştii nesăţioşi considerau pămînturile şi bogăţiile ţării — ca şi pe oameni — drept proprietatea lor personală, pe care o puteau folosi, exploata şi jefui după bunul lor plac. Era

O fotografie din Baku, de la începutul acestui secol. Ea ne arată: 1) condiţiile inumane în care erau siliţi să trudească muncitorii cîte 12 ore pe zi; 2) metodele primitive de exploatare a petrolului din Rusia ţaristă; 3) abundenţa de naftă, care i-a atras aci pe capitaliştii străini. Din fotografie nu reiese însă un alt fapt important: muncitorii petrolişti din Baku au fost mereu prezenţi în mişcarea revoluţionară din acea vreme. În 1904, muncitorii din Baku, sub conducerea bolşevicilor, au obţinut prin luptă primul contract colectiv din istoria mişcării muncitoreşti din Rusia.

orgia „liberei inițiative“ desfășurată în condițiile legii junglei...

În mijlocul acestei adevărate furii, în 1862, un tînăr om de afaceri din Pennsylvania de Nord a calculat că dintr-o mie de foraje numai treizeci ajung la țiței. Acesta nu-i business — și-a zis el. Este deci mai rentabil să cumperi țițeiul gata adus la suprafață, să faci din el petrol lampant și să-l vinzi. Acest domn care s-a așezat *nu la izvorul* fluviului de naftă, *ci la gura lui*, purta numele de *John D. Rockefeller*... El a fost cel care, aplicînd cu o diabolică consecvență legea junglei, și-a distrus fără scrupule adversarii și de multe ori chiar asociații și prietenii, reușind astfel să înființeze primul mare monopol internațional petrolier: *Standard Oil Company of New Jersey*. Timp de cîteva decenii, folosind cele mai perfide mijloace ale „liberei concurențe“, Standard Oil al lui Rockefeller a domnit nestingherit pe piața internațională a petrolului.

Dar iată că între 1898-1901 zăcămintele de petrol din Caucaz, furnizînd mai mult țiței decît cele americane, cuceresc primul loc în statisticile mondiale. Apoi a pornit la atac împotriva pozițiilor monopoliste ale lui Standard Oil un alt adversar, ferocele trust petrolier *Royal Dutch-Shell*.

Programul lui Churchill

— Royal Dutch... Din traducerea cuvintelor *„regal“* și *„olandez“* s-ar deduce că e vorba de o întreprindere regală olandeză. Și este într-adevăr așa? — întreabă amicul nostru.

— Nu, nu chiar așa. Royal Dutch stăpînea zăcăminte bogate de petrol în așa-numitele Indii Olandeze — Indonezia de azi. În primele ciocniri cu Standard Oil pe piața chineză, Royal Dutch a cîștigat cîteva reprize. *August Wilhelm Henry Deterding*, conducătorul „piticului olandez“, știa însă că fără un aliat puternic nu va putea face față pînă la urmă „colosului american“. Un astfel de aliat ar fi fost, de pildă, guvernul englez... Dar, pentru a-și atinge acest țel, Royal Dutch trebuia să-și caute mai întîi ca asociat o firmă britanică. Și în special una care poseda o flotă de tancuri petroliere. O singură firmă engleză de acest fel exista pe atunci: *Shell Transport and Trading Company* a lui Marcus Samuel. Zis și făcut: în 1907 cele două firme se contopiră. Noua întreprindere se numește și azi *Royal Dutch and Shell Company*, pe scurt: *Royal Dutch-Shell*. Cu aceasta au fost puse și bazele monopolului petrolier britanic. Deterding însă nu se mulțumi cu atît. El avea nevoie, în lupta cu Standard Oil, de petrolul rusesc al lui Nobel și Rotschild & Co. și de sprijin politic. Îl primi curînd.

ORDINEA APARIȚIEI UNOR ȚĂRI PRODUCĂTOARE DE ȚIȚEI ÎN STATISTICILE MONDIALE

Țara	Anul	Tone
Romînia	1857	275
S.U.A.	1860	68.774
Canada	1862	1.644
Rusia	1863	5.617
Japonia	1875	685
Germania	1880	1.233
Indiile olandeze (Indonezia)	1893	82.200
Peru	1896	6.493
Mexic	1901	1.370
Argentina	1908	1.644
Trinidad	1909	7.809
Egipt	1911	2.877
Iran	1913	254.409
Ecuador	1917	7.809
Venezuela	1917	16.440
Franța	1918	49.731
Columbia	1922	44.251
Irak	1927	27.400
Bolivia	1930	7.672
Arabia Saudită	1937	67.000
Kuweit	1946	800.000

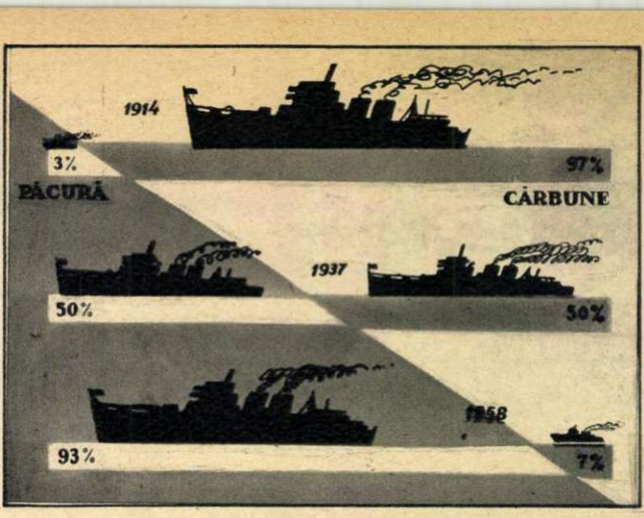

Începînd din 1914, în cazanele vapoarelor (vezi desenul) păcura ia treptat locul cărbunelui. Astăzi, în urma introducerii motoarelor diesel, victoria petrolului asupra cărbunelui în ceea ce privește flota mondială este aproape completă. Raza de acțiune a unui vas de 10.000 de tone, luînd ca bază același spațiu pentru înmagazinarea combustibilului, este de 28 de zile pe bază de cărbune, 47 de zile pe bază de păcură și de 137 de zile pe bază de motorină pentru motor diesel.

Norii primului război mondial se apropiau. Amiralitatea britanică intenționa să transforme cea mai puternică flotă militară din acea vreme, înlocuind combustibilul solid cu cel lichid. Prin folosirea păcurii în locul cărbunelui, valoarea militară a unei nave de război creștea cu 50 la sută. În Anglia însă nu exista țiței. Nici în coloniile sale. Or, era nevoie de petrol. Cu orice preț. Albionul și-a aruncat în bătălie capitalul și agenții, iar cînd a fost necesar armata și flota, pentru a acapara sursele petrolifere din emisfera orientală. Visul lui Deterding s-a realizat însă abia atunci cînd, în ajunul războiului mondial, *Winston Churchill* a fost numit prim-lord al Amiralității și și-a expus programul. Iată cîteva fragmente din acest program: „Scopul final al politicii noastre este ca Amiralitatea să fie singura proprietară și exploatatoare independentă a tuturor surselor de petrol de care are nevoie... În al doilea rînd: trebuie să stăpînim definitiv piața petrolului. În al treilea rînd — dacă este posibil — va trebui să controlăm în scurt timp toate sursele de petrol“.

Un program prădalnic, concis. Iar Deterding a înscris pe drapelul său acest program, a semnat un acord secret cu Amiralitatea și a pornit să cucerească lumea petroliferă!

Mai repede, tot mai repede!

— Philleas Fogg, eroul lui Jules Verne care a înconjurat pămîntul în 80 de zile, a fost, fără îndoială, un om cu picioare iuți. El n-a avut la dispoziție însă decît mijloace de locomoție cu abur. Omul de astăzi, și într-o oarecare măsură și omul de la începutul acestui secol, are „picioare“ mai iuți. Căci are și alte combustibile la dispoziție: benzină, păcură, motorină. Ne aflăm în epoca motoarelor. Capitalistul, care voia să-și transporte mai repede mărfurile, a impus un ritm mai rapid de dezvoltare exploatării petrolului. A introdus sisteme rapide de foraj, a perfecționat și metodele de obținere a derivatelor țițeiului. La început, aceste produse au fost patru: *petrol lampant* (necesar pe plan casnic), *păcură*, *motorină* și *benzină* (care se aruncau...). În 1876, chimistul rus Rogozin a extras din țiței uleiuri de uns. A urmat epoca petrolului lampant și a lubrifianților.

— Dar benzina? — întreabă prietenul.

— Benzina a avut o soartă vitregă. A continuat să fie aruncată pînă aproape de sfîrșitul secolului trecut. Atunci, în urma dezvoltării construcției de motoare de tot felul, cantitatea de benzină distilată din țiței a devenit deodată insuficientă. Oamenii au început să extragă benzină și din păcură.

— Și ce au făcut cu motorina?

— De motorină a avut grijă *Rudolf Diesel*. Importanța pe care o are azi motorul diesel, ce folosește drept combustibil motorina, este prea cunoscută ca să mai insistăm asupra ei. Au urmat alte sisteme de motoare, alte metode de prelucrare a țițeiului și, la capătul unei perioade de dezvoltare care nu a durat nici 70 de ani, își face apariția — în plenitudinea forțelor sale miraculoase — *petrochimia*, bazată pe prelucrarea țițeiului și a gazului metan.

Dar mi se pare, prietene, că am înaintat prea repede în istorie. Ajunsesem abia la în-

① John D. Rockefeller, *întemeietorul lui Standard Oil, primul mare monopol petrolier al lumii, exponent al imperialismului american. Rockefeller zis și „Djon Di“, care a inaugurat epoca „diplomației petrolului“ în istoria Statelor Unite, a murit în 1937, în vîrstă de 98 de ani, iar dinastia Rockefellerilor îi continuă și astăzi „opera“.*

② Wilhelm Henry Deterding, *conducătorul olandez al monopolului petrolier britanic Royal Dutch-Shell. El a fost adversarul lui Rockefeller și un maestru în organizarea de războaie, atentate, asasinate și alte fărădelegi pe care le-a cunoscut istoria petrolului. Deterding — ca și Rockefeller — a fost, începînd din 1919, inițiatorul comploturilor antisovietice.*

③ „Lawrence of Arabia“. *I se spunea și „regele neîncoronat al Arabiei“. Iată-l în portul național arab pentru a crea aparența că el este, chipurile, „cavalerul luptei pentru independență a poporului arab“. Numai că spionul britanic folosea burnusul pentru a se deghiza. Colonelul Lawrence nu era însă un spion de rînd. El lucra pe scară mare în Orientul Apropiat și peste tot unde imperialismul britanic urzea comploturi împotriva popoarelor. Lawrence a murit în 1935, într-un accident (!) de motocicletă... Dominația engleză statornicită în Orient cu ajutorul lui, prin viclenie și violență, avea să se destrame mai tîrziu, după cel de-al doilea război mondial, cînd întregul sistem colonial a început să primească lovituri după lovituri.*

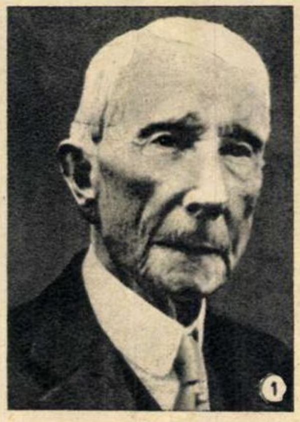

ceputul *epocii benzinei*, constatînd că Standard Oil nu mai era singura forţă pe frontul petrolifer. Iar bătălia era abia la început.

Lupta monopolurilor în Romînia veche

— Bine, dar în Romînia cum au stat lucrurile?

— În „epoca benzinei", monopolurile străine apar şi pe pămîntul nostru. Capitalul german, în special, pătrunsese — o dată cu aducerea pe tron a Hohenzollernilor — în aproape toate ramurile economiei naţionale. În 1896 s-a înfiinţat prima mare societate petrolieră din ţară cu capital german: *Steaua Romînă*. În 1900 îşi face apariţia în Bucureşti un anume Porter şi oferă un împrumut de 10 milioane de lei aur guvernului conservator în goană necontenită după... noi datorii. Pentru a reda întreaga listă a condiţiilor înrobitoare impuse de Porter, ar trebui să ocupăm prea mult spaţiu. E suficient să amintim că Porter era reprezentantul lui Rockefeller. Căci bătrînul şef al Standard Oil-ului, care părăsise de mult gura fluviului de naftă şi pornise la vînătoarea generală după concesiuni petroliere, căuta acum să acapareze şi el cît mai multe terenuri. Opoziţia parlamentară din Romînia — liberalii — invidioşi de comisioanele pe care urmau să le primească conservatorii, dau în vileag „businessul". Furios, Rockefeller porneşte la atac împotriva petrolului romînesc pe piaţa internaţională. Bancherii germani se aliază cu Nobel şi Rotschild — stăpînii de atunci ai petrolului rusesc — şi contraatacă. Dar Standard Oil se înţelege cu unul dintre principalii săi adversari, respectiv cu capitalul german, şi înfiinţează în 1904 societatea *Romîno-Americană*. Şi astfel Standard Oil cîştigă bătălia. De pe frontul luptei pentru petrolul romînesc lipsea însă cineva: Deterding! Era şi firesc, căci Royal Dutch a fost înfiinţat abia în 1907. Dar trei ani mai tîrziu, în 1910, apare *Astra Romînă*, filială a lui Royal Dutch. Perspectiva unor mari profituri atrage şi alte capitaluri străine, aşa încît în 1914 industria petrolieră romînească este aproape în întregime — mai exact: în proporţie de 91,9% — acaparată de capitalul străin.

Producţia creştea. Dar cu ce preţ! Trusturile străine practicau o adevărată politică de jaf, zăcămintele cunoscute fiind secătuite fără milă. Nu se luau nici un fel de măsuri de securitate, incendiile se ţineau lanţ. Romînia burghezo-moşierească devenise vestită prin incendiile uriaşe de la sonde, care au provocat moartea a nenumăraţi muncitori. Începînd din 1905, cei aproape 40.000 de lucrători petrolişti, exploataţi feroce, au răspuns patronilor printr-o serie întreagă de greve.

Să ne oprim acum şi asupra altei regiuni a lumii bogate în petrol.

Petrol pentru război şi războaie pentru petrol

Imensa întindere geografică de la răsărit de Marea Mediterană şi pînă dincolo de valea fluviilor Tigru şi Eufrat este adeseori numită „Leagănul civilizaţiei". Europenii au cercetat cu atenţie pietrele vechi care au rămas de pe timpul imperiului lui Alexandru cel Mare, de pe timpul romanilor sau al imperiului persan. Dar acum jumătate de secol au început să sosească pe aceste meleaguri un soi de europeni care nu mai căutau inscripţii vechi şi care treceau cu nepăsare pe lîngă monumentele antice. Aceştia căutau şi ei în adîncurile pămîntului. Dar căutau de astă dată petrol... Au găsit mult ţiţei în *Persia* veche (astăzi Iran), la extremitatea Golfului Persic. Aici au înfiinţat capitaliştii englezi al patrulea mare monopol petrolier: *Anglo-Persian Oil Company*. Au găsit petrol şi mult mai la nord, în Mesopotamia turcească, la *Mossul*. Aici, primii au sosit americanii, apoi germanii... Dar iată că Deterding l-a trimis în Turcia pe *Gulbenkian*, supranumit „armeanul misterios", care, oferind mai mult, reuşi să corupă guvernul turc şi întemeie, cu participarea capitalului englez, turc şi german, *Turkish Petroleum Company*. Iată dar cum americanii au fost „uitaţi"... Era în 1912...

PRODUCŢIA DE ŢIŢEI ÎN ROMÎNIA, PÎNĂ LA PRIMUL RĂZBOI MONDIAL

Anul	Tone
1857	275
1860	1.188
1870	11.649
1880	15.900
1890	53.500
1900	247.487
1905	681.497
1910	1.326.495
1914	1.810.170

A izbucnit apoi primul război mondial.

Se poate spune că reţeaua de baze de aprovizionare şi flota de tancuri petroliere ale lui Deterding au funcţionat bine. Deterding a livrat petrol din belşug Antantei, avînd grijă totodată să-i aprovizioneze cu unele produse şi pe germani. Ceea ce nu l-a împiedicat pe regele Angliei să-i confere titlul de nobleţe *„knight of the British Empire"*, aşa că din 1920 el purta titlul de *Sir* Henry Deterding. Rockefeller nu a primit nici un fel de titlu de nobleţe, deşi livrase şi el petrol germanilor... În schimb, în decembrie 1917 a ajuns la Washington vestita telegramă a lui *Clemenceau*, pe atunci prim-ministru al Franţei. Ea cuprindea acuzaţia la adresa lui Rockefeller că face comerţ în altă parte, în loc să-i ajute pe aliaţi în Europa. *„Franţa luptătoare* — scria Clemenceau — *va trebui să aibă benzină la ora contraofensivei germane, căci benzina va fi tot atît de necesară în viitoarele bătălii ca şi sîngele"*. Ultima parte a frazei a intrat în istorie sub o formă simplificată: „O picătură de petrol valorează cît o picătură de sînge". Iată, exprimată concis, importanţa pe care o avea nafta străveche încă în prima conflagraţie mondială, care nu a fost totuşi un „război al motoarelor". Lupta pentru acest „sînge negru al marilor bătălii" continuă şi în cursul războiului. Şi nu atît cu duşmanul comun — militarismul german — cît între aliaţi. În 1916, pentru a „compensa" sîngele francez vărsat la Verdun, guvernul englez cedează petrolul de la Mossul francezilor. Dar în acelaşi timp promite arabilor o mare ţară arabă unică şi independentă. Or, Mossulul se găseşte pe pămînt arab... Despre acordul anglo-francez arabii nu ştiau nimic, iar despre ceea ce a promis Londra arabilor nu ştiau francezii. În deşertul cu nisip fierbinte apare colonelul *Lawrence* şi încă în perioada războiului pune la cale răscoale ale arabilor împotriva francezilor. Apoi armata greacă este trimisă, în 1921, să atace tînăra republică turcă a lui Kemal Ataturk, care nu vrea să se supună imperialiştilor englezi. Trupele greceşti sînt înarmate de către *Sir Basil Zaharoff*, neguţător de arme, om al băncilor britanice şi al lui Royal Dutch. În acest război sîngeros au pierit sute de mii de soldaţi greci, turci şi peste un milion de refugiaţi greci şi armeni. Toţi aceşti oameni au murit pentru petrolul din Mossul, care nu ieşise încă la suprafaţă! Îngrozitor episod din istoria bătăliei pentru petrol şi pentru profituri!

Tragedia din Asia Mică avu drept epilog distrugerea armatei greceşti, iar o notă diplomatică completă înfrîngerea petroliştilor englezi. Nota pornea de la Washington, care nu uita afrontul din 1912. Între Londra şi Washington are loc un schimb de note „pe un ton războinic". Londra cedează. Regiunea Mossul este alipită Irakului. Iar Liga Naţiunilor confirmă mandatul Angliei asupra Irakului. Businessul s-a încheiat. El se cheamă: *Irak Petroleum Company*, o mare societate internaţională cu următoarea participare: englezii — 47,5% la care se adaugă şi cele 5% ale lui Gulbenkian; americanii — 23,75%; francezii 23,75%. În octombrie 1927, prima sondă forată la Mossul livrează noilor săi stăpîni 36.000 de tone de ţiţei în numai trei zile. A curs din plin ţiţeiul la Mossul. Ca şi sîngele popoarelor. A curs ţiţeiul, ducînd cu el acordurile semnate cu petrol şi sînge, promisiunile făcute arabilor, hotărîrile Ligii Naţiunilor. Toate au devenit nişte simple petice de hîrtie.

Deterding debarcă în America

Rockefeller s-a instalat în Irak cu ajutorul guvernului american. Riposta lui Deterding a fost promptă. Agenţii lui Royal Dutch-Shell mişună pretutindeni unde adulmecă petrolul. Ei cumpără pămînt, obţin concesiuni petroliere, înfiinţează firme. O ofensivă de mare anvergură pentru realizarea programului Churchill. Astfel, cu ajutorul băncii *Rotschild*, Deterding pune mîna pe cele mai bune zăcăminte din *Caucaz*. Dar Deterding vrea mai mult. Şi iată-l „debarcînd" în America de Nord. Mai întîi îşi face apariţia capitalul său, pe baza căruia ia fiinţă *Shell Union Oil*. Apoi flota Shell inundă piaţa americană cu produse petrolifere ieftine. Şi americanii cumpără marfa lui Deterding de-a lungul coastei Oceanului Atlantic şi pînă în „vestul sălbatic" îndepărtat.

La începutul primului război mondial, armata franceză dispunea de 132 de avioane şi de cîteva mii de autocamioane. La sfîrşitul războiului, numai francezii posedau 12.000 de avioane, 70.000 de autocamioane şi 4.000 de tancuri. Consumul de petrol crescuse vertiginos. Ceea ce a făcut ca Standard Oil să cîştige în cei patru ani de război 460 de milioane de dolari. În 1939, fascismul a provocat o nouă conflagraţie mondială. De această dată, un veritabil „război al motoarelor". Şi Standard Oil a cîştigat iar: 2,1 miliarde de dolari. Iar I.G. Farbenindustrie — trust german — 6 miliarde de mărci. Din petrol, din sîngele şi din lacrimile popoarelor...

„O revanşă bună pentru Irak!" — îşi freacă mîinile stăpînul lui Royal Dutch.

Ce face în acest timp Rockefeller? Tace? Ce fac celelalte companii petroliere? Ce fac concurenţii lui Standard Oil — Texas Oil, Gulf Oil şi aşa-zişii „independenţi" — care devin dintr-o dată aliaţi ai lui Rockefeller cînd este vorba de apărarea profiturilor? Rockefeller şi ceilalţi monopolişti americani ai petrolului pregătesc o contraofensivă de mari proporţii.

Un semn al acestei contraofensive — semn pe care englezii nu l-au luat sau, poate, nu au vrut să-l ia în seamă — îl constituiau aceste cuvinte cuprinse în nota americană trimisă Londrei în problema Irakului: „... *îndeosebi fiindcă sondele americane au început să se epuizeze*". Această frîntură de frază era de fapt pretextul noii contraofensive a monopoliştilor petrolului din America...

(Urmare în numărul viitor)

Partea a doua cuprinde: **STANDARD OIL ATACĂ ÎN DOUĂ DIRECŢII — DETERDING TOASTEAZĂ LA PARIS PENTRU VICTORII IMAGINARE ÎN CAUCAZ — LOVITURĂ ÎN MEXIC ŞI MANEVRE ÎN GRAN CHACO — DE CE A SĂRIT ÎN AER TRENUL DE SAN CRISTOBAL — PREŞEDINTELE PETROLULUI ŞTIA PREA MULTE — CÎND ARDEAU SONDELE ÎN VALEA PRAHOVEI**

in jurul globului

DE ICI, DE COLO...

CERBUL AGRESIV. Pe o şosea din Alpii Dolomiţi un automobil a fost atacat de un cerb. "Agresorul" s-a năpustit asupra farurilor maşinii pe care le-a spart, după care s-a făcut nevăzut.

"GRIJA" PENTRU RASA CANINA. Bogătaşa americană Edna Jones din oraşul Atlanta, decedată recent, a lăsat prin testament suma de 300.000 de dolari drept moştenire celor trei cîini ai săi. Testamentul prevede că de utilizarea moştenirii vor beneficia şi urmaşii celor trei cîini...

LA 250 MILIOANE DOLARI se ridică pagubele provocate anul trecut în Statele Unite de către termite - de două ori mai mult decît acum zece ani.

IN CAFENELELE SI BARURILE VIENEI au fost instalate automate pentru trezirea celor care s-au întrecut cu gluma la băutură. După introducerea unei monede, aparatul aruncă printr-un orificiu o porţie de aburi concentraţi de amoniac.

„CONCURENTUL" LUI MANDLIK. Sprinterul nr. 1 al R.S. Cehoslovace, Vilem Mandlik, dublu campion al „internaţionalelor" de atletism din acest an de la Bucureşti, se antrenează intens în vederea viitoarelor concursuri internaţionale. Uneori însă, îl are alături pe fiul său, micuţul Vilda. De a cărui concurenţă — ţinem să menţionăm — nu se teme. Cel puţin deocamdată...

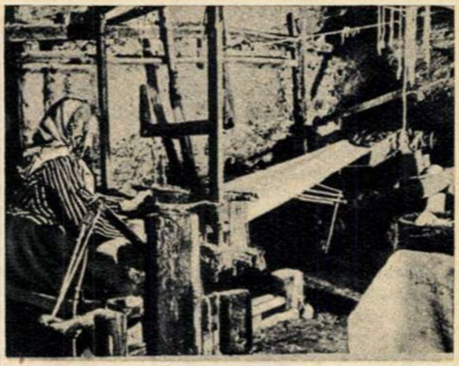

INDUSTRIALIZARE... În oraşul Biella din nordul Italiei lucrează din generaţie în generaţie mii de ţesătoare. După cum reiese din imaginea de faţă — reprezentînd un atelier de ţesătorie din Biella anului 1961 — condiţiile de lucru nu s-au schimbat prea mult faţă de secolul al XIV-lea, cînd a luat fiinţă în acest oraş prima ţesătorie de lînă...

GROAZNICUL INCENDIU care a izbucnit în cartierul muncitoresc Redhill din Singapore a lăsat mii de oameni fără adăpost, cu toate eforturile pompierilor. Vîlvătăile focului puteau fi zărite de la cîteva mile depărtare.

RUDOLF VALENTINO, celebra vedetă a filmului mut, era originar din satul italian Castellaneta. Locuitorii acestei comune — deşi au trecut atîţia ani de cînd concetăţeanul lor a dispărut de pe firmamentul stelelor cinematografice — nu l-au uitat. Şi au hotărît să-i ridice o statuie care să-i perpetueze memoria.

Sculptorul Luigi Gheno îl va înfăţişa pe Rudolf Valentino în rolul care l-a consacrat: „Fiul şeicului". ↓

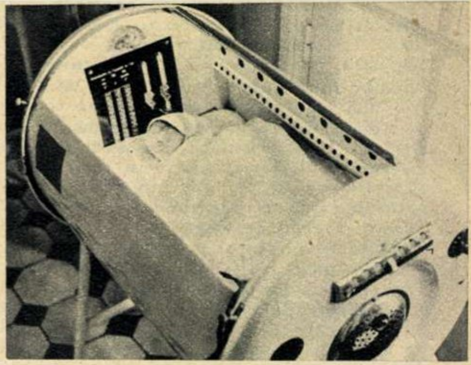

LA HANOI, capitala R.D. Vietnam, în numeroasele maternităţi moderne copiii primesc o îngrijire excelentă. De o atenţie deosebită se bucură copiii născuţi prematur, care sînt ţinuţi în incubatoare dotate cu tot ce este necesar pentru a li se asigura condiţiile unei bune dezvoltări.

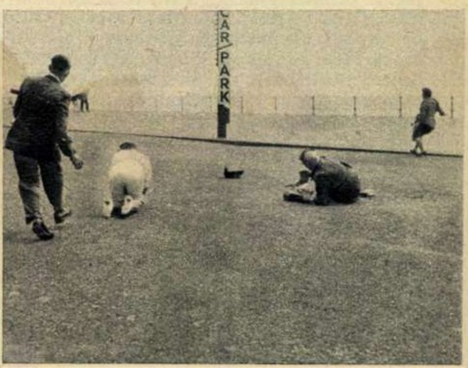

PUTEREA RAFALELOR DE VÎNT care bîntuie adesea coasta de sud a Angliei este atît de mare încît — aşa cum vedeţi în fotografia de faţă luată pe cheiul portului Hastings — puţini îi rezistă.

DUPĂ BAIA SĂPTĂMÎNALĂ, pensionarei grădinii zoologice din Copenhaga i se face cuvenita „toaletă". Şi, se vede treaba, uscatul blănii constituie o adevărată delectare... →

DA? SAU NU? (răspunsuri la întrebările din pagina 16)

1) NU! (În realitate, lucrurile se produc tocmai pe dos: ploaia căzînd face ca atmosfera să fie mai bună conducătoare de electricitate, facilitînd descărcările electrice).

2) DA! (Sodiul şi potasiul).

3) NU! (Este doar o legendă).

4) NU! (Gheţarii din mări şi oceane nu sînt de loc săraţi. Aceasta se explică prin faptul că gheaţa şi sarea nu formează cristale mixte).

5) DA! (Studierea în laborator a meteoriţilor a demonstrat că ei sînt formaţi din aceleaşi elemente ca şi Pămîntul: fier, nichel, magneziu, aluminiu, siliciu, calciu etc. Este foarte interesant că în „pietrele cereşti" proporţia elementelor chimice este aceeaşi ca şi pe Pămînt).

6) NU! (Mai repede! Din cauza frigului, metalul din care e făcută coada pendulului se contractă, pendulul se scurtează şi oscilează mai repede).

7) NU! (Au fost îngropate de Vezuviu).

MICUL COMENTAR

Poziţii de nesusţinut

de Florica ŞELMARU

În primele zile ale lui august se afla în vizită la Washington o „notabilitate" ciankaişistă, „vicepreşedintele" Cen Cen. Nu în vizită particulară — cum vin deseori în S.U.A. membrii protipendadei ciankaişiste, care se simt infinit mai „acasă" la Washington sau la New York, la Long Beach sau la Miami, decît în Taivan, unde au senzaţia că pînă şi pămîntul îi respinge — ci în vizită oficială. Cît se poate de oficială, cu tratative şi comunicat comun. Comunicatul acesta comun, dat publicităţii la 2 august, afirma ritos că S.U.A. se pronunţă împotriva admiterii R. P. Chineze în O.N.U., că vor continua să lupte pentru menţinerea în această organizaţie a vechiului lor protejat Cian Kai-şi etc. Folosesc intenţionat termenul de menţinere şi nu acela de reprezentare, pentru că echipa de marionete din Taivan nu reprezintă absolut pe nimeni şi nimic, în afara propriilor ei interese şi a intereselor celor mai reacţionare cercuri din Statele Unite.

Vizita oficială, tratativele şi comunicatul cu promisiuni se întîmplau, cum spuneam, în primele zile ale lui august...

...Cu nici măcar două luni mai tîrziu, la 25 septembrie, problema restabilirii drepturilor legitime ale R.P.Chineze era — după ce obstrucţia S.U.A. i-a barat timp de 11 ani drumul spre agenda Adunării Generale — înscrisă de Adunarea Generală pe ordinea de zi a actualei sesiuni. Faptul este simptomatic pentru raportul de forţe care s-a creat în sînul Organizaţiei Naţiunilor Unite. Încă în ajunul sesiunii de altfel, presa internaţională (inclusiv cea americană) arăta că S.U.A. nu se vor mai putea crampona în această problemă de îndărătnica lor poziţie negativă. „Pînă acum — scria de pildă „New York Times" — Statele Unite au reuşit să apere poziţia Taivanului, obţinînd voturi suficiente pentru a înlătura de pe ordinea de zi discutarea problemei admiterii Chinei comuniste. Opunîndu-se unei astfel de discuţii, Statele Unite se situează pe o poziţie dificilă şi care în prezent apare de nesusţinut".

„Portiţa de scăpare care a existat în ultimii zece ani *— scria şi „New York Herald Tribune" sub semnătura lui Rowland Evans jr. —* este acum închisă... Strategii lui Kennedy au făcut numărătoarea adepţilor şi nu văd în fapt nici o şansă de a obţine un nou moratoriu de un an".

În aceste condiţii, guvernul S.U.A. a socotit preferabil să nu se mai opună frontal includerii problemei pe ordinea de zi — şi delegaţia americană la O.N.U. a recurs la tactica piezişă a beţelor în roate. Întîi a sprijinit, nu clara propunere sovietică privitoare la restabilirea drepturilor legitime ale R.P. Chineze în O.N.U., ci formularea voit echivocă a Noii Zeelande despre „reprezentarea Chinei în O.N.U.". Acum, cînd ambele propuneri au fost înscrise pe ordinea de zi, în anumite cercuri din S.U.A. se vîntură teoria „celor două Chine" — lipsită de orice fundament istoric, politic sau juridic, dar menită să dea naştere la controverse prelungite care să înlocuiască în practică formula devenită irealizabilă a succesivelor „moratorii" de cîte un an. Aceluiaşi scop îi sînt consacrate pregătirile care se fac în vederea desfăşurării unor numere de acrobaţie procedurală — proiectul, de pildă, ca delegaţia S.U.A. să obţină ca restabilirea drepturilor R. P. Chineze în O.N.U. să fie supusă unui vot de două treimi plus unu (pentru ca S.U.A., care nu mai pot manevra majoritatea voturilor din Adunarea Generală, să poată bloca numai cu o treime din voturi, luarea unei hotărîri pozitive), proiectul de a înăbuşi problema la sînul unei „comisii speciale de studiu" etc... Pe scurt, „portiţa de scăpare" a mereu reînnoitului „moratoriu" fiind închisă, diplomaţia S.U.A. încearcă să se strecoare tîrîndu-se pe sub gard.

Surprinzător însă din partea unei diplomaţii ai cărei reprezentanţi cei mai de seamă au o bogată experienţă a practicilor comerciale este faptul că pare a fi dat uitării însăşi definiţia termenului „moratoriu". pe care îl foloseşte atît de des în ceea ce priveşte prezenţa R. P. Chineze în O.N.U. „Moratoriul" înseamnă suspendare provizorie a executării unor măsuri.

Provizorie.

Şi „portiţa de scăpare" închisă prin însuşi raportul de forţe existent în Adunarea Generală a O.N.U. este un semn că scadenţa nu mai poate fi amînată.

Problema restabilirii drepturilor legitime a R. P. Chineze în O.N.U. trebuie rezolvată fără întîrziere — pentru asigurarea caracterului universal şi a eficienţei organizaţiei în folosul cauzei păcii şi securităţii popoarelor, aşa cum cer Uniunea Sovietică şi celelalte ţări socialiste.

fotocronica FLACARII

↑
La Sofia a avut loc prima întîlnire a reprezentanţilor tineretului sătesc din ţările regiunii Balcanilor şi Mării Adriatice, consacrată colaborării în domeniul agriculturii. În fotografie: un grup de delegaţi, printre care şi reprezentanţi ai ţării noastre.

UNION OF SOVIET SOCIALIST REPUBLICS

↑
În incinta clădirii O.N.U. de pe East River. Preşedintele celei de-a 16-a sesiuni a Adunării Generale a Organizaţiei Naţiunilor Unite, Mongi Slim (în stînga), îl salută pe şeful delegaţiei sovietice A.A. Gromîko.

O coloană de portoricani care trăiesc la New York demonstrează pe străzile oraşului, purtînd pancarte prin care se cere lichidarea regimului de ocupaţie americană în Porto Rico. Pe una din pancarte se poate citi: „Statutul colonial nu se potriveşte nici pentru cîini!" ↓

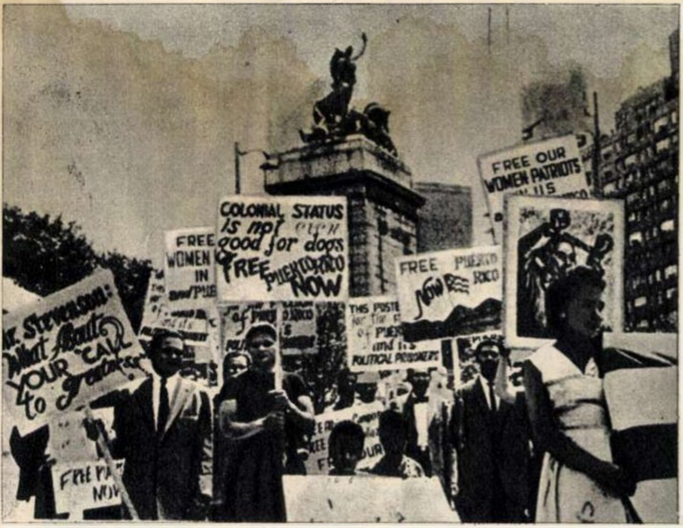
Mr. Stevenson: What About YOUR "CALL to greatness"
FREE WOMEN IN
COLONIAL STATUS is not even good for dogs FREE PUERTO RICO NOW
FREE OUR WOMEN PATRIOTS
FREE PUERTO RICO NOW
THIS POSTER
POLITICAL PRISONERS
FREE NOW

În tot cursul acestei săptămîni au continuat să se desfăşoare în Siria evenimente care reţin atenţia opiniei publice. În fotografie, vedere generală a oraşului Damasc, unde s-a format un guvern provizoriu al Siriei condus de Al Kuzbari. ↓

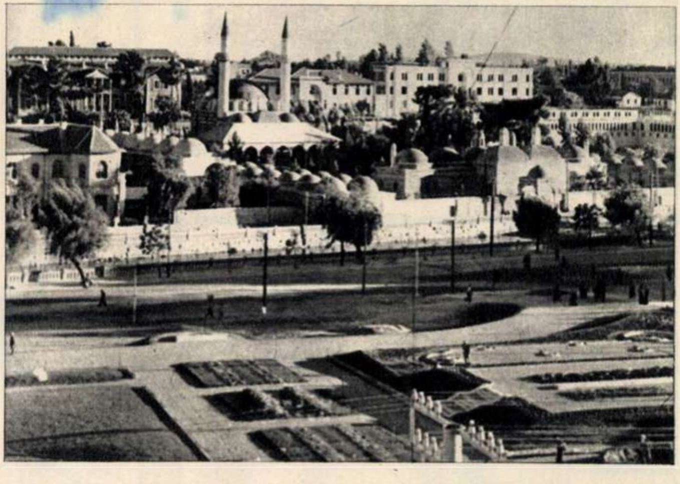

BUCUREŞTI,
4 OCTOMBRIE 19

În cadrul sărbătoririi centenarului unităţii Italiei şi Unirii Principatelor Romîne, în ţara noastră au avut loc diverse manifestări. În fotografie, tovarăşul Dumitru Diaconescu, preşedintele Sfatului Popular al Capitalei, dezvelind bustul lui Giuseppe Garibaldi ridicat în Piaţa Floreasca.

FLACĂRA
Revistă social-politică
şi literar-artistică

REDACŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii. Căsuţa Poştală 3507 of. 33. Tel. 17.60.10. int. 1744.
Prezentarea grafică: Vlad MUŞATESCU.
Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

PREŢUL REVISTEI 2 LEI

Bibl. Ref.

UMOR

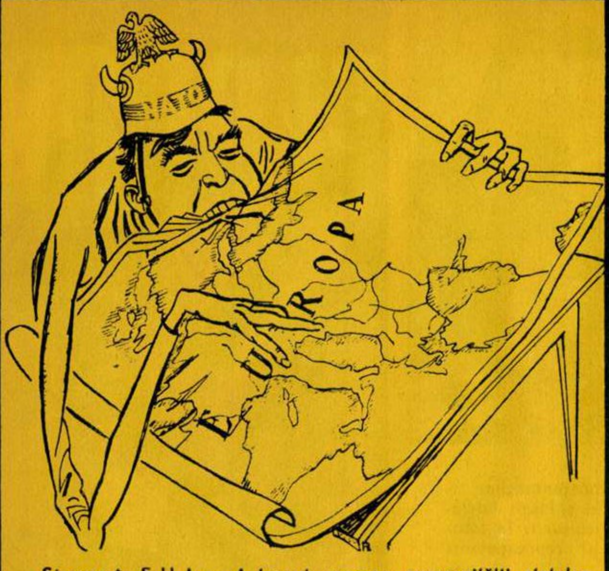

Strauss în S.U.A.: „A trecut vremea suveranităţii statelor mici şi mijlocii!"

(Din „Neues Deutschland" — R.D.G.)

FĂRĂ CUVINTE

(Din „Wiener Illustrierte" — Austria)

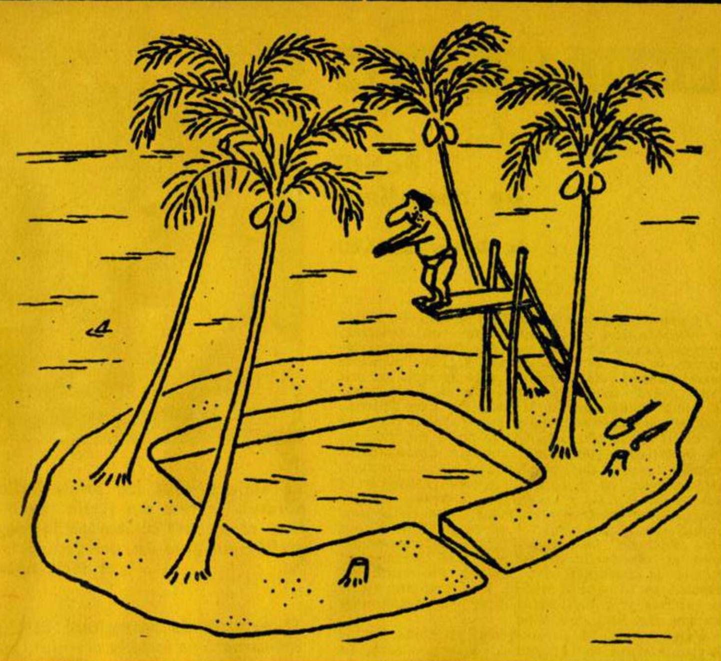

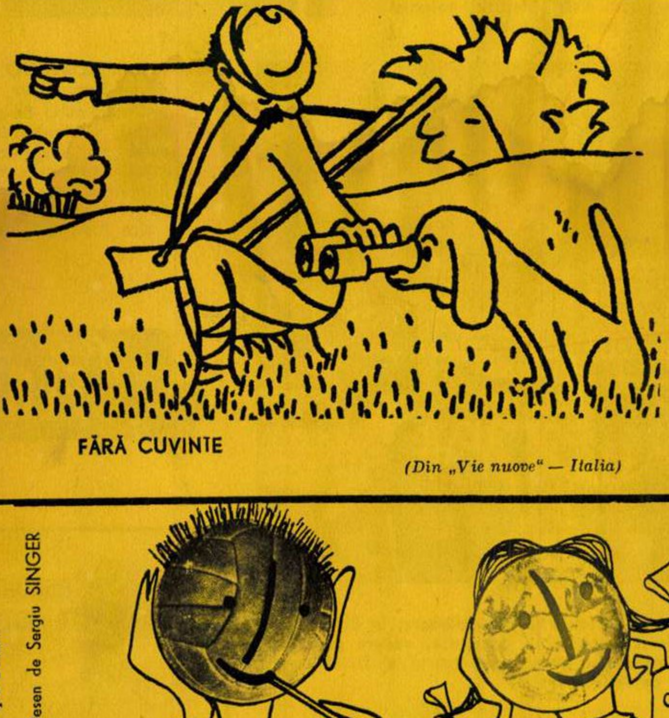

FĂRĂ CUVINTE

(Din „Vie nuove" — Italia)

STRUNGARUL ÎNDRĂGOSTIT

Desen de E. MIHĂILESCU

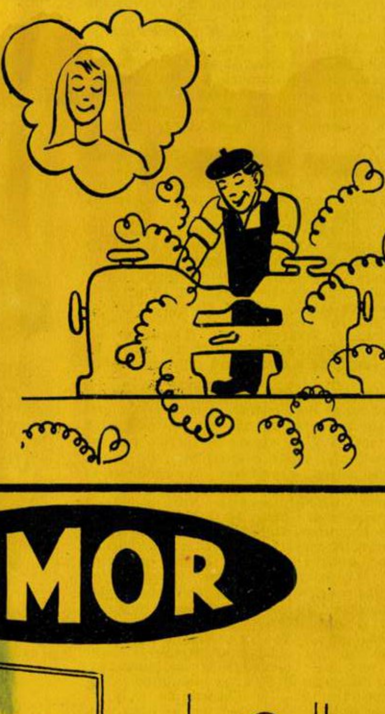

LUNI LA ŞCOALĂ

Desen de Sergiu SINGER

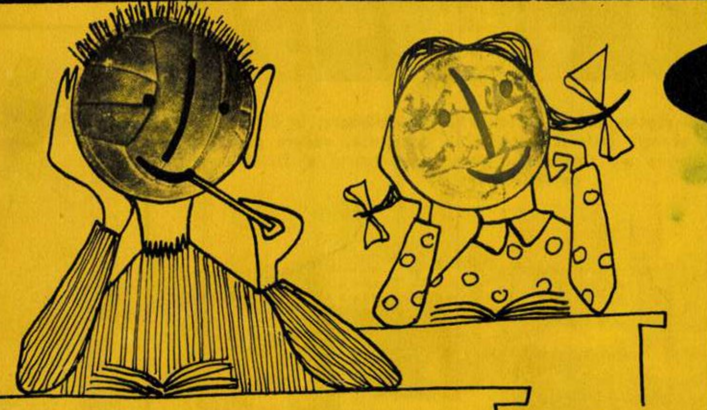

COCHETĂRIE PRECOCE...

Desen de E. MIHĂILESCU

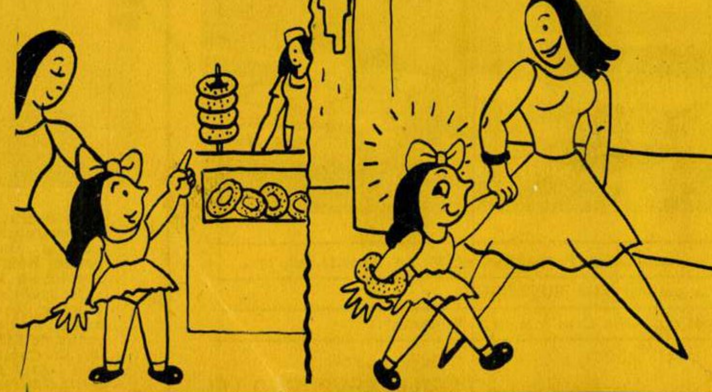

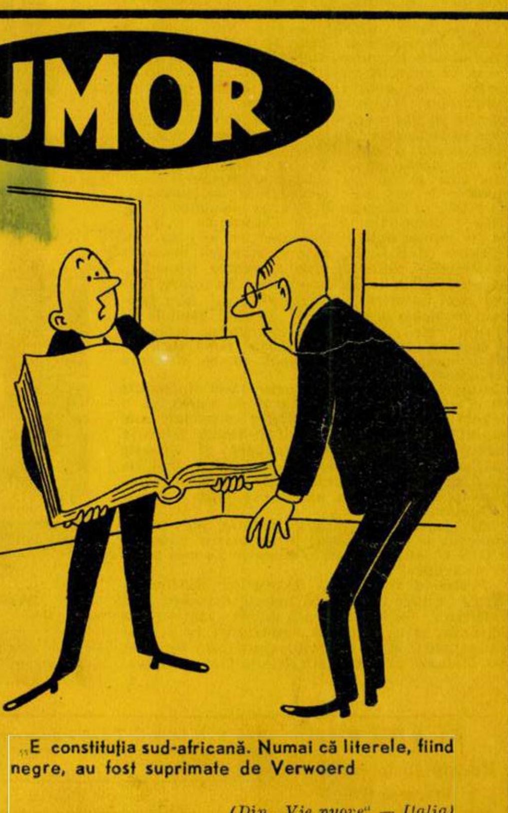

„E constituţia sud-africană. Numai că literele, fiind negre, au fost suprimate de Verwoerd

(Din „Vie nuove" — Italia)

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 41 (333) — 14 octombrie 1961

BUN SOSIT!

Pilotul cosmonaut, maiorul Gherman Titov, care pe bordul navei cosmice „Vostok 2" a efectuat cu succes zborul de 25 ore în jurul Pămîntului, înconjurînd de peste 17 ori globul pămîntesc, este oaspetele țării noastre. La invitația Consiliului de Miniștri al R.P. Romîne, Gherman Titov ne vizitează țara între 14 și 16 octombrie, în cadrul tradiționalei Luni a prieteniei romîno-sovietice.

TRĂIASCĂ PRIETENIA ROMÎNO-SOVIETICĂ

Aspect de la festivitatea care a avut loc la Teatrul C.C.S. din Capitală cu prilejul deschiderii Lunii prieteniei romîno-sovietice.

U.R.S.S. 1961. În aceste zile, bucureștenii care trec prin piața Universității urmăresc cu interes deosebit panourile cu fotografii reprezentînd imagini ale succeselor realizate în acest an de marea țară prietenă.

FILMULUI SOVIETIC
CINEMA PATRIA

La începutul acestei săptămîni s-a deschis la cinematograful „Patria" din Capitală „Festivalul filmului sovietic", organizat cu prilejul Lunii prieteniei romîno-sovietice.

TOTUL PENTRU OM, PENTRU BINELE OMENIRII

de prof. dr. E. REPCIUC — Institutul medico-farmaceutic București

Luna prieteniei romîno-sovietice, întîmpinată cu bucurie de întreg poporul romîn, are o deosebită însemnătate și este bogată în semnificații și pentru medicii și biologii din țara noastră.

Pentru medic și biolog sînt un far luminos cercetările lui Botkin și ale lui Pavlov, care au deschis o nouă eră în fiziologie și medicina internă. Domeniul de cercetare deschis de Pavlov este explorat astăzi de un mare număr de cercetători romîni, care se străduiesc să-l lărgească.

Grefele de cornee, pe care le-a fundamentat teoretic și realizat practic Filatov, sînt un mijloc cunoscut în toată lumea pentru a reda vederea unei anumite categorii de orbi; specialiștii romîni și-au însușit această tehnică și o folosesc acum spre binele bolnavilor.

Medicii și biologii romîni au primit sugestii fecunde de la teoreticienii sovietici ai medicinei și biologiei. Teoria rolului trofic al inervației formulată de Speranski, referitoare la asigurarea bunei nutriții a țesuturilor prin mijlocirea sistemului nervos, a stîrnit un vast ecou în rîndurile cercetătorilor noștri, care au căutat s-o adîncească și s-o aplice în clinică. De asemenea, teoria cortico-viscerală, privitoare la rolul scoarței cerebrale în nașterea unor boli ca ulcerul gastric și duodenal, hipertensiunea etc. — teorie formulată de Bîkov și de elevii săi — a servit ca îndreptar pentru mulți dintre cercetătorii noștri. De o deosebită atenție s-a bucurat și teoria permeabilității celulare, a rolului modificărilor reversibile ale albuminelor în această permeabilitate. Această teorie, care explică mai bine și mai complet fenomene diverse, în primul rînd conducerea știrilor pe nerv, a fost formulată de Nasonov și colaboratorii săi, în primul rînd de Troșin. Cercetătorii noștri, în special cei din fiziologie, s-au inspirat din aceste teorii și au adus fapte experimentale în sprijinul lor.

În momentul de față, medicii și biologii romîni au bucuria de a-l avea în mijlocul lor pe profesorul Troșin, căruia îi urează bun venit și ani îndelungați de activitate rodnică.

Lucrări ale medicilor și biologilor romîni sînt, la rîndul lor, binecunoscute și apreciate de cercetătorii sovietici; ele apar în numeroase dări de seamă și referate publicate în U.R.S.S. O nouă și recentă dovadă a prețuirii de care se bucură știința medicală romînă în Uniunea Sovietică o constituie alegerea tov. acad. Ștefan Nicolau ca membru al Academiei de Științe a U.R.S.S.

Știința sovietică este o pildă vie pentru oamenii de știință romîni în ceea ce privește legătura dintre teorie și practică. Nu există noțiune nou cîștigată care, mai devreme sau mai tîrziu, să nu prezinte un interes practic. Știința sovietică ne îndrumă să ne concentrăm atenția tocmai în această direcție.

Uniunea Sovietică, care a făcut progrese uriașe în producția de instrumentar chirurgical și în industria medicamentelor, a acordat și tinerei noastre industrii a medicamentelor un sprijin adesea hotărîtor. Aici amintim nu numai de fabrica de penicilină de lîngă Iași, aproape în întregime dotată cu utilaj sovietic, dar și de numeroasele procedee tehnologice de fabricație care ne-au fost puse la dispoziție de către Uniunea Sovietică. Acest sprijin permanent a făcut posibilă pe de o parte lărgirea sortimentelor, pe de altă parte o neîncetată îmbunătățire a calității produselor noastre farmaceutice.

Fără îndoială că știința medicală și biologică sovietică, în furtunoasă dezvoltare, este atît de bogată în rezultate și atît de adîncă în preocupări, încît spicuirea noastră nu dă decît o imagine fragmentară și imperfectă a înrîuririi pe care aceasta a avut-o și o are în continuare asupra oamenilor de știință din R.P. Romînă. Nu putem încheia aceste rînduri fără a sublinia că știința medicală și biologică din Uniunea Sovietică are ca unic țel omul, binele omenirii. Această trăsătură fundamentală caracterizează pe deplin și pe oamenii de știință romîni.

LA MOSCOVA ÎN ZILELE PREMERGĂTOARE CONGRESULUI

Erou al Muncii Socialiste Vasili Smirnov este șef de brigadă la Șantierele navale din Leningrad. În prezent, brigada lui lucrează la construcția unui mare vas petrolier transoceanic „București". Comuniștii raionului „Vasilostrovski" l-au ales ca delegat la Congresul al XXII-lea al P.C.U.S.

Permiteți-mi, stimați cititori, să încep aceste rînduri printr-o mărturisire: în Uniunea Sovietică este foarte ușor să găsești teme de reportaj. Mai ales acum, în zilele premergătoare Congresului.

Oriunde ai merge, cu oricine ai vorbi, de la simplu muncitor (în măsura în care noțiunea de „simplu" mai corespunde vechiului înțeles) pînă la academician, afli lucruri atît de interesante și noi, încît simți dorința de a le așterne imediat pe hîrtie.

La fiecare pas reporterul găsește teme pentru reportajele sale. Un coleg de la revista „Ogoniok" s-a dus acum cîteva săptămîni într-o fabrică.

Și dacă ați ști că pentru a scrie reportajul nici nu a avut nevoie să treacă mai departe de poartă! A scris pur și simplu o relatare despre panoul de anunțuri al întreprinderii, din care puteai afla printre altele: ce muncitori, pentru ce mașini se caută, orele cursurilor de pregătire pentru cei 500 de tineri care se vor înscrie la anul la institut, locul în care se va amenaja tabăra de iarnă pentru copiii salariaților, condițiile de participare a posesorilor de motociclete și mașini la activitatea auto-moto a clubului, programul repetițiilor la teatrul de amatori al întreprinderii și atîtea altele.

O țară întreagă, milioane de oameni sovietici sînt ocupați cu munca pașnică. Ei pun bazele viitorului comunist atît de bine oglindit în proiectul de Program al partidului, care va fi discutat la al XXII-lea Congres. Discuțiile în jurul proiectului, angajamentele luate, propunerile făcute sînt marcate de un puternic avînt politic și de muncă. Într-adevăr, rîndurile acestui manifest comunist al zilelor noastre sînt înălțătoare: ce țară capitalistă ar putea declara deschis în fața întregii lumi că în 20 de ani va crește de 6 ori producția, că veniturile muncitorilor și funcționarilor vor crește de aproape 4 ori, obținîndu-se cel mai înalt nivel de trai din lume! Toate acestea le-a declarat țara sovietică, toate acestea le vor realiza oamenii sovietici.

Spuneam că noțiunea de „simplu muncitor" nu mai corespunde vechii noastre reprezentări. Gheorghi Șirin, Alexandr Feodorov, Iuri Danilov sînt muncitori la uzina de carburatoare din Moscova. Unul este lăcătuș, altul strungar, al treilea electrician. Dar uzina lor este dotată cu tehnica cea mai modernă. Iar la sfîrșitul septenalului, în halele întreprinderii nu vor exista decît instalații automate. Și toate acestea trebuie să le cunoști. De aceea colectivul uzinei a lansat apelul: „Toți muncitorii să-și însușească cunoștințe inginerești". Aproape 1.000 de muncitori învață la cursurile fără frecvență ale institutelor tehnice. Sute de oameni iau parte la activitatea biroului de proiectări (în timpul liber proiectează și fac scheme ale noilor mașini necesare, după părerea lor, pentru dezvoltarea viitoare a întreprinderii, realizează proiecte pentru colhozul patronat de uzină).

Și Elena Kovaleț, șefă de echipă la colhozul „Zarea Kommunizma", a fost aleasă delegat la Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. Cu echipa ei, Elena Kovaleț a obținut recolte mari la porumb. ↓

Și Alexandr Sviridov este un simplu muncitor la construcția metroului. De 25 de ani, metru cu metru, a deschis drumul expresurilor albastre care străbat cu viteză distanțele, transportînd zilnic aproape un milion și jumătate de pasageri.

De atunci de cînd, în anii tinereții lui și a țării, a venit să lucreze pentru prima oară la metrou și pînă astăzi, tehnica a făcut pași uriași înainte. Pentru a lucra bine trebuie să știi multe. Muncitorii din brigada lui s-au adunat într-o zi după schimb să discute pe marginea proiectului de Program al partidului. În aceeași zi Alexandr Sviridov a propus ca fiecare să învețe mai multe meserii.

Inițiativa comunistului Sviridov, care la 17 octombrie va lua locul într-unul din fotoliile rezervate pentru delegați în noua sală a Congreselor de la Kremlin, a fost preluată de multe brigăzi ale metroului.

Aș vrea acum să vă prezint două cifre semnificative. *80%* din muncitorii întreprinderilor din raionul Proletarski din Moscova lucrează fără a mai ponta sosirea și plecarea la fabrică. În locul obișnuitului ceas de la poartă, conștiința fiecăruia este cea care înregistrează orele de lucru. Pînă la 1 octombrie nu a existat nici o întîrziere.

4.300 de muncitori din același raion își ridică singuri chenzina de pe o masă instalată în secțiile în care lucrează. Casier nu există. Pînă la 1 octombrie nu s-a înregistrat lipsa nici măcar a unei singure copeici.

Da, comunismul și-a început drumul său victorios.

Recent, am fost la Kiev. Mi s-a povestit, în capitala Ucrainei, despre o nouă inițiativă născută în urma discutării proiectului de Program. Și, mai precis, a acelui paragraf care prevede dispariția treptată — în linii mari — a deosebirilor dintre munca fizică și intelectuală, dintre oraș și sat.

O serie de organizații obștești și uniuni de creație au propus întemeierea unui „Institut obștesc al prieteniei dintre oraș și sat". Planul de activitate al acestui nou institut din Uniunea Sovietică nu este încă definitivat. Crainicii radioului și televiziunii din Kiev adresează zilnic apeluri tuturor de a trimite propuneri. Directori de întreprinderi, fruntași ai cîmpiilor colhoznice, oameni de știință, arhitecți, artiști au răspuns imediat la ideea creării institutului. Și desigur că nu va trece mult timp și vom afla noutăți despre activitatea sa.

Adesea intru la Casa-muzeu Ostrovski din Moscova și de fiecare dată privirile mi se opresc asupra manuscrisului minunatei cărți din care milioane de oameni au aflat cum s-a călit oțelul. Sînt acolo rînduri despre felul în care trebuie să-ți trăiești viața, despre frumusețea împlinirii visurilor. Privind realitatea sovietică, vezi că oamenii nu construiesc numai mașini și mecanisme, nu produc numai țesături și încălțăminte, ci construiesc o viață nouă, transformă visul în fapt, așa cum a dorit-o N. Ostrovski.

...Și reporterul este fericit că poate participa la scrierea acestei minunate cronici a mersului spre comunism.

Al. ȘTARK

ȘI PE PĂMÎNT SE NASC CONSTELAȚII

În nopțile înstelate, clare, oamenii au privit cerul. L-au privit milenii de-a rîndul, încercînd să-și ghicească soarta în rotirea aștrilor depărtați. Milenii de-a rîndul privirile oamenilor au urmărit stelele, dar nimic din ceea ce trebuia să schimbe viața lumii în bine n-a venit de la ele.

Singura stea care a schimbat cursul istoriei s-a născut pe pămînt, în octombrie 1917.

Comuniștii, cei mai buni fii ai omenirii, înflăcărați de ideile revoluționare marxist-leniniste, au pus acea stea pe drapelul primului stat al muncitorilor și țăranilor, alături de emblema nobilă a muncii unite, puternice — secera și ciocanul. Ea vestea zorii orînduirii comuniste pentru care luptau milioane de oameni de pe întreg cuprinsul Rusiei, sub conducerea lui Lenin.

Comunismul, în definiția genială a marelui dascăl al proletariatului, înseamnă: „Puterea sovietică plus electrificarea întregii țări".

Puterii sovietice a muncitorilor și țăranilor îi revenea cea mai nobilă sarcină din istoria lumii: construirea comunismului. În această luptă, punctul de sprijin cerut de filozoful antic pentru „răsturnarea pămîntului" — aici înțeles în sens de transformare radicală, revoluționară — fusese găsit. Era electrificarea.

Singurele constelații favorabile, capabile să aducă bunăstare, putere, progres tehnic, erau constelațiile centralelor electrice.

Sub privirea lui Lenin, întregul teritoriu al U.R.S.S. se desfășura ca un nou, omenesc, cer înstelat. Marile hidrocentrale și termocentrale care s-au construit în Uniunea Sovietică, sau se construiesc acum, au strălucit întîi în mintea clarvăzătoare a lui Lenin, inițiatorul și inspiratorul planului GOELRO, de electrificare a întregii țări.

Victoriile obținute de Uniunea Sovietică în domeniul electrificării au confirmat strălucitele previziuni leniniste.

An de an, consolidarea economiei naționale, ridicarea nivelului de trai al întregului popor au fost în bună măsură determinate de creșterea producției de energie electrică. Proiectul de Program care va fi prezentat la cel de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S., elaborat în spirit leninist, insistă de asemenea, în mod deosebit, asupra producției de energie

Geografia electrificării U. R. S. S. —

electrică. Ritmul ei de creştere va trebui să devanseze ritmul de creştere din celelalte ramuri, iar *„producţia anuală de energie electrică trebuie să ajungă la sfîrşitul primului deceniu pînă la 900-1.000 miliarde, iar la sfîrşitul celui de-al doilea deceniu — pînă la 2.700-3.000 miliarde kilowaţi-oră“*.

LUMINA: SARCINĂ DE PARTID

În Rusia prerevoluţionară toate centralele electrice luate la un loc produceau, pe locuitor, 14 kilowaţi-oră anual. Cît însemna asta atunci? Cam de 20 de ori mai puţină energie electrică decît revenea pentru un locuitor al Statelor Unite ale Americii. Sau, în comparaţii contemporane, de 90 de ori mai puţin decît s-a produs în U.R.S.S. în 1959.

Planul GOELRO, elaborat în 1920, denumit de Lenin „al doilea program al partidului“, a însufleţit masele largi, le-a dat certitudinea victoriei. Din 1921 (primul an al aplicării planului de electrificare) şi pînă în 1935 puterea centralelor electrice a crescut considerabil. Proiectele prevedeau o creştere de 1 $^1/_2$ ori, dar avîntul constructiv al oamenilor sovietici a înscris în graficul suitor al realizărilor o creştere a puterii centralelor electrice de aproape 7 ori, iar nivelul producţiei de energie electrică dinainte de război a fost depăşit de 13 ori.

„Al doilea program al partidului“ se înfăptuia cu fermitate şi avînt comunist, aşa cum prevăzuse Lenin.

GEOGRAFIA BOGĂŢIEI ŞI PUTERII SAU ANCHETĂ POSIBILĂ CU CONSTRUCTORII SOVIETICI

— Numele dumneavoastră?

— Ivan Feodorovici, Gleb Maximovici, Nataşa Stepanova...

— Vîrsta?

— Cînd lucram la centrala electrică de la Kaşino aveam 20 de ani (I.F.); am fost primul săpător evidenţiat de la hidrocentrala Volhov, abia împlinisem 22 de ani (G.M.); tovarăşii mei, geologii de la hidrocentrala Stalingrad, m-au felicitat de două ori în ziua de 10 septembrie: o dată pentru că întreg colectivul nostru de muncă se evidenţiase dînd hidrocentrala în folosinţă cu un an înainte de termen, a doua oară fiindcă în acea zi împlineam 20 de ani (N.S.).

— Cea mai frumoasă amintire a vieţii dumneavoastră de constructori?

IVAN FEODOROVICI: N-am să uit niciodată inaugurarea centralei săteşti de la Kaşino, la care a participat însuşi Lenin. Era în noiembrie, 14 noiembrie, cu 41 de ani în urmă. Lenin s-a urcat la tribună, deasupra tribunei s-a aprins un felinar electric care-ţi lua ochii, s-au luminat ferestrele satului. De atunci, în fiecare an, în ziua de 14 noiembrie, în colhozul nostru, „Drumul lui Ilici“, se face bilanţul realizărilor, se alcătuiesc planuri de muncă pentru anul viitor.

GLEB MAXIMOVICI: V-am spus doar: ziua în care am fost evidenţiat la hidrocentrala Volhov, ca săpător, primul săpător evidenţiat. Nu era puţin lucru: acolo, la una dintre primele hidrocentrale sovietice, se muncea cu caii şi cu roabei iar noi, săpătorii, eram figuri de seamă printre constructori. Staţi puţin: trebuie să mai adaug o zi; nu mă pot limita doar la o singură amintire din viaţa mea de constructor. Neuitată va rămîne pentru mine şi ziua în care am primit diploma de inginer specialist în automatică. Şi mai vreau să consemnez o amintire: ea datează din 1959, din ziua în care am fost repartizat ca inginer la hidrocentrala de la Bratsk.

NATAŞA STEPANOVA: Cine ar putea uita ziua de 10 septembrie 1961, cînd a fost dată în folosinţă cea mai mare hidrocentrală din lume, hidrocentrala „Congresul al XXII-lea al P.C.U.S.“ de la Stalingrad, cu o putere instalată de peste 2,5 milioane kilowaţi... „Gigantul de pe Volga“, cum îl numesc ziarele, produce, în medie, 11,5 miliarde kWh anual şi mărimea lui are drept etalon de comparaţie adevăraţi coloşi: este de trei ori mai mare decît Dnieproghesul. Cît priveşte construcţiile din S.U.A. — hidrocentrala noastră le-a întrecut cu brio; este cu mult mai

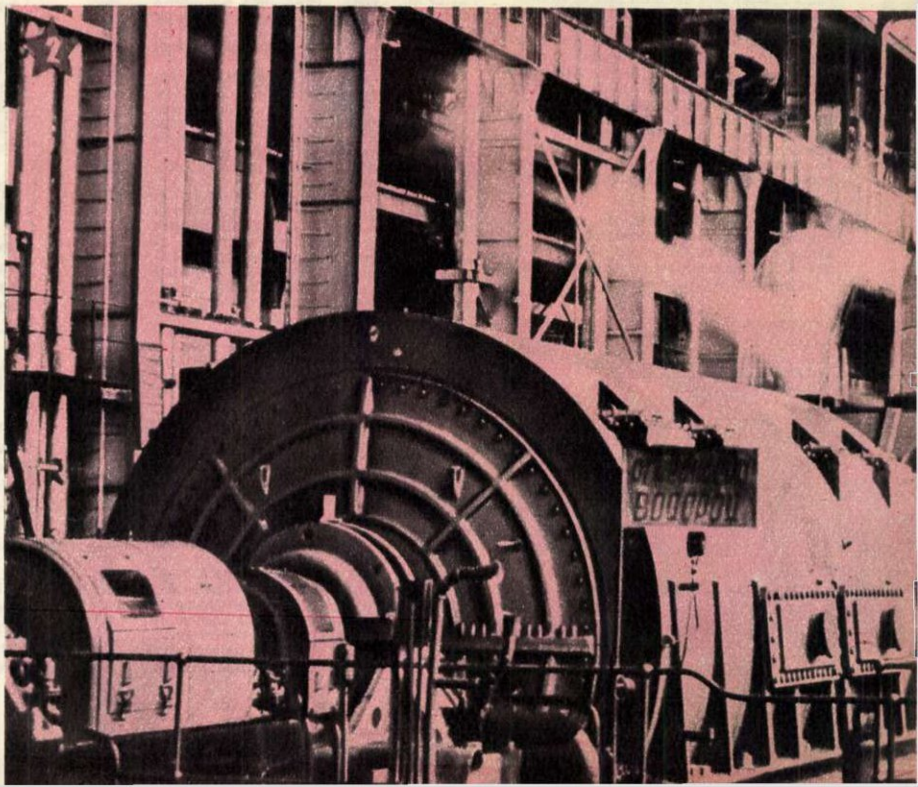

geografia puterii şi bogăţiei

1

Linie de înaltă tensiune de 500/kV.

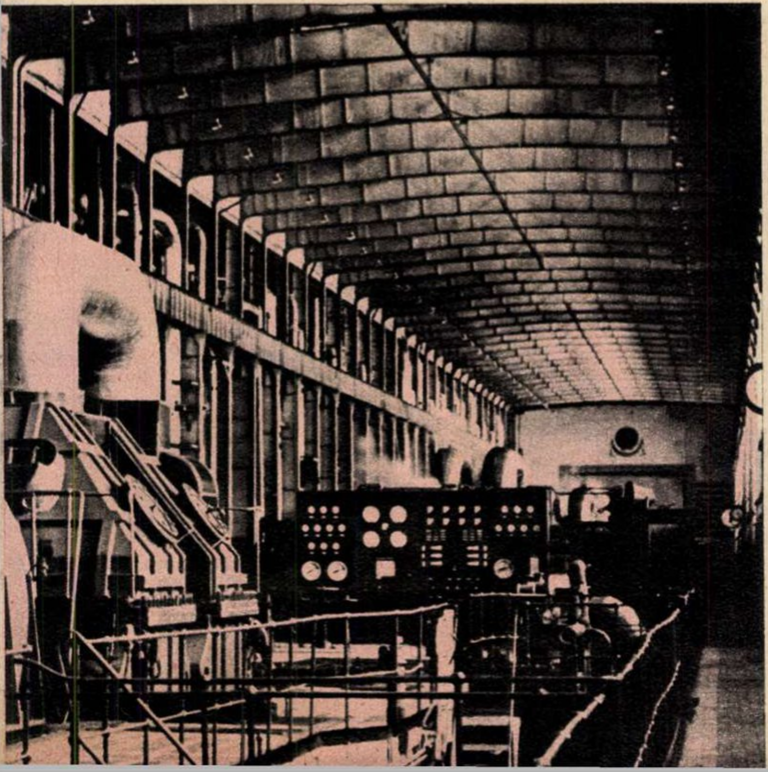

2

Puternica termocentrală din Omsk.

3

Tineretul sovietic în primele rînduri ale constructorilor hidrocentralei de pe rîul Vahş.

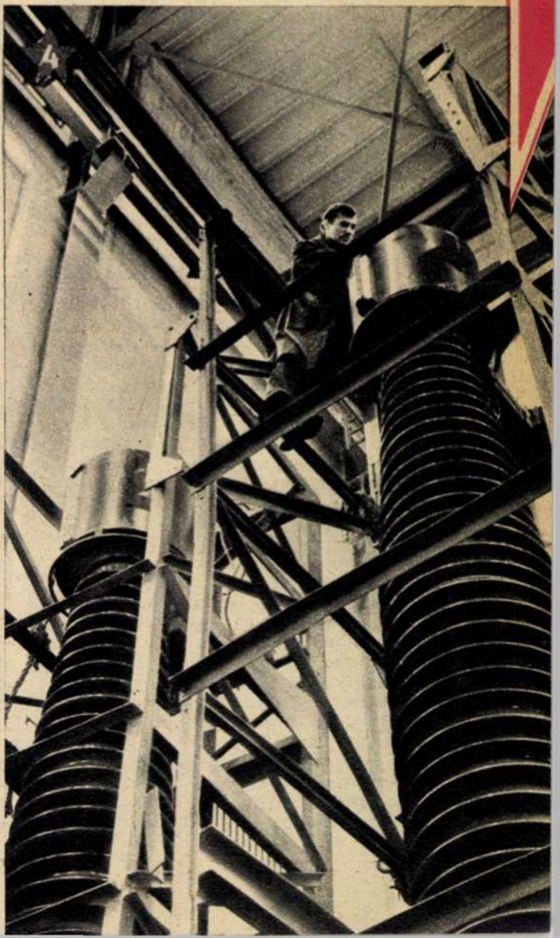

4

Pentru transportarea imenselor cantităţi de energie electrică se construiesc asemenea borne uriaşe.

mare decît cea de la Grand Coulee, cea mai mare din S.U.A.! De fapt, noi am raportat partidului drag, pe data de 9 septembrie, victoria obținută. Dar 10 septembrie e ziua pe care n-am s-o uit niciodată: atunci, într-un cadru festiv, în orașul constructorilor, Voljski, Nikita Sergheevici Hrușciov i-a felicitat pe constructorii hidrocentralei „Congresul al XXII-lea al P.C.U.S.". Eram acolo la miting, printre miile de ascultători. Hidrocentrala, abia terminată, era o dovadă vie, de necontestat, a dragostei de pace care umple inima întregului nostru popor și-i dă forță și încredere în viitor. Comentînd situația internațională, Nikita Sergheevici spunea: „Trebuie folosite toate posibilitățile pentru rezolvarea problemelor litigioase dintre state pe calea tratativelor și pe calea unei rezolvări echitabile, care să consolideze pacea și să excludă dezlănțuirea unui război de către agresori nu numai în prezent, dar și în viitor".

★

...Geografia electrificării U.R.S.S. — geografia puterii și bogăției!

Hidrocentrale și termocentrale de mare forță, unele care produc energie electrică, altele care sînt abia în construcție înfloresc harta Uniunii Sovietice cu strălucitoare buchete de lumini. S-au ridicat edificii ale electrificării pe marile fluvii bogate în ape, ca: Nipru, Volga, Kama; au început să dea energie ieftină cele de la Zuevka și Cerepet, de la Tomi-Usinsk, Tiumen și Troițk; în 1954 s-a construit prima centrală atomoelectrică din lume. Giganții hidroenergetici vor preface în lumină energia Eniseiului și a Angarei, a Vahșului și a Amurului, adăugînd noi frumuseți și bogății Uniunii Sovietice. O atenție deosebită se acordă construcției de termocentrale — obiective de seamă în realizarea rapidă a mărețului plan de electrificare. La Pavlodar, la Irșa-Borodino, Nazarovo, Belovo se înalță noi termocentrale puternice care vor furniza în curînd curent electric. Se află în studiu, așa cum se arată în Program, *„noi surse de energie și metode de transformare directă a energiei termice, nucleare, solare și chimice în energie electrică"*.

„Totul pentru om, totul pentru binele omului" — iată lozinca însuflețitoare care stă la temelia proiectului de Program al P.C.U.S. În lupta pentru stăpînirea naturii, pentru înfrumusețarea vieții poporului pe zi ce trece, s-au avîntat milioane de oameni sovietici. Constructorii centralei atomoelectrice de la Novo-Voronej au înscris pe frontispiciul modernului lor șantier: „Atomul să fie muncitor". Această lozincă sau alta, în același spirit, se va permanentiza în construcțiile energetice ale U.R.S.S., căci așa după cum prevede proiectul de Program al P.C.U.S.: *„pe măsură ce se va ieftini producția de energie atomică se va desfășura construirea de centrale atomoelectrice, îndeosebi în regiunile în care celelalte surse de energie sînt insuficiente, se va extinde folosirea energiei atomice în scopuri pașnice în economia națională, medicină, știință"*.

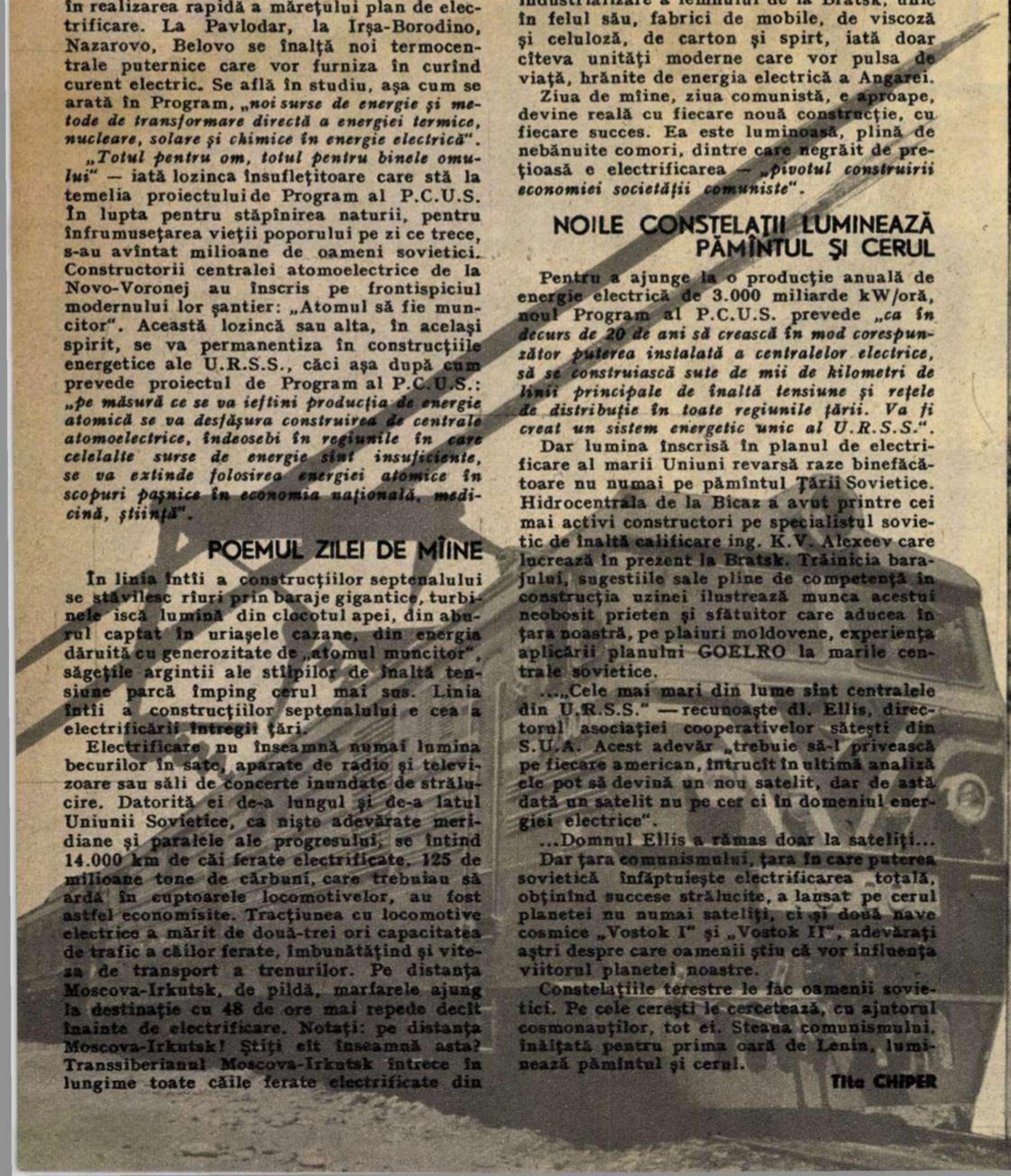

POEMUL ZILEI DE MÎINE

În linia întîi a construcțiilor septenalului se stăvilesc rîuri prin baraje gigantice, turbinele iscă lumină din clocotul apei, din aburul captat în uriașele cazane, din energia dăruită cu generozitate de „atomul muncitor", săgețile argintii ale stîlpilor de înaltă tensiune parcă împing cerul mai sus. Linia întîi a construcțiilor septenalului e cea a electrificării întregii țări.

Electrificare nu înseamnă numai lumina becurilor în sate, aparate de radio și televizoare sau săli de concerte inundate de strălucire. Datorită ei de-a lungul și de-a latul Uniunii Sovietice, ca niște adevărate meridiane și paralele ale progresului, se întind 14.000 km de căi ferate electrificate. 125 de milioane tone de cărbuni, care trebuiau să ardă în cuptoarele locomotivelor, au fost astfel economisite. Tracțiunea cu locomotive electrice a mărit de două-trei ori capacitatea de trafic a căilor ferate, îmbunătățind și viteza de transport a trenurilor. Pe distanța Moscova-Irkutsk, de pildă, marfarele ajung la destinație cu 48 de ore mai repede decît înainte de electrificare. Notați: pe distanța Moscova-Irkutsk! Știți cît înseamnă asta? Transsiberianul Moscova-Irkutsk întrece în lungime toate căile ferate electrificate din S.U.A.! Și asta e doar una singură dintre liniile care au fost electrificate pînă acum.

Aceste trenuri care străbat cu viteză cuprinsul Uniunii Sovietice vor transporta între altele și importante cantități de materiale atît de necesare progresului tehnic: aluminiul, magneziul, titanul, oțelul electric de calitate superioară, masele plastice, rășinile și fibrele sintetice. Pentru obținerea lor este necesară de asemenea o mare cantitate de energie electrică. În proiect se spune că *„planul de electrificare a țării prevede: sporirea de aproape trei ori în următorii 10 ani a gradului de înzestrare cu energie electrică a muncii în industrie; dezvoltarea largă pe bază de energie electrică ieftină a ramurilor industriale care necesită mari cantități de energie electrică; electrificarea masivă a transporturilor, a agriculturii, aplicarea electrificării în viața de toate zilele a populației de la orașe și sate. În al doilea deceniu electrificarea întregii țări va fi în linii mari terminată"*. În deceniul apropiat se va mări așadar de aproape trei ori înzestrarea electrică a muncii în industrie. Aceasta înseamnă, firește, automatizare și progres, reducerea pe mai departe a efortului fizic — desigur și a zilei de muncă. Electrificarea agriculturii și totodată irigațiile cu ajutorul regularizării cursurilor de ape — numai Marea Stalingradului permite irigarea a peste 1,5 milioane hectare — vor îmbunătăți condițiile de viață, și deosebirea dintre oraș și sat va fi din ce în ce mai puțin vizibilă.

Taigaua siberiană va fi trezită la viață cu ajutorul marilor construcții hidro și termoenergetice. Acele largi teritorii unde la fiecare locuitor revin 45 de hectare de pădure vor cunoaște prefacerile binefăcătoare ale industrializării. Blocuri cu 20 de etaje, întinse pe o distanță de 6 km, formînd complexul de industrializare a lemnului de la Bratsk, unic în felul său, fabrici de mobile, de viscoză și celuloză, de carton și spirt, iată doar cîteva unități moderne care vor pulsa de viață, hrănite de energia electrică a Angarei.

Ziua de mîine, ziua comunistă, e aproape, devine reală cu fiecare nouă construcție, cu fiecare succes. Ea este luminoasă, plină de nebănuite comori, dintre care negrăit de prețioasă e electrificarea — *„pivotul construirii economiei societății comuniste"*.

NOILE CONSTELAȚII LUMINEAZĂ PĂMÎNTUL ȘI CERUL

Pentru a ajunge la o producție anuală de energie electrică de 3.000 miliarde kW/oră, noul Program al P.C.U.S. prevede *„ca în decurs de 20 de ani să crească în mod corespunzător puterea instalată a centralelor electrice, să se construiască sute de mii de kilometri de linii principale de înaltă tensiune și rețele de distribuție în toate regiunile țării. Va fi creat un sistem energetic unic al U.R.S.S."*.

Dar lumina înscrisă în planul de electrificare al marii Uniuni revarsă raze binefăcătoare nu numai pe pămîntul Țării Sovietice. Hidrocentrala de la Bicaz a avut printre cei mai activi constructori pe specialistul sovietic de înaltă calificare ing. K.V. Alexeev care lucrează în prezent la Bratsk. Trăinicia barajului, sugestiile sale pline de competență în construcția uzinei ilustrează munca acestui neobosit prieten și sfătuitor care aducea în țara noastră, pe plaiuri moldovene, experiența aplicării planului GOELRO la marile centrale sovietice.

...„Cele mai mari din lume sînt centralele din U.R.S.S." — recunoaște dl. Ellis, directorul asociației cooperativelor sătești din S.U.A. Acest adevăr „trebuie să-l privească pe fiecare american, întrucît în ultimă analiză ele pot să devină un nou satelit, dar de astă dată un satelit nu pe cer ci în domeniul energiei electrice".

...Domnul Ellis a rămas doar la sateliți...

Dar țara comunismului, țara în care puterea sovietică înfăptuiește electrificarea totală, obținînd succese strălucite, a lansat pe cerul planetei nu numai sateliți, ci și două nave cosmice „Vostok I" și „Vostok II", adevărați aștri despre care oamenii știu că vor influența viitorul planetei noastre.

Constelațiile terestre le fac oamenii sovietici. Pe cele cerești le cercetează, cu ajutorul cosmonauților, tot ei. Steaua comunismului, înălțată pentru prima oară de Lenin, luminează pămîntul și cerul.

Tita CHIPER

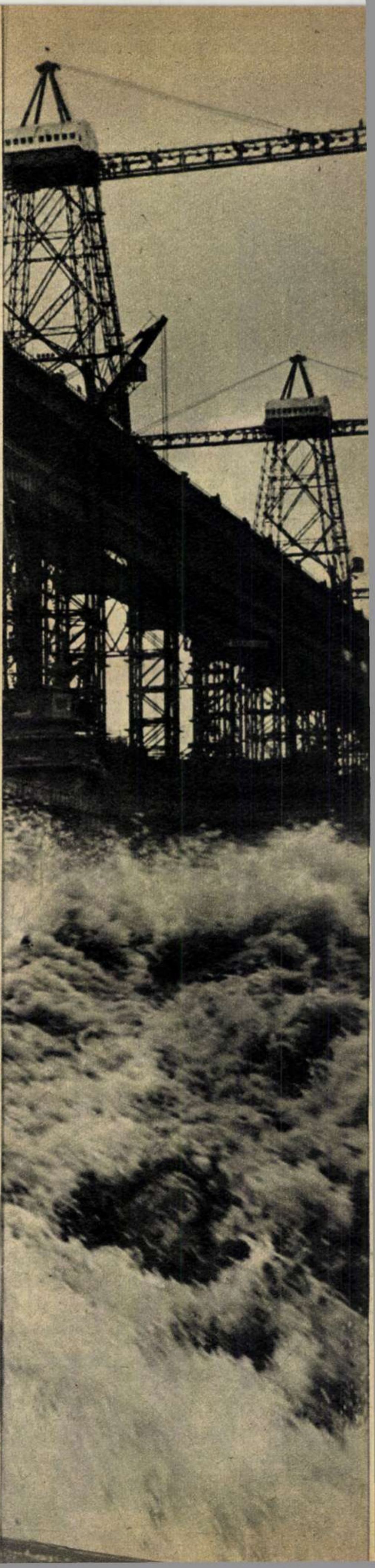

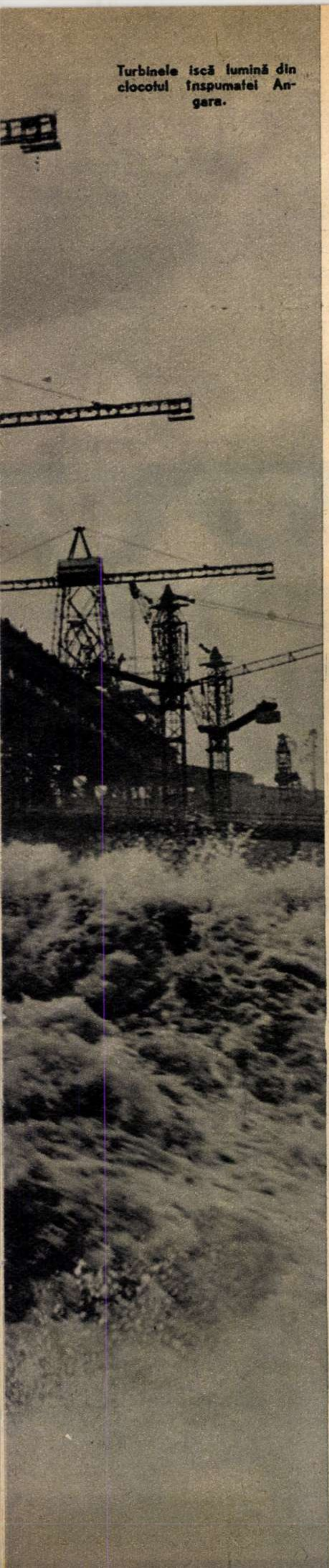

Turbinele iscă lumină din clocotul înspumatei Angara.

Ştiu eu dacă ar fi trebuit să rîd!?

— schiţă —

de Corneliu LEU

Stiu eu dacă ar fi trebuit să rîd de ea sau s-o compătimesc?!...

De rîs era uşor şi aş fi avut destule motive. Nici de compătimit nu era mai greu. Cu toate astea, cînd îmi venea s-o compătimesc simţeam nevoia să şi rîd, iar cînd îmi venea să rîd simţeam nevoia s-o şi compătimesc.

Numai hurducăturile trenului o mai făceau din cînd în cînd să tacă pentru o clipă. Încolo, vorbea necontenit. Despre toate. Despre tot ce-i venea în minte. Dar, mai ales, despre bărbaţi. Pentru că pe bărbaţi se revărsa toată ciuda ei. Pe bărbaţii învăţaţi, mai ales...

N-avea ochi să-i vadă...

O fi păţit ceva? O fi fost martora unor întîmplări?... N-am reuşit să aflu. Nici nu mă interesa. O auzeam numai ce spunea şi-mi era de ajuns:

— ...Bărbaţii învăţaţi?... Lasă-mă, soro, că ştiu eu! Cîţi studenţi nu s-au aciuat pe lîngă o fată harnică, iar cînd s-au văzut cu facultatea terminată i-au dat cu piciorul!...

Subiectul era cam de roman de duzină, de moravuri mic-burgheze, şi l-aş fi părăsit fără prea multă părere de rău dacă n-ar fi intrat în vorbă o călătoare din colţul compartimentului, o femeie la vreo treizeci de ani, care stătuse pînă atunci tăcută şi liniştită. Începu să povestească şi ea despre un bărbat. Şi glasul ei temperat, modest, ne făcu atenţi pe toţi, o făcu să tacă şi să asculte chiar şi pe femeia între două vîrste care pînă atunci vorbise atît de pătimaş.

Bărbatul despre care era vorba fusese la viaţa lui muncitor în port. Apoi simţise nevoia să facă o treabă mai calificată şi devenise strungar. Strungar fiind, se îndrăgostise de o soră de caritate. Dar viaţa îi despărţi. El plecă în alt oraş, unde putea să termine cursurile medii.

Auzind acestea, femeia cea vorbăreaţă pufni:

— Bineînţeles! Ce, îl interesa pe om de biata fată? Îl interesa viitorul lui!

Povestitoarea n-o contrazise. O privi numai cu ochii ei adînci şi continuă cu acelaşi glas ferm, care te făcea să-l asculţi. Povestea cum, pe adresa sorei de caritate, scrisorile strungarului, care era acum elev, veneau cu regularitate.

— Mersi! Măcar atîta bun-simţ cred c-a avut şi el! — răspunse cea mai în vîrstă.

Femeia din colţul compartimentului nu se tulbură nici de data asta. Povesti mai departe cum, terminînd cursurile, strungarul s-a înscris la politehnică şi cum, după aceea, s-a căsătorit cu sora de caritate.

Cînd spuse aceasta, simţii cum nişte priviri cam viclene se luminară de satisfacţie. De lîngă mine, cea care pînă atunci turuise şi blestemase, se ridică în picioare, trecu printre noi şi se aşeză pe locul gol din faţa celeilalte:

— Exact cum spun eu!... Şi-a găsit omul gîsculiţa care să-l ţină la facultate!

— Avea bursă, n-avea nevoie de asta — răspunse cealaltă cu calm.

Şi continuă să povestească. Simţeam în glasul ei o oarecare încăpăţînare. Ce dorea oare?... S-o lămurească pe cealaltă, s-o contrazică? Să-i dea dreptate?... Încă nu pricepeam.

Povesti cum, la treizeci şi şase de ani fostul strungar a terminat politehnica şi, fiind un student bun, a fost oprit asistent.

Cea din faţa ei dădu din cap cu aprobare:

— Aşa-s, dragă! Sînt băieţi deştepţi, nu-s proşti, nu-s de loc proşti! Ce, şi eu am spus la fel!

Povestitoarea nu-i răspunse nimic. Arătă mai departe cum, de curînd, asistentul şi soţia lui s-au mutat într-o locuinţă nouă, cum se-nţeleg de minune şi cum căsătoria lor este foarte trainică. Povesti cu acelaşi glas sobru, care te făcea să-l crezi pe deplin.

Numai cea care se aşezase în faţa ei dădu neîncrezătoare din cap:

— Şi crezi că n-o lasă? Pînă la urmă tot o lasă, draga mea; tot o lasă! Cum să n-o lase?!... Surorile de caritate sînt fete bune, înţeleg; dar lui, dacă-i asistent, nu se poate să nu i se urce fumurile la cap!

Femeia care povestise zîmbi. Era prima oară cînd zîmbea. Un zîmbet bun, sincer, de loc intrigat. Şi deodată spuse:

— Da, dar nu v-am spus un lucru: acum sînt şi eu doctoriţă!

— Cum, adică?... Dumneata?!... Ziceai că dumneata?!... E vorba de dumneata?!...

Cred că nu există satisfacţie mai mare decît să vezi o femeie din astea care turuie şi tot turuie cum se-mpiedică în propriile ei vorbe, cum nu mai ştie ce să spună.

Dar cea din faţa ei îi răspunse cu seriozitate şi bunătate:

— Da, eu. Cum poţi să nu-l urmezi, cînd stai lîngă un om care-ţi dă un exemplu atît de bun?!

...Ştiu şi eu dacă ar fi trebuit să rîd sau s-o compătimesc pe femeia cea vorbăreaţă şi nemulţumită, care rămăsese acum cu gura căscată?!...

Ilustraţie de E. ARNO

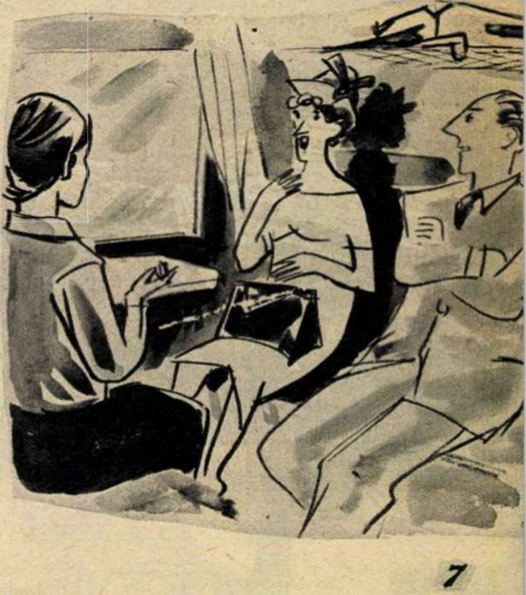

Pe strada asta nu se cla

Într-una din sălile de lectură ale Bibliotecii Centrale de Stat.

xonează

Secolele s-au întîlnit, iar distanţele în spaţiu au dispărut. Tehnica modernă înlesneşte citirea — în microfilm — a unui manuscris care numără peste 400 de ani şi care se află într-o bibliotecă situată la mii de kilometri depărtare de Bucureşti.

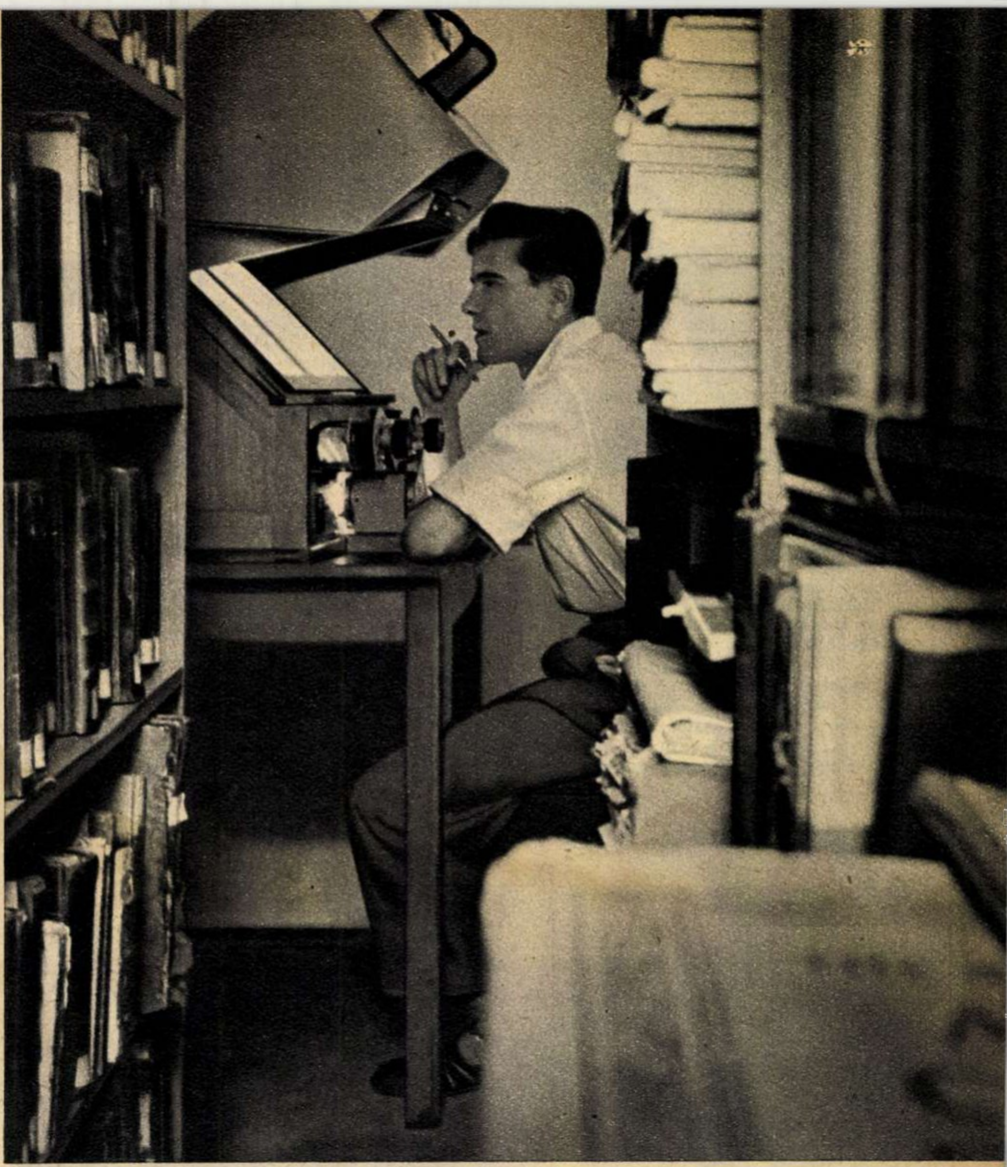

Iunie 1955. Bucureştiul se îmbogăţea cu o nouă bibliotecă. Astăzi, după şase ani scurşi de la data înscrierii „cititorului 1", a devenit clar că nu numai Capitala cîştiga un nou aşezămînt cultural prin înfiinţarea Bibliotecii Centrale de Stat; situată în inima Bucureştiului, împreună cu secţiile sale specializate, Biblioteca pentru copii şi secţia pentru literatură străină, ea este o instituţie de importanţă naţională. Cifrele sînt cele mai grăitoare: cărţile din bibliotecă au atins numărul de 3.780.000, iar numărul cititorilor în 1960 s-a ridicat pînă la 20.643. În acelaşi timp activitatea i se extinde prin relaţiile cu marile biblioteci din străinătate.

Milioane de cărţi, periodice, manuscrise poartă ştampila „B.C.S.". Cum s-a ajuns la cifrele acestea impresionante? La început a fost reunit fondul bibliotecii Ateneului, care primea tot ce se tipărea în ţară încă de la sfîrşitul secolului trecut, cu fondul fundaţiei „N. Bălcescu". De atunci, alături de achiziţia curentă, depozitul legal central şi schimburile cu străinătatea aduc zilnic numeroase cărţi noi în incinta clădirii de pe strada Ion Ghica.

Ce înseamnă depozit legal central

În regiunea Bacău s-a tipărit o culegere de texte pentru brigăzi artistice; la Bucureşti a apărut un volum nou în Editura Academiei sau Tineretului; la Baia Mare a ieşit din tipografie ultimul număr al ziarului regional din Maramureş... În cel mai scurt timp toate se vor afla în Biblioteca Centrală de Stat. Tot ce se tipăreşte în ţara noastră, de la afiş sau ziar pînă la impresionantele tratate ştiinţifice, soseşte în mod obligatoriu şi aici.

Biblioteca devine o oglindă fidelă a ţării, o oglindă cu nenumărate imagini: R.P.R. în 1955, în 1957, în 1961... Peste 10 sau peste 100 de ani, cercetătorii vor putea urmări în sălile bibliotecii, datorită „depozitului legal central", clocotul zilelor noastre, preocupările, realizările şi proiectele care în zilele lor vor fi demult înfăptuite.

Rue Ion Ghica, Uliţa Ion Ghika, Ion Ghica Street...

Dacă cineva s-ar mira că locuitorii Noii Zeelande, ai Kenyei sau ai Maltei cunosc pictura noastră sau dacă cineva ar vrea să ştie cum a ajuns cutare lucrare românească în „Library of Congress" din Washington, ar trebui să caute explicaţia tot la Biblioteca Centrală de Stat. Mii de colete au fost primite şi expediate din clădirea din str. Ion Ghica, mii de plicuri poartă aceeaşi adresă în zeci de limbi. Un singur conţinut pentru plicuri şi colete, deopotrivă: cărţile, albumele, revistele din cele mai variate domenii.

Biblioteca Centrală de Stat este un propagandist al realizărilor ţării noastre. Datorită ei, de pildă, s-au îmbogăţit mult fondurile de la „Biblioteca Historica General San Martin" din Recife-Pernambuco (singura bibliotecă din Brazilia care are o secţie specială romînească), cele de la Biblioteca Nacionala „José Marti" din Havana şi cîte altele.

Globul întreg este prezent, prin cărţile sale, în clădirea de pe strada Ion Ghica, după cum biblioteca noastră e prezentă în toate marile biblioteci ale lumii.

Povestea bluzei romîneşti

Marele pictor francez Henri Matisse are un tablou intitulat „La blouse roumaine": o femeie îmbrăcată într-o frumoasă ie romî-

Beethoven? „Ciocîrlia"? Şostakovici? Fiecare ascultă ce doreşte. Cărţile au fost înlocuite în sala pentru audiţii de benzile magnetofonului, ascultate la căşti.

nească. „La blouse roumaine" apare şi în alte tablouri. Bluza pe care o poartă ţărăncile noastre i-a fost dăruită marelui artist francez de către prietenul său, regretatul pictor romîn Teodor Pallady. Cucerit de bogăţia culorilor şi formelor ţesute de anonimul creator, pictorul francez a fost preocupat să dea tablourilor sale un spirit cît mai apropiat stilului folclorului plastic romînesc. Acest lucru l-am aflat tot la Biblioteca Centrală de Stat. Nu într-un tratat savant sau într-o monografie, ci într-o scrisoare. Într-o scrisoare prin care Matisse îi cere prietenului său ample lămuriri asupra folclorului romînesc, în general, şi asupra iei, în special. Ne aflăm deci în sala de lectură specială. În rafturi stau tipăriturile lui Macarie şi Coresi, Cazania lui Varlaam şi Biblia de la Bucureşti tipărită sub domnia lui Şerban Vodă Cantacuzino, incunabule ca „Epistolarum opus" al lui Erasmus de Rotterdam sau ediţia originală a operei „Tamerlan" cu însemnările lui Haendel. Aci pare că, într-adevăr, s-au întîlnit secolele. Nu numai faptul că alături de incunabulele de la sfîrşitul secolului al XV-lea stau primele tipărituri romîneşti, că se găsesc aci manuscrisele şi scrisorile lui Odobescu, Alecsandri, Arghezi, Maupassant şi Heinrich Mann, autografe deale lui Anatole France sau Serghei Prokofiev. Tehnica secolului al XX-lea dă la iveală secolele dispărute. Pentru aceasta intervin microfilmele. Nenumărate manuscrise vechi referitoare la ţara noastră se află răspîndite în lume. La „British Museum", de pildă, sau la „Biblioteque nationale" din Paris. Fotografiate, ele pot fi citite la Bucureşti.

Pentru fiecare carte, o fişă. Depozitele s-au adunat în sertare. Nu rămîne decît să le consultaţi.

Cititori şi... ascultători

Sînt la Biblioteca Centrală de Stat 7 săli de lectură cu 340 de locuri. Mii de cititori se perindă anual, cititori sau... ascultători. Căci şi sala de audiţii este veşnic plină. În căşti vibrează simfoniile lui Beethoven, deopotrivă cu muzica populară romînească. Fiecare ascultă ce doreşte. Şi, totuşi, între zidurile bibliotecii nu se adună nici pe departe toţi cititorii ei. În primul rînd pentru că ea elaborează numeroase publicaţii adresate specialiştilor din ţară şi de peste hotare. Bibliografia cărţilor şi periodicelor din R.P.R. sau monografiile apărute în colecţia „Biblioteci din R.P.R." pot fi consultate oriunde. Şi apoi există cititori colectivi, după cum există auditori colectivi, pe care biblioteca i-a format prin audiţiile organizate la uzinele „Semănătoarea", „23 August" sau la Casa de cultură a tineretului din raionul „Gheorghe Gheorghiu-Dej".

Dar cititori colectivi? Ei sînt, deocamdată: Teatrul Naţional „I.L.Caragiale", uzinele „Tudor Vladimirescu" şi „Steagul roşu". Adeseori producţia — artistică sau industrială — pune probleme de nerezolvat fără o bogată documentaţie. Biblioteca Centrală de Stat o oferă. În paginile cărţilor s-au aflat metode avansate, idei valoroase care au contribuit fie la montarea unui spectacol teatral reuşit, fie la fabricarea unui produs nou pe care uzinele respective l-au dat pieţei.

Se spunea altădată că o bibliotecă e un loc mort, în liniştea căruia nu se întîmplă nimic. Şi la Biblioteca Centrală de Stat e linişte (liniştea este atît de mult respectată încît pe strada respectivă şi claxonatul auto este interzis!), dar o linişte rodnică. Ştiinţa căpătată aici de numeroşii şi pasionaţii ei cititori prinde viaţă dincolo de pereţii bibliotecii.

Radu RUPEA

Fotografii de A. MIHAILOPOL

3.780.000 de cărţi, periodice, discuri...

Am fost în Filipine

Pe şosea trec în goană nebună maşini militare pe care abia reuşesc să desluşesc inscripţia „U.S. AIR FORCE" (aviaţia militară americană). Văzduhul e brăzdat de avioane de vînătoare cu reacţie, cu o stea albă, ce fac un zgomot asurzitor. Printre palmierii ce se unduiesc în bătaia brizei oceanice se zăresc, legănîndu-se greoi în radă, mai multe nave militare ancorate, avînd ţevile tunurilor îndreptate ameninţător spre oraş...

Toate acestea le-am văzut nu undeva pe coastele S.U.A., ci... tocmai la Manila, în capitala Filipinelor, la mii de kilometri depărtare de frontierele americane! Locuitorii Manilei privesc cu îngrijorare crescîndă la marele număr de avioane americane ce le brăzdează cerul patriei şi la zecile de nave militare — tot americane — care fac mereu manevre în apropierea coastelor filipineze, sub steagul războinic al S.E.A.T.O.

Numeroasele instalaţii militare presărate de-a lungul drumului de la aeroport spre oraş contrastează strident cu splendidul peisaj tropical al acestei regiuni. Se spune că, în Filipine — perla Pacificului cum e denumită această ţară — unde natura atît de darnică este întotdeauna verde, luxuriantă şi îmbietoare, primăvara e veşnică. Dar filipinezii nu arată a fi de loc fericiţi. Căci această „perlă" se află de secole sub stăpînirea străinilor.

Pe unde au trecut inchiziţia spaniolă şi crucişătoarele americane

Timp de peste trei veacuri şi jumătate locuitorii bogatului arhipelag al Filipinelor, ce cuprinde nu mai puţin de 7.100 de insule, (arhipelagul a fost descoperit de Magellan, care şi-a găsit aci moartea) au cunoscut ororile înspăimîntătoare ale colonialiştilor spanioli. Poporul filipinez n-a încetat însă lupta pentru libertate, împotriva dominaţiei coloniale spaniole. Răscoala naţională din 1896 va rămîne în istorie ca o pagină glorioasă a acestei lupte.

Spre sfîrşitul veacului trecut, în vechiul fort Santiago, care aminteşte de Manila de odinioară, mercenarii colonialiştilor spanioli curmau viaţa marelui erou naţional al Filipinelor, scriitorul José Rizal, care a luptat cu cuvîntul şi cu arma pentru independenţa poporului său. La modestul muzeu „Rizal" din Manila, unde sînt expuse manuscrise ale unor opere de seamă, precum şi unele obiecte personale ale acestui mare patriot, se perindă mereu filipinezii ce vin să găsească aci un moment de îmbărbătare, amintindu-şi de lupta neînfricată a înaintaşilor lor. După executarea lui Rizal, lupta antifeudală şi anticolonială pentru independenţă a fost continuată sub conducerea muncitorului Andres Bonifacio. Prima republică filipineză instaurată atunci a avut însă o viaţă scurtă. Nu mult după aceea patrioţii filipinezi au trebuit să ia din nou arma în mînă pentru a se opune de astă dată piraţilor de pe crucişătoarele ce navigau sub pavilionul înstelat al amiralului american Dewey, care venea să ocupe bogatele insule ce atrăgeau ca un magnet monopolurile yankee.

A trecut mai mult de o jumătate de secol de cînd Filipinele au fost transformate într-o colonie a S.U.A. Bătrînii localnici îşi amintesc şi azi cu groază de expediţiile americane de represalii ce au pîrjolit sate întregi. Trupele lui Dewey şi ale lui MacArthur s-au dedat la măceluri sîngeroase împotriva filipinezilor ce nu voiau să se supună noilor

Femeile filipineze îşi scaldă copiii şi-şi spală rufele în apele rîurilor departe de cocioabele în care locuiesc, unde n-au nici măcar apă. Turiştii americani nu le pot invidia decît pentru „peisaj"...

Perla furată a Pacificu

Iată în ce condiții primitive lucrează țăranii filipinezi pămîntul. În Filipine 3/5 din pămînturile cultivate sînt în mîinile moșierilor și plantatorilor. În centrul insulei Luzon, numită și „rezervorul de orez“ al țării, moșierii dețin 99% din pămînturile arabile pe care le arendează în condiții înrobitoare țăranilor fără pămînt. „Kasama“ (dijmașul) e obligat să dea moșierului jumătate din recoltă și pe deasupra să-i plătească pentru folosirea bivolului și plugului primitiv, apoi pentru semințe, fără a mai vorbi de numeroasele amenzi sau „daruri“. Și pentru că în astfel de condiții recolta nu-i ajunge țăranului, „kasama“ trebuie să împrumute orez de la moșier sau cămătar, dobînda ajungînd pînă la 400-500% pe an.

Asemenea cocioabe vezi cu miile la Manila, chiar în plin centru, alături de blocurile noi, moderne, construite de marii bogătași după război. Aici sălășluiesc mizeria neagră și suferința.

conchistadori, trimiși cu binecuvîntarea marilor monopoluri interesate să stăpînească minele de aur, tutunul și zahărul Filipinelor...

La cîțiva pași de muzeul „Rizal“, niște grote de piatră, cu înfățișare sinistră, amintesc de vremea întunecată a ocupației japoneze în Filipine (1941-1945). Sînt celulele în care, după cum stă mărturie o simplă placă memorială, au fost torturați și uciși de militariștii japonezi 600 de patrioți filipinezi. Orașul Manila poartă și azi pecetea războiului crîncen dus de filipinezi împotriva ocupanților japonezi.

Ca urmare a creșterii avîntului luptei de eliberare națională a poporului filipinez, S.U.A. au fost nevoite să acorde acestei țări, la 4 iulie 1946, o independență formală. Dar și azi Filipinele continuă să fie de fapt o colonie americană, o țară în captivitate. De acest lucru îți dai seama de cum ai pus piciorul la Manila. La fiece pas poți vedea „binefacerile“ dominației monopolurilor americane.

...Privindu-mă cu curiozitate, funcționarul de la hotel mă întreabă, parcă nedumerit, pentru a doua oară: „Din ce țară sînteți? Romînia?“ Și adaugă: „Cred că sînteți primul romîn în Filipine. Cel puțin în anii de după război. Noi aci sîntem obișnuiți cu americani, englezi, japonezi...“

Funcționarul nu știa pesemne că guvernul filipinez nu întreține relații cu țările socialiste, pentru că anumiți „domni străini“, încă atotputernici la Manila, vor să țină poporul filipinez cît mai izolat. În ce scop, se știe.

Privind în jur cu oarecare prudență, el continuă: „știți, noi, filipinezii, vrem să fim prieteni cu toată lumea. Am stat destul sub jug străin...“

„Probabil că nu există pe lume o altă țară independentă — recunoștea pînă și președintele proamerican al Filipinelor, Carlos Garcia — unde controlul străinilor asupra economiei să fie atît de amplu și atotcuprinzător ca în Filipine. De fapt, o asemenea situație transformă independența noastră într-o farsă și o golește de orice conținut. Atît timp cît se menține această situație, noi vom rămîne din multe puncte de vedere o țară colonială“. Acordurile economice și militare impuse Filipinelor au redus într-adevăr la zero independența acordată în 1946. Democrația a fost îngropată în umbra steagului murdar al luptei împotriva „comunismului“. Dominația monopolurilor americane, care exploatează acum principalele resurse naționale ale țării, frînează dezvoltarea ei economică, ceea ce a dus la dificultățile financiare și economice acute ale Filipinelor.

Zadarnic am căutat să descopăr vreo firmă mai importantă scrisă în limba băștinașă, tagalog; pretutindeni numai nume spaniole și reclamele stridente ale unor firme americane: „Caltex“, „International Harvester“, „National City Bank“... Aceste denumiri te urmăresc peste tot ca o obsesie: pe firme, în ziare, la radio, la cinematograf, pe diferite mașini.

Cocioabe, șomeri și „gitnes“...

Străbatem cei peste 20 de kilometri care despart aeroportul de oraș, într-un autobuz al societății de transporturi aeriene olandeze, K.L.M. De-a lungul falezei (Manila este așezată pe coasta insulei Luzon) se înșiră o puzderie de chioșcuri de vară, apoi baruri și restaurante moderne. Cu bulevarde largi în centru și case în stil spaniol, vechi, masive, cu arcade și balcoane ce amintesc de Sevilla, orașul Manila pare copia unui oraș spaniol de provincie din bătrîna Spanie sau de undeva din America de Sud. Peste tot se văd nume spaniole și auzi vorbindu-se ori spaniola, ori engleza, cu toate că Spania, America Latină și Statele Unite sînt la mii de kilometri depărtare! De altfel limba națională, tagalog, se predă în școală doar cîteva ore pe săptămînă, ca o limbă străină!

Un contrast puternic cu centrul orașului îți oferă casele sărăcăcioase din lemn și tablă ridicate pe pari, adevărate cocioabe, pe care le întîlnești în apropierea hotelurilor moderne, dar mai ales în cartierele mărginașe unde dintr-o privire îți dai seama că sălășluiește mizeria.

Ziua întîlnești pe faleză un mare număr de oameni cu fețe supte, arse de soarele tropical. Din cînd în cînd îi vezi asaltînd un băiețandru cu un coș în brațe, care strigă „maiz, maiz“. Acești oameni sărăcăcios îmbrăcați, care-și potolesc foamea doar cu un porumb fiert, ce costă cîțiva cenți, sînt șomerii Manilei. Într-un ziar filipinez aveam să citesc mai tîrziu că în întreaga țară sînt nu mai puțin de 2.500.000 de șomeri. Astfel se explică de ce pe multe străzi din Manila am văzut afișe care chemau la luptă împotriva șomajului.

Din cauza mizeriei, bolile fac adevărate ravagii în acest oraș. Muștele roiesc peste tot. „Situația sanitară — se arată și într-un ghid editat pentru turiștii americani — lasă de dorit în multe părți ale orașului. Grămezile de gunoi se adună mereu. Tuberculoza este endemică și constituie cauza principală a mortalității în rîndurile populației. Malaria și dizenteria bacilară sînt obișnuite“... În același ghid se arată de asemenea că în Manila nu există măcar un singur teatru, ci doar cinematografe în care rulează de obicei filme americane de groază.

...„La noi viața e foarte scumpă...“ Aceste cuvinte le-am auzit pretutindeni în Manila — în restaurante, magazine sau în convorbirile avute cu unii filipinezi — ca un refren trist... Pînă și presa americană recunoaște această sărăcie a perlei Pacificului ...

Într-un ghid, editat de o asociație americană, am găsit unele „sfaturi practice“ pentru turiștii americani — foarte edificatoare în această privință. Astfel, celor ce vin aci li se recomandă să-și aducă de acasă îmbrăcăminte, încălțăminte și alte lucruri de uz personal, deoarece în Filipine aceste lucruri sînt „foarte scumpe“.

În Filipine sînt mulți muncitori care „trăiesc“ de azi pe mîine cu un peso pe zi, în timp ce o familie are nevoie de cel puțin 400-500 pesos pe lună! Și mereu se scumpesc alimentele, textilele, chiriile...

...Circulația pe străzile Manilei își are curiozitățile ei. Ici, colo dacă am întîlnit vreun autobuz modern. Străzile sînt inundate literalmente de un soi de diligențe pitice, vopsite în roșu, numite „gitnes“, în care se îngrămădesc sub un coviltir de pînză 8-10 persoane. La origine, aceste vehicule, azi învechite, cu aspect sărăcăcios, au fost jepuri americane, rămase din timpul războiului și vîndute apoi filipinezilor, care le-au transformat în mijloace „populare“ de transport. Pe lîngă puzderia de asemenea „autobuze“ locale, care formează uneori coloane lungi, trec în viteză limuzine americane de ultimul tip, în care se lăfăiesc potentații regimului și numeroși străini, mai ales dintre cei veniți de peste Pacific.

Moșia yankee

În timpul șederii mele la Manila am fost invitat să văd una din „minunile“ orașului, cartierele high-life-ului, singurele realizări cu care se poate mîndri guvernul Garcia! În autobuz se aflau numai americani mai vîrstnici, veniți aci pentru afaceri sau turism. Unii dintre ei vorbeau despre Filipine ca despre o veche moșie. Erau foștii ofițeri din armata lui MacArthur, care, izgonindu-i pe japonezi, au predat Filipinele... pe mîna monopolurilor americane. Acum, unii dintre foștii ofițeri, proprietari ai unor mari întreprinderi comerciale cu filiale și la Manila, au venit să-și viziteze fiii sau nepoții care au vreun business aci sau prestează serviciu militar la vreuna din cele 23 de baze militare ce împînzesc în prezent Filipinele. În ghidurile destinate americanilor găsești de altfel numele mai multor baze militare importante ale S.U.A. din Filipine, ca baza americană de la Clark Field sau bazele navale de la Sangley Point (Cavi-

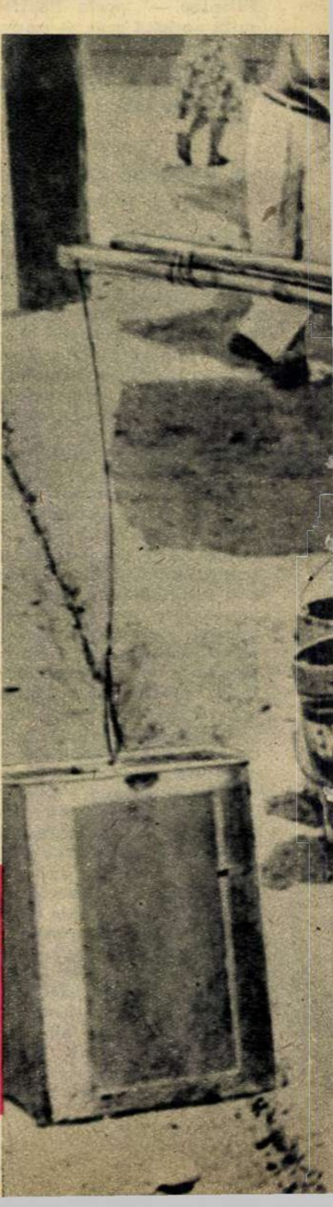

Lipsiți de mijloace și de supravegherea familiei, care umblă în căutare de lucru, cei mai mulți copii filipinezi cresc în stradă. Ce pot deveni ei oare mîine?

te), Subic Bay și multe altele, unde în acești ani au fost împușcați mulți filipinezi. Nelegiuirile săvîrșite și diferitele matrapazlîcuri la care se dedau soldații de la bazele americane din această țară au stîrnit indignarea profundă a poporului filipinez.

Autobuzul defilează prin fața unor vile elegante din cartierul San Lorenzo, construite după război. Nici nu-mi închipuiam că acolo puteau exista asemenea vile, după ce văzusem atîtea cocioabe și case mizere. Ghidul ne spune că o casă în acest cartier costă 200.000 pesos (100.000 dolari!). M-am gîndit atunci la suma mizeră, de cîțiva pesos, cu care se chinuiesc s-o scoată la capăt, de la o zi la alta, muncitorii filipinezi, nemaivorbind de numărul mare al șomerilor ce inundă țara.

„Ajutorul" de care n-au nevoie filipinezii

Îmi amintesc de un panou cu fotografii pe care l-am văzut la ieșirea de pe aeroportul din Manila, panou în care se face reclamă „ajutorului" acordat de S.U.A. Filipinelor prin așa-numitul „acord de asistență mutuală". Fotografiile arătau militari americani instruind aviatori, marinari și soldați filipinezi, chipurile împotriva „agresiunii comuniste" și pentru „progresul economic" al țării...! Se pare însă că filipinezii nu prea sînt convinși că un asemenea „ajutor" poate contribui cît de cît la prosperitatea și fericirea lor, deoarece înarmarea Filipinelor, dictată de S.U.A., înrăutățește tot mai mult viața poporului filipinez. De altfel principalul rol rezervat de S.U.A. Filipinelor este acela de cap de pod al imperialismului american în cadrul planurilor sale agresive din Asia de sud-est. Nu întîmplător tocmai la Manila au înjghebat militariștii americani, în 1954, pactul agresiv S.E.A.T.O. Alarmați de înfrîngerile în serie ale politicii americane în Asia, conducătorii S.E.A.T.O. au decretat lupta de eliberare națională drept activitate „subversivă". S.U.A. au cerut intensificarea pregătirilor militare ale țărilor membre ale S.E.A.T.O. Poporului filipinez i s-au impus astfel noi obligații militare. Trebuie amintit faptul că în 1960-1961 Filipinele au cheltuit pentru înarmare 210.000.000 pesos (adică 105.000.000 dolari), mai mult deci cu 20.000.000 pesos față de 1959. Senatorul filipinez Lorenzo Tanada a arătat cu îngrijorare în Congres că din 1946 pînă în 1959 cheltuielile militare ale Filipinelor au crescut de trei ori. Numai cheltuielile pentru grupul de consilieri militari americani îi costă anual pe filipinezi 1.100.000 de pesos. Șeful statului major al armatei filipineze, generalul Cabal, i-a calificat pe acești consilieri drept „lipitori" care nu fac nimic, trăind în schimb pe picior mare la Manila.

Filipinele... filipinezilor!

Noile cheltuieli militare pe care le impun S.U.A. Filipinelor adîncesc și mai mult nemulțumirea poporului filipinez, care e nevoit să strîngă tot mai mult cureaua. Pentru a preveni riposta poporului, autoritățile reacționare din Filipine au primit dispoziții să regizeze o nouă mișcare „anticomunistă" în Filipine. Căci cercurile oficiale americane sînt acum tot mai mult îngrijorate de slăbirea influenței lor în Filipine, ca urmare a nemulțumirii crescînde a poporului filipinez față de politica falimentară a guvernului proamerican al lui Garcia. „Filipinezii în primul rînd!" — aceasta este lozinca ce apare tot mai des pe zidurile Manilei. Lupta antiimperialistă unește păturile cele mai largi ale poporului filipinez, ce se împotrivește aservirii țării pe plan economic și politic intereselor S.U.A. Filipinezii cu care am stat de vorbă la Manila despre „aliații" domnului Garcia mi-au arătat că starea de spirit antiamericană se accentuează în Filipine, provocînd coșmaruri lui Garcia și prietenilor săi de peste ocean. „Nemulțumirea din Filipine crește", recunoștea nu de mult ziarul „New York World Telegram and Sun".

Am părăsit Filipinele tocmai în timp ce taifunul dinspre Japonia se îndrepta vijelios spre sud. Mă gîndeam la grelele încercări prin care aveau să treacă zecile de mii de filipinezi care-și duc viața amară în cocioabele lor de lemn. Dar ei vor găsi forța să reziste, ca și pînă acum, știind că taifunul politic ce mătură de cîțiva ani încoace marionetele proamericane din țările Asiei nu va ocoli multă vreme Filipinele. Și atunci perla furată a Pacificului va aparține din nou poporului filipinez. Se vor adeveri astfel cuvintele unui cîntec popular izvorît din suferințele și lupta filipinezilor împotriva cotropitorilor colonialiști:

„Țară a dimineții,
Copil al soarelui veșnic,
Niciodată cotropitorii
Nu vor mai călca în picioare
Țărmurile tale sfinte".

Al. GHEORGHIU

VENUS
VENUS
VENUS
7up
US

Zeci de mii de borcane și de cutii de conserve trec zilnic din halele de fabricație în magazii. După un scurt popas, ele își vor lua drumul spre magazinele de desfacere.

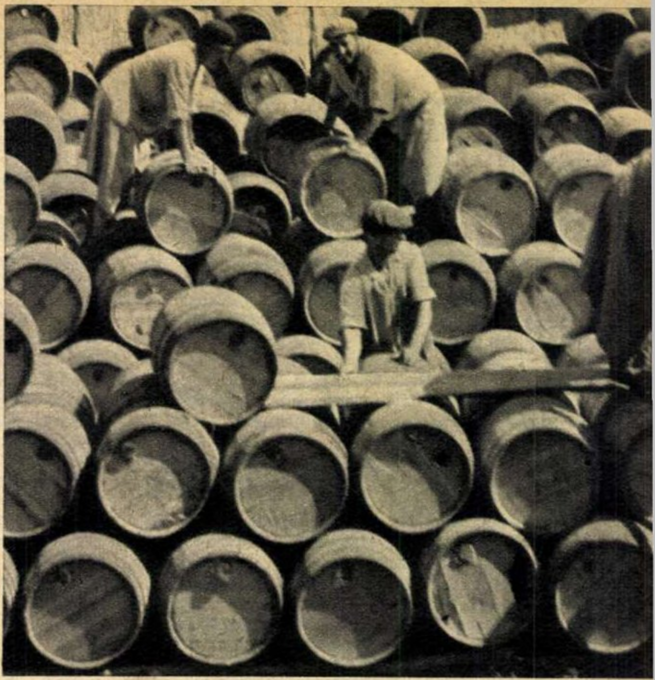

Un fluviu uriaș de tomate curge zi și noapte spre instalațiile de preparare a pastei de roșii.

ȚOAMNA SE NUMĂRĂ ...CONSERVELE

A început să cadă bruma: s-a dus sezonul legumelor. În schimb, la ora asta, fabricile de conserve ne-au asigurat pentru iarnă cu zeci de milioane de cutii şi borcane pe care o vară şi o toamnă bogată ni le-au umplut cu bunătăţile pămîntului. Şi multe din aceste milioane de cutii şi borcane au şi luat drumul magazinelor alimentare, al restaurantelor, al cantinelor şi chiar al cămărilor sutelor de mii de gospodine care au început să prefere conservele şi compoturile „de-a gata".

DE 35 DE ORI MAI MULT

Vă amintiţi, desigur: *„În cursul planului de 6 ani, industria alimentară va deveni, practic, o industrie nouă, la nivelul ultimelor realizări ale tehnicii, cu un grad avansat de automatizare"*. Aceasta este una din prevederile Planului de dezvoltare a economiei naţionale pe anii 1960 - 1965 expus de tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej la cel de-al III-lea Congres al partidului. Se spune acolo şi de intrarea în producţie a noii linii automate de conserve de legume şi fructe. De atunci, n-au trecut mai mult de 15 luni. În acest timp, în trei din fabricile principale de conserve, la Valea Roşie, Zagna-Vădeni şi Tecuci, în actualul sezon de valorificare prin conservare a legumelor şi fructelor s-a lucrat cu instalaţii la nivelul unei tehnici avansate. Zestrea aceasta preţioasă adusă de stat marilor fabrici de conserve face ca în anul în curs saltul faţă de producţia anului trecut să fie mare: cu 40% mai multe legume conservate, cu 25% mai multă pastă de roşii, cu 30 % mai multe conserve de fructe, de cinci ori mai mult suc de roşii. Faţă de anul 1948 producem de 35 de ori mai multe conserve de legume sterilizate, de 30 de ori mai multă pastă de roşii, de 30 de ori mai multe compoturi... Şi toate aceste conserve sînt prezentate într-o gamă de peste o sută de sortimente.

ÎNTRE ARGEŞ ŞI DUNĂRE

La doi paşi de Olteniţa, în plin cîmp, îşi înalţă halele una din cele mai moderne unităţi ale industriei noastre alimentare: fabrica de conserve Valea Roşie, înconjurată de mii de hectare de pămînt roditor, hrănit de apele Argeşului şi ale Dunării. De doi-trei ani încoace, peste o sută de gospodării agricole colective cu secţii legumicole şi cîteva mari G.A.S.-uri din cîmpia Dunării au transformat acest ţinut într-un mare bazin legumicol. Ele sînt furnizorii de materie primă pentru fabrica de conserve de la Valea Roşie.

DE LA CĂZĂNEL LA LINIA AUTOMATĂ...

O simplă mişcare la comutatorul mesei de comandă şi un fluviu de tomate începe o lungă călătorie prin băi calde şi reci, prin maşini care le zdrobesc, prin altele care le sterilizează, prin tot felul de cazane, ţevi şi recipiente, pînă ce roşiile acestea, în urmă cu cîteva minute încă rotunde, proaspete şi pline de parfumul grădinii, devin un produs finit, cu gustul pigmentat de mirodenii: pastă de tomate. Cam aceeaşi pastă pe care gospodinele noastre pînă nu de mult o fabricau în căzănel, pe pirostrii în curte sau pe maşina de gătit.

Mazărea pe care dv. o consumaţi la masă este spălată, sortată după mărimea bobului, sterilizată, ambalată, etichetată, fără ca mîna omului să intervină. La fel fasolea. La fel

Sute de butoaie cu pastă de roşii pleacă zilnic spre beneficiarii din ţară şi de peste hotare.

Conservele fac un popas obligatoriu şi prin aceste aparate de sterilizare la temperatură înaltă.

gustosul suc de roşii. Totul călătoreşte pe nesfîrşite caruselele ale căror cîrlige, clape şi diverse tentacule metalice poartă sticlele şi cutiile pînă ce ele ajung aşa cum le vedeţi în magazinele de desfacere.

Şi toată această activitate febrilă dintr-o fabrică de conserve de legume nu durează mai mult de cîteva luni: de la sfîrşitul lunii mai pînă în toamnă, adică atît timp cît se găsesc legume proaspete. De aceea aici, la Valea Roşie, bătălia se duce pentru intrarea imediată în producţie a materiei prime. Şi la această bătălie îşi aduc contribuţia toţi muncitorii. Datorită efortului întregului colectiv fabrica şi-a acoperit unele întîrzieri de plan, provocate de capriciile unei primăveri ploioase cu o producţie întîrziată de legume; aceasta pentru ca întreprinderea lor să poată totuşi livra pînă la sfîrşitul lui octombrie de trei ori mai multe conserve decît anul trecut. Adică tot mai mult din bunătăţile pe care ni le oferă cîmpia roditoare dintre Argeş şi Dunăre...

F. URSEANU
Fotografiile autorului

CU APARATUL DE FILMAT PRIN GOSPODĂRIILE AGRICOLE COLECTIVE

Vreme de cîteva săptămîni, o echipă de cineaşti ai studioului „Alexandru Sahia" au bătut drumurile regiunii Cluj. Regizorul Mirel Ilieşu şi operatorii Sergiu Huzum şi Francisc Patakfalfi au poposit, rînd pe rînd, la colectiviştii din Mirăslău ca şi la cei din Jeica, la cei din Frata ca şi la cei din Cîţcău, la cei din Luncani ca şi la cei din Romînaşi. Gospodării agricole milionare, gazdele, şi-au întîmpinat oaspeţii cu adîncile prefaceri survenite în anii noştri şi pe aceste meleaguri: recolte sporite, ca rezultat al muncii în gospodăria colectivă, al folosirii maşinilor şi al metodelor agrotehnice înaintate, şeptelul în continuă dezvoltare, întinse plantaţii de pomi fructiferi şi vii, o arhitectură schimbată a satelor. Echipa de cineaşti şi-a intitulat documentarul realizat: „Milionarii din regiunea Cluj". Şi a filmat pe cîţiva dintre aceştia. Cine sînt ei? Iată de pildă două eroine, Suzana Capaş şi Elisabeta Huniadi, din satul Jeica, cărora gospodăria colectivă le-a ajutat să-şi făurească un trai demn, îmbelşugat: ambele au case noi, trainice, care au înlocuit vechile lor cocioabe, iar copiii lor sînt absolvenţi ai unor institute de învăţămînt superior: un fiu al Elisabetei Huniadi este profesor, iar o fată — învăţătoare.

Dar planul de lucru al studioului, privind realizarea unor asemenea documentare despre dezvoltarea şi întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor agricole colective, nu se opreşte aici. După documentarul „În vizită la Comloşul Mare" — care a rulat de acum — şi „Milionarii din regiunea Cluj", care va intra în curînd pe ecrane, studioul „Al. Sahia" pregăteşte, pînă la sfîrşitul anului, încă 12 filme închinate gospodăriilor agricole colective din diferite regiuni ale ţării. Regizorii Ion Bostan, Al. Boiangiu, D. Done, C. Budişteanu, H. Rabinovici, E. Popiţă, E. Nussbaum, I. Moscu şi alţii pregătesc documentare în regiunile Oltenia, Iaşi, Galaţi, Dobrogea, Suceava, Bucureşti, Ploieşti, Mureş-Autonomă Maghiară, Maramureş, Crişana, Braşov şi Hunedoara.

Totodată, în cadrul realizării unor filme didactico-ştiinţifice destinate în special satului, au fost terminate filmele: „Prin holdele belşugului", închinat strîngerii recoltei din acest an, „Valorificarea păşunilor" şi „Mai mult lapte", acesta din urmă înfăţişînd metodele ştiinţifice de hrănire a vacilor, de creştere a procentului de grăsimi în lapte etc.

Dan CRISTEA

CADRE DIN DOCUMENTARUL „MILIONARII DIN REGIUNEA CLUJ"

Petra oleum (II)

În culisele „păcii pe

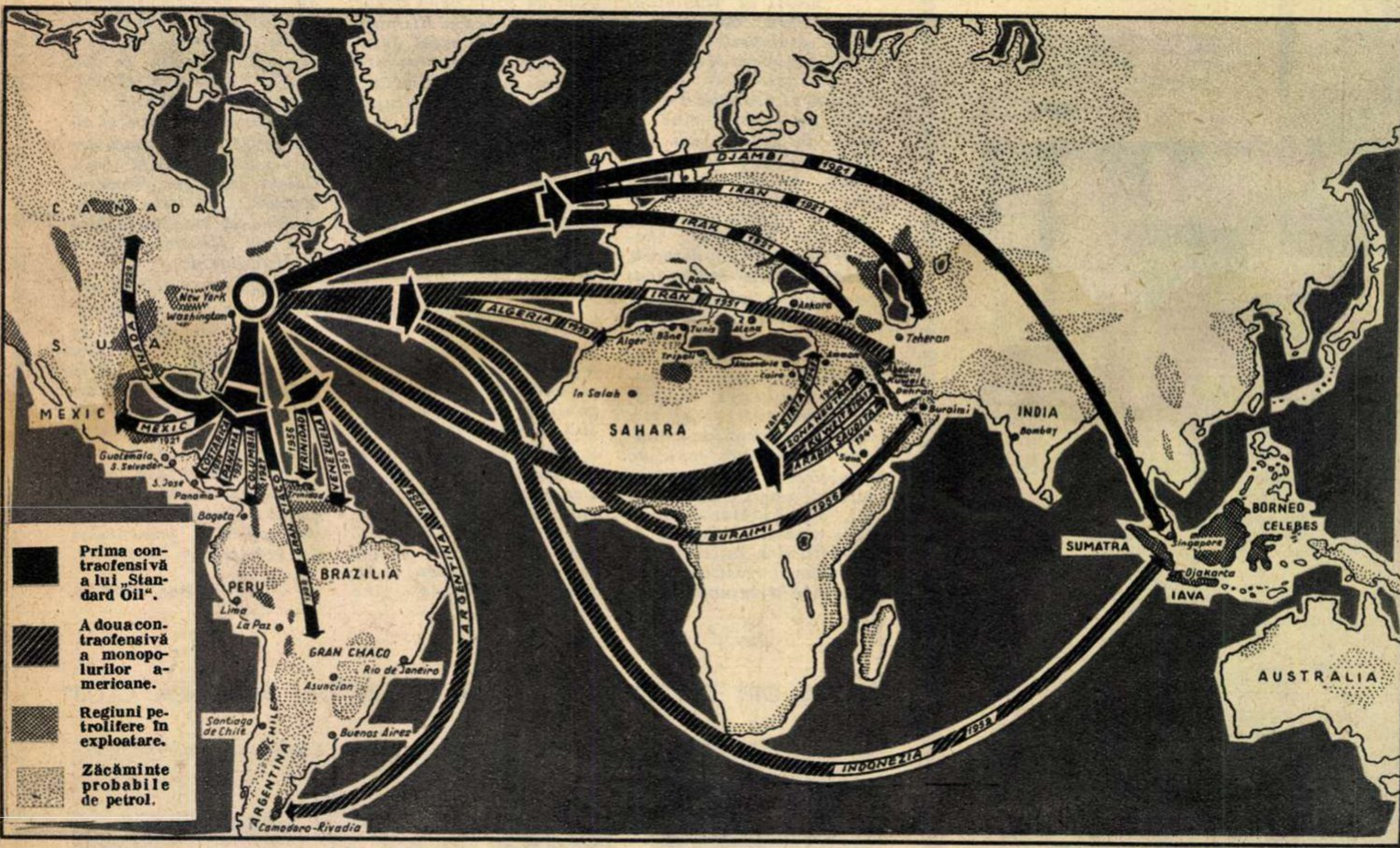
CANADA
S.U.A.
New York
Washington
MEXIC
CANADA 1928
MEXIC 1921
Guatemala
S. Salvador
S. José
Panama
Bogota
COSTARICA 1919
PANAMA 1921
COLUMBIA 1927
GRAN CHACO 1938
1956 TRINIDAD
VENEZUELA 1950
ARGENTINA 1958
PERU
Lima
La Paz
BRAZILIA
GRAN CHACO
Rio de Janeiro
Asuncion
Santiago de Chile
CHILE
Buenos Aires
ARGENTINA
Comodoro-Rivadia
DJAMBI 1924
IRAN 1921
IRAK 1921
IRAN 1951
ALGERIA 1959
Roma
Ankara
Teheran
Alger
Bône
Tunis
Atena
Tripoli
Alexandria
Cairo
Amman
In Salah
SAHARA
SIRIA
ZONA NEUTRA
KUWEIT
ARABIA SAUDITĂ
Abadan
Kuweit
Dehran
Buraimi
Sana
BURAIMI 1956
INDIA
Bombay
SUMATRA
Singapore
BORNEO
CELEBES
Djakarta
IAVA
INDONEZIA 1958
AUSTRALIA
Prima contraofensivă a lui „Standard Oil“.
A doua contraofensivă a monopolurilor americane.
Regiuni petrolifere în exploatare.
Zăcăminte probabile de petrol.

Primul semnal de alarmă oficial l-a dat senatorul Harding (care a devenit apoi președinte al Statelor Unite) într-un discurs ținut la Oklahoma. A urmat apoi o uriașă campanie de presă; savanți cunoscuți au rostit cuvîntări, politicieni au făcut declarații. Într-o adevărată atmosferă de panică se desfășura „prelucrarea“ opiniei publice, infiltrîndu-i-se ideea că sondele americane vor seca în perioada 1946-1961... și că deci S.U.A. nu au suficient petrol pentru a duce un război modern, în timp ce toate zăcămintele bune din afara hotarelor S.U.A. se află în miinile englezilor...

UNDE APARE TEORIA „EPUIZĂRII“

— Dar nici astăzi nu s-au epuizat sursele de țiței din S.U.A.! — exclamă prietenul nostru. Și doar sîntem la sfîrșitul lui 1961!...

— Într-adevăr! Magnații petrolului au lansat lozinca „epuizării“ surselor petrolifere americane pentru a da o justificare politicii oficiale de sprijinire a contraofensivei monopolurilor petroliere americane. Cu alte cuvinte, dacă zăcămintele din S.U.A. se epuizează, trusturile americane au „dreptul“ de a se instala pe orice teritoriu petrolifer, în orice parte a lumii... Și atacul a început în două direcții: *America Latină* și *Orientul Apropiat*.

Standard Oil acaparase deja un sfert din petrolul irakian. Era prima etapă cîștigată a contraofensivei. Era în anul 1921. Anul marilor bătălii petroliere. Pacea lumii fusese de multe ori amenințată în acea vreme, dar marile monopoluri capitaliste contau pe „soluția“ clasică: vărsarea sîngelui altor popoare în războiul *lor* pentru petrol. Așa s-a întîmplat și în *Costa Rica*. În 1920, cam prin vremea lansării „teoriei epuizării“, diferite personalități militare ale S.U.A. au decretat subit că securitatea strategică a Canalului *Panama* ar fi, pasămite, amenințată. De ce? Pentru că în jurul canalului, în Trinidad, Ecuador, Peru, Columbia, Venezuela și Costa Rica își înfipsese tentaculele Deterding. În Costa Rica de pildă, care este vecină cu statul Panama, experții lui Deterding găsiseră într-adevăr petrol. Dar din pămîntul micii republici n-a fost scos nici un strop din mult rîvnitul lichid. Căci Royal Dutch, și pe urmele sale Ministerul de Război al Angliei, urmăreau să se apropie de Canalul Panama... Ceea ce a făcut ca, în 1919, în Costa Rica să aibă loc o „revoluție“, iar noul guvern instaurat să concesioneze lui Royal Dutch un teritoriu cu o suprafață de 7 milioane de hectare. Tocmai lîngă Canalul Panama, așa, ca din întîmplare... Dar Mr. *Rex Hornby*, agent încercat al lui Standard Oil, organizează o „contrarevoluție“. Atunci Deterding este silit să „acționeze“ în Panama, care atacă Costa Rica; dar Washingtonul trimite împotriva Republicii Panama infanteria marină care apărea peste tot unde, din ordinul monopolurilor, o țară trebuia subjugată. Panama e învinsă. Urmează o serie de alte manevre și, pînă la urmă, în jurul canalului totul devine american. Royal Dutch e înfrînt.

La începutul celui de-al doilea deceniu al secolului au fost descoperite, lîngă *Djambi*, în Indiile Olandeze, zăcăminte foarte bogate. Petroliștii americani, departe de a se mulțumi cu ceea ce acaparaseră pînă atunci, se pregătesc de atac. Presa monopolistă americană publică articole instigatoare la adresa Olandei. Londra ia poziție însă în sprijinul guvernului olandez, care la rîndu-i declară: Djambi aparține englezilor... Atunci Washingtonul adresează o notă guvernului de la Haga. Tonul notei echivalează cu o declarație de război. Haga cedează și astfel Standard Oil își face intrarea și în Indiile Olandeze... Apoi Deterding mai respinge o încercare de pătrundere a americanilor în Iran, dar poziția sa continuă să fie șubredă. Iată de ce Deterding se gîndește la un armistițiu cu monopoliștii americani, mai ales că la orizont apăruse o forță de care se temeau toți capitaliștii: Țara Sovietelor...

„PACEA PETROLIERĂ“ ÎMPOTRIVA UNIUNII SOVIETICE

În vara lui 1919, în timp ce bandele lui Denikin încercau să se îndrepte spre Moscova, Deterding organiza la Paris recepții și ridica toasturi în cinstea „apropiatei victorii“. Dar aceasta nu era singura lui ocupație. În același timp, el cumpăra de la capitaliștii ruși, fugiți în Franța, acțiunile societăților petroliere din Caucaz. Așa au ajuns — pe hîrtie — în proprietatea lui Royal Dutch zăcăminte, rafinării și conducte petrolifere din Rusia. La fel a procedat și Rockefeller. Cumpărînd de la trustul rus Nobel jumătatea acțiunilor acestuia, Standard Oil a pus și el piciorul în Caucaz — tot pe hîrtie, desigur. De faptul că în primăvara lui 1921 Armata Roșie, după ce a nimicit armata lui Denikin, a izgonit pe dușman și din Caucaz, Deterding, pur și simplu, nici n-a vrut să țină seama. Mai mult chiar: el a continuat să cumpere acțiunile zăcămintelor... devenite pentru totdeauna proprietate a poporului sovietic. Ba a înființat chiar societăți noi în birourile sale de la Paris, distribuind

troliere"

• STANDARD OIL ATACĂ ÎN DOUĂ DIRECŢII • DETERDING TOASTEAZĂ LA PARIS PENTRU VICTORII IMAGINARE ÎN CAUCAZ • LOVITURĂ ÎN MEXIC ŞI MASACRE ÎN GRAN CHACO • DE CE A SĂRIT ÎN AER TRENUL DE SAN CRISTOBAL • PREŞEDINTELE PETROLULUI ŞTIA PREA MULTE • CÎND ARDEAU SONDELE ÎN VALEA PRAHOVEI

rolurile pentru viitorul său imperiu petrolifer din Caucaz. O sinistră farsă, care a costat totuşi atîta sînge.

Conferinţa de la *Genova*, din aprilie 1922, a fost prima întrunire internaţională la care a luat parte prima ţară socialistă din istorie: Rusia Sovietică. Capitaliştii, strînşi într-un front comun, plănuiseră să prezinte delegaţiei sovietice un memoriu prin care să revendice achitarea sumei de 2 miliarde 600 de milioane lire sterline. Aceasta pentru acoperirea datoriilor de stat ale Rusiei ţariste şi altele. Capitaliştii socoteau că Rusia Sovietică, epuizată economiceşte de pe urma războiului, va ceda în faţa presiunii lor. Şi atunci ei vor putea pune şi problema petrolului din Caucaz. Numai că socoteala de acasă... Cu atît mai mult cu cît delegaţia sovietică a prezentat la conferinţă o notă prin care cerea puterilor occidentale să plătească 5 miliarde lire sterline drept despăgubire pentru pagubele provocate poporului sovietic de către trupele intervenţioniste ale Antantei şi de bandele contrarevoluţionare susţinute de această Antantă.

Comunicînd că guvernul sovietic este de acord să plătească datoriile din perioada antebelică, delegaţia a subliniat totodată că pentru aceasta cere un termen de 30 de ani, precum şi credite pentru refacerea economiei naţionale. Era limpede că planul capitaliştilor eşuase. Şi însăşi unitatea ţărilor capitaliste s-a destrămat la Genova. Francezii, care reprezentau acolo interesele lui Standard Oil, au susţinut ca Rusia Sovietică să înapoieze mai întîi zăcămintele din Caucaz şi apoi se va discuta despre recunoaşterea guvernului sovietic, ca şi despre credite. Englezii, care vorbeau în numele lui Royal Dutch, au venit cu alte revendicări complicate, ce urmăreau de fapt excluderea americanilor din Caucaz. Într-un cuvînt, conferinţa de la Genova a eşuat. Prezentarea de către delegaţia sovietică, în a doua parte a conferinţei, a unui plan de *dezarmare generală* i-a speriat şi mai mult pe capitalişti.

Dar rechinii petrolului nu voiau să renunţe cu una, cu două... Mai ales că în regiunea petroliferă din Caucaz, dinamitată, arsă, distrusă de ei înainte de a o părăsi, producţia lua avînt într-un ritm vertiginos. În 1921 — 4 milioane de tone; în 1922 — 6 milioane; pentru ca 6 ani mai tîrziu, în 1928, să se ajungă la 12 milioane de tone de ţiţei! Iată de ce la conferinţa de la *Haga* reprezentantul Angliei se declară de acord cu poziţia franceză de la Genova. Adică: atîta timp cînd guvernul sovietic nu „înapoiază" zăcămintele din Caucaz, nu vor fi purtate nici un fel de tratative... Iar la o recepţie organizată de Deterding, într-un cerc restrîns, domnii în frac plănuiesc, ciocnind paharele: Rusia Sovietică trebuie mai întîi izolată, apoi nimicită... Se încheie deci „pacea petrolieră" împotriva Uniunii Sovietice. Deterding, avînd în buzunar mandatul monopolurilor şi, bizuindu-se pe sprijinul guvernelor imperialiste, trece la „acţiune". Spioni şi sabotori sînt introduşi pe teritoriul sovietic, se încearcă organizarea unei contrarevoluţii în Caucaz. După ce şi aceste planuri dau faliment, Deterding adoptă altă „metodă": lansează o campanie de defăimare a Ţării Sovietice. Se ajunge pînă la ruperea de către guvernul britanic a relaţiilor diplomatice cu Uniunea Sovietică.

În 1926, într-o scrisoare publicată în „London Morning Post", Deterding, acest duşman înverşunat al ţării socialismului, declară că planurile pentru atacarea Uniunii Sovietice sînt gata. „Bolşevismul se va prăbuşi înainte de sfîrşitul acestui an" — prezice Deterding. El nu era însă singurul fals profet. Între anii 1918-1920, ziarul „New York Times" anunţase de 91 de ori „falimentul bolşevismului". Mareşalul *Foch* declarase de asemeni ritos că anul 1919 „va fi martorul sfîrşitului bolşevismului". În 1928, Churchill se arăta mai „darnic", acordînd încă şapte ani de viaţă Uniunii Sovietice, prin afirmaţia că ea „se va prăbuşi în 1935"... Se ştie ce s-a ales din toate aceste „profeţii"!... Departe de a se prăbuşi, U.R.S.S. s-a întărit. Prestigiul său internaţional a crescut. Monopoliştii au înţeles că, pentru a înfrunta o asemenea forţă, nu ajung cîteva mii de mercenari. Şi Deterding, lăsînd deoparte planurile şi metodele sale învechite, l-a descoperit — înaintea colegilor săi apuseni — pe Hitler...

CUM SE FABRICĂ PREŞEDINŢI DIN... PETROL

— Dar ce s-a ales din „pacea petrolieră"?

— Acest armistiţiu, de cîţiva ani, între marile monopoluri, a dat faliment. Zăcămintele din Caucaz fiind definitiv pierdute, a reînceput lupta pentru petrolul rămas înăuntrul hotarelor sistemului capitalist. Deceniul care a urmat acestei „păci" (anii 1927-1937) a fost plin de evenimente sîngeroase. Să ne oprim asupra cîtorva dintre ele.

Iată de pildă ce s-a petrecut în *Mexic*. Aici producţia de ţiţei a crescut vertiginos. În timp ce în 1900 nu se extrăgea nici o picătură, în 1921 se ajunsese la o producţie de 29 milioane tone. Şi atunci Standard Oil şi Royal Dutch au început să „fabrice"... preşedinţi în Mexic.

Între 1911 şi 1928, ca rezultat al luptei dintre cele două monopoluri pentru acapararea petrolului din această ţară, s-au perindat la cîrma Mexicului nu mai puţin de *şase* preşedinţi. Soarta fiecăruia dintre ei era determinată de doi factori: pe cine favorizează, pe Royal Dutch sau pe Standard Oil. Şi, mai ales, de... ignorarea *articolului 27* din constituţia mexicană votată în 1917, care prevedea că: „proprietara pămînturilor, apelor şi bogăţiilor miniere este în primul rînd naţiunea..."

În vara lui 1934, scaunul prezidenţial a fost ocupat

PRODUCŢIA DE ŢIŢEI A LUMII

(în milioane tone)

1870	0.8	Dominaţia petrolului lampant. Benzina se aruncă!
1880	4.0	
1890	10.3	
1900	20.0	
1910	45.0	Epoca motoarelor. Mai multă benzină!
1920	97,0	
1930	196.5	
1939	284.0	
1950	524.8	Epoca motorului diesel, a păcurii ca combustibil, a avioanelor cu reacţie. Începutul erei petrochimiei.
1955	770.0	
1956	837.5	
1957	882.0	
1958	905.0	
1959	978.0	
1960	1.051.0	

„Şi dacă noi, astăzi, în Europa vorbim despre pămînturi noi, ne gîndim în primul rînd la Rusia..." Aceste cuvinte ale lui Hitler l-au uns pe inimă în primul rînd pe Henry Deterding. Întrucît şi el gîndea cam la fel încă din 1917... Şi, ca să fie mai aproape de idolul său, Deterding s-a mutat în 1934 în Germania. El a aprobat toate planurile de cotropire ale hitleriştilor şi a ajutat la înfăptuirea lor. A murit în februarie 1939 şi în jurul mormîntului său reprezentanţii de vază ai celui de-al III-lea Reich şi-au luat rămas bun cu salutul fascist de la „marele prieten al Führerului".

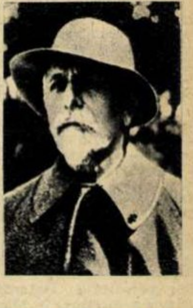

Sir Basil Zaharoff sau „neguţătorul de moarte" —cum i se mai spunea —unul dintre traficanţii de arme cei mai lipsiţi de scrupule. A intrat în slujba Intelligence Service-ului în 1875 şi cam tot de atunci s-a ocupat şi cu comerţul de arme.

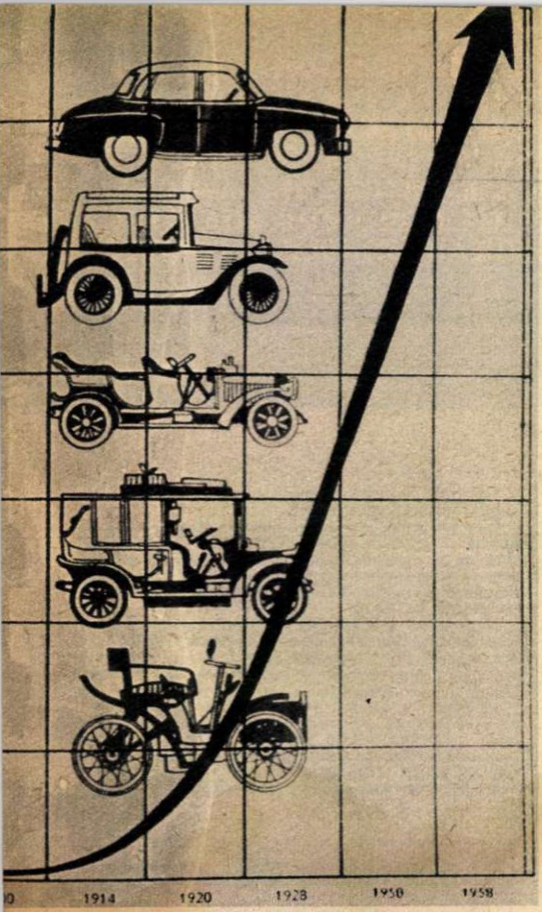

75 de ani împlineşte automobilul! În anul în care Drake săpa prima sondă în S.U.A., un francez depunea brevetul primului motor cu explozie. Iar cînd, în 1886, Rockefeller înfiinţa Standard Oil, Carl Benz lansa primul automobil de 3/4 cai putere... Henry Ford, care în 1899 a înfiinţat fabrica sa din Detroit, a devenit aliatul cel mai puternic al lui Rockefeller. Începuse epoca benzinei: în 1901, pe drumurile lumii alergau vreo 10.000 de „căruţe fără cai". În cel de-al treilea deceniu al secolului nostru, Ford livrează deja milioane de automobile, devenind totodată aliatul lui Deterding în susţinerea şi finanţarea lui Hitler. Fabricarea automobilelor însă încetase de a mai fi monopol american. Graficul de mai sus înfăţişează creşterea producţiei de automobile în milioane bucăţi între 1900 şi 1958.

de *Lazaro Cardenas*. Între alte reforme şi măsuri, Cardenas a aplicat şi articolul 27. În 1938, el a hotărît naţionalizarea tuturor capitalurilor străine investite în industria petrolieră. Era prima mare lovitură dată jefuitorilor străini.

Monopoliştii spumegă de furie. Londra rupe legăturile diplomatice cu Mexicul. Washingtonul ameninţă. Se face mai multă zarvă în jurul petrolului din Mexic decît în jurul adevăratului pericol care ameninţa pacea şi viaţa popoarelor: fascismul. Dar nici blocada economică, nici puciurile organizate din afară nu au folosit. Poporul mexican s-a unit strîns în jurul lui Cardenas şi petrolul a rămas proprietate mexicană. Dar Cardenas nu a mai putut fi reales după expirarea mandatului său de şase ani, căci constituţia mexicană interzice acest lucru...

Între *Bolivia* şi *Paraguay* există un teritoriu mai mare decît Franţa. Este o junglă deasă. Pe hărţi poartă denumirea *Gran Chaco*. Popoarele celor două ţări au trăit liniştite pînă într-o zi din anul 1926, cînd s-a răspîndit vestea că în Gran Chaco s-a descoperit petrol... Unde? În Paraguay sau în Bolivia? Căci graniţa între cele două state e greu de stabilit cu precizie. Urmarea acestei descoperiri a fost un îngrozitor război de junglă, care a durat zece ani. Standard Oil a ajutat şi a înarmat Bolivia, iar Royal Dutch — Paraguayul. Între 1928-1938 au pierit în „iadul verde" 120.000 de oameni pentru a se hotărî care dintre magnaţii celor doi monştri va pune stăpînire pe petrolul din Gran Chaco. Măcelul s-a terminat cu victoria Paraguayului.

În cursul aceluiaşi deceniu sîngeros, Standard Oil a mai pierdut o bătălie, de astă dată în Venezuela. A doua ţară producătoare de ţiţei din lume, Venezuela constituia un adevărat Eldorado al magnaţilor petrolului. Deterding s-a instalat aici încă în 1911. La început, în afară de unele conflicte „locale", ţiţeiul din Venezuela n-a dat naştere la evenimente sîngeroase. Gomez, dictatorul Venezuelei, s-a înţeles bine cu monopoliştii ahtiaţi de profituri. Dar iată că, în primăvara anului 1928, Deterding află că Gomez duce tratative cu Rockefeller pentru zăcămintele descoperite la Curicuirei. Şi astfel, la 4 aprilie 1928, un tren special, aflat în drum spre San Cristobal, este aruncat în aer de o mină pe viaductul de la Punto Felipe. O sută cincizeci de oameni au pierit în acest groaznic „accident", printre ei se afla şi aproape întreaga comisie de experţi ai lui Rockefeller, care la San Cristobal urma să semneze acordul... În cele din urmă acest acord a fost semnat, dar de oamenii lui Deterding. La cîteva săptămîni după aceea a fost arestat un anume *Arno Ruytgers*, care a recunoscut că el a pus mina. Condamnat la închisoare pe viaţă, inginerul Ruytgers nu a vorbit despre ceea ce l-a îndemnat să facă acest gest decît abia paisprezece ani mai tîrziu, în 1942, cînd se afla pe patul de moarte. Atunci el a dezvăluit cum a fost recrutat de agenţii lui Deterding pentru a comite atentatul.

— Este de neînchipuit! — exclamă prietenul meu.

— Dar nu e de loc de mirare. Aceste metode sîngeroase sînt adînc înrădăcinate în însuşi sistemul capitalist. Iată de pildă cazul Harding.

Ales în 1920 preşedinte al Statelor Unite, Harding a fost denumit „preşedintele petrolului", tocmai pentru că sprijinea marile trusturi petroliere americane. În timpul administraţiei lui a fost declanşată prima „contraofensivă" a monopolurilor petroliere americane; el l-a înscăunat în postul de ministru de Externe pe Hughes, omul lui Standard Oil. Prin aceasta s-a inaugurat, în istoria Statelor Unite, epoca „diplomaţiei petrolului". Andrew William Mellon, unul dintre cei mai bogaţi oameni ai lumii, stăpînul lui Gulf Oil Co., a devenit ministru de Finanţe tot în timpul administraţiei Harding, cînd au fost de altfel dezlănţuite şi agresiunile împotriva Mexicului şi a Republicii Costa Rica. Ca ministru de Interne în administraţia Harding figura un anume Albert B. Fall. Acesta, împreună cu alte cîteva persoane oficiale, a vîndut din rezervele militare de stat de la Teapot Dome unele terenuri petrolifere. Şi le-au vîndut nu lui Rockefeller, ci altora... Dar asta poate că nu ar fi fost atît de grav. Căci astfel de afaceri se aranjează „în familie". Deterding însă a aflat de business şi, întrucît oficial mai domnea încă „pacea petrolieră", a procedat indirect. A plecat personal în Mexic, unde a cumpărat cel mai mare ziar al ţării *„Universal"*. Acesta a început să publice o serie de reportaje senzaţionale despre afacerea de la Teapot Dome. Harding s-a speriat. Scandalul nu mai putea fi muşamalizat. Şi atunci preşedintele s-a văzut nevoit să ordone anchetarea nu numai a cazului Teapot Dome, ci a tuturor afacerilor din culise ale *tuturor societăţilor petroliere*. Cum era şi firesc, a izbucnit un scandal monstru, presa monopolistă dedîndu-se la atacuri vehemente împotriva preşedintelui. Harding dă înapoi, retrăgînd mandatul comisiei de anchetă, însă poziţia sa devenise foarte şubredă. În vara lui 1923 preşedintele dispare din Washington. În mod oficial se anunţă că a plecat în Nord să se odihnească. Dar la numai cîteva zile după aceea, o telegramă transmisă din Vancouver (Canada) anunţă moartea preşedintelui Warren G. Harding. Comunicatul oficial dădea drept cauză a morţii un atac de apoplexie survenit la San Francisco. Dar de-a lungul celor 1.500 de kilometri ce despart San Francisco de Vancouver, cauza morţii s-a... transformat. În telegrama sosită din Canada moartea se datora unei înţepături veninoase... Dar la urma-urmei ce importanţă are cauza morţii?! Principalul era că preşedintele, care ştia cam multe, dispăruse...

EXPLOATATORII PETROLULUI ROMÎNESC ŞI AI MUNCITORILOR PETROLIŞTI

— Calendarul arată: decembrie 1916. Armata germană se apropie. Flăcări imense se ridică spre cer. Ard terenurile petrolifere romîneşti. Ordinul ministrului Angliei la Bucureşti: totul să fie distrus în calea nemţilor. 1.500 de sonde au fost înfundate, alte o mie incendiate, 70 de rafinării distruse, 830.000 de tone — o cantitate uriaşă! — de ţiţei şi produse derivate ard în Valea Prahovei, în timp ce din munţi coboară armata germană. La rîndul lor invadatorii au căutat să jefuiască cît mai nemilos Romînia ocupată. Dar după ce imperialiştii germani au pierdut războiul, în industria petrolieră romînească s-au întors în mare grabă şi cu o poftă crescută vechii jefuitori.

Războiul imperialist, care a însemnat averi uriaşe pentru monopoluri, a adus poporului romîn numai jale, sărăcie şi foamete. Însufleţită însă de exemplul dat de eroicul proletariat rus, clasa muncitoare din Romînia se organizează; în iunie 1919 muncitorii din Valea Prahovei declară grevă. Lucrătorii din alte regiuni petrolifere li se alătură. Faptul că greva, trădată de bonzii şi şefii social-democraţi de dreapta, a încetat la numai trei zile după ce guvernul romîn încheiase cu Standard Oil vestitul contract de vînzare a unei cantităţi de 70.000 de tone produse petrolifere, n-a fost o simplă întîmplare. Standard Oil avea o bogată experienţă în aplicarea sistemului ameninţărilor şi al mitei ca mijloc de a-şi asigura „bunăvoinţa" trădătorilor oportunişti. Acţiunile greviste au continuat însă, grupurile comuniste au chemat la continuarea luptei, iar crearea *Partidului Comunist din Romînia*, în mai 1921, a însemnat o cotitură radicală în conducerea, îndrumarea şi dezvoltarea luptei revoluţionare a clasei noastre muncitoare.

— Dar de ce ai caracterizat ca „vestit" contractul cu Standard Oil? — întreabă prietenul.

— Pentru că acest contract este un exemplu de corupţie în stil mare şi de jaf organizat de sus. Preţurile de vînzare erau stabilite la un nivel foarte scăzut (benzina cumpărată de pildă cu 90 de bani kilogramul era revîndută de Standard Oil peste graniţă cu 7 lei — şi tocmai pe acele pieţe unde pînă atunci Romînia exportase benzină!...). În schimbul acestui „serviciu", regina şi cîţiva miniştri au primit un comision gras. De altfel, după cum arăta în mai 1932 ziarul german *„Welt am Montag"*, nici Deterding nu a rămas în afara businessului. Şeful lui Royal Dutch a cheltuit peste 40 de milioane florini olandezi pentru coruperea unor personalităţi din Romînia veche, printre care se aflau — după cum relata ziarul — primul ministru romîn, care primise 20.000 de lire sterline, şi *Carol al II-lea*, „îmbunat" cu 5 milioane de franci...

— Ceea ce pare ciudat — observă prietenul meu, studiind statisticile — este faptul că pînă şi în timpul crizei economice din 1929-1933 producţia de ţiţei din Romînia a crescut cu 2.500.000 de tone!

— Acest fenomen se explică în primul rînd prin sporirea intensităţii muncii şi reducerea salariilor. A fost un atac general al capitaliştilor împotriva nivelului de trai al muncitorimii. În 1931 Deterding a venit în ţară. „Această vizită — se spunea într-un manifest ilegal al Partidului Comunist — este strîns legată de împrumutul pe care capitaliştii străini l-au dat Romîniei care trebuia cu aceşti bani să pregătească cît mai repede războiul împotriva Uniunii Sovietice". După Deterding a venit Gustav Nobel, omul lui Rockefeller, apoi s-au perindat alţi bancheri şi militari, printre care şi MacArthur, şeful de stat major al armatei americane... Dar proletariatul, sub conducerea partidului său revoluţionar, a ripostat prin luptă. În ianuarie 1933 a izbucnit greva muncitorilor din Ploieşti şi Valea Prahovei. La 30 ianuarie au declarat grevă lucrătorii rafinăriei „Astra Romînă", ocupînd uzina. Exemplul lor a fost urmat de cei de la „Romîno-Americana", „Orion", „Unirea" şi alte rafinării. În acelaşi timp creştea în amploare şi mişcarea muncitorilor feroviari. Guvernul a trimis împotriva greviştilor armata, dar muncitorii nu au dat înapoi. Cînd muncitorii ceferişti au pornit glorioasele lupte de la Atelierele Griviţa, petroliştii s-au solidarizat cu lupta lor. Muncitorii s-au avîntat în luptă sub stindardul încercatului lor conducător: partidul comuniştilor.

PRODUCŢIA DE ŢIŢEI în Romînia între 1915-1944

Anul	Tone
1915	1.588.330
1918	968.611
1920	1.108.924
1925	2.316.979
1935	8.376.017
1940	5.738.228
1944	3.519.190

Peter VADÁSZ

(Continuare în numărul viitor)

Partea a treia cuprinde :
• CÎND RĂZBOIUL NU ÎNTRERUPE LEGĂTURILE DINTRE STANDARD OIL ŞI I. G. FARBEN • „VIDUL" DIN ORIENTUL APROPIAT ŞI SUBSTRATUL „DOCTRINEI EISENHOWER" • UNDE SE ÎNCĂIERAU CONDUCTELE ŞI INTERESELE IMPERIALIŞTILOR • 13 LIDERI POLITICI ASASINAŢI ÎN 6 ANI • RIPOSTA POPOARELOR

ISTORIE
şi literatură

CNEAZUL IGOR

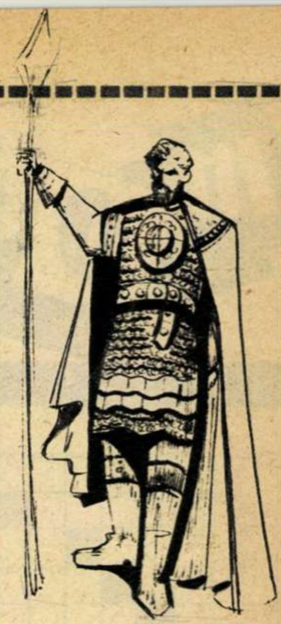

În faţa străvechiului monument al literaturii folclorice ruse intitulat „Cîntec despre oastea lui Igor", cercetătorul pasionat al literaturii beletristice şi savantul istoric care confruntă atent fiecare fapt şi fiecare dată, strunind imaginaţia pe făgaşul adevărului ştiinţific, se simt pătrunşi de aceeaşi admiraţie. Căci puţine dintre poemele şi baladele eroice care au intrat în tezaurul literaturii mondiale izbutesc să reunească înalta măiestrie artistică cu veridicitatea istorică a faptelor, înflăcărarea lirică cu realismul naraţiunii, ca acest poem a cărui existenţă numără mai bine de şapte veacuri.

Interesantă, plină de neprevăzut este însăşi soarta acestui „Cîntec despre oastea lui Igor". A colindat vreme de peste 300 de ani întinderile nesfîrşite ale Rusiei, purtat pe buze şi pe strunele dombrei de bătrînii barzi rătăcitori, pentru ca apoi, un grămătic însufleţit de dragoste de patrie să-l caligrafieze pe pergament. Manuscrisul acesta a zăcut, colbuit, uitat, părînd că s-a pierdut cu totul, în zbornicul unei mînăstiri, pînă ce a fost descoperit în anul 1795. Manuscrisul însă nu va mai bucura niciodată privirile bibliofililor pasionaţi; el a ars în uriaşul incendiu al Moscovei din 1812, în timpul războiului de cotropire pornit de Napoleon...

Să ne îndreptăm însă către străvechiul cnezat al Novgorod-Severskului, acolo unde în primăvara anului 1185 cîţiva cnezi, sub conducerea neînfricatului Igor Sveatoslavici, eroul vechiului poem popular şi al operei lui Borodin, se pregătesc de luptă împotriva poloveţilor. Putem determina cu precizie ziua de 1 mai, căci atît poemul cît şi opera vorbesc de un avertisment de rău augur pe care-l primesc chiar de la plecare:

> *„Privi atuncea Igor*
> *la luminatul soare*
> *şi-l vede întunecîndu-se*
> *şi cu-ntuneric învelindu-i*
> *oastea"*

scrie bătrînul bard care a făurit versurile celebrului „Slovo o polcu Igoreve". Iar ştiinţa ne atestă că în prima zi de mai a anului 1185 s-a putut vedea din regiunea Doneţului o eclipsă totală de soare. Bineînţeles că nu acesta a fost avertismentul, ci scrisoarea primită din partea marelui cneaz din Kiev, Sveatoslav Vsevolodovici, vărul lui Igor, care îi cerea să nu pornească într-o expediţie hazardată spre Don, ci să lovească grosul forţelor de care dispuneau poloveţii pe Nipru.

Erau ani de răscruce pentru poporul rus. Vechiul şi puternicul stat kievean se fărîmiţase într-o serie de mici cnezate. În acelaşi timp faptele istorice dovedesc limpede că pînă la năvălirea tătarilor cea mai grea primejdie pentru libertatea poporului rus o reprezentau pecenegii şi poloveţii, în special aceştia din urmă.

Oarecum neobişnuit pentru noi, numele poporului amintit o dată cu acela al pecenegilor ne determină să ne gîndim imediat la cumani. Da, poloveţii, pe care izvoarele orientale îi denumesc kîpceaki şi care ocupau un întins teritoriu în nordul Mării Negre între Dunăre şi Volga, sînt cunoscuţi la noi în ţară mai ales sub numele de cumani (de altfel, despre migraţiile lor pe aceste întinderi de cîmpie care cuprind şi şesul bătrînului Danubiu pomeneşte pe larg şi Bogdan Petriceicu Haşdeu în „Cuvente den bătrîni"). Faţă de ameninţarea grea pentru întreaga Rusie pe care o constituiau poloveţii, expediţia temerară dar puţin chibzuită a cnezilor conduşi de Igor constituie fără îndoială o greşeală căci, datorită forţelor reduse de care dispunea, ea nu putea avea mari şanse de victorie. Oastea lui Igor a surprins şi a înfrînt doar unul din triburile care formau acest popor (poloveţii se aflau în perioada de descompunere a orînduirii gentilice), luînd pradă bogată şi urmărind pînă departe pe fugari. Cum se explică atunci că numai după o noapte, aşa cum arată poemul (opera lui Borodin nu înfăţişează, după cum se ştie, bătălia propriu-zisă), oastea cnezilor a fost atacată din toate părţile de forţele mult superioare ale poloveţilor? Istoria ne este în această privinţă de preţios ajutor. Aflăm astfel că una din principalele caracteristici de luptă ale poloveţilor, care-i făcea foarte temuţi, era impresionanta, pentru acea vreme, viteză cu care se deplasau datorită faptului că fiecare călăreţ utiliza cîte doi cai, pe care îi călărea alternativ. Desigur că, în asemenea condiţii, ruşii, încărcaţi şi de prăzi, au fost uşor ajunşi din urmă.

Cu privire la captivitatea lui Igor, versiunea poemului şi cea a operei lui Borodin se deosebesc radical. În vechiul cînt despre oastea lui Igor dominante sînt mîhnirea şi dorul care-l frămîntă necontenit pe Igor. În operă, captivitatea este mai idilică, împletită cu dragostea dintre Vladimir, fiul lui Igor, şi fiica conducătorului poloveţilor, Konceak, precum şi cu prestigiul de care se bucură Igor şi care prin prisma faptelor istorice apare mai mult decît îndoielnică. Dar ce-ar mai fi putut prilejui atunci minunata suită de dansuri polovţiene? Totuşi atît în poem cît şi în operă, esenţială este, fără îndoială, puternica dragoste pentru patrie şi libertate care-l însufleţeşte pe Igor. „Sensul poeziei — scria Karl Marx într-o scrisoare adresată lui Engels — este un îndemn la unire adresat principilor ruşi tocmai înainte de năvălirea hoardelor mongole propriu-zise. Întregul cînt are un caracter eroic".

Vă amintiţi desigur că ambele lucrări ni-l înfăţişează pe Igor fugind din captivitate cu ajutorul unui poloveţ — Ovlur. Istoria nu atestă şi nici nu dezminte această întîmplare. Fapt cert este că, după perioada de captivitate, Igor revine la conducerea cnezatului Novgorod-Seversk.

Mircea HERIVAN

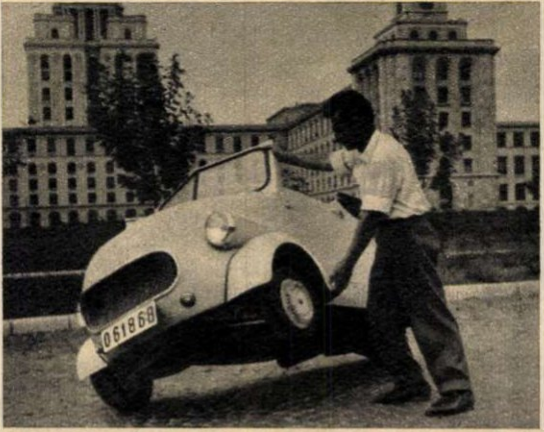

CEA MAI MICĂ MAŞINĂ DIN BUCUREŞTI

Tovarăşul Gheorghe Gal, mecanic la garajul O.N.T. „Carpaţi", este un pasionat al tehnicii, iar meşteşugul lui merită cu prisosinţă titlul de măiestrie.

Priviţi acest model unic de autovehicul decapotabil pentru două persoane ieşit — la propriu — din mîinile lui. Dimensiuni: înălţimea — 1,30 m, lungimea — 2,35 m, lăţimea — 1,35 m, greutatea — 260 kg, viteza maximă — 85 km/oră, consum — 4,3 litri benzină la o sută de km.

Constructorul l-a realizat dintr-un motor de motocicletă „Jawa" 250 cmc şi cîteva piese auto disparate; caroseria e din tablă de aluminiu, cu o linie simplă dar nu lipsită de eleganţă; tapiţeria, evident, din material plastic. Concepţia tehnică şi bunul gust şi-au dat mîna şi au răsplătit strădaniile ingeniosului mecanic cu o maşină ce stîrneşte admiraţia bucureştenilor.

Fotografii de G. AGAPIAN

O COLECŢIE ORIGINALĂ

Fantezia şi pasiunea colecţionarilor de pretutindeni adună în albume, casete ori sertare tot felul de obiecte mai mult sau mai puţin interesante: timbre, şuruburi, nasturi, păpuşi, lame de ras, obiecte de toate formele şi mărimile, din toate epocile...Bineînţeles, gusturile nu se discută, mai ales că domeniile de activitate sînt, practic, nelimitate. Există, prin urmare, colecţionari şi...colecţionari! Un gen aparte însă îl constituie cei care sînt totodată şi creatorii pieselor din colecţiile lor. Avem de-a face, în asemenea cazuri, e drept destul de rare, cu adevăraţi artişti creatori.

Am cunoscut în plină activitate un asemenea colecţionar. Pasiunea sa? Miniaturi de... avioane! Un tînăr de statură mijlocie, în al cărui ochi arde flacăra unui vis pe cale de a se înfăptui: un muzeu al tuturor tipurilor de avioane, din toate epocile, realizate, bineînţeles, la... scară miniaturală. Precum vedeţi, un creator original. Se numeşte Ovidiu Ionescu şi este salariat la „Tarom".

Vorbeşte puţin, iar despre miniaturile sale şi mai puţin. În schimb ţi le prezintă cu plăcere, scoţîndu-le rînd pe rînd din cutii pe capacul cărora sînt scrise denumirea avionului şi datele tehnice riguros exacte. Într-adevăr, faţă de perfecţiunea miniaturilor sale, vorbele devin de prisos. Astfel, curînd, masa din faţa noastră se transformă într-un aerodrom sui generis, pe care zeci de avioane din toate epocile şi-au dat parcă întîlnire: de la fragilele monoplane ale lui Vlaicu şi Vuia, pînă la bolizii supersonici de azi. Un exemplar la care ţine cel mai mult este macheta avionului sovietic de pasageri TU 104, expusă în holul aerogării Băneasa.

Surprinzător e cu ce mijloace simple a realizat totul. Pe lîngă schiţele de specialitate, numai o bucată de lemn, un bisturiu, dălţi, traforaj, cîteva pensule, culori şi... suflet, mult suflet.

Azi, după aproape cinci ani de muncă la colecţia sa „Istoricul aviaţiei", Ovidiu Ionescu se mîndreşte cu aproape o sută de machete. Colecţia se îmbogăţeşte mereu şi autorul ei nădăjduieşte că, într-un viitor nu prea îndepărtat, miniaturile sale vor figura poate într-un muzeu al aviaţiei.

Ovidiu Ionescu, pe „şantierul" de construcţii aviatice...

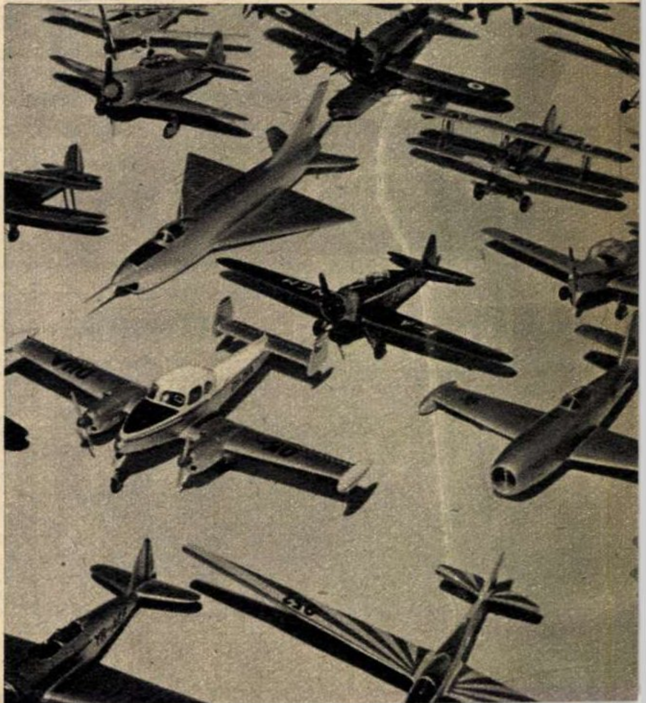

... şi „aerodromul" de acasă.

MOZAIC

VERDI

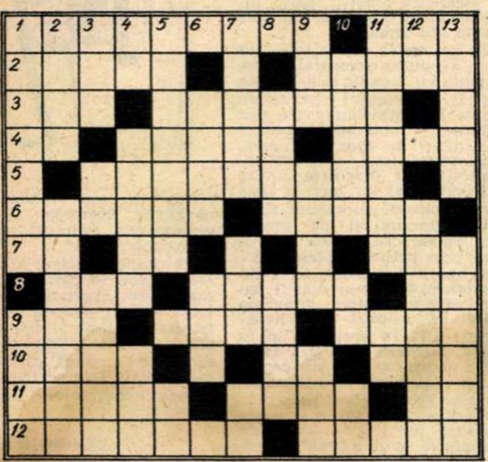

ORIZONTAL: 1) Meşter din satul natal al marelui compozitor, care, reparîndu-i spineta stricată, a scris pe instrument: „...Am făcut-o gratuit, văzînd frumoasele aptitudini de care dă dovadă tînărul Giuseppe Verdi, care învață să cînte la acest instrument. Îmi ajunge atît. Anul 1821 " — Gulie. 2) Capitală europeană unde opera „Ernani" a fost prezentată sub supravegherea compozitorului Donizetti — „Trubadurul", „Traviata" sau „Aida" (sing.). 3) Diminutiv feminin — Oraşul dogilor, unde au fost prezentate în premieră operele lui Verdi „Attila" şi „Ernani". 4) Una dintre temele principale ale operei „Aida" o constituie rugăciunea preoților egipteni către acest zeu — Port în Grecia — A vărui. 5) Operă de Verdi, care demască desfrîul şi corupția nobilimii. 6) Operă compusă după o lucrare de V. Hugo, pe un libret de Francesco Piave — Aşa este povestea Violetei din „Traviata", care a trăit într-adevăr sub numele de Marie Duplessis. 7) Pronume posesiv — Auxiliar al viitorului — Nume feminin. 8) Oraş în R.P. Chineză — „Don..." este numele dramei după care a fost compusă opera „Puterea destinului" — Nota traducătorului. 9) Localitate în R.P. Polonă — Mare scriitor francez ale cărui lucrări „Hernani" şi „Regele se amuză" au stat la baza libretelor pentru operele „Ernani" şi „Rigoletto" — În romanul „În ajun" Turgheniev consideră că această parte a operei „Traviata" este „cel mai frumos număr din operă". 10) Soarele lui Amneris — Sfîrşit de trib! — Măsuri de suprafață. 11) Critic de artă rus, autorul lucrărilor „Verdi şi noua sa operă" şi „Luiza Miller. operă de Verdi" — Planurile nerealizate ale lui Verdi cuprind şi o operă despre acest nefericit personaj shakespearian — Pronume. 12) Cunoscut muzicolog sovietic, autorul lucrării „Verdi, schiță de monografie" — Eroina unei opere de Verdi, al cărei libret a fost scris după piesa „Intrigă şi iubire" de Schiller.

VERTICAL: 1) Unica lucrare instrumentală scrisă de Verdi — Fricoasă. 2) Una dintre cele mai strălucite opere ale lui Verdi, a cărei temă principală este lupta pentru libertate a unui popor subjugat — Nefericitul iubit al „divinei" sclave etiopiene din opera de mai sus. 3) Auxiliar al viitorului — Romeo Niculescu — A iubi foarte mult. 4) 1901 este cel al morții lui Giuseppe Verdi — Autorul libretelor pentru operele „Traviata", „Rigoletto", „Puterea destinului", „Macbeth" etc — Lac legendar în Egipt. 5) Unul dintre primii profesori ai lui Verdi care încă în 1833 scria despre viitorul compozitor: „... va deveni în curînd o mîndrie a patriei sale" — Şase roman. 6) Rigoletto, Gilda, Violeta, Azucena, Othello, din operele lui Verdi — Specie de struguri. 7) Trecere subterană — Algebră (abr.) — Lidia Veturino. 8)...dorf, localitate în Bavaria — Voință. 9) Semivocala „i" — Giuseppe Verdi pentru careul de față — Petrecerea cu măşti din titlul unei alte opere de Verdi. 10) Teren pentru alergări — Repede! — Radu Udrea. 11) La teatrul San Carlo din acest oraş au fost prezentate în premieră operele „Alzira" şi „Luiza Miller" — Diftong. 12) Auxiliar al optativului — Rivala nefericitei Aida. 13) O capitală în care s-a prezentat în premieră una din operele lui Verdi: „Don Carlos" — Inspirată din lupta romanilor împotriva cotropitorilor, această operă a lui Verdi a prilejuit puternice agitații politice datorită străveziei analogii cu lupta poporului italian împotriva ocupanților austrieci.

Dezlegarea jocului „PENTRU CEI MICI", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Pitic — Abace. 2) Amicis — Adam. 3) Pici — Picoli. 4) Uta — Mineral. 5) Sa — Cori — Mt. 6) Atrofieri — F. 7) Iu — Td — A — Gl. 8) Ripe — Ursari. 9) O — Eros — Tain. 10) Carabine — Mt. 11) Inimi — Clame.

Umor străin

„DEZMINȚIRE"

Într-un ziar american de provincie a apărut un articol purtînd, cules cu litere mari, titlul: „Jumătate din membrii adunării noastre legislative sînt hoți şi escroci".

Bineînțeles că redactorului i s-a cerut să insereze urgent în paginile ziarului o dezmințire. A doua zi cititorii au putut lua cunoştință de următoarea notiță: «În loc de (şi urma titlul citat mai sus), se va citi: „Jumătate din membrii adunării noastre legislative nu sînt hoți şi escroci"» (!)

CITITORII CĂTRE CITITORI

Doresc să corespondeze pe teme de literatură, muzică, teatru, cinematografie, istorie şi să facă schimb de cărți poştale ilustrate, următorii:

Botez Constantin, Brăila, str. Mihai Bravu nr. 27; Zahin Dumitru, student, Galați, str. Fund. Cerelar nr. 6; Dumitrescu Constanța, învățătoare, comuna Cioroiaşi, raionul Băileşti, reg. Oltenia; Sobieschi Viorica, funcționară, Tecuci, str. Progres nr. 10; Bucurenciu Silvia, elevă, Sibiu, str. Faurului nr. 3; Constantinescu Mihail, profesor, Satu Mare, str. Tancsics Mihail nr. 52; Căpitanu Doina, elevă, comuna Zăneşti, raionul Buhuşi, reg. Bacău.

Baltă Angela, Sighişoara, str. Podei nr. 8, doreşte să corespondeze cu un tînăr sau o tînără din oraşul Hunedoara despre cinematografie, teatru şi literatură.

Doresc să corespondeze pe teme de literatură, sport, turism, filatelie şi să facă schimb de cărți poştale ilustrate, următorii:

Nedelcu Liviu, elev, Bucureşti, str. Silvia nr. 32, raionul 1 Mai; Sobodou Constantin, elev, Codlea, str. Horia nr. 1; Ilea Ioan, elev, Codlea, str. Constituției nr. 44; Sipoteanu Elvira, Craiova, str. Doljului nr. 18; Georgescu Solomon, elev, comuna Valea Bistrei nr. 82, reg. Banat.

Doresc să facă schimb de fotografii ale actorilor de cinema şi cărți poştale ilustrate, următorii:

Nedelcu Victorița, elevă, Brăila, str. Mihai Bravu nr. 374; Stoianov Dumitru, elev, comuna Viziru, reg. Galați.

ELICE DE NAVE DIN MATERIAL PLASTIC

La şantierele navale „Comuna din Paris" din Baku a început confecționarea unei elice de navă din material plastic. Elicea de navă, cu patru palete, cu un diametru de un metru, cîntăreşte mai puțin de un pud (aprox. 15 kg).

Zilele trecute ea a fost experimentată pe un remorcher. Probele s-au desfăşurat cu succes.

În prezent, secția de material plastic a uzinei a trecut la fabricarea a şase noi elice de navă din polietilenă. Una din ele, cu un diametru de 1,7 metri, va fi montată pe o navă maritimă de mare tonaj.

UN NOU MINERAL — GAGARINITUL

Un grup de colaboratori ştiințifici ai Institutului de geologie şi mineralogie al Academiei de ştiințe al U.R.S.S. a descoperit un nou mineral care, în cinstea primului cosmonaut, a fost denumit „gagarinit". În legătură cu această descoperire, Erast Severov, unul din descoperitori, a declarat: „Colecția mineralogică a omenirii s-a completat cu un nou exemplar. Gagarinitul este un mineral compus în proporție de peste 50 la sută din elemente rare. El se întîlneşte în diferite locuri din Uniunea Sovietică".

E BINE SĂ ŞTIM! Locul naşterii unor cuvinte

Numele unor obiecte sau noțiuni constituie în acelaşi timp şi un act de identitate, indicînd filologilor locul naşterii obiectelor şi cuvintelor respective.

Dacă pentru oricine e evident că olanda este o pînză de origine olandeză sau siciliana un dans din Sicilia, poate e mai puțin clar ce înseamnă cuvintele de care va fi vorba mai departe.

BAIONETA, binecunoscuta armă albă, se numeşte astfel pentru că a fost fabricată pentru prima dată în localitatea franceză Bayonne.

BALDACHINUL, acoperămîntul acela pompos, semicircular, al unor paturi, e un cuvînt italian, baldacchino, şi a avut la început sensul „mătase de Bagdad" (în limba italiană veche, numele Bagdadului era Baldacco). Desigur primele baldachine erau confecționate din mătase fină, adusă din Orient. Numele a rămas pînă astăzi, cînd nu mai interesează însă proveniența materialului din care se face un baldachin. Sensul vechi al cuvîntului a fost, ca în atîtea alte cazuri, uitat.

LIMUZINĂ şi LANDOU sînt denumirile unor vehicule. Primele landouri au fost fabricate în oraşul german Landau, din Bavaria, care le-a dat şi numele. Elegantele limuzine aerodinamice au fost la început nişte trăsuri, de astă dată franceze. Numele lor le trădează locul naşterii — provincia franceză Limousin.

Nu numai numele de localități şi de provincii, dar şi unele nume de popoare ne ajută să stabilim proveniența unor cuvinte. De pildă, cînd spunem de cineva că e un „pigmeu" nu ne gîndim desigur la legendarul popor al pigmeilor din antichitate, renumiți prin micimea staturii şi despre care se spunea că locuiesc la izvoarele Nilului.

Cînd cotropitorii spanioli au pătruns în insulele Caraibe, au dat peste o populație antropofagă. Deformînd puțin numele insulelor („Caraibe" sau „Caribe"), spaniolii i-au numit pe băştinaşi canibali, cuvînt care, cum era şi firesc, a ajuns sinonim cu „antropofagi". Din spaniolă, cuvîntul CANIBAL a trecut cu acest sens în toate limbile europene şi aşa îl înțelegem şi noi astăzi.

Sorin STATI

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

MAREA SARGASELOR

Tovarăşul Dan Negoescu, din Craiova doreşte să afle amănunte în legătură cu fenomenul cunoscut sub numele de Marea Sargaselor.

În mijlocul Oceanului Atlantic, la est de Florida şi de Antilele Mari, se află o „pădure" imensă de alge ciudate cunoscută sub numele de *Marea Sargaselor.* Existența acestor alge *(sargassum)* în plin ocean a constituit demult o problemă pentru naturalişti. Care este originea algelor? Pretutindeni, în alte locuri, ele nu cresc decît în zonele de litoral. Şi iată că aci le afli în mijlocul oceanului!

S-a presupus că sargasele care cresc din abundență în regiunea insulelor Antile sînt purtate de curentul Golfului şi îngrămădite în vîrtejul acestui curent. Această ipoteză, susținută mult timp fără a fi bazată pe nici o dovadă, a fost infirmată recent de observațiile făcute de naturalişti. S-a constatat că nici una din cele două specii de sargassum din Marea Sargaselor nu se găseşte fixată undeva pe litoral. Apoi, că în „covorul" acestor alge trăieşte o lume animală cu totul deosebită de aceea existentă pe litoralul american. Deci, ele nu au fost aduse aci de pe litoral. Totuşi curentul Golfului joacă un rol important în existența lor. Algele sargassum din marea care le poartă numele sînt „autonome"; ele s-au format aci, datorită condițiilor prielnice create de acest curent al Golfului (Golfstream).

Unul din brațele lui, care e mai degrabă o salbă, înconjoară cu inelele lui de apă caldă o porțiune din Atlantic, formînd o adevărată mare în mijlocul oceanului.

Algele, care populează ciudata mare... oceanică, sînt perfect adaptate condițiilor de aci. Înmulțindu-se prin fragmentare, aşa-zisele lor „frunze" (foi) au forma unor coarde întinse şi ramificate care asigură cea mai bună repartiție a greutății lor pe suprafața apei. La nivelul foilor verzi există mii de vezicule umplute cu aer, alcătuind o rețea foarte întinsă şi care le înlesneşte plutirea pe ocean.

În afara aspectului lor pitoresc, admirat de toți călătorii, sargasele formează o hrană ideală pentru numeroase păsări şi animale care pot trăi în jurul lor. Pe de altă parte, imensul volum de alge plutitoare constituit de Marea Sargaselor este o zonă evitată de navigație, covorul vegetal fiind atît de dens şi de compact încît chiar marile vase îl străpung cu greu.

Stînga : Sargassum natans *din Marea Sargaselor.*
Dreapta : Sargassum lini folium, *formă fixată de țărm.*

„FLACĂRA" vă sfătuiește

MODA

Rochii de toamnă

Silueta pe care o preconizează moda de toamnă 1961 se remarcă prin simplitate și naturalețe, prin linii suple care asigură confortul și libertatea de mișcări.

Țesăturile, printre care predomină tuidul, jerseul și lenajurile groase, sînt poroase, cu aspect rustic, amintind prin rugozitate pînza de sac, dar avînd în realitate suplețea cerută de noua linie a modei. Culorile mai des întîlnite sînt din gama cafeniului, mult galben ca mierea sau muștar, mult alb și negru și din nuanțele tari în special roșul și verdele crud.

Dintr-o recentă colecție a Fabricii de confecții și tricotaje-București am ales cîteva rochii de toamnă caracteristice pentru noile tendințe ale modei.

Mînecile chimono dau nota originală a rochiei din stofă în carouri, reprodusă după un model din R.P. Polonă (foto 1). La gît are o răscroială simplă și e încheiată în față cu nasturi de sus pînă jos.

Creație originală, această rochie de lenaj (foto 2) scoate în evidență tendința spre linii suple, fluide, a noii mode. Corsajul e ușor pensat, talia coborîtă, iar fusta, lejeră pe șold, se îngustează spre tiv.

Reprodus după un model din R.D. Germană, acest ansamblu de lenaj (foto 3) e compus dintr-o rochie cu corsajul tubular și talia coborîtă. Jacheta e dreaptă, cu mînecі chimono.

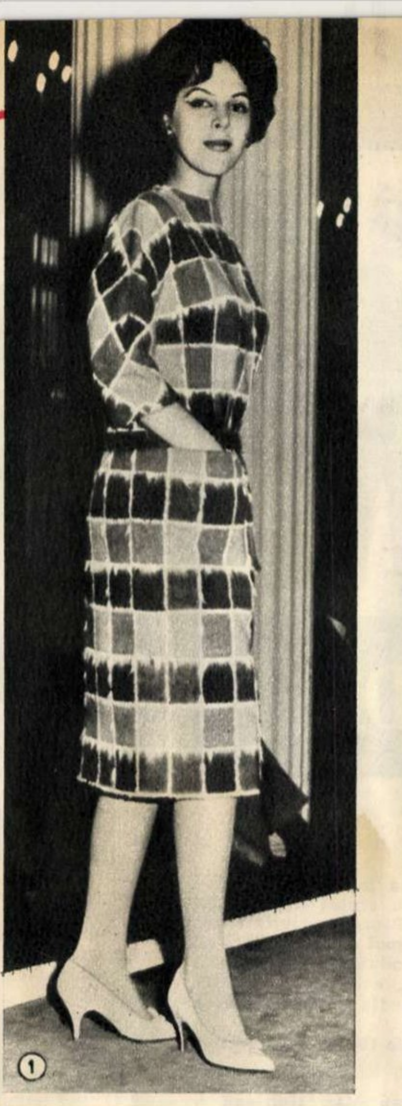
①

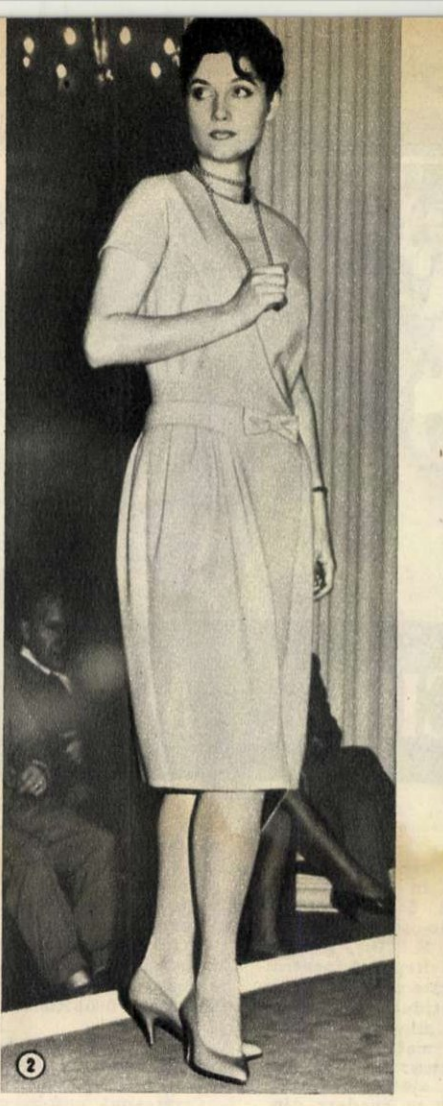
②

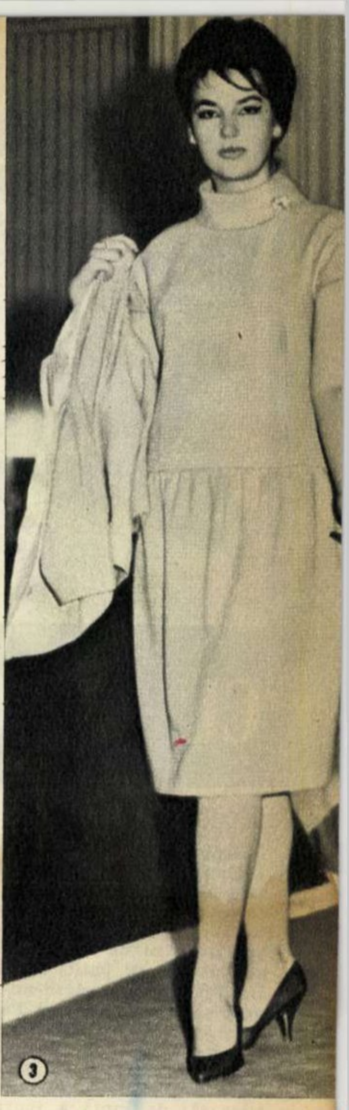
③

PENTRU VÎNĂTORI

Toamna în Delta Dunării (I)

Delta Dunării este supranumită și „marele port ornitologic al Europei", pentru că aici se încrucișează cinci dintre principalele căi de migrație a păsărilor. Primăvara, dar mai ales toamna, în Deltă se întîlnesc milioane de păsări (din peste 300 de specii), care poposesc aici; unele se odihnesc înaintea marelui drum pînă la îndepărtatele meleaguri africane, iar altele rămîn să ierneze la noi.

Amatorilor de vînători în Delta Dunării le facem cîteva recomandări.

Cum puteți ajunge la locurile de vînătoare?

Pînă la Tulcea, cu trenul sau cu vaporul. Din Tulcea pleacă zilnic, la ora 14,45, vase de pasageri pe cele trei brațe ale Dunării , cu care se poate ajunge ușor în oricare loc de vînătoare situat în partea nordică a Deltei. Spre partea sudică, spre complexul de lacuri și lagune marine, folosiți autobuzele, apoi... mijloace locale. Zilnic la orele 15,00 tot din Tulcea pleacă patru autobuze în patru direcții, toate însă spre locurile de vînătoare situate în sudul Deltei, complexul de lacuri (Razelm, Golovița, Sinoe) și litoral.

Posibilități de cazare în Deltă sînt suficiente. Astfel, vă stau la dispoziție cabanele Uzlina, Calica (aparțin M.E.F.), Ilgani (O.N.T.), Crișan (A.G.V.P.S.) și Țigănușu (M.E.F.). Pentru oricare din ele însă, înainte de plecare este bine să obțineți informații și să faceți formalitățile necesare. Încă înainte de a părăsi Tulcea și a pătrunde în Deltă cereți de la filiala A.G.V.P.S., de la Ocolul silvic și de la Stațiunea de cercetări cinegetice informații cît mai amănunțite asupra tuturor lucrurilor care privesc reușita unei deplasări în Delta Dunării.

I. CÎRCIU

De vorbă cu medicul

CARIA DINȚILOR POATE FI EVITATĂ?

Nici pînă astăzi nu se cunoaște cauza care determină caria dinților. Rînd pe rînd s-au emis diverse teorii. Au fost învinuiți microbii din gură care sub acțiunea acidității create prin descompunerea resturilor alimentare ar ataca dintele, cariindu-l. Dar există populații cunoscute pentru dinții lor sănătoși și care nu se îmbolnăvesc de carii decît atunci cînd emigrează în anumite regiuni geografice. Și apoi, cum se face că îmbolnăvirea de carie a dinților este un fenomen care a devenit foarte frecvent în ultimul secol? Microbi au existat doar întotdeauna. Această din urmă observație a dus la ideea, se pare fundamentală, că felul de alimentație joacă un rol hotărîtor în apariția cariei dentare. În prepararea alimentației moderne s-a ajuns în ultimele decenii la un adevărat rafinament. Numai că o consecință a acestui fapt este pierderea masivă de vitamine din conținutul hranei. Acest fapt duce la o slăbire a constituției organice — în general — a indivizilor și, implicit, la fragilitatea dentiției. Experiențe făcute pe animale care pot face carii au demonstrat că o anumită alimentație duce la apariția acestora. Iar observația că unele popoare — la care „rafinamentele" în materie de alimentație n-au pătruns încă — încep să sufere de carie dentară de îndată ce vin în contact cu felul de alimentare al lumii moderne, pare să confirme supoziția că factorul alimentar stă la baza acestei maladii.

În profilaxia cariei dentare s-a atribuit un rol important calciului și florului. În privința acestuia din urmă s-a observat că locuitorii unor zone geografice a căror apă de băut conține flor într-o proporție mai mare se îmbolnăvesc rar de carie, deși condițiile de viață (și de alimentație) sînt aceleași cu ale locuitorilor altor regiuni unde apa conține flor într-o cantitate mai redusă. Descoperirea aceasta n-are însă decît o valoare profilactică. În tratamentul cariei cu ajutorul calciului și al florului nu s-au obținut rezultate.

Legătura dintre alimentație și apariția cariei a determinat pe oamenii de știință să-și îndrepte cercetările în această direcție. Observînd că există unele animale care nu fac niciodată carii dentare, ei au studiat alimentele care formează hrana acestor animale. Astfel s-a descoperit că graminaceele (grîul, orzul, și mai ales ovăzul) au o acțiune de protecție a dintelui împotriva cariei. Acțiunea protectivă ar fi datorită unei substanțe denumite „factorul anticarie". Învelișul bobului de ovăz este foarte bogat în această substanță, care a fost parțial identificată din punct de vedere chimic.

Lucrurile se află încă în stadiul experimental. Rezultatele obținute pe animale cărora li se administrează diete alimentare, capabile să provoace caria și care tratate fiind cu substanța descoperită nu mai fac caria, sînt foarte semnificative. Iată deci perspectiva optimistă de a înlocui bormașina dentistului cu simple comprimate conținînd „factorul anticarie".

Dr. Silviu GHEREA

Colțul cosmeticienei

ÎNGRIJIREA SPRÎNCENELOR ȘI A GENELOR

...nu este numai o chestiune de estetică, ci și una de sănătate, cunoscut fiind rolul sprîncenelor și genelor de protector al ochilor. Acest lucru nu trebuie uitat atunci cînd luăm unele măsuri de retușare estetică a sprîncenelor sau genelor, măsuri care nu trebuie să afecteze în sens negativ rolul lor protector.

Sprîncenele ajung la forma lor definitivă la vîrsta de 14-15 ani. Forma și culoarea sprîncenelor au un rol hotărîtor în fizionomia generală a omului, ele contribuind în mare măsură la expresia feței; astfel, sprîncenele stufoase și îmbinate la rădăcina nasului imprimă feței o notă de severitate; sprîncenele subțiri, fin arcuite, dau o notă de ingenuitate etc.

Menținerea unei linii convenabile a sprîncenelor implică unele reguli generale ca periatul zilnic cu o periuță mică, special destinată acestui scop, sau ungerea firelor de păr cu un strat foarte subțire de ulei de ricin. Se pot lua și unele măsuri pentru corectarea sprîncenelor, atunci cînd ele prezintă inconvenientul de a fi prea stufoase, cu fire neregulate, groase și strîmbe. Soluția e... penseta. Operația însă reclamă atenție, simțul măsurii și respectarea regulilor de igienă. Boala denumită foliculită este cauzată adesea de o neglijentă smulgere a firelor din sprîncene.

Atunci cînd retușul sprîncenelor necesită folosirea colorанților sau fardurilor, ne vom adresa, bineînțeles, unui atelier cosmetic, singuri specialiștii fiind în măsură să asigure bunele rezultate ale unor asemenea operații.

Genele sînt considerate frumoase atunci cînd sînt lungi și ușor arcuite. Creșterea genelor poate fi stimulată, în oarecare măsură, cu ajutorul următoarei soluții: pilocarpină 0,40 gr; apă de roze 40 gr; ulei de ricin 20 gr. Vom peria genele zilnic cu o perie muiată în această soluție; periatul se face de la rădăcină spre vîrf.

Fardarea genelor cu rimel este admisibilă numai cu condiția ca ea să se facă cu discreție. Genele încărcate cu prea mult rimel sînt, evident, dizgrațioase.

Georgeta MĂLIN

Pentru că au cutezat să iasă în stradă şi să zădărnicească o reuniune revanşardă a fostei unităţi militare hitleriste „Bärendivision", sute de muncitori vest-berlinezi sînt hăituiţi de poliţiştii lui Brandt.

CU VECHILE METODE

Septembrie 1961.

Emil Sander, cetăţean al Republicii Federale Germane, domiciliat în Oberhausen, este arestat de poliţia lui Schröder (fost instructor al batalioanelor de asalt hitleriste, azi ministru de interne al R.F.G.), pentru activitatea sa politică. E drept că pentru Emil Sander o arestare nu este ceva cu totul neobişnuit. Membru al Partidului Comunist German din 1931, bătrînul miner renan, azi în vîrstă de 56 de ani, a mai fost arestat pentru activitatea sa politică: în 1933, de către bandiţii din S.A. Cu ajutorul tovarăşilor săi de luptă a reuşit să evadeze din Reichul lui Hitler, continuîndu-şi în emigraţie lupta antihitleristă. Pe frontul antifascist din Spania, în luptele de la Casa del Campo, unde şi-a pierdut un ochi, în anii celui de-al doilea război mondial, cînd a fost internat într-un lagăr în Franţa, el şi-a dăruit toate forţele luptei antihitleriste. Reîntors în Germania după înfrîngerea hitlerismului, Emil Sander şi-a continuat lupta sa neabătută pentru democraţie, pentru libertate, pentru interesele clasei muncitoare germane. Şi iată că, în septembrie 1961, Emil Sander a fost din nou arestat.

Motivul?

Cetăţeanul vest-german Emil Sander a vrut să facă uz de unul din elementarele drepturi cetăţeneşti înscrise cu făţărnicie în constituţia vest-germană: şi-a depus candidatura în alegerile pentru Bundestag.

★

Tot septembrie 1961. Şi tot în Germania occidentală.

Un alt bătrîn miner din aceeaşi regiune renană, Max Heitland, în vîrstă de 58 de ani, domiciliat în Dortmund-Schüren (R.F.G.), este arestat de poliţia lui Schröder, pentru activitatea sa politică. Nici pentru Max Heitland arestarea din pricina activităţii sale politice nu este ceva neobişnuit. Membru al Partidului Social Democrat din Germania din anul 1922, Heitland a fost unul dintre acei social-democraţi clarvăzători care au militat pentru frontul unic muncitoresc împreună cu comuniştii, împotriva fascismului. Arestat de hitlerişti în 1936, el a fost condamnat la 4 ani detenţiune şi internat în lagărul Moor Aschendorf. După scurgerea celor 4 ani este condamnat, fără sentinţă judecătorească, la muncă forţată într-o mină de cărbuni, iar în 1943 este trimis pe front în batalionul de pedepsire 999. Dar pe front Max Heitland ştie ce are de făcut şi în foarte scurtă vreme e prizonier în Uniunea Sovietică. În 1948 Max Heitland se repatriază în Germania occidentală şi devine membru al Partidului Comunist.

Dar poliţia şi justiţia lui Adenauer nu-l cruţă. Aşa cum nu l-au cruţat nici poliţia şi justiţia lui Hitler. Pentru activitatea sa politică este arestat în mai multe rînduri şi, în anii 1952 şi 1954, condamnat la trei luni, respectiv la patru luni închisoare, de către instanţele neohitleriste din Recklinghausen şi Dortmund.

Şi iată că în septembrie 1961 Max Heitland este din nou arestat.

Motivul?

Cetăţeanul vest-german Max Heitland a vrut să facă uz de unul din elementarele drepturi cetăţeneşti înscrise cu făţărnicie în alegerile pentru Bundestag.

★

Bătrînul cancelar ultracreştin şi ultrademocrat de la Bonn a răguşit de mult de cînd se autoproclamă pe toate tonurile campion al democraţiei. El şi ciracii săi şi-au scrîntit încheieturile mîinilor de cînd se tot bat cu pumnii în piept pentru „lumea liberă", ai cărei apărători vajnici se proclamă. Ceea ce nu-i împiedică de loc să încalce cele mai elementare drepturi cetăţeneşti ale poporului vest-german, inclusiv cele proclamate în legile pe care ei înşişi le-au făcut, cum ar fi, de pildă, cele din legea electorală, care dau posibilitate tuturor cetăţenilor care n-au fost privaţi de drepturi civile să aleagă şi să fie aleşi în Bundestag.

Pe baza acestei legi şi-au depus candidatura în recentele alegeri, ca independenţi (Partidul Comunist fiind interzis), un număr de foşti deputaţi comunişti ai parlamentului vest-german şi alţi militanţi cunoscuţi în masele muncitoreşti. Peste 40 de asemenea candidaturi au fost depuse în diferite centre muncitoreşti vest-germane.

Dar aparatul de stat al reacţiunii revanşarde vest-germane nu se încurcă prea mult în paragrafele legilor. Comisiile electorale au primit ordin să refuze înregistrarea candidaţilor; la München, Hamburg, Nürnberg, Düsseldorf şi Mainz întrunirile electorale convocate de respectivii candidaţi au fost interzise; au urmat apoi, la toţi candidaţii, descinderi, percheziţii şi alte ilegalităţi comise de poliţia lui Schröder, pînă la urmă totul culminînd cu arestarea candidaţilor cei mai cunoscuţi pentru consecvenţa luptei lor antifasciste: Oskar Neumann, Karl Schabrod din Düsseldorf, Emil Sander din Oberhausen, Albert Stasch din Essen, Max Heitland din Dortmund, Josef Schröder din Bochum, Karl-Heinz Melhofer din Recklinghausen, Hugo Feilscher şi Rudi Griebner din Hamburg.

Cine sînt arestaţii — am văzut. Cine sînt cei care emit ordinele de arestare — se ştie: sînt miniştrii şi magistraţii, poliţaii şi consilierii ministeriali, generalii şi baronii marii finanţe, foştii şi actualii nazişti de care sînt înţesate birourile ministerelor din Bonn şi comandamentele Bundeswehrului, Landtagurile şi tribunalele, cancelariile de toate gradele ale aparatului de stat vest-german şi consiliile de administraţie ale marilor concerne. Alde Pferdmenges şi Krupp, alde Globcke şi Foertsch, alde Speidel şi Heusinger, alde Seebohm, Oberländer şi alţii de aceeaşi teapă sînt cei care, bazîndu-se pe sprijinul primit de la aliaţii şi stăpînii lor de peste ocean, dau linia directoare a politicii statului vest-german sau o pun în practică — direct ori prin subalternii lor.

Această politică se traduce prin aţîţarea spiritului revanşard, prin provocări împotriva lagărului socialist, prin reînvierea militarismului. Ea are drept corolar sugrumarea drepturilor democratice ale luptătorilor pentru libertate din Germania occidentală, căci reacţiunea revanşardă din R. F. Germană ştie prea bine că atingerea scopurilor sale agresive nu poate fi de conceput fără adormirea conştiinţei maselor vest-germane şi, respectiv, înăbuşirea vocii adevăraţilor patrioţi şi democraţi.

Regimul hitlerist şi-a început existenţa prin interzicerea Partidului Comunist, arestarea şi condamnarea comuniştilor şi a altor patrioţi; guvernul de la Bonn foloseşte aceleaşi metode. Dar dacă în condiţiile din urmă cu decenii Hitler a putut să provoace moartea a milioane de oameni, în zilele noastre lucrurile stau cu totul altfel. În lume există astăzi un puternic lagăr socialist, capabil să astîmpere poftele de jaf şi cotropire ale tuturor aţîţătorilor la război. Mai mult: pe însuşi teritoriul Germaniei există astăzi un stat al muncitorilor şi ţăranilor, Republica Democrată Germană, stat socialist, puternic prin devotamentul fiilor săi şi prin alianţa de nezdruncinat care-l leagă de celelalte ţări socialiste.

Persecutarea de către autorităţile vest-germane a luptătorilor democraţi nu constituie un semn de forţă, ci de slăbiciune. Cauza pentru care militează cei închişi samavolnic în închisorile lui Adenauer şi Schröder va învinge.

S. VOICULESCU

GERMANIA
1933

Venirea la putere a hitleriştilor s-a făcut resimţită şi pe străzile oraşelor. Chiar din primele zile, poliţia a început să vîneze elementele democratice.

GERMANIA
occidentală
1961

Poliţia Bonnului nu se deosebeşte de cea hitleristă. Cetăţeni paşnici sînt vînaţi pe străzi numai pentru că s-au pronunţat pentru pace.

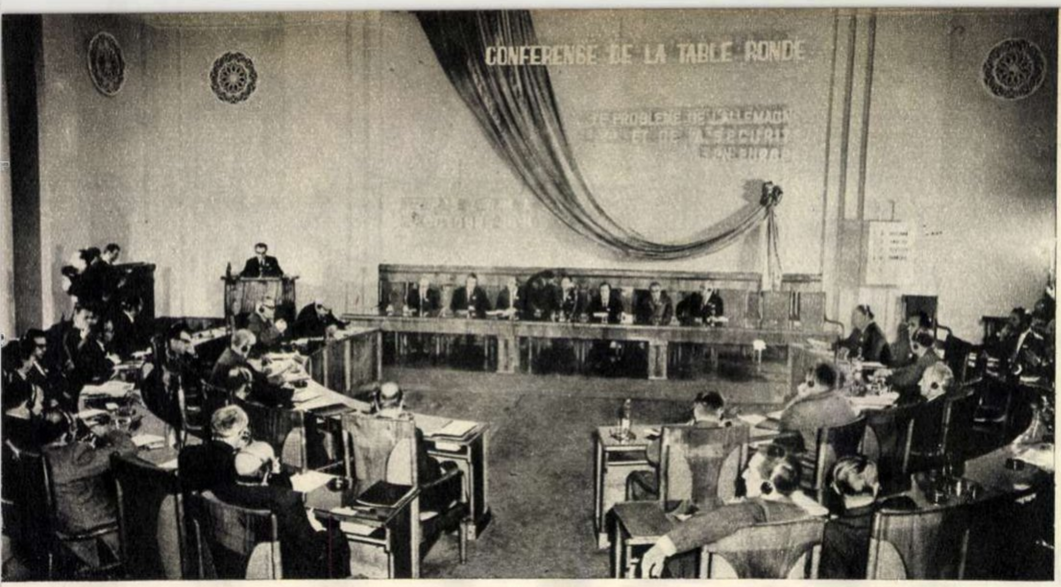
CONFERENCE DE LA TABLE RONDE

Recent, la Varșovia, a avut loc întîlnirea dintre ziariștii din țările socialiste, occidentale și neutre. Participanții la întîlnire — ziariști din 21 de țări printre care U.R.S.S., Polonia, Cehoslovacia, R. D. Germană, R.P. Romînă, S.U.A., Anglia, Franța, Italia, Danemarca, Belgia, India, Indonezia — au discutat problema germană și problema securității în Europa. În comunicatul adoptat în unanimitate se subliniază că toate problemele care au stat în atenția participanților la întîlnire „pot și trebuie să fie rezolvate pe calea tratativelor". În fotografie: un aspect din timpul lucrărilor.

Pentru a-și exprima protestul împotriva furnizării de rachete de către compania „General Electric" partizani ai dezarmării din Greton (Connecticut — S. U. A.) s-au așezat pe caldarîm. În fotografie: poliția încearcă să-i înlăture cu forța.

Sub titlul „Ne e foame..." ziarul parizian „Libération" publică fotografia de mai jos, care înfățișează o coadă formată de studenți în fața Centrului universitar Bullier. Arătînd că aceștia sînt nevoiți să aștepte ore întregi la rînd pentru un loc la cantină, ziarul conchide: „scenă specific pariziană; n-avem de ce să ne mîndrim".

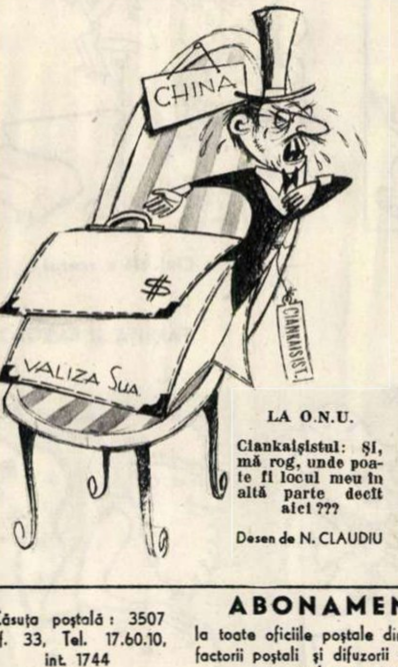

LA O.N.U.

Ciankaișistul: Și, mă rog, unde poate fi locul meu în altă parte decît aici ???

Desen de N. CLAUDIU

MICUL COMENTAR

Pentru ca pînă la sfîrșitul anului viitor...

de Florica ȘELMARU

Acum un an, în cursul precedentei sale sesiuni, Adunarea Generală a O.N.U. a adoptat, cu o imensă majoritate de voturi, Declarația cu privire la acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale. Subliniind că „subordonarea popoarelor jugului și dominației străine și exploatarea lor reprezintă o negare a drepturilor fundamentale ale omului, vin în contradicție cu Charta Națiunilor Unite, împiedică dezvoltarea colaborării și instaurarea păcii în întreaga lume", *importantul document proclama în mod solemn* „necesitatea de a se pune capăt imediat și necondiționat colonialismului sub toate formele și manifestările lui".

Meritul istoric de a fi ridicat în fața O.N.U. problema lichidării sistemului colonial revine Uniunii Sovietice. N.S. Hrușciov, în cuvîntarea sa din 23 septembrie 1960, arătase: „Guvernul sovietic consideră că a sosit timpul să se pună problema lichidării totale și definitive a administrației coloniale în toate formele și varietățile sale, pentru a se pune capăt acestei rușini, barbarii și sălbăticii".

Memorandumul prezentat în actuala sesiune a Adunării Generale de către guvernul sovietic cu privire la modul în care se îndeplinesc prevederile Declarației din sesiunea anterioară, oglindește aceeași neabătută și dinamică poziție de sprijinire a luptei popoarelor din colonii pentru cucerirea independenței. Memorandumul propune ca Adunarea Generală a O.N.U. să declare anul 1962 an al lichidării definitive a colonialismului — propune deci ca pînă la sfîrșitul anului viitor lichidarea sistemului colonial să fie fapt împlinit pe întreaga noastră planetă. În acest scop, guvernul U.R.S.S., credincios spiritului Chartei O.N.U. și prevederilor Declarației de anul trecut a Adunării Generale, propune în memorandumul său: să se pună imediat capăt tuturor războaielor coloniale, tuturor represaliilor împotriva participanților la mișcarea de eliberare națională; să fie evacuate din colonii toate trupele străine; să fie lichidate toate bazele militare străine din aceste regiuni.

Este limpede că nu toate statele reprezentate în O.N.U. salută un atît de neechivoc și concret program de măsuri pentru realizarea independenței tuturor popoarelor lumii. Încă anul trecut, cînd 90 de state au sprijinit cu votul lor Declarația privitoare la acordarea independenței, 9 state nu au cutezat, e adevărat, să voteze fățiș împotrivă, dar s-au abținut de la vot, atrăgîndu-și astfel oprobriul opiniei publice internaționale. Aceste state au fost Statele Unite, Marea Britanie, Franța, Belgia, Spania, Portugalia, Australia, Uniunea Sud-Africană și (fără a se teme de ridicol) Republica Dominicană. Nu întîmplător, majoritatea acestor state au fost direct sau indirect implicate în acțiunile îndreptate împotriva popoarelor coloniale de-a lungul anului care s-a scurs de la adoptarea Declarației — și în disprețul prevederilor ei. Este semnificativ și faptul că politica Statelor Unite — ai căror reprezentanți amintesc, ori de cîte ori au prilejul, că S.U.A. au fost cîndva o colonie și caută să bată monedă din faptul că, juridic vorbind, S.U.A nu posedă colonii — izbutește din ce în ce mai puțin să înșele în această privință popoarele, care au învățat să identifice metodele și procedeele neocolonialismului. „Totdeauna pe poziții greșite" *își intitula nu de mult săptămînalul britanic „The Nation" un articol consacrat atitudinii Statelor Unite în problema colonială. Iar recenta expunere făcută de președintele Kennedy în fața Adunării Generale a O.N.U. a produs, după propria expresie a ziarului „New York Herald Tribune",* „dezamăgire" *în rîndurile țărilor din Asia și Africa. Corespondentul la O.N.U. al importantului ziar newyorkez relata cum, în convorbirile particulare, reprezentanți ai acestor țări subliniază că președintele S.U.A. nu a vorbit despre Algeria, despre Bizerta, despre Angola, despre Republica Sud-Africană și despre alte probleme asemănătoare care* „preocupă puternic... grupul neutru alcătuit din 46 de țări". *Unul dintre acești interlocutori, un diplomat asiatic, i-a declarat:* „...aceasta seamănă destul de mult cu propaganda războiului rece, pe care noi toți ne străduim s-o evităm".

Într-adevăr legătura este strînsă între războiul rece și eforturile puterilor coloniale de a-și prelungi stăpînirea asupra altor popoare. Lichidarea sistemului colonial înseamnă nu numai repunerea acestor popoare în drepturile lor legitime, dar și suprimarea unuia din izvoarele primejdiei de război în lumea contemporană. Or, a lichida sistemul colonial pe întregul glob pămîntesc — și aceasta pînă la sfîrșitul anului viitor — este, așa cum a subliniat în Adunarea Generală a O.N.U. ministrul de Externe al țării noastre „în interesul păcii și securității popoarelor". „Trebuie să facem în așa fel — *a spus C. Mănescu* — încît anul 1962 să devină anul sfîrșitului definitiv și total al aservirii coloniale, să avem aici, la sesiunea a 17-a a Adunării Generale, pe reprezentanții tuturor popoarelor ce mai sînt încă asuprite".

FLACĂRA
Revistă social-politică
și literar-artistică

Anul X — Nr. 41 (333)
14 octombrie 1961

REDACȚIA:
BUCUREȘTI
PIAȚA SCÎNTEII

Căsuța poștală: 3507
of. 33, Tel. 17.60.10,
int. 1744

ABONAMENTE:
la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

COPERTA NOASTRĂ: Ana Tusing, muncitoare la fabrica „Bela Breiner" din Timișoara. Fotografie de Clara SPITZER. Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU.
Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

Bibl. Reg.

DE TOATE PENTRU TOȚI

de Neli COBAR

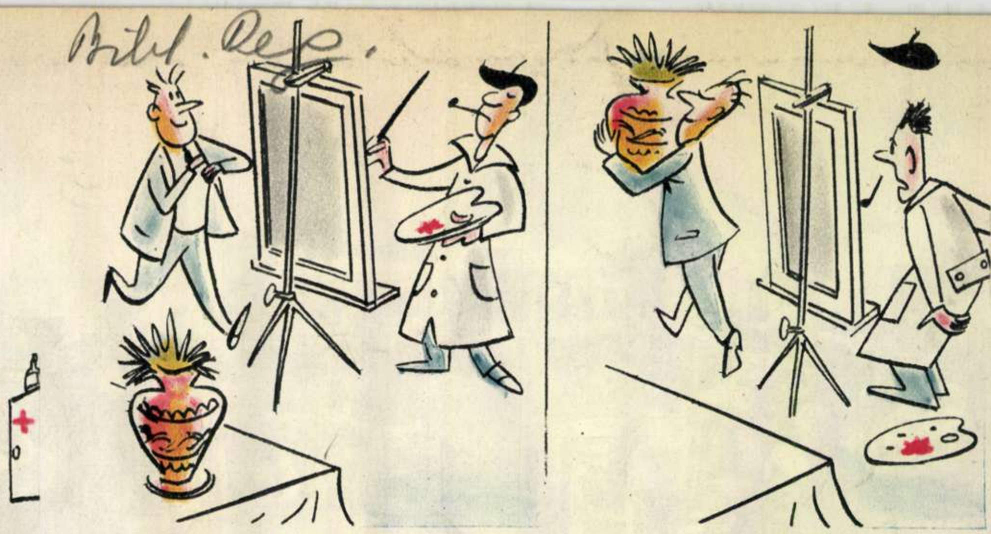

— Oh, îmi place foarte mult! Poftim banii!...

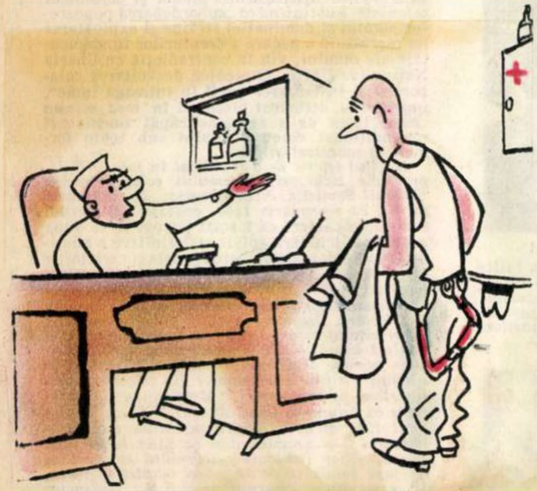

LA DOCTOR

— E foarte simplu să te lași definitiv de fumat; uite, eu m-am lăsat de cîteva ori pînă acum...

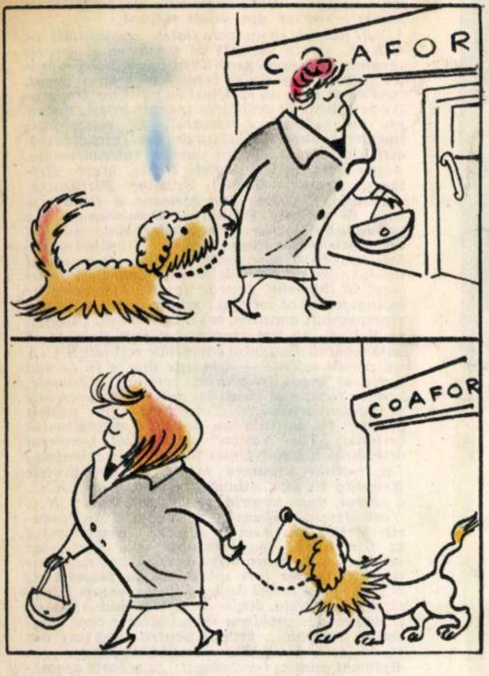

Fără cuvinte.

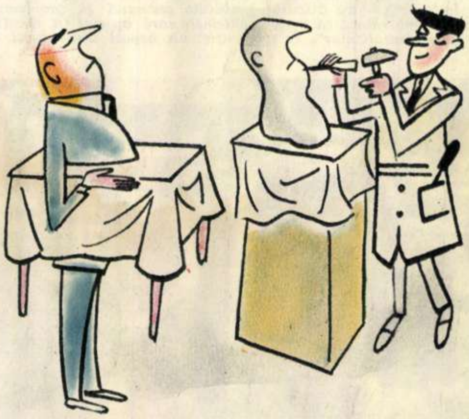

Fără cuvinte.

Duminică după-masă, la observatorul astronomic:

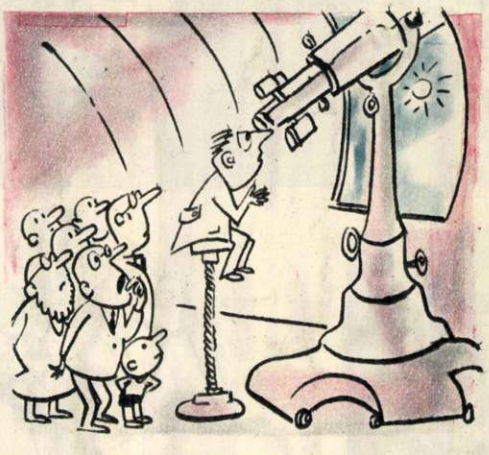

— ... și la Cluj cît e scorul?

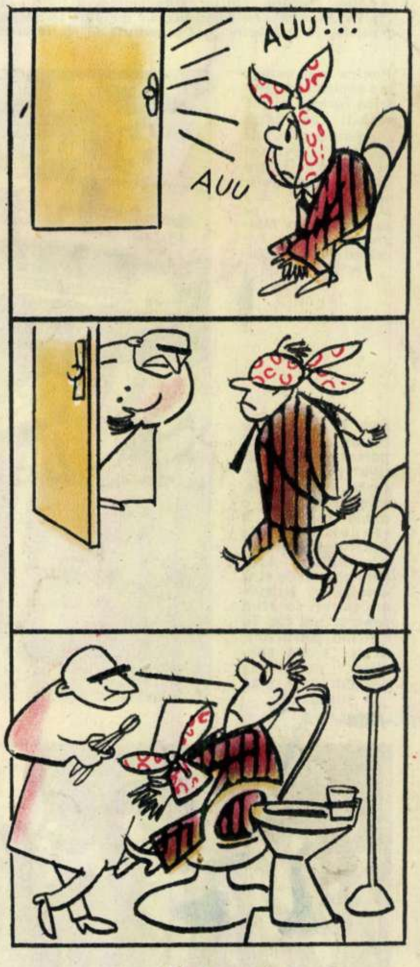

Fără cuvinte.

FAMILIA ȘI SAXOFONUL

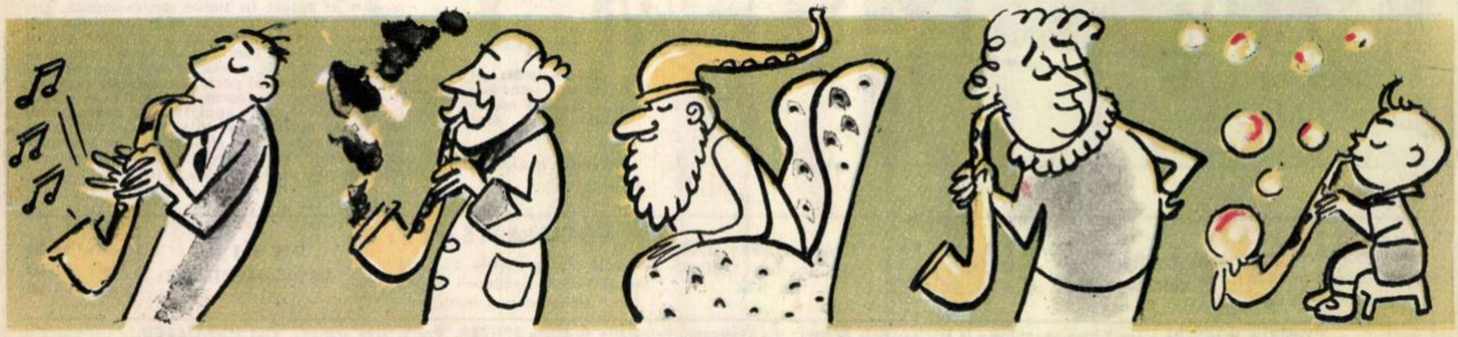

Tata ... bunicul ... străbunicul ... bunica ... și eu.

05

Trăiască cel de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S.

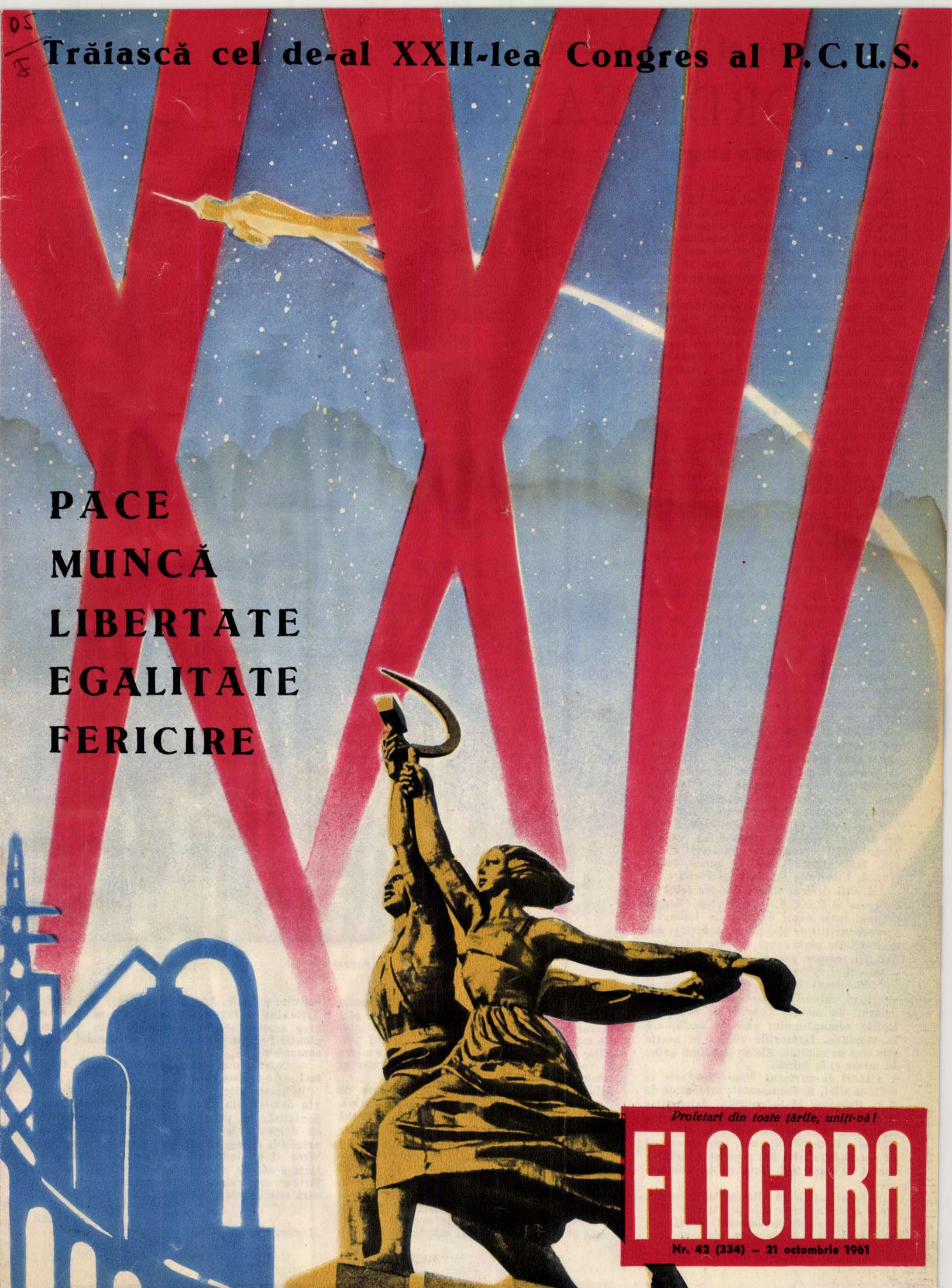
XXII
PACE
MUNCĂ
LIBERTATE
EGALITATE
FERICIRE

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 42 (334) — 21 octombrie 1961

Congresul al XXII-lea al P.C.U.S.

LA ORDINEA ZILEI — VIITORUL

— corespondență telefonică de la Moscova —

Prezidiul Congresului. La tribună tovarășul N. S. Hrușciov.

Aspect din sală.

Dacă am putea strînge într-un volum biografiile delegaților la cel de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S., am avea în față o părticică a istoriei de decenii a gloriosului Partid Comunist. Iată-i aci, în sala Palatului Congreselor din Kremlin, pe cei mai buni fii ai Țării Sovietice, pe acei pe care uriașa armată pașnică de milioane de comuniști i-a însărcinat să raporteze Congresului marile realizări obținute de ei sub conducerea partidului și să discute despre viitor.

Sînt aci tineri din generația lui Gagarin și Titov, sînt aci oameni care au luptat pentru libertate, împotriva fascismului. Se află în sală cei care au dat viață primelor cincinale. Îi vezi în rîndurile delegaților pe cei care au luat cu asalt Palatul de Iarnă, pe cei care sub conducerea directă a lui Lenin au pus bazele partidului marxist din Rusia. Aci în sală vezi oțelari și arhitecți, constructori și piloți de nave cosmice, fruntași ai recoltelor de bumbac și porumb, activiști de partid și oameni de artă. Într-adevăr, ai în față pe cei care au luptat pentru statul sovietic, pentru înflorirea și puterea lui.

Ochii lumii sînt îndreptați spre această sală. Întregul glob urmărește cu interes fiecare cuvînt ce se rostește de la înalta tribună a Congresului.

La Moscova se vorbește despre viitor, despre societatea comunistă, despre chipul omului comunist.

Raportul, prezentat în prima zi de către tovarășul Hrușciov, a analizat activitatea Comitetului Central în perioada de la Congresul al XX-lea și pînă azi. Și aci a fost însă vorba de viitor. În acest timp s-au născut mlădițele vieții noi: hidrocentrala Bratsk, care a intrat în funcțiune în aceste zile, este viitorul; cele 55.000 de brigăzi de muncă comunistă din Moscova, teatrele populare și birourile obștești de proiectare, fabricile fără ceas de pontare și cei 5.500 km de cale ferată electrificată între Irkutsk și Moscova dată în folosință cu mult înainte de termen — toate acestea sînt viitorul.

Zilele acestea tovarășul Hrușciov a vorbit despre Programul partidului, despre planul Țării Sovietice pe următorii 20 de ani. Iată viitorul care va aduce Pace, Muncă, Libertate, Egalitate și Fericire.

Ați citit desigur cifrele din proiectul de Program al P.C.U.S. Ele vorbesc despre cel mai înalt nivel de trai din lume, despre producțiile de oțel și îmbrăcăminte nemaiîntîlnite pînă acum, despre înflorirea culturii, despre grandioasele succese ale construcției comunismului.

Comunismul învinge, și acest lucru îl citești pe chipurile celor aproape 5.000 de delegați la marele Congres al constructorilor comunismului care se desfășoară la Moscova. Impresiile culese în aceste zile sînt de neuitat. Ele se imprimă adînc în minte și în inimă.

Alături de cuvîntul *viitor* care este la ordinea zilei, în documentele prezentate de N.S. Hrușciov și în cuvîntul delegaților răsună unul la fel de măreț: *construcții*. Aproximativ 50 milioane de oameni sovietici au primit locuințe noi. Asta înseamnă că aproape un sfert din populația țării s-a mutat în case noi. Iată ce se numește ritm.

Și construcțiile au viitorul lor minunat. Dacă treci în aceste zile pe străzile Moscovei, observi că la aspectul sărbătoresc al orașului s-a adăugat un element nou: vitrinele de pe strada Gorki, „cedate“ în aceste zile arhitecților și constructorilor. Aci afli cum vor arăta viitoarele cvartale de locuințe, noile expoziții și hoteluri, aci vezi Palatul pionierilor și noile cinematografe, stațiile de metro care vor îmbogăți în curînd marele număr al palatelor subterane.

Priveam în sala Congresului la cei care de peste 60 de ani activează în rîndurile partidului. Priveam pe vechii membri de partid, oameni care au trecut prin multe în viață. Erau emoționați; visul de ani al omenirii devine realitate.

Alexandra Artiuhina se află în rîndurile delegaților comuniștilor din Moscova. La 14 ani, Șura, fiică de muncitor, ea însăși muncitoare, a făcut cunoștință cu jandarmeria țaristă. Peste cîțiva ani a fost arestată, trimisă în Siberia. Octombrie 1917 a eliberat-o pe această revoluționară și de atunci viața ei este legată de cea a statului sovietic. Acum cîteva zile, pe Alexandra Artiuhina — tovarășa Șura, cum i se spune cu drag acestei bătrîne comuniste — au vizitat-o pionierii și au rugat-o să le povestească despre comunism.

— Comunismul este tinerețea lumii, dragii mei — le-a spus ea.

În aceste zile, în Piața Roșie, la Kremlin, vin oameni din Moscova, din toată Uniunea Sovietică, de peste hotare. Îi vezi discutînd cu delegații la Congres, strîngîndu-le mîna, urîndu-le succes în măreața lor misiune. Și privirea li se îndreaptă spre steagul purpuriu ce flutură aci de aproape 44 de ani. Este steagul țării ce construiește o lume a cărei minunată deviză este: „Fiecare pentru toți, toți pentru unul“.

Al. STARK

Moscova, octombrie 1961

Eroul Cosmosului GHERMAN TITOV *la noi*

Tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej se întreţine cordial cu eroul cosmonaut Gherman Stepanovici Titov.

Cînd în ziua de 6 august posturile de radio şi televiziune şi-au întrerupt brusc emisiunile, milioane de oameni au făcut cunoştinţă cu un nume nou: Gherman Stepanovici Titov. Era numele celui de-al doilea cosmonaut sovietic care pătrundea în Cosmos. Ştiinţa şi tehnica sovietică obţinuseră o nouă şi însemnată victorie. Stăpînită de o copleşitoare emoţie, lumea a stat o zi şi o noapte în aşteptare şi a urmărit încordată călătoria lui Titov — cel de-al doilea raid spre stele. Şi mulţi dintre noi s-au întrebat: cum o fi arătînd acest temerar cosmonaut sovietic? I-am cunoscut zîmbetul şi faţa jovială din fotografii. Dar cu cîtă ardoare am fi dorit să-l ştim printre noi, să-l vedem cu propriii noştri ochi! Iată de ce zeci şi zeci de mii de bucureşteni l-au aşteptat pe străzile oraşului însorit.

Nava argintie „IL-18" nu atinsese încă pista aerodromului, cînd zeci de mii de stegulețe roşii au prins să fluture ca o mare învolburată. Cînd Gherman Stepanovici Titov a apărut în uşa avionului, l-a întîmpinat o explozie de urale. Dorinţa de a-l vedea pe eroul cosmonaut a fost atît de mare încît mulţimea a rupt cordoanele şi a format în jurul avionului un careu viu, fremătător, care ovaţiona necontenit.

Calda manifestaţie făcută lui Titov a fost o expresie a dragostei frăţeşti pe care o poartă în inimi poporul nostru faţă de Uniunea Sovietică. Toţi cei care l-au întîmpinat şi l-au aclamat ştiau că eroul cosmonaut este delegat la cel de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S., care şi-a început lucrările în aceste zile şi care va adopta programul construcţiei comunismului în

Evenimentul este memorabil: omul care a văzut într-o singură zi 17 răsărituri de soare, omul care a zburat în Cosmos peste 25 de ore, eroul cosmonaut Gherman Stepanovici Titov este oaspetele nostru.

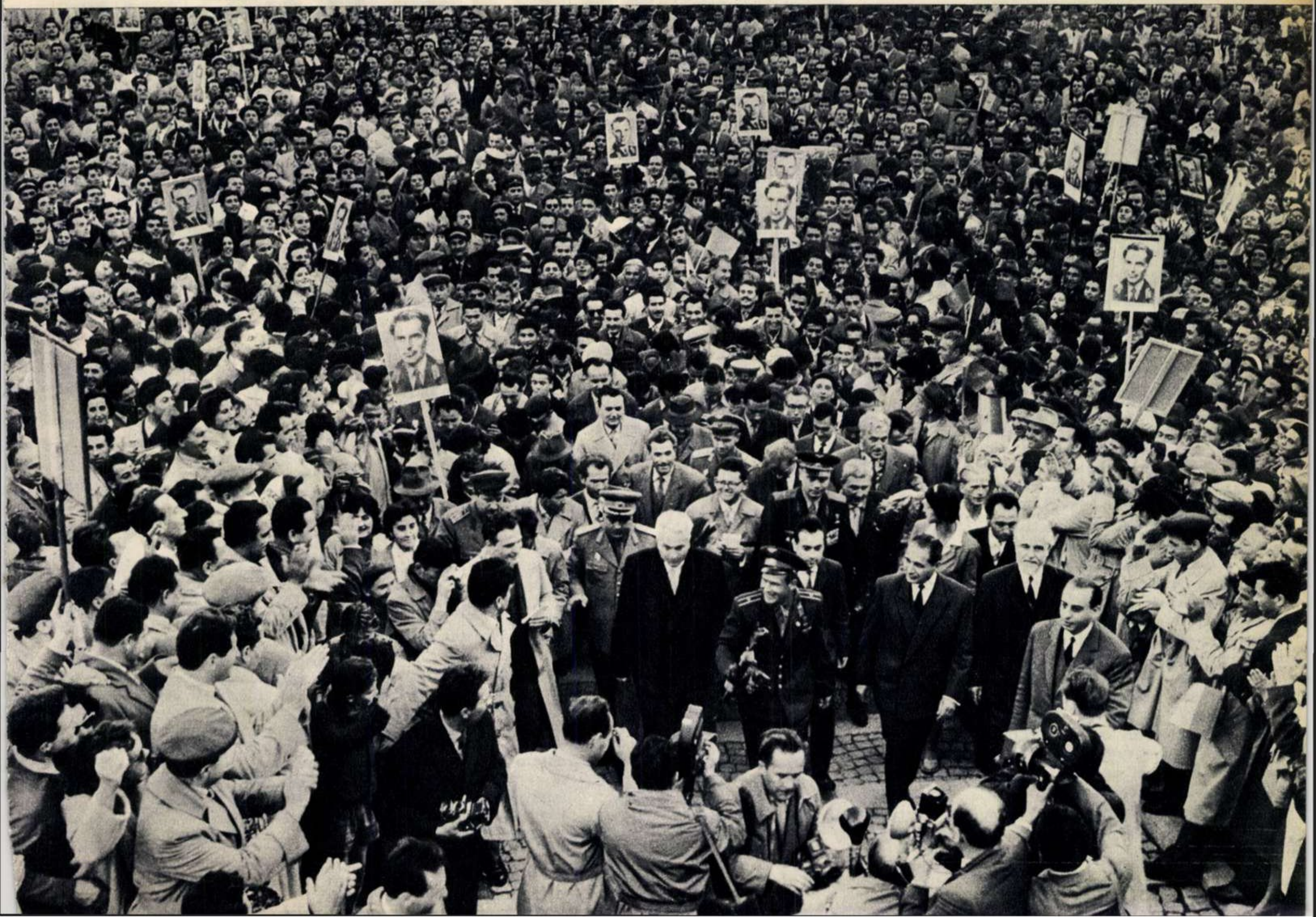

„Drumurile noastre spre Cosmos vor merge mai departe, mai sus... Cosmonauţii Uniunii Sovietice au posibilitatea de a efectua aterizarea navelor cosmice în orice punct al globului pămîntesc" — a spus Gherman Titov la mitingul din Sala Palatului R.P.R.

Cu toată imensitatea ei, Sala Palatului R.P.R. a devenit neîncăpătoare. E explicabil. Gherman Titov se întîlneşte cu cetăţenii Capitalei noastre.

Un ziarist l-a întrebat pe Gherman Titov:

— Care sînt primele dv. impresii cu privire la Capitala noastră?

— ... Mi-a plăcut mult. Cînd te uiţi la noile construcţii, zîmbeşti, te simţi vesel. Oraşul este tînăr ca şi întreaga ţară. Este o capitală a tinereţii

Pionierii au hotărît un lucru: să-i prindă eroului o cravată roşie. Gherman Titov, ca un frate mai mare, primeşte bucuros îndeplinirea acestei hotărîri.

U.R.S.S. Realizarea ţelurilor cuprinse în Programul P.C.U.S. va avea o puternică influenţă asupra întregii evoluţii a omenirii. Poporul nostru vede în acest document al marxismului creator imaginea propriului său viitor.

O după-amiază întreagă Titov a fost oaspetele Bucureştiului. Oriunde apărea maşina în care se afla cosmonautul se formau spontan coridoare vii de oameni. Constructorii Căii Griviţei l-au salutat din înălţimea macaralelor-turn, zidăriţele fluturînd basmale multicolore, iar locuitorii noilor blocuri din Floreasca l-au ovaţionat din balcoanele încărcate cu flori. La popasul făcut în clădirea Circului de stat, Titov a admirat construcţia armonioasă şi instalaţiile ei moderne. Zărind pe cupolă o rachetă şi aflînd că este destinată unui număr de acrobaţie, a spus rîzînd:

— Aici condiţiile sînt diferite de cele din Cosmos, totuşi cred că se cer antrenamente serioase...

Unul din punctele vizitei a fost şi stadionul „23 August". Se însera şi se părea că vom găsi stadionul pustiu. Cînd şi-a făcut însă apariţia, grupuri mari de copii şi tineri adunaţi în tribune i-au făcut o neaşteptată şi călduroasă primire.

Capitala patriei noastre l-a întîmpinat şi l-a însoţit pe eroul cosmonaut Titov cu flori, cu ropote de aplauze şi cu entuziasm. Fiul învăţătorului siberian ne-a fermecat cu zîmbetul lui cald, cu privirea sa bună şi ne-a cucerit prin simplitatea şi naturaleţea gesturilor cu care se străduia să răspundă tuturor celor ce se apropiau de dînsul să-i spună un cuvînt de bun-venit sau celor care din înălţimea etajelor fluturau batiste.

Pretutindeni pe unde a trecut, Gherman Titov a fost asaltat de mulţime. Ploieştenii l-au primit cu o adevărată ploaie de flori. Maşinile treceau literalmente pe covoare nesfîrşite şi multicolore de crizanteme. Muncitorilor de la Rafinăria nr. 1 el le-a povestit ca unor prieteni cum se vede Pămîntul din Cosmos. Impetuoşii ploieşteni l-au înconjurat cu dragoste. Tinerele din echipa de dansuri a rafinăriei l-au rugat să se fotografieze numai cu ele. Cu toată insistenţa altor entuziaşti, ele l-au „sechestrat" pe Titov iar fotografii au imortalizat episodul pe peliculă.

Pe parcursul a 200 de km, pe Valea Prahovei, oamenii muncii aflaţi la odihnă au ieşit la şosea. Fiind frig, Titov şi-a îmbrăcat mantaua ca să poată continua călătoria în maşina deschisă şi să răspundă entuziastei primiri care i se făcea. Acum maşina înainta greu nu numai din pricina mulţimii, dar şi din cauza sutelor de fotografi amatori care ţineau cu tot dinadinsul să aibă o poză inedită a omului cu ochi albaştri care-i saluta cordial.

Chiar de la intrarea în Braşov, arterele principale ale oraşului erau înţesate de lume, care îşi exterioriza sentimentele cu nestăvilită însufleţire. Întreg Braşovul ieşise pe străzi. Maşinile înaintau cu greu spre cartierul Tractorul, care urma să fie vizitat. Cetăţenii care n-au reuşit să străbată prin şuvoiul de oameni priveau prin binocluri şi-i făceau semne cordiale lui Gherman Stepanovici. „M-a impresionat mult primirea în acest oraş" — a mărturisit mai tîrziu el.

Au fost zile care vor rămîne în amintire şi despre care mulţi vor spune peste ani: „Atunci l-am văzut pe Titov. Era un rus cu ochi albaştri, care mi-a zîmbit"

C. BOZBICI

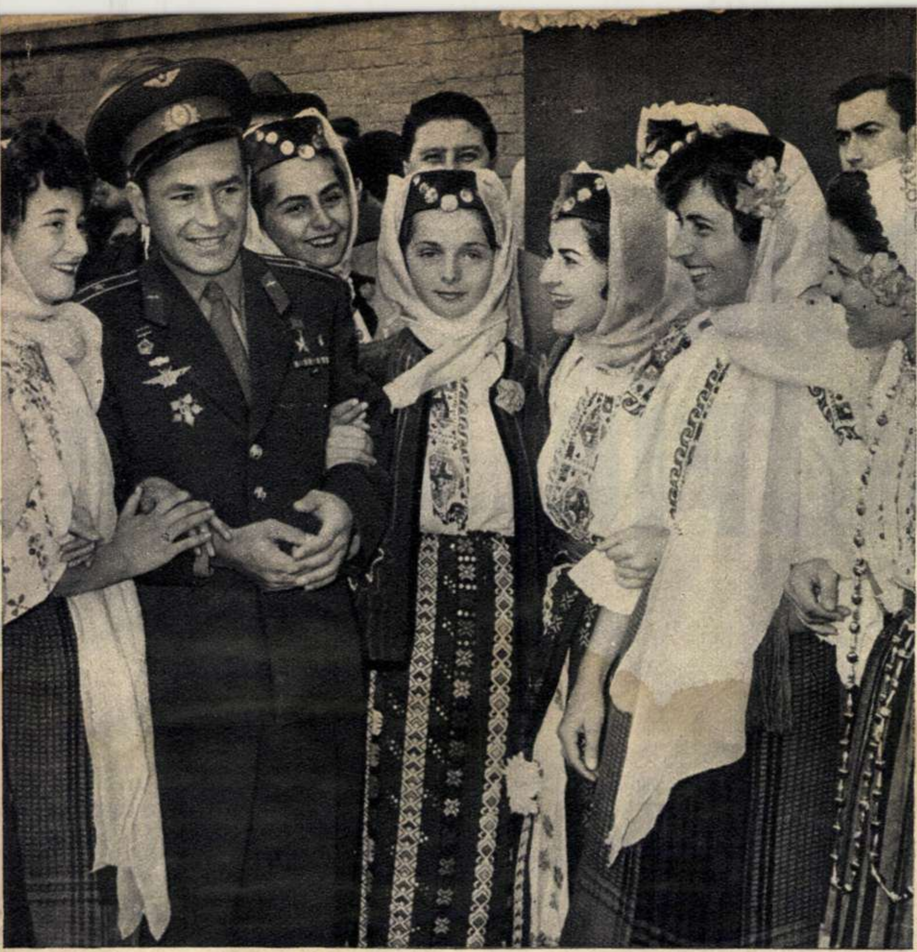

Cosmonautul sovietic printre colectiviştii din regiunea Ploieşti.

Întreaga populaţie a oraşului Braşov a ieşit în întîmpinarea oaspetelui scump.

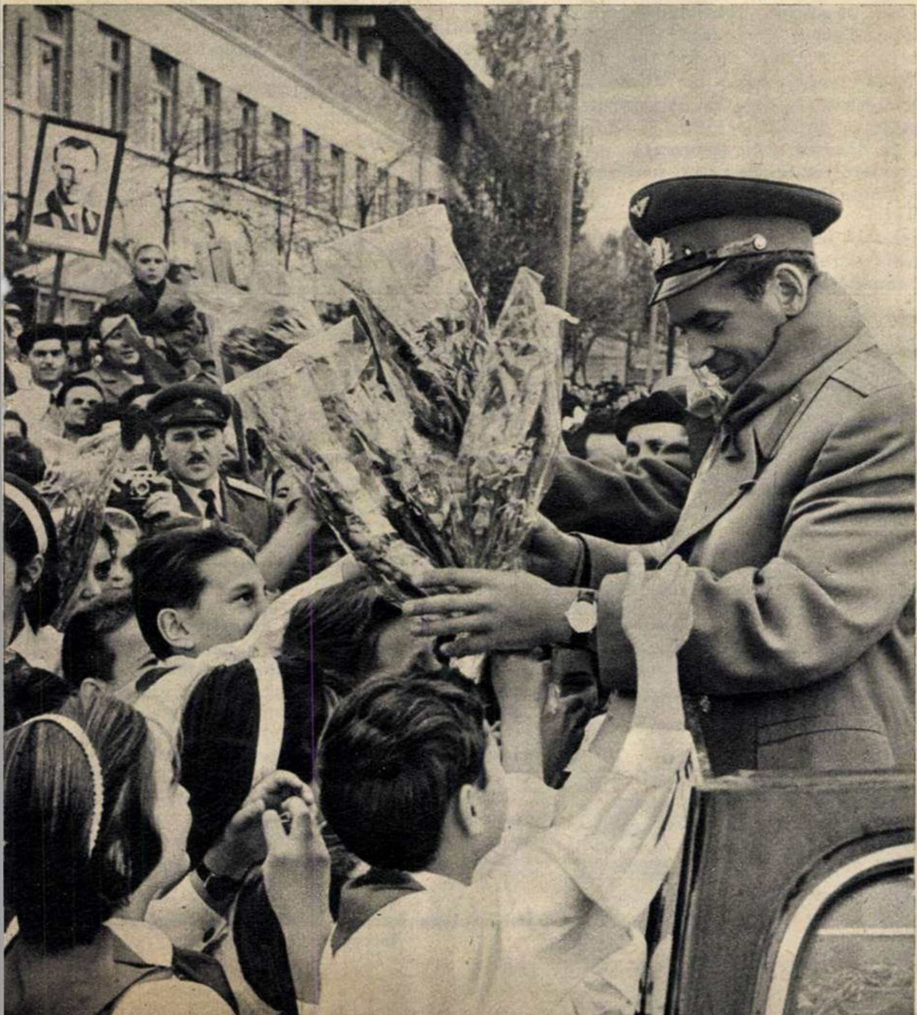

Un „IL-18" e gata să-şi ia zborul. A sosit clipa despărţirii. Gherman Stepanovici Titov se reîntoarce în patria sa.

— La revedere, dragi prieteni!

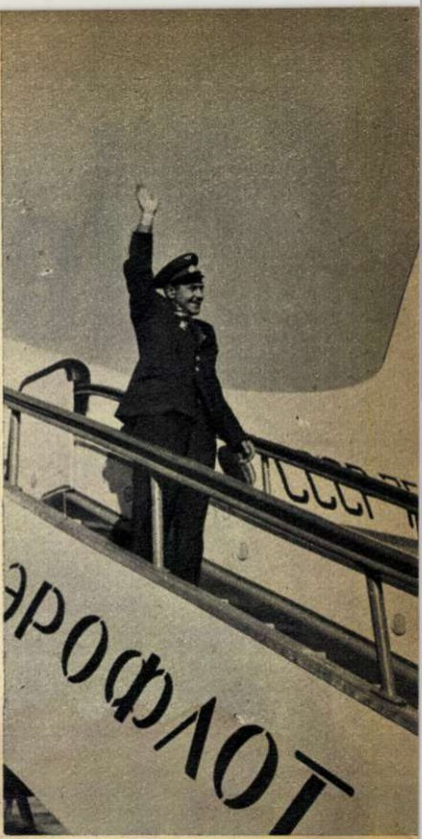

Ziariştii romîni au scris multe articole despre eroul cosmonaut Gherman Titov. Acum ei au prilejul să-l vadă în mijlocul lor, să-i strîngă mîna şi să-i ureze noi victorii, lui şi tuturor cosmonauţilor sovietici, în cucerirea Cosmosului.

Tovarăşul Dumitru Diaconescu, preşedintele Sfatului Popular al Capitalei, îl însoţeşte pe Gherman Titov pe bulevardele Bucureştiului.

Cînd ajunge în Piaţa Palatului R.P.R. oaspetele spune:

— Îmi place mai ales blocul-turn, care dă echilibru întregii pieţe.

de strajă patriei iubite

Coloana de tancuri înaintează fără răgaz. În turela sa, ofiţerul Robu Alexandru blestemă gropile, rîpele, terenul frămîntat care zguduie bunătate de maşină. Cu salopeta, şlemafonul şi obrajii acoperiţi deopotrivă de praf, el pare una cu maşina. În minte îi stăruie mereu întrebarea: vor fi oare la înălţime băieţii? Aplicaţia va cere o mare cheltuială de energie şi va însemna o verificare a activităţii complexe desfăşurate pe cîmpul de instrucţie, în poligonul de antrenament, în zilele de parc. A fost o vreme cînd, în asemenea momente, ofiţerul Robu s-ar fi vrut, pe rînd, în locul fiecărui membru al echipajului. Astăzi, dimpotrivă: ţine să se controleze pe sine verificînd destoinicia subordonaţilor.

În casca şlemafonului, un ordin:

— Aici Retezatul... Aici Retezatul... Forţaţi cursul de apă prin punctul...

O oprire scurtă. Mecanicul conductor închide oblonul greu. Ochitorul verifică ermetizarea maşinii de luptă.

— Înainte!

Malul rîului e înalt şi abrupt. Pe jumătate suspendat în aer, tancul se apleacă imediat, afundîndu-se în apă. O clipă şenilele patinează. Doar o clipă însă. Acum, scrîşnind şi huruind din răsputeri, înaintează pe fundul apei.

Sergentul Bocu Liviu, mecanicul conductor, specialist de clasă, a petrecut peste o sută de ore cu mîinile pe leviere şi totdeauna — om şi tanc — s-au dovedit vrednici unul de celălalt. Vor trece, fără îndoială, şi această încercare! Spintecînd valurile şi bezna, maşina înaintează într-una. Pe fundul apei stratul de mîl e tot mai gros... S-a oprit maşina? Nu! Iat-o, s-a înclinat pe o latură. Au ajuns la malul opus. Dar greul n-a trecut. Ajungînd pe un teren mai vîrtos, şenila din stînga muşcă de zor pămîntul, întorcînd maşina către dreapta. Tancul derapează uşor spre adîncul apei. Nu e timp de pierdut. Dar sergentul Bocu „vede" cutia de viteze de parcă ar fi deschisă în faţa sa. A ocrotit-o întotdeauna ca pe lumina ochilor. Şi acum, să o pună la încercare?... Debreiază uşor şi trage de levierul stîng. Potolită, şenila cea zeloasă îşi sincronizează înaintarea cu perechea ei. Totul a durat doar două secunde...

Tancul îşi reia înaintarea. Rîul a rămas în urmă. Abia acum îşi descleştează dinţii mecanicul conductor. E bucuros că a reuşit să învingă şi acest obstacol. Ştie că bucuria sa o împărtăşeşte şi comandantul său, ofiţerul din turelă, care secundă cu secundă a gîndit, a simţit, a trăit la unison cu el...

Un marş de sute de kilometri şi o misiune încununată de succes; două nopţi de nesomn şi un neîntrerupt efort unanim — acesta a fost „examenul".

A treia zi, lîngă maşinile de luptă aliniate în faţa remizei, doi oameni stăteau de vorbă. Erau murdari de ulei şi noroi şi aveau mişcări domoale de oameni osteniţi.

— Tovarăşe căpitan, de mult vreau să vă rog ceva... Ţin mult să intru în rîndurile partidului. Ce trebuie să fac?

— Drept să vă spun, aşteptam de mult întrebarea asta, tovarăşe locotenent...

Erau locotenentul Robu Alexandru şi căpitanul Lăudat Grigore, secretarul organizaţiei de partid.

★

Transmis prin releu, un ordin străbate pădurea:

— Pregătirea pentru îmbarcare!

Se verifică armamentul, echipamentul, maşinile de luptă. Comandanţii fac ultimele precizări privind siguranţa marşului. Frigul s-a înteţit, iar pe şosea vîntul taie mai aspru ca în pădure.

Mesaj cifrat pe calea undelor: «Pe aliniamentul X, forţe „inamice" de tăria...» Privirile s-au luminat o dată cu zarea. Dar lumina din priviri îşi are un izvor lăuntric: în hotărîrea dîrză de a învinge.

Subunităţile au debarcat. Se desfăşoară şi se dispun în teren.

— La atac... Înainte!

În tranşeea întîi „inamicul" opune o rezistenţă dîrză. Dar distanţa se micşorează văzînd cu ochii. Antrenamentul fizic, instrucţia de front, şedinţele de tragere îşi spun acum cuvîntul, cuvînt greu, hotărîtor.

Sergentul Tuleş Nicolae comandă energic, îndeamnă neobosit, corectează greşelile subordonaţilor. Ca şi caporalii Neacşu, Staicu, Ureche, ca şi toţi ceilalţi, a uitat pur şi simplu că se află într-o aplicaţie: acţionează grav, îndîrjit, cu încordarea tuturor forţelor, ca pe cîmpul de luptă.

Tranşeele „inamicului" au fost cucerite. Înaintarea continuă impetuos. Focul artileriei se mută pe noile rezistenţe ale „inamicului", dincolo de cursul de apă din faţă.

Îmbarcat pe tancuri, desantul de infanterie a trecut la urmărire.

A intrat în acțiune artileria cu reacție, armă modernă de mare eficacitate.

— Podul e minat. Continuați atacul!

E limpede: rîul trebuie luat pieptiş. Ofițeri şi soldați sar fără ezitare în apa care, uneori, ajunge pînă la piept. Focul nu încetează o clipă. Voința de a învinge nu cunoaşte obstacole.

Mantalele grele de apă scot aburi; urcuşul e anevoios; dar nimeni nu rămîne în urmă. Locotenentul-major Gălăteanu e pretutindeni:

— Bine, soldat fruntaş Mocanu! Bine, Lucaci, Ghercă, Ioniță! Înainte, băieți!

Îmbarcați pe tancuri, infanteriştii trec la urmărirea „inamicului" care se retrage. În înaintarea lor năvalnică, masivele fortărețe pe şenile par a întruchipa însăşi forța neînfrîntă a acestor luptători dîrji şi iscusiți.

Subunitatea a cucerit încă o treaptă pe calea măiestriei militare.

★

„Dragă tovarășe Șuțu,

În primul rînd veți şti că dorința noastră cea veche s-a împlinit. După ce am obținut locul întîi la concursul pe marea unitate, tunul nostru s-a clasat primul şi pe eşalonul superior. Grupa pe care ați comandat-o nu vă dă de rușine. Bineînțeles, n-a fost tocmai uşor..."

Că n-a fost tocmai uşor îşi dă seama Şuțu Gheorghe, sudorul de la „Steagul roşu", fostul comandant de tun antitanc. Dar *cum* anume a fost, n-are de unde să ştie exact.

...Rezultatele obținute la exerciții erau tot mai bune. Dar voința locotenentului Stănescu genera continuu noi energii, noi avînturi.

— Se poate şi mai bine, tovarăşi. Încă o dată!

Efortul colectiv solicita din plin resursele fizice şi morale. Fiecare militar participa la întrecere cu însuşirile proprii, cu personalitatea proprie. Fiecare întîmpina alte obstacole şi trebuia într-altfel ajutat. Soldatul Budiş Dumitru, deşi muncea cu o voință demnă de invidiat, îşi însuşea mai anevoie noțiunile teoretice; soldatul Munteanu Ioan era îndemînatic şi ager, dar impulsiv şi pripit; soldatul Vizireanu Ştefan trebuia ajutat cu stăruință la învățămîntul politic. În procesul muncii avîntate de zi cu zi, colectivul se suda tot mai puternic, asperitățile se netezeau, tainele măiestriei se desluşeau rînd pe rînd. O dată cu noțiunile de balistică şi topografie, o dată cu instrucția tactică, militarii din grupă — toți utemişti — îşi formau noi trăsături morale, învățau să se dăruiască cu toată ființa supremei datorii: apărarea patriei iubite.

Aşteptată cu înfrigurare, întîmpinată cu încredere, cu hotărîre dar şi cu nedescrise emoții, ziua celei de-a treia etape a concursului sosi.

În tema tactică ce li s-a dat se preciza că la reperele X şi Y au fost descoperite rezistențe „inamice" de tăria... Tunarii aveau misiunea să sprijine subunitatea de puşcaşi în ruperea apărării „inamicului".

„Foc!" În clipa următoare ținta va fi nimicită.

În teren, nici un amănunt nu trăda prezența inamicului care trebuia să apară din clipă în clipă.

Iată-l!

— Foc!...

O detunătură puternică umplu de vuiet văile.

Alte ținte, alte proiectile.

— Foarte bine, tovarăşi!

Infanteria a pornit năvalnic la atac. Mereu înainte! Dar iată, din flancul stîng „inamicul" contraatacă. Artileriştii debarcă şi instalează din nou tunurile pe poziție de tragere. Şi din nou vuiesc văile.

Cîte lovituri — atîtea tancuri „inamice" distruse!

Sergentul Maus Ioan coborî binoclul de la ochi. Valuri dense de praf şi fum se învîrtejeau pe poziția „inamică". Priveliştea viforului de foc şi oțel abătut asupra țintelor îi umpluse pieptul de o mulțumire ce da să irumpă. Încercă să-şi imagineze ce s-ar fi făcut un eventual inamic aflat pe cota din față. Praful şi pulberea s-ar fi ales de el!

Grea pedeapsă îi aşteaptă pe cei ce ar cuteza să pîngărească pămîntul patriei, libertatea noastră şi pacea.

Umăr la umăr, militarii Armatei noastre populare — infanterişti şi aviatori, artilerişti şi tanchişti, genişti şi marinari — veghează cu vigilență la securitatea patriei socialiste. La 25 octombrie poporul sărbătoreşte Ziua forțelor armate ale R.P.R. Educați de partid în spiritul devotamentului fierbinte față de orînduirea socialistă, stăpîni ai unei tehnici de luptă moderne, fiii înarmați ai poporului, militarii Armatei noastre populare sînt gata oricînd să apere cu străşnicie liniştea şi munca paşnică a poporului nostru, să dea o ripostă nimicitoare oricărui agresor care ar încerca să încalce hotarele patriei noastre socialiste.

Ion NICHIFOR

Fotografii de I. MARINOF

VENUS, MARA ȘI... florentinul

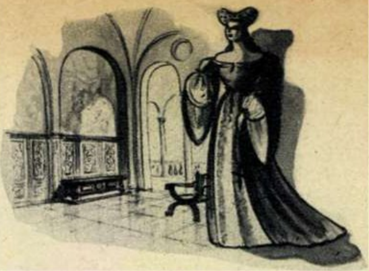

Mobilierul florentin din epoca Renașterii italiene era gîndit pe măsura palatelor aristocratice și după gustul nobililor.

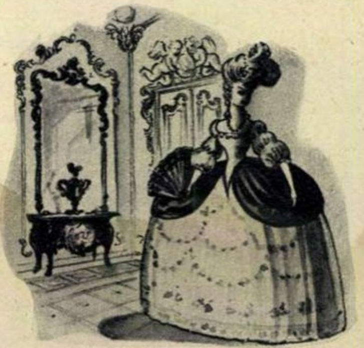

Stilul Ludovic al XV-lea (roccoco-ul francez) aducea o ornamentație încărcată, pe gustul nobilimii decadente.

Una din cele mai reușite camere de zi de la Expoziția de mobilă. O puteți vedea în apartamentul 13.

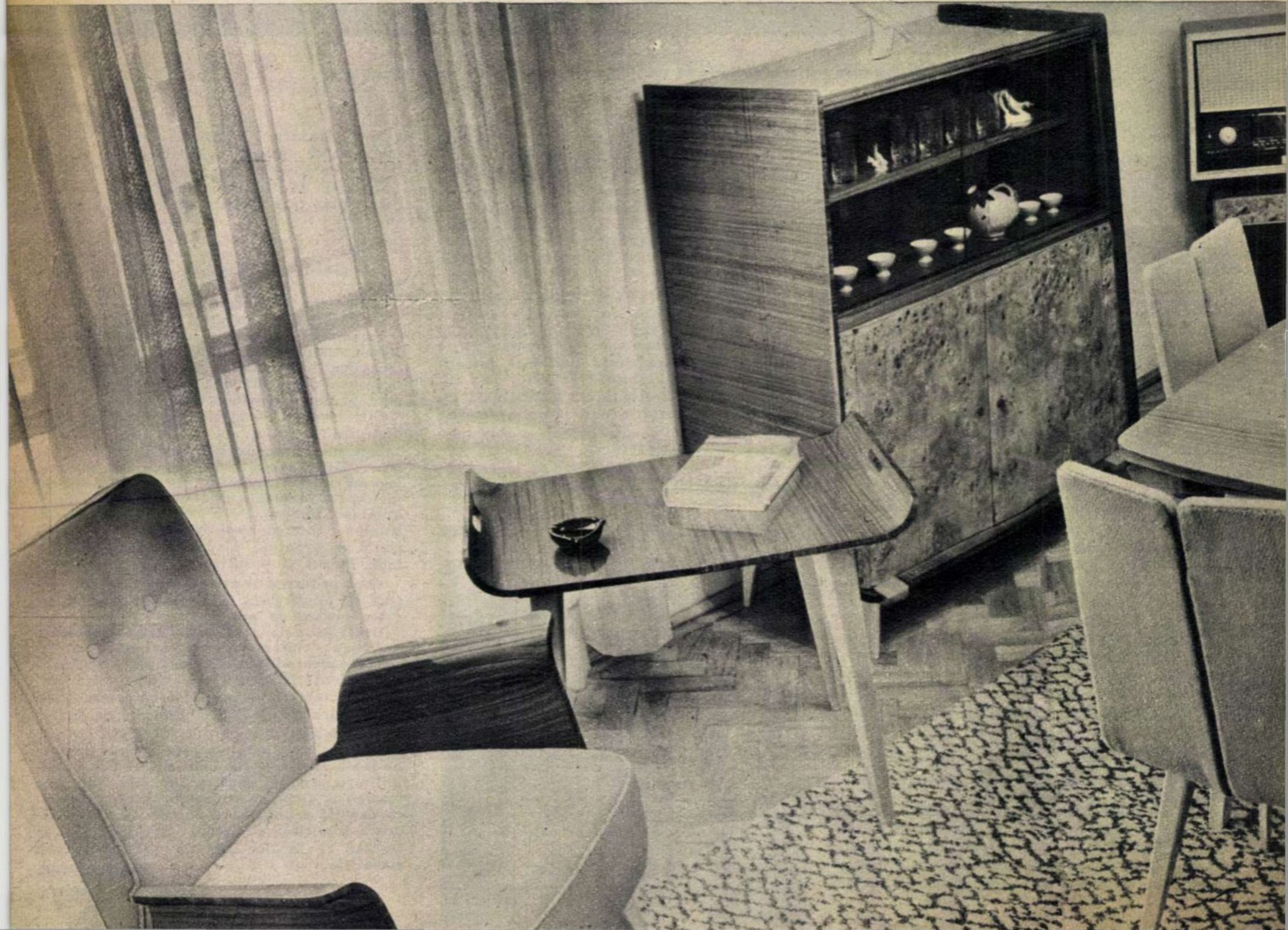

Aveți cumva astăzi drum pe Brezoianu? Dacă vă nimeriți pe acolo, abateți-vă pentru o clipă la dreapta, pe strada Al. Constantinescu. Merită: veți putea contempla, la numărul 7, cel mai urît bloc din București! Înghesuit între două străduțe scurte în care magazine onorabile vînd articole de mercerie, încălțăminte sau textile, el își înalță îngîmfat, de peste un sfert de veac, cele patru etaje, simulînd un soi de cetate medievală: are tot felul de console, arcade, grile, balcoane și niște ziduri ce etalează o falsă patină a vremii printr-o imitație inabilă de „calcio-vecchio". Rezultatul nu e numai hibrid, ci de-a dreptul ridicol. Excesiva încărcare a fațadei, ca și plasarea... deplasată a acestei clădiri cu pretenții de stil într-un centru pur comercial vorbesc despre un gust specific burghez: un bloc modern, cu apartamente multe care să poată fi bine valorificate prin închiriere, dar cu acea aparență de noblețe după care a jinduit atît amar de vreme burghezia parvenită...

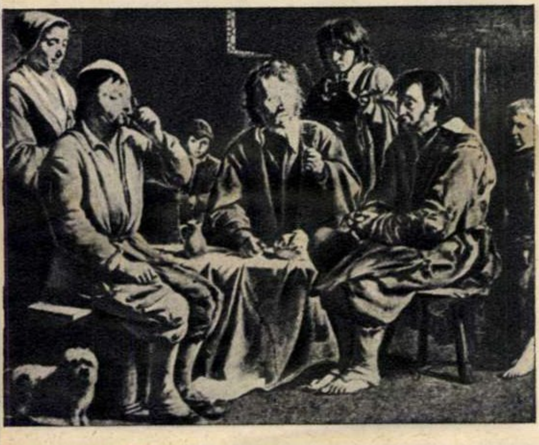
O mărturie dintr-un veac apus: tabloul lui Louis le Nain intitulat „Masă de țărani" arată cît de sărăcăcios era interiorul țăranului francez din secolul al XVII-lea.

Dacă am fi deschis, cu ani înainte, ușa vreunui apartament dintr-un asemenea bloc, fără îndoială că ne-am fi lovit la primul pas de vreun masiv fotoliu cu spătarul din piele bătută în ținte, de vreo masă cu picioare groase crestate în chip de gheare, de un dulap uriaș cu nu știu cîte flori și frunze sculptate în creștet. Stilul așa-zis „florentin" invadase casele negustorilor și fabricanților, încercînd cu greu să-și facă loc la etajul VI al unui bloc modern și să se metamorfozeze — dintr-un stil al unei anume epoci, cu o anumită justificare istorico-socială — într-o mobilă a secolului al XX-lea.

Dacă burghezia avută își încărca apartamentele de 5-6 camere cu un decor anacronic, lipsit de logică și utilitate, un asemenea aranjament n-ar avea astăzi la noi nici o rațiune, fie ea pe plan practic ori estetic. Cred că acest lucru ar trebui să-l înțelegem, în primul rînd, cînd vorbim de contemporaneitatea cadrului nostru: fiecare epocă și-a avut felul ei de viață, istoric condiționat, a avut moda ei vestimentară și stilul de mobilier specific.

Secole de-a rîndul, idealul estetic în materie de interior a fost croit de clasele exploatatoare pe măsura nevoilor și gustului lor. Marile serbări ale nobililor se desfășurau în castele uriașe, mobilate fastuos; de aici, stilurile de mobilier încărcate, pretențioase, care-și schimbau înfățișarea cu fiecare nou Ludovic din dinastia Bourbonilor. Să nu uităm însă că, atunci cînd „se purta" mobilier aurit, sculptat, încrustat cu fildeș și sidef, și nobilii se îmbrăcau în brocart, catifele, dantele și mătăsuri. Și dacă la botezul viitorului rege Ludovic al XIII-lea, din 14 septembrie 1606, Maria de Medicis purta o rochie brodată cu 32.000 de perle și 3.000 de diamante, iar contesa Stroganoff își cumpăra în 1763 cu 20.000 de ruble o rochie acoperită cu dantelă de argint și pietre prețioase, nici prințul de Stettin nu s-a lăsat mai prejos, plătind în 1617 20.000 de guldeni pentru un dulăpior. La exact același 14 septembrie 1606, ca și în 1617 sau 1763, în Franța, în Rusia sau în țările germane, omul simplu — cel care făurea cu mîinile sale și brocartul, și dantelele, și diamantele — avea în casa sa doar un pat și o masă cioplite grosolan din lemn. Atîta tot. Priviți tabloul pictorului francez Louis le Nain (1596-1648). Imaginea e concludentă.

Există deci și în privința mobilei imperativul epocii, cerințele contemporane determinate direct de configurația socială, de dezvoltarea civilizației. A imita vechiul mobilier în proporții, în forme sau colorit ar însemna să contrazicem însuși felul nostru de viață actual, care ne oferă atîtea înlesniri sociale și tehnice. Muzica o asculți în sala de concert, spectacolul îl vezi la teatru; funcția de săli de recepție și spectacole pe care au avut-o palatele nobiliare sau chiar și unele din marile apartamente burgheze a răposat la noi o dată cu clasele ce beneficiau de ele. La ce ar folosi, de pildă, o bucătărie uriașă, cînd magazinele îți oferă azi de-a gata conserve, dulcețuri și chiar prînzul semipreparat?

Apartamentul modern e gîndit pe nevoile actuale ale omului nostru. Sîntem într-o țară socialistă, în 1961, trebuie să ne creăm un cadru în care să se simtă prezența lui 1961. Iar deceniul șapte a venit (la noi) pe lume cu sute și mii de apartamente noi, care înti-

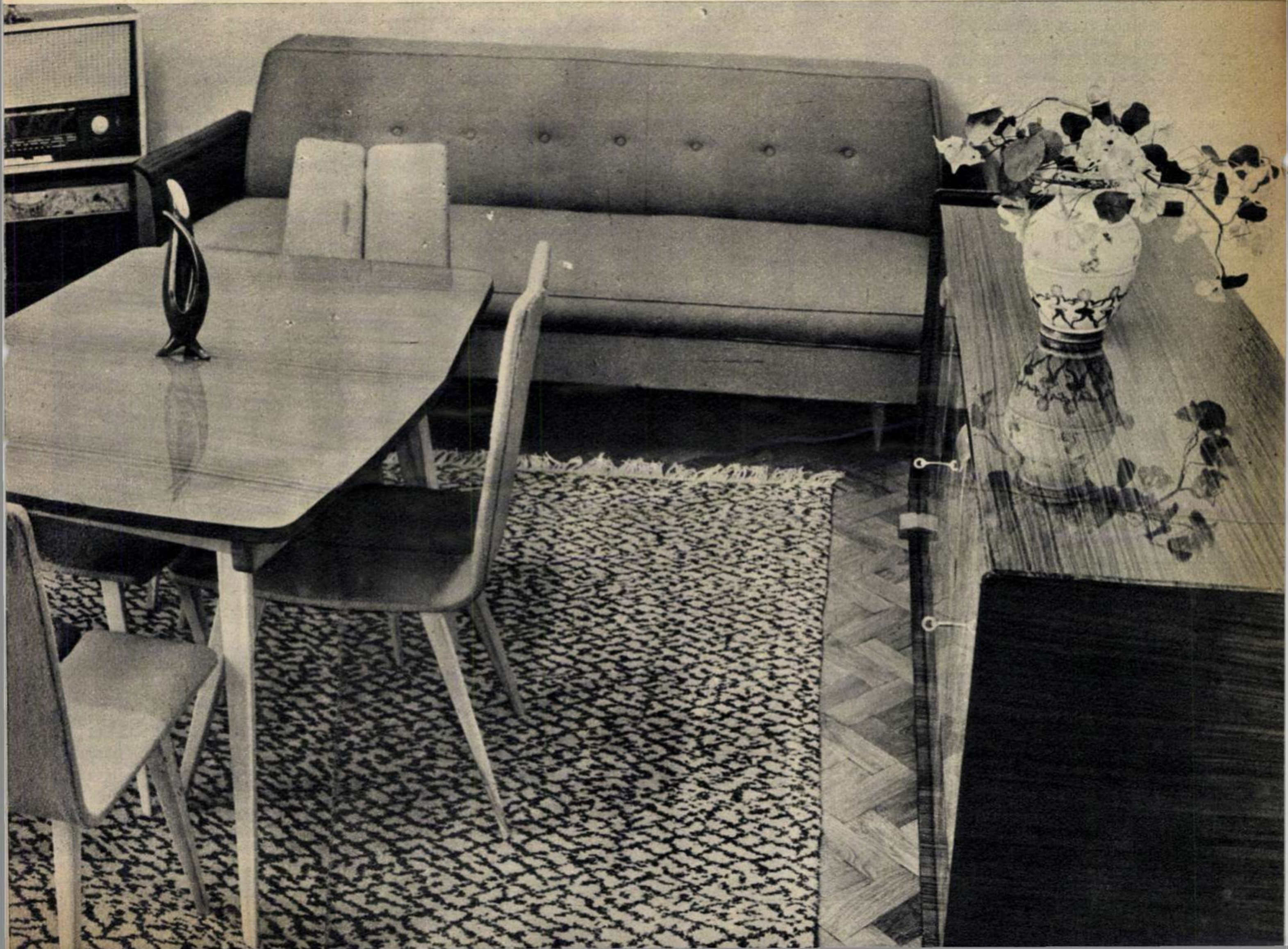

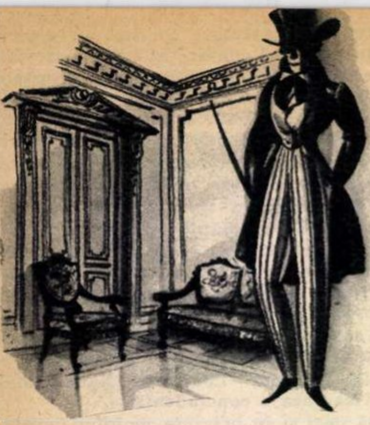

Către 1820, stilul Biedermayer (cu elemente clasicizante într-un decor bogat) exprima tendinţa burgheziei parvenite de a imita cu orice preţ fastul aristocrat.

neresc chipul Capitalei şi al altor oraşe, oferind condiţii confortabile de locuit nenumăratelor familii. Blocul modern, dimensiunile apartamentelor noi dictează o anume decoraţie interioară, un anume mobilier, gîndit special pentru aceste apartamente. Iar rezultatele se dovedesc admirabile, atunci cînd spaţiul a fost folosit judicios şi cu gust.

Există încă o prejudecată în virtutea căreia mobilierul de stil e considerat mai valoros, de mai bună calitate. Complet fals. Tehnica nouă, materialele nou apărute sînt în măsură să producă mobilă de aceeaşi calitate şi cu aceleaşi însuşiri decorative (dacă nu şi mai mari) ca piesele de epocă. Şi dacă înainte vreme acestea erau privilegiul absolut al claselor avute (mobilierul era foarte scump, datorită şi faptului că era lucrat mai mult manual, tehnica fiind rudimentară), fabricile noastre pot astăzi să ofere maselor largi mobilă frumoasă şi bună, mobilă în stilul epocii noastre. Cum arată această mobilă?

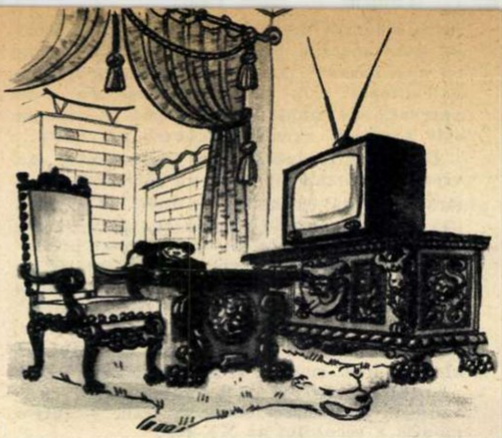

Şi iată „adaptarea" burgheză a stilului florentin. Într-o cameră de bloc modern, piese de dimensiuni reduse şi de practic uz cotidian (pe care „florentinul" autentic nu le-a avut niciodată) au căpătat tot felul de sculpturi şi detalii de epocă. Rezultatul este hibrid, încărcat.

Ca să aflaţi, veţi face desigur acelaşi lucru ca şi noi: fără a apela la serviciile liftului, veţi urca opt din etajele noului bloc de pe b-dul Magheru şi veţi intra, pe rînd, în 32 din apartamentele clădirii. Nu e nevoie să sunaţi, gazdele vă aşteaptă cu uşile deschise. Gazdele, adică Ministerul Economiei Forestiere, au expus aici, continuînd tradiţia instaurată de cîţiva ani, cele mai recente modele realizate de fabricile noastre („mezinele" — fabricile de mobilă din Pipera, Militari şi Iaşi, intrate anul acesta în producţie, şi-au adus şi ele produsele). Prezentînd această expoziţie în 32 de variante, producătorii îi întreabă cu interes pe vizitatori: care model v-a plăcut mai mult, pe care aţi dori să-l producem în serie, ce vi se pare mai puţin reuşit?

Poate că înainte de a le răspunde, ar trebui să remarcăm un fenomen caracteristic expoziţiei din acest an: finisajul pieselor este, în general, executat cu mare grijă, mobilierul

Iată măsuţele colorate de care am pomenit: îmbinarea de frez, alb şi vernil (plăcile din mase plastice) cu picioarele negre ale mobilelor dă un efect optimist, tineresc.

O mobilă de mult bun-gust pentru dormitor (apartamentul 14).

prezentînd din punct de vedere al calităţii un evident pas înainte. Furnirul pieselor, combinat în mod atrăgător din mahon, păr african, trandafir siamez cu esenţe indigene, prezintă interesante jocuri de linii, nuanţe şi forme. Fără a-şi pierde locul de suveran, lemnul a început a-şi căpăta aliaţi de nădejde în materialele plastice, care se dovedesc cu totul insensibile la fierbinţeala cratiţelor (cînd stau în chip de plăci fenolice pe mesele de bucătărie), elegante şi de efect cînd servesc drept uşi la dulapuri şi mese de sufragerie. Piesele finisate cu lacuri de polistiren au şi ele, prin coloritul lor viu, un efect decorativ, optimist. Dar, vai, cînd ajungem la stofa de mobilă încercăm o mare decepţie: s-au străduit ei, proiectanţii şi producătorii, să aducă o anume varietate în tapiserie, dar au trebuit să apeleze pentru aceasta la materiale din arsenalul vestimentar feminin, văduvind pe tovarăşele noastre de nu ştiu cîţi metri de stofă de rochii, mantouri şi taioare. Rezultatul e de efect, dar evident nepractic: materialele acestea nu pot avea rezistenţa necesară. De ce oare industria noastră textilă a neglijat atîta vreme stofele de mobilă? (Preferăm, în locul răspunsului scris, primele baloturi de stofă!)

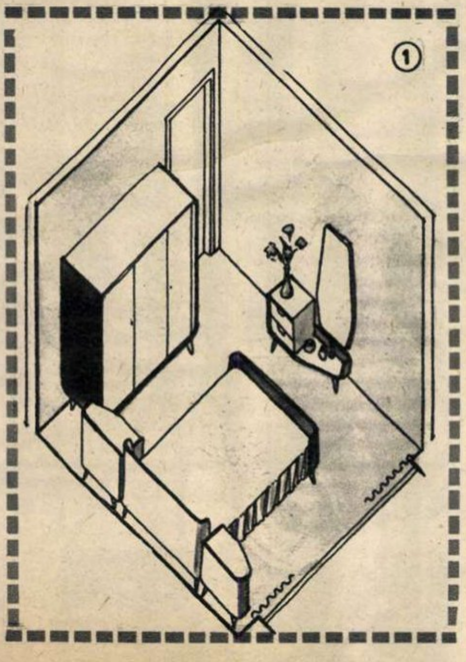

Expoziţia din b-dul Magheru mai dovedeşte un lucru important, şi anume că un apartament din două camere şi dependinţe poate fi foarte bine folosit de o familie alcătuită din 3-4 persoane, dacă este mobilat şi amenajat judicios. Fabricile noastre au ţinut — în general — seama de proporţiile noilor apartamente şi au creat piese bine dimensionate, care-şi găsesc locul potrivit în încăperi fără a le aglomera. Să intrăm, de pildă, în ap. 17 (chiar dacă sînt de urcat pînă acolo cinci etaje!). De unde oare senzaţia aceasta de spaţiu aerat, de lărgime, cînd camerele nu sînt mai mari decît altele, iar mobilă este, slavă domnului, berechet? „De vină" e în primul rînd culoarea mobilierului, deschisă, luminoasă, odihnitoare. Exact aceleaşi piese, în aceleaşi camere, ar fi dat impresia de încărcat şi greoi dacă culoarea ar fi fost acel maro închis sau negru care-i mai încîntă pe unii. Mai e apoi şi buna dimensionare a pieselor, gîndite în aşa fel încît dormitorul să poată intra bine în camera mică, cealaltă putînd fi folosită ca o încăpătoare cameră de zi cu multiple funcţiuni. Şi apoi: ce linii elegante are dulapul, ce curbură fină (din plăci laminate) are lemnăria patului, ce picioare delicate şi totuşi rezistente au scaunele, cît de ingenioasă e toaleta cu sertare pivotante! Acest mobilier, executat prin aplicarea unor metode noi de construcţie, este prezentat de INCEF (Institutul de cercetări forestiere) care aduce în expoziţie şi alte piese reuşite: dormitorul „Mara"(ap. 13), realizat de asemenea în culori deschise, cu uşi glisante la dulapuri şi finisate în lac de polistiren; camera de zi din ap. 14 (reţineţi linia zveltă a scaunelor şi armonia coloristică a furnirelor) sau cea din ap. 13, cu gama completă de piese din care se poate mobila orice încăpere (seria „Lignostrat"). „Iprofil"-Brăila, „Tehnolemn", „Iprofil"-Bucureşti se prezintă şi ele cu lucruri frumoase în expoziţie.

Opriţi-vă o clipă pe palier: veţi vedea, la fiecare etaj, cîte un ingenios prototip de suport pentru flori, făcut din metal şi mase plastice. Zăboviţi şi în holul „Venus" din ap. 19: sînt acolo trei măsuţe placate cu mase plastice, ce pot fi combinate într-un admirabil efect coloristic. Reţineţi eleganta măsuţă cu încrustaţii din ap. 29 sau scaunul din seria „Zarand" (ap. 22) — deşi scaunele şi fotoliile, încă greoaie ca linie, insuficient de confortabile şi bine construite, alcătuiesc partea cea mai slabă a expoziţiei. Gospodinelor le este rezervată surpriza unor bucătării cochete, bine utilate şi foarte îngrijit finisate (ap. 5, 8, 20 şi 21).

Şi totuşi... Totuşi există încă mobilier prea masiv, supradimensionat (dormitorul „Elisabet" din ap. 18 produs de „Iprofil"-Pipera, printre ale cărui piese nici nu te poţi mişca în cameră); mai există mobile banale, învechite, care nu amintesc decît vag linia contemporană (camera combinată din seria „Homorod" — ap. 32 — executată de „Iprofil"-Odorhei); mai există încă unele piese în acel colorit închis, sumbru, ce întunecă întreaga cameră (seria „Practic", ap. 25, expusă de „Iprofil"-Tg. Mureş). Ar fi de dorit ca reprezentanţii comerţului să-şi îndrepte atenţia şi să aducă în magazine în special mobilierul modern, practic, adecvat noilor locuinţe (s-a mai întîmplat în anii trecuţi ca anumite unităţi comerciale, invocînd un aşa-zis „gust al publicului", să comande industriei modele din cele mai puţin inspirate). Cît priveşte industria, o asemenea reuşită expoziţie îi creează mari obligaţii. Şi în primul rînd aceea de a menţine forma, coloritul şi calitatea execuţiei exponatelor la întreaga producţie de serie.

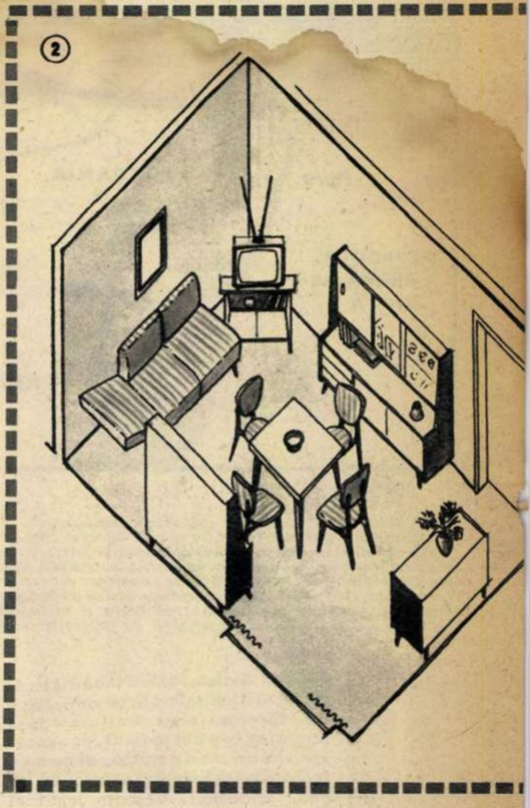

Priviţi cît de bine se poate aranja un apartament de două încăperi cu piese de mobilier din cele pe care le puteţi vedea în Expoziţia de mobilă (desenul 1: dormitor; desenul 2: cameră de zi).

Precis că atunci nu-şi vor mai dori cetăţenii vreo pastişă de bufet florentin sau un dulap cu labe de leu îmblînzit...

Sanda FAUR-DIMA

Petra oleum (III)

Ofensiva „Orie

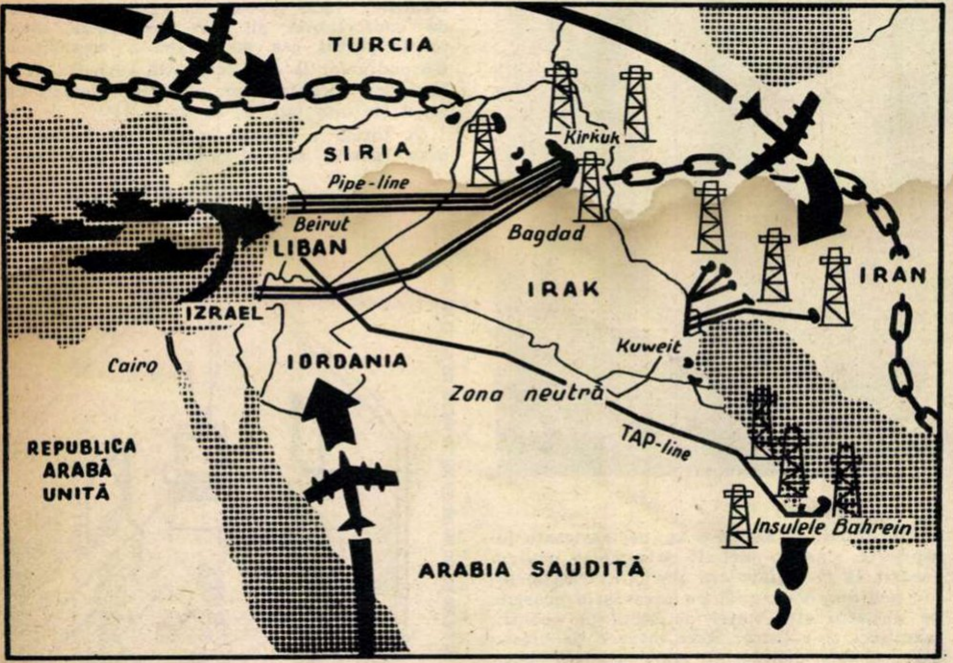

Iată harta care ilustrează „doctrina Eisenhower". În vara lui 1958 poporul Libanului s-a răsculat, refuzînd intrarea țării sale în orbita acestei doctrine care „mirosea a petrol". Monopoliștii americani au dat atunci ordin armatei irakiene să atace Libanul și Siria. Armata irakiană nu a pornit însă împotriva acestor țări, ci, ocupînd Bagdadul, a răsturnat monarhia instaurînd republica. Poporul irakian a rupt lanțul jugului secular. La 24 de ore după revoluția din Irak, trupele americane debarcau în Liban, parașutiștii englezi coborau în deșertul Iordaniei, la granița cu Irakul erau concentrate divizii motorizate turcești, iar prin intermediul guvernului de la Bonn S.U.A trimiteau pe calea aerului în Iran trupe și materiale de război. Washingtonul amenința cu aruncarea bombei atomice... Acest complot imperialist de proporții mari a fost dejucat însă de poziția fermă a Uniunii Sovietice.

Cel de-al doilea război mondial a adus profituri colosale monopoliștilor, care nu s-au mulțumit însă numai cu big-businessul „de acasă". Cum banii nu au miros, ei nu s-au jenat să încheie tranzacții chiar cu... inamicul. Vechile legături dintre I.G. Farben și Standard Oil, datînd încă din 1936, au fost menținute în tot timpul războiului. Livrările reciproce de mărfuri, cedările de secrete și brevete de fabricație în timpul ostilităților și alte asemenea „colaborări" au constituit tot atîtea capete de acuzare împotriva multor monopoluri americane atunci cînd, după război, s-au făcut unele cercetări. Dar despre vreo pedeapsă, nici vorbă...

„Marea afacere" a fost în floare și în Romînia fascistă. Nu vorbim aici despre exploatarea de jaf a zăcămintelor, despre livrarea rezervelor de țiței și benzină ale țării către mașina de război hitleristă. De altfel trădătorul Antonescu se fălea cu cinism, într-o ședință a Consiliului de Miniștri din 25 iunie 1942, că a pus la dispoziția Germaniei toate bogățiile Romîniei, „impunînd populației cele mai grele privațiuni". Să vedem însă cum au procedat monopolurile americane, engleze, franceze etc.

Astra Romînă, care după cum se știe se afla sub controlul lui Royal Dutch, devine în 1941... o firmă „pur olandeză" și încheie cu trustul german Kontinental Öl un acord pentru exploatarea în comun a zăcămintelor... Astrei Romîne. În același mod procedează Standard Oil și celelalte firme apusene. Așa că, alimentate cu benzină și uleiuri livrate de trusturile americane, engleze sau franceze, avioanele hitleriste au bombardat Londra, submarinele naziste au scufundat nenumărate vase ale țărilor occidentale din coaliția antihitleristă.

A doua contraofensivă americană

Cu puțin înainte de sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, în presa americană a început să-și facă loc din nou sloganul „epuizării surselor de țiței". Și, pentru prima dată — într-un articol scris de Ickes, ministrul de Interne al Statelor Unite — se vorbește fățiș de „politica externă a petrolului" de care au nevoie, după cum afirmă Ickes, întreprinderile americane pentru a-și atinge scopurile în Arabia. Căci: „centrul de greutate al producției de țiței s-a deplasat din golful Mexic spre Orientul Apropiat, mai precis spre golful Persic". Deci de astă dată nu este vorba de un atac pe plan general, ci de un obiectiv foarte precis: Orientul Apropiat.

— De ce tocmai Orientul Apropiat?

— În nordul Peninsulei Arabe, în Irak și Iran, petrolul se scurgea de mult prin pipe-line-uri spre porturile de pe țărmul Mediteranei sau al golfului Persic. Dar, în adîncurile deșertului, țițeiul își dormea încă somnul milenar. Această regiune se afla sub dominația imperialismului englez. Pe aici trecea drumul spre „perla coroanei britanice", spre India... Dar în 1945, în schimbul unor împrumuturi americane acordate Angliei sărăcite de pe urma războiului, a fost semnat un acord prin care Orientul Apropiat a devenit un fel de teren de vînătoare comun al monopolurilor anglo-americane. Acordul, în care se vorbea de înțelegere și „pace veșnică", aducea foarte mult cu „pacea petrolieră" inițiată de Deterding. Numai că această „pace" s-a născut în alte condiții și războiul pentru petrol a izbucnit din nou de îndată ce monopolurile americane s-au instalat ferm pe nisipul arab.

Această ofensivă americană pornise de fapt încă din 1941. Ea a început în Arabia Saudită prin mari împrumuturi, atingîndu-și țelul o dată cu înființarea societății americane ARAMCO. Pe insulele Bahrein, punct strategic militar englez, administrația este britanică, dar țițeiul se află în mîna americanilor. În Kuweit — acest „pămînt fără apă" a cărui suprafață nu întrece jumătatea Elveției și unde căutînd apă găsești petrol — se află cele mai bogate zăcăminte de țiței ale lumii capitaliste, jumătate aflîndu-se în mîna englezilor și jumătate în cea a americanilor. În așa-zisa „zonă neutră" dintre Kuweit și Arabia Saudită tot englezii sînt stăpîni, dar petrolul a fost acaparat de americani.

— Bine, bine — intervine prietenul — dar tot nu am primit răspuns la întrebarea: de ce tocmai Orientul Apropiat?

Înainte de a răspunde la aceasta, să amintim despre

O doctrină care miroase a petrol

— Era absolut limpede că dezlănțuirea agresiunii anglo-franco-izraeliene din octombrie 1956 împotriva Egiptului nu țintea exclusiv „recucerirea" Canalului de Suez ca sursă de venituri, ci în primul rînd *recucerirea canalului ca drumul cel mai scurt pentru transportul petrolului din Peninsula Arabă și Iran pînă în Europa!* „Doctrina Eisenhower", apărută în ianuarie 1957, la cîteva luni după înfrîngerea imperialiștilor în fața Port Saidului, nu pomenea fățiș de petrol, ci doar de Orientul Apropiat ca „un teritoriu important pentru întreaga lume", unde s-ar fi format chipurile un „vid" pe care Statele Unite aveau „datoria să-l umple" pentru asigurarea „libertății acestui teritoriu". Autorii doctrinei și-au exprimat totodată „îngrijorarea pentru soarta religiei islamice" și alte bazaconii asemănătoare. „Doctrina Eisenhower" nu pomenea într-adevăr nici un cuvînt despre petrol, dar mirosea de la o poștă a petrol. Și aici e răspunsul la întrebarea „de ce petrolul arab?" În această regiune a globului se găsesc *cele mai bogate zăcăminte de petrol ale lumii capitaliste: aici, sub nisipul galben, se ascund cele mai mari rezerve cunoscute de țiței ale lumii, sondele de aici au randamentul cel mai mare și aici lucrează muncitorii petroliști cu salariul cel mai redus din lume.*

Iată o comparație concludentă. În 1959 s-au extras zilnic dintr-o sondă în S.U.A. 1,6 tone de țiței, în Kuweit 637,7 tone, în Arabia Saudită 783,9 tone, în Irak 1.344,1 tone. Aceasta, în ceea ce privește ran-

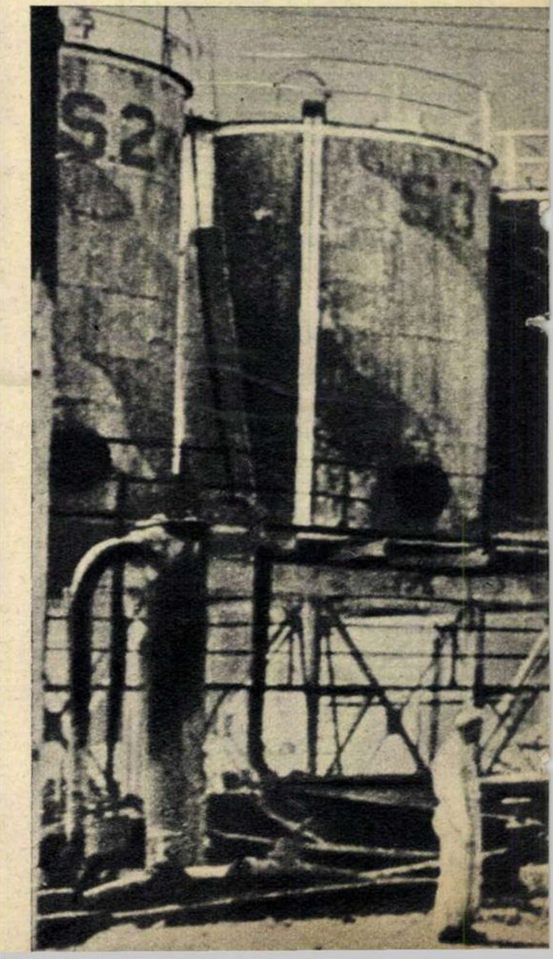

nt”

• CÎND RĂZBOIUL NU ÎNTRERUPE LEGĂTURILE DINTRE STANDARD OIL ŞI I. G. FARBEN • „VIDUL“ DIN ORIENTUL APROPIAT ŞI SUBSTRATUL „DOCTRINEI EISENHOWER“ • UNDE SE ÎNCĂIERAU CONDUCTELE ŞI INTERESELE IMPERIALIŞTILOR • 13 LIDERI POLITICI ASASINAŢI ÎN 6 ANI • RIPOSTA POPOARELOR

damentul. Dar imensa diferenţă nu înseamnă doar *ţiţei mai mult* ci şi *mai ieftin*! În S.U.A. ţiţeiul este pompat din ce în ce mai greu, de la mari adîncimi. Ţiţeiul „arab“ erupe de multe ori singur sau se extrage cu uşurinţă de la foarte mică adîncime. Ceea ce are drept consecinţă o reducere considerabilă a cheltuielilor de producţie. De asemenea, salariile de mizerie plătite de monopolişti muncitorilor arabi contează foarte puţin în calcularea acestor cheltuieli. Pe scurt: o tonă de ţiţei care costă în Kuweit circa 70 de cenţi se vinde pe piaţa internaţională cu 20 de dolari! Între 1946-1956 monopoliştii anglo-americani au cîştigat 10 miliarde de dolari de pe urma ţiţeiului extras în Orientul Apropiat. Iată de ce au denumit ei aceşti zece ani *„deceniul petrolului în Orientul Apropiat“*. De aceea a şi fost un deceniu de luptă aprigă între monopolişti şi de luptă din ce în ce mai hotărîtă a popoarelor împotriva subjugării şi exploatării capitaliste, pentru libertate şi independenţă.

Povestea „pipe-line“-ului arab

Proiectat în 1944, T.A.P.-line-ul (Trans-Arabian-Pipe-Line) nu a fost dat în exploatare decît în 1950. Dar nu din vina constructorilor. Scopul acestui pipe-line e transportul ţiţeiului din Arabia Saudită, Kuweit, Bahrein şi „zona neutră“ — trecînd prin marele deşert arab — pînă la Marea Mediterană. O dată cu deschiderea şantierului acestei conducte, s-a deschis un nou sector pe frontul războiului petrolier anglo-american. Monopolurile engleze s-au opus cu înverşunare construirii acestui pipe-line. În primul rînd fiindcă au fost excluse din acest business iniţiat de americani şi apoi pentru că pipe-line-ul însemna întărirea poziţiei — şi aşa puternice — a concurenţilor americani în Orientul Apropiat. Porţiunea de conductă de pe teritoriul sirian nu constituie decît o părticică a acestui şarpe de oţel, lung de 1.700 de kilometri. Şi totuşi cînd s-a ajuns cu conducta, venind dinspre sud, la graniţa siriană, lucrările au fost oprite. Timp de trei ani guvernul din Damasc a refuzat să permită trecerea ei prin Siria. Dar la 30 martie 1949 se produce la Damasc o lovitură de stat. Colonelul *Husni Zaim* dizolvă parlamentul anglofil şi semnează actul prin care se permite trecerea T.A.P.-line-ului. Peste cîteva luni, la 4 august 1949, colonelul *Sami Henari*, vechi agent britanic, pune la cale asasinarea lui Husni Zaim, preia puterea şi — bineînţeles — anulează actul. Un al treilea putch, pus la cale de americani, este de astă dată mai bine organizat, căci *Khaled Asema* reuşeşte să rămînă mai multă vreme în fotoliul de prim-ministru, aşa că T.A.P.-line-ul poate trece în sfîrşit graniţa siriană. Agenţii americani şi-au luat revanşa pentru neplăcerile pe care le-au provocat englezii în Siria. Au tăiat conducta de petrol care aduce ţiţeiul din Irak în portul Haifa. Din această cauză englezii au fost nevoiţi să sisteze activitatea marii rafinării a lui Anglo-Iranian Co. din Haifa. Conducta Irak-Haifa nu funcţionează nici azi, dar rafinăria şi-a reluat activitatea. Prelucrează ţiţeiul transportat tocmai din...Venezuela...

— Complicată chestiune! — dă din cap prietenul nostru.

— Ea pare doar complicată, dar în fapt toate acestea nu sînt altceva decît aspecte ale metodei violenţei, întrebuinţată atît de des de monopolişti pentru înfăptuirea ţelurilor lor. Numai între 1945-1951, în urma diferitelor lovituri de stat în Orientul Apropiat au fost asasinaţi treisprezece oameni politici, conducători de state, guverne sau mari partide burgheze. Monopoliştii nu se dau în lături de la nici un fel de mijloace, căci aşa cum se exprimă un ziarist englez, Roy Brock — *„sîngele costă ieftin acolo unde există mult petrol“*.

Prăbuşirea citadelei din Iran

1950-1951. O nouă perioadă de vîrf a tensiunii anglo-americane. Monopolurile americane au pus mîna pe cele mai bune surse de petrol din Orientul Apropiat şi se pregătesc să ia cu asalt citadela britanică a petrolului din Iran. În 1951, lupta antiimperialistă

Undeva lîngă graniţa algeriano-tunisiană, acolo unde se întîlnesc două fronturi de luptă: cel militar şi cel petrolier... O patrulă a Legiunii străine în mijlocul oceanului de nisip ce ascunde comori uriaşe: zăcămintele de ţiţei... Monopolurile duc o luptă surdă între ele pentru aurul negru din Sahara.

Zăcămintele din Orientul Apropiat nu sînt nici irakiene, nici iraniene, ci sînt de naţionalitate ESSO (Standard Oil...), Royal Dutch sau British Petroleum. Popoarele luptă însă pentru ca aceste comori ale subsolului ţărilor lor să redevină proprietatea lor. Fotografia arată un depozit american de ţiţei incendiat de patrioţi arabi în timpul agresiunii imperialiste împotriva Egiptului.

Doi reprezentanți ai „diplomației petrolului“: Mac Guy (stînga), care în epoca atacului american asupra citadelei petrolifere englezești din Iran era asistentul lui Dean Acheson, pe atunci secretar de stat al S.U.A., și Henry Gradys (dreapta), fostul ambasador al Statelor Unite la Teheran. Acești doi diplomați americani au dirijat contraofensiva monopolurilor din S.U.A. în Iran. Tot ei au pus la cale complotul pentru răsturnarea guvernului legal iranian, care naționalizase zăcămintele petrolifere. Cu ajutorul acestor domni, începînd din 1954 capitalul yankeu participă la exploatarea zăcămintelor iraniene într-o proporție de 40 la sută.

a poporului iranian luase însă proporții nemaiîntîlnite. Sub presiunea maselor, parlamentul iranian a votat naționalizarea întreprinderilor și a concesiunilor acordate lui Anglo-Iranian Co. În acest moment au apărut americanii. Ei au propus Teheranului noi acorduri, în condiții noi. La Londra aceasta a provocat o profundă neliniște. Foreign Office-ul a avertizat Washingtonul că dacă petroliștii americani nu-și retrag ofertele, Anglia rupe orice legătură cu NATO. Și tocmai cînd războiul din Coreea era în toi! Ofertele americane au fost respinse. Dar faptul se datora în bună măsură valului revoluționar ce domnea în Iran. Și cum această mișcare populară amenința toate pozițiile imperialiste din Orientul Apropiat, americanii, alături de englezi, intră în panică. Și ca totdeauna cînd interesele lor sînt în pericol, capitaliștii se unesc. Drept urmare, în august 1953 are loc la Teheran lovitura de stat contrarevoluționară a colonelului *Zahedi*. Un an mai tîrziu dispare Anglo-Iranian Co., care timp de jumătate de secol a jefuit poporul iranian. Este înlocuit de un consorțiu internațional cu participarea firmelor engleze, americane și franceze. Monopoliștii americani jubilează. Au pătruns și în această veche citadelă engleză a petrolului.

Popoarele se ridică

Deceniul care deschide cea de-a doua jumătate a secolului al XX-lea este însă marcat de intensificarea luptei popoarelor arabe împotriva exploatării și asupririi. Au loc mari greve — în Kuweit și în Arabia Saudită. În Irak, unde mișcarea muncitorească are tradiții mai vechi decît în celelalte țări din Orientul Apropiat, mișcarea populară se transformă într-un asalt general împotriva reacțiunii interne și externe, ducînd, în 1958, la măturarea dictaturii. Tot în acest deceniu, al întețirii luptei de eliberare națională, asistăm și în țările Americii Latine și în Africa la întărirea mișcării antiimperialiste.

„Operațiunea Sahara“

În nordul Africii un popor luptă de șapte ani pentru cucerirea libertății și independenței țării sale: poporul algerian. Printre motivele pentru care se cramponează colonialiștii să mențină Algeria sub controlul lor se află și petrolul din Sahara... Punînd la cale „operațiunea Sahara“, colonialiștii francezi au și instalat aci o administrație proprie și au denumit-o Organizația comună a regiunilor sahariene (OCRS). La nașterea lui OCRS s-au pronunțat cuvinte mari despre „mari sarcini internaționale“. Cum arată aceste sarcini?

În planurile monopoliștilor francezi care îl susțin pe De Gaulle, OCRS trebuie să-și extindă dominația asupra deșerturilor din Mauritania, Mali, Ciad, Niger — iar mai tîrziu și asupra Libiei — constituind un stat independent al „deșerturilor“. Acest nou stat saharian ar avea sarcina să furnizeze energie nu numai Franței, dar întregii Piețe Comune. La Paris se va forma astfel un fel de „supramonopol al energiei“, care cu ajutorul țițeiului și gazului metan din Sahara ar urma să „elibereze“ Europa occidentală de sub dominația monopolurilor petroliere americane, ca și de frica naționalizării zăcămintelor petrolifere din Orientul Apropiat și a închiderii Canalului de Suez, precum și de dictatura monopoliștilor americani.

Rolul C. I. A.

«C.I.A. nu este numai o organizație de spionaj — scrie Claude Krief în săptămînalul francez „L'Express“. Este un adevărat organism de acțiune în țările străine...» Arătînd rolul pe care serviciul secret american l-a jucat în Laos, în Congo și la organizarea atacului perfid împotriva Cubei, Krief adaugă că C.I.A. a susținut și rebeliunea militară din Algeria, urmărind de fapt folosirea situației din zona respectivă în interesul S.U.A. De altfel ziarul „Libération“ scria recent că „după părerea unor conducători americani... un regim de extremă dreaptă (în Franța n.n.) ar fi mai avantajos“. Iată deci explicația rolului jucat de C.I.A. în lovitura militară fascistă din Algeria. În dosul acestei lovituri stau din nou monopolurile petroliere americane care vor să-și asigure controlul asupra petrolului saharian. Căci petroliștii americani, după un timp de „ezitări“ bine calculate, au apărut și ei în Sahara. Concesiunile acordate lui Standard Oil of New Jersey, Sinclair Petroleum Co. Cities Services, Newmont Mining Corporation și altora apar ca niște lipitori uriașe pe întinsul Saharei.

Prada, trebuie să recunoaștem, este foarte bogată. În 1959 sondele din Sahara au dat 1 milion 300 mii tone de țiței. Producția s-a ridicat în 1960 la 8 milioane și jumătate! Se prevăd pentru 1961 — 25 milioane, iar pentru anul 1965 — peste 45 milioane de tone! Monopolurile internaționale, în ciuda contradicțiilor dintre ele, au un obiectiv comun: smulgerea acestei bogății poporului algerian. Dar poftelor monopoliștilor li se opune dorința fierbinte și lupta poporului algerian pentru a-și cuceri libertatea și dreptul de a dispune de avuțiile teritoriului care-i aparține.

Noi concurenți în Orientul Apropiat

În toamna lui 1956, presa monopolistă din S.U.A. anunța cu o profundă indignare că în fortăreața petrolului din Iran s-a strecurat un „outsider“. E.N.I. — Societatea națională italiană pentru combustibil lichid — a încheiat un acord cu guvernul iranian pentru exploatarea în comun a unor zăcăminte de țiței, construirea de rafinării și de pipe-line-uri. Revolta monopoliștilor americani era cu atît mai mare cu cît acest intrus călcase în picioare regulile „tradiționale“ ale redevențelor pe care, pînă atunci, monopoliștii le plătiseră statelor din Orientul Apropiat. La început, de pildă, șahul Persiei a primit 16% din beneficiul realizat de pe urma exploatării de către monopolurile străine a petrolului iranian; după mulți ani această participare la beneficiu a fost ridicată la 20%. Raportul de jumătate-jumătate a fost introdus abia după cel de-al doilea război mondial și a rămas în vigoare pînă cînd acest E.N.I. a acordat guvernului iranian 75%!... La începutul anului 1958 a fost semnat un acord asemănător și în capitala Arabiei Saudite, între guvernul acestei țări și un grup de financiari japonezi.

CREȘTEREA PRODUCȚIEI DE PETROL ÎN ORIENTUL APROPIAT

Anul	Tone
1937	15.655.000
1946	34.272.000
1956	170.773.000
1958	214.702.000
1960	270.000.000

ÎN URMA JAFULUI HITLERIST, PRODUCȚIA DE ȚIȚEI A ROMÎNIEI ERA ÎN CONTINUĂ SCĂDERE

Anul	Tone
1939	6.225.865
1940	5.738.228
1941	5.520.231
1944	3.519.190

★

Toate acestea demonstrează că dominația monopolurilor internaționale petroliere se clatină, pe măsură ce clasa muncitoare din țările subjugate și jefuite de monopoluri se ridică din ce în ce mai hotărîtă la luptă, pe măsură ce în aceste țări frontul antiimperialist se lărgește.

Împotriva dictaturii monopolurilor se ridică chiar și „aliații“ de pînă mai ieri ai acestora, firmele mai mici și burghezia din țările dependente. Acestea fac presiuni asupra *prețului de monopol al petrolului*. Or, tocmai acest preț de monopol este sursa profiturilor fabuloase.

— Prin ce se manifestă atacul împotriva prețului de monopol?

— Despre aceasta, în capitolul următor și ultim.

Peter VADÁSZ

(Sfîrșitul în numărul viitor)

Europa occidentală a importat, în 1955, 126 milioane de tone de țiței, dintre care 92 milioane de tone din Orientul Apropiat. Această cantitate a trecut aproape în întregime prin Canalul de Suez, 65 % din vapoarele care trec prin Canalul de Suez sînt tancuri petroliere. Cînd, în timpul agresiunii lor împotriva Egiptului, imperialiștii au scufundat cîteva vase în canal — cum se vede și în fotografie — drumul fluviului de naftă spre Europa occidentală a fost tăiat. Criza de combustibil care a izbucnit în Europa occidentală a pus pe gînduri pe imperialiști. Ce se va întîmpla dacă într-o zi acest drum va fi definitiv pierdut?

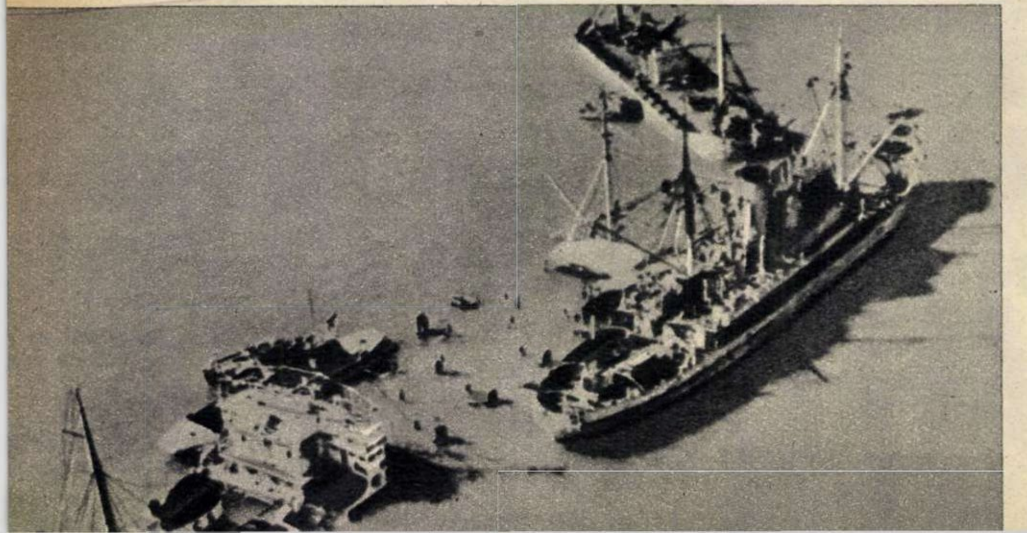

Partea a patra cuprinde:

• „VÎNĂTOAREA“ DE LA CASTELUL ACHNACARRY • CÎND ȚIȚEIUL DE 70 DE CENȚI SE VINDE CU 20 DE DOLARI • CARTELUL SE CLATINĂ • S-AU ÎNMULȚIT ADVERSARII CELOR „8 MARI“ • SABOTAJ SUB SEMNĂTURA „S. O.“ • AVÎNTUL INDUSTRIEI PETROLIERE A ȚĂRILOR SOCIALISTE • ÎN LOCUL OȚELULUI ȘI AL METALELOR NEFEROASE • VIITORUL PETROCHIMIEI

LAMPA A ARS TOATĂ NOAPTEA

de Hogea Ahmad ABBAS (India)

Ilustraţie de Mihu VULCĂNESCU

Cît cuprindeai cu ochiul, se întindea ţărmul cufundat în umbra palmierilor. Departe, pe mare, apunea soarele. Ca nişte graţioase siluete negre, coroanele palmierilor se profilau pe cerul colorat în nuanţele gingaşe ale amurgului. Nori roşii ca sîngele, cu străluciri de văpaie, şi umbre ale nopţii călătoreau molcom pe boltă.

Litoralul din Travancore este vestit în toată lumea prin frumuseţea lui. Ţărmul, cu contururi stranii, se întinde pe o distanţă de cîteva mile. Pe alocuri, apa mării, săpînd adînc malul, a format cîte un golf îngust; în alte părţi, revărsîndu-se peste uscat, a creat lacuri.

Contemplam vrăjit frumuseţea feerică a acelei seri, în care marea părea o oglindă. Deodată, dinspre apus începu să adie o briză uşoară. Luciul apei forma valuri trecătoare aidoma zîmbetelor pe faţa unui copil. De undeva din depărtare se auzea o melodie. Cascadele de sunete, cînd abia auzite, cînd puternice şi cristaline, asemenea trilurilor de privighetoare, nu tulburau ci parcă adînceau şi mai mult tăcerea din jur. Pînă şi barcagiul meu părea sedus de farmecul acelei seri. După ce ocoli un promontoriu plutind fără zgomot pe sub coroanele palmierilor, ieşi în larg. Lăsă vîslele — şi barca se opri uşor legănată de valuri. Domnea o tăcere atît de adîncă, o linişte atît de cuprinzătoare, încît cea mai mică mişcare sau cel mai slab zgomot ar fi fost aidoma unui sacrilegiu.

Barcagiul şedea la pupă şi privea în direcţia discului incandescent al soarelui care se cufunda fără grabă în mare. Tăceam şi eu. Chiar şi vîntul părea că-şi ţine răsuflarea, globul pămîntesc parcă se oprise din mişcarea sa; însăşi vremea stătea pe loc...

Aruncai o privire înapoi, în direcţia Cuilonului. Cupolele de aur ale templelor, acoperişurile caselor albe şi coroanele palmierilor de pe mal abia se zăreau în depărtare. Şuieratul unei locomotive, spintecînd pe neaşteptate tăcerea, venea parcă de pe altă lume. Aveai impresia că aici marea este neobişnuit de adîncă, cerul neînchipuit de înalt şi că, în spaţiul necuprins dintre cer şi ape, barca noastră şubredă s-a rătăcit în îmbrăţişarea mării gigantice. Aveam senzaţia că mica noastră barcă ne transportase din secolul al XX-lea, secolul civilizaţiei şi al progresului, într-o epocă străveche, cînd omul era dominat cu totul de elementele naturii. Chiar barcagiul cu pielea neagră, pe jumătate gol, părea o apariţie a unei astfel de epoci.

Discul portocaliu al soarelui atinse încet marea, zăbovi un minut la orizont ca să lumineze cu razele sale de rămas bun cerul şi să aurească undele. Solemnitatea apusului nu ţinu decît o clipă şi curînd noaptea îşi aşternu zăbranicul peste cer şi pămînt.

Întunericul mă deprimă. Eram gata să-l rog pe barcagiu să întoarcă spre Cuilon, spre lumea civilizată, cînd deodată privirea-mi întîlni ceva foarte straniu. Cuvintele pe care eram gata să le rostesc muriră pe buze. Eram atît de uimit încît rămăsei cu gura căscată, urmărind un minuscul punct luminos care dansa pe suprafaţa mării.

— Ce-i asta? — îl întrebai pe barcagiu.

— O să vedeţi singur, sahib — îmi răspunse el, fără să-şi întoarcă măcar privirea în direcţia luminii.

În glasul lui descoperii o undă de tremur.

Barcagiul meu era un om neobişnuit. Nu era nici bătrîn, nici tînăr; vorbea engleza mai bine decît te puteai aştepta de la un asemenea om, chiar la Travancore, unde aproape toţi locuitorii vorbesc o engleză aproximativă. În plus, cunoştea destul de bine şi limba hindi. Era însă un om tăcut de felul lui, în stare să tacă ore întregi.

Urmărindu-l cum mînuieşte vîslele îmi spuneam în gînd: „Pare să nu fie bătrîn. De ce atunci faţa lui este brăzdată de cute atît de adînci? De ce în ochii lui duşi în fundul capului se citesc atîta durere şi suferinţă? De ce tace cu atîta încăpăţînare?" Părea că poartă pe umeri durerile şi suferinţele întregii omeniri, că este nespus de obosit de viaţa în care nu găsise nici o bucurie.

Îl întrebai din nou despre luminiţa ce se vedea pe mare. Nu mă învrednici nici măcar cu o privire şi-mi răspunse monosilabic, ca şi cum ar fi ştiut dinainte că-i voi pune această întrebare. Vîslea fără grabă în direcţia luminiţei misterioase.

Nu trecu mult şi văzurăm o barcă în care şedea o femeie. De pupă era prinsă o lanternă, pe care o luasem drept o steluţă plutind pe nesfîrşitul întuneric al mării. Ce caută această femeie aici, în larg, într-o noapte atît de neagră? Pe cine caută? Oare nu cumva barca nu-i decît rodul imaginaţiei mele înfierbîntate?

Barcagiul opri barca noastră la o oarecare distanţă de aceea în care şedea femeia, în aşa fel încît ea să nu ne poată observa. Era o femeie foarte slabă şi probabil înaltă, îmbrăcată într-un sari murdar şi zdrenţuit. Avea capul înfăşurat într-un şal, aşa că nu-i puteam vedea bine faţa.

Barca ei se opri în dreptul unui trunchi de copac căzut în apă. La un capăt al trunchiului era legat un felinar. Femeia se apropie şi o văzui cum toarnă gaz în felinar, aprinde un chibrit şi dă foc fitilului.

Şalul îi lunecă de pe cap şi atunci reuşii să-i văd faţa. Era una din acele feţe pe care dacă le vezi o dată nu le mai uiţi. Mi-o amintesc şi astăzi. Slabă, istovită, cu obrajii supţi, cu ochii adînciţi în fundul capului. Părul răvăşit cădea în dezordine pe umeri. Mîna cu care potrivise fitilul tremura. Cu toate acestea, chipul ei iradia o stranie lumină lăuntrică şi pe buze îi juca un zîmbet. În ochii ei imenşi şi luminoşi ardea lumina unei credinţe neclintite. Asemenea ochi au iogii martiri sau fetele îndrăgostite. Eram sigur că şi ea îşi aşteaptă iubitul.

Femeia întoarse barca şi o îndreptă lin spre insula pe care la lumina stelelor se puteau zări contururile vagi ale unor cocioabe de pescari.

Deodată, începu să cînte. Cînta în dialectul malaialami şi mi se păru că acest cîntec îl mai auzisem cîndva.

— Ce cîntă? — întrebai.

— E un cîntec străvechi de-al nostru, sahib— îmi răspunse barcagiul. Îl cîntă femeile cînd îşi aşteaptă iubitul: „Ţin lampa aprinsă toată noaptea, pentru a-ţi lumina calea, iubitule, atunci cînd vei veni".

Mi-amintii de cîntecul nostru popular „Lampa a ars toată noaptea", pe care şi femeile noastre îl cîntă în cazuri asemănătoare.

„Oare toate femeile din lume cîntă acelaşi lucru?" — îmi spuneam în gînd.

— Aşadar a aprins lanterna pentru ca iubitul ei să nu se rătăcească pe mare?

Barcagiul nu-mi răspunse.

— Iubitul ei trebuie să vină în noaptea asta? —continuai să-l întreb pe barcagiu.

În liniştea nopţii, glasul lui semăna cu icnitul unui om stăpînit de o imensă durere:

— Nu, nu va veni! Nu va veni nici azi, nici mîine. E mort. Sînt ani de-atunci!

Nu mai înţelegeam nimic. Întrebai nedumerit:

— Dar femeia nu ştie că iubitul ei e mort şi că nu va mai veni niciodată?

— Ştie, dar nu poate să creadă. Cadavrul lui n-a fost găsit şi ea tot îl mai aşteaptă. Tot mai are o speranţă...

— De ani de zile vine în fiecare noapte aici, ca să aprindă felinarul şi să lumineze calea iubitului!—exclamai mai mult pentru mine, înţelegînd abia acum dragostea nemuritoare de care vorbesc legendele şi pe care o întîlneşti atît de rar în viaţă.

Îl rugai pe barcagiu să-mi spună povestea ei. Era povestea unei iubiri şi a luptei de eliberare din India.

— În anul 1942, cînd ţara era cuprinsă de mişcarea de eliberare, poporul din Travancore — muncitori, ţărani, studenţi, pescari şi barcagii — se ridicase la luptă pentru drepturile lui. Cîteva mii de pescari şi barcagii din Cuilon declaraseră grevă, ferm hotărîţi să nu reia lucrul chiar dacă valurile mării s-ar înroşi de sînge.

Auzind din gura unui barcagiu analfabet cuvinte atît de înflăcărate şi pline de mîndrie, îl întrebai:

— Cine vorbea în numele barcagiilor?

— El, sahib, el!

— Cine anume?

— Crishna, sahib. El era conducătorul nostru. Făcea parte din casta noastră şi era, ca şi noi, barcagiu. Învăţase şi carte şi trăise cîţiva ani în oraşul Trivandram. Acolo auzise multe discursuri şi învăţase să vorbească tot atît de frumos ca şi oamenii de la oraş. Era un bărbat frumos şi puternic. Era o nimica pentru el să străbată înot trei mile, de la Cuilon pînă la insulă, ca s-o întîlnească pe Radha lui.

— Crishna şi Radha! Radha şi Crishna! Întocmai ca în legendă! — murmurai eu.

— Numele ei adevărat nu este Radha, dar aşa îi spunea el şi noi ne-am luat după el. Toţi barcagiii erau de părere că Radha şi Crishna formează o pereche minunată şi oricît ai fi căutat n-ai fi găsit alta la fel. Cînd s-au logodit, toţi s-au bucurat nespus de mult, afară de...

Deodată barcagiul amuţi. Vreme îndelungată tăcerea nu fu tulburată decît de plescăitul uşor al vîslelor.

— Afară de cine? — întrebai.

— Afară de omul care voia şi el s-o ia de nevastă pe Radha—spuse barcagiul şi amuţi din nou.

— Radha!...—rostii eu, încercînd să-l fac să continue povestea. Cred că pe vremea aceea era foarte frumoasă, nu-i aşa?

— Frumoasă?—exclamă barcagiul. Era o zînă, sahib. Nicăieri în împrejurimile satului nostru, ba nici chiar la Cuilon n-ai fi putut găsi o fată mai frumoasă. Zveltă şi mlădioasă ca un palmier. Şi ce ochi avea! Adînci ca marea, oglindind toată frumuseţea ei.

— Şi ce s-a întîmplat cu Radha şi Crishna?

— O dată—continuă barcagiul—Crishna ţinu un discurs la un miting. De atunci începu să fie urmărit. Crishna trebui să se ascundă, continuînd totuşi să muncească. Poliţia îl căuta pretutindeni, fără să ştie ceea ce ştia fiecare pescar şi fiecare barcagiu: de cum se întuneca, Crishna pornea înot spre insulă, la Radha lui, de unde nu se întorcea decît în zori. Toţi îşi băteau joc de poliţie, toţi se bucurau pentru Crishna, toţi afară de... — şi barcagiul tăcu din nou.

— Afară de cine?

— Afară de omul care era gelos pe el.

— Şi pe urmă?...

— Au venit nopţile întunecate, fără lună, sahib. În fiecare noapte Radha ieşea în larg şi aprindea un felinar ca să lumineze drumul lui Crishna. În fiecare noapte făcea ceea ce aţi văzut-o făcînd şi azi. În fiecare noapte aprindea felinarul şi se înapoia pe insulă.

Întorsei capul să văd luminiţa. O steluţă licărea în bezna nopţii. Mi se păru că-l văd pe Crishna înotînd spre luminiţă, spintecînd valurile cu mîinile lui vînjoase.

— Într-o noapte — continuă barcagiul — Radha aprinse felinarul ca de obicei, dar acesta se stinse. Crishna, apropiindu-se înot, nu mai zări luminiţa.

— Dar ce se întîmplase? Fusese furtună?

— Da, sahib, aş putea spune că se dezlănţuise o furtună, dar nu pe mare, ci în sufletul unui om laş. Stingînd felinarul, el îşi trădă prietenul, îşi trădă tovarăşii, trădă lupta lor.

— Cum de-a putut săvîrşi o asemenea faptă josnică?

— Dragostea, sahib, dragostea! Mai bine zis, gelozia şi nebunia. El ştia că pentru Radha, Crishna este omul cel mai drag de pe lume şi atunci se hotărî să-l ucidă!

— Aşadar Crishna nu s-a înecat, a fost ucis!

— Să stingi felinarul pe o asemenea noapte este acelaşi lucru cu a săvîrşi un omor. Dar ucigaşul nu ştia că moartea lui Crishna nu-i va aduce fericire, nu ştia că această crimă îl va chinui ca un demon, nu-i va da pace nici ziua, nici noaptea...

Barca noastră pătrunse în golful Cuilonului.

— Şi Radha? Ce-a făcut cînd a aflat de moartea lui Crishna?

— Ea nu crede că el a murit, sahib. Cadavrul lui n-a fost găsit şi de aceea ea nu-l crede mort. În fiecare noapte iese în larg şi aprinde felinarul. Apoi se întoarce acasă, se aşază în pragul colibei şi-l aşteaptă. Lumea crede că şi-a pierdut minţile.

— Şi trădătorul? Ce s-a întîmplat cu trădătorul care l-a omorît pe Crishna, care şi-a trădat tovarăşii, mişcarea de eliberare? Unde-i acum?

Barcagiul nu-mi răspunse. Şedea la pupă, adus din spate, cu capul plecat, tras între umeri, şi această tăcere era mai elocventă decît orice cuvînt. Bezna învălui tot pămîntul. O beznă de nepătruns, asemenea morţii.

Şuieratul strident al trenului cu care trebuia să plec din Cuilon mă readuse la realitate.

Înainte de a coborî din barcă, întorsei încă o dată capul şi privii spre mare. Pe cer străluceau stelele. În mijlocul valurilor negre clipea însă o stea mai strălucitoare decît toate. Era felinarul lui Radha, care toată noaptea îl va aştepta pe Crishna al ei. Îl va aştepta toată noaptea, astăzi, mîine, poimîine...

Această stea, ca şi dragostea ei, nu se va stinge niciodată, pentru că este steaua speranţei.

150 de ani de la naşterea lui

FERENC LISZT

Cîteva date inedite în legătură cu turneul lui Liszt în ţara noastră

Nimeni nu bănuia, de bună-seamă, în acel 22 octombrie 1811, că evenimentul ce adusese atîta bucurie în casa contabilului Adam Liszt va fi sărbătorit cu veneraţie, peste un secol şi jumătate, de întreaga omenire: se născuse Ferenc Liszt, cel ce avea să devină nu numai un reprezentant strălucit al şcolii muzicale maghiare, ci şi un muzician de valoare şi faimă internaţională. Talentul micului Ferenc n-a zăbovit să se manifeste cu impetuozitate încă din anii copilăriei, şi iată că la vîrsta de 9 ani „copilul minune" apărea pentru prima oară în public, la Oedenburg, în cadrul unui concurs dat în beneficiul unui muzician orb. Trei ani mai tîrziu Opera din Paris îi comandă muzica pentru libretul „Don Sancho" sau „Castelul dragostei"...

Aşa a intrat în viaţa muzicală a Europei această multilaterală personalitate muzicală — în care pianistul virtuos îl slujea pe compozitorul de talent, în care folcloristul pasionat era ajutat de cunoştinţele muzicologului, iar tuturor li se alătura pedagogul iscusit. Cel care se intitula „Muzician filozof, născut în Parnas, venind din Îndoială, mergînd către Adevăr" a vibrat în unison cu epoca sa, schiţînd, în 1830, ideea unei „Simfonii revoluţionare", închinînd răscoalei ţesătorilor din Lyon piesa pentru pian intitulată „Lyon". oglindind în rapsodiile sale idealurile revoluţionare de la 1848. „Arta. marea artă, îngheaţă în sălile de recepţie cu mătase roşie. Îşi pierde conştiinţa în saloanele cu mobila tapisată în galben deschis sau în albastru sidefiu", afirma el cu amărăciune după un concert pe care trebuise să-l dea într-un asemenea salon nobiliar. Dar cu prilejul turneelor sale triumfale făcute de-a lungul şi de-a latul Europei, muzica sa a străbătut şi dincolo de pereţii tapisaţi cu mătase, ajungînd şi la urechile oamenilor simpli.

Numele lui Liszt are, de altfel, pentru muzica romînească, o rezonanţă aparte: el a fost prima personalitate artistică de prestigiu mondial care, în 1846-1847, a concertat pe meleagurile noastre. Inspirîndu-se din folclorul adunat cu prilejul acelui turneu, el a compus o Rapsodie romînă pentru pian, iar în monografia sa „Lăutarii şi muzica lor în Ungaria" vorbeşte cu simpatie de întîlnirile sale cu trubadurii cîntecului nostru popular.

Dar despre vizita lui Liszt în ţara noastră s-a scris mult; cercetători ca Octavian Beu, Ştefan Lakatos, Nicolae Missir şi alţii au adus contribuţii preţioase în această problemă. Rîndurile de faţă vor să semnaleze cîteva date inedite referitoare la turneul lui Liszt în Ardeal şi Ţările Romîne, precum şi un document (vezi facsimilul) care atestă prietenia sa cu pianista romîncă Zoe Miclescu.

Liszt avea 35 de ani cînd a poposit pentru prima oară la noi, concertînd la Timişoara, Arad, Sibiu, Cluj, Bucureşti, Iaşi şi, probabil, la Mirceştii lui Vasile Alecsandri. Pretutindeni el a cunoscut primiri entuziaste — la Arad, de pildă, ridicîndu-i-se un arc de triumf la intrarea în oraş, întîmpinîndu-l delegaţii urbei în uniforme de ceremonial, acordîndu-i-se diploma de cetăţean de onoare etc. Este însă prea puţin cunoscut faptul că pregătirile cele mai febrile pentru primirea oaspetelui maghiar s-au făcut în oraşul unde... nu a concertat: la Braşov. „Am primit ştirea după care vestitul şi binefăcătorul Franz Liszt va sosi spre sfîrşitul acestei luni aici — se anunţa la rubrica „Theater Nachrichten" din septembrie 1846 a unui ziar german local. Sperăm şi dorim ca domnul Liszt să fericească şi pe prietenii muzicii de la noi printr-un concert". Dar itinerarul turneului nu prevedea, probabil, Braşovul, aşa că pianistul maghiar a apucat calea Clujului. Drept care, nr. 101 din 17 decembrie 1846 al ziarului braşovean „Satelit des Siebenbürger Wochenblattes" anunţa dezolat că „în ziua de 11 decembrie 1846 Franz Liszt — trecînd prin Sibiu — s-a dus la Bucureşti", conchizînd cu umor: „Braşovenii au rămas de căruţă şi n-au putut să asculte pe acest maestru al pianului".

Presa germană din Bra-

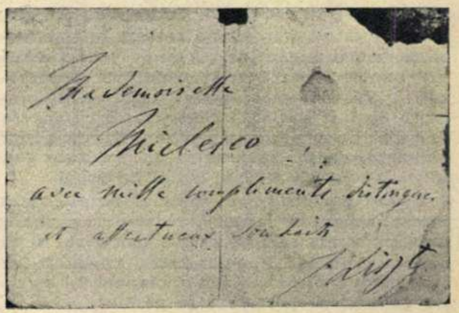

Mademoiselle
Miclesco
avec mille complimens distingués
et affectueux souhaits
F. Liszt

Dedicaţia oferită de Liszt pianistei Zoe Miclescu: „Domnişoarei Miclescu, cu o mie de distinse complimente şi urări afectuoase".

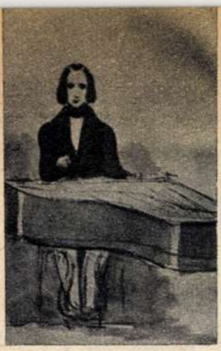

Liszt cîntînd la Iaşi — acuarelă de Carol Popp de Szathmary.

şov a mai publicat apoi două corespondenţe speciale din Bucureşti referitoare la turneul lui Ferenc Liszt pe meleagurile Ţării Romîneşti. Prima ne informează asupra faptului că muzicianul „a sosit la 16 decembrie în Bucureşti în tovărăşia a trei cavaleri transilvăneni, care se complac atît de mult în societatea genialului artist încît pare că nu se pot despărţi de loc de el" („Siebenbürger Wochenblatt", nr. 103 din 24 dec. 1846, p. 427) şi a doua relatează mai amplu primul concert: „Mult sărbătoritul erou al pianului, Liszt, care sălăşluieşte de cîteva zile între zidurile noastre, a dat ieri seară în sala Redutei de aicea primul concert în faţa unui auditor strălucit şi numeros, format din elita societăţii bucureştene. Ca de obicei, fără acompaniamente străine sau colaborări externe, am ascultat şase numere şi anume: *Andante* din *Lucia*, *Fantezie* pe motive din *Norma*, *Tarantella* de Rossini, *Mazurca* de Chopin, *Poloneza* din opera *Puritanii*, *Invitaţia la dans* de Weber şi *Melodii ungureşti*. Aş deveni caraghios dacă aş încerca să apreciez felul de a cînta a lui Liszt, talentul şi măiestria sa etc. Despre acestea, Europa şi-a spus de multă vreme cuvîntul. O furtună de aplauze entuziaste au întovărăşit pe artist după fiecare piesă şi o mulţime de buchete de flori au zburat spre el din cele mai frumoase mîini. Sperăm că ne va face plăcerea să-l ascultăm de cîteva ori". („Siebenbürger Wochenblatt" nr. 1 din 4 ianuarie 1847, pag. 3-4).

Celălalt document pe care îl prezentăm — dedicaţia virtuosului maghiar către pianista Zoe Miclescu — face parte din colecţia Sevastia Mureşianu Gherman — fiica compozitorului Iacob Mureşianu. El datează din a doua jumătate a veacului al XIX-lea, cînd profesoara de pian a conservatoarelor din Iaşi şi Bucureşti şi-a făcut ucenicia muzicală în străinătate. Nu ar fi exclus ca Dumitru Scarlat Miclescu, înflăcăratul paşoptist şi unionist moldovean, să-l fi cunoscut personal la Iaşi pe Liszt şi, în baza prieteniei lor, să fi cerut ulterior concursul pedagogului maghiar în instruirea fiicei sale.

Legăturile lui Ferenc Liszt cu ţara noastră capătă astăzi o semnificaţie aparte, ele contribuind — dincolo de valoarea lor pur muzicală — la apropierea spirituală a celor două popoare vecine, la tradiţionala prietenie romîno-maghiară ce-şi dovedeşte încă o dată trainicele ei rădăcini.

Viorel COSMA

TEATRU

„Băieţii veseli"

După ce au colindat prin mai multe teatre ale ţării, „Băieţii veseli" ai lui H. Nicolaide au poposit în această toamnă şi pe o scenă bucureşteană, inaugurînd noua stagiune a teatrului „C. Nottara". Au ajuns aici la fel de veseli şi plini de haz (dar cu un limbaj purificat pe parcurs de excesul bulevardismelor), cu aceeaşi intenţie de a binedispune dar şi de a povesti, spre a fi şi altora de învăţătură, cum au devenit ei băieţi de treabă. În această încercare modestă de a prezenta metamorfoza morală a trei tineri muncitori, determinată nemijlocit de influenţa pozitivă a colectivului, rezidă substanţa comediei lui Nicolaide. Printre replici cu vervă şi situaţii comice destul de bine conduse autorul mînuieşte satira în conturarea celor trei „copii teribili" ai brigăzii — Manole, Henţ şi Băscuţă — codaşi şi nedisciplinaţi, fără a uita să arate uneori cum sub atitudinea uşuratică şi chiulul lor sistematic se ascund sclipiri de omenie şi puritate sufletească. Spre acestea se îndreaptă meşterul Udrea, care nu ezită să simuleze pasiuni sportive şi să studieze de-a fir-a-păr istoria fotbalului, pentru a ajunge prin el la sufletul „microbistului" Henţ, care ştie să descopere timiditatea lui Băscuţă, în ciuda aerelor lui de experimentat Don Juan, şi să cunoască şi resortul lăuntric al sfidărilor lui Manole. Autorul şi-a privit personajul cu căldură şi dragoste, şi meşterul Udrea aduce pe scenă — prin jocul bun, sincer, al lui Nucu Păunescu — căldură şi bogăţie sufletească.

Deşi personajul acesta este convingător (şi, aşa cum l-a văzut regizorul Mircea Avram, erou principal şi conducător al acţiunii), transformarea celor trei tineri strungari rămîne încă insuficient de argumentată şi verosimilă. Mai apar în scenă o studentă frumoasă şi energică (care-l face pe Băscuţă să-şi înţeleagă greşelile trecute prin prisma unui proaspăt sentiment de dragoste), o bibliotecară activă şi doi strungari fruntaşi (dintre care unul, cam îngîmfat şi individualist, va simţi şi el grija binefăcătoare a meşterului); toţi aceştia formează contextul uman în care ar trebui să devină firească şi posibilă redresarea morală a celor trei băieţi. Dar piesa lui H. Nicolaide nu trece dincolo de graniţele comediei uşoare şi nu-şi propune sondaje psihologice mai adînci; ea cucereşte totuşi spectatorii prin optimismul şi vioiciunea ei, pe care Mircea Avram le-a lăsat să vorbească doar prin textul piesei, fără a mai considera necesare adaosurile regizorale. Trio-ul „băieţilor veseli" — Valeriu Arnăutu, Petre Popa, George Negoescu — nu e lipsit de haz şi realizează uneori momente bune; dar spectatorul simte că actorii nu au explorat încă toate posibilităţile rolurilor. Nu e lipsită de interes apariţia Verei Lazăr: această tînără actriţă anunţă o interesantă personalitate artistică. Avînd roluri destul de ingrate, Cristina Tacoi, Dorin Moga, Sebastian Radovici au făcut tot ce le-a stat în putinţă pentru a da viaţă personajelor interpretate; rezultatul e corect.

Sorana DAMIAN

CĂRŢI

Alexandru Şahighian: „PASĂREA MĂIASTRĂ"

Într-o vreme cînd expresia contorsionată şi evadarea din realitate erau decretate de către critica literară estetizantă drept blazonul unei pretinse poezii pure, versurile lui Alexandru Şahighian — acelea care scăpau de furcile caudine ale cenzurii şi erau publicate în revistele progresiste — aduceau, în imagini de o directă sugestivitate, mărturiile unui poet sensibil la inechităţile sociale caracteristice regimului burghez. Se află aici un prim merit al cărţii antologice „Pasărea măiastră", de curînd tipărită, în ale cărei prime două cicluri („Pîclă" şi „Praguri albastre") Alexandru Şahighian şi-a strîns poeziile scrise pînă la eliberare. Sînt multe poeme citabile în aceste cicluri. Poetul îşi exprimă înţelegerea pentru lupta clasei muncitoare împotriva exploatatorilor, denunţă acuzator starea mizeră a asupriţilor de la oraşe şi sate, protestează împotriva criminalului război antisovietic, adoptînd felurite modalităţi de expresie. Lirismul şi epicul, nota elegiacă şi accentele viguroase ale poemului-manifest sînt cîteva din ele. Convingerea în victoria luptei pentru dreptatea celor mulţi este frumos şi subtil comunicată în poemul de semnificativ simbol „Seceta".

ALEXANDRU ŞAHIGHIAN

PASĂREA MĂIASTRĂ

În cel de-al treilea ciclu al cărţii, „Lumini", întîlnim cîntecul de bucurie al poetului ce însoţeşte drumul luminos al patriei după eliberare. Şi aici ne impresionează sobrietatea limbajului poetic, simplitatea emoţionantă a destăinuirii sentimentelor. Ne reţin poemele de reculegere prin accentele lor de caldă solemnitate închinate eroismului ostaşilor romîni şi sovietici, care şi-au îngemănat jertfele în lupta pentru eliberarea patriei noastre.

Am fi vrut însă ca străduinţa poetului de a înfăţişa liric prezentul nostru socialist să-şi fi găsit mai multă pregnanţă. O arie mai cuprinzătoare a tematicii, mai diversă şi concretă, ar fi adăugat la substanţa celui de-al treilea ciclu. Aşteptăm acest spor în viitoarea activitate lirică a poetului şi, mai ales, în poemul de largă respiraţie „Cîntec de dragoste şi viaţă", din care Alexandru Şahighian publică în „Pasărea măiastră" cîteva promiţătoare fragmente.

Traian STOICA

DISC

GHENADI ROJDESTVENSKI, tînărul şi înzestratul dirijor sovietic, conduce strălucitor Orchestra Radioteleviziunii din U.R.S.S., realizînd o interpretare nouă şi originală a Simfoniei a V-a a lui P.I. Ceaikovski. Minuţiozitatea detaliilor, ritmica bine stăpînită, totul contribuie la o execuţie de zile mari. Discul ne şi face să simţim aceasta prin „suflul sălii" care străbate de dincolo de rile.

Ghenadi Rojdestvenski

IVAN PETROV, renumitul bas sovietic, interpretează aria lui Variag din opera „Sadko" de N. Rimski-Korsakov şi celebra arie a calomniei din tot atît de celebra operă a lui Rossini „Bărbierul din Sevilla", impresionînd prin calitatea şi forţa neobişnuită a vocii sale. Înregistrarea acestui disc, din concert public, este deosebit de interesantă prin caracterul său documentar şi prin „participarea sălii".

DIMITĂR UZUNOV ne dă posibilitatea să-i preţuim însuşirile interpretative, vocea strălucitoare şi viguroasă, în aria „Questa a quella", din opera „Rigoletto" de Verdi. În „Addio a la madre", cunoscuta arie din opera „Cavaleria rusticană" a lui Leoncavallo, Uzunov realizează o puternică scenă dramatică, susţinut competent de Orchestra de studio a Radioteleviziunii romîne.

LADISLAV MRAZ, artist de valoare din R.S. Cehoslovacă, posesor al unei voci frumos timbrate, extrem de cantabile, interpretează pe acelaşi disc documentar aria lui Hans Sachs („Nu-i dispreţuiţi pe maeştri") din opera „Maeştrii cîntăreţi" de Richard Wagner şi aria lui Igor din opera lui Borodin „Kneazul Igor". Emanoil Elenescu se dovedeşte un bun dirijor de muzică de operă. Discul este realizat de „Electrecord".

„FURTUNĂ ÎN ANZI" se intitulează piesa orchestrală a compozitorului Moises Vivanco înregistrată de „Electrecord" pe un disc micro de 17 cm, în execuţia Orchestrei de estradă a Radioteleviziunii şi conducerea lui Sile Dinicu. Pe cealaltă faţă a discului renumita cîntăreaţă peruviană Yma Sumac interpretează „Chuncho" (Iadul verde).

„RECITAL YMA SUMAC" este un alt disc micro (de 25 cm) editat de „Electrecord", care cuprinde cele mai aplaudate piese din recitalul dat la noi de Yma Sumac, printre care melodia incasă „Supay taki", cîntecul peruvian „Marinera" şi cel bolivian „Hori Canastitai".

AGENDA

„MUTTER COURAGE ŞI COPIII EI", celebra dramă a lui Bertolt Brecht, a dat naştere unei autentice şi valoroase opere cinematografice. Turnat după scenariul lui Peter Palitzsch şi Manfred Wekwerth, filmul rezultat nu este o simplă fotografiere a spectacolului. Marele merit al acestui film este că permite milioanelor de spectatori din toată lumea să vadă una din cele mai puternice opere dramatice ale epocii noastre, interpretată de către renumiţii artişti ai teatrului „Berliner Ensemble" în frunte cu Helene Weigel.

În fotografie: Helene Weigel într-un cadru din filmul „Mutter Courage şi copiii ei".

ACADEMIA GERMANĂ DE ŞTIINŢE DIN BERLIN împlineşte cincisprezece ani de la reluarea activităţii după cel de-al doilea război mondial. Ea are contacte permanente cu 150 de membri corespondenţi de peste hotare. În momentul de faţă, preşedinte al Academiei germane de ştiinţe din Berlin este filologul dr. Werner Hartke.

CUNOSCUTUL SCRIITOR FRANCEZ MAURICE DRUON, autorul cărţilor de mare succes „Les rois maudits" şi „Marile familii", se află în momentul de faţă în Uniunea Sovietică într-o călătorie pe care el o numeşte de „recunoaştere", în vederea culegerii de material pentru o lucrare despre Rusia. «...Va fi o carte despre istoria naţiunii şi statului rus din cele mai vechi timpuri şi pînă astăzi. Nu va fi nici roman, nici lucrare de cercetare ştiinţifică, nici monografie. Aş vrea să fie o „saga" despre poporul rus» — a declarat Maurice Druon.

IVAN DZERJINSKI ŞI MIHAIL ŞOLOHOV din nou împreună pe afişul lui „Bolşoi Teatr". În cinstea celui de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S., cel mai vechi colectiv muzical din U. R. S. S. a pus în scenă opera „Soarta unui om". Dirijorul A. Melik-Paşaev — artist al poporului — a orchestrat partitura operei în care pentru prima oară în istoria lui „Bolşoi Teatr" apare acordeonul (baian).

CELEBRUL SCRIITOR AMERICAN JOHN STEINBECK îl prevenea nu demult pe fostul candidat la preşedinţia Statelor Unite, Adlai Stevenson: „Nu putem nădăjdui să facem din copiii noştri nişte oameni cinstiţi şi buni atîta timp cît oraşul, statul, guvernul şi corporaţiile preţuiesc mai mult intriga şi minciuna decît onestitatea şi adevărul. Peste tot numai escrocherie, Adlai, pe toate treptele".

GIANNI RODARI, UN FOARTE IUBIT SCRIITOR ITALIAN, a publicat de curînd cîteva microfabule cu multiple rezonanţe contemporane la adresa conspiratorilor împotriva păcii, din care reproducem pe cea de mai jos:

„Vulpea se afla în faţa judecăţii, acuzată de furt.

— Am un alibi de nezdruncinat: în momentul acela mă aflam în cu totul alt coteţ...

— Martori ai?

— Martorii i-am mîncat!..."

Bachus bea Galbenă de Odobeşti

GALBENĂ DE ODOBEŞTI
1951
MERLOT
FURMINT

Trei dintre medaliatele staţiunii din Odobeşti

Că viţa de vie este cunoscută şi cultivată din faza copilăriei omenirii, nici nu mai încape îndoială. Legende biblice, ale mitologiei greco-romane şi ale altor mitologii ale antichităţii o dovedesc cu prisosinţă. Că şi pe teritoriul ţării noastre cultura viţei de vie se afla la loc de cinste în antichitate,de asemenea se ştie prea bine. Şi vechii atenţii pe care omul o acordă minunatului ampelos — cum denumeau grecii antici ciudata plantă a lui Dionysos — i se datorează mii şi mii de pagini de literatură de toate genurile, scrise de-a lungul veacurilor, care adunate la un loc ar constitui o impresionantă biliotecă.

De mii de ani în jurul vinului se poartă disputa: este el folositor sau, dimpotrivă, dăunător? Răspunsul a fost dat de savanţii tuturor timpurilor: folositor — dacă e întrebuinţat cu măsură, cît trebuie şi cînd trebuie; dăunător — cînd măsura nu e păstrată. De la Hipocrate, vestitul medic grec din secolul al IV-lea dinaintea erei noastre, pînă la profesorul Alexander Fleming, descoperitorul penicilinei, găsim aceleaşi păreri. Hipocrate spunea: „Vinul este lucrul cel mai potrivit omului dacă, în stare de sănătate ca şi în caz de boală, este administrat la timpul şi la locul potrivit şi în măsură justă, după constituţia individuală". Teza a fost reluată de atunci de nenumăraţi medici celebri. Ei, dar tocmai despre asta e vorba: despre măsura şi condiţiile în care vinul e consumat. Şi tot cei vechi în legendele lor despre Bachus (Dionysos la greci) spun că zeul vinului ar fi descoperit un curpen gingaş de viţă de vie, într-o zi, cînd se plimba pe o cărare undeva în Olimp. Plăcîndu-i înfăţişarea plantei, a cules-o şi a răsădit-o într-un os de pasăre. Planta dezvoltîndu-se şi nemaiavînd loc în osul de pasăre, zeul a transplantat-o într-unul de leu. Dar nici cu aceasta lucrurile nu s-au terminat: viţa continuînd să crească, Bachus a fost nevoit s-o replanteze, recurgînd de astă dată la un os şi mai mare — un os de măgar. De aceea — tălmăceau anticii această poveste — cînd bei vinul cu măsură te simţi vesel şi uşor ca o pasăre în vînt; cînd măsura e ceva mai mare, în vine, în muşchi şi în corzile vocale ţi se strecoară forţa leului; cînd ai depăşit însă măsura, ajungi la stupiditatea măgarului...

OASELE LUI BACHUS AU UN TEMEI ŞTIINŢIFIC

Podgoreanul nr. 1 al antichităţii, veselul Bachus, nu e singurul care a căutat locul şi condiţiile cele mai bune de dezvoltare a viţei de vie. Din toate timpurile şi pe toate meridianele, cultivatorii viţei — fără a recurge la oase de păsări — au căutat să afle care sînt solurile, condiţiile pedoclimatice, soiurile care dau cele mai bune rezultate. Cantitative şi, bineînţeles, calitative. Nu numai atît: cultivatorii viţei de vie din toate timpurile au căutat cu înfrigurare, transmiţîndu-şi din tată în fiu cunoştinţele dobîndite, metodele cele mai bune de transformare a strugurelui în vin. Începînd cu stoarcerea bobiţei, continuînd cu fermentarea mustului, cu pritocirea şi limpezirea vinului şi terminînd cu păstrarea şi învechirea lui. Căutările, de-a lungul veacurilor, au dus la acumularea unei experienţe ce constituie în zilele noastre acea zestre a specialiştilor din domeniul viticulturii şi al vinificării pe care ştiinţa o denumeşte ampelografie.

La noi în ţară, acest domeniu al ştiinţei nu prea avea cu ce să se laude. Deşi în urmă cu aproape un veac savantul progresist Ion Ionescu de la Brad preconizase să se înfiinţeze cel puţin o şcoală de viticultori pe dealul Sabra din Odobeşti, aveau să mai treacă multe decenii, filoxera avea să desfiinţeze literalmente podgorii întregi, viticultura avea să decadă în mare măsură, ajungîndu-se la una din cele mai scăzute producţii la hectar din lume — pînă cînd se va fi întreprins ceva în acest domeniu. Şi acest ceva a fost un lucru mai puţin decît modest: înfiinţarea unei şcoli de viticultură la Odobeşti, care şi-a început activitatea ca şcoală elementară viticolă acum 60 de ani — în 1901. Despre o activitate de cercetare ştiinţifică încă nu putea fi vorba. Dar moştenirea lui Ion Ionescu de la Brad a fost păstrată cu sfinţenie de oamenii noştri de ştiinţă. Luptînd cu indolenţa guvernelor burgheze, străduindu-se să curme starea de decădere a viticulturii noastre — care ajunsese la producţii medii de numai 1.000-2.000 kg struguri la hectar — oamenii noştri de ştiinţă progresişti au izbutit să smulgă, în cele din urmă, acum 25 de ani, încuviinţarea înfiinţării unei staţiuni experimentale viticole. Ea a luat fiinţă acolo unde o visase şi Ion Ionescu de la Brad: la poalele dealului Sabra, la Odobeşti.

DE LA CÎTEVA GHIVECE LA 324,5 HECTARE

Înfiinţată acum un sfert de veac, în toamna anului 1936, staţiunea n-a fost învrednicită a fi dotată din partea guvernanţilor burghezi decît cu două odăi amărîte în localul gimnaziului mixt şi cu un laborator primitiv; cadrele — doi cercetători; teren pentru culturi experimentale — cîteva... ghivece. Abia după patru ani primitiva staţiune a izbutit să obţină fondurile cu ajutorul cărora s-a achiziţionat o vie de... 3,5 hectare.

Acesta a fost începutul. Mai rău decît vitreg — totuşi mai bun decît în alte regiuni ale ţării, staţiunea din Odobeşti neavînd în Romînia acelor vremuri altă „colegă" decît sora sa mai tînără din Drăgăşani.

După 23 August 1944, acordînd o deosebită atenţie muncii de cercetare ştiinţifică în domeniul viticulturii şi răspîndirii în masa viticultorilor a celor mai înaintate metode de muncă, partidul a trasat sarcina reorganizării celei mai vechi staţiuni experimentale viticole din ţară, dotării ei cu o bază tehnico-materială corespunzătoare, îndrumării ei ştiinţifice. Astăzi staţiunea dispune de 324,5 hectare, are 4 sectoare de activitate dotate cu laboratoare moderne şi alte mijloace tehnico-materiale necesare (un centru modern de vinificare, depozite, utilaj etc), este încadrată cu o armată întreagă de ingineri şi tehnicieni, enologi, laboranţi, biologi. Centrul şcolar viticol, afiliat staţiunii, cuprinde o şcoală profesională viticolă şi o şcoală tehnică de maiştri viticoli, care dau viticulturii noastre numeroase cadre bine pregătite.

Munca de 25 de ani a staţiunii şi mai ales cea depusă în ultimii ani, de cînd face parte din complexul de staţiuni al Institutului de cercetări hortiviticole al Ministerului Agriculturii, a dat rezultate bune. Ele se concretizează în recoltele sporite la hectar obţinute; în organizarea a cinci laboratoare, a două puncte experimentale, a 18 puncte de sprijin demonstrative cu 49 de loturi viticole şi cinci loturi vinicole în gospodării agricole de stat şi colective din regiunile Galaţi şi Bacău (unele din ele au obţinut recolte record, cum este, de exemplu, G.A.S. Floreşti, care a realizat pe lotul demonstrativ o recoltă de struguri la hectar de zece ori mai mare decît pe vremea burgheziei); în răspîndirea bunei experienţe, prin împărtăşirea rezultatelor obţinute în masa viticultorilor din regiune.

COLECŢIA ODOBEŞTEANĂ DE MEDALII

Mai există un sector de activitate în care staţiunea a repurtat succese importante. Dispunînd de o suprafaţă de 100 de ori mai mare decît aceea pe care o avea acum 20 de ani — staţiunea are şi un puternic sector de producţie care are sarcina de a vinifica şi valorifica recolta obţinută din podgoria ce ocupă o suprafaţă de 107 hectare vie pe rod (restul de 38 ha sînt plantaţii tinere şi pepiniere).

Pe această suprafaţă s-a ajuns — cum arătam mai sus — la o recoltă medie cam de zece ori mai mare decît recoltele medii obţinute în urmă cu două decenii. Dar aceasta nu era singura sarcină a staţiunii; de aceeaşi importanţă era şi calitatea vinului obţinut din asemenea recolte. Şi cercetătorii de la Odobeşti nu au fost mai puţin perseverenţi nici în acest domeniu. Selectînd soiurile, cultivîndu-le, recoltîndu-le şi înfăptuind vinificarea cu mijloacele ştiinţifice cele mai avansate, cercetătorii de la Odobeşti au izbutit să realizeze în cursul ultimilor ani numeroase performanţe. La concursurile naţionale, ca şi la numeroase concursuri internaţionale, vinurile produse de staţiunea din Odobeşti au obţinut zeci de medalii de aur şi argint. Furmintul, Merlot-ul, Muscat-Ottonelul, Feteasca neagră, Rieslingul şi alte soiuri produse aci au totalizat vreo 30 de medalii şi premii I la aceste concursuri.

Motiv de satisfacţii?

Desigur. Însă nu totale. Nu totale, pentru că în podgoriile Odobeştiului, ale Panciului, Jariştei, Coteştiului, Nicoreştiului, Iveştiului şi ale celorlalte localităţi vestite prin viile lor din această regiune, soiurile de mai sus nu ocupă suprafeţe prea mari, producţia lor nu reprezintă o pondere prea mare în producţia totală a regiunii. Exista şi există însă un soi cultivat pe cea mai largă scară şi cu o producţie mare. Este un soi ce dă productivitate mare, dar al cărui vin a fost considerat dintotdeauna ca un vin de calitate inferioară. Este „Galbena de Odobeşti". Spre aceasta şi-au îndreptat în mod deosebit atenţia cercetătorii.

CE E CU „GALBENA DE ODOBEŞTI"?

De unde e originar soiul „Galbena de Odobeşti"? Cine l-a adus şi l-a răspîndit în regiune? Cum a fost el selecţionat?

La aceste întrebări nu se poate da decît un singur răspuns: el este o creaţie a cultivatorilor de viţă de prin partea locului care, avînd o veche tradiţie, în decursul veacurilor au selectat ei înşişi soiurile cu care au avut de-a face.

De cînd se cultivă viţa de vie pe aici, nu se ştie. În orice caz, de multe sute sau chiar mii de ani. O mărturie o constituie şi milenarul lin din piatră aflat la Muzeul de etnografie din Focşani, pe care-l prezentăm într-o fotografie în această pagină. În ce priveşte Odobeştiul, unele izvoare istorice vorbesc că aşezarea ar fi datînd din anul 1306. Dimitrie Cantemir apreciază — în „Descriptio Moldaviae" — vinurile din Odobeşti ca printre cele mai renumite, alături de cele din Cotnari şi Fălciu. Aceste vinuri duceau departe peste hotare faima podgoriei. Şi astăzi mai fiinţează în Odobeşti zidurile bisericii „Cazacii", ridicată la veleatul 1777 de către cazacii ce veneau aci cu regularitate pentru a cumpăra vin; şi tot în bună stare se află şi „Beciul domnesc", zidit în piatră ponce pentru domnitorul Mihai Sturza acum mai bine de 120 de ani. Ţarigradul şi Odesa, Viena şi Cracovia cunoşteau şi ele, cu veacuri în urmă, faima podgoriilor din Odobeşti.

Nu se poate — şi-au spus în zilele noastre cercetătorii — ca soiul de strugure cel mai răspîndit ce a fost creat de-a lungul secolelor într-o podgorie cu asemenea renume să nu ajungă să dea altceva decît banalul vin de masă autohton! Depinde cum îl lucrăm!

După cîţiva ani de cercetări şi experienţe, încrederea specialiştilor din Odobeşti în vinul lor s-a dovedit justificată: anul acesta, cînd staţiunea îşi sărbătoreşte un sfert de veac de activitate, ea a repurtat şi cel mai mare succes: „Galbena de Odobeşti" a obţinut medalii de aur la două concursuri internaţionale (La Liublijana şi la Erfurt). Este o consacrare pe plan internaţional a celui mai răspîndit soi din cea mai mare podgorie a ţării şi, în acelaşi timp, o răsplată a eforturilor perseverente ale cercetătorilor din Odobeşti, a căror încăpăţînată încredere în comuna „Galbenă" s-a dovedit întemeiată.

... E vorba de aceeaşi „Galbenă" care se afla dintotdeauna pe masa simplă a podgoreanului din Odobeşti, dar care a fost tratată şi prelucrată cu mijloace ştiinţifice.

TOAST DE ÎNCHEIERE

Închinînd un toast în cinstea medaliatei de la Odobeşti şi a realizatorilor ei, nu putem să le urăm decît: „La mai mare!" Adică: o cît mai bogată colecţie de medalii pentru soiul autohton odobeştean şi o cît mai bună valorificare a bogatelor recolte de „Galbenă" din podgoriile regiunii Galaţi. Adică: vin foarte bun, dar nu numai foarte bun, ci şi foarte mult.

... E drept că o asemenea urare care vorbeşte şi de cantitate ne aminteşte de lucrul cu care am început acest articol: străvechea dispută cu privire la faptul dacă vinul este tonic sau toxic, folositor sau dăunător.

În ce ne priveşte, desigur că şi noi recomandăm băutul cu măsură. Deşi trebuie să recunoaştem că atunci cînd ai în faţă noua „Galbenă de Odobeşti" e destul de greu să mai păstrezi măsura...

Nici Bachus în persoană nu ştiu dacă s-ar putea opri la faza osului de leu.

V. SAVIN

Fotografiile autorului

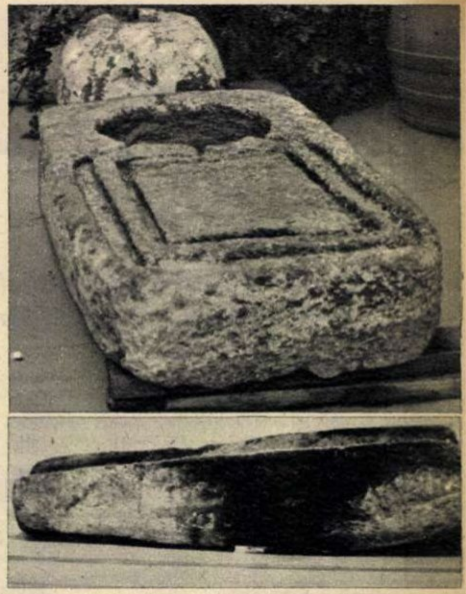

Două piese din Muzeul de etnografie din Focşani, care atestă vechimea viticulturii pe aceste meleaguri. Linul din piatră, găsit pe teritoriul G.A.S. Coteşti, are o vechime milenară. Strugurii se introduceau în cavitatea scobită într-un capăt al linului şi se zdrobeau cu uriaşa ghiulea de piatră ce se vede alături; mustul se scurgea prin canalele săpate pe suprafaţa pietrei (fotografia de sus). Celălalt lin, cioplit în lemn (fotografia de jos), a mai fost folosit şi pînă în zilele stăpînirii burgheze; în acesta, strugurii se storceau cu picioarele.

Vedere panoramică a staţiunii experimentale viticole din Odobeşti. Cît vezi cu ochii se întinde podgoria staţiunii, iar din poalele pînă în vîrful dealului Sabra, clădirile — laboratoare, crame, staţia de vinificare, diferite construcţii anexe — şi, subteran, hrubele care, bineînţeles, nu pot fi văzute în fotografie.

LUNA PRIETENIEI ROMÎNO-SOVIETICE

Vizitați
la librăria „Cartea rusă"
din București, calea Victoriei nr. 42

„BAZARUL CĂRȚII SOVIETICE"

Deschis zilnic
între orele 9-13 și 16,30-20.
Bogat sortiment de cărți.

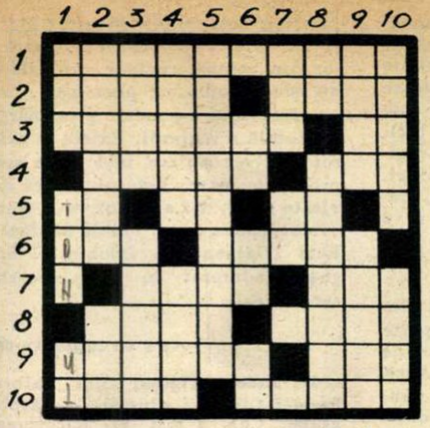

TONUL FACE... MUZICA

ORIZONTAL: 1) Armonie. 2) Instrumente de suflat — Examen... vocal. 3) Maeștri în fluier — Zece împărțit la doi. 4) În doi, trei și patru timpi — Poate fi și liric. 5) Cîntec de trompetă — Ape! — Început de sunet! 6) În orice notă! — A ataca, în materie de muzică. 7) A crea o... tocată — Document la operă. 8) Note mari — Voce în cor. 9) Suită — Răchită. 10) Un rege din opera lui Shakespeare — Liră.

VERTICAL: 1) Marcă de automobil — Face muzica — Ulpiu Lascăr. 2) La normă — Interjecție. 3) Tobă sucită — A lua. 4) Ales — Producător de in. 5) Se învață după... URECHE. 6) Bir! — Poftim — Alexandru (abr.). 7) Arbori desfrunziți — Liniște! 8) Re! — Bate toba. 9) Gama — Interpret în „Nunta lui Figaro". 10) Frumoasa cîntată de Offenbach — Timpan muzical.

Dezlegarea jocului „VERDI", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: *1) Cavaletti — Nap. 2) Viena—U — Opera. 3) Adi — Veneția — R. 4) Ra — Pireu — Spoi. 5) T — Rigoletto — S. 6) Ernani — Reală. 7) Ta — Va — A — M — Ema. 8) Dae — Alvar — Nt. 9) Lad—Hugo—Duet. 10) Amon — A — Ib — Ari. 11) Serov — Lear — Il. 12) Asafiev — Luisa.*

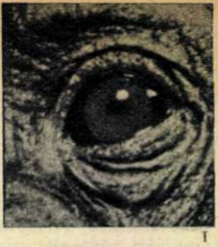
I

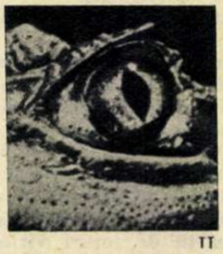
II

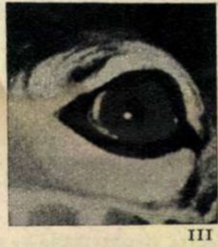
III

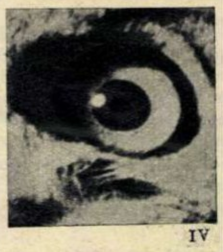
IV

PATRU GHICITORI FOTOGRAFICE

CE ESTE ACESTA?

I. 1) Ochi de hipopotam?
2) Ochi de maimuță?
3) Ochi de morsă?

II. 1) Ochi de insectă?
2) Ochi de pește?
3) Ochi de crocodil?

III. 1) Ochi de șarpe?
2) Ochi de girafă?
3) Ochi de tigru?

IV. 1) Ochi de bufniță?
2) Ochi de liliac?
3) Ochi de viezure?

E BINE SĂ ȘTIM!

Cuvinte obișnuite care au fost nume de persoane

Surprinde la prima vedere, și totuși este un fapt verificat, că nume proprii (de localități, de popoare și chiar de persoane) constituie originea unor substantive comune. Tehnicienii știu foarte bine lucrul acesta: la un congres internațional care a avut loc în 1881, o serie de unități de măsură din fizică au fost „botezate" după numele unor savanți celebri. Cuvintele amper, coulomb, farad, joule, ohm, volt sînt derivate de la numele lui Ampère, Coulomb, Faraday, Joule, Ohm, Volta. Spunem astăzi „cinci amperi", „șaptezeci de volți" etc., ca și „cinci metri" sau „șaptezeci de kilograme".

Dar nu numai în terminologia tehnică există astfel de cuvinte. Mai întîi iată unele care provin tocmai din antichitate: academie și liceu. În limba greacă veche, Akademia înseamnă „grădina lui Akademos" și în această grădină din Atena era instalată școala condusă de filozoful Platon. Împrumutînd numele grădinii, școala lui Platon s-a numit și ea „Akademia". Lykeion, nume propriu, era în același timp numele școlii de la Atena unde profesa Aristotel (sec. IV î.e.n.); de aici cuvîntul modern liceu, existent în multe limbi europene. Zeci de „academii" și mii de „licee" au reprodus și reproduc pînă în zilele noastre aceste denumiri străvechi devenite simbolice, la origine nume proprii.

Să facem un salt în timp pînă în Evul Mediu, pentru a lămuri cuvîntul atlas (geografic). Se știe că Atlas e numele unui personaj mitologic, pe umerii căruia cei vechi credeau că se sprijină cerul. Ei bine, în 1595 a apărut o culegere de hărți pe coperta căreia era desenată în mod simbolic imaginea eroului Atlas. De atunci încoace s-au numit „atlase" toate volumele cu conținut asemănător celui publicat acum aproape patru veacuri.

Tot în secolul al XVI-lea s-a născut și cuvîntul bursă (comercială). O familie de mari negustori venețieni, della Borsa, se stabilise în Flandra. Locuința lor, casa „Borsa", a devenit sediul primei „burse" a lumii.

În sfîrșit, un exemplu din istoria muzicii. Un fabricant de instrumente muzicale, Sax (1814-1894), a construit un fel de trompetă căreia contemporanii i-au zis „glasul lui Sax", împerechind numele inventatorului cu cuvîntul grecesc foné „glas, sunet". Și astfel s-a născut cuvîntul saxofon.

Sorin STATI

FAPT DIVERS LA PARIS

Paris. În vechiul spital Salpetrière, pavilionul Pinel. Aici locuia Jean Bournel, elev infirmier, în vîrstă de douăzeci și cinci de ani. Zidurile pavilionului, bătrîne și reci, au înăbușit nenumărate drame. Se spune că multă vreme bolnavele mintale socotite incurabile erau aduse aici, în pavilionul Pinel, și vîrîte în lanțuri pe toată viața. Multe din ele erau devorate de vii de șobolanii uriași ce mișunau în subsolul acestei vechi fabrici de praf de pușcă, devenită spital.

Leafa de mizerie a elevului infirmier, lipsa iremediabilă de locuințe, ca și chiriile uriașe, l-au silit să solicite un locșor de dormit în spital. S-a socotit fericit cînd, în sfîrșit, i s-a permis să folosească unul din micile compartimente din pavilionul proaspăt spoit și împărțit prin pereți de lemn în cuști, și — oh! mai ales — încălzit.

Dar iată că Jean Bournel a cunoscut-o întîmplător pe Christiane. Christiane? Ce-aș putea spune despre ea? Avea douăzeci de ani. Venise de la țară. Găsise o slujbă de cameristă. S-au văzut, s-au plăcut, apoi s-au iubit și — firesc — s-au căsătorit. Dacă unei femei poți să-i spui soție chiar și sub un pod—cum ar fi unul din acelea care leagă malurile Senei — atunci cînd un copilaș îți spune „tată" trebuie să ai cel puțin un acoperiș de casă.

Înțelegători în fața dificultăților nerezolvabile ale tinerei perechi, tovarășii de muncă ai lui Bournel — ei înșiși împovărați de necazuri — au acceptat să se facă complici la o încălcare a stricteței regulamentului, permițînd tinerei perechi să locuiască clandestin într-una din cămăruțele-carcere ale pavilionului.

S-ar fi părut că acest compromis între drepturi și nevoi ar fi o soluție. Provizorie, e drept, dar oricum... Și mai ales cînd te silești, ba chiar și reușești, să nu te gîndești la ziua de mîine... Ei, dar mai era și Eveline.

Eveline? Da, o fetiță în vîrstă de două luni care, deși admisă în cămăruță de aceiași tovarăși de muncă îngăduitori, a început să facă scandal la fel cum făcuse în urmă cu două luni, în primele clipe cînd s-a întîlnit cu viața.

★

Parisul e scufundat în ceață. Vîntoasele mătură bulevardele, urmărind înverșunate fiece frunză lepădată din subsuoara crenguțelor înfrigurate și scutură cu furie castanii văduviți de rod. E frig afară. În pavilion e cald și-n cuibul lor, mare cît să-l cuprinzi în brațe, e atît de bine, de plăcut! Aici ești ferit de vîntul ce-ți ciocănește cobitor în ferești...

Dar Eveline... Ah, pruncul căruia nici sînul mamei, nici șușotelile, cîntecele de leagăn șoptite la ureche și-n surdină și nici chiar țistuielile din ce în ce mai nervoase ale vecinilor din pavilion nu-i pot ogoi plînsul.

O noapte, două, cinci, zece.

Vremea e tot mai urîtă. Cotloanele, sub-podurile și sălile de așteptare din gări sînt disputate pînă la ultimul centimetru disponibil.

O lună, două...

Vecinii sînt tot mai tăcuți, mai posomorîți, și în privirile lor încărcate de reproș poți citi nopțile nedormite.

Soții Bournel trebuiau să aleagă: ori copilul, ori cămăruța și slujba. Tragedia consta numai în faptul că nu se puteau lipsi de nici una.

Un proverb de demult pretinde că există și un „înger" al săracilor. Poate chiar el le-a trimis ideea să acopere cu un plasture gura micuței Eveline.

Plînsetul strident, ascuțit, s-a muiat, gîlgîit, înăbușit.

O zi, două, cinci...

Într-o dimineață, părinții pruncului, ca și vecinii din „salon" s-au sculat mai odihniți, mai bine dispuși. Dormiseră nederanjați, netulburați. Să se fi obișnuit fetița să nu mai plîngă noaptea? Nu. Eveline murise. Murise asfixiată sub plasturele care îi luase respirația și viața...

★

Nu v-am vorbit de scumpetea crescîndă a alimentelor din Franța, nici de concedierile din fabrici sau despre cheltuielile uriașe pentru războiul din Algeria, sume fantastice cu care s-ar putea asigura nu numai un acoperiș dar și patru pereți ospitalieri tuturor celor fără de locuințe, precum și școli elevilor care fac lecțiile în cîmp deschis...

V-am vorbit doar despre Jean, Christiane și Eveline. Adică despre o dramă simplă, fapt divers la Paris.

Maria ARSENE

„FLACĂRA" vă sfătuiește

①

②

③

MODA

Pardesie pentru adolescenți și bărbați

Ce e nou în moda de toamnă pentru bărbați?

Răspunsul îl dau modelele de confecții pentru bărbați din colecția prezentată recent de Fabrica de confecții și tricotaje București, modele care îmbină eleganța cu sobrietatea și confortul.

Hainele și pardesiele, mai scurte ca în anii trecuți, au o croială dreaptă, lejeră, cu umerii moderat vătuiți (uneori chiar nevătuiți). Stofele sînt de preferință pline: tuiduri, stofe din păr de cămilă și pentru ocazii — covercot sau gabardină.

În fotografiile noastre prezentăm cititorilor cîteva sugestii pentru pardesiul de toamnă:

Reușit este acest pardesiu pentru adolescenți (foto 1) din stofă discret cadrilată. Croiala sport este accentuată prin buzunarele de format mare, aplicate, și prin gaica de la mînecă. Lungimea: deasupra genunchiului.

Pentru băieți, creatorii de modele propun acest călduros demi din stofă mai plină (foto 2). E încheiat la două rînduri de nasturi și strîns pe talie cu cordon.

Confecționat din gabardină, acest pardesiu bărbătesc (foto 3) prezintă lungimea modernă: pînă la genunchi. Are croiala clasică, lejeră, și se încheie la un rînd, cu trei nasturi.

TOAMNA ÎN DELTA DUNĂRII (II)

Vînați cocori...

Îi găsiți toamna în Deltă în număr mare. Ei sosesc aici pe la sfîrșitul lui august și pleacă spre sud la sfîrșitul lunii octombrie.

Locurile lor de popas în Deltă sînt situate — în linii mari vorbind — între mare și Razelm, între brațul Sf. Gheorghe și lacul Sinoe. Locuri de mare concentrare a cocorilor sînt grindurile Țigănușul, Leahova, Sarinasuf, Calica, Matfac, Grindul Lupilor și lacul Sinoe.

Dimineața, în zori, cocorii pleacă spre cîmpia deschisă, întotdeauna pe aproximativ același drum. Distanțele la care se deplasează variază de la cîteva sute de metri pînă la 50 km. Pe cîmp se așază numai după ce au cercetat îndelung terenul. Pe înserat se înapoiază iar la locul de dormit, de obicei același.

Îi puteți vîna *la pîndă* (camuflaj perfect!), în drumurile de trecere seara și dimineața, sau *prin apropiat*, cînd se află pe cîmp. Apropierea pînă la distanța de tragere trebuie s-o faceți cu multă prudență, deoarece sînt foarte atenți și-și aleg numai locurile deschise, cu vedere largă în jur. Deci, înaintați tîrîș sau, dacă aveți șansa ca o turmă de oi să pască prin apropiere, folosiți-o.

Mai practic este sistemul de a vă informa cît mai bine asupra locurilor unde vin ei de obicei; instalat și camuflat din vreme, avînd ca momeală doi-trei cocori împăiați și așezați în poziții firești (ca și cum ar ciuguli iarba sau grîul), veți determina stolurile să se așeze pe aproape. Și atunci: tir rapid, fiindcă ei descoperă imediat înșelătoria.

Vă recomandăm: nu vînați la locurile lor de dormit (dorm foarte grupați și la orice zgomot ridică toți capetele — deci cu un foc faceți un masacru); asigurați-vă posibilitatea conservării cărnii, vremea fiind călduroasă încă pînă la plecarea lor; cînd vînați în baltă nu plecați fără barcă; cînd sînt în grup, nu trageți la nimereală: veți reuși să răniți mulți cocori dar să doborîți, nici unul (distanța dintre doi cocori este de cîteva ori mai mare decît corpul păsării).

I. CÎRCIU

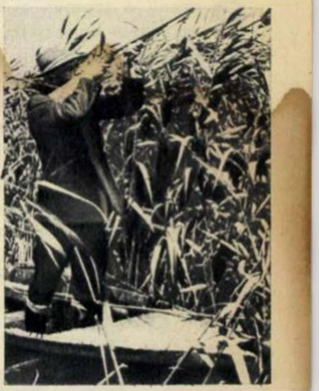

EDUCAȚIE PENTRU TOATE VÎRSTELE

Somnoroșilă

Tovarășe de la revistă,

Deși mi-e rușine, trebuie să recunosc: sînt un somnoros! Așa îmi spun și părinții, și colegii la școală. Aș vrea să dorm tot timpul. Uneori adorm cu capul pe bancă. Și sînt doar elev în clasa a II-a. De altfel mă cunoașteți și dumneavoastră. M-ați văzut noaptea trecută la restaurantul „Moldova". Moțăiam cu capul pe masă. V-ați uitat foarte supărat la mine și ați spus ceva tovarășei care vă însoțea. Desigur, nici dumneavoastră nu vă plac somnoroșii.

Este adevărat: mi-e tare somn. Aș vrea să dorm tot timpul. Fără îndoială, asta e o dovadă de lenevie. Așa spunea tăticu'. El m-a poreclit Somnoroșilă și porecla a prins. Somnoroșilă îmi spun acum toți din familie. Și eu le dau dreptate. Nu este plăcut să ai un copil somnoros. Dar ce-i de făcut? Și părinții mei mă iubesc atît de mult! Nu se duc nicăieri fără mine. Îi însoțesc totdeauna la vizite, la restaurante, la spectacole. „N-aș avea nici o plăcere de distracție, aș fi tot timpul cu gîndul la copil — spune mămica. Are timp să doarmă dimineața, că se duce după-amiază la școală..." Și cum credeți că răspund eu la atîta dragoste? La petrecere adorm tun și — pînă la urmă — trebuie să mă ducă acasă în brațe. Și nu sînt chiar atît de ușor. „Ca pe un copil mic! — zice tăticu', supărat. Coșcogea elev în clasa a II-a. Mi-a rupt mîinile. Zi-i Somnoroșilă și pace!" Mie-mi vine să mă ascund sub pat de rușine.

Ba uneori îi pun în situații și mai neplăcute. Într-o seară ne-a oprit pe stradă o tovarășă cu părul alb și le-a făcut morală părinților mei că de ce mă trag după ei la ora 11 și jumătate noaptea și că la vîrsta mea ar trebui să fiu în pat de la ora nouă seara. Părinții mei s-au supărat tare de tot și au poftit-o să nu le dea lecții. Și aveau dreptate. Sînt ei vinovați dacă au un copil somnoros? Un Somnoroșilă?

— Cîte ore dormi tu, Liviu? — m-a întrebat tovarășa învățătoare.

I-am spus că dorm destul. Și este adevărat. Chiar dacă mă culc tîrziu, dorm opt, nouă ore. Mă trezesc tot tîrziu.

În ultimul timp mă doare adeseori capul și nu pot să-mi fac lecțiile. Nu mai am nici chef de joacă. Aș vrea să dorm tot timpul. Dar cînd pun capul pe pernă — curios lucru! — mi-e foarte greu să adorm.

Ne-am dus și la doctor. Cînd intrăm, ce să vezi? Doctorul era chiar tovarășa aceea cu părul alb care ne oprise pe stradă. M-a pus să-i povestesc la ce oră m-am culcat în fiecare seară. Apoi m-a poftit afară și a rămas numai cu mama. N-am auzit ce i-a spus, dar vorbeau ca oamenii foarte supărați. Probabil că nici dînsei nu-i plac somnoroșii. Dar de ce s-o certe pe mama pentru mine? Doar eu sînt Somnoroșilă, nu mama!

Tovarășe, vă întreb pe dumneavoastră: din ce să vină că sînt așa de somnoros? Mămica zice că din naștere, tăticu' e de părere că din lenevie, mătușa Saveta crede că din cauză că sînt bolnav „de glandă", iar tovarășa doctor i-a spus mamei foarte supărată: „L-ați împins la nevroză pentru că nu respectă regimul de viață corespunzător vîrstei!"

Oricum, e foarte neplăcut să ai un copil somnoros.

Liviu zis și Somnoroșilă
Pt. conf. Sen ALEXANDRU

RĂSPUNSURI LA GHICITORILE FOTOGRAFICE DIN PAG. 20:
I—2; II—3; III—2; IV—1.

COLȚUL COSMETICIENEI

Nu uitați...

1) Uleiul de ricin are proprietatea de a activa creșterea genelor. Folosiți formula: acid galic 1 gr; vaselină 10 gr; ulei de ricin 4 gr; esență de lavandă 2 picături.

2) Băile de untdelemn cald întăresc unghiile. Durata băii: 10-15 minute — timp de 30 de zile. Se mai recomandă badijonările unghiilor cu iod alb de 2-3 ori pe săptămînă.

3) Pentru a se înlătura roșeața nasului se aplică în fiecare seară, timp de 5 minute, comprese cu apă caldă în care s-a pus puțin bicarbonat de sodiu. Apoi se aplică loțiunea: alcool camforat 30 gr; acid salicilic 0,50 gr.

4) Pentru a înlătura urmele oboselii pe obraz, spălați-vă fața cu o infuzie de tei; odihnește țesuturile și dă prospețime tenului.

5) Cartofii fierți frăgezesc și albesc pielea mîinilor. Fierbeți cartofii ca pentru pireu, apoi sfărîmați-i și frecați-i cu puțin lapte; adăugați cîteva picături de apă de flori. Masați bine mîinile cu această pastă, aplicînd-o în felul în care se îmbracă o mănușă. Spălați-vă cu apă călduță și ungeți cu puțină cremă.

Georgeta MĂLIN

DE VORBĂ CU MEDICUL

Narcoza electrică

Electricitatea are astăzi extrem de numeroase utilizări în medicină, nu numai în scopuri diagnostice dar și ca mijloc de tratament. Astfel: ionizările, masajul electric, electroșocul, electrocoagularea, stimularea electrică a inimii oprite etc. sînt mijloace de tratament foarte răspîndite și folositoare. Pe de altă parte, curentul electric își găsește mereu noi aplicații în medicină. În acest sens, una dintre metodele cele mai interesante și promițătoare, cu multiple aplicații, este electronarcoza.

Dacă se trece un curent electric (avînd anumite caracteristici) prin creier, cu ajutorul unor electrozi puși pe tîmple, apare în cîteva minute o stare de somn foarte asemănătoare somnului obișnuit, normal. Somnul produs în acest fel este egal și liniștit, iar trezirea este la fel de ușoară și rapidă ca și adormirea.

Somnul electric are o serie de avantaje importante față de cel provocat de somnifere: este complet lipsit de orice efecte toxice; poate fi controlat și dirjat în permanență sau întrerupt în orice moment; nu lasă nici un fel de efecte la trezire etc. Pe această bază, somnul electric este folosit cu succes de cîțiva ani în spitale, în special în două direcții: fie pentru prelungirea somnului natural — ca mijloc de tratament a unor boli cu ajutorul somnului (somnoterapie), fie ca mijloc de combatere, corectare și tratament a tulburărilor de somn.

Dar electronarcoza? Se știe că narcoza nu este în fond altceva decît un somn foarte profund, care face ca bolnavul să nu simtă durerile sau alte senzații neplăcute ce se produc în cursul operațiilor. Numeroase speranțe au fost puse în posibilitatea realizării unui procedeu de narcoză electrică, date fiind importantele sale avantaje față de metodele folosite în prezent, bazate exclusiv pe mijloace chimice. Această posibilitate însă s-a lăsat mult timp așteptată. Au existat mari dificultăți în realizarea unei profunzimi suficiente a somnului, care să permită efectuarea de operații în condiții satisfăcătoare.

În ultimul timp, ca urmare a numeroase și stăruitoare eforturi (în unele laboratoare s-au făcut cercetări pe animale timp de 5-6 ani), s-a ajuns să se stabilească caracteristicile necesare ale curentului electric și procedeele de aplicare pentru a obține o stare de narcoză convenabilă.

În cursul acestui an au fost făcute chiar și primele operații pe om sub narcoză electrică și ele s-au desfășurat în condiții bune. Acesta este însă de fapt doar un început; metoda urmează să fie perfecționată, promițînd să devină o armă importantă în arsenalul medical al luptei contra durerii.

Dr. A. FABIAN

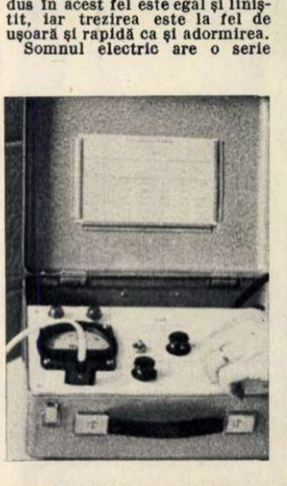
Aparat medical, portabil, pentru electrosomn.

ÎN PARCUL LINIŞTIT DIN BERLINUL OCCIDENTAL

Repetenţii

de Nicolae **MINEI**

Parcul e frumos şi bine întreţinut. Dar mai ales e liniştit. Nefiresc de liniştit pentru Berlinul occidental, care e unul din cele mai agitate, mai frămîntate şi mai zgomotoase oraşe ale lumii. Aici însă, în acest ceas de după-amiază tîrzie, cînd nu mai e zi dar nici încă seară, nu se aud decît murmurul Spreei, strigătele subţiri ale copiilor şi cîte o voce dojenitoare de mamă sau guvernantă. Adie un vînt moale, care zbîrleşte în treacăt frunzele abia ieşite din muguri ale copacilor.

Deodată o explozie de voci sfîşie tihna parcului. Sună ca un „ooo...", care revine mereu la intervale scurte, rostit de glasuri bărbăteşti ţipătoare şi stridente. „Ooo...", „ooo"... Şi pe urmă: „ai...". Şi din nou: „ooo...".

Aleea face o cotitură şi mă aduce brusc în imediata vecinătate a locului de unde vine zgomotul. E o peluză largă, pe care s-au adunat cîteva sute de oameni. Sînt numai bărbaţi. Stau în picioare, în şiruri rectilinii şi rigide, umăr lîngă umăr, cu braţele lipite de corp, ca şi cum... da, ca şi cum ar alcătui o unitate militară, pe cîmpul de instrucţie. Componenţii ei sînt însă îmbrăcaţi civil (şi elegant!) şi, în loc să execute mişcările prevăzute în regulamentul de instrucţie, stau smirnă, cu privirile îndreptate spre o tribună improvizată, şi scot din cînd în cînd strigăte de aprobare: „Hoooch!", „Hoooch!", „Heiiil!".

Nu, nu e „Hitlerjugend". E „Adenauerjugend". Ce deosebire? Nici una! Băieţii pe care îi vedeţi în primul plan al fotografiei sînt destinaţi de militariştii vest-germani să lupte — şi să moară — într-o nouă aventură militară, la fel de lipsită de perspectivă ca şi aceea a lui Hitler.

„Crucea de fier" decorează nu numai piepturile bombate ale militariştilor vest-germani, ci şi vulturul — simbol agresiv al celor care visează la o nouă conflagraţie mondială. În ghearele sale vulturul de la Bonn ţine numele provinciei poloneze Silezia. Iar la tribună, cancelarul revanşard Adenauer.

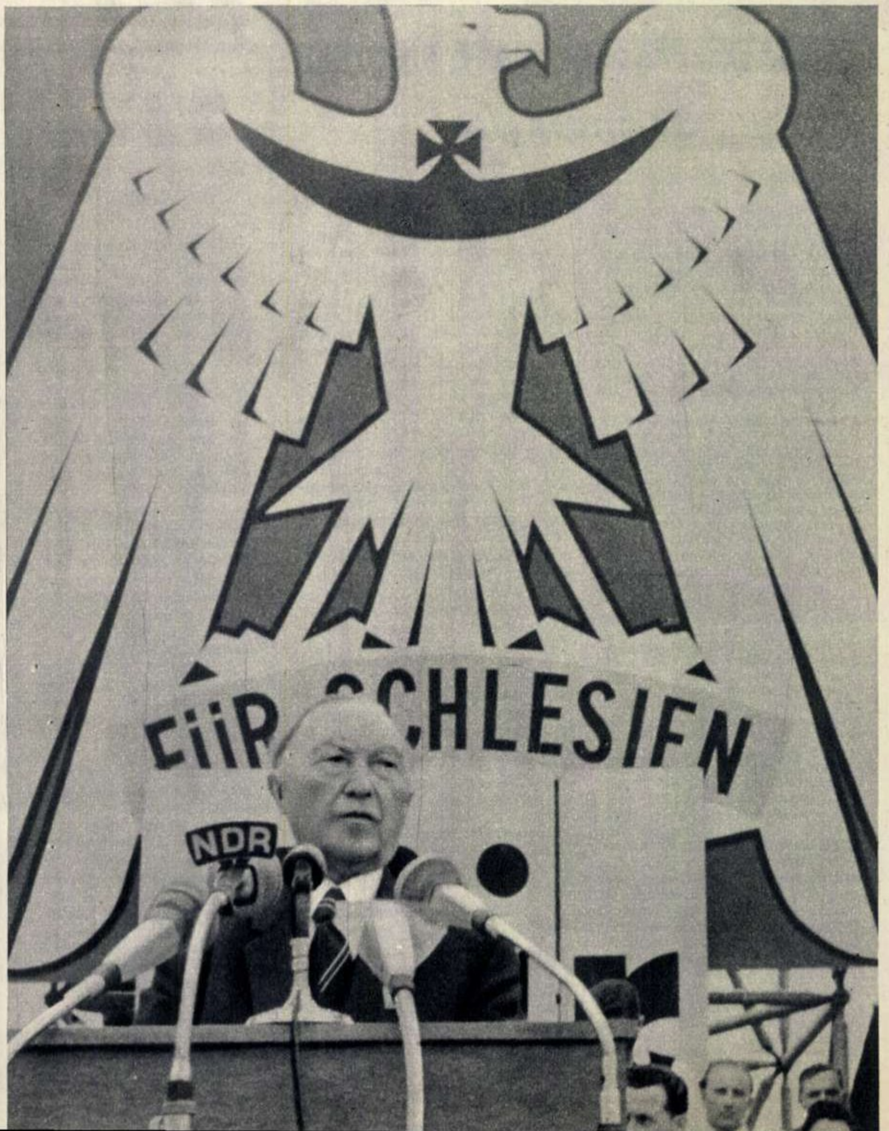

Aleea mă conduce în apropierea tribunei înţesate de microfoane. În spatele ei şed şase domni cu spinările ţepene, ca turnate din fontă. Al şaptelea în schimb, care vorbeşte, gesticulează abundent. Din timp în timp se izbeşte cu pumnii în piept, cu atîta furie de parcă acolo s-ar ascunde duşmanul lui cel mai înverşunat.

Mă opresc şi ascult. Deşi am pierdut începutul discursului, nu e greu să înţeleg despre ce e vorba: *„De acolo vine primejdia, primejdia roşie, primejdia comunismului* — ţipă conferenţiarul şi îndreaptă arătătorul spre răsărit sau spre ceea ce-şi închipuie el că e răsăritul. *Într-acolo am lansat atacul şi într-acolo îl vom mai lansa!* („Hoooch!"—urlă prelung adunarea). *Noi, foştii ofiţeri ai Wehrmachtului, sîntem gata să reîmbrăcăm glorioasa noastră uniformă şi să ne conducem trupele spre victoria finală* („Heiiil!"). *Da, camarazi, revanşa ne aşteaptă şi de data asta n-o vom scăpa din mînă"* („Heiiil!").

Şi discursul continuă... *„Regiunea sudetă trebuie să redevină germană... Niciodată, nici unul din noi nu va recunoaşte frontiera Oder-Neisse... Răsăritul a fost şi va fi spaţiu german..."*

Într-un tîrziu, cu obrajii congestionaţi şi cu un tiv de spumă la colţul buzelor lui subţiri, vorbitorul îşi încheie cuvîntarea şi se aşază la masă. În aceeaşi clipă, se ridică un altul dintre domnii ţepeni şi se îndreaptă spre microfoane. Peste gît, petrecută ca un colan, are o panglică lată, galbenă-roşie-neagră. La capătul ei atîrnă un obiect greu din metal negru. E „Crucea de fier". Cea mai înaltă distincţie militară nazistă se bălăngăne cu trufaşă ostentaţie pe pieptul bombat. Purtătorul ei îşi lipeşte gura de microfon, ca o dizeuză. Dar aria pe care o cîntă, răguşit şi cazon, nu vorbeşte nici de dragoste, nici de nopţi cu lună: ea are aceeaşi temă ca şi a predecesorului său, cu puţine, foarte puţine variaţii. „Nimicirea comunismului...", „Misiunea istorică...", „Răsăritul aparţine Germaniei..."

Ascult şi îmi plimb privirea asupra celor de la masa prezidiului. Îi văd pe cei şapte domni aşa cum sînt acum şi parcă îi văd aşa cum au fost acum 16, 17 sau 18 ani. Ochii lor albaştri — adevărat „albastru de Prusia" — care acum sticlesc reci şi cruzi, au privit atunci cel mai mare dezastru militar pe care l-a înregistrat vreodată Germania. Gurile acestea orgolioase, care acum gargarisesc fraze despre „glorie" şi „victorie", au răcnit atunci cu desperare comenzi de retragere din faţa irezistibilelor atacuri ale Armatei Sovietice. Trupurile acestea, acum atît de ţepene, au dîrdîit atunci de frig, dar mai ales de spaimă, la porţile Stalingradului. Mîinile acestea, care arată acum imperios spre răsărit, au semnat atunci umile capitulări în faţa generalilor sovietici.

Cei din prezidiu vorbesc, cei din rîndurile milităreşte aliniate îi ascultă şi strigă „Hoch" şi „Heil". Iar toate acestea se întîmplă în Berlinul de vest. Acolo unde, în acel început de mai 1945, nu existau sectoare american, englez şi francez, nu exista decît o singură armată învingătoare — cea sovietică — şi o singură armată înfrîntă — cea căreia îi aparţineau membrii acestei adunări.

...Mă îndepărtez încet, pe aleea învăluită acum de umbra densă a înserării. Din spate, amplificatoarele mă urmăresc cu lătratul lor: „Germania... drumul spre Răsărit... istoria..."

Curios—îmi spun—cum nu se îneacă domnii aceştia atunci cînd pronunţă cuvîntul „istorie"! Istoria şi-a dat doar multă osteneală cu ei şi le-a oferit o lecţie de neuitat.

Feţe grase de oameni bine hrăniţi, bărbii duble, cocarde, săbii scoase războinic din teacă... O altă punere în scenă a aceleiaşi piese revanşiste. În rolul principal: H.C. Seebohm, ministrul Transporturilor din R.F.G. Transporturile care îl preocupă cel mai mult sînt cele ale cărnii de tun, în direcţia Est.

Micul comentar

Homo homini...

de Florica ŞELMARU

Un adevărat val publicitar pe tema „cum să supravieţuim unui război atomic" s-a revărsat în ultima vreme în paginile marilor reviste americane — şi de acolo în paginile a numeroase publicaţii similare occidental-europene. Articole şi reportaje, însoţite de titluri şi subtitluri frapante, presărate din abundenţă cu fotografii şi schiţe, popularizează ideea aşa-ziselor „adăposturi anti-atomice" familiale, construite pe cont propriu, şi invită pe cititor să-şi asigure fără întîrziere un asemenea refugiu. Pentru binele lui şi al celor apropiaţi, fireşte...

Pentru binele lui şi al celor apropiaţi... Specialiştii oneşti obişnuiesc să spună că, în condiţiile tehnicii militare contemporane, „adăposturile anti-atomice" sînt bune numai atîta vreme cît nu este nevoie de ele — dar că, faţă de explozia unui proiectil nuclear, nu există nici o îndoială în ceea ce priveşte ineficienţa lor. Pentru binele cui atunci reclama făcută unor „adăposturi" care nu pot adăposti — cine profită de pe urma acestei imense zarve publicitare? Beneficiarii cei mai vizibili sînt de bună seamă societăţile care le construiesc. Cei mai vizibili — dar nu principalii. Interesate să anestezieze opinia publică, acreditînd ideea că „adăposturile" familiale ar putea constitui, în condiţiile războiului modern, un mijloc de protecţie; interesate de asemeni să întreţină psihoza de război, alimentînd-o între altele şi prin discuţiile despre „adăposturi", sînt în primul rînd cercurile care elaborează înseşi planurile goanei înarmărilor şi politica pe marginea prăpastiei nucleare. Iar publicaţiile legate de aceste planuri şi de această politică se achită cu zel de sarcina puţin onorabilă care le revine. Săptămînalul american „Life", de pildă, administra recent cititorilor săi 12 pagini masive de elogiu al „adăposturilor" pe cont propriu — precedate de un „mesaj pentru dv." al preşedintelui Kennedy, în care, drept concluzie, se spune: «*Vă recomand stăruitor să citiţi şi să luaţi foarte în serios conţinutul acestui număr din „Life"...*» Săptămînalul francez „Paris-Match" adoptă o altă cale pentru a „convinge" pe cititor: îl ameninţă. „... *S-a constatat*, scrie suav revista referindu-se la S.U.A., *o creştere a vînzărilor la armele de foc, pe măsură ce se construiesc micile forturi particulare*". Credeţi că este vorba de pregătiri în vederea unor eventuale lupte cu presupusul „inamic" în momentul ieşirii din refugiul subteran? «*Cîtuşi de puţin*, răspunde triumfător articolul din „Paris-Match". *Ei* (adică stăpînii „adăposturilor") *se înarmează împotriva vecinilor lor*».

Fac abstracţie acum de ineficienţa protecţiei pe care o oferă aceste pretinse „adăposturi anti-atomice", de înşelătoria pe care construirea lor o reprezintă, de interesele financiare şi politice care manevrează din culise această campanie. Mai cutremurător decît toate mi se pare faptul că oameni care pînă mai ieri mergeau împreună la meci sau îşi împrumutau peste gard foarfeca de tuns tufişurile din grădină se arată acum gata să se întreucidă în pragul bîrlogului „anti-atomic". Şi că nimeni în jur nu se alarmează: nici negustorul care le vinde armele (el de altfel îşi sporeşte deverul!), nici ziaristul care consemnează fenomenul, nici autorităţile care nu e posibil să-l ignoreze. Dar, ce vreţi?! Proprietarii de „adăposturi" care se înarmează împotriva vecinilor o fac sub semnul şi în numele sacrosanctei proprietăţi private — totul este deci în ordinea lucrurilor.

În aceeaşi ordine a lucrurilor care anul trecut, cînd „cei patru din Pacific", după extraordinara lor odisee de 49 de zile, au ajuns în S.U.A., a inspirat unui ziarist american următoarele cuvinte:

— Ştiu că în asemenea situaţie îţi poţi pierde chipul omenesc, îţi poţi ieşi din minţi, poţi deveni o fiară. Au fost desigur între dv. certuri, poate chiar încăierări, pentru ultima bucăţică de pîine, pentru ultima gură de apă?

— De-a lungul celor 49 de zile, a povestit liniştit sergentul Ziganşin, membrii echipajului nu şi-au spus unul altuia nici o vorbă grea. Cînd apa potabilă a ajuns pe terminate, fiecare primea cîte o jumătate de cană pe zi. Nimeni, niciodată, nu a luat nici o înghiţitură în plus. Numai cînd am sărbătorit aniversarea lui Anatoli Kriucikovski, noi i-am oferit o porţie dublă de apă — dar el a refuzat.

— Dar ce fel de oameni sînteţi? — a exclamat cineva.

Unul din „cei patru" a răspuns simplu:

— Obişnuiţi. Sovietici.

Şi pentru că unii dintre cei de faţă tot nu înţelegeau, le-a explicat că partidul comunist şi întreaga orînduire sovietică i-au educat în spiritul prieteniei. Proclamînd în documentele sale că omul trebuie să fie omului „tovarăş, prieten şi frate", al XXII-lea Congres al P.C.U.S. duce mai departe opera al cărei rod este prezenţa luminoasă a omului sovietic în lumea contemporană.

Între timp, Mr. Smith sau Mr. Jones cumpără arme, hotărîţi să nu împartă cu nimeni merindele *lor*, apa *lor*. Nu poate exista acuzare mai infamantă pentru o orînduire decît aceea de a face ca omul să devină, faţă de semenul şi fratele său, fiară.

FLACĂRA
Revistă social-politică
şi literar-artistică

REDACŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii. Căsuţa poştală 3507, of. 33. Tel. 17.60.10, int. 1744.
Prezentarea grafică: Vlad MUŞATESCU.
Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

PREŢUL REVISTEI 2 LEI

Bibl. Reg.

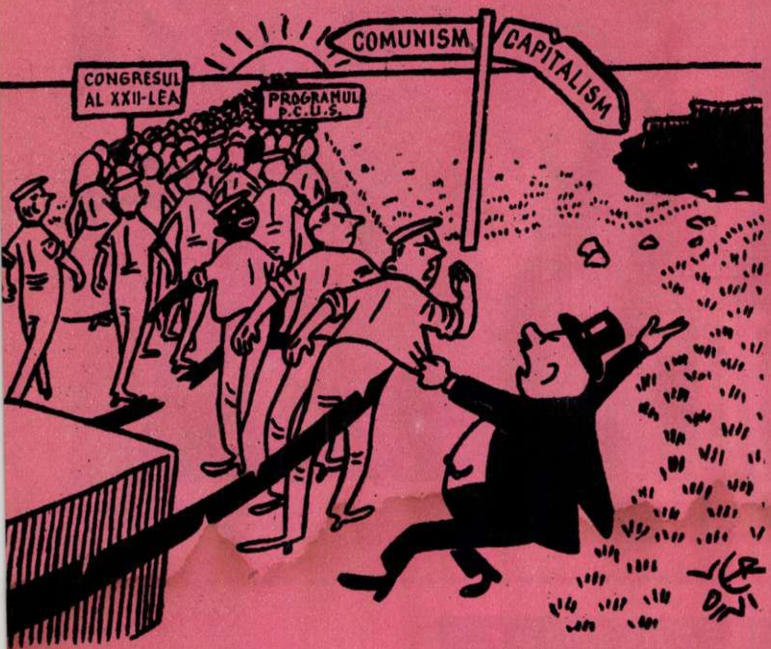
COMUNISM
CAPITALISM
CONGRESUL AL XXII-LEA
PROGRAMUL P.C.U.S.

— Dar tu încotro vrei să ne târăşti?

Desen de R. VERDINI — Italia

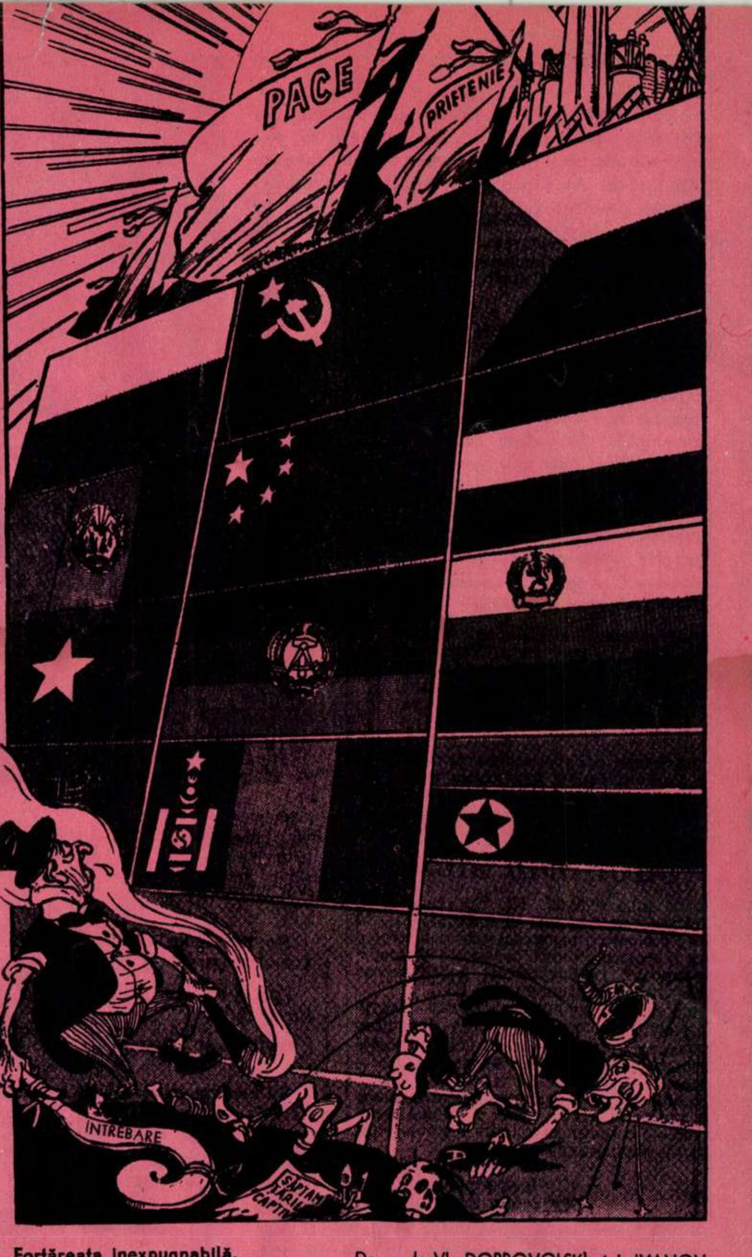
PACE
PRIETENIE
ÎNTREBARE

Fortăreaţa inexpugnabilă.

Desen de Vl. DOBROVOLSKI şi I. IVANOV
(Din „Pravda")

De pe rampa de lansare a Congresului al XXII-lea.

Desen de KAMB — Franţa

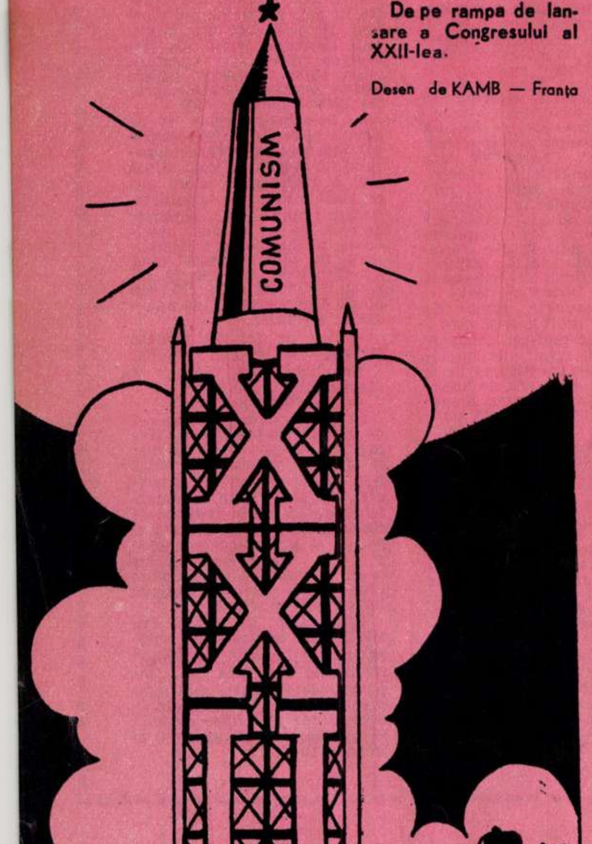
COMUNISM
XXII

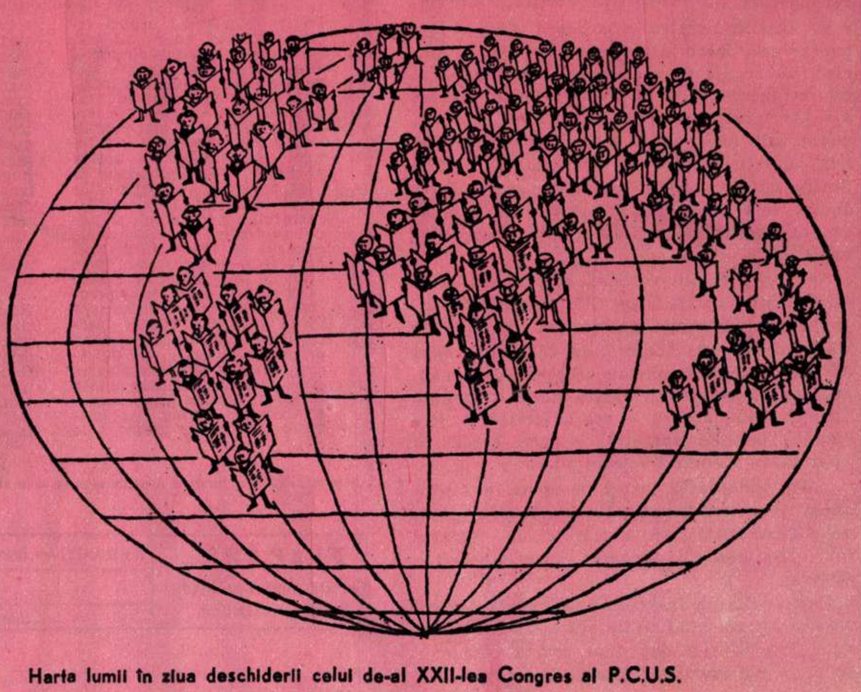

Harta lumii în ziua deschiderii celui de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S.

Desen de Andras MESZAROS — R. P. Ungară

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 43 (335) — 28 octombrie 1961

În aceste zile la Moscova

Tovarășii Gheorghe Gheorghiu-Dej și Ion Gheorghe Maurer în mijlocul unui grup de delegați la Congres.

Minerii Donbassului iau cunoștință cu nespusă mîndrie de istoricele documente prezentate la Congresul constructorilor comunismului.

Din loja ziariștilor cuprinzi într-o singură privire întreaga sală a Congreselor din minunatul palat înălțat în incinta Kremlinului. Mă uit la oamenii chemați să hotărască în problemele majore ale secolului nostru și-mi amintesc de cuvintele scriitorului Elizar Malțev:

— Oricare din ei ar putea fi erou de roman. Aci la Congres simți dorința să vorbești cu fiecare în parte. Oamenii aceștia sînt floarea partidului comunist.

Într-una din pauze unul dintre cei mai vechi comuniști, Serghei Aristov, împărtășea unui grup de tineri delegați impresiile sale despre Congres: „Noi sîntem chemați să adoptăm la acest istoric Congres Programul construirii comunismului. Noul Program este o simfonie a vieții. Și în această simfonie răsună limpede acordurile solemne ale viitorului“.

Cei care îl înconjurau pe bătrînul comunist priveau cu respect pe omul a cărui viață se confundă cu istoria partidului comuniștilor. În 1905 a luptat pe baricadele de la Krasnaia Presnia, în 1917 i-a izgonit pe iuncheri, apoi a luptat pentru Puterea Sovietelor, pentru victoria vieții noi pe întregul continent sovietic.

La secretariatul Congresului sosesc zilnic sute și sute de telegrame în care oamenii sovietici raportează succesele obținute, angajamentele luate pentru viitor. Și, mergînd pe urmele telegramelor, să ne oprim în cîteva locuri ale Moscovei.

Raionul Moskvorețki, raion cu vechi tradiții revoluționare. Într-una din zile, muncitorii din acest raion s-au adunat pentru a examina felul în care și-au îndeplinit angajamentele în cinstea Congresului P.C.U.S. Și rezoluția lor a fost foarte simplă, cuprinde doar două fraze:

Prima: *planul anual va fi îndeplinit la 20 decembrie; peste plan se vor da produse în valoare de 29 milioane de ruble.*

A doua: *pînă la sfîrșitul anului se vor realiza următoarele economii peste plan: 4 milioane kWh energie electrică, și un milion de ruble ca urmare a noilor propuneri de raționalizări.*

La uzina „Vladimir Ilici“ a luat ființă zilele acestea un nou birou. Un birou oarecum ieșit din comun, pe care muncitorii și inginerii au hotărît să-l permanentizeze. Este vorba de biroul obștesc al rezervelor. În timpul lor liber muncitori (dintre care mulți învață la politehnică) și ingineri (printre care sînt mulți aspiranți) merg în secții, cercetează, studiază, îmbunătățesc tehnologia, găsesc noi rezerve de producție.

La trustul „Glavmosstroi“ am văzut fotografia unui panou pe care scrie: «„Glavmosstroi“-Moscova, construcție a patru blocuri de 10.020 metri pătrați și a unei școli pentru 880 de elevi».

Panoul acesta se află la mii de kilometri de capitala sovietică, în orașul Țelinograd. Sute de constructori din capitala sovietică au plecat în acest centru al pămînturilor desțelenite pentru a ajuta la ridicarea locuințelor, școlilor, grădinițelor și caselor de cultură. Nimeni nu i-a obligat să părăsească Moscova, să trăiască un an sau doi în căminele pentru burlaci, să renunțe la unele avantaje ale capitalei. Au plecat pentru că așa le-a cerut conștiința lor de constructori ai comunismului.

Sînt doar cîteva din faptele zilelor acestora. Manifestări ale conștiinței comuniste.

Corespondență telefonică
de Alexandru STARK

Într-una din pauzele Congresului. De la stînga la dreapta: Ajoi Gosh, conducătorul delegației P. C. din India, Tim Buck, conducătorul delegației P. C. din Canada și A. Kondratieva, brigadieră fruntașă la un sovhoz din regiunea Gorki, delegată la Congres.

Rita Diaz, reprezentantă a Cubei luptătoare, invitată la Congres, stînd de vorbă cu două delegate.

Doi eroi ai Uniunii Sovietice, vrednici fii ai marii patrii socialiste, delegați la Congres: pilotul cosmonaut Gherman Titov și vestitul miner Nikolai Mamai.

Savantul academician Nikolai Semionov, laureat al Premiului Nobel, și renumita colhoznică fruntașă Evghenia Doliniuk, de două ori Erou al Muncii Socialiste, în timpul unei pauze a Congresului.

Мы будем жить
при
КОММУНИЗМЕ!

Moscova 1961.

„NOI VOM TRĂI ÎN COMUNISM!" LUCRUL E TOT ATÎT DE SIGUR CA FAPTUL CĂ MÎINE VA RĂSĂRI SOARELE...

Mîine COMUNISM!

Pentru astăzi propunem cititorilor o pasionantă călătorie în viitor: rîuri care curg de la ocean spre interiorul continentului, mineri care lucrează în halate albe, oameni care după ce iau masa la restaurantul întreprinderii se ridică și pleacă fără să plătească, uzine în care afișe mari cheamă pe muncitori: „Tovarăși, nu atingeți cu mîna piesele pe care le lucrați"!

Ei încă nu pot citi, dar în Programul P.C.U.S. e scris: Asigurarea unei copilării fericite pentru fiecare copil este una din cele mai importante și nobile sarcini ale construirii societății comuniste.

Dar înainte de a ne pune aripile celui de-al treilea Program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice să ne întoarcem o clipă înapoi la neuitatul an 1919. Pe atunci Congresul al VIII-lea al comuniștilor ruși dezbătea la Moscova al doilea Program al partidului. Lenin, cunoscut pentru imaginația sa înflăcărată, a fost cel dintîi care i-a potolit pe cei ce încercau să dea încă de pe atunci o caracterizare amănunțită a comunismului: *„...Aici...n-ai să descoperi nimic altceva decît că atunci va fi înfăptuit principiul: de la fiecare după capacități, fiecăruia după nevoi“*. Lenin știa că există o vreme potrivită pentru toate: pentru sacrificii și pentru vise, pentru scoaterea Rusiei din întuneric și pentru trasarea drumului luminos de urmat în viitor, pentru lichidarea în Rusia a ruinelor și pentru clădirea orînduirii comuniste. Lenin știa ca nimeni altul că sarcina generației ce ieșise învingătoare din Marea Revoluție Socialistă din Octombrie era punerea temeliilor. Înălțarea zidurilor și finisarea edificiului rămîneau în sarcina generațiilor următoare. Primul gînd al comuniștilor ce dezbat acum, la Congresul al XXII-lea, noul Program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice se îndreaptă cu emoție și recunoștință către Lenin; acestui om, cel mai „practic“ dintre visători, i se datorește faptul că Programul de azi proclamă solemn: **actuala generație de oameni sovietici va trăi în comunism**!

„S-a întîmplat mîine“

În urmă cu ani a fost turnat la Hollywood un film care a părut multora oarecum excentric. Un ziarist căpătase de la zei puterea de a prevedea evenimentele, în așa fel încît el era în stare să publice în fiecare zi, în ziarul său, reportaje senzaționale despre lucruri „care se vor întîmpla mîine“. Fără recuzita de carton a studiourilor cinematografice și fără nevoia de a invoca în nici un fel supranaturalul, oamenii sovietici furnizează astăzi tuturor ziariștilor din lume subiectul unor senzaționale reportaje despre ceea ce se va întîmpla mîine, reportaje care mai au și avantajul că sînt adevărate. Ziariștii n-au decît să citească Programul Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, care a fost tradus în mai toate limbile pămîntului...

E drept, unii, obișnuiți să oglindească mai mult ziua de ieri decît cea de mîine, simt goluri în stomac: *„Te cuprinde amețeala cînd citești acest program“* — scrie ziarul francez „Le Monde“. *„Locuințe, transporturi, medicamente gratuite, zi de lucru de șase ore — pe scurt belșugul asigurat în următorii 20 de ani“*. Unde e vremea cînd „marea presă“ din Occident își asigura cititorii că *„sfîrșitul aventurii bolșevice e o chestie de săptămîni dacă nu chiar de zile“*? Să lăsăm însă minciunile de ieri și să ne ocupăm de adevărurile de mîine...

Proza americană și poezia sovietică

De pe acum par ridicole cuvintele cunoscutului comentator american Walter Lippmann: „A susține că Rusia a repurtat un succes acolo unde America a suferit un eșec, este ca și cum l-ai considera pe băiețașul care știe să facă o împărțire drept un matematician mai bun decît savantul care întîmpină greutăți în cine știe ce operații de calcul integral“. Numai că greutățile la calcul ale savantului american sînt atît de mari încît multe din rachetele lui se prăbușesc în mare, în timp ce „băiețașul sovietic“ plimbă de 17 ori în 25 de ore o navă cosmică în jurul Pămîntului, după care îl aduce înapoi, viu și nevătămat, pe omul care se află înăuntru.

Unora le vine desigur greu să se împace cu gîndul că băiețașul a crescut. Ei se mai gîndesc și azi că în 1921 producția de oțel a S.U.A. era de 120 (o sută douăzeci!) de ori mai mare ca a Rusiei. Dar ar fi bine ca acești oameni să citească ce „s-a întîmplat mîine“: în jurul anului 1980, conform sarcinii trasate în Programul P.C.U.S., Uniunea Sovietică va produce anual 250.000.000 de tone oțel (adică de aproximativ patru ori mai mult ca în 1960), lăsînd cu mult în urmă producția americană în acest domeniu. Dîre înalte de fum se înalță spre cerul Siberiei unde se creează a treia bază siderurgică a țării. Pînă în 1980, U.R.S.S. va dispune de 5 baze metalurgice de importanță unională.

Dar cît oțel vor produce S.U.A. în anul 1980? Nimic nu e mai greu de prevăzut precis, decît ceea ce va fi mîine în țările capitaliste. Totuși, pe baza faptelor de azi, unele concluzii se pot trage. Iar faptele iată-le: pentru a-și spori producția de oțel de la 27 la 65 milioane tone, Uniunii Sovietice i-au fost necesari 10 ani (1951-1960). Pentru a asigura același spor de producție, Statele Unite ale Americii au avut nevoie nu de 10, ci de 30 de ani (1912-1941)!

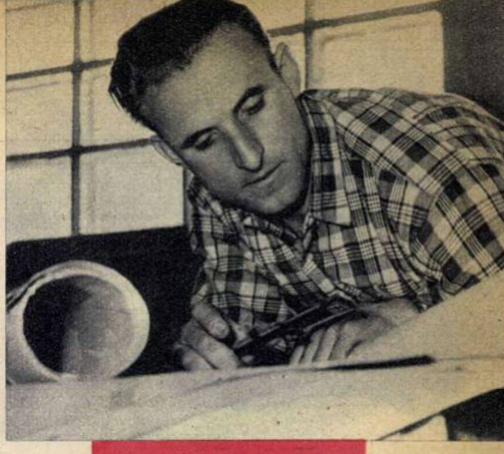

Evgheni Kriukov, muncitor la uzina de piese de schimb pentru tractoare din Orlov, a fost ales delegat la cel de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S. Peste 20 de ani el va povesti pionierilor: „În octombrie 1961 am luat parte la Congresul constructorilor comunismului. Despre ce am discutat atunci? Despre ziua de azi, despre voi..."

Omul cadențelor sovietice, Maiakovski, a scris încă acum trei decenii:-„America cea iute de picior, o vom ajunge și o vom întrece!"

Poetul sovietic vedea ziua de mîine acolo unde ziaristul american n-o vedea decît pe cea de ieri...

Conform prevederilor noului Program al P.C.U.S. producția industrială a U.R.S.S. va spori în următorii 20 de ani de cel puțin 6 ori. Asta înseamnă că în 1980 oamenii sovietici vor da o producție industrială de 3,5 ori mai mare decît dau astăzi Statele Unite. Vor reuși americanii să-și mărească la rîndu-le, în 20 de ani, producția industrială în asemenea măsură pentru a putea ține ritmul cu Uniunea Sovietică?

Îndată după publicarea proiectului de Program al P.C.U.S. un ziar occidental a scris pe un ton de vădită văicăreală: „La noi nimeni nu știe ce va fi, fie chiar și peste 2-3 ani!" Asta în timp ce oamenii sovietici înscriu în Program data exactă la care vor întrece cea mai puternică țară capitalistă — Statele Unite. Această dată este atît de apropiată de noi — 10 ani! — încît unii sînt pe drept cuvînt cuprinși de amețeală. Lucru pe de-a-ntregul de înțeles, dacă ne gîndim că încă de pe acum există destule elemente care arată că Uniunea Sovietică lichidează rapid rămînerea în urmă față de S.U.A. Acum în unele domenii lucrurile au și ajuns pînă acolo încît diferite birouri de studii din S.U.A. caută soluții la problema: cum să fie lichidată rămînerea în urmă a S.U.A. față de U.R.S.S. Nu e vorba numai de domeniul cosmic, pe care unii îl pot considera „extraterestru", nelegat deocamdată direct de nivelul de viață al oamenilor de pe pămînt. Dar dacă e adevărat că oamenii trăiesc înainte de toate cu pîine, iată că socialismul dovedește de pe acum că poate asigura mai multă pîine decît capitalismul. Uniunea Sovietică a și lăsat în urmă Statele Unite în ce privește producția de minereu de fier și de cărbune, locomotive diesel și electrice, cherestea și țesături de lînă, zahăr, unt, pește și încă multe altele... Aceasta nu e însă totul.

Se știe că în Statele Unite sporul — mult, puțin, cît e — se repartizează astfel încît de el beneficiază în primul rînd o sută sau poate două sute de familii. Ce urmează să se întîmple cu sporul (belșugul-mîine) de produse pe care îl va furniza industria și agricultura sovietică?

Petrov va întineri cu 20 de ani; Smith va îmbătrîni cu tot atîta...

Să presupunem că muncitorul Petrov sau Ivanov (și în Uniunea Sovietică sînt milioane de Ivanovi și Petrovi) își va începe munca dimineața, la ora 6. La ora 12 (cam la vremea cînd într-o uzină americană muncitorul Smith își va întrerupe lucrul pentru a mînca înfometat un sandviș), Petrov se va îmbrăca și va ieși fluierînd vesel pe poarta uzinei. Ziua de muncă s-a terminat. Petrov se îndreaptă spre cantină...

Poate că sandvișul pe care americanul Smith l-a cumpărat cu cîțiva cenți îi va ține loc și de prînz. Smith mai are acasă cîteva guri de hrănit.

Îndreptîndu-se în același timp spre cantină, Petrov se gîndește la masa preparată de bucătarul uzinei: bune bucate. Și nu trebuie să plătești nici o copeică pentru ele. Ajunge să te așezi la masă și să mănînci cu poftă. În fabrica lui Petrov, ca în numeroase alte fabrici și colhozuri din Uniunea Sovietică, a început servirea de prînzuri gratuite. Cîte mii de ani au visat oamenii la o asemenea vreme. Petrov e mîndru că a ajuns să trăiască vremea comunistă în care omul începe să fie degajat treptat de grijile zilnice. Iată de pildă copiii. Smith are doi și cheltuiește cu ei aproape tot ce cîștigă. Și copiii lui Petrov, Vania și Lena, sînt la școală: cărți și rechizite gratuite. Taxe nici un fel. A fost de ajuns o simplă cerere și copiii au fost primiți la internat, unde statul le pune la îndemînă tot ce au nevoie pentru a crește voioși și sănătoși — de la prînzul, la care nu lipsește prăjitura, pînă la peria de dinți... Smith mai continuă să lucreze ceva ore suplimentare (iar s-au scumpit luna aceasta chiria, tichetele de metro, taxele la electricitate). Petrov s-a suit în autobuz și, cufundat în citirea ziarului, caută în fundul buzunarului o monedă. Dar ce-i asta? Nu e nici un taxator. Petrov zîmbește: a uitat că de curînd s-au desființat taxele la transportul cu metroul, tramvaiul, autobuzul. Asta s-a întîmplat o dată cu introducerea folosirii gratuite a locuințelor, serviciilor comunale, transportului comunal etc.

Da, asta înseamnă să trăiești în comunism. Petrov citește poate un pasionant reportaj despre uzina de automobile complet automatizată. El lasă din cînd în cînd ziarul și se gîndește o clipă înapoi la anul 1961. Erau încă pe atunci în Occident mulți sceptici cărora nu le venea să creadă că toate acestea sînt posibile, deși în multe privințe temeliile erau puse...

Octombrie 1961. Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. își desfășoară lucrările. Întreaga țară sovietică e cuprinsă de un nemaiîntîlnit avînt în muncă. Însuflețiți de istoricul Program al P.C.U.S., zeci de milioane de constructori ai comunismului săvîrșesc adevărate fapte de eroism. Iată, lîngă Stalingrad a fost dată în folosință, cu mult înainte de termen, cea mai mare hidrocentrală de pe glob — 2.563.000 kW. Bătrîna maică Volga întinerește de bucurie că poate da fiilor atîta lumină și putere. Dar ei îi sînt rezervate mereu alte bucurii.

Mîine, ea va primi apele Peciorei și Vîcegdei care azi încă se irosesc, vărsîndu-se în Oceanul Înghețat de Nord. Cursul acestor ape va fi pur și simplu întors de către inginerii și muncitorii sovietici. Ele vor îmbogăți Volga și o vor face capabilă să pună în funcțiune noi hidrocentrale. Va spori numărul uzinelor care vor da electricitate — acea electricitate care este, după cunoscuta formulă a lui Lenin, una dintre componentele comunismului. 2.700-3.000 miliarde de kWh. pentru omul sovietic din 1980, pentru nevoile lui. Cine a mai dat vreodată oamenilor atîta forță, atîta lumină?

Lenin vedea comunismul în sinteza dintre puterea scînteii electrice și puterea scînteii revoluționare din capetele oamenilor. Și, ca de obicei, nu s-a înșelat. Oamenii sovietici s-au născut în focul Marii Revoluții din Octombrie, s-au călit în timpul cincinalelor, au suportat cu nespusă bărbăție anii de război, s-au ridicat mai sus decît oricine în înălțimile Cosmosului și explorează înaintea tuturor înălțimile comunismului.

Oamenii au dat Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. numele epocii lor — *Congresul constructorilor comunismului*.

Această înseamnă că ziua de mîine aparține acelor idei pe care comuniștii, întregul popor sovietic, le-au înscris în Programul lor: Pace, Muncă, Libertate, Egalitate și Fericire.

Comunismul este ziua de mîine a întregii omeniri!

Radu ȚIULESCU

Cor într-o navă aeriană, la 10.000 m înălțime: „Patria vede, patria aude". Cîntecul l-a îngînat și Gagarin, în Cosmos..! Cu atît mai bine. Cîntecul trebuie să-l știe toți. Căci vehiculul comunismului va fi racheta cosmică.

Strungarul Alexandru Chiru

pionierii viitorului

1953. Uzinele 1 Mai-Ploiești. Adunați în jurul unui strung, muncitorii urmăresc atenți un om de statură mijlocie care manipulează mașina. Încordarea interioară a omului reflectată în ochi, mișcarea precisă, ritmică și febrilă a mîinilor, rotirea meteorică a piesei de metal se transmit ca o vibrație pe fețele lor.

Un strungar sovietic, maestru al tăierilor rapide, împărtășește experiența sa colegilor romîni.

Mai tîrziu, la clubul uzinei, comunistul V. Seminski răspundea la întrebări. Fiecare voia să afle „de la sursă" cheia cu ajutorul căreia cunoscutul strungar revoluționase tehnica strunjirii metalelor.

Deși se făcuse tîrziu, oamenii nu conteneau cu întrebările. Unul singur, dintre cei mai buni strungari ai uzinei, tăcuse tot timpul. Încă din hală, cînd Seminski se apropiase de strung și cuțitele începuseră să muște frenetic metalul, în mintea lui încolțise o întrebare căreia îi căuta răspuns.

De cîtva timp el urmărea cu interes deosebit realizările primilor pionieri ai tăierilor rapide din țară. Participase nu o dată la demonstrațiile lor, cu dorința de a cunoaște și a urma exemplul celor despre care presa avea multe cuvinte de laudă. Și totuși... întîlnirea cu acest om îl impresionase puternic. Simțea însă, mai mult decît gîndea, că ceea ce văzuse la Seminski reprezenta ceva mai mult față de tot ce-i atrăsese atenția la ceilalți. Și întrebarea căreia încă nu-i da răspuns era tocmai aceea de a ști ce-i deosebește.

Discuția se terminase. Muncitorii uzinei se despărțeau cu greu din tovărășia unui om care în puținul timp petrecut împreună adusese aici, la depărtare de mii de kilometri, chipul luminos al omului sovietic, prieten și frate.

În acel moment, Chiru se apropie de Seminski, temîndu-se ca acesta să nu plece înainte ca el să fi izbutit a-i împărtăși ceea ce îl frămînta.

— Vă rog să mă considerați ca pe unul dintre elevii dumneavoastră care dorește să vă urmeze exemplul. Sfătuiți-mă cum și cu ce să încep?

Pe fața lui Seminski licări un zîmbet de simpatie și înțelegere. La rîndul său îl întrebă pe Chiru dacă urmărise demonstrația. Apoi discuția continuă firesc ca între două cunoștințe vechi.

— Cînd înveți pe alții — spunea Seminski — pentru cei ce învață, totul este nou. Dar și pentru tine cunoștințele transmise devin vechi dacă nu continui să cauți mereu, să experimentezi, să creezi. A crea cu adevărat înseamnă să folosești comoara științei și experiența dobîndită de oameni pentru noi descoperiri proprii, ca să îmbogățești acest tezaur; înseamnă că este obligatorie experimentarea curajoasă și verificarea în practică a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii. Dar asta încă nu este totul. Căutarea și lupta pentru perfecționare nu înseamnă de loc să te izolezi păstrînd numai pentru tine „secretul". Dimpotrivă, presupune consultarea permanentă, cu încredere, fără sfială, a colectivului, atragerea lui la găsirea soluțiilor pe care le cauți.

În poarta uzinei s-au despărțit ca doi vechi prieteni. Urmărind mașina ce se depărta, în ochii lui Chiru licărea o lumină ce reflecta bucurie și o adîncă recunoștință. Găsise, în sfîrșit, răspunsul la întrebarea care-l chinuise. Știa cum și cu ce trebuie să înceapă.

În noaptea aceea Chiru nu dormi. În viața lui se petrecuse ceva deosebit de important: discuția avută cu Seminski îi întărise încrederea în forțele sale proprii, iar exemplul dat de Seminski îl mobilizase.

De atunci au trecut ani de zile...

*

5 octombrie 1961. În ziarul „Pravda" un articol: „Comunistul este un inovator".

Semnează un strungar al uzinei „Excavatorul roșu", din Kiev, V. Seminski.

*

Da, tovarășe Seminski! Ești același om de care s-a despărțit în urmă cu opt ani, cu atîtea învățături prețioase, Chiru Alexandru, care nu te-a uitat.

În articol subliniezi cu și mai multă tărie, ca și atunci, rolul membrilor de partid chemați să slujească drept exemplu de atitudine comunistă în muncă, de propagatori a tot ce este înaintat, atribuindu-le titlul mîndru de „pionieri ai viitorului".

Întregul articol reflectă avîntul în muncă cu care muncitorii sovietici au întîmpinat cel de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S., congres al construirii societății comuniste.

Lectura articolului dumneavoastră ni l-a evocat pe Chiru Alexandru, omul pe care l-ați cunoscut în urmă cu ani.

A vorbi despre munca și viața lui ar cere mult timp și spațiu.

O relatare foarte sumară privind viața lui din ultimii ani ar fi totuși în măsură să vă bucure. În drumul străbătut de Chiru, pilda dumneavoastră a avut un rol însemnat.

Cînd vorbește despre sine, numele dumneavoastră este prezent deseori.

De mai mulți ani Chiru lucrează la uzina din Colibași, unitate de a cărei producție este legat bunul mers al unor uzine importante de mașini și tractoare din patria noastră.

L-am văzut în muncă, activitate obștească și în viața de familie. Numele și faptele lui au trecut de mult hotarul uzinei în care lucrează. Chiru se află în primele rînduri ale constructorilor socialismului. Este iubit și stimat de muncitorii uzinei, de toți cei ce-l cunosc.

De numai cîțiva ani, brigada „11 Iunie" — așa se numește brigada condusă de Chiru — a făcut numeroase propuneri de inovații din aplicarea cărora s-au realizat economii de 338.865 lei.

Toți cei 44 de tineri, cîți numără brigada, sînt încadrați în învățămîntul de stat, elementar și mediu. Trei din aceștia au pășit pragul Institutului politehnic.

Brigada se bucură de aprecierea unanimă a muncitorilor din uzină, fiind considerată pe drept cuvînt o adevărată școală de muncă avîntată, socialistă. A fi primit, a lucra în această brigadă este o chestiune de onoare pentru fiecare tînăr.

Sub îndrumarea atentă a comunistului Chiru, în brigadă cresc nu numai muncitori de înaltă calificare și inovatori curajoși, ci și oameni cu o înaltă ținută morală, dotați cu simțul răspunderii în muncă, în societate și în viața lor de familie. Oameni care cunosc scopul căruia îi închină munca și energia lor, devotați cauzei mărețe a desăvîrșirii construcției socialiste în patria noastră.

După cum se poate vedea, elevul dumneavoastră a transpus în viață ideea potrivit căreia: pentru a crea cu adevărat înseamnă să folosești comoara științei și experienței dobîndite de oameni pentru noi descoperiri proprii, care să îmbogățească și să lărgească acest tezaur.

Pentru munca sa neobosită, pentru că în tot ce face se situează pe poziții înaintate, strungarul comunist Chiru Alexandru a participat ca delegat la cel de-al III-lea Congres al partidului nostru, iar poporul i-a acordat încrederea, alegîndu-l pentru a treia oară deputat în Marea Adunare Națională.

Iată cîteva fapte de semnificație deosebită ce caracterizează viața muncitorului comunist pe care l-ați cunoscut în urmă cu opt ani, cînd ne-ați vizitat țara.

*

Peste întinderea de mai bine de 1.000 km ce desparte Kievul de Colibași, doi oameni, doi comuniști își strîng cu căldură mîinile în semn de adîncă prietenie. Energia și capacitatea lor creatoare slujește scopului comun, măreț, al viitorului comunist.

Doi tovarăși, doi prieteni, adevărați pionieri ai viitorului.

Pavel CONSTANTINESCU

GÎNDURI DESPRE PRIETENII MEI SOVIETICI

de Boris CARAGEA
maestru emerit al artei din R.P.R.

Am stat şi m-am gîndit îndelung, înainte de a scrie aceste modeste rînduri închinate prieteniei romîno-sovietice: despre care din prietenii mei moscoviţi sau leningrădeni să povestesc, care din momentele celor trei călătorii făcute în U.R.S.S. le-aş putea evoca, ce-ar trebui să aleg din bogăţia amintirilor ca să nu regret că n-am avut răgazul şi spaţiul să le spun şi pe celelalte?

Pleci în Uniunea Sovietică avid de cunoaştere, te întorci nesătul de ce-ai văzut şi dornic să revii, să revezi. Trebuie să-ţi adaugi pagini noi în carnetul de adrese: ai căpătat prieteni noi, apropiaţi.

L-am cunoscut, acasă la el, pe Manizer, venerabilul sculptor sovietic. În atelierele lui te înconjurau din toate părţile oameni, oamenii vii pe care sculptorul îi însufleţise din lut şi piatră. Sculpturile lui Manizer au mişcarea avîntată, dinamismul specific constructorului comunismului. Eram doar noi doi în atelier; aveam impresia că la discuţia noastră despre viaţă şi artă iau parte toţi acei muncitori şi colhoznici, toţi acei oameni sovietici pe care artistul îi reflectase în lucrările lui.

Am fost în atelierul lui Vucetici, minunatul lui atelier amintind un templu grec, în care artistul îşi înalţă statuile în admirabile condiţii de lucru. Cu Tomski am zăbovit patru ore în şir, ca să aflu abia mai tîrziu că sculptorul era după două zile şi două nopţi de neîntreruptă creaţie. Am închinat un pahar de votcă în cinstea prieteniei care leagă popoarele noastre, artei realist-socialiste pe care o slujim cu toţii.

Manizer lucra atunci la statuia lui Lenin, un Lenin foarte simplu, cald, uman şi totuşi plin de măreţie. În atelierul lui Tomski, ca şi în cel al lui Vucetici, am întîlnit de asemenea multe schiţe după care sculptorii şi-au realizat cunoscutele lor lucrări închinate lui Lenin. Eram pe atunci într-o perioadă de febrilă documentare: vizitasem

1 Iuri Bosko: „Dimineaţa Bucureştiului".

2 Trei artişti sovietici care ne-au vizitat ţara: Grigori Iastrebeneţki, Iuri Bosko şi Anatoli Iablokov (de la stînga la dreapta).

3 Grigori Iastrebeneţki: „Portretul unui prieten din Romînia".

4 Anatoli Iablokov: „Braşov".

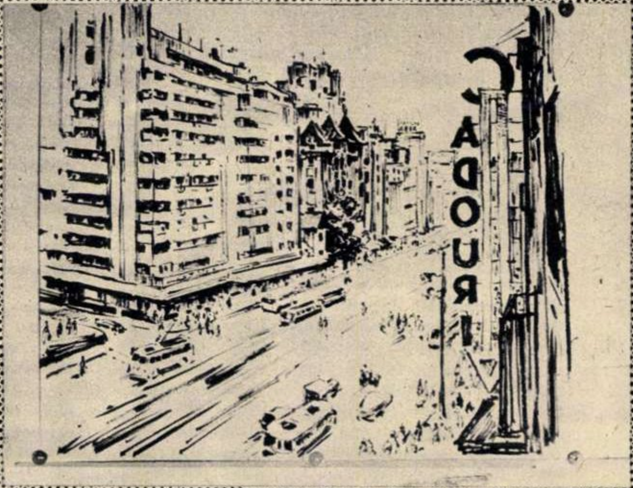

1

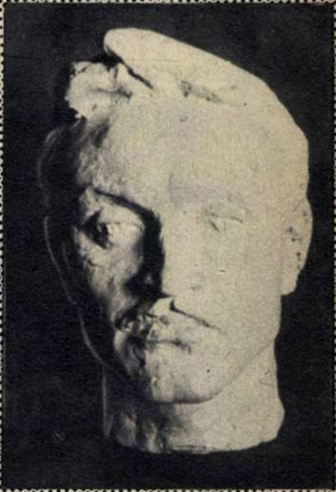

3

2

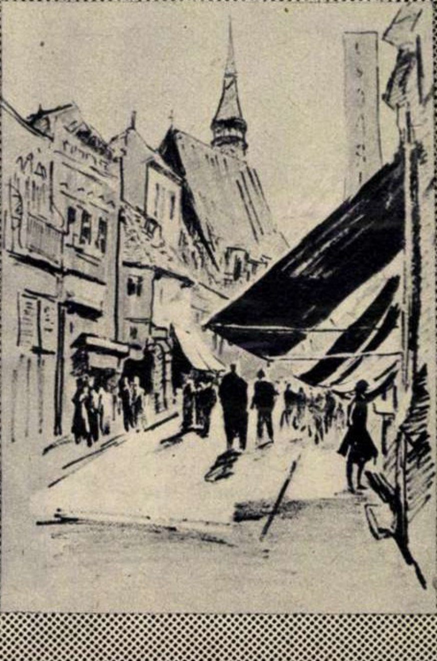

4

muzeele, văzusem filmele cu Lenin, manuscrisele lui, îi ascultasem vocea imprimată pe discuri și iată aveam prilejul să cunosc îndeaproape și lucrările prin care colegii mei sovietici evocaseră figura marelui Lenin. Mi-au fost de un neprețuit ajutor.

Apoi, la Leningrad, l-am cunoscut pe Grigori Iastrebenețki. E un tînăr sculptor talentat care a dat pînă acum cîteva lucrări interesante. Și iată că săptămînile trecute l-am revăzut pe Grișa, aici la noi, în București. Venise să ne cunoască țara împreună cu alți doi artiști sovietici, pictorii Anatoli Iablokov din Kostroma și Iuri Bosko din Stalingrad. Primul e un peisagist sensibil, al doilea un pictor monumentalist plin de vigoare. Le plăcuse mult ceea ce văzuseră pe la noi și mapele lor s-au umplut de schițele și picturile pe care le-au făcut în timpul călătoriilor întreprinse prin țară. Cîteva din lucrările lor le puteți vedea și în paginile de față. E evident în acestea nu numai talentul lor, dar și prietenia, căldura, interesul cu care au urmărit realitățile patriei noastre socialiste.

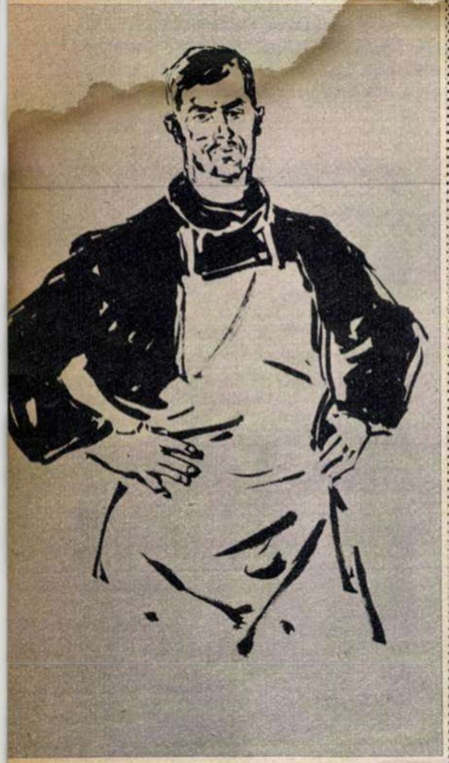

Iuri Bosko: „Fierarul colectivei".

Am vorbit numai despre cițiva din prietenii mei sovietici; să mă ierte ceilalți, cum sînt Kibalnikov și Dubinovski, să mă ierte ceilalți, mulți, despre care nu am amintit în aceste rînduri: sînt oameni sovietici, constructorii comunismului, cei care te primesc întotdeauna la ei acasă cu pîinea și sarea prieteniei, cu îmbrățișarea prietenului adevărat.

maeștrii mei dragi...

Cu exact zece ani în urmă, într-un octombrie ca și acesta, am pășit pentru prima oară pe pămîntul sovietic. Se sărbătorea, la noi acasă, marea prietenie; după primii pași în Leningrad, prietenia oamenilor sovietici m-a învăluit de pretutindeni. Intrasem atunci în noua mea familie, alcătuită din profesorii și colegii de la școala de coregrafie „A. I. Vaganova". Au început anii studenției mele în orașul de pe Neva, anii în orașul unora dintre cele mai frumoase amintiri! În acești ani am înțeles ce înseamnă să fii artist și am învățat să fiu artist. Virtuozitatea în sine n-avea preț în școală; trebuia să simți, să gîndești, să-ți dăruiești munca oamenilor și numai atunci virtuozitatea devenea artă.

Un nume: Aleksandr Ivanovici Pușkin. El a fost profesorul nostru. Din primele zile s-a apropiat de noi ca un părinte și chiar și astăzi, deși ne despart sute de kilometri, el veghează asupra dezvoltării noastre artistice. În fiecare an avea noi surprize pentru mine, noi roluri de studiat, și de fiecare dată mă ajuta să înving noile greutăți. Am primit, acum cîteva zile, o scrisoare de la Aleksandr Ivanovici: se interesa de noul rol pe care îl pregătesc — cel al lui Romeo — și îmi adăuga la urmă anumite sfaturi. Voi ține seama de ele: sînt prețioase. De altfel, Aleksandr Ivanovici e perfect informat asupra a tot ceea ce lucrez, asupra turneelor mele și fiecare succes îl bucură de parcă ar fi al lui. Și de fapt este un succes al lui, al școlii leningrădene.

Îmi aduc cu emoție aminte de seara cînd eu, un tînăr student în penultimul an, am fost distribuit într-un spectacol de gală și trebuia să o am de parteneră pe artista poporului Alla Șelest. Gîndiți-vă: să dansez pe scena vestitului teatru „Kirov", împreună cu marea balerină pe care publicul leningrădean o divinizează, să împart cabina cu artistul pe care-l admiram atît de mult, cu Konstantin Sergheev. Stăteam retras într-un colț al cabinei și aproape că-mi țineam respirația, nevrînd să-l deranjez cu nimic pe marele artist. Dar el a început să se intereseze de studiile mele, m-a ajutat să-mi fac machiajul și, înainte de a intra în scenă, atît el cît și soția sa, Natalia Dudinskaia, mi-au dat ultimele sfaturi. De atunci, cei doi maeștri ai baletului s-au interesat mereu de progresele mele și întotdeauna, după ce dansam ceva nou, cei mai severi critici îmi erau profesorul Pușkin, Dudinskaia și Sergheev.

O amintire din anii studiilor: Gelu Barbu (dreapta) împreună cu colegii săi sovietici Gherman Ianson, Natașa Alexandrova și Nina Timofeeva.

Alla Osipenko, Ina Zubkovskaia, Slava Kuznețov, Ninel Petrova, Boris Bregvadze, Nina Timofeeva, Gherman Ianson, Helmi Puur sînt nume de prieteni dragi, nume de artiști care au dus faima baletului sovietic pe toate continentele. Ne-am revăzut în timpul turneului lor la București, iar în toamna anului trecut, cu prilejul turneului Teatrului nostru de Operă și Balet în Uniunea Sovietică, i-am întîlnit din nou.

Locuiam la hotelul „Leningradskaia" la etajul al 19-lea și mă odihneam pentru spectacolul din seara aceea, cînd cineva a bătut la ușa camerei mele. Era el, Aleksandr Ivanovici, profesorul și prietenul meu. Venise la Moscova pentru a-și vedea elevul care dansa acum ca reprezentant al baletului romînesc. A fost într-adevăr o seară de neuitat.

Sînt zece ani, un deceniu întreg, de cînd am pășit pe pămîntul sovietic. Un deceniu în care prietenia care leagă poporul nostru de popoarele sovietice a devenit tot mai adîncă, tot mai trainică.

Gelu BARBU

prim balerin al Teatrului de Operă
și Balet al R.P.R.

DISC

SIMFONIA NR. 2 a compozitorului sovietic Aram Haciaturian, a cărui creație se bucură de o largă răspîndire în țara noastră, a fost înregistrată și imprimată în Uniunea Sovietică pe un disc microsilon, în interpretarea dirijorului romîn George Georgescu, care la pupitrul Orchestrei Filarmonice de Stat „George Enescu" reliefează deosebit de pregnant dramatismul acestei renumite lucrări.

ARIA LUI LENSKI, din actul al doilea al operei „Evgheni Oneghin" de P.I. Ceaikovski, este interpretată de tenorul Valentin Teodorian de la Teatrul de Operă și Balet, pe un disc micro editat de Electrecord. Orchestra simfonică a Cinematografiei, sub conducerea dirijorului Mircea Cristescu, asigură un acompaniament discret și nuanțat.

GEORGE GEORGESCU, apreciat în mod deosebit ca dirijor și cunoscător al operei lui Richard Strauss (a dirijat cu ocazia celui de-al doilea Concurs și festival internațional „George Enescu" „Burlesca" în re minor cu Sviatoslav Richter ca solist), a înregistrat în U.R.S.S. poemul simfonic „Don Juan".

Discul realizat în studiourile sovietice are marea calitate de a reda cu multă finețe timbrele orchestrale.

SE APROPIE MIEZUL NOPȚII, celebra arie a Lizei din actul al treilea al operei „Dama de pică" cîntată de soprana Maria Voloșescu, se remarcă printr-o deosebită forță de convingere datorită autenticei participări a artistei. Înregistrarea din punct de vedere tehnic este de calitate medie, prezentînd unele distorsiuni în registrul acut.

KNEAZUL IGOR, opera lui A. P. Borodin, cuprinde nenumărate arii de mare virtuozitate. Discul „Arii din opere rusești" ne oferă două din ele: aria Konceakovnei din actul al doilea „Soarele a apus", în interpretarea mezzo-sopranei Elena Cernei, și aria lui Igor din actul al doilea „Nu pot afla odihnă", cîntată de baritonul Petre Ștefănescu-Goangă.

MONOLOGUL „ATOTPUTERNIC SÎNT", din actul al doilea al operei „Boris Godunov" de Modest Mussorgski, scenă de adînc dramatism, are un interpret de valoare în basul Traian Popescu de la Opera de Stat din Cluj. De data aceasta realizarea sonoră a discului pune în evidență aportul orchestrei sub bagheta dirijorului Anatol Kisadji.

Petra Oleum (IV)

Viitorul energiei P

● „VÎNĂTOAREA" DE LA CASTELUL ACHNACARRY ● CÎND ȚIȚEIUL DE 70 DE CENȚI SE VINDE CU 20 DE DOLARI ● CARTELUL SE CLATINĂ ● S-AU ÎNMULȚIT ADVERSARII CELOR „8 MARI" ● SABOTAJ SUB SEMNĂTURA „S. O." ● AVÎNTUL INDUSTRIEI PETROLIERE A ȚĂRILOR SOCIALISTE ● ÎN LOCUL OȚELULUI ȘI AL METALELOR NEFEROASE ● VIITORUL PETROCHIMIEI

-Să-l reînviem pentru scurt timp pe Sir Henry Deterding. În 1928, în castelul Achnacarry din Anglia, Deterding a primit oaspeți de vază: reprezentanții marilor trusturi petroliere. Și în străvechiul castel de vînătoare din Scoția a fost întocmit atunci un plan de „vînătoare", de astă dată însă după profituri. Magnații „aurului negru" au înființat Cartelul internațional al petrolului, stabilind totodată un preț unic mondial al petrolului. Ce este acesta? Petrolul este vîndut la prețul cel mai ridicat, luîndu-se ca bază prețul de cost plus cheltuielile de transport din... Mexic, unde, datorită productivității reduse, exploatarea petrolieră costă foarte scump. Cumpărătorul este obligat să accepte prețul impus de cartelul internațional, indiferent de unde provine petrolul livrat. Așa se face că vreme de 32 de ani consumatorii din țările capitaliste au plătit acest preț de monopol chiar și atunci cînd petrolul a fost extras în Orientul Apropiat, bunăoară în Kuweit, unde țițeiul costa doar 70 de cenți tona, în timp ce cartelul îl vindea cu 20 de dolari tona... Într-adevăr, o sursă de profituri fabuloase!

Cartelul este format din șapte mari companii: *Standard Oil of New Jersey* și *Socony Mobiloil* (Rockefeller), *Standard Oil of California* (Rockefeller și grupul din Chicago), *Texas Company* (Rockefeller-Morgan), *Gulf Oil Corporation* (Mellon), *British Petroleum* Co. (pînă în 1954 Anglo-Iranian Co.), *Royal Dutch-Shell* și, ceva mai la o parte, pe „locul 8" — pe „strapontină", cum s-ar spune — *Compagnie Française des Pétroles*, monopolul băncii Rotschild și al celor „200 de familii" din Franța. Deci cinci companii americane, două britanice și una franceză. Cei „opt mari" sînt întruchiparea cea mai vie a capitalismului monopolist: un adevărat „superstat" ce-și impune dictatura cu orice mijloace — de la cele diplomatice și pînă la intervenția militară fățișă. Iar dacă, cineva, undeva în lumea capitalistă, a încercat măcar o dată în aceste trei decenii să reducă prețul fixat de cartel, monstruoasa coaliție l-a nimicit fără milă. Cei opt considerau că atotputernicia lor pe piața petrolieră a lumii capitaliste nu trebuie și nu poate fi zdruncinată în vreun fel...

Atac împotriva prețului de monopol!

În ultimii ani însă, adversarii cartelului s-au înmulțit. A crescut numărul așa-zișilor „independenți" — companii mai mici, cu capital de stat sau particular din Statele Unite, Italia, R.F.G., Japonia, Franța etc.... Acestea pătrund în țările arabe, în Africa, în America Latină, provocînd fisuri în citadela pînă mai ieri inexpugnabilă a cartelului. Hotărîrea țărilor arabe —exprimată în cadrul a diferite conferințe internaționale — de a dispune singure de bogățiile lor constituie de asemenea o lovitură pentru monopolurile din cadrul cartelului, căci țările arabe cer să beneficieze de pe urma întregului ciclu de operațiuni—și deci și de pe urma rafinării și comercializării petrolului — și nu vor să primească doar jumătate din profiturile obținute de pe urma extracției țițeiului brut. Ca rezultat al diferitelor presiuni exercitate asupra sa, cartelul a redus prețul țițeiului brut (ceea ce constituie totuși o înfrîngere pentru el), dar în același timp a urcat prețurile produselor finite. Rezultatul? Sînt prejudiciate veniturile țărilor din Orientul Apropiat, consumatorul din țările occidentale este nevoit să plătească mai scump benzina și alte produse petroliere, iar în schimb monopoliștii își mențin profiturile... Lupta împotriva regilor petrolului nu este de loc ușoară!

Dar, în afara faptului că jefuiesc bogățiile naturale ale țărilor slab dezvoltate economicește, monopoliștii își mențin dominația și prin alte mijloace. Astfel ei împiedică livrarea către aceste țări de utilaje, mașini etc. pentru dezvoltarea unei industrii naționale de utilaj petrolier, ca și formarea de cadre pentru industria petrolieră etc. Cu totul opusă este atitudinea statelor socialiste față de țările slab dezvoltate, posesoare a importante resurse naturale printre care și petrol. Să luăm de pildă exemplul țării noastre: în 1958 R.P.R. a semnat un acord cu India pentru construirea în această țară a unei rafinării cu o capacitate anuală de 750.000 de tone. Specialiștii romîni, folosind utilaj romînesc, ajută totodată la prospectarea și exploatarea zăcămintelor petrolifere din India. Pe aceeași bază colaborăm cu Indonezia și cu alte țări. *„Rezultatele încununate de succes ale specialiștilor sovietici și romîni în India se află în contrast izbitor cu activitatea societăților petroliere engleze și americane din Pakistan, care de cîțiva ani fac prospecțiuni petroliere și nu descoperă nimic"*. Acest citat din ziarul pakistanez „Leader" nu numai că este foarte semnificativ în ce privește adevăratul înțeles al noțiunii de ajutor, dar totodată pune în lumină și o altă metodă a cartelului de a-și menține poziția dominantă: sabotarea dezvoltării producției petroliere naționale a țărilor slab dezvoltate. Săptămînalul brazilian „Semanario", de pildă, a demascat în august 1960 sabotajul tehnicienilor americani care fuseseră angajați de către societatea națională petrolieră braziliană Petrobaz. Acești experți au folosit un puternic dizolvant pe care l-au introdus în locurile unde au găsit petrol în statul Alogoas pentru a împiedica ieșirea țițeiului la suprafață. „Semanario" sublinia că aceste acte de sabotaj purtau semnătura „S.O." — Standard Oil...

Cu pași uriași...

Cît de puternic contrastează cu dezvoltarea contradictorie a industriei petroliere din țările capitaliste avîntul impetuos al industriei petroliere în țările socialiste! Să începem cu cîteva cifre. Uniunea Sovietică și-a sporit producția de țiței între 1958-1960 cu peste 34 milioane de tone! În 1961, conform planului, producția va atinge 166 milioane de tone. Așa că în cursul acestui an Uniunea Sovietică va ocupa fără îndoială al doilea loc în statisticile mondiale, loc deținut pînă acum de Venezuela, a cărei producție stagnează. În 1970, producția va ajunge la 390 milioane de tone! Deci: între 1961-1970, în 10 ani, creșterea producției de țiței va fi de 224 milioane de tone. Programul P.C.U.S. trasează în mod clar sarcina creșterii continue și în ritm rapid a producției de combustibil. Programul relevă în același timp importanța petrolului și a gazelor naturale, ca materii prime pentru industria chimică.

În Program se subliniază că se va promova în mod consecvent orientarea spre extracția cu precădere a petrolului și a gazelor, urmînd ca ele să fie folosite tot mai mult ca materii prime în industria chimică, extracția petrolului trebuind să acopere în întregime toate nevoile economiei naționale.

Un miliard de tone de țiței!

CREȘTEREA PRODUCȚIEI MONDIALE DE ȚIȚEI ÎN ULTIMII CINCI ANI

Anul	Tone
1956	837.731.000
1957	882.246.000
1958	909.700.000
1959	980.600.000
1960	1.051.746.000

Centrul de greutate al extracției de țiței în marea țară sovietică s-a deplasat din Caucaz în regiunile dintre Volga și Ural. Aici se află regiunea petroliferă denumită „al doilea Baku". În timp ce, în 1940, Caucazul dădea 81,1% din producția totală de țiței a Uniunii Sovietice, iar „al doilea Baku" numai 6%, în 1956 raportul era deja de 27% pentru Caucaz și 62,8% pentru regiunea Volga-Ural. Această desconcentrare are o foarte mare importanță pentru industria sovietică, mai ales că s-au descoperit și alte regiuni petrolifere în părțile europene, în Asia Centrală și pînă sus în nord. Și numărul lor crește cu fiecare an.

Se remarcă de asemenea creșterea producției de țiței în Republica Populară Chineză. Cu ajutorul specialiștilor din U.R.S.S., R.P.R., R.P.U. au fost descoperite zăcăminte petrolifere prețioase. Au sosit totodată utilaje moderne. De asemenea a crescut producția petrolieră a Republicii Populare Ungare, ajungînd în 1960 la 1.215.000 de tone.

Consumul de petrol în țările socialiste crește o dată cu dezvoltarea impetuoasă a industriei petroliere în general și a petrochimiei în special. Curînd U.R.S.S. va livra mai multor țări socialiste din Europa — Cehoslovacia, Polonia, Ungaria și R.D. Germană — prin prima conductă transeuropeană de petrol, care este în curs de construcție, milioane de tone de țiței pe an. Uriașele rezerve de petrol ale lagărului socialist și perspectivele de dezvoltare a industriei petroliere din țările socialiste constituie încă o mărturie a forței de neînvins a acestor țări.

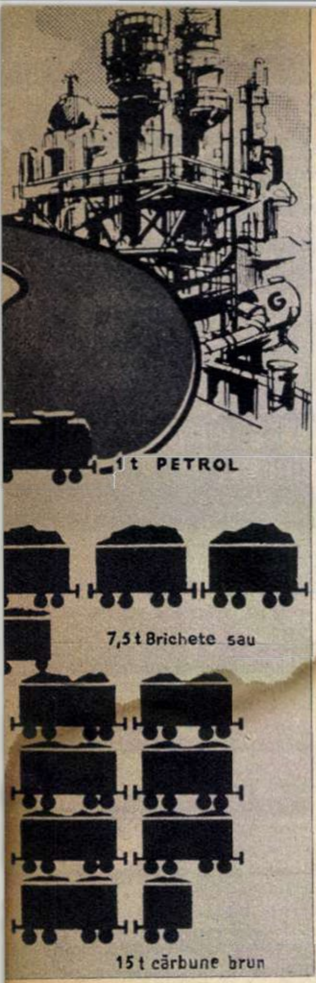

Mase plastice se pot fabrica și din cărbune. Dar: 1 tonă de petrol dă tot atîtea materii prime pentru mase plastice și fibre sintetice ca 7,5 tone de brichete sau 15 tone de lignit.

În ciuda extracției continue și în pofida zvonurilor alarmiste lansate — cu evident substrat politic — de către monopoliști, rezervele mondiale de țiței cresc necontenit și, în 1972, vor atinge probabil cifra de 41 miliarde de tone! În 1959, din rezervele cunoscute pe teritoriile țărilor capitaliste numai 15,1% se găseau în subsolul țărilor dezvoltate (12,7% în S.U.A.), iar 84,9% în țările așa-zise „slab dezvoltate“, care luptă pentru cucerirea deplinei independențe economice și politice. Or, tocmai aici se ascunde pericolul cel mai mare pentru Cartelul internațional al petrolului. Graficul de mai jos se referă la rezervele de petrol pe plan mondial, pînă în 1955. Si perspectivele pentru 1972.

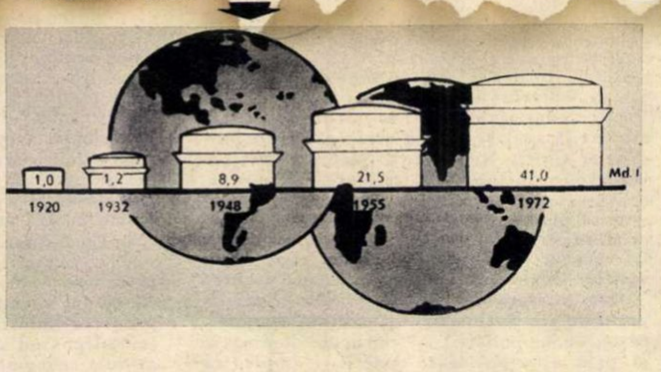

În 1947 producția de țiței a țării noastre era de numai 3.990.000 de tone. Aceasta ca rezultát al sabotajului monopolurilor străine care mai stăpîneau încă petrolul din Romînia. După înfrîngerea hitleriștilor, reprezentanții marilor monopoluri apusene se grăbesc să vină la noi în țară pentru a-și pune la punct murdarele lor afaceri. În 1945 a sosit aci Otto Stern, unul dintre conducătorii lui Royal Dutch, fost director general la „Astra Romînă“; în 1946 — R.P. Bolton, fost director general al societății „Romîno-Americana“. Imediat după terminarea războiului, îmbrăcat în uniformă de ofițer britanic, a sosit T.S. Masterson, fost director al societății „Unirea“. Și aceștia nu au fost singurii. Stern a format un așa-zis comitet de coordonare: Management Committee. În realitate, o coaliție a sabotorilor străini și a complicilor lor din țară. Și au sabotat atît prospecțiunile, forajele, rafinarea, cît și înlocuirea utilajului învechit.

Al doilea secol al petrolului romînesc!

Încă din 1945, la Conferința Națională a P.C.R., tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat importanța dezvoltării industriei petroliere arătînd că: *„Este nevoie de intensificarea exploatării și a acțiunii de explorare pentru găsirea și punerea în exploatare a noi surse de țiței, în scopul ridicării producției actuale“*. Și muncitorii petroliști, conduși de partid, au stat în primele rînduri ale bătăliei pentru zădărnicirea sabotajului capitalist și pentru sporirea producției. Teoreticienii apuseni ai „epuizării rezervelor“ din Romînia au rămas uimiți în fața rezultatelor obținute de muncitorii petroliști în frunte cu comuniștii. Sondele din Valea Prahovei, a căror secare fusese „prezisă“ de geologii apuseni pentru 1944-1945, au început să producă din nou, iar geologi ridicați din rîndurile poporului au descoperit noi terenuri petrolifere în Muntenia, Moldova, Oltenia. Utilajul necesar ne-a fost livrat de Uniunea Sovietică, ajutor de neprețuit în zile grele. Apoi, în anii care au urmat, punînd în practică politica partidului, am făurit o industrie proprie de utilaj petrolier. Romînia populară este singurul exemplu din lume al unui stat mic care își exploatează zăcămintele cu ajutorul industriei proprii de utilaj petrolier. Și nu numai atît. Romînia, țara înapoiată de odinioară, exportă azi în multe țări instalații complete de foraj și extracție, precum și rafinării la un înalt nivel tehnic.

Iar cînd petrolul romînesc a intrat în cel de-al doilea secol al existenței sale, în 1957, producția de țiței ajunsese la 11.180.000 de tone! De o importanță deosebită este și un alt fapt: spre deosebire de trecut, cînd cea mai mare parte a petrolului extras se exporta în stare brută, în prezent întreaga noastră producție de țiței este prelucrată în rafinăriile din țară! În ceea ce privește viitorul, pentru consolidarea și dezvoltarea mai departe a industriei petrolului, sarcina principală trasată de cel de-al III-lea Congres al partidului pentru perioada 1960-1965 este creșterea rezervelor de țiței prin mărirea volumului lucrărilor de prospecțiune și al forajului de explorare de mare adîncime, precum și îmbunătățirea calității tuturor produselor, sporirea producției de motorină, ridicarea calității benzinelor și uleiurilor, asigurînd totodată materiile prime necesare industriei petrochimice.

Cea mai tînără industrie

Ce este petrochimia? Ce sînt materialele plastice? Este dificil de răspuns în cîteva rînduri la aceste întrebări. Nici o întreagă

Progresul pe care-l înregistrează industria noastră petrolieră este oglindit în acele capitole ale Directivelor Congresului al III-lea al P.M.R., care vorbesc despre valorificarea superioară a resurselor naturale. Prin prelucrarea superioară a țițeiului, dezvoltarea petrochimiei și a chimizării gazelor naturale se vor obține produse petroliere și chimice de mare valoare economică. Fotografia noastră arată instalația de lactamă a Uzinei de fibre și fire sintetice de la Săvinești, mîndria industriei noastre petrochimice.

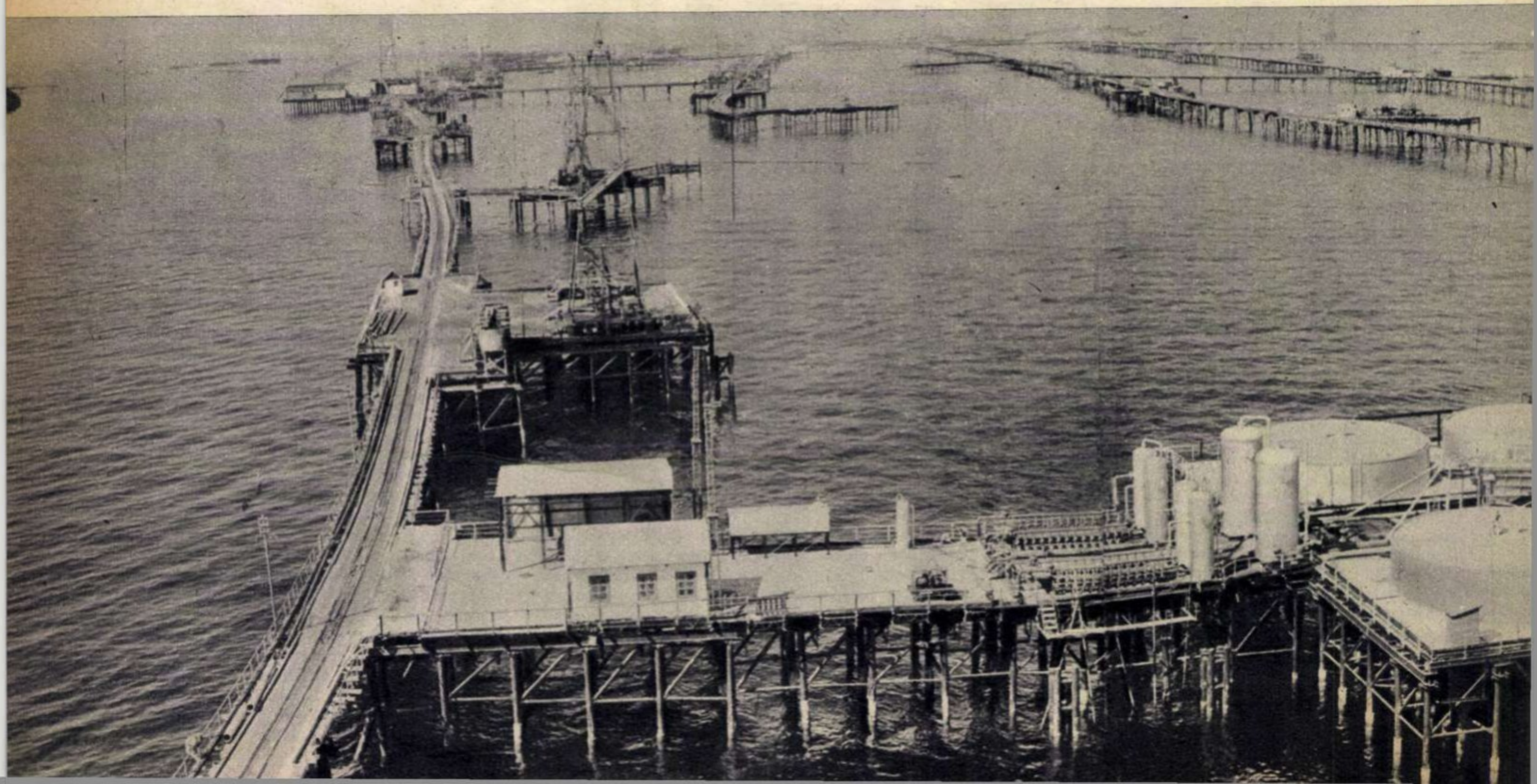

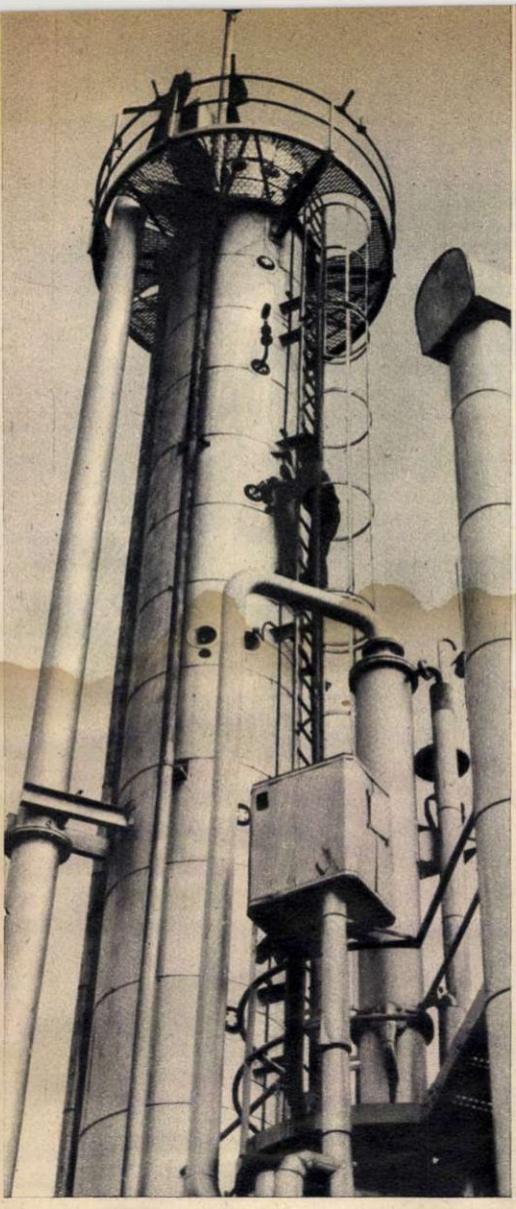

carte n-ar epuiza acest subiect. Dar să încercăm totuşi.

Tehnica modernă nu poate păşi înainte folosind numai materialele „clasice" sau materia primă animală şi vegetală. Ea are nevoie de materiale mai tari ca oţelul, mai flexibile decît cauciucul natural, mai uşoare şi mai frumoase decît mătasea naturală. Petrochimia oferă astfel de materiale. Ele sînt masele plastice şi fibrele sintetice. Industria acestora e foarte tînără. Nu are nici două decenii de existenţă. În 1925 au fost fabricate în întreaga lume doar 75 tone de produse chimice pe baza prelucrării petrolului. În 1957 această cantitate s-a ridicat la aproape 17 milioane de tone. Industria chimică clasică s-a dezvoltat pe bază de cărbune. Astăzi, petrochimia, bazată pe valorificarea petrolului şi a gazelor naturale, dă mii de produse care au calităţi superioare celor naturale. Lemnul e uşor, dar arde şi e prea puţin rezistent faţă de agenţii chimici, fizici şi chiar cei biologici; prinde carii, putrezeşte. Oţelul nu este nici transparent şi nici electroizolant. Sticla este electroizolantă, este şi transparentă, dar nu e rezistentă. Masele plastice întrunesc mai multe însuşiri de acest fel la un loc. Iată de pildă sticla „plexi". Ea este transparentă, electroizolantă, nu se sparge şi poate fi prelucrată prin metode mecanice. Fibrele artificiale sînt de şase ori mai uşoare decît oţelul, dar au o rezistenţă la rupere egală cu a acestuia.

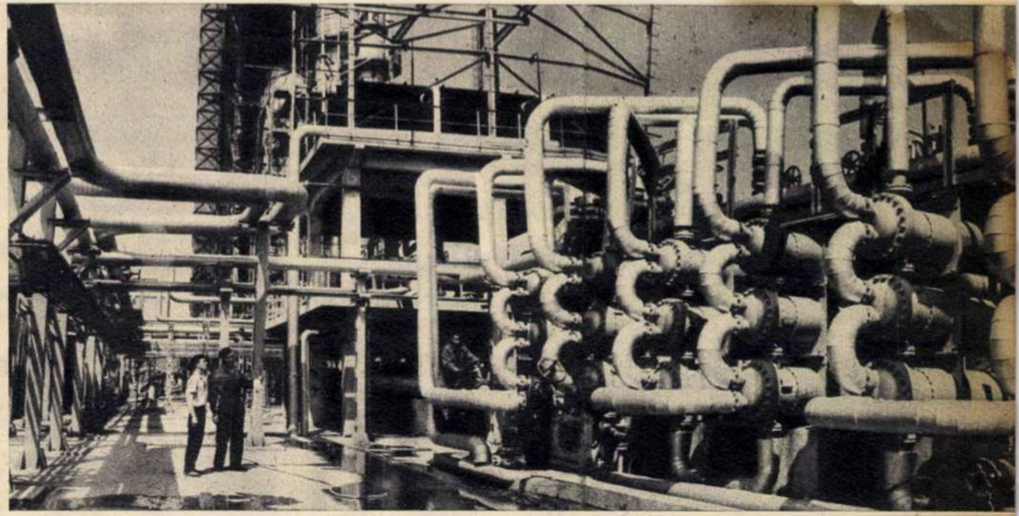

În luna august 1937, societatea „Vacuum Oil Company" S. A. din Romînia, răspunzînd la unele „zvonuri defăimătoare" în privinţa calităţii uleiurilor sale, a publicat un anunţ în ziarele din Romînia spunînd că „uleiul Gargoyle Mobiloil", pus în vînzare aici, era rafinat în America, iar bidoanele umplute de asemenea în America. Nici o manipulaţie nu a fost vreodată executată în Romînia. *Cîtă obrăznicie şi dispreţ! Astăzi întreaga producţie petrolieră se prelucrează în ţară! Şi pe drumul ridicării calităţii produselor se construiesc mereu instalaţii noi, cum sînt de pildă cele de la rafinăria modernă de la Oneşti, care se văd în fotografia de mai sus.*

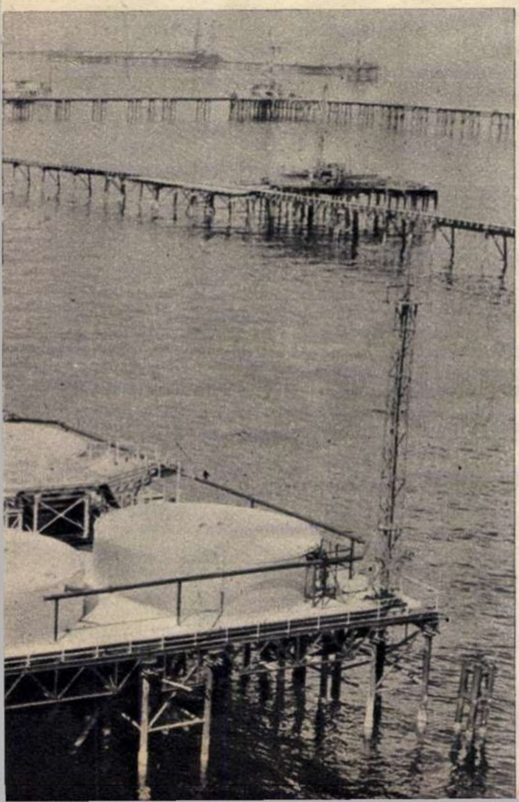

Autostrăzile din Baku, construite pe picioare de oţel, intră în Marea Caspică pe o distanţă de peste 120 de kilometri. Ele leagă ţărmul cu sondele înălţate în plină mare. Pe urmă, elicopterul te transportă în unicul oraş maritim din lume, clădit în mijlocul mării pe piloni şi poduri de metal şi lemn. În adîncul apei se zăresc contururile unor stînci: zăcămintele submarine Nefteanîe Kamni (Pietrele petrolului). Un oraş s-a ridicat aici pe o insulă artificială. Apartamente confortabile, calorifer, baie, televiziune, cinematograf, bibliotecă, club. O realizare minunată a oamenilor sovietici.

Încă ceva. În ţara noastră, pînă la crearea industriei petrochimice, numeroase produse se fabricau din porumb, cartofi, lemn de fag etc. Numai pentru fabricarea a 50.000 tone de cauciuc sintetic, la combinatul din Oneşti ar fi trebuit să se consume fie 335.000 tone de porumb, fie 1.265.000 tone de cartofi! Dar cînd combinatul va lucra cu întreaga sa capacitate, această cantitate de cauciuc se va produce numai prin prelucrarea unor reziduuri rezultate din rafinarea petrolului, care în trecut erau considerate cu totul inutile. Mai departe: masele plastice pot înlocui cu succes fierul şi metalele neferoase. Producţia de mase plastice şi răşini sintetice va atinge în 1965 în uzinele noastre o producţie de circa 95.000 tone. Aceasta echivalează cu o jumătate de milion de tone metale neferoase... Şi pentru a termina această succintă expunere: în 1965 ţara noastră va dispune de o capacitate de producţie petrochimică de circa 880.000 tone. Să facem şi o comparaţie: în 1959 Anglia a produs 378.000 tone, R.F. Germană — 335.000, Franţa — 260.000 şi Italia — 180.000 tone.

Scurtă privire în viitor

Au trebuit să treacă cîteva milenii pentru ca omul să descopere că lemnul pădurilor, pe cale de dispariţie, poate fi înlocuit, drept combustibil, cu „pădurea subterană", adică cu cărbunele. Dar înlocuirea treptată şi parţială a cărbunelui cu petrolul, ca sursă de energie, nu a durat decît 60-70 de ani. Cîţi ani va dura oare trecerea de la ţiţei la energia atomică? Un savant englez spunea că descoperirea energiei atomice a fost „cea de-a doua descoperire a focului de către om". Prin munca comună a fizicienilor lumii ne apropiem de era energiei termonucleare. Aceasta va fi „cea de-a treia descoperire a focului".

— Bravo! — exclamă entuziasmat prietenul. Realizările în domeniul energiei atomice vor detrona complet combustibilii clasici. Lemnul, cărbunele, petrolul — adio peste un deceniu sau două!

— Nu este aşa! Întreaga istorie a tehnicii ne arată că o sursă de energie n-a înlocuit niciodată total o altă sursă de energie. A completat-o numai... Aşa de pildă ţiţeiul n-a înlocuit cu totul cărbunele, ci numai în unele domenii ale utilizării sale. Energia nucleară va completa toate celelalte surse de energie, dar nu le va înlocui. Ţiţeiul va constitui şi pe mai departe sursa de lubrifianţi pentru maşini. Or, uleiurile de uns sînt necesare oricărei maşini din lume, de la maşina de scris la maşinile noilor transatlantice. Iar pentru miile de produse ale petrochimiei tot ţiţeiul şi gazele naturale vor constitui baza principală.

Petrolul a rămas aşadar şi va rămîne multă vreme o mare sursă de energie a omenirii. Îţi aduci aminte prietene, ce spuneam la început? În acest lichid se ascunde o adevărată forţă miraculoasă, o forţă de uriaş...

Peter VADÁSZ

Vul
„CET

Din peisajul pitoresc mexican: un uriaș cactus în formă de candelabru.

Am salutat pentru întîia dată Tropicul Cancerului prin vizorul zgîrcit al unui „Boeing Intercontinental" care ne purta spre sud cu aproape 1.000 de km pe oră. În amurgul de august, golful Mexicului părea nefiresc de senin și albastru privit de la 12.000m înălțime, din mijlocul cerului care devenea tot mai sumbru, bătînd cînd în violet, cînd în cenușiu. A fost apoi o mare albă-pufoasă de nori sub noi și una neagră, agitată și brăzdată de trăsnete năprasnice, în jur. Cînd, după lungi căutări și chinuite ezitări, avionul a reușit să străpungă cele două mări, era noapte. Orașul Mexic, pe care călătorii îl așteptau cu priviri zadarnic încordate de mai bine de o oră, s-a ivit pe neașteptate, la numai cîteva sute de metri sub noi. În clipele acelea scurte, un vecin a mai găsit răgaz să-mi descifreze pe imensa hartă vie, punctată cu lumini multicolore filtrate prin ploaia densă, ovalul imens din marginea de sud a orașului: cetatea universitară.

După cîteva zile am văzut din nou cetatea universitară. De data aceasta, la început, prin gardul viu de oameni îngrămădiți spre a urmări o amețitoare cursă automobilistică acolo unde Calle de los Insurgentes și Calle de la Revolucion se apropie spre a face loc autostrăzii către Acapulco. Cu indisciplina deprinsă în acele zile, am reușit să sărim iepurește peste șoseaua brăzdată de poruncitoare linii albe și păzită de oameni cu brasarde. Zgomotul asurzitor al eșapamentelor a rămas undeva în urmă și am putut privi, în sfîrșit, liniștiți în jur.

Cît vezi cu ochii, în dreapta și în stînga, este vestitul Pedegral de San Angel, locul unde cu 30-40 de veacuri în urmă vulcanul Xitle a îngropat într-o mare de lavă incandescentă primele monumente pe care le-au ridicat primii oameni ai Americii. De altfel, de 40.000 de ani, de cînd, după calculele unor arheologi, ar fi apărut oameni pe aceste pămînturi, viața lor s-a împletit cu viața vulcanilor.

Unii dintre vulcani înspăimîntau pe oameni, le distrugeau așezările imprudente și-i alungau. În cursul lung al veacurilor, pe rînd, cei mai mulți s-au stins. Abia dacă mai este ici și colo cîte unul care dă încă semne de viață. Oamenii par a fi lăsat grija lor în seama celor care se ocupă cu istoria scoarței pămîntești. Astăzi poți să-i numeri pe degete pe cei care îți mai povestesc că în 1934 a erupt Paricatin, un nou vulcan, la fel de absurd ca și Xitle.

Există însă și o altă categorie de vulcani, pe care oamenii nu i-au lăsat numai în seama celor care se ocupă cu istoria, deși tocmai erupțiile lor fac măreția istoriei mexicane. Pe unul l-a chemat Emiliano Zapatta, pe altul Francisco Villa, pe altul... Dar cum aș putea să dau o listă încheiată a acestor vulcani, cînd văd chiar în fața mea, pe unul din zidurile cetății universitare, că artistul-cronicar, care a înșiruit densa cronologie a marilor erupții sociale mexicane a lăsat la urmă, după mențiunea „1910-1917" (anul revoluției burghezo-democratice), o altă cifră, neîncheiată: „19..."?

Așadar, pe pămîntul pe care Xitle l-a transformat odinioară în ceea ce un autor mexican numește „teluricul cimitir al celei mai vechi culturi de pe acest continent", în vecinătatea străvechii piramide unde popoarele Nahoa adorau prin secolele XIII-XIV pe Xinhtecutli, zeul focului, geniul poporului mexican a ridicat în zilele noastre un oraș al culturii: cetatea universitară.

Pe spații întinse, fiecare știință își are aici templul ei, ridicat în linii geometric perfecte, din oțel și piatră, cu risipă de cristaluri luminoase, coridoare deschise și uriașe picturi murale.

Prezentatorii de profesie ai cetății îți atrag de obicei atenția asupra contrastului dintre linia verticală a clădirii care adăpostește institutele fizico-matematice, clădire înălțată spre cer pe scara a 15 etaje, și orizontalitatea liniei celorlalte facultăți dispuse larg în jurul ei. Un însoțitor te cheamă nerăbdător spre dramaticul efort al lui Prometeu, în a cărui statuie R. Betancourt a sintetizat întreaga istorie a cunoașterii umane. Privirile rămîn ațintite îndelung spre muralele în care Rivera și Siqueiros, cu un savant și fascinant rafinament, împletesc străvechile motive geometrice, tot atît de străvechile blînde culori de roz sau verde ale culturii maya cu chipurile granitice și culorile tari din care răzbat ecourile răscolitoare ale marilor mișcări populare din anii 1910-1917.

Cărora să le dai prioritate? Las răspunsul în seama specialiștilor și rămîn captivat în fața acestei armonii perfecte a tuturor științelor și artelor, care și-au împletit mîinile spre a da, într-o comună cetate a culturii, expresie modernă unei istorii naționale multiseculare.

Gîndul zboară, fără voie, spre descrierea pe care Tomaso Campanella o făcea „cetății soarelui": «După indicațiile triumvirului nu-

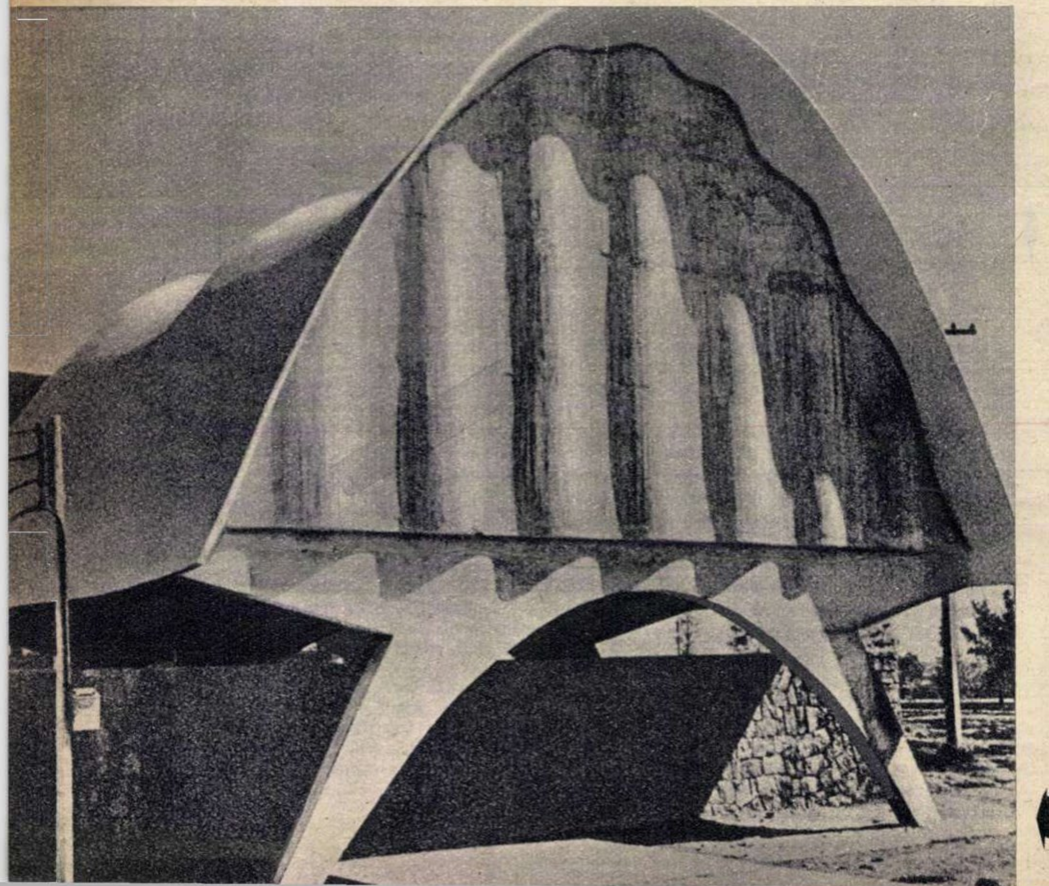
Institutul de fizică nucleară. Arhitectura construcției: J. Gonzales Reyna.

mit „Înțelepciune", toate zidurile interioare cît și cele exterioare ale cetății sînt acoperite de sus și pînă jos cu picturi frumoase ce reprezintă științele într-o minunată ordine».

Pe vremea cînd Campanella făurea cu condeiul în mînă asemenea visări pentru oameni, cuceritorii spanioli terminau de distrus și ars Tenohtitlanul, orașul minunat clădit pe lac, cu clădiri sclipitoare care uimiseră pînă și pe necrutătorii năvălitori veniți pe urmele lui Columb.

Tenohtitlanul nu mai este demult; pe locul lui se ridică orașul Mexic, cu ciudățeniile, contrastele și fantasticele sale disproporții. Dar într-un colț al său s-a întruchipat o parte din „cetatea soarelui", la care visa Campanella. S-a întruchipat din cele mai bune tradiții revoluționare ale poporului mexican, de vreme ce însuși David Siqueiros mărturisea cîndva că tocmai anii revoluționari 1910-1917 au fost anii săi „de învățămînt școlar și artistic și de inițiere în viața cetățenească".

Am vrut să cumpăr într-o librărie vecină cu „cetatea soarelui" cîteva reproduceri din

Să fie acesta omul căruia, în viață fiind încă, i s-a ridicat singura statuie existentă în această cetate a soarelui și a științei? Nu îndrăznesc să răspund întrebării, cînd vocea șoferului continuă să-mi ajungă la ureche într-o spaniolă muzicală: „Este cel mai bogat om din Mexic și unul din cei mai bogați din lume. Are trei avioane intercontinentale pe care le ține numai pentru călătoriile sale".

Parcă încep să găsesc o explicație și mă grăbesc să întrerup relatarea:

— Înțeleg, înțeleg. Dînsul a finanțat ridicarea acestei cetăți.

— Nu, senor, vă înșelați. Universitatea s-a ridicat cu banii poporului. Dînsul era președinte însă...

— Mulțumesc.

Las șoferul să plece și rămîn cu gîndul la această ciudată prezență a unei statui a aurului în cetatea lui Campanella. Aș fi vrut să pot sta de vorbă cu unul din cei 40.000 de studenți ai universității, dar nu e nimeni în jur. Poate unde este vacanță, poate unde majoritatea studenților locuiesc departe, în oraș...

pildă, și-a ales un nou comitet studențesc. La instalarea acestuia, în fața rectorului și a corpului profesoral, noul președinte a expus programul comitetului ales, declarînd că acesta înțelege să se ocupe nu numai de problemele vieții materiale a studențimii, dar și de orientarea ei cetățenească, înfățișîndu-i pericolul imperialismului nord-american, al politicii clericale și al presei vîndute trusturilor, educînd-o în spiritul concepției științifice marxist-leniniste.

Urmăream furia nestăpînită cu care ziarele pe care le țineam în mînă defăimau răspunsul studențimii. Părea mugetul ucigător al vulcanului Xitle, care demult înmormîntase pe aceste locuri orice urmă de viață, dar care azi nu mai are putere. Și auzeam totodată zbuciumul altor vulcani, al unor vulcani tineri și de altă natură, care nu alungă oamenii, ci-i adună, care nu ucid viața, ci o înalță. Zbuciumul altor vulcani, care acum o jumătate de veac purtau numele de Zapatta sau Villa, care astăzi poartă alte nume, au o forță irezistibilă și care clocotesc gata să erupă pe multe părți ale globului, ca și în sălile de curs ale „cetății soarelui".

— ÎNSEMNĂRI DE CĂLĂTORIE DIN MEXIC —

lcanii din ATEA SOARELUI"

de Costin **MURGESCU**

minunatele „sculpturi în culori" care sînt picturile lui Siqueiros. Dar vînzătoarea s-a speriat. La început n-am înțeles de ce. Pe urmă mi-am reamintit: unul din autorii „cetății soarelui" zace undeva într-o închisoare. M-am întors în cetate, mai trist, mai întunecat, în ciuda frumuseților, a soarelui și liniștii care mă înconjurau în această după-amiază a unei zile de sărbătoare.

Aveam un ziar proaspăt cumpărat în mînă și m-am trezit fața-n față cu o statuie neobservată pînă atunci. O statuie impunătoare care ar fi vrut să domine imensa pajiște verde din mijlocul „cetății soarelui", în vecinătatea bibliotecii îmbrăcate în mozaicuri multicolore și a rectoratului cu muralele lui Siqueiros.

Am privit-o, am încercat să-i înțeleg sensul și n-am reușit. A trebuit să apelez la șoferul cu care venisem:

— Pe cine reprezintă statuia?

— Pe Aleman.

Numele nu-mi spunea nimic. Nu-mi aminteam să-i fi întîlnit semnătura printre arhitecții, pictorii, sculptorii și constructorii cetății soarelui; nu-mi aminteam de acest nume nici din cele citite despre istoria culturii mexicane sau a științei mondiale; nu aveam impresia să aibă vreo legătură nici cu figura legendară a lui Prometeu. Dar, în sfîrșit, nu sînt enciclopedie și apelez din nou la cunoștințele șoferului:

— A fost un mare om de știință mexican?

— Nu. A fost președintele republicii. Trăiește și acum. Nu-l știți pe domnu' Aleman?

Recunosc. Nu-l prea știu. Mi-amintesc doar foarte vag despre un președinte Aleman care în anii 1946-1952 a deschis larg capitalului american porțile spre bogățiile Mexicului.

Încerc să mă gîndesc la altceva și deschid ziarul pe care-l țineam pînă acum, inutil, în mînă. Pe o pagină întreagă, cu litere de-o șchioapă, doi cetățeni protestează într-un articol-manifest împotriva faptului că „comuniștii și procomuniștii" și-au făcut din unele facultăți „sediul" propagandei procastriste. Lipsa de „respect" față de statuia domnului Aleman pare a fi pentru cei doi semnatari și pentru ziarul respectiv un cap de acuzare împotriva studențimii de aici. Mă duc repede și cumpăr alte ziare. Acum, parcă, din toate părțile încep să vină în jurul meu miile de studenți pe care-i căutam, iar viața cetății universitare în mijlocul căreia mă aflu începe să-și arate cealaltă față, care nu are nimic din armonia arhitecturală a clădirilor.

Aflu că la 26 iulie anul acesta aniversarea revoluției cubane n-a lăsat de loc indiferenți miile de studenți mexicani, care și-au salutat cu entuziasm frații lor care făuresc o nouă Cubă. Aflu că cei doi autori indignați ai articolului din „Excelsior" nu sînt decît doi provocatori care, în zelul lor proamerican, au rămas izolați și au fost izgoniți din facultate chiar de consiliul profesoral al Facultății de economie. Aflu că pentru acest fapt, întreaga presă reacționară s-a coalizat, decretînd Facultatea de economie drept „centru de propagandă marxistă", a împroșcat cu căldări de calomnii pe profesorii și studenții economiști. Aflu că studențimea s-a ridicat împotriva reprimirii la cursuri a provocatorilor. Aflu că se fac presiuni și eforturi pentru a se realiza „unificarea asociațiilor studențești" și încep să înțeleg scopul „unificării", cînd văd bucuria presei reacționare care speră că astfel se va pune capăt influenței „liderilor comuniști". Dar aflu și replica studențimii mexicane, care la Facultatea de drept de

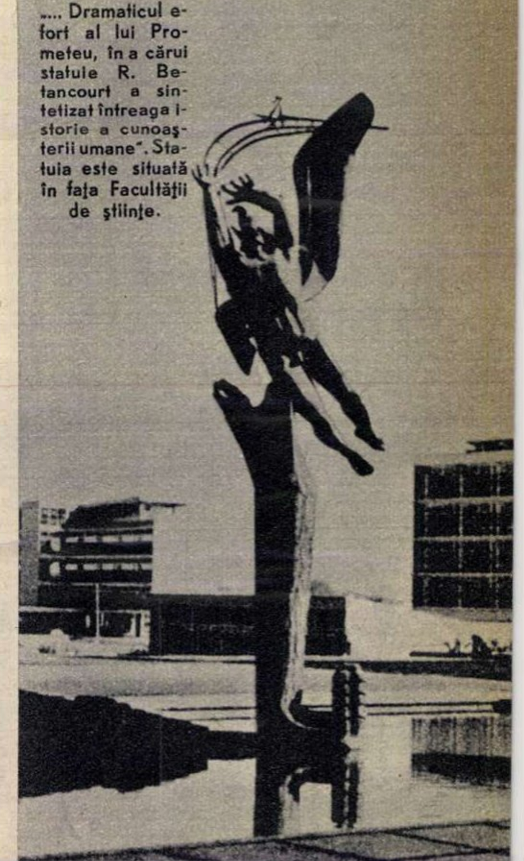

.... Dramaticul efort al lui Prometeu, în a cărui statuie R. Betancourt a sintetizat întreaga istorie a cunoașterii umane". Statuia este situată în fața Facultății de științe.

MINUNEA DE LA CARASU PAZARÎ

De fapt nu-i vorba de nici o minune. La Medgidia — al cărei străvechi nume era Carasu Pazarî — se întîmplă exact ceea ce se întîmplă azi în toată țara: orașul întinerește, își schimbă înfățișarea, se modernizează. Am păstrat totuși titlul — Minunea de la Carasu Pazarî — întrucît, în toamna asta, fraza respectivă am auzit-o repetată nu numai de cei care au revăzut de curînd orașul, ci și de înșiși locuitorii lui. Ce era Medgidia în urmă cu ani? Tîrgul dobrogean de pe vremuri era o groapă peste care bîzîiau țînțarii; o împărăție a prafului, a noroiului, a bălților.

Medgidia era lăsată în voia soartei: o parte din tîrg — cea de la periferie — arăta la fel ca pe vremea sciților, iar centrul ilustra denumirea de Carasu Pazarî (Tîrgul Apei Negre), cum se numea orașul în vremea ocupației otomane. Stăpînii orașului? Mai întîi — în timpul turcilor — cîțiva bei bogați, apoi cîțiva moșieri și negustori. Și — indiferent de naționalitatea exploatatorilor — țînțarul anofel. Cot la cot cu exploatarea feudală și burgheză, malaria își aducea copios aportul la mărirea mizeriei oamenilor muncii, subminîndu-le sănătatea.

Acesta ar fi, pe scurt, portretul Medgidiei de ieri.

Medgidia de azi? De fapt noul ei destin a început cu un deceniu în urmă, cînd bătrînul tîrg s-a transformat în centru industrial: prin construirea unei întreprinderi metalurgice și a unei mari fabrici de ciment. O dată cu acestea în stînga și în dreapta Medgidiei — pe dealuri — s-au născut două orașe noi: unul al muncitorilor de la fabrica de ciment, celălalt al metalurgiștilor — și unii și alții locatari ai numeroaselor blocuri ridicate pentru ei.

Ce-i nou acum? Este tocmai „minunea“ despre care vorbesc oamenii din partea locului. Numai că — e de la sine înțeles — ea n-a fost înfăptuită nici cu bagheta magică și nici cu voia lui Alah, ci cu buldozerele, excavatoarele și mistria și, mai presus de toate, datorită politicii partidului. Medgidia și-a primenit recent toată partea centrală. Și aceasta într-un timp scurt.

...Un bilanț recent al activității edilitare a orașului ne furnizează cîteva date și cifre foarte interesante: pînă la ora actuală numărul apartamentelor din blocurile puse la dispoziția oamenilor muncii se urcă la peste 1.000; o școală medie cu 20 săli de clasă se află acum instalată într-o nouă și impunătoare clădire din centrul orașului; nu departe de ea, o sală modernă de cinematograf, avînd 500 de locuri și înzestrată cu instalații de cinemascop. Pe unde se aflau niște străzi înguste, întortocheate, rămase așa încă de pe vremea ocupației turcești, au apărut 9 kilometri de străzi asfaltate; canalizarea și-a întins conductele pe o lungime de aproape 30 de km, iar 72.000 metri pătrați de locuri virane au devenit parcuri și spații verzi.

Medgidia, care înaintea instaurării puterii populare n-avea decît patru medici, are azi 29 și va avea în viitor 60; școlile din acest oraș, care în perioada antebelică nu aveau mai mult de 16 profesori și învățători, au acum 120 și numărul lor va crește în curînd la 150.

Ce noi construcții și amenajări edilitare rezervă viitorul locuitorilor din Medgidia, azi de patru ori mai mulți decît în urmă cu 15-16 ani? Încă aproape 900 de apartamente, o baie publică, un hotel, un spital cu 600 de paturi, o fabrică de gheață, o piață alimentară și o moară — unele din aceste obiective fiind de pe acum în construcție.

Așadar, au sau n-au dreptul cetățenii Medgidiei să se bucure și să se minuneze de toate aceste realizări?

F. URSEANU

Fotografii de Elena GHERA

Construcții de locuințe pentru muncitorii de la întreprinderile industriale ale orașului se văd azi în multe din cartierele Medgidiei.

Iată cum arată acum noul centru al orașului Medgidia.

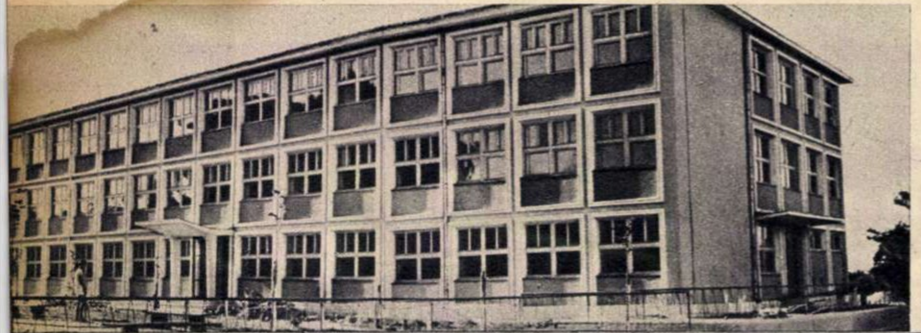

Școala aceasta și-a înălțat silueta pe locul unde altădată erau niște cocioabe. ←

O sală modernă de cinematograf cu o capacitate de 500 locuri...

1888–1961

amintirea lui Mihail SADOVEANU

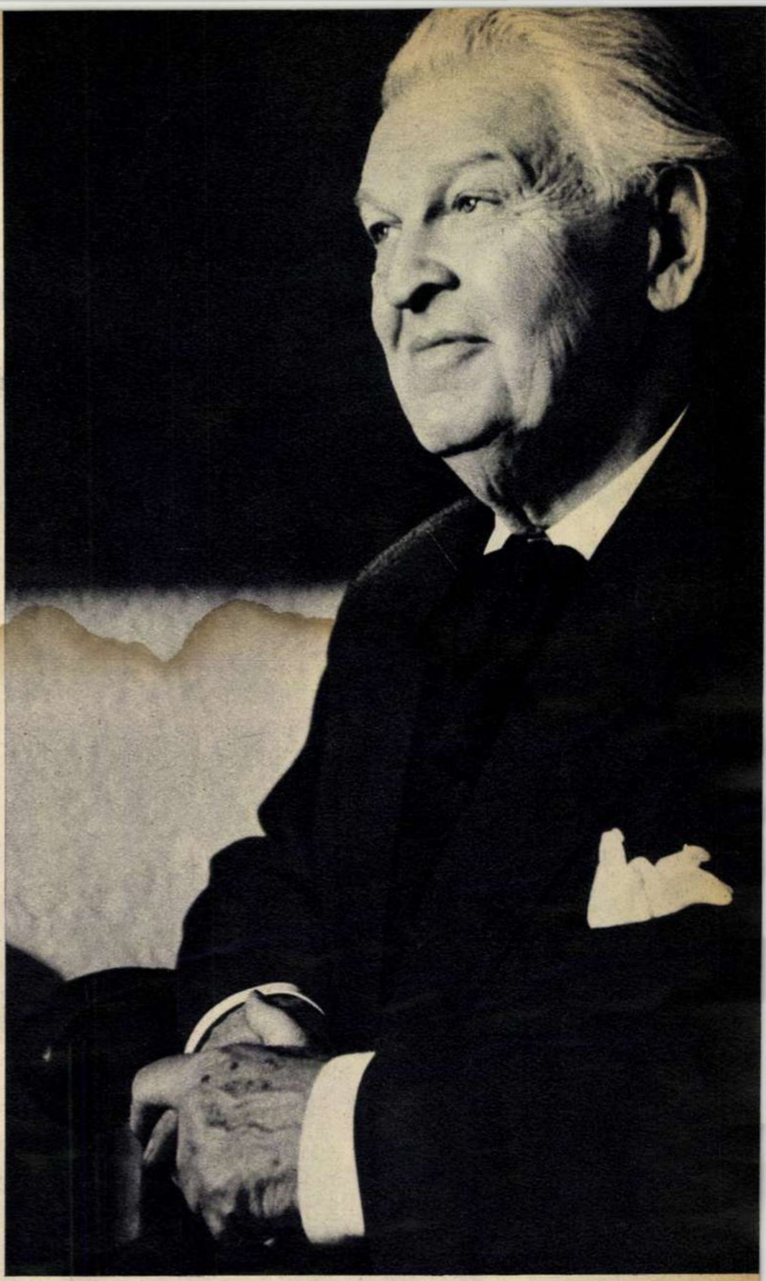

de Demostene BOTEZ

Stăpîniţi de mîhnire, zeci de mii de oameni, în coloane fără sfîrşit au venit să-i aducă, la catafalc, mărturia recunoştinţei, a admiraţiei şi dragostei lor. Poporul întreg a fost zguduit.

Un martor al acestor zile va trebui să consemneze pentru istorie, priveliştea aceasta, a omagiului adus de un popor întreg, scriitorului lor drag.

Ceea ce s-a văzut la Ateneul din Capitală şi pe străzile dimprejur în zilele de 20 şi 21 octombrie 1961 a fost ceva înălţător: poporul şi-a slăvit scriitorul-tovarăş. Trebuie să se consemneze în vorbe sau în imagini vii, procesiunea aceea mîhnită, pioasă în care au defilat laolaltă muncitori, ţărani, copii de şcoală, femei şi bărbaţi, mame cu copii mici în braţe sau cu alţii mai mărişori de mînă, care şi-au lăsat casa şi treburile ca să aducă un ultim salut acelui ale cărui cărţi sînt în raft şi pe masă.

Poporul a cunoscut marea semnificaţie naţională şi socială a operei lui Sadoveanu, şi dîrza lui onestitate în apărarea celor altădată obijduiţi şi lipsiţi de dreptate.

Mihail Sadoveanu este scriitorul cel mai legat de popor prin toată opera scrisă ca şi prin activitatea şi atitudinea sa de cetăţean.

El vine doar de-acolo, din mulţimea poporului predestinat în vechiul regim la un anonimat vecin cu inexistenţa. Puţin a trebuit să se piardă şi el, în gloata ţăranilor neştiutori de carte. În „Anii de ucenicie" maestrul mărturiseşte:

„De puţinele bucurii pe care maică-mea le-a avut în scurta ei viaţă se leagă ridicarea mea la o lume nouă, la cunoştinţa cărţii. Căci trebuie să vă fac, iubiţi prieteni, mărturisirea că am fost primul individ din seminţia mamei mele care a ajuns la o asemenea stare deosebită. Zeci şi sute de generaţii ale clanului din care făceam parte se petrecuseră într-un colţ de lume, la apa Moldovei, în întuneric şi suferinţă, în tristeţă şi revoltă înăbuşită împotriva unei vieţi care devenea din ce în ce mai apăsătoare. S-ar fi putut să trăiesc şi eu ca cei dinainte şi să nu rămînă după mine nici o amintire, ca despre frunzele şi florile anotimpurilor".

Sutele de mii de cititori ai lui Sadoveanu, prin generaţii, n-au ştiut neapărat acestea, dar toţi le-au simţit în opera maestrului, în dîrzenia cu care a denunţat nedreptatea şi fărădelegea, şi cu care s-a ridicat alături de poporul asuprit.

Însuşi neîntrecutul lui dar de a înfăţişa vremea, orînduirea cea crudă şi nedreaptă, pe oamenii sărmani ca şi procesul împilării şi stoarcerii, este mărturisit ca venind de la străbunii obidiţi, ca un glas al lor care, în fine, a răzbit la aer şi lumină.

Atunci cînd în 1950 Academia R.P.R. l-a sărbătorit cu ocazia împlinirii a 70 de ani, maestrul mărturisi, nu ca o formulă de modestie dar ca destăinuirea unei adînci stări sufleteşti, a unei mari taine a creaţiei:

„Dacă am izbutit să dau ceva valabil neamului meu, apoi toate laudele, pe care le primesc cu recunoştinţă, vreau să le întorc umiliţilor şi ofensaţilor vieţii, acelora care s-au petrecut ca frunzele şi florile anotimpurilor şi care totuşi mi-au transmis depozitul lor, ca să-l pun în faţa lumii nouă, mărturie pentru nedreptatea imensă pe care au suferit-o şi pentru crima săvîrşită asupra lor de către asupritori".

Mărturia a fost adusă. E în cele 120 de tomuri, într-o formă artistică ce-i garantează că va fi auzită la fel, peste veacuri. Sarcina n-a fost uşoară. Dar cel însărcinat şi-a închinat ei toată viaţa lui, tot darul, toată munca, fără precupeţire.

Am impresia că maestrul Sadoveanu nu a închis ochii decît după ce şi-a împlinit această misiune şi după ce a văzut că obidiţii de altădată s-au eliberat, după ce l-a cunoscut pe Mitrea Cocor, chezaş puternic al noii orînduiri.

Dar marile idealuri ale unui intelectual conştient, ale unui scriitor nu s-au mărginit la atît. Alte chemări s-au ridicat în drumul vieţii, faţă de care el nu a rămas nepăsător. Alt ideal, mai mare, mai întreg, unul constructiv, i-a cerut participarea pe care el şi-a dat-o, ca întotdeauna, întreagă.

«Ţara nouă se deschide sub auspiciile

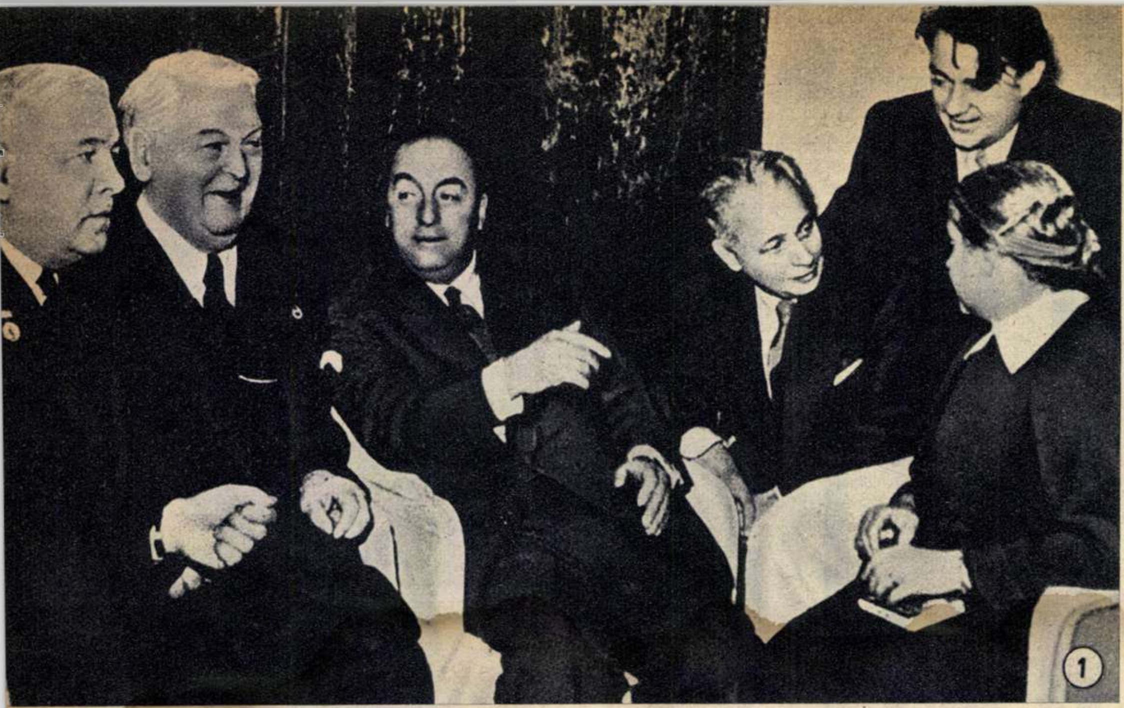

① „Scriitorii au datoria cetățenească de a milita și a agita, mai cu seamă în acest moment istoric în care lumea își caută o nouă cale a dezvoltării sale. În acest răstimp al încordării și al războiului nervilor, se creează forța irezistibilă a conștiinței colective a oamenilor muncii de pe tot pămîntul. Această forță e în mers și va birui". *În fotografie (de la stînga la dreapta): acad. Skobelțîn, M. Sadoveanu, Pablo Neruda, L. Aragon, Boris Polevoi, Anna Seghers.*

② „Vechea țară a mizeriei muncitorimii, a bolilor sociale, a mortalității infantile, a analfabetismului a fost și nu mai este". *În fotografie: M. Sadoveanu în mijlocul muncitorilor aflați la odihnă (Olănești).*

③ „... astăzi nu mai mă înfioară perspectiva trecerii mele; glasul meu se va amesteca cu al celor care vor trăi îmbunătățiți și liberi, participînd la progresul unei umanități purificate și alinate".

socialismului. Hidrocentrale electrice, canaluri de irigație, agricultură științifică, uzine metalurgice, fabrici, bunurile materiale, ale culturii și artei, deopotrivă la orașe și la sate, șosele și căi ferate pretutindeni, aducerea în agricultură a pămînturilor degradate, mlăștinoase ori sterpe, poporul întreg mobilizat pentru contribuția sa la civilizația omenirii și pentru pace.

Cînd toate acestea se vor realiza... noi cei vechi vom spune celor tineri:

„Noi am fost și am lucrat de la început, cu îndemnul partidului și pilda Uniunii Sovietice; am apucat timpuri grele, uneltiri ale capitaliștilor și monopoliștilor de a sabota străduințele noastre, amenințări de război; dar am crezut în îmbunătățirea și prefacerea lumii prin socialism și am biruit"!»

...Cît este de greu de adunat gîndurile, de orînduit în aceste prime ceasuri cînd încă sîntem cuprinși de farmecul vieții lui, și-i vedem gesturile, mișcările, atunci cînd el nu mai este!

Fiecare locuitor al țării noastre care a pătimit de nedreptatea orînduirii trecute, a pierdut în Mihail Sadoveanu un prieten. El a fost scriitorul profund înțelegător al poporului nostru, cel care a vorbit pentru toți obidiții.

Fiecare locuitor al planetei, dornic de pace, a pierdut în Mihail Sadoveanu un tovarăș de luptă.

Dar scrisul lui e, mai departe, în vreme, o armă, și în lupta pe care o ducem, atît de avîntată astăzi, o pildă și un îndemn.

MIHAIL SADOVEANU

Mărturisiri

«Sint desigur mulți ca mine, care urmăresc în ceasurile lor de reflecții intime traducerea în fapte a atitor planuri mărețe. Urmăresc realizările Uniunii Sovietice ca pe un prelung vis minunat, a cărui lumină se răsfrînge și asupra patriei mele.

„Puțină vreme încă și glasu-mi se va stinge...“ *a suspinat adinc-melancolicul nostru poet Grigorie Alexandrescu. În ce mă privește, astăzi nu mă mai înfioară perspectiva trecerii mele; glasul meu se va amesteca cu al celor care vor trăi îmbunătățiți și liberi, participînd la progresul unei umanități purificate și alinate. Cei pe care i-am cunoscut robi triști se vor veseli, copiii veacului viitor vor zîmbi vieții».*

— 1950 —

„Poporul, în basmele sale, are o caracterizare a acestui moment. Pruncul Făt-Frumos al visului colectiv crește într-o zi cît alți prunci ai pămîntenilor cresc într-un an. Această formă obscură de profeție, îngemănată cu cîntecele bătrînești, ale durerilor și aspirațiilor norodului, găsește ființă în înfăptuirile noastre actuale“.

— 1951 —

„Literatura ca și celelalte arte au dobîndit, în anii aceștia ai prefacerilor, un avînt pe care cei mai optimiști de altădată nu l-au putut bănui și nădăjdui. Îndrumați de Partidul Muncitoresc Romîn, avînd pilda măreței literaturi clasice ruse și modelul realizărilor puternicei arte sovietice, artiștii noștri în domeniul literaturii, artelor plastice, și muzicii, participă activ prin creațiile lor, la lupta pentru construirea socialismului“.

— 1952 —

„Toată această țară a noastră, în care ieri domneau ignoranța și incuria, se schimbă astăzi văzînd cu ochii, de la o zi la alta. „Casa Scînteii" va fi una din multele realizări ale republicii noastre populare. Înălțarea ei are un înțeles care nu poate scăpa nimănui. Poporul nostru merge cu grabă și cu nerăbdare pe drumul nou ce i se deschide".

„...Vînătorile mele mi-au adus și alte cîștiguri, anume cunoașterea limbii poporului nostru de pretutindeni, a poeziei și cîntecelor bătrînești, a tradițiilor și datinilor, a tot ceea ce face unitatea neamului nostru; trecutul și suferințele poporului muncitor mi-au apărut mai limpezi; le citeam în fapte și cunoașteri directe".

Aceasta-i una dintre vacile pe care le îngrijeşte Dinu St. Mande. Producţia zilnică de lapte a ei este de 22 litri.

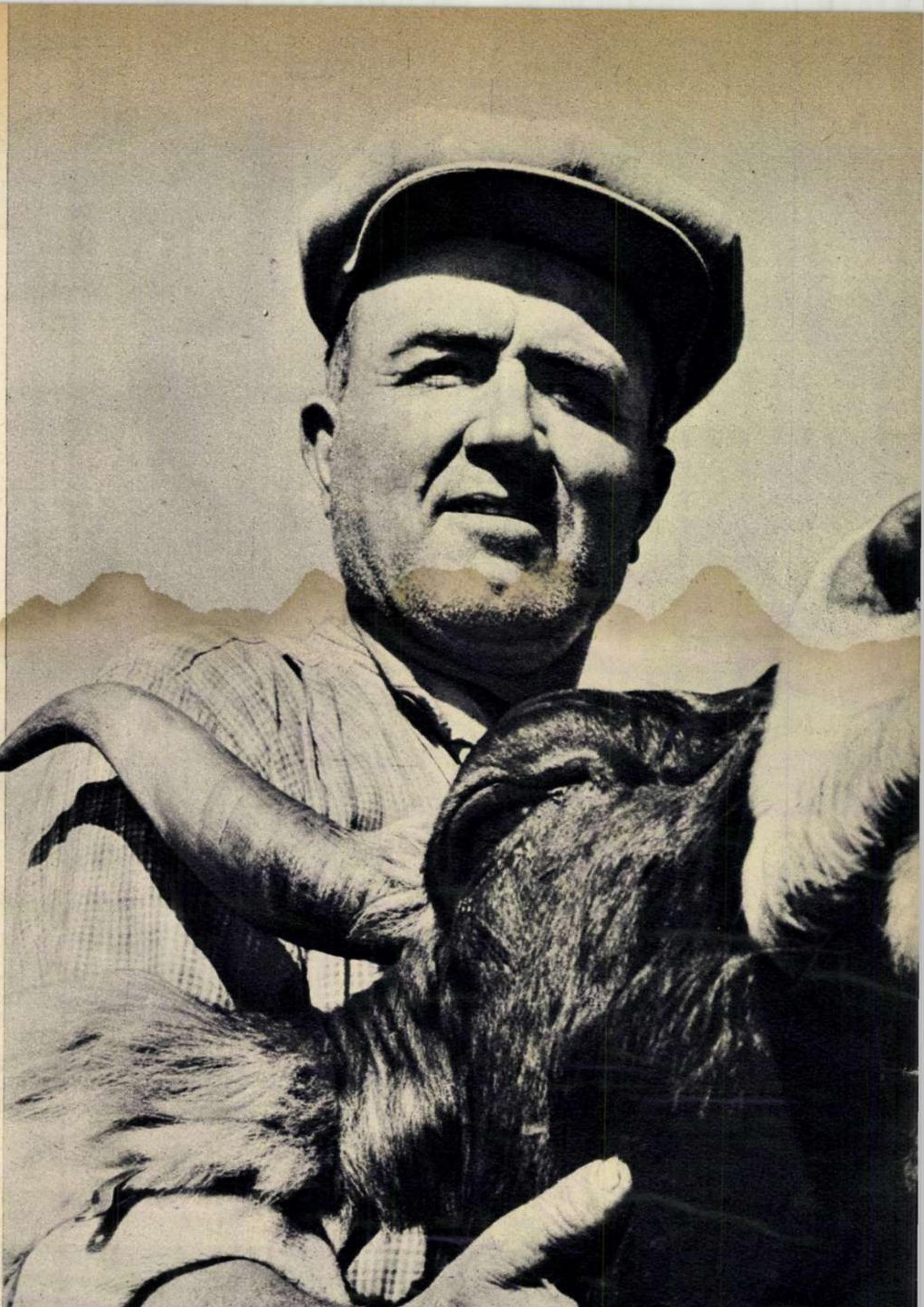

creştem Doine de-ale noastre

Aşadar, subsemnaţii reporteri sîntem naşi de cîteva zile. Trebuie să vă spunem că pe omul care ne-a întrebat „vreţi să fiţi naşii fetiţei?“ nu l-am văzut pînă acum niciodată în viaţa noastră. Lucrurile s-au întîmplat aşa: după ce am ieşit din pădurea Rîioasa (nu e departe de Bucureşti), am apucat pe un drum de ţară. Nu ne-am oprit decît în clipa cînd un flăcăiaş mînjit de mure ne-a interpelat:

— Nu l-aţi văzut pe nea Dinu?

— Nu. Cine e nea Dinu?

— E şeful nostru. Ăla care face cărţi.

— Profesor?

— Nu. Ţăran...

Băiatul îşi face palmele pîlnie la gură şi strigă:

— Nea Dinulee! Nea Dinulee!...

Apoi fuge peste cîmp, către un grup de oameni. Păşim pe urmele băiatului. Se opreşte în faţa a şase oameni. Pe nerăsuflate îi spune celui mai în vîrstă:

— Nea Dinule, hai repede că naşte Doina!

Nea Dinu nu spune nici un cuvînt. Îi cheamă pe ceilalţi cinci cu capul. Apoi fug toţi spre porumbişte. Fugim şi noi după ei. Din mers nea Dinu îi spune fotoreporterului:

— Ia-ţi şi aparatele alea de filmat c-o să ai nevoie de ele. Se întîmplă un eveniment.

Într-adevăr, nu trec nici zece minute şi sîntem martorii acestui eveniment. Naşte Doina. Dinu St. Mande, adică nea Dinu, se apropie de ea. Îi ia capul în mîini. Îi vorbeşte. Numai ei îi vorbeşte:

— De ce eşti tristă, Doiniţo? Hai, nu-ţi fie teamă! N-o să se întîmple nimic rău. Sîntem lîngă tine. Te iubim, doar o ştii. Noi te-am crescut. Noi te-am îngrijit. Ştiu: ai fi vrut să naşti în sat, dar ce sînt eu vinovat că ţi-a sosit ceasul acum? Eu ţi-am dorit tot binele. Te-am adus aici să te plimb la aer curat. Hai, nu-ţi fie teamă! N-o să ţi se întîmple nimic rău.

Apoi ni se adresează nouă.

— Primiţi să fiţi naşi?

— Bucuroşi. Şi aşa, pînă acum n-am fost naşii nimănui. Dar ce este? Băiat sau fetiţă?

— Fetiţă! — exclamă nea Dinu. Gîndiţi-vă la un nume frumos!

Păşunea naturală a fost săracă în anul acesta. Vitele însă n-au avut de suferit deoarece colectiviştii, buni gospodari, le-au pregătit un păscut substanţial: porumbul furajer.

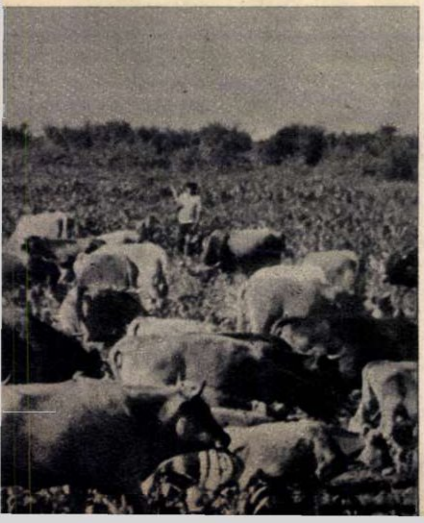

— L-am găsit: Aurelia.

— Bine că nu e băiat. M-aş fi bucurat mai puţin.

— De ce, nea Dinule?

— O să aflaţi dumneavoastră.

După douăzeci de minute Aurelia a început să sugă. Peste un ceas era în sat, alături de maică-sa, într-un grajd frumos, aerisit, curat.

Nu numai rasa, ci şi masa

Aţi înţeles: Doina despre care vorbim e numele unei vaci. Aţi priceput: oamenii pe care i-am întîlnit pe cîmp sînt îngrijitori de vite. Toţi sînt membri ai gospodăriei colective din comuna Săbăreni, raionul Răcari. Toţi sînt oameni cu stagiu în zootehnie. La unii, meseria asta de crescători de vite le-a intrat în sînge. Aşa e cazul lui Dinu St. Mande. Şi al altora.

Îl rugăm pe Nica Dumitrache, tot îngrijitor de vite, să ne spună de ce i-a zis flăcăiaşul ăla lui nea Dinu „omul care face cărţi".

— Păi nu ştiţi? Dumnealui e ţăran, dar face cărţi. A scris o carte despre mulsul vacilor. Nea Dinu e un fel de om de ştiinţă.

Fiindcă Dinu St. Mande ne-a rămas dator cu un răspuns îl întrebăm:

— Şi dacă nu era viţea, ci viţel?

— Mă rog, nu era rău, dar viţelul nu dă lapte. Aurelia asta mititică, pe care aţi botezat-o dumneavoastră, o să fie bună de lapte ca şi maică-sa.

— Şi nu-i elveţiană — precizăm noi.

Dinu St. Mande, care tot timpul a fost calm şi liric, tresare ca la un semn neplăcut. Omul s-a supărat foarte.

— Păi asta e, domnule, nu-i elveţiană, da-i lăptoasă. E de-a noastră, din matcă proprie. Dacă ar putea vorbi v-aţi convinge că nu ştie nici franţuzeşte, nici nemţeşte.

— Cine te-a supărat, nea Dinule?

— Mulţi. Chiar unii tovarăşi din consiliul de conducere. Dar nu acum. În urmă cu 2-3 ani. Ziceau cîte unii: «Mă, Dinule, de ce spui tu în toate şedinţele: „să creştem Doine de-ale noastre, lăsaţi-o mai moale cu rasele de import". Ce fel de zootehnist eşti tu? De la 1848? Zootehnie modernă, măi frate, se face cu o condiţie: să ai vaci numai de rasă superioară».

— Ei, şi dumneata ce le-ai spus?

Dinu St. Mande se potoleşte. E iarăşi liric.

— Păi ce spun şi acum: izvorul laptelui trebuie căutat nu numai în rasă ci şi în hrană. Asta-i problema. Lucrul acesta l-au dovedit faptele... În vara aceasta noi am avut un spor zilnic de lapte de trei litri la fiecare vacă.

— Aţi avut păşune bună.

— Pe dracu'. Dimpotrivă. Proastă. Dacă lăsam vacile numai cu păşunea s-ar fi transformat în capre. La păşune am adăugat în fiecare zi, pentru fiecare Doină, Zambilă, Bibilică, Voică, adică pentru fiecare vacă, 50 kg masă verde (lucernă, porumb cosit etc.) şi 3 kg concentrate. Acestea au hotărît sporul de lapte. Asta-i, tovarăşe: o Doină de-a noastră dacă-i îngrijită cum scrie la carte îţi dă 4.000 litri de lapte. Hai să ne mulţumim însă cu numai 3.000 litri de lapte. Ei, înmulţiţi dumneavoastră cifra asta cu 2.900.000 (că atîtea vaci trebuie să aibă ţara la sfîrşitul lui 1965) şi pun rămăşag că unele întreprinderi ar trebui să-şi modifice planul.

— De ce?

— Cum de ce? Foarte simplu. N-am avea destule bidoane pentru lapte.

Dinu St. Mande îşi precizează punctul de vedere.

— Deci: Doine, bază furajeră, şi îngrijitori calificaţi.

După dumnealui un îngrijitor trebuie: 1) să renunţe cu desăvîrşire la „disciplina bîtei"; 2) să fie curat ca un doctor sau o soră de spital; 3) să ştie tot ce se scrie în cărţi şi ziare despre zootehnie; 4) să iubească cu pasiune munca de îngrijitor.

Un amănunt semnificativ: Zambila, Doina, Huţuleana, Bibilica şi alte peste 150 de vaci, juninci şi viţele se aseamănă ca două picături de apă. Parcă ar fi toate gemene. Au o singură culoare. Aproape că ţi-e cu neputinţă să le deosebeşti. Oamenii care le îngrijesc le cunosc însă atît de bine încît nu le confundă niciodată. Ba mai mult. Cînd le strigă pe nume ele răspund. Bineînţeles, în felul lor.

Oameni şi condiţii

Sectorul taurin al gospodăriei colective din Săbăreni numără la ora actuală 176 capete (la o suprafaţă arabilă de 1.230 hectare). Încărcătura la hectar, după cum se vede, nu-i prea mare. Pînă la sfîrşitul anului cifra aceasta trebuie să se modifice serios. Aşa au hotărît colectiviştii. După Plenara C.C. al P.M.R. din 30 iunie - 1 iulie a.c. ei au înţeles şi mai bine ce au de făcut. Au şi luat o serie de măsuri să-şi asigure efectivul de animale-marfă, în primul rînd prin păstrarea şi creşterea tuturor viţelelor din prăsilă proprie. Cu ajutorul creditelor date de stat numai în acest an, gospodăria a cumpărat 30 de vaci şi 20 de juninci. La sfîrşitul lui 1961 sectorul taurin al gospodăriei va număra 207 capete.

Foarte recent colectiviştii au ridicat două grajduri bune, încăpătoare. Hrana vitelor pentru iarnă e asigurată. Porumb însilozat (amestecat cu pălării de floarea-soarelui), borhot de la fabrica de zahăr din Chitila, fîn, concentrate. Există deci toate condiţiile ca cifra de lapte planificat pe fiecare cap de vacă (1.800 litri) să fie depăşită substanţial. Căci, în afară de cele amintite mai sus, la Săbăreni există oameni care vor să-şi facă un titlu de cinste din munca de îngrijitor şi mulgător de vite. Are dreptate brigadierul zootehnist Ivan Vasile cînd spune: „Vaca umple găleata cu lapte numai cînd omul care o îngrijeşte e de-a-ntîia, adică de meserie". Şi la Săbăreni, în afara „toreadorului" Dinu St. Mande (i se spune toreador pentru că în 1957 un taur i-a înmuiat niţel coastele), sînt mulţi oameni de-a-ntîia: Ion Costache şi Miţa Popescu, Nica şi Maria Dumitrache, Dumitru Dumitru, Gheorghe Stan şi alţii...

Peste un sfert de ceas începe mulsul.

Am aflat că la conducerea gospodăriei colective s-au prezentat cîţiva tineri. I-au spus preşedintelui aşa:

— Nu vă supăraţi, dar avem şi noi o pretenţie.

— S-o aud! — a spus preşedintele.

— Nu ne refuzaţi?

— Depinde.

— Vrem să lucrăm în sectorul zootehnic.

Se pare că tinerii aceştia s-au molipsit de la nea Dinu. Foarte bine.

G. MINIŞAN

Fotografii de **G. AGAPIAN**

mozaic

CARTEA SOVIETICĂ

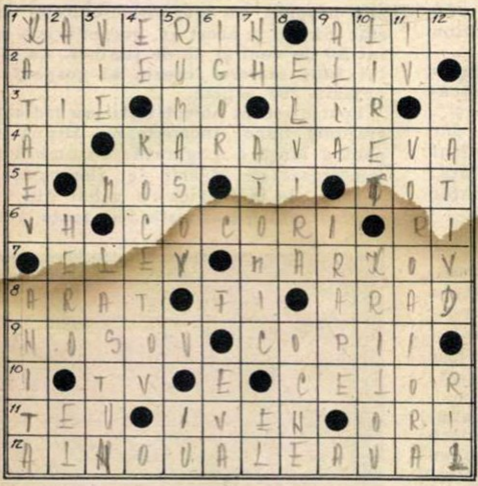

ORIZONTAL: 1) Autorul romanului „Doi căpitani" — Nuvelă de Ivan Turgheniev. 2) Autorul piesei „Mama". 3) Dumitale, în familie — Într-un moment! — Liniştit. 4) Cel dintîi — Autoarea romanului „Fabrica de cherestea". 5) „...Goriot", roman de Balzac — Începutul titlului! — Întreg. 6) Victor Hugo — Păsări în titlul unui celebru film realizat după o piesă de V.Rozov — — Radu Ionescu. 7) Vitea Maleev, de mai jos — Autorul cărţii „Marele vînător N.M. Prjevalski". 8) Muncă agricolă — „Aşa va...", piesă de K. Simonov — Oraş. 9) A scris cartea „Vitea Maleev la şcoală şi acasă" — „Părinţi şi...", roman de Ivan Turgheniev. 10) Traian Vasilescu — „Din lumea... care nu cuvîntă", volum de Emil Gîrleanu. 11) Instrument de desen — Personificarea poporului rus în poemul „150.000.000", de V.Maiakovski — Insulă la sud de Cerigo. 12) Peisaj marin de Aivazovski şi roman de Ilya Ehrenburg (3 cuv.).

VERTICAL: 1) „O pînză în depărtare" şi „Timp, înainte!" sînt două din romanele sale — Artista din nuvela ecranizată „Coţofana hoaţă", de A.I.Herţen. 2) Anunţă piesele care se joacă la teatru — „...şi Leandru", piesă de Fr. Grillparzer — Dumnealui. 3) „Ciorchinii-atîrnă sus de tot/ Şi nu ajung, ca-n..., pîn-la bot" (I.A. Krîlov, „Vulpea şi strugurii") — Pasăre asemănătoare cu rîndunica. 4) Ene! — Autorul romanului „Fraţii Erşov". 5) ...şi autorul piesei „Puntea de foc" — Strigăt vesel. 6) Cneazul lui Borodin — Operetă de Lehar. 7) Nicolae Herlea — Privitor la atomi — Articol. 8) Personaj feminin din opera „Don Giovanni" de Mozart — Saline. 9) Personaj feminin din piesa „Livada cu vişini", de A.P.Cehov — A izbucni. 10) Gen de poezie — Mare fabulist rus. 11) Ivan la început! — Autoarea cărţii „Mesteacănul". 12) Din naştere (pl. fem.) — „Un... nepotrivit", comedie de S. Mihalkov.

Dezlegarea jocului „TONUL FACE... MUZICA", apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Înţelegere. 2) Foale — Oral. 3) Arbitri—Ze. 4) Motor — Gen. 5) Ta — Ap — Su — A. 6) Ota — Intra. 7) N—Pisa—Act. 8) Bune—Alto. 9) Urcată—Iob. 10) Lear—Livra.

1, 2 sau 3 ?

Pentru fiecare din întrebările de mai jos există 3 răspunsuri. Totuşi, numai unul este cel just. Care este? Pentru verificare, utilizaţi soluţiile de la pag. 21.

I) Care savant a fost singurul laureat al Premiului Nobel care a primit această distincţie de două ori?

[✓ 1)] Marie Joliot Curie; 2) Albert Einstein; 3) W. K. Roentgen?

II) Unde trăiesc nisetrul şi morunul?

1) În apă dulce; [✓ 2)] în apă sărată; 3) în apă dulce şi în apă sărată?

III) Papirusul, materia primă din care se fabrica „hîrtia" în vechiul Egipt, era produsul unui soi de trestie numită „Cyprus papyrus". Care parte a plantei furniza papirusul?

1) Frunzele; [✓ 2)] Tulpina; 3) Măduva?

IV) Care ţară, în afară de ţara noastră, are o monedă al cărei nume înseamnă „leu"?

1) Grecia; [✓ 2)] Bulgaria; 3) Turcia?

V) Care dintre radiaţiile emise de către substanţele radioactive sînt cele mai pătrunzătoare?

1) Razele alfa; [✓ 2)] razele beta; [✓ 3)] razele gama?

VI) Cine a fost supranumit „Părintele istoriei" (484-425)?

1) Tit Liviu; [✓ 2)] Plutarh; 3) Herodot?

VII) Care este cel mai mare canal din lume?

1) Marea Baltică - Marea Albă (U.R.S.S.); 2) Suez (R.A.U.); [✓ 3)] Panama (Panama - America Centrală)?

VIII) Unde s-au inventat chibriturile suedeze?

[✓ 1)] în America; 2) în Suedia; 3) în Germania?

SFREDELUL NĂZDRĂVAN DIN ŞVAIŢER

Găurile şvaiţerului au servit adesea drept subiect caricaturiştilor şi amatorilor de butade. Şi, totuşi, aceste găuri sînt un lucru serios, fără ele şvaiţerul nefiind... şvaiţer. O treabă pe care, cu multă conştiinciozitate, o îndeplineşte un sfredel... viu, fermentul — ştiinţific denumit — termobacterium helveticum.

Acest ferment îşi are „planul" său de lucru bine stabilit: pus în anumite condiţiuni de temperatură, el transformă o banală brînză în şvaiţer, lucrînd asiduu, în acest scop, nu mai puţin de 6 luni.

...Şi cum pe la începutul lui 1962 se vor împlini două trimestre de cînd a intrat în funcţiune o nouă unitate modernă a industriei noastre alimentare — fabrica de produse lactate din Cristur, regiunea Mureş-Autonomă Maghiară — cam tot atunci se vor fi împlinit şi legiuitele 6 luni în care năzdrăvanul termobacterium helveticum va fi avut timp să sfredelească roţile de şvaiţer.

Ca orice alt „pui" al industriei noastre din aceşti ani, fabrica de la Cristur a fost dotată cu utilaj modern, în bună parte automatizat. Sursele de aprovizionare a fabricii cu materie primă sînt unităţile agricole socialiste din împrejurimi: gostatul din Filiaş şi colectivele din Cristur, Atid, Rugăneşti, Filiaş, Porumbenii Mari şi altele. Cisterne izoterme uriaşe, pompe pentru evacuarea laptelui din vasele în care a fost adus la rampă, cîntarele automate, două agregate frigorifere de cîte 40.000 kilocalorii/oră (livrate de „Tehnofrig" - Cluj) pentru realizarea temperaturilor scăzute, completează utilajul modern folosit în procesul de fabricaţie.

Scoase din saramură, roţile de şvaiţer vor „gesta" 6 luni pentru fermentare. →

MAŞINA DE LIPIT ŞI CARTAT SCRISORI. La oficiile poştale mobile din gara Sofia a fost instalată o maşină de lipit şi cartat scrisori inventată de Ivan Peicev.

Această maşină este semiautomată; ea va fi în curînd complet automatizată. Maşina poate lipi, carta şi număra scrisorile destinate a fi expediate în 128 de localităţi. A fost pusă la punct o documentaţie tehnică pentru adaptarea maşinii pentru 200 de localităţi. Maşina poate lipi, carta şi număra în medie 3.000 de scrisori pe oră.

„ALFABET" CIFRAT PENTRU SURDOMUŢI. Sub conducerea profesorului Sbignew Rzijkowski, de la Institutul politehnic din Varşovia, se elaborează procedee de verificare a glasului, a schimbării şi devierii lui. Cu ajutorul unui aparataj special, se reproduc sunetele glasului omului şi se determină sursele lui de schimbare. Totul se înregistrează optic pe un ecran, sunetele căpătînd anumite forme în funcţie de sonoritatea glasului. Se formează un fel de „alfabet" cifrat. Dacă surdomutul studiază acest „alfabet", prin intermediul aparatului el poate să-l „asculte" pe interlocutorul său citind vorbele lui pe ecranul aparatului.

①

②

CITITORII CĂTRE CITITORI

Doresc să facă schimb de fotografii ale actorilor de cinema şi de cărţi poştale ilustrate, următorii:

Filipescu Iolanda, elevă, Piteşti, str. Olga Bancic nr. 23; Lixăndroiu Dumitru şi Tucă Ştefan, elevi, comuna Dranovăţu, raionul Slatina, reg. Argeş; Enoiu Venera şi Cornelia, eleve, Colonia Dodeni-Bicaz, ap. 4; Ungureanu Maria, elevă, Bicaz, str. Ciungi nr. 18; Grigoriu Ecaterina, elevă, Colonia Stejaru nr. 107, raionul Piatra Neamţ.

Doresc să corespondeze pe diferite teme şi să facă schimb de cărţi poştale ilustrate, următorii:

Ungureanu Rodica, elevă, Arad, bd. Lenin nr. 15; Cobzaru Nuţy, Tg. Ocna, str. I.V. Stalin nr. 159; Drăgan Tincuţa, comuna Tg. Trotuş, raionul Tg. Ocna; Popa Mişu, elev, Aninoasa, str. 23 August nr. 65; Hotea Gheorghe, elev, Aninoasa, str. Gh. Doja nr. 5; Pena Ion, învăţător, Corabia, str. Bibescu Vodă nr. 73, reg. Oltenia; Cursaru Mitică, mecanic, Schela Boldeşti, comuna Scăieni, reg. Ploieşti.

DE VORBĂ CU MEDICUL

Exercițiile fizice

Exercițiile fizice sînt necesare întreținerii sănătății organismului omenesc. Ele dezvoltă abilitatea, rapiditatea și forța mișcărilor corpului nostru, îi creează reflexe condiționate care fac ca organismul să se adapteze la munci fizice mai grele. Datorită unui antrenament fizic continuu, întreaga activitate a organismului nostru se îmbunătățește. Sistemul nervos central, care controlează și dirijează toate funcțiile organismului nostru, este mult influențat de exercițiile fizice.

Datorită exercițiilor fizice progresive însăși structura mușchilor se modifică. Cantitatea de sînge care circulă prin mușchi crește considerabil, ceea ce face ca oxigenarea lor să se facă mult mai intens, iar substanțele energetice, cum sînt glicogenul și compușii fosforici, să se elibereze în cantitate mai mare. Datorită unei bune irigații a mușchilor, are loc mult mai repede și refacerea acestor substanțe energetice.

Priviți persoanele care duc o viață sedentară și neglijează complet educația fizică! Veți vedea că acestea au o structură psihică și fizică caracteristică. Corpul lor este aplecat înainte, spatele este încovoiat, mușchii au un aspect flasc, abdomenul este proeminent, chiar dacă nu e vorba de un om gras. Psihic, omul acesta este lipsit de bună dispoziție, de multe ori e somnolent. Întreaga lui înfățișare reflectă un organism obosit sau îmbătrînit înainte de vreme. Cu totul altfel arată persoanele obișnuite cu exercițiile fizice. Acțiunea acestor exerciții asupra mușchilor, tendoanelor și oaselor face ca trupul, în general, să-și păstreze multă vreme înfățișarea zveltă, bine proporționată și plăcută.

Chiar anumite deformațiuni ale corpului, de pildă ale coloanei vertebrale, abdomenul flasc, piciorul plat, se pot corecta prin exerciții fizice sub supravegherea specialiștilor.

Inima, organul care reglează distribuirea sîngelui în organism, se adaptează, grație antrenamentului, la nevoi energetice mai mari. Chiar compoziția sîngelui se îmbunătățește ca rezultat al exercițiilor fizice. Atît numărul globulelor roșii, care sînt transportoarele de oxigen, cît și numărul globulelor albe, care apără organismul de infecții și neutralizează toxinele pătrunse în organism, cresc simțitor.

Capacitatea respiratorie a plămînilor crește și ea mult. Cantitatea de aer care trece prin plămîni este de 8 litri pe minut în repaus. În activitate, această cantitate crește la 100-120 litri pe minut.

Conținutul de glucoză din sînge este mai stabil la persoanele antrenate fizic; activitatea rinichilor este mai bună și eliminările substanțelor rezultate din arderile din organism se produc la timp. Persoanele care practică sportul se îmbolnăvesc mai rar, iar atunci cînd se îmbolnăvesc suportă mai ușor boala.

În concluzie: sportul și educația fizică nu numai că dezvoltă sistemul muscular, dar au o acțiune favorabilă asupra funcțiunilor tuturor organelor, contribuind astfel la întreținerea sănătății și tinereții organismului.

Dr. Silviu GHEREA

1, 2 SAU 3?
(Răspunsuri la întrebările din pag. 20)

I—1; II—3; III—3; IV—2 (leva înseamnă leu); V—2 (razele beta pot străbate o placă de aluminiu de 7 cm grosime); VI—3; VII—1; VIII—3 (în anul 1852).

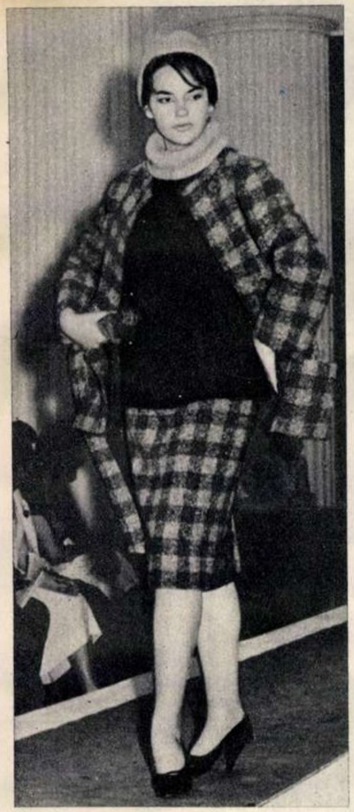

③

Ansamblul de toamnă

O ținută confortabilă pentru anotimpul rece o constituie ansamblul rochie și mantou sau completul de stofă purtat cu o bluză mai plină din tricot, jerse sau lenaj. La cererea unor cititoare, prezentăm cîteva modele de toamnă din colecția Fabricii de confecții și tricotaje-București.

Clasic și adaptabil la orice siluetă, acest complet de stofă verde (foto 1) e compus dintr-un mantou și o fustă asortată, care se poartă cu o bluză din cașmir imprimat cu desen turcesc.

O eleganță sobră caracterizează acest ansamblu (foto 2) format dintr-o rochie de stofă pepit cu croiala foarte simplă, însoțită de un mantou negru de stofă, dublat cu același pepit din care e confecționată și rochia. Linia mantoului e dreaptă, cu mîneca largă, chimono, și are un guler șal din stofă pepit.

Pentru tinerele femei a căror activitate este legată de mai multă mișcare în aer liber, recomandăm acest ansamblu din tuid în carouri (foto 3), cu fustă și jachetă dreaptă încheiată lateral, care se poate purta cu și fără cordon. E răscroită simplu la gît, lăsînd să apară gulerul din tricot gros al bluzei de jerse negru. Pe cap, o bonetă din tricot galben, asortat cu gulerul.

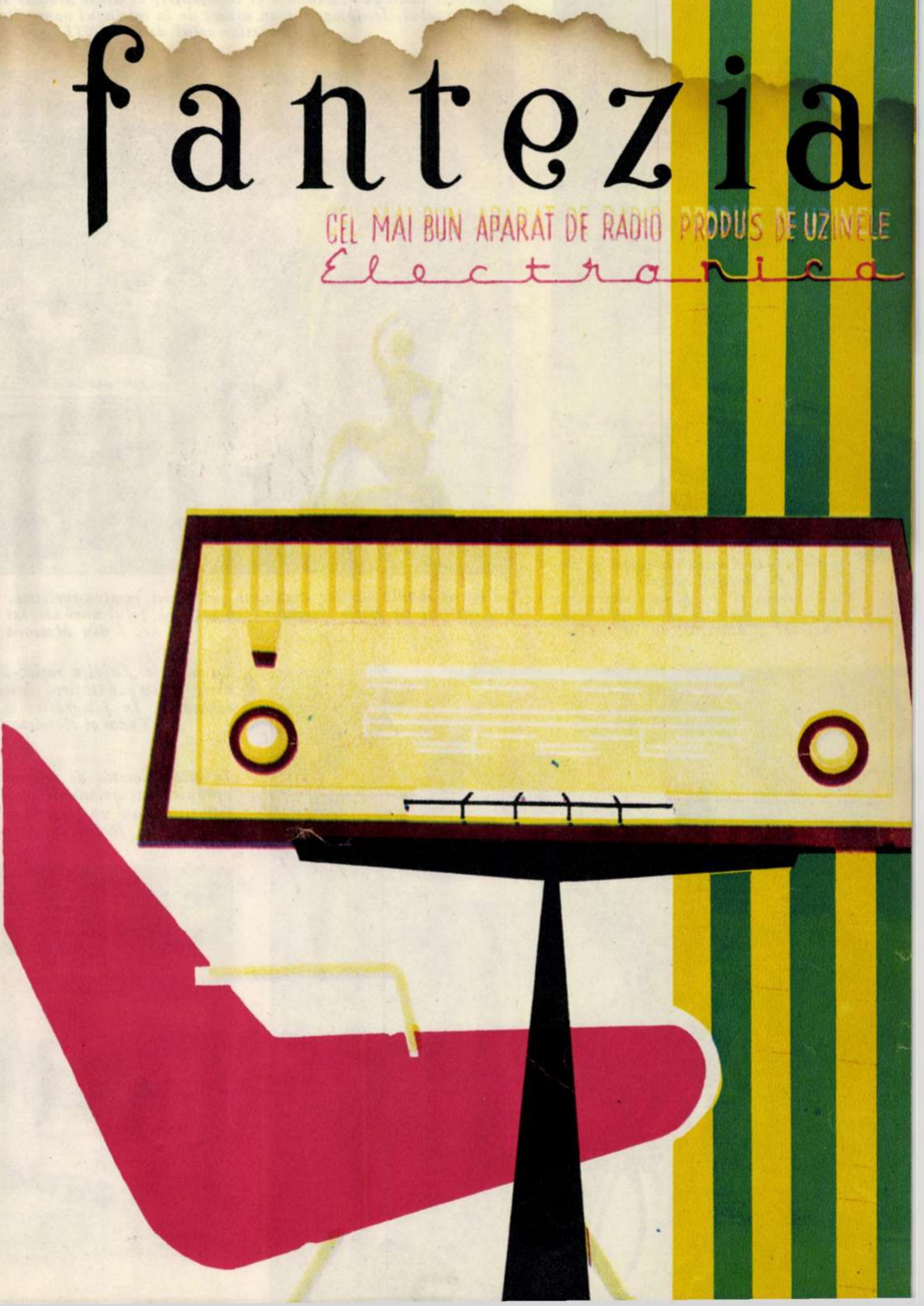
fantezia
CEL MAI BUN APARAT DE RADIO PRODUS DE UZINELE
Electronica

fotocronica FLACĂRII

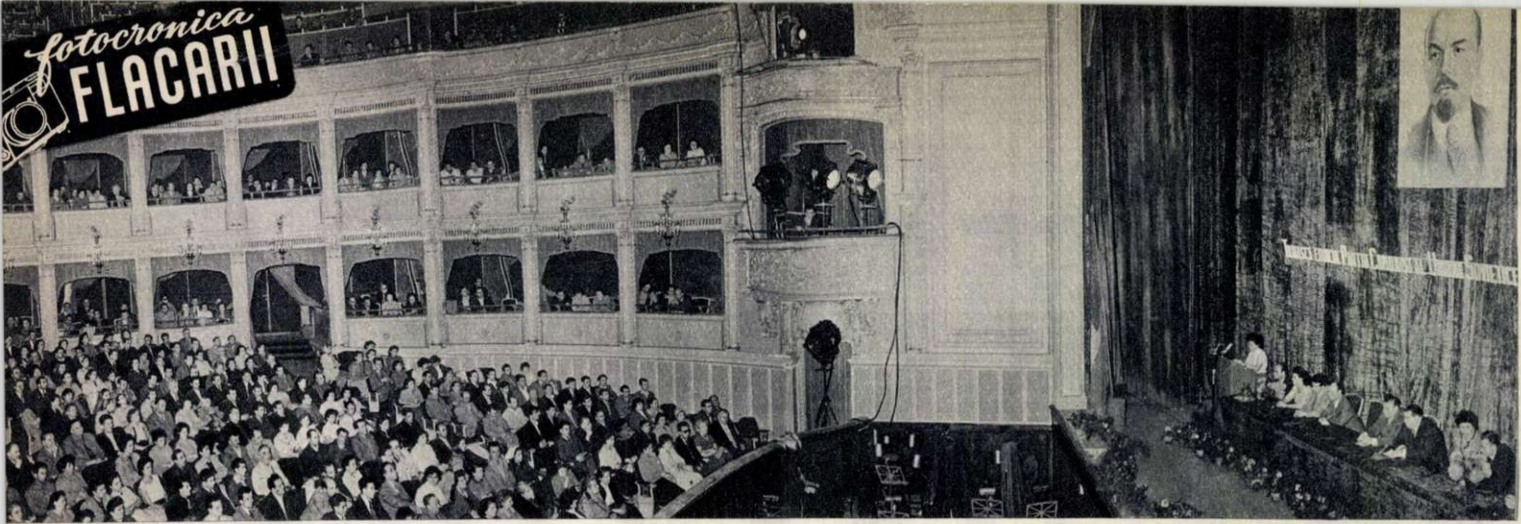
TRĂIASCĂ ... PARTIDUL COMUNIST AL UNIUNII SOVIETICE

Lucrările Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. sînt urmărite cu deosebit interes în întreaga țară. În numeroase mitinguri, adunări și convorbiri, oamenii muncii salută cu însuflețire Congresul constructorilor comunismului. În fotografie:un aspect de la mitingul oamenilor muncii din raionul „V. I. Lenin", închinat lucrărilor celui de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S.

De curînd, la Teatrul de Operă și Balet al R.P. Romîne balerinii sovietici V. Kaverzin și I. Mihailicenko au interpretat rolurile principale din baletul „Călărețul de aramă".

În cadrul manifestărilor închinate prieteniei romîno-sovietice, oamenii muncii de la uzinele „23 August" s-au întîlnit cu Boris Sergheev (în mijloc), șeful unei brigăzi de muncă comunistă de la Uzina de rulmenți nr. 1 din Moscova.

La uzinele „Grivița roșie"-București, îndeplinirea planului la toți indicii și îmbunătățirea calității produselor continuă să fie sarcini de căpetenie. În fotografie: muncitorii fruntași Teuceanu Tudor, Ioniță Tudor și Hendrea Gheorghe, de la sectorul cazangerie.

În zilele acestea de toamnă s-a făcut simțit suflul rece al iernii ce se apropie. Excursioniștii au și întîlnit hlamida albă a zăpezii în inima munților. Iată un grup de muncitori de la întreprinderea „Flacăra roșie" făcînd cunoștință cu prima zăpadă, în Bucegi.

DOMNIA OAMENILOR

de Florica ŞELMARU

Cu ani în urmă, într-una din primele delegaţii sovietice venite în ţara noastră se afla şi un comsomolist de vreo 16-17 ani, cu timidităţi graţioase de fetiţă, dar cu o curiozitate atentă şi mobilă de cercetător ştiinţific. Într-o bună zi, curiozitatea învingînd timidităţile, s-a adresat însoţitoarei delegaţiei: „Vă rog, tovarăşă, vă rog mult, arătaţi-mi un capitalist în carne şi oase!“ Ca şi cînd ar fi cerut să vadă un dinosaur viu. Cererea i-a putut fi satisfăcută fără greutate (era înainte de naţionalizare).

Acum cîteva luni, am auzit pe băieţaşul de 10 ani al unui diplomat romîn care se pregătea să plece în Occident: „Tăticule, ai să-mi arăţi un capitalist, îmi promiţi?“ Şi pentru el capitalistul este o vietate aparţinînd unei alte epoci, unei alte lumi, pe care nu le-a cunoscut.

Între cele două momente au trecut cam 15 ani. Le-am alăturat pentru că oglindesc nu numai drumul parcurs în acest timp de ţara noastră, dar şi dinamica înaintare a socialismului în lume. Pe o largă parte a globului creşte azi o generaţie, în ale cărei amintiri capitolul „capitalism“ nu va exista. 15 ani e puţin, pe scara măsurilor de timp cu care, tradiţional, opera istoria. Dar şi ritmurile istoriei s-au schimbat. Nu a trecut nici jumătate de veac de la Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie, nu au trecut nici 20 de ani de cînd celelalte ţări ale lagărului socialist au pornit la rîndul lor pe drumul deschis de salvele „Aurorei“, şi sistemul socialist mondial a devenit factorul hotărîtor al dezvoltării societăţii omeneşti. Iar lumea capitalistă, lumea imperialismului orgolios care socotea că va stăpîni fără sfîrşit continente şi mări şi popoare, este, istoriceşte vorbind, în defensivă. În defensivă furioasă, feroce, primejdioasă pentru pacea lumii — dar în defensivă. Imperialiştii, arăta tovarăşul Hruşciov în Raportul de activitate al C.C. la al XXII-lea Congres al P.C.U.S., „se comportă întocmai ca un bătrîn neputincios şi lacom, sleit de puteri, cu posibilităţi fizice slăbite, dar care îşi păstrează dorinţele nesăţioase“.

Acestei prezenţe respingătoare istoria îi opune pe aceea a unei tinereţi radioase şi dinamice, care transformă pămîntul, explorează cerul, gospodăreşte cu înţelept şi competent entuziasm viitorul. Capitalismul nu mai poate oferi omenirii decît acel mod de viaţă pe care oficiile sale de publicitate îl numesc al „liberei iniţiative“, dar care în fapt ucide libertatea, ucide iniţiativa şi promovează ca temei al relaţiilor între oameni şi între state legea junglei (o lege a junglei revăzută şi completată la nivelul tehnicii moderne). Comunismul reprezintă perspectiva unei societăţi în care oamenii vor ocupa poziţii egale între ele, în care munca unuia o va continua şi completa pe a celuilalt, în care personalitatea umană se va dezvolta larg şi multilateral.

Această societate e cea de mîine — iar între azi şi mîine nu sînt pereţi despărţitori. Comsomolistul care cu ani în urmă ruga să i se arate „un capitalist în carne şi oase“ poate fi azi inginer sau medic, muncitor inovator sau artist, un constructor al comunismului. Peste 10 ani, băieţaşul bucureştean care azi nu mai are de unde şti cum arată un capitalist va fi la rîndul lui un transformator al lumii. Şi, între timp, vor fi apărut pe alte meridiane, pe alte paralele, copii care vor exclama, curioşi: un capitalist — ce chip o fi avînd?! Ca şi cînd ar cere să vadă un dinosaur viu.

Dar epoca dinosaurilor a trecut.

Azi, pe pămînt — şi dincolo de marginile lui — se statorniceşte cu adevărat domnia oamenilor.

După represiunile sîngeroase împotriva algerienilor din Franţa, autorităţile franceze au trecut acum la trimiterea forţată a acestora în Algeria. În fotografie: grupuri-grupuri de algerieni sînt îmbarcaţi în avioane pe aeroportul Orly din Paris.

EMBAUCHAGE

Una din numeroasele acţiuni organizate de partizanii păcii din Belgia a constituit-o recenta anchetă prin care oamenii simpli s-au pronunţat împotriva prezenţei trupelor vest-germane în Belgia. În fotografie: la porţile uzinei „Cockerill-Ougre muncitorii depun chestionarele completate.

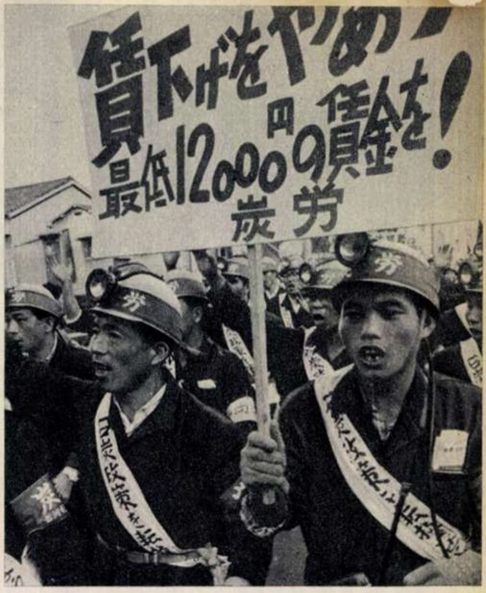
賃下げをやめ
最低12000円の賃金を!
炭労

Mai mult de 1.000 de mineri din diferite regiuni ale Japoniei au participat la marşul împotriva şomajului şi mizeriei, împotriva proiectului de lege ultrareacţionar „cu privire la interzicerea violenţelor politice“. În fotografie: demonstranţii pe străzile oraşului Tokio.

fotocronica FLACĂRII

Fuga de „miracolul economic“ al lui Adenauer continuă. Fotografia înfăţişează un grup de cetăţeni vest-germani trecînd în R. D. Germană prin punctul de primire Barby pe Elba.

FLACĂRA
Revistă social-politică
şi literar-artistică

REDACŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii. Căsuţa poştală 3507, of. 33. Tel. 17.60.10. int. 1744.

COPERTA NOASTRĂ: LA AL III-LEA PAVILION DE MOSTRE. Fotografie de E. IAROVICI

Prezentarea grafică: Vlad MUŞATESCU.

ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin“.

PREŢUL REVISTEI 2 LEI

Bibl Rep.

HEXOL
Novolin
HEXOL
IDEAL

VOPSIȚI

cu produsele
de calitate:

Inol
Ideal
Hexol
Novolin
Linoxin

Linoxin
vopsea pe bază de ulei

produse de:

GH DOJA" TIMIȘOARA

F

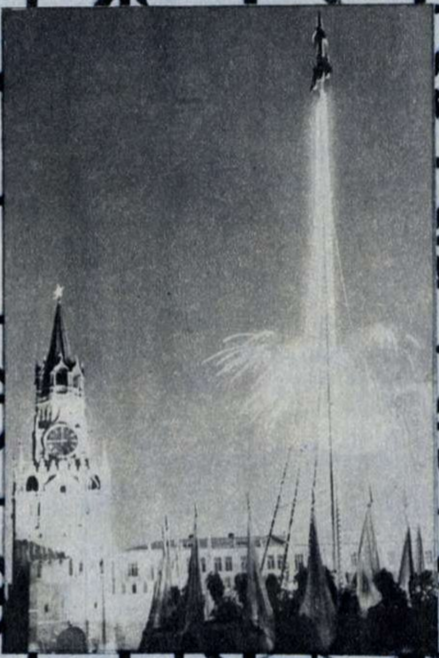

ACTUALA GENERAȚIE A OAMENILOR SOVIETICI VA TRĂI ÎN COMUNISM!

— Din Programul P.C.U.S. —

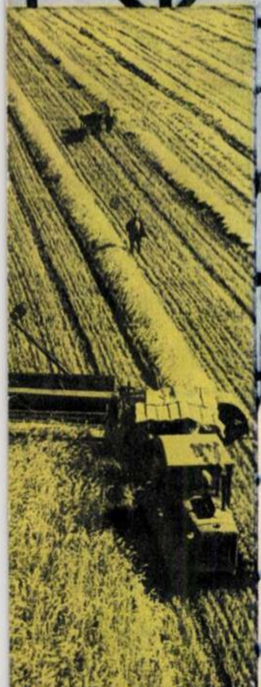

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 44 (336) — 4 noiembrie 1961

1917 • 7 NOIEMBRIE • 1961

„...toate forţele, luptei pentru interesele poporului, pentru realizarea măreţului ţel istoric — construirea societăţii comuniste".

Din Rezoluţia Congresului al XXII-lea al P.C.U.S.

La Moscova a avut loc în zilele Congresului dezvelirea monumentului lui Karl Marx, înălţat pe locul unde, la 1 Mai 1920, Lenin a pus piatra fundamentală a viitorului monument. Din împuternicirea Comitetului Central al P.C.U.S. şi a guvernului sovietic, N.S. Hruşciov a dezvelit monumentul. →

ПРОЛЕТАРИИ
ВСЕХ СТРАН,

La Moscova, ca şi în întreaga lume, lucrările Congresului au fost urmărite cu cel mai viu interes.

Zilele Congresului au prilejuit noi şi însemnate victorii ale oamenilor muncii de pe întreg cuprinsul Ţării Sovietice. La uzinele „Elektrosila" din Leningrad se apropie de sfîrşit construcţia, înainte de termen, a unui puternic turbogenerator pentru centrala atomoelectrică de la Beloiarsk. ↓

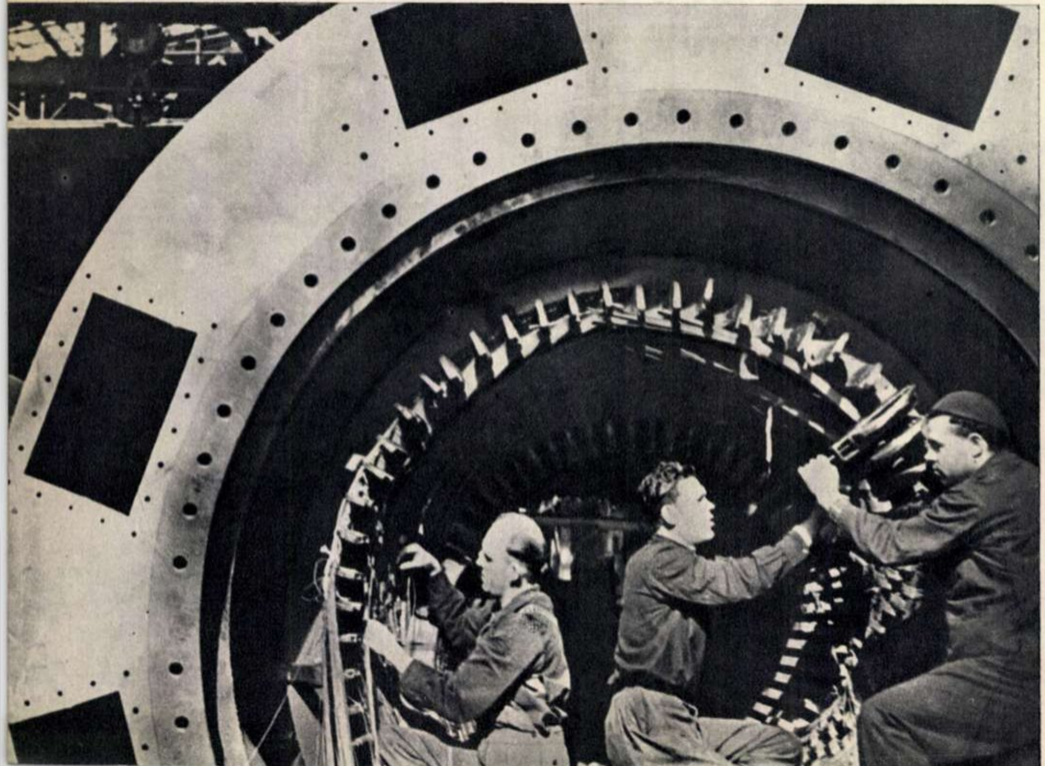

Ora

Orologiul Kremlinului numără orele... De cîte ori treci pe aici, prin Piaţa Roşie, pe lîngă turnul Spasski, te cuprinde emoţia.

După „ora Moscovei" s-au anunţat comunicatele despre cucerirea Cosmosului, după „ora Moscovei" a aflat globul despre marile realizări ale poporului sovietic.

La 17 octombrie, cînd orologiul a bătut de zece ori, de la înalta tribună a forului comuniştilor N.S. Hruşciov, primul secretar al C. C. al P. C. U. S., a anunţat începerea lucrărilor celui de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S. Timp de două săptămîni globul pămîntesc şi-a concentrat atenţia asupra noului Palat al Congreselor, unde se vorbea despre comunism în reprezentări cît se poate de concrete: construcţii, învăţămînt, nivelul de trai cel mai înalt din lume, săptămîna de lucru cea mai mică.

Al XXII-lea Congres al P.C.U.S. şi-a încheiat lucrările. Şi cred că nu a existat moment mai emoţionant decît acela în care delegaţii au votat în unanimitate măreţul Program al partidului, programul pe care l-au aprobat comuniştii şi, alături de ei, întregul popor sovietic.

Orologiul din turnul Spasski va bate peste trei zile sosirea unui an nou. În calendarul omenirii a intervenit o schimbare: paralel cu anii erei noastre, socotim şi anii ce au trecut de la Marele Octombrie. În faţa Kremlinului, Piaţa Roşie îmbracă haina de sărbătoare pregătindu-se pentru parada militară şi demonstraţia de 7 Noiembrie, care va marca a 44-a aniversare a Revoluţiei Socialiste. Şi în această ambianţă sunetul clopotelor din turnul Spasski este parcă şi mai pătrunzător. Pe aci vor trece reprezentanţii glorioaselor forţe armate ale Uniunii Sovietice, scut al păcii în lume, pe aci vor trece, raportînd succesele obţinute în îndeplinirea septenalului, muncitorii de la uzinele „Krasnîi Proletarii", „Vladimir Ilici", „Dinamo" şi din multe alte întreprinderi.

Aşa după cum prevede Programul Partidului Comunist, în cîţiva ani în capitala Uniunii Sovietice „ora Moscovei" se va transmite prin alte sute de mii de difuzoare, ce se vor afla în noile locuinţe din Moscova. Pînă în anul 1970 se vor construi încă 36 milioane de locuinţe (comparaţi această cifră cu cea de 34 milioane care constituie numărul de locuinţe ce se vor construi

Un moment emoționant. Pionierii au adus salutul lor Congresului, oferind membrilor Prezidiului flori și cravate purpurii. ↑

Moscovei

Delegația Partidului Muncitoresc Romîn la Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. a vizitat orașul Elektrostal, puternic centru industrial al Uniunii Sovietice. În fotografie, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej întreținîndu-se cordial cu constructorii de utilaj greu. ↓

în 17 țări capitaliste din Europa și în S.U.A., țări care numără la un loc 520 milioane de locuitori. Comparați cifrele, și concluziile legate de măreția comunismului vin de la sine).

Pentru că ne aflăm la capitolul ce nu poate lipsi din nici o relatare de la Moscova, aș vrea să vă prezint cîteva aspecte de pe un mare șantier. În raionul „Novîie Ceremușki" se află un nou cvartal de locuințe. Dacă vizitați cvartalul veți vedea că adresa indicată este exactă, dar că locuințele nu există încă. Și cu toate acestea, totul este amenajat: vezi parcul, gazonul pe care se află uriașe vase decorative, fîntîni arteziene, alei, trotuare, locuri de joacă pentru copii. Pînă și florile strălucesc în lumina soarelui de toamnă. Le vezi pe toate acestea, însă casele nu le vezi încă și aici nu-i nimic nefiresc, ci dimpotrivă.

Ceea ce se spunea, cu cîteva luni în urmă, că se va îndeplini în viitorul apropiat s-a îndeplinit. Aci, în acest nou cvartal, casele au început să fie montate așa cum se montează automobilele, pe bandă rulantă. Șantierul de construcții nu mai seamănă a șantier. Și ordinea lucrărilor este alta. Întîi se fac amenajările exterioare și pe urmă se ridică (subliniez *se ridică*, și nu se construiesc) case. În 15-20 de zile, 7-8 oameni cu o macara instalată pe strada asfaltată montează un bloc de locuințe cu 5 etaje, format din elemente care constituie apartamente întregi. Șantierul propriu-zis s-a mutat la combinat. Pe poarta lui apartamentele ies gata finisate.

Iată încă un fapt pe care-l anunță lumii „ora Moscovei". Aci nu este vorba numai de construcții de locuințe, ci de construcția comunistă.

★

Orologiul Kremlinului bate ora lumii noi. Și chiar dacă oamenii trăiesc după ora locală, totuși ceasul omenirii se ghidează azi după „ora Moscovei", capitala țării ce a pornit la construcția desfășurată a comunismului, orașul în care s-a desfășurat Congresul Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, deschizător al unui nou capitol în milenara istorie a omenirii.

Corespondență telefonică
de Al. STARK

> *„Sîntem convinși că în întrecerea cu capitalismul victoria va fi de partea socialismului. Sîntem convinși că această victorie va fi repurtată în întrecere pașnică, nu pe calea dezlănțuirii unui război. Noi am stat, stăm și vom sta pe pozițiile coexistenței pașnice a statelor cu orînduiri sociale diferite, vom face totul pentru întărirea păcii în lumea întreagă".*
>
> *Din Raportul de activitate al Comitetului Central al P.C.U.S. prezentat de N. S. Hrușciov la cel de-al XXII-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.*

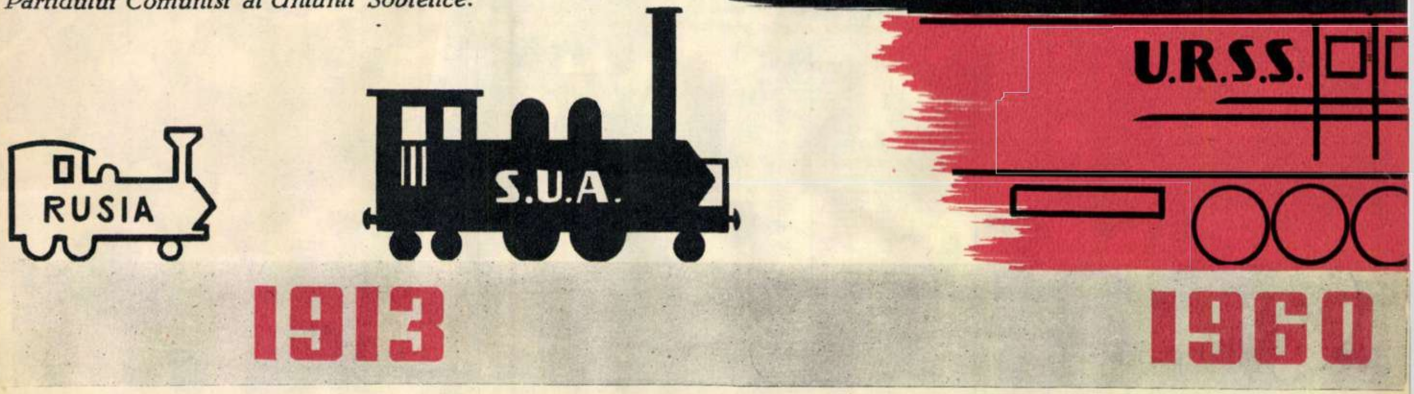

U.R.S.S. cîștigă

În 1913 producția industrială a Rusiei țariste era de peste 8 ori mai mică decît a S.U.A., de 4,5 ori mai mică decît a Angliei, de aproape 6 ori mai mică decît a Germaniei etc. La această înapoiere economică, primul război mondial a adăugat distrugerile lui și haosul.

Plin de încredere în superioritatea socialismului și în forța creatoare a poporului, V.I. Lenin scria totuși în septembrie 1917, cu geniala sa clarviziune: „ori vom pieri, ori vom ajunge din urmă țările înaintate și le vom întrece și *din punct de vedere economic*..., ori vom pieri, ori ne vom avînta înainte cu pînzele întinse. Așa pune problema istoria".

O lună și jumătate mai tîrziu izbucnea triumfătoare Marea Revoluție Socialistă din Octombrie care deschidea un nou capitol în istoria societății omenești.

Burghezia internațională se consola cu gîndul că „lichidarea aventurii bolșevicilor este o chestiune de zile sau chiar de ore" („Le Matin" din 12 noiembrie 1917).

În 1921, din mijlocul noilor greutăți provocate de războiul civil și intervenția imperialistă, V. I. Lenin privea adînc spre viitor: „În momentul de față principala noastră înrîurire asupra revoluției internaționale o exercităm prin politica noastră economică. Toată lumea, toți oamenii muncii din toate țările lumii, fără nici o excepție și fără nici o exagerare, își îndreaptă privirile spre Republica Sovietică Rusă... În acest domeniu lupta a fost transpusă pe scară mondială. Dacă vom rezolva această problemă, vom cîștiga în mod sigur și definitiv pe scară internațională".

În perioada muncii încordate pentru înfăptuirea industrializării socialiste și pentru transformarea socialistă a agriculturii, burghezia internațională încă se mai consola. „Programul cincinal s-a prăbușit atît în ce privește țelurile proclamate, cît și, mai ales, în ce privește principiile lui sociale fundamentale" — scria, în 1932, revista americană „Current History".

Înfăptuindu-și însă planurile cincinale, Uniunea Sovietică a depășit treptat volumul producției industriale din țările capitaliste cele mai dezvoltate ale Europei și s-a situat pe locul al doilea în lume. În 1958, producția industrială a U.R.S.S. era mai mare decît producția industrială a Angliei, Franței și Germaniei occidentale luate la un loc.

În 1959, la al XXI-lea Congres extraordinar al P.C.U.S., analizînd condițiile noii etape a întrecerii economice pașnice dintre capitalism și socialism, N.S. Hrușciov declara: „În această etapă a întrecerii, Uniunea Sovietică intenționează să întreacă din punct de vedere economic Statele Unite ale Americii. Nivelul producției Statelor Unite constituie plafonul la care s-a putut ridica economia capitalistă... A întrece nivelul Statelor Unite înseamnă a depăși cei mai înalți indici ai capitalismului".

Acum doi ani, unii reprezentanți ai burgheziei internaționale mai manifestau încă optimism. „Economia comunistă nu va putea întrece niciodată economia noastră" — declara sentențios „Nation's Business". Dar anul trecut Comisia economică unită a Congresului S.U.A. era nevoită să recunoască realizarea profeției geniale făcute de Lenin cu patru decenii în urmă: „Progresele rapide ale țărilor socialiste exercită o influență magică și vor crea o forță de atracție în vaste regiuni ale lumii". Sistemul mondial socialist a devenit factorul hotărîtor al dezvoltării societății omenești.

Desfășurarea întrecerii economice pașnice, apreciate de Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. drept *„pivotul, baza dezvoltării lumii în actuala etapă istorică"*, a ajuns astăzi la acel punct la care se poate preciza cu termene concrete momentul cînd U.R.S.S. va depăși Statele Unite. Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. a stabilit în această privință că în următorul deceniu (1961-1970) Uniunea Sovietică se va transforma în prima putere industrială a lumii, obținînd superioritatea față de S.U.A. atît în ceea ce privește volumul absolut al producției industriale, cît și în ceea ce privește volumul producției industriale pe cap de locuitor. În decursul celui de-al doilea deceniu, pînă în anul 1980, U.R.S.S. va lăsa cu mult în urmă S.U.A. în ceea ce privește producția industrială și agricolă pe cap de locuitor.

Reprezentanților burgheziei internaționale, acelora care acum 44 de ani — cînd Marea Revoluție din Octombrie inaugura epoca noastră, al cărei conținut principal îl constituie trecerea omenirii de la capitalism la socialism — anunțau cu optimism că „lichidarea aventurii bolșevicilor" este „chestiune de ore", nu le-a mai rămas astăzi decît să urmeze sfatul mult mai realist al sociologului american Joseph Spigleman: „Sîntem nevoiți în prezent să acoperim retragerea unei orînduiri sociale zdrobite".

RESURSELE NATURALE

În dezvoltarea economică a oricărei țări, resursele naturale de care ea dispune joacă un rol ce nu poate fi neglijat. De aceea nici cercetarea condițiilor în care se desfășoară întrecerea economică pașnică dintre U.R.S.S. și S.U.A. nu poate face abstracție de această latură a problemei.

În 1913, economiștii ruși vorbeau despre „foametea" de combustibil care domnea în această țară; pe atunci Rusia importa țiței din Mexic și cărbune din Anglia. Cercetarea geologică nu cuprinsese la acea dată decît o zecime din suprafața totală a țării, iar cercetarea geologică detailată — numai 0,7% din această suprafață.

Trecerea la dezvoltarea planificată a economiei socialiste a echivalat cu o uriașă și sistematică extindere a cercetărilor geologice, care au scos la iveală uriașe rezerve de minereuri necunoscute înainte.

Astăzi, U.R.S.S. este una din cele mai înzestrate țări în domeniul resurselor naturale, unica țară din lume ale cărei nevoi de materii prime sînt satisfăcute prin resurse proprii. Astfel, Uniunea Sovietică deține primul loc în lume în ceea ce privește resursele hidroenergetice, rezervele de cărbune, minereuri de fier și de mangan, cupru, plumb, wolfram, fosforiți, apatită, săruri potasice, turbă etc., iar în ceea ce privește rezervele de petrol, gaze, magnezită, cobalt, molibden, bauxită, nichel, platină, sare

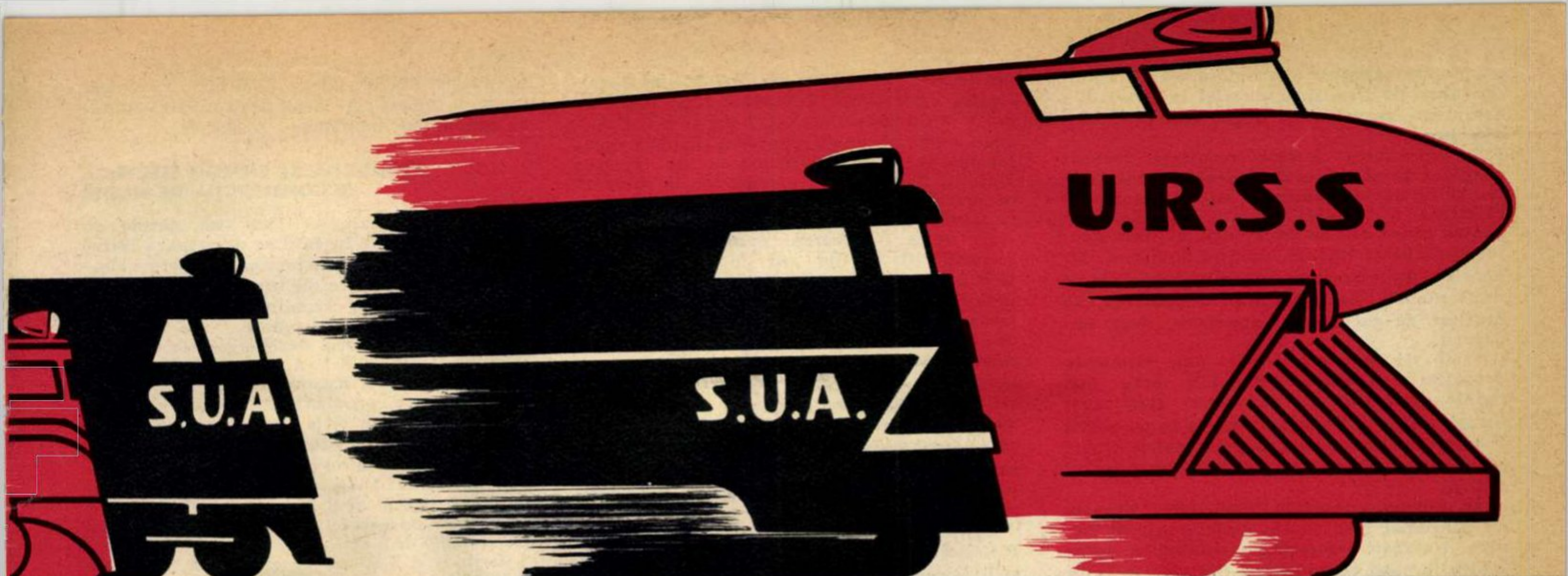
S.U.A.
S.U.A.
U.R.S.S.

1980

întrecerea!

de **Costin MURGESCU**
— director adjunct al Institutului de cercetări economice —
şi **I. BURSTEIN**
— şef de sector la Institutul de cercetări economice —

ş.a. — ea ocupă unul din primele locuri în lume.

Spre deosebire de Uniunea Sovietică, ţările capitaliste dezvoltate din Europa occidentală sînt întru totul dependente de importul unor materii prime de bază, ca: petrol, minereu de mangan, nichel, cositor, wolfram, molibden, uraniu, metale nobile şi rare, azbest, mică, diamante ş.a.

Chiar şi S.U.A., care dispun de cea mai puternică şi variată bază de materii prime minerale din lumea capitalistă, depind aproape în întregime de importul de crom, cositor, nichel, platină, diamante, grafit, iar resursele proprii de mangan, bauxită, antimoniu, cobalt, mercur, beriliu, azbest, mică ş.a. sînt insuficiente.

Dar esenţialul nu constă numai în superioritatea absolută în domeniul înzestrării cu resurse naturale, ci mai ales în posibilităţile mari pe care sistemul economic socialist le oferă în ceea ce priveşte atragerea lor tot mai intensă în circuitul economic al ţării, în folosirea raţională şi eficientă a acestor uriaşe resurse.

CADRELE

La avantajele pe care le creează înzestrarea multilaterală a ţării cu bogăţii naturale inepuizabile, se adaugă superioritatea Uniunii Sovietice în ceea ce priveşte potenţialul de muncă, gradul de folosire a forţei de muncă, calificarea celor ce lucrează în diferitele ramuri ale economiei.

În economia naţională a Uniunii Sovietice lucrează în prezent circa 100 de milioane de oameni, faţă de numai 65 de milioane cîţi sînt folosiţi în economia S.U.A. Populaţia Uniunii Sovietice este cu 19% mai mare decît a Statelor Unite, dar numărul celor folosiţi în economia naţională a U.R.S.S. este de circa 1,5 ori mai mare decît în S.U.A.

Extrem de interesante şi caracteristice sînt în această privinţă datele comparative cu privire la numărul celor folosiţi în industrie şi construcţii — ramuri hotărîtoare în dezvoltarea economică contemporană. În U.R.S.S., în 1959, numărul muncitorilor şi funcţionarilor în industrie şi construcţii a atins 25 de milioane, faţă de 19,6 milioane în S.U.A., 11,7 milioane în Anglia şi 11,7 milioane în R.F.G.

Cifrele statistice ilustrează faptul că orînduirea socialistă asigură folosirea mai completă şi mai raţională a resurselor de forţă de muncă. Şomajul a fost lichidat pentru totdeauna în U.R.S.S. încă din anul 1930. În schimb, în S.U.A., potrivit datelor oficiale, vădit micşorate, numărul şomerilor totali nu a fost nici o clipă în decursul ultimelor patru decenii mai mic de 1 milion anual. În deceniul 1950 - 1959 el a oscilat între 1,6-4,7 milioane anual, iar în ultimii 5 ani nu a scăzut sub 2,6 milioane anual. În 1960 şi la începutul acestui an, numărul şomerilor americani a continuat să crească, reprezentînd circa 7% din întreaga forţă de muncă a S.U.A.

Un factor important care contribuie la cîştigarea întrecerii economice paşnice cu capitalismul este superioritatea evidentă a Uniunii Sovietice în domeniul învăţămîntului şi pregătirii de cadre de specialişti de înaltă calificare. În institutele de învăţămînt superior din U.R.S.S. studiază 2,6 milioane de studenţi, ceea ce depăşeşte de peste două ori numărul studenţilor din institutele de învăţămînt superior din toate ţările capitaliste din Europa luate la un loc şi depăşeşte cu circa o treime numărul studenţilor americani.

În total, în economia sovietică lucrează aproape 3,8 milioane de oameni cu studii superioare, din care 1,1 milioane de ingineri diplomaţi, ceea ce înseamnă de peste 2 ori mai mult decît în economia americană. În 1960, în U.R.S.S. au absolvit institutele de învăţămînt superior 120.000 de noi ingineri, iar în S.U.A. (în 1959) — numai 38.000, adică de 3 ori mai puţin.

Marile realizări ale ştiinţei şi tehnicii sovietice în domeniile cuceririi Cosmosului, folosirii energiei atomice în scopuri paşnice, creării tehnicii reactive, dezvoltării automaticii etc. oglindesc din plin capacitatea creatoare a cadrelor crescute de şcoala superioară sovietică. La mijlocul secolului trecut, marele pedagog rus K.D. Uşinski populariza în Rusia ţaristă experienţa înaintată pentru acele timpuri a şcolilor nord-americane. De atunci au trecut 100 de ani. Azi, cei mai de seamă reprezentanţi ai învăţămîntului american, oameni de ştiinţă, politicieni şi ziarişti din S.U.A. reclamă cu insistenţă studierea atentă a realizărilor sovietice în domeniul învăţămîntului. „Creşterea forţei sovietice — scrie profesorul american J.S. Counts — ar fi de neconceput fără dezvoltarea cu adevărat fenomenală a sistemului sovietic de învăţămînt".

RITMURILE DE DEZVOLTARE

Unul din indicatorii în care se sintetizează avantajele economiei socialiste planificate şi superioritatea ei asupra economiei capitaliste este ritmul dezvoltării economiei.

Aşa cum se subliniază în Programul P.C.U.S., ritmul rapid este o lege generală a socialismului, confirmată în prezent de experienţa tuturor ţărilor sistemului mondial socialist, în timp ce economia capitalistă se dezvoltă în ritm lent, trece prin crize şi zguduiri. Datorită acestor deosebiri în ritmul dezvoltării, expresul socialist ajunge din urmă, depăşeşte şi va lăsa apoi tot mai mult în urmă capitalismul. *„Noi, şi întregul sistem socialist* — spunea N. S. Hruşciov la Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. — *înaintăm nu cu o locomotivă cu aburi, ci cu o puternică locomotivă electrică. Este neîndoielnic că expresul nostru socialist va depăşi şi va lăsa în urmă capitalismul. Nu are o asemenea putere capitalismul, nu are o astfel de capacitate de tracţiune*".

Datele cu privire la dinamica volumului producţiei industriale în U.R.S.S. şi S.U.A. sînt concludente în această privinţă. În perioada 1913-1960, de pildă, datorită ritmurilor deosebite în care se dezvoltă, producţia industrială a U.R.S.S. a crescut de 45 de ori, în timp ce producţia S.U.A. nu a crescut decît ceva mai mult de 5 ori. În 1913, volumul producţiei industriale a Rusiei ţariste, calculat pe cap de locuitor, era de 13-14 ori mai mic decît în S.U.A.; în 1950, producţia industrială a Uniunii Sovietice reprezenta pe cap de locuitor 24% faţă de cea americană, iar în 1960 se ridicase la peste 50%. Cu alte cuvinte, într-o perioadă relativ scurtă din punct de vedere istoric — circa patru decenii —

s-a produs o apropiere considerabilă a Uniunii Sovietice de nivelul producţiei industriale a celui mai dezvoltat şi bogat stat capitalist din lume.

În aprecierea acestor rezultate trebuie neapărat ţinut seama de faptul că aproximativ 20 de ani din perioada istorică scurtă de existenţă a statului sovietic au însemnat pentru acesta ani de intervenţii militare străine şi războaie impuse Uniunii Sovietice, iar apoi ani de refacere a economiei naţionale de după război. Statele Unite, dimpotrivă, au profitat de pe urma războaielor, s-au îmbogăţit.

Timp de mai mulţi ani, deşi ritmurile dezvoltării industriei U.R.S.S. erau mai rapide decît cele ale industriei americane, totuşi Uniunea Sovietică realiza în proporţii absolute un spor anual la principalele tipuri de produse industriale mai mic decît cel al S.U.A.

În ultimul deceniu, 1950-1959, situaţia s-a schimbat însă şi din acest punct de vedere. Uniunea Sovietică, continuînd să depăşească în mod considerabil Statele Unite în ceea ce priveşte ritmurile de dezvoltare, a început să le întreacă şi în ceea ce priveşte sporul absolut al producţiei la multe produse dintre cele mai importante. Subliniind semnificaţia acestui fapt, tovarăşul N.S. Hruşciov arăta la Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. : „Acum este vorba de reducerea rapidă a decalajului în nivelul producţiei, de trecerea Uniunii Sovietice pe primul loc în lume în ce priveşte producţia unei serii de produse şi fabricate".

Se naşte întrebarea: cum va evolua în viitorii 10-20 de ani întrecerea dintre U.R.S.S. şi S.U.A. în domeniul producţiei industriale? Răspunsul clar la această întrebare îl găsim în Programul adoptat la cel de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S.: *în cursul următorilor 10 ani volumul producţiei industriale a U.R.S.S. va spori de circa 2,5 ori, depăşindu-se astfel nivelul actual al producţiei industriale a S.U.A., iar în decurs de 20 de ani — producţia industrială a U.R.S.S. va creşte de cel puţin 6 ori, lăsînd cu mult în urmă actualul volum global al producţiei industriale a S.U.A.*

Pornind de la prevederile Programului P.C.U.S., economiştii sovietici A. Alexeev şi I. Dudinski au calculat că în jurul anului 1970 Uniunea Sovietică va depăşi Statele Unite în ceea ce priveşte producţia industrială pe cap de locuitor, iar în 1980 volumul producţiei industriale a U.R.S.S. va fi cel puţin de 3,6 ori mai mare decît nivelul actual al producţiei industriale a S.U.A.

PRODUCŢIA DE ENERGIE ELECTRICĂ ŞI CONSTRUCŢIA DE MAŞINI

Extrem de caracteristice sînt datele cu privire la modul în care se desfăşoară întrecerea în domeniul producţiei de energie electrică, ce deţine un rol de frunte în dezvoltarea tuturor ramurilor economiei naţionale, în asigurarea progresului tehnic.

În 1913, producţia de energie electrică pe cap de locuitor a S.U.A. era de 18,5 ori mai mare decît cea a Rusiei ţariste. În anii puterii sovietice, producţia de energie electrică a crescut într-un ritm vertiginos: de la 0,5 miliarde kWh în 1920, pînă la 295 miliarde kWh în 1960, urmînd ca în 1961 să depăşească 320 miliarde kWh. Ca urmare, decalajul dintre U.R.S.S. şi S.U.A. în nivelul electrificării s-a micşorat în decurs de trei decenii (1930-1960) de 6 ori.

Deşi U.R.S.S. se găseşte încă în urma S.U.A. în ceea ce priveşte producţia absolută de energie electrică şi pe cap de locuitor, Uniunea Sovietică depăşeşte considerabil S.U.A. în ceea ce priveşte ritmul de creştere.

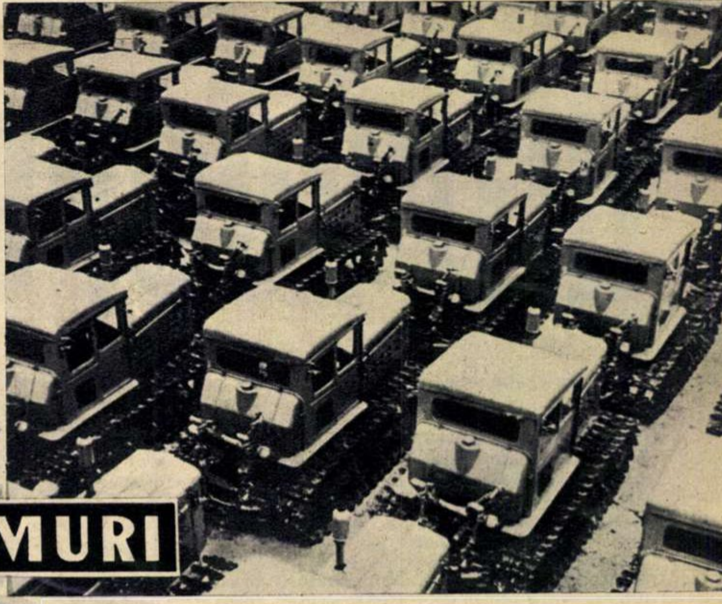

RITMURI

Cu cît creşte în medie anuală

PRODUCŢIA AGRICOLĂ:
în perioada de 1954-1960 (7 ani)

U.R.S.S.	6,2 %
S.U.A.	2,4 %
De cîte ori este mai înalt ritmul sovietic	2,6 ori

Cu cît creşte în medie anuală

PRODUCŢIA INDUSTRIALĂ:

PERIOADA	U.R.S.S.	S.U.A.	De cîte ori este mai înalt ritmul sovietic
1918-1960 (43 DE ANI)	10,1%	3,3 %	3,1 ori
1954-1960 (7 ANI)	11,1%	2,5 %	4,4 ori

Aşa, de exemplu, în perioada 1955 - 1960 sporul mediu anual al producţiei de energie electrică a fost în U.R.S.S. de 11,5%, iar în S.U.A., de 6,1%, adică aproape de două ori mai mic decît cel sovietic. Pentru deceniul în curs, experţii guvernamentali americani prevăd o creştere a producţiei de energie electrică în S.U.A. de 53%, în timp ce Programul adoptat la Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. a trasat sarcina triplării producţiei de energie electrică. Pentru deceniile următoare, pronosticurile americane arată că producţia de energie electrică în S.U.A. va atinge în 1980 circa 1.866-2.013 miliarde kWh, în timp ce în U.R.S.S. în acelaşi an ea va fi de 2.700-3.000 miliarde kWh. După cum s-a arătat la Congresul al XXII-lea al P.C.U.S., în 1980 U.R.S.S. va produce de aproximativ 1,5 ori mai multă energie electrică decît se produce în prezent în toate celelalte ţări ale lumii luate la un loc. Întrecerea într-un sector hotărîtor pentru progresul economic şi creşterea bunăstării populaţiei se va termina în favoarea Uniunii Sovietice.

Nu mai puţin interesante sînt perspectivele întrecerii în domeniul industriei constructoare de maşini — pivotul progresului tehnic modern. În ultimul deceniu, sporul producţiei în industria constructoare de maşini a S.U.A. nu a depăşit 56%, în timp ce producţia industriei constructoare de maşini a U.R.S.S. a crescut, în acelaşi interval, de 5 ori. Pornind de la acest ritm, eminentul economist sovietic S.G. Strumilin a calculat că în 1980 volumul construcţiilor de maşini în U.R.S.S. va depăşi pe cel al S.U.A. de peste 5 ori. În decurs de 20 de ani volumul total al producţiei industriei sovietice constructoare de maşini şi de prelucrare a metalelor va spori de 10-11 ori, adică într-un ritm considerabil superior celui de creştere a producţiei globale industriale. În vederea înfăptuirii programului sovietic de mecanizare complexă şi automatizare, se prevede ca producţia de linii automate şi semiautomate să se majoreze în decurs de două decenii de peste 60 de ori.

Aspect de pe şantierul hidrocentralei Nurek, pe rîul Vahş, a cărei construcţie are un rol complex în dezvoltarea electrificării şi a irigaţiilor în Asia centrală.

PRODUCŢIA AGRICOLĂ

Din punct de vedere al volumului producţiei agricole, Uniunea Sovietică depăşeşte cu mult ţările capitaliste din Europa, dar se află încă în urma Statelor Unite. Decalajul între ele se reduce însă sistematic. În 1950, producţia agricolă pe cap de locuitor a U.R.S.S. reprezenta 50-55% din nivelul atins în S.U.A., în 1960 se ridicase la 62-67%. În ultimii 7 ani (1954-1960) ritmul mediu anual de creştere a producţiei globale agricole a Uniunii Sovietice a fost de 2,6 ori mai rapid decît cel american. Sporul absolut al producţiei agricole sovietice a ajuns de asemenea superior celui american.

În prezent, Uniunea Sovietică se găseşte înaintea S.U.A. la producţia de grîu, cartofi, sfeclă de zahăr, lapte, unt şi lînă, la unele din aceste produse depăşind chiar producţia americană pe cap de locuitor. De pildă, în 1960, producţia de grîu pe cap de locuitor a reprezentat în U.R.S.S. 298 kg, iar în S.U.A. — 206 kg.

Măsurile luate de partidul şi guvernul sovietic pentru a se asigura în continuare uriaşul avînt al producţiei agricole şi eforturile creatoare ale oamenilor muncii din agricultura sovietică au făcut ca anul acesta să se obţină o recoltă agricolă nemaiîntîlnită în decursul întregii perioade de existenţă a statului sovietic.

În viitorii 10 ani volumul total al producţiei agricole a U.R.S.S. va spori de circa 2,5 ori, iar în 20 de ani — de 3,5 ori. În felul acesta, încă în primul deceniu Uniunea Sovietică va întrece Statele Unite ale Americii în ceea ce priveşte producţia pe cap de locuitor la principalele produse agricole. În 1980, potrivit calculelor unor economişti sovietici, producţia agricolă a U.R.S.S. va depăşi cel puţin de 2,7 ori nivelul actual al celei americane.

PRODUCTIVITATEA MUNCII

În 1919, V.I. Lenin scria: „Productivitatea muncii este, în ultimă analiză, factorul cel mai important, cel mai de seamă al victoriei noii orînduiri sociale. Capitalismul a creat o productivitate a muncii pe care n-a cunoscut-o feudalismul. Capitalismul poate fi şi va fi învins definitiv prin aceea că socialismul creează o productivitate nouă a muncii, o productivitate cu mult mai înaltă".

Pe atunci productivitatea muncii era în Rusia de circa 9 ori mai scăzută decît în S.U.A.

Orînduirea socialistă oferă însă posibilităţi incomparabil mai mari pentru creşterea productivităţii muncii în ritm rapid, decît cea capitalistă. În perioada 1913-1960 productivitatea muncii în industria U.R.S.S. a crescut de circa 11,4 ori, faţă de creşterea mai mică de 3 ori pe care a înregistrat-o în acest interval de timp industria americană.

Din punct de vedere al ritmului de creştere a productivităţii muncii, Uniunea Sovietică deţine primul loc în lume, ceea ce i-a permis să micşoreze considerabil decalajul iniţial faţă de nivelul S.U.A.

Traducerea în fapt a prevederilor Programului P.C.U.S. cu privire la creşterea productivităţii muncii în industrie, în decurs de 10 ani de peste 2 ori, iar în 20 de ani — de 4-4,5 ori, va permite ca în 1980 U.R.S.S. să depăşească nivelul actual al productivităţii muncii din S.U.A. de circa 2 ori, iar în ceea ce priveşte producţia pe oră, ţinînd seama de reducerea zilei de muncă în U.R.S.S., depăşirea va fi considerabil mai mare. În modul acesta se va rezolva în favoarea U.R.S.S. întrecerea într-un domeniu decisiv pentru progresul economic.

În acelaşi timp, munca nu va fi o povară pentru om: *munca va înceta de a fi numai un mijloc de existenţă şi se va transforma într-o adevărată creaţie, într-un izvor de bucurie.*

VENITUL NAŢIONAL ŞI CREŞTEREA BUNĂSTĂRII POPULAŢIEI

Elementul care caracterizează în modul cel mai sintetic dezvoltarea economică de ansamblu a unei ţări este dinamica venitului naţional. În perioada 1913-1960, venitul naţional a crescut în U.R.S.S. de aproa-

ANI ŞI CIFRE

Ţinînd seama de ritmurile actuale şi de cele prevăzute pentru anii următori,

În jurul anului

1970

U.R.S.S. va depăşi S.U.A. în ceea ce priveşte:
- Volumul absolut al producţiei industriale.
- Producţia industrială pe cap de locuitor.
- Producţia agricolă pe cap de locuitor la toate principalele produse agricole.

În

1980

producţia U.R.S.S. va fi **mai mare** decît cea actuală din S.U.A. în ceea ce priveşte:
- Volumul producţiei industriale, de cel puţin **3,6** ori
- Producţia agricolă, de cel puţin **2,7** ori

Tot în

1980

după calculele economiştilor sovietici şi americani, U.R.S.S. va produce mai mult decît va putea produce S.U.A. în acel an:
- Energie electrică, de aproximativ **1,5** ori
- Construcţii de maşini, de peste **5** ori

Din totalul rezervelor **mondiale** *explorate, Uniunea Sovietică deţine:*

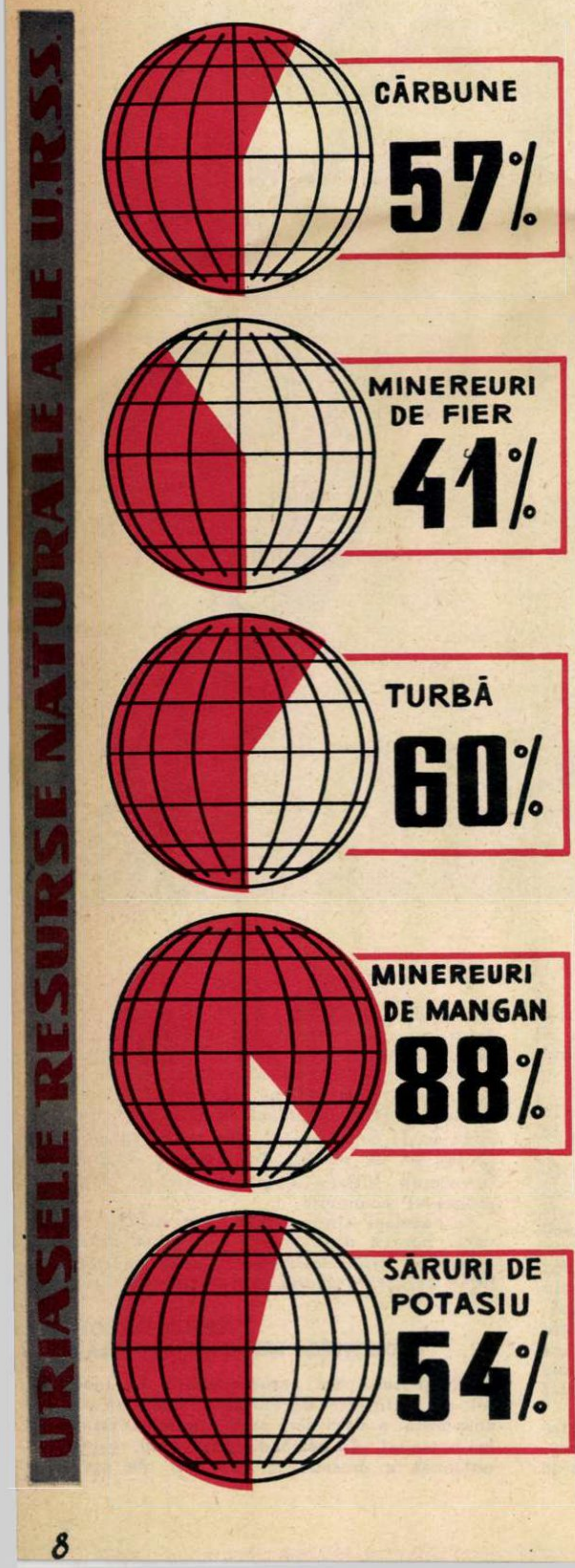

pe 8 ori, iar pe cap de locuitor — de peste 9 ori mai repede decît în S.U.A. În prezent, Uniunea Sovietică se situează pe primul loc în lume în ceea ce priveşte sporul anual absolut al venitului naţional. De asemenea, trebuie avut în vedere faptul esenţial că în U.R.S.S. întregul venit naţional aparţine celor ce muncesc, în timp ce în S.U.A. mai mult de jumătate din venitul naţional revine claselor exploatatoare.

Creşterea în ritm rapid a venitului naţional în U.R.S.S. a permis ridicarea sistematică a bunăstării oamenilor muncii sovietici. În domeniul unor elemente importante ale nivelului de trai ca, de pildă, folosirea potenţialului de muncă al populaţiei, deservirea medicală, învăţămîntul de toate felurile, odihna şi sportul, Uniunea Sovietică nu numai că a ajuns din urmă, dar a şi întrecut S.U.A. În ceea ce priveşte realizarea programelor sociale, U.R.S.S. se situează pe o treaptă superioară faţă de orice ţară capitalistă dezvoltată, inclusiv S.U.A.

La o serie de alte elemente ale nivelului de trai — asigurarea cu mărfuri de folosinţă îndelungată, locuinţele, producţia de îmbrăcăminte şi încălţăminte — U.R.S.S. urmează să ajungă din urmă S.U.A. şi să le întreacă într-un viitor apropiat.

Este suficient să arătăm că în următorii 10 ani se prevede sporirea venitului naţional al U.R.S.S. de 2,5 ori, iar în 20 de ani — aproximativ de 5 ori.

Pe această bază trainică se va realiza sarcina de importanţă istorică mondială trasată de Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. — *de a asigura în Uniunea Sovietică cel mai înalt nivel de trai în comparaţie cu orice ţară a capitalismului*. În felul acesta, statul sovietic va oferi lumii întregi un exemplu fără precedent în istorie de satisfacere cu adevărat deplină şi atotcuprinzătoare a nevoilor materiale şi culturale crescînde ale omului.

SPRE VICTORIA SOCIALISMULUI ÎN SFERA DECISIVĂ A ACTIVITĂŢII UMANE

În mersul ei impetuos spre comunism, Uniunea Sovietică nu păşeşte singură. Ea se află în fruntea unui sistem mondial care reuneşte ţări şi popoare din sud-estul Asiei şi pînă în centrul Europei. În prezent nu numai în Uniunea Sovietică, dar şi în celelalte ţări socialiste au fost lichidate posibilităţile social-economice de restaurare a capitalismului, iar sistemul mondial socialist a intrat într-o etapă nouă a dezvoltării sale. *„Trebuie să păşim cu toţii împreună în lumea comunismului"* — spunea N.S. Hruşciov, referindu-se la ţările socialiste.

În concordanţă cu cerinţele actualei etape a dezvoltării lor, ţările socialiste şi-au propus să folosească uriaşele posibilităţi şi avantaje pe care le oferă socialismul, spre a depăşi în termenul cel mai scurt sistemul mondial capitalist în ceea ce priveşte volumul absolut al producţiei industriale şi agricole, iar apoi spre a întrece ţările capitaliste cele mai dezvoltate şi în ceea ce priveşte nivelul producţiei pe cap de locuitor şi nivelul de trai. Întrecerea dintre U.R.S.S. şi S.U.A. este parte componentă a acestei uriaşe întreceri paşnice pe plan mondial dintre cele două sisteme social-economice opuse.

Unindu-şi eforturile, bazîndu-se pe colaborarea lor reciprocă, ţările socialiste, în frunte cu Uniunea Sovietică, înregistrează succese considerabile pe scara întregului sistem, în întrecere cu capitalismul. Datorită ritmului înalt în care se dezvoltă, creşte rapid ponderea ţărilor socialiste în producţia întregii lumi. Pentru perioada 1960-1980, ţările lagărului socialist în ansamblu au prevăzut o creştere a producţiei lor industriale de peste 8 ori, în timp ce producţia ţărilor din lagărul imperialist va creşte în acest interval de numai 2,3 ori, iar a altor ţări de 4,4 ori. Ritmurile deosebite vor produce schimbări esenţiale în structura producţiei mondiale, ţările lagărului socialist urmînd să deţină încă din 1970 peste 50°/₀, iar în 1980 circa 60°/₀ din volumul producţiei industriale mondiale. Se va înfăptui astfel prevederea Declaraţiei de la Moscova a reprezentanţilor partidelor comuniste şi muncitoreşti: *„Se apropie timpul cînd socialismul se va situa pe primul loc şi prin ponderea sa în producţia mondială. Capitalismul va suferi o înfrîngere în sfera decisivă a activităţii umane, în sfera producţiei materiale".*

Creşterea VENITULUI NAŢIONAL

DE CÎTE ORI era mai mare venitul naţional în 1960 decît în 1913

ÎN:	VOLUMUL TOTAL	PE CAP DE LOCUITOR
U.R.S.S.	26,8	17,4
S.U.A.	3,5	1,9
ANGLIA	2,0	1,8

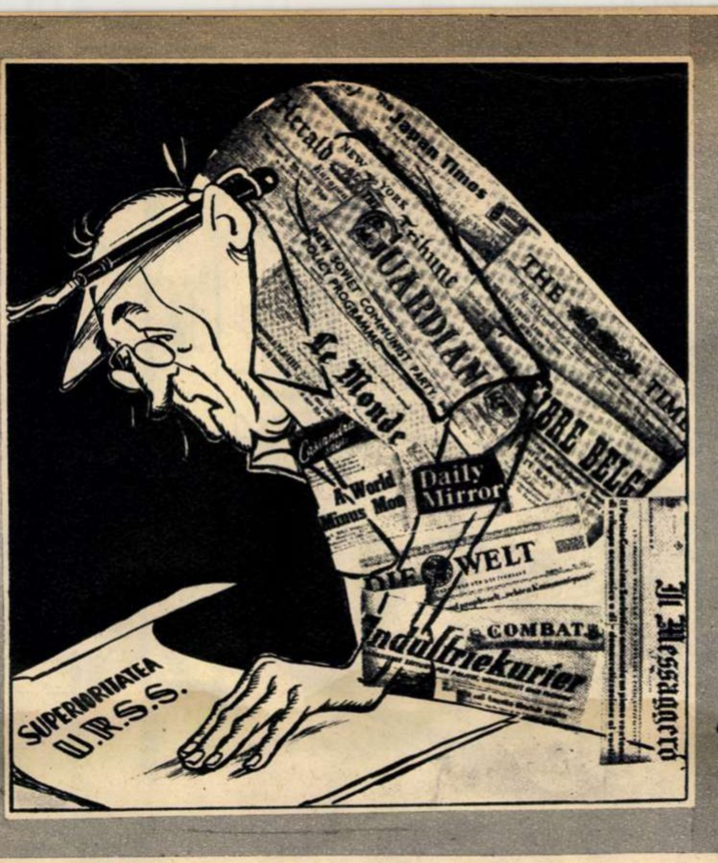

— Of! Trist, dar adevărat!...

Desen de V. TIMOC

EI RECUNOSC...

de Nicolae MINEI

A fost odată ca niciodată... A fost odată — şi nu pe vremea cînd puricele se potcovea cu nouăzeci şi nouă de ocale de fier, ci ceva mai de curînd... A fost odată, cînd era de ajuns ca Uniunea Sovietică să anunţe lumii planul unei construcţii grandioase, pentru ca din diferite colţuri ale Apusului să se înalţe un cor care executa la unison aceeaşi cîntare. Se remarcau, în sînul corului, tenorul londonez, soprana de coloratură de la Roma, baritonul parizian şi, mai ales, basul bossului de la Washington (care deţinea de cele mai multe ori şi bagheta de dirijor). Melodia se schimba din cînd în cînd, dar textul era întotdeauna acelaşi. În rezumat şi în proză, fără ritm şi fără rimă, el suna: *„Planurile sovietice sînt utopii irealizabile“*.

Dar au trecut ani. Ani care au dovedit că ceea ce pentru capitalism părea utopie, pentru socialism constituia un obiectiv concret, care era realizat de obicei într-un termen chiar mai scurt decît cel prevăzut. Aşa se face că acum, luînd cunoştinţă de Programul P.C.U.S., corul şi-a reînceput activitatea sa concertistică cu acelaşi repertoriu ca în stagiunile trecute. Iar dirijorul a avut o surpriză neplăcută, căci unele voci nu mai cîntă în cheia $.

„Ar fi o prostie dacă restul lumii ar nega progresele materiale realizate în Uniunea Sovietică. Ar fi de asemenea o prostie să se subestimeze posibilităţile economice actuale ale societăţii sovietice, cînd ea a creat o atît de colosală bază industrială“.

Rîndurile de mai sus aparţin cuiva care face parte din „restul lumii“ şi care a comis el însuşi, în repetate rînduri, prostia de a „nega progresele materiale realizate în Uniunea Sovietică“. Căci această arie, cu un uşor parfum autocritic, e intonată de un solist de vază al corului sus-menţionat, pe nume „New York Herald Tribune“.

Tot în englezeşte, fireşte, cîntă şi săptămînalul britanic „Tribune“ pe textul: *„Nu există nici un fel de motive serioase de a ne îndoi că, în 1981, economia sovietică va furniza cantitatea de mărfuri... promisă în noul Program, deoarece ea este o economie planificată“.*

Pe limba lui Rossini, iată şi partitura lui „Corriere della Sera“: *„În faţa uriaşelor şi — de ce să nu mărturisim? — magnificelor perspective pe care actualul Program le deschide ruşilor, sceptici şi neîncrezători pot fi numai imbecilii“.*

(În treacăt fie spus, „Corriere della Sera“ are posibilitatea să găsească asemenea imbecili în imediata lui apropiere. Ziarul „Tempo“, de pildă, oferă numeroase mostre de scepticism şi neîncredere, care merită din plin asprul calificativ dat de confratele său).

La capătul celălalt al Europei — în ţara lui Grieg — răsună de asemenea melodia pe care am putea-o intitula „a recunoaşterii“. Ziarul norvegian „Arbeiderbladet“ — care, în ciuda numelui său muncitoresc, aparţine social-democraţilor de dreapta — scrie în legătură cu Programul P.C.U.S.: *„Progresul rapid al Uniunii Sovietice va influenţa opinia publică mondială şi îndeosebi popoarele sărace... Prestigiul sovietic este mai mare ca oricînd şi lumea s-a obişnuit să vadă în promisiunile comuniştilor ruşi mult mai mult decît o simplă propagandă — ziua de mîine“.*

În Germania occidentală, numărul coriştilor fideli clasicelor refrenuri antisovietice este încă masiv. Dar, oricît de abundent ar fi *aurul Nibelungilor* din care sînt plătiţi, se fac totuşi auzite din ce în ce mai numeroase voci care din repertoriul wagnerian încep să încline spre *„Amurgul zeilor“*. Iată cum se pronunţă în această privinţă „Süddeutsche Zeitung“:

„Ultimele decenii au fost martore a numeroase înfrîngeri şi umilinţe suferite de puterile occidentale. Nu credem că greşim atunci cînd afirmăm că la baza celor mai multe din erorile comise a stat stupida subestimare a capacităţii sovietice de a transforma planurile în realitate... Sîntem acum supuşi la un nou examen: poziţia faţă de proiectele cuprinse în Programul P.C.U.S. Şi din nou, prostia îşi spune cuvîntul. Din nou jonglăm cu adjective ca «fantastic», «ameţitor», «înşelător», «propagandistic». Dacă nici saltul gigantic efectuat de ruşi, sub ochii noştri, pe pămînt şi în ceruri nu ne-a putut convinge, asta nu înseamnă că saltul nu a avut loc, ci că noi sîntem orbi... Ceea ce Hruşciov promite este pe deplin realizabil de către poporul său... Oferim celor ce nu cred un rămăşag pe o miză oricît de mare. Scadenţa: 31 decembrie 1980!“

Nici în Franţa nu lipsesc abaterile de la disciplina „muzicală“ a corului antisovietic. Oricît de *fortissimo* ar ţipa „Le Figaro“ sau „L'Aurore“, ele tot nu reuşesc să acopere glasurile lucide. „Paris-Presse — l'Intransigeant“ scrie: *„Se pare că ne-am împărţit munca: ruşii construiesc, noi contestăm acest lucru. Cînd ruşii au anunţat că vor clădi socialismul noi am rîs în hohote. Acum, ei anunţă că vor clădi comunismul. Nouă nu ne mai vine să rîdem, dar de contestat tot contestăm. Cui serveşte aceasta? Popoarele au memorie şi cer socoteală. N-ar fi mai cinstit să apreciem planul sovietic la justa şi imensa lui valoare?“*

Evident, ar fi mai cinstit. Numai că atunci superioritatea orînduirii comuniste asupra celei capitaliste n-ar mai fi negată nici de cei care au totul de cîştigat de la capitalism şi totul de pierdut de la comunism. Aşa cum bine spune dl. Henry Luce, multimilionarul (în dolari) director, redactor-şef şi proprietar al milionarei (în tiraj) reviste americane „Life“:

„Hruşciov a pus încă o dată Occidentul într-o situaţie dezavantajoasă, demonstrînd lumii întregi că comunismul are o strategie admirabilă, un plan pe termen lung, care îmbrăţişează atît trecutul cît şi viitorul. Comunismul este în măsură să zugrăvească tabloul propriului său viitor într-un mod atît de plastic, încît poate convinge milioane de oameni că este trimis chiar de destin...“

Clarviziunea (uneori înspăimîntată) a unora dintre purtătorii de cuvînt ai capitalismului în faţa Programului Partidului Comunist al Uniunii Sovietice face să apară şi mai evidente imbecilitatea, stupiditatea, orbirea (să ne fie scuzată tăria termenilor, dar ei sînt luaţi din pasajele sus-citate) celor care încearcă şi azi să vorbească despre „utopia irealizabilă a planurilor sovietice“.

...Căci, oricît de ameninţător şi-ar agita dirijorul bagheta, în corul pe care îl conduce rămîn tot mai puţini cei care îndrăznesc să susţină pe faţă că ziua — ziua comunismului — nu e zi şi că noaptea — noaptea capitalismului — nu e noapte.

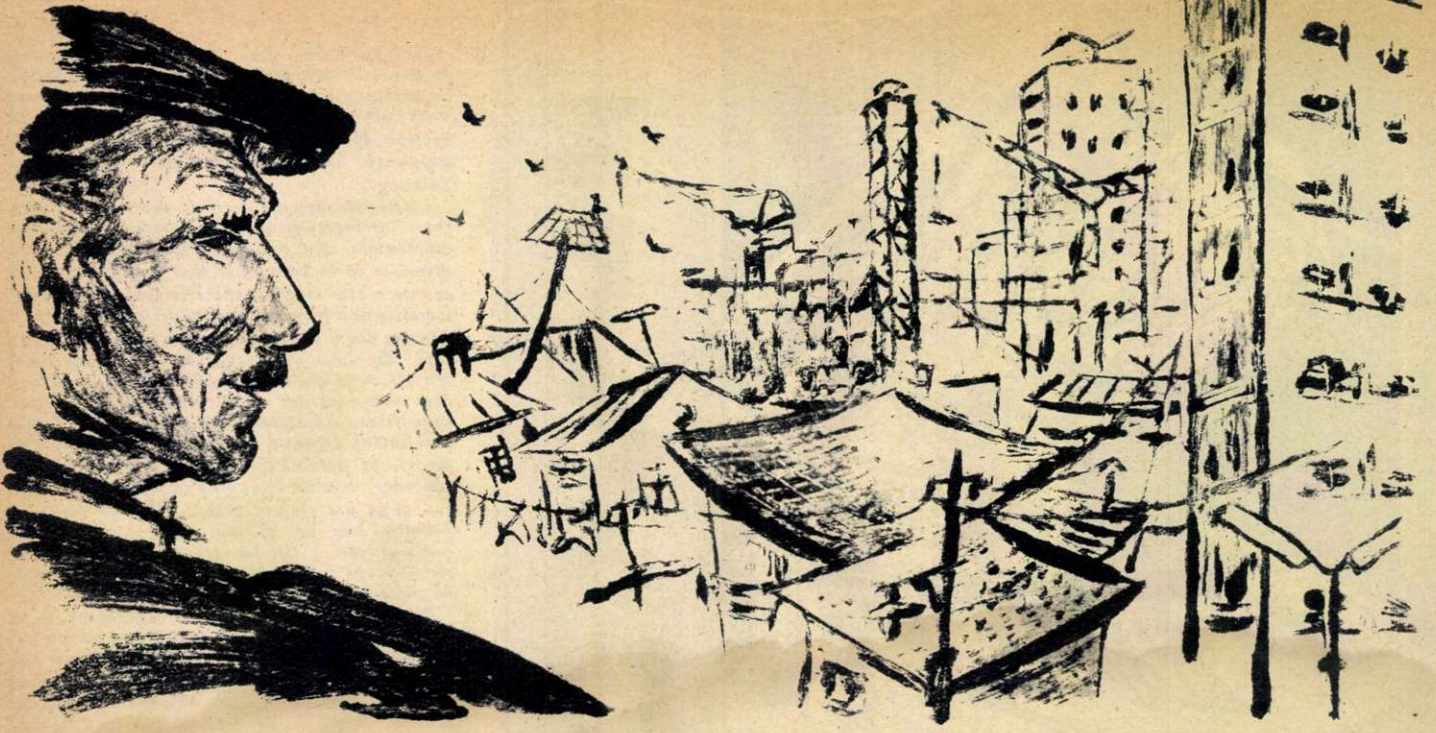

DIN CARNETUL SCRIITORULUI

Nea Vasile Osutăcincizeci

Schiţă de Nicuţă TĂNASE

Ilustraţie de Valentina DINU

Vino dumneata în cartierul nostru şi-ntreabă:

— Măi tovarăşi, nu ştiţi voi unde stă nea Vasile Paraschiv?

— Vasile Paraschiv?! Nu ştim. Dar ia întreabă de nea Vasile Osutăcincizeci. Dacă întrebi aşa şi copilul din faşă te îndreaptă spre locuinţa lui. De unde porecla asta? Care i-a fost naş? Nu se ştie.

Cînd vine acasă de la serviciu, poate să tune, să fulgere, să fie potop, să fie orice, el tot intră pe la „Valea Mărului", se aşază la masa lui şi ospătarul, oricît ar fi de ocupat, lasă totul baltă şi se prezintă. Stă cu urechile ciulite. Abia aşteaptă să audă comanda. Stau cu urechile ciulite şi ceilalţi consumatori. Dacă nea Vasile comandă o sută de grame de ţuică înseamnă că totul e în regulă. Cînd cere o sută cincizeci de grame, toată lumea ştie că e bai. Nea Vasile e supărat. A păţit ceva. Are o piatră pe inimă. Ospătarul i-aduce cinzeaca şi ţoiul, i-aruncă o privire întrebătoare şi-şi vede de treabă. Clienţii încep şi ei să şuşotească:

— Iar are un necaz nea Vasile.

Nea Vasile e gărar. E şef de echipă la Griviţa. Dacă a doua zi nea Vasile a cerut o cinzeacă, ospătarul trage scaunul şi se aşază şi el la masă.

— Ce-ai avut, bre, ieri?

— Mi-a respins controlul nişte piese. Cum să nu te supere fapta asta?... Am nişte calfe tinere... da' am ţinut şedinţe cu ei... Îi dau eu pe brazdă.

Stă în cartierul nostru de mai bine de treizeci de ani. Şi nimeni, dar absolut nimeni, nu l-a văzut vreodată bînd mai mult de o sută cincizeci de grame de ţuică sau mai puţin de o sută. Ăsta-i tainul lui.

Într-o zi i-a făcut semn ospătarului:

— Adu-mi o sută cincizeci de grame...

„Iar e ceva cu nea Vasile" — s-a gîndit ospătarul şi cînd a dat să plece spre bar s-a auzit strigat.

— Adu-mi numai o sută.

I-a adus suta şi nehotărîrea asta l-a făcut curios.

— Ce s-a-ntîmplat, nea Vasile? Cum eşti? Supărat ori nu?

— Fănică al meu a dat azi examen de admitere în facultate şi nu ştiu precis dacă a reuşit ori nu, că n-am fost acasă.

— Care e Fănică, sudorul ori matriţerul?

— Matriţerul.

A doua zi, cînd nea Vasile a cerut doar o cinzeacă, fără să-l mai întrebe ospătarul a şi răspîndit vestea: „Băiatul lui nea Vasile a reuşit la facultate..."

Ce s-o fi întîmplat? De aproape o săptămînă nea Vasile comandă în fiecare zi o sută cincizeci de grame.

„Trebuie c-a dat de un bucluc mare".

„I-o fi murit vreo rudă".

„O fi fost retrogradat... Să-l retrogradeze pe nea Vasile? Nu se poate, doar a fost lăudat în ziar împreună cu toată echipa lui".

„Poate că l-au scos la pensie".

„O fi avînd pe cineva bolnav în familie".

S-au făcut fel de fel de presupuneri. Ospătarul n-a mai putut răbda. A căutat să intre în vorbă cu el:

— Ţi s-a stricat televizorul?

— Nu.

— Cum merge Fănică, mai e la facultate?

— De ce să nu fie?

— Ce fac ai dumitale? Sănătoşi?

— Sănătoşi.

— Ai dat pe brazdă calfele alea tinere?

— Tu nu citeşti ziarele?

— Atunci ce ai, bre?

— Am intrat în perimetru.

— Ce perimetru?

— Se fac nişte blocuri pe locul meu.

— Şi d-aia eşti supărat? Eu dacă aş fi în locul dumitale... Păi ai văzut, bre, ce apartamente s-au făcut şi se fac?

— Am cheia apartamentului.

— Şi nu-ţi convine? Cîte camere ai?

— Trei camere, bucătărie, baie... O grozăvie.

— Şi spui că-ţi place apartamentul?

— Foarte mult.

— Să mor dacă te mai înţeleg... De ce o sută cincizeci de grame?

— Sînt supărat. Trebuie să mă despart de porumbei...

Nea Vasile s-a mutat în noua locuinţă. Îşi cheamă prietenii să le arate cum s-a instalat. E foarte mulţumit, dar continuă să comande tot o sută cincizeci de grame.

— Tot n-ai uitat porumbeii?

— I-am dat lui frate-miu. Stă lîngă uzine frate-miu. Trec în fiecare zi să-i văd.

— Atunci?

— Stau la etajul III şi încă n-au montat liftul!

— Aha!

Ieri nea Vasile a cerut o cinzeacă. Deci, se ştie: s-a montat şi liftul!...

În amonte, în aval...

La începutul acestei toamne aurii, cînd apele marelui lac, împrumutînd ceva din culoarea cerului pur, erau atît de albastre și nemișcate că păreau înghețate, ultimii constructori ai Bicazului, o echipă de tencuitori betoniști, au terminat cei din urmă centimetri de finisaj la marele baraj. Astfel, o grandioasă epopee desfășurată pe întinderea a zece ani luase sfîrșit. În amonte era liniște.

Străbătînd drumul său subteran — tunelul de aducțiune — Bistrița își părăsise albia milenară ca să se întîlnească din nou cu matca-mamă la șase kilometri mai jos, la Stejaru, punctul terminus al „călătoriei sale hidrotehnice".

Se părea că de acum încolo nimeni n-o va mai abate din drumul său și va curge ca întotdeauna, cînd molcom, cînd vijelios, împlinindu-și destinul în împreunarea cu apele Siretului. Dar în aval o așteptau alte surprize.

Bistrița nu-și epuizase nici pe departe uriașa energie după ce trecuse prin turbinele hidrocentralei de la Stejaru. Prin regularizarea apelor și prin asigurarea unui debit constant a fost creată posibilitatea construirii unui șir de hidrocentrale care să folosească pînă la maximum potențialul rîului din aval de Stejaru. Astfel, pe întinderea a peste 75 de kilometri Bistrița se întîlnește cu vechi cunoștințe: constructorii Bicazului, cei care sapă acum noi căi apei și înalță noi baraje și diguri. Pentru că de la Stejaru pînă la Bacău se vor construi în următorii ani o serie de hidrocentrale cu puteri instalate de la 10.000 kW pînă la 44.000 kW, ce vor produce împreună o energie totală de circa 800.000.000 kWh anual, aproape dublu cît uzina hidroelectrică de la Stejaru. Construirea acestor centrale deschide largi perspective dezvoltării industriei în această parte a Moldovei. În afară de energia electrică furnizată uzinelor de la Săvinești și Roznov, sistemul de canale va alimenta unitățile chimice cu apa necesară. Combinatul de la Roznov va primi încă din acest an 4 m³ de apă pe secundă. Regularizarea apelor Bistriței va salva de la inundații circa 10.000 de hectare, care în parte vor fi folosite pentru agricultură.

Ecranele de argilă

De la Stejaru la Piatra Neamț, munții se îndepărtează și fac loc unei văi deschise. Bistrița, mai sfioasă parcă, se lipește cînd de un versant, cînd de celălalt, ocolind satele și coborînd sinuoasă la vale. Pe această distanță de numai 16 km, baraje și diguri vor crea trei lacuri: primul la Pîngărați — de circa 6 milioane m³, al doilea la Vaduri — de circa 6 milioane m³ și al treilea la Piatra Neamț — de 3 milioane m³. Sînt cele trei „pungi" artificiale care au menirea să rețină debitele rîurilor dintre marele baraj și Piatra Neamț, precum și să regularizeze pulsațiile uzinei „V. I. Lenin".

Schimbul fruntaș al brigăzii de mineri-betoniști a lui Buțu Gh. de la barajul hidrocentralei Vaduri.

Totdeauna cînd auzim de stăvilirea apelor ne gîndim la beton. Impenetrabil, betonul e un material excelent pentru baraje, dar nu unicul. Pămîntul e tot atît de bun. În plus, are avantajul că e mai economic. La noile lucrări de stăvilire a apelor Bistriței, betonul își va împărți cu pămîntul sarcinile. Noile lacuri vor fi îmbrățișate de-a lungul multor kilometri de diguri înalte de pămînt.

Un asemenea dig de pămînt se înalță la Piatra Neamț. Am greși închipuindu-ne simplă construcția lui. Greutatea nu constă în masarea a mii de metri cubi de pămînt. Digul de la Piatra Neamț va cuprinde, de exemplu, 400.000 de m³, cel de la Pîngărați 110.000 m³, iar cel de la Vaduri, care e mai scurt, doar 48.300 m³ de pămînt. Se pune întrebarea: cum va fi oprită penetrația apei, cînd ea se strecoară prin beton chiar și printr-o fisură cît un vîrf de ac? Răspunsul: cu ecranele de argilă și piloții forați secanți, care formează la rîndul lor ecrane de beton.

Pe locul viitorului dig de pămînt de la Piatra Neamț, lung de peste un kilometru, mai multe foreze sfredelesc pămîntul. Sute de găuri cu un diametru de 55 cm — piloții forați, cum sînt numiți în limbaj tehnic — străbat temelia lui pînă la stîncă. Canalele acestea verticale, lipite unul de altul, sînt umplute cu ciment și formează o adevărată membrană subterană impenetrabilă, care oprește infiltrațiile din adîncime. De la temelia astfel protejată, rolul de stăvilire a infiltrațiilor prin pînza freatică îl va prelua ecranul de argilă, inima impermeabilă a digului propriu-zis. Construirea unui ecran se face cu migală și atenție. Se întind pături de cîte zece centimetri de argilă care sînt presate minute în șir pentru a se elimina stratificarea și a se crea un monolit. Astfel, ecranul urcă încet, din zece în zece centimetri. Și imaginați-vă că acest dig are o înălțime variabilă pînă la 15 metri!

Aventurile unui excavator

Înainte de a vă povesti interesanta aventură a excavatorului SE 3 de la Vaduri, sîntem nevoiți să ne oprim puțin la profilul acestui șantier. Deseori Bistrița, în drumul său spre Siret, va fi nevoită să-și schimbe cursul. Apele ei vor călători pe lungi canale, care vor alimenta centralele de pe parcurs. Multe milioane de metri cubi de pămînt vor trebui astfel mutate dintr-un loc într-altul ca să facă drum nou apelor. Pînă la sfîrșitul lunii septembrie mașinile au excavat 2.659.000 m³ de pămînt.

Această cantitate ar putea încăpea într-un tren care s-ar întinde pe o distanță de 5.300 km!

Iată de ce pe la mijlocul acestei veri s-a hotărît să fie pus în funcțiune unul din agregatele grele, care fusese ținut în rezervă: un excavator SE 3. Productivitatea unui SE 3

Gheorghe Roșca, unul dintre eroii reportajului nostru.

este cu adevărat impresionantă. Ca un camion „Steagul roșu" să fie încărcat, este suficient conținutul unei singure jumătăți de cupă. Dacă ne gîndim că durata ciclului de excavare-încărcare este de aproximativ un minut, rezultă că în 8 ore se pot încărca circa 800 de camioane. Tehnicienii s-au aflat în fața unei dileme: cum să transporte uriașul excavator, care cîntărește 150 de tone, de la Stejaru la canalul de lîngă Vaduri. Prima soluție — demontarea — era inacceptabilă. Demontarea, apoi remontarea ar fi durat mai bine de două luni. A doua soluție — transportul pe propriile-i șenile — părea foarte riscantă, dar nu imposibilă. În tot cazul, accesul pe șosea era de la bun început înlăturat: podurile de pe parcurs n-ar fi rezistat la greutatea agregatului, iar șoseaua s-ar fi distrus complet. Atunci? Nu rămînea decît o singură cale: malul Bistriței. Astfel a început aventura excavatorului SE 3

Dacă v-ar invita cineva să vă urcați într-o mașină care și-a propus să urmeze pe mal firul unei ape, ați zîmbi, fără îndoială. „Dar cum o să-și facă drum prin tufăriș și mîluri, prin perdelele de copaci și terenurile denivelate?" — veți întreba. Raportați această întrebare la deplasarea unui agregat de 150 de tone și veți afla tot ce a simțit Roșca Gheorghe cînd a fost chemat și i s-a încredințat această sarcină.

Comunistul Roșca lucrase pe acest excavator la fundațiile marelui baraj, mai bine de doi ani. Sarcina care i se încredințase acum era însă fără precedent. S-a organizat o adevărată expediție. În fiecare zi direcția șantierului primea rapoarte detailate despre înaintarea spre Vaduri a excavatorului. Cînd s-a ivit pe rută un crîng, un buldozer însoțitor a curățat terenul. Copacii care constituiau obstacole erau tăiați. Iar în preajma bălților sau a terenurilor, mai toți membrii acestei originale expediții lucrau neobosiți la construirea podurilor din trunchiuri de copaci. Cel mai greu obstacol l-a constituit însă trecerea Bistriței, care ascundea în ape bolovani mari. Atunci a intrat din nou în acțiune buldozerul și a curățat albia unui vad pe unde era proiectată trecerea. După 4 zile expediția a ajuns la locul fixat. Dar și astăzi, după atîtea luni, oamenii mai vorbesc cu emoție despre neobișnuitul drum al excavatorului SE 3 pe parcursul a 7 kilometri.

O poveste al cărei sfîrșit nu-l cunoaștem

Dacă l-am fi întîlnit pe excavatoristul Popa Mihai, fără îndoială că am fi aflat mult mai multe despre dînsul. Dar Popa era în concediu. De aceea nici nu știm cum arată, ce preocupări are, ce cărți îi place să citească, care sînt planurile lui. Un amănunt am aflat cu totul întîmplător: Popa e un om perseverent. În această trăsătură a caracterului său își are izvoarele povestea noastră.

Cu trei ani în urmă doi tovarăși care lucraseră timp îndelungat pe același excavator se despărțeau. Roșca — căci unul dintre aceștia este el — pleca la balastiera marelui baraj, iar Popa, la Roznov, la construcția canalului din aval.

În această vară, după aducerea la Vaduri a excavatorului SE 3 se cerea pentru unul din schimburi un muncitor cu experiență. Cel ales a fost Popa. Și iată-i, după atîta timp, din nou împreună, ba chiar pe „bătrînul" lor excavator.

Asemenea coincidențe nu sînt rare pe șantierele noastre și n-am fi amintit-o dacă într-o zi n-ar fi avut loc o dispută între cei doi vechi tovarăși: care dintre ei e excavatorist mai destoinic? Astfel zarurile au fost aruncate. La lansarea planului de producție pe luna august, Roșca — în plină ședință — îl cheamă la întrecere pe Popa.

... Prima săptămînă. La numai trei zile de la începerea întrecerii, excavatorul se defectează în schimbul lui Popa. Ore în șir el lucrează la repararea defecțiunii și cînd sosește Roșca i-l predă gata de funcționare. Comunistul Popa Mihai înțelege că, în esență, întrecerea este și întrajutorare. În această primă etapă el a rămas în urmă cu 1.525 m³ excavați.

Dar cu tot avansul luat, Roșca nu poate fi mulțumit. Graficul cîtorva din zilele următoare îl uluiește pur și simplu. Tovarășul lui reușește în două schimburi la rînd să excaveze o cantitate dublă de pămînt. Următoarele două săptămîni consemnează victoria lui Popa.

Ultimele zece zile ale lunii august se scurg pline de încordare. Șoferii care transportă pămîntul excavat de SE 3 simt și ei zorul întrecerii: n-au nici o clipă de răgaz. În ziua de 1 septembrie, cînd maistrul Domășneanu încheie bilanțul, o adunare sumară arată următorul rezultat: Popa — 25.109 m³, Roșca — 26.437 m³. Cifrele îl declară învingător pe Roșca. Dar prima lună nu este întotdeauna concludentă. Destoinicia se dovedește în timp. Cei doi excavatoriști continuă întrecerea și în septembrie. Victoriile alternează de la o săptămînă la alta. Despre întrecerea celor doi excavatoriști știe acum tot șantierul „Bistrița-aval". Cine va cîștiga pînă la urmă? La această întrebare vă vom putea răspunde abia după ce Popa se va întoarce din concediu. Și tot atunci vom ști care dintre cei doi excavatoriști e mai destoinic.

O navă la orizont!

Mergeam de-a lungul viitorului canal de fugă al centralei de la Vaduri, cînd deodată am văzut în zare silueta unui vas. Abia cînd am ajuns în apropiere ne-am dat seama că aveam în fața noastră o dragă.

Draga aceasta e un veteran al Bicazului. Din 1956 pînă în 1960 ea a scos balast pentru turnările marelui baraj, apoi a fost transportată pe trailere pînă aici, la Vaduri. Utilizată mai ales în sectoarele cu multă apă, ea adîncește albia canalului săpat de excavatoare. O freză uriașă de 28 de tone, acționată de un electromotor, scormonește pietrișul pînă la 9 metri adîncime, iar pompele aspirante-refulante împing prin niște conducte de o jumătate de metru diametru balastul amestecat cu apă. Cu toate că nu atinge uriașa productivitate a excavatoarelor SE 3 (40.000-50.000 m³ de pămînt pe lună), vasul acesta, întrebuințat mai cu seamă la degajarea porturilor și a fluviilor, își face și aici din plin datoria, atacînd sectoarele dificile, unde apa îngreunează lucrările de excavare.

După cum am aflat, „echipajul" e format mai mult din electricieni, mecanici și dragori. Sînt încadrați și doi marinari pe schemă, pentru că nu se poate ca de pe un vas să lipsească chiar marinarii...

Bistrița părăsește albia

Bistrița își părăsește albia în aval de Piatra Neamț. Cale de 60 de km, ea va fi un canal simplu care va alimenta cu apă fabrica de relon-rolan de la Săvinești, combinatul chimic Roznov și centralele electrice.

Totul s-ar scurge în cea mai perfectă liniște dacă în drum canalul n-ar întîlni Cracăul, un pîrîu care a dat multă bătaie de cap proiectanților. Capricios și cu un debit inconstant, Cracăul este în lunile secetoase un fir de apă care șerpuiește istovit

Barajul centralei electrice de la Pîngărați.

Lucrările de finisaj sînt terminate. Muncitorii pleacă.
În matca cea nouă vor veni, în curînd, apele Bistriței.

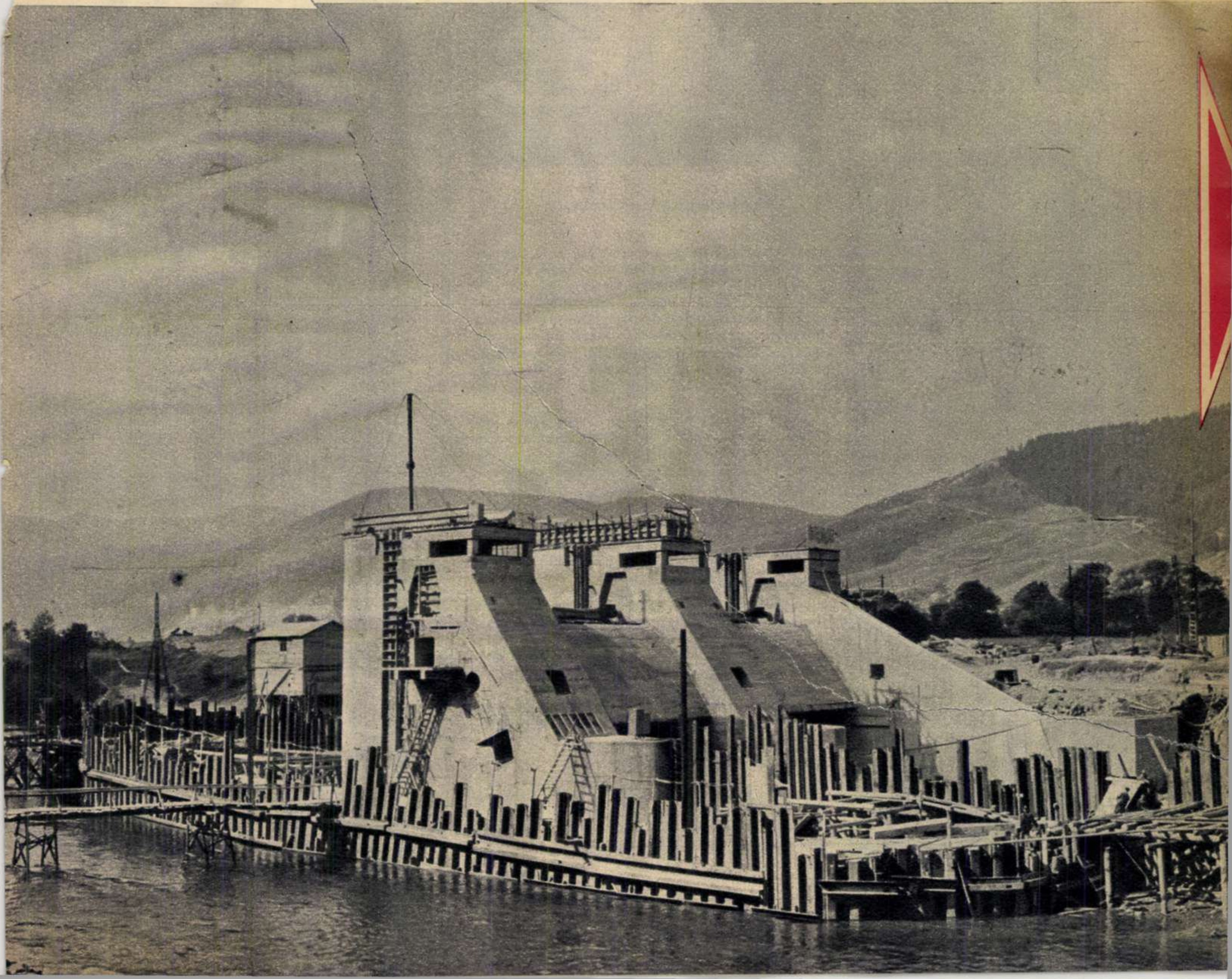

prin prundiş, pentru ca în anotimpurile ploioase să se umfle şi să vină vijelios, cărînd cantităţi mari de aluviuni. Ce se va întîmpla cu acest pîrîiaş? Îşi va vărsa apele în canal? Nu. S-a adoptat soluţia cea mai raţională: sifonarea. Apele canalului vor fi trecute prin nişte tuneluri pe sub Cracău, lăsîndu-l pe acesta să-şi continue liniştit drumul.

La trecerea Cîlnicului s-a optat pentru o soluţie contrară. Rîul acesta care nu are aluviuni mari, încorsetat în beton, se va scurge el, de astă dată, pe sub apele canalului.

Cum am descoperit un milionar

Pe milionarul nostru îl cheamă Petrică. Cel puţin aşa îl strigă toată lumea. Celălalt nume, Constantin, îl cunosc prea puţini. Dar de ce este Petrică milionar? Pentru că dintre toţi excavatoriştii şantierului „Bistriţa-aval" este singurul care a excavat pînă la sfîrşitul lunii septembrie 1.500.000 m³ de pămînt, o cantitate cu adevărat uriaşă.

Mai bine de zece ani din viaţă Petrică şi i-a petrecut pe şantiere. Poate că astăzi ar fi fost oţelar renumit dacă, pe cînd lucra la Reşiţa, doctorul nu i-ar fi recomandat, după o dublă pneumonie, să-şi schimbe meseria, să iasă „la aer". În 1950 a absolvit cursurile primei şcoli de excavatorişti din ţară. Debutul în noua lui meserie şi l-a făcut la Năvodari. La carierele fabricii de ciment de la Medgidia s-a numărat printre fruntaşi şi directorul s-a despărţit cu regret de dînsul, cînd a fost detaşat la Bicaz.

„Aventurosul" excavator SE 3.

Excavatoristul Petre Constantin.

L-am întrebat pe Petrică cum a ajuns milionar. „Am studiat..." În aceste două cuvinte se ascunde tot „secretul profesional". Cunoaşte toate metodele posibile de excavare. „Trebuie să lucrezi în funcţie de rocă..." — concretizează. Lucrul la întîmplare îl supără. „La pămînt ataci abatajul la nivelul superior şi cobori în straturi, ca să nu oboseşti maşina. La stîncă, excavaţia începe de jos... Asta-i toată filozofia, tovarăşe".

O „filozofie" care însumează de fapt temeinice cunoştinţe în domeniul geologiei, mecanicii şi electricităţii, nemărturisite în convorbirea noastră, dar pe care le-am dedus din largile explicaţii tehnice pe care ni le-a dat mai bine de o oră.

Aceste cunoştinţe s-au concretizat în cei un milion şi jumătate de metri cubi care au adus faima candidatului de partid Petre Constantin.

★

Pe mulţi kilometri traseul canalului e marcat doar de ţăruşi. În curînd vor sosi însă oamenii şi excavatoarele să desăvîrşească drumul Bistriţei spre Buhuşi şi Bacău.

C. BOZBICI

Fotografii de Elena GHERA

BĂT

CU

ĂLIE PĂMÎNTUL

La gospodărie s-au însămînțat numai soiuri de mare productivitate, cu buletin emis de laboratorul regional pentru controlul semințelor. Rezultatele sînt verificate şi de organizatorul de partid al gospodăriei, Mihai Covaci.

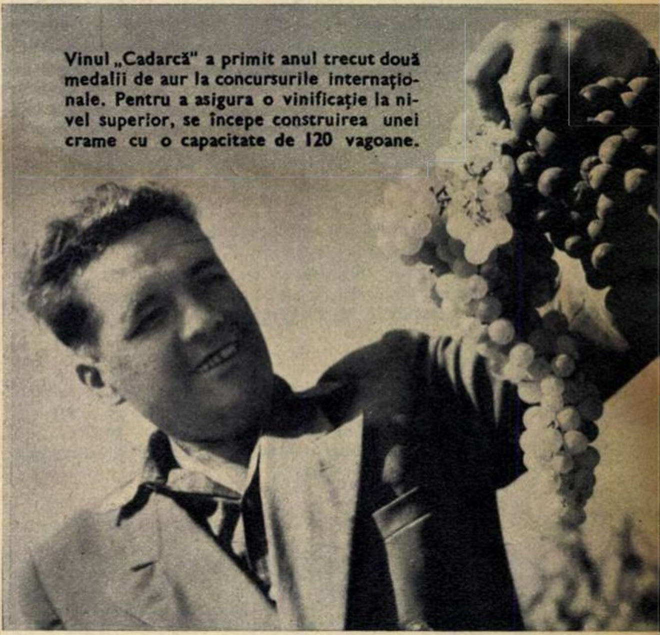

Vinul „Cadarcă" a primit anul trecut două medalii de aur la concursurile internaționale. Pentru a asigura o vinificație la nivel superior, se începe construirea unei crame cu o capacitate de 120 vagoane.

Cel care zboară cu avionul de la Bucureşti spre Timişoara răsuflă uşurat atunci cînd lasă în urmă crestele tăioase, amenințătoare, şi prăpăstiile adînci ale sălbaticilor munți ai Retezatului şi începe să planeze deasupra peisajului liniştit al întinsei cîmpii bănățene.

În aceste zile de toamnă tîrzie, impresia de linişte o ai însă numai de la înălțimea avionului. Jos pe pămînt domneşte o activitate febrilă. De peste tot străbate duduitul puternicelor tractoare. Este în toi bătălia cu pămîntul. Cîte nu sînt încă de făcut în acest anotimp, înainte de încep ploile monotone care cu încetul se prefac în lapoviță!

Şi la Gospodăria agricolă de stat din Recaş bătălia este în toi. A venit timpul „cînd se numără bobocii", cînd se strîng de pe cîmp ultimii ştiuleți de porumb, din grădini ultimele roşii şi din vii renumiții ciorchini de cadarcă. A venit timpul cînd se pregăteşte rodul pentru anul următor, cînd se ară şi se însămînțează, cînd se împrăştie pe cîmp îngrăşămintele. Este timpul cînd se termină ultimele lucrări la construcția noilor grajduri, magazii şi pătule.

Gospodăria agricolă de stat din Recaş a obținut rezultate bune, care se reflectă, desigur, în primul rînd în beneficiile mai mari pe care le realizează anul acesta. La baza acestor succese au stat măsurile luate cu pricepere, cum ar fi aplicarea metodelor agrozootehnice celor mai înaintate, comasarea terenului în numai patru trupuri mari, amenajarea unei jumătăți din suprafața arabilă pentru irigație, specializarea secțiilor, refacerea sectorului zootehnic etc. Astfel, Gostatul Recaş şi-a sporit mult producția la hectar la toate culturile. scăzînd în acelaşi timp prețul de cost şi devenind un bun model de gospodărire socialistă. Dar ceea ce i-a făcut pe recăşeni s-o ia înaintea altor gospodării în traducerea în viață a Directivelor Congresului al III-lea al partidului a fost buna organizare şi urmărirea pas cu pas a muncii de către conducerea gospodăriei şi organizația de partid.

Fotoreportaj de Eugen IAROVICI

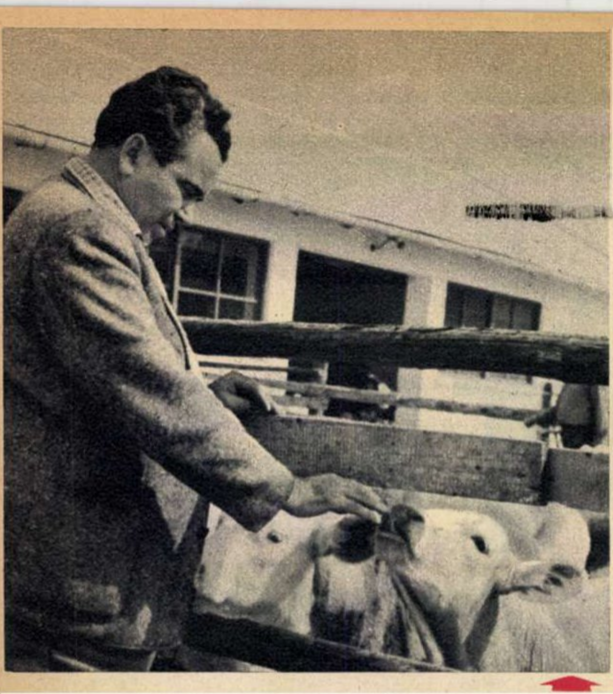

La creşa pentru viţei, de curînd construită. Deşi vechi de numai un an, sectorul zootehnic se dezvoltă în ritm rapid. În planul de perspectivă se prevede sporirea de zece ori a numărului de vaci cu lapte.

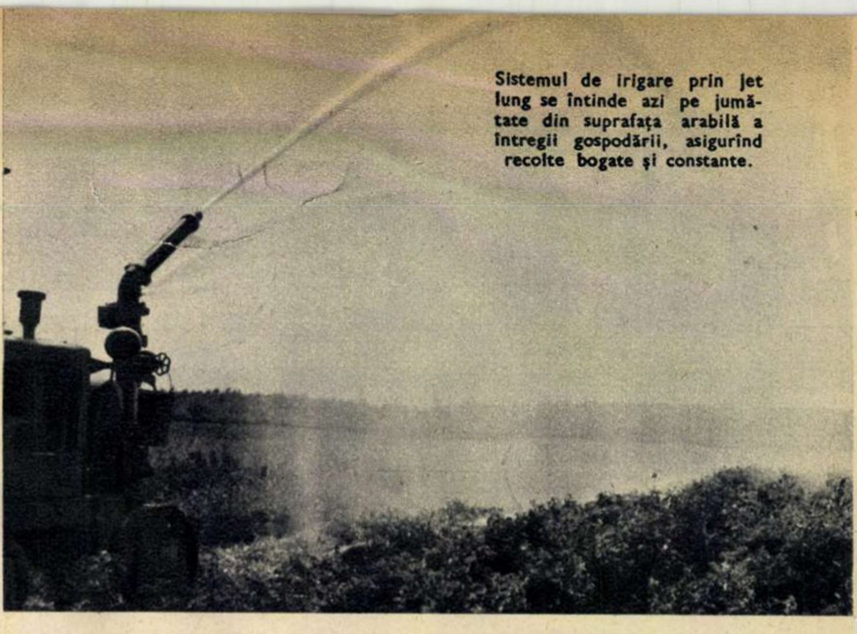

Sistemul de irigare prin jet lung se întinde azi pe jumătate din suprafaţa arabilă a întregii gospodării, asigurînd recolte bogate şi constante.

Legătura strînsă cu muncitorii din toate secţiile a caracterizat munca conducerii gospodăriei. Iată-i pe directorul L. Ivanov şi pe organizatorul de partid, sfătuindu-se cu muncitorii de la secţia ateliere în vederea măsurilor ce trebuie luate pentru grăbirea lucrărilor agricole de toamnă.

Recolta anului viitor depinde în bună măsură de calitatea lucrărilor agricole ce se fac în acest sezon. De aceea pe tarlalele G.A.S.-ului se pot întîlni uneori asemenea consfătuiri ad-hoc, care au ca urmare luarea de măsuri operative în scopul îmbunătăţirii muncii.

TOAMNA ÎN DELTA DUNĂRII

(III)

Vînătoarea de gîște

Să vorbim întîi de gîsca mare sau gîsca de vară. E oaspete de vară al Deltei, a cuibărit la noi, iar bobocii scoși zboară începînd încă de prin iulie. Dacă iarna care vine nu va fi aspră (dacă nu vor îngheța toate apele), multe gîște nu vor pleca spre sud, ci vor ierna la noi. Deci perioada de vînătoare ar putea să fie relativ lungă.

Gîștele umblă și se hrănesc în cîrduri de 50-60, cel mult 100 de exemplare.

Locuri de mare concentrare a gîștelor sînt grindurile Chilia Veche, Caraorman, Calica, Matfac, Sarinasuf, Zimbrul (și împrejurimile comunei 6 Martie), Stipoc, Zătoanele și Cardon, ca și Sărăturile Letea.

Gîrlițele—ceva mai mici decît gîștele—specie de pasaj (nu iernează și nu cuibăresc la noi), sînt mult mai numeroase decît gîștele mari. Toamna, în prima jumătate a lunii septembrie, vin dinspre nord (țările scandinave și stepele Uniunii Sovietice) și stau pînă prin decembrie; cînd temperatura nu e prea scăzută, ele întîrzie și mai mult la noi. În iarna trecută, un mare număr de gîrlițe au iernat în zona Razelmului.

De obicei, gîrlițele se opresc pe grindurile din Deltă, iar spre toamnă, cînd vegetația nu mai este destul de fragedă, se retrag spre complexul de lacuri și invadează lanurile de grîu verde. Concentrări masive de gîrlițe au loc de obicei la Chilia Veche, Caraorman, Murighiol, Sarinasuf, Beibugeag, Calica, Agighiol, Zebil, Jenisala, Jurilofca, Pașacîșla și malurile vestice ale lacului Sinoe. Uneori concentrările ating cifre respectabile. Spre exemplu, la 13 ianuarie 1961, între orele 8-10 au fost observate la Sarinasuf aproximativ 3.000 de gîrlițe; în luna ianuarie 1961, în observații repetate, a fost înregistrat la Jurilofca un total de peste 90.000 de gîrlițe.

Vînătoarea de gîrlițe este mai lesnicioasă decît cea de cocori sau gîște mari.

I. CÎRCIU

DE VORBĂ CU MEDICUL

Fumatul și sănătatea

Primim la redacție numeroase scrisori în care cititorii ne cer îndrumări în legătură cu ce ar trebui să facă pentru a se lăsa de fumat. Aceasta înseamnă că mulți își dau seama de efectele dăunătoare ale fumatului, atît de larg răspîndit în întreaga lume.

Studiile făcute pînă în prezent au demonstrat în mod temeinic acțiunea dăunătoare a nicotinei asupra funcțiunilor vitale din corpul omenesc. Ținînd seama că 0,12 gr nicotină, dacă ar fi introdusă deodată în organism prin injecție ar putea ucide un om și că 20 de țigări consumate zilnic conțin 0,15 gr nicotină, ne vom da seama de cantitatea de toxină care acționează într-o zi asupra fumătorului. Numai datorită faptului că nicotina este introdusă fracționat nu se produce o intoxicație acută.

Creierul este în mod negativ influențat de nicotină, printr-o mai rapidă epuizare a celulelor. Contracția arterelor cerebrale provoacă amețeli, cefalee, o slăbire a memoriei și a atenției și, în general, o scădere a capacității de muncă. Aparatul circulator—inima și vasele—este de asemenea intoxicat de nicotină, aceasta putînd duce la hipertensiune arterială, anghină de piept, infarct cardiac și arterioscleroză. Accidentele pe care aceste boli le pot provoca pun adeseori viața omului în primejdie. Iată de ce medicii interzic cu desăvîrșire fumatul în asemenea afecțiuni.

Tusea cronică pe care o provoacă fumatul duce la emfizemul pulmonar, cu toate consecințele lui asupra plămînului și a inimii. Cancerul plămînilor este cu mult mai frecvent întîlnit la fumători. Digestia este și ea negativ influențată de tutun, acesta putînd duce cu timpul, prin contracția arterelor stomacului, la ulcer.

În plus, în afară de nicotină, fumul de tutun conține și alte substanțe toxice pentru organism, ca hidrogenul sulfurat, acidul cianhidric, oxidul de carbon și altele.

Și acum, ce trebuie să facem pentru a renunța la fumat?

Lipsa tutunului nu produce vreun rău nici chiar celor care au fumat timp îndelungat; dimpotrivă, prin suspendarea fumatului starea lor generală devine mult mai bună, dispar durerile de cap, tusea, oboseala, cresc pofta de mîncare și greutatea corpului. Nu există om cu un sistem nervos normal care să nu poată renunța la fumat. Acest lucru însă trebuie făcut dintr-o dată și nu progresiv. Pentru început, acelora cărora le vine mai greu le recomandăm injecții cu stricnină 1-3 la mie, cîte o fiolă zilnic, sau bromoval, trei tablete pe zi. Sub nici un motiv fumătorul care vrea să renunțe la fumat nu mai trebuie să-l reia. Să nu uităm că avem de-a face cu un reflex condiționat care trebuie eliminat din viața noastră și aceasta nu este o treabă ușoară. Dar ținînd seama de efectele binefăcătoare ale părăsirii fumatului, cu voință fermă vom dobîndi fără îndoială o victorie asupra unui obicei care aduce omului atîtea necazuri.

Dr. Silviu GHEREA

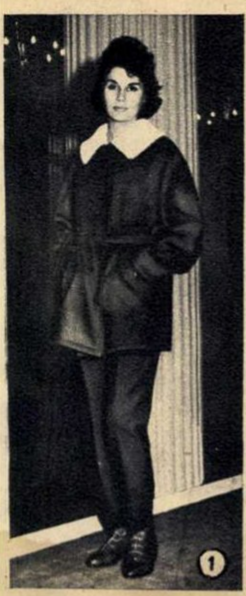

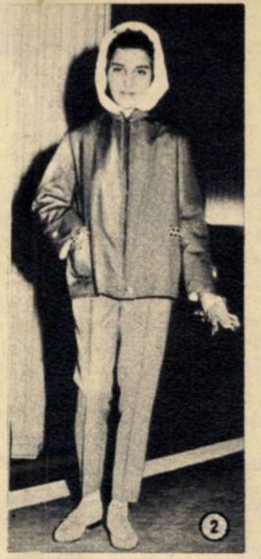

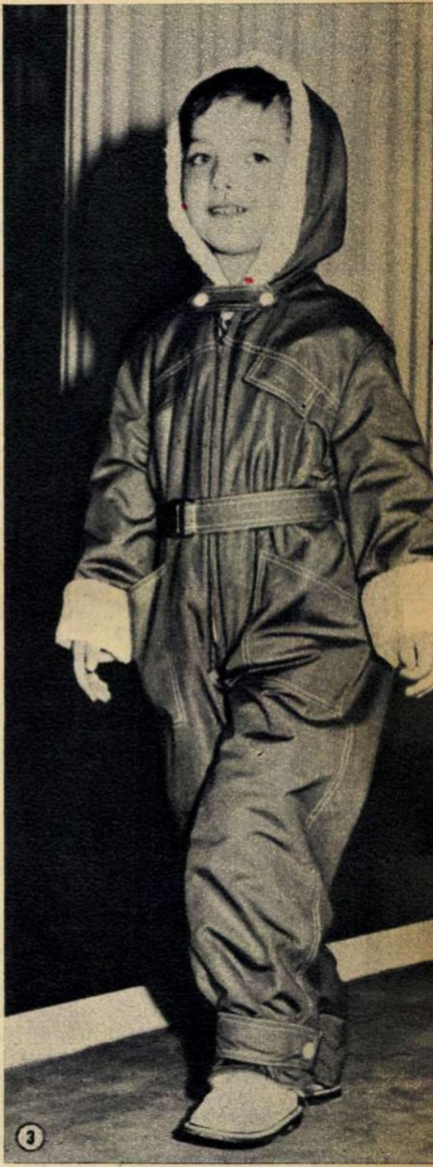

MODA

Obiectiv principal: confortul

Schi, săniuș, excursii de iarnă... Toate presupun în primul rînd o îmbrăcăminte călduroasă și impermeabilă, dar care să fie astfel concepută încît să asigure o deplină libertate a mișcărilor.

De aceea femeile aleg „cu majoritate de voturi" pantalonul. Însoțit de o scurtă (canadiană) din stofă groasă sau dintr-o țesătură impermeabilă căptușită cu blană naturală sau urson, constituie o ținută practică și confortabilă. Devenit clasic, acest ansamblu poate varia după gustul și fantezia fiecăreia, fie prin culoare și material, fie prin amănuntele croielii.

Iată aci cîteva sugestii oferite de modelele din colecția Fabricii de confecții și tricotaje București.

O ținută practică și tinerească este formată dintr-o scurtă de stofă groasă, roșie, cu guler alb de urson și pantalonul negru (foto 1).

Pentru fetițe de 10-14 ani se recomandă această canadiană impermeabilă confecționată din țesătură Tomis (foto 2). Gluga e căptușită cu urson alb, iar buzunarele au o garnitură din material imprimat.

Pentru fetițele mai mici, o salopetă din țesătură Tomis bleumarin, garnisită cu tigheluri albe (foto 3). Salopeta e căptușită în întregime cu urson alb și se încheie în față cu fermoar.

COLȚUL COSMETICIENEI: Îngrijiri specifice vîrstei

De la o anumită vîrstă, păstrarea frumuseții reclamă îngrijiri speciale. Acestea trebuie să aibă în vedere nu numai tenul—cum greșit se înțelege adesea — ci și ținuta în general, talia, părul etc. Iată cîteva recomandări în acest sens.

a) Exerciții pentru întreținerea corpului:

După o anumită vîrstă, grăsimea începe să se depună în jurul taliei, pe abdomen, la ceafă, accentuînd impresia de îmbătrînire. Nu lăsați aceste straturi de grăsime să se așeze, ci îndepărtați-le făcînd zilnic 15 minute gimnastică. Nu alegeți însă exerciții violente, brutale, ci încete, ușoare (aplecări în față și pe spate, mersul în vîrful picioarelor etc.). Faceți în același timp masaje corporale și mențineți un regim alimentar moderat. Străduiți-vă să păstrați o ținută frumoasă, cu pieptul în afară, umerii drepți și capul sus.

b) Nu uitați să vă îngrijiți tenul:

Feriți-vă de soare și de vîntul prea tare, prin aplicații de cremă care fac epiderma mai puțin predispusă la ridare. Masați obrazul de jos în sus prin mișcări circulare, cu o cremă hrănitoare, cum ar fi de exemplu crema vitaminată „Velur". Umblați prin ploaie.

c) *Părul lucios cere a fi spălat la două săptămîni, periat dimineața și seara, bine coafat și dat cu briantină.*

Georgeta MĂLIN

ORAŞ
ŞI-A

Recent a apărut în S.U.A., ca supliment special al revistei „Nation", volumul intitulat „Reportaj din New York", ai cărui autori, Fred Cook şi Gene Gleeson, sînt gazetari burghezi bine cunoscuţi. Lucrînd timp îndelungat ca reporteri ai cotidianului de mare tiraj „New York World-Telegram and Sun", ei au avut posibilitatea să cunoască în amănunt viaţa de zi cu zi a marii metropole de pe malul Hudsonului. Nu numai extravaganţele arhitectonice, podurile suspendate sau vitrinele orbitoare de pe Fifth Avenue, ci şi forfota portului, pitorescul boemei din Greenwich Village, amărăciunile şi năzuinţele mulţimii anonime care populează cei 250 km² ai acestui oraş gigant. Cook şi Gleeson îşi iubesc oraşul şi, într-un fel, se simt apropiaţi de toţi cei 8.000.000 de locuitori ai săi. Şi tocmai de aceea, într-o bună zi, şi-au pus întrebarea poate neaşteptată: „Oare cît valorează viaţa unui om într-un oraş în care-şi fac veacul alături 8.000.000 de oameni şi 9.000.000 de şoareci?"

„Reportajul din New York" este închinat milionului de new-yorkezi „care se zbat într-o mizerie îngrozitoare, care trăiesc în locuinţe strîmte, cîte 6-10 oameni într-o singură cameră, în cocioabe care degajă mirosuri pestilenţiale".

„Pretutindeni înfloreşte criminalitatea — constată autorii. Unele cartiere ale oraşului sînt o adevărată junglă. Aici, mersul pe stradă, după apusul soarelui, îţi poate primejdui uneori viaţa; în colţurile îndepărtate ale unor parcuri minunate este periculos să te plimbi chiar şi ziua. Din timp în timp, bande de tineri comit crime despre care presa informează cu titluri ţipătoare, înfricoşătoare. Bandele se luptă între ele, au loc tîlhării, violuri în şcoli, asasinate. Presa de senzaţie atribuie în mod obişnuit aceste acte «vicierii» generaţiei tinere, de pe acum «descompuse». Ar fi însă mai raţional să considerăm aceste manifestări drept excrescenţe ale unei societăţi bolnave..."

„BROWN-CU-TREI-DEGETE" ŞI COLEGII SĂI ÎŞI FAC INTRAREA PE SCENA MUNICIPALĂ

Faţă de criminalitatea în floare, de delicvenţa minorilor atît de răspîndită, faţă de condiţiile mizere în care locuiesc multe sute de mii de locuitori ai oraşului, ce poziţie iau „părinţii urbei", conducătorii muncipiului? Şi, în primul rînd, cine sînt aceştia? Autorii reproduc afirmaţia unui „veteran" al partidului democrat, un politician care — după afirmaţia autorilor — cunoaşte mai bine ca oricare altul resorturile ascunse ale vieţii publice new-yorkeze: „Pot să vă povestesc despre alegerile municipale de acum cîţiva ani, în care toţi principalii candidaţi erau exponenţi ai lumii interlope. Unul dintre candidaţi îl reprezenta pe Thomas Lucese (poreclit „Brown-cu-trei-degete"), altul pe Costello, al treilea pe Genovis. Lumea interlopă nu putea pierde, oricare ar fi fost rezultatul. Totul fusese prevăzut".

Paginile în care autorii descriu influenţa lumii interlope asupra conducerii primăriei oraşului se citesc aproape ca un roman poliţist. În sprijinul fiecărei afirmaţii vin însă fapte, declaraţii, documente.

Extrem de semnificativă în acest sens este cariera vertiginoasă a fostului primar O'Dwyer. Ales procuror districtual la New York în 1940, O'Dwyer s-a străduit să-şi creeze faima unui luptător împotriva gangsterilor. Dar vai! În pînza de păianjen ţesută de el nu se prindeau decît musculiţe. Aprigul procuror a trimis pe mulţi spărgători de duzină pe scaunul electric, dar n-a clintit nici un fir de păr din capul şefilor de bandă care terorizau populaţia şi care formaseră pe atunci o adevărată „Asociaţie a crimei" (Crime Syndicate). „O'Dwyer dădea totdeauna impresia că este pe punctul de a înhăţa căpeteniile banditţilor, dar aceasta nu s-a întîmplat niciodată. Într-unul din actele comediei jucate de el — şi care n-ar fi dat de ruşine nici pe cunoscuţii autori de operete Gilbert şi Sullivan — O'Dwyer a declarat că posedă probe zdrobitoare împotriva lui Albert Anastasia, principalul criminal. Ziarele anunţau cu surle şi trîmbiţe că războinicul procuror va lua toate măsurile pentru prinderea celui mai periculos dintre bandiţi. Însă, cum s-a dovedit mai tîrziu, în tot acest timp Anastasia chefuia liniştit în vila sa elegantă din New Jersey, aflată doar la cîţiva kilometri depărtare de New York, dincolo de fluviul Hudson. Uneori, pe seară, Anastasia se deplasa împreună cu prietenii, aşa, în glumă, chiar în inima New York-ului, oraşul în care era «căutat» cu atîta osîrdie..."

O'DWYER FACE O VIZITĂ

La alegerile municipale din 1941 O'Dwyer şi-a pus candidatura şi era cît pe ce să fie ales primar. Înfrîngerea nu l-a descurajat; dimpotrivă, el a hotărît să pregătească mai temeinic terenul pentru viitoarele alegeri. Cum ? Poate organizînd mitinguri sau ţinînd discursuri la radio? Aşa ar fi procedat doar un novice.

O'Dwyer a făcut o vizită. O vizită în luxosul apartament al lui Frank Costello, un alt conducător al „Asociaţiei crimei", „director" — cum s-ar spune — al treburilor (adică al asasinatelor) de pe coasta de est a S.U.A. La întîlnire au participat şi congresmanul Michael Kennedy, şeful de atunci al lui „Tammany Hall", organizaţia din New York a partidului democrat, judecătorul (da, judecătorul!) Anthony Savaris, fruntaş republican, şi Irving Sherman, caracterizat odată de şeful F.B.I.-ului drept „unul din cei mai mari criminali ai Americii".

Faptele au fost stabilite cu mulţi ani după aceea de un comitet oficial de anchetă. O'Dwyer nu le-a negat, mulţumindu-se să afirme că totul nu a fost decît o coincidenţă. „Desigur, o simplă coincidenţă — notează cu ironie Cook şi Gleeson — că oamenii cu care s-a întîlnit O'Dwyer în apartamentul lui Costello în 1942 erau tocmai aceia care urmau să joace rolul hotărîtor în susţinerea candidaturii sale în funcţia de primar în anul 1945. A fost de asemenea o «coincidenţă» faptul că după această întîlnire cu Costello şi altele care au urmat, «Tammany Hall» l-a desemnat pe O'Dwyer candidat în alegerile municipale şi că gangsterul Irving Sherman, după cum a recunoscut însuşi O'Dwyer, a devenit un bun prieten al său... un flăcău de nădejde în strîngerea fondurilor pentru campania electorală a lui O'Dwyer din 1945".

RECUNOŞTINŢĂ VEŞNICĂ, DOMNULE COSTELLO !

Am făcut cunoştinţă cu o figură-cheie a vieţii politice a New York-ului: domnul Frank Costello. Desigur, fieful său politic nu-l constituia doar palatul primăriei. Tot în perioada premergătoare campaniei lui O'Dwyer a făcut mare senzaţie dezvăluirea în presă a unui fapt în aparenţă uluitor, dar care în contextul politic şi social al vieţii americane nu era neaşteptat. Şi anume: a fost înregistrată convorbirea dintre un candidat la o funcţie publică, Thomas Aurelio, şi Costello. În sprijinul candidaturii se declaraseră atît democraţii cît şi republicanii, şi pentru acest sprijin fericitul Aurelio s-a grăbit să-i mulţumească telefonic lui... Frank Costello. „Vreau să vă mulţumesc pentru tot ceea ce aţi făcut pentru mine — i-a spus el — şi să vă asigur de loialitatea mea faţă de dv. Ea va fi veşnică". Iar Costello a răspuns: „Totul va fi în regulă. Şi cînd eu spun că totul va fi în regulă, oricine poate să fie sigur că aşa va fi".

În adevăr, aşa a fost. Aurelio a fost ales... judecător în Tribunalul Suprem al statului New York.

Cariera multor altor „personalităţi" ale vieţii politice new-yorkeze este la fel de „picantă".

Carmen de Sapio a devenit în 1949 şeful lui „Tammany Hall". Cum a ajuns la putere? „El nu era duşmanul lui Costello — scriau cunoscuţii comentatori fraţii Alsop. Aceasta se înţelege de la sine, deoarece în caz contrar, peste capul lui Costello, de Sapio nici n-ar fi putut să devină liderul lui «Tammany Hall». Este pe deplin posibil ca însuşi Costello să-l fi ajutat pe de Sapio să stea pe propriile lui picioare".

O eminenţă cenuşie a lui „Tammany Hall" este Sidney Baron, prieten intim al lui de Sapio şi proprietarul unei companii de publicitate de pe Madison Avenue.

Oamenii de afaceri iniţiaţi care vînează contracte grase de la municipalitate ştiu la ce uşă să bată pentru a le obţine. Este edificatoare în acest sens păţania unui agent de publicitate care într-o bună zi află, spre desperarea sa, că cel mai important client al lui, o mare firmă new-yorkeză, a hotărît să apeleze la serviciile lui Baron. Scuturat de frigurile emoţiei, el îl chemă la telefon pe preşedintele firmei pentru a-i cere explicaţii şi nu-şi putu veni în fire de bucurie cînd, de la celălalt capăt al firului, auzi următoarele cuvinte: „Nu te nelinişti. D-ta rămîi şi pe mai departe agentul nostru de publicitate. De Baron avem nevoie doar ca să ne reprezinte la primărie..."

Baron învîrteşte afaceri princiare graţie legăturilor sale cu de Sapio. Pentru profilul moral şi politic al lui Baron şi al celor pe care îi reprezintă nu e lipsit de semnificaţie faptul că printre clienţii firmei sale de publicitate figurează şi... guvernul dominican. Doar de pe urma unei singure a-

UL CARE PIERDUT SUFLETUL

faceri publicitare încheiate cu sîngerosul Trujillo, Baron s-a ales cu frumuşica sumă de 640.000 de dolari.

RĂU TREBUIE SĂ NE MAI MEARGĂ TREBURILE...

În 1953 pe tronul primăriei din New York a fost înscăunat, cu binecuvîntarea lui Carmen de Sapio, Robert Wagner, actualul primar. Unul din cei mai buni cunoscători ai „jocului politic“ din New York (din motive lesne de înţeles, autorii nu-i dau numele) recunoştea atunci, într-o convorbire cu Gleeson şi Cook: „Totul se decide azi de sus. Totul se face prin Carmen. Totul se hotărăşte de către bănci şi corporaţii“.

O'Dwyer, văzîndu-l odată pe tînărul Robert Wagner, ale cărui ambiţii politice erau îndeobşte cunoscute, a exclamat: „Iată-l pe tînărul Bob Wagner care se plimbă în pantalonii lui taică-su...“

Caustica observaţie a lui O'Dwyer lovea drept la ţintă şi lămurea, în mare măsură, însăşi ascensiunea politică meteorică a celui vizat. În adevăr, tatăl acestuia, senatorul Wagner, şi-a cîştigat popularitate în timpul guvernării lui Roosevelt ca autor al legii Wagner (care prevedea anumite drepturi pentru organizaţiile sindicale), precum şi ca promotor al unei legislaţii liberale în domeniul securităţii sociale şi al libertăţilor cetăţeneşti. Or, tocmai trecutul tatălui era cel mai bun atu pentru a asigura viitorul politic al fiului. Alegerea celui din urmă, în 1953, ca al 102-lea primar al New York-ului se explică tocmai prin nevoia de a se atîrna o firmă nouă la intrarea unei şandramale vechi.

Candidatul mai avea o calitate: era putred de bogat, deci putea fi prezentat drept incoruptibil. „În vremea noastră — spunea unul din oamenii publici implicaţi direct în combinaţiile de culise care s-au soldat cu alegerea lui Wagner — este răspîndită părerea că poţi cumpăra un zdrenţăros, dar un milionar netot, nu. Acesta din urmă nu va băga banii statului în buzunar. Faptul că, din cauza tîmpeniei sale, miliarde de dolari din avutul statului se pot risipi în vînt nu se ia în considerare“.

„Greu de imaginat o sentinţă mai aspră la adresa societăţii americane contemporane — remarcă autorii «Reportajului din New York». Rău trebuie să ne mai meargă treburile dacă una din calităţile omeneşti de bază, cinstea, este considerată a fi o pasăre rară, o virtute pe care numai un milionar îşi poate permite luxul să o posede...“

În orice caz, fapt este că şi în timpul administraţiei cinstitului Wagner corupţia înfloreşte, criminalitatea creşte, lucrurile îşi urmează cursul obişnuit. După cum „obişnuită“ este şi comportarea autorităţilor metropolitane faţă de muncitorii grevişti.

TREI MARI LIBERTĂŢI

În decembrie 1957, muncitorii din transporturile orăşeneşti au hotărît să recurgă la grevă, singurul mijloc care le mai rămăsese pentru a obţine satisfacerea îndreptăţitelor lor revendicări.

„...Şi atunci împotriva lor s-a năpustit cu furie întreaga maşină birocratică a puterii municipale, hrănită de un buget de două miliarde de dolari pe an — scriu autorii «Reportajului din New York». Conducerea corporaţiei municipale a transporturilor şi autorităţile, acţionînd mînă în mînă, au întreprins tot ce le-a stat în putinţă pentru a zdrobi pe grevişti... Atunci cînd aceştia au refuzat să se supună ordinelor primite, preşedintele sindicatului, Theodore Luce, şi conducătorii grevei au fost arestaţi. Interogaţi sumar de un judecător în coridorul hotelului unde acesta locuia (judecătorul fusese sculat noaptea din somn!), ei au fost condamnaţi la închisoare pentru dispreţ faţă de Curte...“

Nu ne rămîne decît să-l parafrazăm pe Mark Twain: americanii au trei mari libertăţi — libertatea cuvîntului, libertatea de asociaţie şi libertatea de a nu se folosi de aceste libertăţi.

AFACERILE SÎNT AFACERI, NU-I AŞA?

Un domeniu în care municipalitatea depune o activitate extrem de intensă îl constituie construcţia de locuinţe ieftine sau mai binezis elaborarea de planuri în acest sens. În cadrul primăriei funcţionează chiar şi un Comitet special pentru lichidarea locuinţelor insalubre, care a alcătuit proiecte impunătoare, a editat broşuri explicative bogat ilustrate. Unul din proiecte prevedea construirea — în careul mărginit de Amsterdam Avenue, Parcul central şi străzile 97 şi 100 — a 17 blocuri monumentale, cu 20 de etaje fiecare. Ilustraţiile din broşurile editate de Comitet înfăţişau cvartale înecate în verdeaţă... Aer, soare, lumină. Cartierul ce urma să fie reconstruit a primit şi un nume: „Manhattan Town“.

Cam în perioada cînd, conform broşurii, lucrările trebuiau să se apropie de sfîrşit, Cook şi Gleeson au hotărît să se plimbe pe aleile umbroase ale noului cartier. Dar, spre surprinderea lor, înaintea ochilor li s-a înfăţişat o privelişte întru totul asemănătoare cu aceea a Berlinului în lunile imediat următoare capitulării Germaniei.

Unele cocioabe nu fuseseră decît pe jumătate dărîmate şi geamurile sparte priveau spre depărtări ca nişte orbite goale. Pe alocuri se mai distingeau urmele buldozerelor, dar cărămizile, molozul, pietrişul zăceau împrăştiate la nimereală. Iar în ruine, pitulaţi în cotloanele caselor pe jumătate dărîmate, continuau să locuiască oameni. „Apartamentele“ erau bineînţeles lipsite de încălzire şi, în unele cazuri, şi de apă curgătoare. Desigur, locatarii erau liberi să se mute unde doreau... cu condiţia să plătească chiriile ridicate care li se cereau.

La scandalul „Manhattan Town“ şi la altele asemănătoare — în legătură cu care cartea furnizează de asemenea date abundente — s-a ajuns într-un mod foarte simplu, cu ajutorul unei formule care mulţumea pe toată lumea, bineînţeles cu singura şi neglijabila excepţie a locatarilor.

Primăria oraşului, prin intermediul Comitetului pentru lichidarea locuinţelor insalubre, încheia contracte cu antreprenori aleşi pe sprînceană. Aceştia începeau lucrările şi apoi le tărăgănau la nesfîrşit pentru binecuvîntatul motiv că, în conformitate cu prevederile contractului, ei aveau dreptul să încaseze chirii de la locatarii vechilor imobile pînă în momentul cînd acestea erau efectiv dărîmate. Apoi antreprenorii, după ce-şi făceau suma, reziliau contractul fără a termina lucrările şi comedia (sau mai bine zis drama) se repeta. Spectatorii păcăliţi rămîneau aceiaşi, numai casierul era altul.

Uneori, şi din acelaşi motiv, erau supuse dărîmării chiar şi locuinţe solide căci, după cum i s-a declarat în derîdere unui reprezentant al chiriaşilor venit să protesteze împotriva abuzurilor: „Afacerile sînt afaceri, nu-i aşa?“

Într-adevăr, una din cele mai straşnice afaceri. Cocioabele New York-ului — afirmă înşişi funcţionarii primăriei, care cunosc cel mai bine problema — pot să aducă anual un venit pînă la 20% din valoarea lor globală. Ele reprezintă deci cea mai rentabilă investiţie imobiliară din lume. Ba uneori se obţine şi un venit anual de 40% din capitalul investit!

Specula cu construcţiile nu este însă singura afacere straşnică. Ea este „concurată“ cu succes de o alta şi mai dihai: jocurile de noroc.

DESPRE DEDUBLAREA PERSONALITĂŢII ŞI DESPRE LĂDIŢA DE METAL A UNUI ŞOFER BEAT

„Jocurile de noroc — constata în 1954 «Daily News» — constituie businessul nostru nr. 1“. La capătul unei anchete amănunţite, acest ziar, de altfel extrem de reacţionar, ajungea la concluzia aproape neverosimilă că în fiecare an în New York se cheltuiesc circa patru miliarde de dolari pentru tot soiul de jocuri de noroc. Adică o sumă de două ori mai mare decît prevede bugetul Statelor Unite pentru ocrotirea sănătăţii şi dezvoltarea învăţămîntului...

Evident, banii, aproape în totalitatea lor, nimeresc în buzunarele „racketteer“-ilor, care „strîng“ pariurile. Cook şi Gleeson au calculat că doar veniturile anuale ale acelor care colectează pariurile pentru cursele de cai se ridică anual, în statul New York, la 2.500.000.000—3.000.000.000 de dolari.

Am uitat să menţionăm că asemenea pariuri sînt considerate la New York *NELEGALE!* Cu alte cuvinte, sub ochii zecilor de mii de poliţişti care au manifestat o deosebită competenţă şi expeditivitate în reprimarea grevei muncitorilor din transporturile urbane, se execută, literalmente pe stradă, tranzacţii ilicite atingînd în valoare bugetul unui mic stat. Să fie oare nevoie de un psihiatru pentru a explica acest caz ciudat, cu manifestare de masă, de „dedublare a personalităţii"?

Să întrerupem povestirea noastră şi să ne întoarcem la data de 4 martie 1959, cînd un oarecare Joseph Lubbard, conducînd beat-mort automobilul său, a fost reţinut într-un orăşel de lîngă New York pentru contravenţie la legea circulaţiei. Iată însă că anchetatorii descoperiră în portbagajul maşinii o lădiţă de metal cuprinzînd frumuşica sumă de 19.500 de dolari, în bancnote — unele vechi şi pătate — strînse cu îngrijire, după valori. S-a constatat de asemenea că beţivul avea încă 16.000 de dolari la bancă. Asupra lui Lubbard s-a găsit şi un blocnotes cu circa 200 de nume şi adresele respective, dintre care 100 aparţineau unor cunoscuţi „racketteer"-i. În dreptul fiecărui nume — o cifră.

Lubbard intrase în poliţie în anul 1929, dar şi-a dat demisia în 1956. Pensia nu atingea nici 300 de dolari pe lună (şi de altfel nici salariul său nu întrecuse cu mult această sumă). Totuşi, el locuia într-o vilă elegantă în stil „Tudor", în cartierul protipendadei: în Forest Hills, lîngă New York.

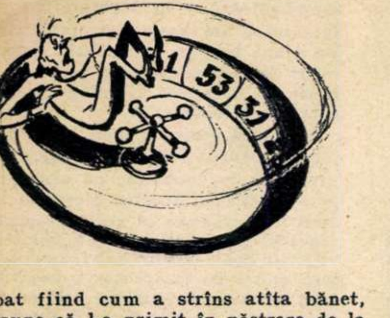

Întrebat fiind cum a strîns atîta bănet, el a răspuns că l-a primit în păstrare de la mama sa. Aceasta însă a declarat anchetatorilor că în viaţa ei nu a văzut atîţia bani şi că trăieşte într-o sărăcie lucie. Nu avea nici măcar bani ca să-şi cumpere un palton...

Nu a fost greu de stabilit că Lubbard adunase banii în decursul anilor de serviciu în poliţie, luînd în fiecare lună mită de la diverşi traficanţi. Sumele primite el le trecea cu grijă în agenda sa. Probabil de teamă ca să nu ceară mită de două ori pe lună de la aceeaşi persoană. Era doar băiat subţire...

POLIŢIA ÎN PERSOANĂ

Cazul Lubbard nu este de fel izolat. Comitetul cetăţenesc de luptă împotriva criminalităţii, cu ajutorul unui grup de detectivi particulari, a investigat temeinic, un timp mai îndelungat, problema jocurilor de noroc din New York şi a cules o serie de date extrem de interesante. Astfel s-a stabilit că fiecare birou (ilegal!) de pariuri plăteşte poliţiei în medie 470 de dolari pe lună. Cîte 20 de dolari revin fiecărui detectiv din raza circumscripţiei respective, iar agentului care colectează „impozitul", 20 de dolari în plus. Pentru oboseală... Comisarii primesc cîte 50 de dolari. În afară de aceasta, se plătesc diferite sume poliţiştilor în uniformă din sectorul respectiv.

Justeţea acestor cifre a fost confirmată şi de concluziile anchetei oficiale efectuate cîtva timp mai tîrziu de procuratura districtului Kings County din Brooklyn, un cartier al New York-ului.

Aşadar, poliţia în persoană...

Şi nu e vorba numai de jocurile de noroc. „În prezent — remarcă autorii «Reportajului din New York» — oriunde te-ai duce în oraşul nostru, doar dacă eşti surdomut nu vei auzi mereu vorbindu-se despre corupţie şi mită..."

Dacă vor, inspectorii pentru paza contra incendiilor pot să-ţi găsească totdeauna o chichiţă şi să-ţi creeze tot felul de neplăceri. Dacă însă proprietarul imobilului respectiv ştie cum să procedeze în asemenea cazuri, inspectorii părăsesc clădirea fără a pune întrebări de prisos.

Şi inspectorii pentru securitatea construcţiilor pot pricinui neplăceri. Nu este de loc exclus ca un antreprenor să fie amendat de 30 de ori pe zi... dacă nu ştie cum să se poarte cu inspectorii. Arma în mîna acestora din urmă nu o constituie atît amenda în sine, cît formalităţile de care e legată aplicarea ei şi care pot duce la întreruperea lucrului pe şantier, provocînd pagube uriaşe. Nu e mai bine să ajungi la o înţelegere?

2.000.000.000 DE DOLARI PENTRU 8.000.000 DE OAMENI ŞI 9.000.000 DE ŞOARECI

Este adevărat că atunci cînd izbucnesc scandaluri — ca în cazul sergentului Lubbard — se iau măsuri drastice. Acestea constau în faptul că ziarele încep să anunţe cu titluri ţipătoare „mari schimbări" în poliţie, anchetarea vinovaţilor, înlocuiri, retrogradări. Care este adevărul? „În cei 15 ani de activitate gazetărească la New York, însuşi Fred Cook a scris de atîtea ori asemenea informaţii fanteziste încît i s-a urît" — remarcă autorii „Reportajului din New York". Singurul rezultat palpabil al anchetelor îl constituie de regulă transferarea poliţiştilor vinovaţi de luare de mită... într-un alt sector, unde îşi reiau vechile îndeletniciri.

Măsuri eficiente se iau totuşi. Nu împotriva „racketteer"-ilor, a celor care adună averi fabuloase de pe urma pariurilor ilicite, sau împotriva păzitorilor ordinei publice stipendiaţi de lumea interlopă, ci... împotriva oamenilor cinstiţi care demască adevărata stare de lucruri.

După apariţia „Reportajului din New York", Cook şi Gleeson au fost concediaţi de la ziarul „New York World-Telegram and Sun", fiind acuzaţi de a fi depus mărturii mincinoase. Experienţa lor personală — o mică picătură în oceanul de amărăciuni al metropolei de pe malul Hudsonului — dă parcă şi mai mult relief rîndurilor cu care se încheie zguduitorul lor „Reportaj":

„Acesta este New York-ul, oraşul în care trăiesc alături 8.000.000 de oameni şi 9.000.000 de şoareci, oraşul condus de o birocraţie dispunînd de un buget de 2.000.000.000 de dolari. Oraşul unde înfloresc afaceri ilicite care aduc profituri de multe miliarde de dolari; unde între politicieni, businessmeni şi reprezentanţi ai lumii interlope se încheie tranzacţii secrete privind împărţirea puterii şi repartizarea sferelor de influenţă. New York-ul este oraşul unde bogăţia orbitoare se învecinează cu sărăcia lucie...; unde domnesc corupţia, indiferenţa; unde viaţa unui om nu interesează pe nimeni... Acest oraş şi-a pierdut sufletul. Îl va redobîndi oare?"

L. NIŢESCU

Zîmbet prin telefon

de Oleg KIZIN (U.R.S.S.)

— articol special pentru „Flacăra" —

...Din difuzor se aude limpede un glas de femeie:

— Tovarăşe inginer Ivanov! Leningradul e pe linie. Videotelefonul e deschis! Poftiţi în cabina 1...

Împreună cu telefonista de serviciu a oficiului de convorbiri, ne apropiem de fereastra-luminator. De aici se vede bine întreg studioul-cabină. Lumină şi confort, totul ca acasă: flori, tablouri, storuri elegante la ferestre.

La o masă rotundă şade degajat, ca în biroul său, inginerul Ivanov. Are în faţa lui un microfon, o telecameră mobilă şi un televizor cu ecran mare.

— Bună ziua, Piotr Mihailovici! — spune inginerul Ivanov. Mă auziţi?

— Nu numai că vă aud perfect, dar vă şi văd bine! — răspunde interlocutorul său leningrădean.

— Nu prea îmi iese calculul palei de turbină — spune Ivanov. Vă arăt îndată schema... O vedeţi?

— Aplecaţi-o puţin. Acum o văd bine...

★

Nu ştim dacă la 14 octombrie convorbirea la videotelefon pe linia Moscova-Leningrad s-a desfăşurat întocmai ca mai sus, însă este neîndoios că în viitorul apropiat astfel de convorbiri vor deveni, în U.R.S.S., foarte obişnuite. În adevăr, după cum se ştie, la 14 octombrie a fost dată în exploatare pentru probă prima linie videotelefonică din Uniunea Sovietică, care leagă Moscova de Leningrad şi Kiev. Această linie, pe care populaţia o va folosi pe scară largă, este prima din lume.

Încă în acest an la Moscova, Leningrad şi Kiev vor apărea oficii de convorbiri ale reţelei de videotelefonie.

— Acestea vor fi primele noastre „rîndunele" — ne spune locţiitorul şefului Direcţiei generale a reţelei telefono-telegrafice interurbane din Ministerul Comunicaţiilor, Serghei Marţeniţen. Televiziunea găseşte o tot mai largă aplicare în ştiinţă, tehnică, medicină, în cucerirea Cosmosului, în industrie, construcţii, transport ca şi în multe alte sectoare ale economiei naţionale. În curînd va fi suficient să apeşi pe un buton şi vei avea în faţa ochilor o secţie a uzinei, cîmpul colhoznic, mina, adîncul mării... Tehnica televiziunii — continuă Serghei Marţeniţen — se dezvoltă în fiecare an. În prezent ne îndreptăm spre o nouă perfecţionare: videotelefonia. În momentul de faţă se şi fabrică dispozitivele şi aparatura specială. Convorbirile vor avea loc la anumite ore, prin canale de televiziune.

Serghei Marţeniţen se referă apoi la perspectivele mari ale videotelefonului:

— Cu ajutorul lui — spune el — se vor putea organiza consfătuiri, turnee de şah, întîlniri-discuţii ale inovatorilor, scriitorilor, actorilor, pictorilor. Noile aparate, care vor funcţiona pe aceleaşi principii tehnice ca şi ale televiziunii, vor permite nu numai să-l auzi şi să-l şi vezi pe interlocutor, ci vor recepţiona şi înregistra automat elementele sonore şi vizuale cînd abonatul nu este acasă. Noi numim aceste aparate „secretari automaţi". Cu ajutorul lor vi se va transmite textul comunicării respective, telegrame etc., iar dacă nu sînteţi acasă, aparatul le va imprima pe bandă.

★

... Cred că nu este departe timpul cînd din difuzorul argintiu, se va auzi vocea telefonistei de serviciu de la oficiul de convorbiri:

— Tovarăşe corespondent! Vă cheamă cosmonautul 7. El zboară spre Marte.. Videotelefonul este deschis! Poftiţi în cabina 9!...

Nu încape îndoială că acest lucru se va petrece în realitate. Doar vă amintiţi, probabil, cum îşi imagina tehnica anului... 2906 eminentul scriitor rus A.I. Kuprin încă în anul 1906. El scria în povestirea fantastică „Toastul":

„Prieteni! Dacă sînteţi de acord voi lua îndată legătura cu scumpii noştri colaboratori.

...Obţinînd consimţămîntul celor de faţă, preşedintele apăsă cu degetul un mic buton fixat pe masă. Numaidecît ecranul se lumină pe dinăuntru, orbitor, şi deodată parcă se topi; în spatele lui apăru un palat de sticlă înalt, de toată frumuseţea, pierzîndu-se în zare. Ca şi aici, la mese şedeau oameni puternici, frumoşi, cu feţe radioase, cu haine uşoare, strălucitoare.

Şi unii şi ceilalţi, despărţiţi de o distanţă de douăzeci de mii de verste, se recunoşteau, îşi zîmbeau unii altora..."

Un zîmbet prin telefon! Acesta era visul lui Kuprin. Scriitorul a greşit „numai" cu 945 de ani!...

1 N	2 E	3 V	4 A	■	6 I	7 Z	8 B	9 I	10 N	11 D	12 A
2 O	R	O	L	O	G	I	U	L	■	R	U
3	O	L	■	B	A	L	T	A	Z	A	R
4 M	I	G	A	L	■	E	U	■	A	G	■
5	■	A	R	D	E	■	C		R	O	
6 R	A	■	M	I	N	E	■	Ș	E	S	E
7	■	M	A	T	E	R	I	E	■	T	L
■	C	O	R	I	■	M	I	N	I	E	■
9		R	A	■	V	I	■	E	L	■	RV
10 A	D	A	■		■	V	I	R	E	R	A
11 N		R			A	■	N	■	G	A	L
12 O	M	■	M	E	R	I	D	I	A	N	E
13					I	A	■	O	L	G	A

AURORA OMENIRII

ORIZONTAL: 1) Fluviu ce trece prin Leningrad — Victorie. 2) „...Kremlinului", piesă de Pogodin — Ruteniu. 3) Zeul vîntului — Autorul poeziilor „Lenin" și „Cînt pentru Marea Revoluție Socialistă din Octombrie". 4) A lucra minuțios — „...Revoluția", poezie de Veronica Porumbacu — Arkadi Gaidar. 5) Fierbinte — A pictat „Asediul Palatului de Iarnă". 6) Rafael Alberti — „L-aud spunînd cu glasu-i: Pace! /Și celui ce muncește: Pîne!/ Și-l văd cu mîna pe lopată, /S-aducă înspre Azi pe..." (din „Lenin" de Mihai Beniuc) — Șase moldovenesc. 7) Factorul prim în concepția despre lume a comuniștilor — Țel! 8) A schimba cursul istoriei (fig.) — Furie, supărare. 9) A opri — La intrarea în Vîborg! — Pronume. 10) ...Kaleh, insulă pe Dunăre — Între copilărie și maturitate (fem. pl.). 11) Poet sud-american, autor al poeziilor „7 Noiembrie", „Odă unei zile triumfătoare" — Locuitor antic pe teritoriul actualei Franțe. 12) Do — „... Sovietice" de Geo Bogza. 13) Ținuturi întinse ale teritoriului Uniunii Sovietice — ...Bancic, eroină a clasei noastre muncitoare.

VERTICAL: 1) „...de foc", poezie de Eugen Jebeleanu — Autoarea poeziei „Octombrie". 2) Ceapaev, Parhomenko și alți mulți luptători neînfricați pentru apărarea Marii Revoluții Socialiste — „Sub aurul de pe pereți / Fiecare treaptă a fiecărui cat / Se lua trecînd pe trupuri de..." (Maiakovski „Poemul lui Octombrie"). 3) Fluviu în U.R.S.S. — Muncitor care macină cerealele. 4) Aluminiu — Oaste — Fluviu în Peninsula Scandinavă. 5) „Umiliți și...", roman realist-critic de Dostoievski — „Primăvara pe...", roman de Kazakievici. 6) Iată (prov.) — Nume de bărbat — Sute de metri pătrați. 7) „Zece... care au zguduit lumea" de J. Reed, volum ce evocă Marea Revoluție Socialistă din Octombrie — Sihastru — Ion Acsan. 8) Lăstar îngropat în pămînt pentru a prinde rădăcini — Bluze înflorate — Industrie (abr.). 9) În refrenul cîntecelor populare — Autorul poemelor „Lenin", „Balada celor douăzeci și șase", „Rusia Sovietică" — Eu (arh.). 10) „Și parcă dintr-o dată / Cît se vedea în... / Pămînt întreg și lumea toată / A devenit mai mare" (Demostene Botez „Octombrie") — Nu este în conformitate cu legea. 11) „Cîntec de... pentru Țara Sovietică", de Maria Banuș — Grad, ierarhie. 12) „Porțile de...", de Al. Andrițoiu, ciclu de poezii închinate Marii Revoluții — „Mare" pe vremea lui Ureche — Autorul versurilor: „În țara lui Lenin de vînturi brăzdată".

Dezlegarea jocului „CARTEA SOVIETICĂ", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Kaverin — Asia. 2) Afinoghenov. 3) Ție — Mo — Lin — N. 4) As — Karavaeva. 5) E — Moș — Ti — Tot. 6) Vh — Cocori — Ri. 7) Elev — Markov. 8) Arat — Fi — Urbe. 9) Nosov — Copii. 10) E — Tv — E — Celor. 11) Teu — Ivan — Ovo. 12) Al nouălea val.

Resturile zidurilor unei platforme de luptă, ridicate pe stîncă abruptă.

CETATE DACICĂ DESCOPERITĂ LA O ALTITUDINE DE 1.000 METRI

Arheologii de la Muzeul regional din Deva au scos recent la lumină ruinele unei cetăți dacice descoperite pe dealul „Cetății" de la Bănița, la gura bazinului Jiului superior — înălțime care atinge aproape o mie de metri. Au fost dezgropate: o incintă a cetății, turnuri de veghe, platforme de luptă pe culmi stîncoase, urmele unor locuințe și un bogat inventar cuprinzînd diferite obiecte — unelte, tipare pentru turnat metalul, arme de luptă, ceramică.

Cetatea de la Bănița — după cum spun cercetătorii care au efectuat săpăturile — avea rostul de a veghea și a apăra dinspre sud cetatea de scaun a regilor daci de la Sarmisegetuza împotriva unui eventual atac dinspre Dunăre. Ea ar fi fost construită la sfîrșitul secolului al II-lea înaintea erei noastre și distrusă în secolul I al erei noastre de către romani.

Dealul „Cetății" de la Bănița, pe culmea căruia se înălța odinioară cetatea dacică.

fantezia
CEL MAI BUN APARAT DE RADIO PRODUS DE UZINELE
Electronica

E bine să ştim!

PREA... CORECT !

Dialectul muntenesc al limbii noastre are o caracteristică bine cunoscută, pe care sîntem învăţaţi încă de pe băncile şcolii elementare s-o evităm: singularul sună la fel cu pluralul la persoana a treia de la prezentul verbelor. Muntenii spun: *frunzele e verzi*, *oamenii merge*, ca şi *frunza e verde*, *omul merge*. În vorbirea îngrijită, corectă, construcţiile acestea nu sînt admise.

Orice greşeală are însă o explicaţie; în cazul nostru e vorba de fenomenul numit **analogie**: la verbele de conjugarea I, ca *a lăuda*, *a mînca*, *a vîna* şi încă alte zeci şi zeci de verbe, persoana a treia are aceeaşi formă la singular şi la plural: el laudă — ei laudă, el vînează — ei vînează etc. Sub influenţa lor, prin **analogie** cu ele, a început să se spună şi: el trece — ei trece, el vede — ei vede, el vine — ei vine (adică la verbe de conjugările a II-a, a III-a şi a IV-a).

Învăţînd că asemenea exprimări sînt greşite şi din grija de a vorbi cît mai literar, unii fac exces de zel... gramatical şi cad în altă greşeală. Auzim foarte des spunîndu-se — şi, din păcate, chiar se şi scrie aşa: „în ceea ce *privesc* problemele“ sau „ce *sînt* cu aceste cărţi?“, „ce-*s* cu astea?“ Construcţia corectă e „în ceea ce *priveşte* problemele...“ „ce *e* cu aceste cărţi?“ „ce *e* cu astea?“

Această greşeală se numeşte **hipercorectitudine.**

Tot prin hipercorectitudine se explică rostirea *piftea*, *pifteluţă*, în loc de *chiftea*, *chifteluţă* (cum e corect): se ştie că în unele regiuni ale ţării noastre, în loc de *piept* se spune *chiept*, în loc de *picior* — *chicior* etc. În asemenea cuvinte pronunţarea *chi* în loc de *pi* nu este admisă în limba literară. De aici unii trag concluzia greşită că trebuie să evite cu orice preţ pe *chi*, înlocuindu-l cu *pi*, şi că e mai „elegant“, mai „distins“ să spui *piftea* în loc de *chiftea* (şi chiar *pibrit* în loc de *chibrit*!) Pe cînd, *a pinui*, *piriaş*, *pilipir*?

Sorin STATI

UN AN – FĂRĂ OPRIRE

Ceasuri electrice întîlnim la tot pasul — pe străzi şi în gări, în ateliere şi birouri, pe coridoarele şcolilor şi în laboratoare. Dar toate sînt fie ceasuri de perete, fie ceasuri de stradă.

Iată însă că recent, în Uniunea Sovietică a fost creat un ceas de mînă pe al cărui cadran stă scris „Elektrik“. Este vorba de o denumire simbolică? Nicidecum: noul ceas este cu adevărat electric, sursa lui de energie fiind o minusculă baterie cu o tensiune de 1,5 volţi. Furnizînd energie electrică timp de un an întreg, bateria face inutil obişnuitul „întors“.

Bateria se schimbă o singură dată pe an, urmînd ca în viitor termenul de funcţionare să crească la doi ani. În plus, ceasul electric este extrem de exact — de patru-cinci ori mai exact decît cel mecanic. Mecanismul se află într-o carcasă aurită extraplată, de o formă originală. Pe cadranul de un alb lăptos sînt dispuse — în relief — cifre cu un desen elegant.

„Ceasul electric — a spus directorul Uzinei de ceasuri nr. 2 din Moscova, Nikolai Nikolaevici Volkov, laureat al Premiului Lenin — a fost creat prin munca migăloasă a inginerilor, tehnicienilor şi muncitorilor uzinei noastre. Este un ceas de mare viitor...“

Cititorii către cititori

C. Voinea, desenator, elev cl. a X-a curs seral, Piteşti, str. Matei Basarab nr. 12, doreşte să corespondeze cu tineri pictori amatori din ţară şi să facă schimb de ilustrate-color care să reprezinte flori, peisaje etc.

Chelaru Dumitru, directorul muzeului „M. Eminescu“ din Ipoteşti, raionul Botoşani, doreşte să facă schimb de ilustrate şi fotografii reprezentînd monumentele lui Mihail Eminescu şi a altor scriitori contemporani cu el, locurile legate de amintirea marelui poet, precum şi străzile, instituţiile care îi poartă numele.

Doresc să corespondeze pe teme de prietenie, literatură, geografie, muzică, tehnică, sport, pedagogie, activitate în producţie şi să facă schimb de ilustrate şi fotografii ale artiştilor următorii: Moraru Elena, elevă cl. a VIII-a, Brăila, str. Domniţei nr. 62; Voicescu Mirela, elevă cl. a XI-a, Ploieşti, str. Dunării nr. 8; Aştilean Ghiţă, student, Cluj, str. Petőfi nr. 21; Niculiţă Clementina, Şc. de 7 ani Siretul, raionul Paşcani; Goldstein Janetta, elevă, Iaşi, str. Ştefan cel Mare nr. 53; Bursuc Valeria, elevă, Iaşi, str. Sărăriei nr. 35; Anghene Ion, student, Iaşi, str. Roza Luxemburg nr. 7; Dalea Ion, elev, Reşiţa, str. Palmiro Togliatti nr. 62; Mariş Ion, instructor artistic, „Casa raională de cultură“ Vişeu, str. V.I. Lenin nr. 6, reg. Maramureş.

Doresc să facă schimb de ilustrate şi timbre următorii:

Boruzs Iosif, elev cl. a X-a, Lugoj, str. Traian Grozăvescu nr. 34; Mihalache Constantin, comuna Teliuc, reg. Hunedoara; Braic Dragomir, elev, Topliţa, str. Petőfi Sandor nr. 8.

Doresc să facă schimb de fotografii ale artiştilor de cinema şi ilustrate următorii:

Toma Petru, U.C.M.U.A. Bocşa Romînă, secţia 200, raionul Reşiţa; Pîslaru Stella, elevă, Baia-Sprie, Piaţa Libertăţii nr. 1; Nedelcu Victoriţa, elevă, Brăila, str. Mihai Bravu nr. 374; Niculescu Viorica, elevă, Brăila, str. Griviţei nr. 253; Smeu Margareta, elevă, Brăila, str. Plevna nr. 281; Căpitanu Doina, Ionescu Gabriela şi Gîtlan Ana, eleve cl. a X-a, Şcoala medie din Bicaz, raionul P. Neamţ, reg. Bacău; Arnstein Gh., elev cl. a VII-a, Arad, str. Beethoven nr. 18 A; Boieru Virginia, asistentă medicală, Ploieşti, str. Lupeni nr. 110; Preda Ecaterina, elevă cl. a VIII-a, Băileşti, str. Tăbăcari nr. 17, reg. Oltenia; Linculescu Ileana, elevă cl. a XI-a, Alexandria, str. 23 August nr. 74.

Doresc să corespondeze pe diferite teme şi să facă schimb de fotografii ale actorilor de cinema şi ilustrate următorii:

Stoicescu Ştefania, elevă cl. a XI-a, Bucureşti, str. Barcagiilor nr. 13, raionul 1 Mai; Abdula Ibazier, elev, Brăila, str. Călugăreni nr. 77; Bratu Tudorel, elev, Brăila, str. Transilvaniei nr. 26; Midan Cornelia, elevă cl. a IX-a, Sînnicolaul Mare, str. Eftimie Murgu nr. 66.

Doresc să facă schimb de ilustrate următorii:

Burada Ilie, elev, Tulcea, str. Mihai Viteazu nr. 41; Fix Eduard, elev, Tulcea, str. Mihai Viteazu nr. 45; Sfetcu Doina şi Encea Titica, eleve, comuna Ştefăneşti, reg. Argeş; Dumitrescu Iolanda, contabilă G.A.C. „1 Mai“, comuna Maglavit, reg. Oltenia; Tomulescu Nelu, elev, Piteşti, str. Fraţii Goleşti nr. 124 C; Crişan Alexandru, operator, staţia de radioficare Teiuş, reg. Hunedoara; Podărăscu Tanţi, Craiova, str. M. Eminescu nr. 13; Didu Maria, elevă, Craiova, str. Soreni nr. 27; Constantinescu Ion, elev cl. a X-a seral, Constanţa, bd. V. I. Lenin nr. 145; Dumitrache Vasilica, elevă, Piteşti, str. C.A. Rosetti nr. 25; Toma Vasilica, Techirghiol, str. Costache Negri nr. 8; Olteanu C-tin, elev cl. VIII-a seral, Constanţa, str. Patriei nr. 1.

Zadorojnaia Nina, elevă cl. a VII-a, U.R.S.S., Donbass, Artiomovsk, str. Sadovaia nr. 90, ap. 3, reg. Stalino, doreşte să corespondeze cu pionieri romîni.

NU SE MAI DECOLOREAZĂ. În Japonia a fost elaborat un procedeu de prelucrare a ţesăturii de mătase, în scopul preîntîmpinării schimbării culorii ei. Ţesătura este cufundată într-o soluţie lichidă de săruri metalice grele, ca de pildă zirconat.

După cum au arătat cercetările, sărurile metalice grele resping razele ultraviolete care provoacă decolorarea ţesăturii.

Rezistenţa ţesăturilor de mătase tratate în acest fel nu are de suferit.

STOPUL ŞI ...OUĂLE FIERTE. Gospodinele de pe West Street (Londra) au solicitat municipalităţii oraşului să instaleze pe strada lor cît mai multe semafoare (stopuri electrice) automate. Cererea lor n-a fost însă dictată — aşa cum s-ar putea crede la prima vedere — de grija pentru securitatea pietonilor. Motivul este cu totul altul, şi anume faptul că sus-amintitele gospodine au constatat că semaforul automat le este de mare ajutor la... fiertul ouălor moi, schimbarea culorilor luminii corespunzînd exact timpului necesar fierberii ouălor. În cererea adresată primăriei, gospodinele se plîngeau că unicul semafor de pe stradă nu e vizibil din toate... bucătăriile.

SILICALCITUL, UN NOU MATERIAL DE CONSTRUCŢIE. În R.S.S. Estonă s-a obţinut pentru prima oară un material de construcţie care concurează cu succes betonul — silicalcitul.

Noul material de construcţie este obţinut din nisip şi var. Societatea franceză de construcţii „Faurnica“ a comunicat că analizele efectuate cu acest material au relevat înaltele sale calităţi.

HIDROÎNCĂRCĂTORUL. O dezvoltare rapidă o capătă mecanizarea încărcării cerealelor şi a altor mărfuri „vărsate“, prin crearea unor agregate specializate puternice. Un astfel de agregat este încărcătorul de cereale pneumatic plutitor, care poate deplasa pînă la 75 tone cereale pe oră pe o distanţă mare. Un alt încărcător pneumatic plutitor este destinat încărcării de ciment în vrac. Productivitatea maşinii este de 100 tone/h.

Metoda hidromecanizată de încărcare a nisipului elaborată de inginerii din Moscova permite să se excludă în întregime munca manuală, cu ajutorul unui hidroîncărcător care deplasează pînă la 600 tone nisip pe oră, adică cu 350-400 tone mai mult decît la folosirea unei instalaţii cu screper.

PEŞTERILE ŞI MEDICINA. În cunoscutele grote de la Aggtelek (R.P. Ungară) a fost instalat recent un centru de cură pentru vindecarea astmei. Centrul se află la 70 de metri adîncime. Temperatura ambiantă este aci de 10° C, iar atmosfera este complet lipsită de praf.

Mineri suferinzi de astmă au stat în grotă — sub supraveghere medicală — de la patru la şase ore pe zi, timp de două săptămîni. Rezultatele au fost apreciate ca fiind satisfăcătoare, bolnavii înregistrînd o netă ameliorare a stării lor şi nemaiavînd ulterior reşute.

ZAHĂR DIN... LEMN. Zahărul îi „trădează“ pentru prima oară pe vechii săi „părinţi“ — sfecla şi trestia de zahăr! Industria sovietică a reuşit de curînd să obţină primele mostre de zahăr comestibil din lemn. Noul zahăr, denumit xiloză, nu are „pretenţii“ la un lemn de calitate deosebită. El poate fi produs chiar din deşeurile industriei de prelucrare a lemnului, din diferite deşeuri agricole (coceni de porumb, coji de seminţe de floarea-soarelui şi de bumbac, paiele grînelor), precum şi din stuf, ierburi şi arbuşti sălbatici.

Zahărul din lemn mai are şi altă proprietate importantă. El poate fi folosit la producerea grăsimii, datorită unui proces biochimic. Pe zahărul din lemn se „cultivă“ o ciupercă minusculă — „oidium lactic“. Această ciupercă poate furniza în cinci zile 12-15 gr grăsimi, folosind ca „materie primă“ 100 gr zahăr din lemn.

RECREAŢII MATEMATICE

1) Trei numere consecutive.
Suma a trei numere consecutive este 999. Care sînt acele numere?

2) Cîte bile?
Într-un sac se află 14 bile, 7 albe şi 7 negre. E întuneric şi nu se pot distinge culorile. Cîte bile trebuie scoase ca să fim siguri că avem printre ele o pereche de aceeaşi culoare?

3) De 5 ori cifra 9.
Cum putem ajunge la rezultatul 79, întrebuinţînd în cîteva operaţii matematice de cinci ori cifra 9?

Răspunsurile le găsiţi în pagina 23.

fotocronica FLACARII

Cu prilejul manifestărilor consacrate prieteniei sovieto-romîne, la Moscova a avut loc o reuniune la care a luat cuvîntul A. Țukanova, vicepreședinta Asociației de prietenie sovieto-romîne.

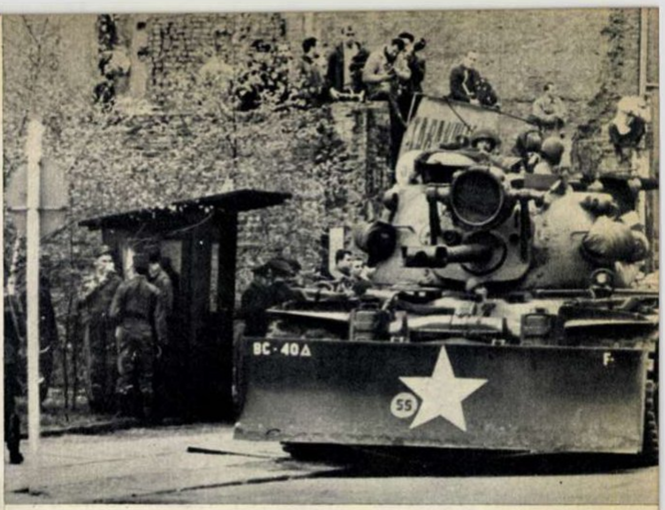

Trupele americane de ocupație din Berlinul occidental continuă să se dedea la provocări. Tancuri americane sînt postate la punctele de trecere spre Berlinul democrat de la Friedrichstrasse, în timp ce persoane civile, în automobile americane, însoțite de grupuri de soldați americani, încearcă să efectueze incursiuni provocatoare. Caracterul premeditat al acestor provocări se evidențiază și prin prezența fotoreporterilor occidentali, anunțați dinainte de cele ce vor urma. De fiecare dată însă, aceste acțiuni eșuează lamentabil. Refuzînd să prezinte actele lor de identitate poliției populare a R.D. Germane, persoanele civile americane au trebuit să se reîntoarcă împreună cu „sentinelele" ce le însoțeau.

Ca și atîtea alte orașe și centre muncitorești din țară, orașul Baia Mare trăiește bucuria unor însemnate transformări. În locul vechilor așezări minerești au apărut cartiere întregi de blocuri moderne. →

Răspunsurile la „Recreații matematice"

1) Întotdeauna suma a trei numere consecutive este întreitul numărului din mijloc. Deci, cele trei numere sînt 332, 333, 334.

2) Problema induce în eroare pe mulți. Totuși soluția e cît se poate de simplă. E suficient să scoatem 3 bile, fiindcă orice combinație ar ieși (trei de aceeași culoare sau două de o culoare și una de alta), avem o pereche de aceeași culoare.

3) $9 \times 9 - \frac{9 + 9}{9} = 79.$

Micul comentar

MAGAZINUL CU RAFTURILE GOALE

de Florica ȘELMARU

Dramaticele eforturi ale cercurilor conducătoare din lumea capitalistă, de a elabora și de a înfățișa popoarelor ceva care să poată fi numit „ideal" sau „țel" al Occidentului, continuă. Mai zilele trecute, dl. Henry Cabot Lodge, fostul reprezentant al Statelor Unite la O.N.U., vorbind la St. Louis, în Missouri, a propus înființarea unui „înalt comandament" apusean. În ce scop? Oratorul a declarat: „În domeniul ideilor, comuniștii au un avantaj. Ei au un obiectiv de perspectivă pe care toată lumea îl cunoaște". De aceea, d-sa consideră că și Occidentul „trebuie să anunțe în mod public obiectivul său de perspectivă și apoi să ducă la îndeplinire ceea ce preconizează". Obiectivele capitalismului au însă din punct de vedere propagandistic dublul dezavantaj de a fi lipsite de perspectivă și cu totul improprii publicității (e lesne de imaginat cu cît călduros entuziasm ar primi popoarele o declarație programatică de felul: „ne propunem să menținem și să consolidăm exploatarea omului de către om și a unor state de către alte state, ne propunem să acționăm în sensul războiului rece și la rigoare cald etc., etc.!").

Tocmai de aceea dl. Cabot Lodge recomandă elaborarea, cu forțele unite ale întregului Occident, a unor formule atrăgătoare destinate unui consum pe care, firește, l-ar dori cît mai larg. Iată planul său de acțiune: „Noi avem nevoie de o filozofie, precum și de o propagandă energică și cinstită care să răspîndească și să promoveze filozofia noastră".

Ideea d-lui Cabot Lodge nu este nouă — ea obsedează literalmente anumite cercuri din S.U.A., lucide cît e nevoie pentru a-și da seama de inferioritatea Occidentului(nu numai economică și politică, dar deopotrivă ideologică și morală) în competiția dintre cele două sisteme, dar nu chiar atît de lucide pentru a recunoaște că inferioritatea aceasta este un fenomen ireversibil ca mersul însuși al istoriei, în care se înscrie. Acum un an, campania electorală din Statele Unite — mai cu seamă datorită faptului că s-a desfășurat pe fundalul a numeroase și multilaterale eșecuri pe plan extern, a nu mai puține dificultăți economice, sociale și politice pe plan intern — a devenit punctul de plecare al unor încercări de analiză mai stăruitoare decît se obișnuiește în general în S.U.A. cu asemenea prilejuri. „America se află în focul unei cumplite crize morale" — declara H. Hoover, iar președintele Eisenhower, care nu este tocmai ceea ce se poate numi o personalitate pe tărîm ideologic, se arătase de asemenea îngrijorat de această absență de idealuri.

În anul care s-a scurs de atunci, situația nu s-a ameliorat nici în ceea ce privește prestigiul S.U.A. și al capitalismului în general în lume, nici în ceea ce privește elaborarea unor „idealuri" în stare să redreseze acest prestigiu în continuu declin. Imediat după publicarea proiectului noului Program al P.C.U.S., un editorial care a făcut vîlvă (și la care ne-am mai referit) al revistei americane „Life" se întreba cu iritare de ce Occidentul nu dispune pe plan propagandistic de „un puternic grup operativ, de un comandament unit al războiului rece". Dl. Cabot Lodge reia acum ideea, perfecționînd-o...

Rezumat și sistematizat, proiectul expus la St. Louis de fostul reprezentant al Statelor Unite la O.N.U. prevede deci:

primo — elaborarea unei filozofii care să includă un „obiectiv de perspectivă" al capitalismului și mijloacele de a realiza acest obiectiv;

secundo — desfășurarea unei „propagande energice și cinstite" care să răspîndească faimoasa filozofie;

terzio — constituirea „înaltului comandament unit" însărcinat cu „propaganda energică și cinstită".

Sînt realizabile aceste puncte de program, prezentate ca soluția menită să aducă Occidentului o quasi-mîntuire? Să vedem:

terzio — un „înalt comandament", fără îndoială, se poate încropi (nimic nu e mai ușor în lumea capitalistă decît crearea unui organism — național sau internațional — alcătuit din persoane presupuse competente și retribuite ca atare);

secundo — „o propagandă energică" se poate de asemeni asigura (vezi reclamele comerciale), dar cum dl. Cabot Lodge o cere și „cinstită", problema începe să apară mai dificilă;

primo — aci apar dificultăți maxime: în materie de filozofie și obiective de perspectivă, Occidentul se declară el însuși deficitar (vezi amintita dezbatere din timpul alegerilor prezidențiale americane, vezi reacțiile recente ale presei americane față de noul Program al P.C.U.S.).

Plastic vorbind, cercurile care visează un „înalt comandament unit" pentru difuzarea unei „filozofii" capitaliste capabile să inspire optimism, dinamism, fervoare etc. s-ar putea compara cu un... negustor original.

Cu un negustor care ar deschide un mare și spectaculos magazin, care ar dezlănțui în jurul magazinului o răsunătoare campanie publicitară.

Dar care n-ar avea de oferit clienților eventuali decît suprafața netedă a rafturilor goale.

FLACĂRA
Revistă social-politică
și literar-artistică

REDACȚIA: București, Piața Scînteii. Căsuța poștală 3507, of. 33. Tel. 17.60.10. int. 1744.

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU.

ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

Bibl Rep

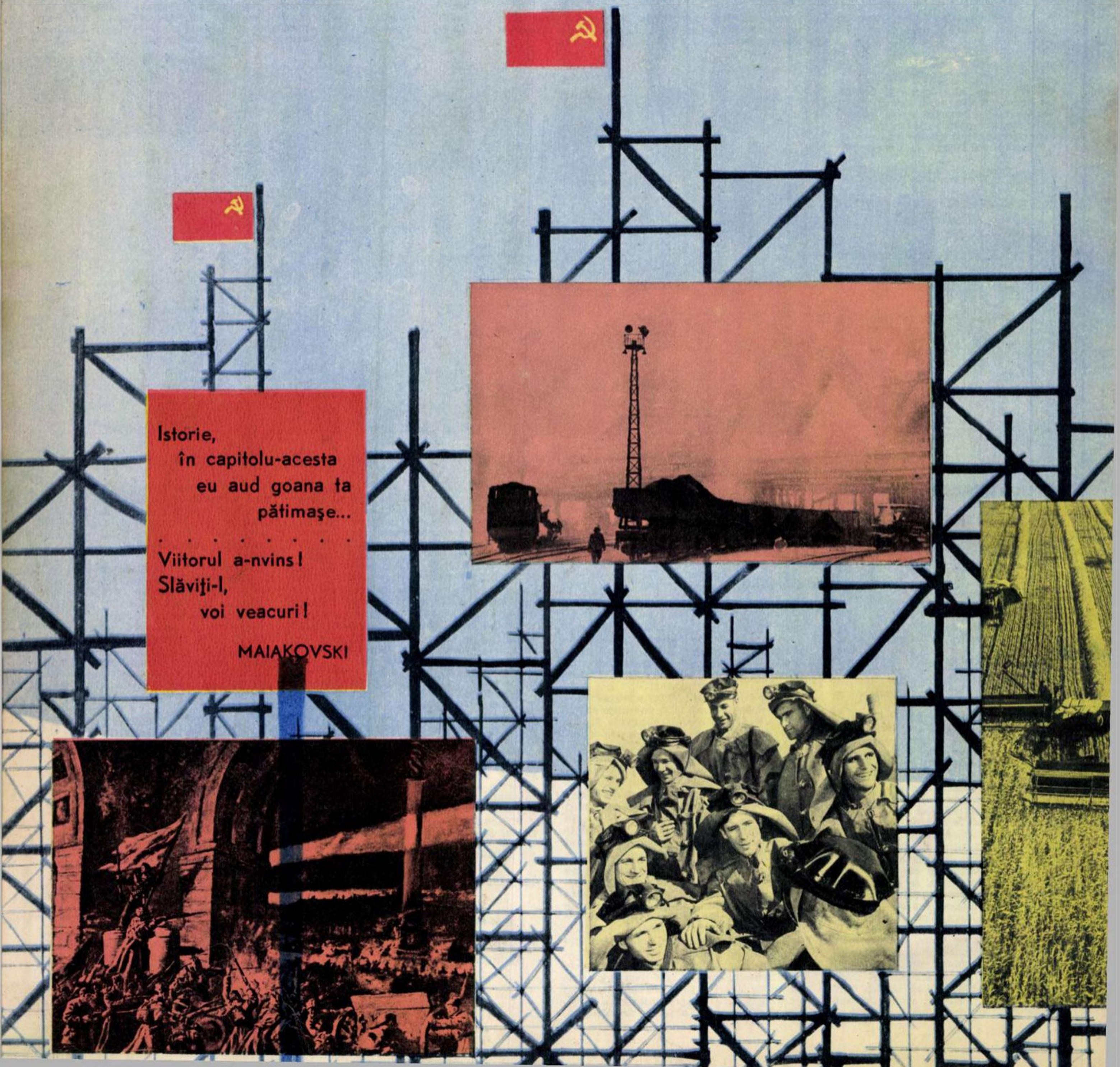

Istorie,
în capitolu-acesta
eu aud goana ta
pătimaşe...
. . . .
Viitorul a-nvins!
Slăviţi-l,
voi veacuri!

MAIAKOVSKI

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 45 (337) — 11 noiembrie 1961

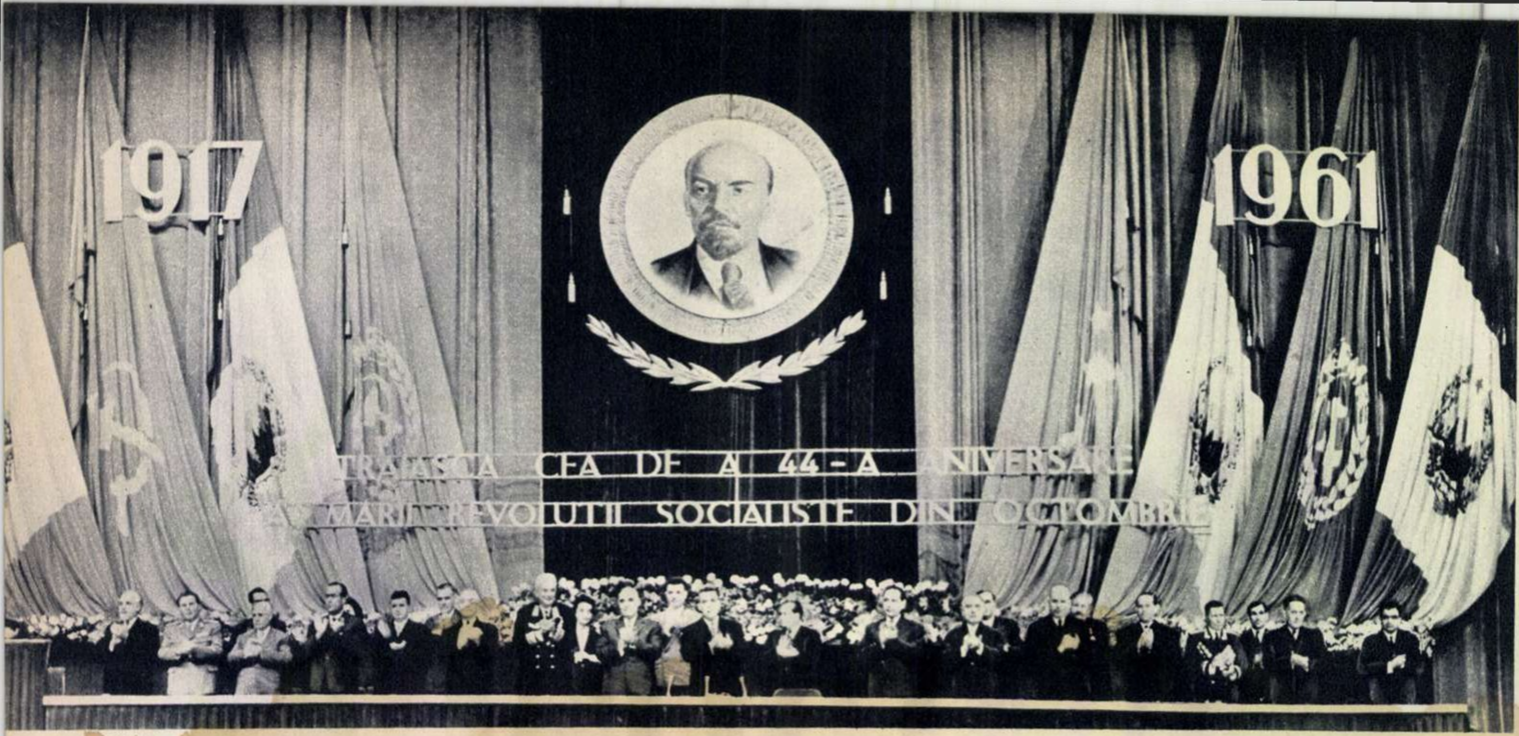
1917
1961
TRĂIASCĂ CEA DE A 44-A ANIVERSARE
A MARII REVOLUŢII SOCIALISTE DIN OCTOMBRIE

Prezidiul adunării festive organizate de Comitetul orăşenesc Bucureşti al P.M.R. şi Comitetul Executiv a Sfatului Popular al Capitalei, consacrate sărbătoririi zilei de 7 Noiembrie, cea de-a 44-a aniversare a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie.

fotocronica FLACARII

Sărbătorirea celei de-a 44-a aniversări a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie a constituit o nouă şi impunătoare manifestare a forţei şi voinţei de pace a Uniunii Sovietice. Imaginile înfăţişează aspecte de la demonstraţia oamenilor muncii din Moscova (fotografia din dreapta) şi din timpul paradei militare (fotografia de jos).

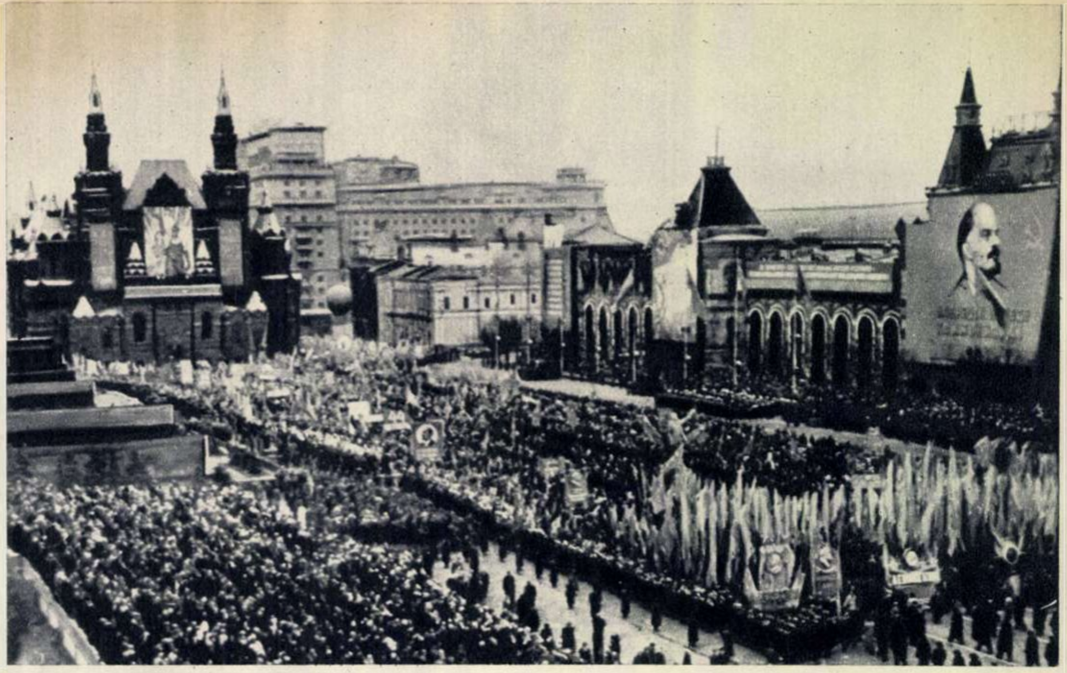

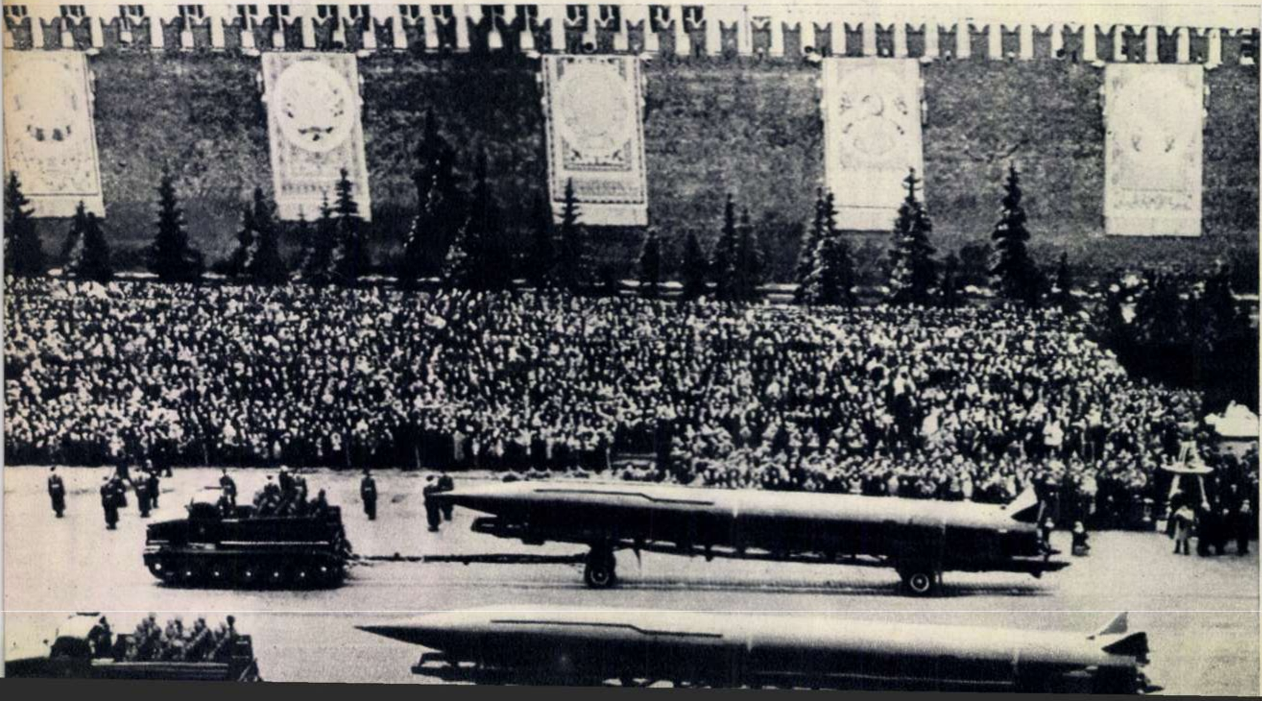

SOLEMNITATEA DECORĂRII TOVARĂŞULUI GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

Miercuri dimineaţa la Palatul R.P.R. a avut loc solemnitatea decorării tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej, cu prilejul celei de-a 60-a aniversări a zilei sale de naştere.

Tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej primind înalta distincţie, Medalia de Erou al Muncii Socialiste din R. P. Romînă „Secera şi Ciocanul" — conferită pentru a doua oară.

Tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej este felicitat de oţelarul Ştefan Tripşa, de la Combinatul siderurgic Hunedoara, Erou al Muncii Socialiste.

Gheorghe Maftei, preşedintele G.A.C. din Ţibucani, regiunea Bacău, îl felicită pe tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Reprezentanţii organizaţiei de pionieri felicită pe tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

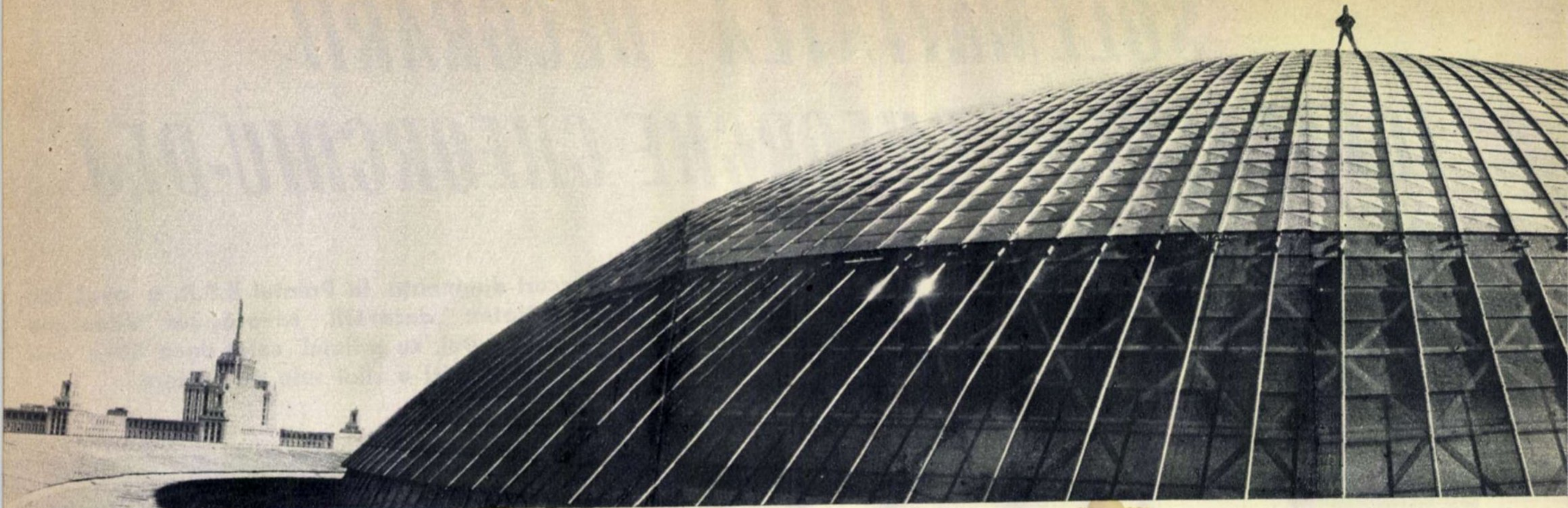

Fotocronică București 1961

Detaliu arhitectural.

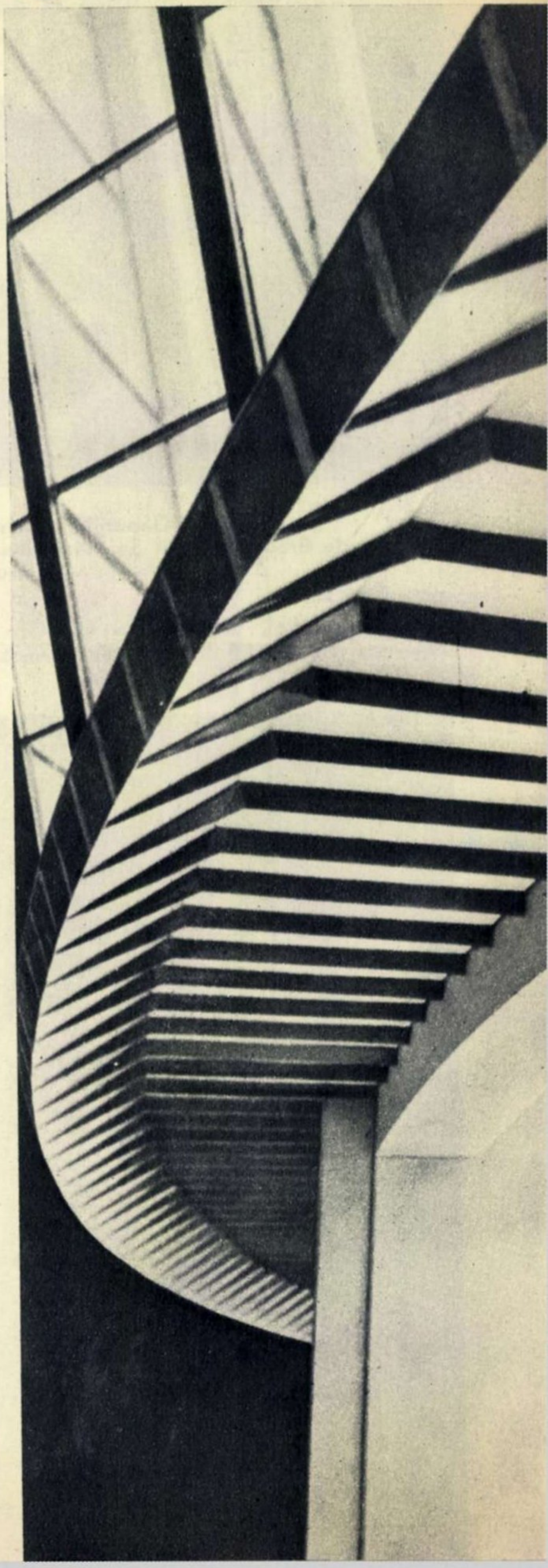

În timpul dificilelor lucrări de montaj ale cupolei.

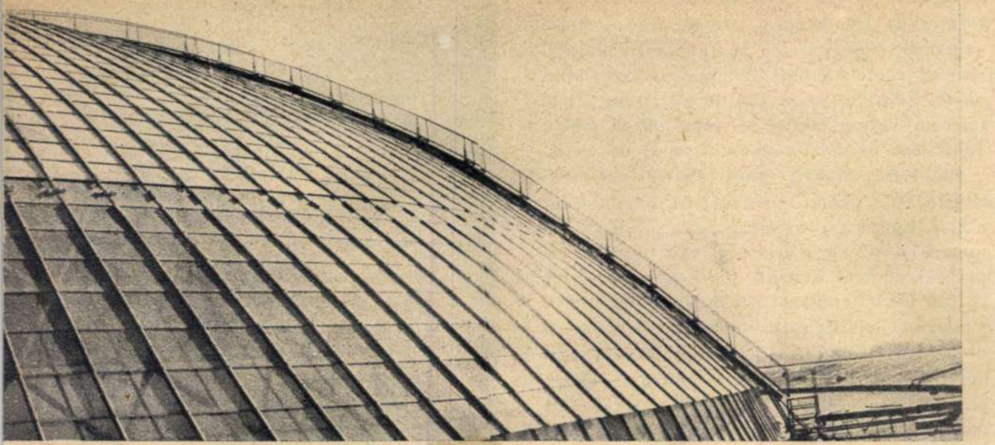

O nouă podoabă din beton, metal şi sticlă se va adăuga în curînd la salba frumuseţilor arhitectonice ale Capitalei patriei noastre. Este vorba de pavilionul central al viitoarei Expoziţii a economiei naţionale a Republicii Populare Romîne, amplasată în Piaţa Scînteii.

Impresionant prin linia sa arhitectonică — originală, simplă şi îndrăzneaţă — ca şi prin dimensiunile sale, pavilionul reprezintă un frumos succes al proiectanţilor şi constructorilor noştri care au răspuns astfel cu cinste sarcinii trasate de partid şi guvern.

Prin pereţii de sticlă ai pavilionului...

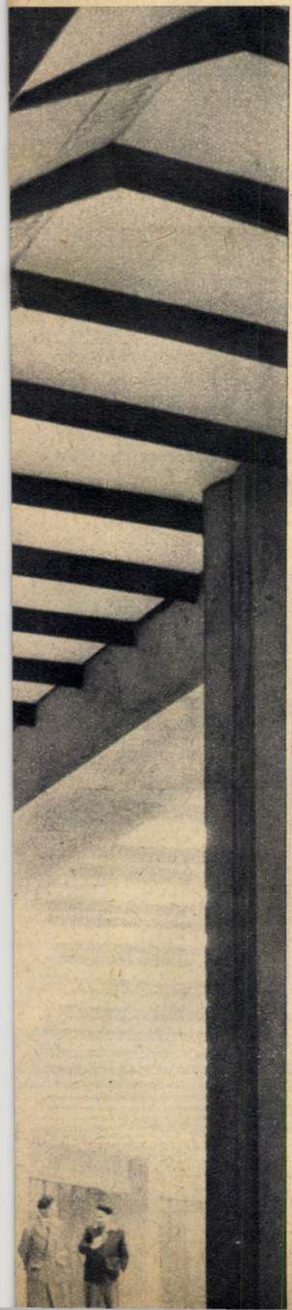

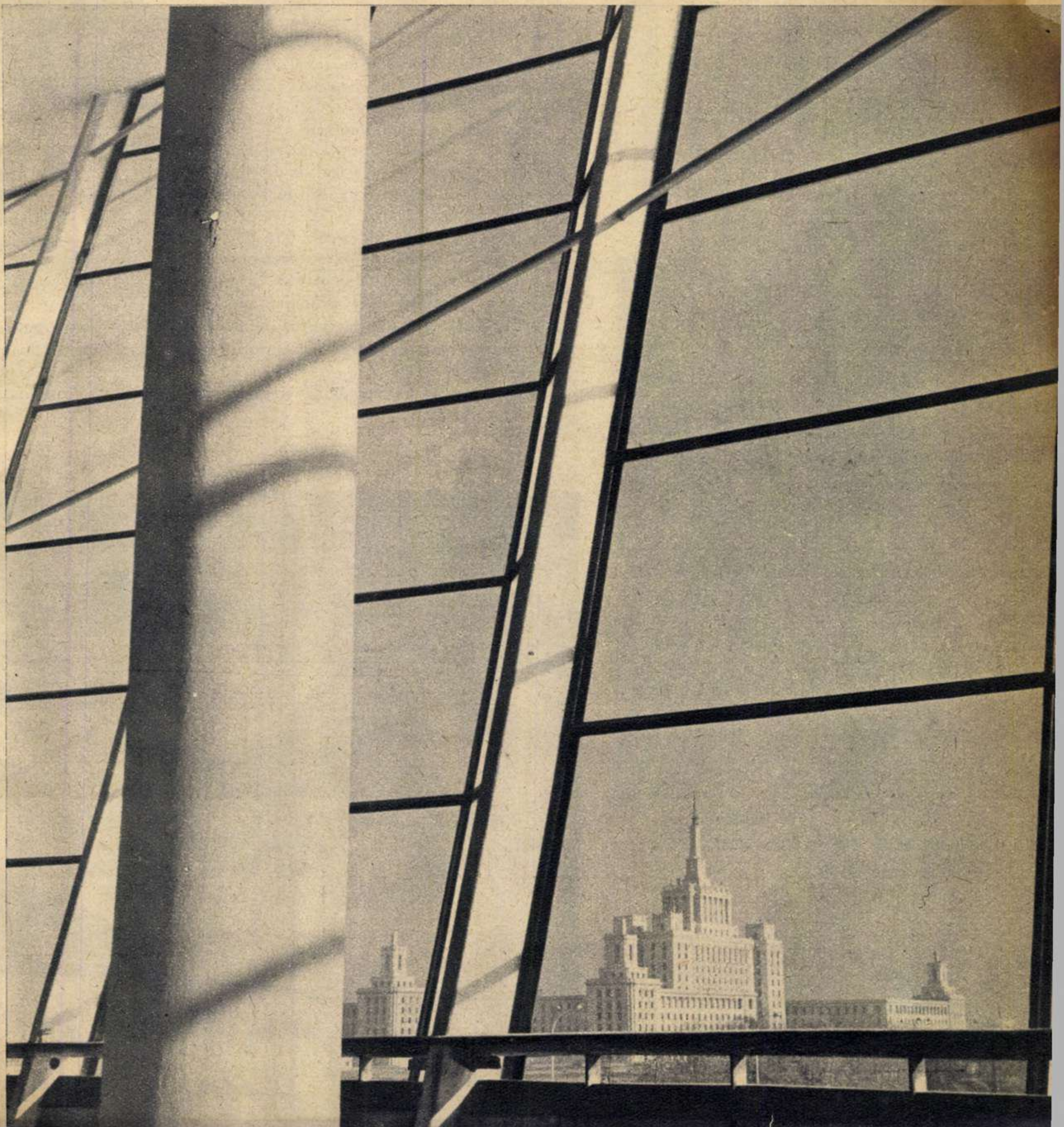

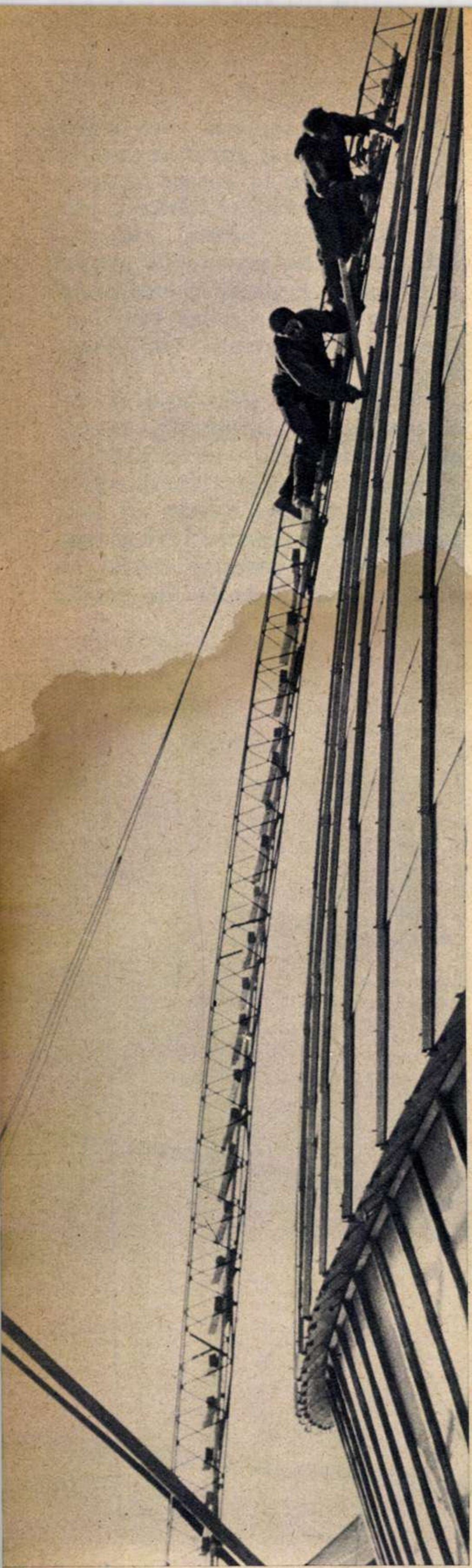

Tinichigeria nu e meserie uşoară.

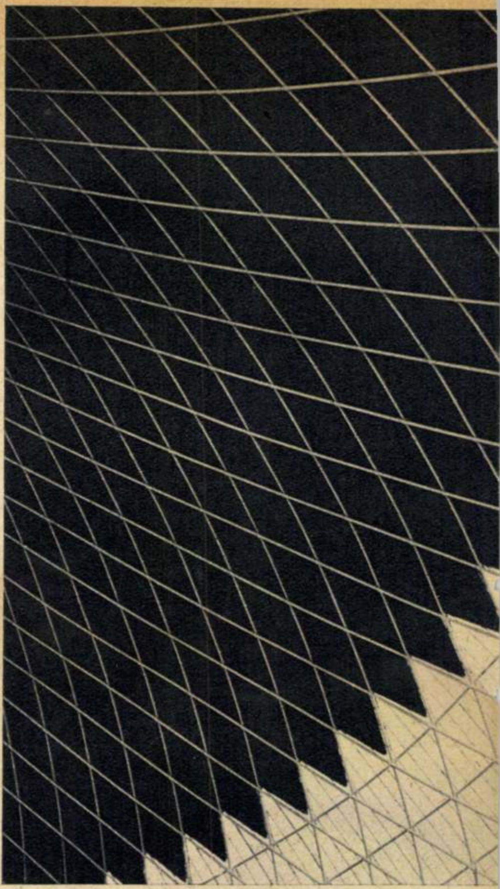

Fragment din uriaşul evantai cu raza de 45 de metri.

Construcţia, circulară, este amplasată pe un spaţiu de circa 11.000 metri pătraţi din totalul de 106 hectare cîte au fost afectate viitoarei expoziţii (cu toate pavilioanele şi spaţiul verde aferent). Diametrul exterior al pavilionului măsoară 125 de metri, iar cel al imensei calote sferice — peste 90 de metri. Înălţimea maximă este de circa 41 de metri.

Problema creării unui spaţiu cît mai cuprinzător pentru prezentarea exponatelor a fost rezolvată prin construirea a trei galerii inelare la nivele diferite şi care laolaltă cu platoul central asigură un spaţiu de circa 20.000 metri pătraţi (faţă de 3.000 metri pătraţi ai pavilionului de mostre din Parcul de cultură şi odihnă). Opt grupe de scări spaţioase şi două monşarje pentru ridicarea pieselor grele asigură circulaţia între cele patru nivele ale pavilionului. La nivelul platoului central, în ringul exterior, spaţiul afectat birourilor, grupurilor sanitare şi posturilor TRAFO (instalaţii pentru iluminat şi forţă) este de trei mii de metri pătraţi, adică cît ar fi necesar construirii unui bloc cu circa 60 de apartamente.

Construcţia a „înghiţit" printre altele: 12.000 m c de beton monolit, 3.000 m c de beton prefabricat, 10.000 m p de geamuri; cît priveşte metalul, numai cel folosit la cupolă este în greutate de 320 de tone (fără a pune la socoteală tabla de aluminiu cu care este acoperită cupola).

În cursul executării lucrării, constructorii au fost puşi adesea în faţa unor probleme grele şi complicate. Aşa a fost de pildă executarea la sol a imensei cupole din ţeavă metalică şi apoi ridicarea ei la nivelul fixat, cu ajutorul preselor hidraulice (80 de ore a durat operaţia ridicării). Executarea sudurilor şi mai ales controlul lor continuu au pus de asemenea constructorilor probleme noi; la inelul de bază probele de control s-au făcut prin metoda gamagrafierii (cu ajutorul izotopilor radioactivi).

Pentru rezolvarea operativă a unora din multele probleme ce s-au pus au fost create ateliere chiar pe şantier, ceea ce a contribuit — alături de mecanizare — la obţinerea unor buni indici de productivitate. Aşa se şi explică de ce execuţia unei lucrări de asemenea proporţii n-a durat mai mult de şapte luni.

O seamă de probleme puse de construcţie, de realizarea unor indici calitativi superiori au fost rezolvate şi prin utilizarea unor

Pavilionul, noaptea.

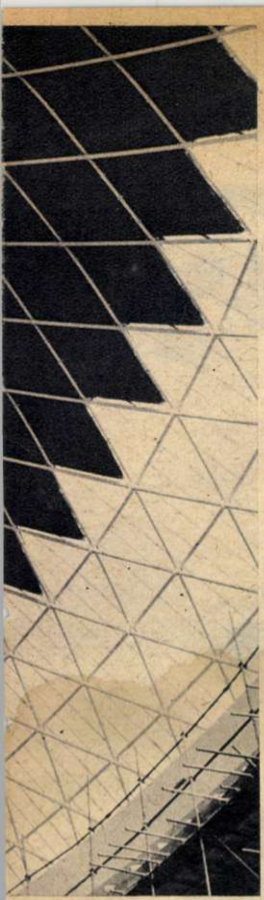

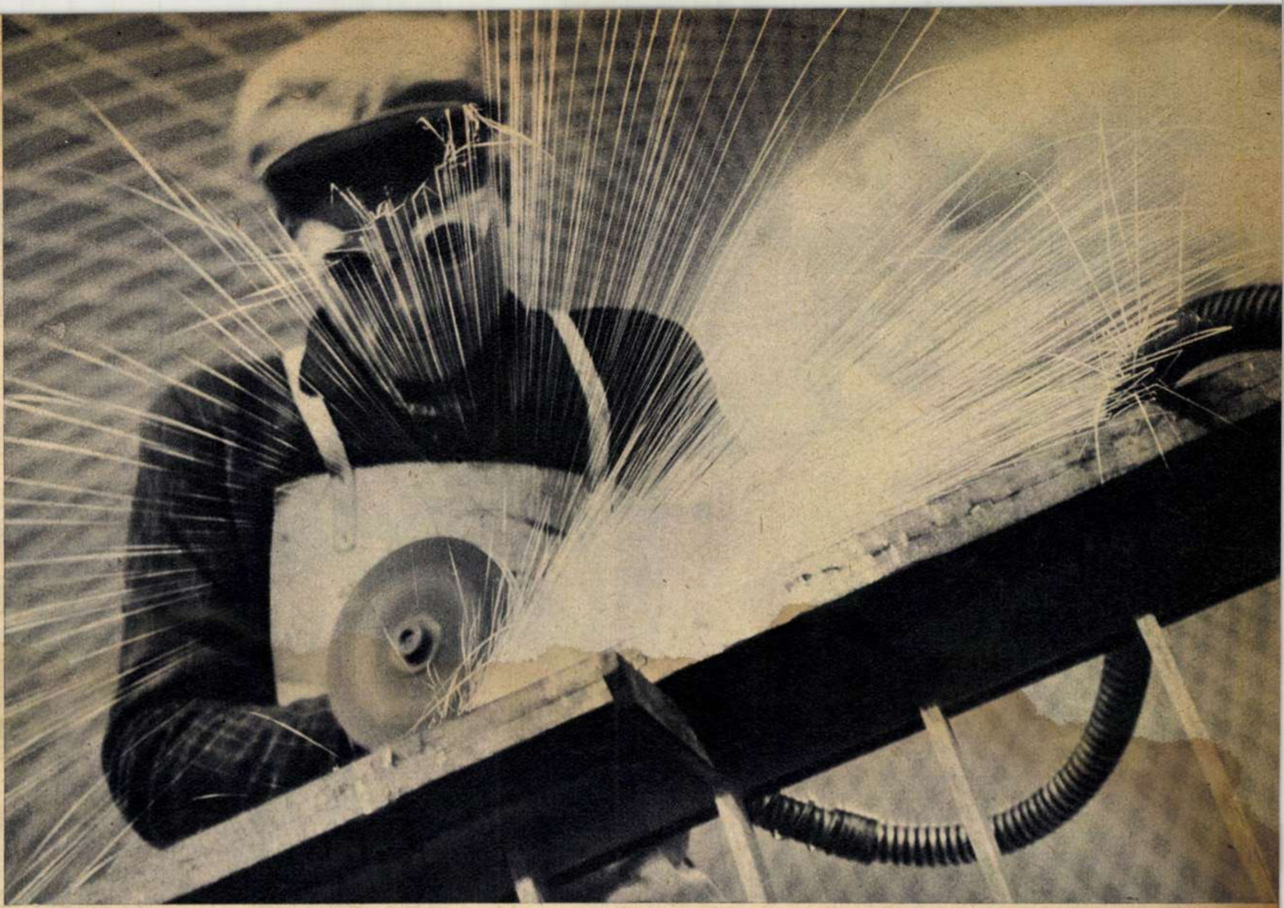

Lucrări de finisaj la balustradele scărilor interioare.

noi produse, ca de pildă asfaltul mozaicat folosit la pardoseli, vopsele pe bază de epoxii (din familia materialelor plastice) şi vopsele anticondens, realizate chiar pe şantier, mortare plastice P.V.A. utilizate la tencuirea stîlpilor etc.

Cu deosebită pricepere au rezolvat constructorii problema acusticii sălii, a înlăturării, adică, a efectelor reverberaţiilor şi ecourilor care într-o sală de dimensiunile şi forma noului pavilion ar fi fost aproape de nesuportat. În acest scop atît intradosul cupolei cît şi alte suprafeţe interioare au fost tratate cu ecrane fonoabsorbante.

Luminosul pavilion, această admirabilă realizare a constructorilor noştri, se va întîlni nu peste multă vreme cu realizări ale muncitorilor, tehnicienilor şi inginerilor din toate ramurile de producţie ale economiei noastre. Realizatorii viitoarelor exponate se vor simţi desigur stimulaţi să depună noi eforturi pentru ridicarea nivelului calitativ al produselor lor pentru ca ele să stea cu cinste în incinta frumosului pavilion al expoziţiei.

E. DASCĂLU

Fotografii de A. MIHAILOPOL

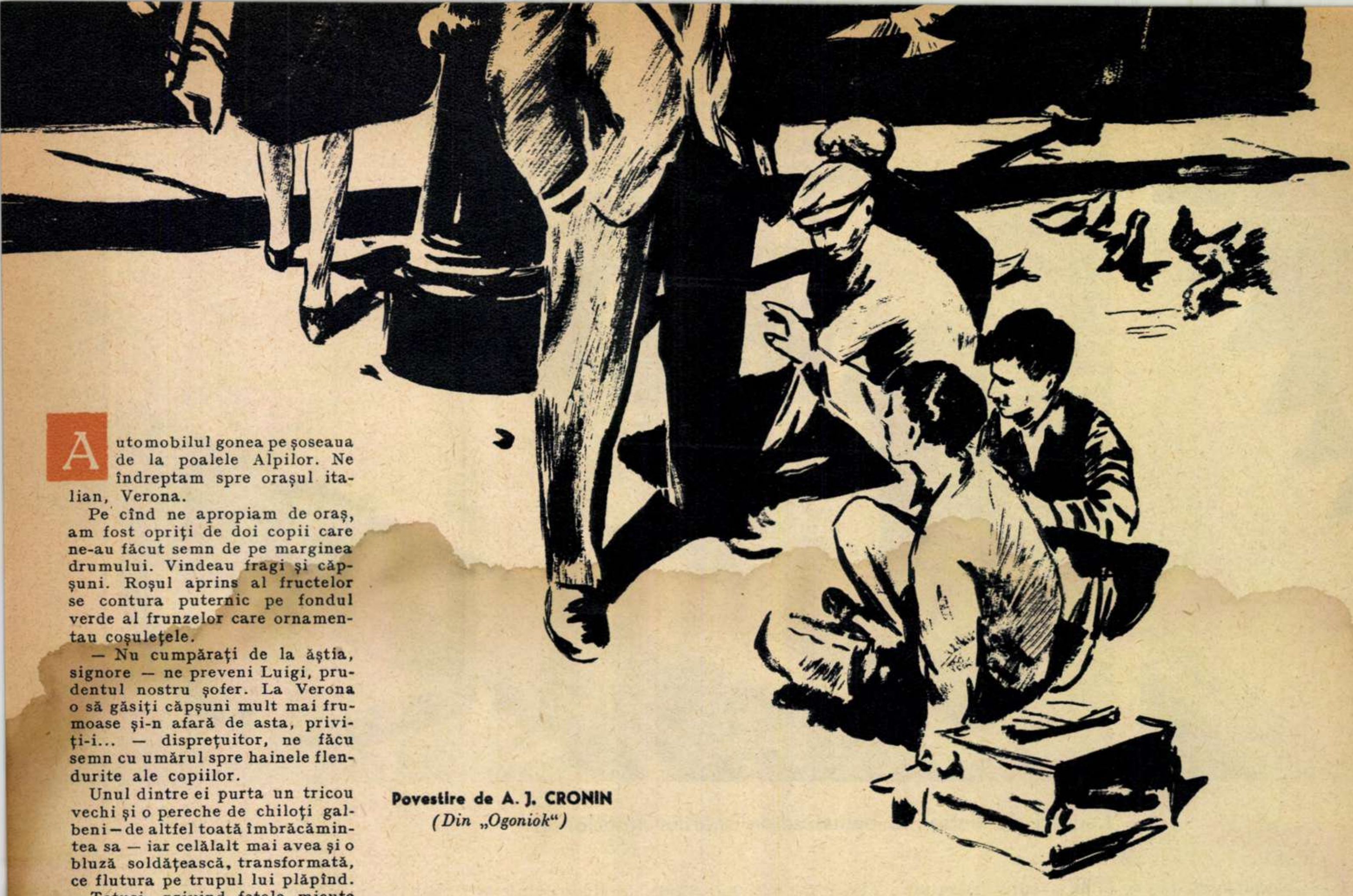

Ilustraţie de I. REBROV

DOI VERONEZI

Povestire de A. J. CRONIN
(Din „Ogoniok")

Automobilul gonea pe şoseaua de la poalele Alpilor. Ne îndreptam spre oraşul italian, Verona.

Pe cînd ne apropiam de oraş, am fost opriţi de doi copii care ne-au făcut semn de pe marginea drumului. Vindeau fragi şi căpşuni. Roşul aprins al fructelor se contura puternic pe fondul verde al frunzelor care ornamentau coşuleţele.

— Nu cumpăraţi de la ăştia, signore — ne preveni Luigi, prudentul nostru şofer. La Verona o să găsiţi căpşuni mult mai frumoase şi-n afară de asta, priviţi-i... — dispreţuitor, ne făcu semn cu umărul spre hainele flendurite ale copiilor.

Unul dintre ei purta un tricou vechi şi o pereche de chiloţi galbeni — de altfel toată îmbrăcămintea sa — iar celălalt mai avea şi o bluză soldăţească, transformată, ce flutura pe trupul lui plăpînd.

Totuşi, privind feţele micuţe şi oacheşe, părul încîlcit şi negru, ochii iscoditori şi curioşi ai băieţilor am simţit o inexplicabilă simpatie pentru ei. Tovarăşul meu de drum intră în vorbă cu copiii. Erau fraţi. Niccolo, cel mai mare, avea treisprezece ani, iar Giacoppo, îndrăzneţul care se apropiase mai întîi de maşină, era cu un an mai mic.

Le cumpărarăm cel mai mare coşuleţ încărcat cu căpşuni şi pornirăm mai departe.

Verona ne-a produs impresia unui oraş străvechi şi frumos. De pretutindeni ne întîmpinau ulicioare medievale şi case fermecător colorate în tonuri de galben deschis. Ne amintirăm că Verona era patria lui Romeo şi a Juliettei.

Oraşul nu fusese de loc cruţat de războiul care abia se terminase. Deşi bombardamentele îi transformaseră în ruine podurile atît de frumoase, totuşi Verona nu-şi pierduse vioiciunea şi darul de-a încînta privirea.

A doua zi de dimineaţă plecarăm de la hotel să ne plimbăm prin oraş. Într-o alee, lîngă o fîntînă, ne-au atras atenţia doi mici lustragii ce-şi serveau cu multă dibăcie clientela destul de numeroasă din jurul lor. Erau cunoştinţele noastre de ieri. Ne apropiarăm de băieţi numai după ce constatarăm un oarecare răgaz în munca lor. Ne-au recunoscut şi ne-au zîmbit ca unor vechi prieteni.

— Eram convins că meseria voastră principală e comerţul cu căpşuni — le-am spus eu.

— Avem o mulţime de meserii, sir — răspunse cu seriozitate Niccolo — de pildă, de foarte multe ori îi conducem pe străini prin oraş, le arătăm mormîntul Juliettei şi alte locuri interesante...

Rostind aceste cuvinte băiatul mă privi cu o speranţă abia ascunsă.

— Bine — zîmbii eu — atunci arătaţi-ne tot ce merită să fie văzut.

În timp ce vagabondam prin Verona, priveam pe furiş la băieţi. Era ceva în felul lor de a fi care-mi trezea din ce în ce mai mult curiozitatea.

Păreau nişte copii simpli şi naivi. Giacoppo, deşi arăta puţin cam palid, era totuşi un băieţaş vioi şi sprinten ca o veveriţă. Pe faţa lui Niccolo de multe ori se strecura un zîmbet cuminte, liniştit. Totodată mi se părea că în privirile băieţilor apărea, din cînd în cînd, o tainică gravitate. În comportamentul lor se făcea simţită o oarecare încordare, de parcă ar fi urmărit atingerea unui anume ţel; era o tensiune neobişnuită pentru vîrsta lor, care insufla un respect involuntar.

În cursul săptămînii următoare ne întîlnirăm adeseori cu băieţii aceştia care ne făceau cele mai diverse servicii. Fie că aveam nevoie de ţigări americane, fie că eram în căutarea unui loc la operă sau doream să aflăm numele restaurantului unde se servea ravioli, Niccolo şi Giacoppo îndeplineau aceste misiuni cu promptitudine şi însoţite întotdeauna de acea serviabilitate prietenoasă care-i caracteriza. Cel mai mult ne mira neobişnuita aptitudine pentru lucru, rezistenţa şi ingeniozitatea lor ieşită din comun. În nămiaza mare, sub arşiţa soarelui, sau pe înserate, cînd răcoarea pătrunzătoare a vîntului ce bătea dinspre munte te îngheţa, tinerii noştri prieteni lucrau de zor: lustruiau pantofi, vindeau fructe, alergau cu teancuri de ziare sub braţ sau călăuzeau grupuri de turişti prin oraş; de multe ori fugeau să execute cine ştie ce comision, folosind orice posibilitate pentru a lucra ceva şi a cîştiga cîteva monede. Şi să nu uităm că acestea se petreceau într-un oraş a cărui viaţă economică distrusă de război nu oferea prea multe ocazii de cîştig.

O dată, cînd ne întorceam la hotel, noaptea tîrziu, într-o alee pustie şi întunecată am dat peste cei doi copii. Niccolo, palid de oboseală şi, probabil, şi din cauza alimentaţiei insuficiente, şedea pe trotuar cu spatele rezemat de un zid. La picioarele lui se afla un pachet de ziare nevîndute. Giacoppo dormea cu capul sprijinit de umărul fratelui său. Era aproape de miezul nopţii.

— Ce faceţi aici, la ora asta? — i-am întrebat consternat.

Niccolo tresări surprins, aţinti asupra mea o privire nesigură şi-mi răspunse:

— Aşteptăm ultimul autobuz de la Padua, ca să putem vinde şi gazetele astea.

— Dar, bine, măi băieţi, e chiar aşa de important?! — am exclamat eu. Arătaţi atît de obosiţi încît trebuia să vă fi dus de mult la culcare.

— Noi nu ne plîngem, sir — răspunse Niccolo politicos, dar totodată cu răceală, căutînd destul de evident să oprească aici conversaţia noastră nocturnă.

A doua zi de dimineaţă, cînd m-am dus la fîntînă, băieţii erau la locul lor obişnuit. După ce Niccolo îmi termină de lustruit pantofii, îl întrebai:

— Ascultă, Niccolo, judecînd după cît munciţi voi amîndoi cred că aţi cîştigat o mulţime de bani. Cu îmbrăcămintea nu cheltuiţi mai nimic şi apoi mîncaţi foarte puţin. Am băgat de seamă că mîncarea voastră se compune mai totdeauna din pîine neagră cu smochine. Spuneţi-mi, măi băieţi, ce faceţi cu banii?

Băiatul se roşi tot. Era vizibil mişcat, şi-şi plecă privirea.

— Probabil că strîngeţi bani ca să emigraţi în America? — continuai eu.

Niccolo mă privi pe sub sprîncene şi spuse ezitînd:

— Acum avem alte planuri...

— Ce planuri?

Un zîmbet îi înflori în colţul gurii, dînd feţei acea expresie stranie care întotdeauna mă nedumerea.

— Planuri, sir — se auzi răspunsul său evaziv.

— Bine, faceţi cum ştiţi. Luni plecăm din Verona. Poate că aş fi în măsură să fac ceva pentru voi înainte de plecare.

Niccolo dădu din cap în semn de refuz, însă Giacoppo se ridică tentat de oferta noastră:

— Sir — spuse el — noi plecăm în fiecare duminică la Poleto, în satul nostru, la vreo treizeci de kilometri de aici. De obicei închiriem biciclete, dar mîine, dacă sînteţi aşa de bun, spuneţi-i lui Luigi să ne ducă pînă acolo cu maşina dumneavoastră.

Apucasem să-i promit lui Luigi că duminică va fi liber. Aşa că, după ce mă gîndii puţin, răspunsei:

— E-n regulă, băieţi, mîine am să vă duc chiar eu pînă în sat.

Tăcere. Niccolo privi la frate-său dezaprobativ; acesta, tulburat, îngăimă cîteva cuvinte din care reieşea că n-ar fi vrut să mă deranjeze. Am încercat să-i liniştesc cum am putut.

A doua zi de dimineaţă ne aflam tustrei în maşină, alergînd în direcţia satului Poleto, o mică localitate de un pitoresc neobişnuit, ce se întindea pe malul unui lac adînc şi albastru pitit în munţi, printre pădurile de castani.

Tot timpul îmi închipuisem că la Poleto vom opri în faţa unei colibe îmbătrînite şi abia ţinîndu-se pe picioare, aşa că vă puteţi imagina uimirea mea cînd Giacoppo mă rugă să frînez maşina lîngă o vilă splendidă, cu acoperiş roşu, înconjurată de un zid înalt din blocuri de piatră.

Nu-mi venea să cred ochilor, însă pînă să mă dezmeticesc tinerii mei pasageri apucaseră să sară din maşină.

— N-am vrea să vă facem s-aşteptaţi, sir; într-o oră sîntem înapoi. Dacă vreţi, puteţi să trageţi acolo, la cafenea.

Şi dispărură după colţul zidului de piatră.

După o scurtă ezitare mă hotărîi să-i urmez. Cărarea ducea spre o portiţă frumoasă, din grilaj. Apăsai cu fermitate pe butonul soneriei. Peste un minut îşi făcu apariţia o fată drăguţă, rumenă în obraji, purtînd ochelari. Am observat spre surprinderea mea că era îmbrăcată cu un halat alb, de soră medicală.

— Am venit cu maşina acum cîteva minute, împreună cu doi băieţi.

Fata zîmbi:

— Da, da. Niccolo şi Giacoppo! Poftiţi, vă rog, am să vă conduc pînă sus.

Şi cu un gest primitor îmi deschise portiţa.

După ce am traversat un vestibul răcoros, am dat într-un coridor larg cu podeaua lustruită ca o oglindă. Pe ambele părţi puteam să observ o mulţime de uşi vopsite în alb pe care se aflau fixate nişte tăbliţe. Nu mai aveam nici un dubiu: era o clinică.

Sora mă conduse la etajul al doilea şi îmi oferi un loc pe balcon. De aici, în faţa ochilor mei se desfăşura priveliştea încîntătoare a grădinii umbroase şi luciul albastru al lacului. Fata îşi duse degetul la buze şi din ochi îmi arătă spre fereastra ce se găsea alături de noi.

În cameră se aflau băieţii mei la patul unei fete de vreo douăzeci de ani. Aceasta şedea în capul oaselor, rezemată cu spatele de un maldăr de perne, în timp ce-i asculta cu atenţie pe băieţii care probabil că povesteau ceva interesant, deoarece mereu se întrerupeau şi se completau reciproc. Obrajii bolnavei erau îmbujoraţi de febră, iar buzele-i schiţau un zîmbet dulce şi blînd. De la prima vedere te izbea asemănarea ei cu cei doi fraţi.

Pe noptiera de lîngă pat se aflau un buchet cu flori de cîmp, o fructieră plină cu poame şi un teanc de cărţi.

— Poate doriţi să mergeţi la ei? — îmi şopti sora. Lucia ar fi bucuroasă să vă cunoască.

Am refuzat cu o mişcare a capului şi m-am îndreptat spre ieşire. Nu voiam să stingheresc această idilă de familie.

Jos m-am oprit şi am rugat-o pe soră să-mi povestească istoria acestor doi băieţandri. Fata, binevoitoare, se declară de acord.

Niccolo şi Giacoppo erau orfani, iar Lucia le era soră. Tatăl lor, rămas văduv, fusese un cîntăreţ de operă celebru la vremea sa, care cîntase şi la „Scala". Pierise pe front în primele luni ale războiului. Nu mult după aceea o bombă le distrusese casa şi cei trei copii se pomeniră în stradă. Înainte de război Lucia luase lecţii de canto şi se pregătea pentru a cînta la operă.

Nu-i greu de imaginat prin ce au trecut copiii trezindu-se pe neaşteptate în toiul iernii fără acoperiş şi fără hrană. La început au locuit într-o colibă pe care şi-au construit-o cu mîinile lor din dărîmăturile casei părinteşti.

Nemţii au năvălit în oraş şi timp de trei ani, plini de groază, locuitorii au gemut sub jugul crunt al ocupanţilor. Copiii învăţară să-i urască pe cotropitorii nechemaţi de nimeni şi atît de grosolani. În momentul cînd în ţară a început să se înfiripe mişcarea subterană a Rezistenţei, ei au fost printre primii care i s-au alăturat. Nu era de loc un joc de copii, „de-a războiul". Giacoppo şi Niccolo au adus patrioţilor servicii preţioase, folosind cunoaşterea perfectă a regiunii înconjurătoare. Ei lucrau ca agenţi de legătură între detaşamentele Rezistenţei şi, ceea ce era şi mai periculos, culegeau informaţii despre deplasările trupelor nemţeşti.

— Băieţii noştri au lucrat minunat! — spuse sora ştergîndu-şi pe furiş o lacrimă. De cîte ori nu şi-au riscat viaţa furişîndu-se prin munţi, pe poteci necunoscute, ascunzînd informaţii preţioase în talpa încălţămintei; de cîte ori nu s-au aflat la un fir de păr de pierzanie! În cele din urmă s-a terminat şi războiul. S-a făcut pace. Acuma puteau să se întoarcă lîngă sora lor care le era ca o mamă. S-au întors şi-au găsit-o imobilizată la pat de o tuberculoză a coloanei vertebrale — urmare a îngrozitorilor ani de război.

Fata tăcu, apoi continuă oftînd:

— Noua lovitură nu-i doborî pe băieţi. Au primit-o bărbăteşte, ca nişte oameni în toată firea. Copiii îşi aduseră sora la noi, implorîndu-ne s-o primim în clinică. În anul care s-a scurs, starea sănătăţii ei s-a îmbunătăţit simţitor şi în momentul de faţă sînt speranţe ca într-un viitor apropiat să poată merge din nou şi chiar să şi cînte.

Desigur — continuă sora — situaţia din ţara noastră nu e de loc uşoară; e greu cu alimentele, totul e scump, iar clinica nu poate îngriji fără plată. Însă cei doi fraţi aduc în fiecare săptămînă costul întreţinerii. Nu ştiu cum cîştigă aceşti bani şi nici nu-i întreb. Nu-i atît de uşor să găseşti de lucru în timpurile acestea. Dar sînt convinsă că fac tot ce le stă în putinţă pentru a-şi împlini datoria.

— Da! — o aprobai eu — mai mult nici nu s-ar putea!

I-am aşteptat pe cei doi fraţi în grădină şi după aceea i-am dus pînă în oraş. Şedeau tăcuţi lîngă mine. Erau liniştiţi şi cuprinşi de o adîncă mulţumire. Nu le-am spus nici un cuvînt, am vrut să rămînă convinşi că taina lor a rămas nepătrunsă.

Trista poveste a vieţii lor, iubirea delicată şi plină de devotament pentru sora lor m-au zguduit adînc. Războiul şi grozăviile sale nu i-au putut zdrobi pe aceşti copii. Destinul i-a maturizat înainte de vreme, dar au ştiut să-i primească loviturile cu îndrăzneală şi mîndrie.

În spiritul lor de abnegaţie nemărginită am descoperit una din trăsăturile nobile ale vieţii omeneşti. Şi asta mi-a insuflat o nouă speranţă în viitorul mai bun al omenirii.

CUCERIREA ADÎNCURILOR

Marea... o oglindă de apă ce se întinde pînă în nesfîrşitul zărilor... Pentru cei care locuiesc pe ţărmurile sale, izvor de hrană îmbelşugată; pentru călători, cale lungă fără pulbere... Dar sub oglinda ce întoarce soarelui zîmbetul luminos, ce se află?

Această întrebare a frămîntat pe oameni încă din cele mai vechi timpuri şi, ca pentru orice lucru tainic pe care ştiinţa nu izbutea atunci să-l lămurească, din această frămîntare s-au născut multe legende.

Marc Antoniu prinde un peşte... sărat

Vechii greci credeau că pe fundul Mării Egee locuia, într-un palat de sidef înconjurat de grădini de mărgean, zeul mărilor, Poseidon. Mitologia scandinavă făurise în fundul apelor un uriaş răutăcios, Aegir, a cărui nesăţioasă soţie, Rîn, scufunda corăbiile şi-i prindea pe corăbieri într-un năvod uriaş. Tahitienii credeau că înecaţii ajung pe meleaguri neştiute, cu palate de mărgean, iar vietnamezii — că zeul adîncurilor duce în robie pe înecaţii ale căror trupuri nu au fost zvîrlite la mal. În sfîrşit, groenlandezii îşi închipuiau că fundul apelor nu era altceva decît... raiul: acolo apele sînt călduţe, iar focile se fierb singure în oale mari cu apă clocotită!

Dar legendele nu i-au împiedicat pe oameni să pătrundă în fundul mării şi să vadă... Scufundători au existat din cele mai vechi timpuri; ei scoteau bureţii, perlele şi mărgeanul, care formau obiectele unui comerţ destul de înfloritor.

Iată cum este descris de către Oppian un scufundător din timpul său:

„Primul care coboară este legat peste mijloc cu o frînghie, ia în gură ulei şi îşi leagă bureţi peste urechi. Tras de greutate, el coboară repede; cu toate că urechile îi sînt astupate, ele îl fac să sufere cumplit; tîmplele, ochii, coşul pieptului îi sînt strînse în menghina apei"...

Dar suferinţele scufundătorilor nu se sfîrşesc aici: rechinii, ca şi scoicile uriaşe care se închideau brusc, tăindu-le degetele sau prinzîndu-i cu totul, luau un tribut greu de vieţi în fiecare an.

Antrenamentul şi obişnuinţa din copilărie a înotului şi a scufundărilor le permiteau să se lase la fund — pînă la 30 m adîncime — de 40-60 de ori pe zi, dar nu multă vreme. După cîtva timp, sîngele îi podidea pe gură, pe nas şi pe urechi. Uneori hemoragia provoca în cîteva ore moartea acestor curajoşi scufundători.

Cîte perle, pescuite din adîncuri cu preţul sîngelui, au împodobit în decursul veacurilor femeile de neam mare!

Oamenii timpului au încercat — şi în oarecare măsură au izbutit — să folosească îndemînarea scufundătorilor şi la operaţii militare. Dio Cassius arată că, în timpul asediului Bizanţului de către armatele lui Septimius Sever, scufundătorii bizantini au tăiat funiile galerelor romane aflate în faţa portului şi au înfipt cîrlige mari sub chilele corăbiilor. Apoi au trecut funii prin cîrlige şi au început să tragă spre port aceste corăbii neancorate, spre marea uimire a romanilor care au văzut că „vasele pluteau singure, fără a fi împinse nici de vîsle, nici de vînt".

Din vremurile vechi datează şi următoarea povestire hazlie:

În timp ce se afla la Alexandria în tovărăşia reginei Cleopatra, triumvirul roman Antoniu pescuia foarte des cu undiţa. Neavînd îndemînare la acest sport şi simţindu-se umilit din această cauză, porunci scufundătorilor săi să-i agaţe peştii de undiţă. Cleopatra înţelese şiretlicul. În ziua următoare, cînd Antoniu, sigur de rezultat, trase undiţa afară, de cîrligul ei atîrna un peşte mare dar... sărat.

Şi în evul mediu s-a continuat utilizarea scufundătorilor. Se spune că o căpetenie a vikingilor, Eric cel Înţelept, a avut odată un „diferend" cu Oddo, un temut pirat danez. În timpul nopţii, el trimise cîţiva scufundători curajoşi care găuriră corăbiile lui Oddo. Dimineaţa, cînd corăbiile începură să ia apă iar marinarii se străduiau din răsputeri să o scoată afară, Eric îi atacă. Danezii, ocupaţi cu evacuarea apei din corăbiile găurite, nu putură să se împotrivească atacului vrăjmaş şi pieriră pînă la unul, cu toată flota lor.

LUMEA DE BASM

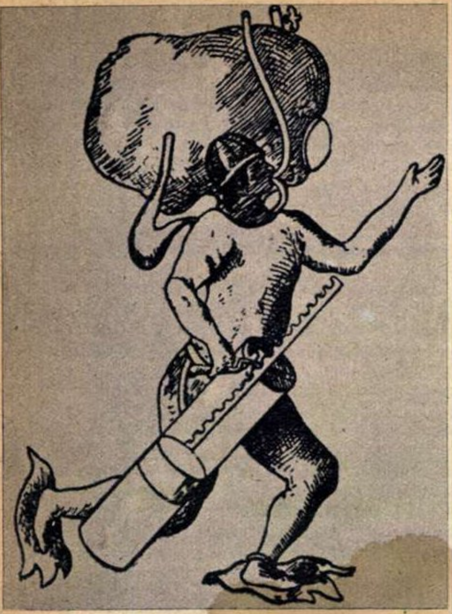

Profesia de scafandru este foarte veche. Mărturie stă acest basorelief asirian din secolul al IX-lea î.e.n. Omul avea legat de corp un sac cu aer prevăzut cu un tub pentru respirație, pe care îl ținea în gură. Deosebirea față de scafandrii de astăzi — după 29 de secole! — nu este prea mare...

Richard Inimă de Leu, regele Angliei, plecat în cruciade, întîlni lîngă insula Cipru o corabie care, arborînd steagul francez, era în realitate un vas cu 1.500 de războinici sarazini. Ei erau bine aprovizionați cu... „focul bizantin, arme și borcane pline cu șerpi veninoși"... Din ordinul regelui Richard, scufundătorii găuriră sub linia de plutire corabia, care dispăru în valuri cu toată încărcătura sa de războinici și... armament.

Dacă Leonardo da Vinci ar fi știut...

După o perioadă îndelungată, cînd singurele... instrumente ale scufundării erau plămînii, oamenii începură să se frămînte pentru a inventa „o mașină" care să le permită să meargă pe fundul apelor.

Leonardo da Vinci, un genial precursor în multe domenii, a elaborat proiectul unui tub respirator al cărui capăt era menținut la suprafața apei pe un disc de lemn. Întrucît inventatorul nu și-a experimentat niciodată dispozitivul, el n-a putut afla că la o anumită adîncime presiunea apei împiedică mușchii toracelui să se mai contracte și, deci, omul nu mai poate respira.

Dacă însă presiunea aerului cu care scufundătorul este alimentat este egală cu presiunea apei, respirația decurge normal. Cel mai simplu sistem de a realiza acest echilibru constă în folosirea unui clopot. Scufundat în apă, acesta colectează aerul în partea de sus. Pe măsură ce înaintează în adînc presiunea aerului crește în egală măsură cu a apei. Coborînd o dată cu el, scufundătorul poate inspira fără nici o greutate aerul colectat în partea de sus a clopotului. Cu timpul aceste clopote s-au transformat în actualele chesoane.

Prima încercare despre care se povestește este proba făcută în rîul Tago, în Spania, la Toledo (1538) „... de față fiind împăratul Carol Quintul și zece mii de oameni. Doi greci au intrat într-un vas foarte mare, așezat cu gura în jos, legat cu frînghii de mal. Înăuntru fuseseră puse bîrne și scînduri, pe care cei doi greci s-au așezat ținînd în mînă o lumînare aprinsă. Cînd vasul era coborît, aerul ieșea afară, deasupra apei, și își făcea loc cu sila (!). Se putea sta acolo pînă cînd aerul sărăcea prin răsuflarea lor și se prefăcea într-o umezeală groasă. Dacă se ridica însă vasul la timp, ei nu erau udați de loc și lumînarea rămînea mereu aprinsă"...

O vreme însă, savanții timpului nu au fost de acord cu acest principiu simplu. Unii preferau un sac cu aer (abatele Borelli), alții un tub larg, dezvoltînd ideea lui da Vinci. Un tub similar cu cel inventat de Leonardo îl regăsim la cazaci. Aceștia, în desele lor ciocniri cu flotele otomane în Marea de Azov, foloseau scufundători care, respirînd prin trestii tăiate, puteau să stea sub apă pentru a iscodi și a găuri fundurile corăbiilor turcești.

Totuși, încetul cu încetul, tot mai numeroase au devenit vocile care afirmau că principiul clopotului este pe deplin aplicabil.

Cunoscutul astronom Halley elaborează și el (1690) schema unui clopot de scufundare. Aceste clopote se perfecționează treptat, pînă la sfîrșitul secolului al XVIII-lea, cînd dobîndesc, în linii mari, forma de azi a chesoanelor.

Chesonul, în forma sa perfecționată, se folosește intens în toată Europa, la noile construcții de porturi, poduri etc.

Medicul Hamel, consilier la Curtea imperială a Rusiei, se scufundă cu un astfel de clopot și constată „... îndemînarea muncitorilor care așezau pietrele cu tot atîta regularitate ca în aer liber"...

Dar și chesoanele și aparatele de scafandru, deși perfecționate, păreau lovite de un blestem. Trei scufundători au murit, unul după altul, la antrenamente, la Toulon și Marsilia... „Oamenii se ridicau la suprafață teferi, fără să se plîngă de cea mai mică indispoziție; după o jumătate de oră simțeau o stare de sfîrșeală, o senzație de vomă, și după două ore își dădeau ultima suflare..." Așa au murit scufundători și la Kiel și la New York.

S-au făcut rapoarte, contrarapoarte și expertize, dar oamenii continuau să moară sau să paralizeze. Doar foarte tîrziu, pe la mijlocul secolului nostru, dr. Paul Bert a dezlegat misterul. Azotul care se găsește în corp este foarte puțin solubil în sînge. Dacă revenirea la suprafață este prea rapidă, acest gaz se degajă brusc în bule, provocînd tulburări mortale. Pentru a le evita, revenirea la normal — decomprimarea — trebuie să se efectueze lent și progresiv, eventual printr-o cameră de decomprimare.

Și astfel, după înlăturarea tuturor piedicilor, chesoanele pot astăzi să fie folosite la toate marile lucrări hidrotehnice în care este necesar să se lucreze în condiții asemănătoare cu cele existente pe uscat.

Marele Leonardo da Vinci a imaginat un tub respirator asemănător cu cel pe care-l folosesc astăzi vînătorii submarini. El a înzestrat masca scufundătorului cu țepi, pentru a-l apăra de peștii mai „agresivi".

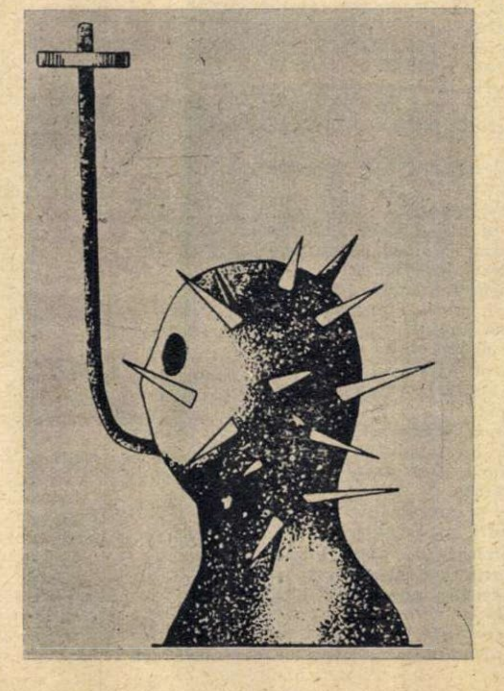

În efectuarea acestor lucrări au ajuns la o mare măiestrie inginerii sovietici, care au executat marile baraje și lucrări hidrotehnice de la Stalingrad, Bratsk, Ust-Kamenogorsk și altele.

Clopotul de scufundător și chesoanele aveau însă dezavantajul că erau greoaie, dificile la manevrat. De aceea, paralel cu dezvoltarea acestora, s-a încercat să se construiască un aparat de scufundat autonom sau care să permită deplasările.

În 1819 Augustus Siebe, pornind de la clopotul de scufundat, îl reduce doar la o simplă cască ce înlocuia clopotul și se alimenta cu aer sub presiune de la suprafață. Legat de un costum impermeabil, întregul ansamblu dădea scufundătorului o oarecare posibilitate de mișcare pe fundul apei. Aerul, împins de la suprafață printr-o pompă, forma în același timp o protecție eficientă contra frigului. Ceva mai tîrziu (1865) — inginerii Rouquayrol și Denayrouze construiesc primele aparate semiautonome fără aer pompat permanent de la suprafață. Ele aveau un regulator care permitea să se echilibreze automat presiunea apei cu presiunea aerului din rezervoare.

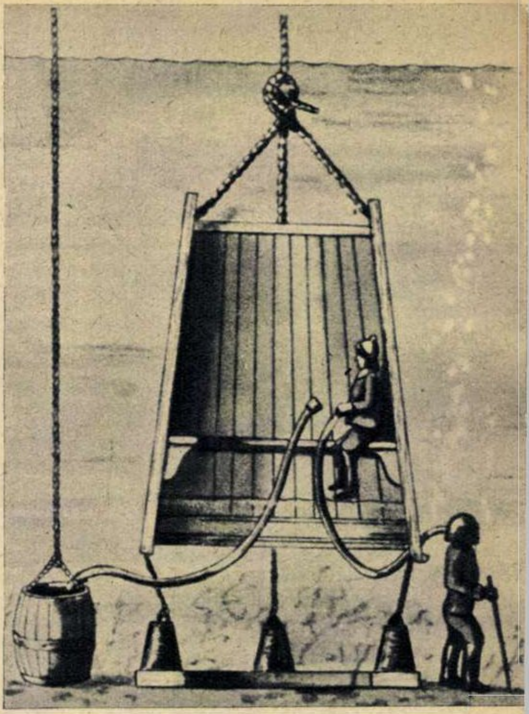

Clopotul de scufundat al lui Halley (1690), după un desen executat de inventator.

În orice caz, marea majoritate a scafandrilor grei sînt și azi de cele două tipuri sus-menționate. Materialele și finisajul s-au îmbunătățit, principiile au rămas însă aceleași.

Sărmanul pește! Nu are aer...

Pentru a se ajunge și la mai mari adîncimi (300-400 m) s-au creat costume rigide, cu articulații, care însă nu permit efectiv o muncă susținută, ci mai mult o verificare sau dirijare a aparatului, care se mînuiește de la suprafață și pe care scafandrul îl dirijează prin telefon.

Totuși omul nu era mulțumit. De aceea a încercat să găsească un sistem prin care să fie complet eliberat de dependența de „sus". Să fie liber ca... un pește, să poată să se

A EI

Andrei, şi-a manifestat şi el preocuparea în legătură cu propunerea brigăzii de la turnătorie.

— Nici o grijă — le-a răspuns Cochinţu — întreaga brigadă se va strădui să nu se facă de ruşine.

Şi nu s-a făcut! Iar gazeta de uzină a consacrat evenimentului un text pe cinci coloane.

Scrisul la gazetă? Nimic mai firesc!

Ce-i determină pe aceşti harnici constructori de maşini să facă şi gazetărie? Numai cine nu cunoaşte realitatea dintr-o mare uzină socialistă n-ar putea găsi răspunsul la întrebarea de mai sus. Nimic altceva decît interesul pe care-l au ca în uzina lor lucrurile să meargă din ce în ce mai bine. Sprijiniţi permanent de către organizaţiile de partid, ei luptă pentru rezolvarea problemelor de producţie şi de viaţă folosind ca armă eficientă şi gazeta de uzină. Aşa că scrisul la gazetă a devenit pentru mulţi din ei o chestiune firească.

Credeţi oare că lăcătuşul Emilian Pîrvu, unul dintre colaboratorii activi ai gazetei de uzină, a stat cu mîinile în sîn cînd a aflat — recent — despre un caz de neglijenţă la secţia în care se fabrică semănătorile universale? „...*Dacă din partea unor maiştri* — a scris el într-unul din ultimele numere ale gazetei — *există o preocupare în direcţia asistenţei tehnice, nu*

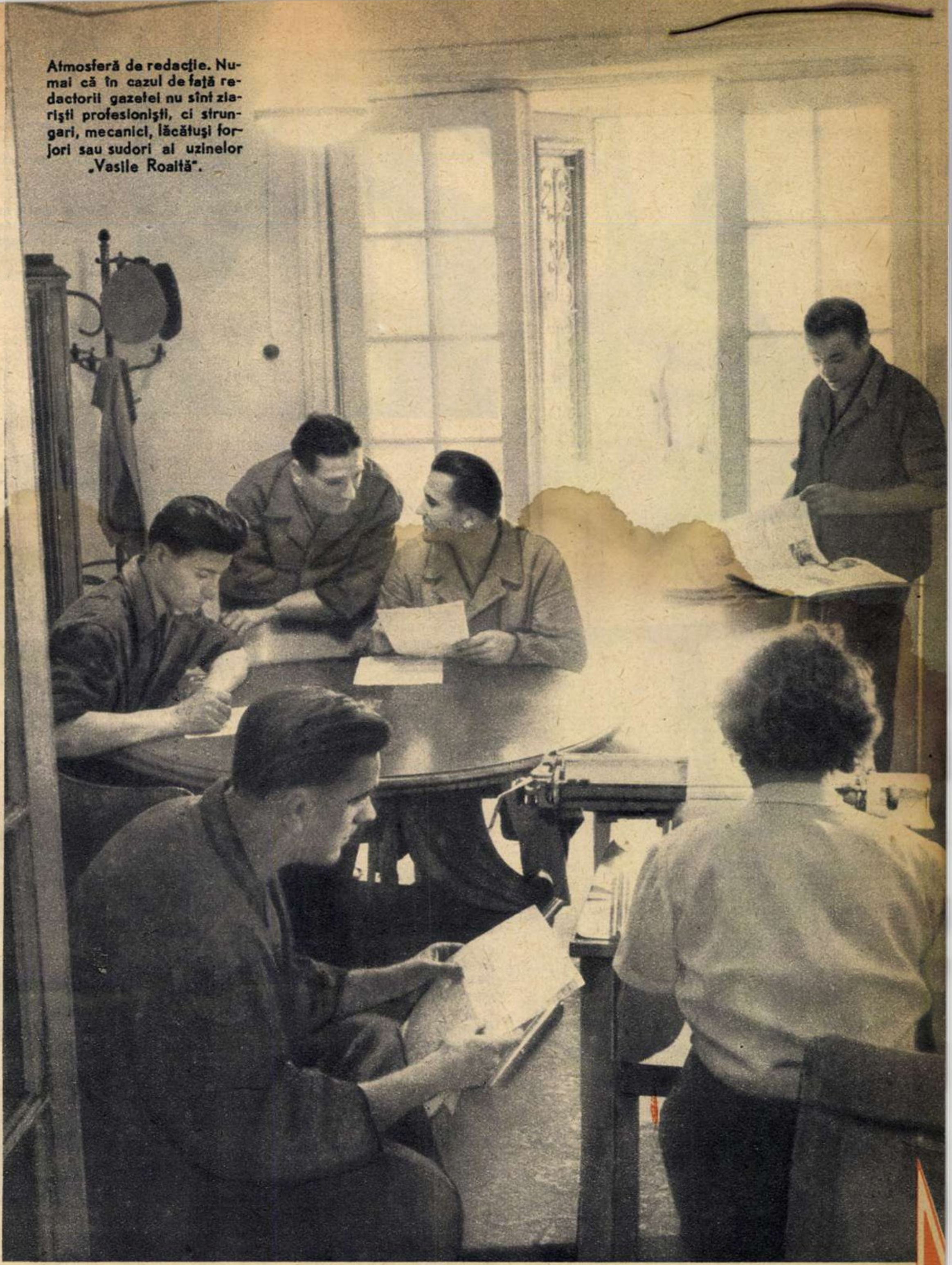

Atmosferă de redacţie. Numai că în cazul de faţă redactorii gazetei nu sînt ziarişti profesionişti, ci strungari, mecanici, lăcătuşi forjori sau sudori ai uzinelor „Vasile Roaită".

COPERTA NOASTRĂ

La apariţie, gazeta este adusă în secţii de difuzori, din rîndurile cărora face parte şi lăcătuşul Rada Caraculia.

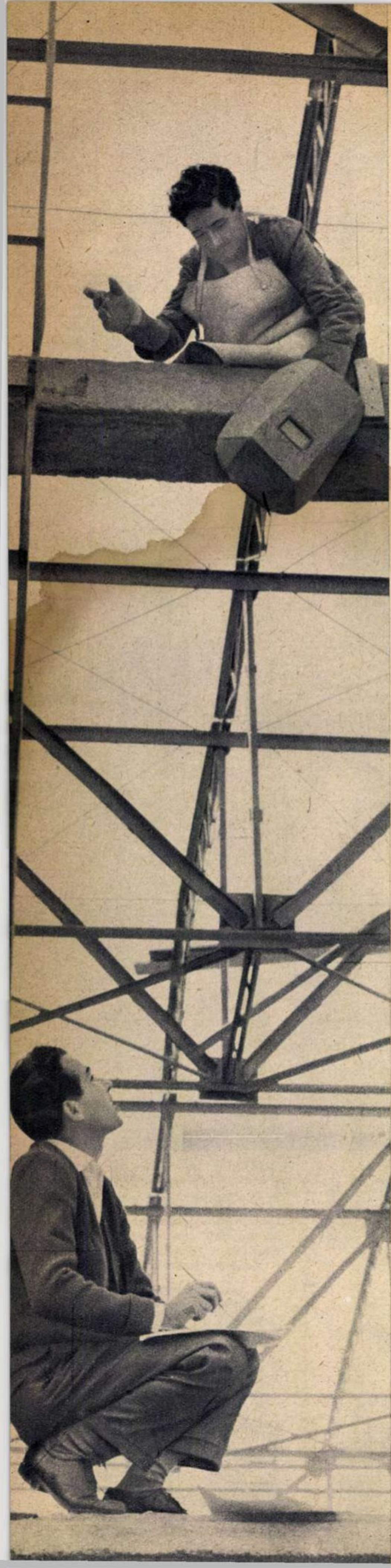

Iată-l pe redactorul gazetei de uzină informîndu-se „la fața locului" asupra stadiului lucrărilor de construcție ale viitoarelor hale ale uzinei.

Se machetează numărul viitor al gazetei.

același lucru îl putem spune despre inginerele Calot și Teodorescu. Ele au făcut unele greutăți secției prin neurmărirea fișelor tehnologice!" A ajutat critica lăcătușului Emilian Pîrvu? Evident că da: lucrurile din secție merg acum spre îndreptare.

O anchetă deschisă de gazetă — *„Cum trebuie folosite cadrele tehnice"* — a făcut ca mulți tehnicieni sau muncitori să nu mai fie folosiți anapoda, ci la locul potrivit pregătirii și capacității lor; o bătălie dusă prin același ziar pentru reducerea prețului de cost a fiecărei șarje de fontă s-a soldat cu importante economii; un schimb activ de scrisori între brigada lăcătușului Gh. Cristea și o brigadă de tineret din Omsk, publicate regulat în „Secera și ciocanul", a făcut ca tinerii din uzină să cunoască multe lucruri interesante despre tovarășii lor din îndepărtatul oraș siberian.

Și asta nu-i totul. Oamenii au scris și despre probleme care nu-s legate direct de strung sau de cubiloul de la turnătorie: *„Echipa de dansuri se mișcă ca melcul!"*, *„Clubul uzinei bate pasul pe loc"* — iată numai două din titlurile sugestive ale gazetei, într-un raid-anchetă privitor la activitatea culturală, anchetă a cărei urmare a fost stimularea dansatorilor din echipa uzinei și organizarea mai multor seri literare la club.

Și pe stadion și în producție...

„Sîntem corigenți la fotbal!". În ziarul pe care și-l scriu muncitorii de la „Vasile Roaită" am putut citi mai de mult și un astfel de titlu. Pe cine oare nu interesează fotbalul în această mare uzină? Așa că este ușor de închipuit ce opinie de masă a creat o cronică sportivă cu un astfel de titlu care viza echipa „Sirena" — o formație a uzinei — rămasă, nu corigentă, ci aproape repetentă. Pentru puțină vreme însă, deoarece, spre satisfacția suporterilor, echipa și-a reluat acum locul în campionatul orășenesc. În acest fel, prestigiul sportiv al uzinei, cîștigat pînă acum numai prin succesele echipei de rugbi, s-a consolidat și în alte domenii ale sportului. De aceea este de așteptat ca într-un număr viitor gazeta uzinei să vină cu un alt titlu la cronica sportivă, probabil: „Noi succese în sport" sau ceva asemănător.

★

Tovarășul Dan Florea, secretarul comitetului de partid, a consemnat de curînd într-un articol editorial al gazetei cîteva din succesele dobîndite de colectivul uzinei: paisprezece tipuri de produse ale uzinei, fabricate la un nivel tehnic avansat; două sute de mașini agricole realizate peste plan; economii (pînă în prezent) în jurul a unui milion lei.

Bătălia pentru realizarea acestor succese s-a dat desigur în jurul cubiloului de la turnătorie, a ciocanului de la forjă, a strungului sau în secția de montaj. Nu-i mai puțin adevărat însă că bătălia pentru succese s-a dat și în paginile gazetei. Acolo unde cei de la cubilou, de la forjă, de la strung, de la montaj folosesc și o admirabilă armă agitatorică — armă cu tragere lungă, cum i se spune — pusă la îndemîna muncitorilor de către partid: gazeta de uzină.

F. URSEANU

Fotografii de A. MIHAILOPOL

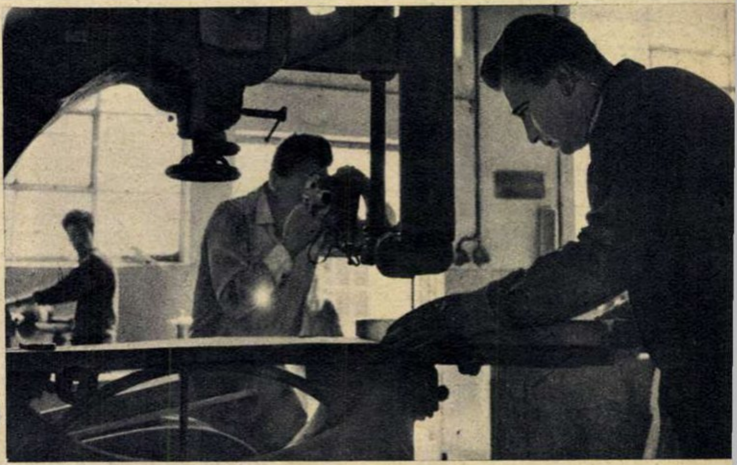

După cum se vede, într-un număr viitor al gazetei „Secera și ciocanul" va fi popularizat încă un fruntaș al uzinei: modelierul Virgil Spirea.

Se naște încă o inovație: tehnicianul Ion Mița (stînga) explică tehnicianului Dumitru C. Ion — deocamdată cu linii trase pe nisip — ideea unei mașini automate de debitat sîrmă de 8 pînă la 12 milimetri. Între ei, lăcătușul Ion Stancu, colaborator permanent al gazetei de uzină, ascultă cu atenție, pentru a putea publica știrea în coloanele gazetei „Secera și ciocanul".

STORES
Coca-Cola
Pepsi-Cola

Flagelul huliganismului continuă să ia amploare în Anglia. Teddy-boys, organizați în bandă, au ieșit în stradă în așteptarea „rivalilor". Ei sfidează autoritățile și își fac de cap.

GENERAȚIE FĂRĂ CĂPĂTÎI

de Gordon SCHAFFER - Londra

Sari, pitoreasca suburbie a Londrei unde locuiesc, este nu numai frumoasă, dar și bogată. Aici există fabrici și ferme moderne. Mulți oameni bogați și-au construit case cochete în această parte a Londrei. Amintesc de toate acestea pentru a vă da seama de ce concetățenii mei au fost uimiți citind următoarea știre din ziarul local:

„Președintele comitetului financiar de pe lîngă conducerea comitatului Sari a declarat că se prevede închiderea căminelor de zi ale copiilor din Sari. Dînsul a amintit de asemeni că prin închiderea a patru cămine de copii se va realiza... o economie de 7.000 lire".

M-am gîndit că trebuie să fie vreo greșeală.

În timpul războiului ni s-au promis o serie de măsuri pentru îmbunătățirea sistemului de educație. Într-adevăr, în anul 1945 a fost adoptată o lege care, printre altele, obliga consiliile municipale să asigure în cămine locuri pentru toți copiii ai căror părinți doresc acest lucru. Dar în atmosfera încordată a războiului rece, legea a fost uitată și copiii au devenit victimele economiei unui stat care se spetește sub povara unor sume uriașe, cheltuite pentru înarmare.

Tendința guvernului de a reduce cheltuielile pentru educație influențează grav învățămîntul. Aproape o jumătate de milion de copii continuă să învețe și azi în localuri întunecoase, reci, construite înainte de 1870. Pentru învățămînt se alocă numai 3% din venitul național — această cifră rămînînd neschimbată de 50 de ani încoace.

Dar problemele care privesc tineretul nu se limitează numai la lipsa unor localuri corespunzătoare pentru școli. Anual rămîn fără lucru mii de tineri după ce au absolvit institutele de învățămînt. Creșterea șomajului a coincis și cu creșterea numărului de tineri care și-au întrerupt școala la vîrsta de 14-15 ani. Nu trebuie să uităm faptul că spre sfîrșitul războiului, cînd era evidentă victoria asupra naziștilor, natalitatea a crescut considerabil. Tocmai aceste generații rămîn astăzi pe drumuri. Ultimele date arată că aproximativ 60.000 de băieți și fete sînt șomeri. Aceasta poate avea consecințe din cele mai primejdioase, în sensul că mulți dintre ei, simțind că sînt respinși și neglijați de societate, vor înmulți numărul bandelor de stradă, care devin o trăsătură caracteristică a orașelor noastre. Ele prezintă astăzi o problemă serioasă.

Nu trebuie să uităm că sutele de mii de tineri ce se maturizează în prezent au crescut în timpul războiului. Cei mai mulți dintre ei au fost trimiși să locuiască printre străini, după ce orașele lor natale au fost distruse de bombardamentele hitleriste, iar alții au vagabondat, singurul lor adăpost constituindu-l strada sau clădirile pe jumătate distruse. E îngrozitor faptul că acești tineri, pe care războiul i-a lipsit de copilărie, sînt acum victime ale pregătirii unui nou măcel mondial.

Reducerea alocației pentru învățămînt, lipsa de grijă pentru problemele tineretului ca și teama acestuia de perspectiva unui nou război cultivă la mulți tineri cinismul. Cînd însă se mai adaugă și teama că poți rămîne fără lucru, cinismul se transformă în ceva îngrozitor.

Tragedia Angliei de astăzi este că ea nu poate să-și orienteze tineretul către o viață sănătoasă, bogată. Generațiile de adolescenți își petrec timpul în cafenele și în localuri de noapte, fac beții, se dau în vînt după jazul american neurastenizant sau vizionează filme cu gangsteri, produse mai cu seamă în S.U.A. Este foarte îngrijorătoare larga răspîndire a acestor filme în care, secvență după secvență, se înfățișează violențe din cele mai sadice. Nici vorbă de vreo aluzie la educație sau morală. Zeci de mii de copii stau ceasuri întregi în fața aparatelor de televiziune, și trebuie spus că în nici un alt program nu există atîtea împușcături și crime ca în emisiunile destinate copiilor.

Rezolvarea tuturor acestor probleme e strîns legată de lupta pentru pace, de dezarmare. Pentru că numai într-o lume neînarmată, în care popoarele colaborează între ele, se pot oferi condiții mai bune educației tineretului.

Cannon Street, după o „noapte de furie" rasistă: vitrine sparte și prăvălii devastate.

FLAGELUL „TEDDY-BOYS" ŞI FALSELE REMEDII

LLOYDS BANK

La 20 de ani John Terry (fotografia din stînga) e un asasin. Filiala băncii „Lloyds" din Worthing, unde Terry l-a ucis pe bătrînul paznic Pull (fotografia din dreapta).

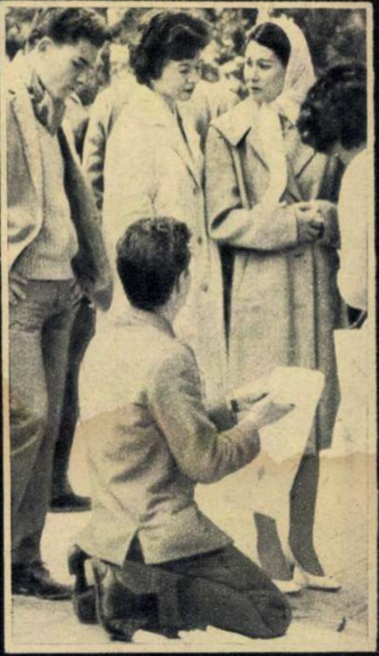

E tînăr. Şi la vîrsta lui se simte capabil „să facă o meserie" în loc să stea în genunchi pe Champs Elysées, în faţa trecătorilor, încercînd să-şi vîndă marfa. Cînd sînt atîţia şomeri, trebuie să te mulţumeşti şi cu asta...

La relatările corespondentului nostru din Londra, vin să se adauge noi fapte. În ultima vreme, autorităţile britanice au fost nevoite să recurgă la măsuri desperate pentru a stăvili huliganismul şi delicvenţa. Criminalitatea este astăzi în Marea Britanie cu 50% mai mare decît înainte de război. Potrivit cifrelor oficiale date publicităţii, delicvenţa minorilor a cunoscut o creştere fără precedent. Numai într-un singur an au fost înregistrate 99.559 delicte comise de minori. S-a ajuns astăzi la necesitatea ca poliţişti în haine civile să însoţească trenurile pentru a-i putea apăra pe călători de eventualele molestări şi a-i împiedica pe huligani să devasteze vagoanele. Criminalitatea juvenilă constituie în momentul de faţă „una dintre cele mai spinoase probleme sociale care stau în faţa guvernului conservator"—a declarat Vosper, subsecretar de stat la Ministerul de Interne.

Opinia publică engleză este cuprinsă de îngrijorare în faţa exploziei de criminalitate juvenilă. Modalitatea de vindecare a acestei plăgi a ajuns să fie discutată pînă şi în Camera Comunelor. Dar discuţiile s-au împotmolit într-o controversă hilară: să se instituie spînzurătoarea de la 21 de ani sau de la 18 ani? Societatea burgheză se dovedeşte incapabilă de a da soluţii radicale tocmai pentru că ea însăşi generează această stare de lucruri.

Crimele indelebile, întîmplările pornografice, poveştile stranii pe care le revarsă zilnic paginile revistelor şi ziarelor sau care apar pe micul şi marele ecran sînt menite să creeze o psihoză a „căutării fiorului", a goanei după parvenire şi falsă grandoare.

„Începînd de vineri seara şi pînă duminică seara — a declarat laburista Alice Bacon — în programele televiziunii noi nu putem vedea altceva, cu mici excepţii, decît lupte, împuşcături şi acte de violenţă. Prin faţa noastră se perindă o mulţime de persoane care dacă nu ţin în mînă o sticlă de vin, atunci mînuiesc un pistol". În articolul „Televiolenţa" publicat de ziarul „The Guardian" Mary Crozier a făcut inventarul actelor de violenţă cuprinse în două emisiuni, una a BBC-ului şi cealaltă a I.T.V. („Televiziunea Independentă"). Iată rezultatul: BBC — 84 de împuşcături, o încăierare, două bătăi şi opt beţii. Bilanţul I.T.V.—41 de împuşcături, două lupte, trei cadavre, nenumărate bătăi, un băiat rănit şi şapte beţii. „Programele pentru familie" ale posturilor de televiziune au fost şi ele obiectul anchetei unei comisii de experţi. „Sunday Times", comentînd raportul experţilor, scrie: „S-a creat acum o adevărată modă care ajută la răspîndirea răului. Filmele şi în general programele de televiziune glorifică sadismul şi brutalitatea..."

NOPŢI DE FURIE

Nebunia rasială împotriva oamenilor de culoare, care pînă acum cîtva timp părea să fie specifică doar modului de viaţă american, a pătruns şi în oraşele britanice. Cînd, în urmă cu doi ani, bande de tineri huligani instigaţi de mişcarea fascistă a lui Oswald Mosley au pornit o adevărată vînătoare de negri în cartierul londonez Notting Hill, s-au găsit notabilităţi care au dat toată vina pentru acest dezmăţ rasist pe nişte descreieraţi şi inconştienţi. Dar recentele „nopţi de furie" din Middlesborough vin să confirme falsitatea acestor justificări. Dacă în Anglia rasismul nu s-a manifestat cu violenţă, el a fost totuşi prezent şi mai ales cultivat cu perfidie. Negrii n-au fost linşaţi, dar li s-a dat să înţeleagă că sînt nişte toleraţi care pot fi pedepsiţi oricînd. Această mentalitate s-a concretizat la Middlesborough. Într-o sîmbătă seara, cînd pe Cannon Street se închideau barurile, grupuri de tineri beţi au început să vocifereze şi să ameninţe pe pakistanezii şi arabii care treceau pe stradă. De la 400, cîţi erau la început, numărul huliganilor a ajuns la 2.000. Banda a terorizat o noapte întreagă cartierul, dezlănţuind o înspăimîntătoare vînătoare de arabi şi hinduşi. Mulţi dintre aceştia au foşt nevoiţi să părăsească în timpul nopţii oraşul ca să-şi salveze familiile. Îngrijorător este faptul că rasismul a început să se manifeste violent în metropola britanică şi să infecteze tineretul. Influenţa americană se manifestă din plin!...

ÎNTRE PADDINGTON ŞI RICHMOND

Între Paddington şi Richmond şi mai în jos, pînă la coastă, sînt baruri unde în fiecare noapte poţi trăi cîteva ceasuri „tari". Tonomatele oferă necontenit „rock"-uri aţîţătoare. Becurile roşii filtrează lumina şi ascund paloarea feţelor şi oboseala. Traficanţi discreţi îşi plasează aci drajeuri de drynamil, pilulele excitante care în jargonul interlop se numesc „inimi roşii" din cauza formei lor. Un comprimat costă mai puţin de un dolar. Şi mai ieftine sînt ţigările drogate, ţigările cu marijuana, care te fac să visezi. Sesizată de suspecta dezvoltare a traficului cu narcotice pe coasta meridională a Angliei şi a numărului de tineri care cad victimă abuzului de stupefiante, poliţia a făcut descinderi şi a arestat cîţiva minori care distribuiau stupefiante. Dar a dibuit foarte greu pe furnizorii de materie primă a acestei noi patimi care dezaxează tineretul englez. Se bănuieşte că drogurile au fost aduse cu mici ambarcaţiuni pescăreşti de pe continent. O altă sursă par a fi farmaciile. Tinerii narcomani folosesc reţete false pentru a-şi procura opiu, morfină sau drynamil.

Presa britanică s-a ocupat în ultimul timp de cazul lui John Terry în vîrstă de 20 de ani.

Terry era obsedat să facă fapte mari, să fie idolul teddy-boys-ilor şi al „fluturaşilor de noapte". Laş din fire, el n-ar fi avut niciodată curajul să acţioneze singur dacă nu ar fi consumat cantităţi apreciabile de alcool şi stupefiante. Idolul său era gangsterul american Legs Diamonds. Un film care povestea isprăvile faimosului bandit a devenit evanghelia vieţii sale.

Ca mulţi alţii din generaţia sa, Terry îşi petrecea zilele hoinărind pe străzi, iar nopţile în barurile din Chiswick şi Worthing. Aici şi-a recrutat şi complicii cu care a organizat o bandă. Şi în noaptea de 9 noiembrie hotărî că a sosit clipa să urmeze exemplul idolului său Diamonds.

John Henry Pull, bătrînul paznic al sucursalei lui „Lloyds Bank" din mahalaua Worthing, se pregătea tocmai să-şi ia ceaiul, ca întotdeauna, la ora 10 fix. În sucursală nu era nimeni şi tînărul casier Barker se cufundase în nişte conturi. Cu ibricul în mînă, Pull tocmai se îndrepta spre reşou, cînd pe uşă intrară doi băieţi. El îi întrebă ce doresc. Atunci unul dintre ei scoase un pistol şi trase. Pull se prăbuşi mort. Apoi, sub ameninţarea pistolului, casierul predă asasinului toţi banii. Doar trei minute a durat totul, iar criminalii au dispărut cu o maşină ce staţiona în faţa băncii.

Peste trei zile poliţia arestează într-un hotel din Glasgow pe John Terry şi pe Valerie Salter, „fata" lui. Terry mărturiseşte că a organizat lovitura împreună cu alţi doi membri ai „bandei" lui: Philip Tucker (16 ani) şi Allan Hosier (20 de ani)...

Curtea de juraţi din Lewes l-a condamnat pe Terry la moarte prin spînzurătoare...

DL. BUTLER FACE PROPUNERI

Numărul tinerilor pe care tribunalele britanice îi judecă şi îi condamnă la pedepse grele — uneori capitale — a devenit îngrijorător de mare. Procesele ai căror „eroi" sînt tineri dezvăluie o lume imundă în care abundă violenţa şi stupefiantele, obsesia sexuală şi dorinţa de parvenire rapidă.

Îmbrăcaţi în veşminte cu o ţesătură şi o croială care erau la modă la începu-

ENGLEZEŞTI

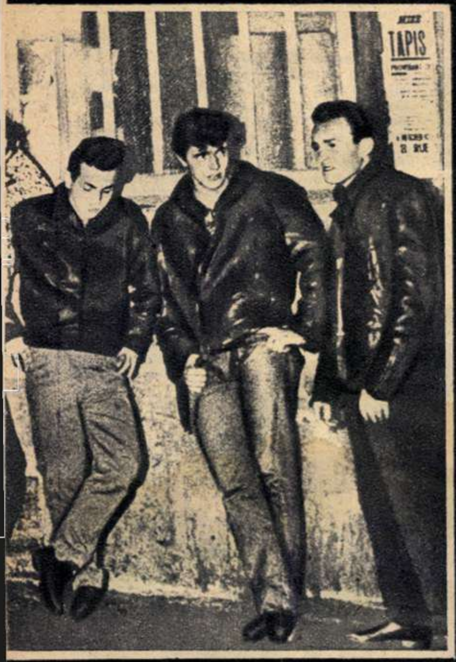

Indivizi pe care nu e plăcut să-i intîlneşti noaptea. Sînt celebrele „jachete negre". În legătură cu ele „Petit Parisien" scria: „...Dacă am trece cu vederea uniformele poliţiştilor, ne-am mai deosebi oare cu ceva de Chicago?"

În timp ce pe scenă Johnny Hallyday „cîntă", în sală publicul său „danseazǎ

tul secolului şi purtînd favoriţi, aceşti tineri dezaxaţi şi-au luat numele de teddy-boys, împrumutînd diminutivul regelui Angliei, Eduard (Teddy) al VII-lea. Un „teddy" nu e niciodată un singuratic. Scopul lui e să intre într-o bandă, pentru că banda îi dă posibilitatea să acţioneze. Pistolul sau lanţurile de bicicletă, cuţitul sau cioburile de sticlă sînt armele pe care orice „teddy" trebuie să le folosească cu îndemînare. Numai în ultimele luni ale anului 1960 au fost arestaţi 11.000 de tineri englezi sub 20 de ani. „Criminalitatea juvenilă devine unul din viciile cele mai oribile ale societăţii noastre" — scrie alarmat cotidianul londonez „Daily Mail".

Opinia publică engleză este astăzi profund neliniştită de extinderea pe care a căpătat-o depravarea unui număr mare de tineri. Lungile dezbateri care au avut loc în Camera Comunelor în jurul acestei probleme s-au concretizat într-un proiect de lege prezentat de ministrul de Interne britanic Butler. Relevînd că el a fost impus de „împrejurări destul de triste", Butler a anunţat măsurile luate: sporirea forţelor poliţieneşti şi construirea unor închisori moderne şi lagăre de corecţie. Ca şi cum acestea ar putea constitui un remediu.

Remediul constă în renunţarea la întreţinerea psihozei războinice, în afectarea unor sume mai mari din buget în scopuri care să permită realizarea unei educaţii sănătoase, în închiderea uşilor în faţa penetraţiei „culturii" decadente şi a modului de viaţă de peste Ocean, aşa cum o cere nu numai generaţia vîrstnică, îngrijorată de soarta celei tinere, ci şi majoritatea tineretului neinfectat de huliganism, acel tineret care participă la marşurile păcii, la manifestaţiile împotriva transformării Angliei într-o bază de rachete a S.U.A., care condamnă acţiunile rasiste, acel tineret care este cu adevărat speranţa şi viitorul Angliei.

C. BOZBICI

Cînd Jean Dupont devine Johnny HALLYDAY

John Terry, Valerie Salter, Philip Tucker, Allan Hosier... O grămadă de nume anglo-saxone. Să mai adăugăm unul: Johnny Hallyday.

Ce a mai făcut englezul ăsta? A început prin a nu fi englez. Pe tatăl său nu-l cheamă Hallyday, iar mama lui nu l-a botezat Johnny. Atît părinţii cît şi fiul lor sînt francezi get-beget. Dar băiatul — care a împlinit nu de mult 20 de ani — e rege în Republica Franceză. Regele rock-and-roll-ului! E evident pentru oricine că pe tronul rockandrollist nu se poate urca cineva pe care-l cheamă, banal, Jean Dupont. Iată de ce a fost nevoie de pseudonimul Johnny Hallyday.

Muzica îndulceşte moravurile

Pe scenă, Johnny Hallyday se produce conform tuturor canoanelor transatlanticei sale arte: tremură din tot corpul, zvîrle capul la dreapta şi picioarele la stînga, întinde gîtul, îndoaie genunchii, se trînteşte pe jos, îşi arcuieşte trupul ca bolnavii de tetanos, atingînd solul cu călcîiele şi creştetul capului, ciupeşte o chitară cu atîta ferocitate, încît îi face vînătăi. Şi, bineînţeles, cîntă. Adică scoate sunetele melodioase pe care le-ar folosi un urangutan enervat ca să explice ceva unui rinocer greu de cap.

În sală, ascultătorii — veri buni cu „teddy-boys"-ii de dincolo de Canalul Mînecii — fac şi ei ce pot ca să-şi marcheze entuziasmul: ţipă, fluieră, se zvîrcolesc în ritm, leşină de extaz... Iar cînd obosesc, se reconfortează stricînd scaunele, smulgînd tapetele de pe pereţi şi spărgînd tot ce este casabil.

De obicei, toleranţa faţă de aceşti „copii teribili" este foarte mare. Dar atunci cînd la Tarbes, de pildă, organizatorii concertului, grijulii de avutul lor, au încercat să le mai potolească elanul, admiratorii lui Johnny Hallyday i-au bombardat cu sticle lansate din nişte praştii special confecţionate în acest scop. Primarul oraşului şi comisarul-şef au avut proasta inspiraţie să intervină. Dacă nu săreau pompierii cu

Pe scenă Johnny Hallyday se produce conform tuturor canoanelor transatlanticei sale arte: se trînteşte pe jos, tremură din tot corpul, zvîrle capul la dreapta şi picioarele la stînga.

tulumbele lor, rock-and-roll-ul ar fi fost penultima muzică de care ar mai fi avut parte cei doi, ultima fiind cea funebră.

La Toulouse, 60 de jandarmi şi 40 de agenţi C.R.S. (Corpul republican de securitate) au luptat timp de două ore cu nesupuşii supuşi ai monarhului Johnny Hallyday. La Isle-Jourdain un spectator, stimulat de înălţătoarele melodii ascultate, s-a urcat pe scenă, i-a smuls bietului Johnny chitara sa extraplată şi i-a aruncat-o în cap, ceea ce a provocat avarii ambelor obiecte într-un contact atît de violent.

În sfîrşit, la Paris, Hallyday a cîntat la „Olympia". Rezultatul premierei: 18 răniţi, 65 de arestaţi.

Sau, cum spune un vechi proverb francez: „Muzica îndulceşte moravurile".

Nu numai rock-and-roll-ul

Da, sînt amare moravurile unei mari părţi a tineretului francez. Dar nu numai rock-and-roll-ul e de vină. Nu chitara lui Johnny Hallyday, ci tăcerea cea mai adîncă a acompaniat asasinarea bătrînei hoteliere Marceline Poissat din Lorient. Patru tineri au înăbuşit-o sub o pernă, ca s-o jefuiască. O interesantă coincidenţă face ca vîrsta victimei să fie egală cu vîrsta totală a făptaşilor: 79 de ani. Împărţiţi 79 la 4 şi socotiţi cît iese pe cap de criminal.

La Nîmes, doi adolescenţi — 15 şi 17 ani — au furat în mai puţin de două luni 31 de automobile. Ca să scape de urmărirea poliţiei, ei au călcat nu numai legile ciculaţiei, ci şi patru pietoni, dintre care doi au murit.

De o tristă celebritate se bucură de multă vreme aşa-numitele „jachete negre" („blousons noirs"), tineri fără căpătîi care comit tot felul de fărădelegi. Pe Coasta de Azur, a operat multă vreme o bandă pe care ziarele au supranumit-o „jachetele aurite", deoarece membrii ei erau odraslele unor oameni foarte bogaţi. Mînaţi de nobilul impuls de a nu păpa banii lui papa, ei au executat cu măiestria unor adevăraţi profesionişti zeci de spargeri şi atacuri la drumul mare, agrementîndu-le şi cu cîteva asasinate.

Mai puţin sîngeroşi, un grup de douăzeci de elevi ai ultimei clase a liceului „François I-er" din Lyon au preferat să se dedice proxenetismului. Graţie activităţii lor organizate, bordelurile oraşului au fost aprovizionate cu noi contingente de pensionare, recrutate dintre colegele şi amicele întreprinzătorilor liceeni.

La Bordeaux... Dar de ce să mai continuăm? Capitolul „Delicvenţa juvenilă" al cronicii judiciare franceze e foarte bogat şi noi nu intenţionăm să redactăm o antologie. Cu atît mai mult cu cît fenomenele sînt foarte asemănătoare celor din Anglia, S.U.A., Germania occidentală şi din alte colţuri ale lumii zise „libere".

Binecuvîntarea de sus

Există totuşi unele particularităţi care merită să fie menţionate. De exemplu, atitudinea autorităţilor. Cine nu ştie că la Paris poliţia este foarte promptă în reprimarea oricărei manifestaţii democratice!? Dar în noaptea în care tineri huligani au vopsit zvastici pe toate maşinile staţionate pe străzile Cascades şi Ermitage, agenţii de poliţie au fost loviţi brusc şi simultan de două grave afecţiuni: una oculară — nu au văzut nimic — şi una de tip paralitic — nu au fost în stare să pună mîna pe nici unul dintre hitleriştii de limbă franceză.

La Toulon, două zile de-a rîndul, sute de băieţi s-au încăierat cu marinarii unor vase de război aflate în port. „Paris-Presse-l'Intransigeant" relatează că «marinarii mergeau la „luptă" încadraţi de jandarmi». Iar „Le Petit Varrois" semnalează că „prefectura maritimă, departe de a condamna, aprobă aceste expediţii".

Cum se explică această încurajare a violenţei din partea celor care ar trebui să fie primii care s-o reprime? Foarte simplu: de violenţă e nevoie. E nevoie pentru a dezbina tineretul, pentru a opune pe militari civililor şi pe studenţi muncitorilor. Dar e nevoie de violenţă mai ales în Algeria.

Afişele de recrutare a mercenarilor pentru războiul dus în Algeria poartă inscripţia: „Voi, cei cărora vă plac încăierările, înrolaţi-vă în rîndurile paraşutiştilor!" Subtextul real al acestei atrăgătoare invitaţii sună de fapt: voi, cei cărora vă place să ucideţi, să furaţi, să tîlhăriţi, să desenaţi zvastica, înrolaţi-vă în rîndurile paraşutiştilor. Acolo, în Algeria, vă veţi putea satisface toate aceste nevinovate plăceri, fără nici un risc!

Un singur lucru uită să menţioneze apetisantul afiş: că în Algeria sînt şi algerieni. Şi algerienilor nu le plac băieţii cărora le plac încăierările. Aşa că aceştia întîmpină totuşi un risc: acela de a muri într-un război nedrept, purtat de un regim care nu numai că priveşte cu indiferenţă, ci încurajează direct descompunerea morală a tinerei generaţii.

Nicolae MINEI

we say NO! to GERMAN BASES
NO GERMAN BASES
HITLER FAILED
TIMOTHY WHITES

Iată şi tineri englezi conştienţi de misiunea şi rolul generaţiei pe care o reprezintă... Sînt participanţii la marşul de protest din Coventry împotriva prezenţei trupelor vest-germane pe pămînt englez.

Acesta este adevăratul tineret al Franţei: tineretul care ştie să muncească şi să lupte pentru revendicările sale social-economice şi politice.

THOMSON CFTH HOUSTON
NOS
PAYER 70%
MOIS 4e SEMAINE DE CONG

Două voci d

A veau de ales. Să rămînă în casa cea nouă din cartierul locuit de albi, înfruntînd prigoana şi umilinţele, sau să se lase intimidaţi, mituiţi şi să renunţe nu numai la visul lor de a-şi cuceri un loc sub soare, ci şi la demnitatea lor de oameni?... În cele din urmă, familia de negri a ales lupta.*

Aşa se încheie piesa scriitoarei americane de culoare, Lorraine Hansberry, „Un strugure în soare", ca şi filmul realizat după ea de regizorul Daniel Petrie şi prezentat la Festivalul de la Cannes din 1961. Interesul suscitat de filmul „Un strugure în soare" şi Premiul special cu care a fost încununat se explică prin puternicul mesaj umanist al piesei şi prin impresionanta realizare artistică a actorului Sidney Poitier, interpretul rolului principal.

Dar şi în realitate s-a petrecut, nu de mult, o scenă asemănătoare: într-o casă din cunoscuta Park Avenue, cartierul central al New Yorkului, se instala — cu aceeaşi intenţie de a-şi afirma demnitatea — în ciuda unor violente obstrucţii ale rasiştilor, familia actorului şi cîntăreţului de culoare Harry Belafonte, vechi coleg şi prieten al lui Sidney Poitier.

Două scene aproape identice, caracteristice pentru atitudinea celor doi protagonişti, hotărîţi amîndoi să facă din viaţa lor artistică şi publică un permanent protest împotriva discriminării rasiale.

Harry Belafonte şi Sidney Poitier se află acum în apogeul carierei lor, dar fiecare treaptă a acestei ascensiuni a însemnat o luptă grea cu obişnuitele discriminări şi jigniri care otrăvesc viaţa negrilor în Statele Unite.

★

Vagabondînd pe uliţele Harlemului, fiul marinarului mulatru Belafonte se simţea stingher, izolat. Nu era nici alb, nici negru. Tatăl lipsea mai tot timpul, mama era la lucru cu ziua şi micul mulatru se înhăita cu cei mai răi băieţi din cartier. Ca să-l ferească de pericolul de a se transforma într-o haimana, mama l-a dus în insula Jamaica, locul ei de baştină. Anii petrecuţi la bunici au fost cei mai senini din viaţa lui Harry. Aici a cunoscut el căldura omenească, curajul şi dragostea de viaţă, în pofida mizeriei şi asupririi. Tot aici a cunoscut muzica duioasă şi generoasă în care se exprimau simţămintele oamenilor simpli din Antile. Reîntors la New York, în jungla marelui oraş, Harry Belafonte continuă să se preocupe de muzica şi de folclorul negru. Un spectacol al ansamblului „American Negro Theater" îi trezeşte chemarea către teatru. Şi, după eliberarea din armată, el începe să audieze un curs de artă dramatică. O dată însă cu încheierea studiilor, începe odiseea în căutarea unui angajament. Comisionar, ambalator, cronicar sportiv, iată numai cîteva din meseriile pe care le-a exercitat pe atunci tînărul actor şomer. Împovărat de familie (se însurase şi avea o fetiţă) se hotărăşte să cînte într-un cabaret melodiile compuse de el pe ritm de „calypso" şi inspirate din autenticul folclor negru. În plină isterie a „rock-and-roll"-ului, cîntecele sale pline de vitalitate, melodioase şi calde aduceau o undă de prospeţime, prin care răzbătea amărăciunea cîntecelor de sclavi. În scurt timp, „calypso"-ul a detronat „rock-and-roll"-ul şi popularitatea lui Belafonte a întrecut-o pe cea a lui Elvis Presley. Chemat să joace în filmul „Carmen Jones", o versiune modernă a operei lui Bizet, el s-a relevat şi ca un mare talent dramatic.

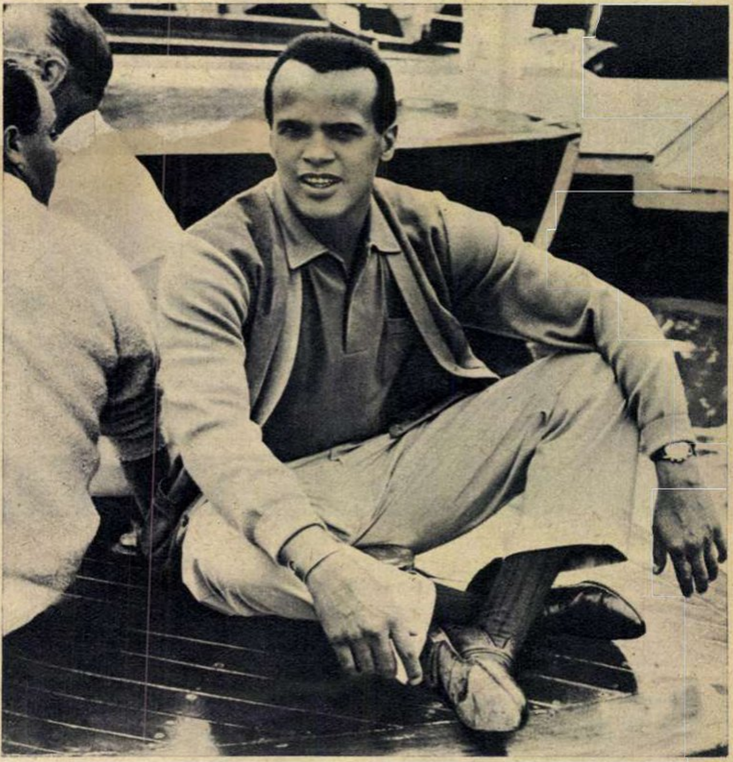

Harry Belafonte.

Dar Harry Belafonte nu se mulţumeşte cu succese uşoare, cu roluri „inofensive". Atunci cînd a primit să joace în filmul „O insulă în soare" rolul unui militant sindical de culoare care iubeşte o femeie albă, el a ştiut că se expune unor represalii din partea organizaţiilor rasiste. Boicotul, ameninţările cu moartea, manifestaţiile ostile nu l-au intimidat însă. Dimpotrivă, aceste acte de sălbăticie l-au convins de necesitatea de a-şi folosi popularitatea şi prestigiul artistic pentru a lupta împotriva segregaţiei rasiale. A întemeiat firma cinematografică „Harbel Productions", destinată să realizeze filme inspirate din lupta pentru emanciparea populaţiei de culoare din America; iar pentru a sprijini debutul tinerelor talente, a înfiinţat la Washington „The Belafonte Art and Music Foundation", care dispune de 20 la sută din veniturile provenite din vînzarea discurilor sale.

În ciuda încercărilor de intimidare puse la cale de cercurile reacţionare, Harry Belafonte continuă să-şi manifeste făţiş convingerile democratice. A demonstrat-o şi prin recenta sa călă-

in HARLEM

torie în Uniunea Sovietică, în cursul căreia el a declarat:

„Doream de mult să vin în Uniunea Sovietică. Şi nu numai pentru că e patria lui Dostoievski, Tolstoi, Prokofiev şi Şostakovici... ci pentru a mă întîlni şi a face cunoştinţă cu artiştii de care mă leagă emoţionanta idee a păcii şi prieteniei, cu oamenii artei sovietice, care exprimă această idee mai clar şi mai bine ca oricine".

... şi în ecranizarea celebrei lucrări a lui Gershwin, „Porgy and Bess".

Sidney Poitier în „Omul care a învins teama!"...

★

Numele lui Sidney Poitier a devenit cunoscut publicului nostru datorită filmului „Lanţul" al regizorului Stanley Kramer. Chipul de neuitat al evadatului negru Cullen a revelat lumii întregi temperamentul dramatic neobişnuit al tînărului actor, aducînd, pentru prima dată în analele Hollywoodului, Premiul Oscar pentru cea mai bună interpretare masculină a anului, unui actor de culoare.

Copilăria lui Sidney Poitier a fost şi ea umbrită de umilinţele în mod inevitabil legate în America de culoarea pielii, cu atît mai mult cu cît se născuse în Florida, unul din statele din sud, unde rasismul face ravagii. Pînă aproape de 17 ani, tînărul muncitor agricol dintr-o fermă de lîngă Miami de-abia ştia să se iscălească. Dar dorul de învăţătură l-a făcut să lupte cu înverşunare pentru a recîştiga timpul pierdut. Învăţa singur, acasă, la lucru, în autobuz: visa să devină actor. Cînd s-a prezentat pentru prima oară la şcoala de artă dramatică de pe lîngă „American Negro Theater" din New York a fost respins: citea prost, nu cunoştea îndeajuns gramatica, şi dicţiunea lui avea puternice accente sudice. O nouă perioadă de eforturi desperate şi, în cele din urmă, Sidney e admis la cursuri. Unul din primele sale succese, în comedia „Lysistrata" de Aristofan, a atras asupra lui atenţia regizorului progresist Richard Brooks, care i-a oferit un rol plin de semnificaţie în filmul „Jungla şcolii". Tema filmului e lupta unui profesor dintr-un colegiu american pentru a-i abate pe elevii săi de pe calea gangsterismului. Atunci cînd profesorul e ameninţat cu moartea de unul din ei, salvarea îi vine de la un elev negru pe care cîndva îl jignise profund. O prietenie puternică se naşte între el şi profesor (interpretat de Glenn Ford). Elevul negru, pe care umilinţele l-au putut înrăi dar nu l-au putut face să-şi piardă sentimentele omeneşti, era primul rol cinematografic care a impus numele lui Sidney Poitier peste hotarele Americii. O altă realizare a regizorului Richard Brooks, filmul „Nimic nu-i mai de preţ", i-a oferit lui Sidney Poitier prilejul de a întruchipa figura unui luptător pentru eliberarea poporului din Kenya asuprită de colonialiştii englezi.

În alegerea rolurilor sale, Sidney Poitier e preocupat în primul rînd de conţinutul lor de idei, de necesitatea de a-şi exprima prin ele convingerile antirasiste. El a refuzat de pildă rolul principal care i se oferea în filmul „Poveste despre oraşul Phoenix", deoarece, în scenariu, eroul, un negru al cărui fiu este linşat, rămîne pasiv, nu ia atitudine în faţa crimelor comise de rasişti. *„Mai presus de orice mă interesează poziţia pe care o ia filmul, poziţia în problemele sociale. Însăşi satisfacţia artistică e în funcţie de reuşita filmului pe plan social"* — declara Sidney Poitier. Era în preajma realizării filmului „Porgy and Bess", ecranizarea cunoscutei opere a lui George Gershwin, în care deţinea unul din rolurile titulare. Curînd a avut ocazia să-şi manifeste şi practic această poziţie, atunci cînd pe platoul de filmare s-au făcut simţite acţiuni discriminatorii faţă de tehnicienii şi actorii de culoare. El s-a plasat în fruntea acţiunii de protest prin care s-a obţinut îndepărtarea rasiştilor. Pînă şi regizorul a fost înlocuit, realizarea filmului „Porgy and Bess" continuînd sub direcţia regizorului Otto Preminger.

De atunci încoace, fiecare din personajele sale aduce un nou aspect al dramei omului negru în jungla societăţii capitaliste, o nouă afirmare a demnităţii şi omeniei sale.

Doi muncitori, unul alb şi altul negru, s-au întîlnit într-o cîrciumă din New York: cel alb e nervos, slab şi nesigur, iar negrul, stăpînit, inteligent şi ocrotitor, îi întinde mîna cu simpatie. E Tommy, docherul, cel care îl va învăţa pe prietenul său Axel ce înseamnă curajul şi integritatea. Acesta e eroul filmului „Omul care a învins teama" al regizorului Martin Ritt. În interpretarea nuanţată a lui Sidney Poitier, figura lui Tommy capătă într-adevăr proporţiile prin care-l definea una din replicile filmului: „Omul trebuie să-şi învingă teama... Şi atunci creşte înalt de zece picioare".

Pe cei doi eroi ai filmului „Lanţul" îi unesc la început doar cătuşele şi ura. Treptat însă, de-a lungul dureroasei lor odisei, se naşte sentimentul de solidaritate şi respect reciproc, care-i va face să întîmpine eşecul cu capul sus. Evadarea n-a reuşit, dar cei doi puşcăriaşi, albul şi negrul, nu mai sînt nişte izolaţi. Îşi cunosc acum puterea, îşi cunosc duşmanii şi prietenii...

În ultimii ani, numele lui Sidney Poitier a strălucit pe genericul a peste douăsprezece filme şi pe numeroase afişe ale lui „American Negro Theater". Visul lui este acum să treacă de partea cealaltă a aparatului de filmat, să devină el însuşi regizor, ca să poată transmite nemijlocit mesajul convingerilor sale.

În ciuda campaniilor defăimătoare şi a boicotului organizaţiilor rasiste, Sidney Poitier şi Harry Belafonte sînt în prezent nume de mare prestigiu. Publicul din întreaga lume răsplăteşte prin simpatia sa nu numai incontestabilul lor talent artistic, ci şi atitudinea lor demnă şi curajoasă.

Ana ROMAN

Belafonte cîntă... „Calypso" al său a detronat istericul „rock-and-roll".

Paleta unui itinerar

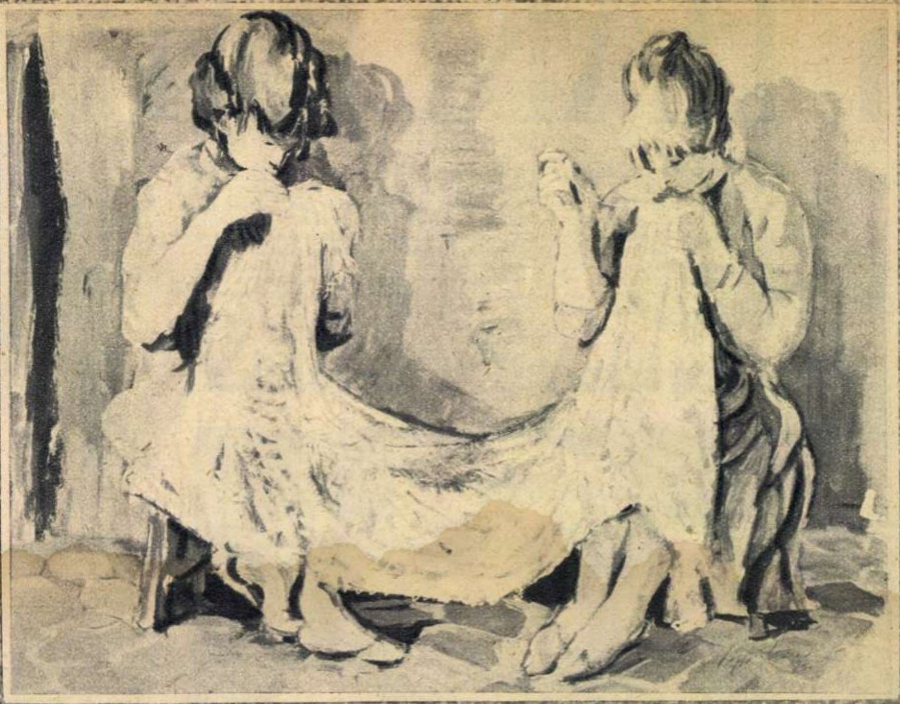

Fete brodind, la Chioggia.

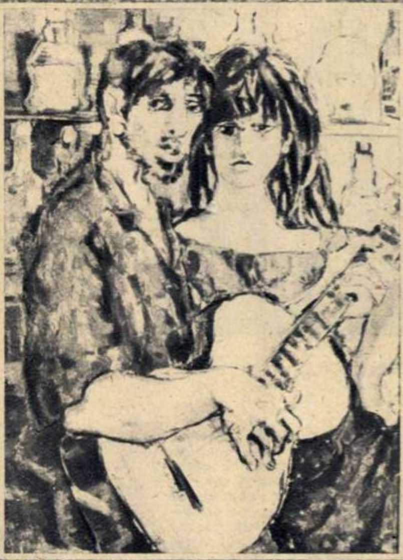

Tineri în bar, în Cartierul Latin.

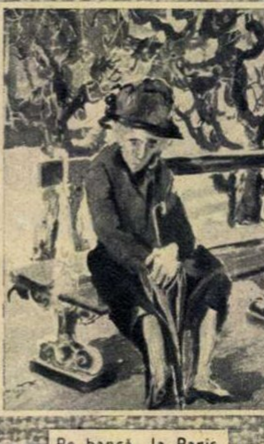

Pe bancă, la Paris.

Dintre toate vehiculele posibile, am recurs la cel mai rapid: fantezia. Şi astfel, curînd n-am mai simţit sub paşi dalele sălii expoziţiei de la Muzeul de artă al R.P.R., ci unul din drumurile pietroase ale Siciliei, pe care, iată, o femeie duce în coş aurul viu al portocalelor, cu eleganţa străbunicii ei purtătoare de amforă.

„Ghidul", pictoriţa Ligia Macovei, asociază vervei căldura lirismului, îndreptîndu-mi privirile către o Italie mult mai complexă decît cea a policromelor afişe turistice.

— Într-o ţară în care arta pluteşte parcă şi în aerul respirat, nenumărate sînt tentaţiile ieşite în calea penelului. Luptînd cu unele dintre aceste tentaţii, am căutat să fug de „peisajul în sine", de acel gen de pînze care puse cap la cap ar alcătui un fel de artă turistică...

Din mijlocul unei vegetaţii în luptă cu soarele arzător, se îndreaptă parcă spre noi *Păstorul sicilian*, pe al cărui chip adolescenţa şi-a cedat de timpuriu locul în favoarea dîrzeniei bărbăteşti.

— Sicilia, îndeosebi, m-a impresionat foarte puternic şi m-a reţinut prin natura ei frămîntată, dramatică, reflectată pînă şi în fizicul oamenilor.

— Un indirect elogiu portretului?

— Nu însă portretului rupt de mediul înconjurător! Adevăratul drum spre înţelegerea naturii porneşte de la oamenii care o însufleţesc. În drumurile mele, care totdeauna mi s-au părut prea scurte faţă de cît le-aş fi dorit, am învăţat să-i iubesc pe italieni şi patria lor. Dacă asta se cheamă „documentare", numeşte-o aşa. În orice caz, deşi vrăjită de azurul şi soarele mediteranean, din cutia mea de culori nu s-au consumat doar tuburile de albastru şi auriu...

Soarele n-a putut alunga însă umbrele. Iată-l, după ce ne-a îndreptat cu un fascicul de raze către odihnitoarea, prietenoasa *Fîntînă de la Taormina*, ne urmăreşte şi pe străvechile străzi ale Chioggiei. De data aceasta luminează o ţesătură la ale cărei capete două fete îşi irosesc privirile, brodînd. N-au trecut de mult vîrsta basmelor, dar de timpuriu au luat acul în mînă. Fetele sînt aplecate asupra modelelor pe care le înfloresc cu maşinală îndemînare; nu comunică între ele decît prin intermediul acestor valuri de pînză care nu se mai termină, care dau să le acopere.

Poate chiar în clădirea de alături, *Pe balcon*, o femeie tînără priveşte departe, către un punct nedefinit.

— Multe dintre ele visează să ajungă la Roma! Multe nădăjduiesc să turneze un film şi să fie remarcate de cineva care să le smulgă din strînsoarea balconului provincial...

(Fără să vreau, asociez, compar presupusul lor strigăt interior „La Roma!" cu pateticul „La Moscova!" al „surorilor" lui Cehov).

În compania „ghidului", vehiculul fanteziei mă lasă în pragul odăii *Familiei de pescari sicilieni*, odaie discordînd cu exuberanta natură italiană.

Plecată asupra unui detaliu casnic şi aşezată cu ancestrală supunere în spatele bărbatului, nevasta pescarului nu-şi găseşte timp pentru reverii. Nici suficientă forţă încă de a privi înainte. El însă nu şi-a plecat capul (sau poate abia a început să şi-l ridice!).

— Chiar şi în cele mai aspre condiţii de luptă cu viaţa, oamenii aceştia ştiu să-şi ţină fruntea sus. În ciuda tuturor canoanelor religioase care i-au aplecat privirile în pămînt, eu o văd pe nevasta pescarului învăţînd să şi le ridice!

Lumini şi umbre!...

Nici orbitoarele lustre din sălile de primire ale Parisului monden în care descindem prin poarta ramelor din expoziţie nu pot ascunde umbrele. Participăm *La un cocteil*. Doamne uscăţive, ascunzînd sub vastele pălării un gol imens şi fără remediu, debitează aceleaşi fraze stereotip convenţionale.

— Cine-i grăsunul ăsta cu plastron? — întreb.

— Spune-i, dacă vrei, „domnul de la cocteiluri". N-are nume precis căci, veşnic cu gura plină, cînd să se mai prezinte? E grăbit să devoreze totul. Cuvintele le păstrează doar pentru tranzacţiile financiare. Şi atunci, tot printre înghiţituri.

Străbatem astfel lumea intrigilor politice, a speculaţiilor oneroase şi a cancanurilor frivole, lumea în care vîrstnicele doamne cu *Cercei verzi* îşi pot plăti luxul de a fi însoţite de tineri bine dispuşi în orice „music-hall" din Paris. În lumina fadă a localului, chipul dansatoarelor se reduce la o simplă pată de culoare, etalîndu-se în prim plan restul.

— Cum au ajuns convalescenţii ăştia ...*în bar, în Cartierul Latin*?

— Convalescenţi? Da' de unde! Nişte tineri

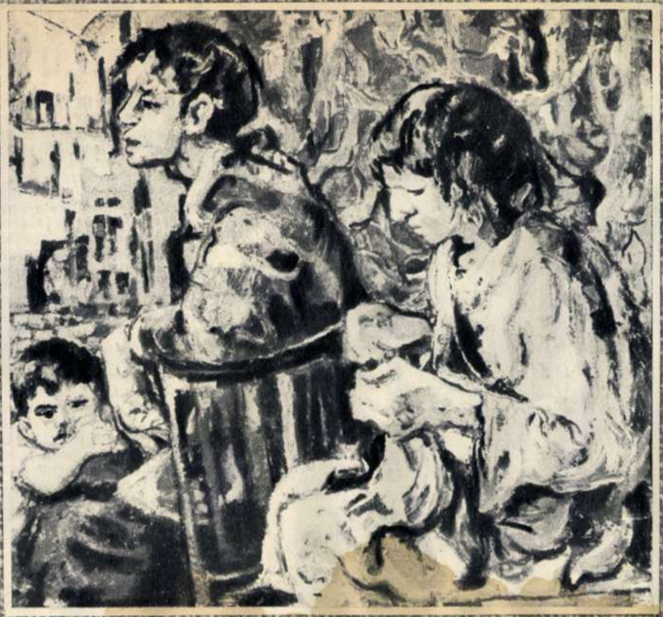

Familie de pescari sicilieni.

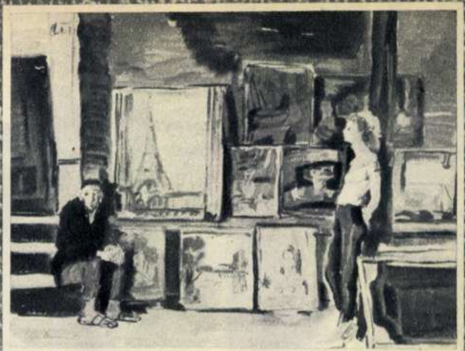

Expoziţie pe stradă, la Paris.

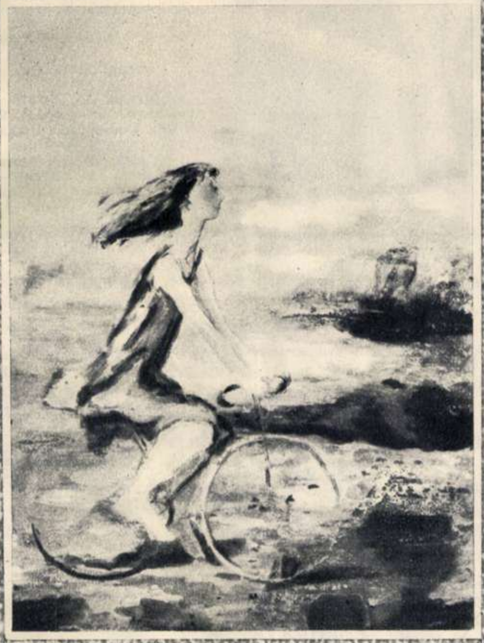

Cu bicicleta.

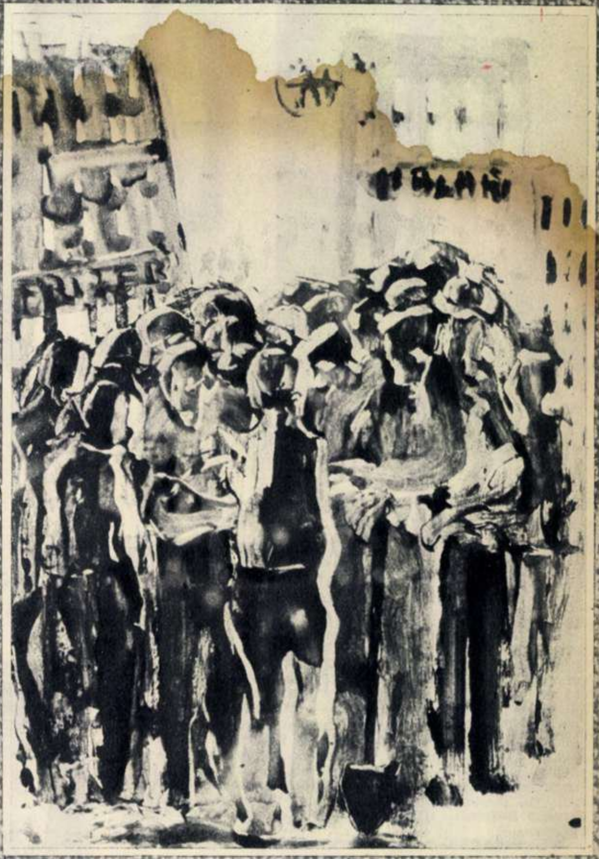

Fără lucru, la uzinele Renault.

autochinuiţi şi anapoda, de parcă ar mînca fluturi! Privirile lor se îneacă în apa mîloasă a unei paralizante blazări. Nu sînt răi, dar nici buni la nimic. Îndopaţi cu „existenţialism“ şi alte „izme“, n-au forţă să facă altceva decît să viseze steril. Îţi dai seama, nu ei reprezintă adevăratul tineret de acolo!...

Pe acesta îl întîlnim dînd freamăt sănătos *Portului Honfleur* sau sugerat de fata *Cu bicicleta* care, cu pletele-n vînt, descătuşată de tot ceea ce i-ar frîna visele, pedalează avîntat către zarea luminoasă.

Dimineaţa, o toamnă de aur scaldă străvechile monumente de artă ale Parisului şi-şi presară frunzele, îndulcind tristeţea bătrînei care *Pe o bancă din parc* mai încearcă să se bucure de această atenţie a generoasei naturi pariziene.

A naturii care se cere necontenit transpusă pe pînză.

— Nicăieri nu întîlneşti mai mulţi pictori decît la Paris. Numai în scriptele fiscului sînt înscrişi vreo 75.000. În Montmartre e o adevărată înghesuială de şevalete şi de oameni gata să-ţi dea pe oricît de puţin cartoanele lor! În ciuda faptului că multora aceste tablouri nu le ameliorează starea mizeră, oamenii îşi iubesc totuşi meseria şi simt nevoia să-şi cînte la nesfîrşit în linii şi culori frumuseţile calde ale patriei. Chiar dacă uneori un pahar de coca-cola e mai scump decît un tablou, pe paleta lor apar adesea şi culorile optimiste...

Mai mult decît optimism, încredere bărbătească în forţa colectivului, întîlnim în grupul celor *Fără lucru, la uzinele Renault*: nu nişte oameni implorînd un colţ de pîine de la direcţia uzinelor, ci un grup ferm, tăiat parcă în granit roşu, ce-şi revendică demn dreptul la muncă şi la viaţă...

Prin această lume cu lumini dar şi cu multe umbre, alternînd lirismul cu ironia, folosind şarja şi dîndu-i adesea tăios ascuţiş de satiră, m-a condus timp de două ceasuri pictoriţa Ligia Macovei în expoziţia pe care a deschis-o într-una din sălile Muzeului de artă al R.P.R.

La sfîrşit de drum e firească întrebarea:

— Consideraţi ciclul „Peste hotare“ încheiat, sau îl veţi continua?

— Am încă multe notaţii care se cer transpuse pe pînză. Deocamdată însă, mă preocupă altceva: doresc să realizez pentru străinătate o expoziţie cu tablouri inspirate din realităţile patriei noastre...

Poate că în curînd fetele din Chioggia vor face astfel cunoştinţă cu luminile vieţii tinerelor de pe la noi...

Lucian DUMITRESCU

Moda

Mantouri

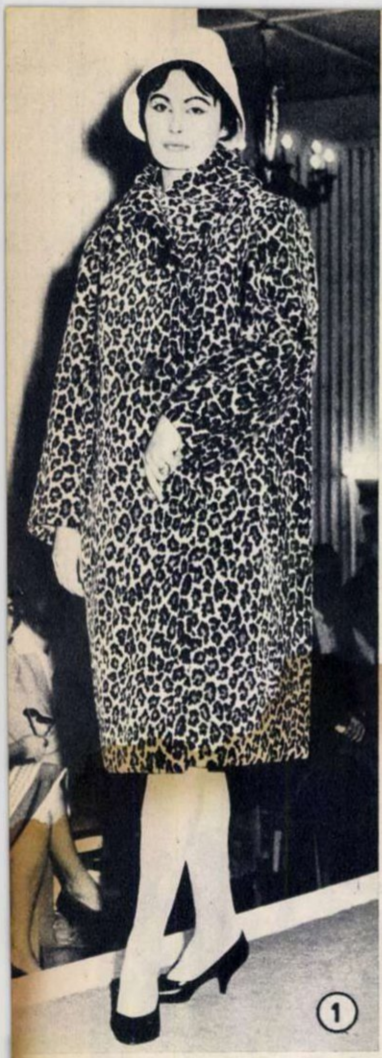
①

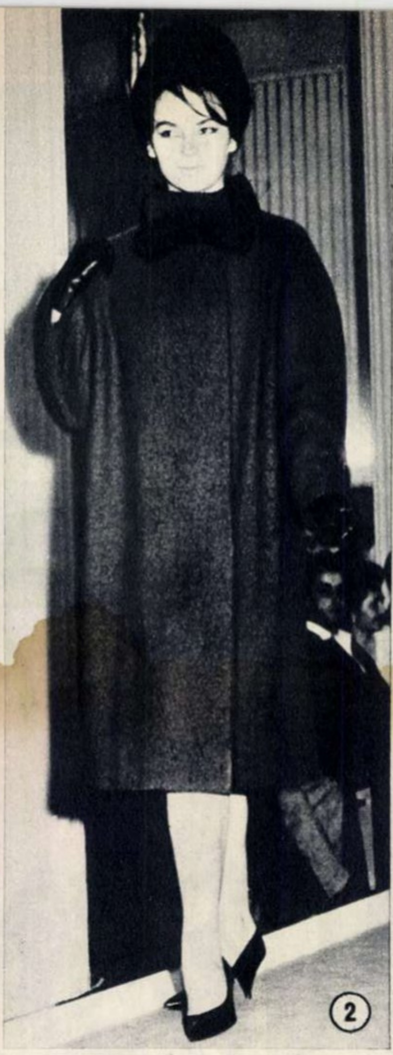
②

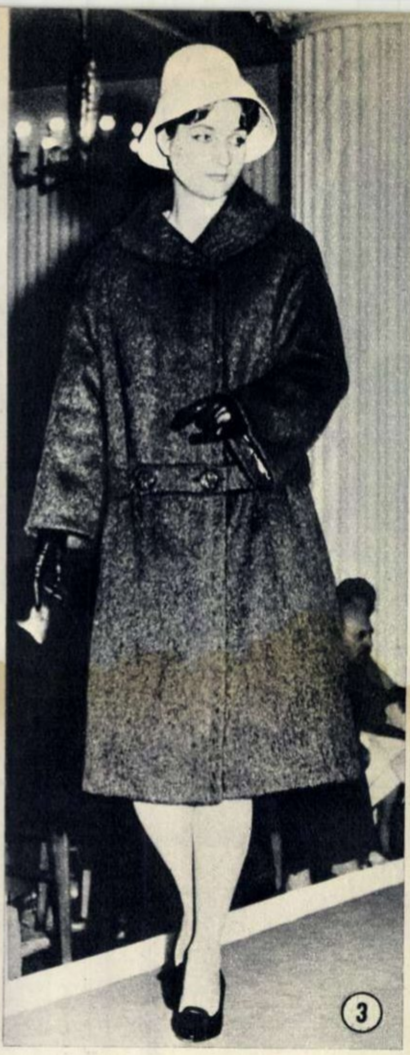
③

Piesă de bază în garderoba noastră, haina de iarnă reprezintă o cumpărătură serioasă, care nu se face în fiecare an. Din fericire, creatorii de modele țin seama de această realitate și nu supun moda mantourilor unor modificări prea radicale de la un sezon la altul.

În iarna 1961-1962 mantourile se vor menține la o amploare moderată, cu linia dreaptă sau conică, în față uneori ușor centrate iar în spate mai evazate, cu mîneci de lungime normală și cu umerii rotunjiți. Multe haine vor avea guler de blană (muton, vulpe, lutră, astrahan) dar se menține și moda hainelor fără guler, care pot fi completate în zilele mai reci cu deosebit de moderna eșarfă din blană, tricot gros sau din stofa mantoului. E vorba așadar de o modă practică, ușor de adaptat siluetei fiecăreia și care oferă numeroase mijloace de a „reactualiza“ un mantou mai vechi.

O seamă de sugestii interesante pe tema mantoului de iarnă au fost aduse de colecția prezentată de Fabrica de confecții și tricotaje-București.

Un reușit exemplu de valorificare a noului produs romînesc, imitația de blană de leopard din fire sintetice, îl aduce acest mantou (foto 1) cu croiala simplă, în stilul confecțiilor de blană. Are o linie dreaptă, cu rever în colț și se închide fără nasturi.

O stofă de lînă grena a fost aleasă pentru acest elegant mantou de iarnă (foto 2) cu linia lejeră și mînecile chimono. Gulerul, din astrahan negru, constituie elementul modern.

Mantoul reprodus după un model prezentat la Congresul modei de la Berlin, de către creatorii de modele din Republica Democrată Germană (foto 3), prezintă o linie modernă, originală. E din stofă flaușată albastru cu negru, are guler șal și cordonul mai jos de talie.

COPACI

ORIZONTAL: 1) Copacul din Borzești — Are un arbore de oțel. 2) Umblă copăcel... copăcel — Pe lîngă plopii fără soț (pl.). 3) Strămoșii lui au descins din copaci — Ce ține de rădăcină. 4) Desenatori de cercuri pe copaci — Un car fără lemne! — Din jep! 5) Pe trunchiul coniferelor — Par scurt. 6) Una și alta! — Populație din Africa — Cămașă rustică. 7) Nu cade departe de copac — Cusătură care unește două bucăți. 8) Pronume — Rezultă din împărțire — Dumneata, altfel spus. 9) „S-au pus la sfat mestecenii de...“, poezie de Esenin — Orășel în Somalia — Întreprinderea forestieră pentru industrializarea lemnului. 10) Bușteni (pl.). 11) Frunzele bradului — Manevrează buștenii. 12) Anini — Din cauza lor nu vezi pădurea.

VERTICAL: 1) Acoperămînt... pe copaci — Aceasta. 2) A poposi într-un loc cu turma pentru hrană — Rudă cu motocicleta. 3) Interjecție — Poet romîn — A vrăji (fig.). 4) Fructul fagului — Navă mică — Strîng în mînă. 5) Piatră acră — Oraș cu un tei vestit. 6) „Pădurea“ de Ostrovski și „Copacii mor în picioare“ de Cassona — Afară de pe terenul de fotbal. 7) Scatiu — Casa boierească, odinioară. 8) Scoarță (pl.) — Hipo. 9) Diviziune de timp — A îmbăta — Comună în raionul Șimleu. 10) Platan — A se veșteji. 11) Sau — Copăcei — Frunză de brad. 12) Tisa — Arborii codrului bătrîn.

1 S	2 I	3 I	4 J	5 A	6 R	■	8	9	10	11	12
2 C	O	P	I	L	■	P	O	E	Z	I	I
3 O	M	■	R		C					■	
4			■		A			■			■
5					R	■					
6	■	A	A	■	T				■	I	E
7				I	H	■					
■		■		A	■	C			■	T	U
9 A			■	S		O	■	I	F	I	L
10 S				I		N		■		■	
11 T				■		A				A	
12 A	G	A	T	I	■	C				C	

BAZIN CU APĂ ÎN LOC DE ACOPERIȘ

La Moscova se construiește o clădire industrială cu o suprafață de 28.000 mp, amplasată pe un teren de 8,5 hectare, din care o treime va fi acoperit cu spații verzi. Noua întreprindere nu va avea linii ferate de acces, întrucît întregul transport exterior se va face cu autocamioane, iar luminatoarele sau ferestrele în pereții longitudinali vor lipsi cu desăvîrșire, deoarece iluminatul se va face cu lămpi fluorescente.

Acoperișul noii construcții este plan și are forma unui bazin în care vara se va menține un strat gros de apă pentru protecția contra supraîncălzirii.

GĂLBENUȘUL DE OU ȘI REUMATISMUL

Dr. Coburn, din New York, peocupîndu-se de problema reumatismului articular, atribuie o importanță specială regimului alimentar și îndeosebi consumului de ouă. După cercetări care au durat mai mulți ani, el a ajuns la concluzia că de reumatism suferă în special indivizii care n-au consumat un număr suficient de ouă în tinerețea lor. Lucrările de laborator efectuate lasă să se întrevadă că în gălbenușul de ou există un factor special — încă necunoscut — care are proprietăți antiinflamatorii.

Experiențele continuă, urmînd ca ele să lămurească întregul mecanism prin care acționează noul factor antiinflamator și modalitățile în care poate fi folosit în prevenirea reumatismului.

TROTUARE COLORATE

Trotuarele asfaltate utilizate în prezent sînt cenușii, inestetice și se uzează rapid; iarna se produc crăpături, iar vara asfaltul de înmoaie.

Pentru a înlătura aceste inconveniente specialiștii sovietici au creat un nou tip de trotuare din plăci de beton, care pot fi realizate în diferite culori.

Tehnicienii s-au gîndit și la pericolul uzurii excesive a încălțămintei, punînd la punct metode pentru mărirea elasticității acestor noi trotuare. De asemenea s-a asigurat micșorarea zgomotului și a cantității de praf. Acest lucru se va obține prin folosirea unui strat superior din ciment cu adaos de polimeri.

Dezlegarea jocului „AURORA OMENIRII“ apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Neva — Izbîndă. 2) Orologiul — Ru. 3) Eol — Baltazar. 4) Migăi — Ea — AG. 5) B — Arde — Serov. 6) RA — Mîne — Șese. 7) E — Materie — Țl. 8) Coti — Mînie. 9) Bara — Vî — Il — F. 10) Ada — O — Tinere. 11) Neruda — N — Gal. 12) Ut — Meridiane. 13) Siberia — Olga.

1

2

fotocronica FLACARII

3

4

1 Deschisă la Paris în Zilele culturii romînești, expoziția „Arta romînească din secolul al XIX-lea și pînă în zilele noastre" s-a bucurat de o caldă apreciere atît din partea vizitatorilor cît și din partea criticilor de artă. Fotografia înfățișează colțul Grigorescu din expoziție.

2 În timpul vizitei sale în capitala Uniunii Sovietice, savantul italian Petrucci, cunoscut pentru importanta sa experiență de dezvoltare a unui embrion în afara corpului omenesc, a ținut o conferință în fața studenților Facultății de biologie a Universității „Lomonosov".

3 Cu prilejul „Zilei Algeriei", în piața centrală din Tunis a avut loc un impresionant miting de solidaritate cu lupta poporului algerian pentru libertate și independență.

4 Pe aici au trecut huliganii fasciști din Berlinul occidental... Continuîndu-și acțiunile provocatoare, ei au devastat recent căminul Uniunii Tineretului Liber German, din Berlinul occidental, distrugînd mobila, rupînd tapetele, făcînd ferfeniță cărțile și desenînd pe pereți zvastici.

Micul comentar

CONTRACTUL

de Florica ȘELMARU

Alegerile vest-germane au avut loc la 17 septembrie. A fost nevoie de peste o lună și jumătate pentru ca între conducerea Uniunii creștin-democrate, care și-a pierdut majoritatea absolută în parlament, și conducerea Partidului liber-democrat, devenit, cum se spune, „arbitru al situației", să intervină o înțelegere în vederea formării unui guvern de coaliție. Părăsind cancelariatul federal, unde Adenauer convocase din nou o reuniune a reprezentanților celor două partide, Mende, președintele Partidului liber-democrat, a comunicat ziariștilor că acordul este fapt împlinit. El a refuzat însă orice relatare asupra conținutului înțelegerii realizate, declarînd că mai întîi trebuie să informeze grupul parlamentar al partidului său... Ceea ce n-a împiedicat agențiile de presă să difuzeze, puțină vreme mai tîrziu, prevederile proaspăt încheiatului contract de coaliție.

Faptul că negocierile dintre Adenauer și Mende s-au prelungit atîta amar de vreme, s-au desfășurat cu atîtea icneli și poticneli a însemnat oare că între parteneri s-au dezbătut ascuțite divergențe programatice, că noii veniți în anticamera puterii s-au străduit să atragă pe bătrînul cancelar spre poziții mai realiste, spre rezolvări pașnice, prin negocieri în problemele litigioase? Nimic mai îndoielnic — dovadă înșiși termenii contractului de coaliție care, cu fidelitate, reproduce principalele jaloane ale politicii de pînă acum a Bonnului. Astfel, înțelegerea se referă la reunificarea Germaniei — nu ca la un obiectiv de atins prin tratative și cooperare între cele două state germane ci, din nou, ca la un pretext pentru evitarea oricăror tratative și oricărei cooperări. În același spirit, acordul exprimă intenția viitorilor guvernanți de a se crampona mai departe, în mod nerealist și primejdios, de Berlinul occidental, deși acesta face parte organic din teritoriul R.D.G.; intenția, de asemenea, de a persevera în atitudinea ostilă față de R.D.G.; intenția de a continua să nu recunoască frontiera Oder-Neisse ș. a. m. d. În plus, acest document programatic oferă aliaților — perspectiva integraționistă, adică a restrîngerii suveranității; populației vest-germane — perspectiva („neîntîrziată", se precizează în corespondențele agențiilor de presă) unei legi cu privire la „starea excepțională" în R.F.G.... Această orientare a contractului de coaliție dintre cele două partide nu trebuie să mire: încă de la sfîrșitul lui martie, la Congresul Partidului liber-democrat, cuvîntarea rostită de Mende arăta că, îndeosebi în ceea ce privește politica internațională, punctele de vedere ale acestui „opozant" nu se deosebesc prea mult de acelea ale cancelarului federal.

Atunci, de ce aproape șapte săptămîni de tratative?

Pentru că politica spiritului de revanșă, a obstrucției la tratative, a cursei înarmărilor, politica războiului rece și care nu s-ar da în lături nici de la unul cald, într-un cuvînt politica pe care de ani de zile o duce Bonnul este compromițătoare. Nici conducătorii creștin-democrați și cu atît mai puțin „opozanții" lor de ieri și partenerii lor de azi, conducătorii liber-democrați, nu ignoră că împotriva acestei politici se formulează critici energice în opinia publică din întreaga lume, inclusiv Germania Federală, în cercurile politice de pretutindeni, inclusiv guverne ale unor țări occidentale aliate cu Republica Federală. Inițial, Partidul liber-democrat își și condiționase participarea la guvern de îndepărtarea din postul de cancelar a lui Adenauer. În cele din urmă s-au mulțumit cu demisia lui von Brentano. Cu acest preț modest (plus cinci posturi de miniștri și cinci de secretari de stat) reprezentanții liber-democrați au bătut palma și au încheiat contractul.

Ale cărui prevederi — dacă vor constitui într-adevăr jaloanele activității viitorului guvern — nu vor aduce nimic bun. Nici păcii generale, nici securității europene, nici însăși populației din Germania occidentală.

FLACĂRA
Revistă social-politică
și literar-artistică

Anul X — Nr. 45 (337)
11 noiembrie 1961

REDACȚIA:
BUCUREȘTI
PIAȚA SCÎNTEII

Căsuța poștală: 3507
of. 33, Tel. 17.60.10,
int. 1744

ABONAMENTE:
la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

UMOR

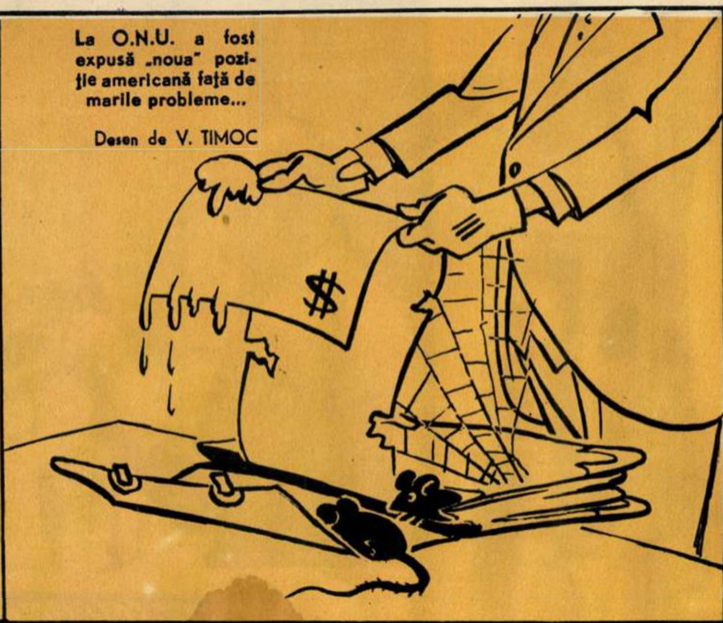

La O.N.U. a fost expusă „noua" poziție americană față de marile probleme...

Desen de V. TIMOC

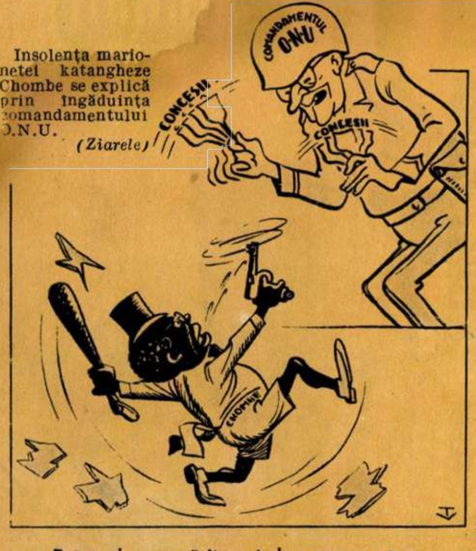
COMANDAMENTUL O.N.U
CONCESII
CONCESII
CHOMBE

Insolența marionetei katangheze Chombe se explică prin îngăduința comandamentului O.N.U.

(Ziarele)

— Puișorule, ce să-ți mai dea nenea ca să fii cuminte?...

Desen de V. TIMOC

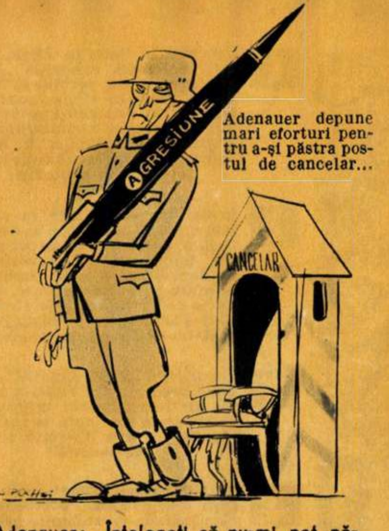
AGRESIUNE
CANCELAR

Adenauer depune mari eforturi pentru a-și păstra postul de cancelar...

Adenauer: Înțelegeți că nu-mi pot părăsi „postul"!...

Desen de A. POCH

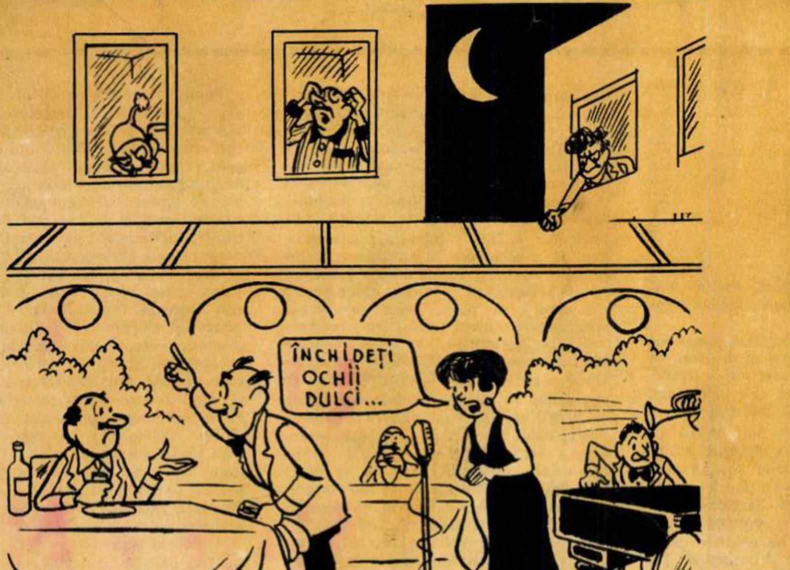
ÎNCHIDEȚI OCHII DULCI...

— Bine, dar bucata asta a cîntat-o de patru ori într-un ceas!
— Ce să facem?! Trebuie să ne gîndim și la locatarii din bloc care poate vor să doarmă.

Desen de Fred GHENĂDESCU

ÎNREGISTRAT PE BANDĂ...

Bibl Rep.

de ARNO

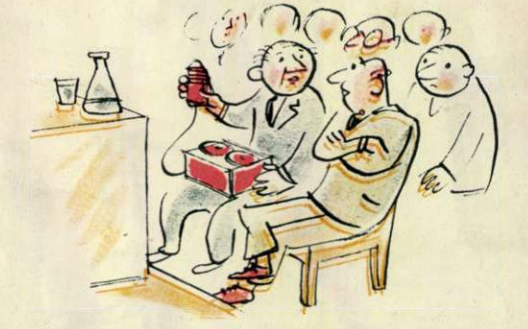

— Altfel, nevasta mea nu crede că am fost la ședință!

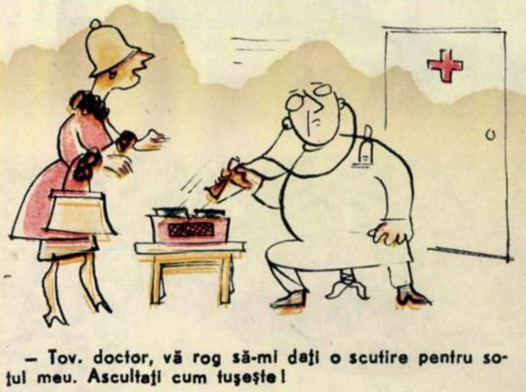

— Tov. doctor, vă rog să-mi dați o scutire pentru soțul meu. Ascultați cum tușește!

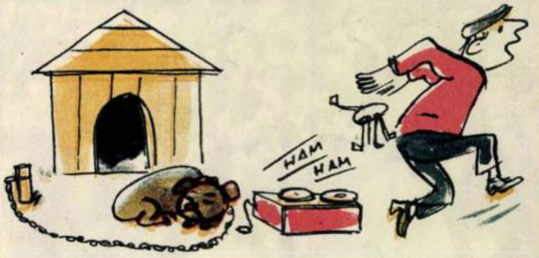

Fără cuvinte.

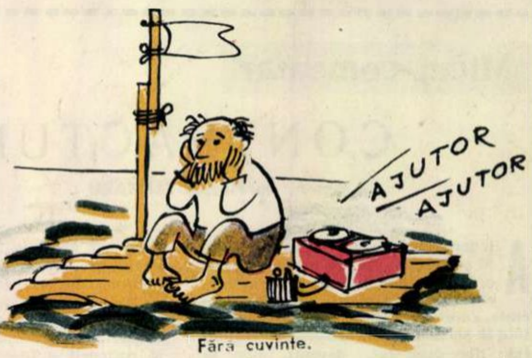
AJUTOR
AJUTOR

Fără cuvinte.

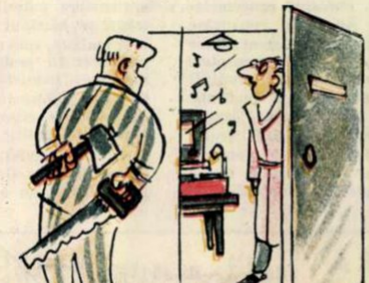

— Vecine, n-ai chef să înregistrezi la ora asta și puțină muzică de ferăstrău?

D5
J-

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

FLACARA

Nr. 46 (338) — 18 noiembrie 1961

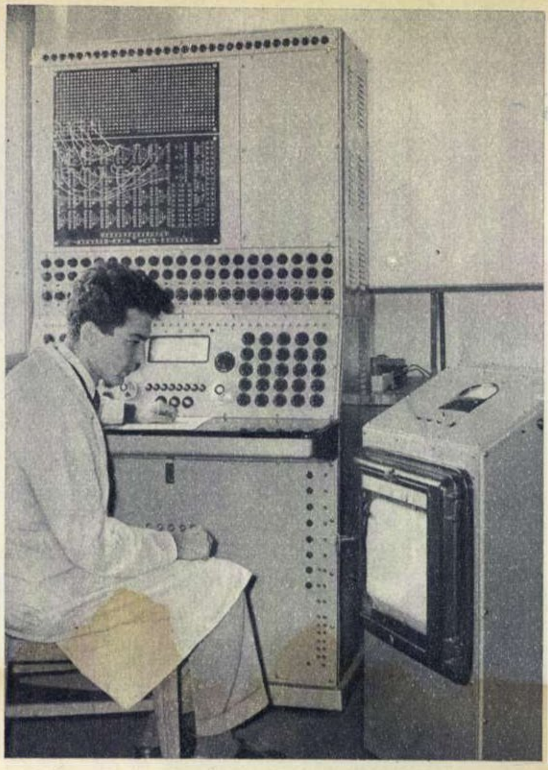

Studenţii bucureşteni — ca şi cei din celelalte centre universitare din ţară — se bucură de condiţii de trai şi de studiu din ce în ce mai bune. Printre ultimele realizări pe acest tărîm se numără şi modernul complex studenţesc de pe Splaiul Independenţei din Bucureşti, ale cărui prime unităţi au şi fost date în folosinţă.

Printre noile instalaţii şi aparate de cercetare ştiinţifică, proiectate şi executate în cadrul Institutului de fizică atomică şi cu care a fost înzestrat reactorul atomic din Capitală, se află şi această maşină de calcul analogic cu ajutorul căreia se vor putea extinde studiile asupra funcţionării reactorului în diferite regimuri de lucru.

fotocronica FLACARII

Noul Teatru al Regiunii Bucureşti şi-a inaugurat activitatea reprezentînd puternica dramă eroică sovietică „Trenul blindat 14-69“ de Vsevolod Ivanov. În rolurile principale au apărut: Ştefan Ciubotăraşu, artist emerit, Silviu Stănculescu, Ion Marinescu, Benedict Dabija. Traducerea piesei aparţine lui Vlad Muşatescu, regia spectacolului e semnată de Vlad Mugur, iar scenografia de Erwin Kuttler. În fotografie: o scenă din spectacol.

Rezultatul de egalitate (5-5), obţinut la Bayonne de echipa reprezentativă de rugbi a ţării noastre în meciul cu redutabila reprezentativă a Franţei, constituie un succes de prestigiu al sportului romînesc.

În acest an statul a acordat gospodăriilor agricole colective credite pe termen lung în valoare de 800 milioane lei, sporite recent printr-o hotărîre a Consiliului de Miniştri cu încă 110 milioane lei. Cu ajutorul acestor credite gospodăriile agricole colective cumpără animale de producţie, procură materialele necesare construirii de grajduri, fac îmbunătăţiri funciare etc. În fotografie: colectivişti de la G.A.C. „Gorunul lui Horia“ din Ţebea, raionul Brad, lucrează la terminarea celui de-al doilea grajd cu o capacitate de 100 de vite.

fotocronica FLACĂRII

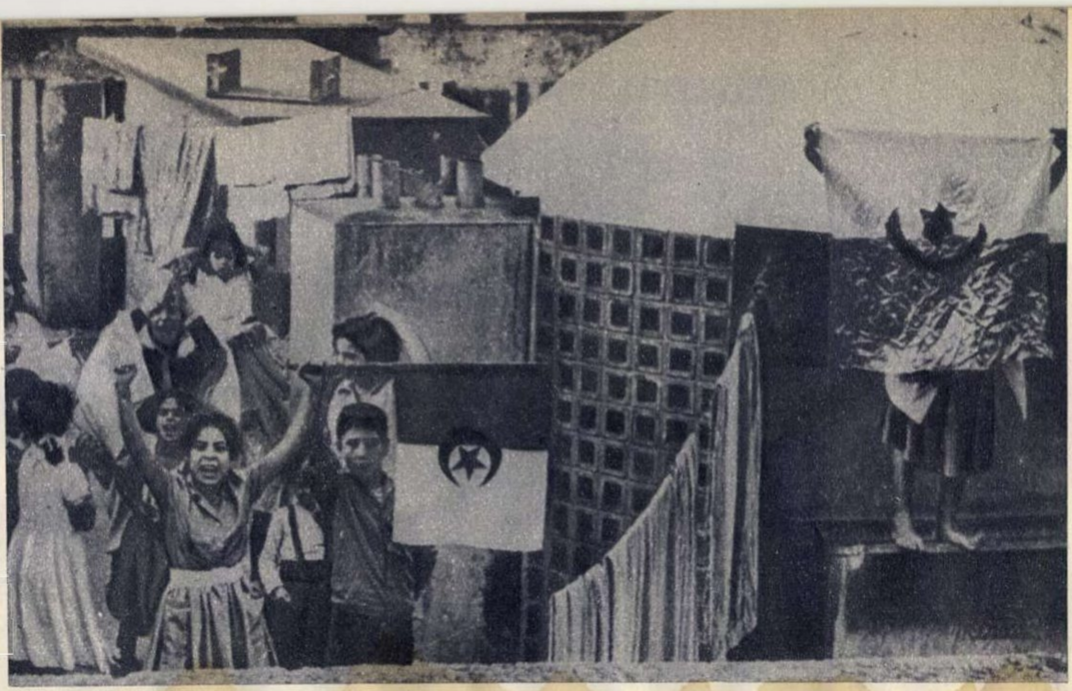

La chemarea Frontului Naţional de Eliberare, în principalele oraşe ale Algeriei au avut loc recent impunătoare manifestaţii ale poporului algerian pentru libertate şi independenţă. În ciuda „măsurilor de ordine" teroriste luate de poliţia şi armata franceză, la Alger (în fotografie) ca şi în restul ţării a fluturat steagul Republicii Algeria.

E WANT
ORMAL
ILDREN
LET'S BE CIVILIZED
DISARM FOREVER

În faţa sediului O.N.U., femeile americane au organizat în ultimele zile o serie de demonstraţii pentru pace, pentru dezarmare, pentru tratative cu Uniunea Sovietică, în scopul destinderii încordării internaţionale. În fotografie: o demonstraţie pentru pace a femeilor americane.

Încercînd să împiedice desfăşurarea unui miting antirasist la St. Pancras Town Hall din Londra, huligani fascişti s-au dedat la provocări răsturnînd mesele şi microfoanele de la tribună, încăierîndu-se cu asistenţa.

În urma inundaţiilor provocate de puternica furtună ce s-a abătut asupra Greciei, la Atena au pierit sub dărîmături sau în subsoluri 44 persoane, sute de locuitori au fost răniţi şi 2.500 de case au fost complet distruse, 6.000 de oameni rămînînd fără adăpost. După cum arată ziarul „Avghi", răspunderea pentru numărul mare de victime revine guvernului, care a respins propunerile făcute în parlament de către Uniunea democrată de stînga cu privire la construirea unor instalaţii care să ferească suburbiile Atenei şi pe locuitorii lor de inundaţii. În fotografie: una din străzile Atenei sub apă.

Tot mai multe filiale ale concernelor vest-germane din Berlinul occidental trag obloanele, trimiţîndu-şi inventarele înapoi în R.F. Germană. Fotografia înfăţişează un lung şir de camioane care părăsesc Berlinul occidental îndreptîndu-se în direcţia Germaniei occidentale.

Otto Schmeling
Otto Schmeling
Otto S
Berlin

Micul comentar

SOLIDARITATE
150 %

de Florica ŞELMARU

Nu de mult, ziarul „New York World Telegram and Sun" consemna ura şi neîncrederea „milioanelor de ţărani vietnamezi (din sud-n.n.) faţă de guvernul dictatorial cu care S.U.A. se solidarizează 100%". Asemenea accente de îngrijorare se fac simţite şi în coloanele altor ziare americane. Cercurile conducătoare din S.U.A. continuă totuşi să se „solidarizeze 100%" cu Ngo Dinh Diem, ba caută chiar cum să asigure acestui demn reprezentant al „lumii libere" — care a reuşit ca în şapte ani de guvernare să aresteze, să tortureze sau să ucidă un locuitor din zece pe teritoriul asupra căruia domneşte — o... solidaritate de 150%. Îndeosebi, cercurile competente din S.U.A. sînt preocupate în momentul de faţă de modalităţile unui sprijin militar sporit împotriva forţelor democratice din Vietnamul de sud, a căror luptă împotriva dictaturii diemiste a căpătat în ultimele luni o amploare şi o eficienţă crescînde.

E de largă notorietate faptul că tocmai pentru a studia „la faţa locului" aceste modalităţi — inclusiv aceea a unei intervenţii armate directe a S.U.A. — a plecat în a doua jumătate a lunii octombrie în Vietnamul de sud generalul Maxwell Taylor, trimis al preşedintelui Kennedy, însoţit de alţi doi colaboratori apropiaţi ai Casei Albe, profesorul Rostow şi senatorul democrat Symington. De trei săptămîni de cînd misiunea generalului Taylor s-a înapoiat la Washington şi, împreună cu oficialităţi ale Departamentului de Stat şi ale Pentagonului, şi-a elaborat raportul destinat preşedintelui, în presa americană se pot găsi numeroase şi semnificative indicaţii în legătură cu recomandările conţinute în raport. Este vorba astfel de desfăşurarea unui „efort intensificat pentru a împiedica forţele de guerilă să preia ţara", de lărgirea grupului de aproape 700 de consilieri militari americani ataşaţi pe lîngă Diem şi însărcinaţi să „instruiască forţele Vietnamului de sud în războiul de guerilă" (în luna iulie, un grup dintre aceşti „consilieri" a participat, alături de adjunctul ministrului de război sud-vietnamez, la conducerea atrocităţilor din Valea Trestiilor, la nord-vest de Saigon). Mai este vorba de „sporirea efectivelor forţelor diemiste" şi de corespunzătoarele „noi livrări pe scară largă de echipament militar". În plus, după relatarea unui comentator al agenţiei americane U.P.I., oficialităţile americane apreciază că „singura cale eficientă" pentru realizarea acestor recomandări ar fi „instalarea, în postul de şef al statului major al lui Ngo Dinh Diem, a unui înalt ofiţer american", care să asigure „continuarea mai coordonată şi mai fermă" a operaţiunilor militare împotriva forţelor democratice.

Elaborînd planuri de lărgire şi agravare a imixtiunii S.U.A. în Vietnamul de sud, oficialităţile americane îşi fac în privinţa eficacităţii acestor planuri ciudate şi nerealiste iluzii. Mult mai lucid (probabil pentru că e întemeiat pe o experienţă greu de uitat) este în această privinţă punctul de vedere al anumitor cercuri franceze — care se reflecta zilele trecute în concluzia unui editorial al ziarului „Le Monde": „Aceste probleme ale efectivelor folosite în lupta împotriva «subversiunii comuniste» în Vietnam, au încercat să le rezolve mulţi conducători militari, înaintea d-lui Diem, între 1947 şi 1951. Ei au ajuns la concluzia că, oricare ar fi forţele aruncate împotriva Vietminului, numai credinţa că luptă pentru o cauză justă le-ar permite să învingă. Să se bată pentru apărarea libertăţilor lor? Fireşte. Dar pentru acelea pe care dl. Diem le acordă concetăţenilor d-sale, nimeni nu poate fi convins să înfrunte moartea".

Solidaritatea 150% cu regimul despotic şi corupt al lui Diem poate reduce la 0% prestigiul Statelor Unite. Nu numai în Vietnam — şi nici măcar numai în Asia de sud-est. Ci în faţa tuturor popoarelor care luptă pentru cucerirea sau pentru consolidarea independenţei lor naţionale.

La Mediaş într-o zi

Blocuri moderne... magazine moderne...

Priveam pe fereastra vagonului turnul din Mediaş. Peste cîteva clipe acceleratul se opri în gară. Pe peron, chiar în faţa ferestrei mele, un puştan, cu două jimble mari şi pufoase în mîini, mă privea uimit.

— Uite-l pe nenea! Uite-l pe nenea! — striga rîzînd, îndemnînd cîţiva ţînci să se apropie.

Recunosc că o asemenea primire din partea unui băieţel, mai ales necunoscut, m-a emoţionat.

— Da' de unde mă cunoşti tu? — îl întreb.

— Păi matale eşti nenea din fotografia din oraş, de la panoul fruntaşilor, la care priveşte toată lumea!

— Ei, drăcie! — zic eu. Cum vine asta?

Şi, împins de curiozitate, în loc să cobor la Copşa Mică mi-am luat bagajul şi m-am oprit la Mediaş să... mă văd!

George, căci aşa-l chema pe băieţel, m-a dus în centrul oraşului şi s-a oprit în faţa unui panou mare cu zeci de fotografii.

— Uite colo, sus, în colţ!... Te vezi? — şi degetul subţirel al băiatului îmi indică o fotografie spre marginea panoului.

Ce să mai lungim vorba, parcă era portretul meu puţin decolorat şi ars de soare. Numele însă era şters cu totul.

— Măi băiatule, da' de unde ştii tu...—şi rămăsei cu vorba pe buze fiindcă George dispăruse.

Înciudat, privii încă o dată omul din poză. Avea trăsături bine conturate şi o mină sobră, aşa cum o are orice om cînd e fotografiat pentru recunoaşterea meritelor sale. Semăna leit cu mine, dar nu eram eu fiindcă... n-aveam cum să fiu! Dar cine să fie? Dacă n-ar fi şters numele... Stînd pe gînduri, îmi veni o idee. Ce-ar fi să-l caut pe omul ăsta care seamănă atît de bine cu mine? Aşa am început să alerg după un fruntaş.

★

Trecînd Tîrnava, la două sute de metri de rîul molcom apare înaintea mea o clădire albă: e noua „fabrică de lapte". Îl caut pe director. Nu se face să-i spun că am venit

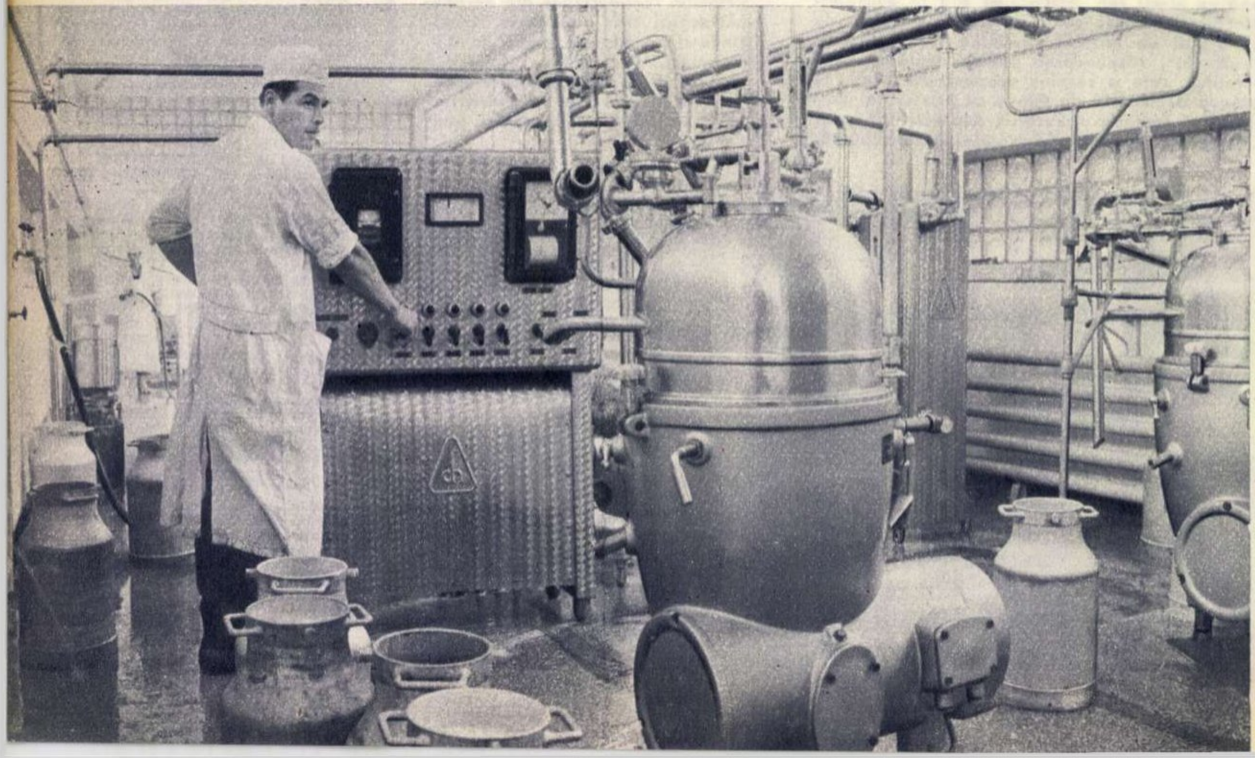

Secţia de pasteurizare a fabricii de produse lactate din Mediaş este înzestrată cu utilaj din cel mai perfecţionat.

Ultimele modele ale fabricii „8 Mai".

să caut un fruntaş care seamănă cu mine. O iau deci pe ocolite:

— Tovarăşe director Olaru, vă rog să-mi vorbiţi despre noua întreprindere de colectare şi industrializare a laptelui.

— Fabrica noastră este complet automatizată şi a fost dotată cu cele mai noi separatoare şi pasteurizatoare. Noi prelucrăm laptele, fabricăm unt, smîntînă şi diverse brînzeturi. Cu produsele noastre aprovizionăm oraşele Copşa Mică, Tîrnăveni, Mediaşul cu staţiunea balneară Bazna şi în curînd Blajul.

— Dar...

— Un moment, vă rog! Volumul producţiei este peste necesarul de consum al acestor localităţi. Aşa că în curînd bucureştenii vor primi de la noi 3.000 kg brînză zilnic şi alte produse lactate.

— Dar, vă rog, fruntaşi aveţi?

— Întreprinderea e foarte tînără şi înzestrată cu instalaţii de mare tehnicitate, de aceea întreg colectivul luptă să dobîndească o înaltă calificare, corespunzătoare nivelului tehnic al întreprinderii. După entuziasmul cu care muncesc, pe toţi ar trebui să-i numim fruntaşi.

— Aş vrea să fotografiez un aspect de muncă — îi spun directorului.

— Poftim — mă invită el amabil.

Totul era doar un pretext. Mă uitam cu mare atenţie la fiecare muncitor. Dar în zadar. Pe cel căutat nu l-am găsit. Am plecat deci către...

„Emailul roşu"

Zeci, sute, mii, zeci de mii de vase. De la ibricul pentru cafea neagră pînă la cazanul de 200 kg pentru supă sau ciorbă. Emailul îmbracă aceste ustensile gospodăreşti în zeci de culori. Cel care mă conduce prin fabrică este secretarul comitetului U.T.M., Aleca Ilie. El îmi arată noile cuptoare mecanizate de ars vase emailate, spunîndu-mi că, faţă de anii în care fabrica era stăpînită de patronii capitalişti, producţia a crescut la bucăţi cu 368,8%, iar în tone cu 640,4%.

— Dar fruntaşii?

— Să-l cunoşti mai întîi pe Prihoi — îmi spune secretarul.

Brigada nr. 3, deţinătoarea drapelului de calitate a producţiei, e condusă de Nicolae Prihoi. De peste trei luni brigada realizează consecutiv 78,1%, 80,7% şi 81,7% numai produse de calitatea I. Dar ce folos, că printre ei nu era şi omul pe care îl căutam. Am trecut apoi din secţie în secţie, am văzut muncitori fruntaşi şi am ascultat relatări despre meritele lor. Singurul fruntaş care semăna puţin cu mine era Beny Dionisie, emailatorul. Dar semăna... prea puţin. M-am îndreptat spre...

Fabrica „Ideal"

Aici, inginerul şef Grumăzescu m-a ajutat personal să fac fotografiile. Timp de trei ore mi-a prezentat numai fruntaşi. Era foarte contrariat că nu mă opresc la nici unul. De unde să ştie omul ce căutam eu? Totuşi l-am fotografiat pe Hoaghea Miron, lăcătuş la secţia triciclete model „67“, care, mi s-a spus, dă numai produse de cea mai bună calitate şi luptă activ pentru economii la materii prime. Am făcut o poză şi utemistului Şerban Atanasiu, montorul. Apoi, din vorbă în vorbă, am aflat că în anul 1938 fabrica producea numai opt sortimente. Cîte credeţi că se fabrică acum, în 1961? Iată cifra: TREIZECI ŞI UNU! Notaţi că numai cărucioare pentru copii se produc în 11 modele noi. I-am mulţumit inginerului şef şi am plecat spre întreprinderea „Vitrometan“.

Artiştii

La „Vitrometan“, după ce m-a legitimat şi a văzut cu cine are de-a face, portarul m-a întrebat zîmbind:

— Vă rog, pe cine căutaţi?

— Un fruntaş...! Aveţi aşa ceva?

— Avem, însă poftiţi dumneavoastră la

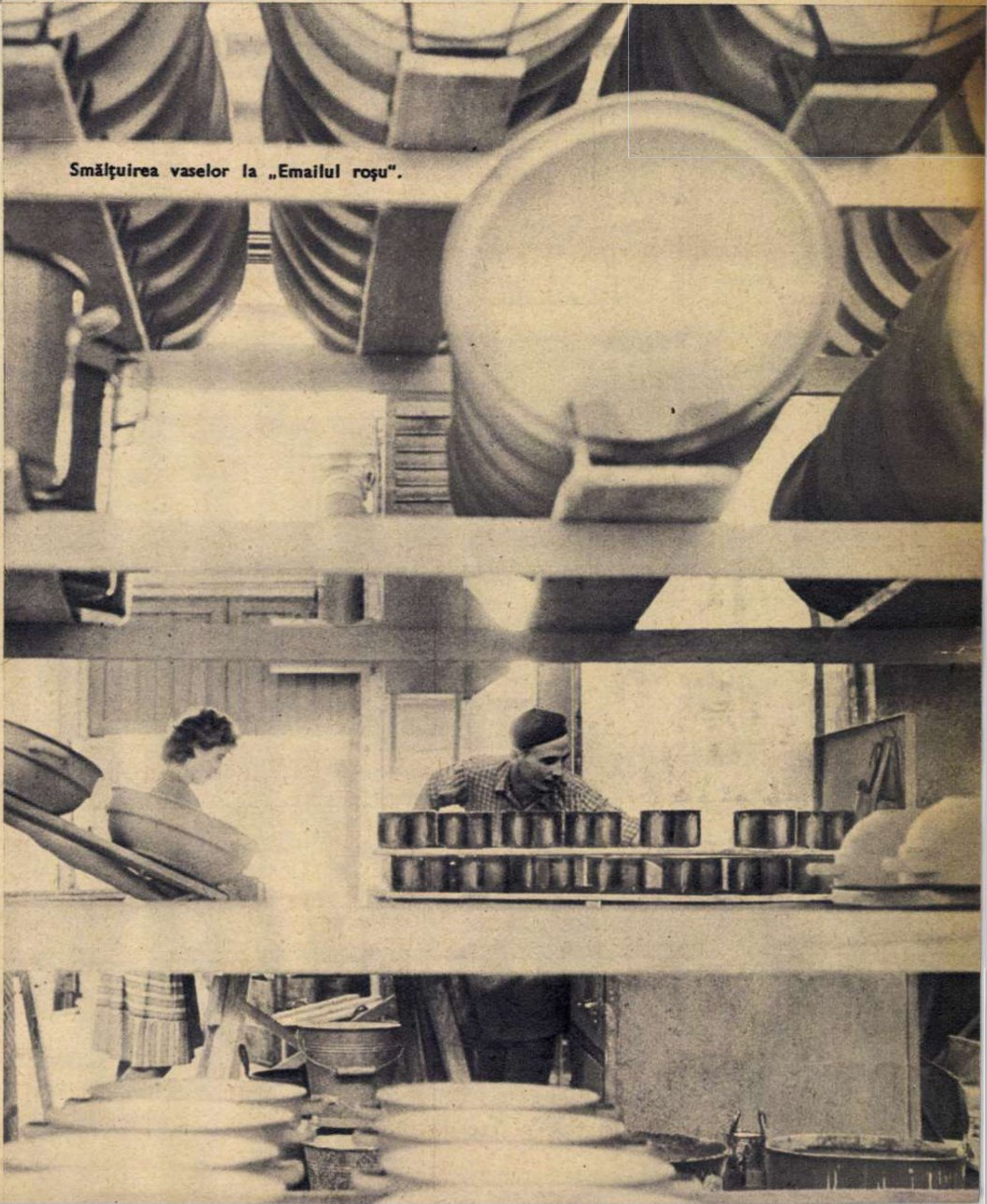

Smălţuirea vaselor la „Emailul roşu".

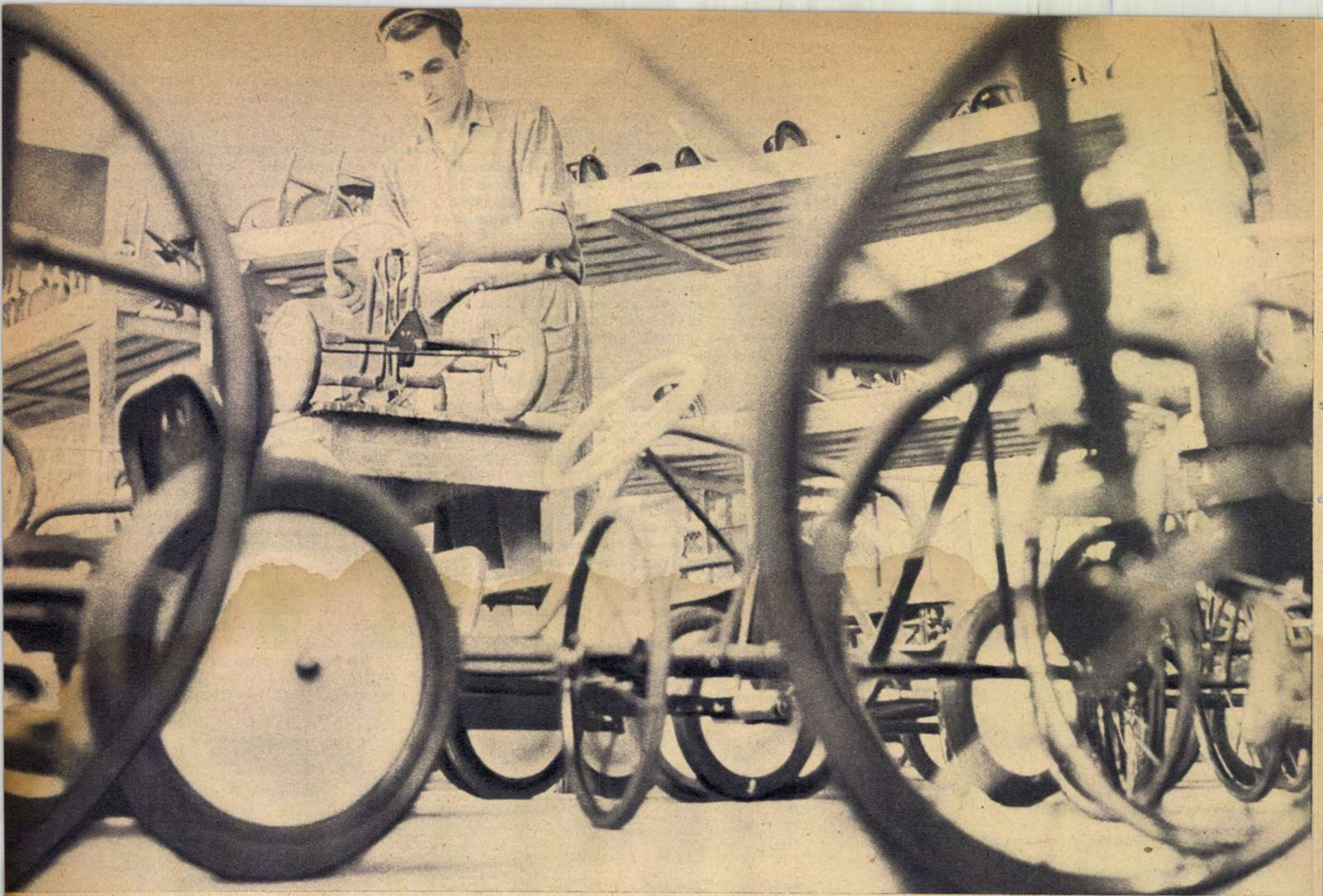

Secția triciclete a fabricii „Ideal". Se asamblează cel mai nou tip.

La fabrica de geamuri din Mediaș șarja e gata. Ce temperatură a atins încărcătura cuptorului? Pirometrul optic va comunica pe loc.

tovarășul secretar de partid Szekely Alexandru. Dînsul îi cunoaște pe toți.

...Iancovici Ferdinand este utemist. S-a născut la Mediaș și lucrează de unsprezece ani la fabrica de sticlă „Vitrometan", ca sculptor în sticlă. Și fratele său lucrează în aceeași secție, și sora lui este aici, la controlul tehnic de calitate , și tatăl, și... După cum se vede în familia lui sticlăria artistică constituie o adevărată tradiție.

Mi-a povestit că de fapt pasiunea pentru sticlă o avea de mic cînd, desculț, se juca cu cioburile colorate găsite prin gunoaiele de pe malurile Tîrnavei. Meseria a învățat-o de la meșterul Grainer Ion, comunistul, care a mai crescut mulți ca el în arta sculpturii în sticlă. Am văzut cîteva piese lucrate de Iancovici la polizoare speciale. Sînt într-adevăr minunate. Tocmai șlefuia un nou model de vază. Încrusta fel de fel de motive folclorice, realizînd o nouă piesă ce se adaugă la cele peste 461 expuse de fabrică la diferite tîrguri și expoziții din țară și de peste hotare, printre care cele de la Leipzig, Viena, New-Delhi, Triest, Izmir și altele. Harnicii și pricepuții fruntași de aici dau produse de calitate, realizează reduceri la prețul de cost de circa 200.000 lei peste plan... dar nici unul nu seamănă cu mine!

Căutarea continuă

Eram nemulțumit. Întîlnisem zeci de fruntași, numai pe cel căutat nu reușisem să-l descopăr. Am pornit cu speranța în suflet la fabrica de încălțăminte „8 Mai".

În locul făbricuței despre care auzisem că în trecut producea 9.000 de perechi de ghete pe an, am dat acum de o fabrică modernă, cu mii de muncitori.

Bine, bine, mi-am zis, dar asta înseamnă și... nenumărați fruntași! Cum am să-l găsesc pe cel căutat? Pentru prima oară m-am ciondănit în gînd cu acel om care avea o asemănare atît de surprinzătoare cu mine. Și totuși căutarea n-a fost lipsită de folos. Am descoperit o întreprindere nouă, care produce sute de mii de perechi de încălţăminte. Am văzut, de pildă, că la pantofii pentru femei se folosesc peste 10 nuanţe de culori şi multe modele vădesc gust şi spirit practic. Numai pe el, fruntaşul cu pricina, nu l-am descoperit...

Eram la capătul puterilor. Se însera. Şoferul maşinii cu care mergeam mi-a vorbit ceva despre noile pivniţe lucrate în material plastic ale secţiei „Vin-alcool“ din localitate. Ispita era prea mare. Poate acolo. Dar... Am să mă documentez prin telefon — mi-am spus. Fotografia noilor pivniţe s-o facă altcineva şi s-o trimită la redacţie.

— Atunci să vă duc la blocuri — îmi spuse şoferul.

— Da, la blocuri — am răspuns aproape mecanic.

Ştiam că de sus pot privi tot oraşul, iar aerul rece, după o asemenea zi, îmi va face numai bine.

De pe terasa unui bloc, construit aproape de centru, am privit străzile oraşului animate de lume. Tocmai trecuse maşina-stropitoare şi pe asfaltul ud se oglindeau firmele de neon, colorate, ale magazinelor. Oamenii veneau, se opreau pentru un moment la o nouă vitrină frumos amenajată şi porneau mai departe spre casele lor sau spre schimburile de noapte. Zeci, sute, mii. Care dintre ei o fi fruntaşul căutat? Să-l afli e o treabă foarte grea; sînt prea mulţi.

Mi-o făcuşi, băiete! Şi totuşi îţi mulţumesc. Am descoperit un oraş în plină dezvoltare, cu oameni minunaţi şi harnici.

A. MIHAILOPOL

Fotografiile autorului

Acest frumos platou este rezultatul unei munci migăloase, de multe ore, a talentatului sculptor în sticlă Iancovici Ferdinand.

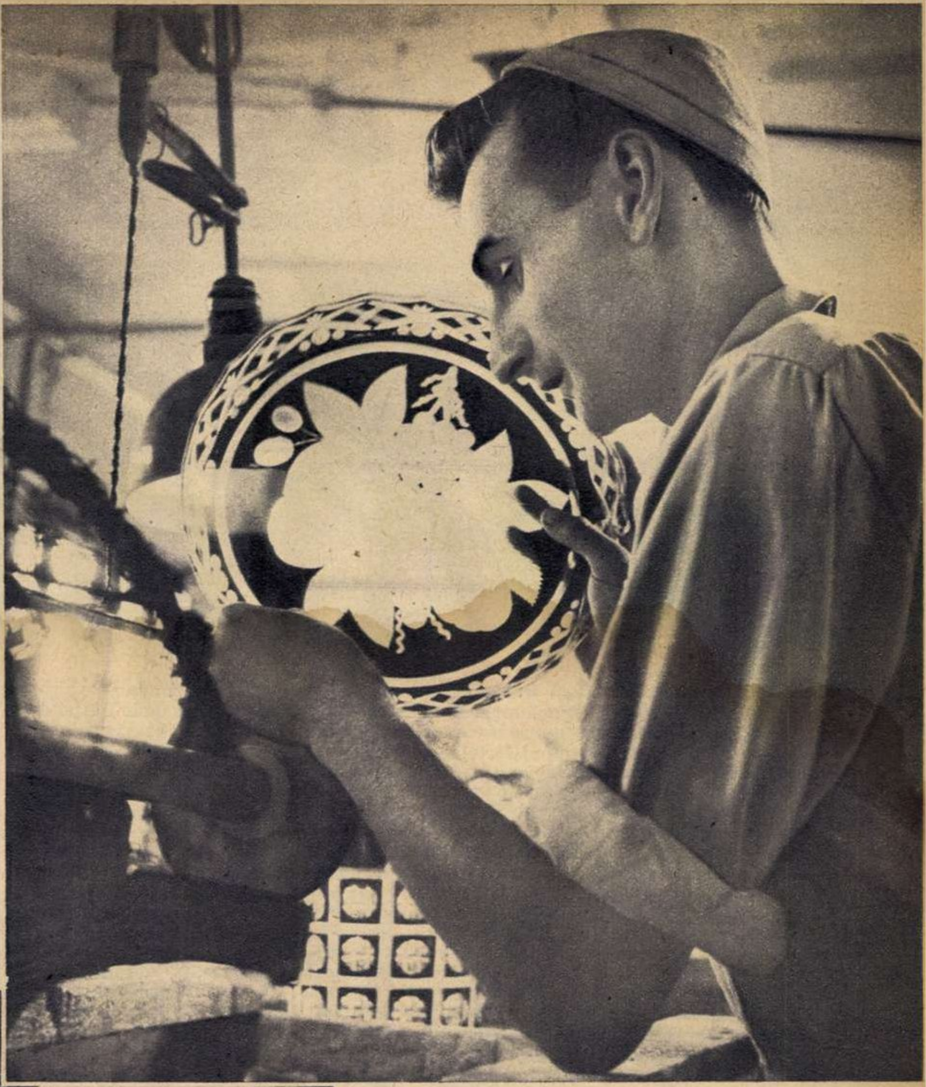

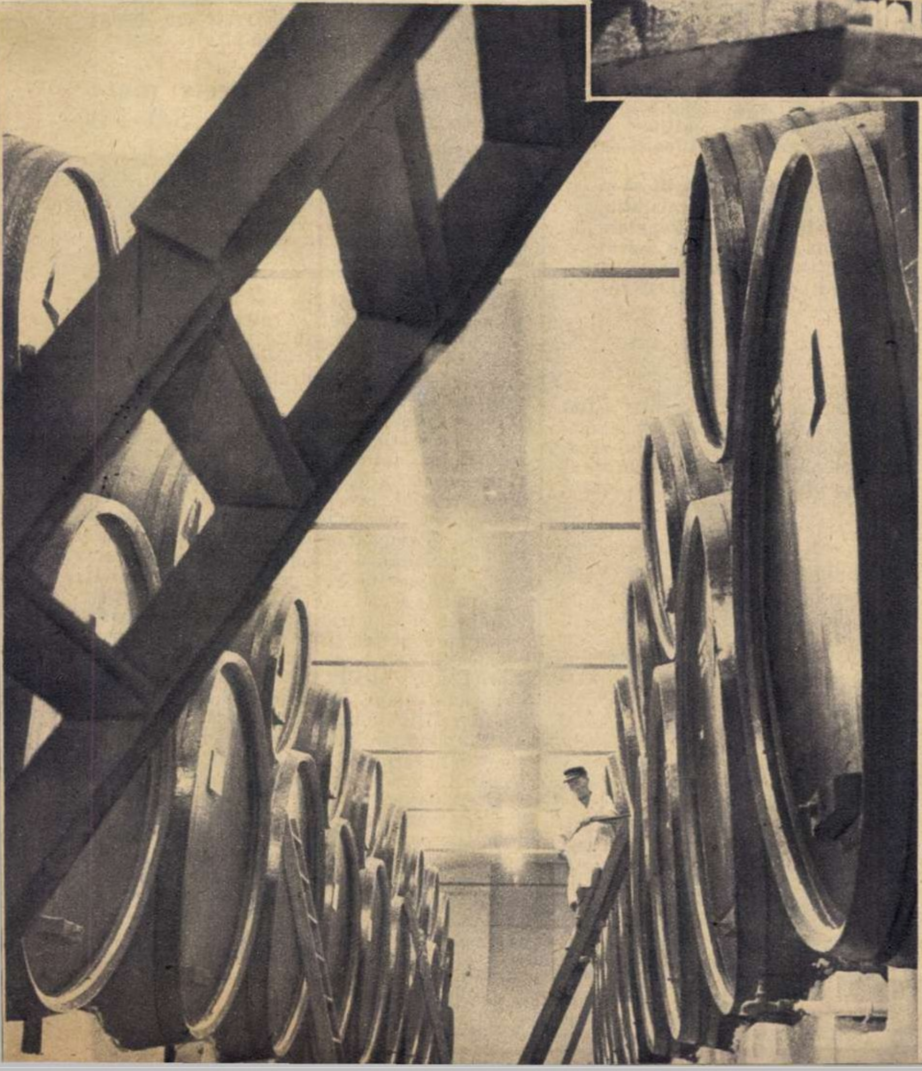

Noile pivniţe de la „Vin-alcool“.

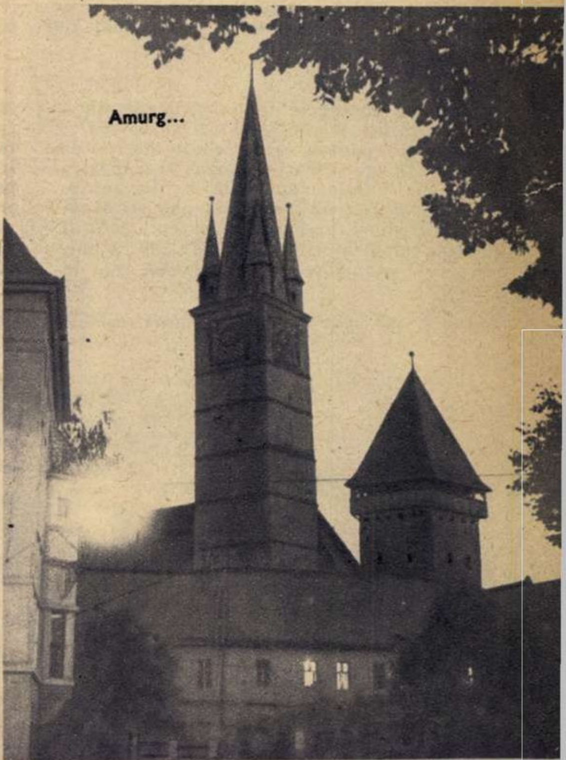

Amurg...

ANGOLA-PUNCTUL VULNERABIL AL COLO

Legenda portugheză despre liniștea idilică din Angola s-a destrămat definitiv. „Stăpînul“ portughez nu mai îndrăznește să iasă din casă decît înarmat. Soluție precară, incertă și, în ultimă instanță, ineficace.

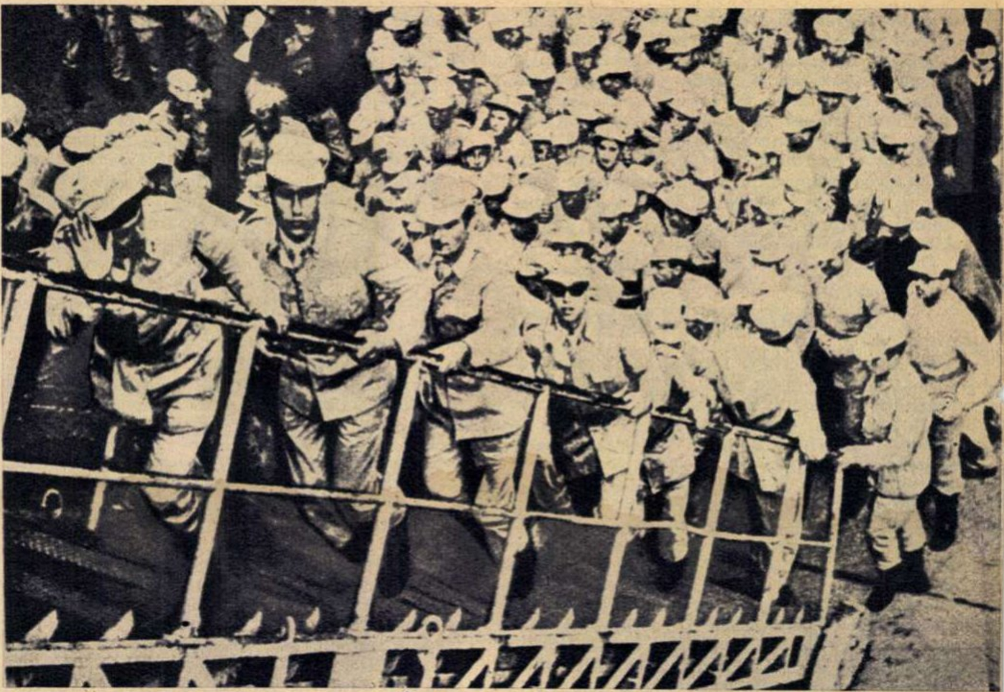

↑ Deși sînt echipați cu armament „fabricat în S.U.A.“ — fapt atestat și de cuvîntările mai multor delegați africani în Comitetul de tutelă al O. N. U. — mercenarii colonialismului rămîn mercenarii unei cauze pierdute.

Una din victimele „civilizării“ populației angoleze de către colonialiștii portughezi. ←

→ La Luanda — capitala Angolei — bogătașii portughezi și-au construit blocuri moderne, au la dispoziție limuzine elegante... Iar angolezii au libertatea de a cutreiera străzile desculți și lihniți de foame...

Numai cîteva companii de vînătoare au ajuns pînă la fortul de la Tomboco, frumosul fort de la Tomboco, ornamentat cu azujelos — pătrate de faianță albastră, galbenă și roșie — devenit după incendiu la fel de hidos ca și baobabii, copacii africani cei mai diformi și mai înspăimîntători, care-l înconjoară de două secole.

Între timp, efectivele armatei coloniale trimise să masacreze pe răsculați au crescut la 60.000. Numărul victimelor — la 50.000.

„Colonia nu poate fi apărată“

Întrerupt pentru vreo trei zile, la jumătatea lui august, de un potop pe care africanii îl numesc „ploaia vacilor“, anotimpul secetos s-a încheiat la sfîrșitul lui septembrie.

„Cu condiția de a rezista pînă în octombrie, vom învinge cu siguranță“ — spuneau patrioții. Și au rezistat.

Operațiunile militare ale insurgenților continuă și, în ciuda secetei care a consolidat drumurile practicabile pentru armata colonială, luptele de guerila s-au desfășurat în trei mari zone: Sierra de Canda, în apropiere de Sao Salvado de Congo; Sierra Macuba, la nord de Sango și de Carmona — „capitala plantațiilor de cafea“; Pedra Verde, în apropiere de Luanda, unde pare-se că se află statul major al insurecției.

Un raport al statului major portughez din Angola precizează: „colonia nu poate fi apărată multă vreme, fără ajutor străin“. Cum e greu de presupus ca statul major să nu fie informat de ajutorul efectiv pe care Salazar îl primește pe canalele N.A.T.O., reiese limpede că în rîndurile colonialiștilor portughezi a pătruns panica.

În metropolă, dictatorul încearcă să profite de situație pentru a lovi în opoziția liberală și democratică. Slogane de genul „trădătorii din interior sînt complicii dușmanilor din exterior“, răspîndite de guvernul portughez, servesc la „justificarea“ măsurilor antidemocratice. Dictatura portugheză recunoaște deci că are un călcîi al lui Ahile: Angola.

Viitorul

„Pentru Angola, 1961 va reprezenta fără îndoială Anul I al Revoluției“, scrie revista *Présence Africaine.* Adoptarea aceasta a modului cuban de a socoti timpul de la data la care a pornit răscoala patriotică este foarte semnificativă.

Demonstrînd luciditate și conștiință politică, programul mișcării angoleze de eliberare preconizează, printre principalele sale obiective: independența imediată și completă, prin lichidarea tuturor vestigiilor colonialismului — deci dreptul inviolabil al națiunii angoleze de a dispune de soarta sa pe plan politic, economic, diplomatic, militar și cultural. Printre obiectivele reconstrucției economice: planificarea economiei, dezvoltarea agriculturii prin lichidarea monoculturii, creșterea progresivă a productivității și mecanizarea muncilor agricole. Pe plan social-politic: un regim republican, democratic și laic, care să garanteze libertatea de exprimare, de conștiință, libertatea presei, dreptul de vot universal, un guvern de coaliție care să fie expresia voinței de libertate și progres a poporului.

Astfel, programul se înscrie pe coordonatele revendicărilor generale ale mișcării de eliberare din coloniile portugheze:

1) *pe plan politic* — recunoașterea dreptului popoarelor din aceste colonii de a dispune de ele însele, inclusiv dreptul la independență;

2) *pe plan social-economic* — desființarea muncii forțate, salariu minimal, egal, dreptul la constituirea în sindicate, dreptul la grevă;

3) *pe plan cultural* — dezvoltarea culturii negro-africane; abrogarea legii care acordă misiunilor catolice portugheze monopolul învățămîntului în rîndul populației băștinașe; învățămînt general, gratuit și obligatoriu, în limbile indigene.

Totul — pentru a șterge urmele dureroase ale unei asupriri coloniale de cinci secole. Pentru a pune bazele extirpării rădăcinilor veninoase ale colonialismului și din pămîntul bogat al Angolei.

Gabriela DOLGU

NIALISMULUI PORTUGHEZ

O imagine care acuză: copii angolezi uciși de trupele portugheze

Roberto Holden. „Lupta continuă!"

Patrioții angolezi doboară copaci de-a lungul drumurilor, pentru a împiedica acțiunile trupelor portugheze.

Conducători ai Uniunii Populare din Angola — una din organizațiile mișcării de eliberare a poporului angolez — analizînd stadiul luptelor duse împotriva forțelor colonialiste.

U.P.A.
SECTION DE
MATADI
SECRETARIA

GIMNASTICĂ MEDICALĂ

TRATAMENTUL PICIORULUI PLAT

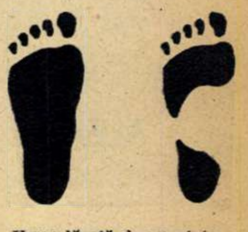

Urma lăsată de un picior normal (dreapta) și de un picior plat (stînga).

Piciorul plat, ca insuficiență musculară datorată unui dezechilibru al întregului organism, este frecvent la toate vîrstele. Unii copii se nasc cu piciorul plat, alții îl dobîndesc cîteodată din graba părinților de a-i vedea umblînd mai de timpuriu. În perioada adolescenței marile schimbări produse în organism datorită pubertății și creșterii rapide favorizează apariția piciorului plat, acolo unde terenul este sensibil.

Piciorul plat este des întîlnit la cei ce practică meserii care-i obligă să stea mult în picioare.

Cum ne dăm seama de apariția piciorului plat? Primul semn este durerea, vagă uneori, localizată în jurul gleznei. Alteori durerile sînt mai accentuate, suind de la glezne spre genunchi și spre șolduri. Mai tîrziu durerile devin vii și constante.

Nu trebuie să așteptați agravarea durerilor pentru a vă prezenta medicului.

Împreună cu hidroterapia, masajul ușor, susținătoarele plantare și gimnastica constituie arme importante de luptă împotriva piciorului plat.

Avînd în vedere că piciorul plat trădează o deficiență musculară a întregului organism, e bine să întovărășim gimnastica specială pentru picior plat cu o gimnastică de înviorare, care antrenează în mișcare tot organismul (gimnastica se face dimineața, după sculare, timp de 10-15 minute).

Începeți programul de gimnastică pentru picior plat cu mers pe vîrfuri (1 minut), mers pe călcîie cu degetele picioarelor strînse (1 minut), mers pe latura externă a tălpii piciorului, cu degetele picioarelor strînse (1 minut), coborîrea și urcarea cîtorva trepte.

Vă așezați apoi pe o banchetă joasă sau pe un scăunaș astfel construit încît, așezîndu-vă, genunchiul să formeze un unghi drept, în timp ce tălpile să fie sprijinite pe sol.

1) Picioarele sînt paralele și lipite, atît la genunchi cît și la labe. Strîngeți cu putere degetele, apoi întindeți-le. Dacă simțiți musculatura tălpii încordată, înseamnă că ați executat corect mișcarea.

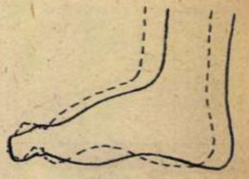

Fig. 1

Repetați exercițiul de 10 ori cu fiecare picior, apoi de 10 ori cu ambele picioare deodată. Atragem atenția că toate degetele, și mai ales degetul mare, se îndoaie în timpul mișcării.

2) Așezați-vă din nou cu picioarele paralele și tălpile pe sol, degetele întinse. Împingeți călcîiul înainte, în așa fel încît talpa piciorului să se curbeze, iar degetele, sprijinite în podea, să se îndoaie (fig. 1).

Întindeți atunci degetele, împingeți din nou călcîiul înainte și continuați mișcarea atît timp cît degetele pot atinge solul.

Executați mișcarea pe rînd de trei ori cu fiecare picior, apoi de trei ori cu amîndouă picioarele deodată.

3) Din aceeași poziție, picioarele paralele și tălpile lipite, lăsați să alunece talpa piciorului înainte pe sol, păstrînd contactul permanent cu podeaua prin toate cele cinci degete, mai ales cel mare. Cînd degetele nu mai pot atinge solul, trageți piciorul înapoi și începeți exercițiul cu celălalt picior. Repetați mișcarea de cinci ori cu fiecare picior, alternativ, iar apoi de alte cinci ori, cu ambele picioare deodată. Tălpile paralele și lipite.

4) Tot din poziția șezînd pe scăunel, lipiți tălpile față în față, avînd grijă ca degetele picioarelor (în special cele mici) să fie lipite. Împingeți picioarele ușor înainte, lăsîndu-le să alunece pe marginea externă a labei, atîta timp cît degetele și marginile picioarelor pot rămîne lipite unele de altele. Apoi trageți picioarele înapoi.

5) Șezînd în pat sau pe scăunel, încercați să mototoliți sub tălpi, cu ajutorul degetelor de la picioare, o pînză sau un cearșaf pe care veți așeza o greutate, care poate fi crescută treptat pînă la cîteva kilograme (fig. 2).

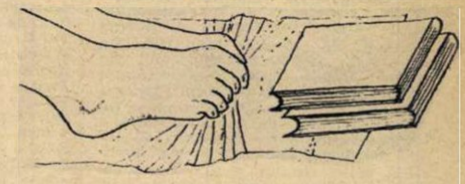

Fig. 2

6) Ședeți pe scăunel și puneți-vă dinainte o castană, un ciorap sau o bucățică de pînză, obiect pe care îl veți prinde cu ajutorul degetelor (nu între degete!), îl veți ridica și-l veți lăsa să cadă de cîte 5-10 ori cu fiecare picior.

Prof. A. M. ENĂCHESCU

actualități CINEMATOGRAFICE

ALEKSEI BATALOV ÎN „MERG SPRE NECUNOSCUT"

Corespondență specială din Moscova de A. SABANOV

„Mama", „Zboară cocorii", „Omul meu drag", „Doamna cu cățelul"... Ultimele filme în care l-am văzut pe actorul Aleksei Batalov ne lăsaseră amintirea unei interpretări de o subtilitate rar întîlnită. Același Batalov ne revelase, cu originala sa adaptare cinematografică după nuvela „Mantaua" de Gogol, un aspect nou al personalității sale artistice.

Apoi, pe neașteptate, a urmat o lungă absență de pe ecrane a artistului. Timp de cîteva luni, o gravă boală de ochi l-a ținut departe de platourile de filmat pe actorul și regizorul Aleksei Batalov. Acum însă, acest nume îndrăgit de spectatori va apare din nou pe ecrane, pe genericul noului film „Merg spre necunoscut".

— Sînt de-a dreptul captivat de noul rol la care lucrez — declară Aleksei Batalov. Fizicianul Gusev e doar contemporanul meu, un om de o inteligență neobișnuită, care își pune întreaga strădanie, întreaga știință în slujba poporului și nu cedează în fața dificultăților. Mă atrage în special, la acest film, cercul larg de probleme pe care le tratează. Și, în plus, e pentru mine o adevărată încîntare să lucrez cu un regizor de talia lui Mihail Romm.

Scenariul filmului „Merg spre necunoscut", semnat de D. Hrabrovițki împreună cu regizorul M. Romm, are ca temă pasiunea și abnegația cu care savanții sovietici caută răspunsul la una din cele mai de seamă probleme ale științei moderne: punerea energiei nucleare în slujba omului, a viitorului său pașnic. În prezent, filmările se desfășoară intens pe platourile studioului Mosfilm.

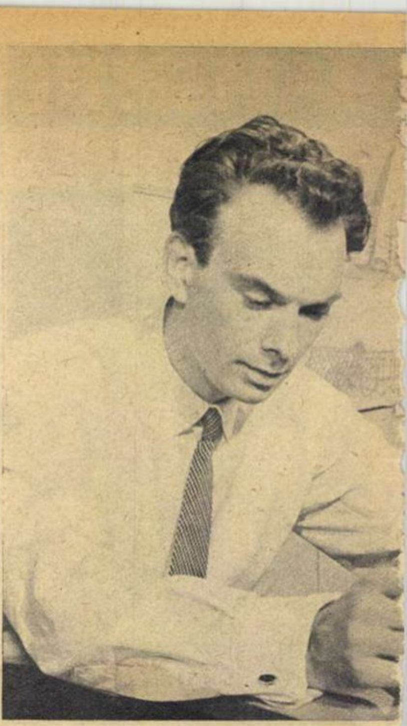

Aparatul de filmat a pătruns cu indis

Aspect de la turnarea filmului „Reportaj cu ștreangul de gît".

„REPORTAJUL" LUI FUCIK PE ECRAN

Una dintre cele mai îndrăgite cărți, tragică și optimistă totodată, zguduitor document al dîrzeniei și fermității comuniste, „Reportaj cu ștreangul de gît", va vedea lumina ecranului.

Scenariul care adaptează cinematografic „reportajul" a fost încredințat unui valoros reprezentant al tinerei generații de prozatori cehi, lui Jan Otcenásek, autorul impresionantei povestiri: „Romeo, Julieta și întunericul"; avînd colaborator pe regizorul filmului, Jaroslav Balik, el a căutat să nu se îndepărteze cu nimic de la textul și mai ales de la subtextul cărții lui Fucik. „Singurele documente ajutătoare au fost amintirile soției eroului, Gusta Fucikova. Vrem ca filmul nostru să exprime fidel spiritul combatant comunist al operei literare", declară autorii ecranizării. Și intenția exprimată prinde viață în timpul filmării.

Jaroslav Balik se află la al treilea film al său. Primul, care a rulat la noi sub titlul de „Bomba", constituia o meritorie incursiune în peisajul moral al muncitorilor cehi contemporani de pe un mare șantier. „Repetiția continuă" — titlul celui de-al doilea film — se preocupă de cazul unui tînăr actor înfumurat de pe urma succeselor. Examenul de maturitate pentru regizorul Balik îl constituie însă această dificilă ecranizare a cărții cunoscute în lumea întreagă. Față de viitorul film, exigențele publicului sînt maxime. O mare problemă artistică a reprezentat-o alegerea interpretului pentru rolul lui Fucik. Pînă la urmă, rolul a fost încredințat unui tînăr actor de la Teatrul „Burian" din Praga, Ilia Racek. Fucik reprezintă primul său mare rol de film și emoțiile nu sînt nici ele mici. Soția lui Fucik va fi interpretată în film de către artista Jana Svormova, de la Teatrul din Pardubice.

A. M.

SCANDALUL „VIR

Au trecut cîteva luni de cînd juriul Festivalului cinematografic de la Cannes a acordat marele său premiu, „Ramura de palmier", filmului spaniol „Viridiana" (era primul film realizat în patrie, după aproape un sfert de veac de exil voluntar, de către cunoscutul cineast progresist Luis Bunuel). Dar nici pînă acum nu s-a stins furtuna stîrnită în cercurile eclesiastice și în cele ale dictaturii franchiste de această neașteptată încununare a unui film protestatar.

Pentru cine știe să vadă dincolo de aparențele ei inofensive, povestea tinerei călugărițe Viridiana, care — după ce se lovește de adevărurile vieții — renunță la gîndul de a se reîntoarce la mînăstire, e într-adevăr încărcată cu un puternic potențial exploziv. Ea denunță, în ultimă analiză, obscurantismul și ipocrizia moralei oficiale.

S-a sesizat așadar Vaticanul și filmul a fost îndată condamnat ca purtător al unor tendințe „blasfematoare" la adresa bisericii catolice. S-au sesizat oficialitățile franchiste, simțindu-se vizate de implicațiile satirice ale filmului, și s-au grăbit să-l interzică. A fost urgent demis și directorul cinematografiei spaniole — acel care, la Cannes, a avut cinstea să ia în primire, în numele țării sale, „Ramura de palmier" acordată lui Bunuel — pentru că n-a intuit la vreme

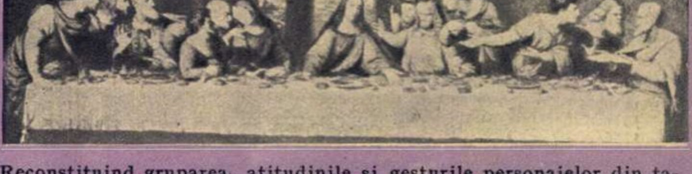

Reconstituind gruparea, atitudinile și gesturile personajelor din tabloul lui Leonardo da Vinci „Cina cea de taină" (sus), regizorul „Viridianei" a realizat una din cele mai puternice scene ale filmului (cadrul de jos).

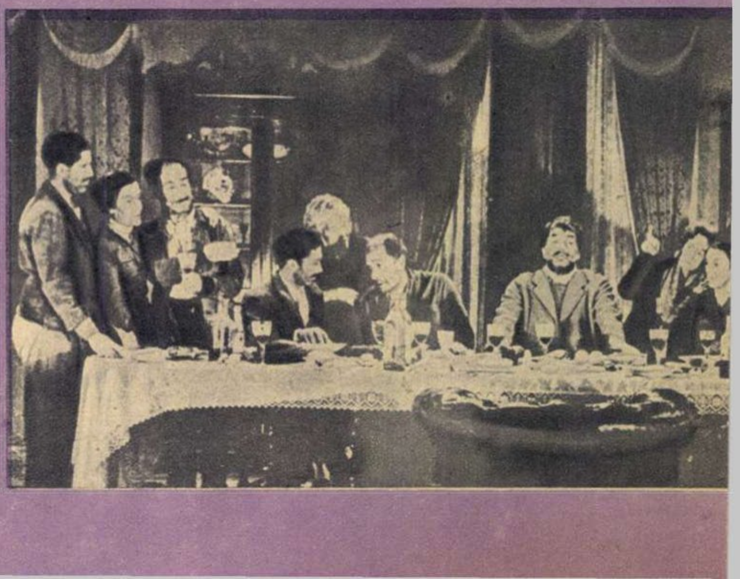

ţie în bucătăria soţilor Gusev (A. Batalov şi T. Lavrova).

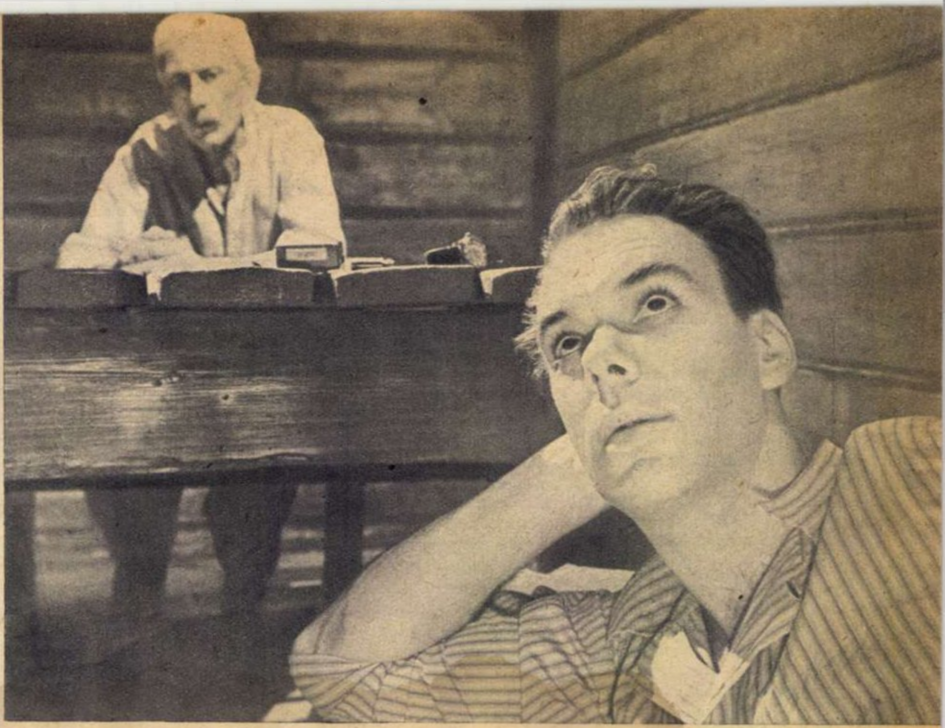

Acasă la bătrînul Gusev. În rolul tatălui, N. Sergheev; în cel al fiului, A. Batalov.

DIANA“

rosivitatea scenariului şi a aprobat în nod oficial realizarea filmului.

Particularităţile coproducţiei (filmul fost realizat şi cu capital mexican) au ermis importarea „Viridianei“ în Franţa, ar autorităţile de la Madrid exercită resiuni pe cale diplomatică pentru a-i npiedica apariţia pe ecranele franceze fac tot posibilul pentru a-i zădărnici rezentarea şi în alte ţări europene.

Scena de mai jos o ingenioasă reconstiire a compoziţiei şi atitudinilor persoajelor din celebra „Cina cea de taină“ e Leonardo da Vinci (pe care o reproucem de asemenea), a prilejuit unul in principalele acte de acuzare aduse e reprezentanţii Oficiului catolic al nematografiei. E vorba de momentul odal al acţiunii, cînd — în faţa dezgustărei orgii organizate în casa ei de ătre declasaţii cărora le-a oferit adăst — Viridiana devine conştientă de limentul convingerilor sale religioase.

Dar „sacrilegiul“ comis de bătrînul aestru al cinematografiei spaniole îl nstituie, mai mult chiar decît înţepările la adresa misticismului şi obscuntismului, evident periculoasele alui la realităţile sociale spaniole, dezluite cu subtilitate în „Viridiana“.

Ana ROMAN

DESPRE COPII — PENTRU ADULŢI

Corespondenţă specială
din Varşovia
de Janina ZDANOWICZ

— O ameni buni, nu-mi luaţi copilul! Sînt singură, absolut singură! Ştiu că lui n-are să-i fie bine... dar e al meu...!

— Liniştiţi-vă! Deocamdată problema e în deliberare.

Tribunalul deliberează: „Trebuie oare luate acestei mame alcoolice drepturile părinteşti asupra băiatului ei, dîndu-l pe mîini mai bune, sau să i se mai acorde o dată încredere? Femeia este mai curînd slabă decît rea, dar îşi iubeşte copilul şi e la rîndul ei iubită de acesta. Deci, ce e de făcut?“ Iată dilema pe care o pune în faţa spectatorilor noul film al regizorului polonez Jerzy Passendorfer (între altele, realizatorul filmului „Atentatul“). Noul film e intitulat „Sentinţa“ şi adaptează nuvela „Încă unul care are nevoie de dragoste“ de Jerzy Przezdziecki.

An de an se realizează în Polonia tot mai multe filme despre copii, unele pentru copii, altele destinate exclusiv adulţilor. Sînt cunoscute şi peste hotare filme ca „Barbara“ (premiul „Leul de bronz“ la al XII-lea Festival al filmelor pentru copii de la Veneţia, în 1960) sau „Vizita preşedintelui“ (premiul „Scoica de argint“ la Festivalul internaţional de filme de la San Sebastian, în 1961) şi „Actul de naştere“ (Premiul I la Festivalul internaţional de filme pentru copii de la Veneţia din 1961). Acţiunea acestuia din urmă se desfăşoară în anii ocupaţiei hitleriste şi evocă în trei nuvele, trei episoade ale dramelor războiului văzute prin prisma suferinţelor unor copii. În ce priveşte „Vizita preşedintelui“, filmul este o povestire emoţionantă despre un băiat din zilele noastre care nu are mamă. Tatăl, ocupat cu treburile sale, îi acordă copilului prea puţină atenţie, prea puţină căldură. În singurătatea sa, băiatul îşi plăsmuieşte din închipuiri o ţară de basm al cărei preşedinte, bun şi iubitor, are trăsăturile tatălui său. El îl vizitează pe copil şi-i dăruieşte dragostea şi atenţia după care jinduia.

În proiectele cineaştilor polonezi e prevăzută, pentru viitorul apropiat, crearea a noi filme avînd ca temă viaţa copiilor.

Unul din eroii fil
„Sentinţa“ al regiz
Jerzy Passendorf

V-AȚI UITAT OCHELARII ȘI COPILUL, MISTER JOHN...

Mister John din Chicago, Detroit, New York sau Philadelphia își coborî picioarele de pe cristalul biroului, ridicîndu-se mirat de pe fotoliu. Mai citi o dată rîndurile puține, bătute mărunt la mașină, și pe dată fu cuprins de furie.

Într-adevăr, scrisoarea recomandată „air mail", pe care o primise chiar atunci, n-avea de ce să-l bucure, deși i se atrăgea respectuos atenția că-și uitase în Berlinul vestic — încă de pe cînd își făcea acolo stagiul de caporal — o pereche de ochelari fumurii cu rame din material plastic, precum și un copil de patru ani din carne și oase.

Ochelarii și copilul — un băiețel — erau incontestabil proprietatea lui. Ochelàrii îi uitase în camera de hotel din Berlin, unde se-ntîlnea de obicei cu Brigitte. Cît privește copilul... cum naiba l-o fi botezat nemțoaica aceea tînără și naivă pe care a „împușcat-o" numai din cîteva fraze cu aproape cinci ani în urmă, la Zoo...? Nu, nu, aia a fost Lotte, abandonată după o lună de amor nebun. Pe Brigitte a întîlnit-o pe Kurfürstendamm, zgîind pofticioasă ochii la vitrina încărcată cu mătăsuri franțuzești. Da, își amintește acum:

— Hello, blondy, vrei să intrăm înăuntru și să-l întrebăm pe negustor dacă în prăvălia lui dolarii au curs?

— Ja, mister!

Ei, și asta a fost tot. Sau încă ceva, dar fără importanță. A trăit cu berlineza cîteva luni, pînă ce a observat că i s-a îngroșat cam dizgrațios talia. Și cum — dacă e vorba de pîntecoase — lui nu-i plac cu asemenea calități decît sticlele de whisky și portofelul...

Nu-și reamintește dacă i-a spus cumva că are în America o fabrică de margarină, un bloc cu trei ascensoare de serviciu și jumătate duzină de Cadillacuri, dacă i-a făgăduit că are să se logodească cu ea și și-a luat ori ba la revedere cînd a abandonat-o. După cum să-l tai și tot nu poate să precizeze unde și cum a cunoscut-o pe următoarea berlineză, mai nostimă, mai suplă, mai blondă; pe Trudy. În holul unui cinematograf, în U-bahn sau în vreun local?

Asta a fost tot. Și-acum — de unde naiba i-a aflat adresa? — madama asta nemțoaică încearcă să-i zvîrle pe cap un băiețel de patru ani pe care nu i l-a comandat, al cărui model nu-l interesează, chiar dacă seamănă cu el, un copil nedorit, a cărui factură n-o s-o onoreze...

★

În ultimul timp ziarele din R.F.G. vorbesc tot mai mult despre acest aspect al modului de viață american din Germania occidentală. Este vorba de copiii părăsiți de tații lor — militari americani care, după ce le-au sedus pe tinerele vest-germane, se leapădă de ele o dată cu uniforma militară, la terminarea stagiului și înapoierea în S.U.A.

În prezent peste 100.000 de „copii de ocupație" — cum li se spune acolo — își caută tații.

Ei sînt progeniturile nevinovate ale unor părinți cumplit de vinovați: în primul rînd militarii americani care, folosind dolarii și cîștigurile ilicite, rezultate mai ales din contrabande, reușesc să sucească capul tinerelor fete germane, care o duc greu cu slujba, cu cîștigul mizer, cu viața. Al doilea vinovat este însăși fata, care se lasă ademenită de un militar american lipsit de scrupule, chiar dacă acesta are buzunarele pline cu ciorapi de nylon sau furouri fine, produs al fabricilor Dupont, introduse în Germania occidentală fără plata nici unei taxe vamale.

Alarma din presă e ipocrită. E și firesc: stăpînii americani nu permit să li se facă morală. Și, mai ales, e tardivă.

Uneori însă, și foarte, foarte rar, militarul american care a „cucerit-o" pe durdulia „blondy" este un om cu bune intenții și, la terminarea stagiului militar, o ia cu el în America. Așa cum s-a întîmplat de pildă cu fiica unui mecanic de automobile din Berlin, pe nume Elleanor, care la 24 septembrie 1955 s-a căsătorit cu Johny, militar american. Bineînțeles... pînă la căsătorie au fost zile, săptămîni și luni agitate, cu baruri, cluburi americane și nopți de orgie cu dans și cu whisky.

Iată însă că, ajuns acasă, în Georgia, frumoasele zile din Aranjuez s-au terminat. Johny nu prea găsea de lucru, pînă ce nu a mai găsit de loc. Au venit pe lume și doi copii. Televizorul și mașina de spălat rufe cumpărate în rate au fost ridicate de furnizor pentru neplata ratelor. Proprietarul casei nevrînd să țină seama de argumentele lui Johny, i-a azvîrlit boarfele și familia în stradă.

În cocioaba în care au fost siliți să se adăpostească, certurile au izbucnit cu furie. Johny își îneca necazul în whisky, pînă ce Elleanor și copiii au luat drumul azilului. Acolo ea trebuia să muncească pe brînci doar pentru întreținere. Johny a dispărut.

Desperată, Elleanor și-a vîndut ultimele boarfe și cu mare greutate a reușit să obțină bilete de vapor pentru ea și copii, repatriindu-se.

Îmbătrînită, dezamăgită, s-a adresat consulului american s-o ajute să dea de urma soțului, pentru ca cel puțin să poată divorța de el. În luna martie a.c. Elleanor a primit răspuns de la dl. consul. Acesta îi aducea la cunoștință că nu o poate ajuta, ci doar îi dă un „sfat bun": să facă o cerere către autoritățile vest-berlineze pentru a obține un ajutor de paupertate...

Maria ARSENE

Recunoașteți acest oraș?

Este Parisul... Săptămînalul francez „L'EXPRESS" publică într-unul din ultimele sale numere această fotografie — adevărat act de acuzare a modului de viață capitalist: la numai 10 minute distanță de strălucitoarea „Place de l'Etoile", în suburbia industrială NANTERRE, există cartiere întregi de asemenea cocioabe, în care „locuiesc" oameni ai muncii algerieni.

Consumatorii și-au spus cuvîntul

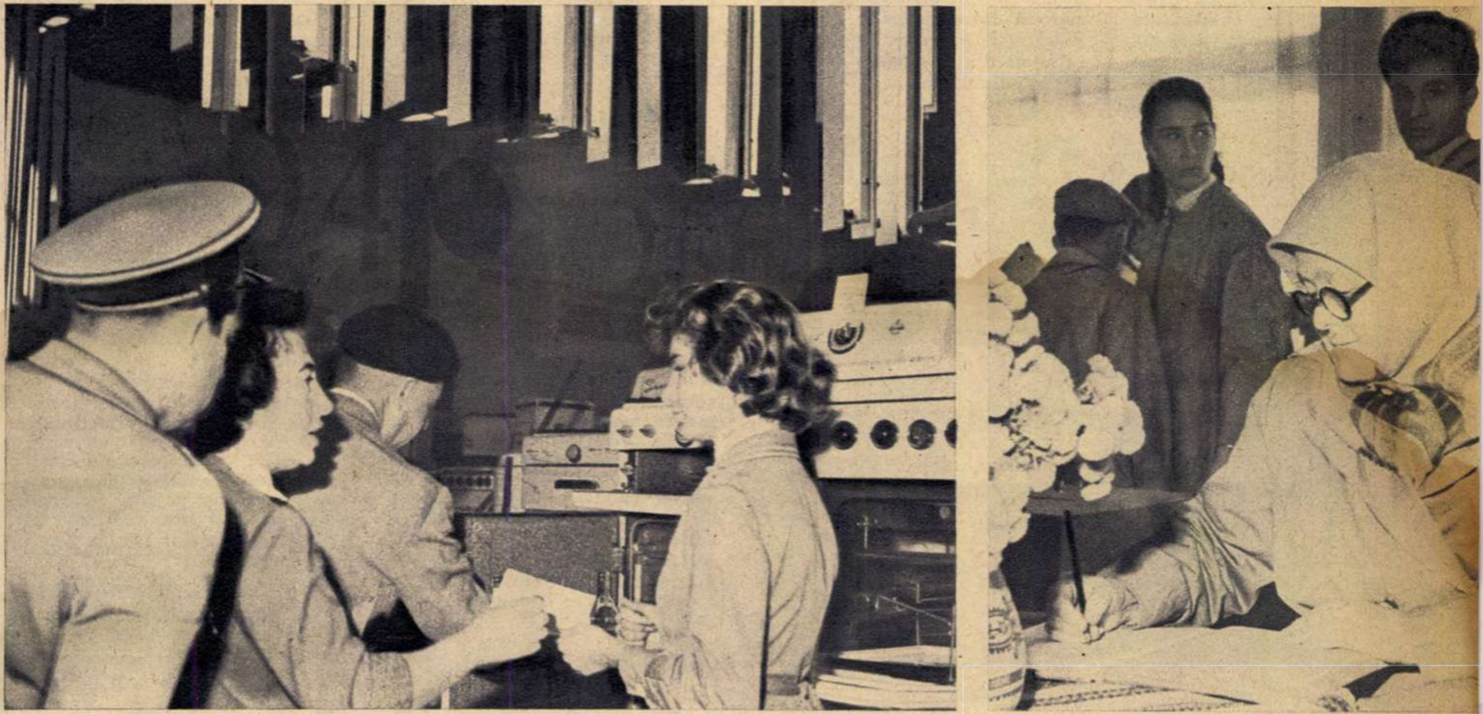

Stînga: Iată cum funcționează o mică uzină casnică: aragazul „Tîrnava", prevăzut cu avertizor sonor, frigare acționată electric și cuptor anexă pentru păstrarea caldă a mîncării. Dreapta: „Alaltăieri uitasem să scriu și despre șoșoni!..."(Și pensionara din fotografie a venit din nou tocmai de pe șoseaua Giurgiului ca să-și completeze impresiile).

Asemenea razelor reunite în focarul unei lentile, în sala celui de-al III-lea Pavilion de mostre s-au întrunit oameni din cele mai diverse categorii, din cele mai diferite locuri, oameni cu vîrsta cuprinsă între cravata pionierului și bastonul pensionarului.

Privind în profunzime, ai fi constatat că tot ce se afla în incinta devenită neîncăpătoare a pavilionului s-ar fi putut înscrie în aria unui triunghi. Un triunghi viu, ale cărui laturi sînt desenate prin cuvintele: producător — comerț — consumator. Vreo 300 de întreprinderi s-au străduit să dea viață primei laturi.

În standuri — bilanțul în imagini concrete. Dar dacă toate cele 9.577 de asemenea imagini (față de 8.855 în anul trecut) ar fi căpătat printr-o minune glas, primele lor cuvinte n-ar fi fost retoricele: „Poftiți și cumpărați!" ci: „Vă rugăm, dați-vă părerea!"

Tocmai această părere au urmărit să o afle Ministerul Comerțului în colaborare cu ministerele producătoare de bunuri de larg consum, inițiind din 1959 pavilioanele anuale de mostre. Centralizîndu-se toate aprecierile și sugestiile publicului, Ministerul Comerțului se poate astfel orienta mai bine în contractările sale cu industria, către articolele cele mai solicitate și modelele preferate de public.

Pentru a ne face o imagine asupra acestui referendum e destul să arătăm că numai în acest an, pînă la 1 noiembrie, s-au tipărit 580.000 de chestionare, adaptate specificului fiecărui raion. Cum au fost folosite aceste chestionare? În nomenclatorul expoziției, fiecare exponat purta un număr, de la 1 pînă la 9577. Trecînd de la stand la stand, vizi-

„Un bărbat între cinci femei" sau „despre disproporția dintre confecțiile de damă și cele bărbătești".

tatorul primea de la ghidul respectiv cîte un formular, pe care înscria numărul exponatului către care i se îndreaptă preferințele și își spunea apoi părerea în legătură cu aspectul pe care crede c-ar trebui să-l aibă în viitor articolul ce-l preocupa.

Din urnele în care au fost depuse de vizitatori, chestionarele au luat calea biroului special de prelucrare și centralizare, unde un colectiv de 20 economiști, statisticieni și merceologi le-au transcris în centralizatoare statistice.

Pînă în seara de 31 octombrie, cei 592.500 vizitatori au depus în urne 38.000 de chestionare, din care 22.000 au fost completate la standul de textile și încălțăminte.

„Vreau să-mi spun și eu părerea!"

La biroul special al pavilionului se prelucrează și se centralizează sutele de mii de impresii.

Astfel din cele 60 de minute în care parcurgeau kilometrul de exponate, vizitatorii (în medie, 25 - 30.000 zilnic) nu rămîneau pasivi spectatori de expoziție nici măcar un singur minut, ci participanți efectivi la eforturile producătorilor de bunuri, în care lupta pentru calitate își spune din plin cuvîntul.

Dar în afară de completarea formularelor, vizitatorii au avut posibilitatea să-și exprime părerea despre noile produse și în paginile condicilor de impresii și sugestii.

Iată un apel și un anunț: „Ceainice, că vine iarna!" (s-o fi auzit pînă la Mediaș?)

În mijlocul multor jucării (ah, jucăriile!) care nu-și justifică prin nimic denumirea de mostre, micile vehicule de la „Ideal"-Mediaș (printre care ultima noutate: „scuterul liliput") abia își așteaptă „șoferii".

Muncitorii din Tg. Mureș s-au arătat însă mai darnici decît colectivele celorlalte fabrici de jucării, prezentînd cele trei modele de truse de traforaj („mult mai bune și mai frumoase decît cele de import!"—cum specifică unul din vizitatori) Pe cînd o varietate cît mai bogată de jocuri „mecano"? „Copiilor le place să creeze! Oferiți-le materialul!"—exclamă o profesoară.

Dacă în jurul calităților certe ale încălțămintei de copii expuse s-au consumat multe creioane pe parcursul caietelor de impresii, disputa în jurul celor „două linii" ale pantofilor adulților pare să fi necesitat și mai multe.

„Nu e neapărat nevoie să ne chinuim picioarele în vîrf ascuțit, numai fiindcă e modern!", ia în vîrful peniței... vîrful pantofilor tip „Guban" B. F., profesor de educație fizică.

Bineînțeles că părerile sînt împărțite. Sînt alții care afirmă că nu se chinuiesc de loc cu asemenea pantofi, ci dimpotrivă. Cert este că întreprinderile producătoare vor satisface preferințele „clasicilor" și „moderniștilor". Dacă femeile oprite în fața standurilor de confecții și textile urmau cu greu invitația de la difuzor „Vă rugăm să înaintați ceva mai repede!", bărbații mergeau mai grăbiți, tot căutînd și alte costume în afară de cele foarte puține ca număr și foarte puțin „noi" pe care le-au întîlnit. Nici cravatele nu au reținut mai îndelung: la costume puține, cravate puține.

Compensația au dat-o stofele, sector în care producătorii au anticipat parcă viitoarele sugestii. Dovada? O remarcă în colectiv: „Ne-au plăcut foarte mult și abia așteptăm să luăm prima bursă!" (un grup de studenți anul IV, Facultatea tehnico-economică, Institutul politehnic București).

Paralel cu însemnările publicului vizitator, și ghizii, reprezentanți ai întreprinderilor producătoare, și-au transcris în caietele lor personale cele mai interesante observații și, desigur, o dată ajunși „acasă", paginile acestea vor constitui pentru producători prețioase coordonate pe drumul îmbunătățirii continue.

Pînă atunci însă și însemnările ghizilor, ca și condicile de impresii au luat calea biroului de prelucrare și centralizare.

Rezultatele acestui complex sistem de detectare a preferințelor maselor consumatoare?

Anul acesta, ca efect al statisticilor de la al doilea Pavilion, au apărut în magazinele alimentare conservele în borcane tip „Omnia", derivatele de lapte în pahare ceruite, înghețata preambalată și multe altele.

S-au pus în vînzare țesăturile creponate și electroplușate, iar confecțiile pentru adolescenți n-au mai constituit o problemă ca în anii anteriori.

În domeniul radiofoniei, anul 1961 a adus în locuințele noastre numeroase tipuri noi de aparate de radio (anul acesta s-au inițiat și niște chestionare speciale pentru sectorul radio, care, după completare, pot fi expediate prin poștă pe adresa pavilionului. Cele mai substanțiale răspunsuri vor fi distinse cu premii constituite, bineînțeles, din... aparate de radio).

★

O dată trecute cele 60 de minute, legătura cu pavilionul se păstrează totuși mai departe.

Întorcîndu-se între ai lui, la Pașcani, colectivistul C. Tarcan a luat în valiză peste 30 de chestionare și prospecte. Le-a arătat vecinilor și prietenilor. S-a bucurat de hotărîrea luată ca și alți colectiviști să vină să vadă pavilionul.

Și într-o seară, în liniștea casei în care parcă și vedea amplasate unele din articolele văzute la București, a comunicat toate aceste lucruri direcției pavilionului de mostre.

Un plic din sutele sosite zilnic...

Completînd chestionarul special privitor la aparatele de radio, tubulatorul V. Gheonea, de la Șantierul naval Galați, a adăugat o lungă scrisoare în care dă ample și competente sugestii nu numai radiofoniștilor, ci și producătorilor bicicletei „Carpați".

Colectivistul Teodor Popescu din comuna Ștefănești, regiunea Suceava, a vizitat pavilionul prin... presă. Văzînd într-un număr al „Scînteii" fotografia mașinii „Tîrnava", cere prin scris adresa «de unde am putea cumpăra această mașină de gătit ce ne este necesară ca mostră pentru membrii G.A.C. „Drumul lui Lenin" și alte G.A.C. din localitatea noastră».

Imaginați-vă drumul de la vetrele strîmbe orbindu-te cu fumul lor acru de coceni, pînă la acest modern atribut gospodăresc. Într-adevăr, „Drumul lui Lenin"!

Vizitarea pavilionului l-a îndemnat pe salariatul Mircea Hoblea de la Administrația centrală a Academiei R.P.R. să trimită pe adresa pavilionului o scrisoare detailată, propunînd producerea pe viitor a unui reșou electric care prin răsturnare devine spirtieră, articol ce și-ar dovedi utilitatea atît acasă cît și în excursii.

Exemplul lui Mircea Hoblea demonstrează și el că vizitarea pavilionului, departe de a fi simplu prilej de observație pasivă, poate deveni un stimulent viu în frămîntările creatoare ale inovatorilor.

Referendumul prilejuit de cel de-al III-lea Pavilion de mostre a reflectat limpede preferințele publicului consumator.

În curînd vom vedea concretizate în vitrinele magazinelor rezultatele părerilor pe care publicul consumator și le-a exprimat cu prilejul celui de-al III-lea Pavilion de mostre.

Lucian DUMITRESCU

Fotografii de Elena GHERA

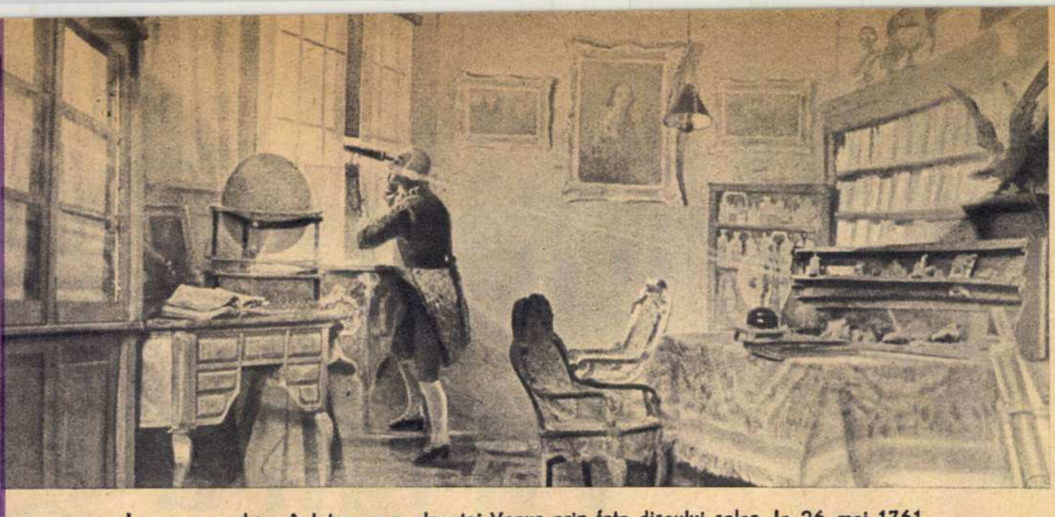

Lomonosov observînd trecerea planetei Venus prin faţa discului solar, la 26 mai 1761.

UN GENIAL OM DE ŞTIINŢĂ, UN PRECURSOR:

MIHAIL LOMONOSOV

Articol scris pentru „Flacăra" de Alexandr FEODOROV, candidat în ştiinţe tehnice

La 26 mai 1761 oamenii de ştiinţă îşi îndreptau lunetele şi telescoapele spre planeta Venus; ei aşteptau cu nerăbdare un rar fenomen astronomic: trecerea „luceafărului de dimineaţă" prin faţa discului soarelui. Tic-tacul ceasornicelor număra ultimele secunde. Discul planetei Venus se apropia încet de Soare... Şi în momentul în care o jumătate de planetă a apărut pe fondul luminos al Soarelui, deasupra celeilalte părţi a planetei s-a ivit un chenar subţire de foc, observat de toţi cei care urmăreau cu atenţie tot ce se petrecea pe cer. Un singur observator a înţeles corect şi a explicat în mod ştiinţific cauzele fenomenului: savantul rus Mihail Lomonosov. În ziua aceea, acum 200 de ani, el a stabilit existenţa atmosferei pe Venus. Dar activitatea savantului rus nu s-a impus numai prin această descoperire.

Aproape că nu există domeniu al ştiinţei şi culturii de pe vremea sa la care Mihail Lomonosov — de la a cărui naştere se împlinesc 250 de ani — să nu fi adus o contribuţie apreciabilă. Cunoscutul savant sovietic academicianul S.I. Vavilov scria despre Lomonosov: „A fost naturalist cercetător, filozof, poet, întemeietorul limbii literare ruse, istoric, geograf, militant politic. Prin cunoştinţele sale enciclopedice, începînd cu poezia, arta plastică şi terminînd cu marile descoperiri din fizică şi chimie, M.V. Lomonosov a demonstrat, ca nimeni altul, unitatea tuturor manifestărilor spiritului uman, ale artei şi ştiinţei, ale gîndirii abstracte şi tehnicii concrete".

Într-un secol în care domina idealismul, Lomonosov privea fenomenele naturii de pe poziţii materialiste. El căuta să cunoască legile naturii bazîndu-se pe realizările ştiinţelor naturale şi respingînd ideea influenţei oricăror forţe supranaturale. „Cel mai bun mijloc pentru căutarea adevărului este să ajungi la teorie prin observaţii, iar prin teorie să corectezi observaţiile" — scria el într-una din lucrările sale.

Lomonosov a creat o concepţie unitară şi logică asupra naturii. pornind de la principiile atomismului, pentru a cărui continuă dezvoltare a depus multe eforturi şi energie.

În elaborarea teoriei atomiste, Lomonosov a dezvoltat şi bazele teoriei cinetice a materiei, adică a legat materia şi mişcarea într-un tot indisolubil.

În anul 1748, la Sanct Petersburg, pe ostrovul Vasilievski a fost construită din iniţiativa lui Lomonosov, alături de Academia de ştiinţe, o clădire de cărămizi cu un singur cat: era primul centru experimental al ştiinţei ruse. Zile întregi, iar uneori şi nopţi întregi, Lomonosov le petrecea în laborator. Aici savantul a creat zeci de aparate şi instrumente ştiinţifice originale, a efectuat mii de experienţe fizico-chimice extrem de precise. În celebrul său laborator, Lomonosov punea bazele chimiei fizice, ştiinţă care s-a dezvoltat furtunos în zilele noastre.

Este imposibil să te opreşti amănunţit asupra tuturor domeniilor ştiinţei şi artei în care a activat Lomonosov. El a studiat fenomenele electricităţii atmosferice şi şi-a expus consideraţiile cu privire la caracterul şi originea acestor fenomene, s-a ocupat de meteorologie, a inventat şi construit un aparat pentru determinarea vitezei vîntului, un barometru original şi zeci de alte instrumente.

Lui Lomonosov îi aparţine ideea înfiinţării „Serviciului timpului", adică a unei largi reţele de staţiuni meteorologice. El a construit aparate optice complexe, inclusiv un original telescop cu oglinzi şi renumita „lunetă pentru privit noaptea", cu ajutorul căreia, pe mare, se puteau distinge mai clar stîncile şi navele.

O importanţă deosebită o au lucrările lui Lomonosov în domeniul geologiei, metalurgiei şi mineritului. El nu numai că a explicat corect multe procese geologice, ci a şi propus procedee raţionale de prelucrare industrială a minereurilor. Admirabila carte a lui Lomonosov „Bazele elementare ale metalurgiei sau ale mineritului" a fost o călăuză indispensabilă pentru multe generaţii de ingineri ruşi.

Lomonosov a fost nu numai un om de ştiinţă, ci şi un talentat poet, dramaturg, artist.

Încîntat de frumuseţea mozaicurilor italiene, el a luat hotărîrea de a făuri în patria sa asemenea opere de artă. Peste 4.000 de experienţe a efectuat Lomonosov în acest scop, şi în cele din urmă a izbutit. El a creat, după schiţele sale, zeci de mozaicuri, dintre care multe s-au păstrat pînă în zilele noastre. Contemporanii noştri admiră în mod deosebit mozaicul lui Lomonosov „Bătălia de la Poltava", care se păstrează la Leningrad şi care are 8,30 metri lăţime şi aproape 8 metri înălţime. Culorile pure strălucesc şi acum atît de viu, încît ai zice că mozaicul a fost realizat de foarte puţină vreme.

Prin lucrările sale în domeniul istoriei, filozofiei, geografiei, Lomonosov a adus o mare contribuţie la dezvoltarea ştiinţei moderne. Lui, de exemplu, îi aparţine ideea valorificării economice a regiunilor din Nordul îndepărtat, precum şi ideea creării Căii maritime de nord. Dar pe atunci ţelurile acestea depăşeau puterile Rusiei. Ele au fost atinse abia în vremea noastră, în anii Puterii Sovietice.

Lomonosov s-a preocupat necontenit de dezvoltarea culturii şi instrucţiunii, fiind de altfel şi fondatorul primei universităţi din Rusia.

Lucrările remarcabile ale lui Mihail Vasilievici Lomonosov, marele savant şi patriot rus, au luat-o cu mult înaintea timpului. „Vlăstar al seminţelor aruncate de Lomonosov" — aşa a denumit în mod fericit academicianul S. I. Vavilov ştiinţa zilelor noastre.

Elevii şi discipolii lui Lomonosov au dezvoltat ideile lui, au îmbogăţit ştiinţa cu noi descoperiri minunate. „Seminţele" aruncate de el acum două veacuri dau şi astăzi o recoltă bogată.

Aţi ştiut că...

... atunci cînd pămîntul se cutremură sub ocean, undele propagate în masa lichidă lovesc în suprafaţa apei, provocînd pe bordul vaselor şocuri care fac uneori echipajele să creadă că vasul lor s-a lovit de o stîncă? Marile cutremure submarine pot provoca prăbuşiri ale fundului oceanic.

... mimoza, floarea atît de cunoscută, oferă şi un preţios produs industrial utilizat pentru argăsirea pieilor?

... eschimoşii încrucişează din cînd în cînd cîinii de sănii cu lupii, pentru a spori rezistenţa fizică a harnicelor animale de atelaj?

... păsările migratoare care călătoresc în timpul nopţii se orientează după stele? Un lot de pitulici lăsate în libertate sub un cer „artificial" au zburat după direcţia pe care le-o indicau „stelele" a căror poziţie era schimbată după voinţă.

... albina are nişte fălci atît de puternice încît este în stare să-şi taie drum cu ele cînd este închisă într-o cutie de carton?

... fenomenele meteorologice de la Polul Sud sînt asemănătoare celor din perioadele glaciare, cînd omul încă nu apăruse pe glob? Termometrul rămîne în timpul iernii sub minus 50°, iar uneori atinge minus 70°. Vara, temperatura medie este de minus 20°.

... unii arbori au proprietatea de a se „vaccina"? Atacul viscului asupra ramurilor unor copaci poate împiedica o nouă infecţie pe aceleaşi ramuri, întocmai cum vaccinul împiedică apariţia bolii infecţioase respective.

... există peste 15.000 de specii de orhidee cunoscute, şi dintre acestea nici una nu seamănă cu alta? Ele diferă atît prin formă şi culoare, cît şi prin miros, care poate fi asemănător cu cel de gardenie, violetă, crin sau cu miasmele cărnii intrate în putrefacţie.

ficatul rinichiul, inima POT FI „REFĂCUTE“?

În urmă cu vreo două sute de ani, un biolog a întreprins o operaţie foarte... crudă şi ciudată. El a crescut într-un iaz mai mulţi tritoni (şopîrle acvatice), cărora le-a amputat apoi cîte o lăbuţă, o bucată de coadă, un maxilar sau un ochi. După cîteva luni, animalele operate şi-au înlocuit părţile tăiate ale corpului prin altele noi, de aceeaşi formă şi mărime ca cele iniţiale.

Savantul, care înregistra totul cu grijă, a calculat cîte fragmente din corpul tritonilor au fost îndepărtate în cadrul experienţelor. Cifra exactă era 687. Un adevărat „cimitir“!

PE URMELE TRITONULUI

Ceea ce a observat biologul la tritoni era fenomenul cunoscut astăzi sub numele de *regenerare.* Această capacitate a organismului de a-şi reface ţesuturile şi organele distruse nu este însă la fel de activă la toate fiinţele vii.

La hidra obişnuită de apă dulce, din orice parte tăiată creşte un organism matur; planariul, un vierme plat, îşi poate reface numai dintr-o zecime de corp un organism întreg, avînd forma tipică de planariu, cu intestin, sistem nervos, muşchi; la rîndul lor, racii îşi pot reface uşor cîrligele.

Dar vieţuitoarele aflate pe treptele superioare ale scării animale? La acestea capacitatea de regenerare este limitată: lupul şi vulpea îşi pot regenera pielea sfîşiată, veveriţa îşi reface extrem de repede părul, organismul uman îşi reface de asemenea părul, unghiile şi îşi înlocuieşte plăgile printr-un ţesut cicatricial. Niciodată însă, în locul unor organe vitale pierdute nu se formează un ţesut asemănător cu cel „nobil“ care a fost distrus.

„TALENTUL“... LIMFOCITELOR

Iată de ce oamenii de ştiinţă au încercat din cele mai vechi timpuri să găsească metode de regenerare artificială a ţesuturilor şi organelor distruse.

Încă acum vreo zece ani, biologul sovietic prof. Hruscev a reuşit să regenereze pentru prima oară ţesuturi umane. El a plasat fragmente de ficat rezultate din operaţii într-un mediu nutritiv artificial. Bucăţica de ficat sporea în dimensiuni... pînă la un moment dat; apoi creşterea înceta. Dacă se adăuga însă o „soluţie“ de globule albe, ţesutul continua să crească. Se cunoaşte rolul de „vînători de microbi“ al globulelor albe, descoperit de marele savant rus Mecinikov. În ultimul timp însă, s-a constatat că ele posedă şi importanta proprietate de stimulare a refacerii ţesuturilor distruse.

Unele globule albe — şi anume limfocitele — dezintegrîndu-se în ţesuturi, cedează substanţele chimice pe care le conţin. Una din aceste substanţe, acidul ribonucleic, constituie un fel de „model“, o „matriţă“ după care sînt formate albuminele vii. Iar modelarea viitoarelor „cărămizi vii“ ale organului distrus este în funcţie de prezenţa acestui acid.

Experienţele lui Hruscev au găsit astfel o explicaţie ştiinţifică. Biologii văd de aceea în cercetarea limfocitelor una din căile de descifrare a mecanismului de regenerare a ţesutului viu.

SE POATE ÎNTINERI UN ŢESUT?

Cercetări recente au arătat că în ţesuturile vii există şi alte substanţe care stimulează fenomenul regenerării. Acestea sînt prezente în cantitate mai mare la fiinţele aflate în stare embrionară sau la cele tinere, scăzînd o dată cu vîrsta. La animalele bătrîne se dezvoltă în schimb substanţele inhibitoare.

În laboratorul din Moscova condus de prof. Lev Liozner au fost regenerate pe această cale o serie de organe vitale ale animalelor superioare. Astfel la şobolani s-au extirpat complet un rinichi şi o parte din celălalt rinichi. După un timp, prin tratament cu suc embrionar, rinichiul rămas şi-a sporit volumul, preluînd integral funcţiile ambilor rinichi.

La fel, G. D. Tumanişvili şi colaboratorii săi au regenerat ficatul unor găini prin injectarea în organul tăiat a extractului de ficat embrionar. Efectul stimulator a fost uimitor, organul recăpătîndu-şi forma şi dimensiunea naturală.

Inima poate şi ea să-şi refacă ţesuturile.

Experimentînd pe animale, prof. A.N. Studiţki a reuşit încă acum cîţiva ani să provoace regenerarea artificială a unor muşchi importanţi.

FIRE SINTETICE

În ultimul timp, savantul sovietic a extins experienţele sale şi asupra celui mai „valoros“ muşchi din corp: muşchiul inimii.

În mîinile biologului sovietic, legenda păsării Fenix, care a reînviat din propria-i cenuşă, a căpătat viaţă. Fragmente de muşchi cardiac provenite de la embrionii de găină au fost iniţial cultivate pe membrana unui alt embrion. Din fiecare „firicel“ a crescut apoi un model redus al muşchiului părinte.

Interesante sînt de asemenea studiile prof. N. Siniţîn, de la Institutul de medicină din Gorki. Înlocuind „pereţele“ inimii unor cîini cu fîşii de materiale plastice, pe acest suport s-a format un ţesut viu, nou, care ulterior s-a umplut cu fibre musculare. Peretele nou format îşi putea îndeplini singur toate sarcinile ce-i reveneau (rezistenţă, contracţie etc.).

UN ALT CREIER?

În sfîrşit, creierul a constituit şi el obiectul de investigaţie al cercetătorilor sovietici. Multă vreme ţesutul cerebral a fost considerat incapabil de a se mai dezvolta în vreun fel, după maturitate. Celulele fragile ale creierului erau socotite drept un capital moştenit, care se poate eventual cheltui sau uza, dar care nu se mai poate reface nici măcar în proporţie de 1/1.000.

Savanţii sovietici au demonstrat însă că şi acest adevăr este foarte relativ. În laboratorul Institutului de biologie din Moscova, creîndu-se anumite condiţii favorabile, au fost determinate să se înmulţească celule ale scoarţei creierului.

Oamenii de ştiinţă sovietici descoperă mereu alte substanţe stimulatoare, alte „rezerve de viaţă“ care vor putea fi folosite pentru refacerea ţesuturilor bolnave sau distruse. Se pare că boli din cele mai grave ale organelor vitale sînt provocate de alterarea mecanismului biostimulator. Iar descoperirea acestuia din urmă va duce fără îndoială la elucidarea multor capitole spinoase ale medicinei şi chirurgiei.

Dr. E. ROŞIANU

CITITORII NE SCRIU. NOI RĂSPUNDEM

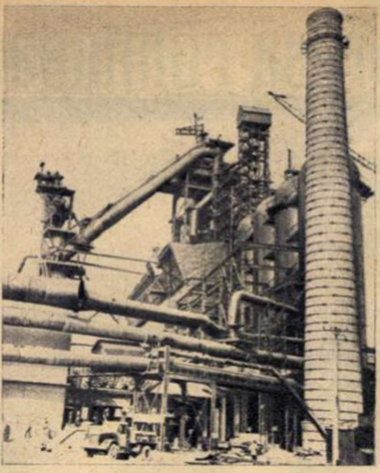

Un furnal nou intrat în funcţiune la uzina metalurgică „V. I. Lenin" din Krivoi Rog.

BAZELE METALURGICE ÎN U.R.S.S.

În Programul P.C.U.S. se stabileşte că în următorii 20 de ani se va termina construirea celei de-a 3-a baze metalurgice a Uniunii Sovietice în Siberia. Despre acest lucru s-a scris şi în revista „Flacăra". Aş dori să-mi răspundeţi ce sînt aceste baze.

Alexandru CIULARU
electrician, Termocentrala Grozăveşti

Răspundem tovarăşului Ciularu:

În U.R.S.S., producţia de metale feroase este concentrată în anumite regiuni ale ţării, înzestrate în mod complex cu materii prime necesare şi pe teritoriul cărora s-au construit uzine şi combinate metalurgice moderne, cu un ciclu complet de producţie (fontă, oţel, laminate). Aceste regiuni poartă şi denumirea de baze sau centre carbonifero-metalurgice ale U.R.S.S.

Prima bază de acest fel este situată în principal în Ucraina, fiind denumită centrul carbonifer metalurgic din sudul U.R.S.S. Producţia de oţel a acestui centru a crescut de la 2,4 milioane tone în 1913 la 24 milioane tone în 1959, ceea ce înseamnă că numai această bază metalurgică a Uniunii Sovietice a dat o producţie de oţel mult superioară celei obţinute în acelaşi an (1959) de Anglia (20,5 milioane).

În anii primului plan cincinal, P.C.U.S. a pus în faţa poporului sovietic sarcina ca, pe baza folosirii bogatelor resurse de minereuri din Ural şi a celor de cărbuni cocsificabili din bazinul Kuzneţk, să creeze în răsăritul ţării cel de-al doilea centru carbonifero-metalurgic, ca o condiţie vitală a înfăptuirii în ritm rapid a industrializării socialiste.

Încă în anii premergători celui de-al doilea război mondial s-au construit puternicele combinate metalurgice de la Magnitogorsk, Kuzneţk, Nijni-Taghil, care, împreună cu uzinele metalurgice construite în anii războiului, au jucat un rol deosebit în asigurarea potenţialului industrial-militar necesar obţinerii victoriei în Marele Război pentru Apărarea Patriei.

Pentru a caracteriza capacitatea celui de-al doilea centru metalurgic al U.R.S.S. este suficient a se arăta că numai producţia de oţel a Uralului a crescut de la 0,9 milioane tone în 1913 pînă la 19 milioane tone în 1958, fiind aproape egală cu întreaga producţie de oţel obţinută în acelaşi an de Franţa şi Belgia luate împreună.

Congresul al XX-lea al P.C.U.S. a adoptat hotărîrea de a crea în Siberia apuseană o nouă şi puternică — cea de-a treia — bază metalurgică a U.R.S.S., cu o producţie de fontă de 15-20 milioane tone anual. Lucrările de construcţie a acestei baze se desfăşoară cu succes.

Programul P.C.U.S. adoptat la Congresul al XXII-lea al Partidului trasează sarcina ca în următorii 20 de ani siderurgia sovietică să ajungă la un nivel care să permită o producţie de oţel de 250 milioane tone anual. În acest scop Programul prevede ca în perioada respectivă să fie terminată construcţia în Siberia a celei de-a treia baze metalurgice şi să se creeze încă două noi baze metalurgice puternice în partea centrală europeană a U.R.S.S., prin valorificarea minereurilor de fier din Anomalia magnetică de la Kursk, şi în Kazahstan.

DOI PETROLIŞTI despre „PETRA OLEUM"

Cele patru articole documentare legate de istoria petrolului, publicate sub titlul „Petra Oleum" în „Flacăra", au fost primite cu interes de către cititorii revistei, în special de cei din industria petrolieră. Am primit la redacţie mai multe scrisori care se referă la acest documentar. Publicăm două din ele.

„...Ca specialist în materie de petrol — ne scrie tovarăşul inginer **Constantin IVANOVICI** *de la rafinăria Ploieşti — consider că aţi publicat o serie de materiale interesante legate de istoria petrolului. Articolele respective au o documentaţie din cele mai bune. Ele pot fi de mare folos pentru cei care n-au cunoscut toate feţele exploatării capitaliste şi ale jafului desfăşurat în trecut şi la noi de către magnaţii trusturilor petroliere. În anumite capitole din aceste materiale documentare am recunoscut multe din lucrurile ce le aflasem de la tovarăşi mai vîrstnici care au trudit sub regimul capitalist în rafinăria în care lucrez eu azi — adică cele ce se întîmplau aici sub exploatarea patronilor societăţii „Astra Romînă".*

De aceea vă scriu aceste rînduri cu satisfacţia că am putut găsi în paginile revistei dv. un material interesant şi folositor".

O altă scrisoare ne-a fost trimisă de tehnicianul George GEANGU de la Trustul de extracţie-Ploieşti.

„Sînt cititor al revistei dv. Vă scriu în urma faptului că am citit articolele în legătură cu problema petrolului, pe care le consider deosebit de interesante. În primul rînd ele dezvăluie faţa adevărată a luptei pentru petrol în lumea capitalistă, bătălie cu urmări nefaste pentru oamenii muncii, dar aducătoare de mari profituri magnaţilor petrolului. Întrucît lucrez de aproape 20 de ani în industria petrolieră, cunosc unele din faptele relatate în revista dv., dar am găsit în documentarul „Petra Oleum" şi multe altele care m-au interesat în mod deosebit. Ca urmare, m-am gîndit să vă scriu şi vă rog ca şi în viitor să mai publicaţi astfel de materiale".

Fragment din „autorizaţia" de intrare în portul Callatis.

„TRIMITEŢI UN ZIARIST LA MANGALIA!"

Arhitectul Valentin Nădejde, de la Direcţia monumentelor istorice, care conduce la Mangalia lucrările de restaurare a vechii moschei „Esma-Han", ne-a trimis o scrisoare prin care ne informează că o dată cu restaurarea au fost făcute şi cîteva interesante descoperiri. **„Dacă este posibil** *— ne scrie el —* **trimiteţi un ziarist la Mangalia şi îi voi pune la dispoziţie materialul documentar".**

Am răspuns scrisorii, trimiţînd un reporter la Mangalia. Am aflat astfel că e vorba de restaurarea uneia din cele mai vechi moschei de pe teritoriul ţării noastre; că această moschee, azi monument istoric, a fost ridicată aproximativ între anii 1421-1441. Ea a fost construită cu piatră din zidurile străvechii cetăţi Callatis, cu coloanele unor temple antice greceşti şi pavată cu dale de provenienţă romană. Printre pietre arhitectul a găsit o „autorizaţie" de intrare în portul Callatis dată de senatul oraşului unui cetăţean care a trăit în urmă cu vreo 2000 sau 2500 de ani. Autorizaţia este scrisă pe o bucată de marmură. De asemenea, primii constructori ai moscheii au pus în ziduri numeroase vase goale din lut ars, ceea ce se pare că ajuta la îmbunătăţirea rezonanţei acustice. S-a mai stabilit că sarcofagul roman care se află şi acum lîngă moschee fusese transformat în cisternă de apă de constructorii moscheii.

Lucrările de restaurare vor fi în curînd terminate, aşa încît ea va fi pusă la dispoziţia vizitatorilor.

ALCOOL ŞI VITEZĂ!

Pe străzile Capitalei circulă din zori şi pînă seara un număr tot mai mare de motociclete. Dar observ cu îngrijorare că unii motociclişti gonesc cu viteză mare sau sînt neatenţi.

Ştiu de asemenea că se produc accidente. Aş vrea să aflu ce măsuri ar trebui luate pentru evitarea acestora.

Teohare VORNICU
lăcătuş la uzinele „Vasile Roaită" din Bucureşti

Motocicleta nu se conduce cu capul întors!

La întrebarea pusă de tovarăşul Vornicu răspunde Serviciul auto şi circulaţie din Direcţia Generală a Miliţiei:

„Din analiza cauzelor care generează producerea accidentelor de către motociclişti, se desprind trei factori şi anume: conducerea motocicletei în stare de ebrietate; conducerea motocicletei cu viteză excesivă şi angajarea în depăşiri neregulamentare.

Conducerea motocicletei în stare de ebrietate duce la pierderea echilibrului. Motociclistul devine dintr-o dată „curajos", demonstrează altora ce „poate" motocicleta sa mărind viteza şi, în acelaşi timp, vrea să-şi demonstreze „măiestria" faţă de persoana de pe şaua din spate; întreţine discuţii cu persoana din spate şi pentru a fi auzit întoarce capul, ţine ghidonul numai cu o mînă; se angajează în depăşiri neregulamentare; intră cu viteză nepermisă în curbe sau intersecţii etc. Într-un cuvînt este vorba de nerespectarea regulilor de circulaţie.

Pentru evitarea accidentelor este necesară nu numai munca educativă dusă de organele de miliţie cu cei care nu ţin seama de regulile de circulaţie, ci şi colaborarea cetăţenilor. Trebuie să lămurim pe motociclişti unde duce neatenţia sau beţia vitezei".

ATENTAT LA ESTETICĂ ŞI LA IGIENĂ

Deunăzi, am intrat cu familia în cofetăria „Carmen" de pe strada Brezoianu. Spre surprinderea mea, pe lîngă varietatea de dulciuri, ne-au întîmpinat aci grămezi de lăzi pline cu sticle, lăsate vraişte... Lăzile dădeau cofetăriei un aspect mai curînd de rampă de descărcare decît de local unde omul aşteaptă să se destindă, să găsească o atmosferă plăcută.

Cazul nu este unic. Şi în alte cofetării şi restaurante am văzut asemenea stive de lăzi şi de sticle goale, la doi paşi de mesele de consumaţie. N-ar fi oare cazul ca responsabilii localurilor să fie obligaţi să pună capăt acestei stări de lucruri?

Aurel POPOVICI
funcţionar — Bucureşti

Un aspect de la cofetăria „Carmen".

CITITORII NE SCRIU • NOI RĂSPUNDEM

PE SCURT

GH. ARUŞTEIU — Arad. Ne-a sosit la redacţie scrisoarea dv. cuprinzînd patru întrebări. În acest număr primiţi răspunsul la una din ele: cel mai lung tunel din lume este Huntington-Lake care se află în California şi măsoară 21,760 km. Al doilea ca lungime este tunelul Simplon, situat între Berna (Elveţia) şi Milano (Italia), măsurînd 19,780 km. La celelalte întrebări vă vom răspunde în numerele viitoare.

PAZSITKA IOAN şi KINAL LADISLAU — Timişoara. Ne scrieţi că v-au interesat mult fotografiile şi textul referitoare la „Cea mai mică maşină din Bucureşti", material apărut în numărul 41 al revistei noastre. Ne bucură că vă putem ajuta — după cum ne spuneţi — la construirea unui microautomobil. Scrisoarea adresată de dv. prin noi constructorului maşinii am predat-o şi urmează ca acesta să vă împărtăşească personal din experienţa sa.

NICOLAE LAZAROV — Copşa Mică. Pentru a vă abona la ziarul „Pravda" vă puteţi adresa oficiului poştal din comuna dv. În ce priveşte publicaţiile sovietice în limba romînă, vă recomandăm revistele „Uniunea Sovietică" şi „Timpuri noi".

PETRE GRĂDINARU, Grupul şcolar „Independenţa" — Sibiu. La cele două întrebări puse de dv. vă răspundem următoarele: modelele de rochii de toamnă apărute în nr. 41 al revistei noastre sînt prezentate de trei persoane diferite şi nu de una şi aceeaşi, aşa cum aţi crezut dv. Există într-adevăr o oarecare asemănare între ele. De asemenea, vă informăm că modele de îmbrăcăminte de iarnă pentru bărbaţi s-au publicat şi se vor mai publica în „Flacăra".

CITITORII CĂTRE CITITORI

Doresc să facă schimb de cărţi poştale ilustrate următorii: Gheti Viorica, comuna Recaş, str. T. Vladimirescu nr. 1204, reg. Banat; Cocoş Silvian, muncitor, Cîmpulung Muscel, str. Dezrobirii nr. 85; Popescu Ramona, elevă, Colonia Valea Caselor nr. 28, raionul Găeşti, reg. Argeş; Nica Ileana, elevă, Craiova str. Maiakovski nr. 59 A.; Tudose Eugen, elev, comuna Glisești, raionul Gura-Humorului, reg. Suceava; Vasilescu Florica, elevă, comuna Săpaia de Jos, raionul Costeşti, reg. Argeş; Constantinescu Julieta, elevă, Piteşti, str. Smîrdan nr. 17; Barbu Ştefan, elev, Tulcea, str. Sofia Nădejde nr. 7; Rotaru Iosif, radiofonist, comuna Ştefan cel Mare, str. Valea Seacă nr. 34, raionul Tg. Ocna; Mihăilă Gheorghe, mecanic, Braşov, str. Dr. Petru Groza nr. 5; Voicu Nella şi Ionica Anca, eleve, Curtea de Argeş, bd. Republicii Populare Romîne nr. 15.

Pe adresa „Flacării" sosesc zilnic zeci de scrisori din toată ţara. Ne scriu cititori vechi şi noi, ne scriu prieteni. În paginile revistei apar, număr de număr, multe materiale la sugestia cititorilor. Rubrica de faţă vine să contribuie şi ea la această strînsă colaborare dintre „Flacăra" şi cititorii ei.

Cititorii ne scriu, noi răspundem! Scrieţi-ne deci despre tot ce e nou şi interesant în localitatea dv., în uzina sau întreprinderea în care lucraţi. Spuneţi-vă părerea despre cele apărute în revistă. De asemenea, întrebaţi-ne despre tot ceea ce vă interesează. Vă vom răspunde fie prin scrisori, fie prin rubrica de faţă. Fiecare cititor poate deveni un colaborator al revistei, un corespondent.

Aşadar, scrieţi-ne şi trimiteţi-ne fotografii interesante din toate domeniile de activitate. Scrisorile adresate redacţiei trebuie să cuprindă numele complet, adresa exactă şi locul de muncă al expeditorului.

Garibaldi şi presa romînească

Anul acesta s-au împlinit o sută de ani de la marile mişcări populare care au dus la independenţa şi unitatea Italiei. Evenimentul a fost sărbătorit în ţara noastră printr-o seamă de manifestări culturale care au evocat lupta comună a celor două popoare pentru unitate şi independenţă naţională în veacul trecut. Cu acest prilej publicăm un articol, care relevă marele interes manifestat de publicaţiile romîneşti ale vremii pentru mişcarea de eliberare şi unitate naţională a poporului italian.

Lupta dusă de poporul italian în a doua jumătate a veacului trecut, pentru unitate şi eliberarea naţională de sub jugul austriac, cunoscută sub numele de Risorgimento, a fost urmărită — la vremea respectivă — cu un deosebit interes în ţările romîne. Risorgimentul, pe de o parte, şi lupta pentru Unirea Principatelor — prima etapă a unificării poporului romîn — pe de altă parte, au fost procese istorice desfăşurate în bună măsură paralel şi în care similitudinile de ţeluri au dus la fireşti acţiuni de sprijin reciproc. De aceea, presa romînească a înregistrat cu bogăţie de amănunte etapele succesive ale procesului de unificare a Peninsulei Italice.

Deosebit de interesantă apare în aceste materiale de presă, încă din timpul războiului sardo-franco-austriac din vara anului 1859 — urmărit cu pasiune de foile romîneşti — figura luptătorului revoluţionar Giuseppe Garibaldi, erou eliberator al Italiei. „Garibaldi — scria „Romînul" — a trecut Tesinul şi a intrat în Lombardia el cel dintîi". Cîteva zile mai tîrziu, în aceeaşi foaie, se spunea că „izbînzile lui Garibaldi au covîrşit speranţele ce aveau toţi admiratorii acestui bărbat" şi eroul era calificat drept „viteazul şef al volintirilor sau mai drept stindardul libertăţii şi-al independenţei Italiei". La Bucureşti şi la Iaşi, presa romînească publica biografia lui Garibaldi, dînd amănunte asupra acţiunilor militare executate de voluntarii de sub comanda sa.

Un an mai tîrziu, desfăşurarea campaniei de eliberare a sudului Italiei, întreprinsă de cei „o mie" de voluntari ai lui Giuseppe Garibaldi, sprijiniţi de masele populare asuprite din sudul peninsulei, a avut un răsunet deosebit în publicistica romînească. Acţiunea extraordinară a „veteranului revoluţiei" — cum l-a numit Marx pe Garibaldi — împotriva zecilor de mii de soldaţi ai Bourbonilor, a fost urmărită pas cu pas, cu deplină încredere în izbînda finală a garibaldienilor, căci, cum scria o foaie bucureşteană a vremii, „pentru cei care luptă sub un asemenea stindard, a lupta şi-a birui face una". Garibaldi era numit de „Naţionalul": „ilustru bărbat al Italiei"; de „Dîmboviţa": „vechiul erou al libertăţii"; de „Steaua Dunării": „marele partizan" şi de „Romînul": „generariul independenţei". Ciocnirii dintre „voinţa şi patriotismul unei naţiuni mari de 25 milioane" şi „guvernul dreptului divin" i-au fost consacrate coloane întregi în presă şi deseori informaţia era întreruptă pentru a face loc comentariului entuziast.

Sensul popular al luptei de eliberare garibaldiene a fost înţeles de presa înaintată din Principate. „Romînul" arăta că Giuseppe Garibaldi „dă libertatea celor apăsaţi, dreptatea celor nedreptăţiţi, pîne celor flămînzi, îmbrăcăminte celor neavuţi şi despuiaţi de guvernul dreptului divin şi tutulor bunăvoie, bucurie şi amicia sa... eacă ce face Garibaldi şi toată lumea este şi va fi cu el". Pe Garibaldi l-a înţeles şi C.D. Aricescu, ziarist înaintat, care i-a dedicat versuri stîngace, dar pline de semnificaţie:

„Dar cine e acela al cărui sonor nume
Insuflă spaimă, groază, despoţilor din lume?
E bravul Garibaldi, oştianul democrat,
E spata Italiei, stindardul ei sacrat..."

La Garibaldi.

PRINCIPATELE UNITE

Bucuresci . Florar

Mărturii ale interesului manifestat de presa vremii pentru eroul revoluţionar Garibaldi.

În ciuda patriotismului său fierbinte şi a devotamentului nesfîrşit pentru cauza eliberării naţionale a Italiei, Garibaldi n-a fost în stare să conducă lupta poporului său pînă la crearea unei republici, astfel că burghezia şi nobilimea italiană, exploatînd succesele militare ale lui Garibaldi, au unificat ele ţara (1861) dar în jurul reacţionarei case regale de Savoia.

În acelaşi an, Principatele Romîne îşi realizau unificarea pe plan politic şi administrativ.

Oglindirea luptei lui Garibaldi pentru eliberarea şi unitatea Italiei în presa romînească de acum un veac constituie o vie dovadă a simţămintelor pe care le avea poporul romîn faţă de poporul italian şi reprezintă totodată o pagină luminoasă a legăturilor de prietenie multiseculare care leagă cele două popoare.

Dan BERINDEI

CĂRŢI

Sergiu Fărcăşan: „MICUL TELEVIZOR"

SERGIU FĂRCAŞAN
Micul TELEVIZOR

Recenta culegere de schiţe ale lui Sergiu Fărcăşan, purtînd titlul „Micul televizor", se recomandă ca o carte tonică. Deşi paginile ei sînt populate intensiv de purtătorii unor viruşi nocivi, cititorul o parcurge nu numai fără teamă de molipsire, dar şi cu conştiinţa că „Micul televizor" conţine şi o bună terapeutică împotriva unor maladii generate de acei care încă mai staţionează prin bălţile pline de miasme ale vechiului. Iar concluzia cărţii — transmisă clar şi nedidactic — precum că respectivele bălţi, tot mai izolate, sînt în curs de secare, e încă un îndemn la grăbirea procesului de dispariţie a lor. Şi aceasta pentru că, datorită atitudinii autorului faţă de manifestările denunţate, „Micul televizor", care aduce pe ecranul său practici şi figuri sortite unei iremediabile perimări, constituie — în ultimă instanţă — o pledoarie convingătoare pentru promovarea noului din realitatea noastră socială. Stigmatizînd rămăşiţele unei mentalităţi retrograde, rizibile şi dezgustătoare, rîsul demascator ce se degajă din schiţele lui Sergiu Fărcăşan contribuie la defrişarea drumurilor de tot ce e vetust, spre a se lăsa astfel cale liberă suflului proaspăt al vieţii noastre noi.

Observarea realistă a vieţii se află în cadrul „Micului televizor" în bună vecinătate cu virtuţile unei fantezii care plasticizează şi îmbogăţeşte semnificativ relatarea faptului. Originalitatea folosirii mijloacelor de expresie nu e de loc întîmplătoare. Astfel, Sergiu Fărcăşan se dovedeşte un acuzator plin de vervă şi de scînteietoare asociaţii imaginative în combaterea birocratismului, carierismului, oportunismului, risipei avutului obştesc, primirii de şperţuri, atitudinii de gură-cască şi a altor asemenea apucături de rezonanţă anacronică în realitatea noastră socialistă. Mărturie stau schiţele: „Omul care dă din cap", „Omul care dă din gură", „Omul care dă din umeri", „Omul care mişcă din urechi", „Direcţiunea mişcării hîrtiilor", „Fiul adoptiv".

Proiectînd pe un fundal fantastic naraţiunea întîmplărilor, hiperbolizîndu-le caricatural, ca de pildă în „Omul care mişcă din urechi", Sergiu Fărcăşan măreşte claritatea şi forţa de sugestie artistică a mesajului pe care-l transmite satira sa. De aceea, cu atît mai mult, ne dau un sentiment de insatisfacţie artistică unele, e drept puţine, pagini ale cărţii în care notaţiile satirice, consemnate netransfigurat, nu corespund caracterului peren al beletristicii. Aşa se întîmplă cu unele fragmente din „Buongiorno, Căciula!", „Omul care dă din banii statului", „Omul care dă din picior".

Parafrazînd o afirmaţie din spiritualul „Mod de întrebuinţare", asigurăm cititorii că în faţa „Micului televizor" al lui Sergiu Fărcăşan nu vor fi tentaţi de fel să întrerupă suculentele lui emisiuni.

Traian STOICA

CUPA TRECE MUNȚII

Cînd la 12 octombrie o echipă din cea de-a treia serie a categoriei B la fotbal a eliminat din „Cupa R.P.R.“ formația studențească Știința-Timișoara din categoria A, zeci de mii de buletine Pronosport au căzut la triere. Numai în orașul Turda barometrul pronosportist a indicat optimism: toți participanții la concursul Pronosport au mizat pe echipa locală Arieșul!

„A fost un accident...“— au comentat cunoscătorii . „Să-i vedem în etapa următoare...“ — zîmbeau scepticii.

Dar în seara zilei de 22 octombrie, cînd posturile de radio au anunțat că Arieșul-Turda a învins la scor tehnica echipă de categoria A, UTA, vestea s-a transformat în senzație. Astfel, în pofida scepticismului multora, modesta echipă a sticlarilor din Turda a ajuns să înfrunte în finala Cupei R.P.R. cunoscuta echipă bucureșteană Rapid.

SPERANȚA

Din clipa aceea orășelul ardelean a cunoscut o efervescență rar întîlnită. Speranța într-o victorie împotriva unui adversar atît de faimos ca echipa bucureșteană a fost deseori umbrită de îndoială. „Dacă l-am putea păzi pe Ozon!...“ „...Dacă plouă, sîntem surclasați de tehnică...“, „Dacă băieții se emoționează?“ După atîtea supoziții barometrul suporterilor din Turda cobora lent spre îngrijorare.

Cei mai înfocați suporteri i-au urmărit pe jucători la antrenamente, îngîndurați. La 30 octombrie cineva a telefonat din Carei că, în întîlnirea din cadrul categoriei B, Arieșul a pierdut meciul cu 2-0 și vestea s-a răspîndit ca fulgerul prin centrul orașului aglomerat de lume. A început o săptămînă plină de neliniște. La 6 noiembrie sosește la Turda Filoti, antrenorul secund al Rapidului. El urmărește întîlnirea Arieșului cu Vagonul-Arad și nu-și poate reține un zîmbet: Arieșul joacă slab...

Dar în amintirea înflăcăraților suporteri mai stăruie frumoasele partide cîștigate în întîlnirile din Cupă. „Avem două extreme rapide...“, „Bălutiu este foarte periculos la jocul cu capul...“, „Cînd terenul e uscat, echipa merge totdeauna bine...“ Speranța într-o victorie începea să se înfiripe din nou.

Firavul val de optimism l-a resimțit cel dintîi O.N.T.-ul: cîțiva suporteri au solicitat o excursie. Apoi dorința de a vedea și susține echipa în confruntarea din Capitală a cuprins uzinele și întregul oraș. Căile ferate au inclus două trenuri peste programul obișnuit și au căutat cel mai scurt traseu pentru ca vajnicii suporteri să nu facă o călătorie prea lungă, iar regionalele C.F.R. București, Cluj, Timișoara și Craiova au fost solicitate cu vagoane de călători.

PRELUDIUL

Exact cu o săptămînă în urmă, 1.600 de călători părăseau Turda îndreptîndu-se spre București. În vagoane, lume pestriță: copii și bătrîni alături de tineri — dar cu toții copleșiți de emoție.

Abia ne-am așezat bagajele cînd ne-au atras la fereastră voci tumultuoase. Ce s-o fi întîmplat? Trenul trecea încet prin periferiile Turdei. Sute de oameni adunați la colțuri de stradă încurajau frenetic echipa. Cei rămași acasă erau optimiști...

Călătoream de cîteva ore și în tren nu dormea nimeni. Într-un compartiment, un băiat de vreo 14 ani își lipise nasul de fereastră și privea în noapte. „Nu vrea să se culce de loc — ni se plînge tatăl băiatului. Merg la București, la meci, numai pentru dînsul. Asta ca o răsplată pentru că învață bine...“

Înainte de Sighișoara cîteva picături de ploaie se proiectează pe geam. Cineva deschide fereastra. Într-adevăr, plouă! Și, ca și cum s-ar fi întîmplat cea mai mare nenorocire din lume, toți se întristează: „Ce-o să facă băieții pe timpul ăsta?“

Cînd cei 1.600 de călători au ajuns dimineața la București, cerul era noroș. „Batem, nu batem, tot e un merit al echipei că a ajuns în finală“.

CEL MAI TRIST MINUT

Masați în tribuna I de pe Stadionul Republicii, înfocații suporteri ai Arieșului își jucau ultima carte a entuziasmului. Meciul începuse și echipa nu-și găsea cadența. Dar ei nu conteneau să încurajeze cu frenezie fiecare acțiune cît de mică a jucătorilor lor. Atacurile rapidiștilor sufocau apărarea turdenilor și golul plutea în aer. Inevitabilul a apărut în minutul 24: Ozon pasează lui Balint, acesta lui Georgescu, șut: gol! Un minut trist. Se părea că soarta partidei e hotărîtă.

În pauză, în cabina jucătorilor, antrenorul Arieșului, Wetzer, îl întreabă pe portar: „Cum de-ai scăpat mingea?“ N-am văzut un om așa de trist ca portarul Suciu. Aproape că plîngea. Dar spre surprinderea noastră, bătrînul Wetzer nu i-a reproșat nimic: „Ei, lasă. Meciul nu e pierdut“...

Ne aducem aminte de alt episod. Echipa pleca spre București, și la Cîmpia Turzii stăteam de vorbă cu conducătorii clubului. Lîngă noi, un singur jucător: portarul Suciu. Printre întrebările de rigoare adresate conducătorilor era și aceasta: „Ce părere aveți: puteți cîștiga întîlnirea?“ Ni s-a răspuns foarte ferm: „Nu ne îndoim“! La sfîrșitul convorbirii, totuși, secretarul tehnic al clubului, spre surprinderea noastră, a ținut să facă o rectificare: „Țelul nostru, ca să fim sinceri, e să facem un joc frumos. Atît“. „Dar adineauri erați foarte ferm...“ — am observat noi. „Era și portarul de față. Cum ar lupta jucătorii dacă ar ști că noi ne îndoim de victoria lor?!...“ N-am greși dacă am căuta izvoarele victoriei și în cultivarea și susținerea moralului ridicat al jucătorilor de la Arieșul.

Cine sînt jucătorii care, luptînd, au reușit să cîștige frumosul trofeu? Cei mai mulți dintre ei lucrează direct în producție ca lăcătuși, electricieni, matrițeri la fabrica de sticlărie. Numai Onacă este profesor de fizicomatematici la școala ce funcționează pe lîngă uzină, iar Bălutiu Eugen, jurisconsult al întreprinderii.

★

...Lumea părăsise de mult stadionul, dar la ieșirea din vestiarele jucătorilor cîteva sute dintre suporterii echipei așteptau nerăbdători să-i îmbrățișeze pe învingători.

Animație neobișnuită sîmbătă seara în gara Turda: suporterii pleacă la București.

Trei interviuri la locul de producție: 1) Ghinea Mircea, frizer: „Toți sînt «clienții» mei, avem o echipă bună, vor învinge fără doar și poate“. 2) Ion Lupu, actor: „Sînt sceptic pentru că...“ 3) Laboranta M. Ursu, soția căpitanului echipei: „Îmi cunosc bine soțul, vom cîștiga!“

Aspecte din trenul cu suporteri: 4) Galeria face repetiție în tren: „Hai Arieșul, hai Arieșul!“ 5) Un prînz „frugal“. 6) Călătorii au improvizat un mic program muzical. 7) „M-ați trezit degeaba din somn: tot bate Arieșul!“

De la 5-0 la 1-2

„Pronosticul meu este 5-0“ — ne-a spus, cu siguranță în glas, Mircea Teodorescu, șeful galeriei rapidiste.

„Oricît o fi balonul de rotund, să fim totuși realiști... Arieșul e totuși o echipă modestă“ — ne-a declarat Ștefan Filoti, unul dintre antrenorii echipei Rapid.

„Ce atîtea discuții, parc-am juca cu Arsenal-Londra. Jucăm doar cu Arieșul, îi batem și gata“ — spunea Titus Ozon, centrul înaintaș al feroviarilor, cu puțin timp înainte de începerea meciului.

Batem, batem, batem...

Același refren ne-a întîmpinat peste tot în mijlocul susținătorilor rapidiști. Și „Baronul“ (Alexandru Andreescu), și „Bombonel“ (Alexandru Pîrvulescu), și „Nea Jean 2“ (Ion Dobrescu)... ad-interim cu problemele galeriei, recomandat ca un veritabil concurent al „faimosului Nea Jean“ de la Dinamo, erau joviali și fericiți, de-abia așteptînd să scandeze:

„Luptă, luptă C.F.R.
Să iei Cupa R.P.R.“

Da, optimismul e bun, e sănătos, atîta timp cît nu cedează teren autoîncrederii exagerate, îngîmfării. Și tocmai pe această pantă au alunecat fotbaliștii feroviari. S-a adăugat mai apoi, pe măsură ce minutele și secundele se scurgeau, un joc nervos, crispat, fără orizont.

Galeria rapidistă și-a dat ca de obicei aportul ei înflăcărat, atîta timp cît scorul a fost alb sau cînd echipa a condus cu 1-0; însă o dată cu eșecul din repriza a doua — al cărui preludiu se făcuse simțit încă de la finele primei reprize — s-a auzit tot mai puternic pe stadion glasul suporterilor turdeni, cărora li s-au raliat majoritatea bucureștenilor.

Să sperăm însă că înfrîngerea echipei Rapid a constituit nu numai un accident, ci și o lecție. Nu trebuie căutate justificări ca: arbitrul, barele, terenul alunecos, crampoanele, capetele de la șireturi etc. În primul rînd jucătorii sînt datori să pună mai mult suflet, să lupte din răsputeri pentru culorile clubului lor și chiar cînd pierd să se simtă cu conștiința împăcată că au dat tot ce s-a putut. Pînă atunci, susținătorii rapidiști, ca sudorul Gheorghe N. Gheorghe (care și-a însoțit echipa în deplasare chiar și la Arad), dispecerul Anton Rădoi, șoferul Ion Gheorghiu etc. — și, împreună cu ei, toți spectatorii bucureșteni așteaptă revenirea la normal a echipei lor favorite.

Dar pînă una alta să nu uităm: mîine sîntem iar pe stadion. Jucăm acum cu Știința-Cluj. Deci, nea Jean, drege-ți glasul!

În tribuna rapidistă: 1-0! (stînga)... și 1-2! (dreapta).

Portarul Suciu, care a făcut o partidă excelentă, plonjează pentru a bloca balonul. ←

Femeile nu iubesc fotbalul? Cine are curajul să afirme așa ceva? (aspect din galeria turdeană).

Ce face astăzi Rapidul?! — se întreabă dezamăgit actorul Colea Răutu (mijloc), vechi susținător al echipei feroviarilor.

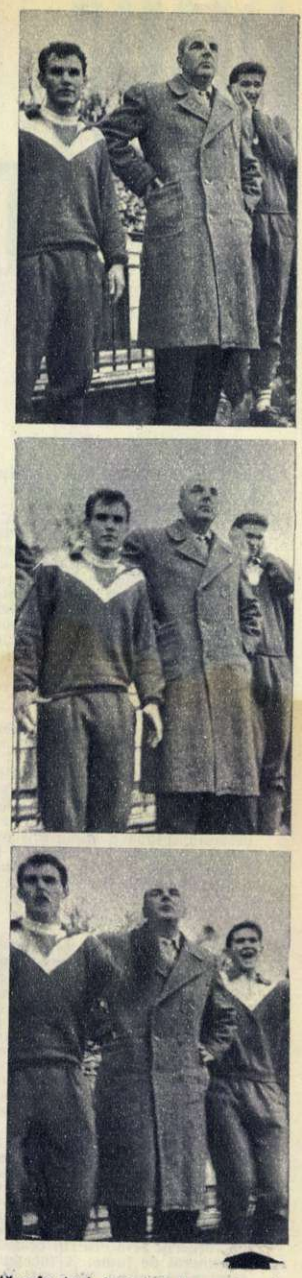
Știți ce reprezintă cele trei imagini de mai sus? Emoțiile antrenorului Wetzer și ale jucătorilor de rezervă în timpul executării loviturii de la 11 metri: mingea a fost pregătită pentru șut (sus), Băluțiu trage (mijloc), goool!... (jos).

Instantaneu de pe terenul de joc imediat după egalare.

Mult rîvnita cupă va poposi un an la Turda.

Antrenorul Wetzer e purtat pe brațe de către jucători.

Cupa a sosit la Turda. Aplaudați frenetic de tovarășii lor de muncă, încă sub impresia dramaticului meci, jucătorii de la Arieșul au fost primiți „în triumf" la fabrica de sticlărie din Turda.

Fotoreportaj de:
Cornel BOZBICI și
Adrian MITU (texte),
Dan BÎRLĂDEANU,
S. STEINER și Traian
PROSAN (fotografii)

Scurt metraj. Interpret: Filoti, antrenorul secund al echipei Rapid: 1) 1-0; 2) 1-1; 3) 1-2.

COPERTA NOASTRĂ

La vînătoare de cerbi.
Fotografie de
Matei ȘUȚU

TOAMNA

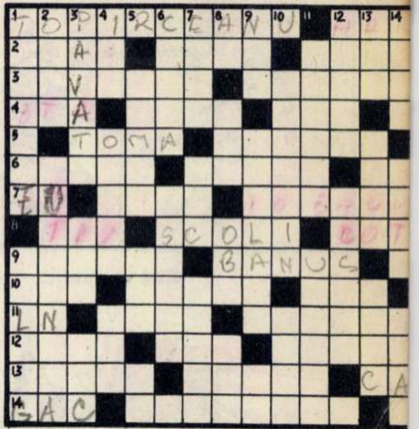

ORIZONTAL: 1) A scris: „S-a ivit pe culme Toamna, / Zîna melopeelor, / Spaima florilor și Doamna / Cucurbitaceelor..." („Rapsodii de toamnă") — Pom cu varietăți de fructe tomnatice. 2) Autorul versurilor „Mă simt aicea ca în sat la noi. / Am prieteni, cunoscuți, și casă, / Și din mesteceni toamna rupe foi/ Întocmai ca din nucul de acasă" („Toamna la Iasnaia Poliana") — „Doamnă" și „toamnă" — „Rudele" care sosesc înaintea toamnei! 3) Renumit peisagist realist rus, autorul pînzelor „Toamna de aur", „Zi de toamnă", „Toamna" etc. — ...și un poet rus, autor al versurilor „Colo prin mărăcinișul dintre rîpi și ulmul ciung, / Toamna, iapă roaibă, paște scărpinîndu-și coama, lung" („Toamna"). 4) Bistrița (abr. P.T.T.R.) — Autorul tablourilor „După culesul viei", „Struguri de Dealul Mare", „Pepene roșu" etc. — A fost odată... 5) Portar la C.C.A. — Își scutură toamna frunza-ngălbenită (pl.). 6) Trecere în grabă pe undeva — Nostalgia pe care ți-o provoacă plumbul zilelor de toamnă — Notă muzicală. 7) Subsemnatul — Asirian — Țăranul iobag din trecut obligat să facă clacă pe pămîntul moșierului. 8) Cută — Și-au deschis larg porțile o dată cu venirea toamnei — Măsuri vechi de capacitate (arh.). 9) Porție — Poetă contemporană, autoarea versurilor „Octombrie-al Revoluției... / De-ar trece mii de nouri,/ Cu fulgerele-n creștet, / Mii de furtuni de-ar rupe / Și-ar răsuci pămîntul, / Tot nu greșesc poeții: / Octombrie ni-e floarea, / Și primăvara vieții" („Octombrie"). 10) Diminutiv feminin — Aproape de inimă — Fortăreață lîngă Batna (India). 11) Leșin! — Belșug — Înveliș protector. 12) Recipienți pentru grîne etc. — „Și cei mai zgomotoși sînt copiii-n... la școală! / Ca la colaci în clase cu rîset dau năvală. / Din tabere de vară întorșii pionieri, / Spun cum a fost, la dînșii, frumos ca nicăieri" („Început de toamnă" de Mihai Beniuc) — Pestriț. 13) Răsună de chiote și veselie în timpul culesului — Încălțăminte de toamnă (sing.) — Calciu. 14) Gospodărie agricolă colectivă, care răsplătește rodul zilelor-muncă prin sacii plini distribuiți toamna (abr.) — Autorul versurilor: „Se aurește toamna în arțari. / În brutării miroase-a pîine nouă / Și serile ne-ntind buchete mari, / Să le-adunăm cu mîinile-amîndouă" („Se aurește toamna în arțari").

VERTICAL: 1) Poetul contemporan care a scris versurile: „Acum de-ar fi o boare să treacă prin copaci, / S-ar dezveli pe creangă, a doua oară, muguri / Și s-ar spori dulceața ciorchinii pe araci / Sub degetele fetei care culege struguri" („Culegătoarea de struguri") — Caracteristica toamnelor. 2) Nepot de... viță foarte căutat toamna — De toamnă (fem.). 3) Acoperit cu pavaj (pl.) — Năică... cel și mai mic — Ciuc în limbaj popular. 4) Rege în Wessex — Iarbă cosită a doua oară — Peisaj. 5) Proptea ce se pune sub un butoi să nu se rostogolească — Persoană — Editură (abr.). 6) Laborator viticol plin toamna de veselie — Autoarea versurilor: „Moarte-ncepe în fructele prea coapte./ In prune se făcuse noapte, / În gutui îngheța lumina de zi / Și nu putea putrezi" („Toamna"). 7) Localitate în Norvegia — Armă primitivă — Recipient cu care se trage la țară vinul din butoi. 8) Nu duc lipsă — Lac în India — Fluviu în U.R.S.S. — Lac în Norvegia. 9) Nicolae în familie — Un sfat util pentru cumpărători — Un unghi și un cerc! 10) Compozitor sovietic contemporan, autorul cîntecului „Toamna" (pe versuri de Isakovski) — Regizor sovietic de cinematograf, maestru emerit al artei din R.S.F.S.R. 11) Pictor romîn, autorul tablourilor „Toamnă", „Floarea-soarelui" etc. — Succesori. 12) În ghiozdanul elevilor — Poet clasic romîn, autorul versurilor: „Toamna tîrziu / În noaptea cu lună / Cum vîjîie codrul / Și geme și sună!" („Toamna"). 13) Măsuri de suprafață — Regretat poet romîn, autorul versurilor: „Se apropie toamna, aducătoare de vînturi, / Aducătoare de foi moarte și palidă lună, / În codru apele bătrîne sună, / Și se aud de departe cîntece-frînturi..." („Toamna") — Par ce susține vița de vie. 14) Ca la moară! — Alt pictor romîn, autorul tablourilor: „Piață la Cîmpulung", „Odalisca cu chitară", „Natură moartă cu iepure" și „Natură statică cu iepure" — Lucrare agricolă de toamnă și de primăvară.

Dezlegarea jocului „COPACI", apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Stejar — Motor. 2) Copil — Cărări. 3) Om — Radical — U. 4) Ani — Ursa — Ep. 5) Rășină — Țăruș. 6) T — Aa — Mbum — Ie. 7) Așchie — Refec. 8) C — Ta — Cît — Tu. 9) Aur — Sao — Ifil. 10) Stațiuni — A — A. 11) Țepi — Țăpinar. 12) Arini — Copaci.

FLACĂRA
Revistă social-politică
și literar-artistică

Anul X — Nr. 46 (338)
18 noiembrie 1961

REDACȚIA:
BUCUREȘTI
PIAȚA SCÎNTEII

Căsuța poștală: 3507
of. 33, Tel. 17.60.10,
int. 1744

ABONAMENTE:
la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

PREȚUL R

Bibl. Reg.

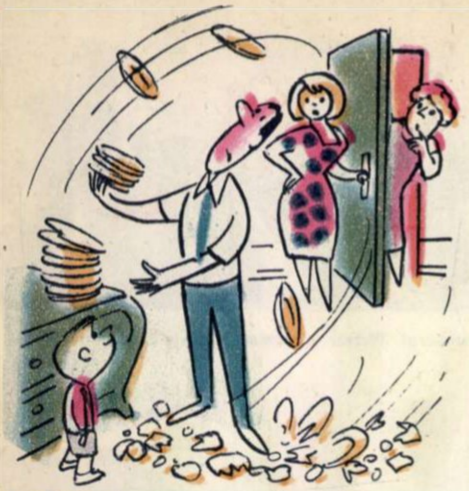

SOȚIA: Așa pățesc întotdeauna! De cîte ori ne întoarcem de la un spectacol de circ, a doua zi trebuie să cumpărăm altă veselă!...

PE UN STADION

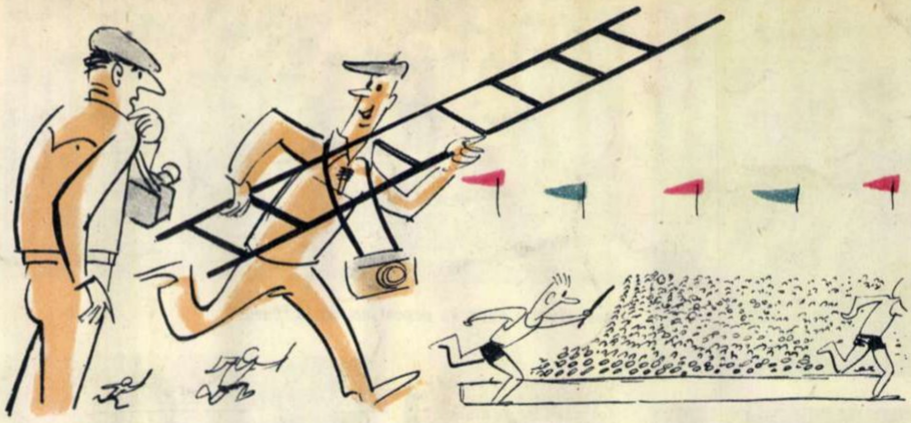

FOTOREPORTERUL: Repede! Peste cîteva minute sare Brumel!

De Toate pentru Toți

DE NELL COBAR

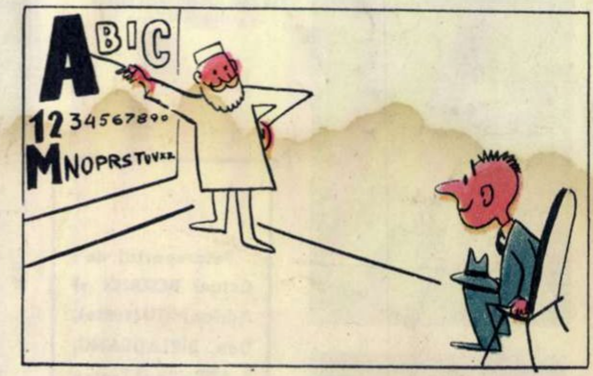

— Vezi?
— Văd, tovarășă doctoriță!...

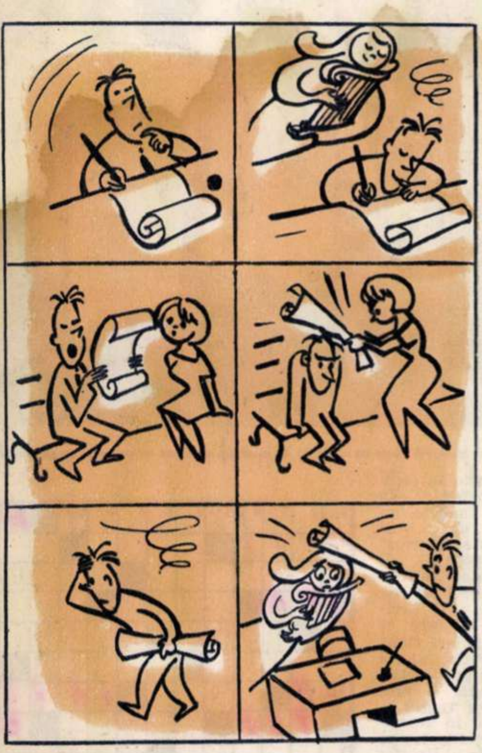

Fără cuvinte.

UN PRÎNZ SIMANDICOS ÎN ACTUL III

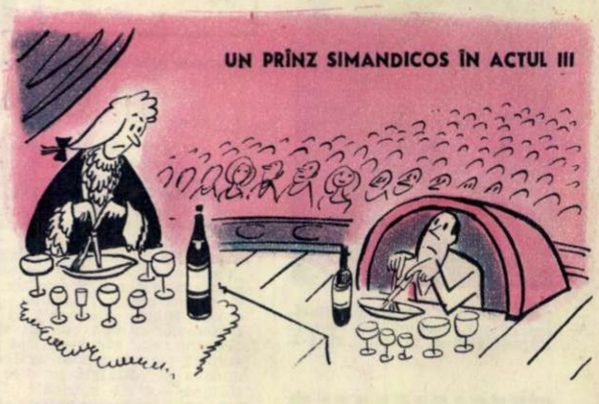

SUFLERUL: Atenție la mine!

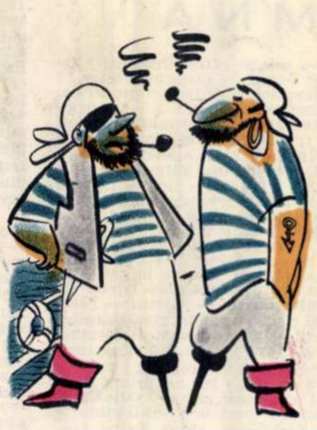

— Mergem în port să luăm o pereche de cizme?

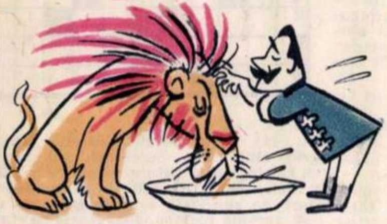

Toaleta de dimineață...

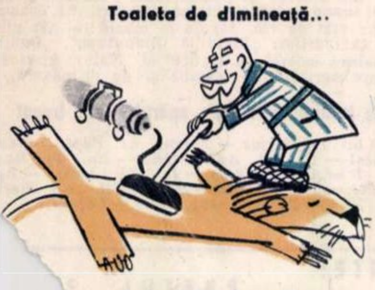

...și după 20 de ani!...

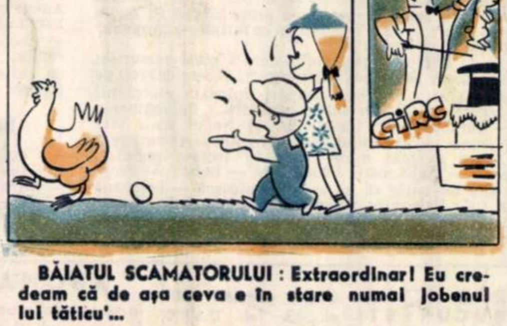

BĂIATUL SCAMATORULUI: Extraordinar! Eu credeam că de așa ceva e în stare numai jobenul lui tăticu'...

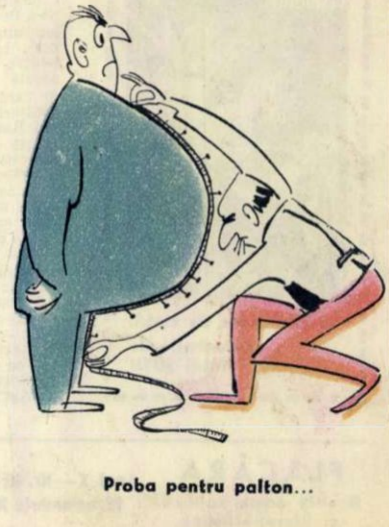

Proba pentru palton...

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 47 (339) — 25 noiembrie 1961

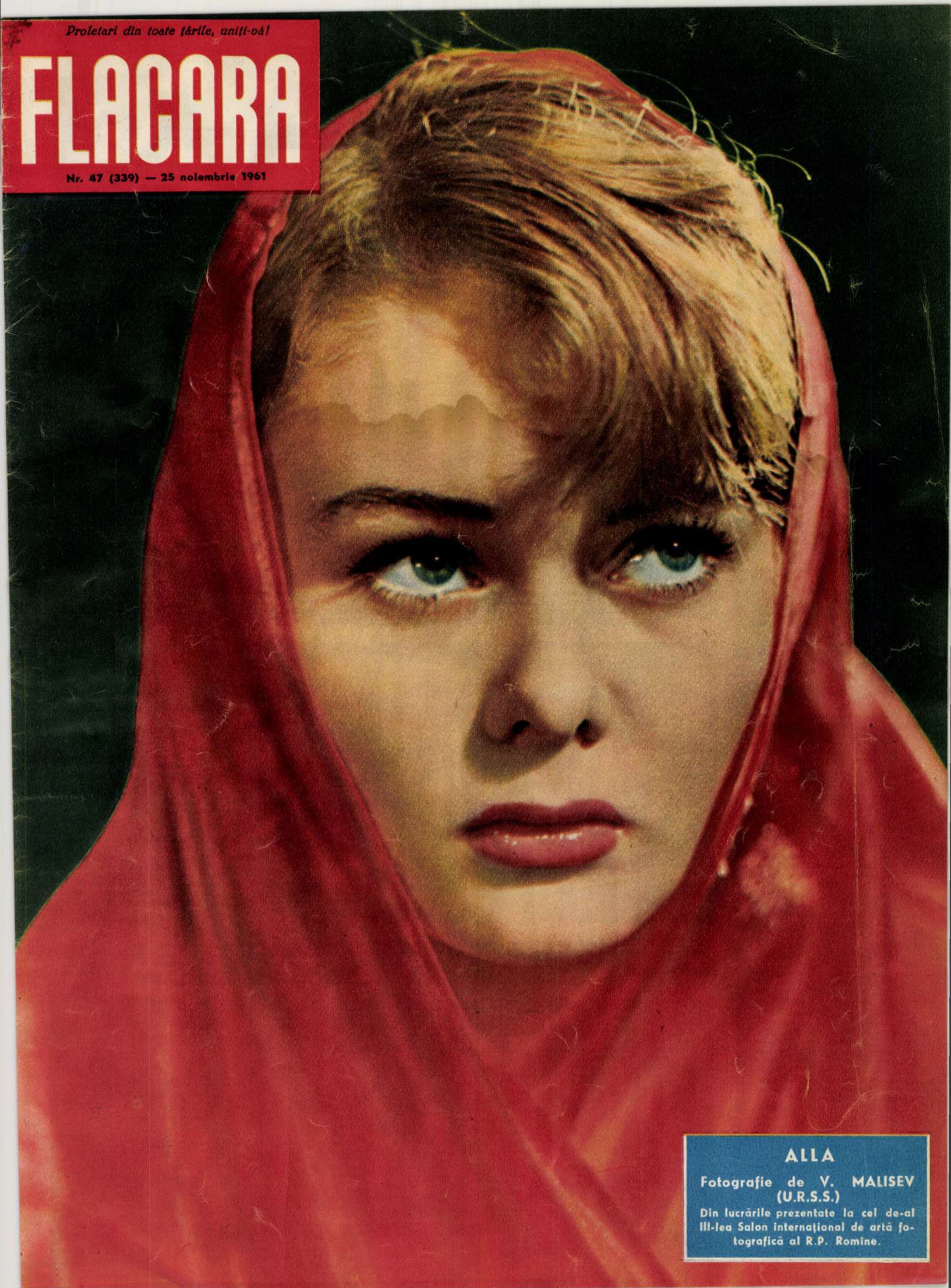

ALLA

Fotografie de V. MALISEV (U.R.S.S.)

Din lucrările prezentate la cel de-al III-lea Salon internațional de artă fotografică al R.P. Romîne.

Micul comentar

VALUL VIITORULUI

de Florica ŞELMARU

Zilele trecute Universitatea statului Washington şi-a sărbătorit centenarul, iar preşedintele Kennedy a luat cuvîntul în acest cadru festiv. În mod firesc un asemenea jubileu invită la reflecţii asupra culturii, asupra civilizaţiei, asupra drumurilor de dezvoltare ale societăţii omeneşti. Ceea ce în momentul de faţă duce la dezbaterea realităţii esenţiale a timpului nostru, competiţia între capitalism şi socialism.

Îndeobşte, oficialităţile americane, atunci cînd abordează temele acestei dezbateri, o fac pe tonul unei suficienţe orgolioase care ignoră cu dezinvoltură fapte, date, cifre şi semnificaţiile lor. Cu atît mai mult atrag atenţia în cuvîntarea jubiliară pronunţată de preşedintele Kennedy la centenarul amintitei universităţi unele evaluări lucide. Referindu-se la poziţia Statelor Unite în lume, preşedintele a declarat că S.U.A. „trebuie să privească în faţă probleme pentru care nu se pot găsi (adică pentru care politica americană nu poate găsi — n.n.) soluţii uşoare, rapide şi durabile“, a recomandat opiniei publice americane să ţină seama de faptul că S.U.A. nu sînt „nici atotputernice, nici atotştiutoare“ şi că „nu-şi pot impune totdeauna voinţa restului de 94 la sută din omenire“. De aceea, a subliniat preşedintele, „nu poate exista o soluţie americană pentru fiecare problemă internaţională“.

S-ar fi putut crede că asemenea înţelepte cuvinte vor fi urmate de o tot atît de înţeleaptă cîntărire a politicii „de pe poziţii de forţă“, nerealistă (aşa cum reiese din chiar aprecierile preşedintelui), zadarnică şi primejdioasă. Dar, dimpotrivă, cuvîntarea festiv universitară a preconizat, în legătură cu situaţia internaţională, acceptarea oricărui „risc“ şi a oricăror „cheltuieli“ precizînd: „noi trebuie să luăm în considerare eventualitatea izbucnirii unui război“. Apoi, vorbitorul şi-a mustrat aspru compatrioţii pentru că multora dintre ei „le lipseşte încrederea în capacitatea S.U.A. de a supravieţui şi de a mai obţine succese“. „Ei, s-a plîns preşedintele, văd în comunism valul viitorului“.

Ce-i drept, nu-i păcat. Pînă şi în opinia publică americană — cea mai sistematic dezinformată din lume — succesele care atestă forţa lumii socialiste pe de o parte şi statornica politică de pace a acestei lumi pe de altă parte au generat întrebări şi comparaţii. Cărora propria lor lume e departe de a le da răspunsuri satisfăcătoare.

Pe plan extern, perspectiva dezlănţuirii unui război.

Pe plan intern... Într-un alt discurs prezidenţial, redactat tot în aceste zile, organizaţiile de extremă dreaptă ca societatea „John Birch“ sau gărzile „Minuteman“ sînt invitate să renunţe la „cruciada suspiciunilor“ (care vizează şi instituţii sau persoane din aparatul de stat) şi să contribuie la realizarea „unităţii împotriva comunismului“. În jurul frumosului stindard democratic pe care-l reprezintă legea Walter-McCarran desigur!

Administraţia S.U.A. încearcă să stăvilească ceea ce este într-adevăr „valul viitorului“ — prin amenzi astronomice şi decenii de închisoare. Măsura este odioasă, anti-democratică, anti-umanistă, anti-umană. Iar din punct de vedere al eficienţei pentru salvarea orînduirii capitaliste, prezintă frapante analogii cu furia acelui rege din vechime care a pus să fie bătute cu biciul... valurile mării.

TURKEY
PRESIDENT
UNITED KINGDOM
UNITED STATES

Discuţiile din Consiliul de Securitate pe marginea situaţiei din Congo au vădit necesitatea adoptării unor măsuri urgente şi hotărîte pentru asigurarea cît mai grabnică a independenţei şi integrităţii teritoriale a Republicii Congo. În fotografie: în timpul unei şedinţe a Consiliului de Securitate. Fotoliul prezidenţial este ocupat de V. Zorin (U.R.S.S.).

fotocronica FLACĂRII

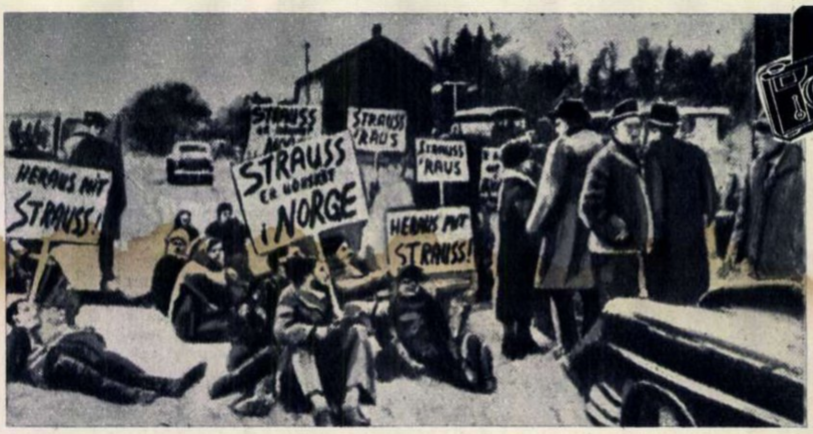

„Afară cu Strauss!“, „Strauss nu e dorit în Norvegia!“ — cu astfel de lozinci a fost întîmpinat ministrul de Război al R.F.G. în timpul vizitei pe care a întreprins-o în Norvegia.

Politica imperialistă a S.U.A. faţă de ţările Americii Latine stîrneşte indignare şi în Panama. În afara numeroaselor demonstraţii de solidaritate cu revoluţia cubană şi de condamnare a colonialismului nord-american, sentimentele antiimperialiste ale panamezilor s-au reflectat recent şi în cererea adoptată în unanimitate de Adunarea Naţională a statului Panama de a fi abrogate toate tratatele înrobitoare impuse de S.U.A. şi în special cele privind aşa-zisele drepturi ale Statelor Unite asupra zonei Canalului Panama. ↓

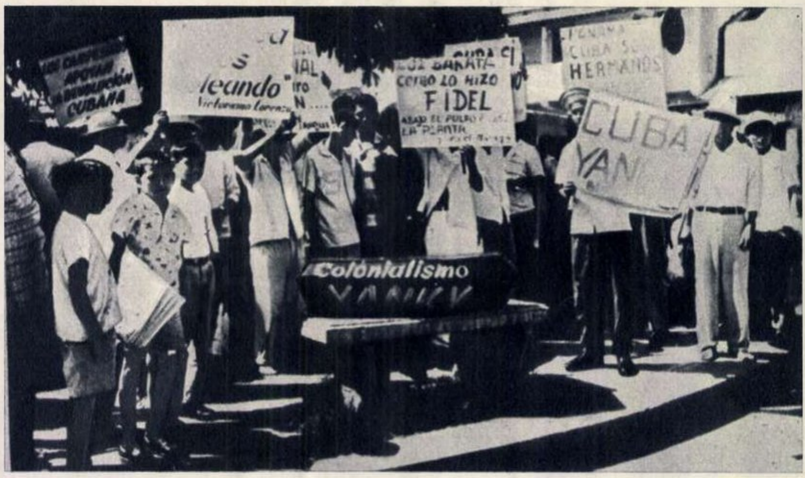

Prigoana desfăşurată de autorităţile americane împotriva Partidului Comunist din S. U. A. a culminat cu samavolnica hotărîre — luată în baza ultrareacţionarei legi Walter-McCarran — potrivit căreia partidul şi conducătorii săi trebuie să se înregistreze ca „agenţi ai unei puteri străine“. Printr-o scrisoare oficială adresată Ministerului Justiţiei, Partidul Comunist din S.U.A. a făcut cunoscut că nu se va înregistra, subliniind că refuzul său se bazează pe prevederile constituţiei. În fotografii: doi dintre conducătorii partidului — Elizabeth Gurley Flynn, preşedinta Comitetului Naţional al P.C. din S.U.A., şi Gus Hall, secretar general al P. C. din S.U.A.

Greva foamei desfăşurată timp de trei săptămîni de mii de deţinuţi politici algerieni din Franţa — printre care Ben Bella, vicepreşedinte al guvernului provizoriu al Republicii Algeria, şi alţi patru miniştri algerieni — a dat naştere unei largi mişcări de solidaritate nu numai în Algeria şi Franţa, ci şi în întreaga lume. Sub presiunea indignării crescînde a opiniei publice mondiale, autorităţile franceze au fost nevoite să accepte ca Ben Bella şi tovarăşii săi de luptă — aflaţi în stare gravă — să fie transportaţi într-un spital din apropierea Parisului, aflat sub paza autorităţilor (în fotografie).

Presa noastră cotidiană relatează numeroasele succese obținute de gospodăriile agricole colective în lupta pentru sporirea producției medii de porumb la hectar, ca rezultat al aplicării metodelor agrotehnice înaintate. Imaginea de față este luată la G.A.C. din comuna Măcieșu de Sus, regiunea Oltenia, care a obținut frumoase rezultate atît de pe loturile experimentale, cît și de pe întreaga suprafață cultivată cu porumb. ←

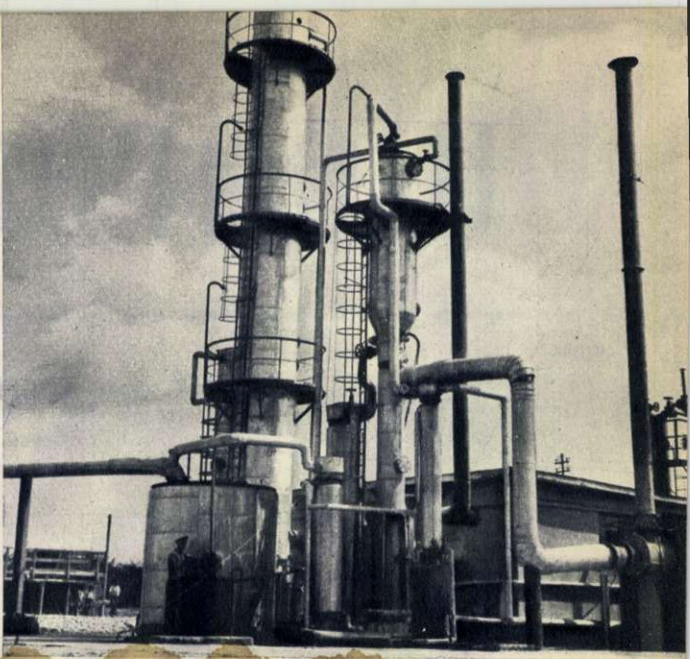

O dată cu industria noastră republicană se dezvoltă și industria locală, care-și aduce contribuția ei la înflorirea economiei socialiste a patriei. În fotografie: fabrica de bioxid de carbon cu o capacitate de producție anuală de 300 de tone, dată recent în funcțiune în apropiere de Craiova și aparținînd Întreprinderii orășenești de industrie locală. →

La sosirea în Capitală a delegației cineaștilor francezi care participă la „Zilele filmului francez“, organizate în cadrul schimburilor culturale dintre R.P. Romînă și Franța. În fotografie (de la stînga la dreapta): actorul francez Jean Marais, Marin Stanciu, director general adjunct în Ministerul Învățămîntului și Culturii al R.P.R., actrița franceză Odile Versois și actorul romîn Florin Piersic.

↑

Comandantul de navă Nicolae Anghel, de pe un avion „IL-18“ aparținînd TAROM-ului, a parcurs pînă în prezent 3 milioane km cu avioane de transport. Pentru impresionanta sa performanță, el a primit din partea conducerii TAROM insigna de „Pilot milionar“; la întoarcerea din cursă, tovarășii săi de muncă i-au făcut o entuziastă primire.

fotocronica FLACARII

Ca și în alte raioane ale Capitalei, în raionul „Grivița roșie“ și-a început de curînd activitatea un teatru popular care înmănunchează elementele cele mai talentate din echipele artistice de amatori ale întreprinderilor din raion. Iată o scenă din piesa „Oameni care tac“ de Al. Voitin, pusă în scenă de acest nou colectiv teatral; în spectacol apar, printre alții, Mircea Paul, tehnician la P.T.T.R.-Gara de Nord, George Corbeanu, expeditor de presă la Gara de Nord, Lorența Stroiescu, funcționară la uzinele „Grivița roșie“ (cei din fotografie), Toma Stroiescu, strungar la uzinele „Grivița roșie“, Alexandru Cociș, strungar la Trustul 1 construcții etc.

Faruc Ilgaz (Turcia), secretarul Comitetului de organizare a primei ediții a „Turneului balcanic intercluburi“, înmînează lui Fusulan, căpitanul echipei de fotbal „Steagul roșu“ din Brașov, cupa pe care formația brașoveană a cîștigat-o terminînd turneul neînvinsă.

Culoarea a intrat în...

Se alege schema de culori funcționale pentru interiorul unei încăperi industriale.

producţie

Brusc, absenţele nemotivate — acelea puţine care mai erau — au început să scadă. Un amator de statistici a făcut după cîteva zile, meticulos, socoteala: 25% mai puţine „a"-uri acuzatoare în catalog! Adio chiul în Cişmigiu şi filme văzute în matineu la „Central", pe bulevard. Nimeni nu mai lipsea la practică în atelierul-şcoală al uzinelor „Semănătoarea". Cauza?

Cauze au fost, desigur, mai multe. Una dintre ele am aflat-o: ea se numeşte culoarea. Sau, ca să ne exprimăm riguros ştiinţific, culoarea funcţională. Sînteţi poate intrigaţi: culorile au început a-şi depăşi atribuţiile milenare şi, în loc de a se mulţumi să aducă pe pînzele pictorilor flori şi chipuri, şi-au asumat rolul de... pedagog? Ei bine, da: culorile au dovedit nebănuite capacităţi de stimulare a puterii de muncă, a plăcerii de a lucra, şi-au demonstrat posibilitatea de a încălzi sau a răcori o atmosferă înfierbîntată, de a însoţi utilul cu plăcutul chiar la locul de muncă. Şi iată cum armoniile policrome au început a-i preocupa intens nu numai pe pictori, ci şi pe oamenii de ştiinţă: doi ani întregi specialiştii Institutului de cercetări ştiinţifice pentru protecţia muncii al C.C.S. au studiat, în colaborare cu alte foruri de specialitate, efectele pe care culorile le pot avea asupra muncitorilor în timpul producţiei. Rezultatele nu au întîrziat să se arate.

Pînă acum un an şi jumătate, atelierul-şcoală al uzinelor „Semănătoarea" avea cea mai banală identitate şi nu l-ai fi deosebit de vreo altă hală asemănătoare de fabrică: pereţii îi erau spoiţi în clasica nuanţă albă pe care vremea o îmbătrînise necruţător, făcînd-o cenuşie de-a binelea; soclul pereţilor era şi el gri, ca şi mobilierul de altfel, iar maşinile erau vopsite într-un verde închis. Nu prea era veselă, s-o recunoaştem, încăperea aceasta mare, cu culorile ei obositor de monotone. S-a întîmplat însă ceva — şi acel ceva a contribuit ca absenţele nemotivate ale elevilor să scadă cu procentul mai sus amintit: culorile au pus stăpînire pe hală şi au aşternut pe pereţi cel mai odihnitor şi îmbietor îndemn la muncă. Tavanul, devenit de un crem-deschis, a luminat dintr-o dată hala, dînd senzaţia de însorit chiar şi pe timp noros. Pereţii, vopsiţi în partea superioară într-un albastru deschis, iar la soclu într-o culoare de crem-roz, au creat o ambianţă veselă, tinerească, de spaţiu aerat, ambianţă pe care a sporit-o şi primăvăraticul vernil în care au fost colorate maşinile şi bancurile de lucru. Mobila vopsită într-o nuanţă caldă de ocru-galben şi lămpile, fiecare de o altă culoare — roşu, galben, verde, albastru — au desăvîrşit această simfonie coloristică, care a creat un admirabil decor pentru muncă. E un an şi jumătate de atunci: pereţii îşi menţin prospeţimea, întregul atelier este curat şi bine întreţinut. Culorile şi-au spus cuvîntul şi în cultivarea dragostei pentru ordine, pentru frumos!

Aşadar, iată: culorile sînt calde şi reci, pot crea senzaţia de lărgime sau de apropiere, pot odihni sau stimula. Drept care, atelierul de forjă de la „Semănătoarea", orientat cu geamurile spre nord şi deci nu prea luminos, a fost colorat în nuanţe calde, printre care verdele maşinilor-unelte aduce o plăcută variaţie; hala de montaj de la „Timpuri noi", unde procesul de producţie e intens şi zgomotos, a căpătat liniştitoare culori reci de vernil şi albastru. Şi exemplele pot fi continuate.

Sîntem încă la primii paşi, dar unele fabrici — ca „23 August", „Electronica", „Tudor Vladimirescu" — au şi început să-şi ia drept aliat, în sporirea productivităţii muncii şi în crearea unui plăcut cadru de lucru, culoarea. Deocamdată, în unele secţii. Cu timpul, desigur, şi în altele. Estetica locului de muncă merge doar mînă-n mînă şi e direct condiţionată de tehnica avansată, de modernizarea utilajelor şi a procesului tehnologic.

Albul obositor prin strălucirea lui fără de culoare, cenuşiul trist, negrul vor fi pînă la urmă în minoritate; halele uzinelor automatizate ne vor încînta cu culorile lor pastelate, tablele de la şcoală

Mănuşa „glacé", realizată dintr-o peliculă de protecţie aplicată pe mînă şi uscată cu ajutorul „foen"-ului, apără împotriva uleiului şi motorinei.

În laboratorul de zgomot industrial al Institutului de protecţia muncii sînt măsurate calităţile fono-absorbante ale unor materiale indigene.

Maşinile de scris şi-au pus „vocile" în surdină: pereţii căptuşiţi cu material fono-absorbant atenuează zgomotele provocate de claviaturi.

vor fi verzi şi vom scrie cu cretă galbenă sau roz, negrul de pe mobilă va fi înlocuit cu nuanţele deschise, optimiste.

MĂNUŞA „GLACÉ" ŞI... SOLVENŢII ORGANICI

Chiar şi cînd nu e un Stradivarius, vioara îşi are pretenţiile ei: cere de pildă degete suple, mîini catifelate. Nici pianul nu se lasă mai prejos... Dar ce te faci dacă lucrezi la strung sau la polizor, şi mîna începe să se asprească de la ulei şi motorină, iar pielea să capete acnee oleică? Şi doar astăzi şcolile populare de artă înregistrează tot mai mulţi pretendenţi la mîna Euterpei, care vor să-şi facă din vioară, asemenea lui Ingres, o a doua pasiune a vieţii! Tînărul lăcătuş nu e dispus să aştepte pînă la automatizarea completă pentru a avea o mînă frumoasă, îngrijită, cu care — după orele de muncă — să se desfete făcînd muzică, pictură. Ce-ar fi oare dacă am proteja mîna şi împotriva solvenţilor organici şi a derivaţilor petrolieri şi am vindeca totodată acea păcătoasă acnee oleică pe care o produc uleiurile minerale? Mănuşa „glacé" şi-ar găsi, în sfîrşit, o raţiune demnă de existenţă! Deci, o mănuşă. Dar o mănuşă pe care să ţi-o „croieşti" singur, de dimensiunile şi forma dorite, aplicînd-o pe degete, braţe — oriunde uleiul ar putea irita pielea: e de fapt o peliculă subţire, avînd iniţial aspectul unui lichid vîscos cu o uşoară opalescenţă şi ascunzînd înăuntrul său miraculoase proprietăţi sterilizante, curative, protectoare. Se intitulează deocamdată nr. 43.879 — numărul propunerii de invenţie prezentate de către Institutul de cercetări ştiinţifice pentru protecţia muncii. Materiile prime se găsesc în ţară şi sînt ieftine; din anul viitor, pelicula se va produce în cantităţi suficiente pentru ca mîinile muncitorilor să poată fi protejate de acţiunea agresivă a uleiurilor minerale. E, în fond, o măsură de protecţie a muncii, o măsură de igienă. Dar oare corolarul ei estetic poate fi neglijat?

ÎN LUPTĂ DREAPTĂ

Îl ştim bine cu toţii: e un inamic care luptă cu armele pe faţă. Şi pentru că nu se insinuează perfid, ci îşi vesteşte... zgomotos şi direct prezenţa — şi bătălia împotriva lui, deşi puternică, necruţătoare, va fi dusă cu mijloace care sînt şi... estetice. Inamicul acesta al liniştii şi odihnei noastre, al nervilor citadinului, este zgomotul. E neplăcut cînd el capătă vocea claxonului sau a huruitului tramvaielor, dar e de-a dreptul agresiv atunci cînd vociferează într-o cazangerie sau o hală de rodaj a motoarelor, într-un atelier de forjă sau o sală de războaie de ţesut. Aici, el reuşeşte uneori să-l obosească pe muncitor. Drept care, cercetătorii Institutului pentru protecţia muncii al C.C.S. au început prin a măsura şi studia cu răbdare zgomotul, pentru ca apoi să-i vină de hac prin cele mai adecvate soluţii din punct de vedere acustic, tehnologic şi estetic. Da, şi estetic. Intraţi în hala centrală a fabricii de rulmenţi din Bîrlad. Maşinile de pilit şi rectificat bile de rulmenţi, pe care nimeni nu le putea întrece în materie de stridenţă a vocilor, au fost îmbrăcate în nişte frumoase carcase metalice, colorate într-un vernil odihnitor şi căptuşite la interior cu un material fono-absorbant. Acesta „soarbe" sunetele, făcînd maşinile să lucreze în surdină, în aşa fel încît urechea nu mai e asaltată de zgomote imposibile. În acelaşi timp, ochiul e plăcut impresionat de linia nouă, elegantă, şi de coloritul de un verde pastelat al maşinilor, colorit care creează şi o subiectivă impresie de diminuare a zgomotului. Au fost astfel împlinite, cu o singură dar complexă măsură, şi dezideratul potolirii zgomotelor, dar şi cel al înfrumuseţării locului de muncă. Cadrul modern al fabricii, utilajele ei noi şi perfecţionate, tehnologia înaintată au oferit terenul cel mai propice de aplicare a acestor măsuri care, precum se vede, au şi însuşiri ce ţin de domeniul frumosului.

Sălile cu teleimprimatoare de la „Agerpres" sau biroul dactilografelor de la „Semănătoarea" au căpătat un tapet interesant, împărţit în carouri mari diferit colorate, care, pe lîngă virtuţile estetice, o are şi pe aceea de a înghiţi pe nemestecate sunetele. Specialiştii institutului au găsit şi o altă soluţie estetică de luptă împotriva „inamicului sonor", acolo unde sursele de zgomot nu pot fi carcasate: se suspendă de plafon diferite forme geometrice — cuburi conuri, emisfere — care sînt confecţionate din material plastic perforat sau din plase de sîrmă şi sînt umplute la interior cu vată minerală fono-absorbantă. Vopsite în diferite culori, plasate într-o anumită armonie cromatică sau îmbrăcînd ingenios corpurile de iluminat, ele pot da totodată încăperilor un aspect vesel, plăcut...

LA LUCRU, O ŢINUTĂ VESTIMENTARĂ PLĂCUTĂ

Cînd o femeie îşi face o rochie nouă, e clar că rostul ei a fost bine precizat: pentru teatru şi concert ţinuta trebuie să aibă o anumită linie, pentru revelion, de pildă, o alta. Dar oare ţinuta de lucru nu are şi ea revendicările ei? Oare nu ne-ar face plăcere ca şi în orele de muncă îmbrăcămintea să răspundă unor exigenţe estetice? Care muncitoare s-ar simţi bine într-o salopetă bărbătească, largă şi lungă, căreia trebuie să-i suflece mînecile? (Şi, din păcate, multă vreme echipamentul de protecţie a ignorat pur şi simplu faptul că se adresează ambelor sexe...) Aşadar, se simţea nevoia confecţionării unei îmbrăcăminţi de lucru adecvate, croite cu gust şi pe dimensiuni variate, şi în acest sens secţia de echipament de protecţie a institutului a solicitat fabricilor de specialitate să elaboreze modele noi. Cine a vizitat Săvineştiul a remarcat, desigur, cît de drăguţ sînt îmbrăcate muncitoarele uzinei: pantalon-pieptar de culoare maro şi bluze vernil cu mîneci scurte. Dar acesta este numai începutul...

★

Însoţindu-ne pretutindeni paşii, frumosul a început să se instaleze — deocamdată cu modestie — şi la locul de muncă. Ceea ce ar fi părut odinioară de-a dreptul de neconceput devine azi, în condiţiile vieţii socialiste, un lucru firesc: măsurilor tot mai ingenioase de protecţie a muncii li se adaugă şi cele de înfrumuseţare a locului de muncă. O ştiinţă întreagă începe a fi dedicată acestor probleme. Munca liberă, creatoare, implică şi determină pasiune; pasiunii de a munci pentru o lume nouă i se cere şi cadrul estetic adecvat. Drept care, să facem loc — un loc cît mai încăpător — frumosului lîngă masa, bancul sau unealta noastră de lucru.

Sanda FAUR-DIMA

Fotografii de A. MIHAILOPOL şi S. STEINER

E bine să ştim

METALE ŞI MITOLOGIE

Ce legătură poate fi între nişte elemente chimice şi frumoasele poveşti născocite de imaginaţia popoarelor? La prima vedere s-ar părea că nici una. Şi totuşi...

E vorba, de fapt, de explicarea denumirii unor metale, denumiri date într-o vreme cînd oamenii mai credeau în legendele mitologice. Ne referim la două metale bine cunoscute: cobaltul şi nichelul.

Cuvîntul COBALT nu e altceva decît germanul Kobald, variantă a lui Kobold, care înseamnă „duh al pămîntului", un fel de spiriduş, personaj din vechile legende ale poporului german. Alchimiştii evului mediu descoperiseră nişte minereuri cu aspect de metal, din care încercau, prin topire, să obţină argint, dar încercările lor au rămas fără rezultat. Ei au atribuit acest insucces unui spiriduş care nu îngăduia oamenilor să-şi procure metalele preţioase. Minereul păzit cu atîta străşnicie de fiinţele imaginare numite Kobold a fost numit şi el Kobold, apoi Kobald. Ulterior, oamenii de ştiinţă au reuşit să separe din el nu argint, ci un metal nou, cobaltul, căruia i-au aplicat denumirea veche, cu ecouri mitologice.

Cuvîntul NICHEL are o poveste asemănătoare. Minereul respectiv a fost denumit la început kopparnickel (în limba suedeză, koppar = cupru; nickel = un fel de spiriduş), pentru că multă vreme s-a crezut că minereul conţine cupru, dar că personajele mitologice numite nickel îl vrăjiseră şi nu permiteau oamenilor să extragă din el arama. În 1754, suedezul A.F. Cronstedt, izbutind să obţină din el nu cupru, ci un metal încă necunoscut, l-a denumit cu cuvîntul vechi nickel.

Cuvintele „cobalt" şi „nichel" se folosesc astăzi în toată lumea, deşi nu mai credem în existenţa unor fiinţe supranaturale care ascund şi apără bogăţiile pămîntului.

Sorin STATI

O ȘTIINȚĂ NOUĂ:

TEORIA INFORMAȚIEI

de conf. univ. M. ROSENBLATT-ROTH
Laureat al Premiului de Stat

Liniile generale ale teoriei informației s-au conturat abia în 1947-1948. De fapt, încă din 1928 se propusese un mod de a „măsura“ informațiile — independent de sursa și natura lor — dar atunci ideea nu a fost dezvoltată și nu și-a găsit aplicații. Știința și tehnica epocii nu reclamau imperativ acest lucru; ele se puteau încă dezvolta fără aprecierea numerică, cantitativă, a informațiilor. În 1948 aceasta nu a mai fost posibil, ceea ce a asigurat succesul noii teorii.

Teoria informației, deși nu a împlinit nici 15 ani, a reușit să se impună ca o știință complet formată, cu problematica ei complexă, cu aplicații în cele mai diferite domenii ale activității umane, de la telecomunicații la neurofiziologie, de la lingvistică la psihologie, de la pedagogie la optică, de la mașini electronice de calcul la studiul gîndirii umane.

Imaginați-vă, stimate cititor, că cel mai bun prieten al dv. ... a fost ucis, iar pentru a-l prinde pe criminal nu aveți la dispoziție decît acest desen

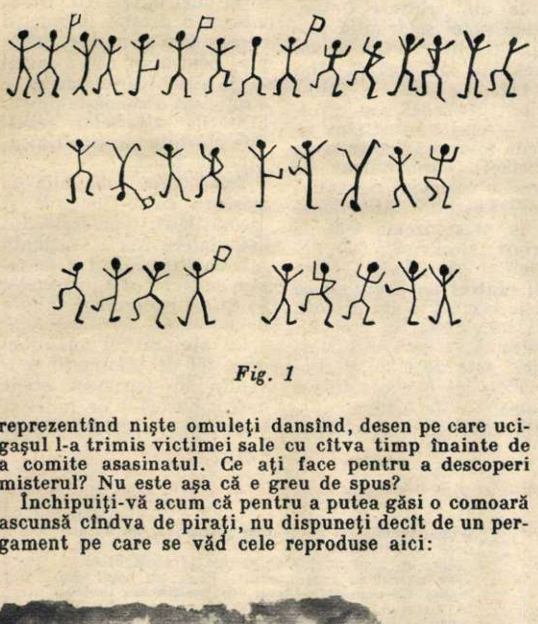

Fig. 1

reprezentînd niște omuleți dansînd, desen pe care ucigașul l-a trimis victimei sale cu cîtva timp înainte de a comite asasinatul. Ce ați face pentru a descoperi misterul? Nu este așa că e greu de spus?

Închipuiți-vă acum că pentru a putea găsi o comoară ascunsă cîndva de pirați, nu dispuneți decît de un pergament pe care se văd cele reproduse aici:

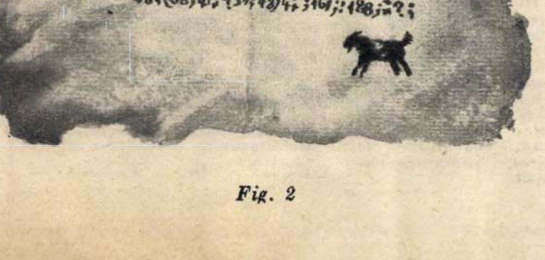

Fig. 2

Ce părere aveți? Veți descoperi comoara sau ea va rămîne îngropată pentru totdeauna? Nu este așa că și această problemă e dificilă?

Dar dacă vi s-ar cere să tălmăciți în limba romînă ceea ce indienii Maya au scris în limba lor, necunoscută încă pentru noi?

Și această problemă e grea!

Dumneavoastră, stimate cititor, nu știți cum să-l găsiți pe criminal. Dar iată, renumitul detectiv Sherlock Holmes, cercetînd în mod aprofundat structura statistică a limbii engleze, a putut nu numai să citească textul cifrat ci să-i și răspundă prin următoarea misivă

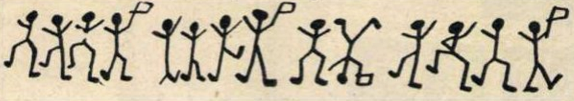

Fig. 3

prin care chema imediat la dînsul pe criminal, care astfel a fost prins.

Tot așa, Edgar Allan Poe povestește în nuvela sa „Cărăbușul de aur“ modul în care Legrand a reușit să descifreze textul misterios reprodus de noi în figura nr. 2. Iată conținutul:

„O sticlă bună în casa episcopului, în scaunul dracului, patruzeci și unu grade și treisprezece minute nord-est sfert de nord, principala tulpină a șaptea creangă partea est — lasă din ochiul stîng al capului de mort — o linie de albină din arbore prin glonte — cincizeci de picioare în lat“.

De o natură asemănătoare, dar mai dificilă, e problema textelor Maya, pe cale de a fi complet rezolvată abia acum la Institutul de matematică din Novosibirsk.

Probabil că nici Edgar Allan Poe și nici ceilalți autori care au scris în secolul trecut schițe sau romane despre tainice documente cifrate nu bănuiau că va exista cîndva un studiu științific al cifrării, al codificării, și că lucrările lor vor fi citate în legătură cu o știință nouă: teoria informației.

Științele au și ele vîrste, ca și oamenii: unele sînt tinere, altele mature, unele abia s-au născut, iar altele apar sub ochii noștri.

Dacă descoperirea unui fapt, a unei legi științifice, are uneori urmări incalculabile, cu atît mai mult nașterea unei întregi științe reprezintă un progres în istoria omenirii, un pas înainte pe drumul cunoașterii. Desigur că astfel de fenomene se petrec extrem de rar și numai în împrejurări determinate. Fără să încercăm a analiza complet această problemă, remarcăm că, pentru ca o nouă știință să se poată forma, trebuie mai întîi să existe un număr suficient de fapte izolate pe care ea urmează să le strîngă la un loc și să le explice în mod unitar, dînd astfel posibilitatea de a se prevedea evoluția viitoare a fenomenelor respective. Dar numai atîta nu e de ajuns: mai trebuie ca nevoile activității practice, ale vieții de toate zilele, să ceară imperativ acest lucru.

Să vedem căror nevoi le răspunde noua știință denumită teoria informației.

LINIILE AUTOMATE, COMUNICAȚIILE RADIOTELEFONICE, CENTRII NERVOȘI... ȘI NOUA TEORIE

Din cele mai vechi timpuri oamenii și-au transmis unul altuia informații: prin vorbire, prin gesturi, prin focuri aprinse special, în ultimul timp prin telegraf, telefon, radio, televiziune. Totodată ei au căutat să păstreze diferite informații prin scrijelituri în peșteri, prin picturi, prin scris.

Dacă înainte vreme se punea doar problema transmiterii informației, în zilele noastre au apărut și alte necesități, de pildă ca fără intervenția omului un aparat să transmită altui aparat o informație. În multe cazuri intervenția directă a omului a devenit pur și simplu inutilă. Într-adevăr, pe de o parte, în momentul de față există mașini care îndeplinesc sute de mii și chiar un milion de operații pe secundă; în același timp se lucrează la construcția unor aparate care să fie în stare să execute zeci de milioane de operații pe secundă. Pe de altă parte, posibilitățile fiziologice ale organismului uman de a reacționa repede și exact la diverși stimuli sînt extrem de limitate. De aceea s-a ajuns la situația ca, în unele cazuri, mașinile să fie dirijate... tot de mașini. Așa se întîmplă cu „pilotul automat“ sau cu racheta teleghidată, care primesc informații de la stația de conducere și se dirijează, în consecință, într-o direcție sau alta fără intervenția omului. În interiorul mașinilor electronice de calcul, calculele se efectuează prin intermediul transmiterii unor informații parțiale de la un organ

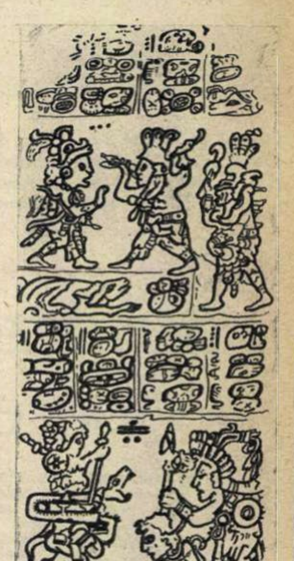

Pagina a 40-a a celebrului manuscris de la Dresda. Acest document în limba Maya are o neprețuită valoare pentru studiul străvechilor civilizații indiene pe continentul american. La descifrarea textelor Maya, rămase multă vreme de nepătruns, teoria informației aduce o importantă contribuție.

al maşinii la altul. Ţinînd seama că aceste maşini sînt extrem de complexe, procesul de transmisiune a diverselor informaţii e deosebit de complicat. La aceasta trebuie să adăugăm că maşinile de calcul se folosesc şi pentru conducerea şi reglarea funcţionării maşinilor-unelte. Maşina de calcul, în acest caz, primeşte informaţii despre modul în care lucrează maşina-unealtă, le prelucrează şi, astfel, asigură buna funcţionare a acesteia din urmă. În momentul de faţă există linii automate întregi „conduse“ de maşini de calcul.

Dacă transmitem o informaţie prin telefon sau prin radio, de exemplu, cel căruia îi e destinată o recepţionează oare în mod perfect, fără absolut nici un fel de diferenţă faţă de informaţia transmisă? Desigur că nu. Oricine ştie că e preferabil să asculţi muzica în sala de concert decît la radio, oricît de bun ar fi aparatul. În convorbirile noastre telefonice nu rare sînt ocaziile în care, pentru a înţelege mai bine, trebuie să cerem să ni se repete un cuvînt sau chiar o frază întreagă.

Orice transmisie de informaţii de la un individ la altul, de la un aparat la altul, e întovărăşită de un factor parazitar care degradează valoarea informaţiei transmise, astfel încît datele emise de un aparat nu coincid decît în linii mari cu ceea ce se recepţionează. Aceste deformări ale informaţiei transmise nu se pot prevedea exact dinainte; cel mult pot fi indicate cu o anumită probabilitate. Dar astfel de deformări — „zgomote“ — apar nu numai în transmisiuni ale unor informaţii de ordin auditiv, ci în general la orice fel de transmisie, fie că e vorba de semnale optice, electrice etc. Îndepărtarea acestor „zgomote“ nu e posibiă, ele sînt în firea lucrurilor şi trebuie să ne împăcăm cu ideea aceasta, căci unele „zgomote“ provin din însuşi faptul că conductorii sînt de natură materială. Cu zgomotele putem lupta, le putem limita numai cînd cunoaştem în mod amănunţit modul în care se transmit informaţiile respective.

Transmisiuni de informaţii au loc nu numai în maşini, ci şi în fibrele nervoase ale animalelor, căci prin ele influxul nervos poartă informaţii, de exemplu de la organele de simţuri spre centrii nervoşi. Nici aici nu putem înlătura cu totul „zgomotele“, căci ele sînt cauzate într-o anumită măsură de înseşi fenomenele vitale din organismul viu.

Aşadar, pentru proiectarea complexelor maşini moderne, ca şi pentru înţelegerea unor probleme fundamentale legate de cunoaşterea cît mai aprofundată a organismului omului, este nevoie de un studiu al informaţiei sub aspectul ei general.

Iată cauzele adînci care au dus la crearea unei teorii ştiinţifice a informaţiei, teorie care se dezvoltă pe baza solidă a matematicii contemporane.

VREŢI SĂ FIŢI „BINE INFORMAŢI“?

În vorbirea curentă întrebuinţăm expresii ca „bine informat“, „slab informat“, adică facem aprecieri calitative ale unor informaţii. Pentru nevoile ştiinţei şi tehnicii contemporane nu ne mai putem mulţumi, desigur, cu asemenea aprecieri calitative, care poartă o puternică amprentă subiectivă. E nevoie să se găsească un mod obiectiv, ştiinţific, de a aprecia informaţiile; mai mult încă, e necesar să poată fi comparate informaţiile calitativ eterogene, cum ar fi de exemplu cele optice cu cele acustice. Pentru toate aceste motive, trebuia găsit un mod de a aprecia cantitativ, numeric, informaţiile, un mod de a le măsura, desigur cu ajutorul unei unităţi de măsură potrivite.

Să considerăm că ne aflăm în Bucureşti şi telefonăm unuia din centrele Getax, cerînd să ni se trimită primul taxi liber. Pînă la venirea lui, am dori să ştim ce taxi va veni — „Moskvici“, „Pobeda“ sau „Volga“ — căci acestea sînt tipurile folosite. Pentru a ne satisface curiozitatea ne adresăm centrului respectiv, dar fără rezultat. Aflăm doar că în oraş circulă 300 de taxiuri „Moskvici“, 500 „Pobede“ şi 200 „Volgi“, însă nici centrul nu poate şti ce fel de taxi se va ivi primul. Evident, însă, că probabilitatea că va veni un „Moskvici“ este de 0,30, o „Pobedă“ — de 0,50, în fine o „Volgă“ — de 0,20.

Există deci o nedeterminare care dispare doar cînd a sosit taxiul. Dacă în loc de a dori să ştim ce tip de automobil va veni, vrem să cunoaştem şi culoarea sa, situaţia se complică. Să presupunem că există 150 „Moskvici“-uri roşii şi 150 verzi, 250 „Pobede“ roşii şi 250 verzi, 100 „Volgi“ roşii şi 100 verzi. Tot ce putem afirma e că probabilitatea ca să vină un „Moskvici“ roşu e 0,15, iar unul verde la fel; o „Pobedă“ roşie — 0,25 şi una verde la fel; o „Volgă“ roşie — 0,10, ca şi pentru una verde.

Şi în acest caz ne aflăm într-o stare de ignoranţă, dar acum ea e şi mai adîncă decît în cazul precedent. Înainte nu ştiam tipul maşinii, pe cînd în prezent nu cunoaştem nici tipul, nici culoarea ei. De aceea, cînd soseşte taxiul, informaţia pe care o căpătăm e mai importantă decît în primul caz, deoarece aflăm atît tipul cît şi culoarea.

Evident, dacă în Bucureşti ar circula numai automobile de tipul „Pobeda“, cînd am cere să ni se trimită un taxi am şti precis că va veni o „Pobedă“. Nu ar exista nici un fel de nedeterminare, de ignoranţă asupra tipului de taxi, aşa că sosirea lui nu ne-ar aduce nici un fel de informaţie din acest punct de vedere.

Fenomenele în care apare noţiunea de probabilitate sînt extrem de variate, unele mai simple, altele mai complexe, dar fiecare e purtătorul unei informaţii. Drept măsură a acestei informaţii se consideră un număr, **entropia**, pentru al cărui calcul — de altfel foarte simplu — e suficient a cunoaşte probabilităţile diverselor rezultate posibile ale experimentului în cauză.

După cum lungimile se măsoară cu o lungime şi greutăţile cu o greutate, tot aşa informaţia conţinută într-un experiment o măsurăm cu o anumită informaţie pe care o luăm drept unitate de măsură.

Cu ajutorul ei măsurăm orice fel de informaţii provenite din fenomene oricît de complexe — de radio şi televiziune, biologice etc.

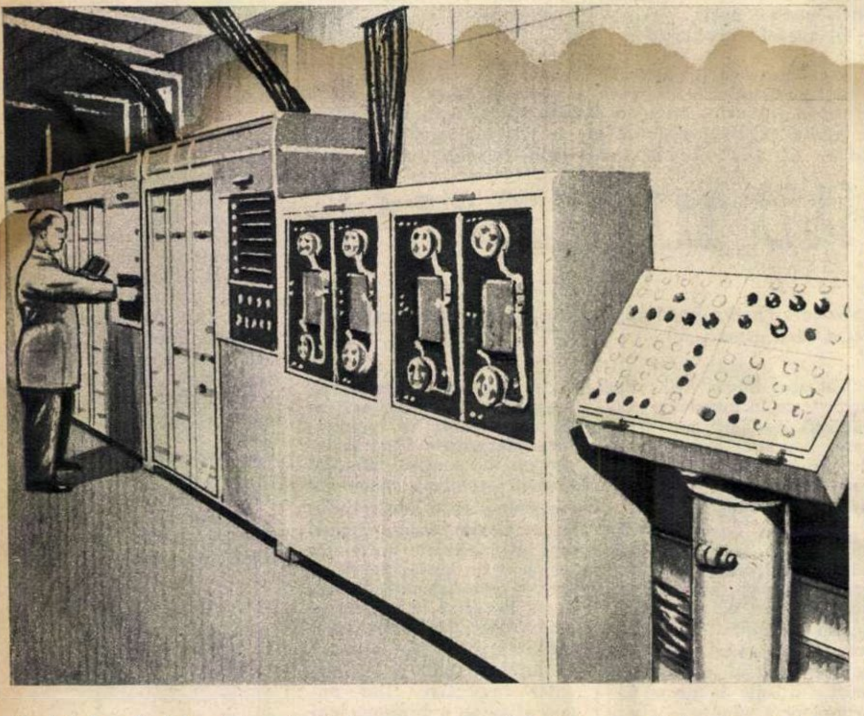

Maşini de calcul lucrînd pe bază de program „conduc" în prezent linii automate în industrie. Dispozitivul înfăţişat în desenul nostru dirijează concomitent maşini de frezat, de alezat şi de găurit. Fără rezultatele dobîndite de teoria informaţiilor, aceste mecanisme complexe nu ar putea funcţiona.

De vorbă cu medicul

Ce este factorul Rh?

După cum se ştie, oamenii se împart, în funcţie de anumite caracteristici ale sîngelui, în patru grupe sanguine. Descoperirea acestui fapt a avut o deosebită importanţă pentru prevenirea accidentelor ce se produceau frecvent cu ocazia transfuziilor de sînge. Cu timpul s-au mai descoperit în sîngele oamenilor o serie de noi factori, independenţi de cei care determină grupele sanguine clasice. Aceşti factori sînt substanţe chimice cu structură complexă de origine proteinică, ataşate de globulele roşii ale sîngelui.

Factorul Rh (denumit astfel după numele unei specii de maimuţe — Rhesus — la care a fost descoperit iniţial) s-a dovedit a avea un rol important în producerea unor accidente de transfuzie, ca şi a unor tulburări — adesea foarte grave — ce apar la noii născuţi şi a căror cauză a rămas multă vreme necunoscută.

Cum se produc aceste accidente? S-a dovedit că numai 15% dintre oameni nu au acest factor în sînge şi de aceea au fost denumiţi Rh negativi; restul oamenilor sînt Rh pozitivi. Dacă o persoană Rh negativ primeşte prin transfuzie un sînge Rh pozitiv, organismul acesteia se comportă faţă de globulele roşii primite ca şi faţă de microbi sau alţi agenţi străini ce pătrund în corpul nostru. În astfel de situaţii, organismul produce o serie de substanţe (anticorpi) cu ajutorul cărora luptă împotriva „agresorului“, pentru distrugerea şi eliminarea lui din corp. În cazul de faţă, agresorul (respectiv factorul Rh), fiind fixat de globulele roşii, face ca acţiunea anticorpilor să se exercite asupra însuşi purtătorului substanţei străine, adică asupra globulelor. Datorită acţiunii acestor anticorpi, care au fost numiţi anticorpi anti-Rh, globulele roşii introduse se conglomerează — fenomen numit aglutinare — şi apoi sînt distruse printr-un proces ce poartă numele de hemoliză.

Ca urmare a acestor fenomene, în organism se produc diferite tulburări de intensitate şi gravitate proporţionale cu amploarea procesului de aglutinare şi hemoliză.

Într-un mod analog se produc şi accidentele ce apar uneori la noii născuţi. Dacă un copil are mama Rh negativ şi tatăl Rh pozitiv sau invers, în virtutea legilor eredităţii el se naşte fie Rh pozitiv, fie Rh negativ. Printr-un raţionament foarte simplu se poate înţelege cu uşurinţă că accidentele nu apar decît în cazul cînd mama este Rh negativ şi copilul Rh pozitiv. În această situaţie, în cursul sarcinii şi a naşterii există posibilitatea ca mici cantităţi din sîngele copilului Rh pozitiv să treacă în sîngele mamei Rh negativ. Dacă anticorpii sînt în cantitate mare, copilul face accidente printr-un mecanism analog celui din cursul transfuziilor. Dar, ca şi în cazul transfuziilor, prima sarcină nu este niciodată producătoare de accidente, din pricina cantităţii insuficiente de anticorpi. Datorită acestui fapt, ca şi altor condiţii (capacitatea deosebită a diferitelor organisme de a produce anticorpi etc.), numărul accidentelor este mult mai mic decît cel potenţial (aproximativ 1 la 250 naşteri).

Cunoaşterea acestui mecanism şi existenţa mijloacelor de laborator pentru evidenţierea situaţiilor capabile să determine asemenea accidente fac astăzi posibilă prevenirea lor aproape totală. De asemenea, în cazul în care totuşi astfel de accidente se produc, medicina dispune actualmente de mijloace foarte eficiente pentru combaterea şi vindecarea lor.

Dr. A. FABIAN

Așa arată aparatele de recepție „teletype" ale oricărei agenții de presă moderne. Grație teoriei informației, viteza de transmitere a telegramelor poate fi considerabil mărită printr-o „codificare" corespunzătoare a literelor.

Dacă înainte vreme era lipsit de sens a vorbi despre „cantitatea de informație", azi trebuie relevat în mod cu totul deosebit faptul că știința e în stare să aprecieze cantitativ, numeric, deci să măsoare ceea ce pînă în prezent era de domeniul aprecierilor calitative.

Vom da acum un exemplu de modul în care teoria informației poate ajuta activitatea practică.

Necesitățile vieții sociale fac să avem nevoie să expediem din ce în ce mai multe telegrame pe oră. Cum putem realiza acest lucru? O soluție simplă ar fi de a construi din ce în ce mai multe linii de comunicație, ceea ce ar implica, desigur, cheltuieli considerabile. De dorit însă ar fi să putem satisface nevoile noastre cu ajutorul aparatajului deja instalat.

SĂ URMĂRIM PROCESUL DE TRANSMITERE A UNEI TELEGRAME...

...și să presupunem că ea este redactată în limba romînă și deci folosește cele 26 de litere ale alfabetului latin.

Transmisiunea are loc prin fir. Se utilizează două semnale de bază, primul constînd în aceea că lăsăm să treacă curentul prin fir — timp de o secundă, de exemplu — iar al doilea în întreruperea curentului timp de o secundă. În 5 secunde putem transmite deci 5 semnale. Dacă facem toate combinațiile cîte 5 a celor două semnale de bază, obținem 32 de combinații. Așadar, fiecăreia din cele 26 de litere ale alfabetului latin

---

Întîlnirea lui CIPRIAN PORUMBESCU cu GIUSEPPE VERDI

„Vizita lui Ciprian Porumbescu la marele maestru Verdi în Genova — scria biograful său, Valeriu Braniște, în monografia publicată în 1908 la Lugoj — mi se pare apocrifă". Multă vreme în istoriografia noastră muzicală această întîlnire a stat sub semnul îndoielii, deși biografii contemporani ai compozitorului (N. Petra Petrescu și Constantin Morariu) afirmau contrariul.

Iată însă că în vara aceasta o cercetare în colecția familiei Valeria Braniște-Căliman de la Brașov ne-a dus la descoperirea unei scrisori — pînă azi inedite — care atestă prin rîndurile autorizate ale surorii lui Ciprian, Marioara Rațiu Porumbescu, întîlnirea celor doi muzicieni.

Datată „Cîmpina, 11.24/6" (1908), scrisoarea a fost expediată imediat după apariția monografiei lui Valeriu Braniște și cuprinde un pasaj elocvent pe care îl redăm (vezi facsimilul): „Vă mulțumesc pentru toate articole(le), pentru tot ce ați scris în memoria iubitului și prea scumpului meu frate Ciprian. Toată lauda Lugojenilor care au fost la înălțimea lor. Numai scrisoarea despre Verdi mă mir că nu ați găsit-o între scrisori(le) din Italia, și dînsul singur pe patul suferind și bolnav, ne-a istorisit de multe ori vizita lui la Verdi".

La cinci ani după moartea compozitorului — mai precis: la 16/28 decembrie 1888 — Iraclie Porumbescu îi scria lui George Dobrin, animatorul corului „Ion Vidu" din Lugoj, că fotografia fiului său, Ciprian, pe care i-o trimite în dar, a fost „luată la Genova, după ce se prezentase la Verdi". Și completează: „Era slab bietul și emoțiunea de a fi fost și vorbit cu Verdi îi mărise încă slăbirea și mai tare".

Însoțit de compozitorul Marco Salla și de criticul Camillo Boito, muzicianul nostru e condus la Genova și primit cu căldură de autorul „Aidei": „Fii bun, te rog, colo pe pian e și vioara — redă Porumbescu cuvintele maestrului, după ce a aflat că știe mînui instrumentul — cîntă un cîntec romînesc". Cu vădită emoție Ciprian a dat glas unei doine. „El iar mi-a întins amîndouă mîinile și strîngîndu-le pe ale mele, îmi zise cu suflet mișcat: «Da, frați ni sînteți. Atestatul că ni sînteți frați vi l-am auzit acum!»" — încheie Verdi.

Cărțile de vizită ale lui Boito și Salla, păstrate în familia Porumbeștilor, o scrisoare din 15 iulie 1913 a Marioarei Rațiu și alta a lui Vasile Halip din 9 iunie 1923, publicate în anul 1926 de muzicologul Mihai Gr. Poslușnicu — toate privind întîlnirea celor doi muzicieni — ca și documentul recent dat la iveală, confirmă după părerea noastră întîlnirea lui Verdi cu compozitorul romîn.

Viorel COSMA

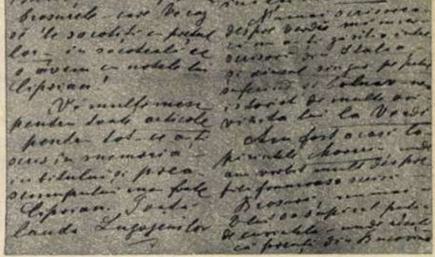

Teoria informației

îi putem stabili drept corespondent o anumită combinație și încă mai rămîn 6 nefolosite. Una din combinațiile căpătate — de exemplu aceea în care curentul trece în prima, a doua și a patra secundă, iar în a treia și a cincea secundă avem pauză — s-o folosim pentru a codifica litera A. Aceasta înseamnă că ori de cîte ori vom întîlni litera A în textul telegramei, vom transmite combinația respectivă de treceri de curent și de pauze, cu o durată de 5 secunde. Procedînd în același mod cu toate literele alfabetului latin, vom transmite întreaga telegramă.

Acest procedeu, larg folosit în prezent și cunoscut sub numele de „teletype“, nu face însă nici un fel de deosebire între un text scris în limba franceză, germană, maghiară sau engleză, care toate folosesc același alfabet — cel latin. Se știe însă că unui text în limba romînă tradus în limba germană îi corespunde un text mai lung, iar dacă e tradus în limba engleză, unul mai scurt. Desigur, informația e aceeași, indiferent de limbă, ceea ce înseamnă că în cazurile cînd textul e mai lung, informația medie corespunzătoare unei litere e mai mică decît în cazurile cînd textul e mai scurt. Așadar, am ajuns la concluzia că aceleiași litere a alfabetului latin îi corespunde o cantitate de informație mai mică sau mai mare, după cum folosim o limbă sau alta.

Pe de altă parte — și desigur în funcție de limba folosită — fiecare literă își are frecvența ei. În limba romînă, de exemplu, litera O e foarte des întîlnită, iar Z cu mult mai rar, în timp ce în limba polonă Z e cu mult mai frecventă decît în limba romînă.

Toate acestea fac ca informația corespunzătoare unei litere să difere uneori considerabil de la o limbă la alta.

Dar un șir de litere ale alfabetului latin, chiar dacă apar cu frecvențele caracteristice limbii germane de pildă, nu reprezintă încă un text în limba germană, căci am neglijat un fapt esențial, și anume că literele în limba germană sînt corelate într-un anumit mod. În germană după litera S apare foarte des litera C, iar după grupul SC litera H, așa că grupul SCH e foarte frecvent. La fel, în limba engleză după litera T apare foarte des litera H, dar foarte rar litera Z. Așadar, corelația dintre litere se evidențiază prin aceea că frecvența apariției unei litere date depinde de literele dinaintea ei.

Dacă ținem seama de toate cele de mai sus se poate calcula că, în medie, unei litere a unui text scris în limba engleză îi corespunde o cantitate de informație egală cu 1,213 unități, pe cînd pentru limba franceză calculul dă 1,190, iar pentru limba spaniolă 1,199 unități.

Pe baza acestor rezultate — și în funcție de limba folosită — se poate organiza transmisia telegramelor cu o viteză mult sporită față de viteza obișnuită, „alocînd“ literelor celor mai frecvente semnale mai simple și cu o durată mai scurtă — spre deosebire de vechiul sistem care, cum am arătat, nu făcea din acest punct de vedere distincție între diversele litere. Calculele arată că printr-o codificare potrivită se poate mări viteza de transmitere a telegramelor, de pildă în limba rusă cu circa 66%.

MATEMATICA CUPRINDE NOI ȘI NOI DOMENII...

Exemplele în care teoria informației aduce o contribuție substanțială în rezolvarea problemelor puse de practică sînt nenumărate. Cercetătorul care studiază reacțiile psihologice în procesul muncii trebuie să folosească metodele și ideile de bază ale teoriei informației, căci numai în acest chip el va putea trage concluzii științifice privind îndrumarea muncitorilor în sensul formării cît mai rapide de deprinderi utile în muncă. Biologul care-și consacră viața aflării tainelor eredității este ajutat azi de teoria informației, căci, oricît de complex ar fi mecanismul transmisiunii în acest caz, tot noțiunile abstracte ale teoriei informației sînt acelea care exprimă cantitățile de informație ce intervin, codificările ce au loc etc. în celulele embrionare. Fiziologul care caută să pătrundă problemele sistemului nervos uman găsește în teoria informației un puternic instrument de cercetare, pe baza analogiei dintre curentul electric care circulă pe fir și influxul nervos transmis de fibra nervoasă. Inginerul care caută să proiecteze un televizor cît mai perfect din punct de vedere tehnic și economic trebuie să posede cunoștințe serioase de teoria informației, care-i permit să determine precis cîte puncte sensibile sînt necesare unui centimetru pătrat de ecran, care trebuie să fie așezarea optimă a acestor puncte etc. Prin intermediul teoriei informației, matematica cuprinde noi și noi domenii, aducînd cu sine rigurozitatea științifică și deschizînd perspective nebănuite atît cercetării teoretice cît și practicii.

LA PIATRA NEAMȚ

TEATRU

„BĂIATUL DIN BANCA A DOUA“

La Piatra Neamț, tînărul Teatru de stat a realizat în premieră pe țară piesa pentru cei mici „Băiatul din banca a doua" de Al. Popovici. Faptul este îmbucurător, pentru că marchează o inițiativă lăudabilă, aceea de a oferi micilor spectatori piese potrivite universului lor de cunoștințe, preocupărilor lor. Piesa lui Al. Popovici reprezintă o reușită adaptare a elementelor vechilor povești la noile realități pe care copilul contemporan le trăiește și le înțelege.

Urmînd pilda oamenilor, micile viețăți din pădure — veverița, ariciul, rîndunelele, castorul — construiesc, într-o colaborare perfectă, niște adăposturi pe care le apără de acțiunea distructivă a vulpii, lupului și mistrețului. Un ursuleț simpatic, dar stîngaci și puțin leneș, cam încurcă treburile harnicilor constructori, ca pînă la urmă să se integreze în ritmul muncii cu ajutorul nemijlocit al micilor spectatori, solicitați direct adesea să-și exprime părerea și să ia atitudine. Micii spectatori sînt astfel familiarizați cu noțiunile muncii colective, ale întrajutorării și prieteniei, aceasta desfășurîndu-se nu didacticist, ci dezinvolt, spiritual, voios. Pentru realizarea spectacolului au fost invitați regizorul Lucian Giurchescu și pictorul-scenograf I. Popescu-Udriște de la Teatrul de Comedie din București. Colaborarea acestora cu membrii colectivului din Piatra Neamț s-a soldat cu frumoase rezultate. Într-un decor sugestiv, la rîndul lui spiritual, conceput cu multă fantezie și bun-gust, alcătuit din cuburi viu colorate, povestea animalelor din pădure, datorită textului și regiei, se desfășoară alert, captivant, amuzînd deopotrivă pe micii spectatori ca și pe însoțitorii lor adulți. Actorii Ana Cristi (Ursulețul), Sereda Varduca (Veverița), Ileana Ionescu (Vulpea), Radu Voicescu (regizorul — personaj al piesei), Andrei Ionescu (Ciocănitoarea), Costache Coșa (Greierul) au știut să răspundă invitației regizorului la fantezie, bun-gust și umor.

Ilustrația muzicală (Dan Jelescu și Tudorel Ciortea), melodioasă, antrenantă, sugestivă, a adus o contribuție efectivă la realizarea unui spectacol omogen, educativ, de ținută artistică.

Virgil MUNTEANU

Știați că...

... fluturele de noapte cunoscut sub denumirea de „cap de mort“ emite un sunet specific — rezultat probabil din frecările trompei de tentaculele maxilarelor? Unii specialiști presupun că acest sunet s-ar naște în urma unor expirații puternice, care fac să vibreze membrana trompei.

...peștele „remora“ este folosit ca nadă sui-generis la pescuit? Iată cum se procedează: remorei i se leagă de coadă o frînghie lungă și este aruncată în mare; după un timp ea se prinde ca o ventuză de un pește mare sau de o broască țestoasă; în acest moment este trasă la mal, împreună cu „prada“ ei. Această originală metodă de pescuit a fost descrisă încă de Cristofor Columb, iar chinezii o practică de circa cinci mii de ani.

...bufnița polară încalcă tradiția creată de semenele ei, vînînd în timpul zilei? Probabil că n-ar avea nimic împotrivă să respecte „programul de lucru“ bine stabilit al păsărilor de noapte, dar la poli șase din cele douăsprezece luni ale anului este zi permanentă...

LUPI CONTRA LUPI

În mai multe regiuni din Uniunea Sovietică au fost crescuți pui de lup care, îmblînziți și dresați, îi ajută pe vînători la distrugerea păgubitoarelor haite de lupi sălbatici.

Un lup doborît.

Avînd obiceiul de a se asocia și a vîna în haită, lupii sînt atrași de urletul caracteristic speciei lor. Lupul dresat urlă la porunca vînătorului și aduce în bătaia puștii alți lupi. Apoi, adulmecînd urmele adulților, el descoperă culcușul cu pui și astfel aceștia pot fi prinși. În regiunea Aktiubinsk, o echipă de șase vînători, ajutați de un lup dresat a distrus în nouă luni un număr de 300 de fiare.

Lupii îmblînziți sînt folosiți și la paza turmelor. După relatările instructorului de vînătoare M.A. Sargaiev, doi crescători de reni din regiunea Hantimansk (U.R.S.S.) au crescut doi lupi pe care-i folosesc cu succes împotriva fraților lor sălbatici la paza cirezilor de reni.

UN NOU BUSINESS AMERICAN: SPECULA CU NERVII ZDRUNCINAȚI AI POPULAȚIEI INTOXICATE DE PSIHOZA RĂZBOINICĂ. — CINE ÎL ÎNCURAJEAZĂ ȘI CINE PROFITĂ DE PE URMA LUI? — RĂSPUNSUL, ÎN PAGINILE DE FAȚĂ.

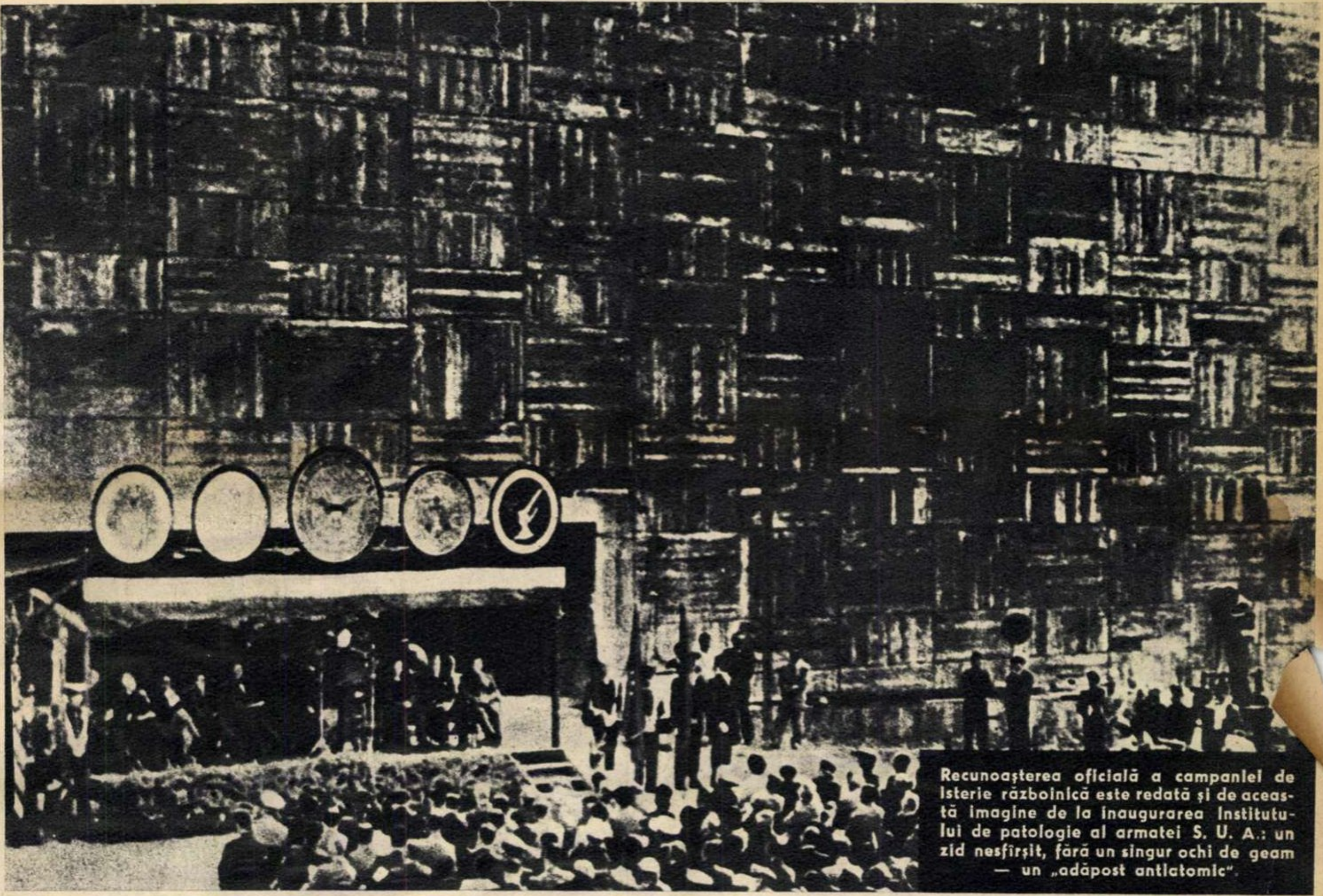

Recunoașterea oficială a campaniei de isterie războinică este redată și de această imagine de la inaugurarea Institutului de patologie al armatei S. U. A.: un zid nesfîrșit, fără un singur ochi de geam — un „adăpost antiatomic".

„ALARMA '61..."

Producția de război nu constituie singurul business înfloritor în Statele Unite. Mai sînt și afaceri-anexă ale psihozei războinice care, chiar dacă nu aduc profituri atît de fabuloase, sînt totuși rentabile... Totul depinde în cea mai largă măsură de reclamă. Cu cît este mai insistentă, mai ademenitoare, mai cutremurătoare această „publicity", cu atît mai strălucite sînt afacerile-anexă.

În vremea din urmă, „publicity"-ul a luat în antrepriză teama. Care, desigur, e și ea stimulată. Nu numai prin creșterea nemaiîntîlnită a alocațiilor din buget pentru înarmări sau prin trimiterea de noi trupe în Germania occidentală. Coloanele ziarelor, emisiunile radiofonice sau televizate s-au lansat parcă într-o veritabilă cursă pentru intensificarea isteriei războinice. Și nu numai aceste organe „particulare", ci înseși autoritățile americane participă la această cursă nebună. Vuietul lugubru al sirenelor în timpul alarmelor „cu caracter de antrenament" nu este altceva decît unul din mijloacele folosite pentru a încorda la maximum nervii populației, pentru a strecura în mințile oamenilor ideea unui iminent război atomic.

O dată creată teama, ea este speculată din plin. Rockefeller ia inițiativa fabricării de „fallout biscuits" (biscuiți feriți de radiațiile nucleare), care să asigure („un pachet de 100 bucăți doar 35 cenți, domnilor!") hrana în cazul unui atac nuclear. „Chiar președintele a gustat din acești biscuiți", dezvăluie ziarele și radioul, neuitînd să amintească faptul că ei sînt produși de „National Biscuits Company", iar ambalajul „antiatomic" de „American Can Company".

Dar profiturile de pe urma fricii nu se rezumă la biscuiți. Și iată că acum sînt la modă construcțiile de adăposturi „antiatomice" — în care sînt bineînțeles interesate o serie de alte mari societăți. În ciuda faptului că în actualul stadiu al dezvoltării tehnicii de luptă utilitatea săpării de beciuri este mai mult decît îndoielnică, americanii sînt chemați să-și cheltuiască banii — chiar și pînă la ultimul! — ca să-și construiască adăposturi. Fiecare este îndemnat, prin intermediul unei reclame zgomotoase, să-și sape un adăpost din beton, un beci sau măcar o groapă, pe care să le utileze cît îl ține punga — între 30 de dolari și 90.000 de dolari. Cu cît omul este mai naiv, mai temător pentru propria-i piele și, evident, mai bogat, poate să-și sape un beci mai cu... confort. Cu atît mai mulțumite vor fi companiile ce se ocupă cu respectiva afacere.

Însuși președintele Kennedy a încurajat acest nou gen de business, publicînd în revista „Life" un mesaj în care cere americanilor să ia în serios isteria atomică etalată în respectivul număr din revistă. Totodată el s-a simțit dator să precizeze că „nevoia pentru astfel de măsuri de protecție este nouă pentru americani", gîndindu-se, probabil, că dacă primele două războaie mondiale nu au afectat pămîntul Americii, iar capitaliștii din S.U.A. au ieșit îmbogățiți de pe urma lor, astăzi nu există gaură de șarpe în care cei ce ar aprinde flăcările războiului să se poată ascunde pentru a scăpa de pedeapsă. Dar companiile n-au fost șocate de această recunoaștere silită a vulnerabilității teritoriului S.U.A. căci, la urma-urmei, ea dă același rezultat: sperie. De altfel, la numai o zi după declarația lui Kennedy, societatea „Wonder Building Corporation" din Chicago a primit 104 comenzi pentru săparea de pivnițe cît mai adînci. Acesta este și țelul pe care-l urmăresc cei care speculează cu atîta cinism psihoza fricii.

Pînă unde a dus atmosfera de panică creată cu premeditare de businessmenii groazei?

Mulți proprietari de asemenea adăposturi se străduiesc să le țină în secret — a declarat Roger Celler, vicepreședintele societății pentru construcția adăposturilor împotriva bombardamentelor. Dar dacă totuși află vecinii?

„După ce voi termina adăpostul meu — a declarat un bogătaș din Chicago corespondentului revistei „Time" — voi amplasa deasupra o mitralieră, pentru ca în el să nu se înghesuie vecinii cînd vor începe să cadă bombele". Mister Davis din orașul Austin (statul

...ȘI INVITAȚII LA ÎNMORMÎNTARE „CLASA I"

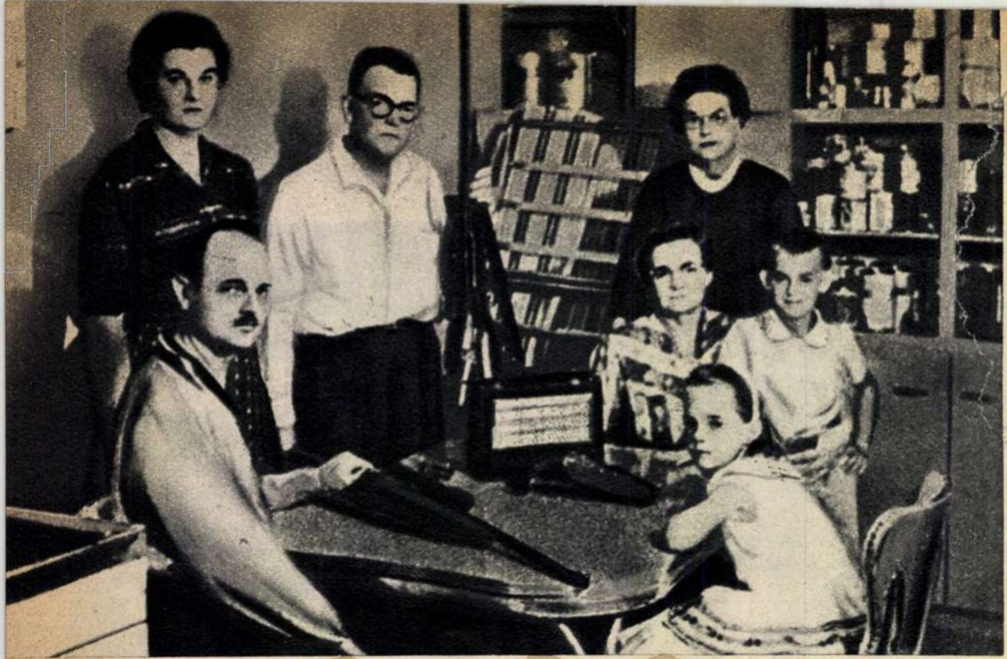

Unii — după cum relatează revista „Time", citînd cazul familiei Davis din statul Texas — pentru a face față musafirilor nepoftiți s-au asigurat cu puști și cartușe lacrimogene. «Închipuiți-vă — scria revista sub fotografia de mai sus, înfățișînd familia Davis în adăpost — un copil stînd afară și spunînd: „Lăsați-mă să intru"». Dacă pînă și „Time" e revoltată de această atitudine animalică!...

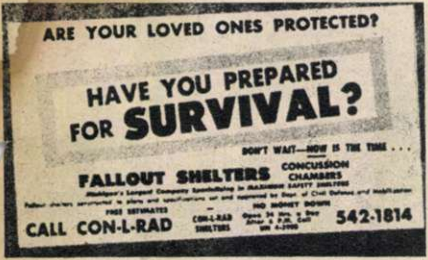

ARE YOUR LOVED ONES PROTECTED?

HAVE YOU PREPARED FOR SURVIVAL?

DON'T WAIT—NOW IS THE TIME ...

FALLOUT SHELTERS CONCUSSION CHAMBERS

NO MONEY DOWN

FREE ESTIMATES

CALL CON-L-RAD 542-1814

Ultimul răcnet al reclamei în S. U. A.: „Ați luat măsuri pentru apărarea celor dragi? V-ați pregătit pentru a supraviețui? Grăbiți-vă! A sosit momentul!" Printr-un asemenea „publicity", antreprenorii construcțiilor de adăposturi încearcă să bage spaima în americanul de rînd și mai ales să-l facă să-și comande un... adăpost.

Într-un număr din revista „Life" ce face apologia „adăposturilor antiatomice", președintele Kennedy a publicat un mesaj prin care încurajează de fapt intensificarea psihozei războinice. Reproducem mai jos pagina din „Life" cu mesajul lui Kennedy.

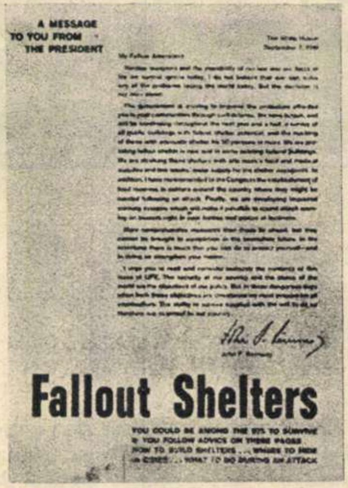

A MESSAGE TO YOU FROM THE PRESIDENT

Fallout Shelters

YOU COULD BE AMONG THE 97% TO SURVIVE IF YOU FOLLOW ADVICE ON THESE PAGES HOW TO BUILD SHELTERS ... WHERE TO HIDE IN CITIES ... WHAT TO DO DURING AN ATTACK

Texas) s-a înarmat cu puști și un pistol. Adăpostul este de „calitatea I"; l-a costat 90.000 de dolari. Arătînd ușa groasă de 10 cm, scrie „Time", el a declarat: „Această ușă nu este destinată apărării împotriva radiațiilor, ci pentru ca să nu poată intra oamenii". Davis s-a pregătit chiar și pentru eventualitatea cînd vreun vecin ar pătrunde în adăpost înaintea lui. „Am un pistol cu gaze lacrimogene — a spus el. Și dacă voi trage în adăpost cinci sau șase cartușe cu gaze, fie că străinii vor ieși singuri, fie că gazul lacrimogen îi va sili să iasă".

Această mentalitate nu o manifestă numai cîțiva oameni de afaceri. Înseși persoane oficiale, cum e conducătorul apărării civile din orașul Las Vegas, și-au exprimat în mod public neliniști de acest fel: în cazul unui război, locuitorii din Los Angeles vor părăsi „ca un nor de lăcuste" orașul, spre a se „salva" în statul Nevada. Pentru a nu permite acest exod, el a propus să se creeze o poliție înarmată, cu un efectiv de 5.000 de oameni, care să împiedice cetățenii să se refugieze în statul său. Un alt reprezentant al apărării civile, din Riverside (statul California), a recomandat cetățenilor să se înarmeze cu pistoale pentru a-și apăra avutul de refugiații din marile orașe.

După cum se vede, isteria belicoasă a zdruncinat multe minți în S.U.A. Dar pentru americanii care judecă logic este cît se poate de limpede că adăposturile, oricît de „solide" ar fi ele, nu constituie o soluție. Deosebit de semnificativ pentru starea de spirit a americanului de rînd este următorul fapt: printre cei care au demonstrat recent în timpul unei așa-zise „alarme" la New-York, se afla și o femeie tînără, care cu o mînă împingea un cărucior cu un copil, iar cu cealaltă purta o pancartă pe care scria: „Împotriva războiului nuclear nu există alt adăpost decît dezarmarea". Ceea ce sublinia de altfel și mai direct savantul Linus Pauling, laureat al Premiului Nobel, atunci cînd arăta: „Dacă vrem să salvăm viața oamenilor, trebuie să ne consacrăm timpul, eforturile și banii preîntîmpinării războiului nuclear, și nu construcției de adăposturi".

Z. FLOREA

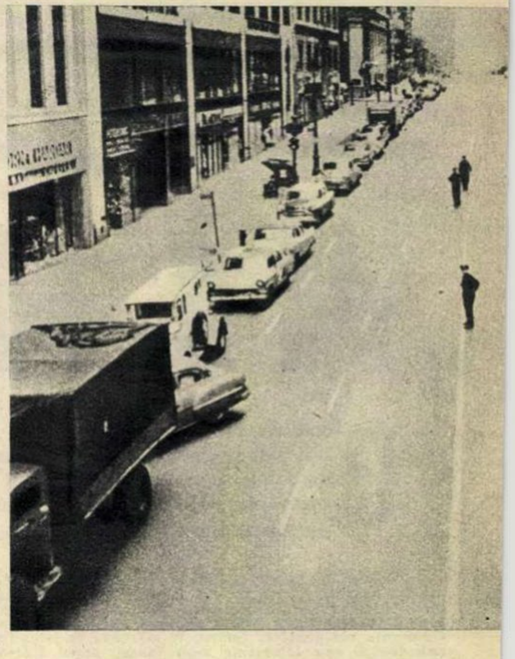

Aspect de pe Park Avenue din New York, după darea unei false „alarme atomice". Trecătorii care refuză să participe la acest joc sinistru sînt tîrîți cu forța în adăposturi.

COMIS-VOIAJORII UN

de A. S

ziarist a

În raionul new-yorkez în care locuiesc, cu greu poți întîlni semne ale isteriei războinice. Este popularul raion Upper-West Side din Manhattan.

Aci, în afara celor trei blocuri cu multe apartamente în care locuiesc familii modeste din „pătura mijlocie", se află și zeci de cocioabe suprapopulate cu muncitori negri, portoricani și italieni. Mulți dintre ei au într-o anumită măsură idei preconcepute și aceasta datorită propagandei otrăvite ce se infiltrează în fiecare casă prin mijlocirea emisiunilor radiofonice. Mulți dintre ei sînt șomeri. Aceștia vor de lucru și reducerea prețurilor. Tuturor le este însă comună teama de declanșarea unui război termonuclear.

„Mă tem într-atît de război încît nu dorm noaptea — mi-a spus o bătrînă negresă. Probabil că nu va scăpa nimeni dintre noi dacă va fi război".

Dînsa mi-a atras atenția asupra unui titlu din ziarul „Journal American" aparținînd trustului Hearst. Cu litere de-o șchioapă se relata în acel ziar că „unitățile de aviație se află în stare de alarmă".

M-am gîndit cu tristețe că bătrîna negresă avea într-adevăr destule motive să fie neliniștită. În businessul pe care-l constituie isteria războinică se investesc capitaluri însemnate. „Fabricile" care livrează acest „produs" lucrează zi și noapte la Washington, la New York și în alte locuri. Un rol deosebit în această direcție îl joacă Pentagonul. Generalii și amiralii de aci folosesc zeci de mii de cuvinte instigatoare pentru a flutura spectrul războiului nuclear și a-i speria pe americani prin discursuri la radio sau televiziune. „Uzina" din New York a cardinalului Spellman aprovizionează cu idei explozive nenumărați preoți. Și zilnic limbile acestui foc sînt întreținute și amplificate de ziare ca „Daily News", de ziarele lui Hearst — „Journal American" și „Mirror" — de „World Telegram and Sun" editat de trustul Scripps-Howard, de „New York Herald Tribune", subvenționat de „Standard Oil" (Rockefeller), de „New York Times" etc.

Magnații industriei de război obțin de pe urma acestei campanii profituri colosale. Congresul a aprobat să se aloce în scopuri militare noi sume peste cele trei miliarde și jumătate alocații suplimentare pe care le ceruse Casa Albă. Senatorii și membrii Camerei Reprezentanților au votat pentru aceste alocații în momentul cînd propaganda

SEMNELE ȘI... DIVIDENDELE

„Între timp Congresul aprobă sume record pentru alocațiile militare. Proiectul de lege cu privire la alocarea a 46.848.292.000 dolari a fost adoptat de Senat în unanimitate... Suma aprobată de Senat depășește toate alocațiile pentru apărare din timp de pace".

NEW YORK TIMES

„Cursul acțiunilor la bursă a cunoscut o creștere nemaipomenită o dată cu cel mai mare buget militar din timp de pace. Ieri ziarul «New York Herald Tribune» anunța triumfal pe prima pagină un «boom»... Toată această atmosferă miroase vădit a păcăleală. Tineretul e în stare de «alarmă»; cursul vieții tinerilor poate fi pe neașteptate curmat. E puțin probabil ca moralul lor să crească dacă vor afla că în timp ce din toate părțile răsună chemări la «sacrificiu», compatrioții lor mai înstăriți se preocupă mai întîi de toate de operații de bursă reușite și de dividende mai mari".

NEW YORK POS

EI MĂRFI FUNESTE

HIELDS

erican

belicoasă în jurul aşa-zisei „probleme a Berlinului" atinsese punctul culminant. Aceste alocaţii nu vor reprezenta altceva decît o creştere a dividendelor lui „General Electric", „American Telephon and Telegraph Corporation", „General Dynamics", „Standard Oil" şi ale multor alte companii şi trusturi aparţinînd lui Morgan, Mellon, Dupont şi Rockefeller.

Totuşi scopul acestei propagande nu se reduce doar la umplerea cu dolari a buzunarelor magnaţilor. Se urmăreşte şi altceva. Organizatorii ei speră de pildă că sporirea cheltuielilor pentru înarmare va evita o depresiune economică în acest an. În afară de aceasta, un buget militar umflat va ajuta — afirmă propovăduitorii cursei înarmărilor — la menţinerea dominaţiei Wall-Street-ului în alte ţări. Căci Wall-Street-ul se teme straşnic ca şi alte popoare să urmeze exemplul Cubei.

Sloganurile isteriei războinice sînt din cele mai variate. Comentatorii de la radio instigă direct: „La arme! Roşii pot să atace!" Iată, în esenţă, sensul multor cuvîntări de la radio sau televiziune. Uneori autorii acestor sloganuri dau dovadă de o „originalitate" deosebită. Aşa, de pildă, preşedintele lui „General Dynamics", Frank Pace, într-o cuvîntare rostită la congresul bancherilor a afirmat nici mai mult nici mai puţin decît că destinele ştiinţei şi culturii din S.U.A. depind, pasămite, de mărimea bugetului militar.

Trebuie să recunoaştem că din păcate propaganda războinică exercită o anumită influenţă asupra unor americani. Dar ar fi o mare greşeală să se creadă că manifestările belicoase care au loc din cînd în cînd pe străzile oraşelor S.U.A. şi se desfăşoară sub lozinci antisovietice, anticomuniste şi în general aţîţătoare la război reflectă părerea americanilor simpli.

Masele largi ale poporului american nu vor război. Zborurile cosmice ale lui Iuri Gagarin şi Gherman Titov au produs o impresie uriaşă asupra americanilor de rînd. Milioanele de americani au început să privească cu alţi ochi Ţara Sovietelor. Şi sînt convins că patronii, ca şi comis-voiajorii fabricilor de isterie războinică, vor întîmpina tot mai multe greutăţi în plasarea mărfii lor funeste.

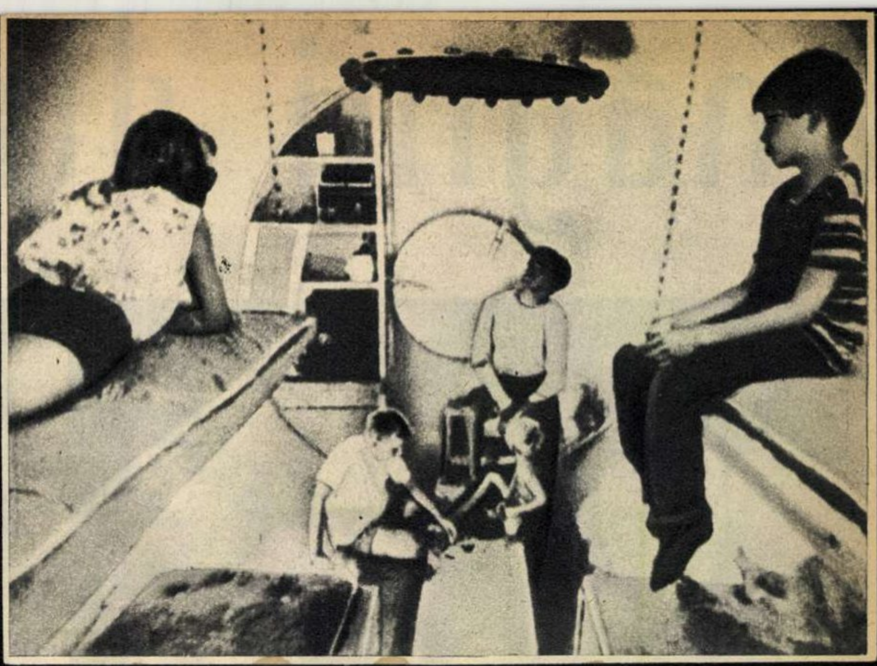

Noua „locuinţă" a familiei milionarului Benson: un beci „antiatomic" săpat în nisipul plajei californiene.

Pentru ca „nechemaţii" să nu se poată introduce în adăpostul lor, unii şi-au construit astfel de intrări „sigure".

CODUL MANIERELOR ATOMICE

În ultima vreme, codul manierelor elegante a primit în S.U.A. o substanţială adăugire, capitolul respectiv putînd fi la rigoare intitulat: comportarea faţă de invitaţi, dacă la desert în loc de prăjituri se serveşte o bombă atomică.

Problema nu e pur retorică. În Statele Unite, după cum se ştie, se desfăşoară o vie dezbatere pe tema: vecinii şi prietenii pot fi oare admişi în adăpostul antiatomic pe care l-aţi construit în grădina dv.?

Desigur, însuşi faptul că această chestiune este discutată cu toată seriozitatea ilustrează pînă la ce grad a ajuns isteria războinică în S.U.A. Ironizînd pe acei care se lasă pradă acestei isterii şi urmărind să scoată în evidenţă întreaga ei absurditate, comentatorul John Crosby „sfătuieşte" pe cititorii ziarului „New York Herald Tribune" cum să procedeze cu... invitaţii, în cazul unui atac atomic.

„Sincer vorbind, cred că în această situaţie atitudinea jovială este cea mai indicată. Spuneţi-i invitatului dv.: «Poftim pălăria, iată uşa!» Şi adăugaţi ceva cam în genul acesta: «Scuză-mă că nu te pot conduce pînă în stradă, dar doctorul m-a asigurat că praful radioactiv îmi face rău la gît. Ha, ha, ha!»

Cred că gluma dv. va fi foarte apreciată — continuă Crosby. Cînd planează o ameninţare deasupra capetelor lor, oamenii sînt mai porniţi pe rîs ca oricînd.

Este adevărat că unii specialişti în chestiuni de etichetă recomandă o altă linie de conduită. Ei susţin că ar fi mai politicos să-ţi împuşti prietenii chiar la masă. E o metodă mai rapidă, mai precisă şi mai generoasă.

Eu nu mă raliez acestei păreri. Consider o impoliteţe împuşcarea invitaţilor, chiar dacă o faci cu cele mai bune intenţii. Şi aşa, bunele purtări cad în desuetudine... Aşadar, pentru numele lui dumnezeu, să nu ne ucidem prietenii la masă. E destul de neplăcut că trebuie să o facem atunci cînd îi surprindem în patul nostru. Dar la masă, niciodată! O spun răspicat!

...În fine o altă şcoală de gîndire susţine teza perimată că nu este serios să construieşti asemenea adăposturi. De fapt, chestiunea este foarte gravă. Ce poate fi mai serios decît un adăpost antiatomic în grădină, care să te protejeze împotriva unei bombe cu hidrogen de 20 de megatone? O asemenea bombă ar putea rade Chicago de pe suprafaţa pămîntului şi aprinde vîlvătăi în tot statul Wisconsin... Eventual ar trebui să întăriţi adăpostul cu două rînduri de saci".

Aşadar, construirea unor asemenea adăposturi este o treabă foarte „serioasă". Şi, ar trebui adăugat, foarte profitabilă pentru monstruosul business atomic, pentru cercurile interesate în menţinerea isteriei războinice.

ISTERIEI

„În prima jumătate a acestui an profiturile companiei «Boeing», care fabrică bombardiere grele, şi ale companiei «Martin», care produce rachete, au crescut în comparaţie cu aceeaşi perioadă a anului trecut. Compania «Boeing» a anunţat profituri nete de 16,1 milioane dolari, în comparaţie cu 10,2 milioane dolari realizate în prima jumătate a anului trecut. Profiturile companiei «Martin» au atins 13,5 milioane dolari, în comparaţie cu cele 7,6 milioane dolari obţinute în primul semestru al anului trecut".

NEW YORK TIMES

„Vineri, la ora 4, vuietul sirenelor va da semnalul pentru începerea operaţiei «Alarma '961» în legătură cu o «agresiune» împotriva Statelor Unite... În neaşteptatul atac nuclear la care vor fi supuse 100 oraşe, aerodromuri, porturi şi baze de rachete, pot fi ucişi, arşi sau mutilaţi 30 sau şi mai multe milioane de americani".

ASSOCIATED PRESS

Imagini din lumea

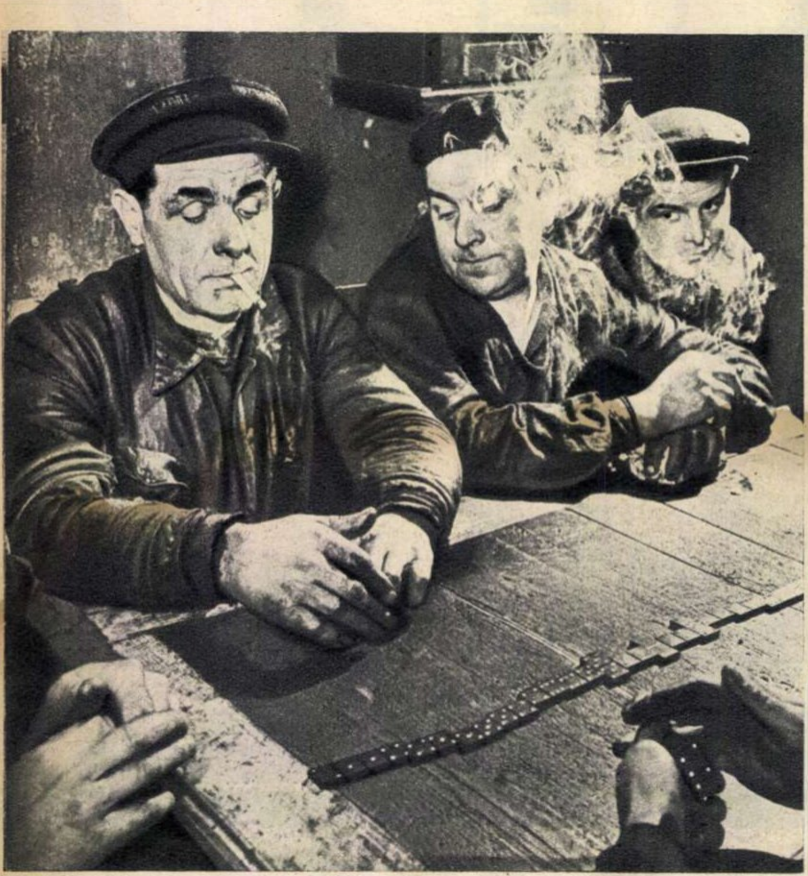

B. ROMANOV — U.R.S.S. O mişcare hotăritoare.

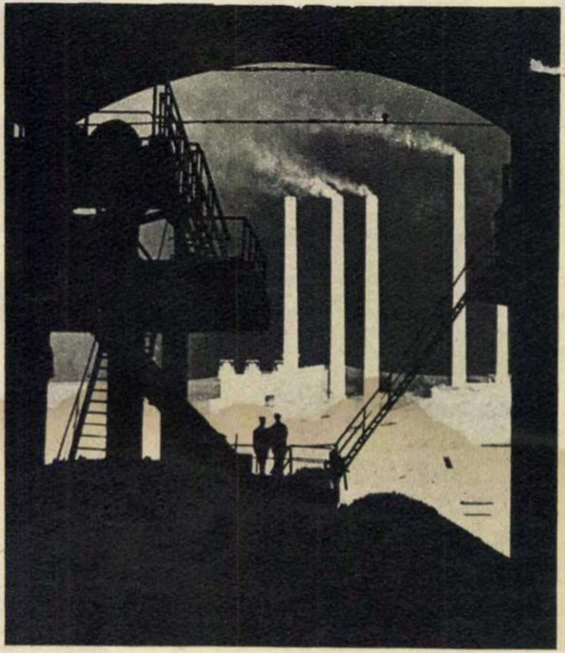

VLADIMIR DIMCEV — R.P.Bulgaria Uzina noastră.

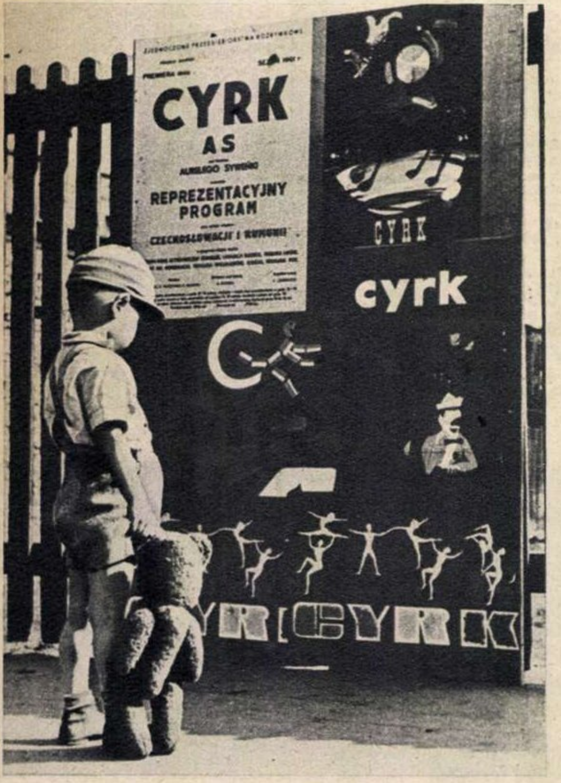
CYRK
AS
REPREZENTACYJNY PROGRAM
CZECHOSLOWACJI I RUMUNII
CYRK
cyrk
CYRK

ANDRZEJ SAWA — R.P. Polonă Circ.

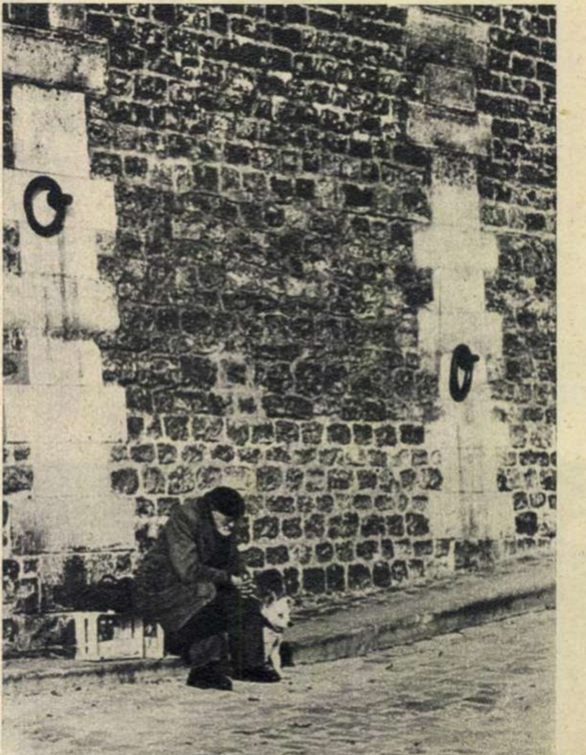

F. MÖRWALD — Austria Pe chei.

întreagă

REPRODUCERI DE LA CEL DE-AL III-LEA SALON INTERNAŢIONAL DE ARTĂ FOTOGRAFICĂ AL REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

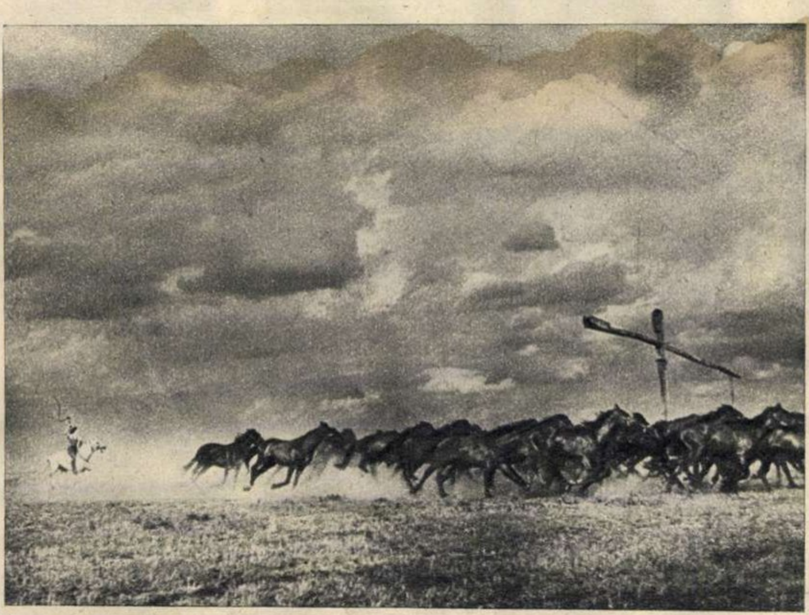

VADAS ERNÖ — R.P. Ungară **Herghelie.**

HUANG IU — R.P. Chineză **După ploaie.**

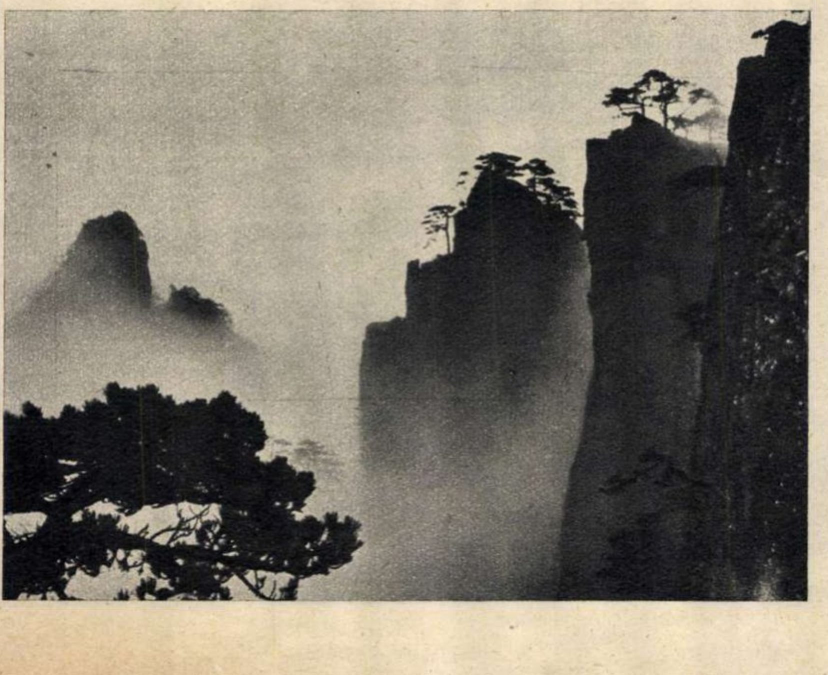

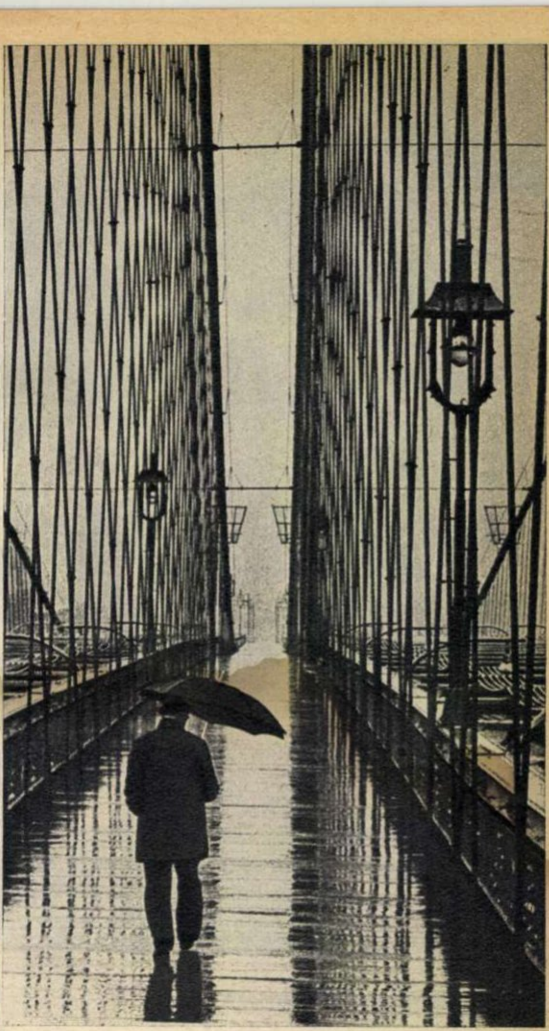

ALYSE GIERINGER — S.U.A. **Prin ploaie.**

D. STANIMIROVITCH — Franța **Îngerul păzitor.**

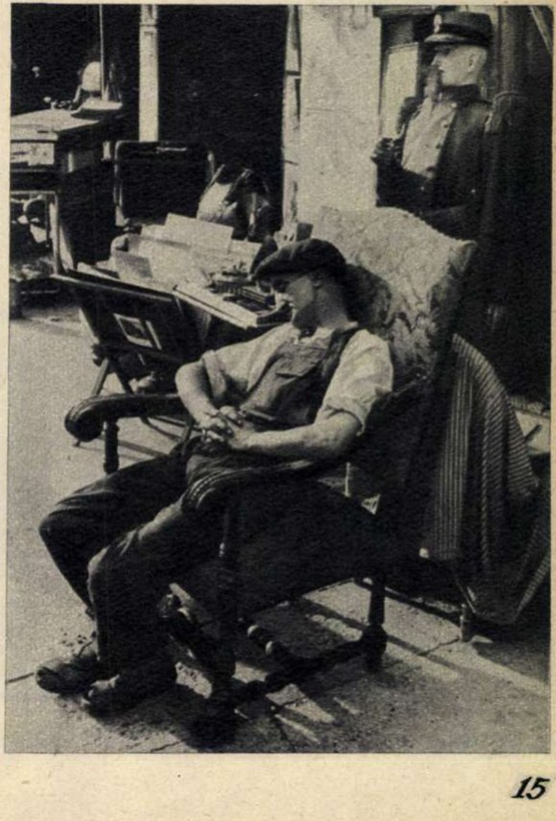

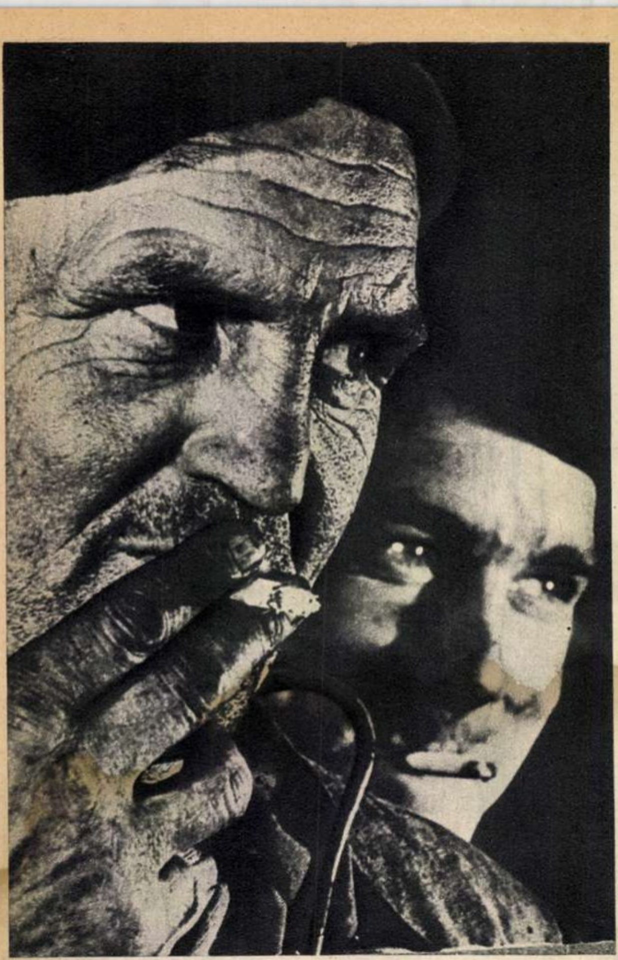

WOLF SPILLNER — R.D. Germană Mineri.

V. SUSTOV — U.R.S.S. Săritură.

VO AN NINH — R.D. VIETNAM In zori.

T. SURYANARAYAN — India Seară de muson.

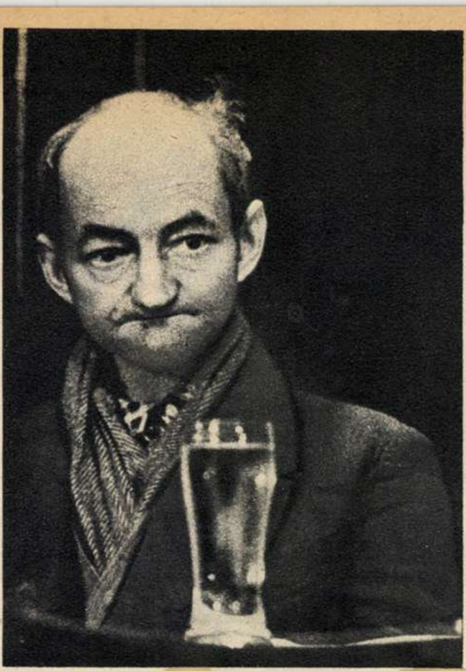

BOJAR SANDOR —
R.P. Ungară
Paharul cu alcool.

Dr. ZDENEK SOUCEK — R. S. Cehoslovacă
Niciodată!

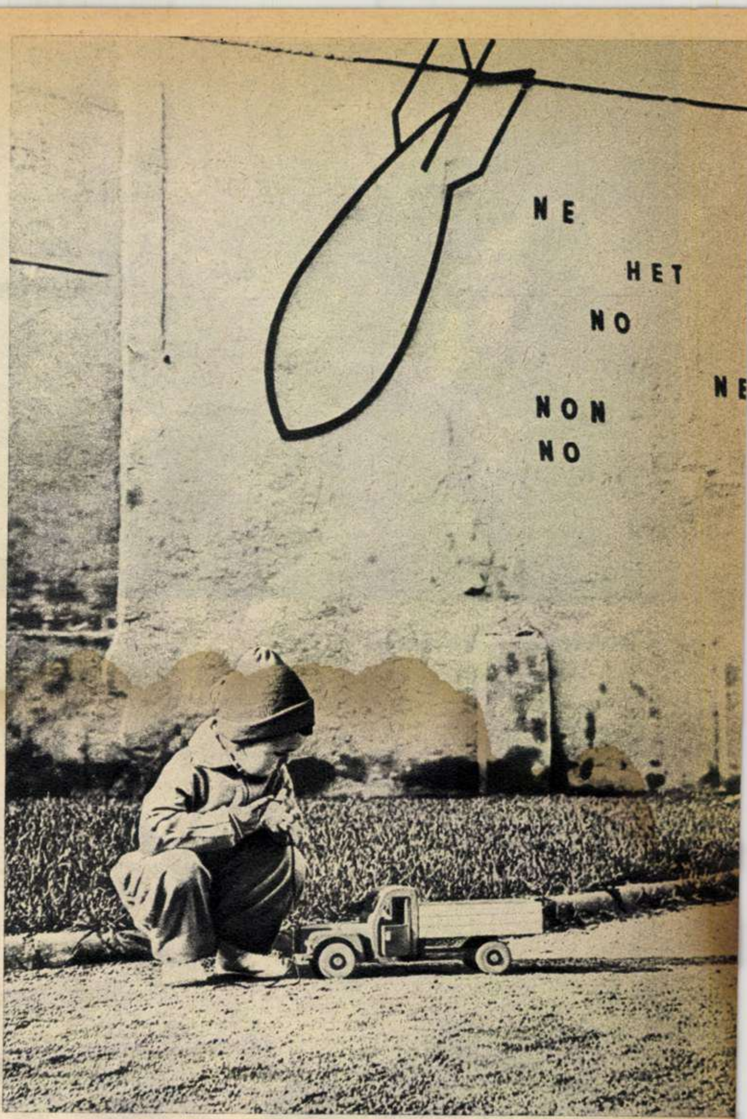

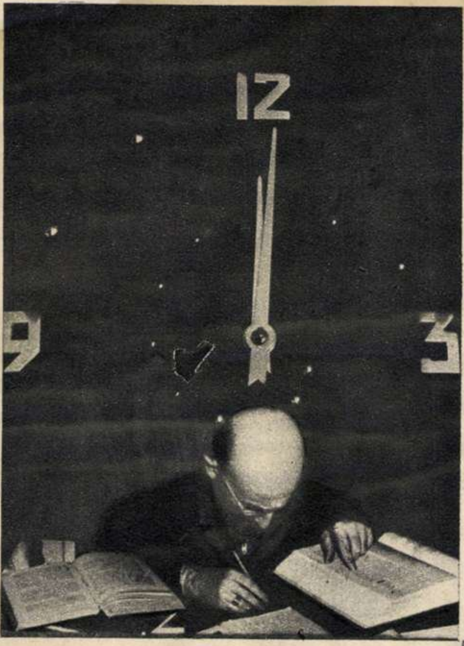

EMILE DELORME—
Franța
Miezul nopții.

AUREL MIHAILOPOL —
R. P. Romînă
Jos pălăria!

SYLVIO C. MORAES —
Brazilia
Plecarea la pescuit.

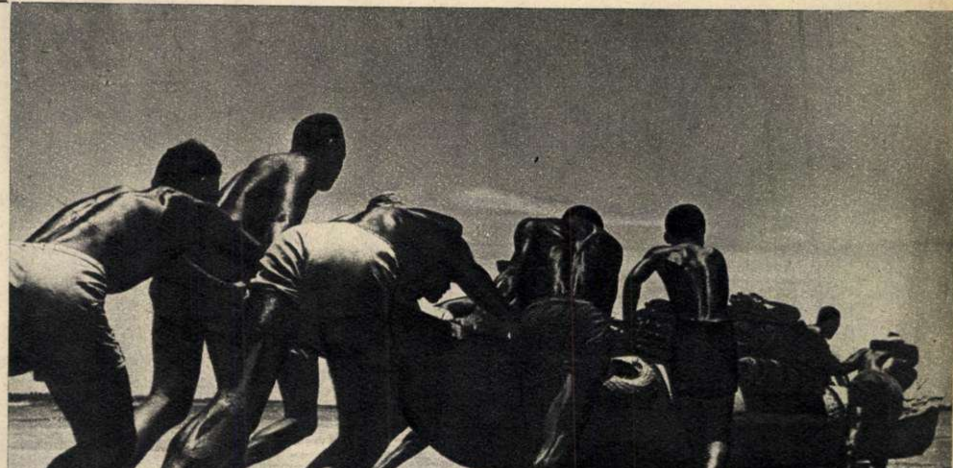

A. ROSENTHAL — R.P. Romînă Sculptorul Jalea.

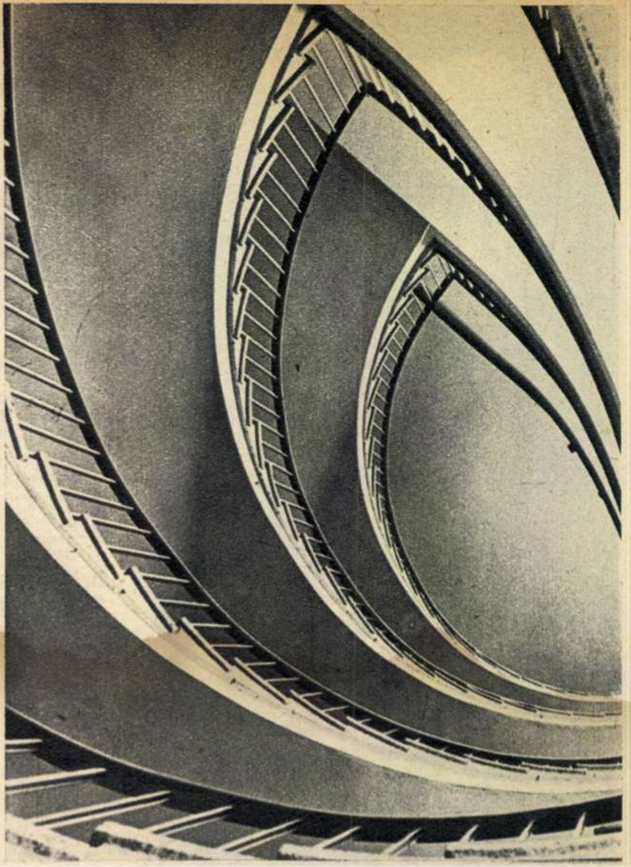

JOHANN DUMFARTH — Austria Spirală.

Dr. ANTONIO PERSICO — Italia Trăsurica.

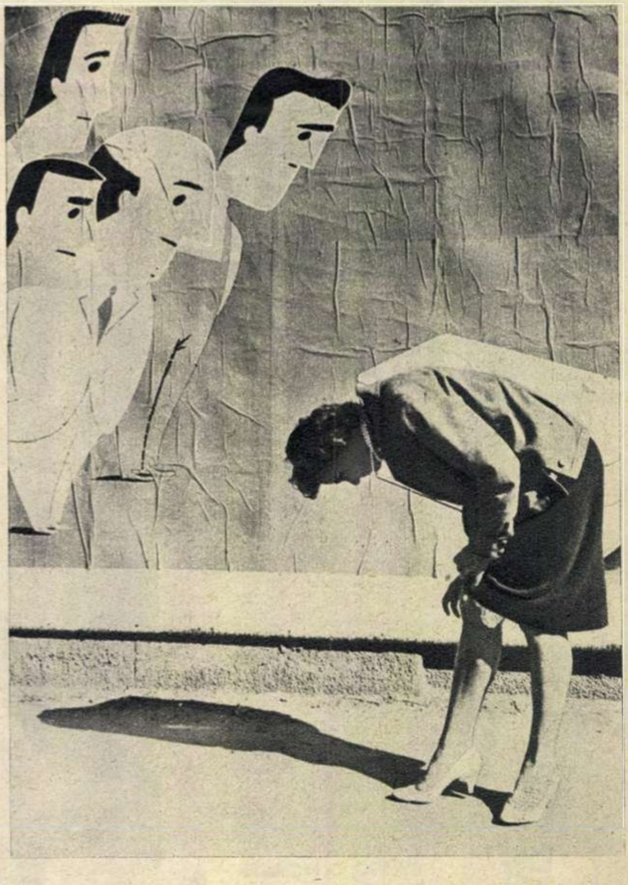

MINAS DA PANASQUEIRA — Portugalia Convergență.

JEAN BOURDON — Franța Curioși... bărbații.

Colțul cosmeticienei

ÎNGRIJIREA GÎTULUI

Cînd pielea gîtului îmbătrînește mai repede decît cea a obrazului, înseamnă că îngrijirea ei a fost neglijată. Pentru a remedia inconvenientul trebuie luate măsuri de refacere a mușchilor și a epidermei gîtului.

În fiecare dimineață, se masează ușor gîtul cu o perie moale înmuiată în clăbucul unui săpun de lanolină. Masajul se face descriind mișcări circulare, după care se aplică o cremă hrănitoare (crema „Lanolina") și se ciupește, pielea pe toată suprafața, pentru a stimula circulația.

Se recomandă următorul exercițiu de gimnastică: aplecați capul înainte pînă cînd bărbia atinge pieptul; reveniți apoi cu capul încet în poziția inițială, opunîndu-i rezistență cu mîinile încrucișate pe ceafă. Cu aceeași mișcare, înceată și frînată de mîini, aplecați capul mult pe spate. Repetați mișcarea de aplecare a capului înainte, de data aceasta opunîndu-i rezistență cu pumnul ținut închis sub bărbie.

Pentru înlăturarea bărbiei duble: întindeți-vă pe o masă, lăsînd capul să atîrne în jos. Ridicați-l foarte încet și lăsați-l apoi să cadă tot atît de încet, repetînd mișcarea de zece ori. Noaptea dormiți fără pernă. Se recomandă masarea energică, cu palma deschisă, de la bărbie spre baza gîtului, după ce s-a aplicat o cremă hrănitoare („Lanolina" sau „Magnolia"). Se mai recomandă aplicații cu suc de castraveți sau cu suc de fructe (100 gr. miere de albine + zeama unei lămîi). Aceste aplicații se țin pe piele 15-20 de minute, apoi se spală cu apă călduță, limpezind cu apă rece. În sfîrșit, se recomandă adaptarea unor detalii de îmbrăcăminte care să ascundă defectele unui gît inestetic. Dacă aveți de pildă gîtul prea scurt, va trebui să evitați decolteul rotund, iar gîtul slab va fi ascuns de un guleraș cu cravată, jabou etc.

Georgeta MĂLIN

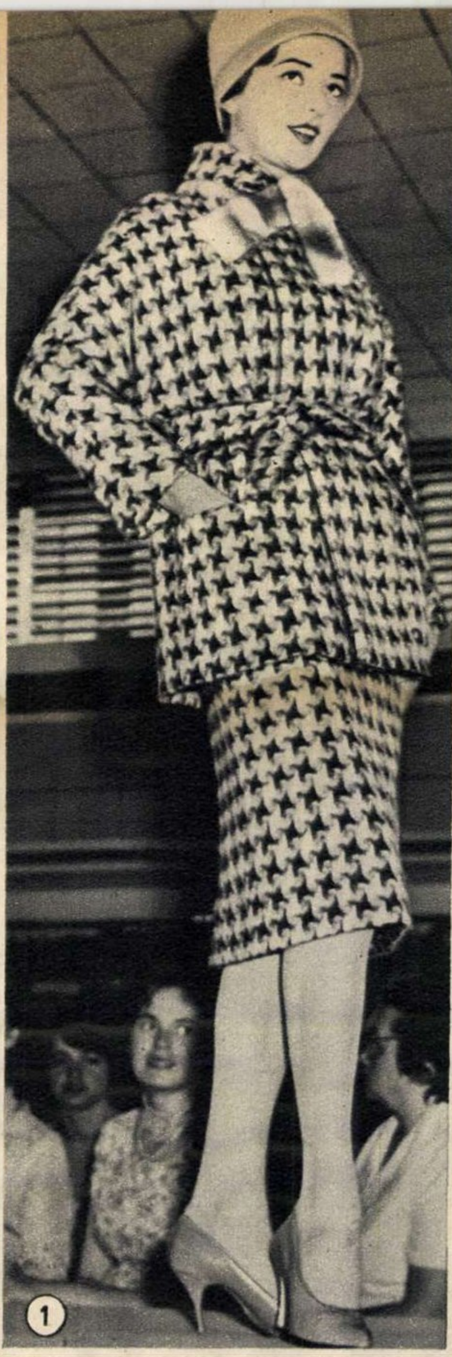

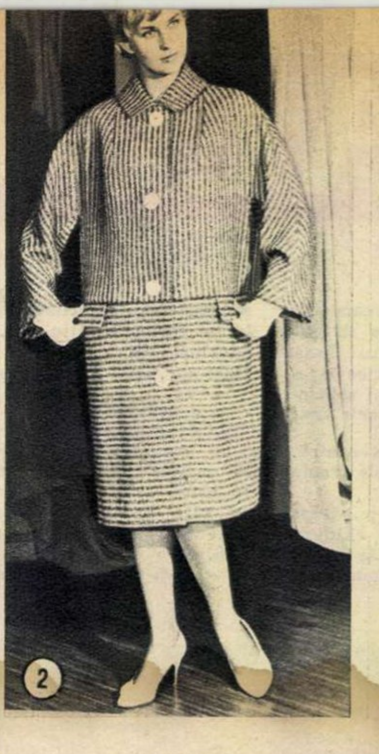

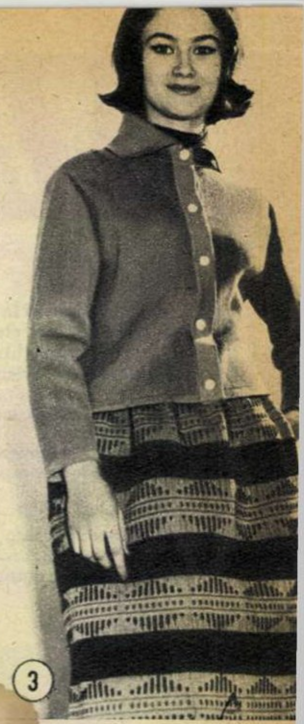

Moda

SE VOR PURTA ÎN ANUL 1962

Prezentate nu demult de casa „Moda Polska", noile creații ale specialiștilor industriei de confecții din R. P. Polonă se remarcă prin gustul simplu, simțul măsurii și discreta eleganță.

Dintre ținutele de stradă în sezonul rece am ales pentru cititoarele „Flacării" acest costum de iarnă din stofă groasă pepit, strîns cu un cordon în talie și închis la gît cu o cravată de blană (foto 1).

Creatorii de modele din industria cehoslovacă de confecții au prezentat de curînd noile lor realizări destinate sezonului de iarnă.

În acord cu tendințele modei europene, creatorii cehoslovaci preconizează o amploare moderată, croiala dreaptă sau ușor evazată, mînecile lungi. Gulerele, în general, sînt mai modeste ca în anii trecuți, ba chiar uneori lipsesc cu desăvîrșire.

Iată un reușit mantou sport (foto 2), confecționat din tuid în dungi alb cu negru, cu talia joasă, marcată de jocul de dungi și de clapele ce acoperă buzunarele. Mînecile sînt croite chimono, gulerul mic, în conformitate cu cerințele curente ale modei.

Dintre modelele create de industria sovietică de tricotaje am ales pentru tinerele fete acest ansamblu din tricot de lînă (foto 3), compus dintr-o fustă cu desen bicolor, un scampolo cu mîneci scurte și o jachetă uni în tonurile desenului de pe fustă.

VORBE...

ORIZONTAL: 1) Vorbărie. 2) Vorbe dulci (fig.) — Vorbă în mișcare. 3) Vorbe exprimate în cifre — Alean. 4) Mă consum (fig.) — A ațipi. 5) Ființa căreia îi e proprie vorbirea — Bagaj, cu o vorbă peiorativă. 6) Turnul moscheei — Cînd ești pus pe ceartă. 7) Nume — Vorbă ce determină expresiv caracteristicile unei ființe sau ale unui lucru. 8) Mere! — Vorbă întîlnită în refrenele populare. 9) În altă parte — Emil Bărbulescu. 10) Moș Ion cel cu vorba înțeleaptă, din timpul Unirii — Cadou. 11) Una care vorbește mult... — ...și una care nu vorbește de loc!

VERTICAL: 1) Teatru fără vorbe. 2) Imediat — A vorbi ca pisicile. 3) Animal de... bărbierit — Bine! 4) Autorul romanului „Amiralul oceanului" — Încovoiat. 5) Specie de ciocănitoare — Înlocuiește ceva vechi. 6) Relee! (monov.) — Aruncat. 7) Diftong — Celebră cîntăreață de operă (Adelina) — Literă grecească. 8) Scriitor algerian — Tipsie. 9) Aducere-aminte. 10) Cad pe pămînt din spații interplanetare — Transportă! 11) Perele! — Vorba inimii și a ceasornicului — Recrut. 12) Vorba scamatorului.

Dezlegarea jocului „TOAMNA", apărut în nr. 46

ORIZONTAL: 1) Topîrceanu — Păr. 2) Utan — Rimă — Veri. 3) Levitan — Esenin. 4) Bta — Aman — Era — D. 5) U — Toma — Arbori. 6) Raită — Alean — Si. 7) Eu — Asir — Clăcaș. 8) Tiv — Școli — Oce. 9) Bucată — Banuș — R. 10) Ema — Intim — Rba. 11) Ln — Spor — Armură. 12) Saci — Sat — Oacăr. 13) Ulițe — Galoș — Ca. 14) G.A.C. — Dragomir — T.

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

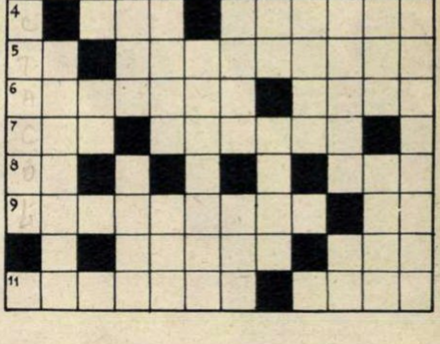

DIALOG CU

Adunate în capul și în carnetul reporterului, cifrele strigă:

— Dă-ne tiparului! Lasă mîzgălelile coloristice la o parte. În precizia și sobrietatea noastră stau cele mai plastice metafore.

— Bine, dar dumneavoastră, cifrele, sînteți niște simple semne aritmetice.

— Nu-i adevărat. E o părere falsă. Noi întruchipăm căldura din mii de inimi. Hărnicia mîinilor de aur, mîini muncitorești, și conștiința socialistă a oțelarilor și forjorilor din Brăila sînt cuprinse în semnele noastre. Dați-ne voie să ne prezentăm.

— Vă rog!

— 4.264.000.

— Cine sînteți dumneavoastră?

— Economiile antecalculate de la uzinele „Progresul", realizate în urma celor 480 de propuneri pe care le-au făcut muncitorii în acest an pentru promovarea noului.

— Dați-ne voie și nouă.

— Cu dragă inimă.

— 374.258 lei. Noi reprezentăm economiile secției forjă pe cele nouă luni ale lui 1961. Ne-am născut datorită faptului că forjorii au folosit mașinile în mod excepțional, că au luptat împotriva risipei de păcură și metal.

— Totuși, reporterul nu-i pe deplin mulțumit.

— De ce?

— Cifrele fără oameni nu fac multe parale.

Constructorii din brigada I de tineret de pe șantierul naval montează scheletul unui șlep.

— Aveți dreptate. Păi la forjă lucrează oameni excepționali. N-ați auzit de Grigore Preda, Gheorghe David, Sipoș Ștefan? Toți sînt membri de partid. V-am dat numai trei nume, dar pot să vă dau nenumărate. Vă rog să notați: în 1961 oamenii aceștia au forjat aici, la „Progresul", ceea ce nu s-a mai forjat niciodată în țară.

— Ce?

— Arbori cotiți de mari dimensiuni.

Cei 185.483 lei, economii realizate de la începutul anului și pînă în octombrie de tinerii de la secția forjă, nu-l lasă pe reporter în pace.

— Stați așa, tovarășe reporter!

— De ce?

— Păi notați un cuvînt de laudă despre brigada a II-a de tineret de la forjă. O conduce un candidat de partid, Costică Staicu.

— Am auzit. E cea mai bună brigadă din uzină.

— Completați informația: e cea mai bună brigadă de tineret din Brăila. Dă piese de calitate superioară. În nouă luni n-a avut nici un rebut.

★

Mă despart nițel de cifre, iau o șalupă și vreme de jumătate de oră colind Dunărea. Macaraua-portal de 6 tone care se află în inima șantierului naval în exercițiul funcțiunii — transportă prova unui șlep — îmi face semn

CIFRELE

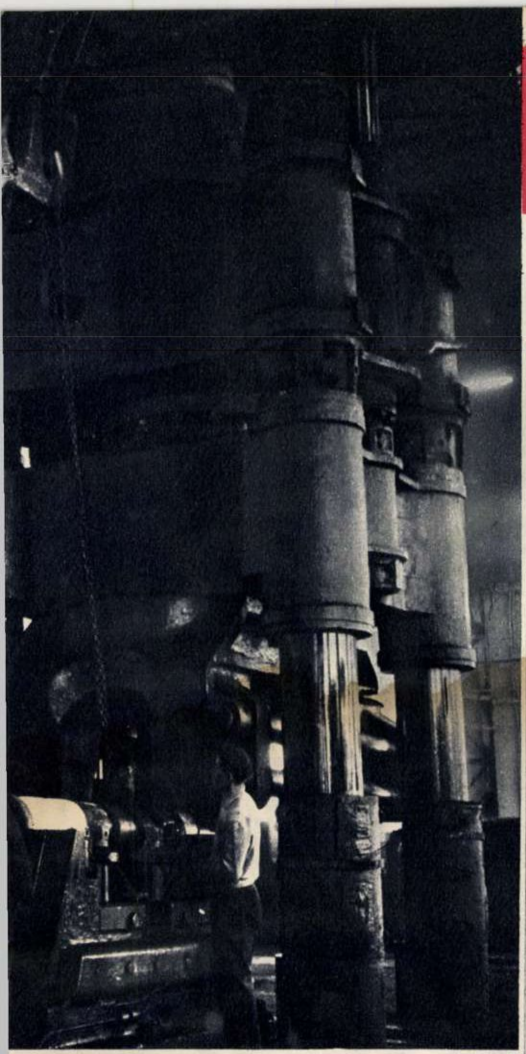

La presa de 2.500 tone se forjează un arbore cotit de mari dimensiuni.

Macaraua-portal de 6 tone transportă prova unui şlep de 1.000 de tone.

să mă apropii de mal. Primesc chemarea. Urmăresc cu privirea ridicarea provei, apoi plec la atelierul de sudură. Un om blond, între două vîrste, supraveghează îndeaproape felul în care munceşte o sudoriţă. E meşterul Stelian Teslov. Îl întreb.

— De ce zîmbiţi?

— Fiindcă sînt mulţumit. Uite, sudoriţa asta a prins meseria într-un timp record. Face sudură automată şi semiautomată. Asta înseamnă: mai puţin efort fizic, mai multă productivitate, rezistenţă mai mare.

Stau de vorbă cu oamenii, cercetez hîrtii şi cifrele iarăşi cer în unanimitate să fie date tiparului.

— Poftiţi, stimate cifre!

— Mai întîi daţi-mi voie mie.

— Numele dumneavoastră?

— Beneficiul şantierului naval pe primele opt luni ale anului 1961. Pardon, am greşit. Daţi-mi voie să mă corectez: depăşirea de beneficiu pe primele opt luni.

— Precizaţi!

— 1.978.000 lei. Reţineţi: angajamentul era de 700.000 lei.

Lîngă reporter a venit o altă cifră.

— Dumneavoastră ce reprezentaţi?

— Producţia-marfă. Mai precis: reprezint economiile peste plan realizate la producţia-marfă pe primele opt luni.

— Adică?

— 1.970.000 lei.

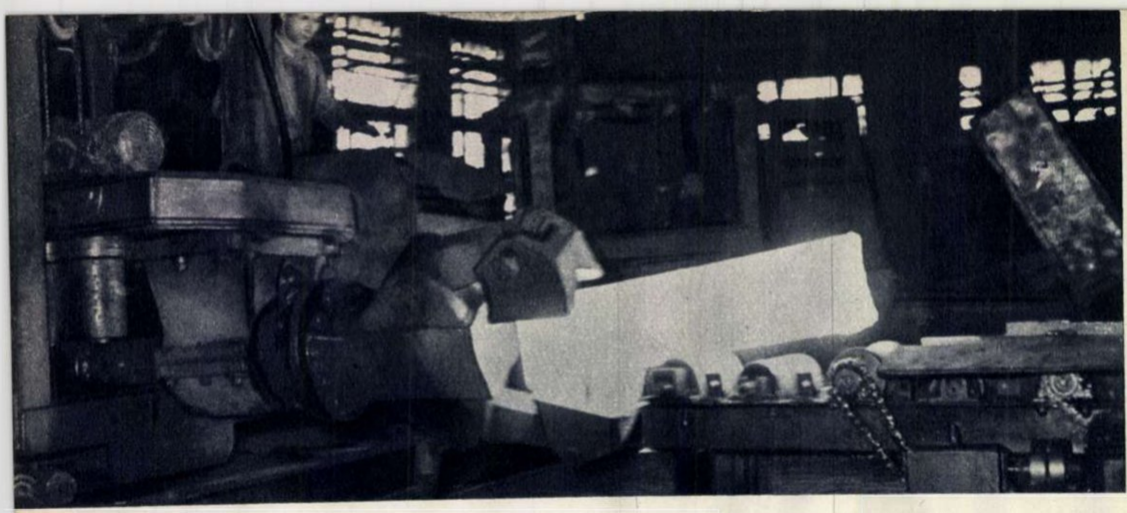

Știți ce temperatură are blumul din cleștele acestui manipulator? 1.100 grade C. Peste foarte puțin timp din el se va naște o osie pentru vagoanele de cale ferată. Cînd manipularea se făcea manual se produceau în medie opt osii pe schimb. Acum, datorită manipulatorului, într-un schimb se produc 32 osii. Rețineți diferența.

O parte din brigada a II-a de tineret de la secția forjă. Pe primele nouă luni ale lui 1961 brigada aceasta și-a îndeplinit planul la toți indicii.

Dacă ești la Brăila nu se cade să ocolești Complexul pentru industrializarea lemnului. O vizită la secția plăci aglomerate îți oferă imaginea unui proces de fabricație în care automatizarea și estetica își spun cuvîntul din plin. Salcia și plopul se transformă aci în elementele fundamentale ale unei mobile elegante și moderne.

Și aici cifrele au cerut să fie spuse cititorilor. Le împlinim dorința.

— Aveți cuvîntul.

— 818 tone.

— Ce reprezentați?

— Producția de plăci aglomerate realizate peste plan pe primele nouă luni ale anului.

— Mi se pare că angajamentul anual în ce privește producția peste plan era de 500 tone.

— Exact. E frumoasă depășirea?

— E, dar...

— Dar ce?

— Poate că dumneata, producție peste plan, ai fost realizată în dauna economiilor la prețul de cost.

— Nici vorbă. Întrebați-o pe tovarășa de la financiar ca să vă convingeți.

Tovarășa de la financiar, o fată frumoasă și iute ca o zvîrlugă, îi spune reporterului:

— Notați, tovarășe, ca să nu uitați: secția plăci aglomerate a realizat pe primele nouă luni ale anului economii peste plan la prețul de cost de 612.000 lei.

Alte numeroase cifre vor să vorbească cu reporterul. Destul, stimate cifre. Trebuie să amintim acum despre cei ce v-au dat viață, despre cei care luptă de la zi la zi, de la lună la lună, de la trimestru la trimestru ca să vă crească — despre oameni.

Succesele obținute de cele trei întreprinderi brăilene trebuie legate de inițiativa comuniștilor. Directivele Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn cu privire la criteriile principale ale întrecerii socialiste în cinstea aniversării a 40 de ani de la înființarea Partidului Comunist din Romînia au stat la baza întregii activități a acestor întreprinderi. Cîteva exemple în acest sens. După apariția Directivelor, la uzinele „Progresul" a fost întocmit un plan care prevedea 147 de măsuri tehnico-organizatorice menite să sporească calitatea produselor, să mărească productivitatea muncii și să reducă prețul de cost. Pînă în prezent 100 din aceste măsuri au fost realizate. La șantierul naval, din cele 85 de măsuri ale unui asemenea plan au fost realizate 73. Organizațiile de partid au analizat periodic felul în care se îndeplinesc aceste planuri și au luat măsurile corespunzătoare atunci cînd din diverse motive lucrurile nu mergeau cum trebuie.

Sîntem în ultimul trimestru al anului. Bătălia pe care o dau întreprinderile brăilene prezintă la ora actuală două aspecte: îndeplinirea și depășirea planului anual la toți indicii și serioase pregătiri pentru anul 1962. La uzinele „Progresul" ziarul de uzină publică cu regularitate de o lună de zile rubrica „Ce propuneți pentru activitatea anului viitor?". Își spun cuvîntul la această rubrică oamenii cu experiența cea mai înaintată. În curtea Complexului pentru industrializarea lemnului, secția plăci aglomerate are munți de sălcii și de plopi. E materia primă pentru trimestrul întîi al anului 1962.

Așadar, efervescență peste tot. Ea poartă în miezul ei cifre mai mari decît cele care au dialogat cu reporterul. Efervescența este însoțită de căutări care scot în evidență atributul pe care trebuie să-l aibă toate produsele noastre: calitatea.

George CIUDAN
Fotografii de Elena GHERA

Salcia și plopul metamorfozate în plăci aglomerate.

CITITORII NE SCRIU. NOI RĂSPUNDEM

Acesta-i materialul fin și mătăsos realizat din nisip.

DIN FIRE DE... NISIP

Am aflat că se obțin fire din același material din care se produce și sticla și că din acestea se fabrică diferite materiale. Este oare exact? Vă rog să-mi răspundeți, întrucît mă preocupă astfel de probleme.

NICOLIȚA GĂMAN, muncitoare textilistă,
București, Calea Victoriei nr. 216

RĂSPUNDEM:

În București, nu departe de Gara de Est, se află întreprinderea „Izolatorul" unde se fabrică diverse materiale de construcție. De curînd, la această fabrică a luat ființă o secție nouă, utilată modern, în care se produc fire de sticlă. Materia primă a acestui produs este nisipul de Văleni, la care se adaugă sodă, dolomită și calcar. Amalgamul acesta, supus la o temperatură de 1.350-1.400 grade, se transformă într-un lichid incandescent și, după cîteva secunde, în baghete de sticlă. Zece mașini — construite în țară — transformă apoi baghetele în fire subțiri. Iar din aceste fire se fabrică — tot aici — o pîslă folosită în construcții ca material izolant, neinflamabil și rău conducător de electricitate. Noul produs a fost realizat în urma cercetărilor și experimentărilor efectuate de către specialiștii Institutului de cercetări din construcții și economia construcțiilor

ALO, „FLACARA"!!

La telefon un cititor din R. P. Bulgaria!

Sînt la a 320-a corespondență primită într-o lună și jumătate de la cititorii revistei dv. Numărul acesta mare de scrisori mă emoționează, el arată că interesul cititorilor romîni pentru viața nouă din R.P. Bulgaria este tot atît de mare ca și interesul oamenilor muncii din patria mea pentru frumoasa dv. țară. Adresa mea, publicată în „Flacăra" la rubrica „Cititorii către cititori", mi-a adus pînă acum 150 de scrisori și 170 de cărți poștale expediate din toate colțurile Romîniei: majoritatea de la muncitori din uzine, colectiviști, elevi. Ei cer să le scriu despre orașele și satele Bulgariei, despre munca mea personală. Toți cei care au scris primesc sau vor primi răspuns. Unele întîrzieri sînt provocate numai de necesitatea de a mă documenta în scopul de a răspunde exact la întrebările puse. Sper că cei ce așteaptă scrisorile mele vor afla prin revista dv. că nu voi neglija să răspund fiecăruia în parte.

Țvetan ILIEV ȚVETKOV
Învățător
Ostrov, reg. Vrața, R. P. Bulgaria

UN DIRECTOR DE MUZEU
ne informează

Pe teritoriul comunei Oinac, de lîngă Dunăre, cercetătorii muzeului din Giurgiu, în colaborare cu Institutul de arheologie al Academiei R.P.R., au efectuat săpături, descoperind o necropolă datînd din secolele III-IV ale erei noastre. Au fost scoase la iveală 27 de morminte în care s-au găsit numeroase vase de lut de forme variate, fibule de bronz (agrafe), mărgele de sticlă și chihlimbar, amulete, vîrfuri de săgeți etc.

Din punct de vedere științific, cercetările făcute la Oinac vin să completeze unele date privind așezările străvechi de pe țărmul Dunării.

Prof. G. RĂDULESCU
Directorul Muzeului de istorie — Giurgiu

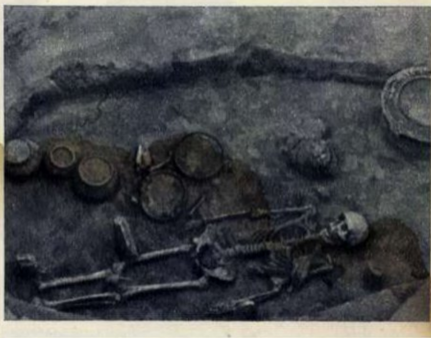

Unul din morminte, cu inventarul descoperit în el.

CINE E SCHRÖDER? — IATĂ!

Am aflat din ziare de formarea noului guvern vest-german, în care ministru de Externe a fost numit Schröder. Este oare vorba de fostul militant hitlerist Gerhard Schröder? Vă rog să-mi răspundeți.

Aurel TÎRZIU
tipograf,
str. Tuberozelor nr. 26
București

Dr. Gerhard Schröder, noul ministru de Externe al Bonnului, este cunoscut nu numai ca un fost nazist, ci și ca unul dintre conducătorii cei mai reacționari ai partidului lui Adenauer — Uniunea creștin-democrată.

Născut la Saarbrucken în 1910, Schröder, după ce și-a luat licența în drept, primește în 1936 o funcție la universitatea berlineză, unde a fost membru activ al grupului nazist.

Membru al partidului crucii încîrligate din mai 1933, Schröder, care a făcut parte din batalioanele de asalt S.A., a fost cotat ca un „element sigur". Ca exponent al partidului nazist, el a făcut parte timp de mai mulți ani din conducerea trustului de armament Klöckner, fiind prieten intim cu Hjalmar Schacht, ministrul de Finanțe hitlerist. În anii celui de-al doilea război mondial, concernul Klöckner a desfășurat o intensă „activitate" pe teritoriile Cehoslovaciei, Austriei și Romîniei.

Scăpat din cel de-al doilea război mondial fără pedeapsa ce s-ar fi cuvenit unui nazist notoriu ca el, Schröder a reintrat în viața politică, devenind în scurtă vreme unul din liderii Uniunii creștin-democrate. Din 1953 — cu o oarecare întrerupere — a deținut portofoliul de ministru de Interne în guvernul de la Bonn. În această funcție s-a remarcat prin promovarea în cele mai importante posturi a unor naziști notorii; prin ordinul special cu privire la reintegrarea multor foști S.S-iști în posturi de conducere ale poliției; prin reprimarea cu ajutorul terorii a oricărei mișcări progresiste; prin odiosul proces de la Karlsruhe pentru interzicerea Partidului Comunist din Germania. Serviciile pe care Schröder le-a adus în trecut regimului hitlerist iar astăzi regimului de la Bonn i-au asigurat, precum se vede, și recenta sa numire în funcția de ministru de Externe al R.F.G.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Gh. Tohănescu, Zărnești-Brașov, str. Ilie Pintilie nr. 11, dorește schimb de cărți poștale ilustrate, fotografii de actori, mărci poștale. *Cornelia Naciu*, elevă, Pașcani, str. 30 Decembrie: corespondență pe teme literare, schimb de vederi. *Marcela Mustață*, învățătoare, comuna Gorban, raionul Huși, regiunea Iași: corespondență pe probleme de învățămînt și schimb de ilustrate. *Ion Gh. Sușcă*, învățător, comuna Săcel, raionul Vișeul de Sus, regiunea Maramureș: corespondență pe teme culturale, schimb de ilustrate și mărci poștale. *Ioana Andrei*, elevă, Școala medie nr. 2, Brăila: corespondență pe teme sportive, schimb de ilustrate și fotografii de artiști. *Neli Stoica*, elevă, Constanța, Șoseaua Mangaliei nr. 96: corespondență pe teme de teatru și cinematograf. *Rodica Horiga*, Brăila, str. Ardeal nr. 21, cartierul Radu Negru: schimb de fotografii de artiști, corespondență pe teme culturale. *Maria Pricop*, Medgidia, str. Mărăști 2: corespondență pe teme de literatură și sport. *Cornel Cioaia*, tehnician agricol la G.A.S. Nerău, raionul Sînnicolaul Mare, reg. Banat: corespondență pe teme de turism și sport, schimb de ilustrate. *Mihai Hrîncu*, str. Vasile Roaită 16-18 Arad: corespondență pe teme de prietenie, schimb de ilustrate. *Dante Crisostom*, elev, Buhuși, reg. Bacău, str. N. Bălcescu nr. 98: corespondență pe teme de muzică.

PE SCURT

ANGHEL LUPȘCA — com. Pojoga, raionul Ilia. Ne bucură scrisoarea dv., care vine din partea unui vechi abonat al „Flacării". Pentru întîrzierile în sosirea revistei, sesizați oficiul poștal local. Exemplarul din „Flacăra" care vă lipsește din colecție vi l-am expediat prin poștă.

ALEXANDRU MIOC — com. Celeza, reg. Banat. De acord cu dv.: reproducerea în presă a operelor de artă ajută mult la educația estetică. Publicarea de către „Flacăra" a reproducerilor de artă în culori ridică pentru moment unele dificultăți de ordin tehnic pe care sperăm să le depășim. Publicăm însă deocamdată reproduceri în alb-negru.

DAN NEGOESCU — Craiova. Prin urmare, materialul cerut de dv. și publicat de noi despre Marea Sargaselor v-a plăcut. Ne bucură. În legătură cu întrebarea pe care ne-o puneți, puteți găsi răspuns procurîndu-vă revista „Teatrul".

VENERA ENOIU — Bicaz. Adresa dv. va fi publicată din nou și desigur exact. În ce privește adresele cerute, vă informăm că scrisoarea pentru actorul Iurie Darie o puteți adresa Teatrului de Comedie din București, iar pentru actorul Florin Piersic — Teatrului Național „Ion Luca Caragiale".

Nu cerb, ci căprior

În numărul 46 din 18 noiembrie 1961 al revistei dv. ați publicat o copertă reprezentînd un vînător purtînd în spate un... cerb, după cum rezultă din explicația acestei coperți.

În realitate, animalul vînat nu este un cerb, ci un căprior. De altfel, un cerb nici n-ar fi putut fi purtat în spate în felul arătat, fiind cu mult mai mare.

Mihai COCIU, biolog
Grădina zoologică București

Pe adresa „Flacării" sosesc zilnic zeci de scrisori din toată țara. Ne scriu cititori vechi și noi, ne scriu prieteni. În paginile revistei apar număr de număr materiale realizate la sugestia cititorilor.

Rubrica de față vine să contribuie și ea la această strînsă colaborare dintre „Flacăra" și cititorii ei.

Cititorii ne scriu, noi răspundem! **Scrieți-ne deci despre tot ce e nou și interesant în localitatea dv., în uzina sau întreprinderea în care lucrați. Spuneți-vă părerea despre materialele apărute. Întrebați-ne de asemenea despre tot ceea ce vă interesează. Vă vom răspunde fie prin scrisori, fie prin rubrica de față. Fiecare cititor poate deveni un colaborator al revistei, un corespondent.**

Așadar, scrieți-ne și trimiteți-ne fotografii interesante din toate domeniile de activitate. Scrisorile adresate redacției trebuie să cuprindă numele complet, adresa exactă și locul de muncă al expeditorului.

FLACĂRA
Revistă social-politică
și literar-artistică

REDACȚIA: București, Piața Scînteii. Căsuța Poștală 3507 of. 33 Tel. 17.60.10 int. 1744.

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU

ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

Bibl. Reg.

ÎN CÎTEVA LINII...

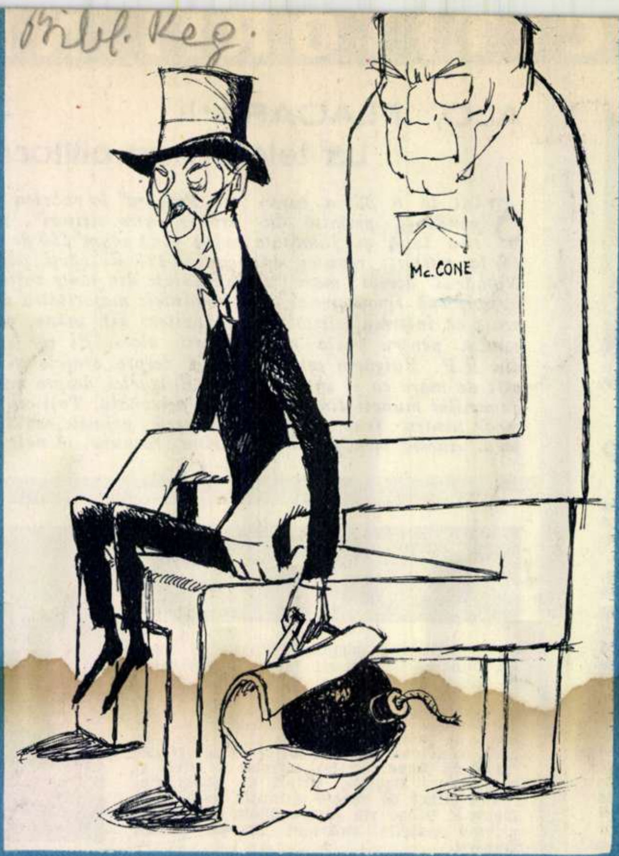

Instalarea în postul de cancelar a lui Adenauer s-a făcut în timpul vizitei la Bonn a lui Mc. Cone, şeful serviciului de spionaj al S.U.A.

ADENAUER S-A INSTALAT!

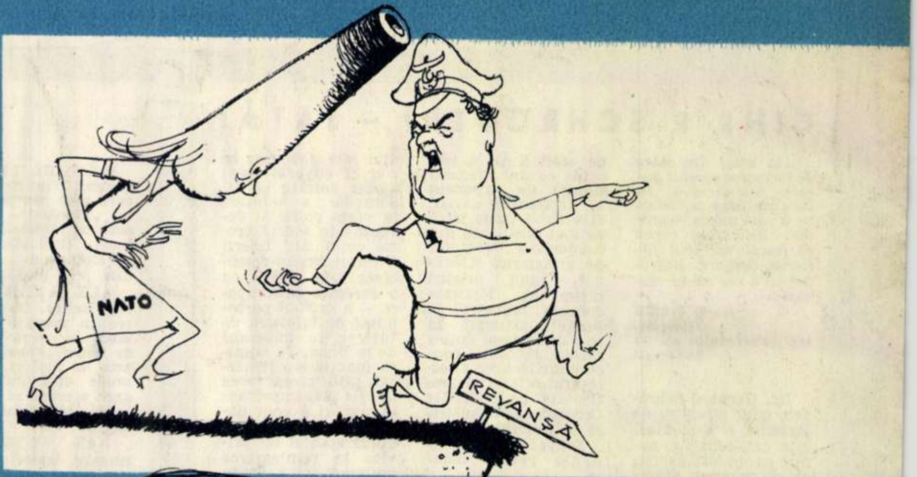

STRAUSS: HAI, DRĂGUŢĂ, ÎNCĂ UN PICI...

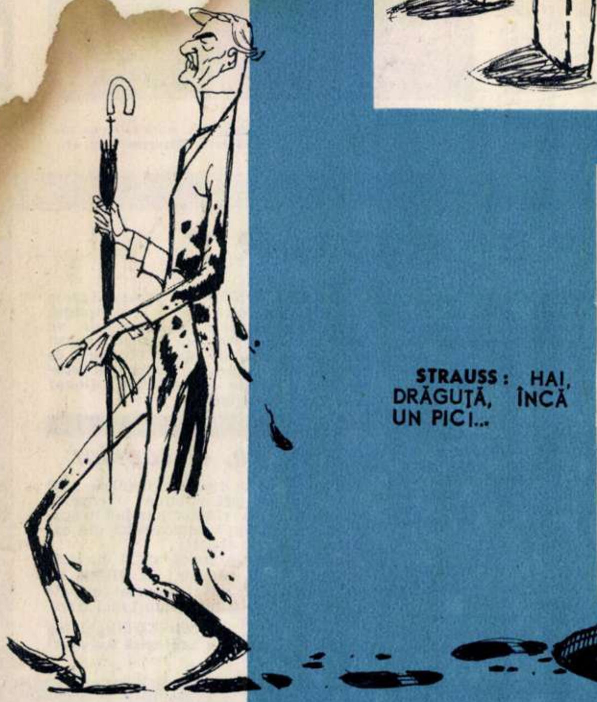

Anthony Eden, fostul premier britanic compromis în aventura Canalului de Suez, a reintrat în viaţa publică.

REVENIRE...

DESENE de Eugen TARU

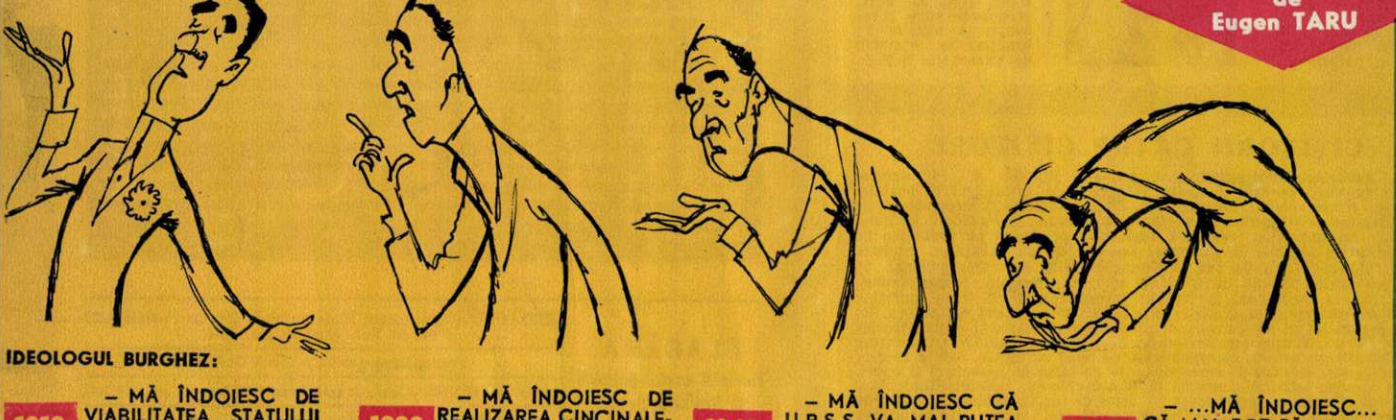

IDEOLOGUL BURGHEZ:

1918 – MĂ ÎNDOIESC DE VIABILITATEA STATULUI SOVIETIC!...

1928 – MĂ ÎNDOIESC DE REALIZAREA CINCINALELOR SOVIETICE...

1945 – MĂ ÎNDOIESC CĂ U.R.S.S. VA MAI PUTEA FI VREODATĂ O MARE PUTERE...

1961 – ...MĂ ÎNDOIESC... CĂ MAI POT SĂ-MI REVIN!...

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 48 (340) — 2 decembrie 1961

Actrița Coca Andronescu de la Teatrul Național „I. L. Caragiale" din București.

fotocronica FLACARII

1 LA BAZA DE RECEPȚIE a cerealelor din Vaslui sosesc zilnic zeci de vagoane cu porumb-știuleți din cantitățile contractate cu statul. În fruntea celor ce-și îndeplinesc punctual îndatoririle contractuale sînt gospodăriile agricole colective, dintre care unele — ca G.A.C. Deleni, de pildă — au și terminat predarea întregii cantități contractate.

2 CU PLANUL ANUAL ÎNDEPLINIT. Colectivul secției laminorul de 6 țoli de la Uzinele „Republica" din Capitală a realizat și depășit planul de producție în zece luni în proporție de 105,6%. Procentul de rebuturi a scăzut pe întreaga secție cu 1,5% față de cifra planificată.

3 SĂPTĂMÎNA ECONOMIEI. Ghișeele C.E.C. din întreaga țară (inclusiv cele din întreprinderi) au cunoscut cu prilejul Săptămînii economiei înregistrări record la depuneri pe librete și cumpărări de obligațiuni. La sediul agenției C.E.C. din bd. Magheru nr. 24 (în fotografie) s-au depus zilnic circa 200.000 lei pe librete.

4 IARNA ÎNCĂ N-A SOSIT, dar puținele ei anticipări au fost primite cu mare satisfacție, în special de cei mici: de pildă deschiderea Patinoarului 23 August.

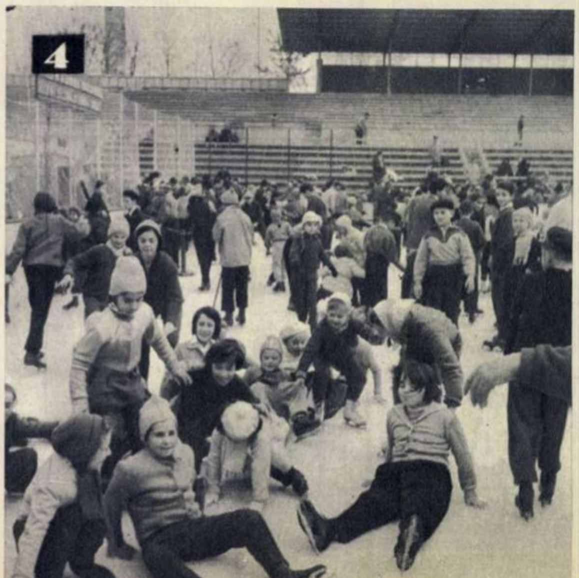

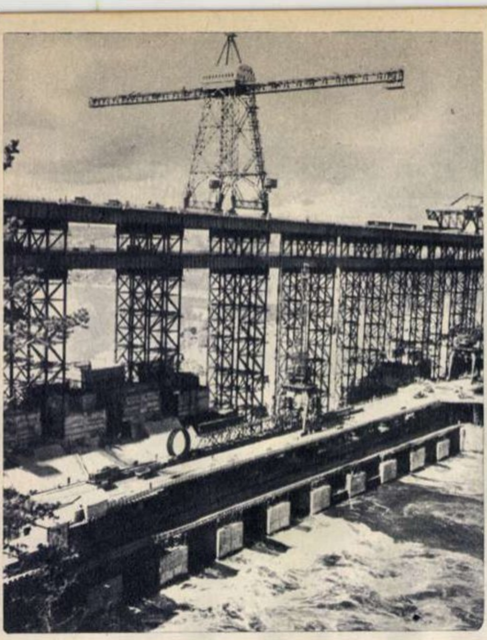

La 28 noiembrie s-a desfăşurat în întreaga Franţă o impunătoare grevă a muncitorilor feroviari, la care s-au alăturat muncitorii de la gaze şi electricitate, din transportul urban şi aerian, ca şi cei de la întreprinderile de salubritate. Greva, la care au participat peste 500.000 de oameni ai muncii francezi, a paralizat timp de 24 ore o mare parte a activităţii economice a ţării. În fotografie: Gara de Nord din Paris în zi de grevă.

A fost pus în funcţiune primul agregat al celei mai mari hidrocentrale din lume — Hidrocentrala de la Bratsk, cu o capacitate de 4.560.000 kW. Agregatul, cu o putere de 225.000 kW, a şi început să dea lumină. Fotografia înfăţişează un aspect al şantierului de pe Angara.

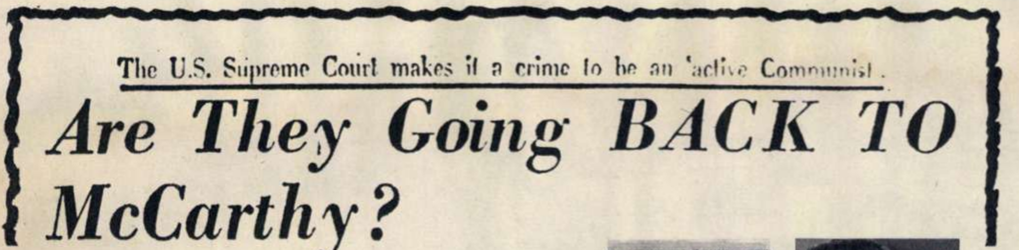

The U.S. Supreme Court makes it a crime to be an 'active Communist'.

Are They Going BACK TO McCarthy?

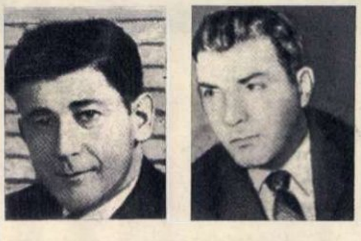

Opinia publică internaţională este indignată de acţiunile represive ale autorităţilor americane împotriva Partidului Comunist din S.U.A. Organe de presă şi personalităţi ale vieţii publice din diferite ţări caracterizează aceste măsuri drept „o revenire la cele mai triste vremuri ale mccarthysmului" (Austin —lider sindical din Anglia). După cum arată ziarul canadian „Toronto Telegram", „Curtea Supremă a S.U.A. consideră o crimă de a fi comunist activ". Ziarul îşi intitulează comentariul: „Se reîntorc oare la McCarthy?" (în facsimil). Fotografiile înfăţişează două victime ale înscenărilor anticomuniste: James West (stînga), secretar executiv al organizaţiei Partidului Comunist din Illinois (S.U.A.), şi Hy Lumer (dreapta), membru al conducerii Partidului Comunist din S.U.A., condamnaţi la închisoare şi amenzi.

fotocronica FLACARII

Forţele patriotice din Vietnamul de Sud îşi continuă acţiunile de luptă împotriva regimului diemist. În fotografie: o cazarmă a trupelor diemiste din provincia Quang-nam, incendiată de patrioţi.

Al 29-lea campionat de şah al U.R.S.S. e în plină desfăşurare. În fotografie: în timpul unei partide dintre marele maestru Spasski (stînga) şi campionul Ucrainei, maestrul Koţ.

LA MUJER DOMINICANA

În Republica Dominicană, noi demonstraţii populare şi greve puternice împotriva regimului dictatorial. În fotografie: o manifestaţie a femeilor dominicane pe străzile capitalei — oraşul San Domingo.

Micul comentar

MEDITAŢIE ÎNTR-UN FOTOLIU...

de Florica ŞELMARU

Imediat după întoarcerea din S.U.A, cancelarul Adenauer s-a retras, uşor gripat, în vila sa de la Rhoendorf. Înainte însă de a se instala, după cum relatează presa occidentală, în fotoliul de lîngă fereastra cu vedere spre Rin din camera sa de lucru, cancelarul a acordat televiziunii vest-germane un interviu privitor la convorbirile avute cu preşedintele Kennedy. Există laude de care cei lăudaţi s-ar lipsi cu plăcere. Cancelarul a elogiat în mod ostentativ atitudinea interlocutorilor săi în problema Berlinului occidental, dînd conducătorilor politici americani stînjenitoare certificate de bună purtare.

Noul ministru de Externe Schröder, vorbind în faţa fracţiunii Uniunii creştin-democrate din Bundestag, a mers şi mai departe, declarînd că oficialităţile americane sînt dispuse „să-şi asume cel mai mare risc". Şi — proaspăt în ale diplomaţiei, dar vechi în ale războiului rece — oratorul nu a scăpat prilejul de a sugera că, drept răspuns unei atît de fidele prietenii, R.F.G. trebuie să ia la rîndu-i măsuri hotărîte. Intensificînd de pildă cursa înarmărilor, prelungind cu încă şase luni serviciul militar ş.a.m.d.

Cît despre al treilea membru marcant al expediţiei, Strauss, el a mai rămas în S.U.A. Cu ce scop? Într-un articol publicat în prima pagină, „New York Times", de pildă, referindu-se la surse autorizate din Washington, scria că ministrul de Război vest-german „*urmează să întîlnească oficialităţi ale Pentagonului şi Departamentului de stat, spre a discuta despre noi livrări de armament pentru forţele vest-germane*".

S-ar putea presupune că, în fotoliul de lîngă fereastra cu vedere spre Rin, gripatul cancelar şi-a acordat cîteva zile de repaus după ostenelile unei vizite în care, după cîte se spune, a fost poftit mai cu seamă în urma propriilor sale stăruinţe. Dar tot ziarele occidentale relatează că bolnavul de la Rhoendorf a păstrat un neîntrerupt contact telefonic cu Bonnul, menţinîndu-se la curent cu actualitatea... Aşa încît repausul i-a fost întrucîtva tulburat de nemulţumirea şi îngrijorările opiniei publice din ţările pe care alianţa atlantică le solidarizează cu politica Bonnului. Această nemulţumire, aceste îngrijorări s-au oglindit în comentariile presei din ţările respective — într-un mod cu atît mai energic şi mai stăruitor cu cît apropiata conferinţă N.A.T.O., care va avea loc între 13 şi 16 decembrie la Paris, şi reuniunea miniştrilor de Externe american, britanic, francez şi vest-german, care va preceda conferinţa, vor discuta în principal tocmai despre poziţia pe care urmează s-o adopte Occidentul în problema tratativelor privitoare la tratatul de pace german şi la statutul Berlinului occidental. În Anglia, de pildă, în momentul chiar în care sosea în calitate de oaspe generalul De Gaulle, cunoscut din acest punct de vedere pentru poziţia sa rigidă (mai „adenaueristă", spun unii, decît a lui Adenauer însuşi), ziarele cele mai importante recomandau insistent reglementarea acestor probleme pe calea rezonabilă a tratativelor. „Daily Mail" scria, sintetic şi categoric: „*Cu Uniunea Sovietică trebuie să se ajungă la o înţelegere, indiferent dacă dr. Schröder va voi acest lucru sau nu*".

Ceea ce sporeşte neliniştea opiniei publice din Europa occidentală este faptul pe care nimeni nu-l ignoră că Adenauer şi colaboratorii săi au plecat în S.U.A. cu intenţia clară de a stărui din nou pentru a obţine, sub paravanul coaliţiei atlantice, arme nucleare. Dar, „Daily Express", de pildă,scria zilele trecute: „*Occidentul nu ar putea să atenueze încordarea în Europa prin nimic altceva decît printr-o declaraţie că aliaţii nu vor da vest-germanilor posibilitatea să posede arme atomice*". *Iar* „Times" sublinia că „*puţine lucruri ar spori în aşa măsură încordarea, ca încredinţarea controlului armelor nucleare vest-germanilor sau chiar N.A.T.O*".

Vor asculta puterile occidentale de glasul acestor îngrijorări, care sînt expresia dorinţei de pace a oamenilor?

Ar fi de dorit ca ele să atîrne mai greu decît meditaţiile revanşarde ale bătrînului domn din fotoliul instalat lîngă fereastra cu vedere spre Rin.

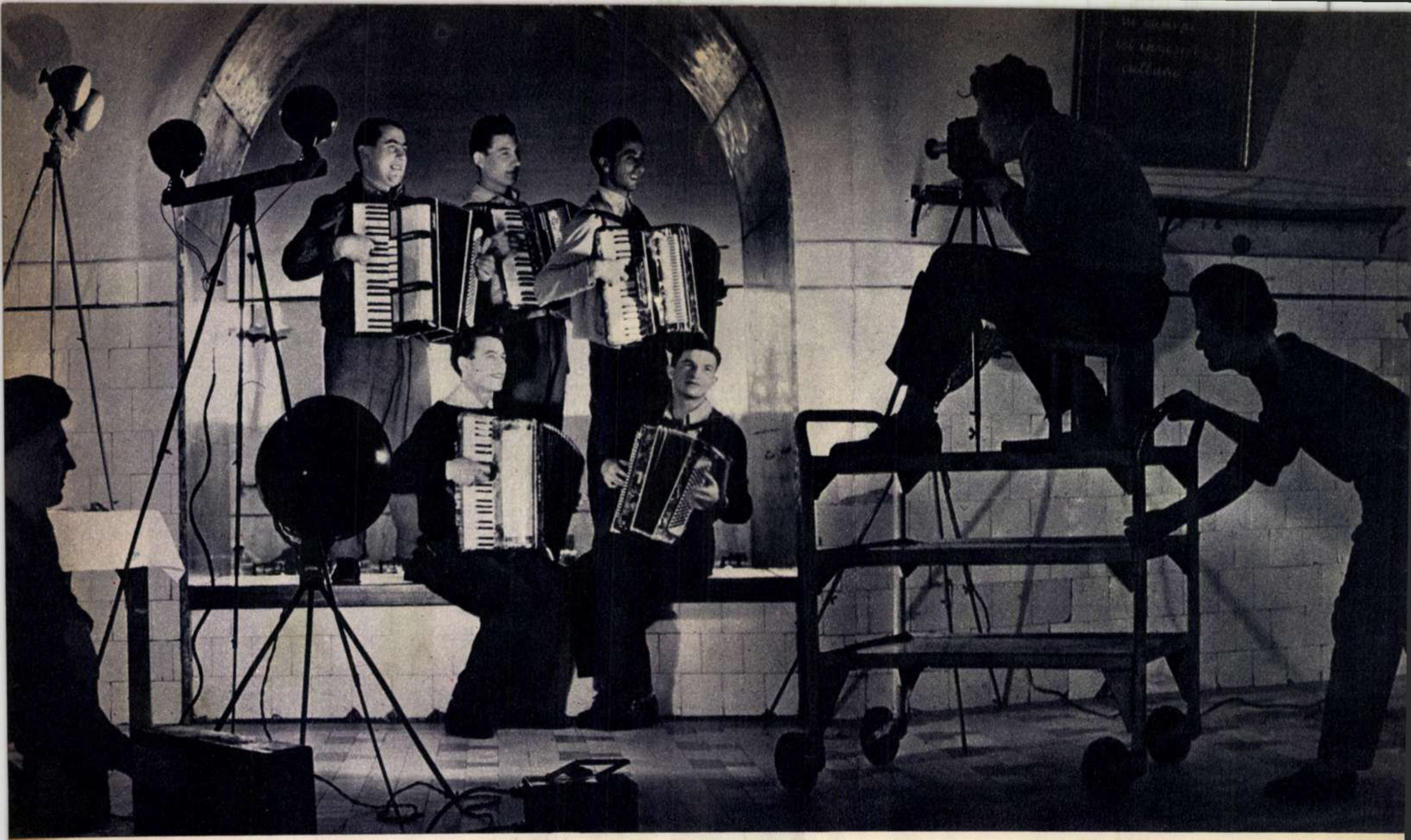

FILMUL UNOR FILME

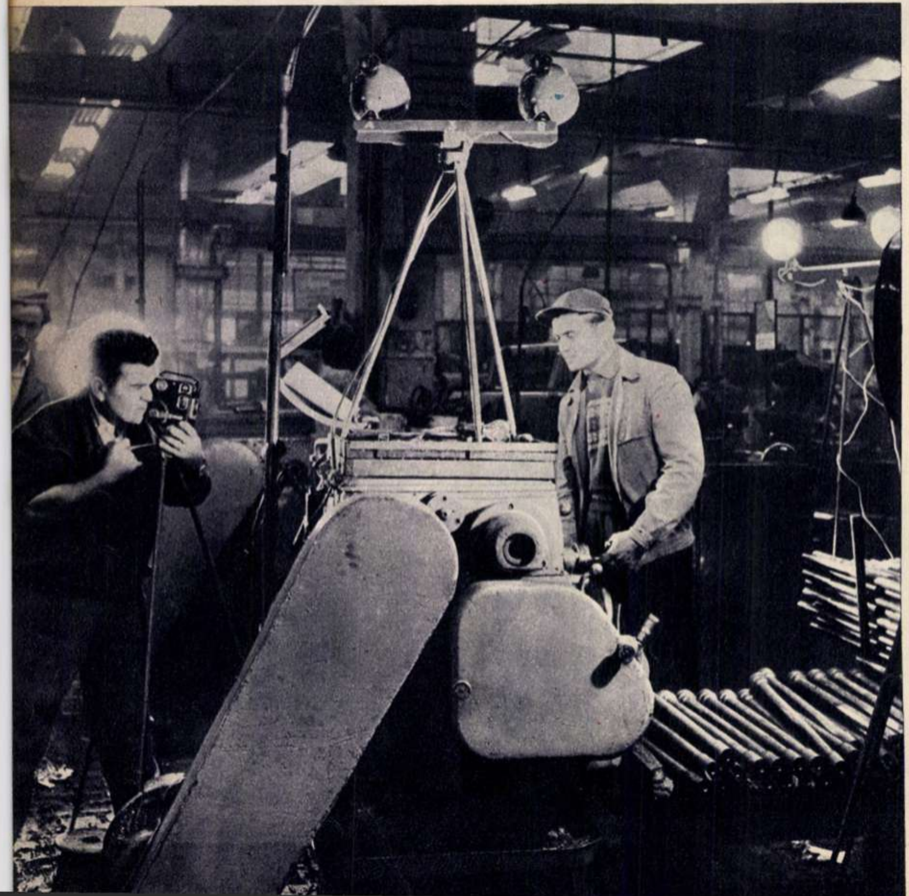

Ziarul de uzină „Tractorul" din Braşov anunţa evenimentul la 8 februarie 1958, modest şi simplu: «DORIŢI SĂ LUCRAŢI LA O PRODUCŢIE CINEMATOGRAFICĂ? ÎNSCRIEŢI-VĂ ÎN CINECLUBUL „CUTEZĂTORII" ».

Apoi, reporterii din Bucureşti s-au îndreptat într-acolo, au consultat la Comitetul de partid al uzinelor de tractoare lista membrilor cineclubului şi, studiind rubrica „profesia şi ocupaţia", au descifrat pentru marele public sensurile majore ale evenimentului: turnători şi strungari, montori şi ajustori, mecanici, ingineri şi modelori, muncitori de la uzinele de tractoare s-au apucat — primii printre amatorii de la noi — să facă film. Film în toată regula: cu scenariu, actori, regie, travelling-uri (făcute din cărucioarele împrumutate de la cantină) şi public spectator — pe platou şi în sală!

S-a născut astfel un nou fenomen: cineamatorismul. Şi nu în principiu, ci cît se poate de practic: la Braşov, apoi la Bucureşti, la Tîrgu-Mureş, la Sibiu, la Stîlpeni. Pe cei din Braşov, „Flacăra" vă invită să-i cunoaşteţi cu prilejul acestui fotoreportaj.

CEVA DESPRE IDEE

— A cui a fost ideea cineclubului?

În jurul unei mese stăteau inginerul Săpunaru, dispecerul Voiculescu şi montorul Vereş. Ei reprezintă nu numai conducerea cineclubului, ci şi pionierii lui.

Răspunsul a căzut prompt şi în cor:

— A colectivului!...

Şi cînd au spus „colectivului", cu toţii au privit pe geam: afară, un tractor nou-nouţ traversa curtea, împrăştiind în jurul lui reflexe roşietice...

Deci la început a fost ideea. Şi chiar dacă ideea ascundea o subidee cam greşită — film şi numai film, film cu orice

Strungarul Buga Mihai, de la secţia axe, dă lucru de bună calitate, depăşeşte planul de producţie în medie cu 127% şi-i ajută pe cei rămaşi în urmă. „Cutezătorii" l-au inclus în jurnalul de actualităţi.

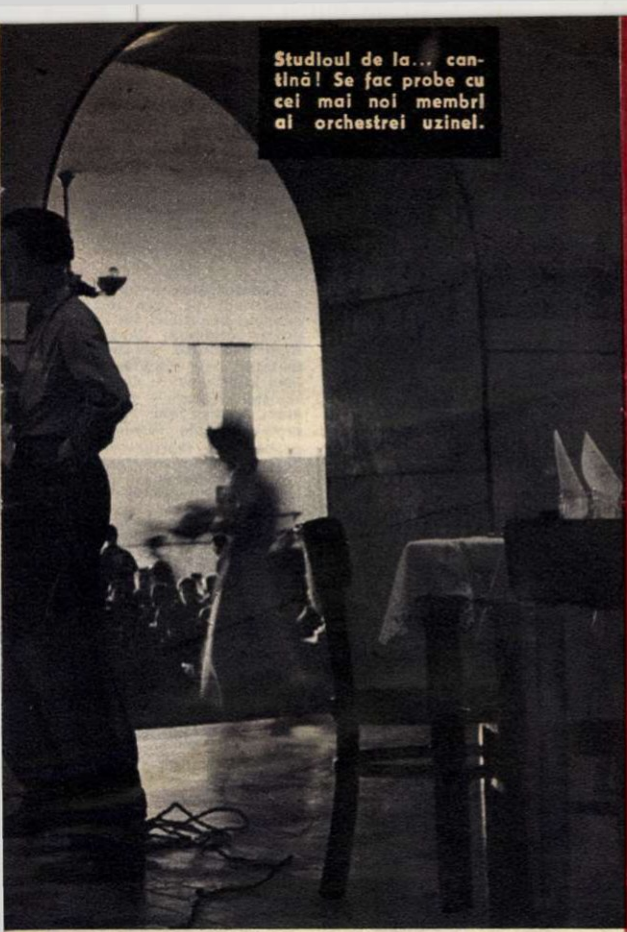

Studioul de la... cantină! Se fac probe cu cei mai noi membri ai orchestrei uzinei.

• LA ÎNCEPUT A FOST IDEEA — DAR A CUI? • CUM SE ÎNVAŢĂ ABECEDARUL • CANTINA AJUTĂ ECHIPA DE FILMAT; DAR NU-I SUFICIENT • ACTORII SÎNT OPERATORI, OPERATORII — REGIZORI, REGIZORII — SCENARIŞTI, SCENARIŞTII — LABORANŢI ŞI CU TOŢII SÎNT MUNCITORI ŞI TEHNICIENI • ÎN LOC DE CANNES, CĂLIMĂNEŞTI

preţ — pe parcurs lucrurile s-au îndreptat, producîndu-se şi modificările de rigoare: în cadrul cineclubului au apărut două sectoare de activitate: *educaţie cinematografică* şi *producţie de filme*.

A. B. C.

La început, cutezătorii au totdeauna de înfruntat greutăţi. Nu e tocmai uşor să pui pe picioare un „A.B.C." cinematografic. Şi, totuşi, într-un mod plăcut şi instructiv, peste 800 de constructori de tractoare, stînd comod în fotoliile sălii de spectacole, s-au... plimbat de-a lungul istoriei filmului şi au făcut cunoştinţă cu copilăria şi tinereţea cinematografiei. Apoi au început să înţeleagă *cum se face* un film. Cu acest prilej ei au făcut cunoştinţă mai pe îndelete cu Chaplin şi Pudovkin. De asemenea, au vizionat peste treizeci de filme din *Arhiva naţională*, aduse anume pentru ei. Tot „A.B.C."-ul le-a înlesnit întîlniri cu Ion Popescu-Gopo, cu regizorii de film Lucian Bratu, Andrei Blaier, Sinişa Ivetici şi cu actorul Nicolae Praida. Dar „sectorul producţiei de filme"? Gîndiţi-vă la jocul actorilor, la lumini, la regie, la munca de laborator (developare, fixare, copiere), la montaj! Pe lîngă aceste preocupări şi acţiuni inedite, amatorii noştri au avut de înfruntat şi de învins două greutăţi suplimentare: lipsa unui aparat de filmat şi a unuia de proiecţie! Nu-i de crezut, dar aşa e. Astăzi însă, le au. Cel de filmat are trei obiective şi o viteză de 8 pînă la 64 de imagini pe secundă. Marca? Nu are, pentru că e... producţie proprie: l-au confecţionat dintr-un aparat vechi şi demodat. Se înţelege prin urmare de ce „sectorul producţiei de filme" a mers mai puţin pe roate decît „sectorul educaţiei cinematografice". Oricum însă, în primul rînd, cineamatorii din Braşov simt nevoia unei îndrumări, a unui sprijin artistic. Presa a mai semnalat necesitatea acestui sprijin. Sperăm că în cele din urmă va veni. Cu ajutorul Direcţiei generale a cinematografiei.

DIN MERS

— Ce lucraţi acum?
— Din mers!
— ?!?

— Avem un scenariu de film semnat de Simion Săpunaru şi Elefterie Voiculescu, intitulat „Din mers". Filmul pune faţă-n faţă trecutul şi prezentul uzinei, urmărind destinul unei familii. Tatăl — vechi muncitor în uzină — şi

Primul lor film:

„UN OM PERSECUTAT"

Comedie satirică

Scenariul şi regia: E. VOICULESCU

...Dimineaţa se scoală tîrziu şi nu ajunge la uzină cînd trebuie. Se apucă de lucru dar... prin intermediul ucenicului, deoarece el are alte preocupări. La control nu dă prima piesă, ci ultima! Rezultatul: rebut! Şi pentru că portarul îl dojeneşte că întîrzie, iar controlorul de calitate, ca şi meşterul, de asemenea îl critică, omul se consideră un persecutat.

CE E BUN ÎN FILM	... ŞI CE NU E BUN ÎN FILM
1) Iniţiativa propriu-zisă. 2) Ideea satirică a filmului. 3) Interpretarea. 4) Efectul: întîrziaţii au început să dispară. Şi „persecutaţii"!	1) Personajul principal este prea simbolic. Trebuia luat un caz concret şi dezbătut într-un context de situaţii concrete din uzină.

Al doilea film:

„AMAR"

Scenariul şi regia: E. VOICULESCU

...Cutărică împlineşte azi 30 de ani. La plecarea din uzină, se opreşte la un restaurant cu cîţiva tovarăşi de muncă ce vor să-l sărbătorească cu un pahar de vin. Dă-i cu bere, dă-i cu vin... şi omul se trezeşte dansînd cu o necunoscută, uitînd că soţia şi copiii îl aşteaptă acasă. Într-un tîrziu îşi aminteşte, şi pleacă. Acasă toţi dorm. Iar Cutărică îşi dă seama ce a făcut şi îşi prinde capul în mîini, ruşinat.

CE E BUN ÎN FILM	... ŞI CE NU E BUN ÎN FILM
1) Montajul. 2) Imaginea.	1) Schematismul: Cutărică se „pocăieşte" cam uşor...

Al treilea film:

„RĂSPÎNTIE DE PRIMĂVARĂ"

Scenariul şi regia: E. VOICULESCU

...Un tînăr muncitor este atras pe un drum greşit de doi-trei tineri mai uşuratici. Datorită unui accident pe care-l suferă este internat în spital. Aci cunoaşte diferiţi oameni şi îşi dă seama cît şi cum a greşit. Se reîntoarce în uzină vindecat şi la propriu şi la figurat. Reintră în învăţămîntul seral, termină liceul, e un bun muncitor, devine candidat şi apoi membru de partid.

CE E BUN ÎN FILM	... ŞI CE NU E BUN ÎN FILM
1) Că e inspirat din viaţa uzinei. 2) Că tînărul este interpretat de însuşi eroul faptelor, Ioan Neagoe. 3) Regia şi imaginea.	1) Că la al treilea film n-au apărut un al doilea scenarist şi un al doilea regizor.

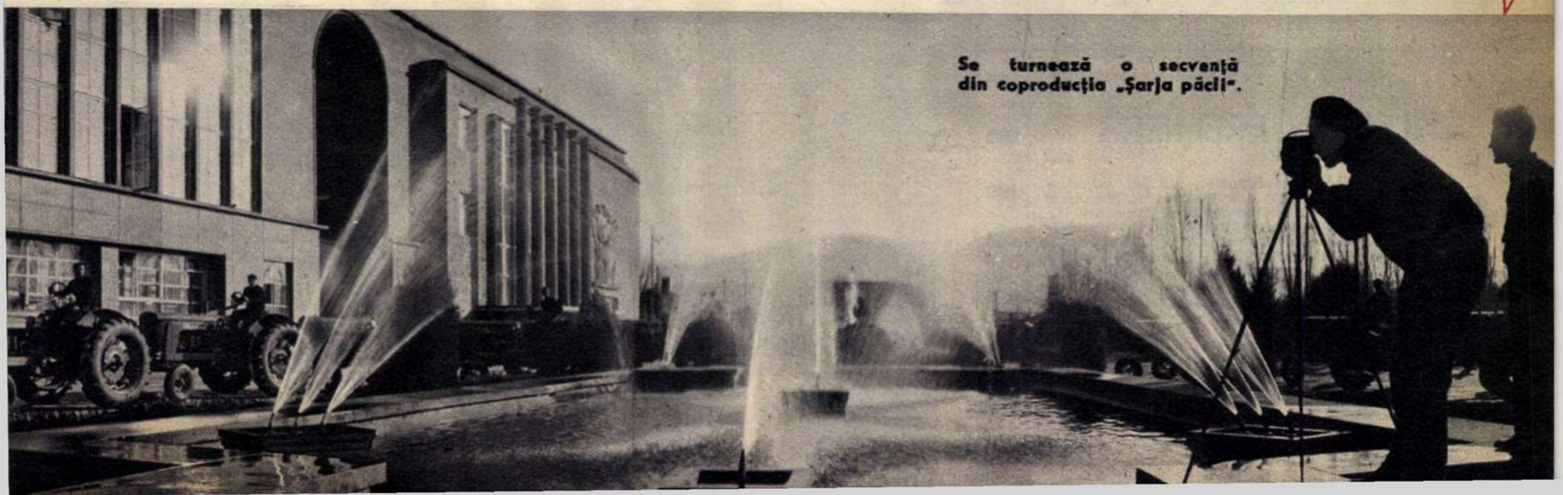

Se turnează o secvenţă din coproducţia „Şarja păcii".

O „greutate": mizeria din trecut n-ai cum să o filmezi.

fiul său lucrează la acelaşi strung. Fiul preia „ştafeta" din mers, din mîna tatălui.

— Şi cum merge?

— Am isprăvit decupajul regizoral.

După o pauză, Săpunaru a adăugat cu un anume tîlc, zîmbind:

— Avem însă greutăţi...

— De ce natură?

— Noi nu folosim decoruri, lucrăm „pe viu". N-avem unde filma mizeria de pe vremuri... Şi nici unde o căuta n-avem...

★

O discuţie de cîteva ore cu cineaştii amatori de la uzinele de tractoare — indiferent care ar fi — şi-ţi zboară gîndul la o asociaţie pe plan republican care să se ocupe îndeaproape de acest fenomen, nou la noi, care este cineamatorismul, condusă cu competenţă şi grijă, o asociaţie cu o secţie internaţională care să întreţină legături cu cele peste 800 de cinecluburi de amatori din Moscova, cu cineamatorii din R.P. Ungară, R.D. Germană, R.S. Cehoslovacă, R.P. Polonă şi alte ţări. O discuţie de cîteva ore cu cineaştii amatori de la uzinele de tractoare şi îi şi vezi la Călimăneşti (aşa vor ei: la Călimăneşti) într-un eventual viitor festival anual organizat de asociaţie, iar tu, reporterul, te vezi luînd note în carnet şi transmiţînd telefonic la redacţie „ultimele ştiri de la festival"... O discuţie de cîteva ore şi... vezi în rîndurile cinematografiei romîneşti profesioniste elemente recrutate din rîndurile cineamatorilor... În fond, nimic nu-i imposibil: avem doar de-a face cu nişte cutezători.

B. NICOLEANU

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Montajul nu este un lucru uşor. Inginerul Simion Săpunaru, montorul Niculae Vereş şi mecanicul de mare precizie Oscar Hermanştädter pot s-o confirme.

CARTI

EUGEN FRUNZĂ: ATENŢIE – SENS UNIC!

EUGEN FRUNZĂ
ATENŢIE - SENS UNIC!

Adunînd într-un volum pamfletele pe care le-a publicat în ultimii ani în presa cotidiană, poetul Eugen Frunză prezintă laolaltă filele risipite ale unei interesante — şi adesea tulburătoare — profesiuni de credinţă. Nu o profesiune de credinţă poetică, ci mărturisirea patetică a unui inteligent şi activ iubitor de oameni care, dezvăluindu-ne lucrurile în care nu poate să creadă — şi în care nimeni nu are dreptul să creadă — îşi mărturiseşte implicit iubirile şi convingerile nestrămutate.

„Dacă aş fi naiv — scrie Eugen Frunză — m-aş prăpădi crezînd. Aş crede, să zicem, că Pactul Atlantic e o inocentă asociaţie pacifisto-defensivă... Că negrii din Kenya ameninţă independenţa Marii Britanii... Că grîul colectiviştilor conţine dinozauri şi brontozauri; dintr-o singură lovitură de coadă aceştia dărîmă Ceahlăul, plus Palatul telefoanelor. Dacă aş fi naiv... Dar cum nu sînt, eu cred în adevăr şi cinste, în viitorul măreţ al omenirii, în falimentul istoric al minciunii şi calomniei". Şi nefiind naiv, poetul ridiculizează inepţiile veninoase debitate la adresa ţării noastre de posturile de radio imperialiste, devine „colecţionar de citate din presa reacţionară" — cum se ironizează singur — pe care le comentează demascator, face cîte o raită „prin bîlciul" vieţii cotidiene al aşa-zisei „lumi libere", adunînd pilde de stupiditate şi obscurantism, de imbecilitate agresivă şi de desăvîrşită prostie. Zîmbetul poetului e uneori scîrbit, alteori pur şi simplu amuzat („Despre nimic", scrie o pagină de antologie); dar se întîmplă ca zîmbetul să dispară. Sînt în lumea occidentală de astăzi destule împrejurări pe care cînd le observi nu zîmbeşti. Şi poetul nu se dă deoparte atunci cînd este necesar ca lucrurile să fie spuse direct, fără surîs şi fără ironie, răspicat şi tăios. Trebuie menţionat însă că uneori, în aceste cazuri, dacă faptele detestabile pe care ni le relatează autorul ne indignează tot atît de mult ca şi pe dînsul, comentariul ne emoţionează mai puţin. Aş spune chiar că, într-un anume sens, au mai multă poezie autentică paginile de bună ironie şi cele de relatare directă decît mărturisirile prea des repetate ale sentimentelor poetului, mărturisiri care ar fi mai la locul lor într-o poezie.

Eugen Frunză cultivă cu succes un anume fel de ironie, ironia omului bucuros de viaţă, trăindu-şi fără melancolie grijile trecătoare. E o ironie a celui mai puternic, care dezvăluie şi stigmatizează eforturile ridicole ale mărunţilor neoameni şi rîde — un rîs foarte natural — de tot ce e vechi; este atitudinea celui care a înţeles şi înţelege lumea din ce în ce mai bine, în faţa celor care refuză să vadă, a celor care se apără îndîrjit, cu zbateri neputincioase, de adevăr.

Călătoria pe care o întreprindem, conduşi de poet, în lumea occidentală este tot timpul vie şi interesantă; avem parte de un ghid pregătit şi înzestrat.

Florin MUGUR

FILME ÎN PREMIERĂ

O coproducţie cu cinecluburile „Oţelul roşu" şi „C.F.R. 16 Februarie 1933" din Timişoara. Scenariul „Şarja păcii" a fost realizat de cei din Timişoara. La Braşov s-a făcut decupajul regizoral, iar filmările la Timişoara şi Braşov. Iată subiectul: un grup de pionieri colectează fier vechi pentru o şarjă a păcii şi descoperă un tanc hitlerist. Tancul este dat la topit la „Oţelul roşu", iar o parte din fier ajunge la uzina de tractoare de unde, în curînd, va pleca primul tractor destinat ogoarelor ţării.

★

Jurnalul de actualitate nr. 1, care cuprinde vizita lui G. S. Titov în cartierul uzinei, studierea documentelor Congresului al XXII-lea al P.C.U.S., o inovaţie a inginerului Vasile Szekeli, ştiri culturale şi un foileton despre cei care vin la pontaj cu... 8 imagini pe secundă şi pleacă de la potanj cu... 64 imagini pe secundă (adică cu încetinitorul...).

Actor în orele libere, Lucian Popescu e strungar la automate. Cum aici se lucrează într-o curăţenie exemplară, pentru „veridicitate" a fost necesară intervenţia machiajului...

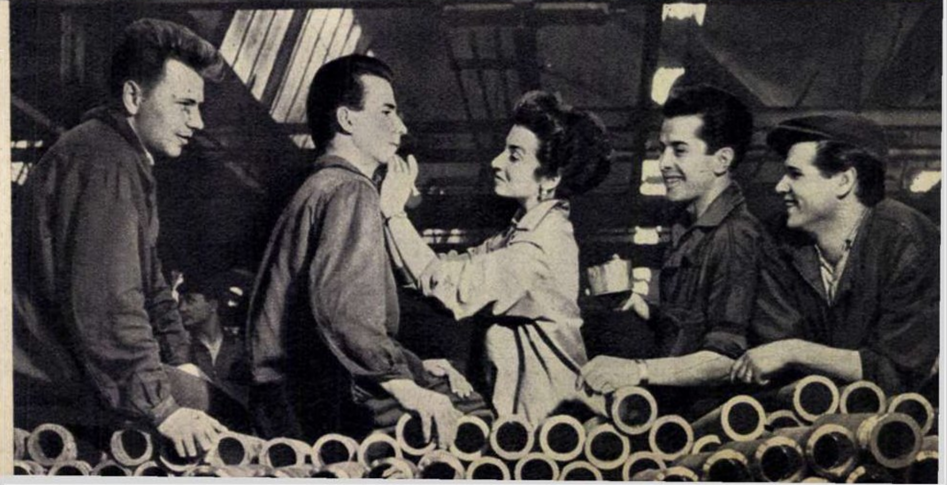

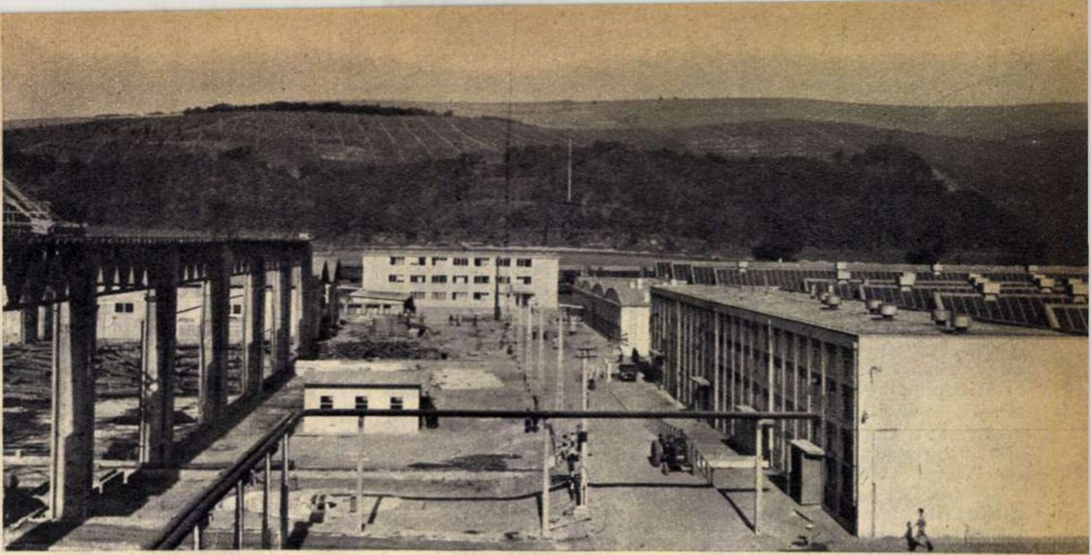

Noul Complex de industrializare a lemnului de la Blaj este situat în pitoreasca vale a Tîrnavelor.

METAMORFOZA LEMNULUI

Pe cîmpul Blajului, udat de apa Tîrnavei şi străjuit de costişele unduinde de viţă de vie, se înalţă stîlpi zvelţi de beton precomprimat, hale uriaşe pline de lumină şi de culoare, construcţii moderne în deplină armonie cu cadrul natural. Munţi de buşteni îşi aşteaptă răbdători rîndul: maşini de înaltă tehnicitate îi vor transforma în mobilă elegantă, în placaj de cea mai bună calitate, în plăci fibrolemnoase — produs care se fabrică pentru prima dată în ţara noastră.

Ne aflăm în incinta noului complex de industrializare a lemnului, care a intrat parţial în funcţiune anul acesta. Rîndurile acelora care îşi îndreaptă paşii spre complex cresc neîncetat. O vădesc forfota, şirurile lungi de muncitori care îşi fac formele de angajare sau sînt repartizaţi în diferite sectoare. O vădesc anunţurile afişate la intrare: „Se angajează la şantierul C.I.L.-Blaj muncitori necalificaţi începînd cu data de 1 septembrie 1961... Se aduce la cunoştinţă că C.I.L.-Blaj angajează imediat următorul personal tehnic... Se anunţă că C.I.L.-Blaj recrutează candidaţi pentru a urma institutele şi facultăţile — ca bursieri — în anul 1961-1962 şi anume: Institutul politehnic din Bucureşti, Facultatea de mecanică, Institutul politehnic-Timişoara... Institutul politehnic-Braşov... Institutul...".

Cînd va fi complet terminat, 2.800 de muncitori vor lucra la complex — unul din cele mai mari şi mai moderne din ţară. El deschide perspectiva unei dezvoltări economice accelerate — aducînd totodată cu sine efervescenţa pe care o implică crearea unei mari industrii — oraşului despre care înşişi locuitorii săi spuneau cu amărăciune că ajunsese „aproape ca o comună". Cum se realizează acest salt în istoria Blajului?

Să răsfoim mai întîi cîteva file din trecut.

„Enciclopedia Romîniei", împrejurările istorice şi oraşul... „eminamente" agricol

«Împrejurările istorice — constata cu candoare în 1938 „Enciclopedia Romîniei" — au împiedicat dezvoltarea acestui centru bine situat şi bine încadrat. El şi-a păstrat astfel mai mult caracterul agricol pe lîngă cel cul-

Liniile elegante ale construcţiilor, coloritul lor variat însă discret se armonizează pe deplin cu cadrul natural. În timp ce lucrările de construcţie la complex mai continuă, pictorii au şi început să transpună pe pînză noile realizări...

tural şi mai ales religios, datorit tot împrejurărilor istorice».

Enciclopedia trece cu discreţie sub tăcere care anume împrejurări istorice au frînat dezvoltarea oraşului.

Fără îndoială că Blajul a jucat un rol de seamă în viaţa noastră culturală. Se ştie că, aci, la 18 octombrie 1754 şi-a deschis cursurile cea dintîi şcoală din ţară în care învăţătura s-a predat în limba romînă.

Este bine cunoscută şi importanţa istorică a Blajului în clocotul anului revoluţionar 1848, precum şi activitatea pe care au desfăşurat-o aci, de-a lungul anilor, învăţaţi ca Timotei Cipariu sau August Treboniu Laurian.

Şi tot de aci de pe Cîmpul Libertăţii, într-o după-amiază însorită de august a anului 1911, şi-a luat zborul, în avionul construit de el, „maistoraşul“ Aurel. Nu mai puţin de 30.000 de privitori — dintre care unii aflaţi la o prudentă distanţă, pe dealurile din împrejurimi — au ovaţionat atunci îndelung pe Vlaicu, a cărui pasăre măiastră s-a ridicat spre înaltul cerului. Printre spectatori: Caragiale, Coşbuc, Petre Liciu, Aristizza Romanescu...

Da, fără îndoială că Blajul păstrează crestate pe răbojul său date memorabile dar şi urmele grele lăsate de nepăsarea vechiului regim faţă de nevoile truditorilor din acest centru „bine situat şi bine încadrat“.

„Caracterul agricol“ al acestui oraş-sat se evidenţia prin aceea că majoritatea pămînturilor din împrejurimi aparţineau bisericii greco-catolice şi moşierilor, urmaşi „spirituali“ ai acelui Grigoriu Bagdi care încă în 1535 îşi clădise prin aceste locuri un prea frumos castel, tocmai „în timpul unei mari foamete, cînd măsura de grîu a costat patru şi mai mulţi florini“. Gest simbolic, exprimînd o întreagă „filozofie“: oamenii mureau de foame, iar groful îşi construia un nou conac...

Variaţii pe aceeaşi temă — astfel s-ar putea caracteriza istoria Blajului pînă în anii democraţiei populare.

Oraşul era lipsit de lumină, la propriu şi la figurat. Pentru ca şoseaua să se modernizeze era nevoie ca să se abată pe acolo vodă pentru a se închina în catedrală, cu ocazia vreunei solemnităţi. Şi, bineînţeles, drumul se amenaja doar pe traseul pe care aveau să-l parcurgă augustele picioare. De „fleacuri“ ca transportul în comun sau canalizare, cine mai avea răgazul să se ocupe?

„Caracter cultural“. Da, dar pentru cine? Nu pentru cei mulţi. Analfabeţii, la o populaţie de doar cîteva mii de suflete, se numărau cu sutele.

Turaţia creşte—şi nu numai la maşinile complexului

Anii democraţiei populare au adus şi blăjenilor înnoirile pe care le aşteptau de atîta amar de vreme. Au adus electricitatea, purtată de linia de înaltă tensiune de la Copşa Mică, şi, ceea ce este mai important, au adus preocupări şi năzuinţe noi.

Un adevărat avînt a putut lua oraşul doar în prezent, mulţumită construirii marelui complex de industrializare a lemnului. Şi acest avînt are aspecte multiple.

Cooperativele de desfacere, care cu doi-trei ani înainte abia îşi realizau planul, în anul 1960 şi-au dublat deverul faţă de 1959.

Înainte vreme în tot oraşul nu se aflau decît două motociclete; astăzi ele se numără cu zecile. E un exemplu; se pot cita multe altele din diferite domenii. Pe o stradă a acestui oraş, altădată adormit, în care industria era constituită dintr-o făbricuţă de cărămidă şi o topitorie de cînepă, am auzit discuţii aprinse ce aveau cam următorul conţinut: „Trei mii de turaţii... Variaţia de sarcină este mare, dar maşina lucrează automat. Este tipul pe care-l avem noi la fabrica de plăci fibrolemnoase... Transformă curentul din alternativ în continuu, la deruloare ...“ ş.a.m.d.

La auzul acestor cuvinte, fără voie te gîndeşti: parcă întregul oraş se mişcă acum cu o „turaţie“ mai mare.

În centrul oraşului s-au dat în folosinţa muncitorilor şi tehnicienilor complexului 69 de apartamente, frumoase, cochete, dotate cu tot confortul; 72 sînt în curs de construcţie. Graţie complexului, Blajul are pentru prima dată o reţea de transport în comun.

În viaţa culturală se întrevăd, de asemenea, semne noi. Unica sală de spectacole devine neîncăpătoare, se studiază construirea unui alt local de cinematograf; apar cerinţe, am putea spune doleanţe, noi.

„La cinematograf ni se prezintă uneori filme vechi ca şi cum ar fi pită caldă“ — spun muncitorii de la complex. «Am dori însă să vedem şi spectacole mai „proaspete“». Alţii — care au avut prilejul să călătorească în ultima vreme în diferite centre industriale din ţară, unde au fost trimişi la practică de către complex — încep să se gîndească şi mai departe: „oare copiii noştri n-ar putea învăţa şi ei balet sau să cînte la diferite instrumente? Nu s-ar putea organiza cursuri pe lîngă casa de cultură?“

Şi toate acestea în timp ce complexul nici nu este încă terminat. Ce se va întîmpla după aceea? Noi şi noi probleme de acest fel se vor pune şi îşi vor găsi fără îndoială o rezolvare potrivită.

Materia primă: deşeurile!

Adevărata transformare a oamenilor se desăvîrşeşte desigur în însuşi procesul muncii, în fabrică. De fapt, în mod direct sau indirect, o bună parte a familiilor din oraş vor fi legate de complex. Se prevede ca atunci cînd el va funcţiona cu întreaga sa capacitate de producţie, din totalul de 2.800 muncitori şi tehnicieni 2.200 să fie localnici. Or, întreaga populaţie a oraşului nu depăşeşte 10.000.

În halele uriaşe ale complexului, la proiectarea cărora şi-au dat mîna ingeniozitatea tehnică şi grija pentru frumos, maşinile ultramoderne, de înaltă tehnicitate, asigură mecanizarea şi, în unele sectoare, deplina automatizare a muncii.

Singur C.I.L.-Blaj va produce anual 10.000 de garnituri de mobilă, 36.000 m^3 de placaj (adică de două ori mai mult placaj decît se producea în întreaga ţară înainte de război), 27.000 de tone plăci fibrolemnoase, 300.000 m^2 de binale — şi aceasta cu un înalt randament economic. În adevăr, pînă în prezent deşeurile de la fabricile de placaj se iroseau; ele se ardeau pentru a se produce abur sau se vindeau la preţuri derizorii. Valoarea lor potenţială este ridicată, dacă ne amintim că doar 47% din volumul buşteanului se transformă în placaj, restul devenind deşeu. Evident că la o producţie de cîteva zeci de mii de metri cubi de placaj deşeurile sînt în cantităţi uriaşe. Or, ele constituie materia primă pentru obţinerea unui produs deosebit de valoros: plăcile fibrolemnoase. Complexul de la Blaj va produce pentru prima dată în ţară asemenea plăci, utilizînd în acest scop lemnul de fag.

Am asistat la fabricarea primei plăci — este drept numai în laboratorul fabricii — care reproduce în mic toate complicatele etape pe care deşeurile tocate le parcurg pînă la metamorfozarea finală în plăci.

Lemnul cu o mie de întrebuinţări

Plăcii fibrolemnoase, trainice, aspectuoase şi ieftine i se spune pe drept cuvînt „lemnul cu o mie de întrebuinţări“.

Cunoaşteţi desigur mobilierul elegant, modern, din unele restaurante şi bufete-expres recent deschise. El este făcut din plăci fibrolemnoase (importate!). Din aceste plăci pot fi construite şi duşumele şi pereţi despărţitori cu o remarcabilă izolare fonică şi termică. Plăcile îşi pot găsi multiple întrebuinţări în interiorul compartimentelor de tren, al tramvaielor şi autobuzelor, în săli de expoziţie şi — ca o problemă de viitor — ca material de construcţie pentru case turistice „portative“.

Prezintă deosebit interes şi faptul că aceste plăci, acoperite cu o hîrtie specială, imită osul, pielea, sideful şi chiar faianţa şi deci pot fi cu succes şi cu efect întrebuinţate drept „căptuşeală“ de pereţi (în locul zugrăvelii). Iată dar cît de larg este cîmpul de aplicaţie al unui material obţinut... din deşeuri.

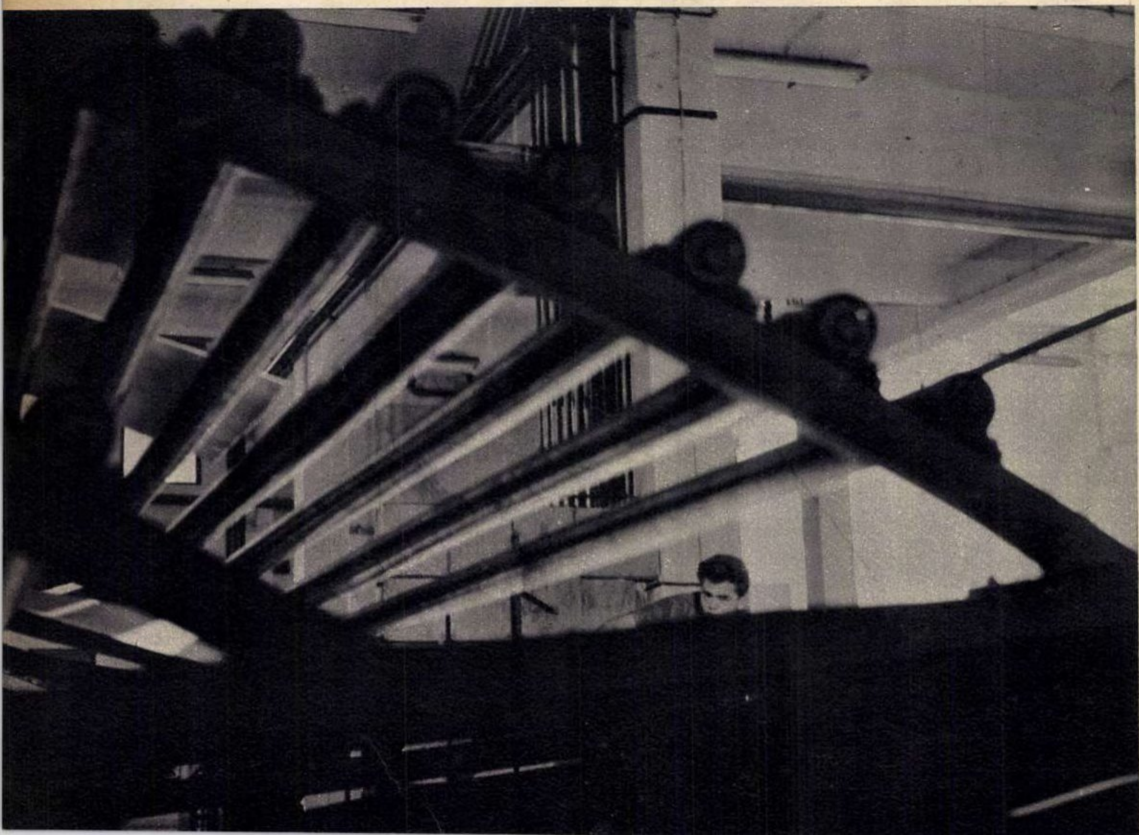

„Stofa“ de lemn parcurge un drum lung şi complicat, trecînd din maşină în maşină, pînă la metamorfozarea în placaj de calitate superioară.

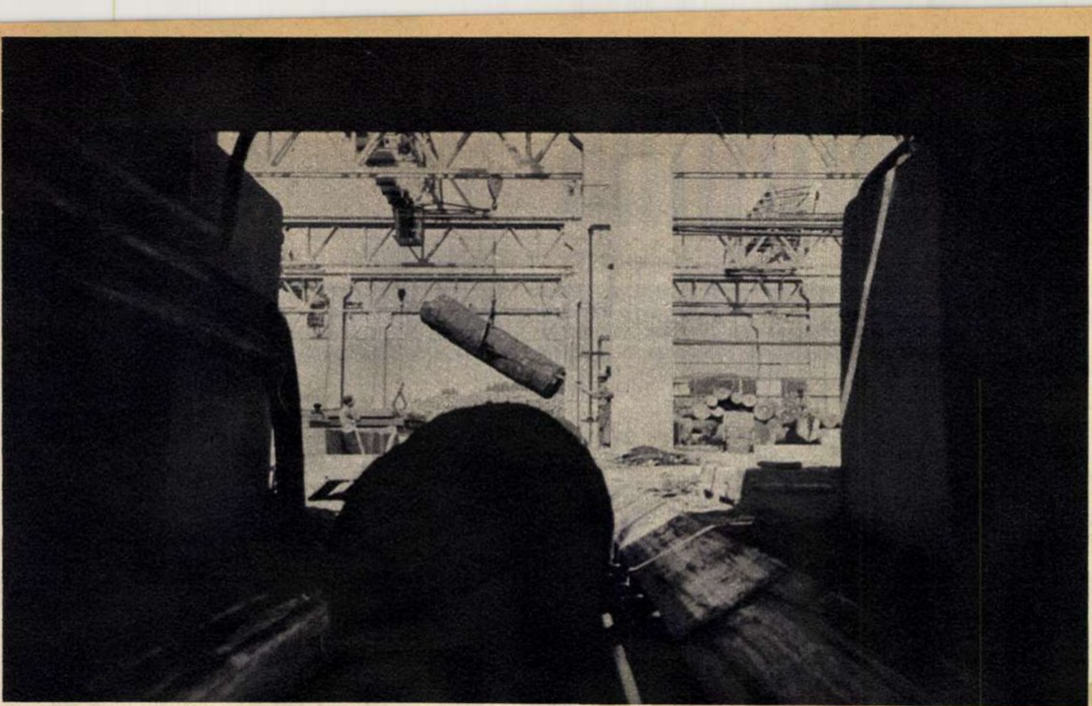

Mai puţin de 50% din volumul buştenilor de fag poate fi în mod efectiv folosit la fabricarea placajului. Restul se transformă în deşeuri... care constituie însă o materie primă deosebit de valoroasă. Din aceste deşeuri C.I.L.-Blaj va produce, pentru prima oară la noi în ţară, plăci fibrolemnoase.

În sfîrşit, cîteva cuvinte şi despre un alt produs al C.I.L.-Blaj: mobila.

Începînd din anul viitor se va produce aici un nou tip de mobilă denumit „Someş" — piese moderne în concepţie şi execuţie, cu forme rotunde, proiectate pentru un spaţiu restrîns. O calitate în plus: finisarea cu lacuri poliesterice, deosebit de durabile. Dulapul, studioul sau masa astfel lăcuite rezistă perfect nu numai la umiditate, dar chiar şi la foc: mucul de ţigară uitat aprins pe studio — asigură specialiştii — nu va lăsa nici cea mai mică urmă. Lacul nu este atacat nici de oţet şi nici de alte substanţe acide de uz curent în menaj.

Prototipul mobilei „Someş" a fost prezentat la diferite expoziţii organizate în mai multe regiuni, bucurîndu-se de preţuirea vizitatorilor. Aceştia, în acelaşi timp, au făcut unele sugestii şi propuneri de îmbunătăţire de care proiectanţii au ţinut seama. Rezultatul îl vor aprecia primii cumpărători ai pieselor de mobilier ce vor purta marca fabricii: C.I.L.-Blaj.

Placajul „ca pielea de neted"

În vederea asigurării unei producţii atît de variate şi la un nivel calitativ corespunzător a fost şi este necesar să se depună o intensă activitate pentru calificarea muncitorilor, în majoritatea lor localnici.

Această acţiune, sub îndrumarea atentă a tehnicienilor, se desfăşoară pe un front larg. Zeci de tineri şi tinere au fost trimişi pentru practică şi specializare, înainte de intrarea în funcţiune a complexului, la fabricile de placaj sau de mobilă din Găläuţaşi, Rîmnicu-Vîlcea, Tîrgu-Jiu, Tîrgu-Mureş, Bucureşti. Aceste prime „detaşamente" au calificat apoi la faţa locului, la Blaj, un număr egal de muncitori, care, la rîndul lor, au calificat pe alţii.

În prezent C.I.L.-Blaj începe să devină el însuşi o pepinieră de cadre pentru alte întreprinderi cu acelaşi profil care urmează să intre în funcţiune în viitorul apropiat. O adevărată osmoză...

Astăzi greutăţile începutului, legate de calificarea rapidă şi temeinică a unui mare număr de muncitori (în special femei, care doar cu cîteva luni în urmă erau de profesiune... casnice), au fost în cea mai mare parte învinse. În fabrica de placaj, deruloarele transformă într-o clipită, cu mîngîierea lor metalică, buştenii groşi de fag în foi lungi, subţiri şi flexibile, care se înfăşoară la nesfîrşit aidoma stofei, în baloturi. Această „stofă de lemn", după o serie de operaţii devine placajul cel de toate zilele. Şi graţie stăruinţelor colectivului, tînăr şi entuziast, placajul „iese ca pielea de neted".

În discuţiile cu muncitorii revine mereu o expresie, care la început nedumereşte pe neiniţiat: „lemn de inimă". Apoi ţi se demonstrează că este vorba de rolele rămase după derulare — „inima" lemnului, acea parte care nu mai poate fi „desfăşurată", desprinsă de pe buştean şi transformată în placaj. Inima lemnului... îmbinare de cuvinte oarecum stranie, dar parcă evocatoare a pasiunii pe care cel care prelucrează lemnul — şi nu numai lemnul — trebuie s-o depună în munca sa pentru ca ea să devină cu adevărat creatoare.

Cine lucră bine...

Şi conducătorul de uscător Romulus Creţu (pentru care maşina e ca şi omul: „Nu-i dai mîncare la timp, nu-i dai ulei, moare"), şi stanţatoarea Lucia Vartan, şi frezorul Gheorghe Handrea, şi tînărul inginer Virgil Prună, şi atîţia alţii, tineri şi vîrstnici, tehnicieni experimentaţi sau începători sînt uniţi de aceeaşi dragoste pentru fabrica lor, pentru munca lor, resimt aceeaşi bucurie.

Elisabeta Hăbian a slugărit de mică la chiaburii din satul ei. Apoi, ani de zile, alături de soţul ei, a făcut cărăuşie „la piatră". O muncă grea, nespus de grea, pe arşiţă şi pe vînt. Astăzi greul a rămas în urmă. Ca muncitoare reparatoare este apreciată de tovarăşii ei, i se deschid toate posibilităţile de calificare, de progres. Cît despre partea materială: „Cine lucră bine, cîştigă bine" — spune dînsa, sintetizînd în grai ardelenesc una din legile de bază ale socialismului.

În cuvinte nemeşteşugite dar pregnante evocă şi muncitoarea Leontina Mureşan viaţa zbuciumată de ieri, bucuriile şi nădejdile de azi:

— M-au crescut moşii şi n-am avut mijloace ca să merg la şcoală. Doar de cînd cu alfabetizarea am învăţat şi eu ceva carte. Am lucrat de mică, am făcut şi naveta la Copşa, am fost la construcţii, la fabrica de cărămizi... A fost tare greu. Acum, aci, la fabrică, sînt mulţumită. Cînd m-au primit, trei nopţi n-am închis ochii de bucurie. Aci rămîn pînă la pensie. Să ştiu cine a avut iniţiativa să se facă fabrica asta, l-aş săruta.

Nu este greu de răspuns la întrebarea implicită a tovarăşei Mureşan:

— Iniţiativa a avut-o acela care a trasat — ca una din sarcinile de bază ale Planului economic pe 6 ani — îmbunătăţirea în continuare a repartizării teritoriale a forţelor de producţie, creşterea potenţialului economic al regiunilor, raioanelor şi oraşelor mai puţin dezvoltate: partidul. Este acela care a indicat economiei forestiere ca principal obiectiv refacerea şi valorificarea şi mai înaltă a patrimoniului forestier. Este acela care a hotărît ca toate bogăţiile nenumărate ale ţării noastre, avîntul creator al maselor, să fie puse în slujba unui unic ţel: fericirea omului muncitor.

L. NIŢESCU

Fotografii de S. STEINER

HRĂNIREA PEŞTILOR CU AJUTORUL LUMINII

În eleştee, hrana vie necesară peştilor este îmbogăţită, în mod obişnuit, cu hrană artificială. In anumite perioade aceasta din urmă devine chiar hrana principală a peştilor.

În urma cercetărilor făcute s-a constatat că alimentaţia artificială este consumată mai bine sub acţiunea luminii. De aceea în eleşteul unei staţiuni piscicole din U.R.S.S. au fost montate în acest scop becuri electrice care au fost aprinse după apusul soarelui.

Datorită iluminării, cantitatea de hrană găsită în tubul digestiv al peştilor s-a dovedit a fi de 12-38 de ori mai mare decît cea găsită la peştii din zona neluminată.

Hrănirea nocturnă a peştilor cu ajutorul luminii poate avea o largă aplicare în gospodăriile piscicole, care vor obţine astfel cantităţi de peşte mult sporite.

SURGICOL—UN NOU TIP DE PANSAMENT

La Congresul internaţional de chirurgie, care a avut loc recent la Dublin (Irlanda), oamenii de ştiinţă englezi au arătat că au reuşit să pună la punct un nou pansament chirurgical denumit „Surgicol", care reprezintă un important progres în domeniul chirurgiei.

De îndată ce este aplicat pe rană, noul pansament permite oprirea spontană a sîngelui.

Dr. Charles Robb, preşedintele lui „International Cardiovascular Society", a precizat că oamenii de ştiinţă englezi au lucrat 12 ani la punerea la punct a acestui pansament de mare folos în operaţiile chirurgicale, în special în acelea practicate în urma accidentelor de aviaţie.

Noul pansament, care se aseamănă cu o ţesătură rară, a fost experimentat în faţa participanţilor la congres.

SEXUL PLANTELOR POATE FI DIRIJAT?

Dirijarea sexului la plante este o problemă care preocupă de mult pe cercetătorii sovietici. De pildă la castraveţi una din cauzele recoltelor slabe din zona centrală a Uniunii Sovietice o constituie dezvoltarea insuficientă a florilor femeieşti în comparaţie cu cele bărbăteşti. Acest lucru a determinat încercarea unor metode de reglare a sexului la florile de castraveţi. S.G. Gabev şi E.G. Minina au „afumat" în acest scop plantele. Prin degajarea oxidului de carbon şi a etilenului s-a provocat o intensificare a dezvoltării florilor femeieşti în culturile din sere. Apoi plantele au fost tratate cu acetilenă, obţinîndu-se rezultate foarte bune.

Alţi cercetători au încercat determinarea sexului la porumb. Se ştie, de pildă, că porumbul este o plantă hermafrodită (adică acelaşi individ posedă ambele sexe). Tratînd porumbul cu hormoni feminini de la stadiul de sămînţă pînă în momentul apariţiei florilor, agrobiologii sovietici au obţinut exemplare „feminizate". Porumbul astfel transformat se dezvoltă mult mai repede, iar numărul ştiuleţilor este dublu.

ITALO CALVINO

GĂINA CONSPIRATOARE

Italo Calvino, unul din scriitorii italieni cei mai cunoscuți și mai apreciați ai tinerei generații (născut în 1923), a început să publice în anii imediat următori războiului, făcîndu-se cunoscut prin romanul său „Poteca culburilor de păianjen" (1946), inspirat din epopeea Rezistenței. În romanele și schițele sale el înfățișează viața oamenilor simpli.

Paznicul Adalberto avea o găină. Adalberto făcea parte din corpul de gardă intern al unei mari întreprinderi și găina aceea o ținea într-o curticică a fabricii — îi dăduse voie șeful paznicilor. I-ar fi plăcut să-și facă, cu timpul, o poiată întreagă, dar începuse prin a cumpăra găina aceea, care-i fusese garantată ca foarte ouătoare și drept o pasăre tăcută, care n-ar cuteza niciodată să tulbure cu cotcodăcitul ei severa atmosferă industrială.

E drept, nu se putea socoti nemulțumit: îi făcea un ou pe zi și dacă n-ar fi cîrîit cînd și cînd, în surdină, ai fi zis că e complet mută. De fapt, Adalberto căpătase voie să o crească în coteț, dar cum terenul din spatele fabricii era de mulți ani acoperit nu numai de șuruburi și fiare ruginite, ci și de rîme, îi fusese acordată în mod tacit găinii îngăduința de a ciuguli pe-acolo. Așa că se învîrtea prin mai toate sectoarele de producție, rezervată și discretă, bine cunoscută de muncitori și chiar invidiată de unii pentru libertatea și lipsa ei de răspundere.

Într-o zi bătrînul strungar Pietro descoperise că Tommaso — de la bancul de probă — care era leat cu el, venea la fabrică cu buzunarele pline de boabe de porumb. Neuitîndu-și obîrșia țărănească, Tommaso cîntărise și apreciase imediat calitățile productive ale orătaniei și, vrînd să se răzbune pentru diferite șicane îndurate din partea paznicului, pusese la cale o abilă manevră pentru a se împrieteni cu găina lui Adalberto și a o deprinde să-și lase ouăle într-o cutie pentru deșeuri aflată lîngă bancul lui de lucru.

Se nimerise că, de cînd erau pe cale să se încuscrească (băiatul lui Pietro își vîrîse în cap să se însoare cu fata lui Tommaso), cei doi „veterani" se ciondăneau mereu. Așa că Pietro își procură și el o provizie de boabe, își pregăti o lădiță pentru șpan și, în puținele clipe lăsate libere de mașinile la care era nevoit să lucreze simultan, încerca să atragă găina. Astfel că partida aceea, care avea ca miză nu atît un ou, cît o revanșă morală, era disputată mai mult între Pietro și Tommaso decît între cei doi și Adalberto, care își vedea mai departe de percheziționarea muncitorilor la intrare și la ieșire, îi scotocea cu zel prin serviete, prin flanele, pînă la piele, și habar n-avea de nimic.

Pietro lucra singur într-un colț al secției sale, despărțit de un crîmpei de perete, ca o „săliță", cu o ușă cu geam care dădea în curte. Cu vreo doi ani în urmă, în sălița aceea erau două mașini și doi muncitori: el cu încă unul. La un moment dat, acesta fusese nevoit să se interneze la spitalul asociației de ajutor reciproc, avînd o hernie gravă, și Pietro se trezi deodată că trebuie să supravegheze două mașini. Învăță să-și organizeze mișcările după necesități: lăsa în jos maneta unei mașini și se ducea să ia piesa finită de la cealaltă. Colegul său bolnav de hernie fu operat, se întoarse, dar i se dădu un post cu salariu mai mic, în altă secție. Pietro rămase definitiv la cele două mașini; ba chiar, ca să-i fie lămurit că nu era vorba de o neglijență întîmplătoare, veni un normator să-i măsoare timpii mișcărilor și puse să i se mai adauge încă o mașină: calculase că între operațiile efectuate la o mașină și cele efectuate la cealaltă îi mai rămînea timp liber pentru a treia. Apoi, la o revizie generală a sarcinilor muncitorilor, ca să-i iasă și lui rotundă nu știu ce sumă modestă, îi mai adăugară și a patra mașină. La șaizeci de ani bătuți pe muchie, trebuise să învețe să facă o muncă împătrită, în același interval de timp; însă cum salariul său rămăsese neschimbat, în viața lui Pietro nu se iviră alte noutăți decît că astma bronhială i se stabiliză, devenind cronică, și căpătă meteahna de a adormi de îndată ce avea norocul să se așeze pe un scaun, în orice mediu sau tovărășie s-ar fi aflat. Dar era un bătrîn zdravăn și, mai ales, viguros sufletește, fapt care-l făcea mereu să spere că se află în pragul unor mari schimbări.

Opt ore în șir, zi de zi, Pietro se învîrtea deci între cele patru mașini, cu aceleași gesturi, atît de cunoscute acum, încît izbutise să regleze cadența astmei după ritmul muncii. Chiar și pupilele i se mișcau după un traseu precis ca și cel al astrelor, pentru că fiecare mașină pretindea anumite priviri bine determinate.

După prima jumătate de ceas de muncă, Pietro era deja obosit și în timpanele sale zgomotele fabricii se contopeau într-un unic bîzîit de fond, pe care se detașa ritmul combinat al mașinilor sale. Sub imboldul acelui ritm, se tîra de-a lungul orariului zilei ca buimac, pînă cînd geamătul curelelor de transmisie, care-și încetineau goana pentru o reparație sau pentru că se sfîrșea programul, îl înștiința, dulce ca și țărmul salvator profilat în ochii naufragiatului, că, în cele din urmă, calvarul a încetat.

Dar dorința de libertate a omului este atît de nesecată, încît chiar și în asemenea condiții grele gîndul lui Pietro izbutea să-și țeasă pînza de la o mașină la alta, să curgă necontenit ca firul din gura paingului.

Firește, această relativă libertate de gîndire putea fi atinsă numai printr-o tehnică specială, care dura mult s-o înveți: era de ajuns, de pildă, să știi să întrerupi cursul gîndirii în clipa în care mîna trebuia să însoțească piesa sub strung. Și lucrurile mergeau cam în felul acesta cu Pietro: „Dacă în (ridică maneta) mai... fiul meu se însoară cu fata acestei hahalere... (acuma pun piesa sub strung!) o să liberăm odaia mare... (fac doi pași)... așa că însurățeii o să poată duminicile să rămînă în pat pînă tîrziu și să vadă pe fereastră munții... (și acum lasă jos maneta cealaltă!)... iar eu și cu bătrînica mea o să ne mutăm în odaia mică... (pune la loc piesele alea!)... că pentru noi, chiar dacă pe fereastră o să vedem doar gazometrul, tot nu contează..." — și de aci, trecînd la altă ordine de idei, ca și cum imaginea gazometrului de lîngă casă l-ar fi rechemat la realitatea cotidiană sau poate fiindcă o împiedicare momentană a strungului i-ar fi inspirat o atitudine mai combativă, Pietro își spune în gînd: „Dacă — sectorul — laminate — începe — o agitație — pe chestia — acordurilor, noi putem... (atenție, a intrat strîmb!)... să ne bizuim pe... (atenție!) revendicările... (s-a dus, lua-l-ar naiba!) de a fi — trecuți — în categoria specialiștilor..."

Astfel că mișcarea mașinilor condiționa și, totodată, împingea înainte mișcarea gîndurilor. Și în interiorul acelei armături mecanice, încet-încet, gîndul se adapta, sprinten și mlădios, așa cum trupul unui tînăr și zvelt cavaler medieval se adaptează armurii sale și izbutește chiar să-și întindă și să-și dezmorțească bicepșii și brațul toropit, să-și scarpine spinarea, care-l mănîncă din cauza frecăturii cu metalul; la fel deci se împletea și se deznoda gîndul lui Pietro în închisoarea aceea a fabricii — închisoare generatoare de tensiune nervoasă, de automatism și oboseală.

Dar cu o anumită organizare a mișcărilor, chiar sub apăsarea sistemului care pretinde să

EDUCAȚIE PENTRU TOATE VÎRSTELE

COPIII DIN BLOCUL NOSTRU

Copii buni cred c-or fi și prin alte blocuri, dar pentru copiii din blocul nostru, uite, mă pun chezaș. N-ai să auzi pe la noi sarabande infernale de țipete și nici, izbucnind în fiecare clipă, plînsul acuzator al unui mărunțel pus la încercări de vreun semen mai agresiv. Pietrele ne cruță geamurile, iar înjurăturile nu ne atacă urechile. Fotbal nu se joacă unde și cum se nimerește, ci numai în locuri hotărîte pentru aceasta și la anumite ore. N-ai să întîlnești pe înserat părinți implorîndu-și copiii să intre în case sau căutîndu-i pe cinci străzi jur împrejur.

Nici unul dintre noi nu și-ar putea închipui blocul fără copii. Ei, copiii, cunosc taina de a însufleți zidurile albe și a transforma această construcție cu zece etaje într-o veselă cutie cu muzică.

Copiii din blocul nostru sînt totuși și ei copii ca toți copiii. Se joacă, fac zgomot, aleargă, se mai ceartă, se mai împacă. Dar aceste deosebit de însemnate treburi copilărești se fac în anumite limite, acceptabile și pentru cei mici și pentru cei mari. O lege, nescrisă dar nu mai puțin respectată, pune o stavilă de netrecut aceluia care ar încerca să pășească din civilizație în sălbăticie, din domeniul posibilului în cel al inacceptabilului. Vîrstele copilăriei, care se întîlnesc la noi în curte, se învață unele pe altele ce se poate și ce nu se poate: cei mai mici o află de la cei aproape mari, iar aceștia au învățat-o la vremea lor de la niște actuali elevi din clasa a VIII-a, care nu de mult se jucau și ei în curtea noastră.

Mai sînt și alte întocmiri vrednice de luare-aminte în blocul nostru. Avem cerc de cusut pentru fete și cerc de traforaj pentru băieți. Brigăzi harnice și nespus de vigilente păzesc integritatea florilor și a copacilor și se îngrijesc neostenite ca toate să fie la locul lor: hîrtiile în coșuri, bicicletele pe prundiș, nu pe iarbă. Jucăriile se folosesc în colectiv și avem pentru treaba asta un responsabil de opt ani. Există și echipă de teatru, și echipă de fotbal. În ședințele comitetului de bloc problema copiilor este permanent pe ordinea de zi: se hotărăsc prin rotație apartamentele ce vor adăposti diferitele activitățîi. Alte probleme nu ne pun copiii noștri.

Lecțiile sînt de asemenea o preocupare colectivă și, cum toate clasele, de la întîia la a șaptea, își au reprezentanți în blocul nostru, fiecare vîrstă școlară găsește sprijin la învățătură în cea de pe treapta de mai sus. În schimb nu ești liber să iei orice fel de note, deoarece, așa cum spune un cîntec știut de toți copiii de la noi:

„Dragi copii, la noi în bloc
Pentru leneși nu e loc!"

De cînd datează aceste întocmiri? Dacă m-aș lăsa povățuit de „patriotismul local" aș fi înclinat să răspund cu semeție:

— Din totdeauna!

Adevărul istoric (și eu fac doar aici treabă de istoric) mă împiedică însă să răspund așa, deoarece istoria acestei mici colectivități și a obiceiurilor ei are un început bine precizat în timp și ca atare lesne de consemnat.

Acest început — inițiativa — coincide cu săptămîna în care vecina mea, învățătoarea, a ieșit la pensie. Concluzia: dacă în fiecare bloc ar exista inițiativa!..

Sen ALEXANDRU

fie utilizate cele mai infime fracţiuni de timp, ajungi să descoperi că îţi rămîne o minunată vacanţă de cîteva secunde, că mai poţi face şi cîţiva paşi pe cont propriu sau să te scarpini pe burtă şi să fredonezi: „Pam, pam, pam...“ — iar dacă nu dă tîrcoale pe-acolo şeful serviciului, ca să te sîcîie, între două operaţii mai ai timp să şopteşti şi două vorbe unui coleg.

Iată deci că, la apariţia găinii, Pietro îşi putea permite să facă: „pui... pui... pui“ şi să compare în minte învîrteala lui necontenită între cele patru maşini, aşa gros şi cu picioare plate cum era, cu mişcările găinii; şi începea să lase să-i cadă o dîră de boabe de porumb, cum îşi propusese, atrăgînd zburătoarea pînă la lădiţa de deşeuri, ca să ouă acolo pentru el şi nu pentru zbirul de Adalberto sau prietenul-rival, Tommaso.

Dar nici cuibul lui Pietro, nici cel al lui Tommaso nu inspirau găina. Părea că oul şi-l producea în zori, în coteţul lui Adalberto, înainte de a-şi începe raita prin diversele sectoare. Şi atît turnătorul, cît şi cel de la bancul de probă, căpătară obiceiul de a o lua în braţe, pipăindu-i abdomenul, de îndată ce o zăreau. Găina, blîndă din fire, ca o pisică, se lăsa, dar era mereu stearpă.

Nu ştiu cum se făcu însă, că de cîteva zile Pietro nu mai era singur la cele patru maşini. Adică totul rămînea în sarcina lui, dar se stabilise că o parte din piese aveau nevoie de mai mult finisaj şi un muncitor lua din cînd în cînd un teanc şi le ducea la un mic pupitru instalat în apropiere, unde, cling-cling, clang-clang, uşurel-uşurel le gîdila vreo zece minute. Lui Pietro nu-i da nici un fel de ajutor, ba chiar dimpotrivă, îl mai şi încurca, şi era limpede că adevăratele sale misiuni erau altele.

Acest individ, bine cunoscut muncitorilor, avea chiar şi o poreclă: Giovannino-Putoare. Era un sfrijit, la obraz negru ca noaptea. De pe unde-l mai pescuise şi pe el direcţia, nu se ştia; se ştia doar că prima treabă care i se încredinţase la angajare fusese întreţinerea toaletelor; în realitate însă trebuia să stea pitit acolo toată ziua şi să tragă cu urechea la ce vorbesc muncitorii, ca să raporteze. Nu s-a aflat niciodată precis cam ce ar fi fost atît de important de auzit; se pare că doi muncitori din comisia internă a sindicatului, ţinînd seama că nu era chip să schimbe o vorbuliţă în nici un alt loc fără să fie concediaţi pe loc, făceau schimb de păreri de la o toaletă la alta, prefăcîndu-se că se duc acolo pentru nevoile lor. Asta nu înseamnă că ar prezenta cine ştie ce siguranţă aceste locuri într-o fabrică: fără uşi, sau cu o singură tăblie joasă, care lasă descoperite capul şi bustul, pentru ca nimeni să nu se poată opri acolo să fumeze, şi cu paznici speciali care vin în control din cinci în cinci minute, toaletele sînt departe de a oferi muncitorilor adăposturi sigure. Aşa că cei doi membri de sindicat, acuzaţi că fac politică în timpul orelor de muncă, fuseseră concediaţi fără nici o explicaţie; cineva îi denunţase, nici vorbă, şi nu întîrziară să-l identifice pe „turnător“ în persoana lui Giovannino-Putoare, cum fusese acesta poreclit din clipa aceea.

Pentru că de atunci nimeni nu mai stătea de vorbă acolo, spionul direcţiei a fost mutat. Om fără nici o calificare, era schimbat de la o echipă la alta, cu misiuni sumare şi de vădită inutilitate, dar cu sarcini secrete de spionaj, manevrat de temerile haotice ale unor conducători mereu în panică; şi pretutindeni ceilalţi muncitori îi întorceau spatele tăcuţi, necatadicsind să-i arunce măcar o privire.

Acum se ţinea scai de muncitorul acesta bătrîn şi singur. Ce naiba putea descoperi aici? Nu cumva ajunsese şi el pe ultima treaptă — se gîndea timorat — gata să fie zvîrlit în stradă, la fel cu victimele denunţurilor sale? Şi Giovannino-Putoare îşi storcea creierii ca să dibuie o pistă, o bănuială, un indiciu cît de mărunt. Era momentul potrivit: toată fabrica se găsea în stare de alarmă, muncitorii erau în fierbere, direcţia sta cu părul zbîrlit şi adulmeca rătăcită peste tot. Şi de cîtăva vreme Giovannino clocea o idee a lui. În fiecare zi, la aceeaşi oră, intra în secţia lor o găină. Iar strungarul Pietro o atrăgea spre el cu cîteva boabe de porumb, se apropia de dînsa şi-i punea o mînă chiar sub fund. Ce naiba putea să însemne drăcovenia asta? Nu cumva se afla aici un sistem pentru transmiterea de mesaje secrete dintr-o secţie într-alta? Giovannino era acum convins de lucrul acesta. Gestul lui Pietro era aidoma celui care caută sau vîră ceva printre penele unei zburătoare. Şi, într-o bună zi, Giovannino-Putoare, cînd Pietro dădu drumul găinii, o urmări. Găina bănuită de conspiraţie străbătu curtea, se căţără pe un maldăr de doage de fier; Giovannino o urmă, se vîrî într-un capăt de ţeavă şi, de-a buşilea prin ţeavă, înaintă după găină; ieşind, pasărea străbătu alt colţ de curte şi intră la secţia bancurilor de probă. Acolo se afla alt bătrîn, care îndată ce-o zări lăsă din mînă ciocanul şi cheia şi se duse în întîmpinarea orătaniei. Găina, plină de încredere faţă de el, se lăsă ridicată şi — poftim, şi aici la fel! — chiar se lăsă scotocită sub coadă. Giovannino era acum sigur că a dat lovitura cea mare. Avea de-a face, fără doar şi poate, cu o găină conspiratoare! „Fără îndoială că mesajul este transmis zilnic — se gîndi el — de la Pietro la ăsta de-aici. Mîine, de-ndată ce găina pleacă de la Pietro, dau alarma, ca să fie prinsă şi percheziţionată de poliţia direcţiunii“.

A doua zi, Pietro, după ce, nu prea convins de rezultate, căutase găina de ou şi o pusese îndărăt pe duşumea, privind-o cu melancolie, îl zări pe Giovannino-Putoare cum îşi zvîrle raşpelul şi iese din săliţă aproape în goană.

Cînd spionul dădu alarma, serviciul special de gardă se şi pregăti să facă senzaţionala captură. Surprinsă în curte în timp ce ciugulea larve de insecte printre buloanele împrăştiate prin praf, găina escortată ajunse pînă în biroul şefului supravegherii personalului.

Adalberto habar n-avea de toată bazaconia. Convocat la „comandament“, de-ndată ce văzu pe biroul şefului poliţiei interne găina lui imobilizată în mîinile zeloşilor săi colegi, i se umplură ochii de lacrimi.

— Ce poznă a făcut? Cum de s-a întîmplat aşa ceva? Eu doar o ţineam totdeauna închisă în coteţ! — începu el să se vaite, crezînd că este învinuit că a lăsat găina să se învîrtă în voie prin fabrică.

Dar acuzaţiile erau mult mai grave, după cum nu întîrzie să-şi dea seama. Şeful serviciului îl potopi cu întrebări. Era un fost plutonier ieşit la pensie şi continua să-şi exercite autoritatea rigidă asupra foştilor jandarmi care intraseră în serviciul de „control“ al direcţiei. În cursul interogatoriului care urmă, mai mult decît dragostea pentru unica lui găină, decît speranţele sale de crescător, contă pentru Adalberto teama de a nu fi amestecat într-o „conspiraţie“. Dădu din mîini, căută, încercă să se justifice pentru că lăsase liberă orătania, dar la întrebările privitoare la raporturile dintre găina conspirativă şi sindicate nu îndrăzni să se compromită nici disculpînd-o, nici scuzînd-o. Se fortifică îndărătul unei serii de fraze stereotipe: „Eu nu ştiu nimic, eu nu sînt amestecat“, îngrijorat doar să fie scos de sub orice fel de răspundere personală în povestea asta.

Buna-credinţă a paznicului fu recunoscută, dar cu un nod de plîns în gît şi cu o strîngere de inimă de remuşcare privea găina lăsată în voia soartei sale.

Plutonierul ordonă să fie percheziţionată inculpata. Unul dintre agenţi se codi, zicînd că-i vine greaţă, iar altul, după ce fusese asaltat cu ciocănituri de către arestată, se îndepărtă, sugîndu-şi un deget însîngerat. În cele din urmă se iviră nelipsiţii experţi, foarte bucuroşi să-şi dovedească zelul. În urma expertizei, rezultă că oviductul nu conţinea nici un fel de misive contrarii intereselor întreprinderii sau altceva la fel de subversiv. Priceput în diferitele tehnici de război, plutonierul ordonă să fie scotocită pasărea sub aripi, unde soldaţii din specialitatea Geniul columbofil obişnuiau să ascundă mesajele lor în punguliţe sigilate. Cercetată cu de-amănuntul, găina îşi împrăştie penele şi fulgii prin tot biroul, dar nu se găsi nimic.

Cu toate acestea, fiind considerată prea suspectă şi conspirativă la înfăţişare pentru a fi cu totul nevinovată, găina fu condamnată, fără drept de apel. În curte, cu aer sinistru, doi oameni în uniformă neagră, reprezentanţi ai direcţiei, o ţinură, în timp ce al treilea executa sentinţa sucindu-i gîtul. Scoase un ultim strigăt prelung, sfîşietor, un cotcodăcit lugubru, ea, care fusese atît de tăcută toată viaţa. Adalberto îşi acoperi faţa cu mîna. Visul său de a avea o poiată fusese spulberat din găoace. Astfel maşina opresiunii — fără a-i fi indiferente chiar cele mai mici lucruri—se întoarce totdeauna împotriva celor care o servesc. Reprezentantul direcţiei, care era îngrijorat fiindcă trebuia să primească delegaţia muncitorilor veniţi să protesteze contra concedierilor ilegale, auzind din biroul său fastuos strigătul de moarte al găinii, avu o tristă presimţire cu privire la rezultatul negocierilor.

În romîneşte de Eugen B. MARIAN

Ilustraţii de Rik AUERBACH

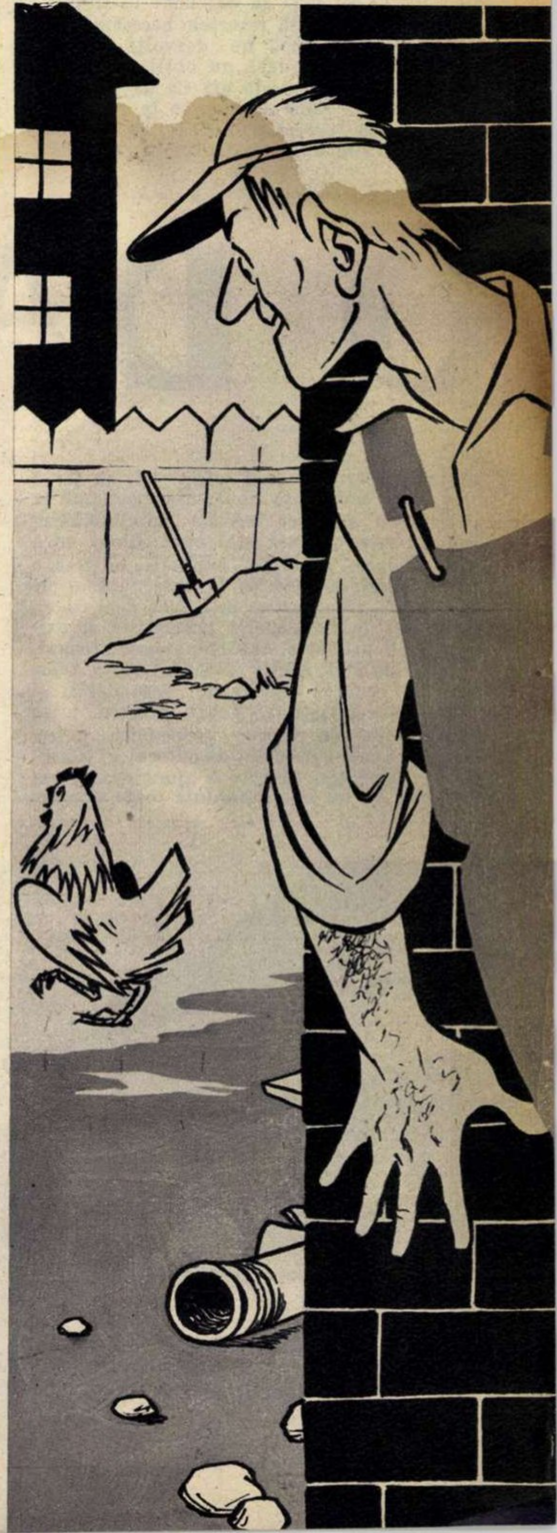

După Plenara C.C. al P. M. R. din 30 lu

O DATĂ PE L

De trei ani de zile, gospodăria agricolă colectivă din Cenei (regiunea Banat) împarte colectiviştilor avansuri băneşti în fiecare lună. Mai exact: de la 1 ianuarie 1959 şi pînă azi membrii acestei gospodării au primit, în jurul datei de 20 a fiecărei luni, cîte 10 lei avans pentru fiecare zi-muncă. Lucrul acesta este cît se poate de semnificativ şi el evidenţiază preocuparea consiliului de conducere de a spori necontenit averea obştească a colectivei şi de a îndestula tot mai mult traiul membrilor ei.

Faptul că o gospodărie colectivă dă parale membrilor ei nu o dată, de două sau trei ori pe an ci în fiecare lună, prezintă avantaje deosebit de mari atît pentru ea, cît şi pentru colectivişti. Nu poţi să dai bani în fiecare lună dacă nu există resursele necesare. Iar resurse de unde, dacă nu dezvolţi gospodăria multilateral, dacă nu obţii producţii mari în toate sectoarele ei? Ca să împarţi bani în fiecare lună trebuie să te gospodăreşti bine, să lucrezi planificat, ritmic. Să nu mai vorbim apoi de faptul că în satul nostru a apărut ţăranul colectivist, un ţăran nou, cu o conştiinţă nouă, care muncind în comun, cu mijloace tehnice înaintate, năzuieşte şi spre o viaţă mai bună. Chiar dacă are cămara plină de bunătăţi, el vrea o haină bună, mobilă ca la oraş, aparat de radio etc., etc. Avem de-a face deci cu un ţăran căruia i-au sporit pretenţiile şi exigenţele. Foarte bine. Aşa îl învaţă socialismul.

Am cercetat multe dosare, multe tabele, am vizitat acareturile gospodăriei şi casele colectiviştilor. Toate acestea m-au convins de un lucru: gospodăria colectivă din Cenei e deosebit de puternică. Rezultatele economice la care a ajuns n-au picat din cer şi nu s-au înfăptuit peste noapte.

Se ştie că bănăţenii sînt oameni harnici. Dar numai hărnicia n-a fost suficientă pentru sporirea bogăţiei: a fost nevoie şi de organizarea temeinică a întregii activităţi.

În primul rînd trebuiau învinse oarecari tendinţe individualiste manifestate de unii colectivişti. Se mai auzea în cîte o adunare generală: „De ce să nu se împartă întreaga cantitate de produse? De ce să băgăm atîta bănet în construcţii?“ De asemenea, trebuiau biruite îndoielile cîtorva colectivişti care nu vedeau perspectivele de dezvoltare ale gospodăriei. La capitolul acesta îl amintesc pe Vlastimir Ştefanov care, la toate şedinţele unde se arătau cifre foarte îndrăzneţe privind dezvoltarea gospodăriei, se ridica şi zicea: „E frumos, dar e imposibil, adică nu se poate“. Fapt pentru care din 1957 şi pînă în 1960 oamenii i-au zis lui Vlastimir Ştefanov „Vlastimir Imposibil“.

În faţa unor asemenea situaţii, consiliul de conducere şi organizaţia de partid au găsit metoda cea mai eficace de muncă: mobilizarea celor mai buni colectivişti, şi în primul rînd a comuniştilor, pentru realizarea cifrelor de producţie. În cadrul unei adunări generale din 1958, Radivoi Raicov, preşedintele gospodăriei, a spus: „Ne propunem ca în 1961 sectorul bovin al gospodăriei să ajungă la 400 de capete. Numărul porcilor pe care-i vom îngrăşa în 1961 trebuie să fie de circa 800. Sîntem hotărîţi ca din 1959 să dăm lunar avansuri băneşti, cîte 10 lei pentru fiecare zi-muncă“. Vlastimir Ştefanov iarăşi a spus: „E frumos, dar e imposibil, adică nu se poate“.

Viaţa, adică munca susţinută a colectiviştilor şi chiar activitatea stăruitoare a lui Vlastimir Ştefanov, a dat peste cap imposibilul dumisale. Acest imposibil s-a transformat în posibil, în realitate.

Repet: de trei ani colectiviştii din Cenei primesc avansuri băneşti în fiecare lună. În ce priveşte aceste avansuri, aş putea să dau o situaţie precisă a sutelor de familii pe ultimii trei ani. E concludent însă dacă amintesc atît: în 1959 veniturile băneşti ale gospodăriei au fost de 3.902.422 lei, în 1960 de 4.280.787, iar în acest an sînt planificate la 5.446.836 lei. Observaţi creşterea în fiecare an. Mai departe. În 1959 s-au dat pentru fiecare zi-muncă 14,50 lei, în 1960 cîte 16 lei, iar în 1961 se vor da circa 20 lei (numai bani). Să continuăm cu cifrele legate direct de oameni. Aurel Deac (a muncit mai mult el, întrucît nevastă-sa are trei copii mici) a primit următoa-

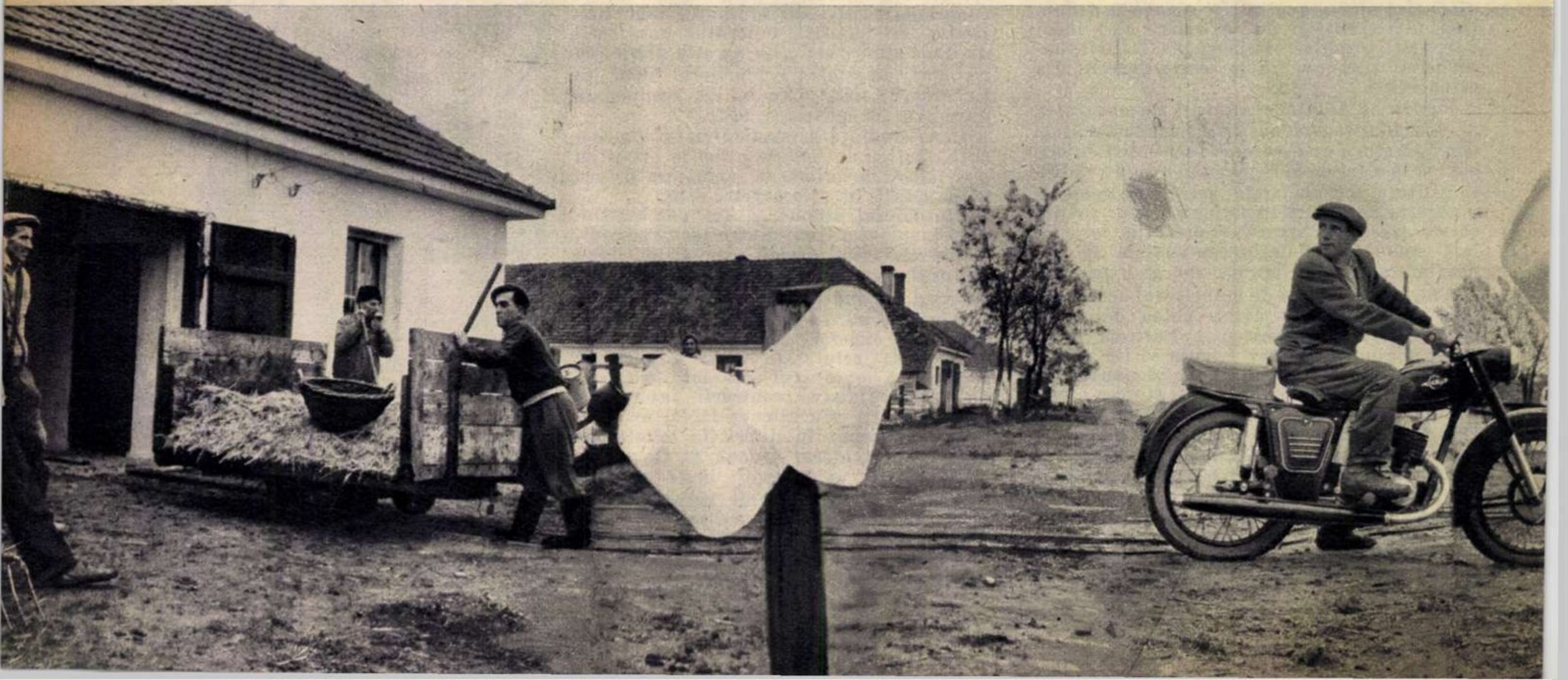

ie-1 iulie a. c. colectiviştii din Cenei au hotărît să mărească considerabil numărul păsărilor.

UNĂ

rele sume: 640 lei pe mai, 790 lei pe iunie, 570 pe iulie, 610 lei pe august. Altul, Neţa Ţoţin, cu nevasta: 1.030 lei pe mai, 1.040 lei pe iunie, 1.070 lei pe iulie, 1.100 pe august. Ivan Raicu: 1.420 lei pe mai, 1.790 lei pe iunie, 1.770 lei pe iulie. Iosif Solomayer: 1.000 lei pe mai, 1.210 pe iunie, 960 pe iulie, 1.030 pe august. Mi-e greu să ies din cifre. Pe întreg anul 1960 Liubomir Mişcov a primit 14.402 lei, Guţu Radivoi 18.658 lei. Reţineţi: anul trecut pentru fiecare zi-muncă s-au mai dat 7 kilograme cereale, zahăr, brînză, furaje şi altele.

Cum de sînt posibile venituri aşa mari? Să lăsăm tot faptele să vorbească. Aşadar în anul acesta veniturile băneşti ale gospodăriei se vor ridica la 5.446.836 lei. De unde izvorăsc asemenea venituri? Iată cifre: 405.000 lei din lapte de vacă, 1.000.000 lei din carne contractată, 100.000 lei din lapte de oaie, 115.000 lei din lînă, 24.000 lei din fulgi de gîscă şi alte milioane din contractări cu statul: 50 vagoane grîu, 39 vagoane porumb, 5 vagoane floarea-soarelui, 448 vagoane sfeclă de zahăr etc., etc.

Spuneam că în 1958 gospodăria din Cenei a hotărît ca în anul 1961 să îngraşe circa 800 de porci. Ei bine, în 1961 la Cenei se îngraşă 900 de porci. Tot în 1958 se prevedea ca în 1961 numărul bovinelor să ajungă la 400. La ora actuală sectorul bovinelor numără peste 450 de capete. Ar putea cineva să întrebe: cum reuşeşte gospodăria să împartă bani lunar, că doar nu i se plăteşte pentru contractările de cereale în fiecare lună? Iată cum stau lucrurile: cei 900 de porci sînt eşalonaţi spre livrare cîte 100 în fiecare lună. Mai departe. Gospodăria livrează lunar circa 50.000 litri lapte. Deci, în fiecare lună, numai de la porci şi de la lapte intră în punga gospodăriei 200.000-250.000 lei. Ca să nu mai vorbim de banii care se primesc pentru alte produse. În luna iunie a.c. la zilele-muncă s-a dat un avans de 270.000 lei şi 40.000 lei ajutoare pentru bătrîni.

Chiar dacă v-au obosit cifrele, permiteţi-mi să nu le pun punct. Zootehnia s-a dovedit mare aducătoare de venituri. De aceea

Pentru hrana vitelor, pentru lapte.

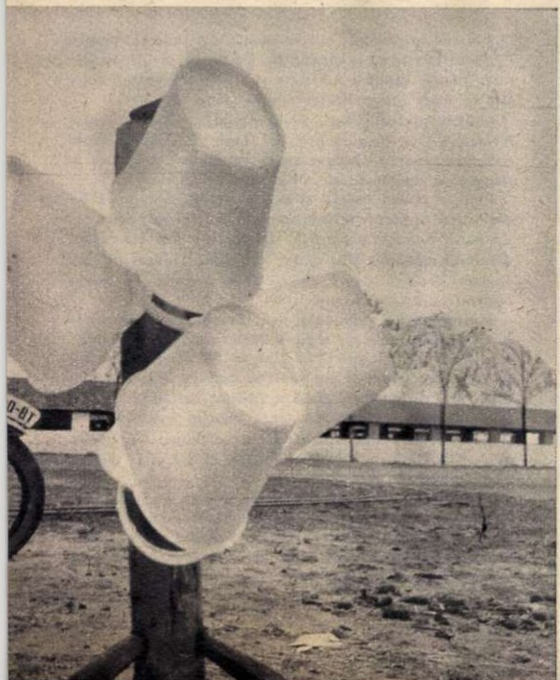

O vizită matinală la cele 40 de obiective zootehnice.

În zorii zilei, o echipă de colectiviști se îndreaptă spre locul de muncă.

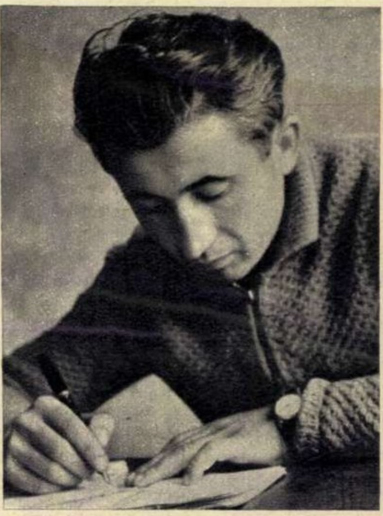

Neța Toțin își face socotelile. În anul acesta n-a fost lună în care să ia un avans bănesc mai mic de 1.000 de lei.

În 1962 gospodăria colectivă din Cenei va îngrășa 1.300 porci (cu 400 mai mulți ca în acest an). Numărul bovinelor va ajunge în 1962 la 600, al păsărilor la 6.000...

Toate acestea nu sînt posibile fără o bază furajeră puternică. Suprafața arabilă a gospodăriei are 2.300 ha. Destul de apreciabilă. O bună parte din ea este afectată bazei furajere. Pentru 1962 sînt prevăzute măsuri pentru sporirea producției de furaje pe suprafețele afectate acestor culturi.

Recent colectiviștii au hotărît ca în toamna viitoare de pe un lot de 530 hectare să obțină 5.000 kg porumb la hectar.

Am numărat construcțiile zootehnice din gospodărie: 40. Multe, nu? Și toate sînt moderne. Președintele îmi spune că în cîțiva ani construcțiile vor fi amortizate.

Am fost la cooperativa din Cenei unde lunar se vînd mărfuri în valoare de 600.000 lei. La Cenei s-au construit 40 de case. Toată lumea are radio. 44 merg la muncă cu motocicletele. Nevestele colectiviștilor nu mai pot trăi fără mașini de cusut și de spălat rufe.

Și acesta este doar începutul.

George CIUDAN

Fotografii de Traian PROSAN

De vorbă cu medicul

IMPONDERABILITATEA

și unele perspective ale medicinei

Noțiunea de imponderabilitate, deși introdusă relativ recent în terminologia științifică, a căpătat foarte repede o largă circulație, fapt care oglindește nu numai caracterul impetuos al dezvoltării științei și tehnicii în epoca noastră, dar și interesul deosebit pe care îl manifestă întreaga lume față de aceste extraordinare realizări și de perspectivele pe care ele le creează pentru viitorul, relativ apropiat, al omenirii.

Imponderabilitatea se referă la comportarea corpurilor în cursul zborurilor cosmice, ca urmare a anulării forțelor gravitaționale terestre. Situația care rezultă determină efecte curioase în raport cu ceea ce sîntem obișnuiți să considerăm natural în condiții terestre. Corpurile, „pierzîndu-și“ greutatea, plutesc în aer. De aici decurg pentru oamenii de specialitate numeroase probleme ce trebuie rezolvate pentru a se putea asigura condițiile necesare efectuării zborurilor cosmice. Una dintre cele mai importante se referă la modul în care organismele vii, și în particular organismul uman, se comportă în astfel de împrejurări.

Succesele strălucite ale astronauticii sovietice au permis cosmobiologiei să lămurească importante aspecte ale acestei probleme. Lansarea la mari altitudini a unor rachete cu animale de experiență, lansarea de nave cosmice experimentale cu animale la bord și mai ales cele două zboruri istorice ale lui Gagarin și Titov pe cosmonavele „Vostok“ au furnizat date de importanță covîrșitoare în această direcție. Concluzia fundamentală a fost aceea că organismul se adaptează în bune condiții stării de imponderabilitate, viața și activitatea omului desfășurîndu-se în limite normale.

Deși nu a fost scrisă decît prima pagină a istoriei zborurilor cosmice ale omului, savanții, lucrînd intens la pregătirea condițiilor pentru asigurarea următoarelor etape ale cuceririi Cosmosului, încep totodată să ia în discuție diverse aspecte ale unor etape de perspectivă. Dintre acestea unele se referă și la viitorul medicinei.

Astfel, printre altele, se pune în discuție problema utilizării eventualelor efecte terapeutice ale imponderabilității. Se presupune, de pildă, că bolnavii de inimă vor putea beneficia de pe urma unei „cure de imponderabilitate“, căci în astfel de condiții sarcinile impuse inimii se reduc într-o anumită măsură, ca urmare a dispariției greutății sîngelui, pe de o parte, și a scăderii necesităților metabolice, pe de altă parte (deoarece consumul de energie al mușchilor ce mențin poziția corpului împotriva gravității se suspendă). Vorbind figurat, în asemenea împrejurări s-ar putea realiza un veritabil hamac invizibil în care inima, odihnindu-se, ar căpăta posibilitatea de a-și reface sănătatea.

Desigur, este încă mult prea devreme pentru a se face pronosticuri în legătură cu profilul și utilitatea viitoarelor „sanatorii cosmice“; ele par deocamdată niște plăsmuiri de domeniul literaturii științifico-fantastice. Dar, față de ritmul cu care se dezvoltă știința în epoca noastră, fantezia și capacitatea de a gîndi în perspectivă devin atribute obligatorii ale muncii științifice.

Dr. A. FABIAN

Colțul cosmeticienei

APA DE PLOAIE ÎN COSMETICĂ

Nefiind calcaroasă, apa de ploaie este indicată pentru toaleta zilnică a obrazului. Ea ajută la înfrumusețarea pielii, dîndu-i netezime și finețe și poate fi folosită la toate categoriile de tenuri, astfel:

Pentru pielea grasă. *Se spală fața cu un amestec format din: 6 linguri apă de ploaie, 1 lingură lapte proaspăt crud, 1 lingură miere de albine. După ce se șterge fața, se limpezește tot cu apă de ploaie.*

Pentru pielea uscată și cea normală. *Într-un kilogram apă de ploaie se lasă la macerat timp de două ore un săculeț cu tărîțe de grîu. După ce a fost bine stors, săculețul este scos. Din apă se iau două linguri în care se pun două picături de tinctura benzoe. Se șterge obrazul cu acest amestec.*

Pentru pielea veștedă și deshidratată. *Într-un kilogram de apă de ploaie se fierb 100 gr rădăcină de nalbă, tăiată în bucățele mici. Se ține pe foc pînă cînd scade la 1/2 kg. După ce s-a răcit se adaugă 1 lingură cu miere și 1 lingură cu amidon (diluat mai întîi, tot în apă cu nalbă, caldă). În toată această combinație se înmoaie o bucată de pînză, se stoarce puțin și se aplică pe ten, ținîndu-se 1/2 oră. Fața se limpezește apoi cu apă de ploaie.*

Un alt procedeu de a beneficia de apa de ploaie este expunerea feței — spălată în prealabil — direct picăturilor de ploaie. Acest duș natural curăță perfect porii, întărește epiderma, luminează tenul și stimulează circulația sanguină, restabilind buna funcțiune a pielii.

Cartea poștală

N-ai întîrziat, puișorule! Scrisoarea pentru bunicuța o poți pune direct în burdușel...

„...și mai vreau să afli, mamă dragă, că examenul nu e ușor..."

Cartea poștală a fost introdusă într-una din cele peste cinci sute de cutii aflate pe întreg teritoriul Capitalei.

★

De patru ori pe zi, șapte skodițe, în care se află un șofer și un factor poștal, se opresc în fața cutiilor poștale — cîte o mașină pentru fiecare din cele șapte sectoare, care cuprind cîte 60-80 cutii — pentru a colecta corespondența din Capitală. L-ați văzut — nu se poate altfel — pe omul în uniforma P. T. T. R. vîrînd sacul de pînză, cu rama metalică, sub cutia poștală. O simplă alunecare și, în timp ce capacul cutiei saltă în sus, întreaga corespondență cade în sac, în burdușel, cum i se mai spune.

Toți sacii, plini cu misive, sînt aduși la Poșta Centrală și goliți pe o masă lungă. Echipa factorilor de serviciu triază repede și cu pricepere muntele de scrisori și cărți poștale.

După ce i s-a verificat francarea, corespondența este trecută la o mașină de ștampilat care face această operație cu viteza

În fața „fagurelui" poștal: Străzi... Bulevarde... Cartiere... Vechi și noi. Mai ales noi... Trebuie să le știi pe toate... Tovarășii cartatori Croitoru Maria și Lazăr Constantin de la Oficiul Posta Centrală se „plimbă" cu cea mai mare ușurință prin toate aceste străzi și cartiere...

OFICIUL Nr. 7
OFICIUL Nr. 2
OFICIUL Nr. 17

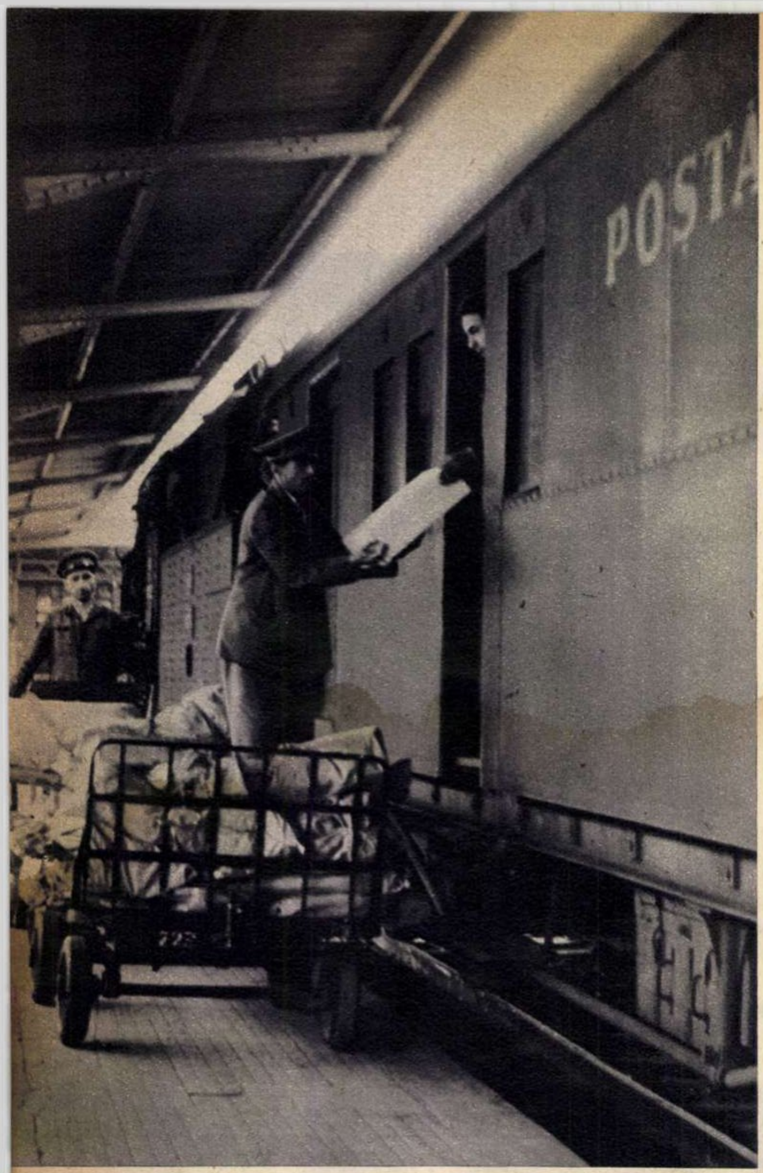

Ziare... Colete... Scrisori... către toate oraşele, comunele şi satele de pe cuprinsul ţării. Gara de Nord: unul din vagoanele poştale în care geografia e „la ea acasă“.

unei mitraliere... Cele destinate „Loco“ sînt expediate oficiilor respective; cele pentru „afară din Capitală“ sînt întîi sortate pe regiuni şi apoi ambalate în saci care, aproape din oră în oră, sînt expediaţi spre oficiul poştal din Gara de Nord.

CARTATORII

Operaţia aceasta, cartarea corespondenţei pentru provincie, deosebit de dificilă, în care ochiul şi mintea au nevoie de exersare, poate ajunge pînă la măiestrie. Căci într-adevăr numai măiestrie se poate numi dexteritatea cu care cartatorul, în faţa dulăpiorului cu zeci de compartimente micuţe, zvîrle cu precizie corespondenţa: Ploieşti, Buzău, Brăila, Galaţi, Smîrdioasa, Conţeşti, Buciumeni, Valea Leurzii, Braşov, Tecuci, Hunedoara, Mangalia, Hotarele...

Geografia, uriaşa geografie a ţării, cu numele a mii de localităţi, este o materie pe care cartatorii o cunosc cum cunoaştem noi casa în care locuim. Am privit îndelung la mişcările regulate şi precise ale acestor maeştri ai nomenclaturii şi am stat de vorbă cu ei.

Tovarăşa Maria Marinescu, de la Oficiul Poşta Centrală, lucrează aici din 1943. A început ca factor. La bombardamentul din aprilie 1944, în şanţul unde s-a adăpostit cu colegii, o bombă a ucis trei dintre ei.

— M-am şters de praf şi moloz, mi-am luat geanta cu corespondenţă şi am pornit mai departe, din casă în casă, să duc veşti bune, rele. Mai mult rele, că era război şi pierea atîta lume nevinovată.

Dorinţele comunistei Maria Marinescu, mamă a două fete, sînt modeste:

— Întîi, să nu mai fie niciodată război. Apoi să se reorganizeze nomenclatura străzilor din Capitală, care provoacă întîrziere la cartare şi predare. Avem multe străzi cu aceeaşi denumire, de unde încurcături la predare atunci cînd raionul nu e specificat. Voi da numai cîteva exemple: şapte străzi poartă numele poetului Eminescu, strada Ion Şulea de opt ori, Kogălniceanu de asemenea de opt ori.

— Dar tuşul, tovarăşe? — intră în discuţie utemista cartatoare Eugenia Voinea. Trebuie neapărat să vorbeşti despre el. E păcat de mărcile noastre atît de frumoase, minunat colorate, căutate de filateliştii din ţară şi străinătate, care se mîzgălesc şi se pătează cu o ştampilă devenită inutilizabilă din cauza tuşului necorespunzător.

De bună seamă că la observaţiile de mai sus s-ar mai putea adăuga şi altele. De pildă: sînt 1.834 străzi omonime în Capitală, din care spicuim, ca să mai completăm la cele spuse de cartatoarea Marinescu. Astfel avem str. Horia de şapte ori, Ana Ipătescu de şapte ori şi Ipătescu Ana de 11 ori, total 18. N. Bălcescu de 16 ori, între care de şase ori Bălcescu N. Calitatea proastă a tuşului poştal nu a fost nici pînă azi remediată de fabrica Ilie Pintilie. Se mai simte nevoia de noi cutii poştale, precum şi de o mai bună plasare a lor în Capitală, ţinînd seama de numeroasele blocuri şi noi cartiere construite.

OFICIUL SPECIAL TRANSPORTURI DE LA GARA DE NORD

O dată sosiţi la oficiul poştal din Gara de Nord, sacii cu corespondenţa pentru provincie şi străinătate sînt luaţi în primire, cîntăriţi şi goliţi pe mese. Începe cartarea pe trasee de cale ferată şi ţări. Dar cîteodată se întîmplă lucruri nostime. Adresele sînt insuficiente sau direct comice. Iată cîteva exemple: „Centrul fabricilor cooperatiste“ trimite un plic care poartă ca adresă doar: „Către Unitatea regională a cooperativelor de consum-Bucureşti“. Uzinele mecanice din Turnu-Severin trimit un plic către: „I.M.D.S. Bucureşti“ şi atît! Fabrica de conserve Tecuci procedează la fel. Pe plic doar cuvintele: „I.R.V.A. Bucureşti“. Fără stradă, fără număr, fără raion. Răsfoiesc un teanc de misive pe care cu toată truda, bunăvoinţa şi priceperea cartatorilor nu li se poate identifica adresantul. O carte poştală poartă doar următoarea adresă: „Tovarăşului Niculescu C., raionul Gh. Gheorghiu-Dej nr. 13“. Sfatul popular al raionului Bîrlad trimite o scrisoare către „I.P.A. C.H. Bucureşti“. O scrisoare, doar cu timbrele, fără adresă, pe un sfert de coală de petiţie. Pe alt plic se poate citi: „Către Cătcăun E., strada Cristeni — Loco“, fără număr fără raion. Tovarăşul Moişuc O., din strada Maradului 34 — fără ca cineva să ştie în care oraş se află această stradă a Maradului — va aştepta mult şi bine o scrisoare cu căptuşeală de foiţă roz, iar pe „nea Fane“ îl înştiinţăm pe această cale că are o felicitare care nu i se poate aduce la domiciliu fiind expediată fără adresă, deşi poartă recomandarea expresă: „Rog a i se preda personal“.

Corespondenţa obişnuită, adică cu adresa normală, este cartată cu rapiditate şi precizie pe direcţii şi vagoane poştale. Fiecare pachet, cuprinzînd scrisorile care au aceeaşi destinaţie, este legat şi introdus în sac. Sacii sînt predaţi cu borderou de primire şefilor conductori din vagoanele poştale.

CONDUCTORII POŞTALI

Vagonul poştal este un mic oficiu poştal pe roate. Conductorul primeşte corespondenţa în sacii pe care-i desface şi-i cartează pentru oficiile din şi de lîngă staţiile şi haltele pe unde trece şi opreşte trenul. Dar vagonul poştal mai primeşte mesagerii şi colete cu presă (ziare, reviste etc.). Totul trebuie recepţionat, cartat, aranjat şi atît de bine pus la punct încît în răstimpul, uneori a numai un singur minut, cît stă trenul în staţie, să se poată face schimbul de expediţie. Adică, factorul din staţia Fieni predă conductorului poştal sacul cu corespondenţa din Fieni către localităţile din ţară şi primeşte poşta pentru Fieni. Corespondenţă pe care conductorul va trebui, la rîndul său şi în mersul trenului, s-o carteze şi s-o predea iarăşi, în alt sac — şi din nou schimb „sac la sac“ — oficiilor directe sau de legătură. Şi tot în acel unic minut de staţionare a trenului se predă, cu semnătură, corespondenţa recomandată, sacii cu ziare, coletele... Fiecare clipă este preţioasă, altminteri... În ziua de 7 Noiembrie mînuitorul de valori Ene Iancu de la oficiul Mărăşeşti a venit cu întîrziere de numai un minut la „schimb“. Pentru a prinde din urmă trenul care îi pleca de sub nas a trebuit să folosească un mărfar, o cursă auto etc.

★

Tovarăşul Constantin Ursache, şef de vagon, are 53 de ani. Este decorat cu Ordinul Muncii clasa a II-a.

— Fac meseria aceasta încă dinainte de război. Îmi place. Pe zi ce trece ea devine tot mai importantă, mai plină de răspundere.

— Cum adică? — întreb.

— Să vă explic. În urmă cu douăzeci de ani corespondenţa era mult mai puţină... Oamenii muncii — cei mulţi — nu se prea deplasau şi nici nu-şi permiteau să cheltuiască bani pe corespondenţă. Mare parte dintre ei nici carte nu ştiau. Avea, de ce să nu recunoaştem, şi pe-atunci factorul corespondenţă: citaţii la tribunale, anunţuri pentru scoaterea boarfelor în vînzare de către percepţie, somaţii de amenzi... Acum...

A rămas gînditor.

— Te ascult, tovarăşe Ursache.

— Ia gîndiţi-vă... Au apărut oraşe noi: Victoria, Oneşti — ce erau astea înainte? Sau Doiceştii, Săvineştii, Bicazul, Pîngăraţii...? Sate. Acum...? Ehei...! Uzine, industrii cu mii de muncitori. Deci, corespondenţa lor cu familiile, pachete, colete, plus corespondenţa oficială. Şi asta în sute de şantiere din ţară, în sute de şcoli noi în care copiii noştri pot intra, şi iată alte zeci de mii de corespondenţe. Copii — părinţi, părinţi — copii. Cărţi poştale, vederi, scrisori, colete, pachete, cadouri... Mulţi dintre aceşti tineri învaţă în străinătate, iar alţii de acolo învaţă la noi. Asta înseamnă iarăşi corespondenţă şi pachete. Avem o industrie din zi în zi tot mai mare şi mai înfloritoare, iar mărfurile noastre sînt cerute peste mări şi oceane.

— Apoi cărţile — încerc eu să completez.

— Aşa-i. Bibliotecile, comenzile de cărţi prin poştă, abonamentele la ziare, gustul de a citi, de a învăţa, care a cuprins întreg poporul. Păi era asta înainte? Nicidecum. Diferenţa în traficul poştal e uriaşă. Pînă şi bătrînii care nu ştiau carte au făcut şcoli de alfabetizare şi scriu şi ei cîte o epistolă, aşa, ca să nu-şi uite deprinsul condeiului. Asta înseamnă...

— Civilizaţie.

— Socialism. Adică tot aia — defineşte şeful de vagon Ursache, grăbindu-se către vagonul care îl aşteaptă.

CÎTEVA CIFRE ŞI FAPTE

Traficul uriaş la care a trebuit să facă faţă poşta este de peste 300 milioane corespondenţe şi peste 1 miliard 50 milioane (dacă includem şi revistele şi ziarele) manipulate, transportate şi predate la destinatar numai în cele 11 luni ale acestui an. Cifrelor în permanentă creştere, P.T.T.R. le răspunde prin înfiinţarea de noi unităţi. De la 1579 unităţi P.T.T.R. în anul 1950 s-a ajuns în 1960 la 4.633. În cursul acestui an s-au înfiinţat alte 400 unităţi noi.

Peste două sute maşini înlocuiesc — pe linia mecanizării serviciului — vechile mijloace hipo de transport. S-a dat în folosinţă automatul pentru vînzarea efectelor poştale, se pune la punct construirea unei maşini de cartare a scrisorilor şi, de asemenea, o maşină de numărat ziarele.

— Mai sînt lipsuri, tovarăşe Botez? — îl întreb pe subdirectorul exploatării P.T.T.R.

— Evident.

— Cîteva exemple mai „proaspete"?

— Se mai întîmplă, la un trafic atît de ridicat, ca o recomandată sau scrisoare să fie cartată pe un traseu greşit, ca un mandat poştal, chiar telegrafic, să-ntîrzie o zi-două sau ca factorul care distribuie ziarele prin cooperativă, în loc să le predea zilnic, să facă asta la trei zile o dată... Cazuri rare, ce sînt imediat semnalate şi îndreptate.

TOT PE DRUM, PE DRUM, PE DRUM...

Din cutia de metal, din sacii poştei şi ai vagonului, cartea poştală a ajuns undeva, la sute de kilometri depărtare de Capitală, într-o haltă de cale ferată. Purtată în cariolă, misiva a fost predată unui mic oficiu dintr-o comună aşezată pe-o coastă de deal. Abia de acolo a fost luată în geanta factorului care, străbătînd uneori călare drumuri şi aspre poteci, a ajuns spre seară în sătucul din creierul munţilor.

— Bună seara, ţaţă Verona!

— Bună seara, bună seara...

— Ţi-am adus veste din Bucureşti.

— De cînd o aşteptam... Mulţumesc... E de la băiat... Stai un pic să-ţi dau un măr...

— Lasă că-mi dai altădată... Sînt grăbit... Mă aşteaptă şi alţii...

★

„...mă gîndeam că poate nu m-oi fi pregătit destul ca să intru în facultate. Dar am trecut examenul cu foarte bine, aşa că poţi să ai speranţă, mămucă, să-ţi vezi feciorul inginer..."

Anton ALEXE

Fotografii de Elena GHERA

Într-o staţie de pe linia C.F.F. Brezoi-Voineasa a sosit poşta cu trenul. Ea va fi predată mai departe parchetelor din pădure de factorul poştal călare.

Cuvinte încrucişate

ÎN CONSTRUCŢII

ORIZONTAL: 1) Strîns unite, formează un zid puternic (sing.) — Palat în basmele muntene. 2) Oneşti, Uricani, Victoria, nou apărute pe harta ţării noastre — Muncitori în construcţii. 3) Lenuţa Herescu — Impunătoare edificii cum sînt cele de cultură, pioniereşti etc. din diferite oraşe ale ţării — Teş! 4) Mioare — Betonul întărit cu bare de fier. 5) Asalturi — În capul mesei! 6) Neon — A marca terenul în vederea amplasării unei construcţii — Capăt de scîndură. 7) Tip de lampă radio — Locuri libere între construcţii, de obicei plantate cu arbori şi flori. 8) Balcon... ceva mai mare — Rîu în Olanda. 9) O jumătate de notă! — Pom fructifer al cărui lemn este folosit şi la fabricarea mobilei. 10) Atomi încărcaţi cu electricitate — Orăşel în India — Nichel. 11) Părţi componente ale unei clădiri, finisate în afara şantierului, ce urmează a fi numai montate şi asamblate cu alte piese.

VERTICAL: 1) Stîlpi destinaţi să susţină şi uneori să înfrumuseţeze o construcţie — Proiect conceput pentru realizarea mai multor construcţii de acelaşi fel. 2) Specialist în proiectarea şi construirea clădirilor — Însă. 3) Soarele piramidelor — Posesiv — Material folosit în construcţii (pl.). 4) Înfăţişare — Ion Florescu. 5) Pronume posesiv — Orăşenesc. 6) Instrument muzical — Piesă metalică ce se montează la capetele unor conducte folosite şi la instalaţiile sanitare ale unor clădiri. 7) Literă tibetană — Rîu în U. R. S. S. — Măsură agrară. 8) Comună în raionul Sf. Gheorghe — Apartament (presc.) — Un mic material... de construcţie. 9) Dermă — Cu mulţi metri mai jos de sol. 10) Afirmaţie — Artist în materie de construcţii. 11) Măiestria arhitectului — Materie primă de bază pentru construcţii. 12) Unealta zidarului (pl.) — Pronume reflexiv.

Dezlegarea jocului „VORBE..." apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Pălăvrăgeală. 2) Acadele — Verb. 3) Numere — Dor — R. 4) T — Ard — Picola. 5) Om — Calabaîc. 6) Minaret — Rîcă. 7) Ion — Epitet — D. 8) Mr — C — A — A — Ila. 9) Altundeva — EB. 10) A — Roată — Dar. 11) Limbută — Mută.

1 C	2 A	3 R	4 A	5 M	6 I	7 D	8 A	■	10 D	11 A	12
2 O	R	A	S	E	■	Z	I	D	A	R	I
3 L	H	■	P	A	L	A	T	E	■	T	S
4 O	I	T	E	■	I	■	A	R	M	A	T
5 A	T	A	C	U	R	I	■	M	E	■	
6 H	E	■	T	R	A	S	A	■	S	C	I
7 E	C		■	B	■		P		T	I	
■	T	E	R	A	S	A	■		E	M	■
9 I	■		■	U	O	■	C	I	R	E	S
10 I	O	N	I	■		A	U		■	N	I
11 P	R	E	F	A	B	R	I	C	A	T	E

NOUTĂŢI TEHNICE ŞI ŞTIINŢIFICE

NOI PERSPECTIVE ÎN TRATAMENTUL ARTERIOSCLEROZEI

În laboratorul unei fabrici de medicamente din Moscova s-a reuşit separarea beta-sitosterinei din săpunul sulfatic rezultat din fabricarea celulozei-sulfat. Noul produs este analog celui obţinut în mod curent din colesterina care se extrage din măduva spinării vitelor cornute, unde se găseşte în cantităţi infime.

Întrucît beta-sitosterina constituie o materie primă necesară fabricării hormonilor sexuali şi medicamentelor împotriva arteriosclerozei, obţinerea ei în mari cantităţi deschide o nouă perspectivă fabricării acestor medicamente.

PETROLIERE DE 60.000 TONE

La Leningrad se construiesc în prezent vase petroliere uriaşe, cu o capacitate de 60.000 de tone. Lungimea acestor vase este de 230 metri, lăţimea de 31 metri, iar capacitatea de transport de 43.500 tone produse petroliere.

Turbinele şi toate instalaţiile navei vor fi comandate de un singur om de la postul central de dispecer. Pentru prima dată pe un vas cu turbine schimbarea vitezei în timpul mersului va fi făcută direct de pe puntea de comandă.

MICROSCOP PENTRU ŢEMPERATURI ÎNALTE

Specialiştii din Leningrad au creat primul microscop electronic sovietic pentru temperaturi înalte.

Acest aparat este destinat studierii proceselor care se desfăşoară în substanţe şi materiale la temperaturi pînă la 2.800°C.

Cu ajutorul noului tip de microscop se pot stabili temperaturile de topire, se pot studia procesele de cristalizare, se pot cerceta proprietăţile diferitelor materiale.

INSTALAŢIE DE CONDIŢIONARE A AERULUI PENTRU CONSTRUCŢIILE DE LOCUINŢE

În Anglia a fost pusă la punct o instalaţie completă care permite reglarea după dorinţă a temperaturii în fiecare cameră a unei clădiri cu patru etaje. Aerul exterior este aspirat într-o instalaţie centrală unde este filtrat şi umezit (sau uscat, după anotimp) şi apoi distribuit, printr-o conductă cu diametru mic, la bateriile individuale cu inducţie, montate în fiecare cameră. Bateriile amestecă aerul din cameră cu aerul primit prin conductă şi-l redistribuie în încăperea respectivă la temperatura cerută de locatar. Aerul evacuat din camere trece într-o conductă principală circulară, legată prin conducte verticale, la trei guri de evacuare de pe acoperiş.

AUTOCAMIOANE FĂRĂ GAZE DE EŞAPAMENT

La fabrica de automobile din Minsk au fost fabricate 125 autocamioane de tip diesel speciale, destinate construcţiei barajului de la Assuan (R.A.U.), pentru transportul pămîntului din tunele. Camioanele sînt înzestrate cu nişte instalaţii speciale pentru neutralizarea gazelor de eşapament, înlăturîndu-se astfel costisitoarele instalaţii de ventilaţie din tunele. Instalaţia de neutralizare a gazelor de eşapament constă dintr-un cilindru metalic mic, care se montează pe tubul de eşapament. Gazele sînt consumate de instalaţia de ardere, montată în corpul aparatului.

În viața doctorului Klimes (actoul Radovan Lukavsky) liniștea a fost spulberată.

FILM

„CĂTUȘE“

Corespondență specială din Praga
de Oldrich ADAMEC

...Primirea a fost foarte prozaică: „Băieți, fără cizme de cauciuc o să vă înecați aici!“ Și operatorul Václav Hunka, care ne-a primit astfel în comuna Sobehrdy, unde lucra la noul film al regizorului Karel Kachyna, intitulat „Cătușe“, a avut dreptate.

Sobehrdy este un sat colectivizat, frumos, în apropierea reședinței de raion Benesov, la sud-est de Praga. Dar în acele zile ploioase, cînd peste tot era noroi „pînă la urechi“, nu era nimic romantic în acest sat. Un sat obișnuit, în care viața decurge într-un ritm normal, de fiecare zi.

„Am vrut să gonim din acest film romantismul livresc, dulceag — mi-a spus regizorul Karel Kachyna într-o pauză a filmărilor, în grădina unei case din sat. Dar aceasta nu înseamnă că vom elimina poezia, lirismul, sentimentul. Nu, nu vrem să ne lipsim de ele, dar pentru sentimentalismul fals nu este loc în acest film“.

Și într-adevăr, povestea pe care o istorisește filmul lui Karel Kachyna nu are nimic idilic, nimic neadevărat în țesătura ei.

...În viața medicului veterinar Jiri Klimes, odinioară cel mai bun student al facultății, reîntors în satul natal pentru a-și profesa meseria, s-a produs o ruptură. Nimic din ceea ce-l înconjoară nu-l mai satisface: nici profesiunea pe care, deși o îndrăgește, o consideră acum o piedică în realizarea personalității sale, nici căsnicia cu Silvia, fata unui fost fabricant de sticlă, o femeie pe care a iubit-o dar care s-a dovedit a fi o ființă superficială, frivolă. Încătușat de această femeie, de care nu-l mai leagă nici o afecțiune, Klimes abdică încetul cu încetul de la toate idealurile tinereții — muncă, elan, dragoste față de semeni — și se închide în carapacea unor tendințe egoiste: își dorește o viață comodă, fără răspunderi, o existență ușuratică. Vrea chiar să părăsească satul.

În plină vîltoare a acestei crize îi apare în față Magda Muzikarová, prima lui dragoste, venită ca instructoare să ajute la fuzionarea cooperativelor agricole. Vechile sentimente ale lui Jiri renasc. Alăturînd imaginea Silviei de cea a Magdei, Klimes își dă seama că numai împreună cu aceasta din urmă s-ar putea realiza ca om. Dar Magda, care nu cunoaște și nu admite compromisurile, nu concepe ca cineva să dezerteze de la misiunea căreia i s-a dedicat. Neputînd să-l convingă pe Jiri să rămînă în sat, ea îl părăsește...

Klimes revine la căminul lui, dar continuă să ducă aceeași viață searbădă, fără nici o punte de legătură cu soția. Începe chiar să bea, pentru o iluzorie evadare din cercul de fier al frămîntărilor. S-ar părea că e un om care și-a ratat și cariera și viața. Dar pînă la urmă, eliberat de cătușele egoismului, ale vieții comode, Klimes va găsi forța suficientă ca să se poată despărți și de Silvia și să înceapă o viață nouă, așa cum a visat-o în anii studenției.

„Pentru a realiza cadrul acestui film — ne spune regizorul Karel Kachyna — am ales satul Sobehrdy, unde colectiviștii ne-au primit cu multă prietenie, unii dintre ei, ca mecanicul comunal și președintele sfatului popular apărînd chiar ca interpreți în filmul nostru. Sper că am făcut un lucru bun, mai ales că m-am bucurat de concursul unor actori de frunte ca: Radovan Lukavsky (Jiri Klimes), Blanka Bohdalová (Silvia) și Jirina Svorková (Magda). De aceea aștept cu emoție opinia spectatorilor“.

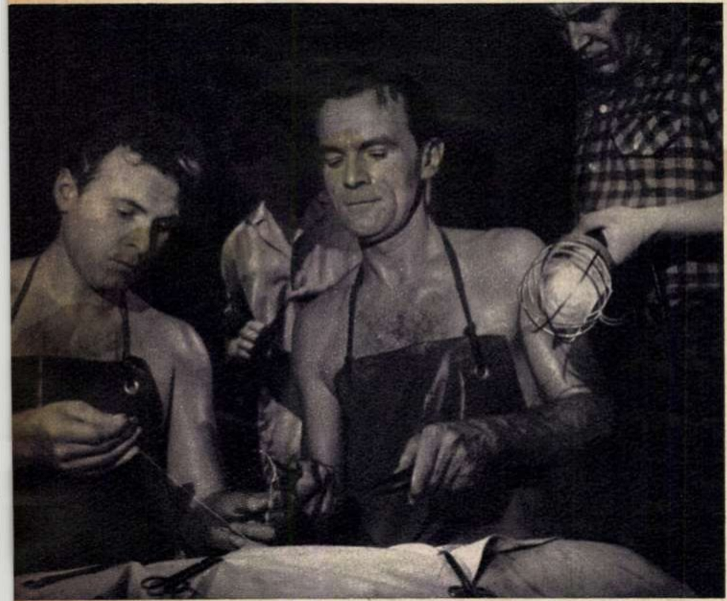

Un moment dramatic din filmul cehoslovac „Cătușe“: doctorul Klimes operează.

TEATRU

„Bucătăreasa“

ÎN PREMIERĂ PE ȚARĂ LA TURDA

Pe bucătăreasă o cheamă Pavlina și toți tractoriștii din brigada Galinei Sahno sînt de părere că este înțepată și artăgoasă. Numai combinierul Stepan Kazaneț se pare că nu este de acord. El o urmează din colhoz în colhoz, căutîndu-i dragostea, în pofida vînătăilor făcute de polonicul Pavlinei, cînd într-o zi a vrut s-o sărute. Și totuși Pavlina îl iubește. Dragostea ei se înfiripă încet și are un drum sinuos, dar de unde să știe acest lucru bietul Stepan, cînd toate faptele Pavlinei vin să demonstreze contrariul? Nu a refuzat — pentru a cîta oară? — să-i fie soție? Ceea ce îi împiedică deocamdată pe cei doi îndrăgostiți să se înțeleagă sînt concepțiile lor oarecum diferite despre viață și iubire, care pînă la urmă se vor limpezi însă.

Piesa dramaturgului sovietic Anatoli Sofronov este o pasionantă dezbatere despre profilul moral al omului nou. Comedia, care are o desfășurare cu multe situații neprevăzute, dialoguri sclipitoare și pline de umor, a cunoscut un mare succes în Uniunea Sovietică. La cererea miilor de spectatori autorul a trebuit să scrie continuarea piesei. Această „continuare“ se joacă actualmente pe scenele sovietice.

Teatrul din Turda a realizat premiera pe țară a acestei comedii de mare succes, în regia lui Constantin Leoveanu, care a scris și muzica cupletelor. Imaginile din această pagină vă prezintă cîteva scene surprinse de fotoreporter în timpul repetițiilor.

I. C.

O explicație definitivă și Kazaneț (Avram Besoiu) a capitulat. El va asculta în genunchi pasionanta declarație a Pavlinei (Viorica Faina).

Sabit Adalberghenov (I. Lorentz) — al treilea din stînga — a venit să ceară ajutor celor din Kuban pentru strîngerea recoltei și povestește brigadierilor și combinierilor despre minunatul Kazahstan.

ECUADOR

• EVENIMENTE MARI ÎNTR-O ŢARĂ MICĂ • PEISAJ PITORESC ŞI BOGĂŢII FURATE • DE CE A FOST ALUNGAT IBARRA ŞI CE AŞTEAPTĂ POPORUL DE LA NOUL PREŞEDINTE • OAMENI CARE VOR SĂ FIE LIBERI • DE LA CONCHISTADORI LA „MONSTRUL VERDE"

Începutul lunii noiembrie...

Avionul zboară lin între cele două culoare ale Anzilor Cordilieri. Stewardesa anunţă: „Ne aflăm deasupra Ecuatorului". Pasagerii tresar: linia care taie în mod teoretic partea de nord a statului Ecuador îi apropie de ţinta călătoriei — Quito. Pe calea undelor sosesc ultimele ştiri: „Preşedintele Ibarra a demisionat datorită puternicelor manifestaţii antiguvernamentale". „În urma ciocnirilor de la Guayaquil au fost ucise 17 persoane, iar peste 100 grav rănite". „Situaţia rămîne încordată". Pasagerii se uită pe geam. Privirea le este reţinută de lanţul vulcanic al Anzilor cu cele 20 de vîrfuri semeţe; cîţiva pasageri fotografiază vîlvătăile de foc ale lavei şi norul de fum. Avionul începe să coboare; peste cîteva minute se va afla pe aeroportul unei capitale în plină fierbere. Ce se întîmplă aici? Poporul ecuadorian s-a săturat de imperialism. Mînia lui se revarsă vulcanic asupra unui guvern care i-a înşelat speranţele. Evenimentele aduc în atenţia opiniei publice Ecuadorul.

Ecuadorul, cea mai mică ţară sud-americană de pe coasta Oceanului Pacific, a intrat în istorie în secolul al XV-lea, cînd teritoriul său a fost cucerit de incaşi. În 1526 spaniolii, care cutreierau lumea în căutare de bogăţii, au cucerit, sub comanda conchistadorului Pizzaro, mica ţară a bananelor şi au transformat-o într-o colonie.

De-a lungul zbuciumatei sale istorii, populaţia ţării a luptat cu îndîrjire împotriva cotropitorilor spanioli. În secolul al XVIII-lea luptele se intensifică şi, ca urmare, în 1822 spaniolii sînt alungaţi din Ecuador, trupele lor fiind nimicite de detaşamentele comandate de Sucre, unul din conducătorii războiului pentru independenţa coloniilor spaniole din America. Între anii 1822-1830 aflăm teritoriul ţării sub denumirea de „Regiunea Quito" în componenţa Re-

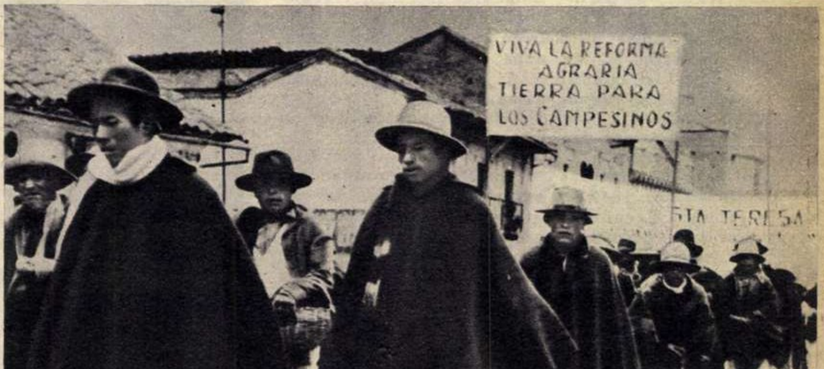

Aceşti „campesinos" manifestau în timpul lui Velasco Ibarra, cerînd pămînt. După alungarea acestuia, ei n-au mai aşteptat legiferarea reformei agrare ci au intrat pe moşiile latifundiarilor.

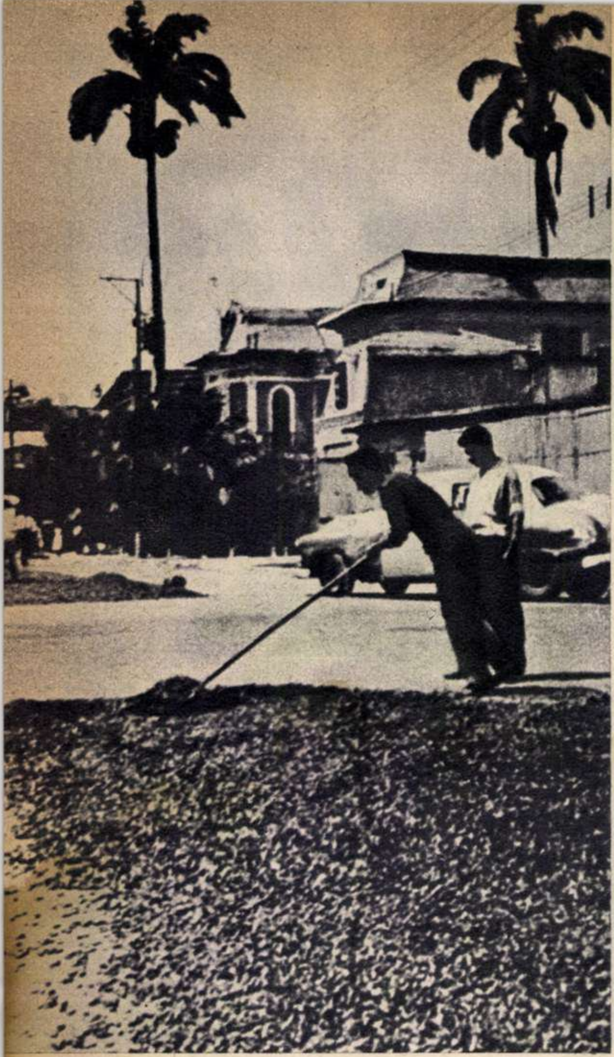

Bananele aducătoare de cîştiguri uşoare — pentru „United Fruit Company", fireşte — se culeg cu trudă cumplită şi cu cîştig neînsemnat pentru sutele de mii de ţărani

Asfaltul încins de soare oferă condiţii „optime" de uscare a boabelor de cacao. Precum se vede, „United Fruit" are grijă să asigure ecuadorienilor utilaj modern...

Fetiţă din tribul indian otavalo.

publicii Marea Columbie (creată de Simon Bolivar — erou al Americii Latine), iar în 1830 adunarea generală convocată în oraşul Riovamba proclama Republica Ecuador.

În mica republică de pe coasta Pacificului s-au produs în ultimii 60 de ani zece răscoale şi lovituri de stat (pronunciamientos), iar la cîrma statului s-au perindat 23 de preşedinţi. Economia ţării a rămas pînă în zilele noastre la un nivel înapoiat. În timpul celui de-al doilea război mondial Ecuadorul a fost victima unei agresiuni din partea republicii vecine, Peru. Ca urmare a tratatului de pace încheiat în 1942 la Rio de Janeiro, Ecuadorul pierde mai mult de o treime din teritoriul ţării, în timp ce Statele Unite, luînd locul colonialiştilor spanioli, obţin concesionarea insulelor Galapagos şi Santa Elena, pentru a instala acolo baze militare.

Ca şi celelalte ţări sudamericane slab dezvoltate, Republica Ecuador a trezit interesul şi poftele de jaf ale marilor monopoluri americane. Conducîndu-se după principiul „investeşti azi un dolar şi dobîndeşti după un an o sută", faimosul trust monopolist american „United Fruit Company", care activează în Ecuador sub denumirea de „Ecuador Banana Company", şi-a înfipt adînc tentaculele în grumazul ţării şi stoarce numai din exploatarea uriaşelor plantaţii de bananieri profituri în valoare de 500 milioane dolari anual. Iar ceea ce întreprinde „monstrul verde" împreună cu filialele sale „Standard Fruit" şi „Bananora Austral" în domeniul fructelor, realizează în alte domenii celelalte trusturi nord-americane. Doar sînt atîtea bogăţii de jefuit: petrol, cărbuni, cafea, cacao...

Zelul monopoliştilor nu se opreşte însă aici. Reducînd arbitrar preţurile principalelor produse de export ale ţării, ei au urcat totodată substanţial preţurile mărfurilor importate de Ecuador din S.U.A. Această manevră a adus economiei ecuadoriene, numai în prima jumătate a acestui an, pagube de 40 milioane sucri (moneda naţională—n.r.). Şi, ca şi cum acest lucru nu ar fi fost de ajuns, sub presiunea Fondului Monetar Internaţional — organ subordonat imperialismului american — a fost devalorizată moneda naţională.

Consecinţă a cruntei exploatări la care este supusă ţara de către trusturile nord-americane, industria Ecuadorului este ca şi inexistentă. Cele 160 mii tone ciment, 87 mii tone zahăr şi 19 mii tone sare care se produc într-un an — cantităţi cu totul insuficiente consumului intern — dau o imagine a potenţialului industrial al Ecuadorului.

În ce priveşte agricultura, în Ecuador predomină încă relaţiile semifeudale. Relieful muntos al acestei ţări împiedică răspîndirea culturilor pe întreaga ei suprafaţă, ceea ce face ca doar 24% din pămîntul Ecuadorului să fie folosit pentru agricultură. 241 de moşieri posedă tot atîta pămînt cît 329.000 de gospodării mici şi mijlocii. E de adăugat că pentru o zi de muncă pe pămînturile latifundiarilor ţăranul ecuadorian primeşte doar 75 de centavos. Cu aceşti bani nu-şi poate cumpăra nici măcar un ou sau un funt de orez.

O ţară mică, sub călcîiul unei mari puteri imperialiste.

O ţară ca multe altele din America Latină.

„Binefacerile" imperialismului american şi succesivele trădări ale unor guverne corupte nu puteau să nu stîrnească şi în Ecuador adînca nemulţumire a maselor, ceea ce a provocat nu o dată explozii ale mîniei populare.

O asemenea răbufnire a indignării poporului a avut loc, precum se ştie, în decembrie 1960, cînd demonstraţiile antiamericane au luat forme dintre cele mai violente. 100 de mii de locuitori ai Guayaquil-ului au demonstrat pe străzile oraşului împotriva amestecului yankeu în treburile interne, protestînd contra aservirii ţării de către monopolurile nord-americane, pronunţîndu-se totodată pentru neamestec în treburile interne ale Cubei. Revista americană „Newsweek" relata în acele zile că la Quito «*20.000 de demonstranţi au călcat în picioare drapelul înstelat al S.U.A., au aruncat cu pietre în clădirea asociaţiei de prietenie „S.U.A.-Ecuador", iar la Guayaquil s-a dat foc maşinii consulului general american Ward Allen*».

Valul mişcării populare n-a putut fi stăvilit luni în şir. În octombrie 1961 a fost declanşată greva generală care a mobilizat pături largi ale populaţiei ţării. Mulţimile s-au ridicat împotriva noii orientări a preşedintelui Jose Velasco Ibarra, care, după ce fusese reales la 5 iunie 1960, şi-a călcat pe rînd promisiunile făcute în campania electorală şi a înşelat aşteptările maselor. Reforma agrară mult trîmbiţată a rămas o făgăduială deşartă, în timp ce s-a dat frîu liber dominaţiei monopoliste americane, iar teroarea, corupţia şi samavolniciile au devenit metode obişnuite de guvernare. Aşa-zisa opoziţie, reprezentată de partidele bur-

Poporul ecuadorian demonstrează împotriva amestecului S.U.A. în afacerile interne ale ţărilor sud-americane şi pentru libertate şi pace.

NORMAL
CARLOS ZAMBRANO
PANAMERICANISMO
GARANTES

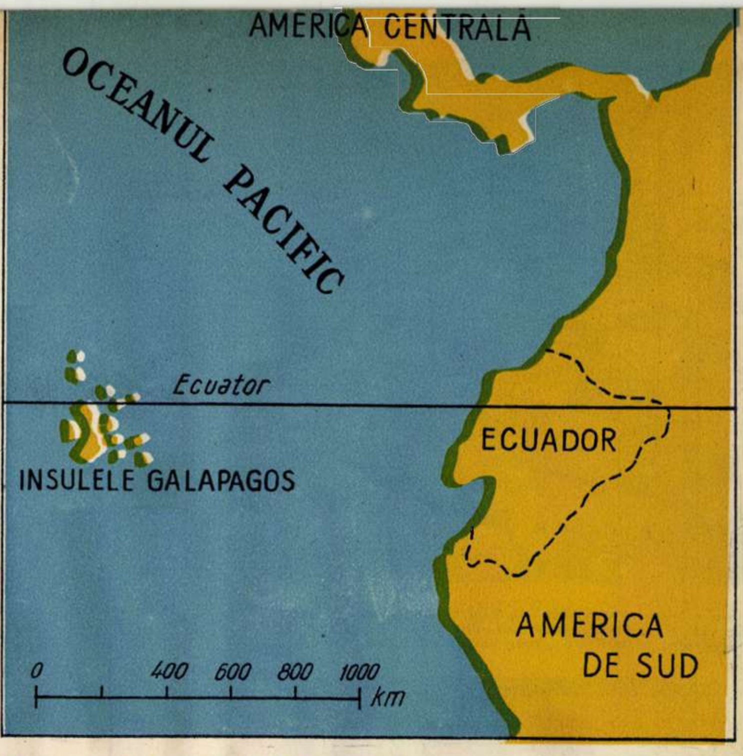

MIC DOCUMENTAR

Republica Ecuador are o suprafață de 270.700 km p și o populație de 4.169.000 locuitori. Capitala țării este Quito, dar Guayaquil este cel mai mare oraș și port al țării. Limba oficială: spaniola.

Relieful Ecuadorului este dominat de zona Anzilor, alcătuită din două lanțuri principale dispuse paralel: Cordilierii de Vest și de Est. La mijloc se află un platou și numeroase depresiuni. Cele mai înalte vîrfuri vulcanice sînt *Chimborazo* (6.310 m), *Calambe* (5.796 m), *Altar* (5.321 m), iar dintre vulcanii în activitate — *Cotopahi* (5.896 m) și *Antisana* (5.704 m). Clima țării este în general ecuatorială.

Populația e constituită mai ales din indieni, care vorbesc dialecte diferite. Majoritatea indienilor locuiesc în regiunile muntoase. În Est locuiesc indienii din tribul Jivaro, care se află încă în stadiul comunei primitive. În rest, între 25-40% din populație sînt metiși hispano-indieni, iar 10% creoli și coloniști proveniți din Spania, Italia precum și negri, mulatri.

gheze, nu era capabilă și nici interesată să schimbe cursul evenimentelor. Singura forță care a denunțat primejdia continuării politicii lui Ibarra a fost Partidul Comunist. Țelurile acestui partid, care exprimă interesele vitale ale muncitorilor, țăranilor și ale altor pături neavute din țară, au fost clar exprimate de către Pedro Saad, secretarul general al C.C. al P.C. din Ecuador: *„Lupta a început și noi, comuniștii din Ecuador, vom acționa cu toată perseverența ca ea să se încheie prin eliberarea națională și socială a Ecuadorului. Această eliberare a poporului va fi o parte a marii revoluții de eliberare națională care se desfășoară în America Latină și care a obținut de pe acum prima victorie hotărîtoare în Cuba*".

Recentele evenimente din Ecuador dovedesc și ele că lupta de eliberare națională și socială a popoarelor Americii Latine este în plină desfășurare.

După sîngeroasele ciocniri de la Guayaquil și Cuenca, care au costat viața a zeci de oameni, președintele Velasco Ibarra și guvernul său corupt au fost siliți să demisioneze. În conformitate cu Constituția țării și potrivit voinței maselor populare, la conducerea statului a fost adus fostul vicepreședinte al Ecuadorului, Carlos Julio Arosemena. Personalitatea noului președinte este bine cunoscută în cercurile politice ale Americii de Sud. El s-a pronunțat în mai multe rînduri împotriva politicii lui Velasco Ibarra, fiind pe plan intern partizanul unor reforme sociale, iar pe tărîm extern declarîndu-se în favoarea dezvoltării relațiilor comerciale cu toate țările. Vizita întreprinsă de el în Uniunea Sovietică în vara acestui an a fost bine primită de opinia publică din Ecuador.

Într-un memorandum prezentat în aceste zile președintelui Arosemena de către Comitetul civic din Guayaquil se cere transpunerea în viață a programului comun cu privire la reorganizarea țării, alcătuit de diferite partide politice, organizații de masă, sindicate și uniuni studențești afiliate la acest comitet — respectiv garantarea drepturilor și libertăților cetățenești, realizarea reformei agrare, revizuirea legislației fiscale, abrogarea unui număr de 33 decrete antipopulare, respectarea principiului neamestecului în treburile interne ale altor state, dezvoltarea relațiilor comerciale și diplomatice cu toate țările etc. În ce-l privește, președintele Arosemena și-a exprimat hotărîrea de a lupta pentru realizarea acestui program.

În măsura în care noul președinte își va respecta promisiunile și se va sprijini pe forțele sănătoase ale poporului refuzînd să capituleze în fața presiunilor cercurilor monopoliste americane, el va merita încrederea maselor care l-au susținut, confirmînd prin aceasta că evenimentele din noiembrie 1961 nu au fost doar un simplu „pronunciamiento".

Telegrame sosite de curînd vestesc că în Ecuador țăranii, miile de „campesinos", intră pe pămînturile marilor latifundiari, pe care îi alungă. Alte telegrame anunță în același timp că, la Quito, cîteva școli nou înființate au primit numele unor muncitori și țărani care și-au vărsat sîngele în lupta pentru un regim democratic.

Sînt fapte care arată că pe platourile Anzilor Cordilieri suflă un vînt înnoitor, fapte ce pot aduce zorii unei vieți mai bune pentru poporul Ecuadorului.

Eugen MUREȘAN

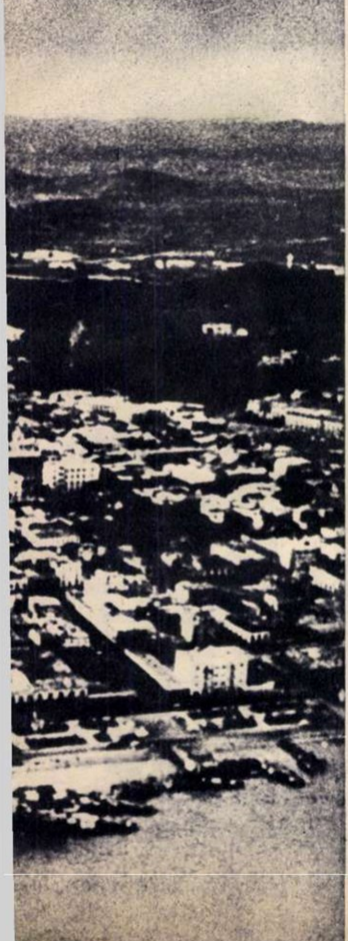

◀ Pe Rio Esmeraldas s-a ridicat capitala Ecuadorului, orașul Quito.

ÎN PITORESCUL GALAPAGOS

La 900 kilometri de coasta Ecuadorului, niște stînci negre plutesc parcă deasupra oceanului: sînt insulele Galapagos, de origine vulcanică, descoperite în 1535 de spanioli și aflate din 1832 în posesia statului Ecuador. Cei 7.884 kilometri pătrați ai insulelor sînt populați de... 600 locuitori. Insulele Galapagos oferă un peisaj de un deosebit pitoresc prin fauna și flora lor neobișnuite, printr-o serie de ciudățenii. Pinguinii (aduși cu mulți ani în urmă de la Polul Sud de curentul Humboldt) se țin scai după călători, iar în piețe poți întîlni deseori localnici purtînd pe umăr sau pe pălărie cîte un vultur viu.

Stîncile negre sînt acoperite de șopîrle marine uriașe, lungi de aproape doi metri, dar inofensive: singura lor armă de luptă este ... fuga. Nisipul alb și mărunt al insulelor s-a transformat în plajă pentru... leii de mare, buni prieteni ai localnicilor.

Dar ceea ce au adus insulelor renumele și... numele sînt uriașele broaște țestoase (în spaniolă: galapago=broască țestoasă). Unele dintre ele cîntăresc 200 kilograme și măsoară doi metri lungime.

Întîlnind o dată două broaște țestoase, Darwin scria: „Una mînca o bucată de cactus și — văzîndu-mă că mă apropii — s-a dat la o parte liniștită, iar cealaltă a început să sîsîie și și-a ascuns capul. Aveam impresia că vedem animale din vremuri preistorice". Pînă în prezent au fost exportate în S.U.A. peste 10.000.000 de broaște țestoase a căror carne este foarte apreciată.

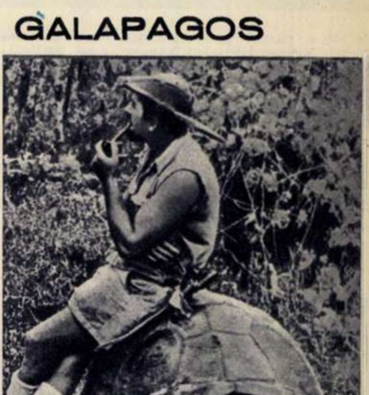

Una din miile de „locuitoare" ale insulelor Galapagos: o broască țestoasă a cărei mărime poate fi apreciată privind fotografia.

O scenă din „Evgheni Oneghin“ la Teatrul de Operă şi Balet al R.P.R., cu concursul baritonului Pavel Lisiţian, artist al poporului al U.R.S.S., care ne-a vizitat ţara.

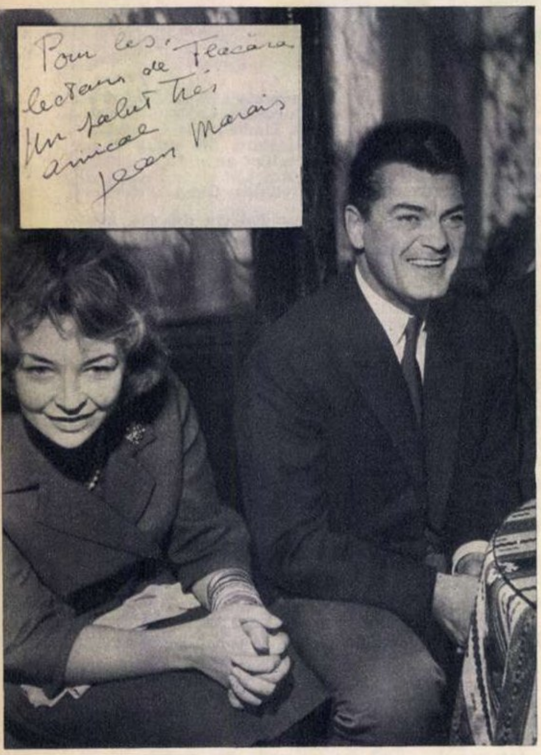

Pour les lecteurs de Flacăra
Un salut très amical
Jean Marais

Inainte de a părăsi ţara, cineaştii francezi care ne-au vizitat cu prilejul „Zilelor filmului francez“ s-au întîlnit la Casa ziariştilor din Bucureşti cu reprezentanţii presei. După cum au declarat, Odile Versois şi Jean Marais s-au simţit bine şi au făcut un schimb interesant şi util de păreri. În colţul din stînga, în facsimil, salutul adresat de Jean Marais cititorilor revistei noastre.

Recent a fost dat în folosinţă la Biblioteca Academiei R.P.R. un nou corp de clădire, destinat, în principal, depozitării cărţilor şi periodicelor. Tot aici au mai fost amenajate un cabinet special pentru colecţiile de muzică, unul pentru cărţi, o sală pentru expoziţie în care vor fi înfăţişate piese valoroase din colecţiile speciale ale bibliotecii. Într-o încăpere din noua clădire va funcţiona şi laboratorul de restaurări.

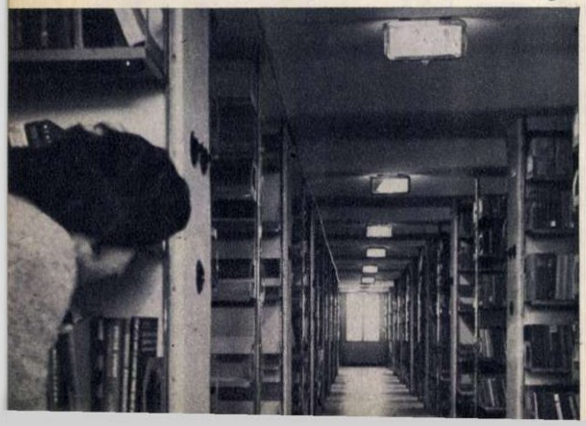

A apărut
ALMANAH TURISTIC
1962
Editat de O.N.T.-CARPAŢI

UN VOLUM CU UN BOGAT ŞI INTERESANT CONŢINUT INSTRUCTIV, DISTRACTIV

ALMANAHUL TURISTIC OFERĂ CITITORILOR SĂI:

- **Pagini de literatură, semnate de cunoscuţi scriitori şi publicişti.**
- **Reportaje şi monografii turistice**
- **Itinerarii şi programe turistice interesante şi variate, sfaturi practice, curiozităţi.**

SÎNT PREZENTATE 125 DE CABANE DE INTERES TURISTIC, CU CĂILE LOR DE ACCES.

Almanahul turistic este bogat ilustrat cu fotografii, hărţi, desene, caricaturi.

ALMANAHUL TURISTIC SE GĂSEŞTE DE VÎNZARE LA TOATE AGENŢIILE O.N.T.-CARPAŢI, LA LIBRĂRII, LA CENTRELE DE DIFUZARE A PRESEI ŞI LA CHIOŞCURI.

EXEMPLARUL 11 LEI

Cooperativa
ARTA
şi
PRECIZIE
BUCUREŞTI
EXECUTĂ:
Reparaţii de precizie
cu piese originale
la orice fel de
CEASORNICE

Reparaţii, confecţii
şi transformări de
BIJUTERII
cu materialul
clientului

CITITORII NE SCRIU. NOI RĂSPUNDEM

DE CE NUMAI IARNA?

„După cîte ştiu, plantele care cresc prin părţile noastre se recoltează fie vara, fie toamna. Nu ştiu însă de ce stuful se recoltează iarna, deşi mi se pare că el ajunge la maturitate încă în toamnă. Vă pun această întrebare întrucît citesc în ziare că o dată cu timpul rece începe în Deltă campania de recoltare a stufului necesar fabricării celulozei".

Mariana DANIEL
Str. Mendeleev, 26 — Bucureşti

Într-adevăr, stuful răsare primăvara, se coace vara şi se maturizează toamna, iar recoltarea se face din noiembrie pînă în martie. De ce? Pentru că îngheţarea bălţilor şi a mîlului înlesneşte pătrunderea maşinilor de recoltat în locuri devenite solide prin îngheţ. De asemenea, în această perioadă frunzele stufului au şi căzut, ceea ce simplifică procesul de prelucrare în care se valorifică numai tulpina.

În urma amenajărilor făcute recent în Deltă, producţia de stuf din iarna aceasta urmează să se dubleze faţă de cea din anul trecut. Recoltarea se face acum cu mijloace mecanizate în proporţie de 80%, de către 30 de coloane mecanizate — fiecare coloană avînd o capacitate de recoltare aproape egală cu întreaga producţie din anii 1956-1957.

Şi acum vă informăm despre unele din recentele rezultate ale valorificării stufului din Delta Dunării: la fabrica de hîrtie „Steaua roşie" din Bacău a început producerea hîrtiei de tipar cu un procent de 50 la sută celuloză din stuf, furnizată de combinatul din Brăila. De asemenea, se produce hîrtie velină tot din stuf.

Cititorii despre „FLACĂRA"

Articolul nostru despre succesele Staţiunii experimentale viticole din Odobeşti, intitulat *„Bachus bea Galbenă de Odobeşti"*, apărut în „Flacăra" nr. 42, a avut ecou în rîndurile cercetătorilor şi lucrătorilor staţiunii. Din partea acestui colectiv de muncă am primit o scrisoare în care ni se comunică o serie de aprecieri pozitive asupra articolului, pe care „colectivul staţiunii l-a studiat într-un sfat ştiinţific". Scrisoarea se încheie astfel: „Vă mulţumim pentru efortul depus şi vă invităm a colabora şi mai strîns cu noi pentru a face cunoscute produsele noastre cititorilor revistei".

Cititorii către cititori

Bogdan E. Daniel, Focşani, str. Karl Marx 20: doreşte corespondenţă cu tineri din ţară şi schimb de ilustrate. *Titu Gh. Dan*, elev, Paşcani, str. Cuza Vodă nr. 16: schimb de ilustrate, mărci, fotografii de actori. *Ion Anghene*, comuna Caşin, raionul Tg. Ocna, of. poşt. Oneşti: schimb de corespondenţă, ilustrate şi timbre. *Sabina Goanţă*, com. Rudari, raionul Băileşti, reg. Oltenia: schimb de corespondenţă şi ilustrate. *Mircea M. Ionescu*, Bucureşti str. Dornei 26: schimb de ilustrate şi mărci. *Mircea Craioveanu*, marinar, Constanţa, str. Mihai Viteazu 80: schimb de ilustrate şi corespondenţă pe teme de geografie şi muzică uşoară. *Ileana Petrescu*, Bucureşti, str. Donizetti, bloc. 60, ap. 24, sc. C, raion 1 Mai: schimb de fotografii de actori şi cărţi poştale ilustrate.

O ŢARĂ MICĂ ÎN PRAGUL INDEPENDENŢEI

„Am aflat din ziare că încă o ţară africană — Tanganica — îşi dobîndeşte independenţa. V-aş ruga să publicaţi un material documentar despre această ţară".

Maxim BUDILEANU, laborant
Str. Malu Roşu, 111 - Ploieşti

Tanganica are o suprafaţă de 939.000 km p şi o populaţie de aproximativ 9 milioane locuitori, formată, în proporţie de 98%, din africani aparţinînd triburilor bantu. Ţara este situată în partea de sud-est a continentului african, mărginindu-se cu: Kenya, Uganda, Ruanda-Urundi, Congo, Rhodezia-Nyassaland, Mozambic, iar la răsărit cu Oceanul Indian.

Istoria Tanganicăi nu se deosebeşte prea mult de cea a celorlalte ţări din Africa, care şi-au cucerit independenţa în ultimii ani. Mai întîi — în 1842 — s-au instalat acolo colonialiştii germani, care au dispus de ea pînă după primul război mondial, cînd — în urma înfrîngerii Germaniei — Tanganica a intrat în stăpînirea Marii Britanii pe baza unui mandat încredinţat de Liga Naţiunilor şi prelungit apoi de O.N.U.

Bogăţiile acestei ţări africane sînt nenumărate: aur, plumb, diamante, cafea, porumb, plantaţii de bananieri etc. Dar de ele nu beneficiază imensa majoritate a populaţiei, care trăieşte în condiţii cu totul neomeneşti. Cei ce se înfruptă din avuţiile naturale ale ţării sînt monopoliştii englezi, ale căror profituri se ridică la zeci de milioane de lire sterline anual.

Exploatării populaţiei băştinaşe i se adaugă lipsa totală de drepturi politice, mizeria socială, cruntele represiuni din partea autorităţilor colonialiste. Toate acestea au dus la o puternică mişcare de eliberare naţională. În faţa situaţiei nou create, guvernul englez a fost silit după multe tergiversări să declare că e gata să acorde independenţă Tanganicăi. Primul pas a fost făcut la 1 mai 1961, cînd ţara a intrat în perioada autoguvernării, iar la 9 decembrie anul acesta, în oraşul Dar-Es-Salam, capitala Tanganicăi, loviturile de tun vor marca evenimentul mult aşteptat de întregul popor: independenţa unui nou stat african.

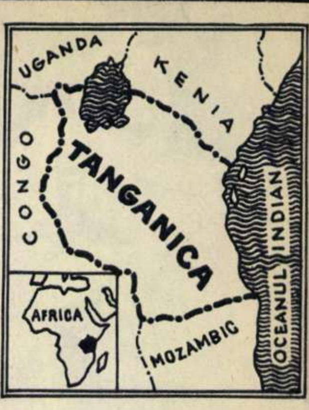

MATERIE PRIMĂ PENTRU ŞAPTE LUNI

Trecerea interzisă!

În preajma Cheilor Bicazului, vehiculele, atît cele ce veneau din Ardeal, dinspre Gheorghieni, cît şi cele ce mergeau în direcţie opusă, au fost oprite în ziua de 30 octombrie 1961. Ce se întîmplase ?

Cu zeci de ani în urmă, prin aceleaşi locuri, micul dar vijeliosul rîu Bicaz fusese oprit prin prăbuşirea în calea sa a unui munte. Aşa a luat naştere minunatul Lac Roşu.

Şi acum, în 1961, o nouă prăbuşire ? Da. Dar de astă dată una provocată de mîna omului. În această toamnă la cariera de calcar a fabricii de ciment din Bicaz a fost provocată o explozie pentru a se obţine materia primă necesară producţiei de ciment. De faţă au fost muncitori şi ingineri de la fabrică, precum şi specialişti de la Comitetul geologic. Munţii din împrejurimi s-au cutremurat. Bubuitul a fost înfundat, puternic. În acelaşi timp o masă uriaşă de circa 700.000 de tone de pămînt şi piatră s-a desprins din muntele Tarasca şi s-a prăvălit la poalele lui.

Explozia de care vă scriu este cea mai mare din cîte a cunoscut cariera de la Bicaz pînă acum. Calcarul dislocat va asigura cu materie primă fabrica de ciment pe o perioadă de şapte luni.

Emil BUCUREŞTEANU
Fotografia de Şimon POMPEI
Piatra Neamţ

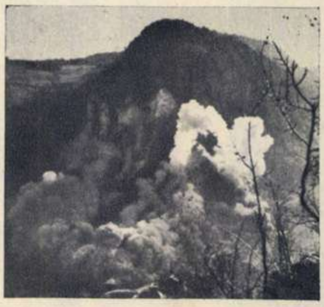

Un aspect din timpul exploziei.

TUTUN, PIPĂ, NARGHILEA...

«Prin intermediul revistei „Flacăra" aş dori să cunosc cîteva date din istoria tutunului. De asemenea, de unde provin cuvintele tabac, pipă *şi* narghilea».

N. MAURICIU
Str. Ştefan Gheorghiu, 8 — Roman

Un grup de spanioli trimişi de Cristofor Columb să cerceteze insula Guahani (numită de el San Salvador) au povestit la întoarcere că au întîlnit adesea băştinaşi ţinînd în mînă nişte tăciuni pe jumătate stinşi, al căror fum îl inspirau. Tăciunii aceştia — de fapt un mănunchi de frunze uscate — erau numiţi de localnici tabaco. De aici provine cuvîntul internaţional tabac. În anul 1558, primele frunze de tabac au fost aduse în Spania, la curtea regelui Filip al II-lea. Trei ani mai tîrziu, Jean Nicot, ambasadorul Franţei în Portugalia, îşi procură seminţele noii plante şi le trimite la Paris. Apreciind meritele lui Nicot în răspîndirea tutunului, oamenii de ştiinţă au numit substanţele toxice din frunzele de tutun nicotină.

După cum se ştie, europenii au folosit la început tutunul neaprins, în formă de firişoare subţiri, pe care le mestecau sau le „prizau", adică le trăgeau pe nas. Se pare că fumatul propriu-zis a început să se răspîndească din Anglia şi se citează un anume Lane ca fiind primul fumător european.

Unele cuvinte legate de această deprindere au, cum e şi firesc, origine spaniolă; de pildă, ţigară şi trabuc. Mai ales cel de-al doilea atrage atenţia noastră; într-adevăr, în spaniolă, trabuco a însemnat la început numai „puşcă scurtă şi groasă". Sensul nou se explică prin asemănarea dintre această armă şi forma ţigării de foi numite trabuc.

Cuvintele romîneşti din domeniul fumatului sînt, în parte, de origine turcă: tutun, lulea, narghilea, chibrit. Pipă este un împrumut din limba maghiară. Merită să stăruim o clipă asupra cuvîntului narghilea, acea lulea de origine orientală prevăzută cu o ţeavă lungă şi flexibilă. Capătul de jos al ţevii e fixat într-un vas cu apă parfumată prin care trece fumul înainte de a fi inspirat. Cuvîntul care denumeşte această lulea complicată a fost format în turceşte de la nargil, care însemna „nucă de cocos". Aceasta, pentru că vasul în care se punea lichidul parfumat era la început o coajă de nucă de cocos.

Sorin STATI

Pe scurt

T. TUŢUIANU, Roman. Continuaţi să ne trimiteţi fotografii interesante şi le vom publica. Fotografia cu care doriţi să începeţi colaborarea şi pe care noi am primit-o nu este decît poza unei singure persoane pe vîrful unor stînci, ea nu reprezintă deci „un grup de excursionişti în munţi".

MARIA MANOLACHE, Piatra Neamţ. Întrebarea dv. interesează desigur şi pe alte gospodine: scîndurile duşumelelor vopsite trebuie spălate cu apă rece. După uscare se poate da un strat subţire de ceară de parchet. Lustruirea se va face a doua zi. Abia după aceea se vor aşterne covoarele. Cînd podeaua se murdăreşte din nou, îndepărtaţi mai întîi ceara cu apă călduţă.

I. BÎRZAN, Comăneşti, Bacău. Am primit fotografia. Este preferabil ca imaginile pe care ni le trimiteţi să fie din regiunea dv. Aşteptăm fotografii interesante redînd scene de muncă, peisaje pitoreşti din regiunea Bacău, chipuri de oameni ai muncii, fruntaşi în producţie.

CABINETUL TEHNIC AL RAFINĂRIEI PLOIEŞTI. Ne bucură aprecierea pozitivă pe care o faceţi seriei de articole apărute în „Flacăra" sub titlul „PETRA OLEUM". Ne însuşim în acelaşi timp sugestia de a publica materiale despre viitorul uriaş al petrochimiei.

M. FRIDMAN, O.C.L. Timişoara. Ţineţi seama, vă rugăm, de recomandările făcute şi altor fotografi amatori, cărora le răspundem în această rubrică: trimiteţi-ne fotografii reprezentînd realizări din oraşul dv, portrete ale oamenilor merituoşi, fotografii din excursii colective, unele curiozităţi etc.

FLACĂRA
Revistă social-politică şi literar-artistică

REDACŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii. Căsuţa Poştală 3507 of. 33 Tel. 17.60.10 int. 1744.
Prezentarea grafică: Ion VULPESCU
ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.
Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

Bibl. Reg.

DIN EXPOZIȚIA RETROSPECTIVĂ a caricaturistului I. ROSS

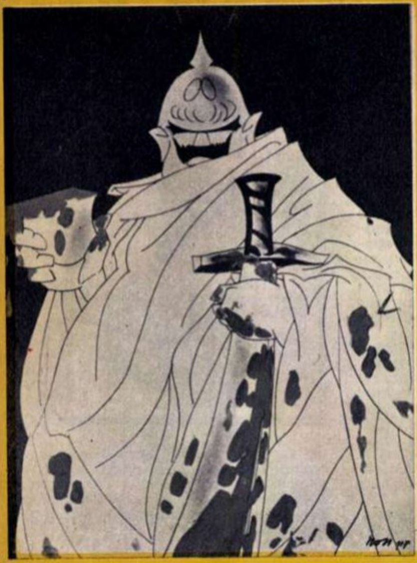

PATRONUL SÎNGEROS
Wilhelm al II-lea (1917)

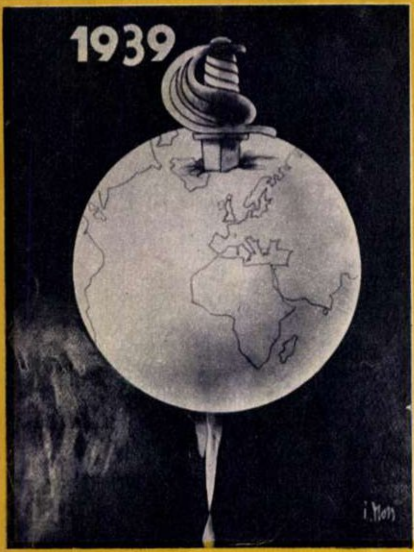

„AXA"
(Roma-Berlin) (1939)

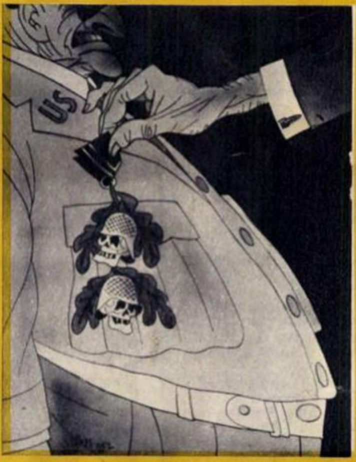

„LA AȘA FAPTE... AȘA RĂSPLATĂ"

(Generalul Ridgway a primit din partea lui Truman decorația frunzelor de stejar pentru „faptele eroice" din Coreea) (1952)

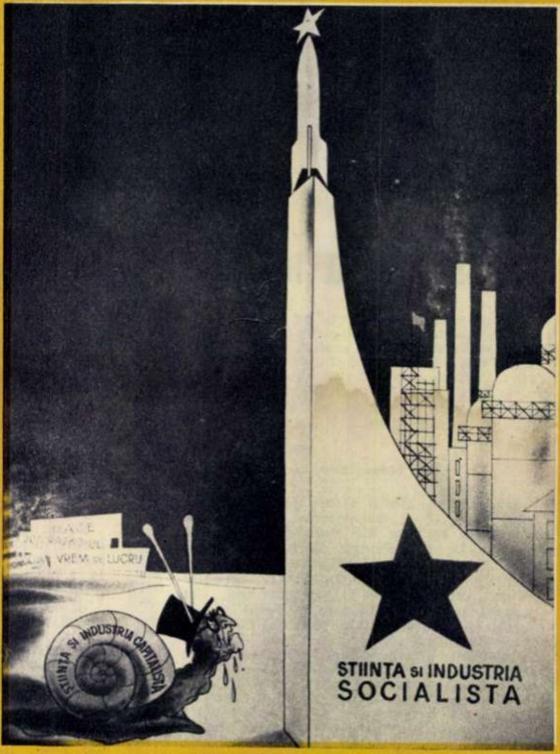
VREM DE LUCRU
ȘTIINȚA ȘI INDUSTRIA CAPITALISTĂ
ȘTIINȚA și INDUSTRIA SOCIALISTĂ

DOUĂ LUMI (1959)

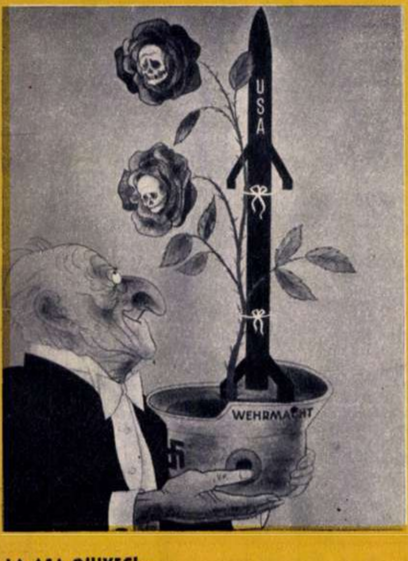
USA
WEHRMACHT

LA AȘA GHIVECI...

(Herr Adenauer cultivă cu pasiune trandafiri negri) — Așa arac, așa... trandafiri. (1959)

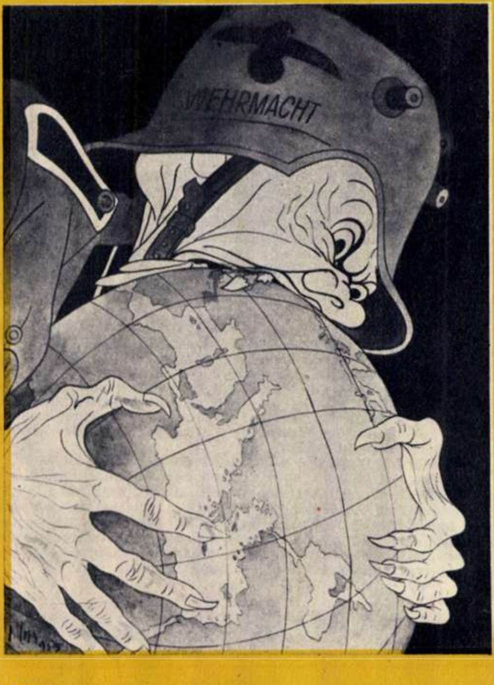

IAR?!

(Cercurile revanșarde vest-germane instigă la un nou măcel mondial) (1955).

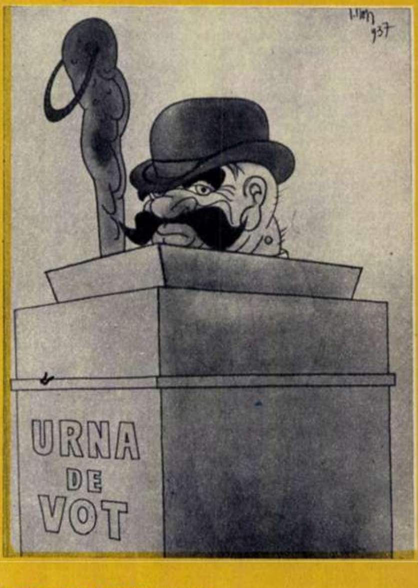
Ross 937
URNA DE VOT

DESPUIEREA SCRUTINULUI
„Am ieșit, șefule" (1937)

POVESTEA UNUI IMPRIMEU
Fotografie de A. MIHAILOPOL
(fotoreportajul în pag. 17-18-19)

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 49 (341) — 9 decembrie 1961

Micul comentar

ÎN MISIUNE MORALIZATOARE...

de Florica ŞELMARU

În timp ce Consiliul de Securitate, sesizat de guvernul cuban, examina situaţia creată de prezenţa unor unităţi navale militare americane în preajma coastelor dominicane, în unele cercuri din S.U.A. s-a afirmat pe tonul supremei candori că distrugătoarele S.U.A. au sosit în apele teritoriale ale micii republici ca o expresie a prieteniei şi în... scopuri „moralizatoare". O zi sau două mai tîrziu, preşedintele dominican Balaguer — care sub protecţia navelor moralizatoare instituise starea de asediu — declara la rîndul lui: „Nu le-am cerut să vină, dar n-am protestat şi nu voi protesta împotriva prezenţei lor, pe care o consider salutară".

Misiune moralizatoare, deci, şi prezenţă salutară!

Poporul dominican nu s-a lăsat „moralizat" de duhovniceasca proximitate a infanteriei marine nord-americane şi continuă să lupte pentru înlăturarea trujillismului, care nu este o doctrină, ci pur şi simplu domnie a monopolurilor americane, domnie a arbitrarului şi a corupţiei, şi care a supravieţuit în fapt lui Trujillo. Balaguer a fost înscăunat tocmai ca să asigure această puţin onorabilă continuitate, iar cînd s-a dovedit că eficienţa lui rămîne precară (în ciuda „salutarei" prezenţe a navelor americane), a apărut pe scena dominicană junta militară, a cărei paternitate trebuie căutată tot la Washington. Preocupările „moralizatoare" ale politicii S.U.A. trec peste considerentele de persoane: Trujillo şi familia lui au fost nişte răsfăţaţi ai Washingtonului, dar la nevoie se poate şi fără Trujillo, se poate fără Trujillo-junior şi generalii lui de unchi, se va putea şi fără Balaguer — numai interesele economice şi strategice ale S.U.A. să fie cît mai straşnic păzite. Pentru acestea — şi nu pentru dictatoraşii locali, atunci cînd devin de nesusţinut — îşi propune Washingtonul ca prezenţa „moralizatoare" a unităţilor sale navale militare să fie „salutară".

Nu numai în apele din apropierea Americii Latine de altminteri. De la întoarcerea din Vietnamul de Sud a misiunii generalului Taylor, presa americană publică lungi şi energice imprecaţii împotriva altei „dinastii", pînă nu de mult foarte mîngîiate de oficialităţile din S.U.A., împotriva dictaturii personale şi familiale a lui Ngo Dinh Diem. Frapantă coincidenţă — în acelaşi timp flota a 7-a a S.U.A., în a cărei rază de acţiune se înscrie „moralizarea" populaţiilor din Asia de Sud-Est, a devenit obiectul unor atenţii deosebite din partea forurilor tutelare. Astfel, vice-amiralul Schoech, care a luat recent comanda acestei flote, a declarat în cadrul unei conferinţe de presă că „pentru viitorul apropiat" sînt „programate" pentru flota a 7-a submarine „Polaris" avînd la bord proiectile balistice cu focos nuclear. Altfel spus, flota a 7-a va primi, pentru misiunile sale „moralizatoare", un surplus de... argumente.

Experienţa arată însă că această „diplomaţie a canonierelor", care totdeauna a fost compromiţătoare, a devenit şi ineficientă. Chiar dacă, practicîndu-se umorul cinic, se încearcă o camuflare a ei în „misiune moralizatoare"! Ceea ce pare de altfel să fie clar şi anumitor cercuri mai lucide din S.U.A. — celor de pildă a căror părere se exprima zilele trecute într-un articol din „New York Times": „Totuşi, spune articolul referindu-se la simpatia recunoscătoare cu care Balaguer întîmpinase apariţia celor 15 nave de război nord-americane, trebuie să se spere că forţele armate nu vor fi folosite în criza dominicană..."

La 4 decembrie, în Sala Congreselor din Kremlin şi-a început lucrările al V-lea Congres Sindical Mondial la care iau parte 1200 de delegaţi din 120 de ţări. În fotografie: aspect din sala Congresului. La tribună Louis Saillant, secretar general al F.S.M.

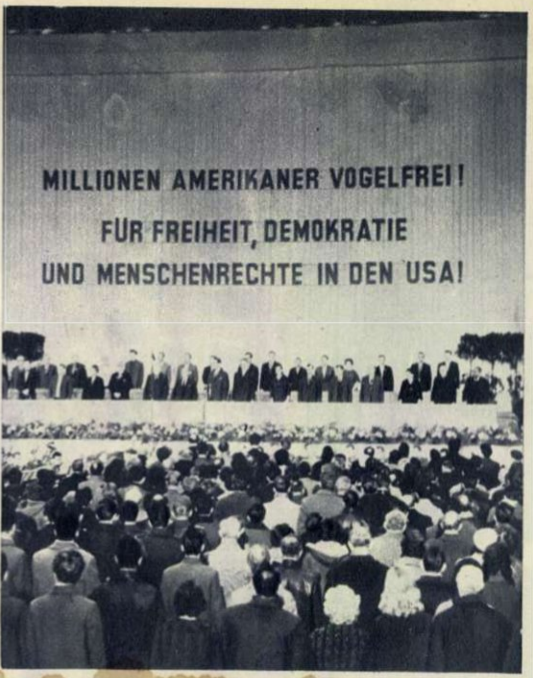
MILLIONEN AMERIKANER VOGELFREI!
FÜR FREIHEIT, DEMOKRATIE
UND MENSCHENRECHTE IN DEN USA!

La Berlin a avut loc un mare miting de protest împotriva prigoanei la care este supus Partidul Comunist din S.U.A.

Din Moscova, Leningrad, Kiev şi alte localităţi ale Uniunii Sovietice pornesc, în aceste zile, trenuri speciale, ducînd spre marile şantiere ale comunismului noi detaşamente de tineri dornici să dea viaţă sarcinilor înscrise în Programul P.C.U.S. În fotografie: tineri moscoviţi, în gara Kazan, la plecarea spre Ţelinograd.

↓

Instaurarea unei junte militare în Republica Dominicană şi intensificarea represiunilor, ca şi prezenţa navelor americane n-au făcut decît să amplifice valul mîniei populare. La Santo Domingo şi alte oraşe au loc ciocniri. Demonstranţii cer înlăturarea clicii lui Balaguer şi încetarea amestecului american. În fotografie: studenţi din Santo Domingo zmulgînd portretele membrilor familiei fostului dictator Trujillo.

↓

fotocronica FLAÇARII

Cunoscuta actriţă de cinema Brigitte Bardot a fost somată, sub ameninţarea cu moartea, să depună suma de 50.000 de franci pentru fondul organizaţiei teroriste a ultra-colonialiştilor francezi „Organizaţia armată secretă". Brigitte Bardot a dat acestui şantaj un răspuns demn, trimiţînd o scrisoare săptămînalului „L'Express" în care arată că activităţii acestor complotişti i se va pune stavilă dacă ei „se vor lovi pretutindeni de refuzul net şi public al oamenilor pe care încearcă să-i terorizeze". „În orice caz — subliniază Brigitte Bardot — eu nu voi ceda ameninţărilor, întrucît nu doresc să trăiesc într-o ţară fascistă".

←

Reprezentantul forţelor O.N.U. în Katanga, Conor Cruise O'Brien şi-a dat demisia. Într-o declaraţie făcută presei, el a precizat că atitudinea sa a fost determinată de puternicele presiuni exercitate de Anglia, Franţa şi Belgia asupra funcţionarilor O.N.U., spre a-i împiedica să-şi îndeplinească sarcinile în vederea restabilirii autorităţii guvernului central congolez asupra provinciei Katanga.

→

fotocronica FLACARII

ÎN PREAJMA CONSFĂTUIRII PE ȚARĂ A ȚĂRANILOR COLECTIVIȘTI

În toate raioanele de pe cuprinsul patriei au loc în aceste zile consfătuiri ale colectiviștilor fruntași în care sînt aleși delegați la Consfătuirea pe țară a țăranilor colectiviști, care va avea loc în curînd la București.

1) Cîțiva dintre delegații ce vor reprezenta la București cele 14 gospodării agricole colective de pe raza teritorială a orașului Constanța: Anton Tincu (Palazul Mare), D. Tohăneanu (Moșneni), Tudora Cristea (Techirghiol), Dumitru Mora (Cocoși). 2) Palatul culturii din Galați, în ziua Consfătuirii colectiviștilor fruntași din raionul Galați. 3) Raionul Fetești (regiunea București) este complet colectivizat încă din anul 1957. Fotografia înfățișează un grup de delegați care vor reprezenta raionul la consfătuirea de la Bucuresti.

2
TRAIASCA CONSFATUIREA COLECTIVIȘTILOR FRUNTAȘI DIN RAIONUL GALATI!

4) Trei colectiviste fruntașe delegate la Consfătuirea pe țară a țăranilor colectiviști (fotografiile de jos): Maria Șeitan, președinta G.A.C. din comuna Jugureanu, raionul Făurei; Trandafira Bîzu, șefă de echipă la G.A.C. din comuna Stîlpu, raionul Buzău; Floarea Telepan, colectivistă la G.A.C. din Scorțaru-Vechi, raionul Brăila.

5) Prima tonă de cărbune în contul anului 1962 — prilej de sărbătoare la Uricani. Pentru această tonă, pentru celelalte 50.000 tone de cărbune ce vor fi date pînă la sfîrșitul anului, precum și pentru economiile în valoare de 1.200.000 lei realizate de ei, minerii din Uricani sînt felicitați de întregul oraș. 6) La ședința de prelucrare a sarcinilor de producție pe anul 1962, la secția montaj a Uzinei de pompe și utilaj agricol din Capitală, brigada condusă de comunistul Ilie Dumitru de la electropompe (în fotografie) a propus, printre altele, măsuri pentru îmbunătățirea aprovizionării cu motoare electrice primite de la uzinele colaboratoare, crearea unui stoc de rezerve pentru a se evita munca în asalt la sfîrșit de lună, îmbunătățirea tehnologiei la postamente. 7) Luna cadourilor și-a făcut anuala apariție în Capitală cu sortimente de mărfuri cantitativ și calitativ sporite, cu mulți cumpărători, cu reclame luminoase etc.

IAȘUL astă-toamnă...

de Virgil DĂNCIULESCU

Fotografii de Tr. PROSAN

Netezite de vreme, amintirile prind uneori mlădieri de catifea care se prețuiește din dezmierdare. De aceea, poate, evocîndu-le, toamnele ieșene pe care de copil le-am cunoscut și tot de atunci le-am îndrăgit, toamnele cu înserări domoale și limpezi, cu dimineți reci, argintate de brumă; cu soare sfios în geana răsăritului, învelind în abur sidefiu, pe creste de deal, ctitoriile bătrîne ale Galatei și ale Cetățuii, mi-au părut a fi dintotdeauna cele mai frumoase.

Ca un patetic cuvînt de bun rămas, rîvnind la neuitare, culcarea frunzelor dă toamnelor ieșene veșmînt somptuos. În amfiteatrul vast pe care se resfiră, văzut de la înălțime, orașul pare a-și scălda edificiile în lacuri de aur, iar aleile de la Copou și bulevardul spre grădină par desfășurarea imensă și fastuoasă a bolților poleite de la „Trei Ierarhi".

Acest decor solemn și elegant nu îndeamnă la sfiire; dimpotrivă, însoțindu-se cu bucurii anume, alungă melancoliile. Și cum să nu le gonească cînd toamna, la Bucium pe dealuri, de la Manta Roșie pînă la Vlădiceni, în viile întinse și de bun renume hăulesc culegătorii, cînd în crame mustul tocmai dat în fiert miluiește cerul gurii cu dulceți și asprimi abia simțite, ca șampania? Cum să nu bucure toamna cînd peste oraș coboară, ca un stol de veselie și voie bună, studențimea? Cum să nu bucure cînd, o dată cu venirea toamnei, își deschide larg porțile, pentru o nouă

... Sînt căminele studențești, în astă-toamnă date în folosință.

... Să tot stai, să tot înveți.

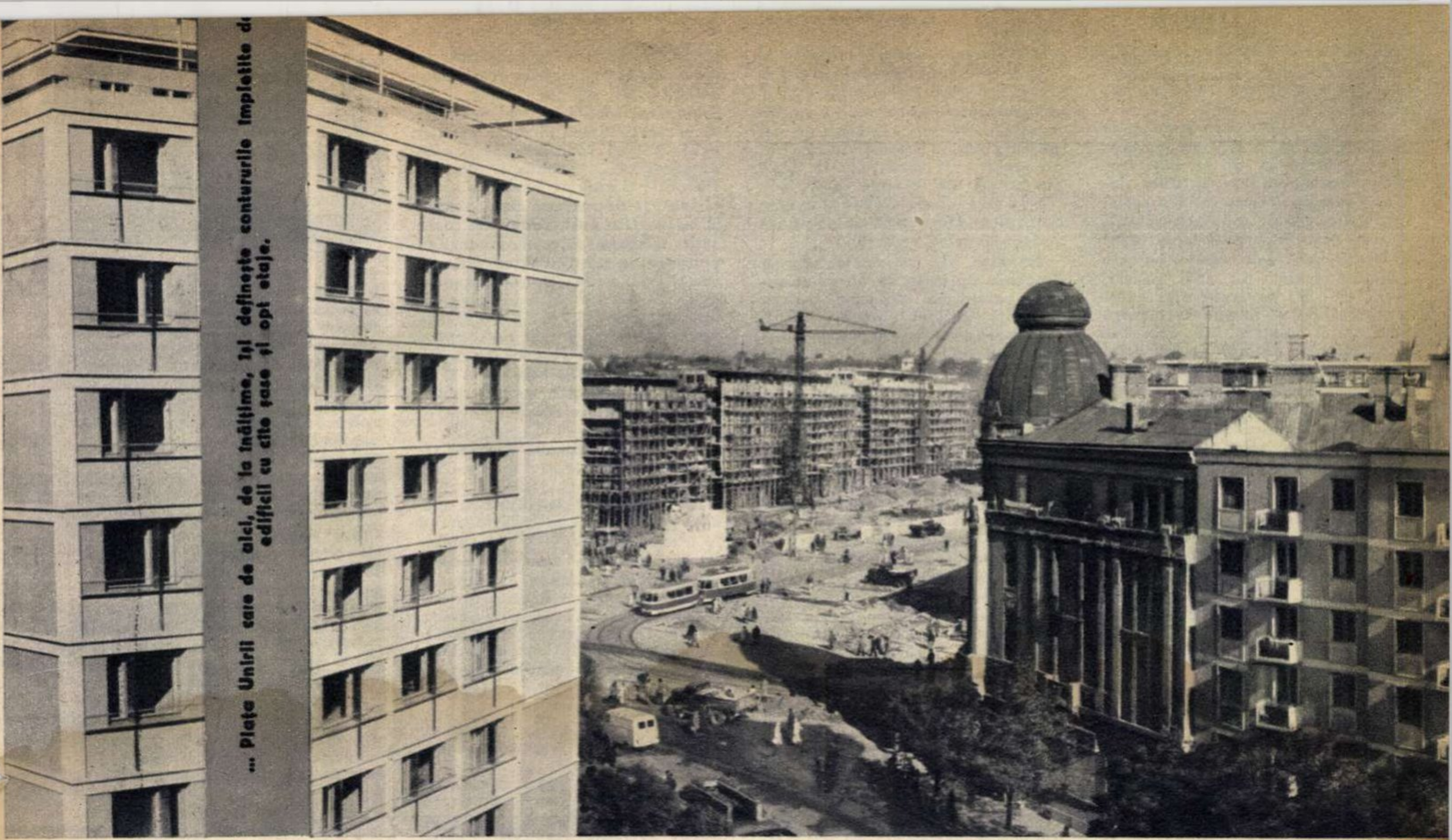

... Piața Unirii care de aici, de la înălțime, își definește contururile împletite d edificii cu cîte șase și opt etaje.

stagiune, sala înveșmîntată în purpură și aur a „Naționalului" de mult centenar? Cum să nu bucure în toamnă piețele cu clituri de fructe și legume, ulița Lăpușneanu pe care mașinile nu mai umblă, lăsînd netulburată plimbarea tineretului?...

Așa cum un giuvaer își deslușește tot mai bine strălucirea sub mîna meșterului, în treptele desăvîrșirii sale, fiecare toamnă a anilor din urmă a dat Iașului strălucire nouă. Nu-i mult de cînd, într-o toamnă, la capătul orașului, pe șesul dinspre Valea Lupului, a răsărit o fabrică mare și modernă. La 11 decembrie 1955 aici s-a dat prima șarjă de penicilină romînească. De-atunci se fac penicilină și încă alte peste 20 de soiuri de antibiotice și derivate. În alte toamne — mai în fiecare — pe străzi zdrobite de război au apărut case noi, altele și altele urmîndu-le mereu și împlinind întregi cartiere, căci în Iași, cum bine se știe, în următorii ani tot al treilea locuitor se va muta în casă nouă. Sus, la Copou, pe deal, s-au înălțat Institutul agronomic „Ion Ionescu de la Brad", clădirea roșie a Institutului de cercetări chimice „Petru Poni", cămine multe pentru studenți. Universitatea „Alexandru Ioan Cuza", și dînsa centenară, a căpătat chip nou pe măsura tradițiilor și marilor ei meniri. Anțărț, în toamnă, malurile Bahluiului, cîndva urîte și murdare, și-au încheiat existența de tristă faimă; taluzate, înierbate, cu alei asfaltate pe margini, au început, sub pecetea noului, să trăiască altfel. Și ele, și cartierele din preajmă, cîndva cele mai amărîte; aici fiecare toamnă găsește acum noutăți: fie încă o stradă ieșită din noroaie, fie încă o construcție.

În aceste părți, mai an, către Socola, dincolo de șirurile de blocuri cochete care au alungat departe imaginea cartierului de altădată, s-a ridicat — adevărat palat — Casa de cultură a sindicatelor, cu o sală de spectacole (pînă la deschiderea noului cinematograf din centru — cea mai mare din oraș) numărînd peste o mie de locuri. Puțin mai departe, un arc de beton saltă în spate șoseaua care duce la Bucium și o trece, la înălțime, peste liniile drumului de fier. Pe aproape, cam pe atunci cînd se dura viaductul, s-a ivit o căldire cu acoperișul în crestături ca dinții unui ferăstrău: e fabrica modernă de mobilă care într-un an produce zece mii de garnituri și

care în anii viitori va avea o nouă secţie de mare capacitate pentru producerea de mobilă curbată.

Multe ar mai fi de spus dacă ne-am pune să le înşirăm pe cele cîte au făcut an de an mai frumoase toamnele ieşene. Cum despre toate la vremea lor s-a scris, stăruinţa nu-şi mai are rostul. Gîndindu-le însă acum laolaltă, ni se arată clară dezvoltarea pe care Iaşul a trăit-o în anii puterii populare. Ni se arată clar începutul şi rodul strădaniei pentru întinerirea bătrînului oraş pe care toamna acestui an l-a aflat într-o fervoare neobişnuită. Pregătirea febrilă pentru cucerirea anilor ce vin, potrivit planurilor elaborate de partid, i-a dat toamnei ieşene din acest an o frumuseţe aleasă, cum n-a mai cunoscut. Aşa se face că, învolburate de aerul tare şi tonic al prezentului, amintirile s-au destrămat, lăsînd loc ochilor să vadă semnele îmbucurătoarelor certitudini care dau de pe acum de veste că toamnele care au să vină la Iaşi vor fi neapărat şi mai frumoase.

★

Potrivit Directivelor Congresului al III-lea al partidului şi ţinînd seama, în studiul întreprins, de caracteristicile şi posibilităţile regiunii, de criteriile eficienţei economice, partidul şi guvernul au apreciat că în prezent a devenit posibil şi necesar să se imprime un ritm mai accentuat construcţiei economice şi social-culturale în regiunea şi în oraşul Iaşi.

Popularizînd principalele obiective ce urmează să fie realizate pe baza planului stabilit, gazeta oraşului şi a regiunii, „Flacăra Iaşului", a publicat în toamna acestui an, mai în fiecare zi cîte un sugestiv grafic care oglindea perspectiva industrializării Iaşului, perspectivele viitoarelor înfăptuiri, aşa cum au fost înfăţişate ele în cuvîntarea rostită de tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej în faţa activului de partid din regiunea Iaşi.

Deschid la întîmplare ziarul local din 10 octombrie: în cifre e arătată însemnătatea întreprinderii de încălţăminte de cauciuc care urmează să se construiască şi care va produce anual 4 milioane perechi încălţăminte şi 2.400 tone talpă; alături o altă cifră — 13.000.000 — marchează în cadrul unui alt grafic dezvoltarea în următorii ani a industriei de tricotaje de bumbac. În alte numere ale ziarului, alte grafice. Unul oglindeşte în cifre şi desene viitoarea fabrică de prelucrare a maselor plastice cu o capacitate de circa 30.000 tone pe an, cu perspectiva de a ajunge, după 1965, pînă la 70-80 mii de tone pe an. Altul, în altă zi, vorbeşte sugestiv despre viitoarea ţesătorie de fire sintetice şi artificiale cu o capacitate de 6 milioane m p pe an, întreprindere care va contribui mult la dezvoltarea industriei textile ieşene.

Am văzut grupuri de muncitori ieşeni, la atelierele de reparat material rulant „Ilie Pintilie" sau în halele cu maşini moderne de la „Ţesătura" (unităţi industriale care-şi vor extinde considerabil activitatea în anii următori), privind graficele şi discutînd. Era de-a dreptul uimitor cîte comentarii puteau stîrni un desen, o cifră şi cîteva cuvinte împlinite din litere desenate. Pe marginea lor se vorbea cu aprindere şi competenţă. Se discuta despre amplasamente, despre valoarea şi despre însemnătatea noilor obiective. La o discuţie contradictorie privind locul unde se va înălţa marele combinat metalurgic, cel mai important obiectiv industrial prevăzut a fi construit în Iaşi, am auzit pe cineva hotărînd: „Ce să mai lungim vorba: mergem duminică dimineaţă şi avem să vedem cu ochii noştri..."

În altă zi, pe dealul de la Cetăţuia un grup de tineri admirau panorama oraşului. Erau studenţi, unii cu oarecare vechime, poate chiar ieşeni, alţii atunci veniţi în Iaşi, o dată cu anii studenţiei. De aici, de sus, păreau că fac cunoştinţă cu oraşul strălucitor care urma să le devină „alma-mater". Entuziasmaţi cătau spre vechile, monumentalele clădiri albind în lumina blîndă a toamnei, dar privirile iscodeau harnic schelele şi locurile încă virane, căutînd să întrevadă peisajul Iaşului de mîine. „Vezi — arăta unul — firul Bahluiului? De la intrare, de acolo, va fi mutat, îndreptat". Altul nu se sătura admirînd imensele rezervoare argintii ale fabricii de uleiuri care va intra în producţie în anul ce vine. Un al treilea, student probabil la construcţii, explica unui coleg proiectul sistematizării centrului, a Pieţei Unirii care, de la înălţime, îşi defineşte contururile împlinite de edificii cu cîte şase şi opt etaje.

Oriunde ai fi mers la Iaşi în toamna acestui an, ai fi aflat asemenea momente, ai fi aflat ieşeni scrutînd viitorul. Ieşenii şi-au iubit totdeauna urbea; s-au bucurat de fiecare înfăptuire şi au căutat, din pragul ei, să vadă înainte; dar în Iaşul care a trăit din greu tragedia războiului, mereu trebuiau altele şi altele. Pentru a putea alcătui o privire de ansamblu clară, mobilizatoare, specialiştii au lucrat, sub îndrumarea partidului, vreme de doi ani. Acest ansamblu, care reprezintă un grandios plan de construcţii, e astăzi cunoscut de ieşeni. De aceea niciodată Iaşul n-a privit cu mai multă ardoare viitorul.

★

A fost o vreme cînd — s-au scurs de atunci decenii — trăind în micimea vieţii croite de burghezie, cu simţămîntul măreţiei trecutului, apăsător ca o povară, o seamă de ieşeni neaflaţi în stare să privească în viitor, întorcînd spatele unui prezent dezgustător, se mulţumeau să evoce vremile apuse, aducîndu-le unică justificare cinstirii cuvenite Iaşului. Astăzi ieşenii cei mai mulţi, fără a ignora trecutul, se uită la timpul pe care-l trăiesc şi-l plămădesc cu mîinile lor. În el simţesc viitorul. Un viitor pe care-l aşteaptă, spre care rîvnesc. Cum s-a putut opera această schimbare? Cum s-a putut statornici, în locul întristătorului paseism, optica nouă, optimistă, imbold la faptă constructivă?

Realităţile Iaşului socialist mi-au explicat schimbarea. Treceam cu un prieten care cunoscuse viaţa de student ieşean în anii crînceni, premergători războiului, pe strada Codrescu, unde se înşiră acum elegante clădiri cu multe etaje. Sînt căminele studenţeşti, în astă-toamnă date în folosinţă, care adăpostesc cîteva mii de tineri şi de tinere. „Înăuntru ai fost?" — m-a întrebat prietenul. Răspunsul tot el mi l-a dat: „Merită să vezi: camere cochete, confortabile, luminoase, bine încălzite, mobilă frumoasă. Să tot stai, să tot înveţi... În asemenea ambianţă te deprinzi să priveşti lumea şi viaţa cu alţi ochi; capeţi încredere şi o altă perspectivă... Căminul de pe Păcurari îl mai ţii minte cum era el înainte de război? Dar cantina şi masa? Din anii studenţiei toate astea te ajutau să te acomodezi cu perspectiva umilinţei, cu mizeria vieţii unui viitor Nicolae Manea, frînt în tăcere într-un oraş cu toamne putrede unde niciodată nu se întîmpla şi nu putea nimic să se întîmple. Erau pe atunci băieţi de la ţară care, cînd plecau în vacanţă acasă, socoteau că scapă din cămin ca dintr-o temniţă..."

Dintr-un asemenea prezent viitorul lăstărea trist. Şi nu-i de mirare.

La fabrica de antibiotice, trecînd prin halele imense strălucind în nichel şi faianţă, mi-am amintit de „industria" medicamentelor din Iaşul de altădată, de „crema de lăcrămioare" a doctorului Beceanu, farmacist în hala mare, de vinul său tonic vîndut cu reclama unui tors de bărbat atletic care-şi arăta proeminenţii bicepşi la cinematograf, în pauză, pe ecran. Se alăturau acestei producţii jalnice şi hilare o sumedenie de alte alifii şi pomezi netrebnice, în vreme ce aspirina, banala aspirină, purta crucea lui „Bayer" şi era importată. Oricît l-ar fi admirat pe Poni ori pe Petru Bogdan, savanţi ieşeni, neobosiţi cercetători, studenţii din acele vremi la ce puteau năzui? Cel mult la un post de profesor; altcum, ca să creezi, îţi trebuiau capital, şi firmă, şi reclamă. Acum la fabrica de antibiotice creează colective alcătuite din tineri ingineri. Sînt foşti studenţi la Universitatea din Iaşi, mulţi dintre ei elevii regretatului profesor Radu Cernătescu. Dar la Bîrlad, la fabrica de rulmenţi, pe şantierele cele multe ale Iaşului, ori la Roman la laminor, la Bicaz, la Săvineşti, la Oneşti nu muncesc tot foşti studenţi ieşeni? Viitorul lor s-a născut dintr-un prezent plin de făgăduinţe: din prezentul anilor construcţiei socialiste.

Despre acest prezent mare şi luminos, purtînd în fiecare clipă a lui, asemeni mugurilor, splendoarea florii, vorbeam astă-toamnă cu Otilia Cazimir, privind pe fereastră căderea domoală a frunzelor. Stăruia un glas uşor şi melodios la farmecul ancorării în ceasul trăit şi pus să slujească omului. „Scriam — îmi spunea — cîndva, pentru o mînă de oameni. Cartea era pe atunci şi scumpă, şi rară. Cititori — puţini. Uneori mi se întîmpla să mă simt asemeni unui vorbitor într-o sală cu doi-trei ascultători aduşi de întîmplare. Azi cititorii sînt mii, zeci, sute de mii. Te ascultă şi în faţa lor te simţi răspunzător. Doreşti mereu să fii alături de ei, prezent între ei, să te simţi cu ei o dată un om al vremii tale, cînd năzuinţele cele mai nobile se împlinesc..."

Un distins intelectual ieşean, arheologul Petrescu-Dîmboviţa, împărtăşea opinii asemănătoare. Se referea la cercetarea arheologică de altădată, modestă, stingheră, interesînd cîţiva oameni, de-i numărai pe degete. Astăzi şi în acest domeniu studiile sînt vaste, antrenează sute de oameni, pasionează ţărani simpli care fără nici o pregătire specială se dovedesc a fi nu o dată un sprijin pentru cercetători. Fără îndoială e vorba de o bază materială nouă şi puternică, e vorba de o educaţie făcută între altele prin muzee valoroase, asemenea celor deschise şi la Iaşi în „Palatul culturii". Rezultatele cercetărilor sînt pe măsura eforturilor. Dacă ar fi să consemnăm numai splendidul tezaur scitic, recent descoperit lîngă Cucuteni, încă ar fi o elocventă dovadă. „Numai un prezent mare poate da asemenea amploare cercetării trecutului", observa pe drept cuvînt profesorul ieşean. Şi avea dreptate. Moştenirea înaintaşilor şi viitorul urmaşilor numai un prezent mare le poate stăpîni. În acest prezent odrăsleşte în Iaşi munca avîntată pentru cucerirea viitorului, pentru împlinirea planurilor menite a face bătrîna cetate a Moldovei, aşa cum a arătat tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej la adunarea de la universitatea ieşeană, „un oraş modern, un oraş nou, unul din cele mai frumoase oraşe ale ţării".

... E fabrica de mobilă care într-un an produce zece mii de garnituri şi care în anii viitori va avea o nouă secţie de mare capacitate.

★

„Peste fulguirea de flori şi învăluirile de frunze moarte — scria odată Mihail Sadoveanu despre Iaşi — se înalţă un suflet. Aceasta e justificarea şi cununa neveştejită a acestui loc unic".

Rezervoarele argintii ale noii fabrici de uleiuri.

Sufletul Iaşului oricine l-a simţit înaripat în astă-toamnă; o muncă plină de patos sălta vremile, înălţînd oraşul spre lumina viitorului. La poarta anilor mii de oameni, mii de constructori nu băteau cerînd şi aşteptînd; muncind o sileau să se deschidă largă. Cu toţii ştiu ce va fi, ce va trebui să fie Iaşul; cu toţii au convingerea nestrămutată că imaginea plăsmuită în planuri prin truda lor se va împlini întocmai. De aceea sînt mîndri şi bucuroşi foarte. Bucuria lor e contagioasă. De sufletul nou al Iaşului socialist se simt legaţi toţi cei ce-l cunosc, toţi cei ce-l stimează, toţi cei ce-l doresc în veşnică tinereţe, ca merişorul pururi verde. Tuturor acestora, în astă-toamnă Iaşul înveşmîntat în schele, cu mistria în mînă, le-a fost mai drag şi mai aproape. În frumuseţea toamnei au aflat strălucind înnoitoare munca omenească şi gînduri îndrăzneţe săgetînd viitorul.

În anii grei ai războiului geniştii sovietici au curăţit de minele fasciste biblioteca universitară. Inscripţia locotenentului Stepanov se păstrează şi astăzi printre rafturile bibliotecii, ca un mesaj de pace viitorimii.

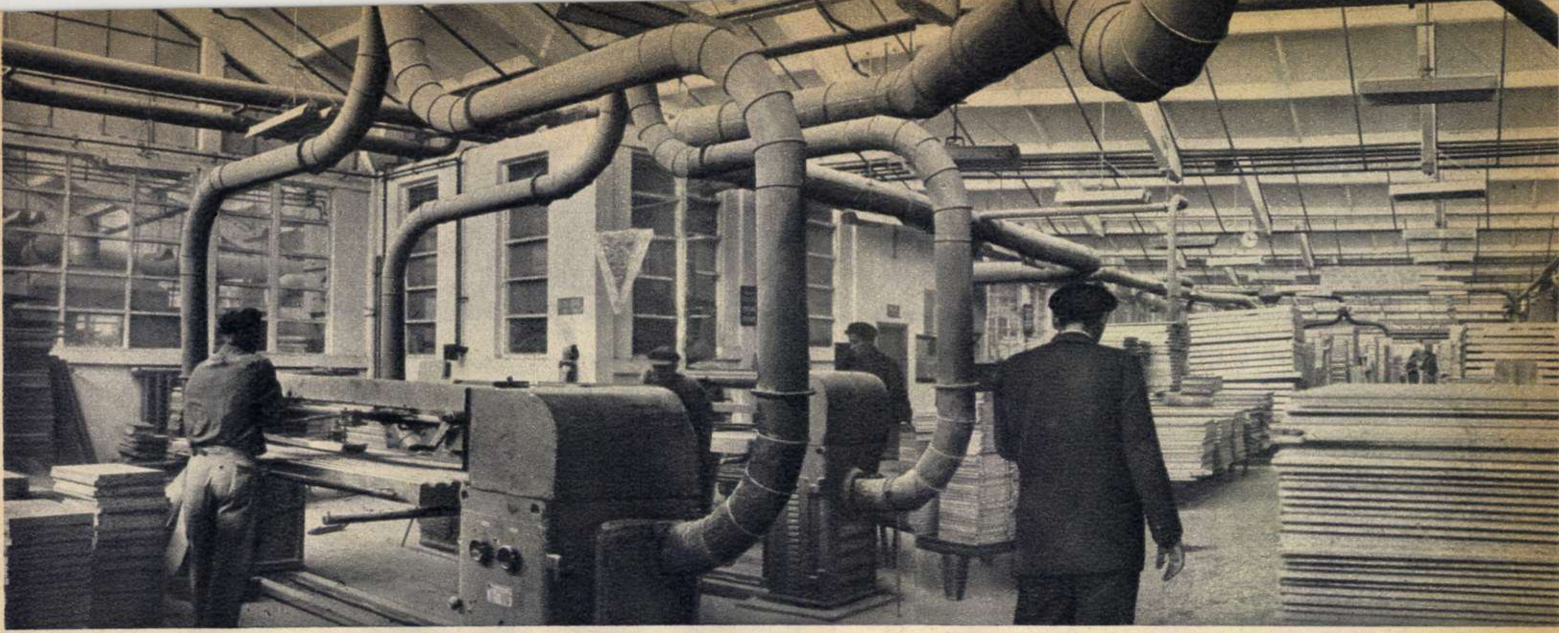

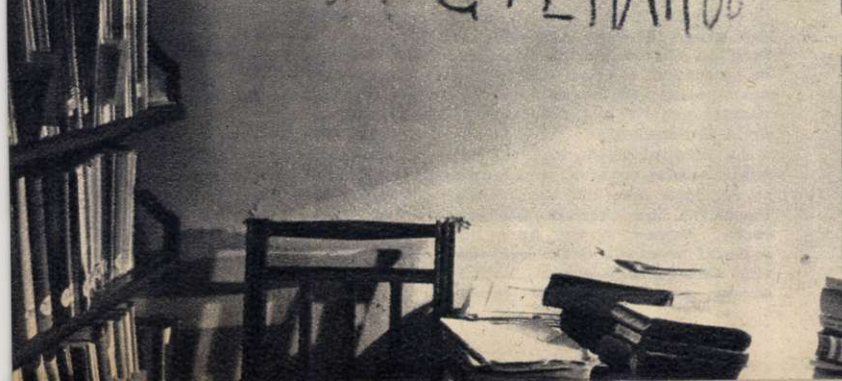
МИН НЕТ
22.8.44.
л-т СТЕПАНОВ

CARTI

H. Rohan: ECHIPA 53

Reporter harnic, H. Rohan surprinde în recentul său volum de reportaje forța ofensivă a noului. Imaginea antitetică trecut-prezent, utilizată adecvat, ilustrează în limbajul convingător al faptelor și al cifrelor saltul uriaș pe care l-a făcut în acești ani poporul nostru pe calea progresului și a bunăstării.

Înnoirile revoluționare te întîmpină pretutindeni, iar reporterului — cronicar pasionat al actualității — nu-i rămîne decît să le explice geneza și devenirea. Așa procedează H. Rohan cînd evocă marile succese ale industrializării socialiste (Universitatea oțelarului — *Reșița,* Rulmenții împotriva inerției — *O vizită prin Bîrladul de astăzi ș.a.).*

Pentru a ajunge la zilele noastre, scriitorul nu ocolește clipele frămîntate ale nașterii prezentului. El se adresează evenimentelor trecutului de luptă al clasei muncitoare spre a pune în lumină rădăcinile înfăptuirilor mărețe de azi. Astfel, întîmplări ale anilor 1905 și 1917 reînvie sub ochii noștri ca file de istorie trăite. Tot astfel și Bucureștiul insurecției armate de la 23 August 1944; iureșul eroic al evenimentelor de atunci ni se comunică viu, autentic.

O justificată atenție acordă reporterul proceselor morale ale omului nou, constructor al socialismului. Formarea conștiinței înaintate, entuziasmul tineresc al constructorilor, satisfacțiile născute din încrederea în ziua de mîine — iată numai cîteva din temele ciclului „Cine face pîinea". Din cadrul lui am desprins pentru expresivitatea viziunii și concretizarea ei artistică reportajele Echipa 53 *și* Un produs romînesc la export: bucuria de a trăi.

Concluziile se degajă firesc, sugestiv. Uneori, însă, metoda notațiilor precipitate se dovedește inadecvată: ea duce la consemnări superficiale, la însăilări lipsite de relief, ca în cazul schiței-reportaj Pedagoga cu ochi albaștri.

Dincolo însă de asemenea obiecții și de alte cîteva de ordin stilistic, volumul Echipa 53 *vorbește atrăgător despre oamenii și faptele prezentului socialist și constituie o frumoasă realizare în activitatea scriitoricească a lui H. Rohan.*

H. ZALIS

TEATRU

La Brașov: „SECUNDA 58"

Piesa „Secunda 58" a lui Dorel Dorian a văzut luminile rampei și la Brașov, prilejuind teatrului din localitate deschiderea noii sale stagiuni.

Prin mijloace simple dar sugestive, fără a recurge la aglomerări scenice greoaie și inutile, regizorul Ion Simionescu a reușit să țină mereu în scenă atmosfera specifică unui mare șantier; de asemenea, interpretarea dată textului de către actori a evidențiat în mod clar ideea piesei: răspunderea față de tine însuți, față de prieteni și colectiv.

Astfel, în Lupu Aman actorul Emil Siritinovici a întruchipat cu convingere imaginea unui secretar de partid adînc înțelegător pentru problemele oamenilor și ale șantierului. În Domnica Rotaru, actrița Stela Popescu-Puican a dat de asemenea adîncime personajului, fără a știrbi cu nimic din prospețimea lui tinerească.

Au fost evidente eforturile lui C. Voinea-Delast de a-l aduce în scenă pe Banu Mareș așa cum e el. Insistînd însă prea mult pe o anumită duritate a personajului, actorul nu a pregătit apariția din final a adevăratului Banu Mareș. Același lucru se poate spune și despre Dumitru Drăgan, care a accentuat inutil trăsăturile negative ale lui Ștefan Mareș, interpretînd uneori exagerat impulsivitatea personajului, prin țipete și gesturi stridente, supărătoare. Convingătoare, scena dintre Ștefan Mareș și Lupu Aman. Posibilități de remediere există deci. Mai multă pondere, mai multă interiorizare, și C. Voinea-Delast împreună cu Dumitru Drăgan vor aduce în scenă mai bine pe adevărații frați Mareș. În rest, în roluri „mici" dar pline de tîlc, artistul emerit Dem. Moruzan a însuflețit cu subtilitate un pasionat inginer Tunsoiu, Doina Tamaș — o sinceră Valy, Vasile Mureșan plin de căldură în Dumitru Ailincii, E. Mihăilă-Brașoveanu și Ion Vădăreanu — corespunzători în cei doi tineri hazoși, veniți să se angajeze pe șantier, și Maria Maximilian — o îndurerată și sobră Ana Petrescu. Recomandăm actorului Flavius Constantinescu, care îl interpretează pe șoferul Cristescu, să-și acordeze vioara cu celelalte roluri „mici", renunțînd la stridențe.

Deci, e de reținut că Teatrul de Stat din Brașov a realizat cu acest spectacol un dublu succes: a servit bine piesa lui Dorian și — prin aceasta — în secunda 58 a redat curentul „întrerupt" în stagiunea trecută...

D. ALEXANDRU

Scenă din spectacol.

ALLE
HALT
GESPERRT
WEHRMACHT

URME ÎN

de Madeleine RIFFAUD

Madeleine Riffaud este o cunoscută publicistă franceză, colaboratoare a ziarului „l'Humanité". În anii războiului ea a luat parte activă la mișcarea de Rezistență din Franța. Arestată de Gestapo în vara anului 1944, ea a fost condamnată la moarte prin împușcare. Eliberarea Parisului a salvat-o. Madeleine Riffaud este autoarea unor emoționante reportaje din timpul războaielor din Vietnam și din Algeria, ca și din timpul agresiunii de la Bizerta.

Trebuie să vorbesc! Căci cuvintele sînt o armă.

Fac parte dintre cei care au văzut moartea cu ochii, dintre cei care și-au văzut frații uciși alături de ei. Oamenii cu un asemenea destin nu se tem pentru ei; nu li se poate întîmpla ceva mai rău. Tocmai pentru că am supraviețuit, datoria noastră este să vorbim în numele celor care nu mai pot s-o facă.

În urmă cu mai bine de șaptesprezece ani, Parisul a fost eliberat de sub jugul hoardelor naziste. Nu mult după aceea Armata Sovietică a înălțat drapelul victoriei deasupra Berlinului. Eu însămi am fost eliberată ca prin minune din mîinile Gestapoului, tocmai în momentul cînd urma să fiu executată împreună cu alți tovarăși din Rezistență.

Aveam doar 19 ani cînd naziștii m-au prins lîngă un SS-ist pe care-l ucisesem. Am cunoscut toate grozăviile „interogatoriilor" și ale temnițelor. O dată cu mine a fost arestat și un adolescent care avea pe atunci 17 ani. Îl chema Jean Pierre Mulot și făcea parte din grupa de care răspundeam, formată din studenți participanți la mișcarea de Rezistență. Era aproape un copil, dar ucisese mulți naziști pentru a răzbuna victimele Oradour-ului.

La început m-au torturat sub ochii adolescentului, spunîndu-i-se că dacă face mărturisiri vor înceta să mă chinuie. El însă tăcea. Tăceam și eu. Apoi l-au torturat pe el sub ochii mei, căutînd să-mi frîngă voința. Copilul acesta, căruia călăii îi rupeau mîinile, își îndrepta spre mine privirea hotărîtă, privirea unui bărbat în care se citea doar atît: taci!

Jean Pierre Mulot a murit ca un erou. Una dintre milioanele de victime ale naziștilor...

★

După eliberare, credeam, ca și alți tovarăși mai tineri, că nazismul a luat sfîrșit pentru totdeauna, că niciodată nu se va mai repeta pe pămînt această grozăvie, că omenirea va privi fără neliniște înainte, că războiul căruia i-am supraviețuit a fost cel din urmă. Armata Sovietică a învins, poporul francez și-a recăpătat independența națională, iar Charles de Gaulle însuși a salutat minunata, buna alianță cu Țara Sovietelor...

Dar cum s-au desfășurat evenimentele mai tîrziu? Datorită politicii cercurilor guvernante franceze, Tratatul sovieto-francez încheiat în 1944 a fost anulat. În schimb, în pofida indignării poporului francez, trupele vest-germane și-au făcut reapariția pe pămîntul Franței, cu aprobarea guvernului. Germania lui Adenauer — revanșardă, reînarmată, înzestrată cu arma rachetă — amenință să împingă din nou lumea într-un război și mai îngrozitor.

Am doborît hidra fascistă cu mai multe capete, dar nu toate capetele ei au fost retezate.

Cînd mă aflam în casa morții din Paris, unde Gestapoul își tortura victimele, nu m-am gîndit nici o clipă că va veni o vreme cînd polițiștii țării mele vor tortura în aceeași casă odioasă

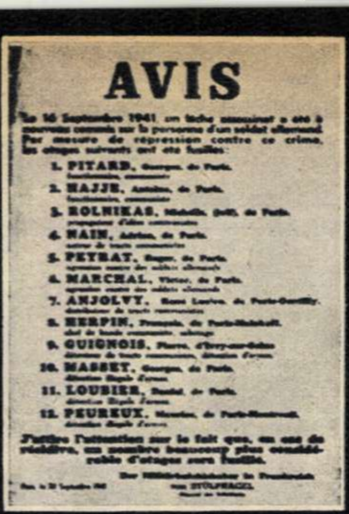
AVIS

Par mesure de répression contre ce crime, les otages suivants ont été fusillés:

1. PITARD,
2. HAJJE,
3. ROLNIKAS,
4. NAIN,
5. PEYRAT,
6. MARCHAL,
7. ANJOLVY,
8. HERPIN,
9. GUIGNOIS,
10. MASSET,
11. LOUBIER,
12. PEUREUX,

J'attire l'attention sur le fait que, en cas de récidive, un nombre beaucoup plus considérable d'otages sera fusillé.

Poporul francez nu poate uita anii întunecați ai ocupației naziste, cu patrulele hitleriste cutreierînd străzile pustii (stînga), cu listele ce aduceau zi de zi doliul în casele patrioților francezi (dreapta). Și totuși astăzi De Gaulle face casă bună cu revanșarzii vest-germani.

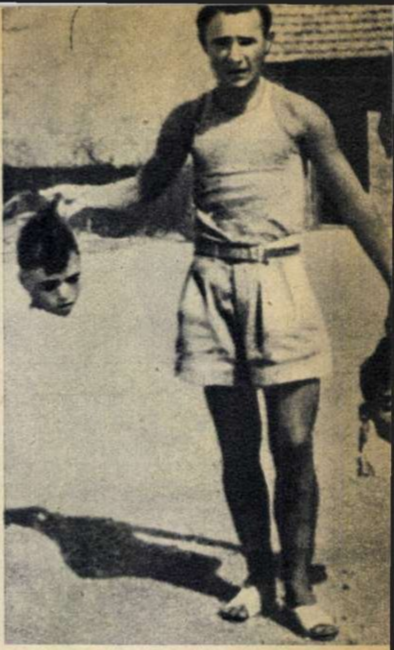
O imagine înfiorătoare din timpul activității legiunii străine în Vietnam. Mai este nevoie oare de vreun comentariu?

SÎNGERATE...

oameni vinovați doar de faptul că luptă pentru independența patriei lor. Totuși acest lucru se petrece astăzi la Paris. Se petrece din cauza războiului din Algeria. Francezilor participanți la mișcarea de Rezistență le-au luat locul în camerele de tortură de la Paris algerienii. „L'Humanité", în ciuda faptului că poliția a confiscat multe din numerele sale și în ciuda numeroaselor persecuții judiciare la care a fost supus, a adus la cunoștința poporului adevărul. Ziarul a reușit să obțină ca o parte din temnițele de la Paris ale călăilor să fie închise. O parte, întrucît este clar că torturile vor înceta abia o dată cu terminarea războiului murdar care le-a generat.

Una din cauzele principale ale renașterii fascismului în Franța o constituie războaiele ei coloniale. O, eu cunosc aceste războaie! În cei 15 ani de activitate

Bizerta, 1961. Zeci, sute de cadavre (jos). „Opera" cui? A fasciștilor colonialiști francezi. O dovedește și semnul inscris într-un cerc (emblema O.A.S.), incrustat cu vîrful baionetei pe pieptul unui patriot tunisian ucis (dreapta).

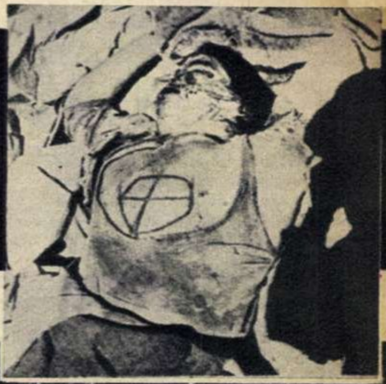

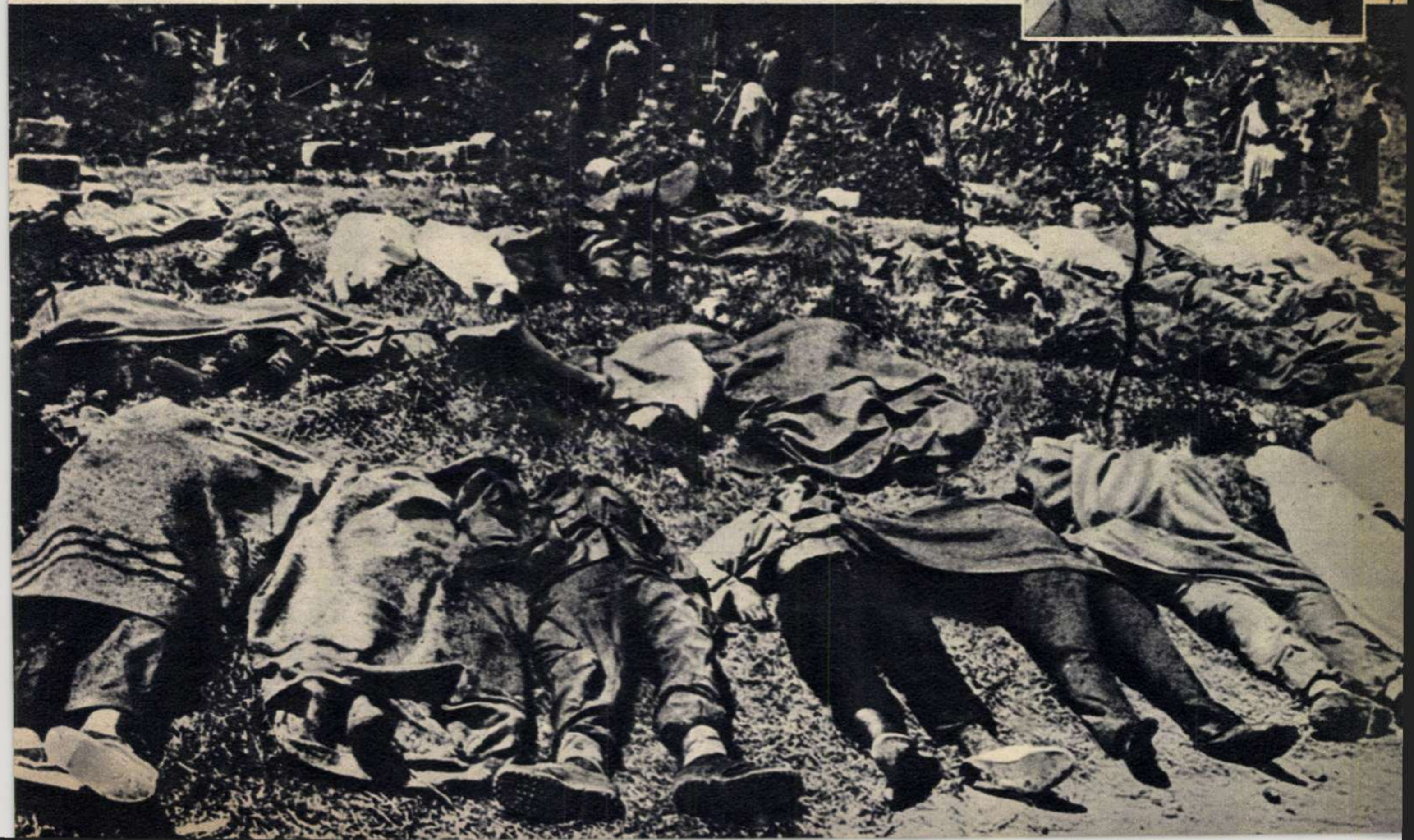

Patrioţi algerieni în faţa plutonului de execuţie. Metodele paraşutiştilor francezi nu se deosebesc, precum se vede, de cele ale hitleriştilor.

gazetărească — de atunci de cînd datorită partidului comunist am început să scriu — am văzut destule suferinţe aduse de fascismul francez popoarelor care luptă pentru drepturile lor. În Vietnam am văzut o ţară transformată în „pămînt pîrjolit". I-am văzut acolo pe aceiaşi poliţişti francezi-fascişti care m-au torturat cîndva pe mine. Din serviciul lui Hitler ei au trecut în serviciul legiunii străine franceze, perfecţionîndu-şi mai mult tehnica lor barbară. Ei i-au ars cu napalm pe vietnamezi. I-au ars nu numai pe bărbaţii-ostaşi, dar şi pe copii. Lîngă Hanoi am văzut un spital plin de femei arse de napalm.

La aceste imagini de groază ce mi s-au întipărit pentru totdeauna în memorie, s-au mai adăugat fapte similare de ferocitate comise de paraşutiştii francezi în Algeria — ţară unde de 7 ani se desfăşoară un război sîngeros — şi, în sfîrşit, imaginile şi mai înfiorătoare din Bizerta a căror martoră am fost recent.

Vorbesc acum nu numai în numele lui Jean Pierre, cel chinuit de moarte de nazişti sub ochii mei. Aş vrea să strig şi în numele mamei algeriene căreia soldaţii i-au răpit din faţa colibei un prunc înfăşurat în zdrenţe, ca să joace cu el fotbal. În numele bătrînului orb algerian, care îngîna cîntece ale poporului său în colţul străzii din Kasbah şi care pentru această vină a fost aruncat în temniţă. În numele comunistului algerian Akaşa, care a fost torturat cumplit în închisoare. Vreau să strig în numele tinerelor care lucrau ca transmisioniste în Armata de Eliberare a Algeriei. Aceste fete au fost capturate de paraşutiştii francezi, dezbrăcate în pielea goală şi batjocorite în faţa întregului sat, înainte de a se da foc satului respectiv. În numele a şaizeci de mii de copii algerieni care se ascund undeva la graniţă, în munţii fără vegetaţie ai Tunisiei, copii care trăiesc în bordeie şi visează să crească şi să intre în rîndurile Armatei de Eliberare. În numele mamelor franceze cărora li se aduc în lăzi — ca nişte jucării stricate! — osemintele fiilor lor mînaţi cu forţa la război. În numele poporului meu care tinde spre o adevărată libertate şi dreptate, care blestemă tot mai des America şi casta colonialiştilor şi îşi îndreaptă tot mai des gîndurile spre adevăraţii prieteni ai Franţei.

Sînt mulţi ani de cînd luptăm împreună împotriva unora şi aceloraşi monştri cu chip de om — împotriva fasciştilor.

Noi, comuniştii francezi, am învăţat dintr-o experienţă amară să-i deosebim net pe fascişti. Fascismul nu are patrie. În timpul războiului cu naziştii, un trădător francez ne-a denunţat Gestapoului, pe Jean Pierre şi pe mine. Aceiaşi trădători au fost apoi recrutaţi pentru războiul din Vietnam, unde s-au dedat la crime monstruoase. Acum ei îi torturează pe algerieni. Tot ei au nimicit bestial la Bizerta, în trei zile, 800 de bărbaţi, femei şi copii.

Da, şi în numele Bizertei trebuie să vorbesc. Lîngă colina pe care se află cimitirul musulman am văzut cum erau îngropate în grabă sute de cadavre, erau îngropate familii întregi. Cadavrele bărbaţilor aveau mîinile legate la spate. O dovadă că au fost ucişi ca prizonieri. Am văzut în acest cimitir un copil care a fost ucis cu patul armei în timp ce dormea...

Şi pentru ce aceasta? Pentru că De Gaulle vrea să menţină Bizerta „pentru Franţa", să o menţină ca bază de agresiune împotriva poporului algerian, împotriva popoarelor Africii, ca bază de agresiune a N.A.T.O. împotriva ţărilor socialiste. Franţa a înmormîntat la Bizerta, o dată cu victimele nevinovate, şi aşa-numita măreţie a unei orînduiri condamnate de istorie. La Bizerta a fost de asemenea înmormîntată posibilitatea colaborării dintre Franţa şi Tunisia, dintre Franţa şi popoarele africane. Dacă guvernul francez refuză să ducă tratative cu Algeria nouă, dacă războiul continuă, asta se datoreşte faptului că S.U.A., Franţa şi alte ţări ale N.A.T.O.-ului vor să menţină în mîna lor bogatele zăcăminte de petrol şi gaze din Sahara, s-o transforme într-o bază de experienţe atomice.

Cu fiecare zi fascismul face noi paşi în Franţa. În ţară au loc din ce în ce mai dese acţiuni ale ultracolonialiştilor, dar guvernul nu întreprinde nimic pentru a instaura ordinea. În schimb, dacă un ziarist scrie adevărul, dacă demască minciuna — fie în legătură cu Berlinul, fie în legătură cu războiul din Algeria — ziarul este confiscat.

Atentatele fasciştilor împotriva democraţiei se înmulţesc, iar poliţia gaullistă nici nu încearcă să le împiedice. Pe pereţii Parisului apare tot mai des emblema organizaţiei fasciste „Organizaţia armată secretă" (O.A.S.). Aceeaşi emblemă — o zvastică într-un cerc — am văzut-o pe corpul unui patriot tunisian executat la Bizerta. Emblema fusese „desenată" cu baioneta. Acum fasciştii visează să incrusteze emblema lor pe faţa Franţei.

★

Adesea, la Paris, oamenii muncii mă roagă să le povestesc despre Uniunea Sovietică. Cu aceeaşi rugăminte mi s-au adresat oamenii şi în Algeria. Pentru truditorii lumii, U.R.S.S. este o ţară legendară — marele făurar al fericirii poporului.

În timp ce în unele locuri oamenii sînt arşi de vii cu bombe cu napalm, Uniunea Sovietică trimite omul spre stele, pentru ca el să se întoarcă pe un pămînt şi mai frumos decît cerul, pentru ca omul să nu mai fie lup pentru om, iar fascismul să nu mai existe. Popoarele vor decapita, vor lichida definitiv fascismul — această hidră cu mai multe capete.

Recent, lîngă Yalta, am văzut cum străluceşte deasupra mării, sus în munţi, flacăra de pe monumentul partizanilor sovietici care au luptat acolo în anii războiului. Noaptea, această flacără străluceşte asemeni celei mai mari stele. Focul luptei pentru libertate luminează totul. Şi această stea victorioasă va străluci cu fiecare zi tot mai puternic!

Dacă cei aflaţi azi la cîrma Franţei încearcă să şteargă cu buretele crimele hitleriştilor, poporul francez nu le-a uitat şi nu le poate uita. O dovedeşte şi această demonstraţie de la Mont-Valerien — locul unde au fost executaţi antifascişti francezi de către nazişti. 25.000 de francezi adunaţi aci au protestat împotriva cîrdăşiei franco-vest-germane.

actualităţi CINEMATOGRAFICE

„RĂZBOI ŞI PACE" din nou pe ecran

– corespondenţă specială pentru „Flacăra" –

de A. ANDREEV

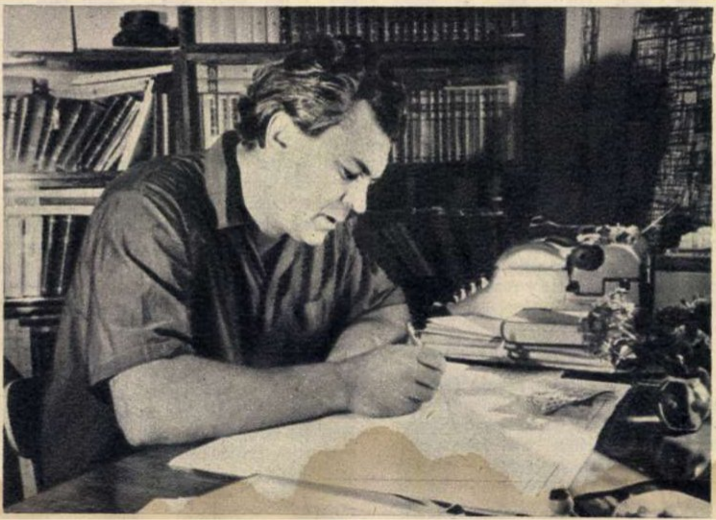

Serghei Bondarciuk lucrînd la scenariul regizoral al noii versiuni cinematografice a romanului lui L. N. Tolstoi „Război şi pace".

În lunile din urmă s-a constituit la studioul „Mosfilm" statul major de cineaşti şi specialişti (numărul lor e de ordinul zecilor), care vor colabora la una din cele mai ample producţii cinematografice realizate pînă acum de primul studio al Uniunii Sovietice: se pregăteşte transpunerea pe ecran a romanului „Război şi pace" de Lev Tolstoi.

O ecranizare precedentă a romanului — realizată în coproducţie de cineaşti italieni şi americani — a fost apreciată în Uniunea Sovietică şi în alte ţări pentru calitatea interpretării, dar nu izbutise să cuprindă întreaga măreţie a acestui monument al literaturii tolstoiene. Marile fenomene sociale au fost estompate în acest film de relaţiile de familie ale eroilor. Era deci firesc ca cinematografia sovietică să-şi propună sarcina de a da o versiune cinematografică mai completă şi mai veridică marii epopei a patriotismului rus.

Misiunea de a duce la capăt această complicată ecranizare a fost încredinţată cunoscutului artist Serghei Bondarciuk. Deşi nu are la activul său decît o singură operă regizorală (magistralul film „Soarta unui om"), el a acumulat de-a lungul unei răsunătoare cariere de actor o experienţă artistică multilaterală, în care filmele istorice („Taras Şevcenko", „Amiralul Uşakov" şi „Corăbiile atacă fortăreţele") deţin primul loc. De altfel, el însuşi a mărturisit într-un interviu acordat revistei „Sovetski Ekran" că visa de multă vreme să realizeze un film după opera lui Tolstoi.

Printre colaboratorii cei mai apropiaţi ai regizorului se numără scriitorul Vasili Soloviov, autorul scenariului, operatorul Vladimir Monahov şi pictorul Evgheni Kumankov. Consultanţi sînt colaboratorii ştiinţifici ai muzeelor şi arhivelor tolstoiene, ai muzeelor istorice şi militare.

Cunoscători de vază ai moştenirii literare a lui Lev Tolstoi, cercuri largi de cineaşti şi oameni de teatru au fost solicitaţi să propună regizorului pe interpreţii cei mai indicaţi pentru multitudinea de personaje care animă vasta frescă istorică.

„SĂ NU UCIZI" şi conspiraţia tăcerii

După cum se pare, publicul francez nu va avea posibilitatea de a vedea filmul regizorului Claude Autant-Lara „Să nu ucizi". O veritabilă conjuraţie şi-a propus să îngroape fără drept de apel ultima operă a cunoscutului regizor francez. Inspirată de Serviciul psihologic al armatei, campania aceasta e sprijinită în mod activ de cercurile guvernamentale în frunte cu însuşi ministrul Culturii, dl. Malraux, şi e acompaniată de corul presei reacţionare.

Tema filmului are pentru ce să indispună un guvern interesat în prelungirea războiului din Algeria şi în pregătirea spiritelor pentru un nou conflict mondial.

Eroul este un tînăr care refuză să se supună serviciului militar, pentru a nu înfrînge porunca din decalog: „Să nu ucizi". E trimis în judecată. În aceeaşi şedinţă a tribunalului militar este judecat şi un seminarist german care, fiind sub arme în ultimele zile ale ocupaţiei naziste în Franţa, a ucis pe un tînăr membru al Rezistenţei. În timp ce preotul e achitat pe motiv că n-a făcut decît să execute un ordin, tînărul nostru e condamnat la închisoare, în numele apărării „moralului armatei". În faţa duplicităţii reprezentanţilor bisericii care, ca martori la proces, binecuvîntează cu egală ipocrizie ambele atitudini, credinţa religioasă a tînărului se prăbuşeşte. De aici înainte, atitudinea sa e dictată doar de conştiinţa lui omenească.

Regizorul a fost nevoit să accepte, cu riscul de a fi taxat drept autor de filme comerciale, o serie de comenzi, ca să poată agonisi mijloacele necesare realizării acestei opere mult visate. Fără a depăşi un punct de vedere individualist şi exprimînd o concepţie naiv pacifistă, autorii reuşesc totuşi prin acest film să atragă atenţia publicului asupra problemei războiului şi a păcii.

Filmul „Să nu ucizi" a fost turnat în studiourile italiene şi iugoslave, în condiţii aproape conspirative, pentru a nu suscita înainte de vreme ostilitatea autorităţilor franceze. Apariţia pe ecranul Festivalului de la Veneţia a filmului realizat de Claude Autant-Lara a fost marcată de noi incidente „diplomatice". Pentru a nu-l supăra pe domnul Malraux, direcţia Festivalului a înscris sub culorile Iugoslaviei un film al cărui spirit şi ai cărui realizatori — de la regizor, scenarişti, actori şi pînă la tehnicieni — au fost francezi. În ciuda eforturilor conjugate ale delegaţiei oficiale franceze şi ale presei de dreapta, care a incriminat realizarea artistică a filmului („neinspirată", pasămite), publicul i-a făcut o primire entuziastă determinînd juriul să-l distingă în cele din urmă cu Premiul pentru cea mai bună interpretare feminină, acordat actriţei franceze Suzanne Flon.

Ana ROMAN

Suzanne Flon într-o dramatică scenă din film.

Charlton Heston (Cid) şi Sophia Loren (Chimena).

„CID"-ul în versiune cinematografică

„Nu mi-am propus să ecranizez tragedia lui Corneille — declară regizorul american Anthony Mann cu privire la recentul său film «Cid»-ul. Am păstrat, e drept, unele elemente ale fabulaţiei, dar în concepţia mea povestea legendarului erou al războaielor hispano-maure din secolul al XI-lea nu trebuie să îmbrace haina dramei psihologice. Filmul va avea un caracter realist documentar, dezvăluind metodele — nu întotdeauna «nobile şi cavalereşti» — prin care şi-a creat faima acest ostaş temut şi admirat atît de prieteni, cît şi de duşmani".

UN SAT ÎNTREG

Un prim-ministru burghez și cîteva cucoane urîte ca mama dracului și-au înălțat acum cîteva decenii vile într-un sat de cîmpie, anonim, îndepărtat de calea ferată. Dar vilele se ridicau departe de bordeiele pălmașilor, pentru ca ecoul chefurilor boierești să nu fie auzit de calicii acestei așezări de țărani care, din tată în fiu, aveau trupurile roase de pelagră. Și totuși satul acesta de care vorbim — Mănciulescu îi spune și se găsește în raionul Găești — era cunoscut printr-un record pe care-l bătuse pe atunci: recordul pe țară în ce privește pelagra.

Vremea noastră a dat pașaport pentru vecie și pelagrei, și foștilor proprietari de vile. Țăranii din Mănciulescu și-au ridicat spinările și, conduși de comuniști, au declarat război sărăciei. În urmă cu cîțiva ani au înființat o întovărășire agricolă. Oameni care mai bine de jumătate de veac n-au mîncat niciodată în viața lor un codru de pîine — așa mărturisesc Dumitru Tănase și Ion Burete — au prins sensurile unei vieți noi. Începuseră să trăiască. Recoltele întovărășirii, destul de bune, le-au adus pe masă pîine mai bună și mai multă. În ultimii ani însă țăranii întovărășiți din Mănciulescu voiau să trăiască și mai bine. Cereau mai mult de la viață. Au aflat că la gospodăriile colective din jur se muncește mai bine, mai organizat, că munca în gospodăria colectivă e mai spornică și cu foloase mai mari. Adevărul acesta i-a determinat pe tot mai mulți săteni să spună: „Hai să transformăm întovărășirea în gospodărie agricolă colectivă!“

PÎNĂ LA TREI DIMINEAȚA

În iarna lui 1960, Marin Barbu, Marin Bobin, Vasile Stancu, Vasile Marin și alți numeroși țărani din Mănciulescu au făcut un drum lung. Au vizitat o seamă de gospodării colective. Au ajuns și la o colectivă ceva mai departe de satul lor, la cea din Căzănești. Citiseră ei în ziar că la gospodăria aceasta lucrurile merg cît se poate de bine. Dar voiau să vadă și cu ochii lor acest adevăr.

— Și ce-ați văzut, nea Marine?

— Păi dac-ar fi să-ți spun tot ce-am văzut, te-aș ține de vorbă pînă mîine-dimineață. Gospodăria asta e milionară. Am văzut niște grajduri ce mi-au luat ochii. Am numărat cu mîna mea 200 vaci de lapte. Recoltele lor, ce să mai vorbim? 3.000 kg grîu la hectar!

— Pe la colectiviști ați fost?

— Altfel nici nu se putea! Ne-au ospătat în toată regula. Știi ce case au? Înalță oamenii case pe ruptele. Dar toată noaptea n-am dormit.

— De ce?

— Mai întîi am stat la un pahar de vin pînă la miezul nopții. P'ormă gazda mi-a spus de-a fir-a-păr cum au muncit ei ca să ajungă la bogăție. Ne-a furat somnul abia pe la trei dimineața.

— Apoi?

— Apoi aproape că n-aș mai fi plecat de la Căzănești.

— De ce?

— Că mi-a plăcut tare mult. Stăpînul casei mi-a zis: „Du-te, Marine, la tine în sat și ajută-i pe consătenii tăi să trăiască așa cum trăim noi. Faceți și voi colectivă! Ascultați-ne pe noi, colectiviștii, dacă vreți să fiți fericiți!“

— Și?

— Am făcut cale-ntoarsă la Mănciulescu. Eu și ceilalți consăteni; cu un singur gînd...

— Care?

— Să transformăm întovărășirea imediat în colectivă.

— Și?

— Cîte unii se mai îndoiau. Ziceau: „Mai vizitați și alte colective!“ Da' nici eu nu m-am lăsat. Le-am zis-o: „Eu m-am convins ce-i colectiva. Am fost la Căzănești, la Jugureni, la Rătești și încă la vreo cîteva colective. Dacă vreți, mergeți și voi!“ Și s-au dus. La toate colectivele din jur s-au dus. Bine că s-au dus. Că s-au convins. Așa-i țăranul: să vadă adevărul cu ochii lui și să-l pipăie cu mîna... Dar tot sînt nițel supărat, deși acum sînt colectivist.

Cuvintele lui moș Dumitru Tănase:
— Fotografiați-mă, să am și eu o amintire din ziua cînd m-am înscris în colectivă.

— De ce?

— Cum de ce? Fiindcă n-am transformat mai de mult întovărășirea în gospodărie. De altminteri, la ora actuală, tot satul are regretul ăsta.

SĂ NE TRĂIASCĂ NEAMURILE!

Mulți dintre locuitorii din Mănciulescu au diverse neamuri prin satele din jur: unchi, veri, frați, cumnați. Neamurile acestea și-au adus contribuție deosebit de prețioasă în formarea gospodăriei colective din Mănciulescu.

Ascultați-l pe Constantin Georgescu:

— Am un unchi la colectiva din Rătești. Mă chema des pe la el să-i văd casa cu cinci camere și să mă uit la televizor. Ulti-

Familia lui Dumitru V. Manea, ca toate familiile din satul Mănciulescu, îşi schimbă destinul. Spre noua gospodărie colectivă sînt în drum acum toate căruţele din sat.

mele cuvinte pe care mi le spunea cînd plecam de la el erau acestea: „Vrei să trăieşti ca mine? Fă-te colectivist!“ După cîteva clipe, Constantin Georgescu îmi spune:

— Dar sînt supărat.

— Şi dumneata? Pentru ce motiv?

— Că nu l-am ascultat pe nenea mai de mult.

Alt cetăţean care regretă: Oprea Stan. Ascultaţi-l şi pe dumnealui:

— Eu zic aşa: să ne trăiască neamurile! Ştii dumneata de cînd mă învaţă frate-meu, care-i colectivist la Teiu, să calc pe urmele sale? Îi mulţumesc că m-a îndemnat să păşesc pe drumul ăsta nou!

Am o sumedenie de exemple de acest gen. Nu le mai înşir, întrucît toate demonstrează acelaşi lucru: traiul nou, tot mai îndestulat, al colectiviştilor acţionează ca un magnet asupra ţăranilor muncitori. Trebuie însă să faci cunoştinţă cu acest magnet. Aşa cum au făcut foştii întovărăşiţi din Mănciulescu.

CA UN SINGUR OM

În ziua cînd s-a inaugurat — foarte de curînd — gospodăria colectivă din satul Mănciulescu a avut o mulţime de oaspeţi: colectivişti din Mavrodon, Răteşti Pătuleni şi din alte sate. Oamenii aceştia n-au venit cu mîna goală. Au adus daruri diferite, inclusiv cîteva vedre de ţuică bătrînă. Evenimentul — transformarea întovărăşirii în gospodărie colectivă — se cuvenea a fi sărbătorit în toată legea.

A doua zi după inaugurare, munca pe un singur ogor mare a început cu însufleţire. Tot satul a ieşit pe cîmp ca un singur om. Oamenii voiau să cîştige ceea ce pierduseră pînă acum.

Statul e alături de această gospodărie tînără. Îi acordă credite pentru construcţii, pentru vite. La ora actuală o seamă de colectivişti destoinici, tineri, au plecat din nou la gospodăriile colective din jur. Vor să înveţe din experienţa bogată a vecinilor lor ca să organizeze munca mai temeinic şi în tînăra lor gospodărie. Consiliul de conducere, în care ţăranii au ales pe oamenii cei mai pricepuţi, se arată plin de iniţiativă. Din primele zile au fost luate o seamă de măsuri: începerea unor construcţii, fixarea unui loc pentru grădina de zarzavat în lunca Argeşului, înfiinţarea unei stupării etc. Un început modest — vor spune unii. Da, dar cu perspective frumoase.

La Mănciulescu am stat de vorbă cu cel mai bătrîn om din sat. A ajuns la vîrsta patriarhilor (85 de ani) şi îl cheamă Dumitru Tănase. Ştie o mie de istorii şi are un extraordinar dar de povestitor.

— Acum şi eu sînt tînăr. Este?

— Este.

— Cu colectiva asta ce-o făcurăm, răsări şi peste satul nostru o stea nemuritoare.

Frumos ai zis, moşule, gură de aur!

George CIUDAN

Fotografii de Tr. PROSAN

O călătorie în Republica GUINEEA

- **PRĂPASTIA CARE SEPARA GUINEEA „FRANCEZĂ“ DE GUINEEA... GUINEEANĂ**
- **UN MILIARD DE TONE DE BAUXITĂ ŞI CONSORŢIILE INTERNAŢIONALE**
- **TRECUTUL COLONIAL, O FILĂ DEFINITIV ÎNTOARSĂ**

Prima impresie care-l izbeşte pe călător la Conakry, capitala Republicii Guineea, este aceea a unei feerii de lumină: aci, pe malul Atlanticului, la 9° latitudine nordică, strălucirea soarelui ecuatorial pare amplificată de verdele intens al vegetaţiei.

Copacul de mango se învecinează cu cocotierul parcă tras prin inel, cu baobabul gigant şi, pe ţărm, cu arbori ciudaţi, cu rădăcini aeriene, care stau de strajă depărtărilor. În chip oarecum neaşteptat, coloritul viu al vegetaţiei luxuriante se reproduce în îmbrăcămintea cu falduri largi a femeilor. După obiceiul guineean, ele îşi poartă copiii legaţi de spate, astfel încît mama îşi păstrează mîinile libere, iar pruncul, cel puţin judecînd după expresia feţei, este încîntat de acest mijloc pe locomoţie.

Şoseaua şerpuind de-a lungul oceanului ne conduce spre centrul oraşului. Doar cu cîţiva ani în urmă, pe străzi se întîlneau puţini trecători; singur portul cunoştea o oarecare animaţie. De îndată ce de pe cargoboturi şi de pe vasele de pasageri debarcau europeni, ei se vedeau într-o clipită înconjuraţi, asediaţi de negustoraşi ambulanţi, de văcsuitori de ghete, de copii zdrenţăroşi care psalmodiau acelaşi cuvînt: *„Cadeau! Cadeau!“*

După război, francezii au construit la Conakry un aeroport şi cîteva blocuri impunătoare în care filialele unor mari companii franceze şi americane şi-au stabilit birourile. S-au deschis şi cîteva magazine, care ofereau celui căruia îi dădea mîna să le calce pragul un vast sortiment de mărfuri. Păstrînd proporţiile, şi cu un mic efort de imaginaţie, te-ai fi putut crede la Paris, cel puţin atît timp cît nu părăseai magazinul şi nu păşeai din nou pe trotuar, amestecîndu-te în mulţimea cu durerile şi bucuriile ei.

Centrul — cu fastuosul palat care servea drept reşedinţă guvernatorului francez, cu magazine elegante şi vile înecate în verdeaţă cu ultramodernul *Hôtel de France*, ale cărui terase umbrite de palmieri priveau spre ocean, spre bărcile pescarilor — simboliza pînă nu demult Guineea „franceză“, huzurul funcţionarilor coloniali şi al agenţilor monopolurilor.

Cînd vizitezi însă periferiile şi suburbiile capitalei, care se întind pe o rază de mai mulţi kilometri, ai în faţă cealaltă Guinee, a poporului. Casele sărăcăcioase se transformă pe nesimţite în bordeie şi apoi în colibe ţuguiate, întru totul asemănătoare acelora din satele de pescari de-a lungul coastei.

Desigur, în scurtul răstimp care a trecut de la cucerirea independenţei (2 octombrie 1958) contrastele, dureroasă moştenire a exploatării coloniale, nu au putut dispare.

GUINEEANUL LA EL ACASĂ

Am intrat în multe colibe ţărăneşti. De obicei ele sînt rotunde, fără geamuri şi fără hornuri, cu acoperişuri din paie sau din frunze de palmier. Cîteodată, atunci cînd — ore şi uneori zile în şir — se dezlănţuie furtunile tropicale, iar rafalele de vînt alternează cu aversele, acoperişuri stinghere zboară, parcă însufleţite, prin aer...

De data aceasta, deşi ne aflăm în anotimpul ploios, „spiritele“ locului se arată binevoitoare, permiţîndu-ne să privim netulburaţi în jur.

În colibă, oamenii stau chirciţi pe pămîntul gol. Vatra o instalează de regulă pe o bucată de tablă chiar în interiorul colibei, astfel încît fumul se strecoară afară direct prin acoperiş. Aerul curat, care pătrunde printr-o singură uşă, nu reuşeşte niciodată să izgonească complet acest fum înecăcios şi persistent.

Mobilierul este redus la cea mai simplă expresie: un cufăr sau două, unde se păstrează „averea" familiei: îmbrăcămintea şi cîteva modeste obiecte de toaletă. Oamenii dorm pe rogojini, rareori pe paturi.

Ne întreţinem cu şeful satului, un fel se staroste care cumulează şi funcţiuni religioase. Afirmaţia lui că are 12 neveste nu pare de fel exagerată în această ţară, în care islamismul consfinţeşte poligamia. Este un fapt obişnuit aci ca în restaurante, de pildă, bărbatul să intre întovărăşit de două-trei femei, soţiile sale.

Şoferul automobilului cu care ne-am deplasat în satul de pescari — un tînăr de 20-22 de ani — nu are decît două neveste. Se pare însă că nu este încîntat de această situaţie. Receptiv la ideile noi şi, în afară de aceasta, cu gîndul şi la considerente practice, probabil că şi-a spus cînd şi-a luat a doua soţie: „Adio, linişte a casei!" El întrevede certuri straşnice între cele două femei, gelozii ascunse, greutăţi materiale. De ce totuşi a făcut acest pas? L-au obligat părinţii, obiceiurile...

...Printre palmieri se zăresc valurile surprinzător de calme ale oceanului. Oamenii se întorc în sat obosiţi de la muncă; umbrele înserării învăluie brusc, ca la tropice, siluetele copacilor.

Cîţiva kilometri despart *Hôtel de France* şi magazinele franceze de pe strada principală — cu instalaţiile lor de aer condiţionat şi cu luxul lor orbitor — de satul de pescari în care ne aflăm. Cei cîţiva kilometri măsoară însă prăpastia care despărţea, doar cu cîţiva ani în urmă, poporul guineean de stăpînii colonialişti.

Să reluăm itinerarul pe care l-am parcurs, făcînd de data aceasta incursiunile de rigoare în istoria apropiată a acestei frămîntate ţări.

GUINEEA FRANCEZĂ — SOCIETATE ANONIMĂ

Hôtel de France, construit în anii de după război, reprezenta insula cosmopolită a capitalei. Aci se întîlneau reprezentanţi ai monopolurilor franceze, vest-germane şi americane, ofiţeri şi administratori coloniali, mari plantatori francezi şi comercianţi libanezi (care de decenii deţin poziţii importante în economia guineeană), corespondenţi ai hebdomadarelor pariziene în căutare de „culoare locală" şi de romantism exotic à la Francis de Croisset. Aci, la un pahar de whisky, se puneau la cale tranzacţii de milioane, se vindeau şi se cumpărau pachete de acţiuni ale societăţilor miniere, se schiţau planuri de căpătuire rapidă.

Fiindcă Guineea însemna o uriaşă, o excelentă afacere. Era vorba desigur de munţi de banane, nuci de cocos, cafea de cea mai bună calitate. Toată gama de produse tropicale pe care acest pămînt roditor le furnizează din abundenţă desfătau ochii şi îngroşau buzunarele marilor plantatori şi comercianţi şi îndeosebi ale acţionarilor trusturilor coloniale „Compagnie Française de l'Afrique Occidentale" şi „Société Commerciale de l'Ouest Africain". Numai aceste două trusturi au realizat în 1954 un beneficiu de un miliard de franci francezi! Aceasta, într-o ţară în care raţia alimentară zilnică a populaţiei, după înseşi datele oficiale, era de trei ori mai scăzută decît cea normală şi unde 90% din copiii de vîrstă şcolară nu călcau pragul şcolii.

Comerţul colonial s-a dovedit, aşadar, foarte profitabil — pentru unii. Dar mai existau şi alte căi de căpătuială rapidă.

În Guineea aurul se găseşte pe stradă. La figurat şi, într-o anumită măsură, la propriu. Drumurile şi şoselele ţării sînt acoperite de praful roşiatic de laterit, o pulbere fină, pătrunzătoare, care se lipeşte de haine, se îndeasă în nări, îţi pudrează părul. Lateritul, care îşi trage numele de la latinescul „later" (cărămidă), nu este altceva decît un concentrat natural de minereuri de fier şi de aluminiu.

Fierul şi aluminiul, iată ce atrăgeau în primul rînd monopolurile în Guineea. Zăcămintele de minereu de fier din peninsula Calum, lîngă Conakry, sînt apreciate la minimum trei sute de milioane tone; după unele calcule, ele se ridică la două miliarde de tone! În ceea ce priveşte bauxita, fără de care nu se poate concepe o industrie modernă, Guineea, cu un miliard de tone zăcăminte cunoscute, ocupă unul dintre primele locuri pe glob.

Organizarea extracţiei de bauxită şi prelucrarea ei primară la faţa locului, dată fiind bogăţia depozitelor, s-au dovedit însă peste puterile francezilor, aşa că s-a creat compania internaţională „Fria", la care pe lîngă capitalurile franceze (reprezentate prin trustul Péchiney) mai participau, în dulce frăţie, capitaluri americane, canadiene, elveţiene şi vest-germane. Apoi compania a construit o mare uzină pentru producerea de alumină (oxid de aluminiu), care se transporta peste hotare, la uzinele de aluminiu.

PE UNDE HOINĂREAU LEOPARZII...

Am vizitat această gigantică uzină, situată într-o regiune muntoasă pitorească. Pe aci, doar cu cîteva luni în urmă, hoinăreau leoparzii — ne spune însoţitorul.

Legîndu-şi copilul de spate, după obiceiul guineean, şi plecînd cu el la plimbare sau la lucru, mama este sigură că nu va avea surprize la întoarcerea acasă...

Conakry, capitala Republicii Guineea, un oraş al contrastelor.

În locurile unde se adăpau fiarele de pradă s-a ridicat o uzină ultramodernă, cu o capacitate de producţie anuală de 480.000 tone de oxid de aluminiu. Este una din cele mai mari uzine de alumină din lume. Alături de corpul central s-au construit blocuri dotate cu tot confortul, o piscină, un mic restaurant pentru personalul francez, ingineri şi tehnicieni. Totul străluceşte în bătaia soarelui.

Este izbitor contrastul cu împrejurimile pustii, dezolante, şi îndeosebi cu orăşelul Kindia, de la care venim, cu căsuţele sale dărăpănate, cu străzile desfundate, cu populaţia sa muncitoare pe care deceniile de dominaţie colonială au condamnat-o la o viaţă de mizerie.

Consorţiul internaţional „Fria" punea la cale afaceri grase. El intenţiona să construiască şi o hidrocentrală, a cărei energie să fie utilizată pentru producerea aluminiului la faţa locului, mîna de lucru ieftină a localnicilor promiţînd mari beneficii.

Cucerirea independenţei şi

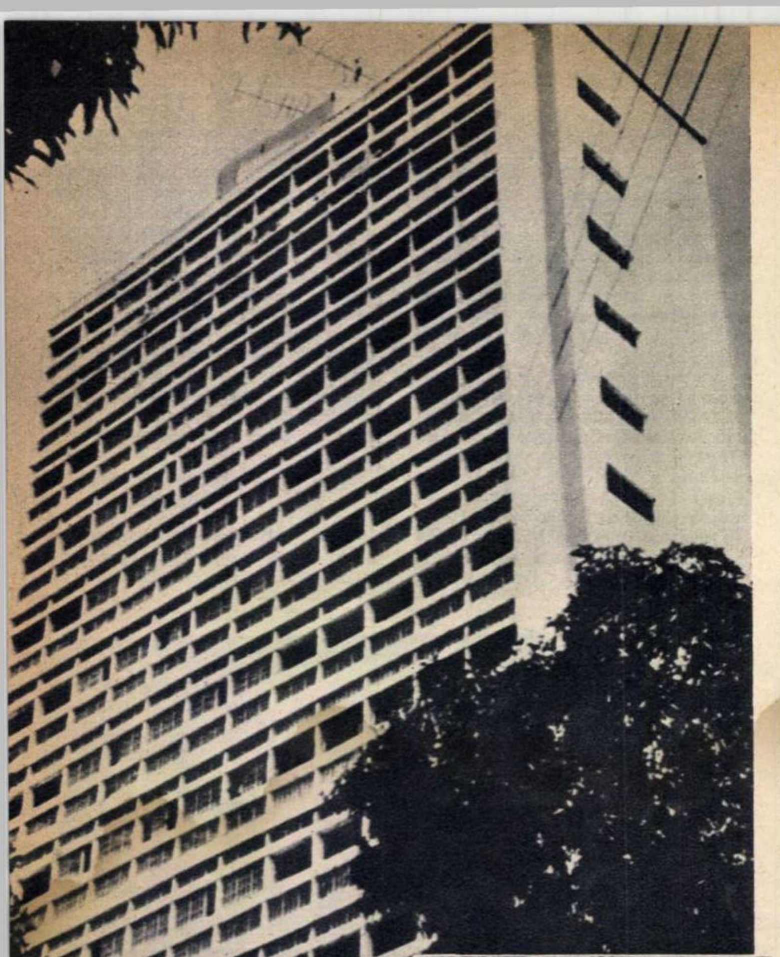

Într-un trecut nu prea îndepărtat blocurile moderne din Conakry, ca acela din fotografia noastră, erau rezervate „stăpînilor", reprezentanţilor trusturilor străine şi funcţionarilor coloniali. Guineenii trăiau în cocioabe (dreapta).

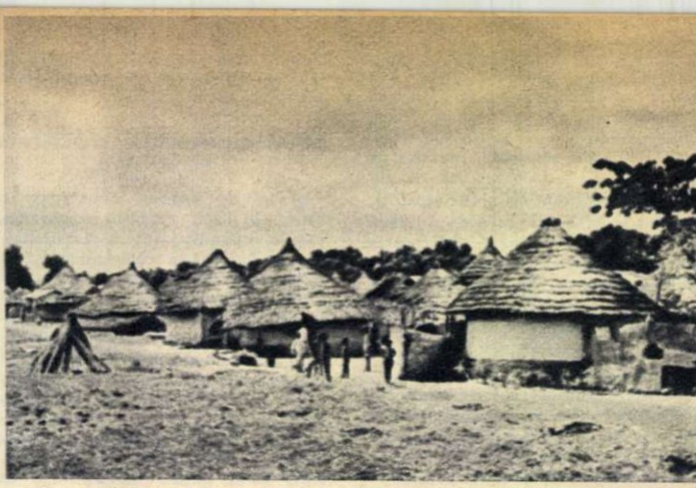

Un sat lîngă Cancan.

orientarea guvernului guineean către exploatarea bogăţiilor ţării în interesul naţional au schimbat însă datele problemei. Uzina de aluminiu nu va mai fi construită de consorţiu. Guvernul studiază posibilităţile creării, în viitor, a unei industrii naţionale a aluminiului, considerate ca element integrant într-un vast plan de dezvoltare economică.

★

Independenţa a deschis poporului largi perspective de dezvoltare în toate domeniile.

Un vechi proverb african spune: „Lumea se sprijină pe trei stîlpi: „Ieri", „Azi", „Mîine". Lupta de ieri, încununată de succes, împotriva colonialiştilor francezi a făcut posibil acest „azi" al Guineei independente, în care munca constructivă a maselor pune temelia unui viitor luminos.

...Părăsim uzina „Fria", care se pierde încetul cu încetul la orizont. Contururile ei gigantice par desenate în tuş pe fondul golaş al dealurilor.

Doar cu puţini ani în urmă, administraţia colonială franceză în slujba monopolurilor mai ocrotea încă pe aceste meleaguri, cu forţa baionetelor, beneficiile de miliarde ale „Companiei franceze a Africii occidentale" şi ale suratelor lor întru exploatare.

Şi aceasta pînă în ziua cînd colonizatorii au fost izgoniţi şi Guineea Franceză a devenit, simplu, Guineea... guineeană.

„Ieri" nu mai poate reveni. Trecutul colonial este o filă definitiv întoarsă; poporul guineean îşi construieşte în condiţii de libertate şi independenţă viaţa sa de azi, priveşte încrezător spre viitor.

L. NIŢESCU

În numărul următor vom publica un al doilea reportaj despre călătoria în Guineea.

UN MOD DE VIAŢĂ ŞI LABA TALENTATĂ

Usio Sindhara e pictor şi vrea să ridice arta abstracţionistă japoneză la mari înălţimi. Pentru aceasta el „creează" într-un mod deosebit: îşi înmoaie capul în vopsea şi şi-l izbeşte de pînză. Dar nu acasă, între patru... pereţi (cine ştie ce-ar mai ieşi!), ci pe un stadion în faţa unui public amator de senzaţii — şi capete — tari! Ca să poată „crea", mărturiseşte el, face antrenamente de fotbal şi box...

Cesare (atîta doar — CESARE) e sculptor. E francez şi vrea să ridice arta abstracţionistă franceză la mari înălţimi. El are alte metode de „creaţie" decît colegul său japonez — ia automobile vechi, le striveşte cu nişte prese uriaşe şi ce iese se numeşte artă...

Un alt sculptor francez şi-a deschis o expoziţie umplînd diferite globuri de sticlă cu... gunoaie, aparate de ras electrice, deşteptătoare stricate şi altele...

Iar Yves Klein, alt pictor, a „revoluţionat" nu numai „arta", dar şi modalitatea de folosire a modelelor: stropeşte modelele cu diferite culori şi le pune apoi să se tăvălească pe pînză... Ce iese se numeşte „pictură".

Exemple ar mai fi multe. Toate tot atît de grăitoare: un mod de viaţă putred şi viciat nu poate genera decît o artă putredă şi viciată.

Recent, la galeria de artă Bianchini din New York — una dintre cele mai mari galerii americane — a avut loc vernisajul unei expoziţii şi lansarea unui nou mare pictor abstracţionist. Artistul, bolnav de pneumonie, n-a putut fi prezent la propria-i consacrare. Specialiştii în schimb, ridicîndu-l în slăvi, i-au compensat absenţa şi, după ce i-au întors operele şi pe faţă şi pe dos, au căzut de acord că stilul lui abstract indică o vădită „tendinţă spre forme circulare", păstrînd însă „forţa imaginaţiei şi nuanţele de culori dramatice care au caracterizat perioada anterioară" a aşa-zisei creaţii a pictorului. S-au făcut şi consideraţiuni de ordin „tehnic": artistul nu-şi intitulează operele în nici un fel, pentru a nu-i răpi vizitatorului dreptul la „proprii consideraţii", pictează în culori tempera, „neotrăvitoare", într-un „stil liber, fluid". Intrînd în viaţa lui particulară, i-au descoperit şi o pasiune suplimentară — tricicleta. Artistul locuieşte în Grădina zoologică din Cincinati şi e... cimpanzeu! Se numeşte Chimp Beauty.

Faptul în sine ne scuteşte de comentarii: o societate care a devenit, de fapt, preistorică, se slujeşte în artă de „laba talentată" a unui cimpanzeu. Interesant — în plus — e altceva, şi anume că în Occident s-au şi găsit „esteţi" care să elaboreze o „teorie comparată" a artei abstracţioniştilor bipezi şi patrupezi. Astfel profesorul W. Jenson, de la una din universităţile nord-americane, scrie că atît abstracţioniştii bipezi cît şi cei patrupezi „sînt extrem de necomunicativi, absolut lipsiţi de spirit de autoanaliză, sînt egoişti... le place să folosească efectele întîmplătoare..." Şi — aici e aici! — el mărturiseşte, fără să-şi dea seama de marele adevăr pe care-l rosteşte, că „lucrările abstracţioniştilor patrupezi nu se deosebesc cu nimic de capodoperele confraţilor lor bipezi".

Într-adevăr, aşa e!

B .N.

Nu-i Chimp Beauty, ci un confrate londonez în ale „picturii".

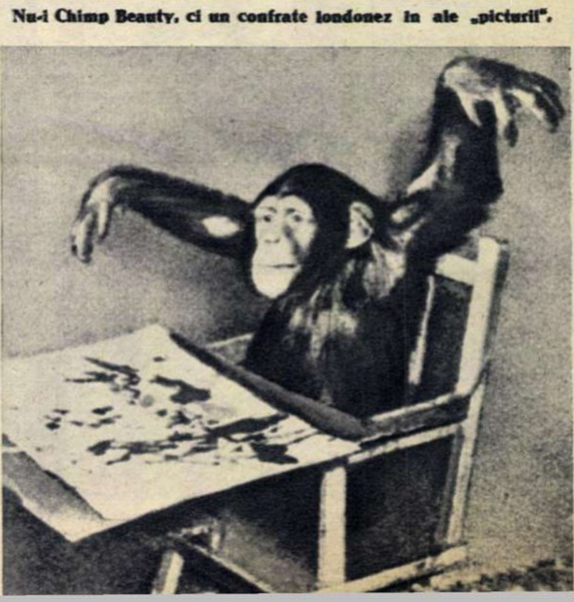

POVESTEA UNUI IMPRIMEU

> **„Calitatea produselor depinde de activitatea pe care o desfăşoară fiecare muncitor, inginer, tehnician la locul lui de muncă. Orice eroare de calcul a proiectantului, o greşeală a tehnologului, o neglijenţă a maistrului sau a muncitorului, lipsa de exigenţă a controlului tehnic sau lipsa de conştiinciozitate a celui care transportă produsele sau asigură depozitarea lor sînt cauze care dau naştere la mărfuri necorespunzătoare".**
>
> Din Directivele C.C. al P.M.R. cu privire la criteriile principale ale întrecerii socialiste în cinstea aniversării partidului.

Îţi place rochia asta? Cu cîtă măiestrie au fost combinate în imprimeu elementele geometrice cu silueta florii! Cu cîtă pricepere au fost folosite în imprimeu culorile! Îţi place pentru că e făcută pe gustul tău.

Anul trecut, industria a dat peste prevederile planului 10,8 milioane de metri pătraţi de ţesături şi confecţii din ţesături în valoare de 337 milioane de lei. Astfel cerinţele pentru frumos ale consumatorului au devenit — şi devin — din ce în ce mai mari. E un lucru firesc: cu cît ţi se pune la dispoziţie mai mult şi mai frumos, cu atît exigenţele tale devin mai mari. Industria ţine seama de acest lucru. Pentru a înţelege mai bine cum, să facem o scurtă vizită la fabrica „Mătasea populară" şi la Fabrica de confecţii şi tricotaje-Bucureşti.

Aşadar, să începem cu

ÎNCEPUTUL

Şi Ruth Prate, şi Rodica Teodorescu, şi Lucia Braun, şi Lidia Han, şi Zenovia Şerban creează desene la „Mătasea populară", sub conducerea Elenei Filip, şefa secţiei de creaţie. Dacă vizitezi secţia, pe Rodica Teodorescu, de pildă, ai s-o găseşti schiţînd mereu pe hîrtia de desen, făcînd să apară aici o floare, colo un cerc, aici un carou, colo o linie — pur şi simplu o linie dreaptă. Rodica gîndeşte, caută. Şi fantezia prinde aripi şi... ideea bate la uşă. Da, pe-aici pe undeva se contureazä ideea viitoarei rochii de după-amiază.

— De ce rochii?

— Pentru că noi, cînd gîndim desenul imprimeului — spune Rodica — vedem în perspectivă cum va arăta rochia gata.

Aşadar, munca de creaţie a unui desen e cît se poate de complexă. Mai întîi trebuie să ştii pentru ce

Rodica Teodorescu caută, creează...

Astrid Buhlea şi Felicia Tătaru au grijă ca desenul clişat să fie identic cu cel de pe hîrtie. Apoi îl descompun.

Comisia internă de avizare, prezidată de Ion Crăciun, inginer-şef, în plină activitate.

creezi şi pentru cine, care va fi articolul pe care-l vei decora (mătase naturală, vegetală, poliamidică etc.), care va fi contextura articolului, care va fi croiala rochiei, care sînt cele mai solicitate culori ale anului. O dată stabilite aceste condiţii, te apuci să schiţezi o dată, de două ori, de cincisprezece ori, pînă găseşti elementele decorative şi culorile. Abia acum le legi într-un spaţiu oarecare, în aşa fel ca ele să se armonizeze cît mai bine pe fond. Abia acum unul din cele 180 de noi desene, în 24 de poziţii coloristice (prevăzute în planul de măsuri tehnico-organizatorice privitoare la lupta pentru calitate), începe să prindă viaţă.

Şi acum,

PRIMUL EXAMEN

— Nu vezi? Bate în albastru!

— Şi cercurile-s prea mari! Mai ai în colecţie aşa ceva! Nu-ţi ajunge? Prea multă geometrie!

creatorii lor. O cît de mică denaturare duce, pur şi simplu, la rebutarea imprimeului.

— Şi apoi?

— Apoi se execută şabloanele, se retuşează din punct de vedere tehnic, se multiplică; şabloanele se lăcuiesc, iar desenul, pentru foarte puţin timp, transformat în site,

INTRĂ DIN NOU ÎN CREAŢIE

— Tocmai acum, tovarăşă Filip, cînd e gata-gata să se metamorfozeze din desen în metraj?

— Da — a început să explice Elena Filip. Cînd partidul a pus problema calităţii, fabrica noastră şi-a propus o serie de măsuri tehnico-organizatorice — 43 la număr. Una dintre ele repartiza secţiei de creaţie o masă de imprimat mostre şi prevedea întregirea colectivului de creaţie cu un maistru, două imprimere şi un laborant. Faptul este cît se poate de important. După ce pri-

Controlori! Fiţi cît mai exigenţi!
Nu lăsaţi ca pe poarta întreprinderii să iasă
marfă de slabă calitate.

raclul, atunci culorile ies murdare, iar imprimeul... nu mai iese. Mai mult chiar. Dacă Marin Pătrăşcoiu nu are grijă de calitatea aburului, de respectarea duratei de vaporizare pînă la secundă, atunci culorile imprimeului nu se fixează! Dacă meşterul Dumitru Cruceanu şi ceilalţi de la spălătorie nu şi-ar transforma meseria în artă, tonul, nuanţa culorilor, ceea ce dă viaţă imprimeului, s-ar... spăla! După cum, dacă Zaharia Constantin de la apretură n-ar şti să finiseze, să calce artistic, imprimeul ar ieşi pe poarta fabricii tocmai aşa cum trebuie ca... să nu placă! Şi ca să poată ieşi pe poarta fabricii... plăcut, artă face şi Tereza Fodoi de la controlul calităţii. Artă plus exigenţă. O exigenţă în raport cu gustul publicului consumator.

Deci, ţinînd seama de marea atenţie şi conştiinciozitate subordonate efectiv calităţii, putem spune că un lucru apropiat de artă se face nu numai în secţia de imprimat, ci şi la vaporizare, la spălătorie, la apretură, la controlul de calitate — pe tot firul tehnologic.

Şi acum,

DESENUL SE TRANSFORMĂ... ÎN DESEN

Lucrul îl putem constata la secţia de creaţie-rochii a Fabricii de confecţii şi tricotaje-Bucureşti. Desenul nostru de la început a ajuns în această secţie sub formă de metraj. Un eşantion este luat în primire de Aurora Varlaam (sau de Lote Bobuşanu, sau de Dora Cojocaru) — creatoare de modele. Ca şi creatoarele de la „Mătasea populară", ele schiţează şi schiţează pînă ce, încetul cu încetul, rochia începe să se contureze. Din materialul acesta, de pildă, se poate face o rochie cu fusta dreaptă, dar lejeră în direcţia şoldului prin pense libere în talie.

— Şi la noi, la fel ca la „Mătasea populară" sau în alte părţi, desenul este supus unei discuţii organizate. După ce-i aprobat se trece la executarea modelului, iar acesta este supus, la rîndul lui, unor comisii din fabrică şi din afara fabricii. Apoi îşi continuă drumul în producţie, în magazine — ocazional, la... al III-lea Pavilion de mostre, stîrnind aprecieri unanime şi, în fine... la dv. acasă.

B. NICOLEANU

Fotografii de A. MIHAILOPOL

S-a pus familia pe capul bietei femei s-o convingă să nu-şi ia imprimeul! Ei bine, nu ne aflăm în nici un magazin şi nimeni nu vrea să cumpere nimic. Ne aflăm într-o şedinţă, tot la „Mătasea populară", unde consiliul artistic al fabricii, numit „comisia internă de avizare", discută (de două sau de patru ori pe lună) desenele nou create. Din comisia internă de avizare fac parte: ingineri, tehnicieni, creatori, desenatorii de la clişee, şeful serviciului tehnic, inginerul şef, muncitori şi funcţionari. O dată aprobat (cel respins nu mai intră în discuţia noastră), desenul trebuie să treacă un alt examen: „comisia mixtă de avizare", formată din reprezentanţi ai industriei, comerţului, Uniunii artiştilor plastici, UCECOM-ului. Aici judecata e mai amplă; ea se face în raport cu colecţia de desene produse pe plan republican, cu solicitările venite din întreaga ţară. O dată aprobat, desenul se fotografiază. Numai că

DESENULUI NU I SE CERE SĂ ZÎMBEASCĂ

Toaleta — în acest sens — i se face la secţia film. Aici desenul e luat în primire de Olga Marinescu. Apoi intră pe mîna altor desenatoare: Astrid Buhlea şi Felicia Tătaru sau a colegelor lor.

— Îl redesenaţi?

— Nu. Îl... descompunem. În secţia noastră, desenul este interpretat şi fiecare culoare este „detaşată" pe un alt clişeu. Noi trebuie să reproducem fiecare mişcare de pensulă, fiecare linie şi liniuţă, fiecare punct, aşa cum le-au conceput

meşte avizul comisiei, desenul trece la masa de imprimat mostre. Aici el este supus unei a doua creaţii, iar Ruth Prate sau Rodica Teodorescu sau colegele lor au posibilitatea să-l vadă „pe viu", transformat din desen în imprimeu. Aici, ele scot în relief valoarea artistică a creaţiei de pe hîrtie, se inspiră încă o dată, caută şi găsesc cele mai fericite soluţii şi cea mai corespunzătoare formă artistică de prezentare. Şi, în fine, desenul intră

CU ADEVĂRAT ÎN PRODUCŢIE

Adică în secţia de imprimat. Dacă vreţi, se poate spune că această secţie e un atelier mecanic de pictură. Iar despre şefa secţiei de imprimat de la „Mătasea populară", Ana Weisenberg, putem spune că e un pictor care foloseşte în loc de pensulă, cunoştinţele tehnice. De altfel, în această secţie toţi muncitorii — fie că e vorba de meşterul Mircea Dumitru sau de Maria Ştefan, de Estera David sau de Florica Băzălău — sînt în felul lor pictori, artişti. De modul în care întind ei materialul pe masa de imprimat, de modul în care repartizează culoarea, care trebuie să fie „purtată" egal, de modul în care respectă culoarea depinde reuşita imprimeului. Muncitorul foloseşte în loc de pensula pictorului raclul — un băţ care întinde culoarea. Dar cîtă măiestrie îţi trebuie să plimbi acest instrument pe masa de imprimat! Pentru obţinerea tonurilor, fiecare culoare vine trasă de mai multe ori, potrivit cu însemnările fişei tehnologice. Dacă după fiecare tragere nu speli „artistic"

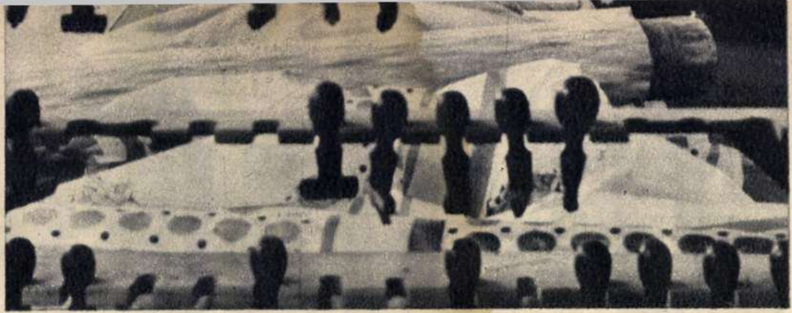

„Cu noi nu-i de glumit" — spun ştampilele. Adică, pe poarta calităţii nu trece decît ce-i bun.

Aurora Varlaam schiţează şi schiţează, pînă ce rochia începe să se contureze.

Ana Weisenberg (a doua din stînga), pictorul fără pensulă...

...Apoi în magazine şi, în fine, la dumneavoastră acasă.

Bucuresti
Incălțăminte
Confectii
Tesături
Galanterie
Sportfotomuzica
Jucării
Magazinul Universal

Noutăți ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE

VATĂ DIN... PIATRĂ

În orașul Alma Ata a fost dată în exploatare o fabrică de vată minerală obținută din piatră. Procesul de fabricare este relativ simplu. Piatra fărîmițată este topită într-un cubilou. Vaporii de apă transformă în picături minuscule jetul de material topit, iar picăturile se transformă în fire extrem de subțiri, care sînt răcite și ajung într-un stelaj special. În felul acesta se obține un material fibros de culoare cenușie, foarte asemănător cu vata. El este folosit de constructori pentru izolații fonice și termice la construcția de locuințe și pentru izolarea conductelor de aburi de la centralele electrice.

TREBURILE UNUI CREIER ELECTRONIC

Pentru îmbunătățirea, raționalizarea și accelerarea unor operații administrative, economice, financiare și tehnice ale sistemului energetic al Austriei se folosește un calculator electronic care execută următoarele operațiuni: decontează energia electrică consumată de abonați, calculează salariile, contabilizează materialele, ține evidența costului lucrărilor de investiție și de întreținere, întocmește statistici, socotește pierderile.

Calculatorul electronic este folosit și pentru rezolvarea a numeroase probleme tehnice.

BĂI CALDE PENTRU PEȘTI

În R.S.S. Lituaniană, pe malul eleșteelor, se construiesc căsuțe mici în care vor locui peștii în timpul iernii. Bazinele încălzite din aceste clădiri vor adăposti carașii și crapii tineri, ajutîndu-i să treacă cu bine anotimpul friguros.

Datorită acestei metode, se vor obține în viitorul apropiat 14.000 chintale de pește anual, de 7 ori mai mult ca în prezent.

O COPIE A TURNULUI EIFFEL

...este turnul de televiziune din Tokio. Avînd o înălțime de 333 de metri, el este cu 33 de metri mai înalt decît originalul parizian. Totuși, la construcția lui au fost folosite „numai" 3.600 de tone de oțel și 1,2 milioane nituri, în timp ce la construcția turnului Eiffel s-au utilizat 7.300 de tone oțel și 2,5 milioane nituri.

ULTRASUNETUL UN CONTROLOR ATENT

de ing. Mircea **GRUMĂZESCU**
secretar științific al Comisiei de acustică
a Academiei R.P. Romîne

„Aparatele în funcțiune. Frecvența 20 de kiloherți, impulsuri repetate la intervale de 60 milisecunde"...

O scurtă înștiințare, o manevră a cîtorva manete, o apăsare pe un buton, și dispozitivele de măsurare încep să funcționeze. Cercetătorii urmăresc cu atenție încordată indicațiile aparatelor. Pe baza lor vor putea deduce calitățile acustice ale sălii de spectacol examinate în laborator. O sală adusă într-un laborator?! Da, numai că de fapt controlul acusticii sălii se face pe un model redus al acesteia, pe o machetă, iar în loc de sunete se folosesc ultrasunete. Pentru a se păstra același raport între dimensiunile sălii, pe de o parte, și lungimile undelor acustice, pe de altă parte, acestea din urmă trebuie reduse tot de același număr de ori cu care au fost micșorate dimensiunile, ceea ce este tot una cu a spune că frecvența trebuie să fie mărită de același număr de ori. În felul acesta se trece de la sunetele pe care le aude spectatorul într-o sală, la ultrasunetele captate în machetă de receptorul ultrasonor.

Dacă controlul acusticii unei săli ar fi efectuat numai prin calcul sau numai cu ajutorul schițelor, rezultatele n-ar fi din cele mai bune. Folosind însă această nouă metodă, acusticienii au în prezent posibilitatea să cerceteze din punct de vedere acustic, în laborator, orice sală de spectacol, în scopul îmbunătățirii calităților acustice, chiar înainte ca ea să fie construită. Ultrasunetele, scoțînd în evidență defectele sălii, acestea din urmă sînt corectate din timp, iar sala poate avea de la început calitatea dorită.

Iată o primă utilizare a ultrasunetelor.

Dar ce sînt acestea? Pentru a răspunde la întrebare, să ne închipuim mai întîi o coardă de vioară pe care trecem ușor cu arcușul. Vibrațiile corzii sînt transmise aerului înconjurător, producînd comprimări și dilatări succesive, care se propagă în toate direcțiile. Ajungînd la timpanul urechii, acestea îl pun în vibrație și ca urmare auzim un sunet. Cu cît coarda vibrează mai repede, adică efectuează mai multe vibrații într-o secundă, cu atît sunetul perceput are o frecvență mai mare și ne apare mai înalt, mai ascuțit.

O LUME ALE CĂREI GRANIȚE SE DEPĂRTEAZĂ CONTINUU

Dacă am avea la îndemînă un dispozitiv cu ajutorul căruia să producem sunete din ce în ce mai înalte, la un moment dat urechea noastră ar înceta să le mai perceapă. Am trece din domeniul vibrațiilor acustice care se aud, al sunetelor, în lumea vibrațiilor acustice care nu se mai aud — a ultrasunetelor.

Granița dintre cele două lumi corespunde, pentru un

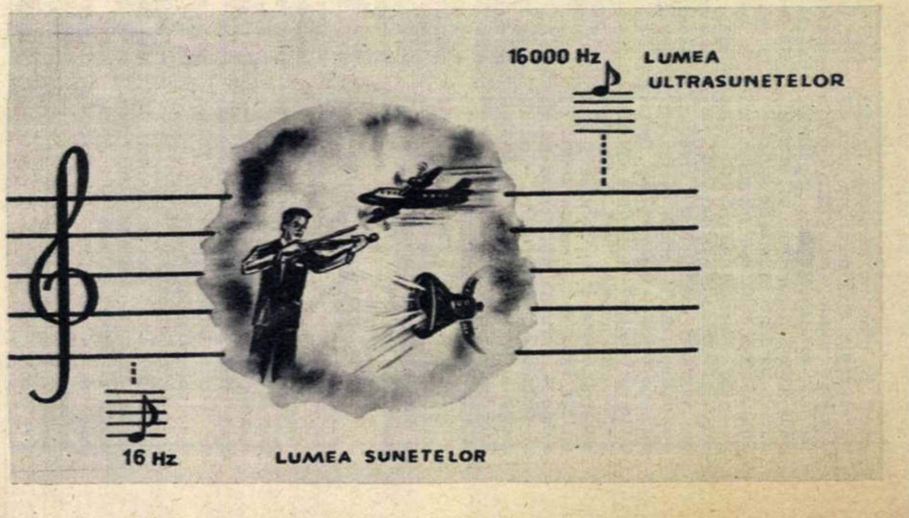

om cu auzul normal, sunetului a cărui frecvență este de 16.000 herți. Amintim că un herț (Hz) = o vibrație pe secundă. Pînă unde se întinde lumea ultrasunetelor? Este greu de precizat. Deoarece necesitățile cercetărilor și aplicațiilor practice impun producerea de ultrasunete avînd frecvențe din ce în ce mai mari, hotarul acestei lumi se depărtează continuu.

Cu toate că ultrasunetele sînt de aceeași natură ca sunetele, totuși ele posedă unele proprietăți caracteristice și tocmai acestea contribuie la utilizarea lor atît de largă în diverse domenii. Controlul acusticii unei săli cu ajutorul ultrasunetelor reprezintă doar o aplicație; numărul lor este însă foarte mare și crește mereu.

ULTRASUNETUL DESCOPERĂ DEFECTELE

În anul 1928 savantul sovietic S.I. Sokolov a folosit pentru prima dată în lume ultrasunetul pentru a controla o piesă metalică, cu scopul de a descoperi eventualele fisuri sau goluri de aer care ar exista în interiorul ei. Procedeul este simplu. Cu un emițător așezat pe o față a piesei se emite un fascicul ultrasonor, care traversează piesa. Dacă nu întîlnește nici un gol de aer, ultrasunetul ajunge la un receptor așezat pe piesă în partea opusă emițătorului. Rotirea unui ac pe un cadran arată că ultrasunetul a străbătut piesa, care nu are nici un defect.

Dacă însă ultrasunetul, în propagarea sa prin piesă, întîlnește în cale un gol de aer, el nu-și mai continuă drumul; ca urmare, acul indicator nu se mai rotește. Piesa este defectă.

Aparatul semnalează defectul din interiorul piesei, însă nu indică și locul unde acesta se află. Pentru a obține date și asupra poziției defectului semnalat, Sokolov a imaginat un alt procedeu. De astă dată se trimite în piesă un impuls ultrasonor care, atunci cînd întîlnește în cale un defect, se întoarce la locul de plecare. Avînd posibilitatea de a produce pe ecranul unui osciloscop catodic — asemănător tubului catodic de la televizor — imaginea impulsului emis și a celui reflectat în urma întîlnirii defectului din piesă, un operator își poate da seama imediat de calitatea piesei verificate. Și, ceva mai mult, după distanța care separă pe ecranul osciloscopului cele două imagini — care apar ca dinții unui ferăstrău — operatorul poate stabili cu precizie locul unde se găsește defectul.

Dar Sokolov nu s-a oprit aici. El a dat răspuns și la întrebarea: cum arată defectul? Pentru aceasta a construit un microscop ultrasonor, cu ajutorul căruia se pot vedea imaginile defectelor în corpurile metalice.

CERCETĂRI ROMÎNEȘTI RECENTE

Defectoscopia ultrasonoră își găsește o largă aplicație în industrie. Și în țara noastră ea e folosită de multe întreprinderi metalurgice. Se efectuează în paralel și studii pentru extinderea domeniului de aplicare, printre cercetările efectuate putînd fi amintite cele ale Bazei de cercetări de la Timișoara a Academiei R.P. Romîne. În prezent ultrasunetele sînt folosite la controlul pieselor metalice turnate și al pieselor laminate, la examinarea calității cusăturilor obținute prin sudură etc.

Un aparat cu ultrasunete care controlează calitatea sudurii țevilor de oțel, construit de curînd în U.R.S.S., semnalizează atît optic cît și acustic prezența defectului detectat și, fiind echipat cu un dispozitiv anexă, marchează pe țeavă locul defectului.

În unele țări se utilizează instalații cu ultrasunete montate pe vagoane, pentru verificarea șinelor de cale ferată. Vagonul se poate deplasa cu o viteză de pînă la 30 km/oră, fără ca defectele să poată scăpa „ochiului" atent al ultrasunetului; ele se înregistrează fie pe o bandă de hîrtie, fie pe un film.

Așa după cum este necesar a fi controlate piesele metalice, tot astfel este nevoie a fi cercetate și unele elemente de construcție turnate din beton (grinzi, stîlpi, traverse etc.), determinîndu-li-se rezistența. Ca în multe alte domenii, și aici ultrasunetele ne permit să executăm un control riguros. Metoda constă în măsurarea vitezei ultrasunetului care parcurge elementul de beton ce se probează, știind că această viteză depinde de rezistența betonului.

Spre deosebire de alte metode similare, metoda ultrasonică prezintă avantajul că oferă posibilitatea ca măsurarea rezistenței betoanelor să se facă nu numai în laborator, pe anumite probe de material, ci și pe șantier, la construcții în curs de executare, ceea ce conduce la rezultate mai reale. În plus, acest control poate fi repetat periodic, pentru a se putea urmări în timp comportarea unei construcții din beton. După descoperirea unor puncte slabe la construcțiile examinate cu ultrasunete, pot fi luate măsuri de consolidare a acestora, ceea ce reprezintă un alt mare avantaj al metodei ultrasonice de control a betoanelor față de cele folosite pînă în prezent.

Cercetări pentru punerea la punct a acestei metode au fost efectuate și în țara noastră, la Institutul de cercetări în construcții și economia construcțiilor; numeroase clădiri, poduri, viaducte au fost controlate cu aparatajul pus la punct de ingineri și tehnicienii romîni.

TERMOMETRUL... DE LA DISTANȚĂ

Nenumărate sînt situațiile în care avem nevoie să cunoaștem temperatura unui corp, a unui gaz sau a unui lichid. De multe ori termometrul cu mercur sau cu alcool constituie un mijloc eficient pentru efectuarea măsurării temperaturii. Uneori însă aceste dispozitive simple nu mai sînt suficiente și trebuie găsite altele noi, adaptabile situației. Astfel s-a ajuns la termometrul ultrasonor.

Cum este cu putință ca ultrasunetul să ne dea indicații asupra temperaturii unui gaz? Dacă ne amintim că viteza ultrasunetului ce trece printr-un gaz depinde de natura gazului și de temperatura acestuia, ne dăm seama că problema este ușor de rezolvat. Nu avem decît să măsurăm viteza cu care ultrasunetul străbate gazul a cărui temperatură dorim să o determinăm și, folosind o relație matematică simplă, putem afla temperatura căutată.

După cum arată această fotografie — făcută la Institutul de cercetări în construcții și economia construcțiilor — utilizarea ultrasunetelor oferă o metodă simplă și practică pentru cercetarea rezistenței betonului. Spre deosebire de procedeele folosite pînă în prezent, noua metodă poate fi utilizată nu numai în laborator, ci și la construcțiile în curs de executare.

Faptul că viteza ultrasunetelor diferă de la un gaz la altul a permis ca ele să fie folosite și la analizarea unui amestec de două sau mai multe gaze. În acest scop se trimite în amestecul de gaze un impuls ultrasonor care permite să fie determinată viteza ultrasunetului ce se propagă prin amestecul respectiv. Prin comparație cu valorile vitezei atunci cînd ultrasunetul străbate un

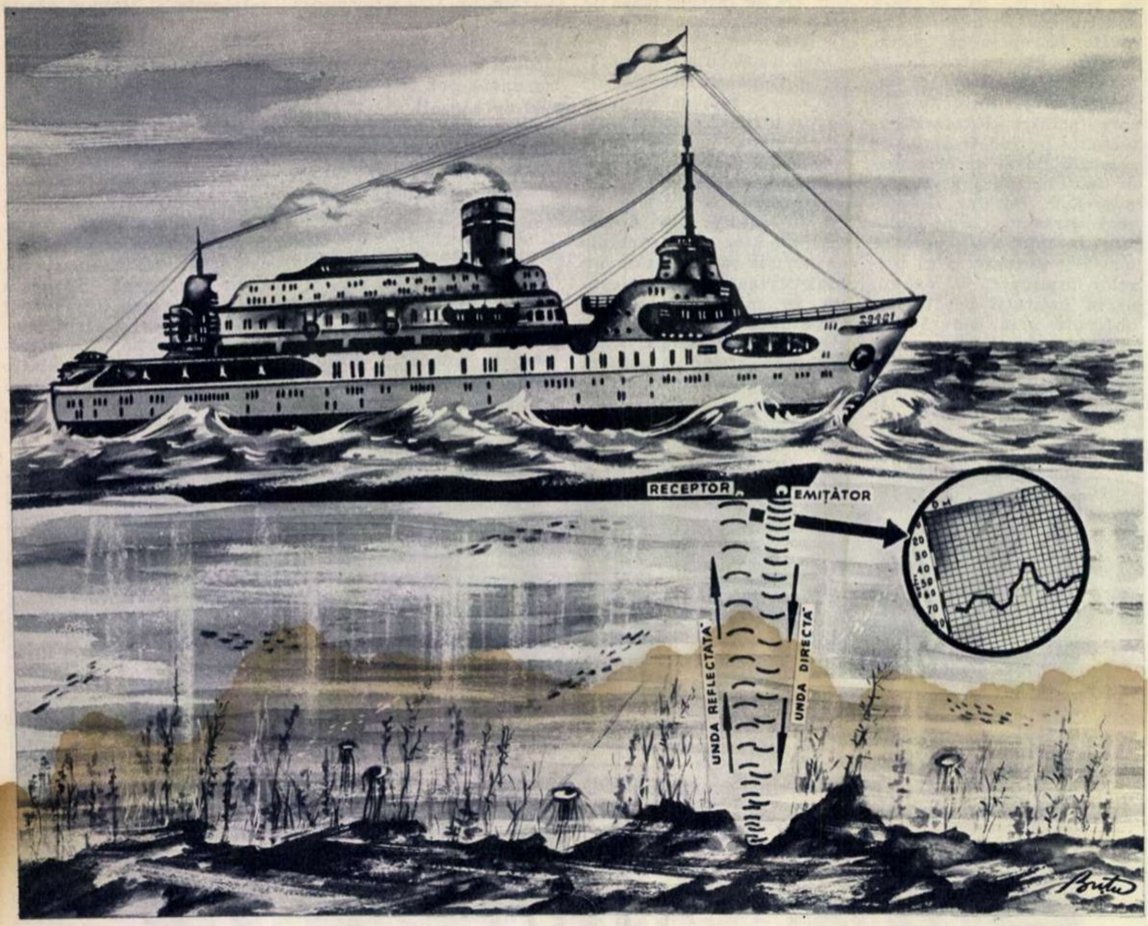

Cu ajutorul ultrasunetelor, cercetarea fundului mărilor se poate face continuu și cu mare precizie. Profilul se înscrie automat pe o bandă. Aparatul este de mare preț nu numai pentru oceanologi și navigatori, dar și pentru pescari, deoarece indică prezența bancurilor de pește.

gaz pur se poate determina compoziția amestecului.

Un asemenea dispozitiv a fost realizat în U.R.S.S. și este folosit pentru stabilirea componenței amestecului de aer și de gaz metan. Instalația permite ca analiza să fie făcută cu mare precizie, într-un timp foarte scurt, iar prin folosirea ultrasunetelor este înlăturat pericolul unei explozii. Aparatul este completat cu un semnalizator automat, pentru a da alarma în cazul cînd amestecul, prin compoziția pe care o are, prezintă pericol de explozie.

ÎN ADÎNCURILE OCEANULUI

Din cele mai vechi timpuri, în călătoriile sale pe întinsul apelor, omul a simțit nevoia cercetării fundului mărilor, folosind în acest scop, în decursul veacurilor, multiple și variate procedee. Dar dintre toate, cel care pare pînă acum să dea cele mai bune rezultate este procedeul care folosește ultrasunetele, aparatul corespunzător numindu-se ecolot. Astfel cercetarea fundului mării se poate face continuu, cu mare precizie, pe toată durata deplasării vaporului, fără ca acesta să fie nevoit să se oprească din drum nici măcar pentru o singură clipă.

Pot fi măsurate adîncimile cele mai mari ale oceanelor, deoarece ultrasunetul emis de un dispozitiv montat la fundul vasului poate străbate cu ușurință distanțele cele mai lungi. Ajungînd la fundul apei, ultrasunetul este reflectat și, întorcîndu-se, este captat de un receptor. Cunoscîndu-se timpul cît i-a trebuit impulsului ultrasonor să parcurgă — dus și întors — pătura de apă, precum și viteza, se poate determina cu ușurință adîncimea mării. Și nici măcar nu e nevoie ca vreo persoană să efectueze un calcul. Profilul fundului apei se înscrie automat pe o bandă de hîrtie, pe măsură ce vaporul înaintează.

Cu ajutorul ecolotului au putut fi întocmite adevărate hărți submarine, care reprezintă în cele mai mici amănunte profilul fundului mărilor și oceanelor, hărți utile navigației pe timp de ceață sau furtună și tot cu ajutorul ecolotului au fost descoperite epave de vase scufundate în decursul vremurilor. El este un instrument de preț nu numai pentru oceanologi și pentru navigatori, dar și pentru pescari, deoarece poate detecta bancurile de pești care trec pe sub vapor.

Cu aceeași ușurință cu care străbate pătura de apă, ultrasunetul pătrunde și în straturile solului. Dacă, în propagarea sa în scoarța pămîntului, întîlnește un strat de o altă natură decît cel pe care-l parcursese, el se reflectă și se întoarce la suprafață, semnalînd prin aceasta prezența stratului care a produs reflexia. În prezent această metodă este folosită pe scară largă la descoperirea zăcămintelor de petrol și de sare.

★

În cele de mai sus au fost prezentate doar cîteva din cazurile în care ultrasunetul, folosit drept controlor, își dovedește pe de-a-ntregul eficacitatea. Șirul aplicațiilor mai poate fi continuat: cu ajutorul ultrasunetelor poate fi cercetată rezistența firelor textile, poate fi controlată umplerea sau golirea cazanelor, pot fi măsurate grosimile pieselor sau debitele în scurgerea lichidelor. Ultrasunetul poate fi și un paznic vigilent, semnalînd producerea unui incendiu sau existența unui mediu infectat cu gaze toxice.

În bătălia pentru ridicarea continuă a productivității, pentru calitate, oamenii muncii din țara noastră au astăzi un aliat pe care se pot bizui: ultrasunetul.

Colțul cosmeticienei

NASUL ROȘU

O dată cu vremea friguroasă, apare și inconvenientul nasului roșu. Trebuie să se știe dintru început că frigul nu este unicul factor care provoacă înroșirea nasului ci — de multe ori — vremea rece accentuează doar un fenomen provocat de alte cauze: tulburările digestive, proasta circulație a sîngelui etc. De aceea, o dată cu îngrijirile cosmetice avînd drept scop atenuarea efectelor, trebuie să ne adresăm medicului, care va constata cauzele și va aplica tratamentul necesar. În orice caz apariția supărătoarei înroșiri a nasului impune de îndată o serie de restricții în alimentație: evitarea alimentelor fermentate și greu digestibile, a condimentelor, a alcoolului etc. Din punct de vedere cosmetic se vor lua următoarele măsuri: vom aplica local loțiuni cu decocție de frunze de pătrunjel sau de nuc, iar în timpul nopții vom folosi o cremă pe bază de tanin. Iată și o rețetă utilă de loțiune pe care o vom aplica caldă, în fiecare seară înainte de culcare: alcool camforat 20 gr; sulf precipitat 10 gr; glicerină, 5 gr; apă de trandafiri 100 gr.

Georgeta MĂLIN

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

Poleite în aur

ORIZONTAL: 1) Aur... — ... în stare nativă. 2) Bijuterie — Brățară de aur. 3) Conține uneori aur — Rîu în Spania. 4) Argint — Strop de aur pe firmament — Clor. 5) Veche măsură pentru grîne (pl.) — Epocă — Dacă-i de aur se pune la cravată. 6) Solid — Literă slavonă — Aur în țesătură. 7) Popor ce a trăit în vechime pe teritoriul țării noastre, vestit printre altele și pentru priceperea sa în extracția și prelucrarea aurului — Măiestrie (pl.). 8) Autorul pînzei „Ploaia de aur a lui Zeus“ — Metal acoperit cu o placă sau un strat subțire de aur sau de argint. 9) În salbe de aur (pl.) — Acestea (reg.). 10) Niculae Hotăranu — Măsură pentru aur pur — Corp geometric. 11) Teren care conține zăcăminte de aur — În basmul lui Ispirescu, cu Prîslea cel voinic, sînt de aur.

VERTICAL: 1) Uneori are aur nativ... — Poleiește în aur natura. 2) Ghicitoare — Sat în raionul Sibiu. 3) Lucrez o țesătură (poate fi și cu fire de aur) — Un fel de laț. 4) Aur și argint... lucrate împreună (pl.) — Negi (reg.). 5) Literă grecească — O parte din dafin! 6) Competență. 7) Autorul romanului „Aurul negru“ — Acar! 8) Studiu restrîns (pl.) — Par. 9) Pentru — Nume turcesc. 10) Stat în Asia — Picturi murale. 11) Tei! — Spălat — Tizic. 12) Insula lui Circe — Rocă dură.

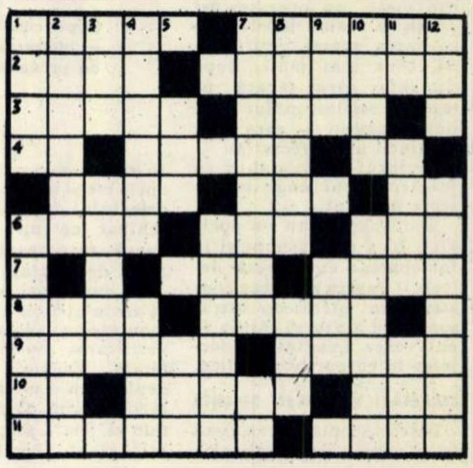

CITITORII NE SCRIU.

NOI RĂSPUNDEM

Lucrările de deschidere a minei Mihailovka, din zona anomaliei magnetice de la Kursk. Aici exploatarea se va face „la zi", adică la suprafață.

CÎND BUSOLA ARE FEBRĂ...

„Am citit în ziare și în reviste despre așa-numita anomalie magnetică de la Kursk (U.R.S.S.). Aș dori mult să-mi răspundeți ce este această anomalie".

Radu CÎRCEANU
electrician la I. R. E. B.
București

Pe la sfîrșitul secolului al XVIII-lea, în timp ce efectua pe teritoriul guberniei Kursk unele lucrări geodezice, academicianul P.B. Inohodțev a constatat cu uimire că acul busolei sale are o comportare foarte stranie. În loc ca acul să stea în poziție normală, spre nord, el sărea de la est la vest, apoi la sud, nesocotind legile magnetismului terestru, ca și cum ar fi fost cuprins de febră. Pămîntul, în adîncurile căruia erau ferecate de veacuri imense zăcăminte de minereu de fier, își trăda marea taină.

Dar în condițiile înapoierii tehnice a Rusiei țariste, sesizărilor emoționante ale academicianului nu li s-a acordat nici o atenție. Multă vreme cauza anomaliei magnetice a continuat să fie o enigmă, iar bogățiile uriașe din această regiune să rămînă tezaurizate în adîncuri.

Abia în anii Puterii Sovietice, la indicația lui Lenin, o comisie specială trece la studierea complexă a fenomenului denumit „Anomalia magnetică de la Kursk". Iar valorificarea fabuloaselor bogății naturale din această zonă începe abia în anii din urmă. Congresul al XX-lea al P.C.U.S. și, mai cu seamă, Congresul al XXI-lea trasează sarcini concrete în acest sens.

S-a constatat că anomalia de la Kursk se întinde de fapt pe un vast teritoriu, lung de 700 km și lat de 150-200 km, cuprinzînd și o serie de alte raioane ca Belgorod, Orel, Briansk...

Rezervele de minereu de fier din zona anomaliei sînt evaluate la astronomica cifră de peste 30 miliarde tone. Și dacă ne gîndim că minereul aflat aici are un conținut de fier extrem de bogat (pînă la 65% — lucru rar întîlnit în natură) și că zăcămintele, fiind la o mică adîncime, permit o exploatare ieftină, la suprafață — ne dăm seama de importanța economică a anomaliei magnetice de la Kursk. Este interesant de subliniat că rezervele de minereu de fier ale anomaliei de la Kursk ar fi suficiente pentru a asigura cu materia primă necesară, timp de sute de ani, întreaga industrie metalurgică a lumii.

Crearea, în următorii 20 de ani, a unei noi puternice baze metalurgice în partea centrală europeană a U.R.S.S., prevăzută în noul Program al P.C.U.S., este legată de valorificarea minereurilor de fier din zona anomaliei magnetice de la Kursk.

DESPRE PREMIUL NOBEL

„Sînt un pasionat cititor al revistei dr. și aș dori să aflu prin intermediul «Flacării» unele date despre originea Premiului Nobel".

George ARUSTEIU
str. Beethoven nr. 18
Arad

Alfred Nobel a fost un inginer chimist suedez care s-a ocupat în special de prepararea substanțelor explozive. În 1867 el obține patentul pentru fabricarea dinamitei și construiește într-o serie de țări uzine pentru fabricarea substanțelor explozive. La moartea sa (1896) lasă o mare avere în scopul acordării unor premii anuale pentru cele mai valoroase lucrări din domeniul fizicii, chimiei, medicinei, pentru cele mai bune opere literare și pentru pace. Printre cei mai cunoscuți reprezentanți ai științei și culturii mondiale cărora li s-a acordat acest premiu sînt Roentgen (1901), descoperitorul razelor X; Pierre și Marie Curie (1903), descoperitorii radioactivității artificiale a poloniului și a radiului; I.P. Pavlov (1904), descoperitorul legilor activității nervoase superioare; I.I. Mecinikov (1908), pentru lucrări în domeniul fiziologiei; Albert Einstein (1921), pentru teoria relativității; soții Irene și F. Jolliot-Curie (1935), pentru cercetări în domeniul radiochimiei și fizicii nucleare. În 1956 cu Premiul Nobel a fost distins savantul sovietic acad. N.N. Semionov pentru cercetările sale în domeniul chimiei biopolimerilor.

Dacă în ce privește premiile Nobel pentru știință, ele au fost acordate de multe ori unor personalități cu adevărat remarcabile și cu merite indiscutabile — în ce privește premiile pentru literatură și cele pentru pace s-a făcut foarte des simțită o politică de discriminare inspirată de cercurile reacționare occidentale. E destul să amintim că în timp ce titani ai literaturii ca Tolstoi și Gorki n-au primit Premiul Nobel pentru literatură, acest premiu a fost acordat politicianului englez Winston Churchill și altora de aceeași valoare „literară". În ultimii ani, sub presiunea protagoniștilor războiului rece se remarcă discriminări și în ce privește premiile științifice.

Cititorii către cititori

Vasile Rotaru, electrician, Ploiești, str. M. Bravu 217, bloc 3, camera 9: dorește să facă schimb de fotografii de actori, insigne, cărți poștale ilustrate, timbre, precum și schimb de corespondență pe teme de artă. Profesor S. **Popescu**, școala de 7 ani, Stănești-Vîrleni, raionul Olteț, regiunea Oltenia: schimb de corespondență pe teme literare și schimb de ilustrate. **Rodica Plopeanu**, Institutul pedagogic „C. Negri" Iași: corespondență și schimb de ilustrate. **Victoria Vasiliu**, elevă, Tulcea, str. Isaccei 151: corespondență și schimb de ilustrate. **Platon Vasiliu**, elev, Iași, str. Macedoniei 9: schimb de corespondență cu elevi. **Iosif Lazăr** (Ghivrici), Centrul de radioficare I.C.H. „16 Februarie 1933", Corbeni — Curtea de Argeș: schimb de corespondență și ilustrate. **Petre Lebedi**, electrician, Năvodari, Blocul A. I. ap. 46, regiunea Dobrogea: schimb de corespondență și ilustrate. **Zoica Istrati**, elevă, str. G. Coșbuc 10, Galați, **Marin Pucă**, muncitor C.F.R. Craiova, str. Productelor 9 și **Jakob Iosif**, merceolog, Zalău, Piața Lenin 1, reg. Cluj: doresc schimb de ilustrate.

„VĂ TRIMITEM DOUĂ FOTOGRAFII!"

Din partea Muzeului regional din Constanța am primit două fotografii: prima reprezintă un aspect de la Muzeul de artă, creat în acest an, și în care sînt expuse cîteva sute de lucrări ale pictorilor și sculptorilor romîni, clasici și contemporani.

În cealaltă fotografie, un aspect din curtea secției de arheologie a muzeului, unde sînt prezentate o serie de piese din antichitate (unele acoperite recent cu sticlă). Piesa din fotografie este un sarcofag roman descoperit în Constanța.

ÎN AJUTORUL GOSPODINELOR

AEROSOL
LITOX

Vă scriu despre o realizare a colectivului secției de cercetări a uzinelor chimice „9 Mai", colectiv care a contribuit recent la crearea cîtorva produse noi.

Unul dintre acestea este și insecticidul „Litox" cu pulverizator automat de aerosoli. El a fost realizat pe un principiu nou și face inutilă folosirea pompelor cu care gospodinele pulverizează insecticidele, de data aceasta particulele de soluție fiind împrăștiate direct din sticlă. În sticlă se află un gaz propulsor care la o simplă apăsare de buton împinge în aer lichidul insecticid. Norul de vapori — de altfel plăcut parfumat — își menține eficacitatea timp de mai multe zile. Același colectiv a mai realizat o soluție pentru scos orice fel de pete, o soluție pentru curățat covoare etc. Unele din aceste produse au fost expuse la cel de-al III-lea Pavilion de mostre, urmînd să apară în comerț în cursul anului 1962.

Ion GEAMBAȘU
mecanic, uzinele chimice „9 Mai"
București

Pe scurt

MARCELA POPA, RODICA BUJOR, CLARA HEINRICH ȘI SOFIA TÎRA, eleve, Tecuci. La scrisoarea dv. colectivă vă răspundem următoarele: puteți deveni medic radiolog numai după ce, terminînd studiile la un institut medico-farmaceutic, faceți stagiul respectiv de perfecționare. Tehnician radiolog pot deveni cei ce absolvesc cursurile unei școli sanitare.

Adresa Institutului de artă dramatică este: București, bd. Schitu Măgureanu nr. 1.

Facultatea de filologie din București are catedra de filologie romanică, în cadrul căreia se predau limbile care vă interesează: italiană și spaniolă.

TOMA ERDÖS, Brad. După cum vedeți, „Pagina cititorilor" pe care ați preconizat-o și dv. apare acum în fiecare număr al revistei noastre. La această pagină puteți colabora și dv., trimițîndu-ne materiale interesante, legate de activitatea economică și culturală din comuna și raionul în care locuiți. Ar fi bine dacă materialele ar fi însoțite și de cîte o fotografie reușită. În legătură cu textele beletristice pe care ni le-ați trimis, veți primi un răspuns separat din partea secției noastre literare.

ADRIAN PETRAN, Cluj. Încercați să realizați caricaturi cu mai mult umor. Caricaturile pe care ni le-ați trimis pînă acum nu sînt încă la nivelul acelora pe care le așteptăm de la dv.

DAN NICOLAE NEGRESCU, Craiova. Răspundem în acest număr la două dintre întrebările pe care le puneți: 1) Actrița Ia Savina a apărut nu numai în filmul „Doamna cu cățelul", ci și în „Sfioasa"; 2) Rolul studentului medicinist din „Fete de aceeași vîrstă" a fost interpretat de actorul V. Kostin.

EUGEN BARCAN din comuna Balotești, raionul Răcari, ne pune o întrebare în legătură cu filmul „Rigoletto". Îi răspundem că este vorba de o producție a studiourilor italiene, regizată de Mario Bonnard. Ecranizarea s-a făcut după piesa lui Victor Hugo „Regele petrece", și nu după opera lui Verdi — al cărei libret, de altfel, se inspiră și el din piesa lui Hugo.

FLACĂRA
Revistă social-politică și literar-artistică

Anul X — Nr. 49 (341)
9 decembrie 1961

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE:
la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii.

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

Bibl. Reg.

UMOR

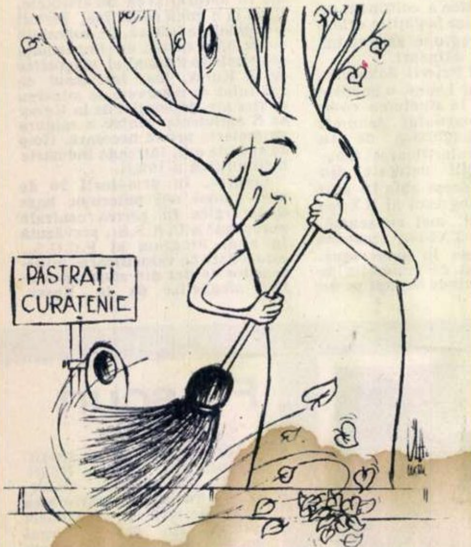
PĂSTRAȚI CURĂȚENIE

Autoservire.

Desen de N. CLAUDIU

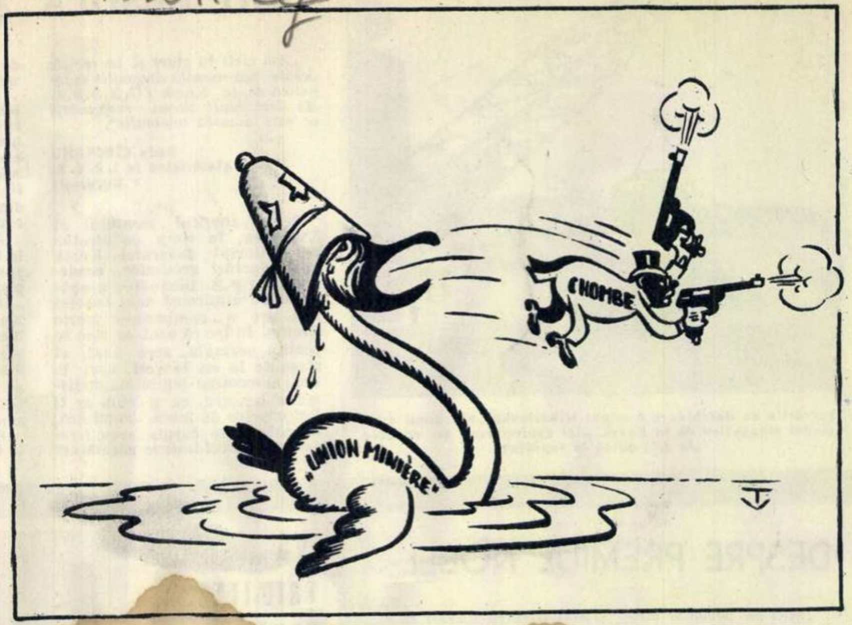
CHOMBE
UNION MINIÈRE

CHOMBE — cîntecul lebedei colonialiste din Katanga.

Desen de V. TIMOC

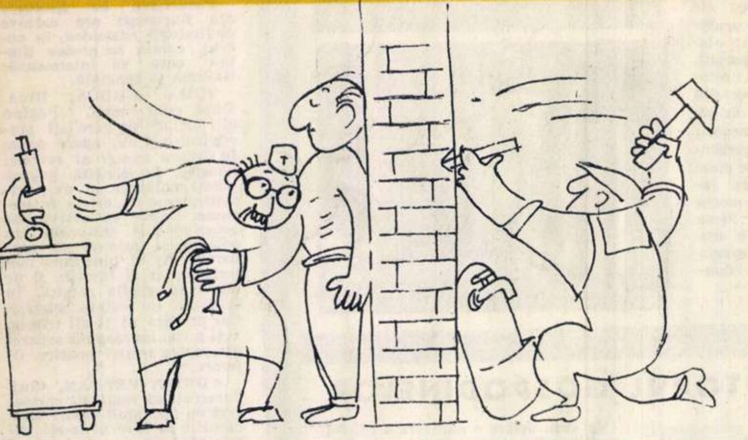

Fără cuvinte.

Desen de E. ARNO

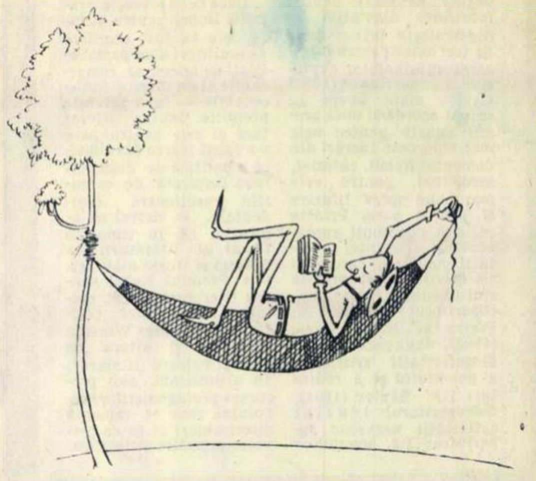

Fără cuvinte.

Desen de A. ANTON

In lumea teatrului

Desene de V. CRIVĂȚ

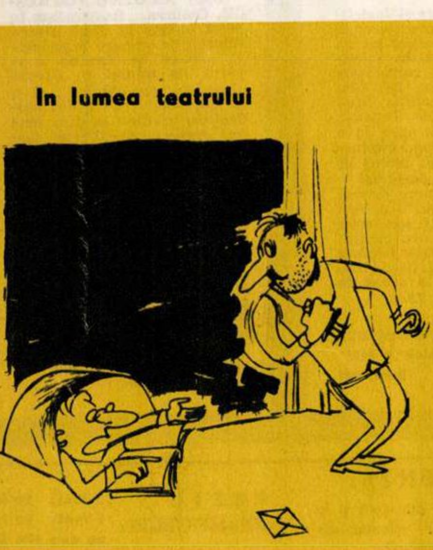

— Au!

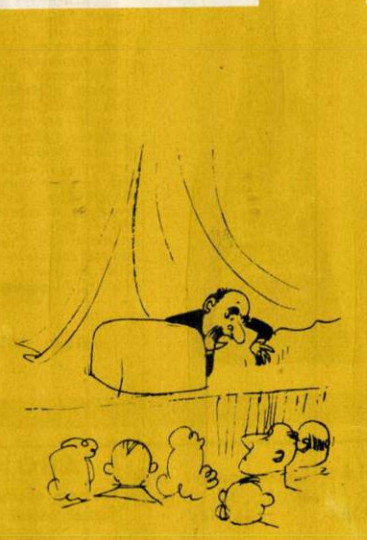

— Bravo! Bravo!...

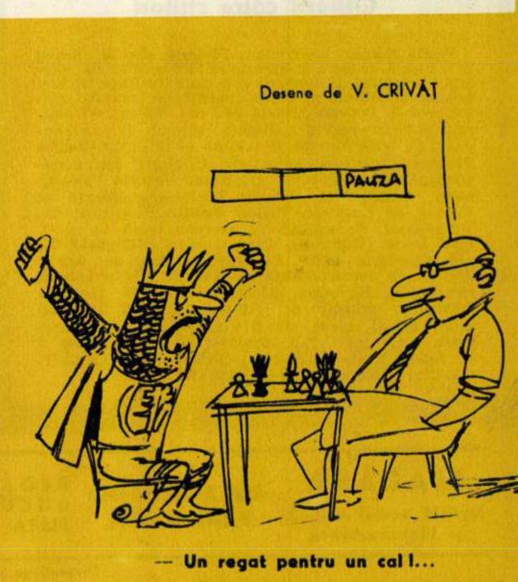

— Un regat pentru un cal!...

F

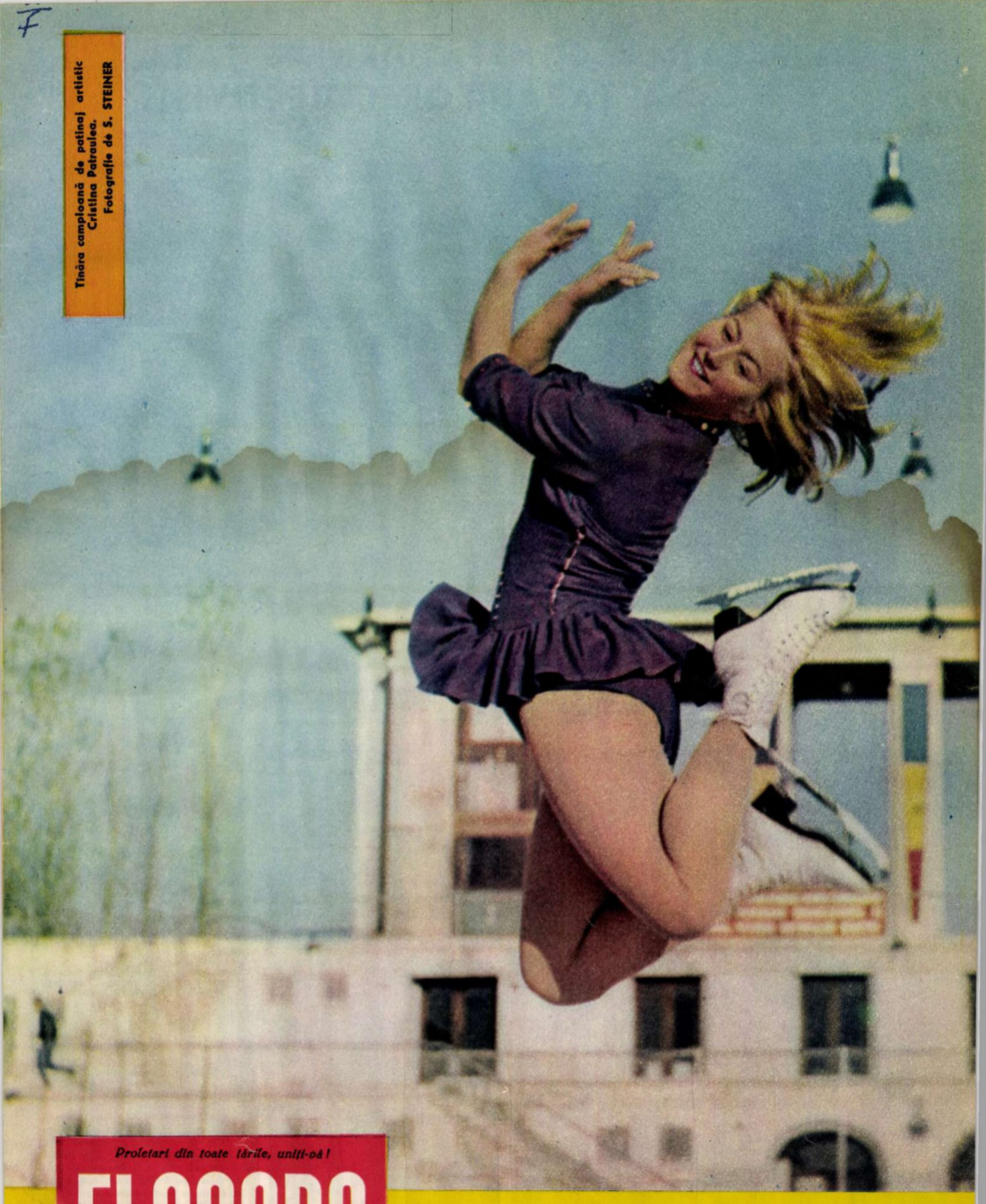

Tînăra campioană de patinaj artistic
Cristina Patraulea.
Fotografie de S. STEINER

Proletari din toate ţările, uniţi-vă !

FLACARA

Nr. 50 (342) — 16 decembrie 1961

ÎN PREAJMA CONSFĂTUIRII PE ȚARĂ A ȚĂRANILOR COLECTIVIȘTI

În pauza consfătuirii, colectiviștii vizitează expoziția agricolă de la Casa raională de cultură din Titu.

Gheorghe Ioniță (în fotografia de sus — cel cu porumbul în mînă), brigadier la gospodăria colectivă din Vlăsceni, raionul Titu, spune participanților la consfătuire: „Porumbul meu e dublu hibrid. A dat roade bogate: 6.600 kg la hectar, pentru că e un soi bun și pentru că i-am făcut 4 prașile mecanice și 4 manuale". În aceeași zi în care la consfătuire se arătau acestea, în colectiva din Vlăsceni li se împărțea colectiviștilor o parte din avansuri—cantități însemnate de porumb (fotografia de jos).

Ion Gherman (în mijloc), președintele gospodăriei agricole colective din Zăbrani (Lipova), împărtășește colectiviștilor din raion secretul obținerii producției bogate de porumb.

Am ascultat cuvîntul lui Ion Colțoi, președintele gospodăriei agricole colective din satul Vlăsceni, comuna Pitaru, raionul Titu.

— Gospodăria noastră, deși e tînără, a obținut în acest an cea mai mare producție de porumb din raionul Titu: 3.300 kg boabe la hectar. Unele brigăzi au obținut mult mai mult — ca cea a lui Gheorghe Ioniță. Mulți pun această producție pe seama hărniciei colectiviștilor. Dar a privi lucrurile numai așa înseamnă a spune adevărul doar pe jumătate. La hărnicia oamenilor am adăugat știința, adică agrotehnica superioară. Acesta e secretul recoltelor bogate.

Un băiat negricios vrea să spună celor

Cei mai buni colectiviști s-au întîlnit în centrele de raion pentru a-și împărtăși experiența lor, pentru a învăța unii de la alții, pentru a-și alege delegații la consfătuirea pe țară.

În scopul de a consemna evenimentul, fotoreporterii noștri s-au deplasat în două raioane: Titu, regiunea București, și Lipova, regiunea Banat.

Oamenii pe care-i înfățișează fotografia ascultă darea de seamă privitoare la dezvoltarea gospodăriilor agricole colective din raionul Lipova. Ești mîndru că gospodăria ta se numără printre cele fruntașe! →

aproape 500 de colectiviști din raionul Titu cum trebuie să muncești ca să umpli bidoanele cu lapte. Îl cheamă Marin Tănase.

— Sînt mulgător la gospodăria colectivă din Florești. La mine luna are cîteodată trei luni, adică aproape 100 de zile, dacă o judecăm după producția obținută. Am 11 vaci în primire. De la fiecare am muls în acest an cîte 2.600 litri de lapte.

Apoi a vorbit în amănunțime despre metodele sale de muncă. Oamenii își notau în carnețele spusele tînărului. Erau hotărîți ca învățătura acestor cuvinte să capete viață și în gospodăriile lor.

Bănățenii din raionul Lipova s-au întîlnit și ei cu sutele. Gospodării vechi, trainice, bogate, dezvoltate multilateral, și-au trimis delegații lor la consfătuire pentru a arăta cum s-a muncit ca Banatul să fie „fruncea". Ion Gherman, președintele gospodăriei agricole colective din Zăbrani, Anghel Vasile, președintele colectivei din Neudorf, Aurel Ionescu, brigadier zootehnic la colectiva din Chelmac și alți numeroși colectiviști au vorbit despre succesele mari ale gospodăriei colective cu competența unor adevărați conducători și organizatori ai agriculturii socialiste. Oamenii prezenți la consfătuire au reținut cîteva cifre: gospodăria colectivă din Zăbrani a recoltat în acest an 4.166 kg porumb boabe la hectar, cea din Neudorf 6.500 kg porumb știuleți la hectar, cea din Fibiș a cîștigat numai din legumicultură aproape 150.000 lei. În spatele acestor cifre, au arătat delegații, stă organizarea temeinică a muncii, stau metodele înaintate de lucru. Recoltele bogate de porumb pe care le-au obținut multe gospodării colective din raionul Lipova trebuie căutate în înțelepciunea acestor cuvinte spuse la consfătuire: „Hărnicie, soiuri de productivitate mare, agrotehnică superioară". Ele întruchipează, în mod lapidar, tot secretul recoltelor mari.

La Titu și la Lipova, ca în toate raioanele unde s-au întîlnit colectiviștii fruntași, s-a discutat în mod detaliat experiența pozitivă a gospodăriilor colective, s-au arătat metode, s-au luat noi angajamente, s-au criticat lipsurile. Consfătuirile colectiviștilor fruntași în centrele de raion și-au dovedit din plin necesitatea și eficiența.

Colectiviștii care vin la marea consfătuire de la București vor dezbate temeinic problemele fundamentale ale agriculturii noastre noi. Cu acest prilej experiența bogată, plină de roade, a celor mai bune gospodării colective va deveni un bun de preț pentru toți oamenii muncii din agricultură.

Fotografii de Elena GHERA
și S. STEINER

Omul din mijlocul fotografiei, Dobre Vasilescu, e președintele gospodăriei agricole colective din comuna Bolintin Deal. În pauza consfătuirii, el se întreține cu o seamă de colectiviști din alte sate. „Numai tutunul — a spus el — ne-a adus în anul acesta un milion de lei".

●

În cinstea consfătuirii pe țară a țăranilor colectiviști, gospodăria colectivă din Fibiș (Lipova) va da în folosință o nouă și modernă îngrășătorie de porci.

●

Colectivista Maria Sișu va vorbi încă o dată la consfătuirea de la București, despre rezultatele muncii colectiviștilor din Cuvin (Lipova).

Participanții la consfătuirea de la Lipova, deși sînt în pauză, discută aprins despre o problemă care-i preocupă îndeaproape: aceea a folosirii soiurilor de mare productivitate.

ENTRU
COLTĂ de
5.000 Kg.
ORUMB BOABE la Ha

După ora 16-ACTORI

La Teatrul popular, tehnicianul Haralambie Lolu, machior şi cortinier deopotrivă, se pregăteşte să ridice cortina. Înainte de a intra în scenă, rihtuitoarea Ana Alexe şi funcţionarul Emil Nichitov mai revăd o dată textul.

După ultima cădere a cortinei, sub conducerea funcţionarului Florin Panaitescu, regizor tehnic al teatrului, intră din nou în acţiune maşiniştii. În viaţa de toate zilele, ei sînt muncitorii Niculae Barbu şi Victor Sava de la uzinele „Republica".

După ce trece de Piaţa Muncii, tramvaiul 23 străbate un cartier ridicat sub ochii noştri: un parc vast, un complex sportiv, şiruri de blocuri noi, apoi clădirile uzinelor „23 August" şi „Republica". Îi lipsea pînă nu demult acestui cartier ce rezumă un oraş teatrul, care adună oamenii în faţa scenei scăldate de reflectoare pentru a-i destinde şi a-i instrui în acelaşi timp. La ora aceasta el există. I-au consemnat apariţia şi primul succes aplauzele din seara inaugurării Teatrului popular al raionului 23 August; aplauzele care răsună în sala-gazdă, clubul uzinelor „Republica", în fiecare joi şi duminică.

Cei de pe afiş

La ceasul cînd în toate teatrele ţării se desfăşoară repetiţiile, scena şi foaierele Teatrului popular sînt pustii. Cortina strînsă dezvăluie perdelele şi schelăria de lemn a scenei. Actorii lipsesc, căci în ceasul acesta ei nu sînt... actori. Abia către ora 4 după-amiază un grup mare va intra pe poarta uzinelor „Republica", salutat ceremonios de portar, care face cu ochiul şi lămureşte pe cine se află prin preajmă că de acum pînă hăt, către miezul nopţii, mecanicii, şoferii, elevele, rihtuitoarele, chimiştii din peste 20 de întreprinderi au un singur loc de muncă şi o singură ocupaţie: teatrul.

Pentru a-i cunoaşte mai îndeaproape pe aceşti actori, se cuvine a ne întoarce cu cîteva luni în urmă, pînă în zilele călduroase ale verii lui '61. Atunci, comitetul sindical al uzinelor „Republica" şi Teatrul pentru copii şi tineret luaseră iniţiativa de a patrona cea mai nouă formă, dar şi cea mai complexă, a mişcării artistice amatoare: teatrul popular. Atunci pătrundea pentru prima dată în vocabular titlul acesta, devenit apoi familiar şi drag actorilor amatori din raionul 23 August. În faţa unei comisii de selecţionare compuse din actori şi regizori ai Teatrului pentru copii şi tineret, s-au perindat 240 de candidaţi, pentru ca ansamblul permanent al mezinului teatrelor bucureştene să numere 39 de persoane. Muncitorul Vasile Popescu a venit de la G.A.S.-Snagov, iar Rodica Stanciu de la Telefoane, unde este operatoare tehnică. Elena Chiosea a profitat de vacanţa Facultăţii de filologie, unde tocmai trecuse în anul II, iar rihtuitoarea Ana Alexe, după ce pleca de la masa de croit, studia cu multă grijă fragmente din piesele pe care le-a jucat în echipa de teatru. Emoţiile comune dinaintea „examenului" au pus bazele viitoarei prietenii.

La ceasul cînd sălile celorlalte teatre se pregătesc în linişte pentru spectacolul de seară, la clubul uzinelor „Republica" abia încep repetiţiile. Actorii urcă pe scenă cu dezinvoltură. Nu mai

sînt de multă vreme începători. În relatările multora dintre ei se oglindesc concret aspecte din istoria mișcării noastre artistice de amatori. Operatorul chimist Ștefan Șerban de la fabrica „Solex" își amintește începuturile sale teatrale din 1947, cînd pe scenele improvizate de atunci apăreau, timizi, primii artiști amatori. Șoferul Victor Mugur Murguș a socotit că-și poate completa cunoștințele de cultură generală făcînd teatru; din textele interpretate de-a lungul a 13 ani a cunoscut o întinsă galerie de eroi, iar în 1956, la cursurile inițiate la Casa de cultură a sindicatelor, a asimilat multe pagini din literatura și istoria teatrului. Mai tînăr, mecanicul de precizie Ion Folea a debutat după absolvirea școlii profesionale și a fost distins cu un premiu de creație la primul concurs bienal „I.L. Caragiale".

— Folea, Murguș, Ștefan, în scenă! — îi desprinde regizorul de culise din lumea amintirilor.

Astăzi ei se află într-un teatru adevărat, cu ansamblu permanent, cu repertoriu și cu... regizor de culise.

Anonimii spectacolului

De obicei, publicul nu-i cunoaște decît pe actori. Ochiul nu depășește careul magic al scenei ca să-i descopere și pe cei care, rămînînd în culise, colaborează la nașterea unui spectacol. Trebuie să-i cauți acolo unde își desfășoară munca destinată scenei. În cazul tînărului teatru, creatorii din culise ai spectacolului sînt tehnicieni ai Teatrului pentru copii și tineret și numeroși muncitori ai uzinelor „Republica" — gazdele Teatrului popular. Repetițiile la poemul dramatic „Peste douăzeci de ani" de M. Svetlov, premiera numărul 1 a acestui teatru, începuseră la Casa de cultură a raionului 23 August. Actorii citeau piesa, îndrumați de regizorul Radu Penciulescu. Scenografa Adriana Leonescu schița decorurile și costumele. Dacă artiștii amatori s-au cunoscut cu regizorul și scenografa Teatrului pentru copii și tineret în liniștea rodnică a repetițiilor, metalurgiștii s-au cunoscut cu tehnicienii aceluiași teatru în forfota însuflețită a transformării scenei clubului „Republica", transformare menită a permite desfășurarea spectacolului. Perdelele grele aduse de la teatru se instalau în jurul spațiului lărgit prin desființarea cuștii suflerului (textul trebuie să fie știut atît de bine, încît funcția suflerului să nu mai fie necesară!) și a rampei. În același timp, în halele uzinelor, la secția electrică, unde lucrează și actorul Teatrului popular Constantin Enea, se întocmea orga de lumini — postul de comandă al înserărilor și zorilor de pe scenă.

Pasiunea pentru teatru nu se mărturisește numai prin interpretarea diverselor roluri. Iubitorii mai timizi ai scenei și-au descoperit vocația în îndemînările lor: funcționarul Florin Panaitescu a devenit regizor tehnic, tehnicianul Haralambie Lolu — machior și cortinier, iar muncitoarea Ana Căciuleac — cabinieră și coafeză. Abia acum putea să bată primul gong. Glasul regizorului tehnic sună autoritar:

Toată lumea în scenă!

Povestea comsomoliștilor anului 1920 se desfășoară plină de poezie. În fața publicului, artiștii amatori și-au pierdut identitatea, devenind eroii imaginați de autor. Teatrul popular impune talente necunoscute încă în ciuda vîrstei lor, ca de pildă pensionarul Aurel Cucu — excelent interpret al lui Luka, bătrînul tipograf. Regizorul a știut să înlăture timiditatea, stîngăciile și să ofere publicului o echipă omogenă, formată din actori amatori cu personalitate. Deci, un teatru în adevăratul sens al cuvîntului, un teatru în care toate echipele amatoare pot afla un exemplu, iar publicul — un spectacol de calitate.

S-au făcut primii pași cu succes. La ora aceasta actorii s-au adunat din nou la masă. Citesc textul comediei bulgare „Carnavalul" de Șopov, a doua premieră din cele patru programate pentru această stagiune. Momentele pe care ei le trăiesc acum vor deveni istorie și amintiri atunci cînd bucureștenii se vor întreba curent: „Ce putem vedea astă-seară la Teatrul popular al raionului 23 August? Dar o să mai găsim oare bilete?"

Radu RUPEA
Fotografii de Elena GHERA

Și acum — spectacolul. Pe scenă, muncitorii, funcționarii, elevii au devenit eroii poemului dramatic „Peste douăzeci de ani" de M. Svetlov.

Artiștii amatori din raionul 23 August își au acum teatrul lor în care, după cum se vede, se simt ca acasă.

Intrevedere cu 23.760.000 TINERI BLONZI

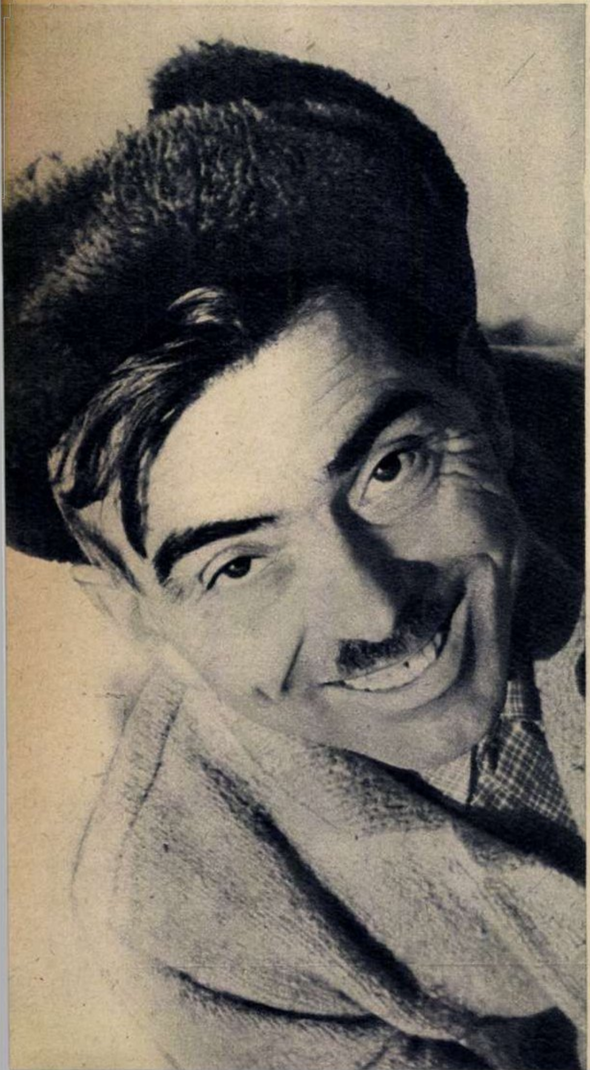

Vorba de fiecare zi a lui Cristache Dimcea:
— N-ai să găseşti în tot Bărăganul un flăcău mai frumos ca al meu.
— Cum îl cheamă ?
— H. D. 408.

După ce a umblat prin podgorii şi a sărutat razachia şi tămîioasa, toamna a coborît la cîmpie, pentru a-şi petrece concediul de odihnă în toată legea. Aici, după ce s-a ospătat din bunătăţile pregătite de celelalte trei anotimpuri, şi-a început vizitele de curtoazie, în calitate de trimis special al anului 1961. A trecut din tarla în tarla şi s-a bucurat peste măsură de cîntecele flăcăilor:

„Ştii tu, mîndro, ce ţi-am spus
La cules de cucuruz...“

Şi după ce a mulţumit flăcăilor pentru cîntec, toamna a cerut de la natură o viză de flotant, pentru a se stabili într-un apartament uriaş, în compania unor flăcăi blonzi, cu mustăţi de mătase brună-roşiatică şi cu trupul înalt de trei metri.

Cînd li s-a copt flăcăilor mintea, reporterul le-a făcut o vizită inopinată, s-a prezentat, rugîndu-i la rîndul lor pe flăcăi să facă acelaşi lucru. În numele acestora a vorbit doar unul singur. Dumnealui n-a făcut nici un fel de plecăciune reverenţioasă. Iar cînd şi-a rostit numele a vorbit atît de tare, încît s-a auzit pe o mie de hectare. Reporterul nu i l-a reţinut de prima dată.

— Te rog frumos: mai spune-mi o dată numele!

— H.D. 408.

— Poftim?

— H.D. 408, aşa mă cheamă.

— Unde locuieşti?

— Aici, la gospodăria agricolă de stat din comuna Ion Roată, raionul Urziceni.

— Mai ai fraţi?

— Foarte mulţi. Numai aici, la Ion Roată, am 23.759.999 de fraţi.

— Cum, mai ai fraţi şi în altă parte?

Se construieşte un nou grajd.

O parte din vasta locuinţă a flăcăilor cu mustăţi de mătase brună-roşiatică.

— Sigur. În tot Bărăganul. Iată numele lor: H.D. 206, H.D. 303, H.D. 311 şi alţii.

Aţi priceput? Flăcăul acesta blond care se întreţine cu mine e... porumb. Mai exact: porumb dublu hibrid.

Ce trebuie să ştie toată lumea

Anul trecut, tractoarele Gospodăriei agricole de stat „Ion Roată" au răsturnat pămîntul ca niciodată. Pînă-n adîncuri. Diverşi călători care aveau drum pe lîngă tarlalele acestei gospodării întrebau pe tractorişti:

— De ce răscoliţi pămîntul aşa de adînc? E bine?

— Nu e bine. E foarte bine — spuneau tractoriştii.

— Ce semănaţi aici la primăvară?

— H.D. 408.

— Ce-i ăla?

— Porumb dublu hibrid.

— E roditor?

— Grozav.

— Îl irigaţi?

— Nu.

— Atunci nu dă roade grozave.

— Ba dă.

— De ce?

— Aşa vrem noi. Nu vedeţi? Îi pregătim de pe acum locul unde va creşte.

— Cum îl pregătiţi?

— Păi nu e clar? Prin arături adînci de toamnă. Arăturile astea adînci înmagazinează de minune apa.

— Adică sînt egale cu o ploaie bună?

— Nu: ele strîng apa tuturor ploilor şi zăpezilor.

Cînd s-au ivit primele zile ale primăverii, muncitorii Gospodăriei agricole de stat „Ion Roată" erau prezenţi pe un front de luptă de 880 hectare. Grapele reglabile erau conduse în acele zile pe toată această suprafaţă, avînd menirea să rupă crusta şi să menţină apa în sînul adînc al solului. La puţine zile însă, sub binecuvîntarea soarelui, au apărut pe aceste 880 de hectare musafiri nepoftiţi: rapiţa sălbatică, pălămida, pirul şi alte buruieni. Şi atunci, brigăzile lui Cristache Dimcea şi Gheorghe Ispas au ieşit din nou pe cîmp cu cultivatorul, pentru a-i lichida pe aceşti musafiri obraznici.

Peste foarte puţine zile, s-a trecut cu discuitoarele, iar în urma lor veneau semănătorile. Ele aveau sarcina să numeroteze actele de naştere pentru 23.760.000 cuiburi cu flăcăi blonzi.

Nu se recoltează porumbul. Se cară în magazie. Totuşi, băiatul ţine să cînte:
„Ştii tu, mîndro, ce ţi-am spus
La cules de cucuruz..."

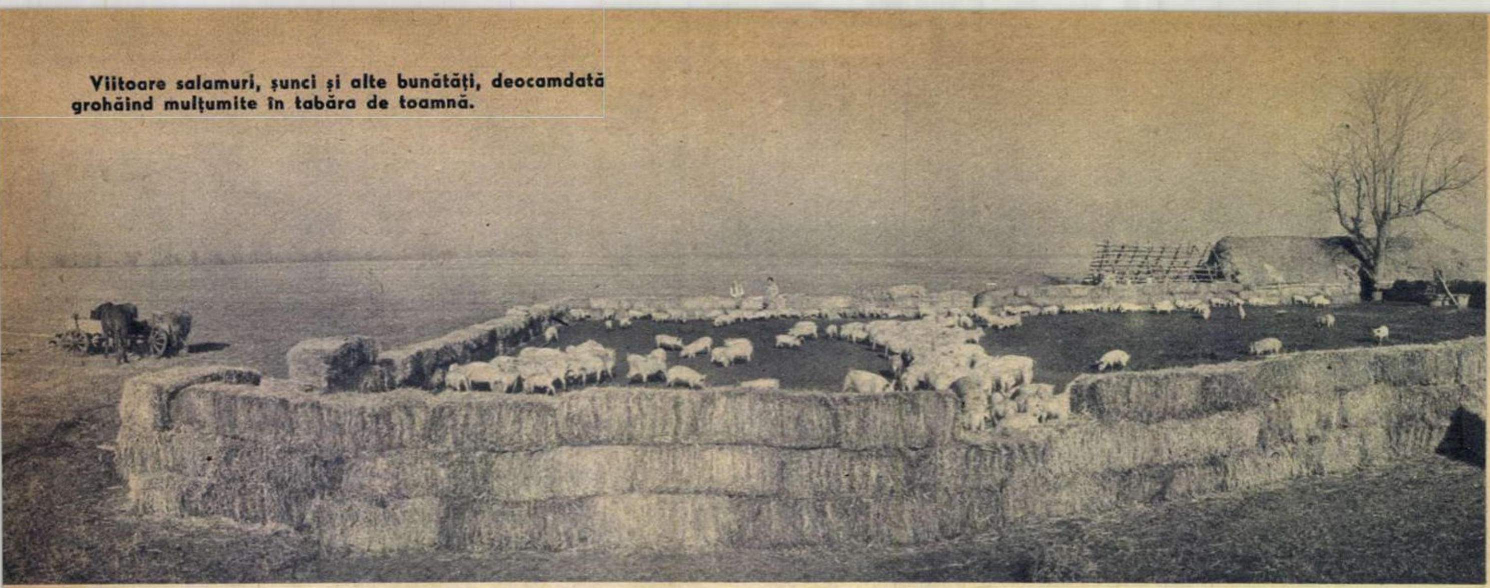

Viitoare salamuri, şunci şi alte bunătăţi, deocamdată grohăind mulţumite în tabăra de toamnă.

Pandele Dincă, Gheorghe Panait, Mihai Marin, Stan Cristea şi alţi foarte mulţi mecanizatori se întreceau de zor la numerotarea acestor acte.

Brigadierul Cristache Dimcea, un om înamorat de porumb, fugea cînd la un tractorist, cînd la altul. Îi creştea inima de bucurie.

— Băieţi, niciodată n-am semănat porumbul aşa de frumos, aşa de ştiinţific!

Rîndurile semănate erau atît de drepte, încît credeai că sînt trase cu linia. La fiecare cuib semănătorile lăsau 1-3 boabe. Lucrul acesta era făcut la o distanţă de 37 cm (distanţa între cuiburi) şi de 95-100 cm (distanţa între rînduri).

— Distanţele acestea au un cuvînt de spus în ceea ce priveşte producţia, tovarăşe brigadier?

— Da, şi încă unul mare. Respectarea distanţelor e o cerinţă obligatorie.

— De ce?

— În primul rînd pentru că lucrările de întreţinere, şi mai cu seamă praşilele mecanice, se pot efectua în cele mai bune condiţii.

— Pe urmă?

— În al doilea rînd: repartizarea uniformă a plantelor asigură suprafaţa necesară pentru hrănirea acestora.

— Vă amintesc zicala: „Rarul umple carul".

— E bună şi nu e bună.

— De ce?

— Pentru că zicala asta trebuie folosită în mod diferenţiat. Rar însemnează pentru noi 27.000 plante la hectar.

— Dar dacă laşi 23.000?

— E prea puţin.

— Dar dacă laşi 35.000?

— Iarăşi nu e bine. E prea mult.

— De ce 27.000?

— Foarte simplu: pentru că varietatea aceasta de porumb, aşa a stabilit agrotehnica, se comportă bine aici, la noi, numai în situaţia densităţii de care am amintit.

— Cîte praşile aţi făcut?

— Patru mecanice şi trei manuale. E bine să se ştie: fiecare praşilă face cît o ploaie. Dar şi aici poţi să dai cu oiştea-n gard.

— În ce fel?

— Dacă nu faci praşila la timp, dacă laşi buruiana să fure din hrana flăcăului.

— Aş vrea un amănunt despre flăcăul ăsta al dumneavoastră.

— Vă spun unul: în primele zile după naştere e aşa de firav, de zici că n-are zile multe. Îţi vine să crezi că dă ortul popii.

— De ce?

— Pentru că în prima fază îşi dezvoltă în mod deosebit sistemul radicular.

— Pe urmă?

— După prima praşilă începe să se înalţe cu fiecare zi, are o creştere luxuriantă şi toamna ajunge la dimensiunile unei statui: are trei metri. Dar nu am spus încă fondul problemei.

— Anume?

— Producţia. Gospodăria noastră a cules de pe întreaga suprafaţă cultivată cu porumb (880 hectare) o producţie medie de 5.341 kg boabe la hectar. Vă rog să reţineţi: nici un hectar n-a fost irigat.

— Mai spuneţi-mi ceva!

— Despre ce?

— Tot despre porumb.

— Ştie toată lumea că toţi cei care lucrăm în agricultură avem o sarcină deosebit de importantă, pe care ne-a dat-o partidul: trebuie să realizăm, în condiţiile terenului neirigat, pe loturi tot mai mari recolte de 5.000 kg porumb boabe la hectar. V-am vorbit despre o seamă de lucruri pe care le-am făcut noi pentru realizarea producţiei amintite.

— Vă mulţumesc. Am învăţat niţică agrotehnică.

— Nu-mi mulţumiţi, că nu v-am spus tot.

— Atunci vă mulţumesc pentru ce-o să-mi mai spuneţi.

— Porumbul, de cînd lumea, creşte pe cîmp. Pe un anumit loc se dezvoltă mai bine, pe altul mai puţin, chiar dacă-i cîmpul neted ca masa.

— Deci locul pe care îl alegi pentru cultivarea porumbului este şi el un element hotărîtor în ceea ce priveşte producţia.

— Exact. Şi încă ceva: îngrăşămintele, atît cele chimice cît şi cele naturale, au un cuvînt mare de spus. Să notăm: gunoiul de grajd face minuni. Exemplul mi-e la îndemînă. Pe loturile noastre care au fost îngrăşate cu gunoi de grajd (din nefericire, nu prea mari) am obţinut producţii minunate. Iată de ce acum facem tot ce putem pentru extinderea loturilor îngrăşate.

— Îmi permit, tovarăşe Dimcea, să vă întrerup. Deci: loc potrivit, soi de productivitate mare, agrotehnică superioară.

— Întocmai. Mai trebuie să se ştie ceva.

— Aveţi cuvîntul.

— Realizarea acestui triunghi în cultura porumbului este posibilă nu numai în Bărăgan, ci în ma-

Una din condiţiile esenţiale pentru creşterea puternică a flăcăilor: arătura adîncă de toamnă. Inginerul Gheorghe Georgescu e mulţumit.

— Bravo băieţi! Aţi arat pămîntul la 39 de centimetri,

Şi tractoristul Gheorghe Panait e îndrăgostit de porumb. — Măi, bidiviule, lună te fac nu altceva. Trebuie să-ţi bată inima ca ceasul şi-n 1962!

joritatea regiunilor ţării. Practica a dovedit-o din plin.

La numărătoarea bobocilor

Aşadar, la gospodăria agricolă de stat din comuna Ion Roată, la cele din Urziceni, din Dîlga şi la multe alte gospodării agricole de stat şi colective roadele toamnei s-au arătat deosebit de bogate.

Pe baza rezultatelor obţinute, pe baza experienţei acumulate, muncitorii acestor gospodării, precum şi cei ai multor unităţi agricole socialiste, s-au angajat ca la numărătoarea bobocilor din toamna viitoare producţia medie de porumb de pe întreaga suprafaţă să fie de 6.000 kg boabe la hectar.

Sarcina trasată de partid, ca în condiţii pedoclimatice normale să se obţină pe suprafeţe tot mai mari (fără irigaţii) 5.000 kg porumb boabe la hectar este cu totul realizabilă. Toamna acestui an a fost o mărturie elocventă în acest sens.

Aşadar, flăcăii blonzi la care am fost în vizită sînt hotărîţi ca în toamna lui 1962 să crească şi mai puternic. Ei cer să li se asigure toate condiţiile necesare acestei dezvoltări. Iar în rîndurile muncitorilor, mecanizatorilor, colectiviştilor şi maiştrilor recoltelor bogate, se împămînteneşte tot mai mult ideea că e necesar şi posibil să se facă totul pentru frumuseţea şi bogăţia acestor flăcăi. Dîndu-le lor tot ceea ce pretind, ei ne asigură, atunci cînd toamna coboară din podgorii la cîmpie, răsplată bună.

George CIUDAN
Fotografii de A. MIHAILOPOL

„Mîna dreaptă"

Acum cîteva sute de ani, Benvenuto Cellini părăsea — după cum povesteşte el însuşi — creaţia, spada şi încăierările ca să se dedice în întregime, pentru luni de zile, unei operaţii complicate: turnarea în bronz a sculpturii sale „Perseu tăind capul Meduzei". Artist şi meşteşugar deopotrivă, Cellini nu se putea dedica pe de-a-ntregul creaţiei. Preţioase ore artiştii de odinioară le risipeau într-un efort pe care un muncitor de înaltă calificare ar fi putut să-l facă la fel de bine: prepararea culorilor, ce presupune multe şi savante operaţiuni, turnarea monumentalelor statui în bronz sau transpunerea lor în piatră după micile originale lucrate luni de zile în lutul docil. Le lipsea maeştrilor trecutului acea „mînă dreaptă" care — prin-

Grupul statuar lucrat de Emil Bîrleanu pentru Universitatea ieşeană este transpus în ipsos. La înlăturarea micilor defecte descoperite lucrează acum, deopotrivă, ipsosarii şi artistul (dreapta sus).

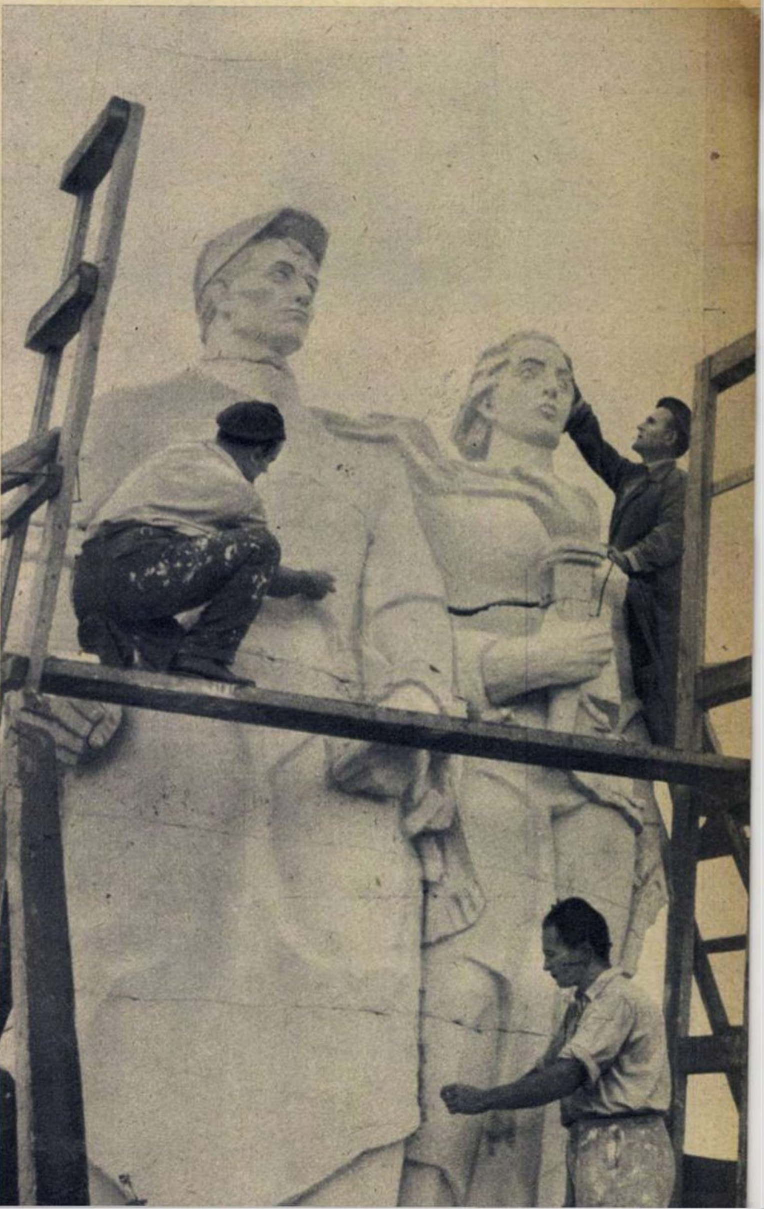

După ce au fost turnate în bronz, statuile capătă în mîna cizelorilor perfecţiune şi patină.

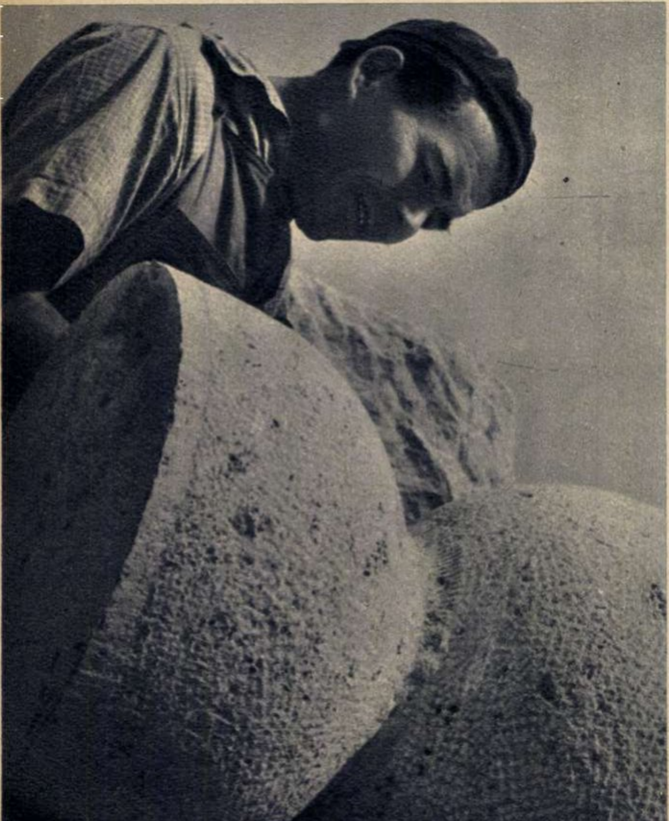

Se cioplește cu migală un fragment dintr-o nouă sculptură.

tr-o discretă muncă anonimă — le oferă celor de azi un sprijin de neînlocuit şi care, la Bucureşti, se concretizează în activitatea combinatului Fondului plastic.

PRETENŢIILE ALBASTRULUI DE PRUSIA

Verdele smarald, siena arsă, albastrul de Prusia sau roşul venețian care pulsează pe pînză, exteriorizînd ideea tabloului, presupun uleiuri cu cele mai înalte calităţi, începînd de la virtuţile foarte precise, ca de pildă compoziţia chimică, pînă la cele ce nu pot fi exprimate în cifre şi procente: justeţea nuanţei şi frumuseţea ei. Pictorul a încetat să mai fie propriul său producător de culori. Intrînd în magazin şi cumpărîndu-le gata preparate, el a rămas numai artistul care îşi va concentra atenţia doar asupra actului creator. Pe colaboratorii tehnici ai artistului plastic îi vom întîlni în laboratoare, printre valţuri şi malaxoare, ca într-o oarecare hală de fabrică. Munca acestora îl eliberează pe artist de anumite obligaţii şi preparative care mai înainte îi consumau mult timp. Astfel, muncitorii combinatului Fondului plastic, cei care înnobilează banalele substanţe chimice transformîndu-le în albul argintiu sau verdele veronez, dăruiesc pictorilor multe ore de creaţie. Munca lor îngemănează arta cu tehnica savantă. Aici, un element prea mult sau un altul dozat prea puţin strică deopotrivă.

Înainte de a fi un bun tehnician, Vasile Avram este un artist al culorilor. Valţurile pot freca precis, mecanic, minute, ore, zile întregi. Pentru a obţine însă nuanţa dorită şi numai aceea, trebuie un ochi cunoscător. Nu numai minutele sau numărul de turaţii determină calitatea, ci mai ales competenţa şi atenţia, o atenţie încordată menită a surprinde momentul cînd substanţele chimice sau organice au devenit culoarea din care pe pînză se vor naşte chipuri de oameni, furtuni, livezi, sentimente. În bună măsură, răspunderea viitoarelor opere de artă în ulei, guaşă, tempera sau acuarelă apasă pe umerii unor muncitori ca Ghisela Onacă sau Vasile Paler, care muncesc la fabricarea culorilor. Activitatea lor de zi cu zi este inclusă în tablourile admirate în sălile de expoziţie din ţară sau de dincolo de hotarele ei. Cuvintele artiştilor stau mărturie. „Culorile produse de combinatul Fondului plastic îmi dau o deplină satisfacţie“ — spunea maestrul Henri Catargi, iar maestrul Lucian Grigorescu mulţumea anonimilor săi colaboratori pentru „franchetea şi strălucirea preţioasă“ a culorilor.

LA HOTARUL DINTRE ARTĂ ŞI MEŞTEŞUG

Degetele dătătoare de viaţă ale sculptorului fac să trăiască lutul într-o dimensiune mai mică sau mai mare. Pînă la impunătoarea statuie transpusă în bronz sau piatră pe care o vom întîlni într-una din pieţele oraşului sau o vom admira în liniştea sălii de expoziţie, opera de artă va străbate un drum în care meşteşugul se împleteşte cu arta atît de puternic, încît este foarte greu să le delimitezi hotarul.

La început este ipsosul, praful alb care — udat — se închează peste lucrarea originală. Lutul frămîntat de creator e îmbrăcat astfel în haina tiparelor. Exemplarul unic poate fi multiplicat prin turnarea ghipsului. Asta este treaba ipsosarilor. Forma precisă, dar fragilă, de un alb imaculat foloseşte pentru a verifica frumuseţile lucrării înainte ca aceasta să se permanentizeze în piatră sau bronz. Ipsosarul este primul colaborator al sculptorului. Dacă statuia este menită expoziţiei, ea poate rămîne în această haină pe care i-a dat-o muncitorul. De obicei drumul său merge însă mai departe. Prin mîinile lui Gheorghe Cotorceanu, Vasile Miriuţă şi Ion Guran au trecut nenumărate lucrări. Cînd unul dintre ei se plimbă pe străzile Bucureştiului — şi nu numai pe ale acestuia — îşi recunoaşte multe şi dragi cunoştinţe: statuile. Profesiunea acestor oameni se numeşte turnătorie şi presupune o muncă de multă migală. Ei sînt muncitorii care îi scutesc pe maeştrii sculpturii contemporane de îndelungatele ore în care Cellini se trudea să-i dăruiască lui Perseu al său permanenţa bronzului.

Monumentul lui Lenin de Boris Caragea sau cel al doctorului Petru Groza de Constantin Baraschi (pentru oraşul Deva) s-au definitivat în mîinile acestor muncitori de talent. Formele de pămînt au urmărit cele mai fine cute ale statuii, le-au redat expresia, pentru ca bronzul o dată turnat să nu denatureze cu nimic munca artistului. Metalul răcit devine obiectul atenţiei cizelorilor. Pe masa acestora poţi întîlni „Maternitatea“ de Cornel Medrea alături de portretul actorului Ion Brezeanu de Dumitru Paciurea. Turnarea a lăsat urme pe masivul din bronz. Artistul nu trebuie trădat şi atunci pilele, pămătufurile intră în acţiune. Centimetru cu centimetru, viitorul obiect al admiraţiei atîtor oameni devine perfect. Statuia este abia acum într-adevăr gata.

În alt colţ al Bucureştiului, pare că subsolul şi-a revărsat tot belşugul de piatră. În soare, cioburile mici strălucesc. Dălţile muşcă încet, însă precis. Formele se întrezăresc. Din blocul de marmură se desprinde rotunjimea unui braţ. Dălţile sînt mînuite de meşterii pietrari ai combinatului Fondului plastic. Uneori meşterii Dumitru Liritis, Aurel Chevereseanu, Aurel Saita sau Gheorghe Tămăşoiu transpun numai în piatră, adică recreează o operă de artă în alt material decît cel iniţial. Punct cu punct, fiecare fragment este cioplit îndelung; acum, după aproape 30 de ani de cînd a fost gata în atelier, „Arcaşul“ de Ion Jalea — în piatră de data aceasta — va împodobi litoralul în tovărăşia altor lucrări renăscute tot aici. Se întîmplă însă ca modelul să fie mult mai mic. În acest caz pietrarii dovedesc că nu sînt numai nişte copişti modeşti. A mări în marmură pînă la dimensiunea monumentului înseamnă artă, artă cu atît mai complicată cu cît nu poate fi vorba de o fantezie liberă, ci de fidelitatea cea mai înaltă faţă de original. Şi dălţile cioplesc mereu, încet şi precis, întru înfrumuseţarea oraşelor noastre prin arta sculptorilor.

Să nu uităm: în sălile de expoziţii sau oriunde există o operă de artă este prezentă şi munca anonimilor colaboratori ai creatorului, „mîna dreaptă“ care împleteşte meşteşugul cu arta. O admirăm mereu — fără să ne dăm seama — atunci cînd preţuim strălucirea unei pînze sau măreţia unei statui.

A. ARDELEANU

Fotografii de Traian PROSAN

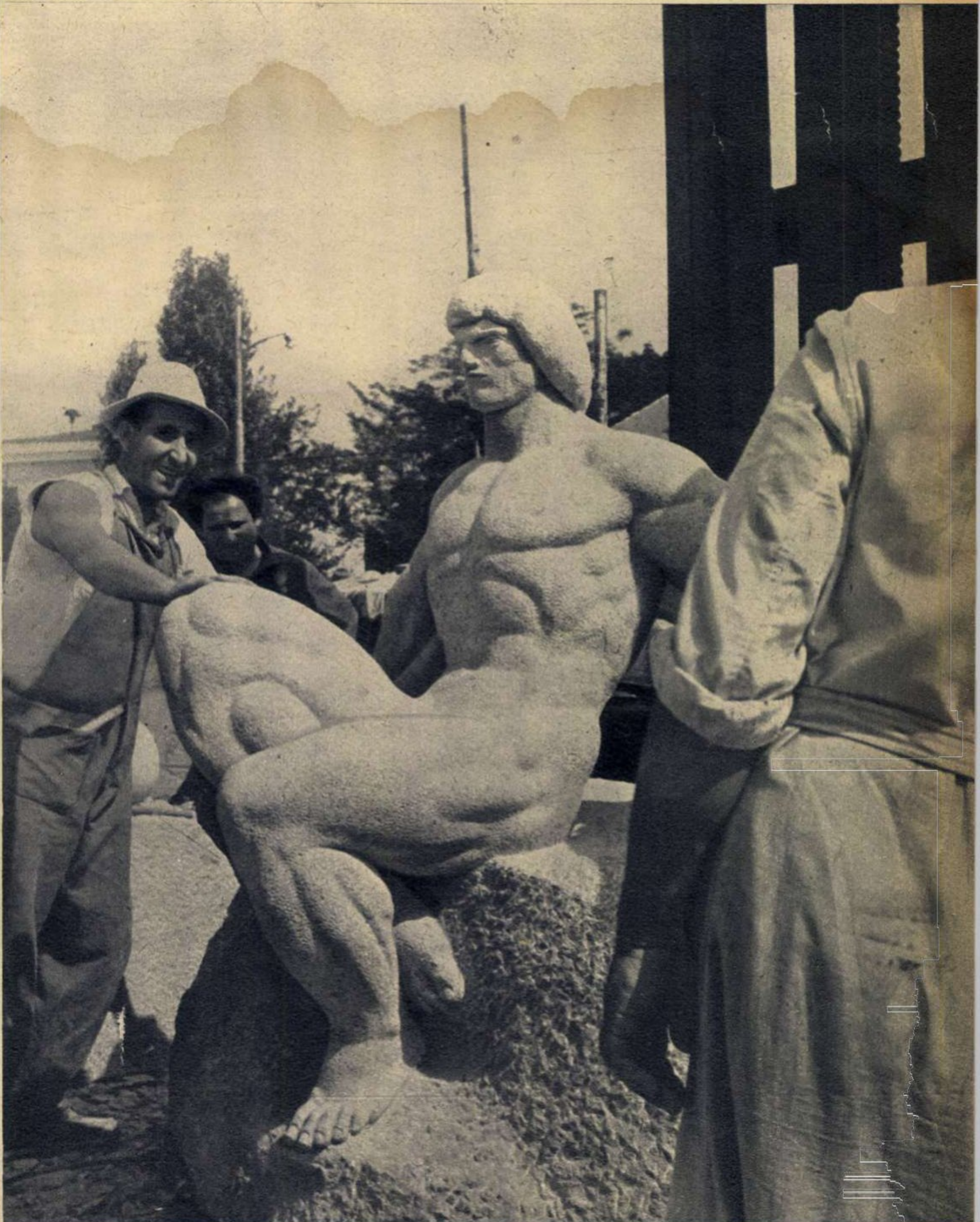

Un ultim retuş, şi statuia „Arcaşul“ de Ion Jalea va putea fi gata să împodobească litoralul.

WILHELM TELL

Deși străvechea poveste a lui Wilhelm Tell, neîntrecutul arcaș, erou al luptei de eliberare a poporului elvețian de sub jugul habsburgic, este cunoscută pînă în cele mai mici amănunte și de copiii din școlile elementare, ea capătă pentru toți un farmec irezistibil atunci cînd e povestită de cîte un bătrîn din Burglen — localitatea natală a lui Wilhelm Tell — care o deapănă molcom ca pe propriile sale amintiri.

Mai întîi faptele din adolescența și tinerețea lui Tell, care nu sînt amintite în celebra dramă a lui Schiller și nici în libretul scris de Hippolyte Bis și Jouy pentru nu mai puțin cunoscuta operă a lui Rossini. Povestesc bătrînii, într-un limbaj deosebit de colorat, despre incomparabila iscusință de arcaș a eroului, manifestată încă din fragedă copilărie, și despre deosebitul simț al dreptății care-l anima pe micul Wilhelm.

După cîteva episoade oarecum inedite, povestirea bătrînilor seamănă aidoma cu faptele consemnate de versurile dramei lui Schiller.

...Vînător și marinar neîntrecut (pe Lacul celor patru cantoane), Tell trăiește către sfîrșitul secolului al XIII-lea frămîntările poporului său, avîntul luptei de eliberare a acestuia de sub jugul imperiului german.

Cantoanele centrale ale Elveției, cele trei „țări păduroase", încheie o înțelegere denumită „alianța veșnică" împotriva cotropitorilor germani, formînd nucleul viitoarei Confederații elvețiene.

Ca un simbol al trufiei stupide a administrației imperiale, Gessler, guvernatorul german al cantoanelor Schwytz și Uri, a cocoțat în vîrful unei prăjini, chiar în mijlocul pieței din Altorf, o pălărie nobiliară pe care toți elvețienii erau obligați s-o salute cu adîncă plecăciune. Mîndru, Tell refuză să se umilească, ceea ce atrage mînia trufașului Gessler, care scornește o perfidă răzbunare:

„...la arcul — văd că-l ai/La îndemînă — și doboară-acum/Un măr ce-l pui băiatului pe creștet/Dar țin să-ți spun, ochește bine, Tell;/Nu-l nimerești din prima dată? Unde/Îți stau picioarele-ți va sta și capul".

Se știe că neîntrecutul arcaș a lovit în plin mărul și că nici un fir de păr de pe capul fiului său iubit n-a fost clintit.

Legenda povestește în continuare că, întrebat de Gessler de ce și-a pregătit cea de-a doua săgeată, eroul îi dă un răspuns plin de temerară sinceritate: „De-aș fi lovit copilul cu săgeata/Dintîi, v-aș fi străpuns cu cea de-a doua/Și zău, n-aș fi greșit a doua țintă".

Gessler dă ordin ostașilor să-l lege pe Tell — căci a promis să nu-i ia viața — și să-l întemnițeze în castelul din Kussnacht. În timpul drumului, la traversarea Lacului celor patru cantoane, se stîrnește o furtună gata să înghită în fiecare clipă ușoara corabie cu toți cei de pe ea. Înspăimîntați, corăbierii îl imploră pe Tell, vestit pentru iscusința lui de cîrmaci, să-i salveze.

Eroul izbutește să aducă corabia la țărm, dar în același timp, printr-o săritură uluitoare, să scape din mîinile gărzii care-l ducea la temniță. Apoi, prin trecători numai de el cunoscute, traversează Alpii, iese în preajma Kussnachtului în întîmpinarea lui Gessler și-l doboară cu o săgeată bine țintită.

Cu episodul uciderii lui Gessler și izbucnirea răscoalei armate a poporului elvețian împotriva cotropitorilor germani se încheie atît drama lui Schiller cît și opera lui Rossini. Legenda populară povestește în continuare momentele cele mai reprezentative pentru curajul lui Wilhelm Tell. Ca un simbol al eroismului simplu, modest al personajului, ne apare însăși scena morții lui Tell. Trecînd pe malul rîului Schaechen el observă că apele umflate de torentele de primăvară prinseseră în vîltoarea lor un copil. Fără nici o ezitare, eroul se aruncă în mijlocul bulboanei și izbutește, după eforturi supraomenești, să salveze băiatul. Apoi, după cîteva încercări nereușite de a-și salva propria viață, își dă seama că e pierdut; senin, el se lasă purtat de puhoiul apelor la vale...

Călătorului care colindă malurile Lacului celor patru cantoane îi sînt înfățișate multe mărturii legate de existența eroului. Printre cele mai cunoscute monumente istorice ale țării se numără trei capele ale lui Tell, iar la Altorf, alături de o statuie sculptată de Kissling, se află un turn și o fîntînă despre care se spune că au fost martorele unor momente semnificative din viața eroului.

Fără îndoială că puține sînt figurile de legendă care să fi înflăcărat în asemenea măsură imaginația creatorilor de artă ca acest erou al independenței Elveției. Începutul l-a făcut acum mai bine de cinci veacuri un pictor anonim care a înfățișat pe zidurile străvechiului turn din Altorf, în imagini naive dar pline de vigoare, întreaga istorie a lui Tell.

Considerată drept un simbol al luptei dîrze, curajoase, împotriva tiraniei, figura legendarului arcaș dăltuită în granit de sculptorul Beauvallet străjuia tribuna Clubului iacobinilor din Paris, ilustrație vie la înflăcăratele chemări la luptă rostite de Robespierre...

În ciuda mărturiilor istorice s-au găsit totuși destui pseudosavanți reacționari germani care au încercat să nege existența lui Tell și, implicit, să minimalizeze lupta neînfricată a poporului elvețian împotriva asupririi habsburgilor.

Dacă existența lui Wilhelm Tell ne apare astăzi certă în lumina studiilor istorice contemporane, în ce privește vestita încercare a iscusinței lui de arcaș, cercetări folclorice serioase o atribuie unei legende islandeze, știut fiind că numeroase motive folclorice nordice s-au răspîndit în țările Europei.

Esențială, impresionantă prin adînca ei semnificație istorică, rămîne însă în primul rînd temerara luptă, încununată de izbîndă, a poporului elvețian împotriva armatei cavalerilor germani, pe fondul căreia se profilează figura legendară a lui Wilhelm Tell.

Imperiul german ne apare în acel frămîntat sfîrșit de secol asemeni unui uriaș lanț de vulcani ai revoltei populare. Pretutindeni răscoalele țărănești împotriva feudalilor prădalnici izbucneau cu o violență nemaiîntîlnită pînă atunci (un moment eroic deosebit înscrie vestita răscoală condusă de Frederic Sabot-de-lemn, răscoală care cuprinsese întreg ținutul Rinului). Pe rînd însă toți acești vulcani ai mîniei populare s-au stins în valuri de sînge. Numai lupta înverșunată a țăranilor liberi elvețieni a reușit să înfrunte pînă la capăt și să copleșească armatele trimise de împăratul german. Aici, între culmile semețe ale Alpilor, cantoanele helvetice au purtat unul din cele mai lungi războaie de eliberare din istorie, care ar putea fi supranumit „războiul de 200 de ani", căci început în 1291, a luat sfîrșit cu victoria deplină și eliberarea Confederației elvețiene de-abia în 1499. Pe primul plan al acestui îndelungat și greu război se impun însă bătăliile din anul 1315 care au culminat cu lupta de la Morgarten. Oastea principală de șoc a elvețienilor o formau detașamentele de arbaletieri, țintași neîntrecuți care, în hărțuielile din trecătorile munților ca și în luptele din cîmp deschis, au îngenuncheat de nenumărate ori trufia cavalerilor germani ferecați în armuri. Era firesc deci ca unul dintre acești arcași, viteazul Wilhelm Tell, să fie aureolat cu nimbul legendei și să devină eroul simbolic al celei mai însemnate pagini din istoria Elveției.

Mircea HERIVAN

MOSKVA Leninski Prospekt 45

Există, înscrise în noul Program al P.C.U.S., cîteva cuvinte ce exprimă cum nu se poate mai bine și cum nu se poate mai concis marele sens al societății pe care o construiesc cu entuziasm oamenii sovietici: „Totul pentru om, pentru binele omului".

O expresie vie a grijii de a asigura omului sovietic condiții optime de viață o constituie și organizarea unei largi rețele de întreprinderi menite a rezolva cele mai variate necesități ale cetățenilor. Pretutindeni găsești o impresionantă îmbinare a elementului obștesc, a inițiativei celor mulți, cu organizarea de către stat a tot felul de servicii. Prestațiile de servicii au în vedere aici marile mase, pe fiecare om al muncii. Biroul „bunicelor" (bătrîne pensionare care, la un apel telefonic, vin să stea două-trei ore cu copilul dacă părinții vor să meargă la teatru, la cinema sau într-o vizită), excursiile prin Moscova organizate pentru pasagerii care se află în tranzit prin gări, „Parada modei" prezentată în holurile acelorași gări, închirierea diferitelor mașini electrice casnice pe un preț derizoriu și a autoturismelor

Drăgălașa Alla Iarosevici vă reține la cerere o cameră de hotel, vă procură bilete la spectacolul preferat, trimite, în ziua indicată, la domiciliu cadourile comandate de solicitatori.

2400 CBПС
MOCKBA-ТБИЛИСИ

Şi soţii Anatoli şi Nina Dolenko sînt recunoscători agenţiei, care i-a ajutat să aleagă un itinerar minunat pentru călătoria lor de nuntă, oferindu-le pe loc şi biletele respective.

La aceste ghişee se pot obţine bilete de autobuz, tren, avion sau motonavă, pentru orice localitate sau rută din Uniunea Sovietică.

Peste 200 de maşini speciale ale agenţiei aşteaptă comanda, ca să transporte la destinaţie mobilă sau alte obiecte grele.

pe timpul concediului de odihnă sînt doar cîteva din variatele forme ale acestor servicii.

★

Fotografiile din aceste pagini mă îmbie să continui în genul obişnuitelor reportaje radiofonice: ...ne aflăm împreună cu dumneavoastră la Agenţia centrală de transporturi şi expediţie din Moscova (A.C.T.E.M.). Pe noua arteră a capitalei Ţării Sovietice, Leninski Prospekt , a apărut nu demult această instituţie, care oferă o minunată îmbinare a frumosului cu utilul. Intri aci pentru prima oară mînat de o mare curiozitate, trezită de cele auzite şi citite despre activitatea A.C.T.E.M... Vrei să ştii ce se poate obţine la birourile de prestaţii — „Service" — amenajate cu gust la parterul acestei clădiri noi.

Numai simpla înşiruire a serviciilor aflate aici te lămureşte foarte bine. La ghişeele A.C.T.E.M.-ului poţi comanda (dacă vrei, o faci prin telefon) bilete pentru orice mijloc de transport modern: expresuri electrice, avioane rapide TU-104, TU-114, IL-18, motonave fluviale cu aripi „Racheta" sau „Sputnik" ş.a.m.d. Biletele îţi sînt aduse acasă sau la locul de muncă. (Poate că citeşte aceste rînduri şi vreunul din conducătorii birourilor noastre de voiaj. Ce ziceţi, tovarăşi, de aceste preocupări puse în slujba omului?)

De aici, de la A.C.T.E.M., pleacă autobuze-expres confortabile spre Harkov, Ialta, Simferopol, Rostov sau Voronej; aici poţi închiria autoturisme sau te poţi înscrie la excursii prin locurile pitoreşti din jurul Moscovei.

Peisajul capitalei sovietice nu-l poţi concepe azi fără cele aproape 400 de mutări în case noi care au loc zilnic. E de ajuns un telefon, şi specialiştii agenţiei sosesc, împachetează lucrurile, mobila şi le transportă la noul domiciliu. În afară de toate acestea, agenţia, prin reprezentanţii ei, îţi trimite acasă, fie că stai la Novosibirsk, fie că locuieşti pe strada Gorki din Moscova, cumpărăturile făcute la marile magazine. Prin gările şi aeroporturile Moscovei vin şi pleacă zilnic sute de mii de cetăţeni. La celebra definiţie a lui Ilf şi Petrov cum că fiecare om este un pieton, s-ar putea adăuga astăzi că fiecare om este şi un călător. Ai venit la Moscova; vrei să vezi un spectacol, un film pe ecran panoramic sau doreşti să faci o vizită la un muzeu. Nimic mai simplu: A.C.T.E.M.-ul are rezervate bilete pentru orice spectacol, îţi uşurează vizitarea oricărui muzeu sau monument istoric; o comandă, şi dorinţa îţi este îndeplinită. Se mai poate întîmpla să cauţi un cunoscut a cărui adresă ai pierdut-o sau să vrei să-ţi cumperi o carte mai rară şi să nu ştii unde s-o găseşti. Te adresezi agenţiei. Răspunsul la diverse întrebări îl primeşti contra unei taxe infime de o copeică sau două, la ghişeul de informaţii. Şi acum, o mică precizare: sumele percepute pentru serviciile prestate de A.C.T.E.M. sînt atît de mici, încît nu constituie pentru nimeni o problemă.

Salariaţii agenţiei seamănă într-un fel cu ziariştii: trebuie să fie întotdeauna bine informaţi. În redacţiile ziarelor există de obicei un redactor de serviciu la teleimprimatorul ce înregistrează ştirile. Aici, blonda Svetlana (20 de ani — studentă la Institutul de transporturi, anul II, secţia fără frecvenţă — veselă, amabilă, nelipsită participantă la spectacolele de artişti amatori) are la dispoziţie cîteva teleimprimatoare care transmit ştiri din toate domeniile. Alături se află dispecerul care, înarmat cu un aritmometru electronic, calculează, hotărăşte, anunţă locurile libere.

Inutil să vă mai spun că am întreprins o mică anchetă printre cei care se aflau la diferitele birouri ale A.C.T.E.M.-ului. Asemenea răspunsuri — cum am primit la întrebarea: „Sînteţi mulţumit de felul în care aţi fost servit?" — le doresc tuturor celor care practică această minunată profesie — servirea semenilor lor, indiferent de domeniul în care activează.

Aci, pe Leninski Prospekt nr. 45 din Moscova, poţi într-adevăr afla ce înseamnă a munci cu mult suflet. Aici afli că „Service"-ul nu este o simplă servire, ci... încă ceva în plus, care nu poate fi legat de bani, ci doar de marele sens al cuvintelor „totul pentru om".

Al. ŞTARK

Corespondenţă din Moscova

Micul comentar

DIALOG-INVECTIVĂ ŞI ...REDRESARE MORALĂ

de Florica ŞELMARU

Îndeobşte, faţă de dictatorii şi dictatoraşii care, în diferite ţări, slujesc interesele monopolurilor şi politicii americane, limbajul oficial al S.U.A. este tandru. Micii despoţi feroci şi corupţi sînt pentru protectorii lor yankei „bunul nostru prieten", „fidelul nostru aliat" ş.a.m.d. Astfel era dezmierdat pînă nu de mult şi Ngo Dinh Diem în coloanele presei americane. Reciproc, presa diemistă era numai miere şi tămîie la adresa „puternicului aliat", „marelui şi generosului prieten" etc.

Tonul dialogului americano-diemist a suferit însă modificări apreciabile. Acum a căpătat următoarea înfăţişare:

NEWSWEEK: În Vietnamul de sud, „corupţia, care este de multă vreme o problemă majoră, se răspîndeşte continuu... Moralul armatei este scăzut..."

NEW YORK TIMES: „Regimul personal al preşedintelui şi al familiei sale, arogant şi rigid dictatorial, a devenit în general nepopular... Preşedintele este atît de plin de suspiciune faţă de aproape toţi cei din jurul său, încît nu are încredere în nimeni altul decît în el însuşi atunci cînd trebuie să ia o hotărîre importantă. Mecanismul administrativ al guvernului este astfel blocat... În lumina implicării S.U.A. (admiraţi savanta delicateţe a formulei privitoare la amestecul Washingtonului! — n.n.), oficialităţile americane au desigur dreptul să facă cunoscută dorinţa lor ca Ngo Dinh Diem să fie schimbat..."

THOI BAO (ziar diemist — într-un articol reprodus a doua zi şi de alte ziare sud-vietnameze): „Doreşte oare guvernul american să ne ajute numai cu condiţia să exploateze Vietnamul în baza unei politici imperialiste? Politica... S.U.A. faţă de Cuba şi Laos ne-a arătat chipul imperialismului... Avem motive să credem că americanii vor ajuta Vietnamul numai condiţionat, şi principala condiţie este să poată conduce această ţară în baza politicii obişnuite a imperialiştilor..."

Aşadar, cercurile conducătoare din S.U.A. au descoperit deodată că „bunul prieten" Diem este corupt şi impopular, iar Diem la rîndu-i a descoperit, tot deodată, că „generosul aliat" este imperialist.

Ce s-a întîmplat? Ce a întrerupt îndelungata idilă americano-diemistă?

După mărturiile presei din S.U.A., misiunea condusă de generalul Taylor a cunoscut în mod concret în Vietnamul de sud o realitate asupra căreia Washingtonul căuta să păstreze pudice iluzii. Trimisul Casei Albe şi consilierii săi s-au găsit în faţa unei ţări terorizate şi prădate de administraţia tiranică a lui Diem şi a lacomei sale numeroase familii — dar şi în faţa unui popor hotărît să-şi cucerească o altă condiţie de viaţă, liberă şi demnă. Frontul naţional de luptă pentru eliberarea Vietnamului de sud, creat la sfîrşitul anului trecut, este literalmente omniprezent, iar unităţile de eliberare controlează regiuni din ce în ce mai întinse şi mai importante ale ţării. Misiunea condusă de generalul Taylor avea drept sarcină să examineze posibilităţile unei intervenţii militare americane directe. Dar politica S.U.A. s-a compromis prea deseori sprijinind fără rezerve dictatori detestaţi în propria lor ţară şi dispreţuiţi de opinia publică internaţională — de la Batista la Cian Kai-şi, de la Trujillo la — ei bine — tocmai la Ngo Dinh Diem. De unde, explicabile preocupări de prudenţă...

Nu chiar atît de radicale pe cît lasă să se înţeleagă „New York Times" atunci cînd vorbea despre „dorinţa S.U.A. ca Diem să fie schimbat". Ci întreprinzînd un fel de acţiune de... redresare morală a marionetei sud-vietnameze. După cum reiese din articolul publicat de „Newsweek", care recomandă ca orice ajutor să fie condiţionat de „cererea expresă" ca Diem „să smulgă din rădăcini corupţia ce bîntuie vîrfurile administrative". Sau din declaraţia făcută de preşedintele Kennedy într-o recentă conferinţă de presă, că „Statele Unite încearcă să colaboreze cu guvernul preşedintelui Ngo Dinh Diem pentru a mări ataşamentul poporului vietnamez faţă de guvernul său", deşi „în acest domeniu vor exista cu siguranţă controverse şi dificultăţi continue".

Într-adevăr, judecînd după izbucnirile anti-americane ale presei diemiste, Diem nu vrea să se lase... redresat moral, nici măcar atît cît se consideră necesar la Washington pentru salvarea unor minime aparenţe. Aşa încît actuala situaţie din Vietnamul de sud pune autorităţile din S.U.A. înaintea unei crude dileme:

Sau:

— să nu-l sprijine pe Diem, ca fiind prea de tot compromis şi compromiţător — dar fără ajutor american regimul diemist s-ar prăbuşi curînd sub presiunea mişcării de eliberare.

Sau:

— să-i acorde intervenţia militară pe care o cere — dar multora le este clar, ca şi revistei „Newsweek" în articolul deja citat, că „un lucru pe care în mod cert armata S.U.A. nu l-ar putea realiza este cîştigarea unui război de partizani împotriva unor adversari care au sprijinul unui mare număr de oameni de rînd din Vietnamul de sud".

De altminteri, datele dilemei nu s-ar schimba cu nimic chiar dacă Diem ar fi mai puţin refractar încercărilor americane de salvare a aparenţelor şi ar consimţi la simulacrul de... redresare morală.

O CĂLĂTORIE

■ PE AICI A LUPTAT SAMORI! ■ SOARTA LUI ALMAMI ■ CÎNTECUL ELEFANTULUI

Tînără guineeană (fotografie de Pierre Bauet, Guineea, Premiul III la cel de-al treilea Salon internaţional de artă fotografică al Republicii Populare Romîne).

Vechiul şi noul

Ne îndreptăm, sub bolta vie a arborilor tropicali, spre palatul prezidenţial din Conakry, capitala Republicii Guineea. În acest palat îşi aveau reşedinţa guvernatorii francezi, stăpînii absoluţi ai ţării începînd de la sfîrşitul veacului trecut — cînd ultimul centru de rezistenţă a fost nimicit de trupele expediţionare — şi pînă la 28 septembrie 1958, cînd Guineea a răspuns „nu" la referendumul organizat de guvernul de la Paris pentru consfinţirea noii constituţii franceze. După cum se ştie, acceptarea de către diferitele colonii a constituţiei propuse de generalul de Gaulle semnifica rămînerea lor în sînul Comunităţii franceze, adică, mai puţin eufemistic, în cadrul imperiului colonial francez.

La 28 septembrie 1958, declarîndu-se cu o zdrobitoare majoritate de voturi împotriva constituţiei, Guineea şi-a cucerit independenţa. Un nou stat şi-a făcut astfel apariţia pe harta Africii, iar „rezervaţia" colonialistă de pe continentul negru s-a restrîns şi mai mult.

Rezultatul votului nu a fost desigur întîmplător. Astăzi, în piaţa din faţa palatului prezidenţial se înalţă un monument impresionant prin însăşi simplitatea lui, pe al cărui soclu stă scrisă o singură frază: *Aux martyres du colonialisme* (Martirilor colonialismului).

Privind placa de marmură gîndul te duce la eroii căzuţi în lupta împotriva invadatorilor colonialişti. La Samori, neînfricatul conducător de oşti de la sfîrşitul secolului trecut, care ani de-a rîndul şi-a strămutat din loc în loc întreaga sa armată şi populaţia de sub oblăduirea sa, nelăsînd în faţa cotropitorului decît „pămînt ars" şi provocînd mari pierderi trupelor franceze.

Te duce gîndul la cei care şi-au jertfit viaţa în anii premergători cuceririi independenţei, la M'Balia Camara, care era gravidă cînd a murit sub cizmele jandarmilor; la Um Niobé, Uezin Culibali, Konaté Mamadú, la nenumăraţii eroi anonimi căzuţi în bătălia pentru libertate.

Izbînda de la 28 septembrie 1958 a fost pregătită de munca stăruitoare depusă de Partidul Democrat al Guineei, care a reuşit să unească masele cele mai largi într-un front unic anticolonialist. Sprijinit de muncitori — detaşament relativ puţin numeros, dar combativ — şi de ţărani, care constituie imensa majoritate a populaţiei, Partidul Democrat a condus cu succes lupta poporului pentru independenţă.

BLOCADA SE PRĂBUŞEŞTE

Imediat după aflarea rezultatului referendumului, guvernul francez a lansat o adevărată ofensivă economică, politică şi diplomatică pentru a determina Guineea să revină în „grădina Comunităţii franceze".

Peste noapte toţi tehnicienii francezi, arhivele şi materialele au fost retrase. Autorităţile franceze au pornit o campanie propagan-

ÎN REPUBLICA GUINEEA (II)

distică împotriva Guineei, au încercat să dezorganizeze viaţa economică a tînărului stat, au recurs la presiuni diplomatice de tot felul. Toate acestea, în zadar.

Ţările socialiste au acordat Guineei un ajutor multilateral — moral, politic, diplomatic şi economic. În cuvîntarea sa de salut rostită de la tribuna Congresului al XXII-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, Saifulai Dialo, secretarul politic al Partidului Democrat şi preşedintele Adunării Naţionale, a subliniat din nou importanţa acestui ajutor, acordat „tocmai în momentul cînd colonialiştii de toate felurile, înverşunaţi de izbînda poporului guineean, s-au unit pentru a sugruma Guineea independentă şi a împiedica răspîndirea experienţei sale".

„Colaborarea cu ţările socialiste — a declarat Dialo — se înfăptuieşte în spiritul înţelegerii reciproce, fără nici un fel de condiţii politice şi militare, într-o atmosferă de prietenie între popoarele noastre şi cu stricta respectare a independenţei noastre. Ţările socialiste, partidele comuniste şi muncitoreşti însufleţesc popoarele Africii şi ale lumii întregi, care luptă pentru independenţă şi dezvoltarea ţărilor lor..."

Guineea este angajată într-o vastă acţiune de lichidare a nefastei moşteniri a colonialismului, de dezvoltare a unei economii de sine stătătoare. Accentul în planul trienal, adoptat în 1960, cade pe dezvoltarea agriculturii, pe construirea de diferite întreprinderi ale industriei uşoare, de fabrici pentru prelucrarea produselor agricole. La sate creşte numărul cooperativelor, care, în ultima vreme, au căpătat o funcţie nouă: aceea de a sprijini cultivarea în colectiv a pămîntului şi de a croi în felul acesta calea spre cooperaţia de producţie.

„SCLAVA SCLAVULUI"

Guvernul acordă o deosebită atenţie problemelor femeii şi ale tineretului.

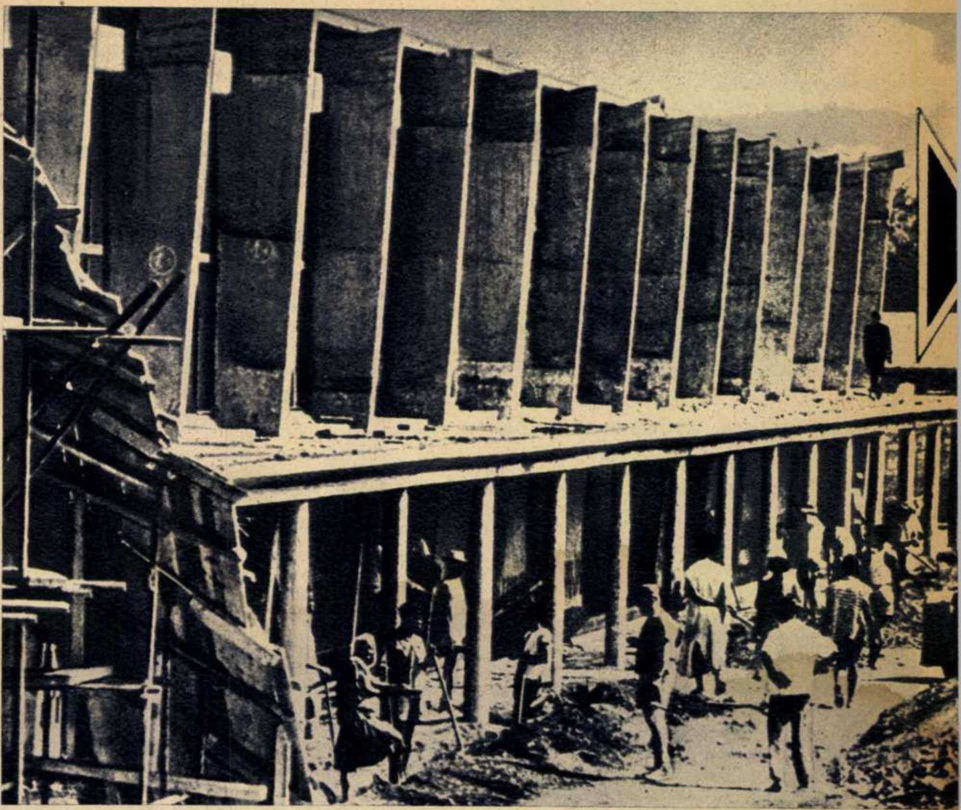

Construcţia tipografiei de stat din Conakry, realizată cu ajutorul Republicii Democrate Germane, este doar una din numeroasele manifestări ale ajutorului multilateral şi dezinteresat acordat de ţările socialiste tînărului stat african.

în INIMA AFRICII

În Guineea colonială femeia era „sclava sclavului", suferind o dublă exploatare: ca femeie şi ca muncitoare. Astăzi, acestei situaţii înjositoare i se pune cu hotărîre capăt. În toate consiliile săteşti, în adunările şi conferinţele locale şi naţionale ale Partidului Democrat femeile şi tineretul iau parte foarte activă. Statutul P.D.G. prevede, de altfel, ca în toate organele de conducere, de jos şi pînă sus, să fie ales un anumit număr de femei şi de tineri. În fapt, procentajul minim obligatoriu este adesea întrecut.

Am auzit pe mulţi guineeni repetînd un vechi proverb african: „Educaţia omului începe cu 20 de ani înainte de naşterea sa", înţelegînd prin aceasta că educaţia mamei o condiţionează pe aceea a copilului. Este şi acesta unul din motivele pentru care guvernul a luat o serie de măsuri în scopul de a facilita şi pe cale legislativă emanciparea femeii.

Legislaţia recent adoptată prevede interzicerea căsătoriei pentru tinerele fete înainte de împlinirea vîrstei de 17 ani şi obligativitatea consimţămîntului fetei la căsătorie. Aceasta înseamnă un salt uriaş într-o ţară în care, doar cu cîţiva ani în urmă, bărbatul bogat îşi putea achiziţiona cu uşurinţă soţii (în unele cazuri fete foarte tinere), achitînd în prealabil viitorilor socri o sumă mai mult sau mai puţin importantă, aşa-numita „zestre". Aşadar zestrea, conform obiceiului, era furnizată de soţ şi destinată... părinţilor fetei.

Imagine sugestivă din Guineea colonială: o aşezare a căutătorilor de diamante în Guineea superioară.

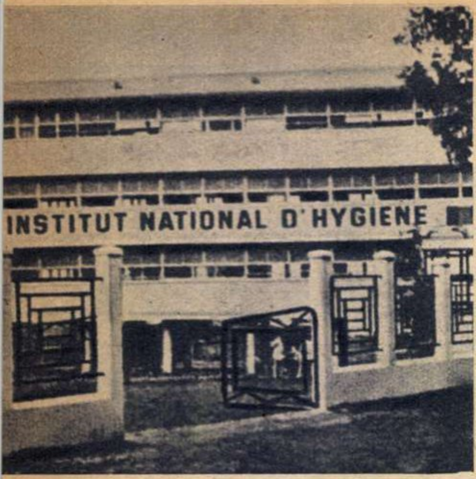

Institutul național de igienă din Conakry.

Desigur, și în acest domeniu greaua moștenire a trecutului nu poate fi lichidată printr-o trăsătură de condei, însă este indiscutabil că în viața femeii guineene se petrece o cotitură și că s-au produs schimbări înnoitoare în primul rînd în conștiința tinerei generații.

„DIAVOLUL ROȘU AL MUNTELUI“ NU MAI IESE DIN CASĂ!

Vechiul și noul apar cu pregnanță în neașteptatele metamorfoze ale „șefilor de canton“ care, sub administrația franceză, tăiau și spînzurau în sutele de cantoane în care fusese împărțită Guineea.

Ce au devenit acești potentați locali? În districtul Beila cel puțin, se pare că, de voie, de nevoie, se adaptează timpurilor. Mulți din ei lucrează pămîntul; alții, care fuseseră funcționari, și-au reluat serviciul. În fine, un altul ține un centru de benzină. Soțiile lor i-au părăsit, o dată cu avuția lor. Astăzi nu le-au mai rămas decît două sau trei neveste, de obicei cele mai bătrîne.

Unul singur s-a agitat mai mult. Atunci președintele consiliului districtual a organizat o conferință pentru a demasca în fața masei uneltirile sale. Simțindu-se cu musca pe căciulă, fostul șef de canton s-a speriat atît de tare încît a dat bir cu fugiții. Cel mai detestat dintre ei, supranumit „Diavolul roșu al muntelui“, nici nu mai îndrăznește să iasă din casă...

Nu este mai fericită nici soarta fostului șef de canton din Dabola, Almami, care se trăgea din vechii șefi de trib din Timbo. După proclamarea independenței, înseși soțiile și mulți dintre copiii lui Almami s-au înscris în Partidul Democrat... S-a trezit singur cuc. Nu-i mai rămînea decît să se spînzure sau să pună mîna pe sapă. A ales a doua alternativă.

Cît de grăitoare sînt aceste „fapte diverse“, care vădesc că epoca satrapilor locali, agenți ai administrației coloniale, a apus pentru totdeauna.

OAMENII GUINEEI

Care sînt impresiile cu care călătorul părăsește Guineea? Desigur, oricît de emoționantă îți apare pădurea virgină, mai ales cînd o vezi pentru prima oară, oricît de îmbietoare și de exuberantă este vegetația luxuriantă, cu coloritul ei viu, intens, oricît de tulburătoare, cel puțin pentru un european, poate fi aversa tropicală, dezlănțuirea elementelor naturii într-o noapte de septembrie, pe malul oceanului, la 8° latitudine nordică — impresiile cele mai puternice le lasă oamenii Guineei.

Mi-aduc aminte de tînărul șef al consiliului districtual care ne-a primit cu atîta ospitalitate în căsuța sa modestă de lîngă Kindia. Cu cît interes punea întrebări și asculta relatările noastre despre realizările R. P. Romîne!

Mi-aduc aminte de tînăra guineeană — să fi avut 17-18 ani — care de la tribuna unei adunări populare, în fața a mii de delegați sosiți din toate colțurile țării, vorbea cu foc despre problemele emancipării femeii. „Voi spune soțului meu cînd mă voi mărita — declara ea — că doresc să fiu singură la casa mea!“ Cuvintele ei găseau un profund ecou în rîndul ascultătorilor și ascultătoarelor, pecetluind acel trecut în care femeia guineeană era „sclava sclavului“.

Mi-aduc aminte de convorbirea avută cu învățătorul din satul de lîngă coasta Atlanticului, care ne invita cu mîndrie în școala nou-nouță, gata să-și primească elevii, copii și vîrstnici. Sute de asemenea școli au fost construite în Guineea, într-un timp foarte scurt, prin muncă voluntară.

Și alături de imaginea învățătorului îmi apare și aceea a inimoșilor profesori de la școala politehnică din Conakry. „Țara — spuneau ei — are nevoie imperioasă de constructori pricepuți, de ingineri și tehnicieni care să-i pună în valoare uriașele bogății. Ei trebuie formați «în mers» și aceasta nu e treabă ușoară“.

Și mi-aduc aminte de serbările populare la care am asistat, de corurile cînd vioaie, cînd triste, de melopeele alternînd cu cîntece avîntate, ale căror cuvinte nu le înțelegeam dar al căror tîlc îl deslușeam cu ușurință.

Rapsozii populari slăveau pe eroii trecutului, pe Samori Turé, pe Alfa Iaia, șeful din Labé, cîntau lupta de eliberare și pe martirii ei, pe luptătorii anonimi care, mai aproape de zilele noastre, și-au dat viața pentru libertatea și fericirea poporului lor. Cîntau frumusețile patriei, viitorul...

Dintre toate, cîntecul elefantului, poate mai grăitor ca oricare altul, oglindește spiritul Guineei noi, mîndră, încrezătoare în viitor, în capacitățile creatoare ale poporului. Înțeleptul și puternicul elefant — spune cîntecul — nu-și cunoștea forța, zăcea la pămînt și dormita. Dar o dată ridicat, nimic nu-l mai poate opri. Aidoma lui, poporul care și-a cucerit libertatea nu va mai putea fi niciodată îngenuncheat...

L. NIȚESCU

În Guineea liberă aceste tinere fete, eleve ale unui liceu din Conakry, nu vor mai cunoaște viața amară pe care au dus-o mamele lor în timpul colonialismului, cînd femeia era socotită „sclava sclavului“.

Educaţie pentru toate vîrstele

UN CAZ DIFICIL

Reputaţia de „caz dificil" a lui Costel a început în clipa în care mătuşa Saveta l-a surprins demontînd ceasul „C.F.R." rămas de la mama-mare, exponat de seamă în muzeul familiei. Ceasul era oricum stricat de mulţi ani şi tocmai aşa îşi justifică micul inculpat „crima": voise să-l repare. Dar cum grămada de rotiţe culese cu sîrguinţă din măruntaiele ceasului nu spunea nimic pozitiv în favoarea acuzatului şi cum mătuşa nu avea o încredere deosebită în cunoştinţele tehnice ale nepotului, ceasornicarul improvizat nu izbuti să-şi dovedească talentele şi plăti destul de scump atentatul său la muzeul familial.

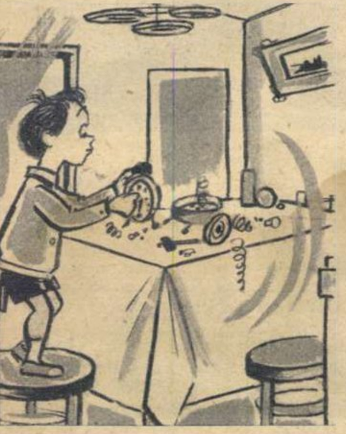

A urmat fierul de călcat. Cedase rezistenţa şi, pînă la venirea electricianului, Costel încercase să-l repare cu mijloace proprii. Nici maşina de spălat nu l-a lăsat nepăsător. Cît despre telefon, acesta i-a oferit cîteva ore de fericire integrală şi dacă n-ar fi venit tehnicianul de la telefoane, Costel ar fi izbutit poate să-l repare. Dar, fiind descoperit, afirmaţiile lui vehemente că „ştie cum se repară" au rămas iarăşi nişte simple afirmaţii.

Costel are numai 8 ani.

În urma unui lung şir de asemenea isprăvi, Costel a devenit un „caz dificil", duşmanul prezumtiv al tuturor lucrurilor înzestrate cu mecanisme. E drept că nu se atinsese decît de obiecte stricate — pe cele în stare de funcţionare se mulţumea să le privească ore în şir — dar investigaţiile sale în anatomia intimă a lucrurilor, fie ele şi stricate, erau socotite de rău augur şi pentru cele ce nu aveau încă nevoie de reparaţii, iar afirmaţiile repetate că le poate repara, o condamnabilă trufie.

Adus foarte des în faţa tribunalului familial, inculpatul plîngea, îşi lua angajamente. Dar cînd ventilatorul înceta să-şi învîrtească aripile de metal, toate angajamentele erau uitate şi nu mai rămînea decît întrebarea chinuitoare: de ce nu se mai învîrteşte?

Informată de toate acestea, învăţătoarea lui Costel a rămas uimită. Elevul ei, departe de a fi un distrugător de bunuri, părea dăruit cu mîini de aur, după cum o dovedeau numeroasele obiecte confecţionate în orele de lucru manual. Dar cele aflate, în loc să-i lămurească, au avut darul să-i înfurie şi mai mult pe părinţii lui Costel. Aşadar, incorigibilul „meşter-strică" putea fi şi altfel cînd voia. Să-l facem deci să vrea.

Au urmat obişnuitele metode de reprimare „pedagogică". Dar nici „micile mijloace", nici „marile mijloace" n-au izbutit să-l facă pe Costel să se stăpînească în faţa unor mecanisme care refuzau să-l mai servească pe om, să se mişte, să cînte... De pildă, aparatul de radio...

Un prieten al familiei a sugerat ideea unei consultaţii medicale. Costel era bolnav poate cu „glanda", cu „nervii". Prietenul citise undeva despre un caz asemănător.

Băiatul a fost dus la policlinică, măsurat, cîntărit, ciocănit sub genunchi cu un ciocănel de cauciuc, pus să zică „treizeci şi trei de cocostîrci pe casa lui Kogălniceanu" şi „treizeci şi trei de regimente de artilerie călăreaţă", ceea ce a făcut cu bunăvoinţă, observînd numai că, după părerea lui, este o prostie să mai transporţi artileria pe cai, cîtă vreme există autocamioane blindate. Iar doctoriţa cea tînără a socotit observaţia ca fiind „perfect logică", dîndu-i dreptate pacientului.

Şi cum doctorii l-au găsit sănătos tun şi nu i-au prescris nici măcar vitamine, poate că mulţi ani ar mai fi rămas Costel în categoria „cazurilor dificile", dacă tovarăşul Stancu de la sculărie nu şi-ar fi uitat mîncarea acasă. Tovarăşul Stancu este tatăl lui Costel. Şi atunci cînd s-a întîmplat memorabilul accident de memorie al tovarăşului Stancu — Costel a fost trimis în grabă să-i ducă pachetul la uzină.

Cînd băiatul a păşit pragul atelierului, noţiunea de rai din poveştile mătuşii Saveta a căpătat deodată un conţinut. Aşa şi numai aşa trebuie să se înfăţişeze acel ţinut al fericirii veşnice şi netulburate: o sală nesfîrşită cu tot felul de maşini care se purtau cu oţelul de parcă ar fi fost plastilină sau hîrtie — îl tăiau şi-i dădeau tot felul de forme; un loc în care poţi construi şi repara cît pofteşti fără să te certe cineva.

Costel a rămas nu prea departe de prag, fermecat. Acolo l-a descoperit tăticu': ţinea în mînă pachetul cu mîncare şi înghiţea lacom cu privirile tot ce se întîmpla în jurul lui.

Şi atunci, deodată, lui tăticu' i-au dat lacrimile. Aşa se întîmplă uneori cu oamenii mari, cînd descoperă că au făcut o nedreptate şi se simt vinovaţi. Privindu-şi fiul, tovarăşul Stancu a înţeles că ceea ce socotise el o condamnabilă duşmănie faţă de lucruri era de fapt o timpurie dar nu mai puţin autentică pasiune pentru minunatele creaţii tehnice ale oamenilor, o stăruitoare necesitate de a înţelege nu numai cu mintea, ci şi cu propriile sale mîini. Iar cei mari au trecut nepăsători pe lîngă această pasiune, preocupaţi mai mult de obiectele neînsufleţite decît de omuleţul viu ce încerca să le afle tainele şi să le redea vieţii.

— Cum de am putut să nu înţeleg asta? — se întreba tovarăşul Stancu.

La prima chenzină, Costel a căpătat un „mecano" cu o mulţime de piese şi modele şi o trusă lucrată de tăticu' în atelierul de sculărie. Din acel moment, „cazul dificil" Costel s-a încheiat.

Sen ALEXANDRU

LA VÎNĂTOARE DE IEPURI

Iepurele îl găsiţi în acest sezon la cîmpie şi la deal, pe arătură şi în pădure, dimineaţa şi după-amiaza, pe ger ori pe moină. Dar în ciuda acestei omniprezenţe e bine să-l căutaţi acolo unde trebuie. Adică, atunci cînd e vînt, să-l căutaţi în adăposturile naturale: mărăcinişuri, tufe etc. Pe ploaie, iepurele nu stă pe arătură; acolo îl putem afla numai pe timp uscat. Cînd e moină sau zăpadă, va sări după ce v-aţi apropiat mult de el (uneori vă va face surpriza de a sări chiar de sub picioarele dv.). Iepurele „ştie" că poate fi confundat uşor cu mediul. De aceea stă ghemuit în culcuş şi sare doar cînd vede că veniţi direct spre el. Iată de ce, atunci cînd căutaţi iepurii, nu trebuie să mergeţi repede şi în linie dreaptă, ci în zigzaguri, cu scurte opriri şi ocolişuri, cercetînd cu privirea atît acoperirile terenului, cît şi locurile descoperite (obiceiurile iepurilor sînt destul de ciudate!).

Cîteva recomandări: nu trageţi în iepurele care stă pe culcuş: nu e sportiv să nu-i lăsaţi o şansă de scăpare — fuga; trageţi deci numai după ce a sărit — mulţumirea şi meritul dv. vor fi mai mari în cazul cînd l-aţi doborît. Nu trageţi la distanţe de peste 40 de metri. Veţi doborî puţin şi veţi răni foarte mult. Mai bine să oftaţi văzînd cum friptura dv. trece dealul, decît să procuraţi o masă gratuită primei vulpi care va întîlni iepurele beteag. În cazul cînd un iepure s-a îndepărtat vizibil rănit, trebuie să-l urmăriţi; focul de graţie este o obligaţie şi o cerinţă a eticii vînătoreşti. Un bun cîine de vînătoare vă va scuti de multă oboseală, va descoperi chiar şi iepurii cei mai abili şi-i va ajunge din urmă pe cei răniţi.

I. CÎRCIU

De vorbă cu medicul

ALCOOLUL ŞI SĂNĂTATEA (I)

Se ştie că alcoolul are o acţiune stimulativă — într-o oarecare măsură — asupra sistemului nervos central, că el contribuie, în anumite condiţii, la crearea unei bune dispoziţii. Dacă un consum moderat de alcool îşi atinge, în general, acest scop, depăşirea consumului duce la o alterare mai mult sau mai puţin gravă a sistemului nervos, cu consecinţe negative nelimitate pentru sănătatea omului.

În fond alcoolul este un toxic care acţionează asupra întregului organism şi asupra sistemului nervos central în special. Din sistemul nervos, prima parte interesată este scoarţa creierului, adică tocmai acea parte a sistemului nervos care controlează toate manifestările vieţii omului. Intoxicarea nu presupune neapărat cantităţi mari de alcool; uneori sînt suficiente 25-30 de grame. Prin mărirea cantităţii se intoxică ulterior şi celelalte părţi ale creierului, avînd drept consecinţă directă tulburarea tuturor funcţiilor organismului.

Cercetările făcute au demonstrat că alcoolul paralizează procesele de inhibiţie. Aceasta explică modificările în comportamentul bolnavului de alcoolism, care se manifestă prin: logoree (limbuţie exagerată), irascibilitate, dispoziţie schimbătoare, senzaţie falsă de uşurinţă în gîndire şi în mişcare etc.

De fapt, din cercetările ştiinţifice făcute s-a putut stabili că, chiar sub influenţa unor cantităţi mici de alcool, precizia în mişcări scade, ca şi puterea de muncă, iar atenţia slăbeşte şi, în general, calitatea muncii este inferioară. Omul nu devine mai profund în gîndire ci, dimpotrivă, mai superficial; capacitatea de înţelegere scade şi, implicit, creşte posibilitatea erorilor în activitatea practică. S-a observat, de pildă, că asemenea consecinţe se ivesc la oamenii cu muncă intelectuală chiar după consumarea unei cantităţi reduse de alcool. Se înţelege ce funeste pot fi urmările consumului de alcool la acei oameni care prin natura muncii — şoferi, piloţi, mecanici de locomotivă — au în seama lor zeci şi sute de vieţi omeneşti.

Consumul excesiv de alcool duce la paralizia completă a capacităţii de control a acţiunilor. În intoxicaţia gravă apar vărsături; temperatura corpului scade îngrijorător, iar insuficienţa inimii sau a aparatului respirator poate provoca moartea alcoolicului (fără să mai amintim că moartea poate surveni şi în urma accidentelor de circulaţie, a îngheţului etc., la care oamenii beţi sînt expuşi în mod special).

Alcoolismul devine cu timpul o boală cronică ce se manifestă printr-o alterare profundă a celulelor creierului, cu consecinţe asupra comportamentului social şi a personalităţii alcoolicilor. Calităţile morale ale omului scad, dispare simţul responsabilităţii faţă de familie şi societate, voinţa este paralizată, memoria şi capacitatea intelectuală — atrofiate. Alcoolicul devine uşor un delicvent sau chiar un criminal. Alcoolismul cronic îl poate duce pe individ pînă la nebunie. Despre un om beat poporul spune — pe drept cuvînt — că „şi-a băut minţile"...

În legătură cu alte urmări ale alcoolismului şi cu tratamentul acestuia vom vorbi în numărul viitor.

Dr. Silviu GHEREA

Colţul cosmeticienei

ÎNGRIJIRI ESTETICE ÎN TIMPUL GRAVIDITĂŢII

În ciuda faptului că maternitatea deformează corpul, îngroaşă picioarele, strică tenul etc., femeile aflate în această stare nu trebuie să se lase obsedate de asemenea inerente neplăceri ci — ţinînd seama şi de sfaturile medicului — să ia măsuri menite să atenueze unele din efectele semnalate. O importanţă mare trebuie acordată masajelor recomandate de medic şi care au drept scop buna întreţinere a muşchilor pentru ca, după naştere, ei să-şi recapete forma şi elasticitatea normală. De asemenea, masajele cu o cremă hrănitoare bogată în vitamina A previn apariţia vergiturilor pe sîni şi abdomen. Este recomandabil, în general, ca în tot timpul sarcinii şi un timp după naştere (în perioada alăptării) să se poarte sutien, care va fi modificat după necesităţi.

În ce priveşte aşa-numita mască a sarcinii — accidente de pigmentaţie a pielii feţei, care dispar după naştere — ea nu trebuie combătută violent, aşa cum din păcate fac unele femei, aplicînd produse tari, caustice, care duc de fapt la ridarea pielii. Pielea feţei unei femei gravide va fi îngrijită ca de obicei, folosind în plus o loţiune tonică pentru activarea circulaţiei. Un machiaj discret, care să ţină seama de modificările intervenite în culoarea carnaţiei, poate la rîndul său să contribuie la aspectul îngrijit şi proaspăt al viitoarei mame.

Georgeta MĂLIN

Cu Nansen la Polul Nord

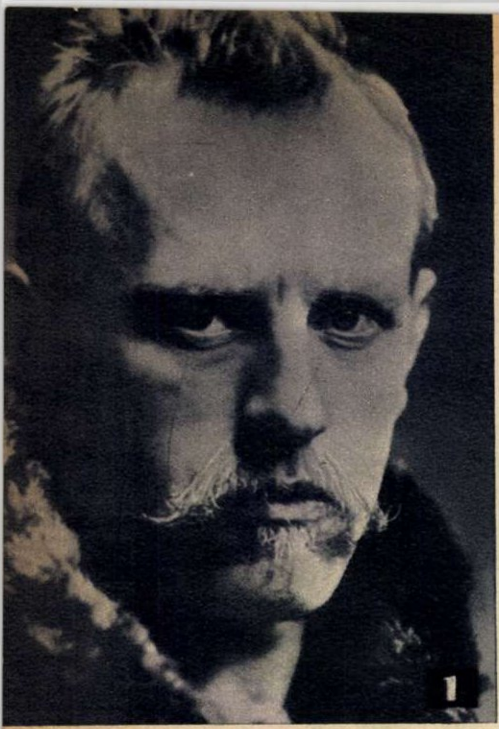
1

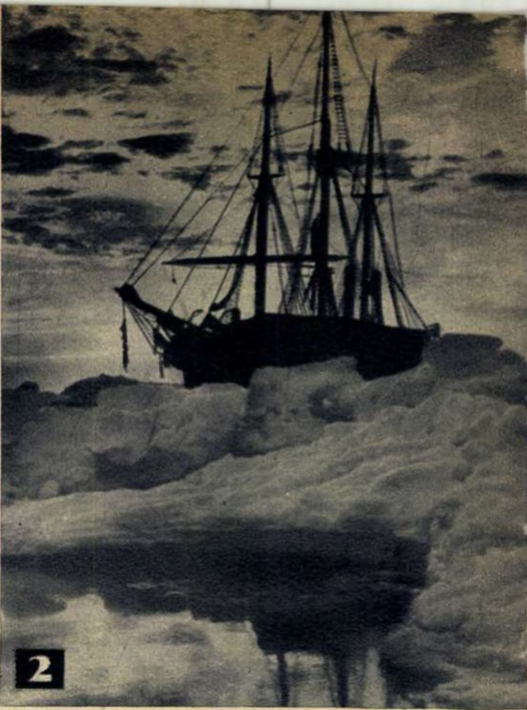
2

Fotografia 1

„Vreau să vă dezvălui secretul aşa-zîselor succese pe care le găsiţi, poate, în viaţa mea, şi cred că vă pot da un sfat bun; eu am distrus totdeauna punţile în spatele meu, nu mi-am lăsat nici o posibilitate de retragere. În felul acesta, nu-ţi pierzi vremea uitîndu-te înapoi: ai prea mult de lucru privind înaintea ta". Iată ce spunea marele explorator norvegian Fridtjof Nansen studenţilor Universităţii din Scoţia, cu ocazia unei prelegeri ţinute în 1925 în faţa acestora. Şi, într-adevăr, acest principiu l-a călăuzit în tot timpul vieţii sale pe Nansen, care a privit mereu înainte, fie în expediţiile sale, fie în activitatea sa socială.

Cu o perseverenţă rar întîlnită, curaj şi pasiune pentru cercetarea ştiinţifică, Nansen, de la naşterea căruia s-au împlinit anul acesta o sută de ani, şi-a închinat viaţa cunoaşterii şi cuceririi Arcticii.

Călătoria pe care o întreprinde în 1882 în Oceanul Îngheţat de Nord, întovărăşind un grup de vînători pe bordul vasului „Viking", nu constituie decît primul său pas în „împărăţia tăcerii albe".

Şi, o dată pornit, nimic nu l-a mai putut opri. „În prezent mă simt cu totul nepotrivit pentru acest post — răspunde el celor care voiau să-l convingă să rămînă în postul de conservator al unui laborator de zoologie, după expediţia sa din Groenlanda. În creierul meu fierb planuri de noi expediţii; sînt tînăr şi am în vine sîngele neastîmpărat al vikingilor. O viaţă prea liniştită nu mi se potriveşte şi poate că-mi va fi dat să-mi servesc ţara şi în alt chip".

Hotărîrea de a privi mereu înainte, îmbinată cu dragostea de om şi de adevăr, a călăuzit şi activitatea sa socială.

„Un coşmar nebun" — exclamă el la aflarea veştii izbucnirii primului război mondial. Iar atunci cînd puterile imperialiste se coalizează împotriva primului stat socialist, el se opune cu hotărîre politicii intervenţioniste. Este uimitor cît de profund a înţeles Nansen, în raport cu timpul acela, măreţul destin al Uniunii Sovietice. Nansen declara atunci: „Se pot nutri îndoieli în ceea ce priveşte posibilităţile de viitor ale Europei occidentale, dar este imposibil să te îndoieşti de marele viitor al poporului rus şi de misiunea lui în viaţa europeană de mai tîrziu..." Iar în cartea sa „Rusia şi lumea", el a scris că Rusia „într-un viitor nu prea îndepărtat va aduce Europei nu numai salvarea materială, ci şi înnoirea spirituală".

În 1922, acest mare prieten al poporului sovietic a fost ales membru de onoare al Sovietului de deputaţi ai oamenilor muncii din Moscova.

În cele ce urmează, cu ajutorul imaginilor, vom merge din nou pe drumurile Nordului îndepărtat străbătute de Nansen.

„FRAM" ÎN DERIVĂ

Fotografia 2

Descoperirea pe coasta sudică a Groenlandei a unor obiecte care aparţinuseră, probabil, vasului expediţionar american „Jeannette", naufragiat la nordul insulelor Noua Siberie, precum şi a unor trunchiuri plutitoare provenite de pe ţărmul siberian, duc pe Nansen la concluzia că există un curent marin care se mişcă neîncetat din strîmtoarea Bering spre Groenlanda, prin Pol. El hotărăşte să folosească acest curent pentru a pătrunde în zona Polului Nord.

Deşi planul său, expus la Societatea norvegiană şi apoi la Societatea de geografie din Marea Britanie, este privit cu scepticism, Nansen nu se descurajează, ci, dimpotrivă, se avîntă în munca de pregătire. El dă cea mai mare atenţie construcţiei vasului care avea să transporte expediţia. Acesta fu conceput cu flancurile îndoite înăuntru şi cu carena rotunjită şi netedă peste tot, în aşa fel încît să nu poată fi încleştat de gheaţă. Astfel presiunea laterală a sloiurilor nu putea face altceva decît să salte vasul mai sus, urcîndu-l pe gheaţa care avea să-l poarte în derivă.

La 24 iunie 1893, nava „Fram" (Înainte) părăseşte portul Cristiania, îndreptîndu-se către Arctica. Nansen cu 12 însoţitori porneau în faimoasa expediţie polară.

După călătoria de-a lungul coastelor siberiene, la 22 septembrie „Fram" este prins între gheţuri şi îşi începe îndelungata-i derivă.

FIECARE ARE CÎTE CEVA DE FĂCUT...

Fotografia 3

„11 octombrie... Presiuni noi, care dau de veste printr-un pîrîit uşor şi trosnituri în flancurile vasului. Zgomotul creşte apoi treptat, trecînd printr-o întreagă gamă... Vasul tremură şi tresare, cînd săltat încet, cînd zguduit. Siguri de rezistenţa «Fram»-ului, avem o senzaţie plăcută privind această scenă înfricoşătoare. Oricare altă corabie ar fi fost de mult timp strivită". (Din jurnalul lui Nansen).

Într-adevăr, „Fram" iese învingător din

3

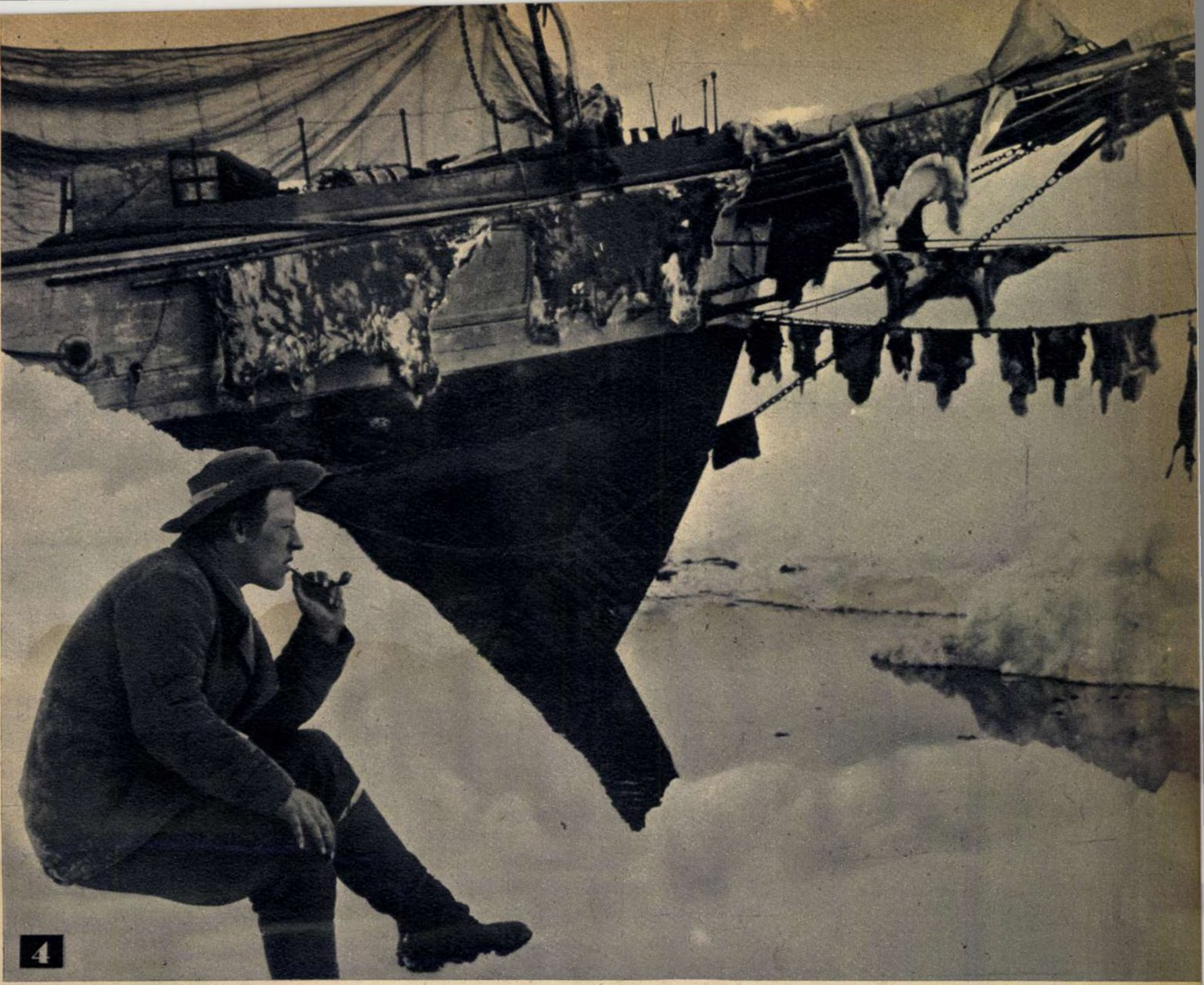

4

această încercare, dovedindu-se la înălțimea speranțelor puse în el.

Noaptea polară care se anunța obligă echipajul să înceapă pregătirile pentru o iernare prelungită. Vasul se transformă într-o reședință de iarnă, iar atunci cînd întunericul țesu un val negru peste Arctica, pregătirile erau terminate.

În tot acest timp, activitatea pe vas continuă cu aceeași intensitate. Fiecare are cîte ceva de făcut sau, de nu, își găsește de lucru, căci munca neîntreruptă constituie remediul cel mai sigur împotriva plictiselii și apatiei atît de obișnuite pentru cei care rămîn între ghețuri în timpul nopții polare.

Alături de treburi gospodărești, se efectuează zi și noapte observații meteorologice și astronomice, se culeg date asupra temperaturii apei, salinității și curenților marini, asupra gheții și reliefului fundului oceanului. Totul decurge după un program bine stabilit și respectat cu strictețe.

„CEASURI ÎNTREGI FĂURESC NOI PLANURI DE CĂLĂTORIE"

Fotografia 4

„Să nu credeți că sînt obosit de această monotonie de gheață și de zăpadă; nu, într-adevăr nu pot spune că sînt obosit. Nu oftez după verdeață și după codri; cu totul dimpotrivă... Ceasuri întregi făuresc noi planuri de călătorie în mijlocul banchizelor, după ce această expediție se va termina". (Din jurnalul lui Nansen).

UN OM SE ÎNCREDINȚEAZĂ OCEANULUI DE GHEAȚĂ...

Fotografia 5

Deși în planul expediției nu era prevăzută atingerea „capătului Pămîntului", a Polului Nord, Nansen, observînd că deriva poartă „Fram"-ul mult mai departe decît fusese calculat, concepe un plan îndrăzneț: să înainteze cît mai mult spre nord cu săniile trase de cîini și apoi să se înapoieze în insula Franz Josef. În tot acest timp „Fram" trebuia să-și urmeze drumul, continuînd cercetările obișnuite.

La 1 februarie 1895, însoțit de Hjalmar Johansen, Nansen pornește în această riscantă expediție. Bagajele, împreună cu caiacele — care aveau să le înlesnească drumul la întoarcere prin zona apelor libere — au fost încărcate pe trei sănii.

Drumul nu se arată de loc ușor, punînd la încercare întreaga energie și perseverența a călătorilor. Cînd ating latitudinea de 36°14' — deci cu 320 de kilometri mai la nord decît ajunsese vreodată o ființă omenească — gheața devine impracticabilă, iar cîinii sînt istoviți. După 24 de zile de la părăsirea „Fram"-ului, Nansen, cu toată părerea de rău, se hotărăște să renunțe la atingerea Polului.

Întoarcerea nu este cu nimic mai ușoară: în cale apar mereu noi obstacole dintre care unele, datorită stării de istovire a călătorilor, par a fi de neînvins. Rînd pe rînd ei trebuie să jertfească cîinii care mai rezistaseră la drum și să-și împuțineze bagajul.

Vara începuse să mîngîie cu razele soarelui ei cald și ghețurile Nordului, cînd, în sfîrșit, le ieșiră în cale apele libere. De acum nu se mai puteau bizui decît pe micile dar rezistentele caiace, în a căror mînuire Nansen căpătase o deosebită îndemînare cu prilejul șederii lui printre eschimoșii din Groenlanda.

„Caiacele joacă vesele pe apă... De doi

5

ani de zile n-am mai văzut o astfel de întindere de apă liberă... După ce ţi-ai croit o cale pas cu pas, metru cu metru, prin mijlocul unei banchize uriaşe, ce senzaţie plăcută să aluneci repede pe luciul lin al mării!“ – astfel descrie Nansen drumul de întoarcere de la Pol.

Despre această etapă a expediţiei, exploratorul Knud Rasmussen avea să scrie mai tîrziu că „...a însemnat o etapă decisivă în cucerirea gheţurilor eterne. Pentru întîia oară un om a părăsit adăpostul sigur al navei, încredinţîndu-se cu totul oceanului de gheaţă...“

„MĂ BUCUR MULT CĂ VĂ VĂD!“

Fotografia 6

„Mă bucur mult că vă văd!“

„Mulţumesc, şi eu asemenea“ — răspunse Nansen.

„Sînteţi cu un vapor aici?“

Străinul care întreba — englezul Frederick Jackson, conducătorul unei expediţii ce explora împrejurimile insulei Franz Josef — era uimit de apariţia unui om în această pustietate de gheţuri.

Iar cînd află că cel din faţa sa nu era altul decît Fridtjof Nansen, pe care mulţi îl credeau pierdut, surprinderea lui fu şi mai mare. „Pe Jupiter, sînt nespus de bucuros că vă văd“ — repetă el.

Astfel a decurs discuţia lui Nansen cu primul om pe care l-a întîlnit, la 17 iunie 1895, în timp ce se întorcea împreună cu Hjalmar Johansen din zona Polului.

În drumul lor către sud cei doi temerari exploratori se văd însă nevoiţi să petreacă cea de-a treia noapte polară în Arctica, pe coasta nord-vestică a insulei Franz Josef. Folosind singurele materiale de construcţie pe care le aveau la îndemînă — stînci, muşchi şi pieile animalelor vînate — ei îşi pregătesc un adăpost faţă de care ceea ce lăsaseră pe „Fram“ era un adevărat lux.

„Curioasă viaţă ducem în această văgăună de troglodiţi şi fără să facem nimic. De-am avea cel puţin o carte! Cît de plăcută ni se pare acum viaţa pe bordul «Fram»-ului, cu bogata noastră bibliotecă!“ — scrie Nansen în jurnalul său.

Pînă la urmă primăvara îşi arată din nou faţa, iar cei doi, luîndu-şi rămas bun de la coliba care îi adăpostise, pornesc, la 19 mai 1896, din nou spre sud. Trăgînd de sănii sau vîslind, ei luptă din greu pe drumul care avea să-i ducă spre casă.

La 13 august 1896, micul port Vardoe din nordul Norvegiei avea să cunoască o agitaţie neobişnuită. De pe vaporul englez „Windward“, care acostase aici, a coborît Nansen pe care mulţi îl credeau mort.

Întoarcerea la numai o săptămînă după aceea şi a „Fram“-ului marca reuşita deplină a expediţiei. Drumul spre Oslo deveni o cale a triumfului. „Oriunde soseam ne primea inima poporului norvegian. Vapoare pline de cetăţeni îmbrăcaţi de sărbătoare, dar şi pescarii cei mai săraci cu bărcile lor formau escorta noastră. Aveam impresia că mama Norvegia era mîndră de noi, deoarece ne îmbrăţişa cu căldură...“ — notează Nansen în jurnalul său.

Astăzi, cînd platoşele de gheaţă polară nu mai constituie o piedică în calea puternicelor spărgătoare de gheaţă şi cînd staţiunile ştiinţifice sovietice în derivă călătoresc pe vastele banchize purtate de curenţi, Arctica a încetat să mai reprezinte o „pată albă“ pe hartă. Cercetările geografice începute în mod atît de strălucit de Nansen au fost continuate şi amplificate de urmaşii săi, Peary, Papanin şi alţi exploratori îndrăzneţi. Lui Nansen îi aparţine însă meritul de a fi fost unul dintre deschizătorii de drumuri spre inima Arcticii. De numele acestui mare savant, explorator şi umanist se leagă una din cele mai strălucite expediţii geografice din istoria omenirii.

Alexandru ROŞU
cercetător ştiinţific la Institutul de geologie şi geografie al Academiei R.P. Romîne

Fotografii: N.T.B. – Norwayphoto, Oslo

6

CÎT PREŢUIEŞTE O VIAŢĂ...

„Faptele bune sînt totdeauna răsplătite“ — glăsuieşte un vechi proverb englez. De adevărul lui a avut prilejul să se convingă de curînd un şef de ocol silvic din Anglia, care — riscîndu-şi viaţa — a salvat de la înec o femeie împreună cu căţelul ei. Pentru această faptă bună, şeful de ocol a primit o dublă recompensă: o liră sterlină din partea Societăţii britanice pentru salvarea celor ce se îneacă şi zece lire sterline din partea Societăţii pentru protecţia animalelor.

Orice comentariu fiind de prisos...

SALTEA SOMNIFERĂ

Oameni chinuiţi de insomnii, bucuraţi-vă! Inventatoarea americană Doris Short a construit o instalaţie soporifică care se introduce între somieră şi saltea. Funcţionînd cu ajutorul unui motor electric, instalaţia scutură uşor arcurile şi, implicit, leagănă persoana culcată pe saltea, cufundînd-o într-un somn adînc.

Atenţie, însă! Salteaua este contraindicată persoanelor predispuse la rău de mare!

„CAUZA NAUFRAGIULUI—NECUNOSCUTĂ“

ARARAT
NOE & COMP.

Cea mai completă enumerare a tuturor naufragiilor cunoscute de-a lungul vremurilor se găseşte în arhivele unei companii de asigurări new-yorkeze. Autorii lucrării au fost atît de minuţioşi încît, printre catastrofele descrise de ei se află şi o referire destul de amplă la... biblica corabie a lui Noe. Iat-o: „Corabia lui Noe a fost construită în anul 2248 înaintea erei noastre. Material de construcţie — un lemn de soi necunoscut. Lungimea — 300 coţi; lăţimea — 50 coţi; înălţimea — 20 coţi. Trei catarge. Destinată transportului animalelor. Proprietari: «Noe şi fiii». A fost observată pentru ultima dată în regiunea muntelui Ararat. Cauza naufragiului — necunoscută“

INSTRUMENTE MUZICALE

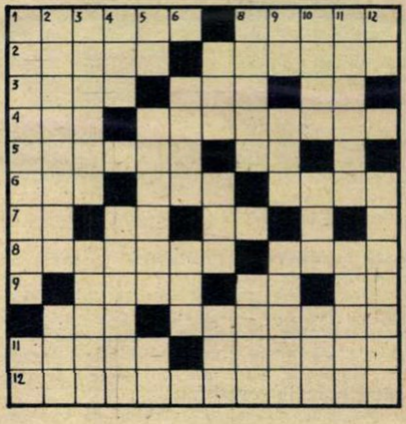

ORIZONTAL: 1) Autorul poeziei „Toboşarul timpurilor noi“ — Vestit lăutar moldovean. 2) Celebru făuritor de viori din Cremona — A scris „Nud cu vioară“. 3) Instrument muzical — În baterie — Notă muzicală. 4) Lugojana — Muzicuţă de gură. 5) Compozitor romîn, autorul cîntecului „Flaşnetarul“ — Începe muzica! 6) Întocmai — Fluviu în U.R.S.S. — Sunet muzical. 7) Unic! — Sere! — Alergător pe discul patefonului şi al picupului. 8) Demnitari odinioară — Opt note muzicale. 9) Melodii instrumentale şi vocale — Începe slalomul! — Prepoziţie latină. 10) Acum — Flautele... ciobanilor. 11) Instrumente muzicale cu... coadă — Celebru compozitor romîn, virtuos al viorii şi pianului. 12) Cel mai vestit făuritor de viori.

VERTICAL: 1) Instrument muzical cu trei coarde — Post-scriptum. 2) Autorul versurilor: „Ah! de cîte ori voit-am/Ca să spînzur lira-n cui/Şi un capăt poeziei/Şi pustiului să pui“ („Singurătate“) — Interjecţie. 3) Povestită — Prinde raci. 4) Fir — Coardă... în temă. 5) Strigătură care însoţeşte cîntecele lăutarilor la horă — Nume masculin — Ediţie (abr.). 6) Compoziţie pentru trei instrumente — Localitate în Turcia asiatică. 7) În ce mod? — Fluierul lui Pan şi al lui... Fănică Luca — ...Nikolaevici Tolstoi, autorul nuvelei „Sonata Kreutzer“. 8) Om cumsecade (franţuzism) — A scoate sunete. 9) În Hawai! — Naş — Compozitor sovietic. 10) Preţioşi (fig.) — Poezie care în vechime se recita cu acompaniament de liră — Fluviu în Italia. 11) Scriitor german, autorul piesei „Tobe în noapte“ — Nume masculin. 12) Plouat — Wolfgang... Mozart, autorul operei „Flautul fermecat“.

Dezlegarea jocului „POLEITE ÎN AUR“, apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Metal — Pepită. 2) Inel — Meserie. 3) Nisip — Tera — A. 4) Ag — Astru — Cl. 5) Maji — Era — Ac. 6) Tare — Csi — Fir. 7) O — C — Dac — Arte. 8) Aman — Duble — M. 9) Monede — Aiste. 10) NH — Carat — Con. 11) Aurifer — Mere.

Incomod...
ABONAȚI-VĂ
la
FLACĂRA
FLACĂRA
MAI BINE ACASĂ

ABONAMENTELE SE PRIMESC LA TOATE OFICIILE P.T.T.R. ȘI FACTORII POȘTALI

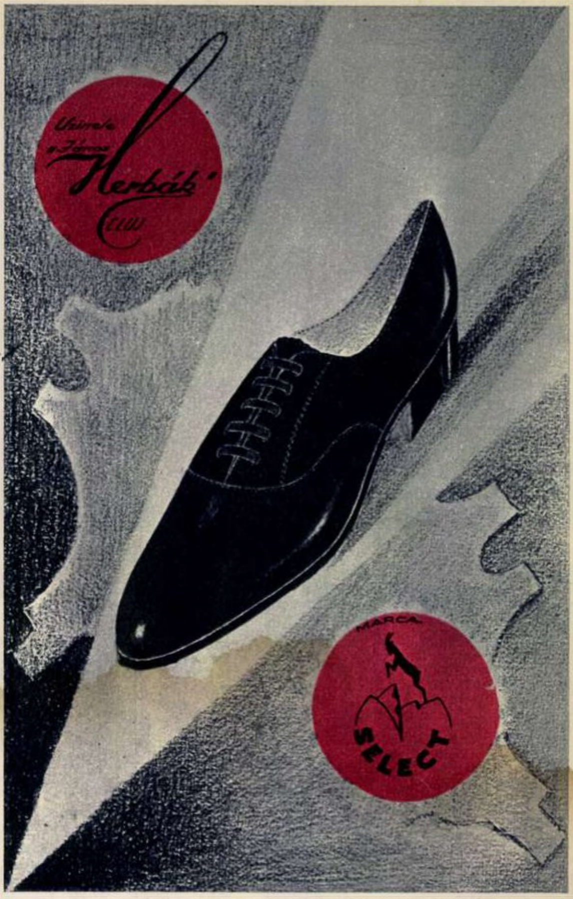
Uzinele și Fabrica
„Herbák"
Cluj
MARCA
SELECT

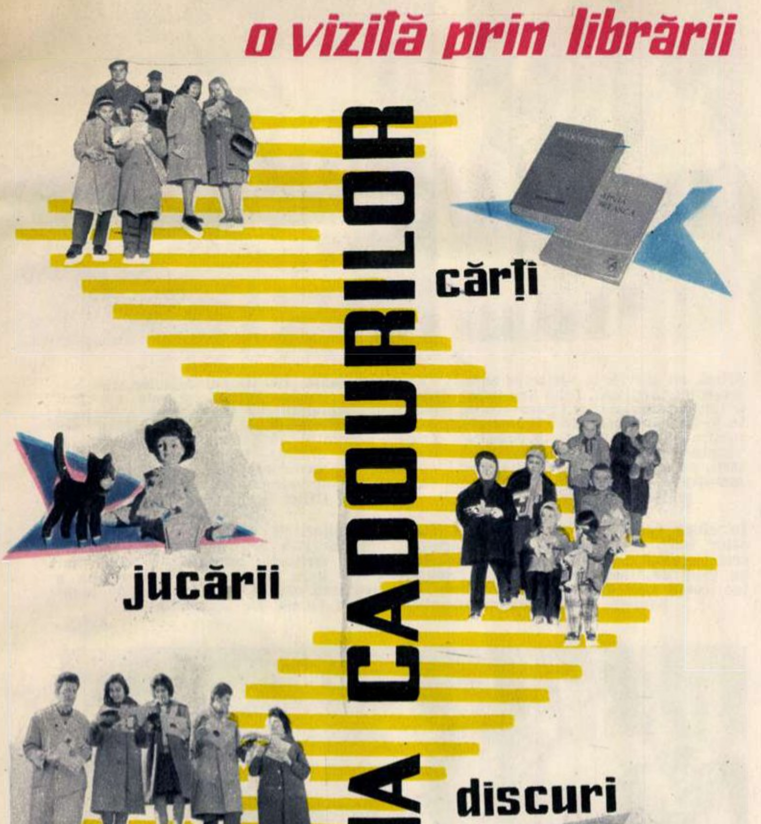
o vizită prin librării
LUNA CADOURILOR
cărți
jucării
discuri
la dispoziția dvs.

LA CERERE SE CONFECȚIONEAZĂ PACHETE CU CADOURI AMBALATE ÎN MATERIAL PLASTIC

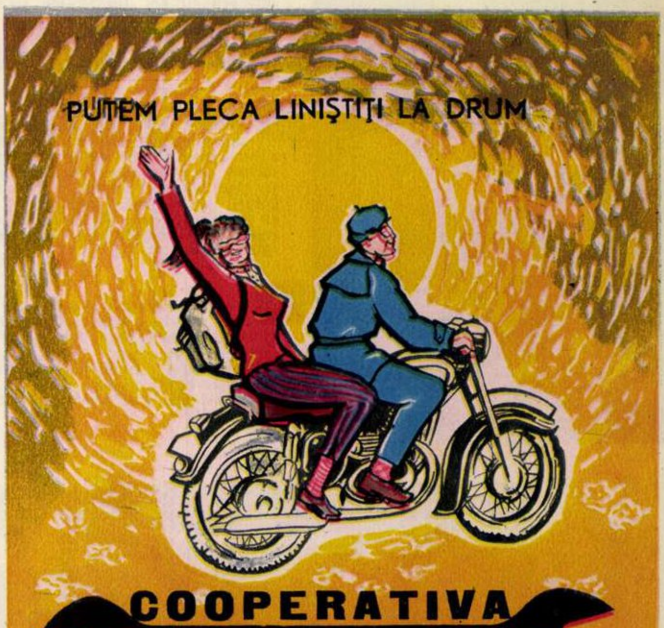
PUTEM PLECA LINIȘTIȚI LA DRUM
COOPERATIVA
METALO CASNICA
EXECUTĂ:

orice reparații și întrețineri de motociclete, scutere, motorete, automobile prin unitățile sale special utilate din:

ȘOS. GIURGIULUI 178, TELEFON 56.05.66 – STR. BUZEȘTI 78, TELEFON 15.18.58 – STR. ICOANEI 107, TELEFON 51.95.63 – STR. HRISTO BOTEV 26 – STR. SF. GHEORGHE NOU 11 – ȘOS. ȘTEFAN CEL MARE 8 – CALEA FLOREASCA

1

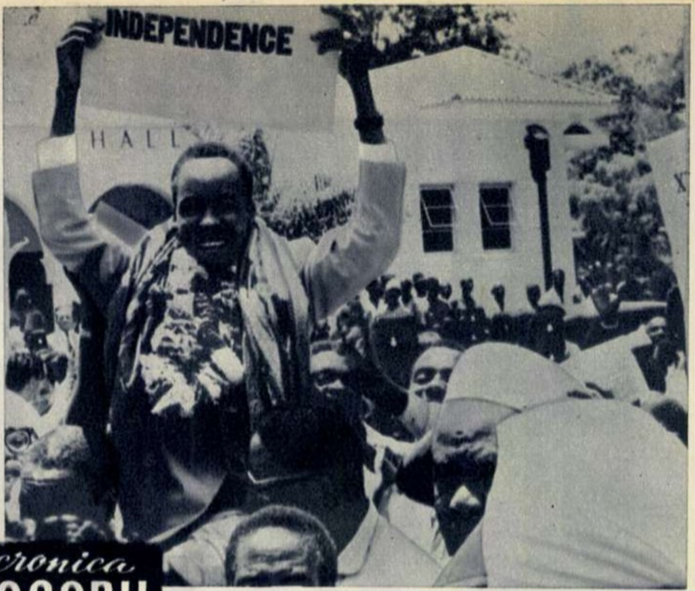

fotocronica FLACARII

În ziua de 9 decembrie, la Dar-Es-Salam a fost proclamată independența Tanganicăi, după ce Adunarea Generală a O.N.U. hotărîse încetarea tutelei britanice asupra țării. Această victorie a luptei duse vreme îndelungată de populația Tanganicăi a fost sărbătorită cu entuziasm în întreaga țară.

2

În întreprinderile din întreaga țară au continuat — în cursul acestei săptămîni — dezbaterile pe marginea sarcinilor de plan pe anul 1962. În însuflețite adunări, muncitorii, tehnicienii, inginerii au făcut judicioase propuneri și sugestii pentru valorificarea mai intensă a rezervelor interne, menite să ducă la creșterea producției și productivității muncii, reducerea prețului de cost și îmbunătățirea calității produselor. În fotografiile noastre:

1 La secția cazangerie a uzinelor Grivița Roșie-București, numeroase și utile propuneri au făcut cazangiii Ene Stancu, Ioan Bănică (secretarul organizației de bază P.M.R. din secție) și maistrul Oprea Cojocaru. Procesul verbal al ședinței a consemnat dintre propunerile tovarășului Ene Stancu (primul din stînga): înzestrarea secției cu un valț mai mare, crearea unui dispozitiv pentru învîrtirea virolelor, aducerea unei macarale de patru tone pentru deservirea mașinilor de găurit.

2 Țesătoarea Maria Ecaterina Ionescu de la uzinele textile „7 Noiembrie" a făcut propuneri în legătură cu îmbunătățirea calității urzelii, angajîndu-se ca în anul 1962 să execute trei metri țesături pe zi peste sarcina de plan, să reducă deșeurile la zero și să obțină rezultate superioare în ce privește calitatea țesăturilor.

3 Valoroase propuneri a făcut și reglorul Nicolae Dragomirescu de la atelierul de injecție al fabricii de mase plastice „București". Printre altele, standardizarea duzelor pentru matrițele necesare injecției, ceea ce se va solda cu o substanțială creștere a productivității muncii.

Știrea cu privire la vizita pe care președintele S.U.A., John Kennedy, o întreprinde la 16 și 17 decembrie în Venezuela a produs o vie nemulțumire în rîndul populației venezueliene. La Caracas, capitala țării, au avut loc mai multe demonstrații împotriva imperialismului nord-american.

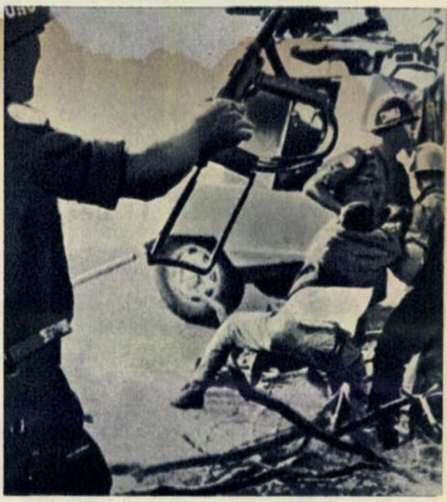

Fotografie luată în timpul luptelor din Katanga dintre trupele O.N.U. și cele ale jandarmeriei katangheze. După cum a declarat comandantul suprem al forțelor O.N.U. din Congo, generalul McKeown, acțiunile separatiștilor sînt dirijate în momentul de față exclusiv de mercenari albi. Au fost menționate astfel numele a doi francezi — colonelul Gillet și maiorul Protin.

În ciuda campaniei de intimidare duse de autorități împotriva „Comitetului celor 100", în Anglia s-au desfășurat zilele acestea noi demonstrații contra armelor atomice și a bazelor americane de pe teritoriul britanic. În fotografie: un grup de tineri demonstranți fotografiați în gara din Londra, înainte de a lua trenul spre Braintree — localitate în apropierea căreia se află baza de bombardiere atomice americane Wethersfield — unde au manifestat.

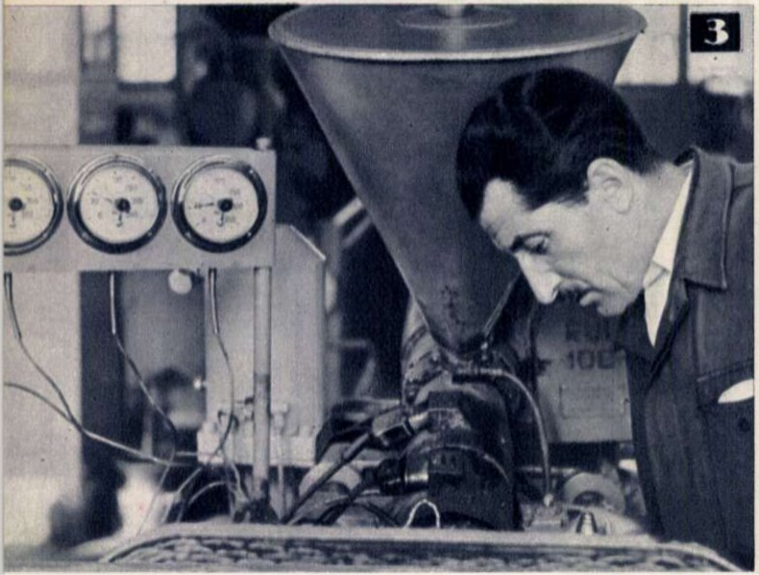
3

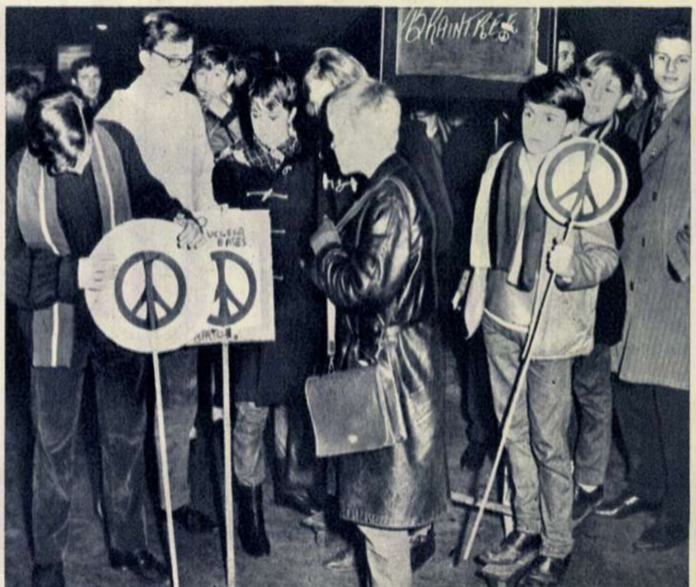

CITITORII NE SCRIU.

NOI RĂSPUNDEM

TRAIASCA GOSPODARIA AGRICOLA
COLECTIVA
„MOLDOVA NOUA"

Inaugurarea gospodăriei agricole colective „Moldova nouă" din Orțești (raionul Tg. Neamț) a constituit o adevărată sărbătoare pentru locuitorii satului.

Veniți în vizită la noi!

Nu demult, colectiviștii din șapte gospodării agricole fruntașe din regiunea Bacău au adresat o chemare către toți țăranii întovărășiți din regiune.

În chemare oamenii au arătat cum se muncește în gospodăria colectivă, cum au mers din succes în succes în fiecare an, cît și cum au sporit bogăția obștească, cum a crescut nivelul lor de trai. Pentru ca toți țăranii muncitori din regiunea Bacău să muncească și să trăiască astfel, chemarea colectiviștilor îndemna: „Veniți alături de noi, veniți în vizită la noi! Cereți colectiviștilor să vă povestească despre munca și viața lor".

Scrisoarea a găsit un larg ecou în rîndul multor țărani întovărășiți. Pentru a se convinge la fața locului de adevărul arătat în scrisoare, oamenii au pornit la drum. Cînd au fost oaspeții colectiviștilor s-au convins că cele arătate în scrisoare sînt întru totul adevărate. Vizitele le-au demonstrat un lucru de preț: în gospodăria colectivă se muncește mai bine, cu foloase mai mari. Gazdele au povestit oaspeților de unde au pornit și unde au ajuns, cît cîștigau înainte și cît cîștigă acum. Casele pe care și le-au înălțat colectiviștii, mobila, aparatele de radio, mașinile de cusut și multe alte lucruri erau dovezi pe care oaspeții le-au avut în fața ochilor.

Cînd s-au reîntors în satele lor, toți cei care au fost în vizită au mers din casă în casă pentru a povesti cele văzute în gospodăriile colective. Ei spuneau: „Ce au văzut ochii cere inima!"

Ca rezultat al acestor vizite, al muncii frumoase și înțelepte duse de cei mai înaintați oameni ai acestor sate — în frunte cu comuniștii — în regiunea Bacău s-au înființat în ultima vreme o seamă de gospodării colective. Printre acestea amintim pe cele din satele Buda, Gorghești, Marginea, Orțești, Urzici, Ruseni, Valea Seacă.

Fotografie de Constantin BURSUC-Bacău

ARHIPELAGUL SAMOA, INSULELE NAVIGATORILOR

„Am aflat din presă că la 1 ianuarie 1962 arhipelagul Samoa de vest din Oceania își capătă independența. Aceasta înseamnă că o nouă țară pășește pe drumul eliberării. Întrucît despre acest teritoriu se știu lucruri destul de puține, vă rog să publicați unele date despre Samoa de vest".

Bazil CIUNGAN
bobinator — București

La est de Australia, în imensitatea Pacificului, se află un grup de 14 insule, cunoscute sub numele de Samoa. De origine vulcanică, insulele Samoa se caracterizează prin relieful lor muntos (unele înălțimi ating aproape 2.000 de metri), prin stîncile de corali care le împrejmuiesc ca un brîu, prin clima călduroasă și umedă.

Din punct de vedere administrativ, insulele Samoa se împart în două: *Samoa de vest* (suprafață—2.934 km p, locuitori—aproximativ 106.000, centru administrativ—Apia), teritoriu sub tutela Noii Zeelande; și *Samoa de est* (suprafață—197 km p, locuitori — circa 20.000, centru administrativ—Pago-Pago), colonie a S.U.A.

Populația arhipelagului este formată în marea ei majoritate din băștinași aparținînd grupului polinezian.

Primul european care a pășit pe teritoriul Samoa (1722) a fost olandezul Roggeven. În 1768 navigatorul francez Bougainville a botezat Samoa cu numele de Insulele Navigatorilor.

Arhipelagul Samoa de vest este alcătuit din mai multe insule, două mai mari — Savaii și Upolu — iar restul, foarte mici.

Vegetația predominantă este cea tropicală: cocotieri, ferigi arborescente, arbori de pîine, bananieri, arbori de cacao.

Nivelul de trai al samoezilor este dintre cele mai scăzute din lume. Băștinașii se istovesc pe plantațiile celor cîteva mii de europeni care stăpînesc 80% din totalul pămînturilor arabile.

Ca urmare a luptei dintre marile puteri coloniale ale secolului al XIX-lea — Anglia, Franța, Germania — către sfîrșitul veacului trecut teritoriul Samoa a căzut sub dominația colonială germană. După înfrîngerea Germaniei în primul război mondial, Samoa de vest a trecut sub administrarea Noii Zeelande, care stăpînește de peste 40 de ani acest teritoriu.

De mulți ani populația băștinașă luptă pentru autoadministrare și împotriva discriminărilor rasiale.

În anii din urmă, țările iubitoare de pace au susținut în O.N.U. cauza insulelor Samoa, cerînd independența acestora. După ce în mai 1961, cu ocazia unui referendum, poporul samoez s-a pronunțat în unanimitate pentru ieșirea sa de sub tutela înrobitoare a Noii Zeelande, Adunarea Generală a O.N.U. a hotărît ca data proclamării independenței insulelor Samoa de vest să fie 1 ianuarie 1962.

Este prima țară din Oceania care pășește pe drumul eliberării de sub jugul colonial.

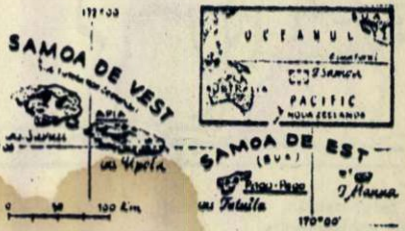

DACĂ TOATE HOTELURILE DIN ȚARĂ...

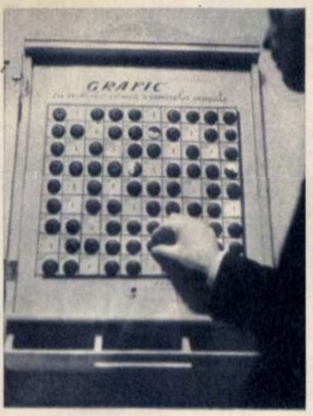

Acesta-i graficul: butonii negri reprezintă camerele ocupate; butonii pe jumătate albi și pe jumătate negri reprezintă numai un pat liber în camerele cu două paturi, iar locurile albe — camerele libere.

Mai sînt încă portari de hoteluri care se mișcă greu cînd e vorba de o cameră sau de un pat. Îi auzi: „Veniți la ora șase seara", deși tu, călătorule, ai sosit în oraș la 6 dimineața. Sau: „N-avem camere, hotelul e ocupat de echipa de fotbal de la..." ori: „Zece camere sînt în reparație" etc. etc. Cert este însă că pînă una alta în fața unor astfel de răspunsuri riști sau să rămîi peste noapte fără cameră, sau să încurajezi apucăturile vechi ale anumitor portari care vînează cîștiguri necinstite.

Iată însă că am întîlnit un hotel în care pasagerul este informat precis la orice oră din zi sau din noapte asupra situației camerelor. Afli aceasta fără a consulta portarul, ci numai aruncînd o privire asupra unui grafic așezat la intrare.

Graficul respectiv nu-i altceva decît o schemă a camerelor și paturilor hotelului. La închiriere, cele libere sînt marcate cu anumiți butoni, iar orice sosire și plecare de călători se operează pe loc de către administrația hotelului. Desigur că la bunul mers al treburilor în acest hotel contribuie și sondajele sfatului popular al orașului. Este vorba de noul hotel „Bistrița" din Bacău. Ce ziceți, n-ar fi bine dacă la toate hotelurile s-ar proceda la fel?

Vlad IONESCU
merceolog—Iași

RÎNDURI DIN PARTEA UNUI MINER

„Sînt muncitor miner și, așa cum v-am mai scris, citesc cu regularitate revista «Flacăra», printre ai cărei abonați mă număr și eu.

Prin scrisoarea de față doresc să-mi exprim părerea pozitivă față de materialele pe care le publicați. Printre acestea sînt și documentarele din ciclul «Petra oleum», care m-au interesat deși nu sînt de specialitate. Vă fac propunerea să publicați și un ciclu de articole în problema cărbunelui, cu care ocazie să se arate transformarea Văii Jiului dintr-o vale a plîngerii, așa cum era odinioară, într-o regiune de minunate înfăptuiri".

Lică FILIP
miner — căminul 3, Vulcan, reg. Hunedoara

Cititorii către cititori

Onofraș Linus Borisovici, student — Chișinău 3, str. Pirogov 65, R.S.S. Moldovenească — dorește: corespondență pe teme de literatură, schimb de ilustrate și fotografii de actori; *Gh. Florea*, student, Galați, str. Maior Iuri Gagarin 161: corespondență pe teme literare, sport, muzică, film; *Panait Vasiliev*, student — Sofia (R.P. Bulgaria), P.O. Box 145: corespondență pe teme de arhitectură, literatură, muzică; *Peter Francisc*, elev, Școala medie nr. 1 Arad: corespondență, schimb de ilustrate.

Doresc să facă schimb de cărți poștale ilustrate: *Valeria Barchieru*, Școala tehnică financiară, anul I — Iași, str. Sărăriei 35; *Ioan Chirca*, grupul școlar „Electroputere" — Craiova; *Gabriel Brad* și *Bodnar Nicușor* — Hunedoara, O.M., bloc 96, ap. 10, scara B; *Ignat Ciocan* — Iași, str. T. Vladimirescu, bloc 13, ap. 3; *Ștefan Godeanu* — Hunedoara, O.M., bloc 21, scara A, ap. 1; *Rodica Dumitrescu*, elevă — Constanța, str. Bogdan Vodă 65; *Mauriciu Nadler* — Roman, str. Șt. Gheorghiu 8; *Lili Moldoveanu*, profesoară — Rîmnicu Vîlcea, str. 11 Iunie 70; *Florina Cristian*, profesoară — com. Borcea Veche, raionul Tecuci; *Ecaterina Schuller*, Școala tehnică de maiștri agricoli, Sibiu; *Emilia Roman*, str. Dorobanți 166, Brăila; *Simion Emanuel*, mecanic, str. Mahmudia 125, Tulcea; *L. Ionescu*, str. D. Sturza 9, Tulcea.

ÎN FAȚA TELEVIZORULUI

„Mi-am cumpărat recent un televizor avînd ecranul de 362 mm × 273 mm. V-aș ruga să binevoiți a-mi răspunde prin revistă la o întrebare pe care desigur că și-o pun și alți telespectatori: «Care ar fi distanța reglementară de unde se poate urmări programul fără a ne obosi ochii»".

M. GHEORGHE
muncitor
str. Frumoasă nr. 15 — București

Răspunde ing. OLGA JUNCU, de la Studioul de televiziune-București:

Pentru a putea urmări în bune condițiuni programele prezentate la televizor, se impune, pe lîngă o reglare corectă a aparatului, respectarea următoarelor indicații:

Să se creeze pe peretele din spatele televizorului o lumină slabă, difuză, pentru a micșora contrastul excesiv dintre strălucirea ecranului și întunericul din cameră. În mod obișnuit, acest contrast provoacă oboseala ochilor și dureri de cap.

Pe de altă parte, trebuie să se respecte riguros distanța necesară față de ecranul televizorului. Pe baza unor cercetări în domeniul opticii fiziologice, distanța optimă de vizionare a imaginii de televiziune a fost determinată ca fiind egală cu aproximativ de șase ori înălțimea ecranului. În cazul televizorului dumneavoastră, distanța indicată este de aproximativ 1,60 m.

Mărimea distanței optime poate diferi însă și de la o persoană la alta, în funcție de particularitățile de vedere ale fiecăreia. Ea este practic aceea de la care cele mai fine detalii ale imaginii se pot distinge fără efort și, în același timp, acțiunea ce se desfășoară pe ecran este cuprinsă în întregime, fără deplasări mari ale privirii.

FLACĂRA
Revistă social-politică și literar-artistică

REDACȚIA: București, Piața Scînteii. Căsuța Poștală 3507 of. 33 Tel. 17.60.10 int. 1744.

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU

ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

Orbl. Reg.

UMOR

Sute de militari sud-vietnamezi trec cu echipament cu tot de partea forțelor populare.

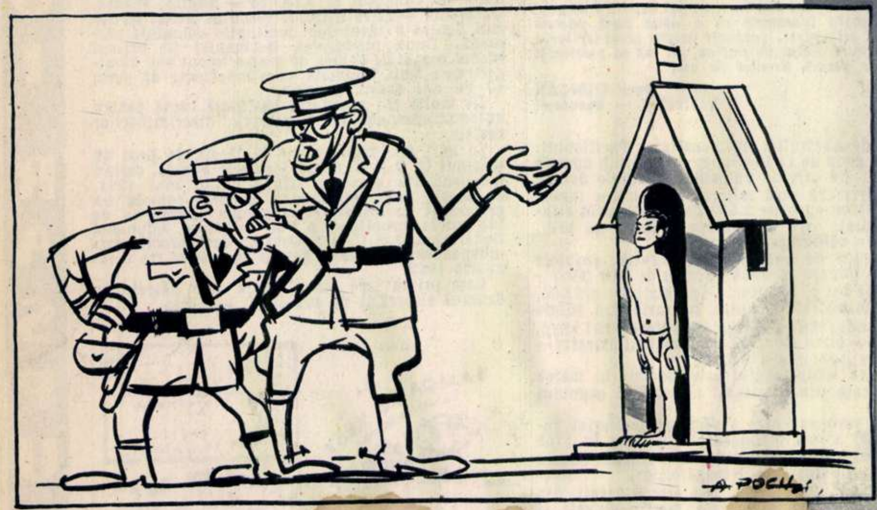

— În felul acesta, dacă soldații trec de partea forțelor populare, salvăm cel puțin echipamentul.

Desen de A. POCH

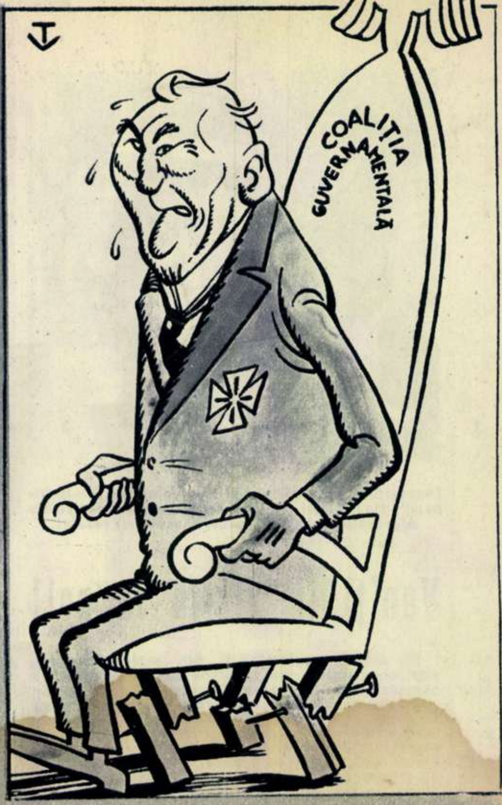

Adenauer: Tot am reușit să-mi asigur postul de cancelar...

Desen de V. TIMOC

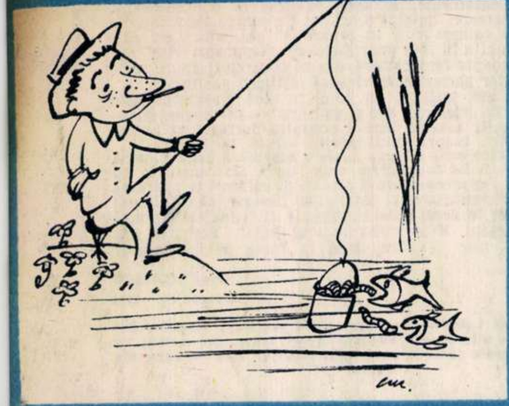

Generozitate.

RADIOASTRONOMIE

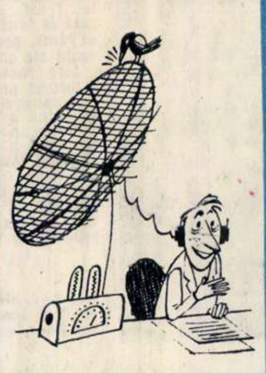

— Va să zică, totuși! Locuitori pe Marte!!

Desene de Adrian LUCACI

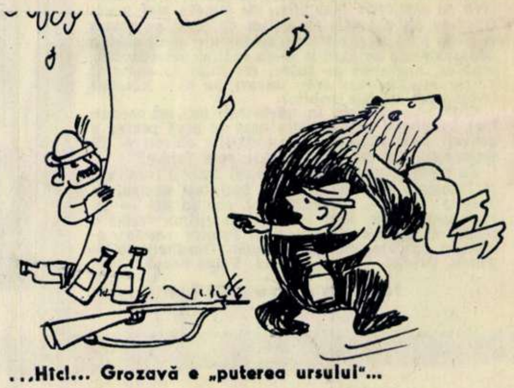

...,Hic!... Grozavă e „puterea ursului"...

Desen de E. ARNO

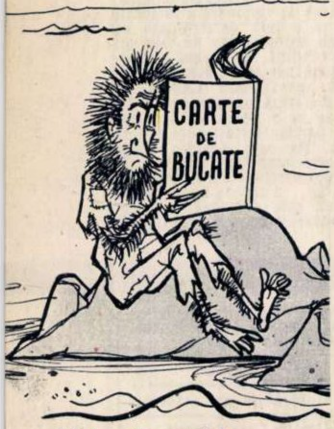

Fără multe cuvinte.

Desen de STEM

DIN ISTORIA FUMATULUI

Desene de Rik AUERBACH

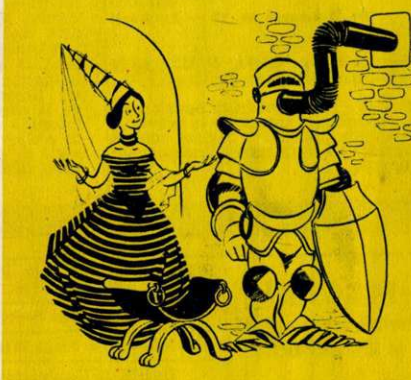

— Așa da, Godefroy! Așa poți fuma în casă...

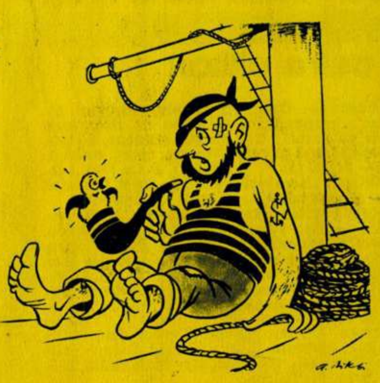

— Ptiu! Iar a fiert bucătarul ouă în pipa mea...

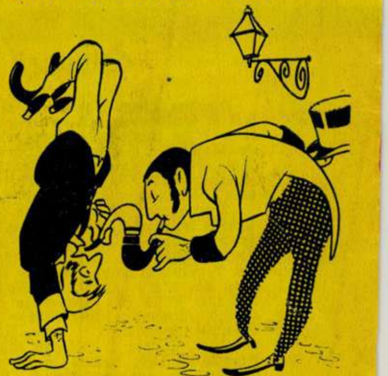

— Și să faci bine să-ți cumperi chibrituri....

05/7

La cota 1400

Fotografie de S. MENDREA

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

FLACARA

Nr. 51 (343) — 23 decembrie 1961

CONSFĂTUIREA PE ȚARĂ A

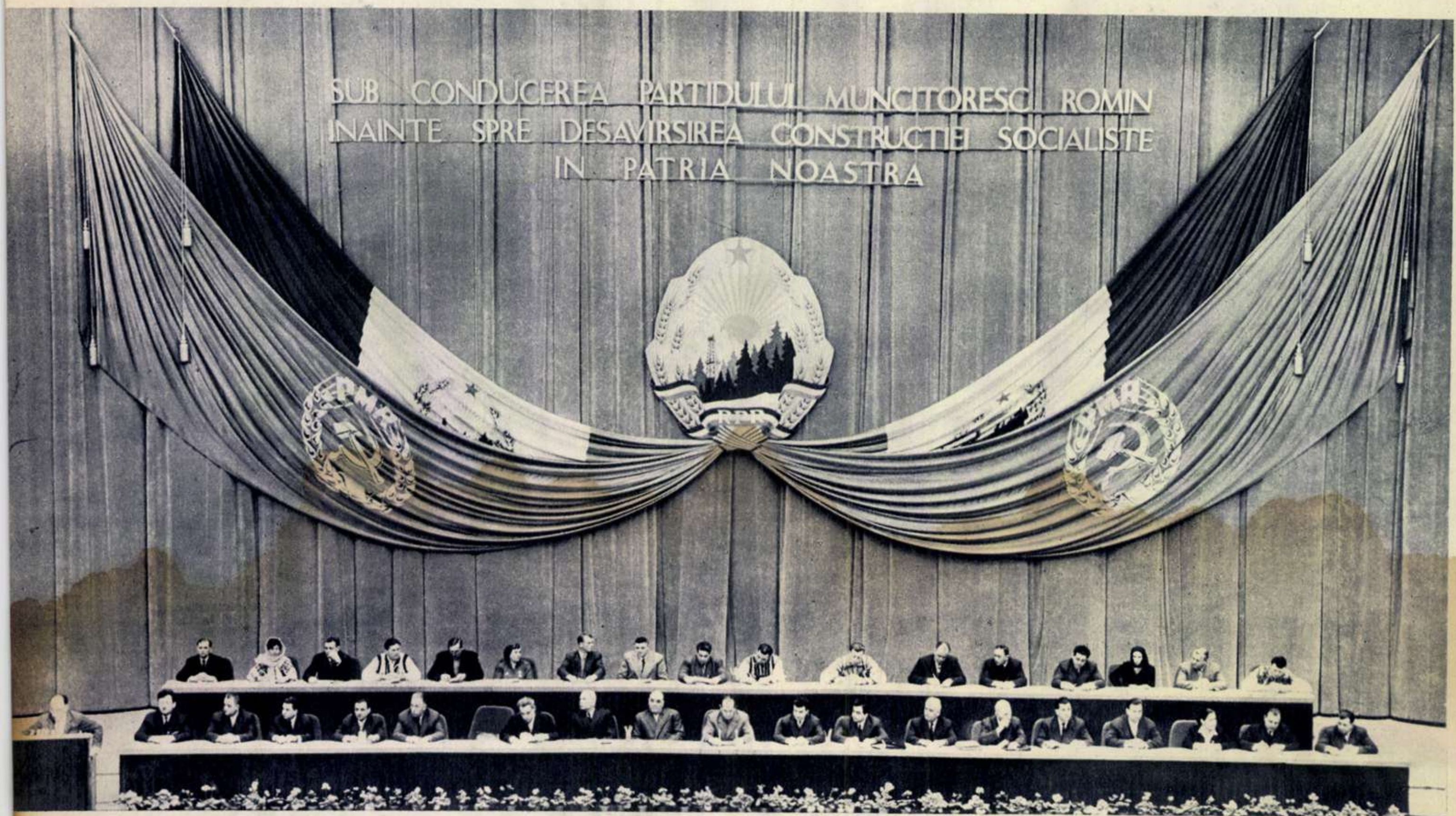
SUB CONDUCEREA PARTIDULUI MUNCITORESC ROMIN
INAINTE SPRE DESAVIRSIREA CONSTRUCTIEI SOCIALISTE
IN PATRIA NOASTRA
PMR
RPR
PMR

Prezidiul consfătuirii.

Cînd ogoarele patriei au fost acoperite cu hlamida zăpezii, 1.800 de colectivişti, mandatari ai satului nostru socialist, s-au întîlnit în sala Palatului R.P.R. într-o consfătuire de lucru. Timp de cîteva zile, oamenii aceştia au vorbit despre cele mai importante probleme pe care le ridică o agricultură socialistă modernă. În prezenţa conducătorilor de partid şi de stat, în frunte cu tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, mesagerii ogoarelor înfrăţite au vorbit despre succesele mari pe care le-au dobîndit gospodăriile colective, despre traiul ţăranului colectivist tot mai plin, mai îndestulat; despre sprijinul permanent şi neprecupeţit pe care clasa muncitoare l-a acordat şi-l acordă ţărănimii muncitoare pentru ca aceasta să obţină o înaltă productivitate în agricultură, productivitate care să asigure un belşug de produse pentru întregul nostru popor.

Sfatul colectiviştilor din întreaga republică a stăruit asupra căilor prin care colectiva devine din modestă, milionară, şi din milionară, multimilionară. Preşedinţii de gospodării colective, brigadierii, şefii de echipă, mulgătorii, zootehniştii, inginerii agronomi şi activiştii de partid au vorbit cu competenţa unor autentici conducători, la nivel înalt ca şi la „bani mărunţi“, despre problemele fundamentale ale agriculturii noastre. În comisiile de lucru ale consfătuirii peste şase sute de reprezentanţi ai colectiviştilor din toate regiunile ţării au analizat şi făcut recomandări în problemele fertilizării solului, creşterii producţiei de cereale şi plante tehnice, a producţiei pomi-viticole şi legumicole, dezvoltării zootehniei, mecanizării agriculturii, retribuţiei după producţie, întăririi economico-organizatorice a gospodăriilor colective.

Fiecare dintre cei care şi-au spus cuvîntul la tribuna consfătuirii a împărtăşit experienţa sa, metoda sa, a comunicat cifre prezente şi viitoare.

Felul de a vorbi al ţăranului nostru de astăzi este al omului căruia partidul i-a dat nu numai libertatea, bunăstarea, ci şi conştiinţa unui cetăţean care este demn şi mîndru că trăieşte într-o ţară unde se munceşte cu rîvnă la desăvîrşirea construcţiei socialiste.

Preţuind rezultatele remarcabile obţinute de oamenii muncii din agricultură, Consiliul de Stat a acordat înalte distincţii celor care şi-au pus toată priceperea, toată hărnicia în slujba dezvoltării şi trăiniciei relaţiilor socialiste la sate. Pe pieptul a încă cinci preşedinţi de gospodării colective străluceşte steaua de aur a Eroilor Muncii Socialiste. Pe pieptul a mii de oameni care lucrează în agricultura socialistă strălucesc ordine şi medalii. De asemenea au primit decoraţii 3 întreprinderi de construcţii de maşini agricole, precum şi un însemnat număr de lucrători din industria construcţiilor de maşini agricole care, prin activitatea lor, au contribuit în mod deosebit la dezvoltarea şi consolidarea agriculturii noastre socialiste.

Valorosul schimb de experienţă pe care l-au făcut trimişii ţărănimii colectiviste şi îndrumările partidului, deschizătoare de largi orizonturi, vor duce agricultura noastră socialistă la noi succese şi mai însemnate.

Un aspect din sala Palatului R.P.R. în timpul lucrărilor Consfătuiri pe ţară a ţăranilor colectivişti.

ȚĂRANILOR COLECTIVIȘTI

Cu prilejul solemnității înmînării unor titluri, ordine și medalii acordate de Consiliul de Stat al R. P. Romîne, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a spus printre altele:

„Distincțiunile pe care le-ați primit constituie un îndemn pentru a obține în viitor rezultate și mai frumoase, pentru ca toate gospodăriile agricole colective și gospodăriile de stat să se ridice la nivelul unităților înaintate, pentru ca lucrătorii din agricultură să-și însușească în timpul cel mai scurt cunoștințele și metodele fruntașilor recoltelor bogate, pentru ca lucrătorii din industria constructoare de mașini să realizeze utilaje din ce în ce mai perfecționate".

În fotografie:
Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej împreună cu noii Eroi ai Muncii Socialiste, tovarășii Gheorghe Maftei, președintele G.A.C. „Drumul lui Lenin" din Țibucanii de Sus, regiunea Bacău, Teodor Maghiar, președintele G.A.C. „Steaua Roșie" din Mădăraș, regiunea Crișana, Dumitru I. Tudose, președintele G.A.C. „6 Martie" din Stoicănești, regiunea Argeș, Ilie Crăciun președintele G.A.C. „8 Martie" din Săveni, regiunea București și Viorel Uibaru, președintele G.A.C. „Victoria" din Lenauheim, regiunea Banat.

Adrian Popovici, președinte al G.A.C. din Chișcăreni, Gheorghe Matei, președinte al G.A.C. din Fîntînele, Ștefan Codreanu, președinte al G.A.C. din Sîrbi și brigadierul zootehnist Ilie Zămoșteanu de la G.A.C. din Flămînzi în timpul lucrărilor consfătuirii au făcut cunoștință și s-au împrietenit.

Într-una din pauze, inginerii agronomi Victor Hălmăgeanu de la G.A.C. din Horvat-Crasna, Ion Murgan de la G.A.C. din Spineni, Ion Popa de la G.A.C. din Berches, colectivistul Constantin Berindei de la G.A.C. Ciceu, activiștii de partid Ion Buligan, Teodor Suciu, Gheorghe Rusu, brigadierul Petre Butnaru de la G.A.C. „7 Noiembrie" din Suceava vorbesc cu pasiune despre problemele dezbătute în consfătuire.

Schimbul de experiență continuă și în pauzele lucrărilor. ↓

Colectiviștii din Făgăraș au găsit o temă interesantă de discutat. ↓

În cadrul comisiei legumicole Anica Deteşan de la G.A.C. „Viaţă nouă", Tîrnăveni, discută cu colectivişti din regiunile Oltenia, Bacău şi Banat.

Hiotu Gheorghe, directorul G. A. S. Andrăşeşti, vorbind în timpul lucrărilor comisiei pentru creşterea animalelor.

Aspect din timpul lucrărilor comisiei economice şi organizatorice.

Figuri de delegaţi

Gheorghe Goina, preşedintele G. A. C. din Sîntana, regiunea Crişana.

Eliza Ghergu, brigadieră la G.A.C. Topraisar, regiunea Dobrogea.

Frederic Cotea, preşedintele G.A.C. din satul Pribeşti, regiunea Iaşi.

Sabri Emurla, preşedintele G.A.C. din Cobadin.

REGISTRUL DE LA „INDEPENDENȚA"

1 Ludovic Csuka (de meserie modelor) e controlor de calitate. Prin mîna lui trec sute de piese. Preocupat de munca sa, el și-a dat seama într-o zi că, schimbînd tehnologia unei piese, calitatea ei poate fi îmbunătățită. E vorba de un reper. În limbaj tehnic se numește: reperul 156-04-03-01 carcasa de la mașina industrială de spălat rufe. Dar cum denumirea piesei nu vă spune prea mult, să intrăm în subiect. Ludovic Csuka n-a vrut să lucreze inovația de unul singur; el le-a împărtășit ideea modelorilor Virgil Jecan și Ilie Moraru și le-a solicitat ajutorul. Și iată-i pe toți trei — în primul pas făcut pe drumul realizării acestei inovații — în documentare, la bibliotecă!

La cabinetul tehnic al uzinelor „Independența" din Sibiu (cabinet căruia i s-a decernat, în 1960, premiul II pe ramură) am cercetat un registru ca toate registrele, cu scoarțe verzi, cartonate și cu paginile liniate în roșu și albastru. În el sînt înregistrate inovațiile. Nu de mult, într-una din rubricile paginii 259 a fost trecut numărul de ordine 2.500. E ceva! Înainte de a povesti însă, fotografic, despre inovația care a primit acest număr, să răsfoim împreună caietul cu scoarțe verzi.

★

În anul 1960, la cabinetul tehnic al uzinelor „Independența" au fost înregistrate 360 de propuneri de inovații, din care au fost acceptate 257, iar în 1961, pînă în noiembrie, au fost propuse 300 și acceptate 205. Și, totuși, anul acesta în numai 10 luni, economiile au fost mai mari decît acelea ale anului trecut: 1.520.772 lei față de 1.304.889 lei. Cum se explică? Prin valoarea sporită a inovațiilor. În lupta pentru calitate, calitatea inovațiilor a fost unul din obiectivele principale.

★

Anul trecut, în uzină au existat 17 brigăzi de inovatori. Anul acesta, numai 11. Dar au funcționat mai bine. Și aceasta datorită faptului că au fost îndrumate direct și mai bine de către cabinetul tehnic. Adică, responsabilii brigăzilor au fost orientați în direcția unei mai permanente preocupări în ce privește „miezul" inovațiilor și legarea lor de problemele majore ale producției întreprinderii.

În rafturile bibliotecii cabinetului tehnic stau 15.000 de volume. Stau e un fel de a spune. Cînd Cornel Romoșan, Nicolae Akli și Aurel Băcilă au citit în ziarul „Tehnica nouă" o scurtă informație care le-a sugerat o idee nouă, biblioteca le-a furnizat tot felul de reviste, cărți, articole, traduceri, fotografii, iar pe baza acestei documentări tehnice ideea lor s-a putut transforma în inovație. Și nu într-o oarecare inovație, ci într-una mai deosebită. Astfel, procedeul de prelucrare a metalelor pe cale electro-pneumatică nu numai că a făcut să crească substanțial productivitatea muncii dar a gonit din hala secției un mare dușman: zgomotul, șuieratul acela strident al ciocanelor perforatoare.

Folosirea judicioasă a literaturii de specialitate face parte din lupta pentru calitate.

★

Întreaga uzină luptă pentru produse de înaltă calitate. O contribuție prețioasă o aduc cei peste 200 de inovatori, dintre care mai mult de jumătate sînt muncitori. Lupta aceasta are urmări practice acolo unde ajung produsele uzinei: ciocane perforatoare și de abataj sau granulatoare giratonice în industria minieră, lanțuri cu role în industria petrolieră, malaxoare pentru aluat în industria alimentară. Adică, acolo de unde nu se mai întorc de mulți ani mărfuri refuzate și de unde nu mai sosesc scrisori cu reclamații.

Deci, la uzinele „Independența" calitatea inovațiilor e pusă în slujba calității produselor. Și acum să vă vorbim despre inovația 2.500.

B. NICOLEANU
Fotografii de S. STEINER

Cifrele de control pe anul 1962 au fost dezbătute în uzină pe larg, iar sarcinile primului trimestru au fost repartizate pe secţii, sectoare şi oameni. S-a întocmit un plan de 98 de măsuri tehnico-organizatorice. De pildă, s-au încheiat contracte cu beneficiarii (încă din septembrie), reprezentînd 70% din producţia lui '62; s-a întocmit un plan de aprovizionare tehnico-materială, 45% din necesităţile primului trimestru fiind de pe acum acoperite etc.

Cabinetul tehnic s-a pregătit şi el pentru asigurarea producţiei anului viitor, organizînd un nou concurs de inovaţii şi lansînd un nou plan tematic, inspirat din sarcinile producţiei uzinei pentru anul ce vine, care cuprinde 15 teme.

Iată două din ele: 1) turnarea în cochilă a cuplajelor tipizate, evitîndu-se neajunsurile actuale (produsele necesită multe cuplaje; se pierde mult timp cu prelucrări); 2) realizarea unui dispozitiv pneumatic pentru strîngerea piuliţelor de la M8-M16, care să asigure eliminarea efortului fizic şi strîngerea uniformă.

2 Aşa... Piesa se face deci cu două cutii de turnare, cu 5 miezuri. „Dumneavoastră, tovarăşe inginer Rădoi (şeful cabinetului tehnic), ştiţi că, datorită conturului excentric al pieselor (exterior cît şi interior), montarea miezurilor reclamă o foarte mare precizie. Tehnologia existentă nu asigură această precizie; rebuturile nu sînt mici. Iată de ce trebuie o nouă tehnologie, pentru 2 miezuri". Inginerul le-a dat dreptate. Şi acum, hai s-o scoatem la capăt!

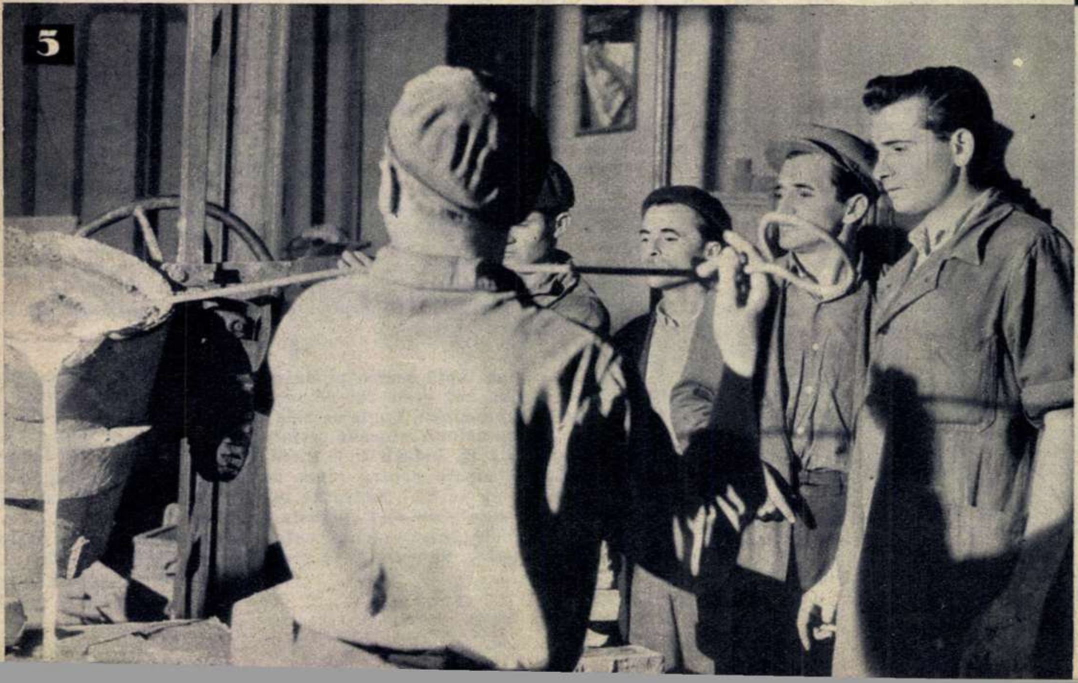

4 Încă puţin şi gata! Dar, iată — ce este mai important — o nouă descoperire: pe baza acestei noi metode se pot turna o serie întreagă de repere asemănătoare. Adică, în plus, se economisesc: material, manoperă şi utilaj de formare. „Ura, băieţi! I-am venit de hac!"

5 Chiar aşa? I-au venit de hac? Mai întîi probele şi apoi afirmaţia. Şi au început probele. Cei trei sînt acum... cinci; pentru că nu te rabdă inima pe tine, coleg de secţie, să nu dai o mînă de ajutor. Azi o turnare de probă, mîine alta, apoi modificări, apoi altă turnare şi, în fine, „ţi-am venit de hac!" Nici un rebut! Victorie!

3 Treaba nu-i de loc ușoară. Ideea există. Dar nu e suficient să spui că trebuie eliminat miezul dreptunghiular și făcut un „model natur" pentru partea exterioară, iar pentru cea interioară o marcă de acoperire care să asigure și grosimea pereților și poziția excentrică a pieselor. Nu! Nu e suficient să spui că în felul acesta elimini o ramă de format și 3 cutii de miez, adică 3 miezuri. Toate astea trebuie demonstrate în calcule și desene. Or, cei trei sînt modelori de meserie nu desenatori. De aceea s-au apucat să învețe desenul tehnic.

6 Și așa, „inovația 2.500" a prins viață. Iat-o materializată! Prin intermediul ei se asigură: ridicarea calității pieselor turnate, creșterea productivității muncii, reducerea de material și manoperă, reducerea eforturilor fizice ale muncitorilor, eliminarea rebuturilor și extinderea procedeului la piese asemănătoare.

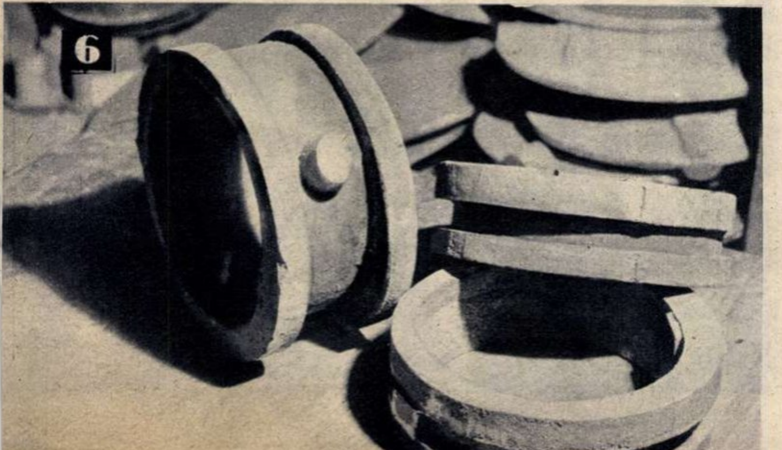

Noutăți ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE

GLANDELE ȘI ELECTRICITATEA

Crescătorii de păsări au observat de multă vreme că o dată cu venirea primăverii găinile produc mai multe ouă. Acest fapt a fost explicat prin aceea că zilele sînt mai lungi primăvara și că, deci, păsările stau mai mult la lumină. Într-adevăr, cercetări recente au arătat că păsările plasate în cuibare iluminate artificial ouă mai des, indiferent de anotimp.

Dar care este mecanismul stimulării ouatului de către lumină? Studiile efectuate de curînd în mai multe țări au demonstrat că lumina excită în primul rînd ochiul păsărilor. Această excitație se transmite sub forma unui impuls electric, prin nervii ochiului la centrii nervoși de la baza creierului. Glanda hipofiză, aflată în imediata vecinătate a acestor centri, este activată și ea secretînd astfel hormonul necesar dezvoltării ovarelor găinilor și deci ouatul.

SOARE PE... BIROU

Inginerii și tehnicienii combinatului industrial „Okteabrski" din Leningrad au construit recent o lampă „solară" de birou. Ea emite raze ultraviolete cu acțiune bactericidă și stimulatoare asupra stării generale și este primul tip de „soare artificial" portabil. Existența unui abajur mobil permite folosirea lămpii pentru iluminarea camerei de locuit sau numai a unei părți a încăperii (de exemplu, numai a locului de muncă).

Un dispozitiv special asigură de asemenea o protecție bună a ochilor împotriva razelor ultraviolete.

„DETECTIVI" RADIOACTIVI PENTRU DĂUNĂTORI AGRICOLI

La Institutul unional pentru protecția plantelor din Moscova se fac experiențe în vederea determinării particularităților biologice ale diferiților dăunători. În acest scop dăunătorii respectivi primesc, o dată cu hrana, diferite elemente radioactive. Astfel „marcați", ei sînt lăsați apoi liberi, organizîndu-se observarea lor în cîmp sau în laborator cu ajutorul aparatelor radiometrice.

Metoda urmăririi insectelor prin „detectivi" radioactivi permite determinarea migrației în masă a dăunătorilor, a numărului lor pe o suprafață anumită și studiul comportării în diferitele faze de dezvoltare sub acțiunea mediului extern.

MEDICAMENTE DIN... FLOAREA-SOARELUI

Cercetări încununate de succes au fost întreprinse în R.P. Bulgaria în obținerea unor medicamente prețioase din floarea-soarelui. Pe baza furfurolului extras din floarea-soarelui și din știuleții de porumb, s-a pus la punct sinteza a peste 50 de substanțe chimice.

Experiențele au arătat că noile medicamente dau rezultate excepționale în tratarea unor boli de piele produse de ciuperci (micoze).

CĂRȚI „TRATATE ELECTRIC"

La biblioteca „V.I. Lenin" din Moscova funcționează un laborator pentru restaurarea documentelor și cărților.

Printre metodele folosite în acest scop se numără și „tratamentul" electric al cărților. Procedeul se bazează pe faptul, îndeobște cunoscut, că obiectele încărcate cu electricitate de același sens se resping între ele.

Manuscrisele sau cărțile deteriorate se încarcă cu electricitate. Filele care se află lipite, primind o încărcătură de același fel se resping. În felul acesta, fiecare filă se desparte de cea alăturată fără să se distrugă.

ANTIBIOTICE CONTRA RUGINII

Coroziunea metalelor continuă să fie una din problemele importante ale tehnicii. S-a calculat, de pildă, că din fierul produs în întreaga lume într-un an se pierde prin ruginire nu mai puțin de un sfert.

Încă din 1957, savanta sovietică Kuznețova a studiat o metodă originală de combatere a coroziunii prin antiseptice și antibiotice. Una din experiențele făcute cu acest prilej a fost „tratarea" cu formol a unei sonde din regiunea Kuibîșev.

Cercetătorul francez E. Legarde a demonstrat recent că formolul oprește dezvoltarea microorganismelor care favorizează ruginirea. Savanții japonezi au folosit drept substanțe anticorosive penicilina și salvarsanul.

Experiențele arată că pe viitor penicilina și alte antibiotice vor putea fi folosite în multe cazuri pentru combaterea ruginii.

Cine vrea să pună zgardă Americii

ASOCIAȚIA „JOHN BIRCH", FOAIA DE TEMPERATURĂ A FASCISMULUI ÎN S.U.A.

de Valentin SILVESTRU

Sub cerul Statelor Unite începe să se stratifice o ceață impură, un flux murdar se abate asupra multora din instituțiile țării. Încercarea de a scoate în afara legii Partidul Comunist și declarația oficială că Partidul nazist este legal constituie două laturi ale unui proces, deocamdată destul de tulbure în desfășurarea sa, dar din ce în ce mai amenințător, de fascizare a vieții publice. În orașele americane mari și mici apar fel de fel de asociații, organizații, instituții, cu felurite nume și scopuri, mai mult sau mai puțin mărturisite, toate cuprinse de isterie anticomunistă, fiecare străduindu-se să descopere „roșii" pînă sub acoperișul Casei Albe. Ku-Klux-Klanul și Legiunea Americană par a fi considerate forme de fascism depășite. Partidul nazist, ai cărui membri poartă cămăși brune și zvastici pe brațe, este adeptul împuținării populației de rasă neamericană de pe glob, prin enorme camere de gazare. Organizația numită „The Minutemen" se alcătuiește dintr-o rețea secretă de bande de guerilla ai cărei componenți se pregătesc să se bată „cu inamicul în cazul ocupării țării". Acești componenți sînt — după afirmația ziarului „New York Times" — „tot felul de oameni cu un entuziasm nesatisfăcut în aproape tot felul de domenii". Acești entuziaști nesatisfăcuți pot intra în organizație chiar dacă au cazier judiciar, centrul lor „este în capul meu — a declarat conducătorul lor Robert B. De Pugh, fabricant de stupefiante și de chimicale pentru animale, din Norborne — dar nici măcar eu nu-i cunosc pe toți". Un doctor baptist australian, F. Schwartz, venit în America de-abia în 1950, a înființat aici o „cruciadă anticomunistă creștină", fiind tot timpul într-un turneu rătăcitor prin diverse state, pentru a ține conferințe cruciate.

Fiecare organizație din această pletoră de adunături își dă ifose, anunță enigmatic că are sedii, sucursale, filiale în toată America și prorocește că va înregistra un milion de membri pînă în 1962, sau 1964, sau cel mai tîrziu în 1966; fiecare „conducător" se declară autoritate supremă, gata fiind să facă dezvăluiri senzaționale despre „infiltrarea" comunistă la Pentagon ori în N.A.T.O., în subteranele Vaticanului sau în pivnițele personale ale regelui Suediei. Toți îndeamnă la ură bestială împotriva negrilor, împotriva luptătorilor pentru pace, toți răcnesc că e timpul să se arunce o bombă hidrogenică deasupra Moscovei „ca să se termine cu ea", toți fac ce se poate pentru a crea psihoza anticomunistă și a-l îndobitoci pe americanul de rînd pînă la a-l face să creadă că, în afara războiului, pentru el n-ar mai rămîne decît sinuciderea. Prin canalele fasciste se decantează acum toată spuma cenușie a filozofiei desperării, spaima lașă a burgheziei în fața maselor, exacerbarea cumplită a goanei după profituri, extremismul politic orb și inconștient, ultraconservatorismul militar.

Purtătorii de cuvînt ai administrației Kennedy nu ignoră fenomenele de fascizare, dar, în același timp, fac și glume oficiale cu privire la o organizație fascistă sau alta (deși, după cum bine se știe, guvernul american nu e de loc glumeț cînd e vorba să aplice legea Smith-McCarran). Robert Kennedy, fratele președintelui, ministrul Justiției, a apreciat de pildă că cea mai recentă dintre aceste organizații, Asociația „John Birch", ar fi o adunătură „ridicolă" de „smintiți". E greu de spus cît de inocent a fost resortul interior al surîsului ministrului. Cert e însă că el știe foarte exact că în conducerea Asociației, sau printre sprijinitorii ei direcți, se află un număr de membri ai Congresului S.U.A. E de bănuit că cine l-ar informa pe același ministru că a fost investit de un for în care se află și un număr de „smintiți", n-ar obține din partea lui un surîs...

Dar e vorba chiar de niște ridicoli oameni fără de minte?

O „CARTE ALBASTRĂ" SCRISĂ CU CERNEALĂ BRUNĂ

Asociația „John Birch" este un fel de concentrat politic al ersatzurilor mccarthyste, o drojdie cafenie alcătuită din scursorile vieții politice americane. O dată înfrîntă, mișcarea a cărei expresie și căpetenie a fost răpo-

TRIPTIC FASCIST AMERICAN:

1) Steagul Statelor Unite, puști, tobe, lozinci rasiste, căști de oțel, pas de gîscă și, bineînțeles, mult fum pentru amețirea celor slabi de înger – iată o defilare tradițională a membrilor Legiunii Americane.

①
Bickfords

2) Demonstrație fascistă în centrul Washingtonului, capitala S.U.A. Lozincile incită la ură rasială, steagurile sînt hitleriste, demonstranții urlă și tropăie prin mijlocul străzii. Dar polițiștii, binevoitori, au oprit circulația ca să nu-i stingherească...

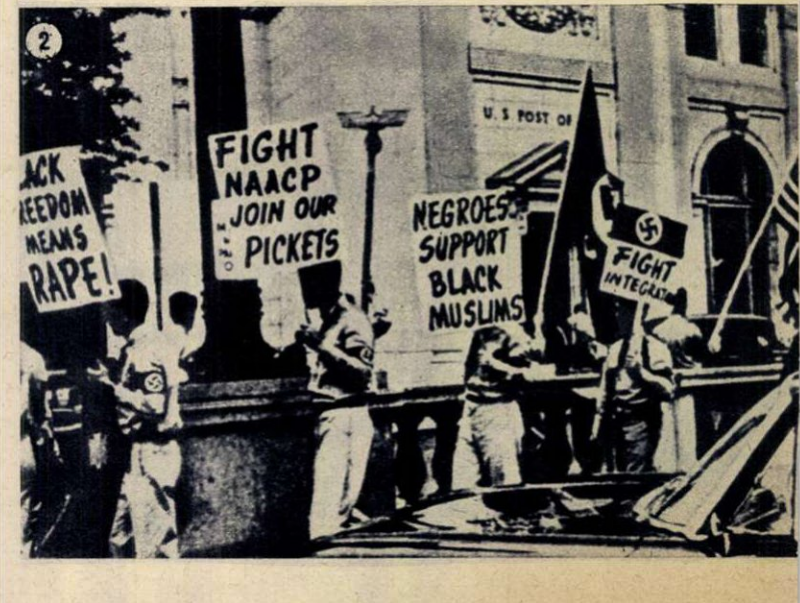

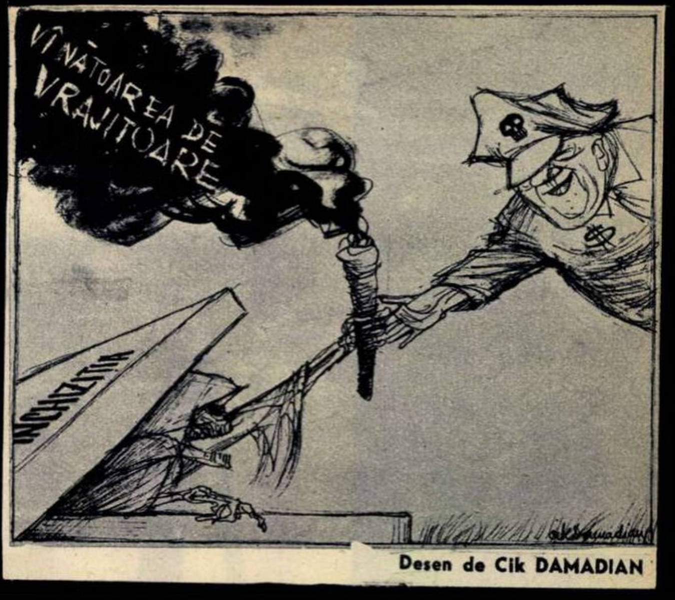

Desen de Cik DAMADIAN

satul McCarthy, senator de Wisconsin, se reface ca o ciupercă în gunoi, cu sprijinul celor mai reacţionare cercuri politice, militare şi de afaceri. După cum s-a mai scris, ea s-a autobotezat cu numele unui fost misionar, spion american în China, pierit o dată cu izgonirea lui Cian Kai-şi din ţară. Prea multe lucruri despre agentul-popă John Birch nu se ştiu. Se ştiu în schimb despre conducătorii încă în viaţă ai Asociaţiei — deşi nu despre toţi cei 26 de membri ai consiliului naţional, căci o parte preferă să nu li se cunoască nici numele deocamdată, le e încă ruşine să apară în public. Robert Welch, preşedintele, e bancher şi fabricant de bomboane la Boston; mai puţin realizat ca producător de zaharicale, el a trecut de la rahatul cu stafide la literatura anticomunistă, găsindu-şi în politică vocaţia rătăcită o vreme printre tonele de marţipan. „Cartea albastră“ pe care a scris-o — un fel de rezumat nu îndeajuns de gramatical al cărţii lui Adolf Hitler — stabileşte modul de organizare al Asociaţiei, ţelurile ei şi alte chestiuni de bucătărie. „Întrucît — se scrie aici — Asociaţia acţionează sub un deplin control autoritar la toate nivelurile... persoanele care intră în ea, înseamnă că o fac în primul rînd pentru că cred în mine şi în ceea ce întreprind, deci trebuie să recunoască conducerea mea“. Printre altele „conducerea“ este definită şi ca administrarea fără control a cotizaţiilor, tocmai pentru că membrii trebuie să creadă nelimitat în cel care le încasează şi să nu-l întrebe pe ce le cheltuieşte. Autoritarul preşedinte este flancat, printre alţii, de: G. Parker, fost preşedinte al Asociaţiei naţionale a fabricanţilor din S.U.A., politician mai mult sau mai puţin zaharisit; F. Gano Chance, de asemenea fost preşedinte al Asociaţiei naţionale a fabricanţilor, mare om de afaceri din statul Missouri, adept al „reînvierii fasciste“ în America, aflată acum, după părerea lui, în stare de catalepsie politică; William J. Grede, milionar din Milwaukee; Martin J. Connor, fost vicepreşedinte al Asociaţiei naţionale a fabricanţilor; E. G. Swigert, fost preşedinte al Asociaţiei naţionale a fabricanţilor; Tom Anderson, proprietarul unui ziar din Tennessee, orator rasist şi publicist caţavencian de provincie; generalul locotenent Charles B. Stone din corpul al 3-lea de aviaţie — şi alţii asemenea. Toţi sînt deosebit de veninoşi şi au despre lumea contemporană opiniile unor mumii egiptene trezite la viaţă.

Într-un amplu articol publicat în vara acestui an în ziarul „The Worker“, gazetarul american Mike Newberry a demonstrat cu fapte şi date că planurile de acţiune ale Asociaţiei „John Birch“ au fost în mare măsură stabilite la cea de-a 64-a conferinţă anuală a Asociaţiei naţionale a fabricanţilor, din decembrie 1959. Cu această ocazie fabricanţii au hotărît să finanţeze mai substanţial mişcarea fascistă, să delege în conducerea ei reprezentanţi de-ai lor de vază şi să organizeze forme de pregătire a unor oameni de afaceri pentru a acapara posturi importante în viaţa politică. S-a creat şi un seminar de economie politică la care toţi aceşti trustmeni învaţă legile profitului maxim cu profesori universitari angajaţi cu ora.

Printre sprijinitorii făţişi ai Asociaţiei se numără: cardinalul Cushing din Boston, care a binecuvîntat-o în scris, atrăgînd atenţia credincioşilor că organizaţia aceasta ar avea şi laturi sfinte; senatorul Eastland şi deputatul Sherer, meniţi s-o popularizeze (şi s-o ferească de atacuri) în Congres; ex-generalul maior Walker şi alţii. Generalul fusese comandantul unei divizii cantonate în R.F. Germană. În timpul campaniei electorale pentru alegerile prezidenţiale, acest politician cazon i-a adunat pe militarii de sub comanda sa împreună cu familiile lor şi a început să-i „îndoctrineze“ după model militar american, ordonîndu-le de partea cui să fie, adică a candidaţilor extremei drepte, citindu-le pînă la epuizare inteligentele broşuri ale Asociaţiei „John Birch“; în ele li se cere oamenilor să-şi scoată din cap orice idei în afară de anticomunism — dacă această pornire zoologică se poate defini cu termenul nobil de „idee“.

Datorită acestor broşuri, datorită publicaţiei birchiste „Opinia americană“, datorită oratorilor care vorbesc în numele ei și datorită unor cărți editate mărturisit sau nu cu fondurile Asociației, ne putem da seama cam care e stadiul dezvoltării — ca să zicem așa, adică relativ impropriu — intelectuale a reprezentanților fascismului contemporan american.

PROALBAȘTRI CARE SÎNT NU NUMAI ANTIROȘII, CI ȘI ANTINEGRI...

Iată, de pildă, chiar activitatea oratorico-scriptică a fostului general Walker. Zeloasele sale discursuri în fața trupei au născut un mare scandal la Washington — unde guvernul se mai străduiește deocamdată să nu ajungă sub comanda militarilor. Prin urmare, generalul a fost scos de la comandă și trimis provizoriu la Heidelberg, la comandamentul general, unde se credea că, printre altele, va citi o vreme vechi romane cavalerești germane și va bea bere cu studenții în filozofie. El nu s-a arătat însă prea interesat de asemenea activități și de aceea, după cinci luni, încărcat cu un avertisment, a fost expediat tocmai în insulele Hawai, unde se presupunea că va face plajă și va învăța să cînte la banjo. Și aici însă, comandantul a căutat să-și continue activitatea năbădăioasă, proferînd blesteme la adresa celor care — vorba lui — „mi-au pus botniță“, susținînd misterios că comunismul „s-a infiltrat“ în guvernul Statelor Unite, unde „lașii fac concesii proștilor“ și că el își va publica programul său „proalbastru și antiroșu“. Fiind demis din armată, a intrat oficial în Asociația „John Birch“, care a căpătat astfel un consilier militar fățiș, legat de mulți alții ca el, gata la programe antiroșii și proalbastre, și care au și împărțit întreaga omenire în numai două culori.

Iată și o altă mostră de intelectualitate birchistă. Doi foști funcționari ai Agenției Centrale de Informații au editat un volum intitulat „Scrisorile lui John Franklin“, în care se expune — în maniera unei cărți de bucate scrisă de antropofagi — cum „marxiștii și sindicaliștii“, în legătură cu „sălbaticii subumani din rîndurile negrilor și portoricanilor“ și împreună cu „liberalii și Curtea Supremă“, au trădat America, dînd-o pe mîna „birocraților de la Organizația Națiunilor Unite“. Aceste zăpăcitoare conexări sînt ca niște premise pentru concluzia că „raidurile libertății“ inițiate împotriva rușinoasei segregații rasiale ar fi „atacuri împotriva poliției din partea a numeroși agenți criminali și primejdioși din rîndurile negrilor și portoricanilor“. După acest efort intelectual, autorii renunță la investigațiile în prezent și mijesc ochii spre viitor. Scrutîndu-l bine ei consideră, în pagini de veritabilă groază stilistică, precum că într-un viitor nedefinit negrii americani vor acapara S.U.A. și-i vor exila pe albii de aici în Africa, pentru a-i preface tot în negri; cine va încerca să se împotrivească va fi lovit cu cîte o bombă atomică. Recomandarea finală e îndemnul spre alcătuirea unei armate clandestine care să asasineze în masă pe toți adversarii vizați în carte. Nici cînd glumesc involuntar, canibalii nu se dezmint.

Colonelul John Beaty, fost comandant al serviciului de informații militare al Ministerului de Război, a tipărit sub egida „Birch“ o carte exclusiv de anticipație, din care se poate vedea, printre altele, în ce mîini excelente a fost o lungă bucată de vreme serviciul susmenționat. Volumul se numește „Cortina de fier deasupra Americii“ și arată cum un trib asiatic țîșnește de undeva din acest străvechi continent, trece val-vîrtej prin Europa, membrii săi invadează Germania pătrunzînd aici prin Berlinul occidental ca simpli imigranți și se opresc în cele din urmă în Partidul democrat din S.U.A., unde se infiltrează perfid ca să pună mîna pe putere. Scrisă parcă sub efectul unei îndelungi narcoze cu cloroform, cartea se termină printr-o veninoasă defăimare a lui Roosevelt.

Senatorul Barry Goldwater, general în rezervă, rîvnitor demagog la președinție, sprijinitor violent al Asociației „John Birch“, unul din reacționarii cei mai vehemenți din Congres, care l-a și apărat de altfel pe generalul Walker, a recomandat fascismului să lupte pentru lipsirea sindicatelor de orice fel de drepturi și pentru

3) Ku-Klux-Klanul în procesiune nocturnă... Despre această organizație criminală Ministerul de Justiție al S.U.A. nu are bănuieli că ar atenta cumva la democratismul tradițional american: nu se ocupă decît de uciderea negrilor!

interzicerea totală a grevelor. El se ridică pe firmamentul politic american — cum spune săptămînalul francez „L'Express" — pe măsură ce se înalță soarele negru al reacțiunii. Un agent legat de Asociație, Hooser, are sarcina, după „Wall Street Journal", să străbată țara pentru a căuta „muncitori care să se opună actualului sistem sindical, gata să intre în acțiune îndată ce se va considera oportun". „Birch" este și sindicalist galben. Tom Anderson a declarat că e în favoarea segregației rasiale, cerînd o legislație drastică, pentru ca negrii să nu mai fie atît de „blînd tratați" cum sînt acum, ceea ce, desigur, va provoca mare surprindere mai ales printre cei care nu considerau, pînă la Anderson, linșajul drept un „tratament blînd". Printre cei acuzați în mod public de „comunism" de către Asociație, se află fostul star al bretelelor cu gumilastic și fost președinte al statului, Truman, Adlai Stevenson, reprezentantul S.U.A. la O.N.U., generalul Marshall, toate țările N.A.T.O. cu excepția Portugaliei, Ike Eisenhower, decedatul Foster Dulles și șeful bisericii evanghelice. Asociația are drept scop să instaleze un führer la conducerea Americii, care să pornească cel de-al treilea război mondial. După opinia Asociației, cheltuielile pentru înarmare sînt prea mici iar independența statelor africane — Africa fiind un continent în care trăiesc „oameni inferiori" — e un scandal mondial. Pe o hartă tipărită de Asociație au fost colorate cu roșu toate țările care au căzut sub influența „complotului comunist". Albe au rămas Spania, Portugalia și Republica Dominicană (deși, obiectiv vorbind, culoarea actuală a președintelui ei, Balaguer, e vînătă, după cum a lui Salazar e de-a dreptul albastră). Statele Unite ale Americii apar aici hașurate cu roșu în proporție de 60%...

UN SURÎS COMPLICE...

Firește, ca toți cei cuprinși de isterie războinică, fasciștii americani sînt niște smintiți, iar propaganda lor antisovietică, anticomunistă și antimuncitorească, este în esența ei absurdă. Numai că ministrul Justiției din S.U.A., catalogîndu-i drept niște smintiți ridicoli, zîmbește fotografilor, iar lor le face cu ochiul. În spatele oratorilor care concurează urletele fiarelor din pustiul Nevadei, în spatele autorilor de maculatură fascistă, care scriu de parcă ar zgîria cu un colț de mamut pe pereții cavernelor, în spatele acestor editori, publiciști, senatori, generali, bancheri care cer toți să se pună Americii o zgardă cu zvastică, se află marii fabricanți de armament, trustmenii industriei atomice, toți profitorii mari și mici ai războiului rece. Forța Asociației nu e neglijabilă și crește. Dar totodată crește de-a lungul și de-a latul Statelor Unite ale Americii un curent de protest împotriva acestui flux murdar de fascism. Nici acest curent nu e neglijabil și crește. Primejdia reprezentată de fascism nu e desigur de neinlăturat, dar nici de nebăgat în seamă imperialismul secretă fascism ca sepia cerneală. Va trebui să se lupte cu hotărîre pentru ca acești „albaștri" îmbrăcați în cămăși brune să fie înlăturați din viața publică.

SYLVESTRE NYINDO DESPRE ȚARA

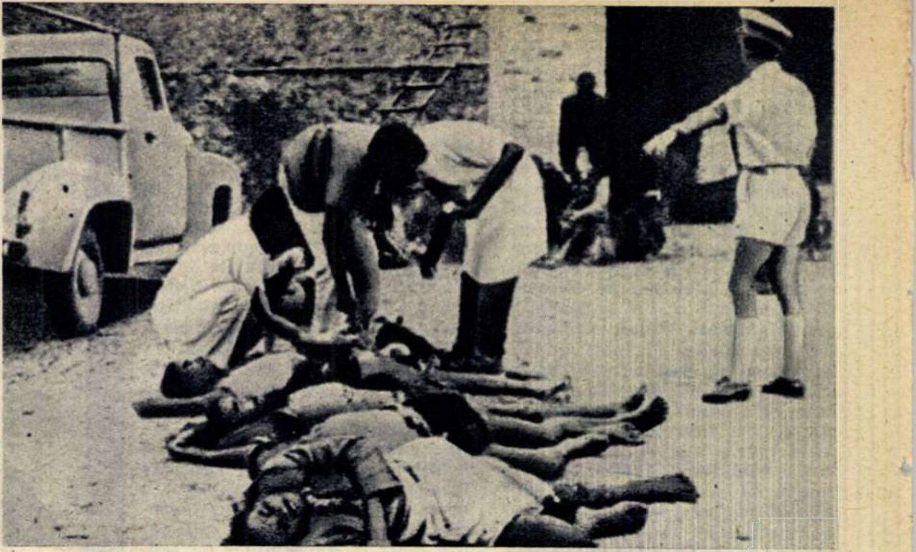

Aliniate în „ordine", cadavrele unor demonstranți din Ruanda-Urundi sînt supravegheate de polițiștii colonialiști care au atacat manifestația. Încă o operație „civilizatoare" la activul autorităților belgiene, felicitate de o comisie O.N.U. pentru „opera umanitară" întreprinsă pe teritoriul de sub tutela lor.

„Acțiunea RUANDA-URUNDI"

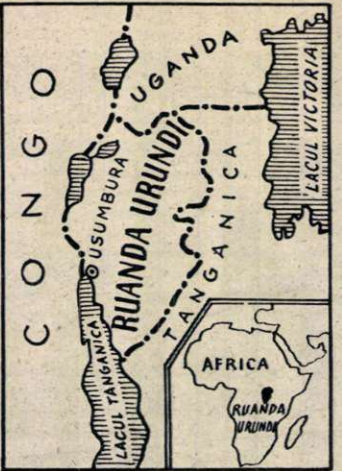

— Rînduri pentru o istorie a „bunăvoinței" tutorilor colonialiști —

Tînărul se numește Sylvestre Nyindo și este student, originar din Ruanda. Am avut prilejul să-l cunosc și să ascult ore multe o poveste zguduitoare. Povestea uneia dintre cele mai cinice acțiuni de asuprire colonialistă. În cele ce urmează aș vrea să reproduc — fie și parțial — cele spuse de Sylvestre Nyindo, bun cunoscător al istoriei poporului său și mai bun cunoscător — din proprie experiență — al tuturor silniciilor pe care acest popor le are de îndurat. Dar — înainte de a reproduce cele relatate de studentul ruandez — cîteva cuvinte despre teritoriul african „fericit" cu tutela colonialiștilor belgieni.

În inima Africii Centrale, două regate — Ruanda și Urundi — însumează o suprafață de 54.000 km² cu o populație de aproximativ 5.000.000 de locuitori. Subsolul este bogat în aur, cositor, wolfram și alte minerale utile. Pămîntul dă o imensă cantitate de cafea și bumbac. Usumbura, cel mai mare oraș al teritoriului, constituie, pe malul lacului Tanganica, principalul punct de transbordare pe vase a imenselor cantități de cafea care iau — în proporție de 90% — drumul Statelor Unite. Despre condiția locuitorilor africani voi da numai un citat din presă. Revista belgiană „Dosarele acțiunii social-catolice" scrie: *„Cine știe că în Ruanda-Urundi marea majoritate a populației nu mănîncă decît o dată pe zi? Că venitul mediu al unei familii cu cinci copii este de 1.500 de franci pe an? Cine știe că există 40.000 de tuberculoși înregistrați oficial și numai un singur spital cu 600 de paturi? Cine știe că medicamentele sînt aproape inexistente și că șirurile de bolnavi sînt tratați făcîndu-li-se false injecții?"*

Tutela asupra celor două țărișoare este de drept a Organizației Națiunilor Unite. De fapt, prin hotărîrea O.N.U., această tutelă a fost încredințată Belgiei după ce ani de zile tot colonialiștii belgieni au tăiat și au spînzurat (la propriu și la figurat) în cele două regate.

Și acum, după aceste cîteva informații sumare, să dau cuvîntul studentului ruandez:

„Interesant!" — rezoluție pe un raport

Unul dintre primii europeni care a pus piciorul pe pămîntul nostru a fost contele von Gotzen, un călător german. În 1893 el a transmis Kaiserului un raport pe care Berlinul a pus o rezoluție: *„Interesant!"*

Au trecut 7 ani de la înregistrarea raportului de către autoritățile imperiale și primii coloni germani erau deja statorniciți atît în Ruanda, cît și în Urundi. În cei 14 ani, cît a durat dominația germană în Ruanda-Urundi, trimișii Kaiserului au reușit să rotunjească averi frumușele. După primul război mondial, colonialiștii germani erau alungați din Ruanda-Urundi iar în locul lor, apăreau colonizatorii belgieni. Din povestirile bătrînilor rezultă că în epoca din jurul anului 1925 s-a înregistrat un adevărat val de imigranți belgieni, care — recrutați mai ales din lumea aventurierilor, a celor certați cu polițiile judiciare din diferite țări europene — manifestau o sete de înavuțire și o lipsă de scrupule cum rar s-a putut vedea aiurea. Firește, toată această lume interlopă venea împreună cu funcționărimea aleasă „pe sprînceană" la Bruxelles pe criteriul lipsei oricărei urme de omenie — și împreună cu soldații care trebuia să ajute la „menținerea ordinei". În acea vreme, locuitorii din Ruanda-Urundi au avut pentru prima dată prilejul să vadă, adăugat la echipamentul unui soldat european, un instrument a cărui utilitate aveau s-o înțeleagă și mai ales s-o simtă foarte curînd. Era biciul. Într-adevăr, prima formă de exploatare în Ruanda-Urundi s-a chemat „perceperea de impozite" în natură. Fiecare așezare trebuia să dea organelor de rechiziție păsări, ouă, vite cornute etc. Atunci cînd mai marele așezării respective nu reușea să strîngă numărul de păsări și vite stabilite de administrație, el era dezbrăcat în piața publică și, în prezența tuturor localnicilor, convocați special pentru aceasta, primea 100 de lovituri de bici. Principiul „stimulării" cu biciul a plății impozitelor este în vigoare și astăzi. Numai că el se extinde și asupra... morților. Într-adevăr, dacă un „rău-platnic" a avut proasta inspirație de a muri din cauza mizeriei sau de a se sinucide pentru a scăpa de rușinea flagelării publice — blînzii tutori belgieni nu pregetă să exhumeze cadavrul și — tot în prezența celorlalți băștinași — să-l biciuiască pe cel mort. Dar, revenind la epoca 1925, țin să mai adaug și faptul că — întrucît funcționarii belgieni erau trimiși de metropolă fără familii — la lista „obiectelor" supuse rechiziției s-au adăugat și fetele începînd de la 14 ani. Revolta și indignarea populației au fost atît de mari, încît locuitorii satelor, înarmați cu bîte, au atacat cîteva dintre centrele întărite ale colonialiștilor. Represiunea

ȘI POPORUL SĂU

a fost îngrozitoare. Numai un exemplu. O colină înconjurată de armata colonialistă, s-a transformat într-un cimitir istoric, 4.000 de copii și 3.000 de femei numărîndu-se printre cei împușcați.

Vremea „nouă" a tutelei a păstrat intacte practicile vechi

La Bruxelles, în safeurile Ministerului Coloniilor, un dosar devine zi de zi mai voluminos. Dosarul se numește *„Acțiunea Ruanda-Urundi"*. El este mărturia adevărului că vremea „nouă", instaurată o dată cu acordul de tutelă din 1946, nu a adus nici o schimbare în existența popoarelor din Ruanda-Urundi. Sau, ca să fiu mai exact, schimbările sînt numai de formă. În 1948, o comisie organizată de Națiunile Unite a venit să inspecteze teritoriul aflat sub tutelă. Rezultatele au fost caracterizate de către observatorii din țările occidentale drept „mediocre". Trebuie să spun că acest epitet e foarte blînd. Aș considera rezultatele drept nule. E adevărat că autoritățile belgiene au acceptat — eveniment într-adevăr fără precedent — să acorde muncitorilor negri un salariu. Dar ce salariu? 90 de franci belgieni pentru 30 de zile de muncă. Chiar la orașe, femeile muncitorilor trebuie să cultive pămîntul pentru a-și putea hrăni copiii. Și acum, în anul 1961, cei mai mulți dintre locuitori au drept singur material pentru îmbrăcăminte, frunzele de banan și pieile netăbăcite ale animalelor vînate. În schimb, cel mai mărunt salariat belgian cîștigă, tot pe timp de o lună, 20.000 de franci belgieni. Nici nu mai e nevoie să adaug ce deosebire este între condițiile de muncă ale negrilor și cele ale funcționarilor belgieni. Și totuși...

Comisii de anchetă din partea Organizației Națiunilor Unite au mai venit în Ruanda-Urundi și mai tîrziu. În 1951 a sosit cea de-a doua misiune a Națiunilor Unite. Membrii ei au fost literalmente asediați cu cereri referitoare la acordarea de drepturi, la ameliorarea situației din învățămînt, la îmbunătățirea tratamentului în închisori, la abolirea biciuirii și a muncii forțate. (După plecarea misiunii, de altfel, represiunile au adăugat la practicile obișnuite și o „inovație": cei care au prezentat petiții au fost exilați în zonele infectate de musca țe-țe). Cea de-a treia comisie de anchetă, sosită în 1954, nu a aflat noutăți. Aceleași petiții, conținînd aceleași revendicări. Dar, cum toate aceste comisii erau alcătuite din reprezentanți ai țărilor aflate în N.A.T.O., rapoartele nu se sfiau să... felicite pur și simplu guvernul belgian pentru „opera umanitară" desfășurată în Ruanda-Urundi.

Misiunea „pacificatoare" a arhiepiscopului Perraudin

Creșterea spiritului de luptă al maselor, procesul extrem de rapid de lămurire a lor, punea colonialiștilor probleme serioase. Trebuie știut că teritoriul Ruanda-Urundi a fost și este folosit de către ocupanții belgieni și aliații lor din blocul Atlanticului de Nord, ca un foarte comod cap de pod pentru acțiuni de subminare împotriva Republicii Congo. Iată de ce, în grija lor de a-și menține dominația, ocupanții belgieni și sprijinitorii lor se dovedesc dispuși la orice. Chiar și la asasinate. Felul în care a fost ucis, de pildă, în 1959, regele Nutara, care manifesta tendințe de independență, este semnificativ. Pentru lichidarea acestui adversar, ocupantul belgian a făcut apel la însuși reprezentantul său spiritual... arhiepiscopul Perraudin. „Distinsul prelat" catolic l-a vizitat pe rege, invitîndu-l la Usumbura „pentru a întîlni o serie de deputați belgieni, sosiți cu avionul de la Bruxelles". Nebănuind nimic Nutara s-a dus la întîlnirea care nu trebuia să aibă loc niciodată, deoarece nici un fel de deputat belgian nu venise în capitala ruandeză. În schimb, regele a fost poftit la medicul belgian care îl îngrijea de obicei și care, de data aceasta, i-a făcut o injecție mortală.

Cu noul rege, ales după moartea lui Nutara — Kigeru al V-lea — colonialiștii au procedat puțin altfel. El a fost detronat și exilat. Aceasta, pentru că manifesta și el tendințe de independență, pentru că se opunea alipirii țării la Katanga, după cum se opunea și acțiunilor subversive împotriva Congoului. Cu ajutorul cîtorva stipendiați, colonialiștii au înjghebat un „partid" — Parmehutu — care le-a asigurat posibilitatea de a-și continua politica. Dar bătălia pentru independență a căpătat forme din ce în ce mai organizate. În august 1959 a fost creată „Uniunea națională a poporului din Ruanda". Ea militează pentru proclamarea neîntîrziată a independenței, pentru crearea unui organ legislativ prin alegeri libere, pentru reforma agrară, pentru un plan de dezvoltare economică și deplina abolire a discriminării rasiale. Cu un an înainte, în Urundi lua ființă „Partidul Unității și al Progresului Național" (Uprona) cu un program asemănător. Lesne de imaginat reacția colonialiștilor. Conducătorii celor două partide au fost arestați, mulți activiști au fost uciși, alții au luat drumul pribegiei. Dar, în ciuda represiunilor, lupta nu a încetat. Iată de ce ocupanții s-au gîndit să schimbe tactica și să făgăduiască „democratizarea" teritoriului. În acest scop au fost create „guverne provizorii" atît în Ruanda, cît și în Urundi. Bineînțeles, membrii acestor guverne primeau atît fondurile cît și „inspirația", de la Bruxelles. Pentru a da un singur exemplu, să arăt că republicii fantomă i s-a alcătuit chiar o constituție. Cel de-al 18-lea articol prevede textul jurămîntului pe care trebuie să-l depună toți locuitorii: „În numele lui dumnezeu cel atotputernic, jur să păstrez credință regimului". Vreți să știți cine e autorul acestei constituții? Însuși arhiepiscopul Perraudin, același personaj care a avut rolul amintit în asasinarea regelui Nutara. Mai mult, noua constituție, elaborată de acest arhiepiscop, a trebuit să fie aprobată. Și a fost într-adevăr... aprobată. De cardinalul Van Roey din Malines (Belgia). În aceste condiții, colonialiștii au socotit că pot organiza, fără prea mari riscuri, alegeri pentru organele legislative. Cum se pregătesc aceste alegeri? Trupele belgiene și-au postat mitralierele pe toate drumurile. Cei care s-au refugiat în țările învecinate și care ar voi să vină îndărăt pentru a vota, sînt împiedicați. E drept că există zece observatori ai Națiunilor Unite. Ce atitudine au ei însă, o să deduceți singur, dacă vă voi povesti că unui refugiat venit din Congo și care cerea să fie ajutat pentru a-și exercita dreptul de alegător, i s-a răspuns: ,,Sînteți insuportabili!" Cel care a dat această replică este reprezentantul Spaniei franchiste în Comisia observatorilor...

Prințul Louis Rwagasore, ucis cu un glonte de pistol tras prin fereastra unui restaurant din Usumbura. Asasinarea liderului politic care milita pentru independența imediată a teritoriului Ruanda-Urundi a fost etichetată de autoritățile colonialiste drept „fapt divers". Aceleași autorități au declarat „dispărut fără urmă" pe asasinul care n-a fost căutat nici o clipă.

În loc de cîteva concluzii

Relatările studentului ruandez Sylvestre Nyindo se termină aici. Nu însă și evenimentele. În Ruanda, administrația colonială belgiană a izbutit să-și strecoare interpușii în Adunarea Legislativă. În Urundi însă, forțele naționale, reunite în jurul partidului „Uprona", au ieșit, în pofida tuturor opreliștilor și silniciilor, victorioase. 58 din cele 64 de mandate ale Adunării Legislative au fost obținute de către exponenții acestui partid. Și atunci, în același Usumbura, păzit cu strășnicie de trupele parașutiștilor belgieni, străjuit zi și noapte de avioane și elicoptere, s-a mai comis o crimă. Textul agenției France Presse era laconic: „Prințul Rwagasore a fost asasinat cu un foc de revolver în timp ce se afla într-un restaurant din Usumbura". Prințul era fondatorul și președintele partidului „Uprona", care în alegerile legislative repurtase succesul zdrobitor amintit mai sus.

În istoria zbuciumată a teritoriului Ruanda-Urundi s-a mai întors o pagină pătată de sînge. Dar reacția întregii Africi a indicat adevărul că în vremea noastră astfel de crime nu fac decît să apropie și mai mult ceasul definitivei alungări a colonialiștilor din toate țările pe care încă le întinează cu prezența lor. Un gazetar african a relatat de altfel nu de mult o întîmplare aparent nelegată de cele de mai sus, dar care merită să fie așezată în loc de concluzii la sfîrșitul acestor rînduri: Un „turist" belgian, însoțit de o călăuză, se afla acum vreo doi ani într-o călătorie prin Ruanda-Urundi. La un moment dat „tam-tamurile" au început să bată. Turistul a ținut să știe ce anume transmit loviturile ritmice.

— Bat deșteptarea, domnule! — a răspuns localnicul cu aerul cel mai serios din lume.

L. SĂRĂȚEANU

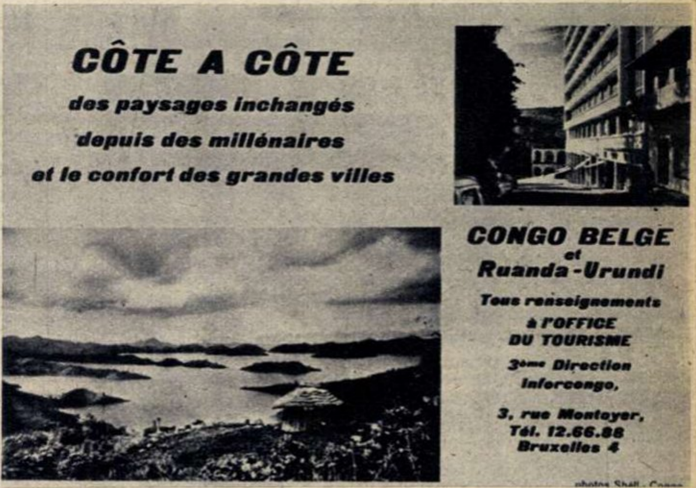

CÔTE A CÔTE

des paysages inchangés

depuis des millénaires

et le confort des grandes villes

CONGO BELGE

et

Ruanda-Urundi

Tous renseignements

à l'OFFICE

DU TOURISME

3ème Direction

Inforcongo,

3, rue Montoyer,

Tél. 12.66.88

Bruxelles 4

photos Shell - Congo

Reclama oficiului belgian de turism invită oaspeți în Congo și Ruanda-Urundi unde „peisaje neschimbate de milenii stau alături de confortul marilor orașe". Reclama omite detaliul că în încremenitul peisaj milenar băștinașii au dreptul cel mai larg de a muri de foame și de a-și vlăgui forțele în beneficiul „tutorilor", în timp ce confortul marilor orașe e exclusiv un privilegiu al spoliatorilor colonialiști.

Tradițional dans ruandez. Spre regretul ocupanților belgieni, localnicii își păstrează folclorul și — o dată cu el — sentimentul demnității naționale, brutal încălcate de năvălitorii autoinvestiți cu dreptul de a batjocori totul, afară de propriile lor interese.

ÎN MICROCOSMOSUL SÎNGELUI

O VIZITĂ LA CENTRUL DE HEMATOLOGIE DIN BUCUREŞTI

De cînd William Harvey (1578-1657) a descoperit circulaţia sîngelui, nenumăraţi oameni de ştiinţă au căutat, de-a lungul secolelor, să dezlege tainele acestui ţesut, cel mai valoros al corpului omenesc. Au fost descifrate rînd pe rînd componentele sale, dar, pe măsură ce savanţii descopereau alte şi alte fapte noi, el se dovedea a fi un microcosmos tot mai complex, care mai păstrează pînă în zilele noastre, ferecate într-o aparentă simplitate, numeroase taine.

Centrul de hematologie din Bucureşti împleteşte în chip original cercetarea menită să dezlege enigmele încă nepătrunse ale sîngelui cu activitatea didactică de perfecţionare a cadrelor medicale care lucrează în hematologie. Totodată, aci se produc, în mari cantităţi, preparate din sînge, indispensabile astăzi spitalelor şi laboratoarelor de analiză.

Printre problemele de cercetare abordate, o importanţă de prim ordin se acordă studiului experimental al leucemiei, cancerul sîngelui. Cercetările anevoioase iniţiate cu ani în urmă încep să dea roade. Anul trecut, un colectiv condus de prof. dr. C.T. Nicolau a izbutit să transmită leucemia de la om la animale, mai precis la şoareci, extinzînd astfel considerabil orizontul cercetărilor şi creînd posibilitatea studierii atît a cauzelor cît şi a celor mai eficiente mijloace de tratare a maladiei.

Menţionăm că într-o comunicare recentă din cadrul Societăţii ştiinţelor medicale a fost susţinută teza despre natura virotică a leucemiilor. Cercetările continuă în colaborare cu Institutul de inframicrobiologie, urmărindu-se punerea în evidenţă a virusului cu ajutorul microscopului electronic.

În cele ce urmează vom înfăţişa cîteva aspecte de la Centrul de hematologie din Bucureşti.

DONATORII

Donarea de sînge a devenit astăzi în ţara noastră, ca urmare a activităţii rodnice a organizaţiilor de Cruce Roşie, o acţiune de masă.

Prin sălile Centrului de hematologie se perindă zilnic 450 - 500 de donatori. Ei ştiu că cele 250 de grame de sînge pe care le donează la intervale de 45 de zile nu dăunează de loc sănătăţii lor, în schimb contribuie la salvarea a nenumărate vieţi omeneşti. Evident, condiţia principală pentru donatori este sănătatea deplină. De aceea, de consultarea lor atentă se ocupă cu deosebită grijă un mare număr de medici.

O atenţie specială se acordă recoltării şi conservării sîngelui în condiţii de sterilizare perfectă.

Desigur recoltarea de sînge nu reprezintă decît o fază a unui proces complex de cercetare şi de terapeutică. Să-l urmărim mai departe.

METAMORFOZE

Stînd de vorbă cu dr. Şt. Bălan (în fotografie), cercetător ştiinţific la secţia de preparate a centrului, înţelegi şi mai bine cît de complex este sîngele, cîte preparate preţioase se pot obţine din el. Iată cîteva exemple:

Operarea stenozelor digestive (gîtuiri ale esofagului sau ale duodenului) nu este riscantă ca atare, ci datorită faptului că bolnavul prezintă o gravă stare de denutriţie. Ca să prindă puteri, el ar trebui să mănînce carne şi ouă, dar boala nu permite consumarea unor astfel de alimente. Şi atunci... fripturile şi omletele sînt înlocuite cu hidrolizat de proteine, un preparat lichid obţinut din sînge, cu o mare putere de nutriţie. Hidrolizatul de proteine ajută şi la refacerea rapidă a ţesuturilor în cazuri de arsuri grave sau intervenţii chirurgicale.

În operaţiile grele de plămîni, abdomen, ficat sau în cazuri de accidente, se pot produce hemoragii periculoase. Ele sînt oprite brusc cu ajutorul altor preparate obţinute din sînge: trombina uscată şi bureţi de fibrină. Aceştia din urmă, introduşi în cavităţile operatorii, rămîn acolo pînă ce organismul îi absoarbe complet.

Operaţiile pe creier presupun totdeauna maximum de precauţii: lucrîndu-se pe cel mai sensibil organ, orice hemoragie poate deveni fatală. În prezent, însă, hemoragiile sînt imediat şi radical zăgăzuite cu ajutorul unei pelicule de fibrină care acoperă creierul întocmai ca o ţesătură fină.

Pudra de globule roşii cicatrizează în cîteva săptămîni plăgi care înainte vreme nu se închideau cu lunile şi cu anii; serul hiperglobulinic previne unele boli infecţioase, ca hepatita epidemică, pojarul etc.

Properdina este acel anticorp, necunoscut pînă mai acum cîţiva ani, datorită căruia — după cum afirmă unii oameni de ştiinţă — omenirea a supravieţuit marilor flageluri care s-au abătut asupra ei de-a lungul istoriei. Astăzi, acest scut al organismului împotriva asaltului microbilor este produs de asemenea de Centrul de hematologie din Bucureşti.

Alături de aceste preparate trebuie să pomenim şi soldextrinul, un înlocuitor sintetic al plasmei sîngelui şi care poate fi folosit pentru reanimare în cazurile de moarte clinică a accidentaţilor gravi.

Tot la Centrul de hematologie se produc o serie de reactivi necesari analizelor de laborator, printre aceştia numărîndu-se serul cu ajutorul căruia se determină grupele sanguine. Se ştie că o transfuzie poate salva viaţa unui bolnav numai atunci cînd între sîngele donatorului şi al bolnavului există identitate de grupă sanguină. Iată de ce acest ser este indispensabil serviciilor de transfuzii ale spitalelor din întreaga ţară.

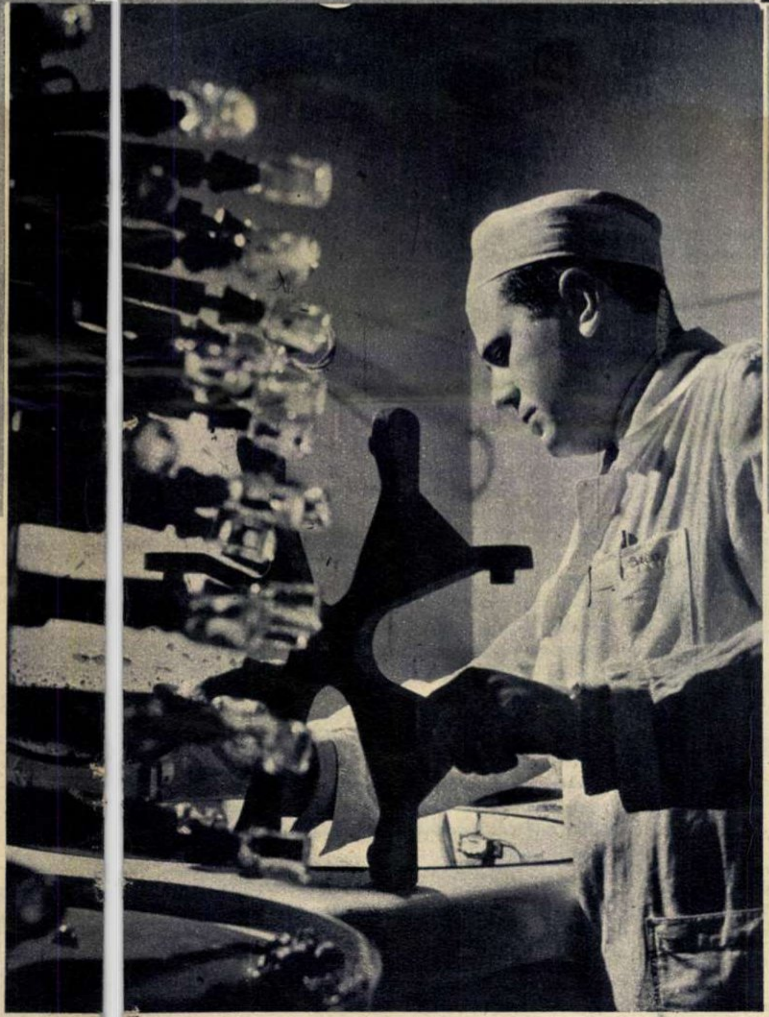

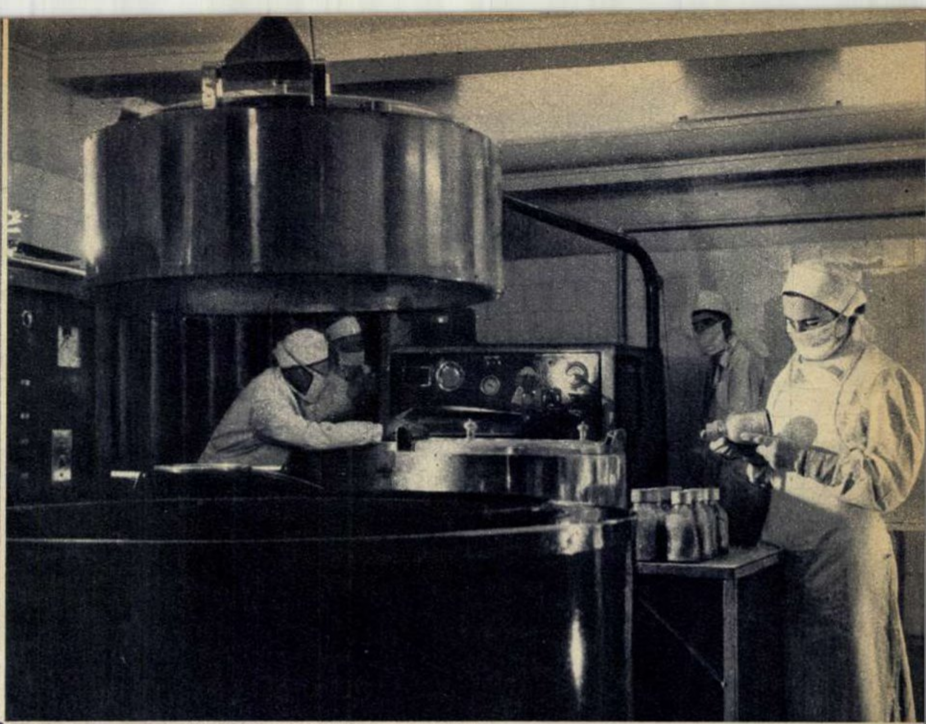

O FABRICĂ DEOSEBITĂ

Pentru obţinerea acestei mari varietăţi de preparate, în subsolul clădirii care adăposteşte Centrul de hematologie se află o adevărată „fabrică", dotată cu centrifuge cu răcire la o temperatură de minus 30°, cu dispozitive speciale de uscare a produselor din sînge (ca acela din fotografie) şi cu alte aparate complicate, de înaltă precizie.

„Materia primă" a acestei fabrici neobişnuite e sîngele omenesc.

Marile operaţii pe inimă, ca acelea care se realizează la spitalele „Fundeni" şi „Panduri" din Bucureşti, transfuziile, obţinerea produselor hemostatice, a derivatelor şi reactivilor despre care am vorbit mai înainte, cer desigur importante cantităţi de sînge, care se obţin graţie donatorilor. În cazuri speciale, sîngele se trimite în cele mai îndepărtate colţuri ale ţării cu avioane sanitare.

PRINCIPALUL ESTE... MĂDUVA

Principalul producător de sînge — măduva osoasă — nu mai reprezintă o zonă inaccesibilă şi misterioasă. Hematologii au pătruns pînă la ea şi rezultatele sînt uimitoare.

Un bolnav de anemie gravă, în faţa căreia tratamentele „clasice" deveniseră neputincioase, a fost salvat de la moarte sigură prin grefă de măduvă donată de doi fii ai săi. Un alt caz: o bolnavă avea sîngerări continue şi foarte periculoase, care nu puteau fi oprite. Numai

cu cîţiva ani înainte, ea ar fi fost definitiv condamnată; în prezent, este perfect sănătoasă, sîngerările fiind oprite prin grefe de măduvă luată de la o soră a bolnavei.

Aceste două cazuri de grefe se numără printre cele cîteva zeci realizate în lumea întreagă — căci numai atîtea au fost înregistrate pînă acum.

Cercetătorii au mers însă şi mai departe. Ei au reuşit să conserve măduva timp îndelungat (pînă la 45 de zile) prin îngheţarea ei la minus 76° în glicerol, printr-o tehnică pusă la punct în cadrul Centrului. Iată-i, în fotografie, pe dr. Vlad Apăteanu şi dr. Gh. Grigoriu folosind această tehnică într-un experiment cu măduvă osoasă pe şobolani.

Ce importanţă prezintă conservarea măduvei? Vom răspunde printr-un exemplu. Pînă acum tratamentul tumorilor canceroase prin iradiere intensă se izbea de o consecinţă nedorită: radiaţiile distrugeau nu numai celulele cancerigene, ci şi celulele măduvei. La bolnavul care se vindeca astfel de cancer apărea o anemie gravă, adesea fatală.

Conservarea măduvei oferă acum o ieşire din această alternativă. Înainte de a începe tratamentul prin iradiere, pacientului i se scoate o parte din măduvă, pentru a fi conservată. După distrugerea tumorii, i se transplantează măduva proprie ferită de pericolul radiaţiilor; cu ajutorul ei, sîngele se reface şi bolnavul se însănătoşeşte.

Un colectiv din cadrul Centrului de hematologie întreprinde o serie de cercetări pentru elucidarea cauzelor leucemiei (cancerul sîngelui) şi găsirea celor mai bune metode de tratament. Fotografia îl înfăţişează pe prof. dr. C.T. Nicolau, directorul Centrului de hematologie şi conducător al acestui colectiv, la masa de lucru.

ALIAŢII HEMATOLOGILOR: IZOTOPII RADIOACTIVI

Despre rolul izotopilor radioactivi în diagnosticul şi tratamentul bolilor de sînge ne-a vorbit cercetătorul ştiinţific Paul Teitel, pe care fotografia noastră îl prezintă studiind circuitul fierului radioactiv în organism cu ajutorul unui aparat denumit „scintilator“.

Pînă de curînd, medicul nu putea şti cu precizie, în cazul unei anemii, în care anume din organele producătoare de sînge are loc o distrugere a globulelor roşii, şi în consecinţă nu putea acţiona în mod eficient pentru combaterea bolii. Acum este suficient să se marcheze un anumit număr de globule roşii cu un izotop de crom, iar apoi să se urmărească cu ajutorul unui contor sensibil, răspîndirea lor în corp. Aparatul indică exact unde s-au distrus cele mai multe globule: în măduva osoasă, în ficat sau în splină. Dacă se constată că splina este aceea care provoacă anemie, este extirpată; în celelalte două cazuri se aplică tratamente cu mijloace chimice corespunzătoare.

Tot cu ajutorul izotopilor radioactivi se determină durata de viaţă a globulelor, se studiază capacitatea de regenerare a măduvei, modul de asimilare a fierului de către organism şi alte procese importante.

Metodele de cercetare cu izotopi radioactivi se introduc actualmente în practica curentă a Clinicii de hematologie şi a altor clinici care colaborează cu Centrul de hematologie, permiţînd clarificarea unei serii întregi de procese fiziologice din organism, greu sau chiar imposibil de elucidat prin alte mijloace.

*

Centrul de hematologie pune la îndemîna cercetătorilor mijloace de investigaţie dintre cele mai moderne. Printre acestea se numără contoarele Geiger pentru urmărirea izotopilor radioactivi în organism, un trombelastograf care permite studierea amănunţită a procesului de coagulare a sîngelui, electroforeze cu ajutorul cărora se cercetează compoziţia serului sanguin şi se precizează diagnosticul în diferite boli ale sîngelui...

Utilizînd această tehnică modernă, cercetători de o înaltă calificare abordează cu îndrăzneală şi rezolvă cu succes numeroase probleme pe care le ridică hematologia, această ştiinţă relativ tînără, dar atît de importantă pentru prelungirea vieţii oamenilor.

Text: Silviu PODINĂ
Fotografii: Eugen IAROVICI

De vorbă cu medicul

ALCOOLUL ŞI SĂNĂTATEA (II)

Aşa cum s-a arătat în articolul precedent (vezi „Flacăra“ nr. 50) abuzul de alcool afectează toate organele corpului omenesc. Ca urmare a alcoolismului, stomacul este afectat de gastrită cronică: bolnavii au greţuri, vărsături şi dureri, apetitul scade. Ficatul suferă foarte mult de pe urma alcoolului, al cărui consum abuziv poate duce chiar la distrugerea celulei hepatice; într-un stadiu mai avansat afecţiunea ficatului se manifestă sub forma deosebit de gravă a cirozei. Rinichiul este de asemenea atacat de excesul de băuturi alcoolice. Datorită inflamării şi ulterior a degenerării rinichilor, se tulbură în mod grav funcţia lor de eliminare a substanţelor toxice.

Sub efectul excesului de alcool, slăbeşte şi inima. Datorită acestui fapt apar dispnee, edeme (umflarea picioarelor şi a feţei), palpitaţii; vasele sanguine care hrănesc inima se sclerozează, întreaga rezistenţă a organismului scade şi se reduc mijloacele naturale de apărare împotriva infecţiilor.

Această tulburare multilaterală a funcţiilor naturale ale organismului duce la o îmbătrînire timpurie a acestuia, cu o scurtare mai mult sau mai puţin sensibilă a duratei vieţii.

Nici copiii născuţi din părinţi alcoolici nu sînt scutiţi de consecinţe. Este ştiut că structura celulelor sexuale, din care se vor naşte copiii, este influenţată de alcool. De aceea, descendenţii alcoolicilor sînt foarte debili, cu facultăţile intelectuale slab dezvoltate, uneori cu grave afecţiuni psihice. Mama care, alăptînd, consumă băuturi alcoolice, va influenţa în rău sănătatea copilului, deoarece alcoolul consumat trece, o dată cu laptele, în organismul sugarului.

Cum se ajunge la alcoolism? Ca şi în cazul narcoticelor, alcoolul introdus în mod repetat în organism creează obişnuinţă, şi, destul de repede, organismul va avea „nevoie“ de o cantitate din ce în ce mai mare de alcool; astfel omul devine sclavul acestui viciu atît de dăunător pentru organismul său.

Se poate trata alcoolismul cronic? Fără îndoială că da! Dacă la începutul bolii, numai voinţa bolnavului de a abandona viciul este suficientă, în formele avansate de alcoolism este neapărată nevoie de intervenţia medicului şi tratamentul se face de obicei în condiţiile internării într-o clinică. Metoda generală de dezintoxicare constă în aceea că se administrează bolnavului medicamente care provoacă vărsături; medicamentele sînt precedate de cantităţi mici de alcool. Provocarea repetată a vărsăturilor în asemenea condiţii creează un reflex de greaţă pentru alcool, reflex care se întăreşte în cursul tratamentului.

Deşi vindecat, pacientul va trebui să evite în viitor consumarea alcoolului în cantităţi oricît de reduse, deoarece aceasta i-ar provoca din nou reflexul iniţial pentru consumul de alcool.

Dr. Silviu GHEREA

Tovarăşu' învăţător

...Într-o seară, pe toamnă, s-au dus la prins peşte. El juca undiţa pe firul apei, iar ea, întinsă în iarba de pe mal, încerca să numere — zadarnică încercare! — stelele de pe cer:

— Ce multe stele sînt pe cer!

— Dar pe pămînt sînt şi mai multe.

— Pe pămînt, Emil?

— Pe pămînt, pe pămînt...

— Emil, oamenii sînt ca stelele?

— Sînt! Pentru că oamenii — oamenii adevăraţi — nu cad niciodată. Căderea lor e aparentă. Oamenii adevăraţi sclipesc şi sclipirea lor dăinuie...

★

Lui Emil Muntean îi place să spună:

— În viaţa mea nu sînt două zile care să semene...

Aşa şi e: zilele adevărate, trăite din plin şi cu folos, nu seamănă între ele. Şi zilele acestea ale lui Emil Muntean se numără astăzi cu... zecile de ani! Pentru că 37 de ani sînt de cînd dăscăleşte în Cristian.

E învăţător la şcoala în care el însuşi a învăţat în copilărie, avîndu-l ca dascăl pe propriul său tată; e învăţător la şcoala la care au învăţat proprii lui copii — doi, unul inginer azi, altul viitor inginer; e învăţător la şcoala în care unii dintre părinţii elevilor lui de azi i-au fost ieri elevi...

Emil Muntean e un om care trăieşte cu pasiune prezentul. Dar în discuţiile despre şcoala de azi gîndurile lui se întorc cîteodată la sălile de clasă în care ploua, la sărăcia lucie a ţăranului, la ignoranţă, la tristeţea amară a copilului care n-avea după ce învăţa şi a părintelui care n-avea cu ce-i cumpăra un abecedar. Într-un cuvînt, la durerile acelea pe care le-a cunoscut la început din propriile-i observaţii de copil, apoi din discuţiile cu Nicolae Muntean, tatăl său.

— Manualele de şcoală sînt pline de minciuni — îi spunea tatăl. Numai aritmetica nu minte. Şi ca să poţi folosi autoritatea catedrei împotriva minciunii, trebuie să faci o adevărată echilibristică.

Abia mai tîrziu însă, cînd a devenit el însuşi învăţător, şi-a amintit de vorbele

Învăţătorul merge uneori acasă la părinţii elevilor. Iată-l acum la Aurora Piştea, nu numai mamă, dar şi... fostă elevă...

„Referatele pe care le pregătește sînt interesante, practice și utile".

O consultație în calitate de propagandist.

bătrînului sau tată şi le-a înţeles mai bine.

Picase peste el o inspecţie la o lecţie de geografie. Sala de clasă — ca şi iarna de afară — era rece. Copiii, zgribuliţi în bănci, intimidaţi de prezenţa inspectorului, se străduiau să răspundă bine. Unul dintre ei se încurcase şi inspectorul îi dădea brînci:

— Cum, bă, ce e aia „am uitat"? Uiţi care-ţi sînt vecinii?

Copilul tăcea ruşinat. Blînd ca de obicei, Emil Muntean i-a dat ghes copilului:

— Hai că ştii... Ia gîndeşte-te un pic la soare...

Copilul, îmbiat omeneşte, şi-a adus aminte:

— Da... La răsărit noi ne învecinăm cu Uniunea Sovietică...

— Aha!... Bună învăţătură! — a scăpat ironic printre dinţi, inspectorul. Mda...

A ieşit trîntind uşa. A doua zi i s-a comunicat lui Emil Muntean că e retrogradat pe trei luni pentru că: 1) disciplina elevilor e liber consimţită, adică se obţine prin metode neînscrise în regulamente şi 2) în loc să se ocupe de clasă în mod concret, învăţătorul îşi pierde timpul cu fişe asupra individualităţii elevului.

Timp de 20 de ani, viaţa lui Emil Muntean a fost ca şi viaţa satului: grea. Fiecare zi îi aducea noi surprize. O dată a descoperit chiar că şi aritmetica minte:

— În 1925 ni se cerea să ne îmbrăcăm frumos la catedră pentru că „aveţi lefuri bune", pe cînd, în realitate, nu puteai să-ţi cumperi din salariul pe o lună nici măcar doi metri de stofă. În timpul curbelor de sacrificiu din 1933, noi, cei trei învăţători din Cristian, n-am primit leafă timp de 4 luni.

Dar toate acestea l-au îndîrjit; a pornit la luptă împotriva ignoranţei, organizînd cercuri de citit şi, cu ajutorul unor şezători şi serbări artistice, a încercat să şubrezească zidul şovin pe care l-a ridicat burghezia şi moşierimea între romîni, saşi şi maghiari. Învăţătorul pregătea programe artistice fie cu elevii lui, fie cu tineretul din sat, punînd în scenă momente din piesele lui Delavrancea sau Caragiale, dirijînd coruri şi organizînd recitări. Înfruntînd greutăţile acelor timpuri, el şi-a dobîndit autoritate şi încredere, legăturile lui cu satul devenind de pe atunci trainice. Fapt pentru care timp de 37 de ani nu s-a gîndit niciodată să plece în altă parte.

— Azi lucrurile s-au schimbat. Ca să folosesc o comparaţie, contrastul e ca de la întuneric la lumină.

Minciuna a fost expulzată pentru totdeauna din şcoală. Şi profesiunea de dascăl se face azi cu alte metode: învăţămîntul socialist impune învăţătorului cerinţe noi, nobile, care implică o activitate multilaterală. Fişele care n-au fost pe placul domnului inspector X sînt astăzi indispensabile învăţătorului care vrea să-şi îndeplinească menirea: să dea societăţii oameni noi, pe măsura ei. Toate acestea solicită nu numai cunoştinţele învăţătorului, dar şi conştiinţa lui, sufletul lui. Iată de ce, în anii de după eliberare Emil Muntean, descătuşat — ca să-i folosim propria expresie — nu se rezumă numai la munca lui „de catedră".

— Muntean — spune profesorul Mihai Farsch, preşedintele comisiei metodice — e un îndrăgostit fără pereche de munca sa. Pentru toată şcoala el e o pildă vie. V-aş putea vorbi despre ireproşabila disciplină a clasei lui, despre minuţiozitatea planificărilor lui anuale şi trimestriale şi a lecţiilor lui, despre modul plăcut şi instructiv în care ştie să lege învăţămîntul de viaţă. Omul acesta e la curent cu toate. Din literatura de specialitate nu-i scapă nimic, iar referatele pe care le pregăteşte sînt interesante, practice şi utile ca şi lecţiile deschise pe care le ţine. În fond, nimic nu-i întîmplător şi fără explicaţie: Emil Muntean e comunist! În orice caz, haideţi în clasă şi cu siguranţă că tot ce v-am spus, într-un fel sau altul, veţi găsi acolo „pe concret".

În clasă nu l-am găsit: lecţia de „ştiinţele naturii" o ţinea la „faţa locului", în jurul Cristianului. Abia seara l-am aflat, acasă, corectînd nişte compuneri. Pe masă se aflau extrem de multe caiete, în nici un caz nu numai 30-40, cîţi copii sînt în clasa a IV-a B.

— Încerc un studiu asupra modului în care trebuie corectate greşelile copiilor. Am şi caiete din alte clase. Unii dascăli le cer copiilor, după ce le-au corectat greşelile, să transcrie alături de forma corectă şi forma greşită. Pentru un copil de clasa a IV-a metoda mi se pare neindicată, copilul putînd reţine exact forma greşită. În general, cînd corectăm greşelile trebuie să folosim metode în funcţie şi de clasă şi de individualitatea copilului.

★

Un învăţător este un om de cultură. A fi om de cultură al satului înseamnă ca nimic din ce ţine de viaţa satului să nu-ţi fie străin. Nu în sensul cunoştinţelor, ci în acel al integrării tale în această viaţă.

Cînd ţăranii din Cristian s-au hotărît să-şi unească pămînturile şi puterea în gospodăria colectivă, cei avuţi, foştii exploatatori, au început să ridice glasurile, răstălmăcind, pe ocolite sau făţiş, lucrurile. Împotriva minciunii şi calomniei trebuia dusă o luptă necurmată. Printre cei angajaţi în această bătălie pentru adevăr s-a aflat şi Emil Muntean. Lupta a fost grea, dar a triumfat: azi comuna e complet colectivizată. Rezultatele au fost atît de bune încît Emil Muntean n-a mai vrut să-şi părăsească munca de agitator. El a devenit propagandist în cadrul învăţămîntului de partid al gospodăriei agricole colective şi — de 11 ani — conduce cercul „Viaţa internaţională". Aici, printre mulţi alţii, colectivistele Maria Moldovan, Elena Marcu şi Elena Petrişor îi sînt eleve pentru a doua oară: i-au fost eleve şi pe băncile şcolii...

— Vedeţi, colectiva n-a fost şi nu este pentru mine numai un teren de activitate economică, socială şi politică. Ea îmi dă satisfacţii mult mai mari, dacă mi-e îngăduit să mă exprim astfel, de ordin strict personal. Ion Jigăria de pildă, membru al brigăzii a doua de cîmp, e fruntaş în colectivă. Cu ani în urmă mi-a fost elev. Cîtă bucurie îmi produc succesele fostului meu elev!

Ar mai fi de spus că în manifestările atît de obişnuite azi ale „Colţului roşu", atunci cînd vede dansurile romîneşti interpretate de saşi şi cînd aude cîntece săseşti cîntate de romîni, înseamnă nu numai că vede cu ochii, împlinit, un vis de veacuri al tuturora, dar trăieşte satisfacţia personală a aceluia care în tinereţea lui a întrevăzut această realitate, a dorit-o şi s-a străduit s-o scoată la iveală.

— Noi, învăţătorii — continuă el — sîntem răsfăţaţi de viaţă. Nu de mult mă plimbam cu soţia mea pe malul rîului. Cerul părea bătut în ţinte de argint. La un moment dat mi-a spus aceleaşi vorbe ca şi acum 37 de ani: „Ce multe stele sînt pe cer"... Şi i-am răspuns

Cu clasa a IV-a B în jurul Cristianului.

același lucru ca atunci. Și gîndul mi-a zburat la „stelele" mele... Elenuța Barbu doarme acum, visează... Se vrea ingineră chimistă. Mai are de muncit mult, dar dacă vrea, o să ajungă. Dumitraș Pungă e bun la aritmetică... și îmi place că nu-i timid...

— Cu cîtă consecvență ți-ai iubit meseria...

— Sînt mîndru de ea... Și apoi nu-i meserie — e o muncă de creație. Îți dă mari satisfacții... Gîndește-te la Gagarin: e omul care a realizat un vis de veacuri al omenirii: a învins legea gravității și și-a trimis zîmbetul din Cosmos... Mă umple de mîndrie gîndul că primii lui pași în viață au fost îndrumați de un învățător... În fiecare din elevii noștri ne regăsim într-un fel, pentru că în fiecare punem o părticică din viața noastră... E o răsplată mai mult decît mare.

Bazil DUNĂREANU

Fotografii de S. STEINER

P.S. Sectorul zootehnic al colectivei din Cristian e în plină dezvoltare. În 1960 gospodăria avea 320 taurine, azi are 540, iar în 1965 va avea 1.000 ș.a.m.d. Toate acestea, și încă multe altele, cu concluziile care se pot trage din compararea lor, le-am aflat în caietele de compunere ale elevilor clasei a IV-a B.

Emisiune a televiziunii, la „Colțul roșu" al colectivei (fotografia din stînga) și... Emil Muntean, în orele libere... (fotografia din dreapta).

E bine să știm

CUVINTE CARE AU FOST NUME PROPRII

Am mai vorbit și cu alt prilej de cuvinte care au fost la origine nume proprii, de exemplu nume de persoane, de localități, de provincii etc. Iată astăzi un alt grup de exemple:

Spunem despre cineva că se exprimă LACONIC, dacă vorbește puțin, dacă spune ce are de spus în puține cuvinte. Laconic înseamnă însă „din Laconia", „caracteristic pentru Laconia", o regiune din Grecia ai cărei locuitori se bucurau în antichitate de reputația de a fi scumpi la vorbă.

Ca să mai rămînem pentru cîteva clipe în antichitate, mai amintim de cuvîntul DRACONIC, „foarte aspru, neîndurător". Despre o lege foarte severă se spune că este draconică. La origine e vorba de Dracon, numele unui legislator atenian din secolul al VII-lea î.e.n., renumit pentru legile foarte aspre pe care le-a alcătuit. Lege draconică a însemnat la început „lege făcută de Dracon", dar apoi, din pricina specificului acestor legi, a căpătat semnificația de „lege foarte severă", indiferent de autorul ei și de epocă.

În cu totul altă ordine de idei și în altă perioadă a istoriei, ne întîlnim cu cuvîntul CRAVATĂ. Nimic nu e mai surprinzător decît să aflăm că acest cuvînt a însemnat „croat". Ce legătură poate fi între această populație din Peninsula Balcanică și un articol de îmbrăcăminte? Iată explicația: regele Franței, Ludovic al XIV-lea, avea un regiment de cavalerie format numai din croați. Ca semn distinctiv acești călăreți purtau un fel de panglică legată la gît pe care francezii au botezat-o cu numele posesorilor ei, spunîndu-i croate sau, cu o mică schimbare fonetică, cravate.

În 1889, la expoziția de la Paris, vizitatorii puteau face o scurtă plimbare cu un trenuleț care mergea pe o cale ferată îngustă. Această idee a francezului Decauville (citește Decovil) a fost mult gustată și de atunci pînă astăzi s-au construit numeroase decoviluri „căi ferate înguste", instalate de obicei pentru o perioadă de timp limitată, pentru transportul de materiale, de minereuri etc. Deci și cuvîntul nostru DECOVIL, împrumutat din limba franceză, a fost la origine un nume propriu.

Sorin STATI

Colțul cosmeticienei

Pielea e sensibilă la frig...

Prin natura ocupației lor, multe femei lucrează un număr de ore zilnic în aer liber. Dacă, în general, acest lucru este util sănătății, trebuie luate o serie de măsuri pentru protejarea pielii feței, a mîinilor, a buzelor etc. împotriva unor efecte dăunătoare ale frigului și vîntului.

Trecerea bruscă de la cald la frig, dintr-o încăpere încălzită — afară în ger, expune pielea obrazului și mîinilor la uscăciune și cojire. Pentru prevenirea acestor neplăceri trebuie luate următoarele măsuri: seara se va spăla fața cu săpun de bărbierit și apă călduță; dacă tenul este uscat se va unge apoi cu o cremă grasă, hrănitoare, de pildă crema Velur sau Magnolia. Dimineața, fața se va spăla numai cu apă ținută în casă într-un vas, de cu seară, adică nici caldă nici rece. Obrazul va fi uns apoi cu o cremă protectoare (crema Elida de zi).

Buzele pot și ele suferi de pe urma frigului. Trebuie evitat obiceiul de a le umezi cu limba; seara trebuie unse cu o cremă grasă. Și nasul se roșește la frig, mai cu seamă atunci cînd circulația sîngelui este defectuoasă. Se recomandă masajul făcut în fiecare seară cu o cremă grasă și activantă a circulației, de ex.: Magnolia $1^{1}/_{2}$ gr — vaselină $1^{1}/_{2}$ gr — borat de sodiu 5 gr și tinctura Capsicum 5 picături (despre aceasta am dat recomandări speciale într-un număr anterior al revistei).

Frigul poate provoca și degerături, în special ale mîinilor și picioarelor. În asemenea cazuri ne vom adresa medicului. Pentru cazurile mai ușoare (înroșirea și învinețirea pielii) se vor face băi din 2 în 2 zile cu apă caldă sărată (275 gr sare grunjoasă la 1 litru de apă); durata băii va fi de 6 minute, după care se va face un masaj ușor cu o cremă grasă (Elida de noapte) pe pielea puțin umezită.

Georgeta MĂLIN

actualități CINEMATOGRAFICE

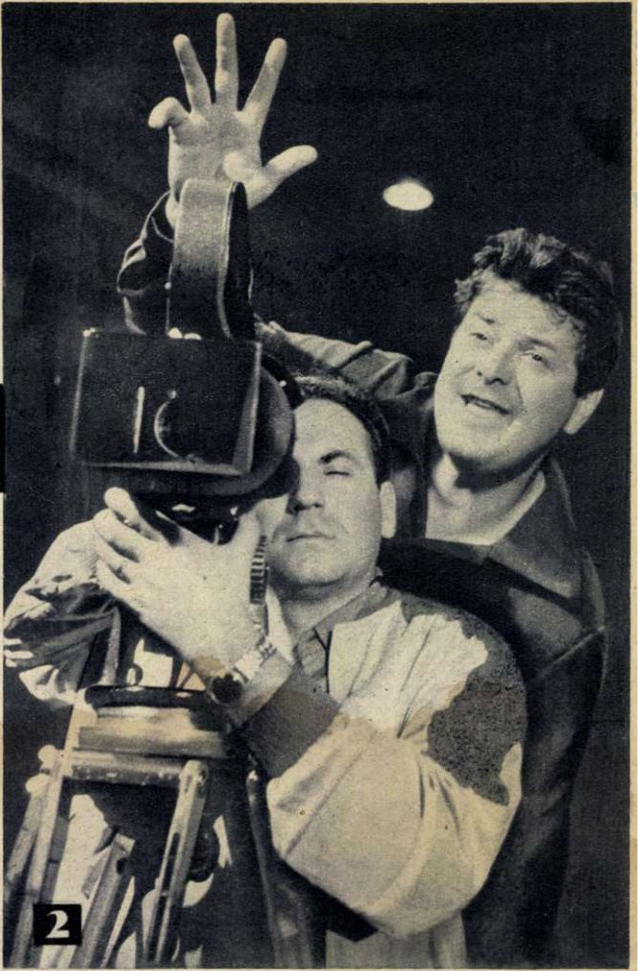
2

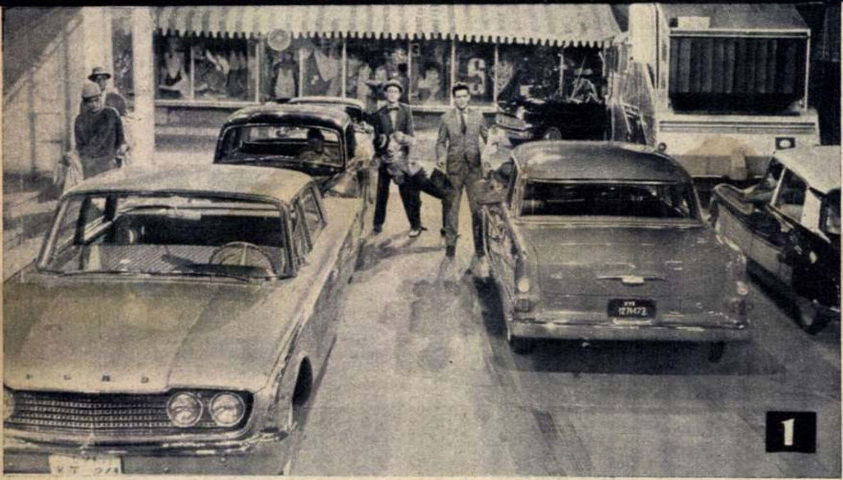
1

S-A FURAT O BOMBĂ!

S-a furat o bombă! Cînd? Ieri sau poate chiar acum o oră. Nu ne întrebați unde, căci nu se știe precis: furtul s-a petrecut undeva în Apus, într-o țară fără contur geografic, în care se vorbește o limbă greu de identificat. Mai bine-zis, unde nu se folosesc cuvintele, ci doar gesturile, muzica, zgomotele. Adică în filmul pe care Gopo l-a realizat — cu dubla responsabilitate de scenarist și regizor — pe platourile de la Buftea.

„S-a furat o bombă“ anunță alarmat titlul filmului, avînd însă grijă să ne liniștească pe dată: e vorba de o comedie cu gangsteri, femei fatale, încurcături năstrușnice. Și, totuși, o comedie care trebuie luată în serios, pentru că ascunde în spatele fiecărui gag un tîlc și invită spectatorul să scormonească după aparențele hazlii pentru a afla ideea. Și ideea aceasta face din filmul lui Gopo o operă cinematografică strict contemporană.

Pe Omulețul său, născut din îmbinarea inspirată a cîtorva linii, Gopo l-a făcut să lanseze sputnikul atunci cînd acesta era încă o ipoteză îndrăzneață a gîndirii omenești. De aceea „Scurtă istorie“ a avut un mare răsunet mondial: era o operă artistică de actualitate, anticipa — cu cîteva ceasuri — cucerirea Cosmosului. Pe Omul său din „S-a furat o bombă“ — căci astfel își numește Gopo noul erou — regizorul îl face să înțeleagă că pacea și liniștea omenirii se află și în mîinile sale și că, prin urmare, nu are dreptul să le țină încrucișate. Filmul intenționează deci să scrie din nou o pagină a zilei de azi.

Dar iată că pentru a-și transmite ideile Gopo a renunțat de astă dată la creion, la gumă și la hîrtia de calc. Desenul animat a fost părăsit vremelnic și 2.600 metri de peliculă se pregătesc să ne istorisească în tihnă — de-a lungul unui ceas și jumătate — o fabulă interpretată de oameni în carne și oase. Și, totuși, acești oameni obișnuiți au căpătat, prin intervenția scenaristului-regizor, un anume specific care îi simplifică și generalizează. Prin reducerea personajelor la esență (și recunoaștem în acest procedeu una din legile desenului animat) ele au devenit dintr-o dată supradimensionate, simbolice. Eroul principal se va numi deci Omul, iubita lui — Înger de fată, cel ce posedă forța și banul — bomba adică — Domngras, cel ce vrea să i-o fure — Șefband, femeia fatală care oscilează între ei doi, Blonda. Numirile sînt însă, ca să zicem așa, numai de uz intern și le află doar cel ce citește scenariul sau asistă la filmări. Pentru că în film nu se folosesc niciodată și spectatorul va fi liber să le dea, conform imaginației proprii, numele pe care le va dori. Cu atît mai mult cu cît reprezentantul puterii, Domngras, nu e de fel gras, Blonda nu e blondă ci... brună, iar Înger de fată va avea prinse, peste uniforma de taxatoare de autobuz, niște delicate aripioare din carton.

Cine este Omul? Un oarecare, nici mai bun nici mai rău ca alții, un om care nu strălucește prin inteligență dar nici nu

„BANDIȚII DIN ORGOSOLO“

Dintre sutele de condamnați la temniță pe viață cîți numără Italia, 15 se trag dintr-un singur sat. Cum de a ajuns satul Orgosolo din Sardinia să cucerească acest trist record? Iată întrebarea la care și-a propus să răspundă tînărul regizor documentarist, Vittorio de Seta, cu primul său film de lung metraj „Bandiții din Orgosolo“.

...Michele e un păstor care, cu prețul unor imense sacrificii și îndatorîndu-se pînă peste cap, a izbutit să-și agonisească o mică turmă de oi. Dar o mare nenorocire se abate asupra lui: e bănuit de a fi participat la jefuirea unei stîne și la uciderea unui jandarm. Omul e nevinovat, dar o amară experiență l-a învățat că pînă își va putea dovedi nevinovăția, justiția celor bogați îl poate nimici. Îi cunoaște și pe făptași, dar o concepție adînc înrădăcinată despre onoare și despre solidaritatea celor săraci în fața abuzurilor legii îi impune să tacă. Jandarmii sînt pe urmele lui și Michele nu găsește altă ieșire decît fuga. Pleacă în munți împreună cu un frate mai mic, încercînd să-și salveze și turma. Dar oile nu pot supraviețui lungului marș prin ținuturi aride, fără un firicel de iarbă, fără un pic de apă... Rămas fără turmă, Michele ia calea banditismului. Cu arma în mînă, atacă o stînă, urmărind să fure turma altui păstor care, probabil, va lua la rîndul său arma în mînă și... povestea va putea continua astfel la nesfîrșit.

Așa definește Vittorio de Seta cercul vicios în care se învîrtește viața locuitorilor din Orgosolo, satul cu trista faimă de „cuib de bandiți“. Mizeria, analfabetismul, obscurantismul religios și teroarea polițienească își dau mîna pentru a-i menține pe săteni în întuneric și izolare.

Pentru prima sa producție de lung metraj, regizorul Vittorio de Seta a ales calea plină de riscuri a filmului-anchetă socială, gen prin excelență necomercial în Occident. Realizat în condiții cvasi artizanale și cu prețul unor serioase sacrificii personale, filmul „Bandiții din Orgosolo“ reprezintă un act de curaj și răspundere artistică, de încredere în misiunea filmului de a lupta pentru transformarea lumii. Prezentat la Festivalul de la Veneția, filmul a cunoscut un succes surprinzător. Prin conținutul său polemic și prin tonul său sincer și uman, a cucerit toate simpatiile, astfel că juriul i-a acordat premiul „Pentru prima operă“, iar publicul l-a ovaționat furtunos. Pînă și producătorii au fost siliți să tragă concluzia că publicul nu se va lăsa îndopat la nesfîrșit cu producții de serie și că el pretinde ca de pe ecran să-i vorbească vocea adevărului.

A. R.

1 Puteți crede că toate acestea s-au petrecut pe un platou al studiourilor de la Buftea? Și totuși, acesta-i adevărul...

2 „Gata, filmăm!" Regizorul Ion Popescu-Gopo și operatorul Șt. Horvath înregistrînd pe peliculă o scenă din filmul „S-a furat o bombă".

3 Iată-l pe Omul nostru. În dreapta ține bomba, ignorîndu-i cu candoare forța.

4 Gopo îi instruiește pe doi dintre „gangsterii" filmului său.

5 În bar s-a încins o bătaie... ca-n filme.

3

4

5

poate fi catalogat drept prost. Un om care își permite însă să fie naiv și încăpățînat. Să creadă că, dacă el e cumsecade, nimeni nu-i va putea face vreun rău și că liniștea și-o poate asigura astupîndu-și urechile cu palma. Drept care, bate zile de-a rîndul pe la porțile fabricilor pentru a-și căuta de lucru, fără să înțeleagă prea bine de ce e mereu alungat, adoarme cu zîmbetul pe buze pe o bancă din parc gîndindu-se la iubita lui care, pentru necesitățile visurilor sale, e metamorfozată din taxatoare într-un înger diafan. În ochii lui, realitatea refuză să-și arate chipul adevărat. Și iată că într-o zi, în timp ce cerea de lucru la poarta unei uzine, Omul nostru e martorul nevinovat al unei ciocniri dintre niște gangsteri ce atacaseră uzina și polițiștii ce o apărau. Se pomenește în brațe cu o servietă veche, pe care un gangster i-a aruncat-o din fugă. Omul începe să colinde orașul cu geanta subsuoară, căutîndu-l grijuliu pe posesorul ei, ba chiar pierzînd-o la un moment dat și regăsind-o apoi cu totul întîmplător. Noi, spectatorii am aflat, dar el, bietul, ridicolul, marele naiv, nu știe că sub brațul lui, în servieta veche, poartă puterea supremă, viața și moartea: înăuntru se află bomba pe care Șefband a vrut să o fure de la Domngras. Cei doi o caută cu desperare, gangsterii și polițiștii sînt înnebuniți, dar el, Omul mărunt și neînsemnat, se plimbă liniștit, neștiind ce forță uriașă are în mîinile sale. Ce va face el cînd își va da seama de adevăr (pentru că firește în cele din urmă îl va afla!)? Gopo ne-a rugat să nu dezvăluim surpriza finalului și noi îi respectăm dorința, urmînd ca restul povestirii s-o aflați de pe ecran. Și totuși vă oferim un amănunt interesant: drept interpret al Omului a fost ales — după căutări insistente și prea puțin fructuoase — actorul Iurie Darie. E o distribuire îndrăzneață, s-o recunoaștem, întrucît aparențele nu indică vreo legătură între personajul conceput de scenarist și specificul creației acestui tînăr actor. Întrucît însă scenaristul a cedat pînă la urmă preferințelor regizorului, așteptăm cu încredere ca cel de-al doilea să nu-l dezamăgească pe primul, și amîndoi pe noi, publicul spectator. Distribuția mai promite unele momente de mare haz: îi vom vedea pe Ovid Teodorescu și Puiu Călinescu în chip de gangsteri, alături de regizorul Geo Saizescu, arhitectul Alex. Culescu sau actorul Tudorel Popa. Șefband e interpretat de H. Boroș, Blonda de Liliana Tomescu, Înger de fată de o tînără studentă de la Institutul de artă teatrală și cinematografică, Eugenia Balaure, iar polițiștii — de un grup de atletici studenți de la I.C.F. Apar în film — în roluri episodice — și Emil Botta, Cella Dima, Constantin Brezeanu, Florin Piersic.

Așadar, Gopo și-a luat drept aliați un grup de actori buni, cîțiva neprofesioniști, un operator de talent — Șt. Horvath — și compozitorul D. Capoianu — și ne oferă o comedie cu conținut filozofic în care acțiunea vrea să fie atît de densă, încît dialogul să fie inutil, în care personajele se înțeleg fără cuvinte, dar și fără elemente învechite de pantomimă, o comedie modernă, un film al zilei de azi. La care să rîdem, dar asupra căruia să medităm.

Sanda FAUR-DIMA

←
Michele Cossu, principalul interpret (neprofesionist) al filmului „Bandiții din Orgosolo".

Cadru din noul film al lui Vittorio de Seta. →

Oameni apăsați de mizerie, împinși fără voia lor pe calea banditismului — iată eroii filmului „Bandiții din Orgosolo". ↓

in jurul globului

DE ICI, DE COLO

BUNDESWEHRUL A RECHIZITIONAT şi pămîntul ţăranului vest-german Herman Krüger. Acesta a cutezat să întrebe un ofiţer:"Dar cu căsuţa mea ce se va întîmpla domnule locotenent?". "Ea ne va servi drept ţintă" - l-a liniştit ofiţerul noului Wehrmacht.

O EDITURA AMERICANA tipăreşte cărţi avînd fiecare un...miros adecvat conţinutului.Astfel, cărţile cu cowboy pot avea miros de piele tăbăcită, iar paginile cărţilor de aventuri războinice pot mirosi - potrivit conţinutului lor - a praf de puşcă sau a cadavre...Dacă "opera" n-are conţinut, măcar miros să aibă!

↑

URŞI PE MOTOCICLETE — număr de senzaţie al dresorului sovietic Valentin Filatov, artist al poporului din R.S.F.S.R., prezentat la circul moscovit în cadrul programului „Arena prieteniei". La acest spectacol iau parte maeştri de seamă ai circului din republicile unionale şi autonome ale Uniunii Sovietice.

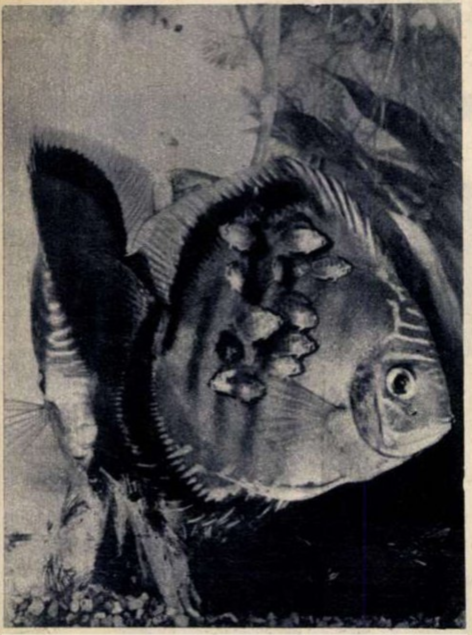

„JUSTIŢIE" AMERICANĂ. După ce a zăcut 30 de ani în închisoarea americană Sing-Sing, emigrantul sicilian Pietro Matera a fost pus în libertate. Îşi terminase oare executarea pedepsei? Nu! S-a recunoscut că Matera a fost condamnat din greşeală pentru omucidere. O viaţă de om petrecută în temniţă din cauza unei erori criminale a justiţiei americane, care-şi mai adaugă astfel încă o filă la dosarul ei de nedreptăţi. Iată-l în fotografie pe Pietro Matera, după eliberare.

JARDIN ZOOLO
DE LA
HABANA
CUBA

↑

ROSTOCK-HAVANA DUS-ÎNTORS. Aceasta a fost ruta parcursă, cu cîtva timp în urmă, de vasul comercial „Halberstadt" din R.D. Germană. Vaporul, care a transportat în Cuba maşini şi utilaje din R.D.G., s-a întors avînd la bord, printre altele, crocodili, flamingo, şerpi, broaşte ţestoase şi alte animale — daruri ale prietenilor cubani pentru grădinile zoologice din R.D. Germană.

←**PEŞTELE...CĂPUŞĂ.** Aşa ar putea fi denumită această specie rară de peşte din colecţia unui ihtiolog japonez. Într-adevăr, înfipţi ca nişte căpuşe în spatele unui peşte matur, peştişorii se hrănesc cu microorganismele pe care le gasesc din belşug printre solzi.

CINE ARUNCĂ MAI DEPARTE... La Zürich, în Elveţia, a avut loc recent un original concurs atletic de aruncări. În locul „clasicei" greutăţi, aruncările au fost făcute cu un pietroi cîntărind 83,5 kilograme. Cel mai bun rezultat a fost obţinut de concurentul din fotografie care a reuşit performanţa de... 2,71 m. →

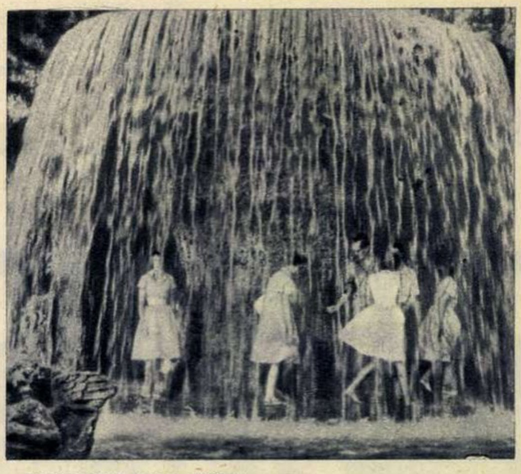

CASCADELE DE LA TIVOLI (Italia) prezintă curiozitatea că turiştii veniţi aci pot intra sub căderea de apă şi sta acolo fără a se uda.

↑

ÎN MEXICO, unde numărul analfabeţilor e foarte mare, pot fi întîlniţi asemenea „scriitori publici" care, în schimbul unei taxe, redactează răspunsul la o scrisoare.

←**„STRADA OMULUI SOLITAR"** este denumită această ulicioară din Bruxelles, considerată — în mod just — drept una din cele mai înguste din lume.

În plină campanie de recoltare a stufului în Delta Dunării. Fotografia reprezintă unul din locurile de depozitare a stufului recoltat pe raza unităţii Şontea de pe braţul Sulina.

Fotografie de Gheorghe CIOROBEA — corespondent

Sondarea şi exploatarea zăcămintelor de cărbune la mare adîncime este îngreuiată, printre altele, de existenţa solurilor nisipoase conţinînd straturi de apă. La mina Godeni din bazinul carbonifer Goleşti s-a pus în funcţiune, de curînd, o staţie de îngheţare a solului umed, concepută şi construită în întregime în ţara noastră. Capacitatea instalaţiei este de 1.200.000 calorii normale pe oră.

fotocronica FLACĂRII

În Capitală, după căderea primei zăpezi din iarna aceasta. Măsurile luate de Sfatul popular al Capitalei, ajutat de cetăţeni, sînt menite să asigure buna desfăşurare a circulaţiei pe toate arterele oraşului.

Incomod...
ABONAŢI-VĂ la FLACĂRA!
FLACĂRA
MAI BINE ACASĂ

Reparaţii de frigidere
OMUL GOSPODAR ÎŞI CONTROLEAZĂ IARNA FRIGIDERUL
REVIZUIREA LA TIMP COSTĂ MAI PUŢIN DECÎT O REPARAŢIE
MC
COOPERATIVA
METALO CASNICA

Micul comentar

„DOVADĂ IZBITOARE“

de Florica ȘELMARU

Evenimentele din ultimele zile — constată, pentru a nu știu cîta oară în ultimii ani, propaganda atlantică (citatul provine de data aceasta din coloanele ziarului parizian „Combat“) — *n-au fost favorabile Occidentului, ci mai curînd nefaste pentru unitatea sa. Drept compensație,* continuă consolator cotidianul francez, *este bine să consemnăm adevăratul salt înainte pe care îl constituie hotărîrea de la Copenhaga*“.

Hotărîrea de la Copenhaga — adică acceptarea de către parlamentul Danemarcei a creării unui comandament unificat vest-germano-danez în zona Balticii. „*Salt înainte*“, spune „Combat“. Înainte, poate. Dar în ce direcție, pe ce drum? Ministrul de Externe al Danemarcei, Krag, după cum relatează tot „Combat“, afirmă că pe drumul cel bun, pe drumul care duce spre pace — aducînd în sprijinul originalului său punct de vedere această (nu mai puțin originală)... să-i zicem argumentare: „*... integrarea unităților Bundeswehrului în N.A.T.O. poate fi considerată drept dovada izbitoare a voinței de pace a Bonn-ului*“.

Raționamentul este deci următorul: primo — N.A.T.O. este o organizație pașnică; R.F.G. face parte din N.A.T.O., iar Bundeswehrul din forțele armate atlantice; politica Bonn-ului este deci o incontestabilă politică de pace. În timp însă ce asemenea declarații erau administrate ca anestezice opiniei publice din Danemarca și din alte țări nordice precum și opiniei publice din occidentul european în general, faptele dărîmau piatră cu piatră frumoasa construcție silogistică mai sus citată.

Faptele, adică, de pildă, sesiunea de la Paris a Consiliului N.A.T.O. Recenta reuniune atlantică a demonstrat încă o dată — și încă într-un mod deosebit de elocvent — că reprezentanții militarismului vest-german nu sînt niște simpli „integrați“, ci dețin în N.A.T.O. rolul de primă vioară (în termeni mai adecvați, rolul de primă trîmbiță războinică); că ei înțeleg de pe această poziție avantajată, să împingă blocul atlantic în sensul propriilor aspirații revanșarde și anexioniste; că de altminteri exigențele vest-germane nu contravin caracterului fundamental al coaliției, ci îi corespund și îl slujesc. La Paris, Strauss a cerut din nou ca N.A.T.O. să devină „a patra putere nucleară“ (adică înarmarea nucleară a Bundeswehrului sub pretextul unei măsuri general-atlantice), a insistat ca problemei să-i fie conferit „un caracter de urgență“, a propus înființarea imediată a unui comitet special pentru studierea ei.

Atitudinea adoptată de Consiliul Atlantic față de propunerile lui Strauss a fost echivocă: nici nu s-a respins ideea transformării N.A.T.O. în „putere nucleară“, nici n-a fost acceptată crearea comitetului special. Problema a luat, spre studiu, drumul Comitetului permanent prezidat de... Heusinger. Dar Drew Middleton, într-o corespondență din Paris, oglindea zilele trecute, în „New York Times“, opinia anumitor cercuri diplomatice americane care consideră că „*orice sugestii făcute în momentul de față cu privire la noi aranjamente pentru controlul forței nucleare a N.A.T.O. ar reprezenta o serioasă greșeală psihologică în stadiul actual al conflictului Est-Vest*“; că propunerea vest-germană ar putea fi considerată ca o „*încercare a «militariștilor» de la Bonn* (amabil, corespondentul american, pune militarismul vest-german între ghilimele) *de a transforma țara lor într-o forță nucleară independentă*; că o atitudine de acceptare a acestei propuneri ar putea fi „*greșit interpretată* (greșit!) *de grupările politice din occident, cum ar fi aripa de stînga a partidului laburist britanic, care s-au arătat de la început ostile reînarmării Germaniei*“.

Precaut, corespondentul american se referea numai la... inoportunitatea de a aduce aceste chestiuni sub reflectoarele actualității. Înseși temerile pe care corespondența sa le exprimă arată însă că nu este vorba de oportun sau inoportun, ci de probleme esențiale. Dacă activitatea desfășurată de reprezentanții Bonn-ului în N.A.T.O. dovedește „izbitor“ ceva, apoi dovedește că militariștii vest-germani nu au renunțat la proiectele lor de a... izbi. Și că țin să-și asigure, fie și sub eticheta N.A.T.O., forța de șoc necesară.

fotocronica FLACĂRII

India a trecut la acțiuni hotărîte pentru a salva populația din Daman, Diu și Goa de sub jugul colonialiștilor portughezi. Pretutindeni, unitățile indiene au fost salutate cu entuziasm de populația eliberată. Fotografia înfățișează una din acțiunile patrioților din Goa, în lupta de rezistență împotriva colonialiștilor portughezi.

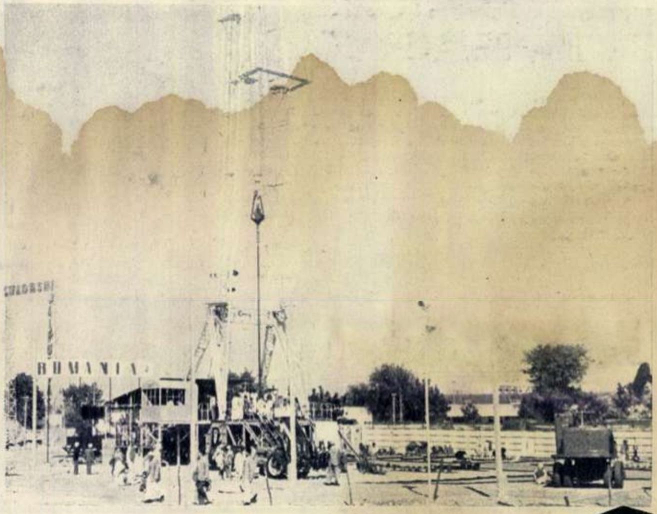

La Tîrgul internațional industrial din Delhi (India) participă și țara noastră cu un pavilion propriu. Instalațiile industriale prezentate, printre care utilaj petrolier (în fotografie), s-au bucurat de aprecieri din partea vizitatorilor.

Demonstrațiile populației Germaniei occidentale împotriva prezenței armelor nucleare pe teritoriul R.F. Germane sînt reprimate cu brutalitate de poliția vest-germană. În fotografie: polițiști arestează demonstranți care s-au așezat pe caldarîm, în semn de protest, în fața unei cazărmi din Duisburg (Ruhr), unde este cazată o unitate engleză specializată în mînuirea rachetelor.

Printr-o notă adresată guvernului S.U.A., guvernul Uniunii Sovietice a cerut arestarea lui Heusinger și predarea acestuia autorităților sovietice, care să-l defere justiției pentru crimele săvîrșite de el împotriva păcii, pentru crime de război și crime împotriva umanității. La conferința de presă de la Moscova, în cadrul căreia s-a dat citire notei guvernului sovietic, au fost prezentate ziariștilor o serie de documente (dreapta) ce demască crimele de care s-a făcut vinovat Heusinger (dreapta, jos), printre care „planul Barbarossa“, ordine cu privire la expediții de represalii în regiunile Vitebsk și Orel din U.R.S.S., hărți și documente originale privind pregătirea operațiunilor pentru cotropirea Angliei, Elveției, părții neocupate din Franța etc.

CITITORII NE SCRIU

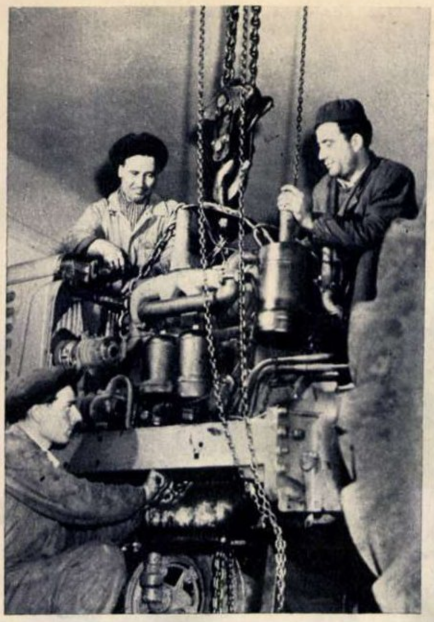

PENTRU VIITOAREA CAMPANIE AGRICOLĂ...

Mecanizatorii de la S.M.T.-ul din Topraisar, reg. Dobrogea, distins recent cu „Ordinul Muncii" clasa I, lucrează intens la reparatul tractoarelor și mașinilor agricole necesare campaniei agricole de primăvară. Pînă în prezent s-au reparat 87 de tractoare din 110 planificate, 77 de semănători și 29 de combine.

Fotografia pe care v-o trimit redă un aspect din activitatea mecanicilor N. Beldiman, C. Medișan și Z. Toașcă.

Gh. CIOROBEA
Constanța

EICHMANN—CONDAMNAT LA MOARTE

„Aș dori să știu dacă în timpul procesului criminalului de război Eichmann, s-a vorbit și despre alți criminali de război care dețin în prezent funcții în Germania occidentală?" — *ne întreba într-o scrisoare sosită recent la redacție,* tov. Gh. Cismaș, *tractorist la G.A.S. Dohangia, raionul Criș.*

Început la 11 aprilie — după aproape un an de la prinderea lui Eichmann, în Argentina — procesul acestui criminal de război a luat sfîrșit cu condamnarea la moarte a fostului Obersturmbannführer SS, șef al biroului IV B4 al RSHA (gestapoul hitlerist). Tribunalul a reținut 15 capete de acuzare, printre care uciderea a 6 milioane de evrei, deportarea și uciderea unui mare număr de persoane de alte naționalități, distrugerea bestială a satului Lidice din Cehoslovacia etc. Totodată tribunalul a ajuns la concluzia că Eichmann n-a fost nicidecum un simplu executant — așa cum a susținut în tot timpul procesului Servatius, avocatul lui Eichmann.

Din desfășurarea procesului s-a reliefat clar tendința de a-l limita doar la „cazul Eichmann", pentru a se împiedica demascarea unor foști naziști care azi ocupă posturi de răspundere în guvernul R.F.G. și în N.A.T.O. — cum sînt Heusinger, Speidel, Globke, Förtsch, Schröder și mulți alții. Într-o scrisoare pe care a adresat-o lui Adenauer, primul ministru al Izraelului, Ben Gurion, îl asigura că va avea grijă ca în cursul procesului „prestigiul" Germaniei occidentale să nu fie atins. Nu întîmplător, în aceeași scrisoare, se cerea un ajutor financiar pentru Izrael din partea R.F.G... Ca la tîrg!...

În ciuda încercărilor de a îndrepta procesul pe acest făgaș, în ciuda presiunilor exercitate de Bonn prin intermediul lui Servatius asupra lui Eichmann, la proces au fost menționate chiar și de Eichmann numele unor complici ai criminalului judecat în Izrael, care dețin funcții importante la Bonn. Și fie că organizatorii procesului au vrut sau nu, acesta s-a transformat într-un rechizitoriu la adresa regimului nazist și al tuturor celor care au jucat un rol în săvîrșirea bestialităților hitleriste și care nu și-au primit încă pedeapsa meritată.

Criminalul de război Adolf Eichmann în timpul procesului.

Doi struți
Două lebede negre
Cinci maimuțe...

Vă informăm că Grădina zoologică Băneasa s-a îmbogățit în ultimul timp cu încă o serie de exemplare exotice: o pereche de struți australieni, doi șerpi piton, doi urși malaiezi, cinci maimuțe și două lebede negre.

Cu aceste exemplare numărul pensionarilor grădinii noastre zoologice se apropie de nouă sute de exemplare.

Direcția Grădinii zoologice
Băneasa

CITITORII CĂTRE CITITORI

N. Stoica, student, str. Hașdeu nr. 45, complexul 1, Cluj: dorește să corespondeze pe teme literare cu tineri. *Elena Cazan*, elevă, com. Viziru, reg. Galați: schimb de ilustrate și mărci poștale. Schimb de ilustrate mai doresc următorii: *Șt. Godeanu*, Hunedoara, O. M. bloc 21, ap. 1, sc. A; *Cecilia Corbeanu*, elevă, Pitești, str. Victoriei nr. 124; *Lili Oprescu*, studentă, București, str. Pictor Andreescu nr. 4, raion 23 August; *Nicușor Văduva*, grupul școlar C.S.H. Hunedoara, str. 23 August nr. 1; *Ioan I. Olaru*, elev, str. cpt. Stoinescu nr. 14, Focșani; *Lică Filip*, miner, Vulcan, căminul 3, camera 11, reg. Hunedoara.

SĂBII MEDIEVALE
lîngă o cetate dacică

Lîngă Piatra Neamț, pe un pinten al muntelui Bîtca Doamnei, colectivul muzeului nostru a descoperit o cetate dacică — prima cetate dacică scoasă pînă acum la lumină în Carpații Răsăriteni. Materialul arheologic descoperit aici stabilește că cetatea ar data din vremea lui Burebista.

Pe același munte, chiar peste urmele cetății, am mai descoperit un depozit de arme din secolul al XIII-lea. Este vorba de un stoc de săbii mari, cu două tăișuri, buzdugane, pinteni de argint etc. Se crede că aici a fost o tabără militară de cavalerie care domina trecătorile spre Ungaria încă înainte de întemeierea Moldovei.

Colectivul Muzeului arheologic
din Piatra Neamț

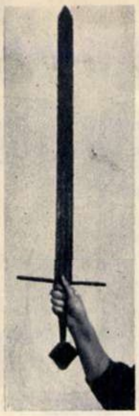

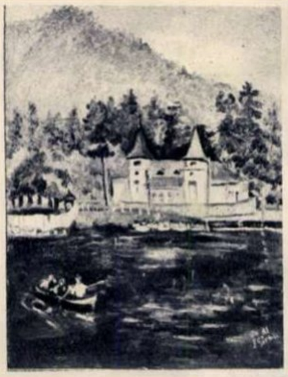

UN CONCEDIU LA TUŞNAD

Ing. Laura Sîrbu, membru al cercului de artă plastică „Industria sîrmei" din Cîmpia Turzii, ne trimite zece reproduceri foto după picturi în ulei pe care le-a realizat în vara aceasta la Tușnad unde și-a petrecut concediul împreună cu familia sa.

„Am fost fermecați de pitorescul Tușnadului și al lacului Ciucaș"— scrie tov. Sîrbu, care ține să-și exprime de asemenea recunoștința pentru condițiile de cazare și de odihnă ce i-au fost oferite în stațiunea balneoclimaterică Tușnad.

Una din picturi o reproducem mai sus.

NOI RĂSPUNDEM

PE SCURT

MIRCEA PASTOR — Tîrgoviște. Discuri cu muzică ușoară sau de dans găsiți la magazinele de specialitate, la librării sau la unele unități O.C.L. Cu privire la comenzile pentru primirea de discuri prin poștă, vă informăm că această problemă se află încă în studiu.

HORVATH GAROD — Deva. Vă rugăm să ne trimiteți fotografii din cele despre care v-am vorbit în ultima noastră scrisoare. Portretele de familie sînt reușite, însă nu interesează marea masă de cititori ai revistei noastre.

AMBROZIE RUSU — Rădăuți. Vă mulțumim pentru aprecierile dv. asupra unor materiale apărute în ultima vreme în „Flacăra". Publicarea de către revista noastră a reproducerilor de artă în culori ridică, pentru moment, unele dificultăți de ordin tehnic.

C. VLAD — Bacău. Oceanografia se predă în cadrul cursului de hidrologie generală la Facultatea de geografie. În ceea ce privește hidrobiologia și această disciplină se predă în cadrul unui curs la Facultatea de științe naturale. Nici pentru oceanografie și nici pentru hidrobiologie nu sînt — așa cum credeți dv. — secții sau facultăți pe lîngă Universitatea din București.

MIROIU PETRE ŞI RADU DAN, elevi, clasa a XI-a, Turnu-Severin. Piesa „Dezertorul" a fost scrisă de Mihail Sorbul în 1917. A fost reprezentată — pentru prima dată — în același an (21 octombrie) la Iași, iar la București în seara de 23 decembrie 1918. La reprezentația de la Iași, spectacolul a fost pregătit după manuscris, piesa fiind tipărită după aceea.

PENTRU FILATELIŞTI

La Suceava a fost deschisă timp de aproape două luni o expoziție filatelică, organizată în cinstea celei de-a 44-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Au fost expuse colecții interesante de timbre avînd următoarele teme: Lenin oglindit în filatelie; Lupta pentru pace; Construirea socialismului în țara noastră; Anul geofizic internațional; Zborul omului în Cosmos. Au expus colecționari din regiunea Suceava.

Cu ocazia expoziției, a fost tipărit un plic special, iar timbrele au fost obliterate cu o ștampilă adecvată. Considerînd că acest lucru interesează pe toți filateliștii, trimit plicul pentru a fi reprodus în revista dv.

C. ROMEO — Suceava

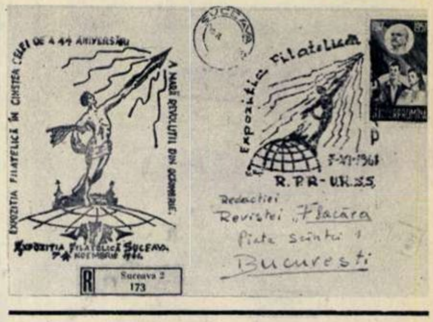

EXPOZIȚIA FILATELICĂ ÎN CINSTEA CELEI DE A 44 ANIVERSĂRI A MARII REVOLUȚII DIN OCTOMBRIE
Expoziția Filatelică Suceava
Suceava 2
173
Expoziție Filatelică
R.P.R.-U.R.S.S.
Redacției
Revistei „Flacăra"
Piața Scînteii 1
București

DESPRE „FLACĂRA"

... Sînt un vechi cititor al „Flacării". Îmi place revista dv. și o citesc din copertă în copertă. M-au interesat articolele publicate la rubrica „E bine să știm"...

Cu salutări tovărășești, **Valentin MÎNDICANU**
Chișinău (U.R.S.S.), nov. 1961

Foarte interesant articolul despre „Teoria informației". Sincer vă spun, m-a pasionat. V-aș ruga să publicați, dacă e posibil, și alte articole în legătură cu această teorie, articole care să se refere la descifrarea documentelor secrete și documentelor istorice (civilizația Maya)...

Ioan ANDRONIC
com. Cluşlea, raionul Panciu

FLACĂRA
Revistă social-politică
și literar-artistică

Anul X — Nr. 51 (343)
23 decembrie 1961

REDACȚIA:
BUCUREȘTI
PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507
of. 33, Tel. 17.60.10,
int. 1744

ABONAMENTE:
la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii.

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

Bibl. Reg.

UMOR

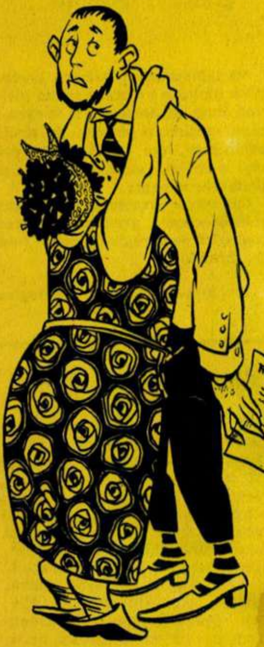

— Puișorul mamei!!! Auzi, să-l trimită pe el... un copil, în provincie!...

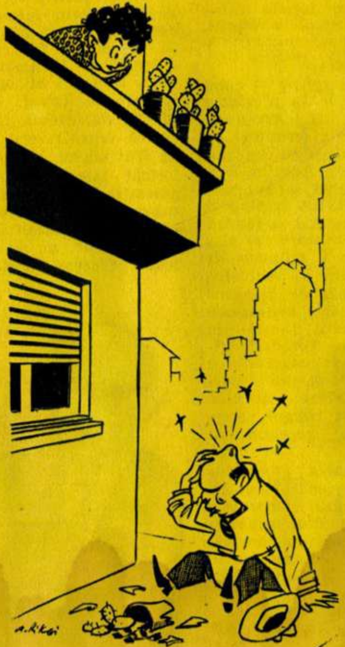

— Nu vă necăjiți, că nu e nici o pagubă! Mai am destule...

Desene de Rik AUERBACH

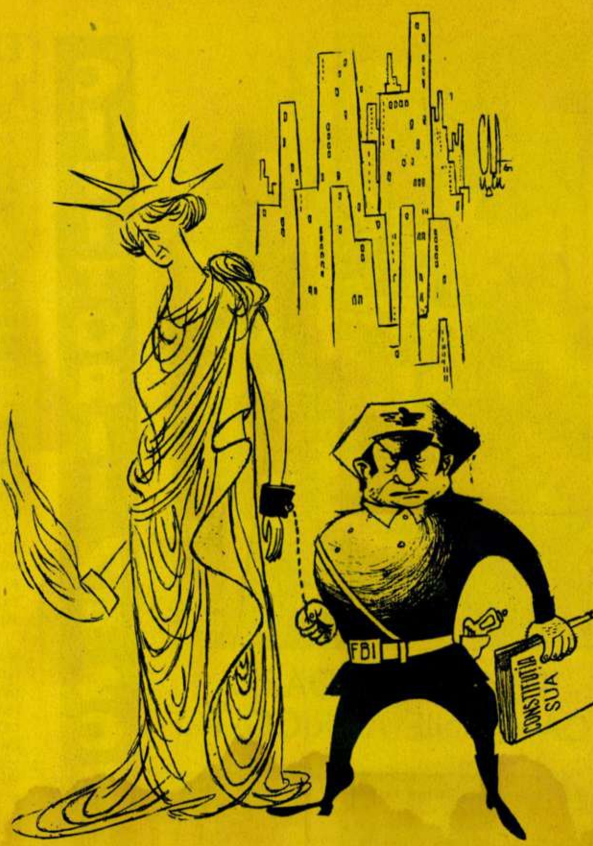

— Șerifule! Asta-i persoana care tulbură ordinea și ăsta-i corpul delict!

Desen de N. CLAUDIU

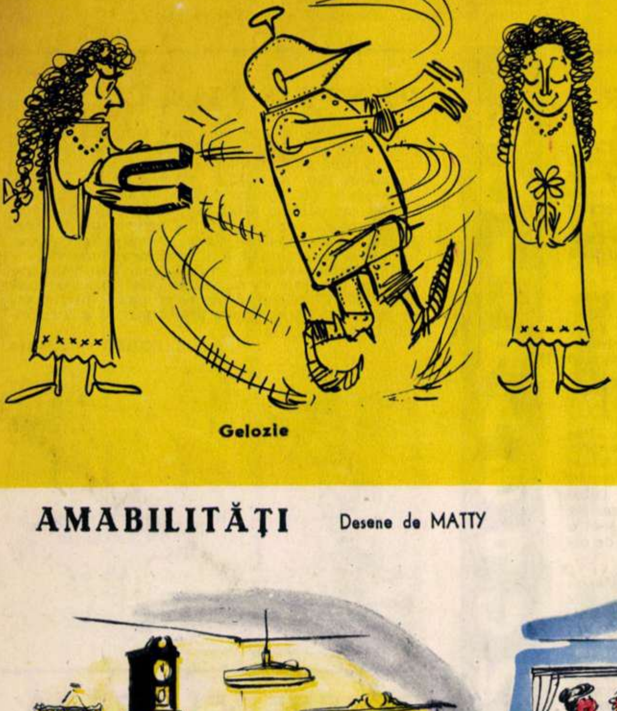

Gelozie

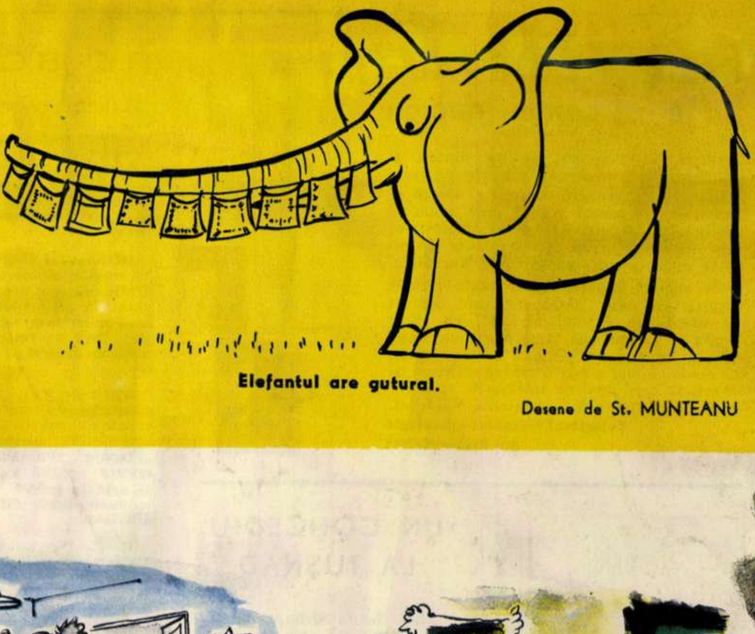

Elefantul are gutural.

Desene de St. MUNTEANU

AMABILITĂȚI

Desene de MATTY

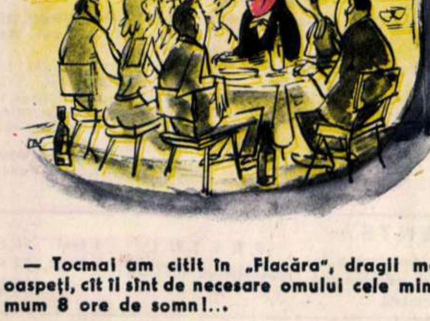

— Tocmai am citit în „Flacăra", dragii mei oaspeți, cît îi sînt de necesare omului cele minimum 8 ore de somn!...

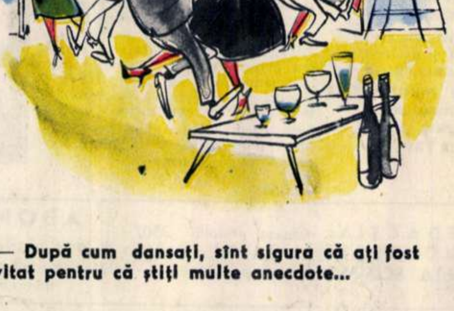

— După cum dansați, sînt sigura că ați fost invitat pentru că știți multe anecdote...

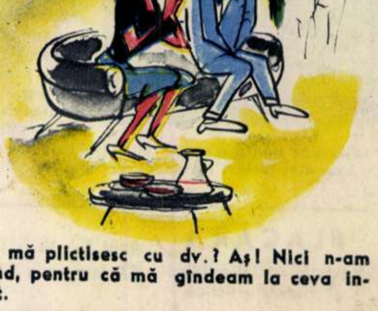

— Să mă plictisesc cu dv.? Aș! Nici n-am avut cînd, pentru că mă gîndeam la ceva interesant.

05
7

FLACARA
Proletari din toate ţările, uniţi-vă!
Nr. 52 (344) — 30 decembrie 1961

Aspecte din incinta Marii Adunări Naționale în timpul lucrărilor celei de-a doua sesiuni ordinare a celei de-a patra legislaturi.

Pe culoarele Marii Adunări Naționale:

În fotografia din stînga, un grup de deputați din regiunea Bacău. Fotografia din dreapta: instantaneu într-una din pauzele sesiunii; de la stînga la dreapta, deputații: acad. Mihai Beniuc – scriitor, Teodor Maghiar și Gheorghe Goina – președinți de gospodării agricole colective și Ioan Fărău – miner din Valea Jiului.

STEMA REPUBLICII

Pe armonia amplă de sonde și de spice,
Pe razele răsfrînte spre cerul viitor,
Ca steaua rubinie prin vremuri s-o ridice
Se profilează omul în salt nemuritor!

Sub mîna-i simte astăzi măsura fericirii,
O modelează pașnic cu gîndul suveran,
Prin freamătul de cetini luminile privirii
I le zăresc mai calde în fiecare an.

De nu-i pe stemă chipu-i, îl văd în orice rază,
În sonde și în grîne, pe culmile de munți,
În soarele ce fața-i adînc o luminează
Cînd visu-i către astre întinde mii de punți.

De nu-i pe stemă chipu-i, îl simt urcat pe schele,
Sau conducînd combine prin lanul aurit,
Sau preschimbînd pustiuri în holde largi și grele,
Sau străjuind al păcii țărm veșnic înflorit.

De nu-i pe stemă chipu-i, îl știu lîngă furnale;
Dîrz la partid cu grijă trudind fără popas
Cum să străbată țara scînteietoarea cale
Spre comunism s-ajungem pe-al cutezanței vas.

Lui, omului, ce-nalță această nouă țară
Drept laudă și cinste, în fața-i mă înclin,
Și dragostea-mi ce cîntă a vieții primăvară,
Cu inima-mi curată i-o dăruiesc deplin!

Nicolae TĂUTU

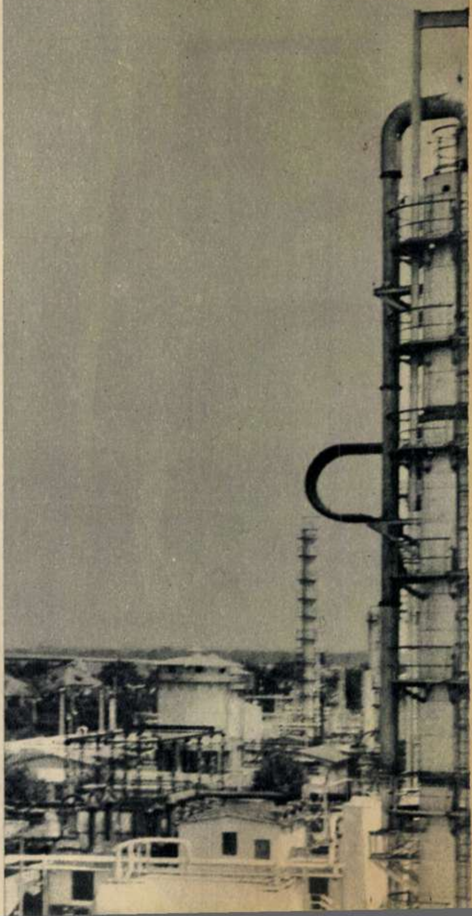

Pentru cititorii ultimului număr al „Flacării" pe anul 1961, cîteva imagini bucureştene:

La secţia oţelărie a Uzinelor „23 August", în ultimele zile ale anului. Ale unui an de frumoase succese în lupta pentru depăşirea planului, pentru o calitate superioară a produselor, pentru productivitate sporită.

glastra cu tufănele

Reportaj din pragul anului ce vine

de **F. BRUNEA FOX**

Întîi am cunoscut-o pe Ecaterina Domnişan. Iată în ce împrejurare. Venise la florăria din Griviţa chiar în momentul cînd vînzătoarea încerca, amabilă, să mă transforme din spectator dezinteresat în cumpărătorul unei glastre cu tufănele ce mă oprise admirativ la vitrină. N-am mai întîlnit vreodată atîta prăsilă de corole — cred că erau cîteva sute — adunată într-o singură glastră. Îmi căzuse cu tronc tufănica asta albă şi răsurie. Socot că această imagine splendidă de maternitate, mai dihai decît spectaculoasa corolă a florilor, mă făcuse să intru în magazin.

— Luaţi-o! – mă îmbia vînzătoarea. E o raritate în decembrie şi mai rezistă bine o lună. Chiar dacă se usucă florile, rămîne rădăcina. Şi la primăvară...

— E greu al dracului ghiveciul, cîntăreşte şapte-opt kilograme. Cum îl transport? Unde să-l pun acasă? Parcă o aud pe nevastă-mea: „Ce mi-ai adus livada asta?..."

Ezitam. Tocmai cînd oscilam între tentaţie şi renunţare, o clientă intră în magazin.

— Bine aţi venit pe la noi, tovarăşă deputată—o întîmpină cu simpatie responsabila garoafelor şi a crizantemelor. Vreun eveniment de familie sau cu vreo treabă a sfatului?

— N-ai nimerit, dar e tot ceva în legătură cu marfa dumitale—zîmbi vizitatoarea, rotind o rapidă privire asupra inventarului horticol, cam sumar, al sezonului hibernal — se vedea că nu ăla era obiectivul — ca s-o stopeze pe mirifica glastră cu tufănele din vitrină. O zărise şi ea de afară.

Era o femeie de statură mijlocie, ochi negri, faţa palidă şi un pic de brumă pe şuviţele oacheşe, la tîmple evadate de sub baticul bleumarin. Patruzeci de ani. Ne uitam amîndoi, concurenţi, la faimoasa tufănică.

— Nu mai ai una la fel? – a întrebat.

— E ultima. Am avut cinci — răspunse

SUS PAHARUL, TOVARĂŞI!

SUS PAHARUL plin, pentru împlinirile din anul 1962!

SUS PAHARUL, pentru primele trîmbe de fum înălţate în 1962 din coşurile fabricilor şi uzinelor; pentru toţi cei ce cu mîini de aur făuresc bunurile materiale necesare vieţii!

SUS PAHARUL, pentru belşugul ogoarelor; pentru cei ce unindu-şi puterile dau puteri noi pămîntului!

SUS PAHARUL, pentru noi victorii ale ştiinţei şi culturii; pentru cei ce ostenesc să descopere

Fragmente de peisaj „Bucureşti – 1961". Fosta mahala sordidă e azi noul şi frumosul microraion Giuleşti. Analogii puteţi găsi multe, şi nu numai la Bucureşti ci şi la Galaţi, Cluj, Baia Mare, Iaşi, Constanţa, Braşov, Ploieşti, Tg. Mureş... Adică, fragmente de peisaj „R.P.R. – 1961".

vînzatoarea. Dacă dumnealui nu se hotărăşte...

Un început de îndîrjire îmi struni şovăiala. Am dus mîna la buzunarul cu portofel.

— Îmi pare rău — glăsui deputata ghicindu-mi gestul. Mă gîndeam să-l ofer unei mame din Giuleşti, soţie de muncitor, care a născut deunăzi al unsprezecelea copil. S-a întors ieri de la maternitate. I-ar fi făcut plăcere floarea asta fecundă... Parcă-i şi ea o mamă, mîndră de pruncii ei mulţi şi frumoşi.

— Avînd în vedere destinaţia acestui cadou ornamental şi simbolic, mă dau cu plăcere în lături, tovarăşă deputată. Sînt şi eu emoţionat de eveniment. Vă rog să transmiteţi fericitei mame felicitările unui cetăţean iubitor de copii.

— Mulţumesc pentru ea. De altminteri a mai primit numeroase felicitări de la prieteni, de la tovarăşi din fabrica unde lucrează soţul, de la vecinii blocului nou din Giuleşti, unde locuieşte. Dar ştiţi cine a fost printre cei dintîi? Sfatul. O dată cu felicitarea i s-a înmînat mamei şi premiul de 1.000 lei acordat de stat pentru naşterea celui de-al unsprezecelea copil. Acuma se pune problema transportului, că-i ditai ghiveci.

—Lăsaţi că-l trimitem noi! — se oferi vînzătoarea. Scrieţi adresa. Poftim hîrtie şi plic.

— Bună idee. Un minut... Aşa... gata. La revedere.

Am citit misiva:

TOVARĂŞEI NEAGA IORGA
Blocul G 8, cartierul nou
GIULEŞTI

Să-ţi trăiască familia împlinită cu încă o floare vie. Îţi doreşte multă sănătate şi voie bună

DOMNIŞAN ECATERINA
deputată în sfatul popular raional

— O cunoşti de mult? — am întrebat-o pe vînzătoare.

— De ani de zile. E o vrednică activistă de partid. Şi soţul la fel. E oţelar la Uzinele „Griviţa roşie". Domnişan Niculae. „Scînteia" i-a publicat poza, cu a brigăzii care a împlinit planul de producţie pe 1961, cu două luni înainte de termen. Pe la începutul lui noiembrie, mi se pare! Îmi aduc aminte că soţia a venit să cumpere garoafe roşii spunîndu-mi că sînt pentru revelionul soţului ei. Întîi n-am înţeles, dar mi-a arătat cu mîndrie ziarul. Revelion la zece luni! — am reflectat. Uite cum se scurtează anul — i-am zis. Asta înseamnă că în zilele care au mai rămas pînă la începutul noului an se vor obţine importante depăşiri ale planului de producţie.

POVESTEA UNUI ORFAN DE LA ŢARĂ

Avea paisprezece ani cînd i-au murit părinţii. Plugari săraci din comuna Mircea Vodă, raionul Titu. Niculăiţă era al treilea din opt copii — şase băieţi şi două fete — dintre care cel mai mare, Gheorghe, nu împlinise 17 ani. Devenise şeful familiei. După întîiul parastas le-a spus fraţilor:

— Dragii mei, sînteţi prea mici ca să vă gîndiţi să urmaţi meseria părinţilor noştri. Ştiţi cît e de trudnică şi nici un vechil de moşie n-o să vă angajeze. Şi apoi nu-i nici o pricopseală. O lună după moartea tatii, şi uite că a trebuit să ne împrumutăm cu un căuş de grîu pentru colivă. Care va să zică să chibzuim de zor la o altă meserie. Nu aici, că nu avem unde şi ce, ci la oraş. Eu zic aşa: fetele să rămînă acilea, că de bine de rău au un acoperiş sub care să se adăpostească şi o laviţă pe care să doarmă! S-or descurca ele. Noi, băieţii, o luăm din loc. În ce mă priveşte, mă întorc la sondă să-mi continui ucenicia. Noroc! Uite la fieştecare cîţiva lei pentru tren. Dacă nu vă ajung, continuaţi drumul şi cu piciorul. Ce vă posomorîţi? Aşa începe viaţa pentru orfanii săraci. Curaj şi să auzim de bine!...

Băieţii s-au răspîndit care încotro. Niculăiţă Domnişan a răzbit la Bucureşti. A intrat ucenic la „Vulcan". Era prin 1934. Un an după eroicele înverşunări ale muncitorilor de la „Griviţa roşie", care l-au însufleţit şi i-au croit drumul. Acolo, în atelierele oţelăriei, peste cîţiva ani, în 1940, Niculae Domnişan îşi va căli dîrzenia, ca şi metalul pe care-l mînuia, la flacăra năzuinţelor proletare.

L-am văzut deunăzi în imensa hală a oţelăriei. Robust, chipeş, lat în umeri, cu mînecile salopetei suflecate deasupra bicepşilor cît mingile de volei (a făcut box şi lupte grecoromane), cumpătat la vorbă, preocupat mereu de obiectivele muncii sale, veşnic cu ochii în patru, într-o încordare ce-i imprima o cută adîncă între sprîncenele negre.

Pas de schimbă un cuvînt în ambianţa asurzitoare a halei.

Brigada de oţelari era în plină dîrdoră a întrecerii. Uite-l pe inginerul principal, Morţul Alexandru, sprinten şi perspicace; şi pe cumpănitul Ghiţă Constantin, şef de brigadă. Cel de colo, care examinează nu ştiu ce, e şeful de partidă Penciu Andrei şi cel care, cu ranga întinsă, ca un toreador spada, atacă taurul de foc al oţelului orbitor, e Stoian Ion, prim topitor. Iată-l şi pe celălalt topitor la cuptor electric, Păun Mihalache, şi pe modelatorul Rucăreanu Ion. Ăla e Neagu Constantin, conducătorul tehnic al brigăzii de tineret, înconjurat de „mînjii" săi: Badea Marin, membru în comitetul U.T.M., Zamfir Alexandru, secretar al comitetului organizaţiei de bază U.T.M., şi alţii. N-au vreme de interviuri. După programul de muncă, aferim, sînt gata la taclale. Aşa că evocările biografice de mai sus au necesitat un cadru mai tihnit: casa din strada Moviliţei, cartierul Giuleşti, unde domiciliază familia Domnişan.

Mi-a trebuit olecuţă de timp ca să mă descurc noaptea prin labirintul străzilor situate îndărătul noului bulevard Giuleşti, străjuit pe o parte şi pe alta de nenumărate şi înalte imobile moderne, de curînd terminate şi date în folosinţă, de şantiere în necontenită insomnie oblonind intrările străduţelor unde cărări noi spre înălţimile gîndirii ştiinţifice; pentru cei ce ostenesc să dea oamenilor o carte bună, un cîntec însufleţitor, o statuie emoţionantă!

SUS PAHARUL, pentru hărnicie şi pentru răsplata ei!

Pentru izbînzile poporului nostru; pentru tot ce-am înfăptuit şi ne îmbărbătează să năzuim spre mai bine; pentru drumul nostru luminat de partid spre desăvîrşirea construcţiei socialiste; pentru patria noastră scumpă, pentru pace

SUS PAHARUL! LA MULŢI ANI, TOVARĂŞI!

curînd va purcede — şi acolo — ofensiva cazmalelor şi a mistriilor. Strada Moviliţei e o vinişoară din sumedenia de vinişoare alcătuind sistemul circulatoriu al Crîngaşilor — Vidra, Alion, Flămînda, Cerna, Pădureni, Nămoloasa etc. — pendinte de cartierul Giuleşti. Cu case mici, provinciale, cu grădiniţe şi puţuri publice, supravieţuire din ancestralul peisaj periferic de pomină şi care acuşi au să dispară, integrîndu-se în ansamblul monumental al Griviţei roşii, Giuleştiului, Bucureştilor Noi.

Iată şi casa în care locuieşte familia Domnişan. Drăguţă. Cu ferestre chenăruite maro ce se armonizează cu cafeniul deschis al faţadei din calcio-vecchio. Cu gardul de fier împresurînd o curticică pavată. Cu odăile frumos mobilate, lustre elegante, televizor, tablouri, covoare pe parchet.

Pe masa din sufragerie, o sticlă cu vermut între farfurioare cu mezelicuri; în jurul mesei, între Ecaterina şi Niculae Domnişan, cîţiva prieteni din brigada oţelarilor; în capul mesei, flancat de nişte băieţaşi (nepoţi de frate), nenea Stancu Stan (am să vi-l prezint mai amplu acuşi), tatăl Ecaterinei, adicătelea socrul lui Niculae.

...L-am ascultat cu interes şi luare-aminte pe bărbatul acesta de 41 de ani, voinic şi blajin la vorbă, modest pînă şi în zîmbetul cu care răspundea la glumele prietenilor; e Niculăiţă, orfanul care acum 27 de ani a pornit curajos să înfrunte viaţa şi să-şi caute calea potrivit cu nădejdile şi aspiraţiile care erau şi acelea a milioane de oameni din categoria lui socială. Dar ceilalţi fraţi şi surori ce au devenit?

Doi s-au prăpădit. Ceilalţi? Gheorghe e maistru sondor la Tîrgovişte, alt frate e activist de partid în Bucureşti. Petre e colectivist în comuna natală. La fel şi o soră, Irina. Cealaltă soră e funcţionară la cooperativă.

— Ţi-au dăruit nepoţi, tovarăşe Neculai?

— Berechet. Vreo cincisprezece.

— Să-ţi trăiască — i-am zis ciocnind paharul cu vermut.

ICAR

— Bună seara!

O dată cu bineţea şi-a făcut apariţia în sufrageria în care tăifăsuiam, ciugulind măsline şi sorbind din licoarea dulce-amăruie, un flăcău cu ochi negri şi bluză de piele.

— Din brigada oţelarilor? — am întrebat.

— E din brigada familiei — a răspuns cu miere în glas Ecaterina. Fiul nostru. Singurul nostru copil.

— Cîţi ani are? — m-am mirat privindu-l, privindu-i pe cei doi părinţi care abia au depăşit cu o unitate patru decenii.

— Douăzeci şi unu — mă lămuri însuşi cel în cauză.

Tată şi mamă la nici 20 de ani!

— Acum nu mă mai surprinde performanţa dumitale de la oţelărie, tovarăşe Domnişan. Principiul hărniciei l-aţi aplicat în menaj, cu mult înainte. Aţi devansat cu cel puţin cîţiva ani norma tradiţională a vîrstei sorocite... părinţilor. Te pomeneşti, tovarăşă Ecaterina, că băiatul s-a născut la şapte luni!

Rîsete.

Îl cheamă Constantin şi e rectificator mecanic la Băneasa. A! El e autorul avioanelor în miniatură, atît de artistic meşterite din metal şi material plastic, pe care le-am admirat adineauri. Vreo cincişase. Ornau bufetul elegant, cu o simetrie vădind nu numai simţul de ordine al gazdei, ci şi o gingaşă intenţie de a expune cît mai în evidenţă lucrările scumpei odrasle.

Am luat una din ele ca s-o privesc mai de aproape. Reprezenta un TU zvelt şi elegant, gata parcă de zbor. Pe soclu era gravat „Celei mai bune fiinţe din lume, mama. Tache".

BUNICUL

Scund, îndesat, hîtru, ochi senini în care jucau nişte spiriduşi albaştri, musteaţa „pe oală" din care acidul anilor n-a şters complet culoarea blondă. Cine ar zice că omul acesta ager şi mobil e bunic de peste două decenii? Nici n-a împlinit şaizeci. Vorba lui: mai are o zi pînă la pensie. S-a născut la răscrucea dintre un sfîrşit şi un început de an, ceea ce nu-i greu de ghicit că e vorba de 31 decembrie.

— Eu — zice — pînă alaltăieri n-am mai dat pe acasă. Din aprilie sînt tot pe drum. Aşa mi-e îndeletnicirea: mă deplasez de colo-colo cîte o lună, trei, şase, cît se cere.

— Dar cu ce te ocupi? Cu ciobănia? — îl întreb în glumă, dar intrigat de profesiunea lui pe care n-o cunoşteam.

Rîde.

— Dumneata vorbeşti ca pe vremuri, cînd numai ciobanii se mutau dintr-un loc în altul, sau voiajorii comerciali. Păi cînd se construieşte, se prospectează, se explorează atîta în ţară astăzi, care meseriaş, tehnician stă numai acasă, în localitatea lui de bază? Eu lucrez la Întreprinderea pentru prospecţiuni geologice şi geofizice. Te uiţi la mine nedumerit. În petrol, măi tovarăşe. Şef mecanic. Din 1933 lucrez în petrol. Şi, cum îţi spusei, dacă nu se întîmpla istoria aia cu ginerele meu, mai zăboveam. Mi-a plăcut cînd l-am văzut la gazetă cu brigada, i-am bătut telegramă de felicitare, făgăduind să nu las să treacă anul fără să vin acasă să-l îmbrăţişez. Ţi-o spun dumitale: îl vezi pe Neculai? — poftim cum se încruntă, că nu-i plac laudele! E un om vrednic, care mi-a fost totdeauna drag. Da, da, un muncitor cinstit şi de credinţă, un soţ bun şi cuminte — lasă bre, nu mai pleca ochii în jos, ca mireasa!... Ecaterino, ia mai toarnă un vermut — să ne trăieşti, măi Neculai, şi dumneavoastră, tovarăşi. Tii, că tare-i cald în odaie. Ia deschide, măi nepoate, uşa.

Îşi desfăcu mai larg gulerul cămăşii, îşi suflecă mînecile, dădu un ocol cu privirea celor prezenţi şi-şi zbîrli musteaţa într-un zîmbet mare.

Rachete... Cosmos... Gagarin... Titov... Terminologie '61 pentru toate vîrstele. Şi, în mod deosebit, pentru cei mici cu visuri mari.

Poate că o asemenea imagine nu este cu totul şi cu totul nouă. Ea reprezintă, în definitiv, aspecte proprii comerţului socialist: abundenţă de mărfuri, localuri de desfacere moderne, servire civilizată... Nou este însă faptul că numărul unor asemenea magazine creşte necontenit şi că în '62 ele vor fi şi mai numeroase, încadrate firesc în peisajul nou al oraşelor noastre.

La mulţi ani, excavatoristule! Îţi dorim, tovarăşe Butucel, împlinirea în '62 a aprinsei dorinţe pe care ne-ai mărturisit-o: să vizitezi, cu trenul prieteniei, Moscova. Şi am mai avea să-ţi transmitem şi o dorinţă a tovarăşilor dumitale de muncă: în 1962 să te înscrii la şcoală pentru a-ţi continua studiile.

La revelionul '61, lăcătuşul Cornel Corbuţiu (stînga) a ciocnit paharul cu tovarăşii săi de muncă de la Laminorul de tablă din Galaţi, iar electricianul Sorin Badea — cu constructorii de tractoare din Braşov. Pentru '62, ambii vor ciocni paharul cu noii lor colegi, studenţii primului an al Facultăţii de metalurgie de la Institutul politehnic din Bucureşti. La mulţi ani, tovarăşi, şi succes la învăţătură!

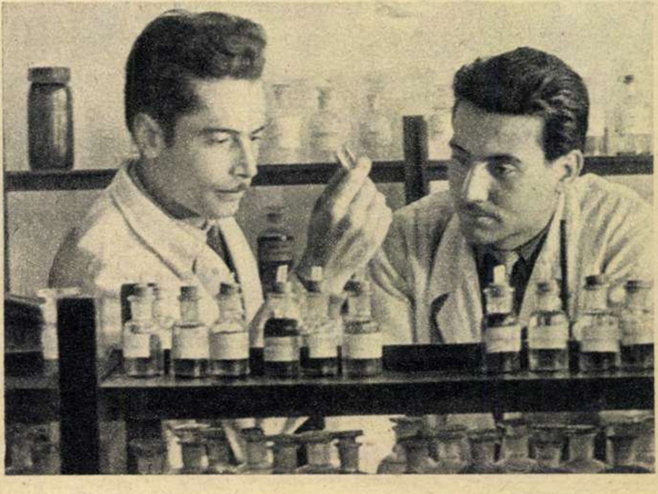

— E bine şi acasă. Ştiţi de cînd locuiesc în casa asta? Din 1914. Atunci nu era aşa. O durase tata din vălătuci, ca pe vremuri la ţară. Aoleu! Cum era şi mahalaua asta, nepietruită, neluminată, tot maidane şi gropi, potop de praf vara, noroi cu nemiluita toamna şi primăvara. V-a spus Niculae că ei erau opt copii acasă, noi unsprezece. Da, mai sînt în viaţă. Doi fraţi locuiesc chiar pe aproape, în Alion. Cîţi nepoţi am de la fraţi şi surori? Nici nu mai ştiu. Să tot fie vreo 30-35. Poate mai mult. Dacă i-aş aduna cu cei ai lui Niculae, plus familiile respective, n-ar încăpea nici într-o sală de şcoală.

— Îi aducem pe toţi la ziua matale de naştere, de revelion — zice Ecaterina.

— Altă treabă n-ai? Şi unde? Nu cumva aici? Să-ţi întoarcă casa pe dos? Biata maică-ta ce-o mai îngrijea! Şi tu la fel, nu zic... Îmi aduc aminte ce-a mai bocit cînd ne-au bombardat-o. Ne băgasem în pivniţă, eram vreo douăzeci şi cinci, că veniseră să se pitească şi vecinii. Şi deodată trăsneşte bomba exact în adăpost. Au murit nouă sub ochii noştri şi cînd am ieşit afară, casa moloz şi surcele. Am refăcut-o cum o vedeţi, trainică, după război. Ce faceţi, bre, cu vermutul? Îl lăsaţi pentru la anu'? Eu zic să-l bem tot în contul lui 1961.

— Dar cu revelionul, tată?

— La „Griviţa roşie". Cu ceilalţi tovarăşi. Măi Tăchiţă, să-mi iei şi mie o chivără. Nu prea caraghioasă. La şaizeci de ani, cu cincizeci de nepoţi în jur şi cu băieţii de la uzine, măi Niculae, pot să-mi permit o trăsnaie de tinereţe. Căci o viaţă are omul!

FÎNTÎNILE BUCURIEI

Am luat-o spre casă, după vizita la familia Domnişan, străbătînd pe jos noaptea de neon ce scălda, ca o auroră boreală, lunga cale a Griviţei roşii. Fremăta ca în timpul zilei încă. Tramvaiele şi autobuzele mai goneau aglomerate... Semafoarele continuau să dirijeze în trei culori luminoase traficul nocturn... Pietoni cu paltoane mergeau citind „Informaţia", ca la amiază... Vitrinele magazinelor îmi lăsau un moment pe retină policromia mătăsăriilor, ca s-o cedeze imediat altei imagini — caisei aurii de pe cutia cu gem, strugurelui ruginiu de pe eticheta „Pietroasei", stalactitelor salamurilor cu patină argintie... Din cînd în cînd se intercalau între secvenţe un televizor frumos ca un ochi de domnişoară, o copertă de carte, gropiţa din obrazul păpuşii sau masca hilară a Moşului Gerilă. Zîmbeam. Dar îndărătul zîmbetului simţeam în răstimpuri usturimea unor reminiscenţe din vechi peregrinări pe aci şi prin alte locuri bucureştene, ca o intermitentă fulgerare reumatismală. Ehei, am cunoscut acel Bucureşti de întuneric şi mizerie!

Astă-toamnă am admirat de pe terasa de la al şaptesprezecelea al unui bloc-turn, într-un amurg auriu, priveliştea Bucureştiului nou. Cu miile sale de ferestre aprinse de asfinţit, părea o livadă imensă de portocali. Ardeau pînă la marginea Bucureştiului, denumită cîndva „periferie", unde odinioară soarele nu putea oferi asemenea spectacol feeric. Atunci ricoşa în gemuleţele opace ale cocioabelor, ca să-şi consume sclipirea în vreun ciob de sticlă de gaz lampant zvîrlit pe maidanul cu gunoaie. Acum toate ferestrele îl captau cu aceeaşi intensitate, jur împrejur, cît vedeai cu ochii. Cele din Giuleşti ca şi cele din Ferentari, cele din Pieptănari ca şi cele din Floreasca.

Curînd, în cercevele s-a ivit cealaltă lumină — a nopţii, electrică — şi, ca pe tot atîtea ecrane de televizor, am revăzut imaginar crîmpeie familiale de tihnă şi plenitudine, înregistrate de retina reporterului în raitele pe care le face din cînd în cînd în cartierele noi ale Capitalei.

Pentru cine păstrează în minte fizionomia Capitalei de altădată, înfăţişarea ei de astăzi nu prilejuieşte doar un examen comparativ de imagini, ci şi reflecţii legate de imensul progres realizat în anii din urmă. Uite-l tradus în aspectul străzilor şi bulevardelor, în somptuoasele înfăptuiri arhitectonice, în orînduirea spaţiilor de verdeaţă, realizări care n-au retuşat doar portretul vetust al Capitalei, ci l-au creat din nou pe un model modern.

În special el se oglindeşte în viaţa de fiecare ceas, în ritmul viu al activităţii ce imprimă acea notă dinamică din mişcarea oraşului. E oraşul unor oameni noi. Al oamenilor care sînt călăuziţi spre o destinaţie precisă şi constructivă. Al oamenilor care au transformat, prin munca, mobilitatea şi vioiciunea lor, nu numai înfăţişarea oraşului, ci mai ales i-au întinerit sufletul.

Gîndurile sugerate de plimbarea prin cartierul Griviţei roşii, în acest ajun de revelion, în care Republica noastră dragă împlineşte 14 ani, nu se limitau numai la Bucureşti. Galaţiul, Iaşul, Constanţa, Bacăul, Ploieştiul, Craiova, Hunedoara, ca şi celelalte oraşe ale ţării, sînt de asemenea beneficiarele acestei epoci creatoare. Renaşterea lor uimitoare nu s-ar fi putut înfăptui fără avîntul ce însufleţeşte munca poporului, călăuzită şi inspirată de partid. Acestui avînt îi datorăm — în ordinea urbanistică — transformările survenite de cîţiva ani încoace, construirea nenumăratelor imobile destinate populaţiei muncitoare, cu mii de apartamente moderne; în ordinea economică, uriaşa dezvoltare înfăptuită într-un ritm ce-şi are resortul în avîntul cu care oamenii din fabrici şi de pe ogoare construiesc socialismul. Pentru ei, pentru ardoarea pilduitoare pe care o pun în realizările lor productive, calitative, pentru miile şi miile de Domnişani ai uzinelor, tractoarelor şi şantierelor, care hărnicesc pentru înflorirea Republicii noastre populare, vom ridica paharul recunoştinţei şi bucuriei. La mulţi ani, tovarăşi dragi!

Ce părere or fi avînd despre fericire aceşti tineri iranieni a căror locuinţă e strada? Şi nu sînt decît patru din cele două milioane de şomeri ai ţării celor „1001 de nopţi“.

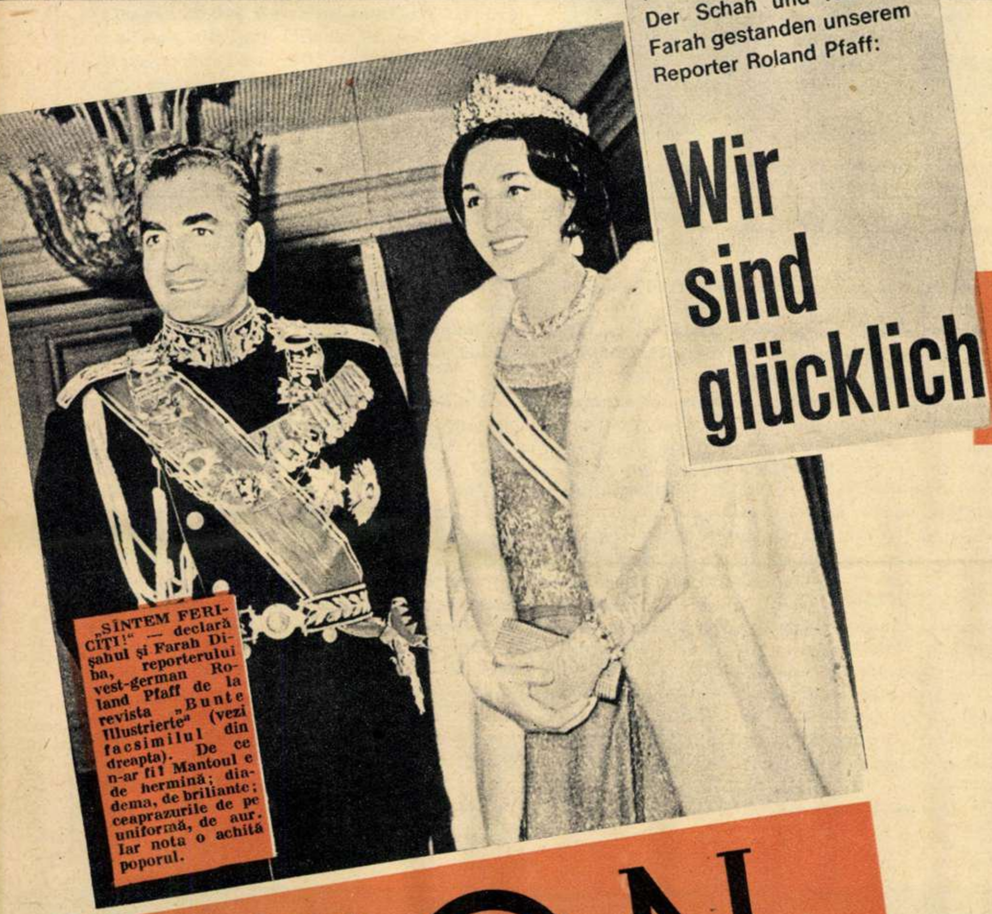

Die BUNTE zu Gast bei Persiens Herrscherpaar. Der Schah und Kaiserin Farah gestanden unserem Reporter Roland Pfaff:

Wir sind glücklich

„SÎNTEM FERICIŢI!“ — declară şahul şi Farah Diba, reporterului vest-german Roland Pfaff de la revista „Bunte Illustrierte“ (vezi facsimilul din dreapta). De ce n-ar fi? Mantoul e de hermină; diadema, de briliante; ceaprazurile de pe uniformă, de aur. Iar nota o achită poporul.

VIZON ŞI ZDRENTE

de Nicolae MINEI

Să presupunem...

Să presupunem că ne aflăm în redacţia unei reviste ilustrate occidentale de mare tiraj. Să presupunem că aceasta este fie americană — „Life“ — fie britanică — „Illustrated London News“ — fie vest-germană — „Bunte Illustrierte“ — fie franceză — „Paris-Match“... Să presupunem, în sfîrşit, că redactorul-şef l-a chemat la dînsul pe şeful rubricii internaţionale şi i-a încredinţat misiunea să scrie un articol-bilanţ al evenimentelor mai importante din 1961 („Ai grijă, băiatule, să fie pe gustul cititorilor noştri!“).

Fără teamă de a greşi, putem să mai presupunem că — la Londra, Paris, München sau New York — şeful rubricii internaţionale a răspuns patronului său cu aceeaşi clasică expresie atît de des folosită de Shakespeare, Corneille, Goethe şi Whitman:

— O.K.!

După care, s-a pus pe treabă. La dreapta şi-a adunat colecţia pe 1961 a propriei sale reviste. La stînga, un teanc de alte ziare şi publicaţii. Frunzărind la dreapta, a constatat că actualitatea anului recent încheiat a fost dominată de logodne, nunţi, botezuri, divorţuri, aniversări, vizite şi alte memorabile evenimente, ai căror protagonişti au fost monarhi cu şi fără tron, prinţi, ex-prinţi şi, în general, persoane prin vinele cărora curge, în dispreţul tuturor legilor fiziologice, un sînge de culoare albastră.

Frunzărind la stînga, ziaristul nostru a putut afla că în lumea pe care presa lui o numeşte în mod bizar „liberă“ s-au mai întîmplat, în 1961, şi alte lucruri. Mai puţin distinse decît cele de la dreapta şi avînd ca eroi oameni obişnuiţi, cu un obişnuit sînge roşu.

Celebrul măgar al lui Buridan a murit de sete şi de foame, neputînd să se decidă dacă mai întîi să bea apă din găleata de la stînga lui sau să mănînce din fînul de la dreapta. Ziaristul nostru nu este un măgar —sau, în orice caz, nu e măgarul lui Buridan. Iată de ce articolul lui nu a rămas nescris.

Şi acum, dragi cititori, vă propunem un joc pentru orele libere. Un joc amuzant şi instructiv, la care poate participa întreaga familie. În cele ce urmează, vă prezentăm cîteva din alternativele în faţa cărora a fost pus ipoteticul nostru gazetar (gazetarul este ipotetic, dar faptele sînt reale; ele s-au petrecut cu adevărat şi au fost oglindite în presa occidentală necomunistă).

Vă rugăm să stabiliţi pe care din ele le-a ales redactorul de la revista ilustrată

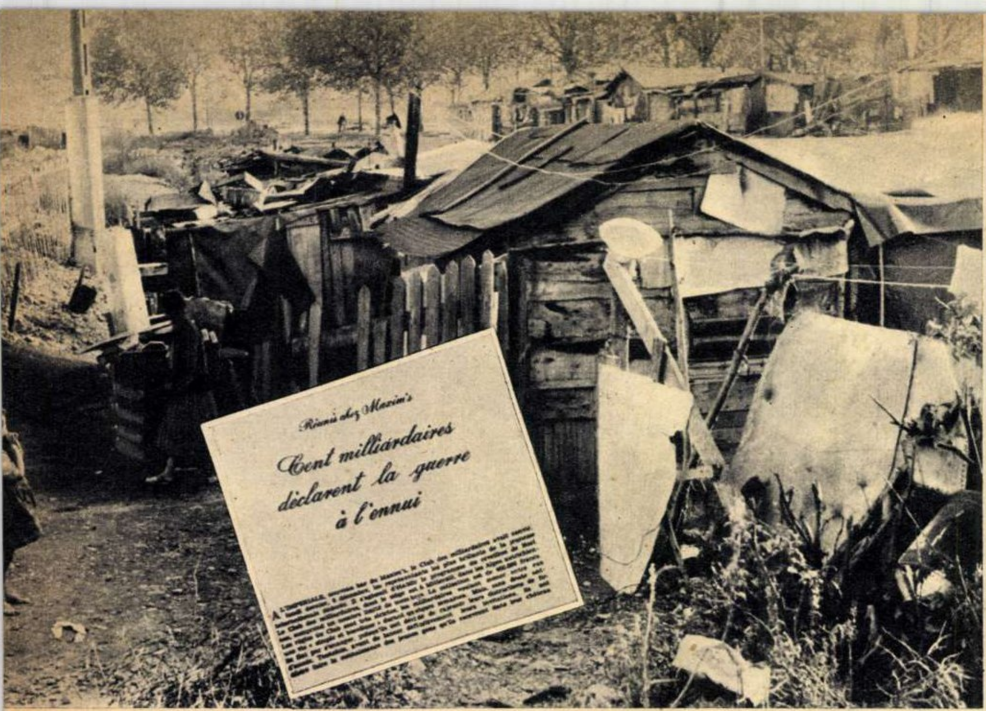

La celebrul bar parizian „Maxim's", o sută de membri ai Clubului miliardarilor au convocat o conferință extraordinară. Pe ordinea de zi: războiul!... Nu, nu vă speriați: războiul împotriva plictiselii. Ce să-i faci? Profesia de miliardar are și ea dezavantajele ei! (Vezi facsimilul). Tot în Franța, la periferia unui mare oraș. Așa locuiesc majoritatea celor 450.000 de algerieni care muncesc în metropolă. Și pentru ei, la ordinea de zi e războiul. Dar nu împotriva plictiselii, ci războiul pe care-l duc colonialiștii împotriva poporului algerian.

de mare tiraj, pentru bilanțul său de sfîrșit de an și pe care a preferat să le treacă sub tăcere. Nu uitați că:

1) șeful său i-a cerut să fie pe placul cititorilor;

2) redactorul preferă să rămînă redactor decît să devină șomer.

Notă: Premii nu se dau, întrucît jocul este prea simplu.

WILHELM CUCERITORUL ÎMPOTRIVA FEROVIARILOR BRITANICI

Să luăm, de pildă, Anglia. E cel mai vechi și mai important regat al lumii. E țara în care cineva poate fi membru al Parlamentului — deci poate face sau desface legi — chiar dacă e analfabet, imbecil sau deficient mintal. O singură condiție i se cere: să fie lord. Această importantă calitate îi asigură un loc pe viață în Camera Lorzilor.

Ce s-a întîmplat mai de seamă în Anglia în 1961?

A apărut o nouă ediție a almanahului „Debrett". Pentru cei care nu știu ce e almanahul „Debrett" precizăm că el e un fel de almanah „Gotha". Pentru cei ce nu știu nici ce e almanahul „Gotha", precizăm că e un anuar al nobilimii germane. Ceea ce înseamnă că „Debrett"-ul e un anuar al nobilimii britanice.

„Debrett"-ul este — așa cum se și cuvine — un voluminos volum de 3.757 de pagini. El cîntărește 8 livre — adică aproape 4 kilograme. Nu este prea mult dacă ținem seama de greutatea aristocrației engleze! În el sînt înscrise 150.000 de nume. Printre acestea se numără, evident, nu numai purtătorii în viață și răposați ai titlurilor de noblețe, ci și mai puțin nobilele lor rude: copiii, frații, verii, cumnații etc. Dar atenție! Nu intră la socoteală copiii nelegitimi. E și legitim! Ce dimensiuni ar trebui să aibă „Debrett"-ul dacă ar cataloga fructele tuturor aventurilor sentimentale ale ducilor, lorzilor, conților și viconților de pe insulele britanice!

Și un detaliu de-a dreptul zguduitor: bătrînii peste 105 ani sînt socotiți decedați din oficiu! Orice „Sir" care a depășit această vîrstă figurează în „Debrett" la rubrica celor trecuți într-o lume mai bună (deși ne îndoim că pentru ei există o lume și mai bună decît cea în care au trăit).

Șeful redactor și editorul acestui almanah, dl. C.F.J. Hawkinson (reprezentînd a șasea generație a familiei Hawkinson, care din 1781 se ocupă cu această utilă treabă*)), este extrem de scrupulos. El nu uită să menționeze că numai 14 nume din „Debrett"-ul său își au obîrșia nobiliară încă din vremea lui Wilhelm Cuceritorul (brigandul din Normandia care a cotropit în 1066 Anglia). Ceilalți au devenit aristocrați de pe urma unor brigandaje și cotropiri mai recente. Cele mai multe dintre acestea nu au avut ca teatre de luptă nici întinsele cîmpii peste care au fluturat panașurile cavalerilor, nici semețele cetăți de pe crenelurile cărora au curs valuri de plumb topit, ci vulgarul „Stock Exchange" (bursa din Londra) sau banalele consilii de administrație ale trusturilor bancare și industriale.

Printre acești baroni ai jetoanelor de prezență se numără și Sir Philip Warter. Înzestrat cu o atenție distributivă pe care pînă și Napoleon i-ar fi invidiat-o, Sir Philip este simultan președinte al trustului cinematografic „Associated British Pictures", conducător al firmei „A.B.C. Television" și director al societății comerciale „British and Foreign Wharf Co".

Rămînîndu-i timp disponibil, Sir Philip Warter a fost numit vicepreședinte al Comisiei de stat a transporturilor. Cu ce se ocupă această comisie? Cu discutarea revendicărilor celor 480.000 de feroviari din Anglia. Muncitorii cer cîteva lire în plus pe lună. Sarcina lui Sir Philip (care numai la comisie capătă 6.000 de lire pe an, fără să mai pomenim de celelalte venituri ale sale) este de a-i refuza.

În realizarea unei asemenea fapte de arme — la care nici eroii lui Walter Scott n-ar fi putut visa — nobilul vicepreședinte (sau, dacă preferați, vicepreședintele nobil) a avut concursul d-lor: Richard Beeching (președintele comisiei, salariu 24.000 de lire pe an), P.H. Shirley (salariu 12.000 de lire pe an) și L.H. Williams (salariu 7.500 de lire pe an).

Este adevărat că nici unul din aceștia trei nu este încă lord. Dar au toate șansele să devină. R. Beeching este marele „boss" al trustului chimic „Imperial Chemical Industries", P.H. Shirley este unul din conducătorii concernului alimentar „Unilever Group", iar L.H. Williams deține un post de comandă în binecunoscutul monopol al petrolului, „Shell".

Ciocnirea dintre cele 49.500 lire pe an (cît reprezintă totalul salariilor încasate de membrii comisiei) și cele cîteva lire în plus pe cap de om (cît reprezintă majorarea cerută de muncitori) a avut loc în august. Tot în august a apărut și noua ediție a „Debrett"-ului.

Întrebarea I: Despre ce va scrie gazetarul nostru? Despre „Debrett" sau despre respingerea revendicărilor formulate de feroviari?

Să mai luăm un exemplu. Tot din Anglia.

Unei tinere perechi i s-a născut un fiu care cîntărește 2,300 kilograme, are șapte nume de botez și titlul de viconte. Modesta locuință în care a venit pe lume și în care își va petrece copilăria, sub privirile ocrotitoare ale părinților săi, numără 63 de încăperi.

Sugarul viconte este odrasla prințesei Margaret și al cincilea moștenitor prezumtiv al tronului Angliei.

În același timp, cîteva mii de concetățeni ai săi, de aceeași fragedă vîrstă, sînt în grija Consiliului municipal al Londrei, deoarece părinții lor nu au locuință. Să ne înțelegem: nu că nu au locuință convenabilă, nu că

---

*) *Ah, tradiția britanică!*

stau îngrămădiţi prea mulţi într-o cameră, ci pur şi simplu nu dispun de cei patru pereţi şi de un acoperiş care îl apără pe om de frig, de ploaie şi de ninsoare.

Ca urmare a legilor actualmente în vigoare în Anglia, numărul chiriaşilor evacuaţi de proprietarii lor a crescut în proporţii atît de îngrijorătoare, încît problema a fost dezbătută în Camera Comunelor. D-na Joyce Butler, deputată laburistă, a declarat: „Cei mai fericiţi dintre aceşti oameni sînt cazaţi în barăci întunecoase şi umede, cărora le lipsesc cele mai elementare condiţii sanitare. Ceilalţi dorm în aer liber. O familie din circumscripţia mea doarme în camioanele pe care le găseşte disponibile peste noapte“.

Pînă şi un muşteriu al „Debrett“-ului, Sir Barnett Janner, s-a văzut nevoit să atace în Parlament această stare de lucruri. El a arătat că, în numeroase cazuri, chiriaşii evacuaţi s-au judecat cu proprietarii şi că tribunalele au fost de acord că chiriile sînt exorbitante. Chiriaşilor li s-a dat dreptate, dar nu li s-a dat şi locuinţă, ceea ce, după Sir Barnett, face de rîs justiţia britanică.

Un alt deputat, Michael Stewart, criticînd ritmul extrem de lent în care se desfăşoară construcţiile de locuinţe din Anglia, a arătat că în U.R.S.S. se construiesc în fiecare an case a căror suprafaţă totală echivalează cu 6 mari oraşe de dimensiunile Manchesterului.

Şi să mai luăm un exemplu. De data asta din Statele Unite.

Jean-Paul Getty este un multimilionar american. Mai precis, un de două mii de ori milionar. Cele 2 miliarde de dolari şi le-a adunat de pe urma activităţii celor patruzeci de companii petroliere pe care le patronează. Bugetul acestor societăţi este superior bugetului unei ţări cum e Spania.

Dl. Getty este omul cifrelor mari: 2.000.000.000 de dolari... 40 de societăţi... 5 soţii. Proporţional, am putea spune chiar că cu soţiile stă cel mai slab. Probabil că de aceea s-a decis acum, la peste 65 de ani, să achiziţioneze o a şasea tovarăşă de viaţă, care, ca o demnă viitoare jumătate, are jumătate din vîrsta lui. Drept cadou de logodnă, Jean-Paul i-a cumpărat scumpei sale Penelope Kirson unul din monumentele istorice ale Angliei, castelul Sutherland, datînd din secolul al XVI-lea şi înconjurat de sute de hectare de parcuri.

Cam în aceeaşi perioadă în care dl. Getty se ocupa cu luarea în posesiune a acestui magnific domeniu, pe un tanc petrolier american (aparţinînd poate uneia din cele patruzeci de companii ale d-lui Getty) a izbucnit un incendiu. Datorită lipsei unor elementare măsuri de securitate, cu acest prilej pe vasul „Williamstown“ au ars de vii nouă marinari. Familiile lor nu au primit nici un fel de despăgubire, deoarece compania a stabilit că tocmai ei (ce bizară coincidenţă!) erau vinovaţi de izbucnirea incendiului.

Întrebarea a II-a: Despre ce va scrie gazetarul nostru? Despre miile de familii fără adăpost sau despre cele 63 de camere ale vicontelui în leagăn?

Întrebare suplimentară: Între descrierea amănunţită a castelului Sutherland şi înspăimîntătoarea moarte a celor nouă marinari, ce va alege pentru articolul său imaginarul nostru ziarist?

ÎNTRE REGELE REGILOR ŞI MIZERIA MIZERIILOR

Care e femininul de la „şah“? Şaha? Nu prea merge! Şahina? Sună mai poetic, dar nu e corect gramatical. Şahista? Nu, asta e altceva!

Oricum, şahul Iranului fiind „regele regilor“, soţia lui este „regina reginelor“. Farah Diba, fericita deţinătoare a acestui post pe schema monarhică a Persiei, a vizitat în 1961 Franţa împreună cu augustul ei consort. Această deplasare merita atenţia cuvenită din partea presei — a unei anumite prese. Şi a avut-o!

Farah Diba a descins la Paris din avionul ei personal, colorat în alb şi argintiu. Nu şi-a adus cu sine decît strictul necesar: 36 de valize. În schimb, şi-a comandat la cel mai şic (şi mai costisitor) croitor din capitala Franţei — Dior — cîte o toaletă pentru fiecare zi de şedere în această ţară. Plus: un mantou de panteră, un mantou de vizon canadian, o capă de vizon alb şi o etolă de vizon pastel.

Franţa nu era prima ţară europeană pe care o vizita Farah Diba în calitate de şahă..., vreau să spun de „regină a reginelor“. Ea a stat o bucată de vreme şi în Norvegia, pentru a studia acolo subtilităţile unui sport care pe americăneşte se numeşte „bowling“ şi care nu e altceva decît un vulgar joc de popice.

Farah ar fi trebuit să călătorească şi în America de Sud. Dar, din nefericire, acest voiaj a fost anulat din cauza unor „dificultăţi interne“, după cum pudic s-a exprimat un comunicat oficial.

„Dificultăţile“ sînt interne Iranului, nu „reginei reginelor“. În ce constau ele? În faptul că „această ţară, alături de cîteva averi uriaşe, numără una din populaţiile cele mai sărace de pe glob. Oamenii nu mai pot îndura mizeria. Poporul s-a săturat de făgăduieli care nu sînt ţinute. O dată mai mult, mînia lui s-a dezlănţuit...“

Această apreciere nu o face un ziar comunist, ci ultrareacţionarul „l'Aurore“. Iar corespondenţa specială a agenţiei oficiale „France-Presse“, transmisă din Teheran exact în zilele cînd Farah Diba se afla la Paris, glăsuia:

„În cartierele din sudul oraşului nu mai găsesc bulevarde largi cu magazine moderne, nici vile protejate de ziduri înalte, ci un fel de caverne de troglodiţi, din lut uscat, cu o gaură care serveşte drept uşă, fereastră şi mijloc de aerisire în acelaşi timp. De cum vine noaptea, pe aceste uliţe te împiedici de trupuri învelite în zdrenţe şi zăcînd de-a dreptul pe pămînt. O femeie îmi strigă:

— Ai grijă, sînt patru copii aici.

Femeia nu doarme toată noaptea, ca să gonească şobolanii şi cîinii vagabonzi, care dau tîrcoale“.

Şi pentru că a venit vorba de copii, trebuie să menţionăm că în Iran aceştia se bucură de aceleaşi drepturi ca adulţii. Sau invers: de aceeaşi lipsă totală de drepturi. În orice caz, egalitatea e completă. Copiii încep să lucreze de la vîrsta de 5 ani în atelierele de ţesut covoare. Pentru 10-12 ore de muncă pe zi, ei primesc un salariu echivalent cu 70 de lei *(70 de lei!)* pe lună.

Dar ce pretenţie ar putea avea micii ţesători de covoare, cînd institutorii iranieni au o leafă echivalentă cu maximum 220 de lei pe lună! Cînd în aprilie 1961 ei au făcut o demonstraţie cerînd mărirea salariilor, poliţia a tras cu mitralierele în coloanele de manifestanţi.

Nu toată lumea este însă nemulţumită în şi de Iran. Americanii care ocupă aci nu numai baze militare, ci şi posturile-cheie în economia ţării, sînt cît se poate de satisfăcuţi de „regele regilor“ şi de regimul lui. Societăţile americane capătă 40% din petrolul ţării**).

Nu se poate nega însă că S.U.A. nu au oferit Iranului ajutoare: arme împotriva muncitorilor, avioane militare pentru plănuita agresiune antisovietică şi chiar mărfuri de larg consum. După cum arată „New York Herald Tribune“, cantitatea de pastă de dinţi americană existentă în Iran este suficientă pentru întreaga populaţie a Asiei pe o perioadă de zece ani.

În 1961 importurile Iranului din S.U.A. erau de cinci ori mai mari decît totalitatea exporturilor sale. „America a ruinat întreaga noastră economie“ — se plîngea, nu demult, directorul „Organizaţiei de planificare“, instituţie guvernamentală care cu greu poate fi bănuită de sentimente antiamericane.

„Regele regilor“ şi „regina reginelor“, ca şi orînduirea pe care o reprezintă şi o patronează, sînt atît de urîţi de popor, încît pînă şi săptămînalul newyorkez „Newsweek“ recunoştea că „sute de mii de patrioţi iranieni — şi nu numai comuniştii — doresc schimbarea regimului“.

Întrebarea a III-a: Despre ce va scrie ziaristul nostru? Despre rochiile purtate de Farah Diba sau despre zdrenţele copiilor care dorm pe străzile Teheranului?

Întrebare suplimentară: Va intra sau nu, în articolul despre care ne ocupăm, faptul că, într-un singur an, trusturile petroliere engleze şi americane au realizat în Iran un beneficiu de peste 300 milioane de dolari, adică mai mult decît întregul capital pe care l-au investit acolo?

Întrebarea a IV-a (şi ultima): Crede oare sincer ipoteticul nostru gazetar (şi realii lui confraţi din Occident) că reportajele şi articolele despre fastul lorzilor şi şahilor vor putea ascunde la nesfîrşit cumplita viaţă a popoarelor pe care ei le exploatează şi încă şi mai cumplita moarte pe care le-o pregătesc?

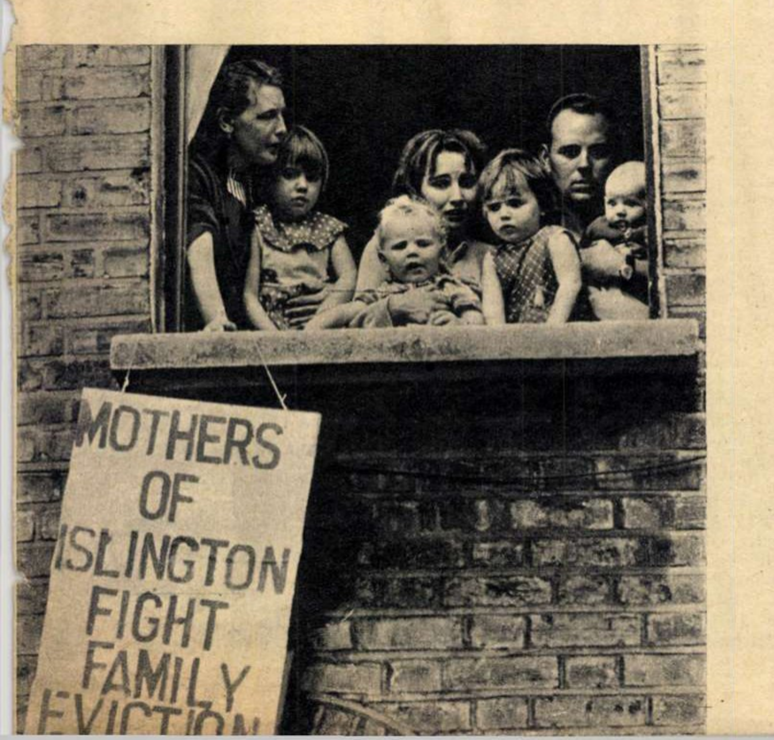

Lady Norah Docker este (vezi „Debrett“-ul) soţia lui Sir Bernard Docker, directorul general al lui „Birmingham Small Arms Company“ (puşti, carabine şi pistoale de toate calibrele). Automobilul său are tapiseria în brocart de aur, un necesar de toaletă în argint masiv, iar ţeava de eşapament şi mînerele de la uşi sînt de asemenea de aur. După cum spune un proverb franţuzesc, nobleţea obligă (stînga).

O familie asediată. Frank şi Sylvia McDonaugh împreună cu cei patru copii s-au baricadat în locuinţa lor din Islington (cartier din Londra) pentru a nu fi evacuaţi de portărei din cele două camere pe care le deţin. Pe pancartă scrie: „Mame din Islington, luptaţi împotriva evacuărilor de familii“. Populaţia cartierului a manifestat în faţa casei, strigînd: „Puneţi capăt evacuărilor de copii!“ (dreapta).

**) *Restul se împarte astfel: alte 40% — un consorţiu englez, 14% — compania „Shell“ şi 6% — compania franceză a petrolurilor. Total: 100%. Ceea ce rămîne este pentru iranieni...*

cinema 1962

CELEBRUL... 703

Nu e o greşeală de tipar; membrii echipei de filmare care ecranizează la Buftea cunoscuta comedie a lui Mirodan s-au obişnuit cu această denumire parodiată. De ce 703, cînd personajul central nu este „colegul" de detenţiune al lui Cheryl? În film, „adevărul istoric" al piesei va fi desigur păstrat şi eroul principal va purta de bună seamă numărul iniţial — 702. Parodierea îşi are însă tîlcul ei: a ecraniza nu înseamnă niciodată a filma pur şi simplu o piesă. Natura interioară a spectacolului se schimbă, oricît de fidel ai rămîne aparent textului iniţial. Astfel că în cele din urmă Cheryl (interpretat tot de Radu Beligan) va fi un alt Cheryl, va avea un plus faţă de cel din piesă, va fi un... 703. Fata în albastru (interpretată tot de Sanda Toma) va fi tot în albastru dar... o altă fată în albastru (pentru a nu mai vorbi de nume cu totul noi în distribuţie, ca artiştii poporului Ion Finteşteanu şi Jules Cazaban).

Iar cît priveşte închisoarea, locul principal al acţiunii... Ei bine, în această privinţă ar fi hazardat să spunem: „E tot aceeaşi închisoare". Pe un platou al Studioului „Bucureşti" a fost construită în toată complexitatea ei una nou-nouţă, care la ora filmării e asaltată de puzderie de temniceri, directori, ziarişti, portari şi, fireşte, puşcăriaşi. „Celebrul 702" şi-a dobîndit pe ecran alte dimensiuni, investigaţia socială este mai largă şi, în acelaşi timp, mai adîncă, mai precisă.

Mihai Iacob şi Andrei Feher — regizor şi operator, care au colaborat şi la alte două filme („Dincolo de brazi" şi „Darclée") — obişnuiesc să spună despre „Celebrul 702" că este un „film fără cer" (poate că genericul va purta chiar şi acest subtitlu). Într-adevăr, singurul cer al eroilor este plafonul închisorii şi singurul cer al realizatorilor este... plafonul platoului. Dar filmul îşi va avea totuşi un „cer" al lui: este încrederea în oameni, în triumful cinstei şi al demnităţii umane.

YVES MONTAND ÎN „OPERA DE CINCI PARALE"

Mackie Messer, savurosul erou al „Operei de cinci parale" de Bertolt Brecht, jucat şi cîntat de Yves Montand! Fericită idee! E chiar de mirare că alegerea aceasta nu a fost făcută mai de mult. Adevărul e însă că de ani şi ani se vorbeşte despre o nouă versiune cinematografică a capodoperei brechtiene. Răsunetul uriaş al versiunii realizate de G.W. Pabst în zorii filmului sonor impunea însă exigenţe sporite. Trebuiau găsiţi interpreţii potriviţi. Pentru Polly, nu lipseau candidaturile. S-au pomenit, de-a lungul anilor, în legătură cu acest rol, şi numele Vivianei Leigh, şi cel al lui Lili Palmer şi, mai recent, numele Johannei von Koczyan. Dar cine va fi interpretul lui Mackie? Care e actorul capabil să redea cinismul şi dezinvoltura, farmecul şi cruzimea faimosului „cavaler al şişului", care e actorul-cîntăreţ capabil să spună cu tîlcul cuvenit nemuritoarele „song"-uri scrise de Brecht şi puse pe muzică de compozitorul Kurt Weill?

Acum, după ce regizorul german Wolfgang Staudte şi-a oprit alegerea asupra lui Yves Montand, lucrul ni se pare firesc. Într-adevăr, acesta va fi desigur un autentic Mackie — „şişul", „onorabil negustor" şi spaima mahalalei londoneze, simbol şi caricatură a burghezului rapace şi neruşinat.

ROLUL SUZANEI — O PROBLEMĂ DIFICILĂ

Pentru a o înţelege pe Suzana, personajul pe care-l întruchipează în „Judecata nebunilor", noul film al lui Grigori Roşal, Irina Skobţeva are de făcut — pare-se — un efort mult mai mare decît i-au cerut rolurile sale de pînă acum. De Suzana — această femeie care a renunţat la cariera sa de actriţă pentru a se mărita cu un miliardar — o despart nu numai distanţa geografică, ci o întreagă eră istorică. Suzana trăieşte într-adevăr în zilele noastre, dar undeva într-o ţară în care stăpîn atotputernic este banul. Fascinată de mirajul bogăţiei, Suzana se lasă tot mai mult înghiţită de lumea magnaţilor industriei şi finanţelor şi nu va avea puterea să se smulgă din ea nici măcar atunci cînd, la lumina faptelor, va vedea că aceste interese duc la război şi crimă.

În opoziţie cu destinul Suzanei, drumul eroului central al filmului „Judecata nebunilor", fizicianul Werner (interpretat de Vasili Livanov), duce de la pasivitate la integrarea hotărîtă în luptă. În anii dominaţiei fasciste, teama de a-şi vedea invenţiile folosite ca armă de distrugere îl adusese pe Werner în pragul sinuciderii. Exilat peste hotare, el încearcă să se menţină departe de politică, să trăiască doar pentru ştiinţă. Atunci însă cînd militariştii din patria sa de adopţiune încearcă la rîndul lor să se folosească de el pentru a-şi duce la îndeplinire intenţiile criminale, savantul îşi dă seama că nu are dreptul de a abdica de la răspunderile sale de om. Pentru a-l face inofensiv, fasciştii îl închid într-un ospiciu. Dar, cu ajutorul prietenilor săi, Werner învinge şi această încercare, denunţînd la timp planurile nebuneşti ale aţîţătorilor la război.

MARLENE DIETRICH DIN NOU PE ECRAN

E demult bunică. Dar n-a obosit. Aceea care a fost cîndva seducătorul „Înger albastru" joacă şi azi sub lumina reflectoarelor de pe platourile de filmare şi continuă să înfrunte, seară de seară, luminile rampei şi publicul sălilor de concert, făcînd din fiecare cîntec un spectacol în miniatură.

Filmul în care a început recent să turneze este o nouă realizare a cunoscutului regizor progresist american Stanley Kramer. „Procesul de la Nürnberg", evocînd judecarea, în anul 1947, a unui grup de jurişti nazişti de către Tribunalul internaţional de la Nürnberg, atinge tema deosebit de actuală a relaţiilor dintre ocupanţii americani din Germania federală şi elementele, ce abundă în aparatul de stat al R. F. Germane, care au slujit cîndva regimul lui Hitler.

Marlene Dietrich interpretează rolul soţiei unui general hitlerist condamnat la moarte pentru crime de război. Alături de ea mai apar o seamă de actori de prima mînă ca Spencer Tracy (preşedintele american al tribunalului), Burt Lancaster (fostul ministru al Justiţiei Reichului, inculpat în proces), Richard Widmark (procurorul), Montgomery Clift (un tînăr evreu, victimă a nazismului) şi — revenind după o îndelungată absenţă de pe ecran — actriţa şi cîntăreaţa Judy Garland. După relatările presei, se pare că noul film al lui Stanley Kramer va suscita vii discuţii prin atitudinea critică pe care o adoptă faţă de capitaliştii americani interesaţi în reînvierea militarismului revanşard german.

DE LA DARCLÉE LA CORINA POPESCU

Orice spectator cunoaşte visul actorului: să fie identificat cu personajul pe care l-a creat; dar puţini ştiu că, o dată împlinit, visul acesta poate deveni... stînjenitor. Parcurgînd galeria de eroi cărora le dă viaţă, actorul doreşte cîteodată... amnezia spectatorului. „Cine o interpretează pe Corina Popescu? Darclée?" Întrebarea se pune firesc în cazul Silviei Popovici, cea care a dat viaţă pe ecran Haricleei Darclée şi care acum e interpreta principală a unui nou film realizat de Studioul „Bucureşti". Şi, totuşi, ce legătură poate fi între o mare cîntăreaţă a veacului trecut şi o tînără oarecare din zilele noastre? Cinstea, integritatea sufletească, curajul de a lua hotărîri? Trăsăturile acestea le sînt comune dar, să recunoaştem, paralela nu poate fi decît forţată. Şi atunci Silvia Popovici visează că... nu mai există Darclée. Că, urmărind căutările şi zbuciumul femeii care-şi găseşte fericirea pe şantierul Bicazului, publicul va uita că aceeaşi actriţă a cîntat nu demult „Visi d'arte". Sau, mai bine zis, îşi va aduce aminte la sfîrşit şi va întreba: „E posibilă o asemenea transformare?"

Da, e posibilă. Şi explicaţia, pentru ambele cazuri, poate fi redată într-un singur cuvînt: munca. Am urmărit-o pe Silvia Popovici creînd nuanţă cu nuanţă rolul lui Darclée. Cîte probleme! Cum cînta pe scenă Haricleea? Cum poate fi creat, cu mijloace realiste, cinematografice, un rol de operă? Cum umblă, cum zîmbeşte, cum suferă o mare celebritate a scenei lirice? Şi iată că acum, mai recent, am urmărit-o pe Silvia Popovici creînd, nuanţă cu nuanţă, rolul Corinei Popescu. Cîte probleme! Cum reacţionează, în faţa unui om îndrăgostit de viaţă şi de munca sa, o femeie în care se cuibărise blazarea? Cum se va regăsi pe ea însăşi în mijlocul unei lumi cu totul noi? Cum va reveni la viaţă, la o viaţă plină, adevărată?

Răspunsul la aceste întrebări nu e de loc simplu şi Silvia Popovici ştie foarte bine acest lucru; o ştie şi regizorul filmului, Horea Popescu. Drept care actorii (printre care şi Ilarion Ciobanu, interpretul lui Mitru Moţ din „Setea"), regizorul, scenografii, tehnicienii se străduiesc să realizeze un film emoţionant, aducînd imagini veridice din realităţile noastre.

Ana ROMAN şi I. HRISTEA

① „Celebrul 702" îşi va face anul viitor apariţia pe ecrane. Iată o scenă din film, interpretată de Sanda Toma, Ion Finteşteanu şi Radu Beligan.

② Yves Montand.

③ Irina Skobţeva.

④ Marlene Dietrich.

⑤ Silvia Popovici.

SANDMAN'S
Confessions
Best S
①

②

③

④

⑤

drumul spre aştri

Reproduceri speciale pentru „Flacăra",
de M. KULEŞOV (U.R.S.S.).

Anul 1961 a însemnat o adevărată cotitură în măreaţa luptă a omului pentru cunoaşterea şi cucerirea Cosmosului. Istoricele zboruri ale lui Iuri Alekseevici Gagarin şi Gherman Stepanovici Titov au apropiat nemăsurat de mult ziua cînd, de pe bătrînul nostru Pămînt, rachetele îşi vor lua zborul spre alte planete, marcînd astfel începutul unui nou capitol în multimilenara istorie a omenirii.

Ce ne va aduce anul 1962? Fără îndoială, noi salturi în Cosmos, noi paşi îndrăzneţi pe drumul spre aştri, pe care ştiinţa şi tehnica sovietică l-au deschis larg. Vă invităm, aşadar, în acest prag de An nou, să întreprindeţi o călătorie de anticipaţie, călăuziţi de un visător, care este în acelaşi timp şi un om de ştiinţă: Gheorghi Iosifovici Pokrovski. Profesor, doctor în ştiinţe tehnice şi general-maior, autor al unor remarcabile lucrări de specialitate în domeniul zborului în Cosmos, el este în acelaşi timp un pictor pasionat, a cărui activitate artistică se împleteşte strîns cu cea ştiinţifică. Să privim cîteva dintre picturile şi desenele sale, amintindu-ne că, după cum spune însuşi Pokrovski, „visul este o previziune a realului, deci trebuie să visăm".

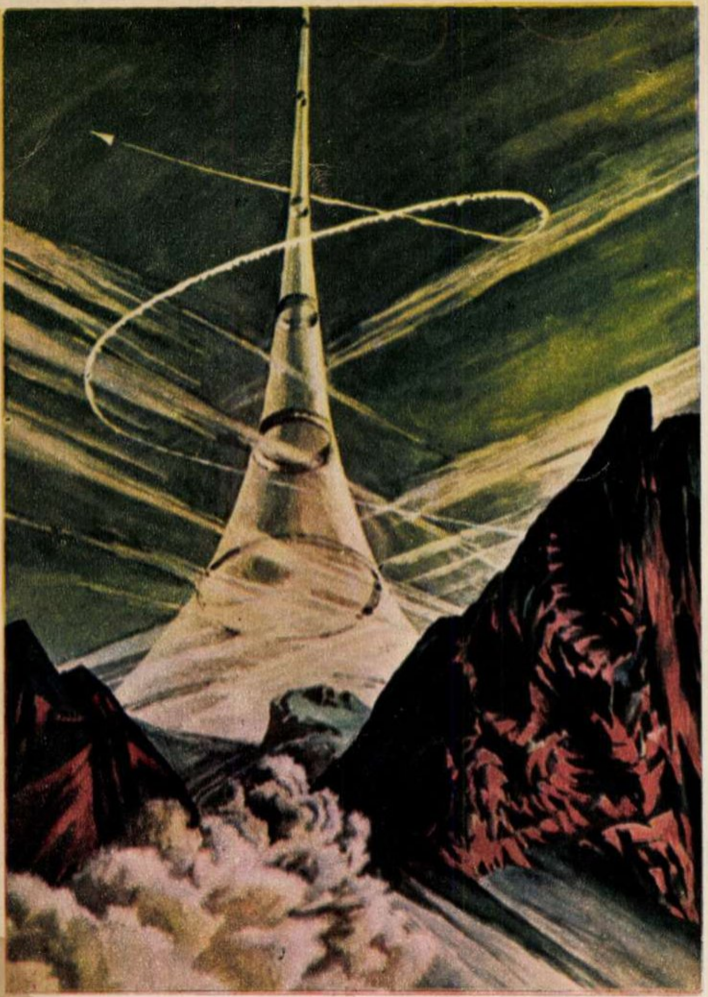

În vederea efectuării de observaţii care să nu fie influenţate de capriciile atmosferei terestre, G. I. Pokrovski a imaginat construirea unui turn gigantic din materiale plastice, care, fixat la sol şi umplut cu hidrogen, s-ar ridica pînă la aproape 200 km. De la această înălţime s-ar putea efectua lucrări ştiinţifice de o valoare practică de neimaginat. Pentru legătura dintre vîrful turnului şi sol s-ar construi un ascensor special care să se deplaseze cu viteze neobişnuite. Hidrogenul necesar umplerii şi menţinerii turnului ar fi produs de o uzină amplasată chiar în interiorul turnului. Uzina nu ar necesita deci clădiri sau rezervoare speciale, deoarece hidrogenul ar fi „depozitat" direct în mediul înconjurător.

◆

Ocolind zonele primejdioase şi condusă de cosmonauţi pricepuţi, nava cosmică din tablou, de construcţie specială, se va putea apropia de planeta Venus pentru a-i dezlega tainele. Profilîndu-se pe discul solar, planeta li se va înfăţişa cosmonauţilor ca o imensă sferă neagră înconjurată de inele luminoase, cu o strălucire deosebită.

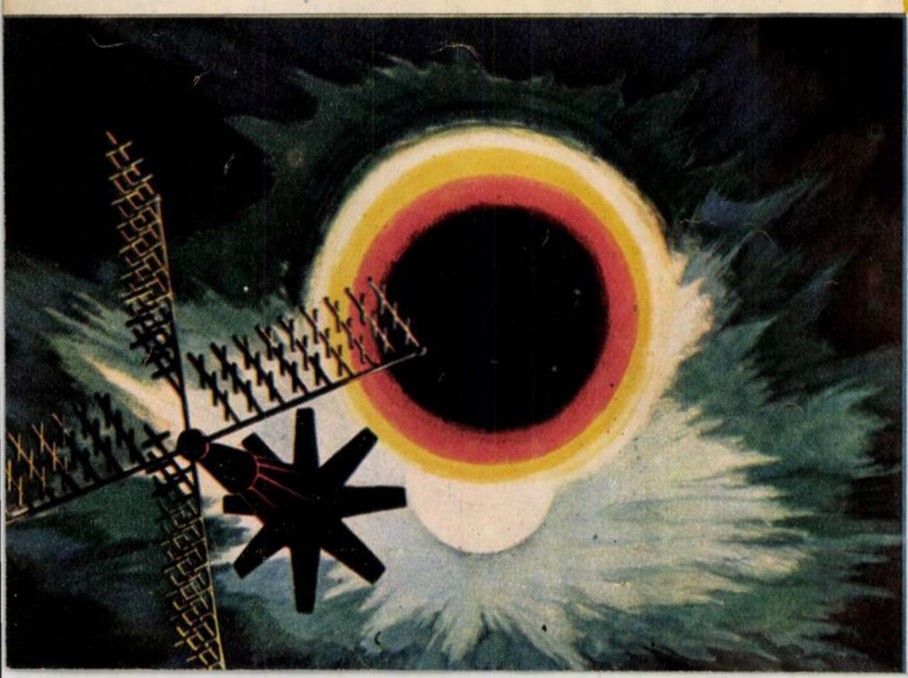

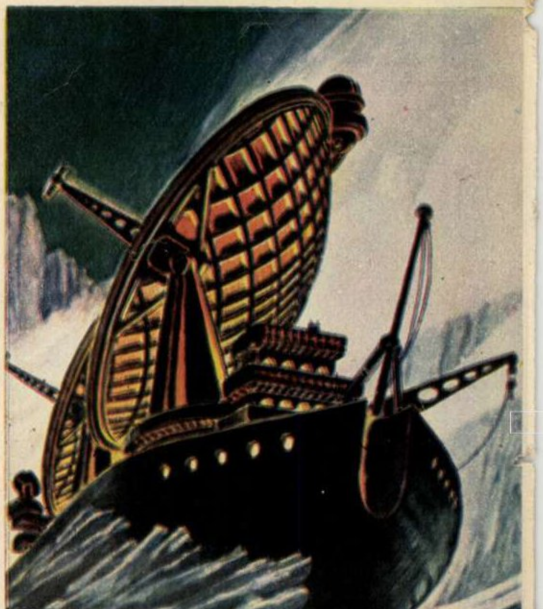

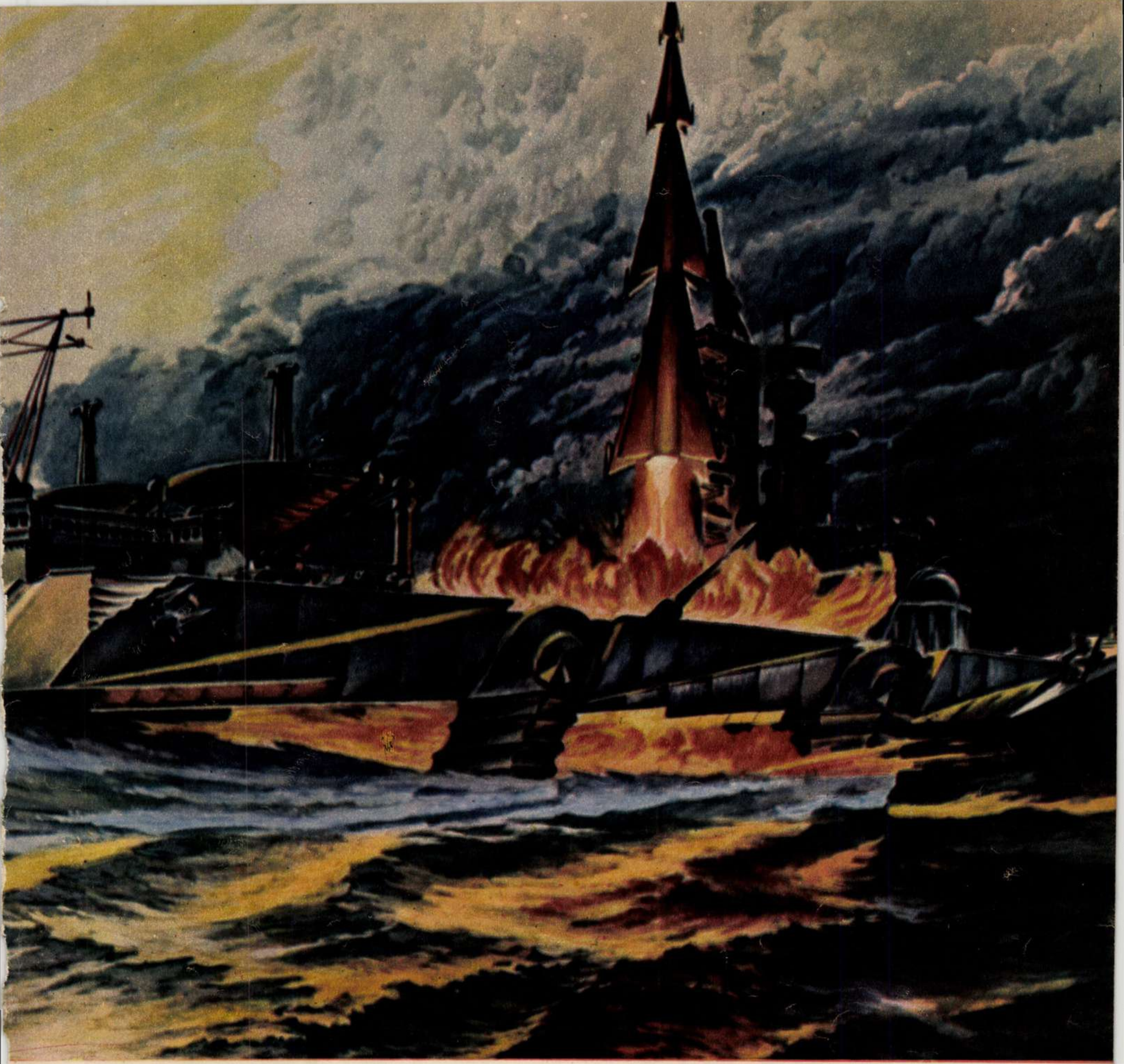

↑

În largul oceanului o rachetă cu mai multe trepte ia startul de pe puntea unei nave special amenajate în acest scop. Trebuie precizat că, așa cum a subliniat și autorul, este vorba de lansarea de rachete cosmice pașnice. Numai acestora trebuie să le aparțină viitorul și numai ele trebuie să se avinte spre minunata boltă cerească.

← Pentru a ocoli brîul de radiații care înconjoară Pămîntul pînă la mari distanțe în jurul Ecuatorului, navele cosmice vor trebui probabil să-și ia zborul din regiunile polare. Urmărirea și dirijarea zborului acestor nave se vor face de pe vase spărgătoare de gheață dotate cu instalații speciale, cum ar fi spre exemplu acelea din imaginea de față.

Una din etapele cuceririi Lunii o va constitui, desigur, aselenizarea unei rachete care să transporte o stație mobilă automată de televiziune. Deplasîndu-se pe solul lunar, ea va înregistra cu fidelitate aspecte inedite ale vecinei noastre cosmice, transmițîndu-le apoi pe Pămînt. În felul acesta se va ușura considerabil munca primilor cosmonauți care vor aseleniza pe satelitul nostru natural. În tabloul redat aci, autorul reprezintă un asemenea aparat de înregistrare a imaginilor, care va face parte din complexul stației automate de televiziune. În stînga, se distinge corpul rachetei care a transportat de pe Pămînt această stație. →

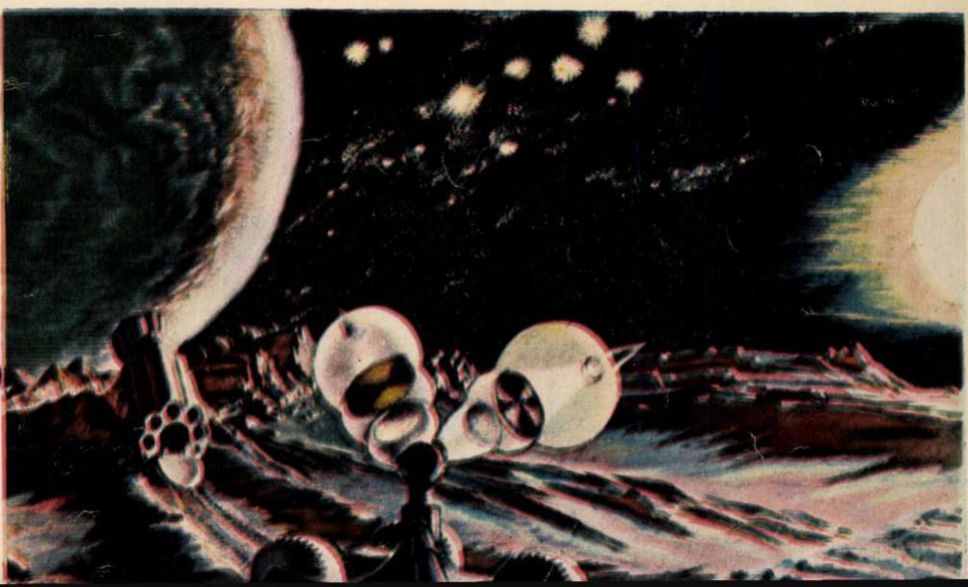

Interviul „Flacării" cu

MUZICA UŞOARĂ A ANULUI 1961

● CE PĂRERE AVEŢI DESPRE MUZICA UŞOARĂ ROMÎNEASCĂ A ANULUI 1961? ● PE CARE DIN CÎNTECELE ANULUI LE SOCOTIŢI ŞLAGĂRE? ● „SPUNE, SPUNE, SPUNE" DAR... „AU FOST OARE DE AJUNS... PATRU MELODII"? ● „LALELE" CONTRA „MARINA" ● CEVA DESPRE MANIERA „À LA MODUGNO" ● UNDE NE-AU FOST COMPOZITORII? ● CÎNTĂREŢII DESPRE EI ÎNŞIŞI ŞI DESPRE ALŢII ● O URARE PENTRU TEXTIERI: INSPIRAŢIE ● DISCUL 3002 BATE RECORDURILE

Răspund: Aida Moga, Nicolae Niţescu, Margareta Pîslaru, Marina Voica şi Radu Şerban.

AIDA MOGA

Aşadar, să dăm... nu tonul ci cuvîntul primei cîntăreţe intervievate: Aida Moga. Solicitată să răspundă în proză, şi nu pe note, are unele ezitări. De ce oare?

— Pentru că nu-mi face nici o plăcere să dau o notă proastă muzicii uşoare 1961, deşi ar merita-o (şi muzica înseamnă, o recunosc cu simţ autocritic, nu numai compozitori, ci şi interpreţi). Dar pentru că veni vorba de compozitori, să le-o spunem: au fost cam zgîrciţi anul acesta cu noi...

— *Şi, totuşi, dv. aţi fost printre acei „favoriţi ai zeilor" care au lansat unul din şlagărele anului...*

— Da. Piesa lui Radu Şerban „A fost de-ajuns o melodie" a făcut carieră. Să-mi fie însă permis ca, parafrazîndu-i titlul, să întreb: „au fost oare de ajuns patru şlagăre" pentru un întreg an muzical?

— *Patru au fost după părerea dv.? Ar mai fi deci vorba de „Chemarea mării" a lui George Grigoriu, „Un cîntec de dragoste" de Radu Şerban şi...*

— Şi de „Lalelele" lui Temistocle Popa, care au egalat, dacă nu chiar şi depăşit, succesul „Marinei". În turneul pe care l-am făcut astă-vară în Uniunea Sovietică, Luigi Ionescu a fost în fiecare oraş şi la fiecare spectacol bisat de nenumărate ori pentru „Lalelele" sale.

— *Place muzica noastră uşoară peste hotare?*

— Foarte mult. La emisiunile Radioului din Berlinul democrat, „Garofiţa" lui Mălineanu e considerată cîntec clasic şi e programată de cîteva ori pe săptămînă. Şi nu a fost oraş sovietic în care să nu ni se ceară „Intră lună pe fereastră" de Emanoil Ionescu. Dar...

Nicolae Niţescu

— *Dar?*

— „Garofiţa" are o vîrstă venerabilă, cealaltă piesă numără şi ea cîţiva ani buni de existenţă, iar noi discutăm despre muzica lui 1961. În ce mă priveşte, consider că am avut în acest an un repertoriu sărac şi sper să „mă refac" — cum se spune — cu melodiile pe care le voi cînta în „Concertul în re hazliu" al lui Mălineanu. *(La ora cînd luăm acest interviu, premiera nu a avut încă loc — n. r.).*

Sînt printre piesele acestuia unele deosebit de frumoase. Aşa că, dacă închei anul cu bine, sper ca şi nota pe care mi-o va da publicul la acest sfîrşit de trimestru să mai crească puţin.

NICOLAE NIŢESCU

●

— *Spune, spune, spune...*

— Vă referiţi la cîntecul lui Elly Roman?

— *S-ar fi cuvenit, pentru că e de fapt şi el un şlagăr al anului, lansat — dacă nu mă înşel — chiar de dv., tovarăşe Niţescu. Ca să fim sinceri însă, era doar un îndemn de a vă spune părerea despre anul muzical 1961.*

— Pentru mine, a fost un an Elly Roman... Şi în spectacolul „Un cîntec pentru dumneata", şi în recentul „Şapte note potcovite" am cîntat mai ales din melodiile sale. Îmi place cum scrie, e cald, simplu, direct şi are intonaţii din muzica noastră populară. Îi cînt cu plăcere piesele din ultimul concert...

— *Şi, totuşi, partea cea mai slabă a celor „Şapte note potcovite" e tocmai muzica (ca să nu vorbim aici de scenografia sa neinspirată, desuetă, greoaie).*

— E adevărat că un întreg spectacol muzical nu poate rezista numai prin cîteva melodii bune. Dar Elly Roman le-a scris totuşi, pe cînd alţi compozitori ai noştri — dintre cei mai valoroşi — au cam tăcut anul acesta. Într-un fel, ei ne-au făcut să ne adresăm repertoriului străin. Am cîntat „Dai, Carolina, dai" sau „Suku, suku", pentru că nu putem să înscriem toţi în repertoriu „Un cîntec de dragoste" sau „Lalele". Şi am verificat acest fenomen în întreaga mea carieră: un bun cîntec romînesc — dar unul cu adevărat bun — place publicului nostru mai mult decît „Volare" sau „Ciau, ciau, bambina".

Marina Voica

— *Mai ales dacă e bine interpretat, într-o manieră originală, specifică vocii şi personalităţii respectivului cîntăreţ. A început să devină de-a dreptul supărătoare maniera „à la Modugno", acele glisante şi acele acute ţipate, acea dramatizare artificială a textului pe care se simt obligaţi să le practice mulţi dintre cîntăreţii noştri...*

— Aveţi dreptate... Am păcătuit unii din noi imitîndu-l — mai mult sau mai puţin — pe Modugno, în numele aşa-zisului stil modern de interpretare. Dar moda aceasta a început — ca orice modă — să se perimeze, aşa că anul 1962 va readuce cîntăreţilor, sper, glasul propriu şi nota personală în interpretare.

— *E şi o urare?*

— Bineînţeles. Adăugaţi una la adresa textierilor: mai multă inspiraţie, mai multă fantezie, mai multă măiestrie în compunerea textelor de muzică uşoară. Doar de la ei porneşte premisa apariţiei unui cîntec valoros!

MARGARETA PÎSLARU

— *Dumneavoastră aţi imprimat deci discul care a bătut toate recordurile anului...*

— Eu?

— Da, discul 3002, cu piesa „Chemarea mării" pe una din fețe, a cunoscut cel mai mare tiraj din 1961: 26.000 exemplare de la prima ediție... Nu știați?

Margareta Pîslaru nu știa acest lucru și nici nu-i vine să creadă. N-a pierdut încă mentalitatea de școlăriță (deși a împlinit 18 ani) ce abia a debutat în artă.

— Îmi cereţi părerea despre anul muzical 1961 şi, sincer vorbind, nu prea am curajul să mă pronunţ. E primul meu an de activitate muzicală, sînt abia la începutul drumului în artă şi încă nu mă văd în măsură să formulez aprecieri atît de pretenţioase.

— În ciuda zicalei, aș spune că prea multă modestie nu strică... Și, totuși, ce credeți că determină succesul unui cîntăreț, ce-i asigură aprecierea publicului?

— Poate că sinceritatea. Atunci cînd interpretul e el însuşi şi se străduieşte să aducă ceva nou în muzică, publicul simte şi-l răsplăteşte pe dată.

— Ce intenții aveți pentru viitor? Vă veți înscrie la conservator?

— Aş prefera Institutul de artă teatrală şi cinematografică: mi-ar place mult să fac, pe ecran, comedie muzicală. Am terminat de altfel recent primul meu film, un foarte scurt metraj al Televiziunii, intitulat „Anul nou 1962", în care am cîntat „Mandolina mea" de George Grigoriu; m-am simţit foarte la largul meu în faţa reflectoarelor şi a aparatelor de filmat.

— „Mandolina" e cîntecul dv. preferat din acest an?

— Da, împreună cu „Chemarea mării" şi „Pe aripa vîntului".

— Vă urăm deci, pentru anul viitor, cît mai multe asemenea cîntece de valoare și cît mai multe succese.

Aida Moga

MARINA VOICA

Marina Voica își formulează drept prim răspuns un regret:

— Îmi pare tare rău că nu ştiu încă atît de bine romîneşte ca să pot cînta mai degajat, mai sigur, melodiile lui Radu Şerban sau George Grigoriu. Îmi plac mult compoziţiile lor, îmi place în general muzica uşoară romînească. E melodioasă, e plină de lirism.

— Poate cam prea plină, aș zice. Multe, prea multe din textele noastre suspină pentru sau din cauza amorului și se mulțumesc a fi numai sentimentale.

— Sentimentalismul nu mi se pare supărător în muzica uşoară dacă, fireşte, nu e excesiv. Tatăl meu e rus, mama gruzină şi în muzica acestor popoare s-a cîntat întotdeauna dragostea. Totul e ca respectivele melodii să nu devină dulcegi, siropoase.

— Asta depinde și de cîntăreț...

— Iar Bucureştiul are interpreţi buni: Roxana Matei e o cîntăreaţă de prima clasă, Margareta Pîslaru are multă personalitate...

— Să n-o uităm pe Dorina Drăghici, a cărei voce și interpretare au un farmec cu totul deosebit.

— Aveţi dreptate... În genul ei, Dorina n-a putut fi întrecută de nimeni...

— Consemnăm aici vreo dorință a dv. pentru 1962?

— Da, aceea de a putea să cînt în noul an noi melodii reuşite de muzică uşoară romînească.

— O dorință care se întîlnește cu aceea a telespectatorilor și, în general, a iubitorilor de muzică.

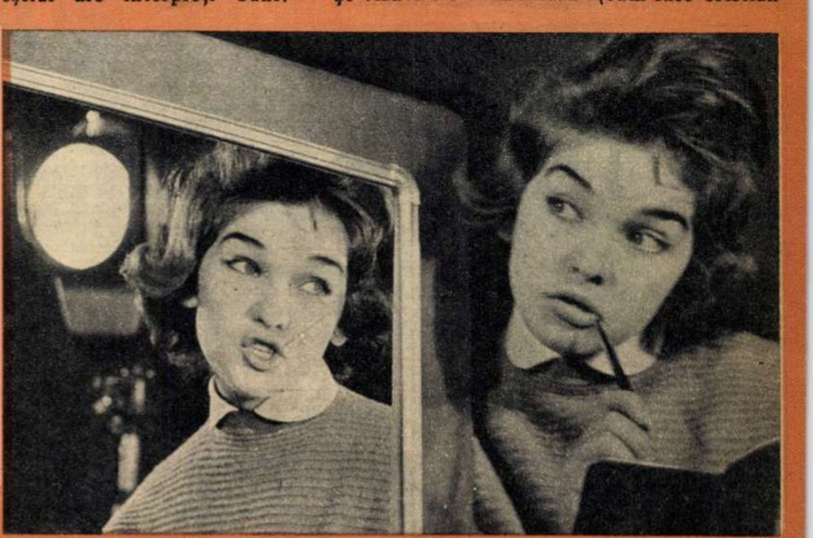

Margareta Pîslaru

Radu Şerban

RADU ŞERBAN

— După toate sondajele făcute în public și printre cîntăreți, se pare că două din șlagărele anului 1961 vă aparțin dv...

Radu Șerban zîmbește (se întîmplă și asta!), apoi ne mărturisește:

— E drept că „Un cîntec de dragoste" şi „A fost de-ajuns o melodie" au fost cîntate în 1961, dar au apărut pe lume în prima zi a acestui an, la o emisiune a Radioului, aşa că au fost scrise cu mult înainte. Sincer vorbind, anul acesta n-am dat prea multe melodii de muzică uşoară. M-am ocupat de altceva.

— A scăzut oare interesul dv. pentru muzica ușoară?

— Şi da, şi nu. Am scris, în primele luni ale lui 1961, o parte din opereta „Băieţii lui Făt-Frumos" pe libretul — încă nedefinitivat — al lui H. Nicolaide; muzica pentru filmele „Porto-franco" şi pentru cel realizat de regizorul Horea Popescu mi-a luat de asemenea mult timp şi multă pasiune. Am mai compus cîteva din melodiile unei viitoare comedii muzicale intitulate „Tonul face muzica", la al cărei scenariu lucrează C. Cîrjan.

— Și mai spuneți că nu i-ați trădat pe iubitorii muzicii ușoare!...

— Nu, în fond nu i-am uitat: fiecare film (şi uitasem să pomenesc de filmul de păpuşi al lui Bob Călinescu „Visul lui Boroboaţă") are cîte o melodie de muzică uşoară. E drept însă că vor putea fi ascultate abia în 1962.

— Ne-ar interesa părerea unui compozitor despre textele de muzică ușoară. Ce-ar fi să o ascultăm pe a dv.?

— Nu ar fi tocmai bine, pentru că eu mă înfurii ori de cîte ori e vorba despre ele. E clar: nu stăm prea bine cu textele. Sau suspină şi-l rimează pe *tineresc* cu *iubesc* şi *şoptesc*, sau relatează, la modul reportajului constatativ, că: „Stau la etajul doi /În Bucureştii Noi /Într-un bloc cu lift la scară/ Şi vizavi e-o Alimentară" (cum face Cristian Demco într-un text pe care-l citez din memorie, aşa că-mi cer iertare dacă nu-l reproduc perfect). De cîte ori să mai repetăm că versurile pe care se scrie muzică uşoară fac totuşi parte din sfera poeziei?! Şi mai au o meteahnă — mai proaspătă — textierii noştri: scriu cuvinte noi pentru cîntecele străine, fără absolut nici o legătură cu textul iniţial. Am ascultat cu uimire cum acel delicat cîntec al lui Lemarque „Le petit bonhomme" a devenit, pe scena Teatrului de estradă bucureştean, o... reclamă pentru „Cocteil polar". Nu înţeleg cui îi e necesar acest lucru.

— Sîntem de acord că nimănui: nici cîntecului, nici cîntărețului și, desigur, nici publicului care așteaptă atît de la textieri cît și de la compozitori piese cît mai reușite. Și așteaptă cu încredere.

— Nu pot să vă spun decît că ne vom strădui să nu-i dezamăgim aşteptările.

Sanda FAUR-DIMA

Ura! Sînt pensionar!

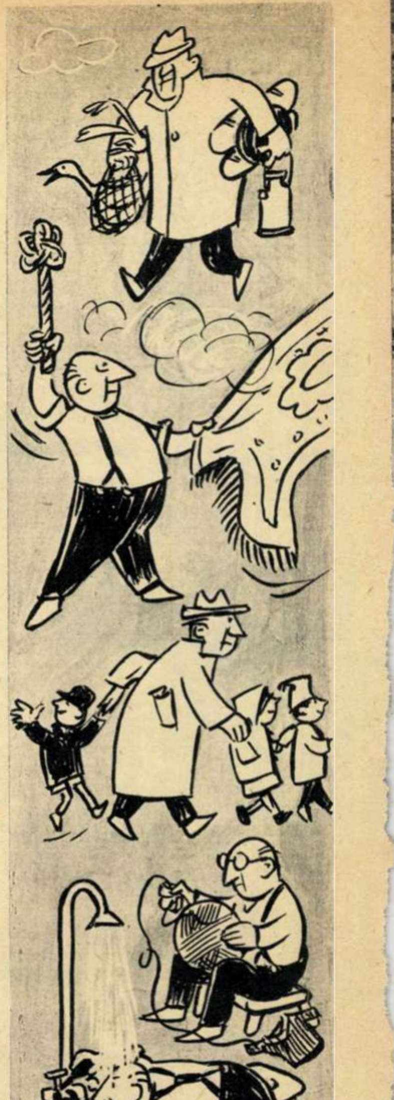

După ce ai muncit un șir lung de ani, clipa cînd ți se înmînează decizia de pensionare nu-i lipsită de emoții. Am strîns decizia la piept, ca pe un prunc, zicîndu-mi: „Așadar, pensionar. Adio tramvai, «barieră C.F.R.» etc. Am să mă duc unde vreau, cînd vreau, cu cine... adică cu soția. Și, peste toate, odihnă..."

Dar socotelile de la... decizie nu se potrivesc cu cele de-acasă!

În prima zi de pensionare — cioc! cioc! cioc! — m-au vizitat cel puțin zece prieteni. Zece păhărele de țuică cu măsline!

— Asta-i numai un aperitiv, moșulică! Trebuie să faci cinste!

Am făcut. Trei zile criză de ficat, patru zile cu dureri de cap.

Cînd m-am simțit puțin mai bine, soția mi-a ținut un mic discurs de... inițiere:

— Ai ieșit la pensie! Să fii sănătos încă mulți ani. Bravo! Acuma, vorba aia, meriți odihna. Dar îți revin și ție oarecare obligații. Cît ai muncit, te-am scutit de orice contribuție în gospodărie. Acuma, cînd nu mai muncești, poți să stai liniștit; te mai duci la piață să faci unele cumpărături. Nu te prea pricepi tu la carne, dar nu-i nimic... Te scoli mai devreme și, pînă s-o pun la foc, te duci s-o schimbi dacă n-o fi bună. Grabă nu-i, că doar ești pensionar. Timp, berechet! Ai să mai poți ajuta și la scuturat, că doar n-ai să freci parchetul; ai să bați numai covoarele... Știi că m-am gîndit să mut biblioteca în locul șifonierului?... O să avem mai mult spațiu. Poate că te-ai pricepe să meșterești un răftuleț aici... Știi la ce mă gîndesc? Să-i ușurăm puțin munca fetei: să-i duci și să-i aduci fetița de la grădiniță. În drum iei și laptele. De gheață nu mai este nevoie acum. Ca să nu faci drumuri în plus, du-i rufele la cooperativă, la spălătorie. Vezi să nu lași copilul în stradă! Nu te grăbi, că doar nu te zorește nimeni. Gata. Odihnește-te! Și după asta să coborîm puțin în boxă, că tare s-au mai învălmășit lucrurile acolo. Desigur că n-o să facem totul într-o singură zi. Acum doar ai timp. De cînd aștept și eu clipa asta, să te văd pensionar, să-ți aranjezi biblioteca, să desfaci puloverele astea vechi, ca să-ți fac unul nou, că dacă ești pensionar nu înseamnă să te neglijezi...

Mi-a făcut un plan de muncă pe trei luni...

Cioc! Cioc! A venit administratorul blocului:

— Sînteți al treilea pensionar în luna asta. La mulți ani! De cînd vă pîndesc eu să văd că vă odihniți, că altminteri... albină, nu altceva. Am venit să vă rog să ne ajutați să punem biblioteca la punct. Avem multe cărți date. Să le strîngem. Am mai primit și altele. Să le înregistrăm. Avem de lucru toată iarna. Vă faceți dv. o evidență. Separat pentru copii și...

Alt plan de muncă pe șase luni. Am început să fiu strigat:

— Nea Sandule, ia-mi și mie o conopidă!

— Nu mă duc la piață!

— Cînd te întorci...

— Nea Sandule, vrei să stai puțin lîngă copil?

— Nene, intri puțin să-mi redactezi cererea aia?

— Ia...ia te uită ce scrie nepotu-meu...

Cioc-cioc!

— Uite drăcie, mi s-a sucit cheia în broască. Ia vezi mata ce are.

Cioc-cioc: o scrisoare din provincie. A aflat cuscră-mea că sînt pensionar și mă roagă să mă interesez de niște hîrtii ale unei nepoate care a cerut să fie mutată din...

Țrr! Țrr... Telefonul!

— Bine mă, omule, nici acum, cînd ești pensionar, nu vii să ne descifrezi hrisoavele alea? Te lăudai doar că știi să citești slavonește... Te aștept azi!

Ura! Sînt pensionar! Am timp să-mi caut de sănătate, mai ales de sănătatea altora: duc analize, aduc rezultate, iau bonuri de ordine. Țin rîndul întregului apartament. Comunic rezultatele analizelor și în alte raioane:

— Vezi că ți-a scăzut V.S.Hașul... N-ai, frate, albumină... Nici hiperaciditate!

Noroc că tensiunea se ia pe om, nu prin delegație, că nu-mi ajungeau nici zece mîini...

M-a acaparat nepoțica:

— Bunicule, matale ești acum liber?

— Liber, puișor, liber.

— Hai la parc.

— E departe, puișor.

— Dar mata ai timp, bunicule, că doar te odihnești.

— Hai și nu te mai mocăi atîta. Ia copilul și cînd vii adu-mi o varză, niște albitură de supă, două borcane cu iaurt și niște sineală. Treci pe la cooperativă și vezi dacă i-a făcut copilului pantalonașii...

În apartament s-a hotărît ca, înainte de a chema mecanicul, să încerc eu să văd „ce au" chiuveta, baia, sifonul, dușul... Învăț copiii din bloc să umble cu trotineta, cu bicicleta.

Cioc-cioc:

— Poșta! Pensia dv.! Vă felicit că sînteți pensionar... La mulți ani!

— Mulțumesc!

În clipa asta am fost sincer, sincer și emoționat. Nu m-au chemat, nu m-am deplasat...

S.M. RUSU

DIN UMORUL STRĂIN

Soneria telefonului zbîrnîie alarmant. Profesorul diriginte ridică receptorul.

— Alo! — se aude un glas. Vreau să vă comunic că Jimmy e bolnav și nu poate veni la școală.

— Bine. Cu cine am vorbit?

— Cu tatăl meu, Sir.

Ea: Dragul meu, există oare altceva pe lume în afară de dragoste?

El: Nu, draga mea. În afară de dragoste nu mai există nimic altceva pe pămînt. E gata masa?

La New York un năpăstuit al vieții încerca să se arunce în apă de pe podul Brooklyn.

— Stai, prietene — îl opri un trecător. Stai, să vorbim puțin. Poate că după aceea ai să te răzgîndești.

Au stat de vorbă peste o jumătate de oră.

Apoi au sărit amîndoi în apă.

— Perechea asta din casa de peste drum este cu adevărat fericită! — spunea soția cu o amărăciune prost disimulată. El o sărută în fiecare dimineață. De ce nu faci și tu la fel?

— Eu? — se miră soțul. Bine, dar... nici n-o cunosc!

La patul unui bolnav a fost chemat un cunoscut doctor:

— Ce vă doare? — îl întrebă acesta.

— Asta dumneavoastră trebuie să știți — îi răspunse bolnavul, răutăcios.

— În cazul acesta ar fi mai bine să chemați un veterinar, deoarece numai el poate stabili un diagnostic fără să pună întrebări.

— Mary, să știi că fiul nostru iubit mi-a șterpelit niște bani din buzunar — o înștiințâ soțul pe mama copilului său.

— Doamne ferește, John, cum poți să spui așa ceva? Ești capabil să mă bănuiești și pe mine.

— Nu, draga mea, în nici un caz. Mi-a mai lăsat ceva bani...

trei fete se pregătesc de REVELION

Sînt atît de absorbite în răsfoirea revistelor de modă, încît nici n-au băgat de seamă că un ochi indiscret le-a surprins întîlnirea.

— Îmi doresc o rochie din lame auriu... Sau poate una din catifea neagră, mulată pe corp — auzim noi o primă dorinţă.

— Am văzut ieri nişte cercei minunaţi din pietre sclipitoare, lungi de atingeau aproape umărul. Cred că ar merge bine cu rochia mea cea nouă...

E clar: fetele se pregătesc de revelion.

— Un moment, fetelor, un moment. Să nu ne pripim cu hotărîrile. Aveţi avantajul tinereţii, de ce să-l umbriţi cu excentricităţi ce nu se potrivesc vîrstei voastre? Lăsaţi mamei deux-pièces-ul din brocart şi surorii mai mari rochia din catifea neagră. Nu credeţi că pentru voi ar fi mai potrivit nylonul vaporos, voalul sau dantela albă?

Realizat cu concursul întreprinderilor „Arta modei", „Lido", „Galeriile Fondului plastic" şi al studentelor Paraschiva Popescu, Lucia Rîpeanu şi Victoria Kertesz de la Institutul de artă teatrală şi cinematografică „I. L. Caragiale".

Nu, în nici un caz nu un asemenea imprimeu cu motive gigantice. E bun la vară, pentru rochia de plajă. Uitaţi-vă mai sus, în raftul din stînga. Nu vi se pare mai tineresc nylonul acela alb, plisat mărunt, sau celălalt, într-o nuanţă de albastru pastelat?

1

2

3

4

1. E într-adevăr foarte frumos şi modern acest lanţ cu medalie, pe care l-aţi găsit la Galeriile Fondului plastic. Dar băgaţi de seamă: stilul lui arhaic, amintind de podoabele antice, nu se armonizează cu gingăşia şi aerul festiv al unei rochii de revelion. E nimerit însă la un pulover sau la o rochie de stofă.

2. Vă înţelegem, fetelor, n-aţi mai avut răbdare şi aţi încercat chiar în seara asta podoabele de ştras. Aţi fi poate în stare să mergeţi cu ele şi la culcare!... Dar oricît de mult vă plac, e bine să nu abuzaţi de găteli... E suficientă diadema de pe frunte şi eventual o brăţară discretă, tot din ştras. Cerceii îi poate purta prietena.

3. Dacă vreţi să primiţi un sfat competent în ce priveşte fardul adecvat tenului vostru, mai cu seamă pentru o asemenea ocazie festivă, treceţi şi pe la salonul de cosmetică de la „Lido". De altfel, văd că Georgeta Mălin a şi început să se ocupe de voi!

4. Nu e treabă uşoară nici alegerea accesoriilor. Pantoful trebuie să aibă o linie elegantă, dar să fie şi suficient de comod ca să nu ne strice dispoziţia la dans. E bine deci ca tocul să nu fie excesiv de înalt. Ştiaţi? Se poartă mult pantofi de culoare deschisă, alburii sau în tonuri pastel, asortate cu rochia, uneori lucraţi chiar din materialul rochiei.

5. Iată-vă acum coafate şi fardate după cum cerea tipul fiecăreia. La acest chip romantic, cu ovalul prelung şi expresia visătoare, e foarte nimerită pieptănătura în unde largi, puţin umflată pe creştet, cu bucle răsfrînte pe ceafă. Machiajul e discret, fără exces de fond de ten şi pudră — aşa se şi cerea de altfel. Nu strică de loc că sprîncenele şi marginea pleoapelor au fost uşor subliniate cu un creion dermatograf, că buzele au fost fardate cu un ruj de nuanţă corai, care a urmărit fidel conturul lor. Dimpotrivă.

6. E drept: coafura cu părul foarte înălţat pe frunte şi cu o buclă asimetrică alunecînd pe un umăr e mai pretenţioasă, dar i se potriveşte acestei brunete cu trăsături precise. Ei îi vine bine şi podoaba de ştras care subliniază nota festivă a pieptănăturii. În machiaj a fost folosit — pentru obraji şi buze — un roz mai viu şi o pudră de culoare ocru, iar dermatograful şi-a permis să contureze mai insistent linia pleoapelor. Rezultatul ni se pare foarte bun.

7. De astă dată a fost aleasă, pentru acest chip de adolescentă, o pieptănătură tinerească, cu fruntea degajată şi pletele răsfrînte spre interior. Nu credeţi că pieptănaşul împodobit cu mărgele a completat armonios coafura? La acest ten impecabil a fost folosit extrem de puţin fard: doar un pic de roz — în aceeaşi nuanţă cu rujul de pe buze — pe pomeţi, pentru a le atenua linia...

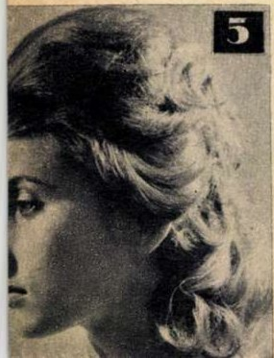

5

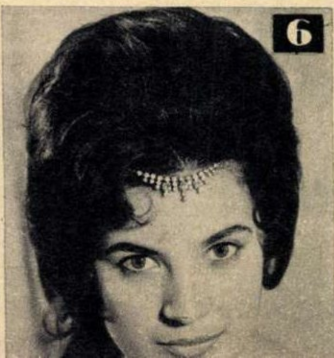

6

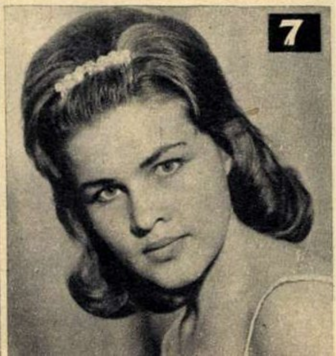

7

8

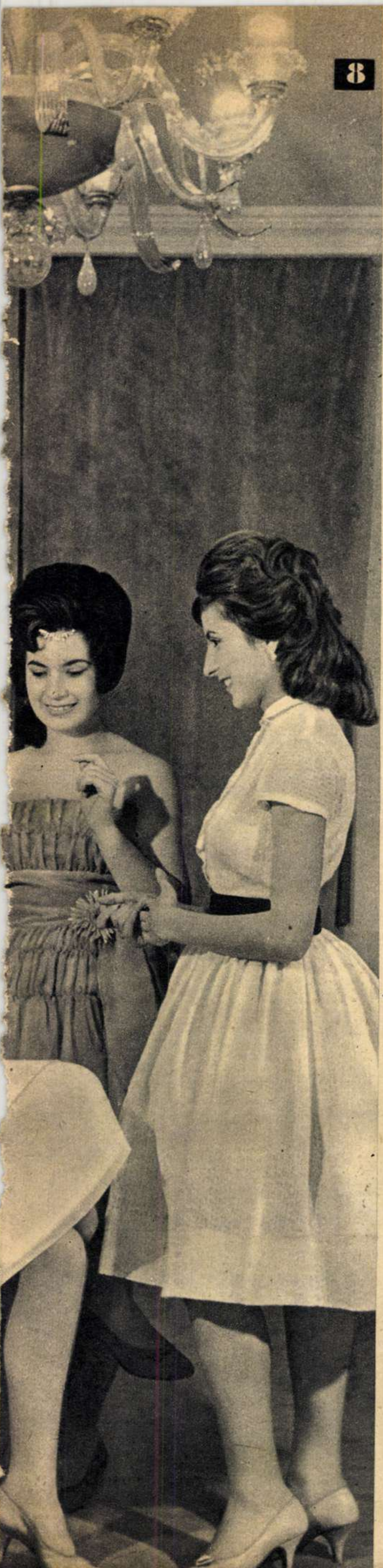

8. Şi acum, iată-vă gata. Trebuie să recunoaştem că sînt reuşite toaletele executate în atelierele „Arta modei" şi mai ales se potrivesc bine stilului personal al fiecăreia dintre voi. Rochia din dantelă albă, cu fusta amplă, pe jupon, încinsă cu un cordon lat de catifea neagră îi vine bine tinerei romantice. Corsajul ajustat, închis cu nasturi mici pînă la gît şi terminat cu un guleraş subliniază linia tinerească a rochiei.

Bruneta poartă cu dezinvoltură rochia ei din nylon transparent, bleu, montat pe tafta în aceeaşi nuanţă. Nota originală e dată de garnitura de buioneuri de pe fustă şi de pe corsajul fără bretele. Iar rochia celei de-a treia fete este tinerească şi simplă, aşa cum cere de altfel tipul ei: materialul, un nylon plisat mărunt, e dispus pe fustă în două volane mari şi talia e subliniată de un cordon lat, plisat, strîns cu o bentiţă îngustă de catifea roz.

9

9. Să ciocnim pentru Anul nou 1962. La mulţi ani!

REVELIONUL DE-A LUNGUL VEACURILOR

Desene de Nell COBAR

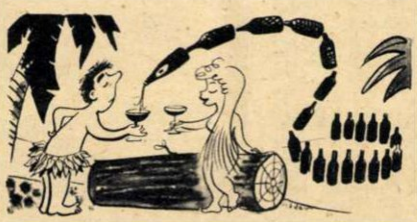

PRE-PREISTORIE

Adam şi Eva la bar.

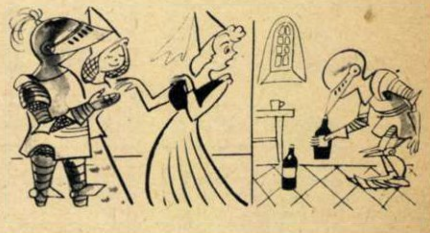

EVUL MEDIU

— Tase, ce faci, că au început să vină musafirii?...
— Sînt în bucătărie: scot dopurile de la sticle...

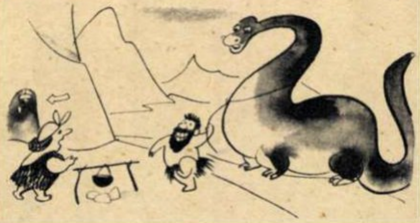

PREISTORIE

— Ţi-am adus purcelul pentru revelion.

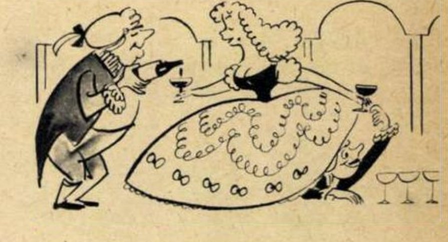

SECOLUL AL XVIII-LEA

— Încă un pahar? Draga mea, nu te mai recunosc, ai azi o sete nemaipomenită.

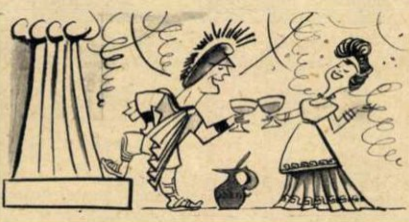

EPOCA ANTICĂ

— Vino să te sărut, scumpa mea!
— Aşteaptă să se facă 12 noaptea, să se stingă lumina de la uzină!

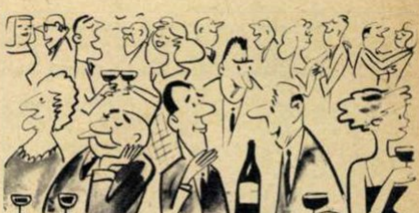

AZI. PICNIC

— Cum? Nu cunoaşteţi pe nici unul dintre invitaţi?!... Poate aţi greşit apartamentul.
— Exclus! Eu sînt gazda.

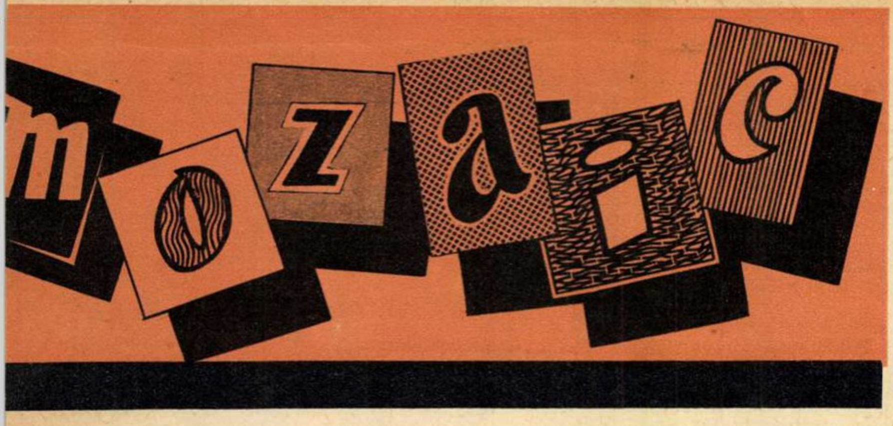

LA MASA DE REVELION

ORIZONTAL: 1) Vin cu sifon — ... la baterie. 2) Un curcan renumit... — ... care se umflă în pene (pl.)! 3) Acesta nu bea, stinge! — Orașul de pe Mureș. 4) La început de an... școlar — Plimbare de albine — Înainte de masă — Mulți înainte! 5) Garnitura la curcan (sing.) — Cam aspru... — ... și înțepător. 6) Tare la joc... — ...și veselă la masă. 7) Veche monedă de argint — Anul trecut, în ziua de Anul nou — Capra, în trupa colindătorilor. 8) Stau în cale — Curea! — Te servea la masă. 9) A spune: „La anu' și... la mulți ani" — Una și una! — Posed. 10) Cîteodată sînt servite cu prea puțină sare sau cu prea mult piper — Unii care nu beau, sug! 11) Răvașe... — ...pentru plăcintă — Usturoiat.

VERTICAL: 1) Se așterne de obicei înainte de Anul nou — Ibidem (abr.). 2) Într-o clipă... — E făcută piftie. 3) Fier cu fosfor! — Se înfig la cozonac — Galați (abr.). 4) A face cinste — Apar o dată pe an. 5) Primul comandant de submarin (Jules Verne) — În piftie! — Nu deschide gura decît ca să mănînce. 6) Tinde — La răvașele de plăcintă. 7) Pantaloni rustici — Cunune! 8) Ațe — Glob. 9) Colindată cu plugușorul! — La revedere. 10) Ten! — Tineri căsătoriți — Păcălit (fig.). 11) Cîntecul celui ce se cam clatină — Tei! — Lac. 12) Eroina unei celebre case cu păpuși — Mulți ani! — Poftim. 13) A deseca — Curieri (od.). 14) Provoacă rîsul — Poveste de demult.

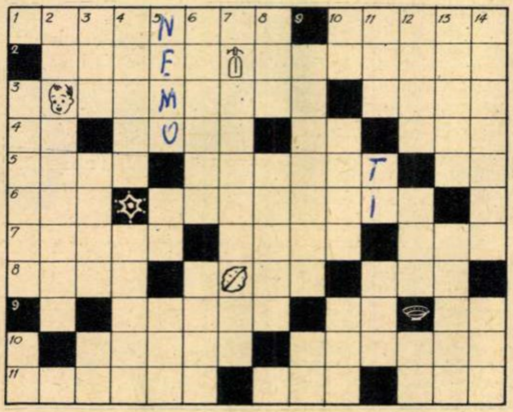

ORIZONTAL: 1) O! ... — ...mie... 2) ...nouă... — ...sute (incomplete). 3) ... șaizeci și doi — A se asocia unei păreri. 4) Unul singur... — ... și cîte doi. 5) Tudor Dumitrescu — O veche interjecție — Acar incomplet! 6) Apeduct în Elveția — Constelații cu 6 stele și... 6 litere. 7) Aici găsiți taxiul nr. 9162 sau 9261 — Făclie de tip „Inchiziția", la modă în evul mediu. 8) „Unu" în limba greacă sau două localități cu același nume în Japonia — A se uita o clipă — Nouă. 9) ½ litru bere (pl.) — Din nou. 10) Două axe cu cîte două roți — Cele două puncte specifice unei curbe conice. 11) Șase, în cifre romane — Mie sau nouă.

VERTICAL: 1) 60 pe oră (sing.) — Autorul nuvelei „Salonul nr. 6". 2) A năpădi, vorbind de apă — Doi inși care unesc pe alți doi. 3) Joc cu o sută șase pietre — Doi la doi (pl.). 4) Insulă pe Dunăre (2 cuv.) — Cîntecul satelitului! 5) Sport cu nouă cercuri albe, unul negru și... mii de puncte! — Nu mie (ci la persoana a 2-a)! 6) Vecin al blocurilor cu 9-16 caturi din București — Început de fonetică. 7) A doua oară — Poligon cu 6 laturi. 8) Sistemul de cifre 1,2...9 — Se pune între 1 și 1 ca să facă 2! 9) Retrograd din secolul al XIX-lea (se împotrivea noului în... moda vestimentară) — Stație de cale ferată în R.P.R. 10) Două vocale sau un diftong — Una și cu una fac două! 11) Loc pentru vizionat „Revista '62" — Cu ochii în patru (fem. pl.).

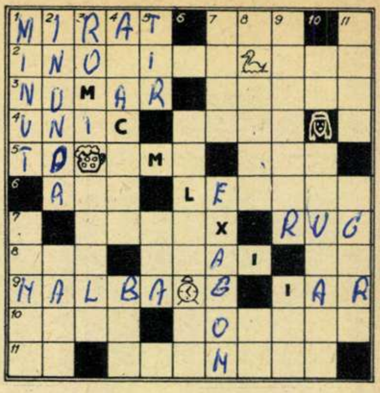

Cel mai mic calendar pentru anul 1962

Încă un an nou și, o dată cu el, un nou calendar. Acest ghid al împărțirii timpului în luni, săptămîni și zile a devenit un auxiliar indispensabil în viața noastră cotidiană. Și totuși, adesea, nu-l avem la îndemînă atunci cînd trebuie să cunoaștem precis o anumită dată. Ce e de făcut?

Vă propunem în rîndurile de mai jos cel mai mic și mai practic calendar pe anul 1962. Cum arată? Un simplu număr:

733.684.625.735

Și acum „modul de întrebuințare":

Fiecare cifră a numărului de mai sus reprezintă în ordinea așezării simbolul unei luni: 7 = ianuarie, 3 = februarie, 3 = martie, 6 = aprilie, 8 = mai, 4 = iunie, 6 = iulie, 2 = august, 5 = septembrie, 7 = octombrie, 3 = noiembrie, 5 = decembrie.

Dacă vreți să știți acum în ce zi a săptămînii va cădea o anumită dată, procedați în felul următor: la numărul convențional care reprezintă luna în tabloul nostru, adăugați data zilei care vă interesează, iar suma căpătată o împărțiți la 7. Restul rămas indică numărul de ordine al zilei respective din săptămînă. Prima zi fiind luni, a doua — marți, a treia — miercuri ș.a.m.d., iar a șaptea — duminică, socoteala e foarte simplă. Dacă suma obținută se împarte exact la 7, data care vă interesează este chiar a 7-a zi — duminică. Dacă suma obținută este mai mică decît 7, nu mai faceți împărțirea: numărul indică chiar ziua căutată.

Iată cîteva exemple practice cuprinzînd toate situațiile posibile:

1) În ce zi a săptămînii cade data de 1 mai 1962? Numărul convențional din calendarul nostru al lunii mai e 8. Adăugăm 1 (data care ne interesează). Totalul este 9. Împărțind 9 la 7, obținem un rest de 2, deci ziua de 1 mai va fi a doua zi a săptămînii, adică marți.

2) În ce zi a săptămînii cade data de 7 octombrie 1962? Numărul lunii este 7, adăugăm 7; total = 14. Suma obținută împărțindu-se exact la 7 (fără a mai rămîne nici un rest), data care ne interesează va fi chiar a 7-a zi — duminică.

3) În ce zi a săptămînii cade data de 3 noiembrie 1962? Numărul lunii este 3, adăugăm 3, data căutată va cădea în ziua a 6-a — sîmbăta.

E bine să notați sau chiar să învățați pe dinafară „numărul calendar" 733.684.625.735. În felul acesta veți avea întotdeauna la dispoziție un calendar care nu ocupă decît un singur rînd și a cărui manipulare este foarte ușoară dacă faceți 2-3 exerciții.

Atragem însă atenția că acest „număr-calendar" e valabil numai pentru 1962.

(Din ziarul „Komsomolskaia Pravda" — după V. SIȘAKOV, candidat în științe pedagogice)

AȚI FI CREZUT CĂ...

...în fiecare an locomotivele cu aburi care circulă în toată lumea consumă, numai pentru șuierat, cărbuni în valoare totală de cinci milioane lei?

...ceea ce mănîncă omul într-o lună este echivalent în greutate cu propriul său corp?

...pînă acum 170 de ani, în Franța batistele aveau diferite forme geometrice: dreptunghiulare, triunghiulare, rotunde etc. și că a trebuit să apară un decret regal semnat de Ludovic al XVI-lea, pentru ca fabricanții să producă numai batiste pătrate?

...alimentul preferat al păsării goeland, un soi de pescăruș, sînt scoicile culese de pe țărmul nisipos al mării? Pentru a le desface, le apucă cu ghearele, se ridică cu ele în aer și le dă drumul, pe nisip sau pietriș, de la o înălțime de 12-15 m. Cochilia se sparge și pasărea coboară să mănînce conținutul.

...sticla obișnuită este mai dură decît platina, după cum cremenea este mai dură decît oțelul?

...numărul total al limbilor vorbite pe glob este de 6.000, dar numai 13 din ele sînt folosite de un număr mai mare de cincizeci de milioane de oameni?

E BINE SĂ ȘTIM

Răsfoind calendarul

Sîntem în ultimele zile ale lunii decembrie și rupem cu nerăbdare cele din urmă file ale calendarului pe 1961. Iată un bun prilej pentru cîteva reflecții filologice. Cine nu știe ce înseamnă un calendar? Și totuși să ne îngăduiți să credem că măcar unii dintre dumneavoastră, oricît de des l-ar consulta, oricît de des s-ar folosi de el, nu-i cunosc povestea.

La origine, calendarul era un fel de registru în care cămătarii Romei antice își însemnau numele datornicilor și dobînzile pe care aceștia trebuiau să le achite la fiecare început de lună. Cuvîntul calendar *e legat de* calendae, *care însemna „prima zi a lunii". Cunoașteți poate expresia* la calendele grecești, *adică, mai pe romînește,* la paștele cailor. *Grecii nu aveau cuvîntul calendae, la ei nu erau* niciodată *calendae, așa că romanii ziceau în glumă, în loc de „niciodată",* ad calendas Graecas, *„la calendele grecești".*

Numele lunii decembrie, de care ne despărțim acum, nu poate fi înțeles fără cunoașterea istoriei calendarului roman. Într-adevăr, decembrie *vine de la* decem, *pe latinește „zece", ceea ce pare curios pentru noi, care considerăm că e vorba de a douăsprezecea, nu de a zecea lună a anului. Dar la începutul istoriei lor, romanii socoteau timpul altfel: anul avea pentru ei numai zece luni și 304 zile. Caius Iulius Caesar, cu ajutorul unui astronom venit din Egipt, face o reformă a calendarului și anul roman ajunge la 365 zile, grupate în 12 luni (acesta e așa-numitul calendar iulian); denumirile vechilor 10 luni din calendarul anului cu 304 zile se păstrează însă în continuare, în noul calendar apărînd în plus lunile iulie și august.*

Numele primei luni a anului ne trimite cu gîndul tot la romani: ianuarie *e luna lui Ianus, unul dintre cei mai vechi zei ai romanilor. Ianus era zeul porților și era închipuit ca un bărbat în puterea vîrstei, cu două fețe: cu una privea înăuntrul casei, cu cealaltă — afară. Cînd se termina anul, romanii credeau că Ianus deschide porțile timpului și lasă să intre un prunc abia născut, Anul nou. Prima zi a lunii lui Ianus (calendele lui ianuarie) era una din cele mai populare sărbători și în antichitate; oamenii își trimiteau felicitări și cadouri, după cum ne povestesc scriitorii vremii.*

Sorin STATI

CINE A SPUS?

1) *„Caut un om!"* (Epicur, Diogene, Dante).
2) *„Banul nu are miros"* (Ludovic al XIV-lea, Napoleon I, Vespasian).
3) *„Evrika! Evrika!"* — „Am găsit! Am găsit!" — (Arhimede, Esculap, Pitagora).
4) *„Cîtă apă, cîtă apă!"* (Columb, Magelan, Vasco da Gama).
5) *„Mai multă lumină!"* (Shakespeare, Heine, Goethe).
6) *„Am găsit o Romă de cărămidă și o las de marmură"* (Octavian August, Marc Antoniu, Marc Aureliu).
7) *„Stilul este omul"* (Voltaire, Diderot, Buffon).
8) *„O, virtute, tu nu ești decît un cuvînt"* (Cezar, Sofocle, Brutus).
9) *„Amicii mei, nu există amici"* (Ovidiu, Aristotel, Socrate).

RĂSPUNSURI:

1) Diogene, filozof grec (413-323 î.e.n.).

2) Vespasian, împărat roman (7-79 e.n.), autorul impozitelor pe closetele publice.

3) Arhimede, savant grec (n. 287 î.e.n.), descoperitorul principiului care îi poartă numele, cu privire la presiunea lichidelor.

4) Cristofor Columb, în drum spre America.

5) Goethe, pe patul de moarte.

6) Octavian August, împărat roman (63 î.e.n.-14 e.n.).

7) Buffon, naturalist francez (1707-1788).

8) Brutus (82-42 î.e.n.).

9) Aristotel, filozof grec (384-322 î.e.n.).

„FLACĂRA" NU vă sfătuieşte

DE VORBĂ CU MEDICUL

Tranzistorita

E o maladie de dată recentă. Debutează o dată cu achiziţionarea unui radioreceptor portativ cu tranzistori. Pacientul simte o atracţie bolnăvicioasă de a-l purta asupra sa în permanenţă, pe stradă şi în autobuz, la plimbare sau la lucru, ziua sau noaptea.

Tranzistorita poate apare sub forme deosebite: uşoară, simfonică, lirică, de cameră sau populară, în funcţie de genul muzical care-l obsedează pe bolnav. Cea uşoară e cea mai răspîndită şi, în ciuda denumirii sale, are consecinţe destul de grele, provocînd unele ticuri nervoase: ideile sînt înlocuite prin ritmuri (cha-cha, mambo sau rock), gîndirea e înlocuită prin melodie şi munca prin reverie. Astfel, cu timpul, bolnavul se dezobişnuieşte de a-şi mai folosi creierul, iar gîndirea sa va începe să funcţioneze pe bază de tranzistori.

Un tratament eficace al tranzistoritei îl execută unii radiotehnicieni care reuşesc să reducă aparatul respectiv la tăcere veşnică...

COLŢUL COSMETICIANULUI

Roşeaţa de pe nas

În marea lor majoritate, bărbaţii au de la natură un nas normal, de aceeaşi culoare cu restul feţei. Există însă unele cazuri de colorare a nasului în diferite nuanţe, de la vînăt la roşu.

E greşită afirmaţia că acest fenomen s-ar datora consumului exagerat de lapte. Dacă ar fi aşa, ar apare la sugaci. E drept însă că purtătorii nasului roşu sînt tot un fel de sugaci, însă dintr-o specie aparte. Aceştia pot fi recunoscuţi prin: dispreţul manifestat faţă de legile echilibrului în timpul mersului, tendinţa de a vedea lumea în dublu exemplar şi predilecţia pentru onomatopeea „hîc!"...

E greşită de asemenea ipoteza potrivit căreia culoarea nasului s-ar datora culorii băuturii preferate. Dac-ar fi aşa, ar însemna să întîlnim nasuri gri de la Pinot gri, sau nasuri verzi de la rachiul de mentă. Or, s-a stabilit în mod ştiinţific că poţi de pildă să bei vin alb şi să ai nasul vînăt, să bei Grasă şi să fii slab, să bei vin negru şi să fii galben ca turta de ceară.

Tratamentul nasului roşu e simplu: o cură permanentă de apă naturală. Deşi în cosmetică se folosesc în general cremele, în acest caz se vor evita cremele de cacao, cafea, vanilie sau ou, ambalate la sticle.

Dacă pacientul are repulsie faţă de apa de la robinet, va putea consuma apă minerală cu prilejul gastritei sau ulcerului duodenal obţinute o dată cu nasul roşu.

EDUCAŢIE PENTRU TOATE VÎRSTELE

În atenţia părinţilor care au copii

● Obligaţi-i pe copii încă de la vîrsta de doi ani să înveţe pianul, vioara, baletul, pictura, sculptura în lemn şi două-trei limbi. După ce învaţă temeinic toate acestea, pe la vreo 17-18 ani, îi puteţi lăsa să se joace cu găleţica în nisip.

● Asiguraţi copiilor cît mai mult timp liber pentru joacă, pregătind în locul lor temele pentru a doua zi. Dacă vă descurcaţi greu la vreo materie, luaţi-vă un meditator.

● Nu lăsaţi copiii să tragă cu praştia în ferestrele proprii, cît timp mai sînt intacte cele ale vecinilor.

● Mame! Vreţi să realizaţi economii cînd călătoriţi în autobuz cu copii trecuţi de 5 ani? Aplicaţi-le acelaşi sistem de rămînere pe loc în domeniul vîrstei pe care-l folosiţi şi dv. personal.

● Nu lăsaţi copiii sub 7 ani să se joace cu chibriturile. Cumpăraţi-le brichete.

● Nu vă obosiţi copiii cumpărîndu-le mai multe jucării decît pot să strice. Dacă totuşi o faceţi, dăruiţi-le numai jucării mecanice „Bucuria copiilor". Se defectează cu un efort minim, uneori chiar şi fără nici un efort.

● Întipăriţi-vă bine în minte inscripţia „Nu răspundem de obiectele pierdute în sală" şi evitaţi de a vă uita copilul la teatru sau la restaurant. Pentru orice eventualitate, notaţi-vă seria căruciorului.

● Nu întrerupeţi convorbirile sau jocurile copiilor pe motiv că a sosit ora culcării şi că vecinii vor să se odihnească în linişte. Recomandaţi vecinilor un somnifer puternic.

Coafura în 1962

În 1962 se va purta o nouă coafură elegantă, durabilă şi rezistentă la spălat. Femeilor foarte tinere, tinere, încă tinere şi..., mă rog, femeilor care vor să aibă un cap modern, li se recomandă o ingenioasă simbioză a stilului „Typhus 39,5° Celsius" cu stilul „Bloc-turn", constînd dintr-o suită de meşe umflate şi dispuse în etaje pe creştet, încadrate de diverşi cîrlionţi, cosiţe şi miţe aranjate într-o ordine care o aminteşte pe aceea care a domnit în Cosmos înainte de apariţia sistemului solar.

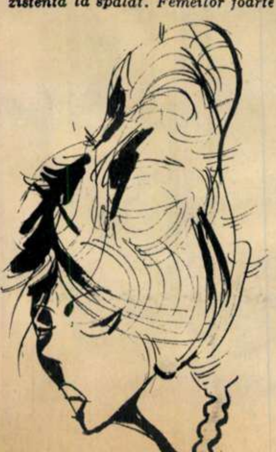

Noua coafură va purta numele „Iubeşte-mă aşa cum sînt!" sau „Doamne fereşte de mai rău"...

★

Pentru tinerii purtători de bărbi se va lansa o nouă pieptănătură adecvată. Părul se va purta lung şi periat pînă la sprîncene, smuls din 2 în 2 cm cu o maşină de tuns iarbă, lăsîndu-se intervale de circa 83-216 fire de păr pe cm p.

Fixarea frizurii se poate face cu gălbenuş de ou, pastă de lipit,

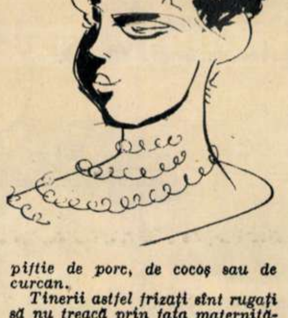

piftie de porc, de cocoş sau de curcan.

Tinerii astfel frizaţi sînt rugaţi să nu treacă prin faţa maternităţilor sau a grădiniţelor de copii.

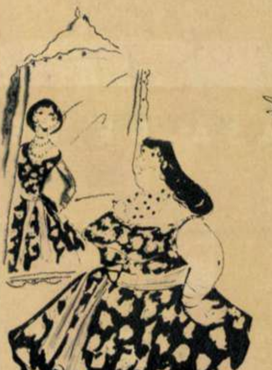

Dacă ţineţi să vă stea bine tot ce e modern, indiferent de silueta dv., trebuie să învăţaţi în primul rînd cum să vă priviţi în oglindă...

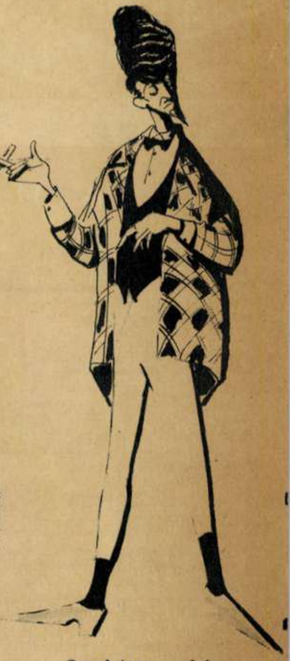

Sexul tare... slab.

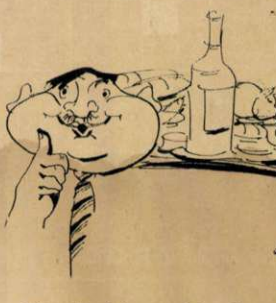

Vă veţi păstra supleţea tinerească, veţi evita obezitatea, hipertensiunea arterială, bolile de nutriţie şi mai ales suprasolicitarea ficatului mîncînd o singură dată pe zi: de dimineaţă pînă seara...

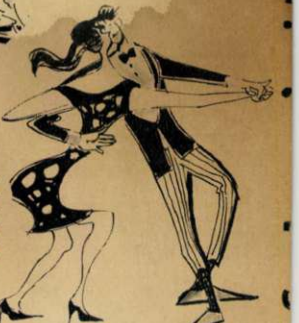

↑ Nu uitaţi! Dansul este o îmbinare perfectă a ritmului cu armonia, a graţiei cu gingăşia.

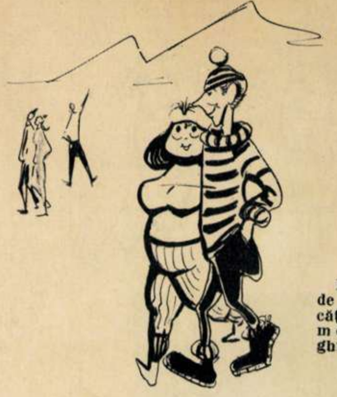

Lepădaţi-vă de prejudecăţi! Nu există modă caraghioasă.

FLACĂRA
Revistă social-politică şi literar-artistică

REDACŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii. Căsuţa Poştală 3507 of. 33 Tel. 17.60.10 int. 1744.
Prezentarea grafică: Vlad MUŞATESCU
ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.
Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînte

PREŢUL REVISTEI 2 L

DE ANUL NOU

Bibl. Reg.

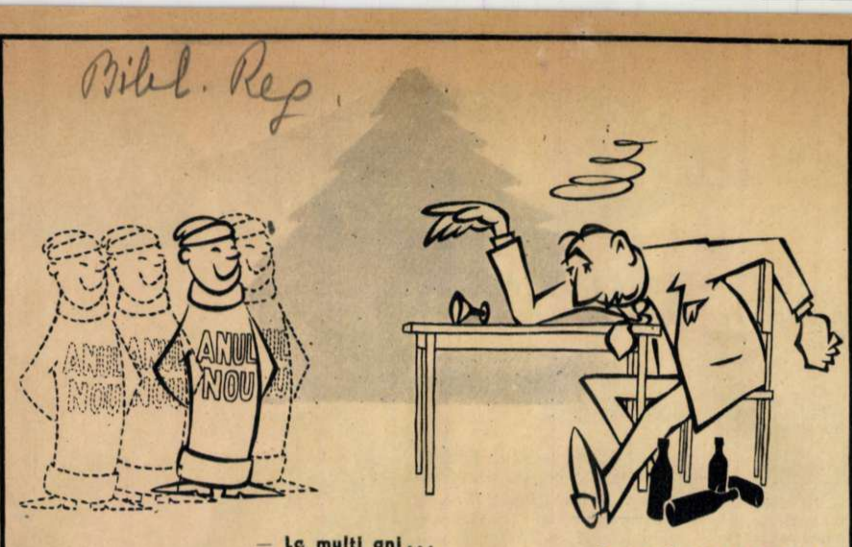
ANUL NOU
ANUL NOU
ANUL NOU
ANUL NOU

— La mulți ani...

Desen de Mihai GROSU

PERSPECTIVE PENTRU ANUL 1962

Încă înainte de sfîrșitul acestui an în S.U.A. vor crește impozitele, ca urmare a sporirii cheltuielilor militare.

(Ziarele)

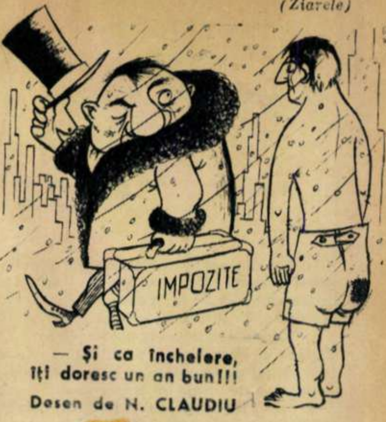

— Și ca încheiere, îți doresc un an bun!!!

Desen de N. CLAUDIU

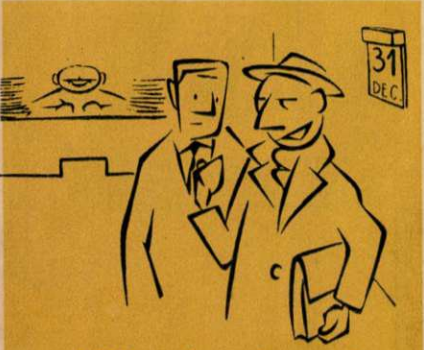

— Astăzi nu mi-a mai spus „vino mîine".
— ?!!
— Mi-a spus „vino la anu'"!

Desen de Mihai GROSU

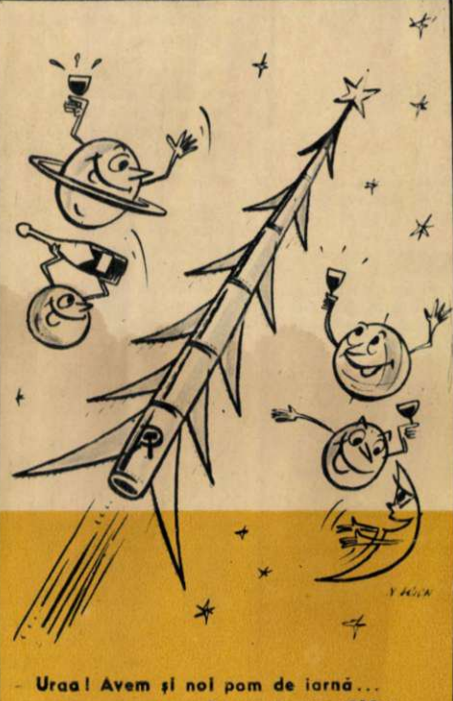

— Uraa! Avem și noi pom de iarnă...

Desen de N. ARION

DE REVELION

— Tocmai ca nevasta directorului te-ai găsit să te îmbraci?

Desen de E. ARNO

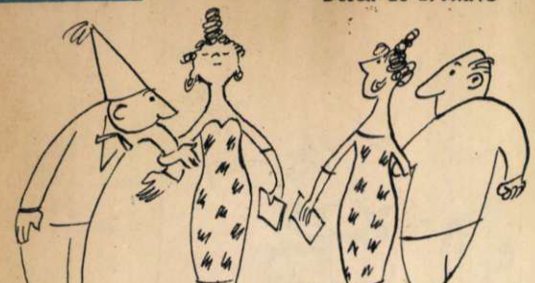

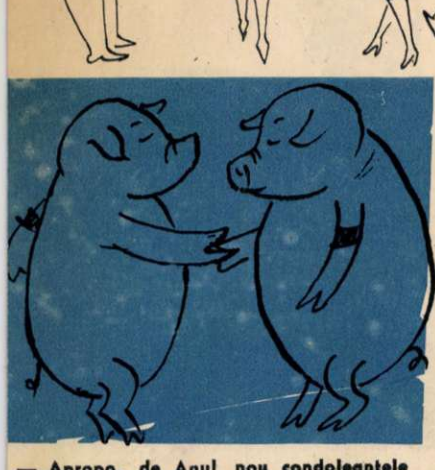

— Apropo, de Anul nou condoleanțele ele.

Desen de E. ARNO

Cum și-ar dori gazda invitații la revelion.

Desene de Sergiu SINGER

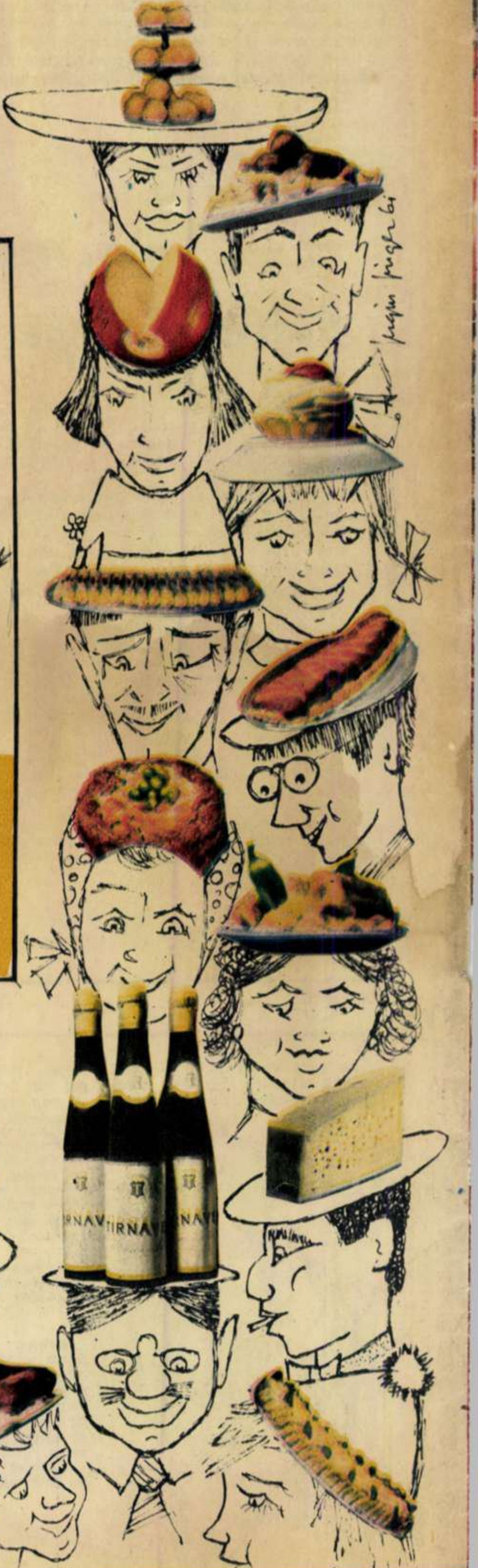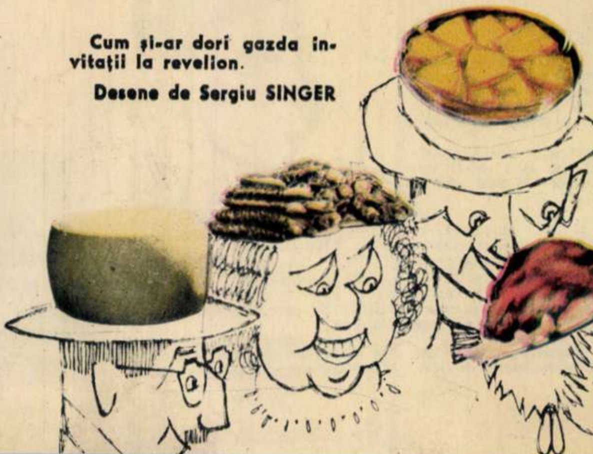
TIRNAVE
TIRNAVE
TIRNAVE